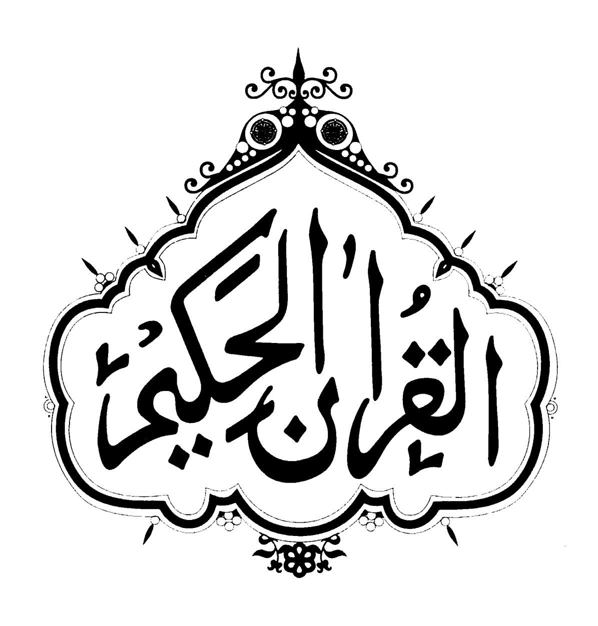

LE SAINT QUR'ĀN

TEXTE ARABE

AVEC

TRADUCTION EN CRÉOLE

TRANSLATION OF THE HOLY QUR'ĀN
IN MAURITIAN CREOLE
WITH ARABIC TEXT

LE SAINT QUR'ĀN

TEXTE ARABE

AVEC

TRADUCTION EN CRÉOLE

Sous les auspices de :

HADRAT MIRZĀ MASROOR AHMAD

5ème Successeur du Messie Promis (a.s.) et

Chef-Suprême de la Djama'at Musulmane Ahmadiyya Internationale

2004

Islam International Publications Limited

THE HOLY QUR'ĀN
ARABIC TEXT WITH CREOLE TRANSLATION

First published in Mauritius in 2004

Published by :
Ahmadiyya Muslim Association
P. O. Box : 6
Rose Hill
Mauritius

Printed in Mauritius at :
Précigraph Ltée
Ave. St. Vincent de Paul,
Les Pailles,
Ile Maurice.

You may contact the following for further information :

1. The London Mosque
   16 Gressenhall Road
   London SW18 5QL
   U. K.
   Tel : +(0) 20 8870 8517
   Fax : +(0) 20 8874 4779

2. Ahmadiyya Muslim Association
   P. O. Box : 6
   Rose Hill
   Mauritius

ISBN : 1 85372 787 3

PRÉFACE

Le Saint Coran, li Allāh So Parole et ça ti révélé mot-à-mot are le Saint Prophète Mohammad(s.a.w.) pendant 23 ans. Parmi tout banne l'Ecritires Saintes, le Saint Coran tout-sél ki révendique ki li mot-à-mot Allāh So Parole. Li le Live Sacré pou banne Misilmans et pou lé zautes oussi. Allāh finne promette ki tout lé temps Li pou protéze so texte. Donc zamais finne éna kik sanzement là-dans. Li intact. Li ça-même texte pareil couma ti révélé are le Saint Prophète Mohammad(s.a.w.) éna plisse ki 1400 banané s.

Li pa ène travail facile pou traduire Allāh So Parole Sacré. Djama'at Musulmane Ahmadiyya Internationale finne prend lor-li ça responsabilité-là pou traduire ça Texte Sacré-là dans banne langues différent dans lé monde pou ki différent péps conne Allāh So Messaze dans zot prope langues.

Ça version créole-là finne faire par :

Mons Shamsher Ahmad Sookia, le Naib Amir pour la Publication et finne révisé par :

(1) Mons Nazir Ahmad Hoolash,
(2) Mme Saïda Sookia,
(3) Mme Amina Yasmin Sooltangos

sous supervision : (i) le Secrétaire pour la Publication, Mons Mushtaq Ahmad Sooltangos et (ii) le Naib Amir pour la Publication.

Hadrat Mirzā Tāhir Ahmad (r.h.a.), 4ème Successeur du Messie Promis Ahmad (a.s.) ki Fondateur Djama'at Ahmadiyya ti établi ène Board de plusieurs savants ahmadis pou faire, sous so supervision, ène traduction du Coran en anglais tout en profitant are version en anglais ki finne dézà faire par Maulawi Sher Ali (r.a.). Par rapport à ça, pendant plisiere l'années, l'Amir de Maurice Mons Ameen Jowahir et le tradictére ti pé gagne instructions et guidance de la part du 4ème Khalifa à travers le Additional Wakilut-Tasnif Londres, M. Munir-ud-Din Shams. Et tout-ça finne suive à la lettre. Donc ici nous pé présente version en créole de ça traduction révisé-là.

Nous rémercié :

(i) Banne membres Lajna Imaillah ki finne apporte ène support logistique pou tout traduction-là dans so l'étape initial.

(ii) Mons Shamsud-Din Mustun pou so support logistique rémarquable ki li finne faire avant ki soumette travail-là la presse. Ça li ène travail laborieux, méticuleux et ki nécessite expertise et grand patience.

(iii) Sheikh Naseer Ahmad pour so travail bien difficile dans introduire texte arabe-là morceau par morceau. Tout ça sous supervision de (i) Mons Mirza Anas Ahmad Wakilul Ishaat Rabwah, et (ii) le Naib Amir de l'Ishaat (Maurice).

Nous prié ki Allāh accorde zotte-tout So meillére récompense pou zot contribution dans So simé.

Nous prié ki Allāh faire ça traduction-là vinne ène guidance pou banne ki comprend la langue créole et ki li ouvert zot lé-kére dé façon ki zotte capté bien ça Messaze merveilleux du Saint Coran. Āmīn

(The Publishers)

LA LISTE BANNE CHAPITES

Système translittération

ث th : prononce ça couma th en anglais dans ‘thing’.

ج dj : prononce ça couma dj dans Abidjan.

ح h : ça li pli fort ki h dans prononciation.

خ kh : prononce ça couma ch en allemand dans ‘achtung’.

ذ dh : prononce ça couma th en anglais dans ‘that’.

ر r : li ène r roulé, quand prononce ça, garde lé dents entrouvert, et pointe la langue lor palais supérieur.

ص s : ça li ène s emphatique.

ض d : ça li ène d emphatique.

ط t : ça li ène t emphatique.

ظ z : ça li ène z emphatique.

ع ‘a / ‘i / ‘ou : prononce ça par ène contraction pharynx, sans force et sans expiration.

غ gh : prononce ça couma r ‘grasseyé’ en français.

ق q : prononce ça couma k mais dépi fond la gorze.

ء a’ / i’ / ou’ : prononce ça couma prononce as dans ‘assez’.

Banne consonnes ki pas figuré là-haut, zotte éna même valére phonétique couma en français.

Banne voyelles ki éna ène barre lor zotte, zotte banne longues voyelles.

(Ti révélé avant l'Hégire)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Tout banne louanzes pou Allāh, Seignére tout banne lé mondes,

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢﴾

3. Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié,

الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿٣﴾

4. *Ki* Maîte Zour Zizement.

مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ ﴿٤﴾

5. To Tout-Sél Ki nous adoré et are To Tout-Sél ki nous dimanne l'aide.

اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ ﴿٥﴾

6. Guide-nous lor simé droite,

اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ ﴿٦﴾

7. Simé *ça* banne To finne faire favére lor zotte, pa banne ki finne attire colére lor zotte-*mêmes*[2] et pa banne ki finne égaré.

صِرَاطَ الَّذِيْنَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۙ
ع ١ ٧ غَيْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّآلِّيْنَ ﴿٧﴾

---

1. Sourate al-Fāti<u>h</u>ah, li renferme banne trésors spiritiél extraordinaire. Li ène véritabe mine dé connaissance et dé sazesse. Pa pou nanrien ki Allāh appelle li 'Mama le Coran' ; li le St Coran so l'essence-même. Li commence avec nom Allāh, la source tout bénédictions ; ensuite Sourate-là présente Allāh So quatte attribits principal : (i) al-Rabb = Createre, Nourricier, Seignére tout banne lé mondes ;

(ii) ar-Ra<u>h</u>mān = Céli Ki, par So grâce immense, Li fourni tout banne bésoins dé l'homme même-avant so naissance et sans aukène zéffort dé so part pou ça.

(iii) ar-Ra<u>h</u>īm = Céli Ki, par So grand miséricorde, détermine meillére réziltats possibe pou zéfforts dé l'homme et Ki récompense li d'ène façon extrêmement libéral ; et

(iv) Māliki Yaom-id-din = Céli Ki Maîte Zour Zizement divant Ki, tout dimounes bizin vinne ranne compte zot banne actions ; Céli Ki pou pini banne méssants, mais Li pa pou ène simpe zize quand Li pou traite So banne créatires, mais dans capacité ène Maîte Ki adoucit la zistice are miséricorde, Ki prêt pou pardonné dans cas but pardon-là li capave améne banne bon réziltats. Ça-même portrait Islam so BonDié ki le St Coran présente nous dans so commencement-même - Ène BonDié ki So pouvoir ék So l'autorité li pou tout lé temps et ki So miséricorde ék So bienfaits pa limité. Ensuite, vinne déclaration dé l'homme cotte li dire ki puisseké so BonDié Li posséde ça banne grand grand et noble attribits-là, donc li gagne ça

l'envie ék l'empressement-là pou adore Li et pou montré Li so réconnaissance ék so soumission total. Mais Allāh conné ki l'homme li faibe ék li porté pou faire érrére ; alors, par So miséricorde, Li récommanne So servitére pou serce So l'aide dans sak-pas ki li éna pou faire dans so marce en avant, ék pou tout bésoin ki li éna pou faire face. À la fin, éna ène la priére compléte et ki éna ène grand-portée - ène la priére cotte l'homme sipplié so Créatére pou dirize-li dans simé droite dans tout zaffaires, spiritiél ou soi temporél et oussi par rapport à so banne bésoins présent ék fitire. Li prié Allāh pou ki li capave faire face are tout banne l'épréves avec siccés ; mais couma banne soisis Allāh, ki li faire ça avec mérite et ki li attire lor li banne grand favéres Allāh en abondance. Li prié ki li continié-même marce lor simé droite pou approce are Allāh touzour encore plisse-même pareil couma boucoup banne avant finne faire, sans ki li gagne cogné. Ça-même thème ki dévéloppé dans diverse façons dans lé reste Live Sacré-là.

Parmi noms ça sourate-là, ça disse-là zotte pli authentique :-
Fāti<u>h</u>at al-Kitāb – l'Ouvertire Live-là. Ça montré ki bizin place sourate-là au commencement ék ki ça li servi couma ène la clé pou comprend Live-là.
Al-<u>S</u>alāte – la Priére. Ça indiqué ki sourate-là présente ène la priére parfait et ki li faire partie intégral de la <u>S</u>alāte ki établi dans l'Islam.
Al-<u>H</u>amd – le Louanze. Ça montré ki sourate-là explique but noble de la création de l'homme et li enseigne ki rélation BonDié vis-à-vis l'homme li ène zaffaire de grâce ék de miséricorde.
Oumm al –Qur'ān – Mama le Coran. Ça montré ki sourate-là conténir en essence tout le Coran.
Al-Qur'ān al-'A<u>z</u>īm – le Grand Coran. Ça montré ki sourate-là faire partie Live-là.
Al-Sab'al-Mathānī – Sept *versets* ki répété souvent. Ça vé dire ki ça sept tipti versets-là zotte satisfait tout banne bésoins spiritiél de l'homme. Li vé dire oussi ki bizin répéte ça sourate-là dans sak raka'at la Priére.
Oumm al-Kitāb – Mama Live-là. Ça montré ki la Priére ki ça sourate-là renfermé, ça-même ti raison révélation ça la loi coranique-là.
Al-Shifā – la Guérison. Ça vé dire ki li fourni banne rémédes contre tout banne doutes.
Al-Ruqya – le Charme. Ça vé dire ki sourate-là li ène la priére pour éloigne maladie, li protéze conte Satan ék so bannes ék li oussi raffermi lé kére de l'homme conte zotte.
Al-Kanz – le Trésor. Ça vé dire ki sourate-là li ène trésor illimité de connaissance.

2. Mot 'magh<u>d</u>ōub' inclire colére Allāh et oussi colére banne dimounes.

(Ti révélé aprés l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ ١

2. Alif Lām Mīm = Mo-Même Allāh, Mo pli conné.

الٓمّٓ ٢

3. Ça-même Live *parfait*-là ça ; là-dans péna aukène doute — ène guidance pou banne dimounes droite,

ذٰلِكَ الۡكِتٰبُ لَا رَيۡبَ ۛۚ فِيۡهِ ۛۚ هُدًى لِّلۡمُتَّقِيۡنَ ٣

4. Ki croire dans l'invizibe, et ki observe la Priére, et ki dépense dans provision ki Nous finne donne zotte,

الَّذِيۡنَ يُؤۡمِنُوۡنَ بِالۡغَيۡبِ وَ يُقِيۡمُوۡنَ الصَّلٰوةَ وَ مِمَّا رَزَقۡنٰهُمۡ يُنۡفِقُوۡنَ ٤

5. Et ki croire dans ça ki finne révéle toi et dans ça ki ti révélé avant toi, et zotte éna la foi ferme dans ça ki éna *encore* pou vini.

وَ الَّذِيۡنَ يُؤۡمِنُوۡنَ بِمَاۤ اُنۡزِلَ اِلَيۡكَ وَ مَاۤ اُنۡزِلَ مِنۡ قَبۡلِكَ ۚ وَ بِالۡاٰخِرَةِ هُمۡ يُوۡقِنُوۡنَ ٥

6. Ça banne-là ki suive guidance dé la part zot Seignére et ça banne-là mêmes ki pou réissi.

اُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِّنۡ رَّبِّهِمۡ ٭ وَ اُولٰٓئِكَ هُمُ الۡمُفۡلِحُوۡنَ ٦

7. En vérité, banne ki pa croire, pou zotte li pareil ki to averti zotte ou soi, ki to pa averti zotte — zotte pa pou croire.

اِنَّ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا سَوَآءٌ عَلَيۡهِمۡ ءَاَنۡذَرۡتَهُمۡ اَمۡ لَمۡ تُنۡذِرۡهُمۡ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ ٧

8. Allāh finne scelle zot lé kére et zot zoreilles; et lor zot li zié éna ène voile. Et pou zotte, éna ène grand pinition.

خَتَمَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوۡبِهِمۡ وَ عَلٰى سَمۡعِهِمۡ ؕ وَ عَلٰۤى اَبۡصَارِهِمۡ غِشَاوَةٌ ۫ وَّ لَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيۡمٌ ٨

R 2 9. Et parmi banne dimounes, éna ki dire : « Nous croire dans Allāh et dans Dernier Zour, » et pourtant zotte pa banne croyants.

وَ مِنَ النَّاسِ مَنۡ يَّقُوۡلُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَ بِالۡيَوۡمِ الۡاٰخِرِ وَ مَا هُمۡ بِمُؤۡمِنِيۡنَ ٩

10. Zotte serce pou trompe Allāh et banne croyants, alors ki zotte pé trompe zotte-mêmes; sélement zotte pa pé réalizé.

يُخٰدِعُوۡنَ اللّٰهَ وَ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا ۚ وَ مَا يَخۡدَعُوۡنَ اِلَّاۤ اَنۡفُسَهُمۡ وَ مَا يَشۡعُرُوۡنَ ١٠

11. Éna ène maladie dans zot lé kére et Allāh finne aggrave zot maladie;

فِيۡ قُلُوۡبِهِمۡ مَّرَضٌ ۙ فَزَادَهُمُ اللّٰهُ

et pou zotte éna ène pinition ki donne boucoup doulére parski zotte ti éna l'habitide cause menti.

مَرَضًا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۢ بِمَا كَانُوا
يَكْذِبُونَ ﴿١١﴾

12. Et quand dire banne-là : « Pa créé désorde lor la terre, » zotte réponne : « Nous sélement pé préserve la paix. »

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ ۙ
قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١٢﴾

13. Attention ! Certainement zotte-mêmes ki pé créé désorde, mais zotte pa réalizé.

أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَٰكِنْ لَا
يَشْعُرُونَ ﴿١٣﴾

14. Et quand dire banne-là : « Croire *dans Allāh* couma banne dimounes finne croire *dans Li,* » zotte réponne : « Esse-ki nous pou croire couma banne imbéciles finne croire ? » Attention ! Certainement zotte-mêmes banne imbéciles, mais zotte pa conné.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ
قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ ۗ
أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَٰكِنْ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾

15. Et quand banne-là zoènne banne croyants, zotte dire : « Nous croire *dans Allāh,* » mais quand zotte rétrouve zotte tout-séls avec zot banne séfs-désordéres, zotte dire : « Certainement nous are zotte. Nous ti nék pé boufonne banne-là. »

وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا ۚ
وَإِذَا خَلَوْا إِلَىٰ شَيَاطِينِهِمْ ۙ قَالُوا إِنَّا
مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِئُونَ ﴿١٥﴾

16. Allāh pou réponne *zotte* zot moquerie et pou laisse zotte persisté, pou ène lé temps, dans zot transgression couma banne avégues ki, dans confizion, pé rode zot simé.

اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي
طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٦﴾

17. Ça banne-là ki finne éssanze *bon* guidance pou l'égarement. Mais zot transaction pa finne rapporte *zotte* aukène bénéfice, ni zotte *bien* guidé.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَالَةَ
بِالْهُدَىٰ فَمَا رَبِحَتْ تِجَارَتُهُمْ وَمَا
كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٧﴾

18. Zot cas, li couma cas ça dimoune ki allime ène di fé. Quand ça *di fé-là* finne allimé tout autour li, Allāh finne enléve la limiére ça banne *alliméres di fé*-là et Li finne laisse zotte dans l'obskirité total ; zotte pa trouve nanrien.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا ۚ
فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ
بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا
يُبْصِرُونَ ﴿١٨﴾

19. *Zotte* sourdes, miéts, avégues. Et zotte pa pou rétourné *vers bon guidance.*[3]

صُمٌّۢ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُوْنَ ﴿١٩﴾

20. Ou soi, *zot cas* li couma ène grand la plie ki tombe dépi lé ciél, là-dans éna l'obskirité total, *éna* l'oraze ék zéclairs, zotte mette zot lé doigts dans zot zoreilles à cause banne tapazes l'oraze-là, zotte pére la mort. Et Allāh *finne* encerclé banne ki pa croire.

أَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ السَّمَآءِ فِيْهِ ظُلُمٰتٌ
وَّرَعْدٌ وَّبَرْقٌ ۚ يَجْعَلُوْنَ أَصَابِعَهُمْ
فِيْٓ اٰذَانِهِمْ مِّنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ
الْمَوْتِ ۗ وَاللّٰهُ مُحِيْطٌۢ بِالْكٰفِرِيْنَ ﴿٢٠﴾

21. Zéclair-là ti prés pou arrête faire zotte trouvé. Sak fois ki li éclairé pou zotte *pou montré simé,* zotte marce là-dans, et quand li faire noir lor zotte, zotte reste en place. Et si Allāh ti oulé, Li ti pou arrête faire zotte tandé et trouvé. En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ ۗ
كُلَّمَآ أَضَآءَ لَهُمْ مَّشَوْا فِيْهِ ۙ وَإِذَآ
أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوْا ۗ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ
لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ ۗ إِنَّ
اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٢١﴾

R 3 22. O banne dimounes! Adore zot Seignére Ki finne créé zotte et banne ki ti avant zotte, pou ki zotte azir avec droitire;

يٰٓأَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوْا رَبَّكُمُ الَّذِيْ
خَلَقَكُمْ وَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُوْنَ ﴿٢٢﴾

23. *Zot Seignére* Ki finne faire la terre ène li lit pou zotte, et lé ciél ène strictire *pou zot sirvie*, et Ki finne faire dilo déssanne dépi dans niazes et, par ça, Li finne faire sorti banne fruits pou zot provision. Donc, pa établir banne égals are Allāh alors ki zotte conné.

الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَّالسَّمَآءَ
بِنَآءً ۪ وَّأَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجَ
بِهٖ مِنَ الثَّمَرٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۚ فَلَا
تَجْعَلُوْا لِلّٰهِ أَنْدَادًا وَّأَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٣﴾

24. Et si zotte éna doute lor ça ki Nous finne faire déssanne lor Nou servitére, alors améne ène sourate semblabe are ça et appelle *oussi* zot banne *divinités*-aides en déhors Allāh si zotte pé cause la vérité.

وَإِنْ كُنْتُمْ فِيْ رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلٰى
عَبْدِنَا فَأْتُوْا بِسُوْرَةٍ مِّنْ مِّثْلِهٖ ۠ وَ
ادْعُوْا شُهَدَآءَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ إِنْ
كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٢٤﴾

---

3. Pé cause ici ça banne hypocrites ki finne prend résolition pou pa écoute la vérité, pou pa cause la vérité et pou pa trouve la vérité.

25. Mais, si zotte pa capave faire *ça*, et zamais zotte pou capave faire *ça*, alors craigne ça di Fé ki alimenté are dimounes ék roces *ki finne* préparé pou banne mécréants.

فَإِنْ لَّمْ تَفْعَلُوْا وَلَنْ تَفْعَلُوْا فَاتَّقُوا
النَّارَ الَّتِيْ وَقُوْدُهَا النَّاسُ وَ
الْحِجَارَةُ ۖ أُعِدَّتْ لِلْكٰفِرِيْنَ ﴿٢٥﴾

26. Et donne bon nouvelle à banne ki croire et ki faire banne bon actions ki, pou zotte, éna banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Sak fois ki pou donne zotte kik fruit là-dans couma provision, zotte pou dire : « Ça-même ça ki ti donne nous avant couma provision; » alors ki ça ki ti donne zotte *avant couma provision*, li nék éna réssemblance are ça *ki zotte pé gagné-là*. Et zotte pou éna là-dans, banne conzoints ki finne pirifié *par Allāh*, et zotte pou reste tout lé temps là-dans.

وَبَشِّرِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
اَنَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهٰرُ ۖ كُلَّمَا رُزِقُوْا مِنْهَا مِنْ
ثَمَرَةٍ رِّزْقًا ۙ قَالُوْا هٰذَا الَّذِيْ رُزِقْنَا
مِنْ قَبْلُ ۙ وَاُتُوْا بِهٖ مُتَشَابِهًا ۖ وَلَهُمْ
فِيْهَا اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۖ وَّهُمْ فِيْهَا
خٰلِدُوْنَ ﴿٢٦﴾

27. En vérité, Allāh pa senti li ditout zéné pou donne kik l'exempe tel ène moustik et même ça *la sarze* ki lor li-là.[4] Pou banne ki croire, zotte conné ki ça, li la vérité dé la part zot Seignére. Et pou banne ki pa croire, zotte dire : « *Enfin* ! Bé ki Allāh oulé dire par ça l'exempe-là ? » Par ça, boucoup ki Li zize égaré et, par ça, boucoup ki Li guidé. Et, par ça, sélement banne désobéissants ki Li zize égaré,

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَسْتَحْيٖۤ اَنْ يَّضْرِبَ مَثَلًا
مَّا بَعُوْضَةً فَمَا فَوْقَهَا ۚ فَاَمَّا الَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا فَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ
وَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَيَقُوْلُوْنَ مَاذَاۤ
اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا ۘ يُضِلُّ بِهٖ كَثِيْرًا
وَّيَهْدِيْ بِهٖ كَثِيْرًا ۚ وَمَا يُضِلُّ بِهٖۤ
اِلَّا الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٧﴾

---

4. Moustik, tipti couma li été, li ène merveille dé la création. Ziska l'hére, banne scientifiques pa pé capave expliqué ki finne pousse fémelle moustik pou imazine!!! et dévéloppe ène systéme extrêmement compliqué et sophistiqué ki permette-li suce di sang alors ki li ti pé vive tranquillement lor produit vézétal pendant bien bien longtemps. Tout banne parties ça systéme-là ti finne bizin dévéloppé séparément et en même temps, pou ki zotte forme ène ensemble en harmonie ki bien complexe. Si ça transformation-là pa ti programmé, ti pou bizin zoué lor factére la sance pendant dé millions millions ék dé millions millions encore bananés si toutefois ti pou arrive-là; en somme, ène période interminabe. Ziska l'hére, finne découvert ki banne moustiks ente zotte, zotte saryé, dans zot prope systéme, ène total dé presqué 250 virus – banne la sources banne maladies et pourtant zamais zotte pa affecté par aukène là-dans. Li fort possibe ki moustik finne zoué et pé continié zoué ène rôle vital dans dévéloppement nou systéme imminitaire. Certain signes laisse apercévoir ça.

28. Bạnne ki casse pacte Allāh aprés ki *zotte* finne bien établi li et ki sépare ça ki Allāh finne donne l'orde pou zoènne ensamme et ki créé désorde lor la terre, ça banne-là ki banne perdants.

الَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ
مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللّٰهُ بِهِ
أَنْ يُّوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ
أُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ٢٨

29. Couma zotte pa croire dans Allāh alors ki zotte ti sans la vie et Ki Li finne donne-zotte la vie ? Ensuite, Li pou donne-zotte la mort; ensuite, Li pou rédonne-zotte la vie. Ensuite, pou rétourne zotte vers Li.

كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللّٰهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا
فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ
ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ٢٩

30. Li-Même Ki finne créé pou-zotte tout ça ki lor la terre; ensuite, Li finne porte So l'attention vers lé ciél. Li finne donne li *so* l'équilibe, sous forme sept lé ciéls et Li conne bien tout kit-soze.

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوٰٓى إِلَى السَّمَآءِ
فَسَوّٰىهُنَّ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ وَهُوَ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ ٣٠ ٣ ع ٣

R4 31. Et *mazine* quand to Seignére ti dire banne anzes : « En vérité, Mo pé alle nomme ène calife, *ène réprésentant,* lor la terre, » banne-là ti dire : « Esse-ki To pou nomme là-dans ène kikène ki pou créé désorde là-dans et ki pou répanne di sang, alors ki nous faire *To* glorification — *nous faire To tasbīh* — avec To louanze et ki nous proclame To sainteté ? » Li ti réponne : « En vérité, Mo conné ça ki zotte pa conné. »

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ
فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوٓا أَتَجْعَلُ
فِيهَا مَنْ يُّفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ
الدِّمَآءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَ
نُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّيٓ أَعْلَمُ مَا لَا
تَعْلَمُونَ ٣١

32. Et Li ti enseigne Adam tout banne noms. Ensuite, Li ti présente divant banne anzes banne *ki pou éna ça banne noms-là — ça banne qualités*-là et Li ti dire *zotte* : « Si zotte pé cause vrai, dire-Moi banne-là zot noms. »

وَعَلَّمَ اٰدَمَ الْأَسْمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ
عَلَى الْمَلٰٓئِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَآءِ
هٰٓؤُلَآءِ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِينَ ٣٢

33. Banne *anzes*-là ti réponne : « To Pur Toi ! Nous péna connaissance aukène soze sauf ça ki To enseigne nous. En vérité, To-même Ki Conne-Tout, Ki Bien-Saze. »

قَالُوا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَآ إِلَّا مَا
عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ٣٣

34. Li ti dire : « O Adam ! Dire-zotte banne-là zot noms. » Et quand li finne dire zotte banne-là zot noms, *Allāh* ti dire *banne anzes* : « Esse-ki Mo pa ti dire zotte ki vraimême Mo-Même conne tout sécrets banne lé ciéls et la terre et Mo conne ça ki zotte laisse paraîte et ça ki zotte caciette ? »

قَالَ يٰٓاٰدَمُ اَنْۢبِئْهُمْ بِاَسْمَآئِهِمْ ۚ فَلَمَّآ
اَنْۢبَاَهُمْ بِاَسْمَآئِهِمْ ۙ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ
لَّكُمْ اِنِّيْٓ اَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوٰتِ وَ
الْاَرْضِ ۙ وَ اَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ وَ مَا كُنْتُمْ
تَكْتُمُوْنَ ﴿٣٤﴾

35. Et quand Nous ti dire banne anzes : « Soumette are l'autorité Adam, » zotte *tout* ti soumette excepté Iblis. Li ti réfizé et li ti montré l'arrogance. Et li ti *ène* dans banne mécréants.

وَ اِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ
فَسَجَدُوْٓا اِلَّآ اِبْلِيْسَ ؕ اَبٰى وَ
اسْتَكْبَرَ ٭ۗ وَ كَانَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٣٥﴾

36. Et Nous ti dire : « O Adam ! Habite dans zardin-là toi et to madame et manzé zotte-dé là-dans à loisir, cotte zotte oulé. Mais pa costé cotte ça pied-là, sinon zotte pou *compté* dans banne ki faire le mal. »

وَ قُلْنَا يٰٓاٰدَمُ اسْكُنْ اَنْتَ وَ زَوْجُكَ
الْجَنَّةَ وَ كُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا ۪
وَ لَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُوْنَا مِنَ
الظّٰلِمِيْنَ ﴿٣٦﴾

37. Mais Satan ti trompe zotte-dé lor *question ça pied*-là et li ti faire zotte sorti dépi dans *l'état dans* ki zotte ti été. Et Nous ti dire *zotte tout* : « Allé *dépi-là* alors ki-zotte ennemis ente zotte-mêmes. Et éna pou zotte lor la terre, ène place cotte pou resté ék ène provision pou ène lé temps. »

فَاَزَلَّهُمَا الشَّيْطٰنُ عَنْهَا فَاَخْرَجَهُمَا
مِمَّا كَانَا فِيْهِ ۪ وَ قُلْنَا اهْبِطُوْا بَعْضُكُمْ
لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۚ وَ لَكُمْ فِي الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَّ
مَتَاعٌ اِلٰى حِيْنٍ ﴿٣٧﴾

38. Alors Adam ti appranne are so Seignére impé paroles *la priére*. Et, *Allāh* Li ti tourne vers li avec clémence. En vérité, Li-Même Fort lor accepté répentance, Li Bien-Miséricordié.

فَتَلَقّٰٓى اٰدَمُ مِنْ رَّبِّهٖ كَلِمٰتٍ فَتَابَ
عَلَيْهِ ؕ اِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿٣٨﴾

39. Nous ti dire : « Allé zotte tout dépi-là. Quand toutefois, ène guidance vinne cotte zotte dé Mo part, alors banne ki pou suive Mo guidance, zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé. »

قُلْنَا اهْبِطُوْا مِنْهَا جَمِيْعًا ۚ فَاِمَّا
يَاْتِيَنَّكُمْ مِّنِّيْ هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ
فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٣٩﴾

40. Et banne ki pa croire et ki prend Nou banne Signes pou mensonzes, ça

وَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ

banne-là *ki* pou habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٤٠﴾ ع

R 5 41. O Zenfants Israël ! Rappelle Mo favére ki Mo ti faire lor zotte. Et respecté Mo l'alliance, *Mo oussi* Mo pou respecté zot l'alliance, et craigne Mo Tout-Sél.

يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٤١﴾

42. Et croire dans ça ki Mo finne avoyé ki accompli ça ki *déza* are zotte. Et pa vinne banne prémiers ki pa croire là-dans. Et pa éssanze Mo banne Signes pou ène ti prix. Et prend Mo Tout-Sél pou *zot* Protectére.

وَآمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ ۖ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ ﴿٤٢﴾

43. Et pa mélanze la vérité are fausseté et pa caciette la vérité alors ki zotte conné.

وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾

44. Et observe la Priére et paye Zakāte, et courbé avec banne ki courbé.

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٤﴾

45. Esse-ki zotte ordonne banne dimounes pou faire le bien et zotte oublié zotte-mêmes, alors ki zotte lire Live-là ? *Enfin* ! Bé ki faire zotte pa servi *zot* l'esprit ?

أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٥﴾

46. Et serce l'aide avec patience et *dans* la priére. Et en vérité, ça li difficile sauf pou banne ki éna l'esprit himble,

وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ ۚ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿٤٦﴾

47. *Banne* ki conné, sans aukène doute, ki zotte pou renconte zot Seignére et ki zotte pou rétourne vers Li.

الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُو رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٤٧﴾ الربع

R 6 48. O Zenfants Israël ! Rappelle Mo favére ki Mo ti faire lor zotte et *ça oussi* ki Mo ti donne-zotte sipériorité lor tout banne péps *zot l'époque.*

يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٨﴾

49. Et rédoute ça zour cotte ène l'âme pa pou capave remplace ène *l'aute*

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ

l'âme dans aukène façon, cotte aukène intercession pa pou accepté dé so côté *dans so favére*, cotte pa pou prend aukène rançon dé so côté et cotte banne-là pa pou gagne aukène aide.

نَفْسٍ شَيْـًٔا وَّلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ
وَّلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَّلَا هُمْ
يُنْصَرُوْنَ ﴿٤٩﴾

50. Et *rappelle* quand Nous ti sappe zotte dépi pép Pharaon ki ti pé tourmente-zotte avec criauté; banne-là ti pé massacré zot garcons et ti pé laisse zot madames vivant. Dans ça, ti éna ène grand l'épréve pou zotte dé la part zot Seignére.

وَاِذْ نَجَّيْنٰكُمْ مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَسُوْمُوْنَكُمْ
سُوْٓءَ الْعَذَابِ يُذَبِّحُوْنَ اَبْنَآءَكُمْ وَ
يَسْتَحْيُوْنَ نِسَآءَكُمْ ؕ وَفِيْ ذٰلِكُمْ بَلَآءٌ
مِّنْ رَّبِّكُمْ عَظِيْمٌ ﴿٥٠﴾

51. Et *rappelle* quand Nous ti sépare la mer pou zotte; et Nous ti sauve zotte et Nous ti noye pép Pharaon alors ki *ô Zenfants Israël* ! zotte ti pé guetté.

وَاِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ فَاَنْجَيْنٰكُمْ وَ
اَغْرَقْنَآ اٰلَ فِرْعَوْنَ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ ﴿٥١﴾

52. Et quand Nous ti prend ène l'engazement quarante la nuites are Moïse. Alors, dans so l'absence, zotte ti prend veau-là pou zot *adoration* et zotte ti banne transgresséres.

وَاِذْ وٰعَدْنَا مُوْسٰٓى اَرْبَعِيْنَ لَيْلَةً
ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْۢ بَعْدِهٖ وَ
اَنْتُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿٥٢﴾

53. Ensuite, Nous ti pardonne zotte aprés ça pou ki zotte montré réconnaissance.

ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِّنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ
لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٥٣﴾

54. Et quand Nous ti donne Moïse Live et Discernement pou ki zotte *bien* guidé.

وَاِذْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَالْفُرْقَانَ
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿٥٤﴾

55. Et quand Moïse ti dire so pép : « O mo pép ! En vérité, zotte finne faire zotte-mêmes di tort quand zotte ti prend veau-là pou zot *adoration.* Donc, tourne avec répentance vers zot Créatére et tué zot mauvais désirs. Ça, li meillére pou zotte cotte zot Créatére. » Alors, Li finne tourne vers zotte avec clémence. En vérité, Li Fort lor accepté répentance, Li Bien-Miséricordié.

وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ اِنَّكُمْ
ظَلَمْتُمْ اَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ
فَتُوْبُوْٓا اِلٰى بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوْٓا اَنْفُسَكُمْ ؕ
ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ ؕ فَتَابَ
عَلَيْكُمْ ؕ اِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿٥٥﴾

56. Et quand zotte ti dire : « O Moïse ! Nous pa pou croire toi tant ki nous pa trouve Allāh face à face. » Dans zotte pé guetté même, zéclair ti gagne zotte.

وَإِذْ قُلْتُمْ يٰمُوْسٰى لَنْ نُّؤْمِنَ لَكَ
حَتّٰى نَرَى اللّٰهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ
الصّٰعِقَةُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ ﴿٥٦﴾

57. Ensuite, Nous ti réssissite zotte aprés zot *l'état ki ti couma* la mort pou ki zotte montré réconnaissance.

ثُمَّ بَعَثْنٰكُمْ مِّنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُوْنَ ﴿٥٧﴾

58. Et Nous ti faire banne niazes donne-zotte l'ombraze. Et Nous ti faire déssanne lor zotte, Manna et Salwā. « Manze banne bon kit-sozes dans provision ki Nous finne donne zotte. » Et banne-là pa ti faire Nous aukène di tort, mais zotte ti faire zotte-mêmes di tort.

وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ
الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى ۖ كُلُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ مَا
رَزَقْنٰكُمْ ۖ وَمَا ظَلَمُوْنَا وَلٰكِنْ كَانُوْا أَنْفُسَهُمْ
يَظْلِمُوْنَ ﴿٥٨﴾

59. Et quand Nous ti dire : « Rente dans ça la ville-là et manze là-dans cotte zotte oulé et à loisir et rente par la porte *central* avec soumission et dire : « *O Allāh* ! Ranne nou fardeau lézé. » Nous pou pardonne zotte zot fautes. Et Nous pou donne banne ki faire le bien encore plisse.

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوْا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ
فَكُلُوْا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَّ
ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَّقُوْلُوْا حِطَّةٌ
نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطٰيٰكُمْ ۖ وَسَنَزِيْدُ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٥٩﴾

60. Mais banne transgresséres ti sanze ça ène parole ki ti dire zotte-là pou ène l'aute parole. Alors, Nous ti faire déssanne, dépi lé ciél, ène pinition lor banne transgresséres parski zotte ti désobéissant.

فَبَدَّلَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا قَوْلًا غَيْرَ
الَّذِيْ قِيْلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِيْنَ
ظَلَمُوْا رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوْا
يَفْسُقُوْنَ ﴿٦٠﴾ ع

R 7 61. Et quand Moïse ti prié pou dilo pou so pép. Alors Nous ti dire *li* : « Tappe roce-là avec to bâton. » Alors, douze la sources ti sorti dépi là-dans. Et tout banne dimounes ti conné cotte cotte zot place pou boire. *Ti dire zotte :* « Manzé, boire dans provision Allāh. Et pa occasionne trouble lor la terre couma banne séméres désorde. »

وَإِذِ اسْتَسْقٰى مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ فَقُلْنَا
اضْرِبْ بِّعَصَاكَ الْحَجَرَ ۖ فَانْفَجَرَتْ
مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ۖ قَدْ عَلِمَ كُلُّ
أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ۖ كُلُوْا وَاشْرَبُوْا مِنْ
رِّزْقِ اللّٰهِ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ
مُفْسِدِيْنَ ﴿٦١﴾

62. Et quand zotte ti dire : « O Moïse ! Zamais nous pa pou capave éna patience lor ène *sél kalité* nourritire.

وَإِذْ قُلْتُمْ يٰمُوْسٰى لَنْ نَّصْبِرَ عَلٰى طَعَامٍ
وَّاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا

تُنْۢبِتُ الْاَرْضُ مِنْۢ بَقْلِهَا وَ قِثَّآئِهَا وَ
فُوْمِهَا وَ عَدَسِهَا وَ بَصَلِهَا ؕ قَالَ
اَتَسْتَبْدِلُوْنَ الَّذِيْ هُوَ اَدْنٰى بِالَّذِيْ هُوَ
خَيْرٌ ؕ اِهْبِطُوْا مِصْرًا فَاِنَّ لَكُمْ مَّا سَاَلْتُمْ ؕ
وَ ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَ
الْمَسْكَنَةُ ۗ وَ بَآءُوْ بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ ؕ
ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ
وَ يَقْتُلُوْنَ النَّبِيّٖنَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ؕ ذٰلِكَ
بِمَا عَصَوْا وَّ كَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ﴿٦٢﴾ ع

Alors, prié to Seignére pou nous pou ki Li faire sorti pou nous dans ça ki la terre produire, dans *zenre* so léguimes, so cocombes, so di blé, so lentilles et so zonions. » Li ti dire : « Esse-ki zotte oulé prend ça ki inférière dans place ça ki sipérière ? Déssanne dans kik la ville; certainement zotte pou gagné ça ki zotte pé dimandé-là. » Et zotte ti himilié; et ti faire zotte tombe dans ène l'état misérabe, et zotte ti attire colére Allāh *lor zotte.* Ça, li parski zotte ti nié banne Signes Allāh et, sans aukène droit, zotte ti pé tué banne Prophétes *sak fois ki zotte ti capave.* Ça, li parski zotte ti désobéir et zotte ti dépasse limites.

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ الَّذِيْنَ هَادُوْا وَ
النَّصٰرٰى وَ الصّٰبِـِٕيْنَ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَ
الْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَ عَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ
اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَ لَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٦٣﴾

R 8 63. En vérité, banne Croyants et banne Zuifs et banne Chrétiens et banne Sabéens, tout banne ki croire *sincérement* dans Allāh et dans Dernier Zour et ki faire bon travail, zotte pou gagne zot récompense cotte zot Seignére. Et zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

وَ اِذْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَكُمْ وَ رَفَعْنَا فَوْقَكُمُ
الطُّوْرَ ؕ خُذُوْا مَاۤ اٰتَيْنٰكُمْ بِقُوَّةٍ وَّ
اذْكُرُوْا مَا فِيْهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿٦٤﴾

64. Et quand Nous ti prend *are* zotte *ène* l'engazement ferme et ki Nous ti éléve le Mont *Sinaï* là-haut zotte, *Nous ti dire* : « Attrappe bien ça ki Nous finne donne zotte et rappelle ça ki éna là-dans pou ki zotte capave sappé *are destriction.* »

ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِّنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ ۚ فَلَوْ لَا
فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَتُهٗ لَكُنْتُمْ مِّنَ
الْخٰسِرِيْنَ ﴿٦٥﴾

65. Ensuite, aprés ça, zotte ti tourne lé dos. Si pa ti éna Allāh So grâce *spécial* et So miséricorde lor zotte, sirement zotte ti pou dans banne perdants.

وَ لَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِيْنَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي
السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُوْنُوْا قِرَدَةً
خٰسِـِٕيْنَ ﴿٦٦﴾

66. Et, en vérité, zotte déza au courant *ki ti la fin* ça banne parmi zotte ki ti transgressé concernant Sabbat. Alors Nous ti dire banne-là : « Vinne banne zacots méprisé. »

67. Alors, Nous ti faire ça *violation Sabbat-là so pinition* ène l'exempe pou banne ki ti là *ça l'époque-là* et pou banne ki ti *éna pou vini* aprés ça; et ène avertissement pou banne ki éna la crainte Allāh.

فَجَعَلْنٰهَا نَكَالًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا
وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ٦٧

68. Et quand Moïse ti dire so pép : « En vérité, Allāh finne donne-zotte l'orde pou immole ène vace *ki éna ène grand signe spécial.* Zotte ti réponne : « Esse-ki to pé prend nous pou bouffon ? » Li ti dire : « Mo serce protection are Allāh *pou ki pa arrivé* ki mo vinne *ène* dans banne ignorants. »

وَإِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖٓ إِنَّ اللّٰهَ
يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوْا بَقَرَةً ۗ قَالُوْٓا
أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا ۗ قَالَ أَعُوْذُ بِاللّٰهِ أَنْ
أَكُوْنَ مِنَ الْجٰهِلِيْنَ ٦٨

69. Banne-là ti dire : « Prié to Seignére pou nous pou ki Li explique nous couma li été. » Li ti réponne : « En vérité, *Allāh* Li dire ki li ène vace, li pa trop vié, li pa trop zène, li éna l'âze moyen ente ça *dé-là.* Donc, faire ça ki finne commanne zotte *faire.*»

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا هِيَ ۗ
قَالَ إِنَّهٗ يَقُوْلُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا فَارِضٌ
وَّلَا بِكْرٌ ۗ عَوَانٌ بَيْنَ ذٰلِكَ ۗ فَافْعَلُوْا
مَا تُؤْمَرُوْنَ ٦٩

70. Banne-là ti dire : « Prié to Seignére pou nous, pou ki Li explique nous ki so coulére. » Li ti réponne : « En vérité, *Allāh* Li dire ki li ène vace zaune, so coulére bien brillant, li faire plaisir banne ki guetté. »

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا لَوْنُهَا ۗ
قَالَ إِنَّهٗ يَقُوْلُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَآءُ ۙ فَاقِعٌ
لَّوْنُهَا تَسُرُّ النّٰظِرِيْنَ ٧٠

71. Banne-là ti dire: « Prié to Seignére pou nous pou ki Li explique nous *impé plisse* ki li été. En vérité, pou nous, tout banne vaces zotte réssemblé. Et, en vérité, si Allāh oulé, nous pou banne ki *bien* guidé. »

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا هِيَ ۙ
إِنَّ الْبَقَرَ تَشٰبَهَ عَلَيْنَا ۗ وَإِنَّآ إِنْ شَآءَ
اللّٰهُ لَمُهْتَدُوْنَ ٧١

72. Li ti réponne : « En vérité, *Allāh* Li dire ki li ène vace ki pa finne dompté pou laboure la terre et pou arroze plantation. Li péna aukène défaut ni aukène tace. » Zotte ti dire : « Astére to finne vinne are la vérité. » Alors, zotte ti immole li, tandisse ki encore ène tiguitte, zotte pa ti pou faire li.

قَالَ إِنَّهٗ يَقُوْلُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا ذَلُوْلٌ
تُثِيْرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ ۚ
مُسَلَّمَةٌ لَّا شِيَةَ فِيْهَا ۗ قَالُوا الْـٰٔنَ
جِئْتَ بِالْحَقِّ ۗ فَذَبَحُوْهَا وَمَا كَادُوْا
يَفْعَلُوْنَ ٧٢ ع ٨

R 9 73. Et *rappelle* quand zotte ti tué ène dimoune et ki zotte ti en désaccord lor là. Et Allāh ti éna pou mette au clair ça *sécret* ki zotte ti pé caciette-là.

وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادّٰرَءْتُمْ فِيهَا ۖ وَاللّٰهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٣﴾

74. Alors, Nous ti dire *pou découvére la vérité* : « Compare ça *incident-là* are banne lé zaute *incidents pareil.* » Coumme ça-même Allāh donne banne morts la vie *quand Li pini zot meurtriers* et Li montré zotte So banne Signes pou ki zotte comprend.

فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا ۚ كَذٰلِكَ يُحْيِ اللّٰهُ الْمَوْتٰى وَيُرِيكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٤﴾

75. Ensuite zot lé kére ti vinne dir aprés ça, même zot *lé kére* ti vinne couma roces ou même pli dir. Pourtant, vraimême, éna banne roces, banne la riviéres sourcé dépi dans zotte. Et certainement, éna oussi là-dans ki, quand zotte fanne, dilo sorti dépi dans zotte; et éna, parmi banne-là, ki abaisse zotte par crainte pou Allāh. Et Allāh, Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِّنْ بَعْدِ ذٰلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً ۚ وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهٰرُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَآءُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ ۗ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٥﴾

76. Esse-ki zotte garde l'espoir ki banne *Zuifs*-là pou croire dans zotte, alors ki ène groupe dans ça banne-là écoute Parole Allāh et malgré ki zotte finne comprend li bien, zotte déforme li, et zotte bien conné.

أَفَتَطْمَعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلٰمَ اللّٰهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٦﴾

77. Et quand banne-là zoènne banne ki croire, zotte dire : « Nous croire. » Et quand parmi zotte, éna rétrouve zotte tout-séls ente zotte, zotte dire : « Esse-ki zotte pou cause are banne *Misilmans*-là lor ça ki Allāh finne dévoile zotte pou ki banne-là servi ça couma arguiment conte zotte divant zot Seignére ? Esse-ki zotte pa servi *zot* l'esprit ? »

وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ اٰمَنُوا قَالُوٓا اٰمَنَّا ۖ وَإِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ إِلٰى بَعْضٍ قَالُوٓا أَتُحَدِّثُونَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَآجُّوكُمْ بِهٖ عِنْدَ رَبِّكُمْ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٧﴾

78. Esse-ki banne *Zuifs*-là, zotte pa conné ki Allāh certainement conné ça ki zotte caciette et ça ki zotte faire conné ?

أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٨﴾

79. Et parmi zotte, éna banne *tel* ilétrés ki à parte *zot* prétentions, zotte pa conne nanrien dans Live-là. Et zotte faire sippositions sélement.

وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتٰبَ إِلَّا
أَمَانِيَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ٧٩

النصف

80. Malhére donc lor banne ki écrire Live-là are zot prope la mains, ensuite zotte dire : « Ça li *vinne* dé côté Allāh, » pou ki zotte prend ène prix dérizoire en éssanze pou ça. Malhére donc, lor ça banne-là pou ça ki zot la mains finne écrire. Et malhére lor zotte pou ça ki zotte gagné *par zot banne actions.*

فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتٰبَ بِأَيْدِيهِمْ
ثُمَّ يَقُولُونَ هٰذَا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ
لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ فَوَيْلٌ لَّهُمْ
مِّمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا
يَكْسِبُونَ ٨٠

81. Et banne-là dire : « Di Fé pa pou touce nous sauf pou ène *ti* nombre dé zours. » Dire *banne-là* : « Esse-ki zotte finne prend kik promesse dé côté Allāh ? Alors zamais Allāh pou casse So promesse. Ou soi zotte pé cause lor Allāh ça ki zotte pa conné. »

وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا
مَّعْدُودَةً ۚ قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللّٰهِ عَهْدًا
فَلَنْ يُّخْلِفَ اللّٰهُ عَهْدَهُ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى
اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ٨١

82. En vérité, banne dimounes ki récolté le mal et ki zot banne pécés finne encerclé zotte, ça banne-là ki pou habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

بَلٰى مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَّأَحَاطَتْ بِهِ
خَطِيئَتُهُ فَأُولٰئِكَ أَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ
فِيهَا خٰلِدُونَ ٨٢

83. Et banne ki croire et ki faire banne bon travails, ça banne-là *ki* pou habitants Paradis. Zotte pou reste tout lé temps là-dans.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
أُولٰئِكَ أَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيهَا
خٰلِدُونَ ٨٣

ع ٩ ٩

R 10 84. Et quand Nous ti prend ène l'engagement are Zenfants Israël : « Zotte pa pou adore *nanrien* excepté Allāh, zotte pou montré la bonté pou *zot* papa-mama, pou parents proce, pou banne orphélins et pou banne pauves. Et cause banne bon paroles are dimounes. Et observe la Priére et paye Zakāte. » Malgré ça, zotte ti tourne lé dos *are ça l'engagement-là* avec répignance excepté impé parmi zotte.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثٰقَ بَنِي إِسْرَاءِيلَ
لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللّٰهَ وَبِالْوٰلِدَيْنِ
إِحْسَانًا وَّذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَ
الْمَسٰكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَّ
أَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَآتُوا الزَّكٰوةَ ۚ ثُمَّ
تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ
مُّعْرِضُونَ ٨٤

85. Et quand Nous ti prend *are* zotte *ène* l'engagement : « Zotte pa pou verse zot di sang *ente zotte* et zotte pa pou mette zot prope dimounes déhors dépi dans zot banne localités. » Ensuite, zotte ti confirme *ça* et zotte ti témoins *pou ça.*

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ
دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ أَنْفُسَكُمْ مِنْ
دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ٨٥

86. Pourtant zotte-mêmes, zotte ti tué zot prope dimounes et zotte ti expilsé ène groupe parmi zotte dépi banne-là zot banne localités, zotte souténir zotte ente zotte dans pécé et transgression conte ça banne-là. Et si banne-là vinne cotte zotte couma captifs, zotte ti laisse banne-là libe conte rançon alors ki li pa ti permette pou zotte *ki zotte* expilsé banne-là. Alors esse-ki zotte croire dans ène partie Live-là et pa croire dans ène partie ? Parmi zotte, banne ki faire coumme ça, zot récompense dans ça lé monde-là à parte dézonére ki li pou été ? Et Zour Zizement pou réfoule zotte vers pinition extrêmement sévére. Et Allāh Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

ثُمَّ أَنْتُمْ هَٰؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَ
تُخْرِجُونَ فَرِيقًا مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ
تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ
وَإِنْ يَأْتُوكُمْ أُسَارَىٰ تُفَادُوهُمْ وَهُوَ
مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ ۚ أَفَتُؤْمِنُونَ
بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ ۚ
فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَٰلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا
خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ
يُرَدُّونَ إِلَىٰ أَشَدِّ الْعَذَابِ ۗ وَمَا اللَّهُ
بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ٨٦

87. Ça banne-là ki finne aceté la vie ça le monde-là en éssanze pour la vie l'Aute lé monde. Donc pa pou ranne *zot* pinition lézé pou zotte et ni pou donne zotte kik aide.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْحَيَاةَ
الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ ۖ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ
الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ٨٧

R 11 88. En vérité, Nous ti donne Moïse Live-là. Aprés li, Nous ti avoye banne Méssazers ki ti vinne ène aprés l'aute. Et Nous ti donne Jésus, fils de Marie, banne Signes clair. Et Nous ti fortifié li avec l'Esprit dé Saintété. Alors essę-ki sak fois ki ène Méssazer vinne cotte zotte avec ça ki zotte pa content, zotte pou montré l'arrogance, éna *parmi ça banne-là* zotte pou traite dé mentéres et éna, zotte pou tué ?

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ
بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ ۖ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ
مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ
الْقُدُسِ ۗ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا
تَهْوَىٰ أَنْفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا
كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ٨٨

89. Et banne-là ti dire : « Nou lé kére, zotte *enveloppé dans* banne voiles. « En faite, Allāh ti maudit zotte à cause zotte pa ti croire. Et tiguitte-même ki zotte croire.

وَقَالُوْا قُلُوْبُنَا غُلْفٌ ؕ بَلْ لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيْلًا مَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٨٩﴾

90. Et quand, dé la part Allāh, ène *tel* Live ti vinne cotte banne-là ki accompli ça ki *déza* are zotte — alors ki avant, zotte ti pé dimanne *Allāh* la victoire lor banne mécréants — et quand ti vinne cotte zotte ça ki zotte ti réconnaîte *malgré ça*, zotte ti nié ça. Donc ki Allāh So malédiction t*ombe* lor banne mécréants!

وَلَمَّا جَآءَهُمْ كِتٰبٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ ۙ وَكَانُوْا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُوْنَ عَلَى الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۚۖ فَلَمَّا جَآءَهُمْ مَّا عَرَفُوْا كَفَرُوْا بِهٖ ؗ فَلَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿٩٠﴾

91. Bien mauvais ça ki banne-là ti prend en éssanze pou la vente zot l'âme — ki zotte finne nié ça *la vérité* ki Allāh finne faire déssanne-là. Zotte révolté conte ça *zaffaire* ki Allāh faire déssanne So grâce lor dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitéres. Donc zotte finne attire colére lor colére *lor zotte*. Et pou banne mécréants, éna ène pinition ki faire gagne himiliation.

بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهٖۤ اَنْفُسَهُمْ اَنْ يَّكْفُرُوْا بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ بَغْيًا اَنْ يُّنَزِّلَ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۚ فَبَآءُوْ بِغَضَبٍ عَلٰى غَضَبٍ ؕ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿٩١﴾

92. Et quand dire banne-là : « Croire dans ça ki Allāh finne faire déssanne, » zotte réponne : « Nous croire dans ça ki finne faire déssanne lor nous, » alors ki zotte pa lé croire dans ça ki *finne faire déssanne* aprés ça, alors ki li la Vérité ki accompli ça ki *déza* are zotte. Dire *banne-là* : « Si *vraimême* zotte ti croyants, alors bé ki faire avant ça, zotte ti pé serce pou tué banne Prophétes Allāh ? »

وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ اٰمِنُوْا بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوْا نُؤْمِنُ بِمَآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُوْنَ بِمَا وَرَآءَهٗ ۗ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ ؕ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُوْنَ اَنْۢبِيَآءَ اللّٰهِ مِنْ قَبْلُ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٩٢﴾

93. Et, certainement Moïse ti vinne cotte zotte avec banne Signes clair. Ensuite, pendant so l'absence, zotte ti prend veau-là pou zot *adoration* et zotte ti banne transgresséres.

وَلَقَدْ جَآءَكُمْ مُّوْسٰى بِالْبَيِّنٰتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْۢ بَعْدِهٖ وَاَنْتُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿٩٣﴾

94. Et quand Nous ti prend *are* zotte *ène* l'engagement et Nous ti éléve le Mont *Sinai* là-haut zotte, *Nous ti dire* : « Attrape fort ça ki Nous finne donne zotte et écouté. » Banne-là ti réponne : « Nous finne tandé et nous finne désobéir. » Et zot lé kére ti rempli are *l'amour ça* veau-là à cause ki zotte pa ti croire. Dire-*zotte* « Ça ki zot la foi pé ordonne zotte faire-là, li bien mauvais, si zotte croyants. »

وإذ أخذنا ميثاقكم ورفعنا فوقكم الطور خذوا ما آتيناكم بقوة واسمعوا قالوا سمعنا وعصينا وأشربوا في قلوبهم العجل بكفرهم قل بئسما يأمركم به إيمانكم إن كنتم مؤمنين ٩٤

95. Dire *banne-là* : « Si Résidence l'Aute lé monde-là cotte Allāh, li réservé pou zotte, *li* pa pou banne *lé zaute* dimounes, alors souhaite la mort si zotte pé cause vrai. »

قل إن كانت لكم الدار الآخرة عند الله خالصة من دون الناس فتمنوا الموت إن كنتم صادقين ٩٥

96. Et zamais banne-là pa pou souhaite ça, à cause ça ki zot la mains finne avoyé divant *zotte.* Et Allāh conne bien banne transgresséres.

ولن يتمنوه أبدا بما قدمت أيديهم والله عليم بالظالمين ٩٦

97. Et, certainement, to pou trouve ki ça banne-là, zotte bien gourmand la vie plisse ki tout banne dimounes, même plisse ki banne associatéres. Sakène parmi banne-là ti a oulé gagne ène la vie mille bananés. Et même si li gagne ène longue la vie, ça pa pou éloigne li are pinition-là. Et Allāh guette bien ça ki banne-là faire.

ولتجدنهم أحرص الناس على حياة ومن الذين أشركوا يود أحدهم لو يعمر ألف سنة وما هو بمزحزحه من العذاب أن يعمر والله بصير بما يعملون ٩٧

R 12 98. Dire *banne-là* : Dimoune ki ennemi Gabriel *li bizin conné ki,* en vérité, li même ki, avec permission Allāh, finne faire déssanne lor to lé kére ça *parole-là* ki confirme ça ki révélé avant li, et *ça li* ène guidance et ène bon nouvelle pou banne croyants.

قل من كان عدوا لجبريل فإنه نزله على قلبك بإذن الله مصدقا لما بين يديه وهدى وبشرى للمؤمنين ٩٨

99. Dimoune ki ennemi Allāh, et So banne anzes, et So banne Méssazers, et Gabriel et Michel, alors certainement Allāh Li ennemi pou banne mécréants *pareil.*

من كان عدوا لله وملائكته ورسله وجبريل وميكال فإن الله عدو للكافرين ٩٩

100. Et, en vérité, Nous finne avoye toi banne Signes clair. Et personne pa finne nié ça, sauf banne désobéissants.

وَلَقَدْ اَنْزَلْنَاۤ اِلَيْكَ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ ۚ وَ
مَا يَكْفُرُ بِهَاۤ اِلَّا الْفٰسِقُوْنَ ﴿١٠٠﴾

101. Ki ça ça! A sak fois *ça* banne-là prend ène l'engazement, éna ène groupe d'ente banne-là ki pou zette ça dé côté ? En faite, la plipart parmi banne-là, zotte pa croire.

اَوَ كُلَّمَا عٰهَدُوْا عَهْدًا نَّبَذَهٗ فَرِيْقٌ
مِّنْهُمْ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٠١﴾

102. Et quand ène Méssazer finne vinne cotte banne-là dé la part Allāh pou confirmé ça ki *déza* are zotte; ène groupe dans banne ki ti *déza* récévoir Live, zotte rézette Allāh So Live couma dire zotte pa conné-*même so l'existence.*

وَلَمَّا جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ
مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيْقٌ مِّنَ
الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ ۙ كِتٰبَ اللّٰهِ
وَرَآءَ ظُهُوْرِهِمْ كَاَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٠٢﴾

103. Et banne-là pé suive banne traces banne rébelles l'époque Salomon ti pé régné. Et Salomon pa ti nié la foi. Au contraire, banne rébelles ki pa ti croire; zotte ti enseigne banne dimounes tromperie et *par conte* dans Babel ça ki ti faire déssanne lor ça dé anzes Hārūt et Mārūt *so récit li coumme ça*, ça dé-là pa ti pé enseigne *nanrien* kikène tant ki zotte pa dire *dimoune-là* : « Nous couma ène test sélement, donc pa faire mécréance. » Alors banne dimounes-là ti appranne are ça dé-là ça *banne-sozes* par ça-même ki zotte ti capave faire ène distinction ente ène zomme ék so madame ; et sans permission Allāh, banne-là pa ti faire personne di tort are ça moyen-là. Au contraire, ça banne *ici-*là zotte pé appranne ça ki pou faire zotte di tort et ki pa pou donne-zotte bénéfice. Alors ki zotte finne bien conné ki ça ki faire ène tel transaction, li pa pou éna aukène part dans l'Aute lé monde. Certainement, bien mauvais ça prix pou ki zotte finne vanne zot l'âme. Si sélement zotte ti conné!

وَاتَّبَعُوْا مَا تَتْلُوا الشَّيٰطِيْنُ عَلٰى
مُلْكِ سُلَيْمٰنَ ۚ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمٰنُ وَلٰكِنَّ
الشَّيٰطِيْنَ كَفَرُوْا يُعَلِّمُوْنَ النَّاسَ
السِّحْرَ ۗ وَمَاۤ اُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ
بِبَابِلَ هَارُوْتَ وَ مَارُوْتَ ؕ وَ مَا
يُعَلِّمٰنِ مِنْ اَحَدٍ حَتّٰى يَقُوْلَاۤ اِنَّمَا
نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ؕ فَيَتَعَلَّمُوْنَ
مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُوْنَ بِهٖ بَيْنَ الْمَرْءِ
وَزَوْجِهٖ ؕ وَمَا هُمْ بِضَآرِّيْنَ بِهٖ مِنْ اَحَدٍ
اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَيَتَعَلَّمُوْنَ مَا يَضُرُّهُمْ
وَلَا يَنْفَعُهُمْ ؕ وَلَقَدْ عَلِمُوْا لَمَنِ اشْتَرٰىهُ
مَا لَهٗ فِى الْاٰخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ؕ وَلَبِئْسَ
مَا شَرَوْا بِهٖۤ اَنْفُسَهُمْ ؕ لَوْ كَانُوْا
يَعْلَمُوْنَ ﴿١٠٣﴾

104. Si banne-là ti croire et *zotte ti* azir are droitire, *zot* récompense dé la part Allāh ti pou certainement meillére. Si sélement zotte ti conné !

وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِّنْ عِندِ اللَّهِ خَيْرٌ ۖ لَّوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ١٠٤

R13 105. O banne ki croire : « Pa dire *le Prophéte* : « Rā'énā, » mais dire : « Ounzournā *zette ène régard lor nous* » et *zotte bizin* écoute bien. Et pou banne mécréants éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انظُرْنَا وَاسْمَعُوا ۗ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ١٠٥

106. Banne ki pa croire parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam* et *parmi* banne ki donne associés *are Allāh, zotte* pa désire-ki : faire kik bienfait déssanne lor zotte *ô Misilmans* ! dé la part zot Seignére; alors ki Allāh accorde So miséricorde, dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li posséde la grâce immense.

مَّا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَن يُنَزَّلَ عَلَيْكُم مِّنْ خَيْرٍ مِّن رَّبِّكُمْ ۗ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ١٠٦

107. N'importe ki méssaze ki Nous annilé ou soi ki Nous faire oublié, Nous améne ène ki meillére ki ça ou soi so pareil. Esse-ki to pa conné ki Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé ?

مَا نَنسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَا أَوْ مِثْلِهَا ۗ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ١٠٧

108. Esse-ki to pa conné ki royaume banne lé ciéls et la terre li pou Allāh *Li-Même* ? Et, en déhors Allāh, zotte péna aukène protectére, ni aukène aide.

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ١٠٨

109. Esse-ki zotte oulé questionne zot Méssazer couma ti questionne Moïse avant? Et dimoune ki éssanze la foi pou l'incroyance, certainement li finne égaré dépi simé droite.

أَمْ تُرِيدُونَ أَن تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ ۗ وَمَن يَتَبَدَّلِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ١٠٩

110. Parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam*, éna boucoup ki ti a voudré ki zotte *ô Misilmans* rétourne vers l'incroyance, *encore ène fois* aprés ki zotte finne croire, à cause zalousie ki *finne créé* dans banne-là zot lé kére,

وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُم مِّن بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِندِ أَنفُسِهِم مِّن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ

الْحَقُّ ۚ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتّٰى يَأْتِيَ اللّٰهُ بِأَمْرِهٖ ؕ إِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿۱۱۰﴾

banne-là zotte azir coumme ça aprés ki la vérité finne vinne clair pou zotte. Donc, pardonne *ça* banne-là et laisse passé ziska ki Allāh avoye So zizement. En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَأَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَآتُوا الزَّكٰوةَ ؕ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللّٰهِ ؕ إِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿۱۱۱﴾

111. Et observe la Priére et paye Zakāte. Et n'importe ki bien ki zotte avoye divant pou zotte-mêmes, zotte pou rétrouve ça cotte Allāh. En vérité, Allāh guette bien ça ki zotte faire.

وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصٰرٰى ؕ تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ ؕ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِينَ ﴿۱۱۲﴾

112. Et banne-là dire : « Zamais personne pa pou rente dans Paradis à moins ki li Zuif ou soi Chrétien. Ça li sélement zot banne désirs initile. Dire *banne-là* : « Améne zot préve si zotte pé cause vrai. »

بَلٰى مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهٗ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهٗ أَجْرُهٗ عِنْدَ رَبِّهٖ ۪ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿۱۱۳﴾

113. En faite, dimoune ki soumette are Allāh et ki éna ène conduite excellent, pou li — so récompense li cotte so Seignére. Ça banne *kalités dimounes*-là pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصٰرٰى عَلٰى شَيْءٍ ۪ وَقَالَتِ النَّصٰرٰى لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلٰى شَيْءٍ ۙ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتٰبَ ؕ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۚ فَاللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿۱۱۴﴾

R 14 114. Et banne Zuifs dire : « Banne Chrétiens péna aukène fondation *pou zot croyance.* » Et banne Chrétiens dire : « Banne Zuifs péna aukène fondation. » Pourtant, zotte lire *même* Live. Coumme ça-même banne ki ti manque connaissance ti dire pareil couma zotte dire. Mais Zour Rézirection, Allāh pou zize ente zotte concernant ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسٰجِدَ اللّٰهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهٗ وَسَعٰى فِي خَرَابِهَا ؕ أُولٰٓئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ ۬ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَّ

115. Et ki sanne-là ki pli inziste ki *ça* dimoune ki empéce glorifié *Allāh* So nom dans banne Masjid Allāh et ki serce pou ranne zotte abandonné, *alors ki* li pa ti convénabe pou *ça* banne-là ki zotte rente là-dans sauf avec la crainte. Pou

zotte, éna la honte dans ça lé monde-là, et pou zotte éna ène pinition terribe dans l'Aute lé monde.

لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٥﴾

116. Et l'Est ék l'Ouest, zotte pou Allāh-Même. Donc cotte zotte pou tourne zot *visaze*, visaze Allāh li là. En vérité, Allāh Li montré grand zénérosité *et* Li Conne-Tout.

وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۚ فَأَيْنَمَا
تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ
عَلِيمٌ ﴿١١٦﴾

117. Et banne-là dire : « Allāh finne prend ène garçon pou Li-Même. *Allāh* Li Pur. Au contraire *So grandére li tel ki* pou Li-Même tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre. Tout obéir Li-Même.

وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ۗ سُبْحَانَهُ ۖ بَلْ
لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ كُلٌّ لَهُ
قَانِتُونَ ﴿١١٧﴾

118. *Li-Même* Li Ça Prémier Cause dé la création Ki finne créé banne lé ciéls et la terre. Et quand Li décide ène soze, Li sélement dire li : « Existé,» et li commence existé.

بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَإِذَا قَضَىٰ
أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿١١٨﴾

119. Et banne ki péna aukène connaissance dire : « Bé ki faire Allāh pa cause are nous ou soi *ki faire* ène Signe pa vinne cotte nous?» Coumme ça-même, banne avant ti pé dire couma zotte pé dire. Banne-là zot lé kére réssemblé. Certainement Nous finne ranne Nou banne Signes clair pou ène pép ki éna croyance ferme.

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا
اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ ۗ كَذَٰلِكَ قَالَ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۘ
تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ ۗ قَدْ بَيَّنَّا
الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٩﴾

120. En vérité, Nous finne avoye toi are la Vérité couma Portére bon nouvelle et couma Avertissére. Et pa pou questionne toi lor banne habitants l'Enfer.

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۙ
وَلَا تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١٢٠﴾

121. Et banne Zuifs et banne Chrétiens, zamais zotte pa pou content are toi à moins ki to suive zot doctrines. Dire *banne-là* : « En vérité, guidance ki vinne dépi Allāh, ça li *vrai* guidance.» Et si to suive zot mauvais désirs aprés ki

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ
حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ۗ قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ
هُوَ الْهُدَىٰ ۗ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ

connaissance finne vinne cotte toi, *alors* to pa pou éna aukène protectére ni aukène aide dépi Allāh.

بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٢١﴾

122. Banne ki Nous finne donne le Live et ki suive li couma bizin suive li, ça banne-là ki croire là-dans. Et banne dimounes ki nié ça, ça banne-là ki banne perdants.

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۗ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٢٢﴾

R 15 123. O Zenfants Israël! « Rappelle Mo favére ki Mo ti faire lor zotte et *ça oussi* ki Mo ti donne-zotte sipériorité lor banne péps *zot l'époque.*

يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٢٣﴾

124. Et rédoute ça zour cotte ène l'âme pa pou capave remplace ène *l'aute* l'âme dans aukène façon, et *cotte* pa pou accepté aukène rançon dé so côté, et *cotte* aukène intercession pa pou profite li, et *cotte* pa pou donne banne-là aukène aide.

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿١٢٤﴾

125. Et *rapelle* quand so Seignére ti testé Abraham are certain commannements ki li ti suive. Li ti dire : « Mo pou faire toi ène imām, *ène séf* pou banne dimounes.» Li ti dimandé : « Et dans mo banne déssendants *oussi.* » Li ti réponne : « Mo l'alliance li pou en déhors portée banne transgresséres.

وَإِذِ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ ۖ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا ۖ قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي ۖ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ ﴿١٢٥﴾

126. Et quand Nous ti faire *Nou* La Caze ène l'endroit cotte banne dimounes pou continié rassemblé-zotte, et *ène l'endroit* cotte éna sékirité. Et *ô banne dimounes!* Quand l'hére la Priére, adopté impé niveau *ki* Abraham *ti montré dans so adoration pou Allāh.* Et Nous ti ordonne Abraham et Ismaël : « *Nettoye et* pirifié Mo la Caze pou banne ki faire so circuits et pou banne ki sézourné *là-bas* pou zot dévotions et pou banne ki incline zotte, *et* pou banne ki faire prosternation *dans la Priére.* »

وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِلنَّاسِ وَأَمْنًا وَاتَّخِذُوا مِنْ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى ۖ وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنْ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿١٢٦﴾

127. Et *rapelle* quand Abraham ti dire : « Mo Seignére! Faire ça *vinne* ène la ville *cotte éna* la paix *et sékirité*; et parmi so habitants, accorde banne ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour, *accorde-zotte* nourritire dans tout banne *variété* fruits.» Li ti réponne : « Et dimoune ki pa croire, Mo pou faire li zouir bénéfice pou kik lé temps; ensuite Mo pou pousse li vers pinition di Fé. Et *ça* destination-là li bien mauvais!

وَ اِذْ قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا بَلَدًا
اٰمِنًا وَّ ارْزُقْ اَهْلَهٗ مِنَ الثَّمَرٰتِ مَنْ
اٰمَنَ مِنْهُمْ بِاللّٰهِ وَ الْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ قَالَ وَ
مَنْ كَفَرَ فَاُمَتِّعُهٗ قَلِيْلًا ثُمَّ اَضْطَرُّهٗۤ
اِلٰى عَذَابِ النَّارِ ؕ وَ بِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿۱۲۷﴾

128. Et quand Abraham ti pé consolide la Caze *Sacré*-là so fondation are Ismaël, *zotte ti prié* : « Nou Seignére! Accepté *ça* dé nou part. En vérité, To-Même To Bien-Tandé, To-Même To Conne-Tout.

وَ اِذْ يَرْفَعُ اِبْرٰهٖمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ
الْبَيْتِ وَ اِسْمٰعِيْلُ ؕ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا ؕ
اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۱۲۸﴾

129. « Nou Seignére! Faire nous tout lé-dé soumette are Toi, et *faire* dans nou déssendants ène comminauté ki pou soumette are Toi; et montré-nous façons pou adoré et faire sacrifice; et tourne vers nous avec clémence. En vérité, To Fort lor accepté répentance, To Bien-Miséricordié.

رَبَّنَا وَ اجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَ مِنْ
ذُرِّيَّتِنَاۤ اُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ ۪ وَ اَرِنَا
مَنَاسِكَنَا وَ تُبْ عَلَيْنَا ۚ اِنَّكَ اَنْتَ
التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿۱۲۹﴾

130. « Nou Seignére! Avoye parmi banne-là ène Méssazer d'ente zotte-mêmes ki pou récite zotte To banne Signes, et ki pou enseigne zotte le Live et la Sazesse *ki là-dans* et ki pou pirifié zotte. En vérité, To-Même Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.»

رَبَّنَا وَ ابْعَثْ فِيْهِمْ رَسُوْلًا مِّنْهُمْ
يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِكَ وَ يُعَلِّمُهُمُ
الْكِتٰبَ وَ الْحِكْمَةَ وَ يُزَكِّيْهِمْ ؕ اِنَّكَ اَنْتَ
الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿۱۳۰﴾ ع ١٥

R 16 131. Et ki sanne-là ki pou détourne-li dé Abraham so rélizion sauf dimoune ki ranne li-même imbécile? Et, certainement Nous finne soisir *Abraham li-même* dans ça lé monde-là; et certainement dans l'Aute lé monde, li pou *compté* dans banne dimounes zistes.

وَ مَنْ يَّرْغَبُ عَنْ مِّلَّةِ اِبْرٰهٖمَ اِلَّا مَنْ
سَفِهَ نَفْسَهٗ ؕ وَ لَقَدِ اصْطَفَيْنٰهُ فِي الدُّنْيَا ۚ
وَ اِنَّهٗ فِي الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿۱۳۱﴾

132. *Rappelle* quand so Seignére ti dire li : « Soumette.» Li ti réponne : « Mo finne *déza* soumette are Seignére tout banne lé mondes.»

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ ۙ قَالَ أَسْلَمْتُ
لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٣٢﴾

133. Et ça-même ki Abraham ti récommanne so banne garçons, et Jacob *ti faire pareil.* « O mo banne garçons chéri! En vérité, Allāh finne soisir ça rélizion-là pou zotte. Alors pa laisse la mort gagne zotte sauf quand zotte dans ène l'état dé soumission.»

وَوَصّٰى بِهَآ إِبْرٰهٖمُ بَنِيْهِ وَيَعْقُوْبُ ۗ يٰبَنِيَّ
إِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰى لَكُمُ الدِّيْنَ فَلَا
تَمُوْتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿١٣٣﴾

134. Esse-ki zotte ti présent quand la mort ti costé are Jacob, quand li ti dire so banne garçons : « Bé ki zotte pou adoré après moi ? » Banne-là ti reponne : « Nous pou continué adore to BonDié, et BonDié to banne papa grand-papas Abraham, Ismaël et Isaac — Ène Sél BonDié et are Li nous finne soumette.»

أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَآءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوْبَ
الْمَوْتُ ۙ إِذْ قَالَ لِبَنِيْهِ مَا تَعْبُدُوْنَ مِنْۢ
بَعْدِيْ ۖ قَالُوْا نَعْبُدُ إِلٰهَكَ وَإِلٰهَ
اٰبَآئِكَ إِبْرٰهٖمَ وَإِسْمٰعِيْلَ وَإِسْحٰقَ
إِلٰهًا وَّاحِدًا ۚ وَّنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿١٣٤﴾

135. Ça, li ti ène groupe dimounes ki finne allé *dépi ça lé monde-là.* Pou banne-là, ça ki zotte finne gagné *par zot prope travail;* et pou zotte ça ki zotte pou gagné *par zot prope travail.* Et pa pou pose-zotte question lor ça ki banne-là ti pé faire.

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَلَكُمْ مَّا كَسَبْتُمْ ۚ وَلَا تُسْـَٔلُوْنَ عَمَّا
كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٣٥﴾

136. Et banne-là dire : « Vinne Zuifs ou soi Chrétiens, *alors* zotte pou *bien* guidé. » Dire *banne là* : « Suive plitôt la foi Abraham ki ti tout lé temps incliné vers Allāh et zamais li ti *ène* dans banne ki donne associés *are Allāh.*

وَقَالُوْا كُوْنُوْا هُوْدًا أَوْ نَصٰرٰى تَهْتَدُوْا ۗ
قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرٰهٖمَ حَنِيْفًا ۖ وَ
مَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٣٦﴾

137. *O banne croyants* ! Dire *ça banne-là* : « Nous croire dans Allāh et dans ça ki finne révéle nous et dans ça ki ti révélé à Abraham, Ismaël, Isaac, Jacob et *so* banne zenfants. Et *nous croire oussi* dans ça ki ti donne Moïse et Jésus et *oussi* dans ça ki ti donne banne Prophétes

قُوْلُوْٓا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ
أُنْزِلَ إِلٰٓى إِبْرٰهٖمَ وَإِسْمٰعِيْلَ وَإِسْحٰقَ
وَيَعْقُوْبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَآ أُوْتِيَ مُوْسٰى وَ
عِيْسٰى وَمَآ أُوْتِيَ النَّبِيُّوْنَ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ لَا

نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿١٣٧﴾

dé la part zot Seignére. Nous pa faire distinction ente aukène dans banne-là. Et are Li ki nous soumette. »

فَاِنْ اٰمَنُوْا بِمِثْلِ مَآ اٰمَنْتُمْ بِهٖ فَقَدِ اهْتَدَوْا ۚ وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا هُمْ فِيْ شِقَاقٍ ۚ فَسَيَكْفِيْكَهُمُ اللّٰهُ ۚ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿١٣٨﴾

138. Et si banne-là croire couma *zotte* zotte croire, alors vraimême banne-là finne *bien* guidé. Mais si banne-là tourne lé dos *are ça*, alors tout lé temps zotte pou reste divisé ente zotte *sélon zot l'habitide*. Alors Allāh *So décision* pou siffi pou toi conte banne-là. Et Li-Même Ki Bien-Tandé, Ki Conne-Tout.

صِبْغَةَ اللّٰهِ ۚ وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ صِبْغَةً ۫ وَّنَحْنُ لَهٗ عٰبِدُوْنَ ﴿١٣٩﴾

139. *Dire :* « *Nous finne adopté* rélizion Allāh;[5] et ki sanne-là ki meillére ki Allāh dans banne *meillére* qualités ? Et nous pé faire *Allāh* So adoration-même. »

قُلْ اَتُحَآجُّوْنَنَا فِي اللّٰهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ۚ وَلَنَآ اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ ۚ وَنَحْنُ لَهٗ مُخْلِصُوْنَ ﴿١٤٠﴾

140. Dire *banne-là* : « Esse-ki zotte pou diskite are nous lor Allāh alors ki Li nou Seignére et zot Seignére et *ki* pou nous, nou banne actions, et pou zotte, zot banne actions ? Et *nous*, nous éna sincére dévotion pou Li. »

اَمْ تَقُوْلُوْنَ اِنَّ اِبْرٰهٖمَ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطَ كَانُوْا هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى ۗ قُلْ ءَاَنْتُمْ اَعْلَمُ اَمِ اللّٰهُ ۗ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهٗ مِنَ اللّٰهِ ۗ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٤١﴾

141. « Esse-ki zotte dire ki Abraham, Ismaël, Isaac, Jacob et *so* banne zenfants ti Zuifs ou soi Chrétiens ? » Dire *banne-là* : « Esse-ki zotte pli conné ou soi Allāh ? Ki sanne-là ki pli inziste ki ça dimoune ki caciette témoignaze ki li finne gagné dépi Allāh ? Et Allāh Li pa inattentif are ça ki zotte faire. »

تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَّا كَسَبْتُمْ ۚ وَلَا تُسْـَٔلُوْنَ عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٤٢﴾ ع ١٦ ١٤

142. Ça, li ti ène groupe dimounes ki finne allé *dépi ça lé monde-là*. Pou banne-là, ça ki zotte finne gagné *par zot prope travail;* et pou zotte, ça ki zotte pou gagné *par zot prope travail*. Et pa pou pose-zotte question lor ça ki banne-là ti pé faire.

5. Expression 'rélizion Allāh' li pa vé dire ki Allāh suive kik rélizion. Li vé dire rélizion ki Allāh enseigné.

PARTIE 2

R 17 143. Banne imbéciles parmi banne dimounes pou dire : « Bé ki finne détourne banne-là dépi zot Qiblah ki zotte ti pé suive ? » Dire *zotte* : « L'Est ék l'Ouest, zotte pou Allāh-Même. Li guide dimoune ki Li oulé vers simé droite. »

الجزء ٢ سَيَقُوْلُ السُّفَهَآءُ مِنَ النَّاسِ مَا
وَلّٰىهُمْ عَنْ قِبْلَتِهِمُ الَّتِيْ كَانُوْا
عَلَيْهَا ؕ قُلْ لِّلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ؕ
يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿١٤٣﴾

144. Et coumme ça-même Nous finne faire zotte ène nation élévé pou ki zotte vinne gardiens lor banne dimounes et ki le Méssazer vinne gardien lor zotte. Et Nous ti fixé *ça* Qiblah ki to ti pé suive-là zisse pou Nous capave distingue dimoune ki suive le Méssazer are dimoune ki tourne lor so talons. Et malgré ki *ça* li ti bien dir, sauf pou banne ki Allāh finne guidé. Et li pa dans Allāh *So mazesté ça*, ki Li laisse zot la foi perdi. En vérité, Allāh Li Rempli dé bonté, Li Bien-Miséricordié envers banne dimounes.

وَكَذٰلِكَ جَعَلْنٰكُمْ اُمَّةً وَّسَطًا
لِّتَكُوْنُوْا شُهَدَآءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُوْنَ
الرَّسُوْلُ عَلَيْكُمْ شَهِيْدًا ؕ وَمَا جَعَلْنَا
الْقِبْلَةَ الَّتِيْ كُنْتَ عَلَيْهَآ اِلَّا لِنَعْلَمَ
مَنْ يَّتَّبِعُ الرَّسُوْلَ مِمَّنْ يَّنْقَلِبُ عَلٰى
عَقِبَيْهِ ؕ وَاِنْ كَانَتْ لَكَبِيْرَةً اِلَّا عَلَى
الَّذِيْنَ هَدَى اللّٰهُ ؕ وَمَا كَانَ اللّٰهُ
لِيُضِيْعَ اِيْمَانَكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ
لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٤٤﴾

145. En vérité, Nous trouve toi tourne *souvent* to visaze vers lé ciél. Certainement, Nous pou faire toi tourne vers *ça* Qiblah ki to content-là. Donc, tourne to visaze côté la Sainte-Mosquée; et cotte zotte été, tourne zot visaze dans so direction. Et, en vérité, banne ki finne gagne Live *avant Islam*, zotte bien conné ki ça *sanzement Qiblah-là* li la vérité *ki vinne* dé la part zot Seignére. Et Allāh Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

قَدْ نَرٰى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَآءِ ۚ
فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضٰىهَا ۪ فَوَلِّ وَجْهَكَ
شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ
فَوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ شَطْرَهٗ ؕ وَاِنَّ الَّذِيْنَ
اُوْتُوا الْكِتٰبَ لَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ
رَّبِّهِمْ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا
يَعْمَلُوْنَ ﴿١٤٥﴾

146. Et même si to améne tout banne Signes cotte banne ki finne gagne Live *avant Islam, malgré ça* zotte pa pou suive to Qiblah; et toi *oussi* to pa pou suive zot Qiblah. Et dans ça banne-là, éna ki pa pou suive Qiblah lé zautes. Et si aprés ki to finne fini récévoir connaissance, to alle suive zot désirs, alors to pou certainement *ène* dans banne transgresséres.

وَلَئِنْ اَتَيْتَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ
بِكُلِّ اٰيَةٍ مَّا تَبِعُوْا قِبْلَتَكَ ۚ وَمَآ اَنْتَ
بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ ۚ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ
قِبْلَةَ بَعْضٍ ؕ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَآءَهُمْ
مِّنْ بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ اِنَّكَ
وقف لازم اِذًا لَّمِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٤٦﴾

147. Banne ki Nous finne donne Live, zotte réconnaîte *ki* li *la vérité*, couma zotte réconnaîte zot banne garçons[6] mais certainement éna dans zotte, ki caciette la vérité alors ki zotte conné.

اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَعْرِفُوْنَهٗ كَمَا
يَعْرِفُوْنَ اَبْنَآءَهُمْ ؕ وَاِنَّ فَرِيْقًا مِّنْهُمْ
لَيَكْتُمُوْنَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿١٤٧﴾

148. *Certainement li* la vérité dé la part to Seignére. Alors zamais pa vinne *ène* dans banne ki douté.

اَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ
الْمُمْتَرِيْنَ ﴿١٤٨﴾

R 18 149. Et tout dimoune éna ène l'ambition, lor là li concentré *tout* so l'attention. Donc faire compétition ente zotte dans faire banne bon travails. Cotte zotte été, Allāh pou rassemblé zotte tout. En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَلِكُلٍّ وِّجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيْهَا فَاسْتَبِقُوا
الْخَيْرٰتِ ؕ اَيْنَ مَا تَكُوْنُوْا يَاْتِ بِكُمُ
اللّٰهُ جَمِيْعًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيْرٌ ﴿١٤٩﴾

150. Et cotte to sorti, tourne to visaze côté la Sainte-Mosquée; et certainement li la vérité dé la part to Seignére. Et Allāh Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ
شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ وَاِنَّهٗ لَلْحَقُّ مِنْ
رَّبِّكَ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا
تَعْمَلُوْنَ ﴿١٥٠﴾

151. Et cotte to sorti, tourne to visaze côté la Sainte-Mosquée; et cotte zotte été, tourne zot visaze dans so direction pou ki banne dimounnes péna aukène arguiment conte zotte, sauf banne inzistes parmi banne-là — donc pa pére banne-là, mais pére-Moi — pou ki Mo compléte Mo grâce lor zotte et pou ki zotte *bien* guidé.

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ
شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ وَحَيْثُ مَا
كُنْتُمْ فَوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ شَطْرَهٗ ۙ لِئَلَّا
يَكُوْنَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ ۙ اِلَّا الَّذِيْنَ
ظَلَمُوْا مِنْهُمْ ۗ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَ
اخْشَوْنِيْ ۗ وَلِاُتِمَّ نِعْمَتِيْ عَلَيْكُمْ وَ
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿١٥١﴾

152. Pareil couma Nous finne avoye parmi zotte ène Méssazer d'ente zotte-mêmes, qui récite zotte Nou banne Signes, ki pirifié zotte, ki enseigne zotte le Live et la Sazesse *ki là-dans* et ki enseigne zotte ça ki zotte pa ti conné.

كَمَآ اَرْسَلْنَا فِيْكُمْ رَسُوْلًا مِّنْكُمْ يَتْلُوْا
عَلَيْكُمْ اٰيٰتِنَا وَيُزَكِّيْكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ
الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُمْ مَّا لَمْ
تَكُوْنُوْا تَعْلَمُوْنَ ﴿١٥٢﴾

6. Banne-là réconnaîte zot banne garçons d'aprés banne signes zot prope physionomie et banne l'empreintes zot prope caractére ki zotte laisse dans zot banne zenfants-là. Donc zotte sire ki zot banne zenfants-mêmes ça. Coumme-ça même, zotte finne bizin réconnaîte le Prophéte par ça banne attribits Allāh ki li le Prophéte pé manifesté dans so conduite et dans so mode dé vie.

153. Alors, mazine-Moi, *Moi oussi* Mo pou mazine zotte. Et éna réconnaissance pou Moi et pa faire ingrat are Moi.

فَاذْكُرُونِيٓ اَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوْا لِيْ وَلَا تَكْفُرُوْنِ ﴿١٥٣﴾ ع ١٨ ٢

R 19 154. O banne ki croire! Serce l'aide avec patience ék la Priére. En vérité, Allāh Li avec banne ki persévéré avec patience.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اسْتَعِيْنُوْا بِالصَّبْرِ وَ الصَّلٰوةِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿١٥٤﴾

155. Et pa dire pou banne ki finne tué dans simé Allāh ki zotte *banne dimounes* morts. Au contraire, banne-là vivant. Mais *zotte* zotte pa capave distingue *ça*.

وَلَا تَقُوْلُوْا لِمَنْ يُّقْتَلُ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَمْوَاتٌ ؕ بَلْ اَحْيَآءٌ وَّ لٰكِنْ لَّا تَشْعُرُوْنَ ﴿١٥٥﴾

156. Et certainement Nous pou testé zotte are impé la crainte, impé la faim, et are impé la perte di biens, la vie et récoltes; mais donne bon nouvelle à banne ki persévéré avec patience,

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوْعِ وَ نَقْصٍ مِّنَ الْاَمْوَالِ وَ الْاَنْفُسِ وَ الثَّمَرٰتِ ؕ وَ بَشِّرِ الصّٰبِرِيْنَ ﴿١٥٦﴾

157. *Banne* ki dire, quand ène malhére arrive zotte : « En vérité, nous pou Allāh et certainement vers Li-*Même* ki nous pou rétourné. »

الَّذِيْنَ اِذَآ اَصَابَتْهُمْ مُّصِيْبَةٌ ۙ قَالُوْٓا اِنَّا لِلّٰهِ وَ اِنَّآ اِلَيْهِ رٰجِعُوْنَ ﴿١٥٧﴾

158. Ça banne-là, lor zotte éna banne bénédictions et miséricorde dé la part zot Seignére. Et ça banne-là mêmes ki *bien* guidé.

اُولٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوٰتٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ وَ رَحْمَةٌ ۟ وَ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُوْنَ ﴿١٥٨﴾

159. En vérité, *ça dé collines* Al-Safā et Al-Marwa, zotte parmi banne Signes Allāh. Donc dimoune ki faire Pélerinaze la Caze *d'Allāh* ou soi ki faire 'Oumrah', li pa ène pécé pou li, ki li faire va-et-vient ente ça dé *collines*-là. Et dimoune ki faire ène bien par li-même *en déhors ça ki obligatoire*, certainement Allāh conne apprécié *banne bon actions* et Li Conne-Tout.

اِنَّ الصَّفَا وَ الْمَرْوَةَ مِنْ شَعَآئِرِ اللّٰهِ ۚ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ اَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ اَنْ يَّطَّوَّفَ بِهِمَا ؕ وَ مَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا ۙ فَاِنَّ اللّٰهَ شَاكِرٌ عَلِيْمٌ ﴿١٥٩﴾

160. En vérité, banne ki caciette ça ki Nous finne faire déssanne couma Signes clair et couma guidance *parfait*

اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْتُمُوْنَ مَآ اَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنٰتِ وَ الْهُدٰى مِنْۢ بَعْدِ مَا بَيَّنّٰهُ

aprés ki Nous finne explique ça clairement are banne dimounes, dans Live-là; ça banne-là ki Allāh maudit et banne maudisséres *oussi* maudit zotte.

لِلنَّاسِ فِي الْكِتٰبِ ۙ أُولٰٓئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللّٰهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللّٰعِنُوْنَ ﴿١٦٠﴾

161. Excepté banne ki répenti, et ki corrize zotte, et ki explique clairement *banne Signes Allāh.* Ça banne-là, Mo tourne vers zotte avec clémence. Et Mo Fort lor accepté répentance *et* Mo Bien-Miséricordié.

إِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا وَأَصْلَحُوْا وَبَيَّنُوْا فَأُولٰٓئِكَ أَتُوْبُ عَلَيْهِمْ ۚ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿١٦١﴾

162. En vérité, banne ki pa croire et ki mort dans zot l'incroyance; ça banne-là, lor zotte éna malédiction Allāh, et banne anzes et tout banne dimounes.

إِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَمَاتُوْا وَهُمْ كُفَّارٌ أُولٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِيْنَ ﴿١٦٢﴾

163. Banne-là pou reste longtemps là-dans. Pinition-là pa pou vinne lézé pou banne-là et zotte pa pou gagne aukène répit.

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۚ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ﴿١٦٣﴾

164. Et zot BonDié Li Ène Sél Bondié. Aukène pa digne d'adoration excepté Li-Même, Ki montré So grâce, sans limites; Ki Bien-Miséricordié.

وَإِلٰهُكُمْ إِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ لَآ إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ ﴿١٦٤﴾ ١٩ ع ٤

R 20 165. En vérité, dans création banne lé ciéls et la terre, et dans sanzement la nuite li zour, et dans banne navires ki vogue lor la mer are ça ki profitabe pou banne dimounes, et dans *ça* dilo ki Allāh faire déssanne dépi lé ciél et avec ça-même Li donne la terre la vie aprés so la mort et Li finne répanne là-dans toute sorte zanimaux et dans sanzement banne di vents et banne niazes ki finne mette en service ente lé ciél et la terre — *dans tout ça* éna certainement banne Signes pou banne dimounes ki servi *zot* l'esprit.

إِنَّ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِيْ تَجْرِيْ فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَآ أَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ السَّمَآءِ مِنْ مَّآءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيْهَا مِنْ كُلِّ دَآبَّةٍ ۠ وَّتَصْرِيْفِ الرِّيٰحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَآءِ وَالْأَرْضِ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿١٦٥﴾

166. Et parmi banne dimounes, éna ki donne banne égals are Allāh. Zotte content ça banne-là pareil couma l'amour ki éna

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّتَّخِذُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ أَنْدَادًا يُّحِبُّوْنَهُمْ كَحُبِّ اللّٰهِ ۙ وَ

pou Allāh. Mais banne ki croire, zot l'amour pou Allāh li pli fort *ki tout l'amour.* Et si banne ki faire pécé ti capave comprend *astére-là* ki, quand zotte pou trouve pinition-là, tout pouvoir li pou Allāh et ki Allāh Li Sévére dans *So* pinition.

الَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ ۗ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ ١٦٦

167. *En vérité, banne-là ti pou certainement réalizé si zotte ti capave trouvé* quand banne ki ti éna suivéres pou rénié zot discipes et pou trouve pinition-là quand tout banne moyens *pou sauvé* pou coupé pou zotte.

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتُّبِعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوُا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ ١٦٧

168. Et banne-*là zot* discipes pou dire : « Si sélement ti donne nous ène l'aute l'occasion, nous ti pou rénié banne-là couma banne-là finne rénié nous. » Coumme ça-même Allāh pou montré banne-là zot actions couma rémords pou zotte et zotte pa pou capave sorti dépi dans *ça* di Fé-là.

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوا مِنَّا ۗ كَذَٰلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ ۖ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ ١٦٨

R 21 169. O banne dimounes! Manze dans ça ki permette et ki bon[7] *sélon goût, la santé, circonstance* dans ça ki la terre produire, et pa suive Satan so banne pas. En vérité, Satan li ène ennemi déclaré pou zotte.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ١٦٩

170. Li nék ordonne zotte pou faire le mal et banne sozes indécent et pou dire lor Allāh ça ki zotte pa conné.

إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ١٧٠

171. Et quand dire banne-là : « Suive tout ça ki Allāh finne faire déssanne, » zotte dire : « *Nous,* nous suive ça ki nou banne papa grand-papas

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا

7. Mot 'ṯayyib' li éna rapport lor choix ène kikène. Ène nourritire ki permette li capave convénabe pou ène dimoune, mais pa pou ène l'aute. Capave ousssi applique 'ṯayyib' lor nourritire-là so kalité. Ça montré ki banne croyants bizin non-sélement préfére ène nourritire ki permette mais oussi ki sain et ki so kalité li excellent.

اَوَ لَوْ كَانَ اٰبَآؤُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ
شَيْـًٔا وَّلَا يَهْتَدُوْنَ ﴿۱۷۱﴾

ti pé pratiqué. » Ki ça ça ? Même si zot banne papa grand-papas pa ti éna aukène raisonnement et zotte pa ti *bien* guidé ?

وَمَثَلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا كَمَثَلِ الَّذِيْ
يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ اِلَّا دُعَآءً وَّنِدَآءً ؕ
صُمٌّۢ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿۱۷۲﴾

172. Et cas banne ki pa croire, li couma cas ça *bétail* ki tanne sélement ène l'appel et ène cri quand kikène appelle li. *Ça banne-là* zotte sourdes, miéts et avégues ; donc zotte pa raisonné.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُلُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ
مَا رَزَقْنٰكُمْ وَاشْكُرُوْا لِلّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ
اِيَّاهُ تَعْبُدُوْنَ ﴿۱۷۳﴾

173. O banne ki croires ! Manze dans banne bon kit-sozes ki Nous finne donne zotte couma provision et montré réconnaissance pou Allāh, si Li-Même Ki zotte adoré.

اِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَ
لَحْمَ الْخِنْزِيْرِ وَمَآ اُهِلَّ بِهٖ لِغَيْرِ اللّٰهِ ۚ
فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَّلَا عَادٍ فَلَآ
اِثْمَ عَلَيْهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۷۴﴾

174. Sélement ça, ki Li pa finne permette pou zotte : « Ça ki mort *par li-même* et di sang, et la vianne coçon et ça *zanimau* lor ki, finne invoque ène l'aute nom ki Allāh. Mais li pa ène pécé pou dimoune ki trouve li oblizé *par la famine* tandisse ki li péna l'envie et ki li pa dépasse banne limites. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْتُمُوْنَ مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ
مِنَ الْكِتٰبِ وَيَشْتَرُوْنَ بِهٖ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۙ
اُولٰٓئِكَ مَا يَاْكُلُوْنَ فِيْ بُطُوْنِهِمْ اِلَّا
النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَ
لَا يُزَكِّيْهِمْ ۚۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۱۷۵﴾

175. En vérité, banne ki caciette ça ki Allāh finne révélé dans le Live et ki prend en éssanze ène prix dérizoire, ça banne-là pé sélement rempli zot vente are di fé. Et Allāh pa pou adresse-zotte la parole Zour Rézirection et Li pa pou pirifié zotte. Et pou zotte, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الضَّلٰلَةَ
بِالْهُدٰى وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ ۚ فَمَآ
اَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿۱۷۶﴾

176. Ça banne-là ki finne aceté l'érrére dans place *bon* guidance, et pinition dans place pardon. Couma li grand zot l'endirance are ça di Fé *l'Enfer*-là!

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ نَزَّلَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ ؕ وَ
اِنَّ الَّذِيْنَ اخْتَلَفُوْا فِي الْكِتٰبِ لَفِيْ
شِقَاقٍ بَعِيْدٍ ﴿۱۷۷﴾ ع

177. Ça, li parski Allāh finne faire déssanne le Live avec la vérité ; et, en vérité, banne ki en désaccord lor Live-là, zotte *finne alle tombe* loin dans *zot* l'opposition.

R 22 178. La droitire pa vé dire ki zotte tourne zot visaze côté l'Est ou soi l'Ouest, mais la droitire li *pou* dimoune ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour et dans banne anzes et dans le Live et dans banne Prophétes et ki, pou *Allāh* So l'amour, li dépense *so* di biens lor so banne parents proce, lor banne orphélins, lor banne pauves, lor banne voyazéres, lor banne mendiants, lor *libération* banne captifs; et *ki* observe la Priére et *ki* paye Zakāte; et banne ki, quand zotte faire ène promesse zotte tini zot promesse et banne ki montré patience dans la mizére et dans malhére et dans lé temps la guére. Ça banne-là ki finne montré *ki* zotte véridique. Et ça banne-là ki éna la crainte Allāh.

لَيْسَ الْبِرَّ اَنْ تُوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالْكِتٰبِ وَالنَّبِيّٖنَ ۚ وَاٰتَى الْمَالَ عَلٰى حُبِّهٖ ذَوِى الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنَ وَابْنَ السَّبِيْلِ ۙ وَالسَّآئِلِيْنَ وَفِى الرِّقَابِ ۚ وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّكٰوةَ ۚ وَالْمُوْفُوْنَ بِعَهْدِهِمْ اِذَا عٰهَدُوْا ۚ وَالصّٰبِرِيْنَ فِى الْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ وَحِيْنَ الْبَاْسِ ؕ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ صَدَقُوْا ؕ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُتَّقُوْنَ ﴿١٧٨﴾

179. O banne ki croire! Réprésailles pou banne dimounes assassiné finne prescrire pou zotte; ène dimoune libe pou ène dimoune libe, ène esclave pou ène esclave, ène madame pou ène madame. Mais dimoune ki so frére laisse tombé en partie *so dette*, alors faudré ki dans ène façon convénabe et avec la bonté li paye li *prix di sang versé-là*. Ça, li ène allézement et ène miséricorde dé la part zot Seignére. Donc aprés ça, dimoune ki dépasse limites, pou li *pou* éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِى الْقَتْلٰى ؕ اَلْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْاُنْثٰى بِالْاُنْثٰى ؕ فَمَنْ عُفِىَ لَهٗ مِنْ اَخِيْهِ شَىْءٌ فَاتِّبَاعٌۢ بِالْمَعْرُوْفِ وَاَدَآءٌ اِلَيْهِ بِاِحْسَانٍ ؕ ذٰلِكَ تَخْفِيْفٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ ؕ فَمَنِ اعْتَدٰى بَعْدَ ذٰلِكَ فَلَهٗ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١٧٩﴾

180. Et dans la loi réprésailles éna la vie pou zotte, ô banne dimounes ki posséde intellizence, pou ki zotte vive en sékirité.

وَلَكُمْ فِى الْقِصَاصِ حَيٰوةٌ يّٰٓاُولِى الْاَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿١٨٠﴾

181. Finne prescrire pou zotte, quand la mort costé are kikène, parmi zotte, ki laisse boucoup di biens, *faudré li faire* ène testament en régle, en favére *so* papa-mama et familles proce. *Ça* li ène dévoir pou banne ki éna la crainte Allāh.

كُتِبَ عَلَيْكُمْ اِذَا حَضَرَ اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ اِنْ تَرَكَ خَيْرَا ۖۚ ۨالْوَصِيَّةُ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَبِيْنَ بِالْمَعْرُوْفِ ۚ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِيْنَ ﴿١٨١﴾

182. Mais dimoune ki modifié ça aprés ki li finne écoute li, alors *ça action-là* so pécé li rétombe sélement lor banne dimounes ki modifié ça. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

فَمَنْ بَدَّلَهٗ بَعْدَ مَا سَمِعَهٗ فَاِنَّمَآ
اِثْمُهٗ عَلَى الَّذِيْنَ يُبَدِّلُوْنَهٗ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ؕ ١٨٢

183. Mais kikène ki craigne ène parti-pris ou soi ène inzistice dé la part ène testatére et ki réconcilié banne *héritiers*-là, li pa pé commette aukène pécé. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

فَمَنْ خَافَ مِنْ مُّوْصٍ جَنَفًا اَوْ اِثْمًا
فَاَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَآ اِثْمَ عَلَيْهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ١٨٣ ع ٢٢ ٦

R 23 184. O banne ki croire! Finne prescrire carême pou-zotte pareil couma li ti obligatoire pou banne avant zotte pou ki zotte vinne banne dimounes droite.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُتِبَ عَلَيْكُمُ
الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ١٨٤

185. *Li* pou ène nombre dé zours déterminé. Mais dimoune ki malade parmi zotte ou ki en voyaze, *li bizin reste carême* ène nombre égal pendant lé zaute zours. Et pou banne ki capave sipporte li, mais avec diffikilté, éna ène expiation — nourri ène pauve. Et dimoune ki faire par li-même ène bien *en déhors ça ki obligatoire*, ça li meillére pou li. Mais li dans zot l'avantaze ki zotte garde carême si sélement zotte conné.

اَيَّامًا مَّعْدُوْدٰتٍ ؕ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ
مَّرِيْضًا اَوْ عَلٰى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ اَيَّامٍ اُخَرَ ؕ
وَعَلَى الَّذِيْنَ يُطِيْقُوْنَهٗ فِدْيَةٌ طَعَامُ
مِسْكِيْنٍ ؕ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ
لَّهٗ ؕ وَاَنْ تَصُوْمُوْا خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُوْنَ ١٨٥

186. Mois Ramadān, li ça *mois* — là-dans le Coran ti révélé couma ène guidance pou l'himanité, avec banne préves clair ki donne explication lor *bon* guidance et *ki donne* banne sozes pou faire distinction *ente ça ki vrai ék ça ki fausse.* Donc, *ça* dimoune, d'ente zotte, ki présent *cotte li* dans ça mois-là, li bizin reste carême là-dans. Mais dimoune ki malade ou soi *li* en voyaze, *li bizin reste carême* ène nombre égal dans banne lé zaute zours. Allāh oulé zot facilité. Li pa oulé diffikilté pou zotte. Et *Li oulé* ki zotte compléte banne nombre

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِيْٓ اُنْزِلَ فِيْهِ الْقُرْاٰنُ
هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنٰتٍ مِّنَ الْهُدٰى وَ
الْفُرْقَانِ ۚ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ
فَلْيَصُمْهُ ؕ وَمَنْ كَانَ مَرِيْضًا اَوْ عَلٰى سَفَرٍ
فَعِدَّةٌ مِّنْ اَيَّامٍ اُخَرَ ؕ يُرِيْدُ اللّٰهُ بِكُمُ
الْيُسْرَ وَلَا يُرِيْدُ بِكُمُ الْعُسْرَ ؗ وَ
لِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰى

مَا هَدٰىكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿١٨٦﴾

zours-là *avec facilité* et ki zotte proclame grandére Allāh pou guidance ki Li finne donne zotte et pou ki zotte éna réconnaissance *pou Li.*

وَاِذَا سَاَلَكَ عِبَادِيْ عَنِّيْ فَاِنِّيْ
قَرِيْبٌ ؕ اُجِيْبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ اِذَا
دَعَانِ ۙ فَلْيَسْتَجِيْبُوْا لِيْ وَلْيُؤْمِنُوْا بِيْ
لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُوْنَ ﴿١٨٧﴾

187. Et quand Mo banne servitéres dimanne toi lor Moi, *dire zotte :* « Certainement. Mo *bien* prés. Mo accepté la priére ène sipplicatére quand li implore Moi. Donc banne-là bizin réponne Mo l'appel et croire dans Moi pou ki zotte *bien* guidé.

اُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ اِلٰى
نِسَآئِكُمْ ؕ هُنَّ لِبَاسٌ لَّكُمْ وَاَنْتُمْ
لِبَاسٌ لَّهُنَّ ؕ عَلِمَ اللّٰهُ اَنَّكُمْ كُنْتُمْ
تَخْتَانُوْنَ اَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا
عَنْكُمْ ۚ فَالْـٰٔنَ بَاشِرُوْهُنَّ وَابْتَغُوْا مَا
كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْ ۪ وَكُلُوْا وَاشْرَبُوْا
حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْاَبْيَضُ مِنَ
الْخَيْطِ الْاَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ۪ ثُمَّ اَتِمُّوا
الصِّيَامَ اِلَى الَّيْلِ ۚ وَلَا تُبَاشِرُوْهُنَّ وَ
اَنْتُمْ عٰكِفُوْنَ ۙ فِي الْمَسٰجِدِ ؕ تِلْكَ
حُدُوْدُ اللّٰهِ فَلَا تَقْرَبُوْهَا ؕ كَذٰلِكَ
يُبَيِّنُ اللّٰهُ اٰيٰتِهٖ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ
يَتَّقُوْنَ ﴿١٨٨﴾

188. La nuite carême, li permette pou zotte ki zotte éna rélations avec zot madames. Banne-là zotte ène vêtement pou zotte, et zotte, zotte ène vêtement pou banne-là. Allāh conné ki zotte pé faire zotte-mêmes inzistice. Donc, Li finne tourne vers zotte avec clémence, et Li finne accorde zotte ène soulazement. Donc à présent éna rapport *conzigal* avec banne-là et serce ça ki Allāh finne décrété pou zotte. Et manzé, boire ziska ki, avec l'arrivée l'aube, *lé matin so* di fil blanc capave distingué are *la nuite so* di fil noir. Ensuite, compléte carême-là ziska la nuite. Et pa établi rapport *conzigal* avec banne-là pendant ki *ô croyants! zotte-mêmes* zotte pé reste dans la mosquée pou zot dévotions. Ça li banne limites *établi par* Allāh. Donc, pa costé cotte ça. Coumme ça-même Allāh explique clairement banne dimounes So banne commannements pou ki zotte protézé conte le mal.

وَلَا تَاْكُلُوْٓا اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ
وَتُدْلُوْا بِهَآ اِلَى الْحُكَّامِ لِتَاْكُلُوْا فَرِيْقًا
مِّنْ اَمْوَالِ النَّاسِ بِالْاِثْمِ وَاَنْتُمْ ع ٢٣
تَعْلَمُوْنَ ﴿١٨٩﴾

189. Pa manze zot fortine ente zotte par tromperie et mensonze et pa corrompe banne autorités are ça, pou ki zotte manze ène partie di biens banne dimounes, *di biens lé pép,* avec inzistice alors ki zotte *bien* conné.

R 24 190. Banne-là pose toi question lor la line trois prémier la nuites. Dire *banne-là* : « Ça li banne moyens pou calkil lé temps pou banne dimounes et *pou calkil lé temps* Pélerinaze *pou banne pélerins.* » Et li pa la droitire ki zotte rente cotte zotte par dérriére la caze. Mais la droitire li pou dimoune ki éna la crainte Allāh. Donc rente dans *zot* la caze par so la porte *l'entrée.* Et craigne Allāh pou ki zotte réissi.

يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْاَهِلَّةِ ؕ قُلْ هِيَ
مَوَاقِيْتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ ؕ وَلَيْسَ الْبِرُّ
بِاَنْ تَاْتُوا الْبُيُوْتَ مِنْ ظُهُوْرِهَا وَ
لٰكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقٰى ۚ وَاْتُوا الْبُيُوْتَ
مِنْ اَبْوَابِهَا ۪ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُوْنَ ﴿۱۹۰﴾

191. Et combatte dans simé Allāh banne ki combatte zotte, mais pa dépasse limites. En vérité, Allāh pa content banne transgresséres.

وَقَاتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ الَّذِيْنَ
يُقَاتِلُوْنَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ
لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِيْنَ ﴿۱۹۱﴾

192. Et *pendant la guére* tué banne-là partout cotte zotte trouve banne-là, et mette banne-là déhors cotte banne-là finne mette zotte déhors parski persékition li pire ki tué *dimounes.* Et pa combatte banne-là prés cotte la Sainte-Mosquée à moins ki banne-là attaque zotte là-même. Mais si banne-là attaque zotte, alors combatte banne-là ; li coumme ça-même ki paye banne mécréants *pou zot transgression.*

وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوْهُمْ وَ
اَخْرِجُوْهُمْ مِّنْ حَيْثُ اَخْرَجُوْكُمْ وَ
الْفِتْنَةُ اَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ ۚ وَلَا
تُقٰتِلُوْهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
حَتّٰى يُقٰتِلُوْكُمْ فِيْهِ ۚ فَاِنْ قٰتَلُوْكُمْ
فَاقْتُلُوْهُمْ ؕ كَذٰلِكَ جَزَآءُ
الْكٰفِرِيْنَ ﴿۱۹۲﴾

193. Mais si banne-là arrêté, alors, en vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

فَاِنِ انْتَهَوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۹۳﴾

194. Et combatte *ça* banne-là ziska na pli éna persékition et pou ki la rélizion li *libe pou pratiqué* pou la cause Allāh. Mais si banne-là arrêté, alors *mazine ki* conte banne transgresséres-sélement ki éna répréssion.

وَقٰتِلُوْهُمْ حَتّٰى لَا تَكُوْنَ فِتْنَةٌ وَّ
يَكُوْنَ الدِّيْنُ لِلّٰهِ ؕ فَاِنِ انْتَهَوْا فَلَا
عُدْوَانَ اِلَّا عَلَى الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۹۴﴾

195. Ène Mois Sacré *ki profané* pou ène Mois Sacré, et pou tout banne sozes sacré *ki profané* éna représailles. Donc banne ki transgresse conte zotte, pini

اَلشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَ
الْحُرُمٰتُ قِصَاصٌ ؕ فَمَنِ اعْتَدٰى

عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوْا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا
اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ ۖ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا
اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ١٩٥

banne-là quantité ki banne-là finne transgressé conte zotte. Et craigne Allāh et conné ki Allāh Li avec banne ki craigne Li.

وَاَنْفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلَا تُلْقُوْا
بِاَيْدِيْكُمْ اِلَى التَّهْلُكَةِ ۛ وَاَحْسِنُوْا ۛ
اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ١٩٦

196. Et dépense pou la cause Allāh. Et pa zette zotte-mêmes dans destriction avec zot prope la main. Et faire le bien. En vérité, Allāh content banne ki faire le bien.

وَاَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلّٰهِ ۗ فَاِنْ
اُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ وَلَا
تَحْلِقُوْا رُءُوْسَكُمْ حَتّٰى يَبْلُغَ الْهَدْيُ
مَحِلَّهٗ ۗ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيْضًا اَوْ
بِهٖٓ اَذًى مِّنْ رَّاْسِهٖ فَفِدْيَةٌ مِّنْ
صِيَامٍ اَوْ صَدَقَةٍ اَوْ نُسُكٍ ۚ فَاِذَآ
اَمِنْتُمْ ۗ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ اِلَى
الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ
فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ فِي
الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ اِذَا رَجَعْتُمْ ۗ تِلْكَ
عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ۗ ذٰلِكَ لِمَنْ لَّمْ يَكُنْ
اَهْلُهٗ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۗ وَ
اتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ
الْعِقَابِ ١٩٧

197. Et accompli Pélerinaze et 'Oumrah' pou Allāh; mais si zotte gagne ène empécement, alors *faire* ène sacrifice ki facile trouvé, et pa raze zot la tête avant ki sacrifice arrive dans so place *sacrifice.* Et dimoune ki malade parmi zotte ou soi li souffert so la tête *ki li oblizé raze so la tête*, li bizin faire ène expiation, soi li garde carême, soi li faire la sarité, soi li offére ène sacrifice. Mais quand zotte en sékirité, dimoune ki oulé profité pou faire 'Oumrah' ék Pélerinaze ensamme, *li bizin faire* ène sacrifice ki facile trouvé. Mais banne, *parmi zotte*, ki pa trouve *l'occasion-là, zotte bizin faire* trois zours carême dans l'intervalle Pélerinaze et sept *zours* ène fois zotte rétourne cotte zotte, ça faire disse zours compléte. Ça li dévoir *ça* dimoune ki so famille pa reste prés cotte la Sainte-Mosquée. Et craigne Allāh et conné ki Allāh Li Sévére dans *So* pinition.

اَلْحَجُّ اَشْهُرٌ مَّعْلُوْمٰتٌ ۚ فَمَنْ فَرَضَ
فِيْهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوْقَ ۙ وَلَا
جِدَالَ فِي الْحَجِّ ۗ وَمَا تَفْعَلُوْا مِنْ
خَيْرٍ يَّعْلَمْهُ اللّٰهُ ۗ وَتَزَوَّدُوْا فَاِنَّ
خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوٰى ۚ وَاتَّقُوْنِ يٰٓاُولِي
الْاَلْبَابِ ١٩٨

R 25 198. Pélerinaze éna lié dans banne mois ki *banne dimounes* conné. Alors dimoune ki décide pou faire Pélerinaze pendant ça banne mois-là, *li bizin conné ki* péna aukène parole malprope, aukène conduite immoral, aukène dispite pendant Pélerinaze. Et n'importe ki bien ki zotte faire, Allāh conne ça. Et prend zot provisions *nécessaire* pou *zot* voyage et, en vérité, meillére provision pou voyaze, li la droitire. Et craigne-Moi, ô banne ki éna intellizence!

199. Li pa ène pécé pou serce favéres dépi zot Seignére. Mais quand zotte rétourne dans la foule dépi ‘Arafāt, mazine Allāh dans Mash‘ar-al-Harām ; et mazine Li couma Li finne guide zotte malgré ki avant ça, certainement zotte ti dans banne égarés.

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِّنْ
رَّبِّكُمْ ۚ فَإِذَا أَفَضْتُمْ مِّنْ عَرَفَاتٍ
فَاذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ ۖ
وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدَاكُمْ ۚ وَإِنْ
كُنْتُمْ مِّنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الضَّالِّينَ ﴿١٩٩﴾

200. Ensuite, sorti dans la foule cotte banne dimounes pé sorti dans la foule, et dimanne Allāh So pardon. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ
وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿٢٠٠﴾

201. Et quand zotte finne faire zot banne dévotions *Pélerinaze* ki prescrire, mazine Allāh couma zotte mazine zot banne papa grand-papas, ou même plisse encore. Et parmi banne dimounes éna ki dire : « Nou Seignére ! *Ça ki éna pou donne nous*, donne-nous *li* dans ça lé monde là-*même.* » Pou banne-là, pa pou éna aukène part dans l'Aute lé monde-là.

فَإِذَا قَضَيْتُمْ مَّنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا
اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ
ذِكْرًا ۗ فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا
آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ
مِنْ خَلَاقٍ ﴿٢٠١﴾

202. Et parmi banne-là, éna *oussi* ki dire : « Nou Seignére ! Accorde-Nous le bien dans ça lé monde-là et le bien dans l'Aute lé monde-là *oussi* et protéze-nous conte pinition di Fé. »

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي
الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً
وَّقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٢٠٢﴾ النصف

203. Ça banne-là, pou zotte pou éna ène *grand* part dans ça ki zotte mérité *pou ça bon travails ki zotte ti faire.* Et Allāh Li Rapide lor *réglé* banne comptes.

أُولَٰئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا ۚ وَاللَّهُ
سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٢٠٣﴾

204. Et mazine Allāh *bien* dans ça nombre zours ki finne désigné, mais dimoune ki faire vite dans dé zours *pou li capave allé*, li pa ène pécé pou li. Et dimoune ki tardé, li pa ène pécé pou li *oussi*. *Ça li* pou dimoune ki éna la crainte Allāh. Et craigne Allāh et conné *bien* ki zotte pou rassemblé vers Li.

وَاذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَّعْدُودَاتٍ ۚ
فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ
وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۙ لِمَنِ اتَّقَىٰ ۗ
وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ﴿٢٠٤﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّعْجِبُكَ قَوْلُهٗ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيُشْهِدُ اللّٰهَ عَلٰى مَا فِيْ قَلْبِهٖ ۙ وَهُوَ اَلَدُّ الْخِصَامِ ﴿٢٠٥﴾

205. Et parmi banne dimounes, éna ki so parole lor la vie ça lé monde-là faire toi plaisir et ki prend Allāh couma témoin lor ça ki éna dans so lé kére alors ki li-même li pli grand quérellére ki tout.

وَاِذَا تَوَلّٰى سَعٰى فِي الْاَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيْهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ ۗ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الْفَسَادَ ﴿٢٠٦﴾

206. Et quand li au pouvoir, li alle partout lor la terre pou créé désorde là-dans et détruire récoltes et popilations alors ki Allāh pa content désorde.

وَاِذَا قِيْلَ لَهُ اتَّقِ اللّٰهَ اَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْاِثْمِ فَحَسْبُهٗ جَهَنَّمُ ۗ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿٢٠٧﴾

207. Et quand dire li : « Craigne Allāh, » *so* l'orgueil pousse li *pou persisté* dans pécé. L'Enfer pou siffi pou li. Et certainement, *ça* place cotte pou resté-là li bien mauvais !

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّشْرِيْ نَفْسَهُ ابْتِغَآءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ رَءُوْفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠٨﴾

208. Et parmi banne dimounes, éna ki donne so l'âme *en sacrifice* pou serce plaisir Allāh. Et Allāh Li Rempli dé bonté pou *So* banne servitéres.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا ادْخُلُوْا فِي السِّلْمِ كَآفَّةً ۠ وَلَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ۗ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿٢٠٩﴾

209. O banne ki croire! Zotte tout, rente dans soumission, et pa suive Satan so banne pas. Certainement li ène ennemi déclaré pou zotte.

فَاِنْ زَلَلْتُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْكُمُ الْبَيِّنٰتُ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٢١٠﴾

210. Mais si zotte faire kik faux pas aprés ki banne Signes clair finne vinne cotte zotte, alors conné ki Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ يَّاْتِيَهُمُ اللّٰهُ فِيْ ظُلَلٍ مِّنَ الْغَمَامِ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَقُضِيَ الْاَمْرُ ۗ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿٢١١﴾ ٢٥ ع ١٤ ٩

211. Esse-ki banne-là attanne ça sélement ki Allāh vinne cotte zotte dans banne l'ombrazes niazes ék banne anzes et ki zaffaire-là li réglé ? Et vers Allāh-Même ki pou rétourne tout kit-soze.

سَلْ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ كَمْ اٰتَيْنٰهُمْ مِّنْ اٰيَةٍۭ بَيِّنَةٍ ۗ وَمَنْ يُّبَدِّلْ نِعْمَةَ اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٢١٢﴾

R 26 212. Dimanne banne Zenfants Israël comié Signes clair Nous finne donne zotte. Mais dimoune ki sanze Allāh So bienfait aprés ki li finne récévoir li, alors certainement Allāh Li Sévére dans *So* pinition.

213. Finne faire la vie ça lé monde-là *paraîte* zoli pou banne mécréants, et zotte boufonne banne croyants. Mais banne ki éna la crainte Allāh pou là-haut banne *mécréants*-là, Zour Rézirection; et Allāh accorde *So* provision sans compté dimoune ki Li oulé.

زُيِّنَ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَ
يَسْخَرُوْنَ مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۘ وَ
الَّذِيْنَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ
وَاللّٰهُ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢١٣﴾

214. Tout banne dimounes ti forme ène sél comminauté et Allāh ti avoye banne Prophétes couma Portéres bon nouvelle et couma Avertisséres et Li ti faire déssanne are-zotte Live ki basé lor la vérité pou ki Li zize ente banne dimounes concernant ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord. Et *ça* banne-là tout-séls ki ti en désaccord lor ça *Live-là* à cause rivalités ente zotte, banne ki ti récévoir ça, aprés ki banne Signes clair ti vinne cotte zotte. Donc Allāh, par So permission, finne guide *dans simé droite* banne ki croire parski pou la cause la vérité, zotte ti éna diverzence lor là *avec lé zautes* et Allāh guide dimoune ki Li oulé lor simé droite.

كَانَ النَّاسُ اُمَّةً وَّاحِدَةً ۟ فَبَعَثَ
اللّٰهُ النَّبِيّٖنَ مُبَشِّرِيْنَ وَ مُنْذِرِيْنَ ۪ وَ
اَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ
بَيْنَ النَّاسِ فِيْمَا اخْتَلَفُوْا فِيْهِ ؕ وَمَا
اخْتَلَفَ فِيْهِ اِلَّا الَّذِيْنَ اُوْتُوْهُ مِنْۢ بَعْدِ
مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۚ
فَهَدَى اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لِمَا اخْتَلَفُوْا
فِيْهِ مِنَ الْحَقِّ بِاِذْنِهٖ ؕ وَاللّٰهُ يَهْدِيْ
مَنْ يَّشَآءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٢١٤﴾

215. Esse-ki zotte pensé zotte pou rente dans Paradis alors ki zotte pa encore passe par ça ki banne avant-zotte ti passé ? Malhére et la mizére ti gagne banne-là et banne-là ti sécoué avec violence ziska ki le Méssazer et tout banne ki ti croire avec li, zotte ti crié : « Quand sécours Allāh *pou vini* ? » Ecouté ! En vérité, sécours Allāh li prés.

اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَ لَمَّا
يَاْتِكُمْ مَّثَلُ الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ ؕ
مَسَّتْهُمُ الْبَاْسَآءُ وَالضَّرَّآءُ وَزُلْزِلُوْا
حَتّٰى يَقُوْلَ الرَّسُوْلُ وَالَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا مَعَهٗ مَتٰى نَصْرُ اللّٰهِ ؕ اَلَاۤ اِنَّ
نَصْرَ اللّٰهِ قَرِيْبٌ ﴿٢١٥﴾

216. Banne-là dimanne toi ça ki zotte pou dépensé. Dire *banne-là* : « Ça ki zotte dépensé dans *zot* di biens, li bizin pou zot papa-mama et *pou* zot familles proce et *pou* banne orphélins et *pou* banne ki dans nécessité et *pou* banne voyazéres. Et n'importe kik bon action ki zotte faire, certainement Allāh conne ça bien. »

يَسْـَٔلُوْنَكَ مَاذَا يُنْفِقُوْنَ ؕ قُلْ مَاۤ
اَنْفَقْتُمْ مِّنْ خَيْرٍ فَلِلْوَالِدَيْنِ وَ
الْاَقْرَبِيْنَ وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ وَابْنِ
السَّبِيْلِ ؕ وَمَا تَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ
بِهٖ عَلِيْمٌ ﴿٢١٦﴾

217. Finne donne-zotte l'orde pou combatte, alors ki li désagréabe pou zotte, mais li possibe ki zotte éna répignance pou ène soze alors ki li bon pou zotte. Et li possibe ki zotte content ène soze alors ki li mauvais pou zotte. Allāh conné alors ki zotte pa conné.

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ ۚ
وَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ
وَعَسَىٰ أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ۗ وَ
ع 26 10 اللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٧﴾

R 27 218. Banne-là dimanne toi lor la guére dans Mois Sacré. Dire *banne-là*: « Faire la guére là-dans, li *ène pécé* grave, mais sélon Allāh, li pli grave encore pou empéce *dimounes* suive simé Allāh, pou nié Li, et *pou empéce dimounes* alle la Mosquée Sacré, et pou expilsé dépi-là so banne *vrai* dimounes. Et persékition li encore pli grave ki tué *dimounes.* » Et banne *mécréants*-là pa pou arrête faire la guére conte zotte ziska ki banne-là faire zotte rénié zot rélizion si banne-là capave. Parmi zotte, dimoune ki rénié so rélizion et ki mort couma incroyant, ça banne-là ki zot banne actions pa pou servi nanrien dans ça lé monde-là et dans l'Aute lé monde-là *oussi.* Ça banne-là ki banne habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ ۖ
قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ ۖ وَصَدٌّ عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ ۚ وَ
الْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ ۗ وَلَا
يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمْ
عَنْ دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَاعُوا ۚ وَمَنْ يَرْتَدِدْ
مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ
فَأُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَ
الْآخِرَةِ ۖ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢١٨﴾

219. En vérité, banne ki croire et banne ki émigré et ki litte dans simé Allāh, ça banne-là ki espére Allāh So miséricorde. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ
هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
أُولَٰئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ ۚ وَاللَّهُ
غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢١٩﴾

220. Banne-là pose toi question lor intoxicant et zoué la sance. Dire *banne-là :* « Dans tout lé-dé éna ène grand pécé ék banne avantazes pou dimounes. Mais zot *côté* pécé li pli grand ki zot l'avantaze. » Et banne-là dimanne toi ki zotte bizin dépensé. Dire *banne-là* : « *Dépense* ça ki zotte capave s'en passé *dans zot nécessité.* » Coumme ça-même Allāh explique clairement *So* banne Signes pou ki zotte réfléci

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ ۖ
قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ
لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا ۗ
وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ ۗ
كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ
لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٢٠﴾

221. Lor ça lé monde-là et lor l'Aute-là. Et banne-là dimanne toi lor banne orphélins. Dire *banne-là* : « Guette zot bien-être, li ène bon action. Et si zotte garde rélations avec ça banne-là, bé *pa oublié ki* banne-là *finne vinne* zot fréres. Et Allāh conne distingué ente sémére désorde et dimoune ki améne réforme. Et si Allāh ti oulé, Li ti pou mette zotte dans diffikiltés. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze. »

فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ؕ وَيَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ
الْيَتٰمٰى ؕ قُلْ اِصْلَاحٌ لَّهُمْ خَيْرٌ ؕ وَاِنْ
تُخَالِطُوْهُمْ فَاِخْوَانُكُمْ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ
الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ
لَاَعْنَتَكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٢٢١﴾

222. Et pa marié banne madames *ki* idolâtes tant ki zotte pa croire. Et certainement ène madame ki esclave ki croire li vaut mié ki ène madame ki idolâte *ki pa esclave*, même si *sanne-là* li faire-zotte plaisir. Et pa donne en mariaze *zot banne ti-filles* are banne idolâtes tant ki banne-là pa vinne croyants. Et, certainement ène esclave croyant li vaut mié ki ène idolâte *ki pa esclave* même-si *sanne-là* li faire-zotte plaisir. Banne *idolâtes*-là pé appelle zotte vers di Fé alors ki Allāh, par So permission, pé appelle zotte vers Paradis et *So* pardon. Et *Allāh* Li explique banne dimounes So banne Signes clairement pou ki zotte prend compte *avertissement.*

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكٰتِ حَتّٰى يُؤْمِنَّ ؕ وَ
لَاَمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكَةٍ وَّلَوْ
اَعْجَبَتْكُمْ ۚ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِيْنَ
حَتّٰى يُؤْمِنُوْا ؕ وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ
مِّنْ مُّشْرِكٍ وَّلَوْ اَعْجَبَكُمْ ؕ اُولٰٓئِكَ
يَدْعُوْنَ اِلَى النَّارِ ۖۚ وَاللّٰهُ يَدْعُوْٓا اِلَى
الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِاِذْنِهٖ ۚ وَيُبَيِّنُ اٰيٰتِهٖ
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٢٢٢﴾ ع ٢٧ / ١١

R 28 223. Et banne-là questionne toi lor règles *banne madames.* Dire *banne-là* : « Ça li ène indisposition.[8] Donc reste à l'écart banne madames pendant *zot* règles et pa établir rapports avec banne-là tant ki banne-là pa vinne prope. Et quand banne-là finne pirifié zotte, approce banne-là couma Allāh finne donne-zotte l'orde. En vérité, Allāh content banne ki tourne vers Li avec répentance et Li content *oussi* banne ki garde zotte pur et prope.

وَيَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْمَحِيْضِ ؕ قُلْ هُوَ
اَذًى ۙ فَاعْتَزِلُوا النِّسَآءَ فِى الْمَحِيْضِ ۙ
وَلَا تَقْرَبُوْهُنَّ حَتّٰى يَطْهُرْنَ ۚ فَاِذَا
تَطَهَّرْنَ فَاْتُوْهُنَّ مِنْ حَيْثُ اَمَرَكُمُ
اللّٰهُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ التَّوَّابِيْنَ وَ
يُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِيْنَ ﴿٢٢٣﴾

---

8. Mot 'adhā' vé dire oussi: di tort. Pa capave prend ça sens-là. Li pou conte l'honnére Allāh si nous dire ki Li finne créé ène kit-soze ki pou faire banne madames di tort.

224. Zot madames réprésente pou zotte ène terrain ki finne préparé pou kiltivé. Donc, alle couma zotte oulé dans zot terrain ki finne préparé pou kiltivé. Et avoye divant zotte *kik bien* pou zotte-mêmes; et craigne Allāh et conné ki certainement zotte pou renconte Li ; et donne banne croyants *ça* bon nouvelle-là.

نِسَآؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأْتُوْا حَرْثَكُمْ
أَنّٰى شِئْتُمْ وَقَدِّمُوْا لِأَنْفُسِكُمْ وَاتَّقُوا
اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا أَنَّكُمْ مُّلٰقُوْهُ وَبَشِّرِ
الْمُؤْمِنِيْنَ ٢٢٤

225. Et pa faire Allāh vinne ène cible pou zot serments pou ki zotte pa faire le bien, *pou ki* zotte pa azir avec droitire et *pou ki* zotte pa faire la paix ente banne dimounes. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَلَا تَجْعَلُوا اللّٰهَ عُرْضَةً لِّأَيْمَانِكُمْ
أَنْ تَبَرُّوْا وَتَتَّقُوْا وَتُصْلِحُوْا بَيْنَ
النَّاسِ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ٢٢٥

226. Allāh pa pou attrape zotte pou zot serments sans valére, mais Li pou attrape zotte pou ça ki zot le kére finne récolté *par zot travail.* Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Indilzent.

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللّٰهُ بِاللَّغْوِ فِيْٓ أَيْمَانِكُمْ
وَلٰكِنْ يُّؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ قُلُوْبُكُمْ
وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ حَلِيْمٌ ٢٢٦

227. Pou banne ki faire serments pou pa approce zot madames, li permette attanne ziska quatte mois *maximum,* alors si banne-là rétourné *lor zot décision,* certainement Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

لِلَّذِيْنَ يُؤْلُوْنَ مِنْ نِّسَآئِهِمْ تَرَبُّصُ
أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فَإِنْ فَآءُوْ فَإِنَّ اللّٰهَ
غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ٢٢٧

228. Et si banne-là décide pou divorcé, alors certainement Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ
عَلِيْمٌ ٢٢٨

229. Et banne madames divorcé, zotte pou attanne concernant zotte-mêmes ziska trois règles et li pa permette ki banne-là garde sécret ça ki Allāh finne créé dans zot vente, si zotte croire dans Allāh et dans Dernier Zour. Et dans ça cas-là, banne-là zot maris éna plisse droit pou réprend zotte, si zotte désire réconcilié. Et, d'aprés la droitire, banne *madames*-là éna même droits ki *banne zommes* éna lor zotte, alors ki banne zommes éna ène dégré *l'avantaze* lor zotte.Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَالْمُطَلَّقٰتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ
ثَلٰثَةَ قُرُوْٓءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَّكْتُمْنَ
مَا خَلَقَ اللّٰهُ فِيْٓ أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ
يُؤْمِنَّ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَ
بُعُوْلَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِيْ ذٰلِكَ إِنْ
أَرَادُوْٓا إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِيْ عَلَيْهِنَّ
بِالْمَعْرُوْفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَ ٢٨
اللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ٢٢٩ ع ١٢

R 29 230. *Ça* divorce-là li *prononcé* dé-fois, alors *aprés ça* réténir *banne-là* dans ène façon convénabe ou soi renvoye *banne-là* avec bonté. Et li pa permette pou zotte ki zotte réprend kit-soze dans ça ki zotte finne donne zot *madames* à moins ki zotte tout lé-dé pére ki zotte pa pou capave respecté limites *ki* Allāh *finne fixé.* Mais si zotte pére ki ça dé-là pa pou capave respecté limites *ki* Allāh *finne fixé*, alors li pa ène pécé ni pou ène, ni pou l'aute dans ça ki *madame-là* li donné pou raceté so liberté. Ça, li banne limites *ki* Allāh *finne fixé.* Donc pa transgresse zotte. Et banne dimounes ki transgresse limites *ki* Allāh *finne fixé*, ça banne-là ki banne inzistes.

الطَّلَاقُ مَرَّتَانِ ۖ فَإِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ
أَوْ تَسْرِيحٌ بِإِحْسَانٍ ۗ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَن
تَأْخُذُوا مِمَّا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَن
يَخَافَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ ۖ فَإِنْ خِفْتُمْ
أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا
فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ ۗ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا
تَعْتَدُوهَا ۚ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ
فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣٠﴾

231. Et si *mari-là* li donne li divorce *ène troizième fois*, alors *li* péna permission pou réprend li *madame-là* tant ki *madame-là* li pa marié are ène l'aute. Et si sanne-là *oussi* divorce are madame-là, alors li pa ène pécé pou lé-dé ki zotte rétourne ène are l'aute si zotte-dé pensé ki *sanne fois-là* zotte pou capave respecté limites *ki* Allāh *finne fixé.* Et ça, li banne limites *ki* Allāh *finne prescrire*, ki Li finne expliqué avec clarté pou banne dimounes ki éna connaissance.

فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِن بَعْدُ حَتَّىٰ
تَنكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ ۗ فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَن يَتَرَاجَعَا إِن ظَنَّا أَن
يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ ۗ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ
يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣١﴾

232. Et quand zotte divorce are *zot* madames et ki banne-là approce la fin période *ki finne prescrire*, alors garde zotte dans ène façon convénabe ou soi renvoye zotte dans ène façon convénabe. Et pa réténir banne-là dans ène façon inziste pou ki zotte montré zotte oppréssif *vis-à-vis banne-là.* Et dimoune ki faire ça, li pé faire di tort so prope l'âme. Et pa faire moquerie are banne commannements Allāh. Et mazine favére *ki* Allāh *finne faire* lor zotte, et *oussi* ça ki Li finne faire déssanne lor zotte dépi dans le Live et la Sazesse — par ça-même ki Li averti

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ
فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ
بِمَعْرُوفٍ ۚ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا ۚ
وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ ۚ وَلَا
تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا ۚ وَاذْكُرُوا
نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنزَلَ عَلَيْكُم
مِّنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُم بِهِ ۚ وَاتَّقُوا

zotte. Et craigne Allāh, et conné ki Allāh conne bien tout kit-soze.

٢٩ ع ١٢ اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝٢٣٢

R 30 233. Et quand zotte divorce are *zot* madames et ki banne-là arrive la fin zot délai *ki finne prescrire*, pa empéce-zotte marié avec zot maris si banne-là d'accord ente zotte dans ène façon convénabe. Ça, li ène avertissement pou *ça* dimoune parmi zotte ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour. Ça, li *maniére* pli béni et li pli pur pou zotte. Et Allāh conné tandisse ki zotte pa conné.

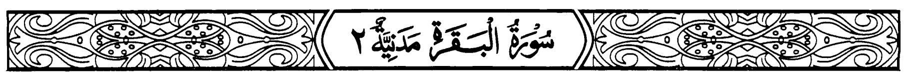
وَاِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ فَبَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَلَا
تَعْضُلُوْهُنَّ اَنْ يَّنْكِحْنَ اَزْوَاجَهُنَّ اِذَا
تَرَاضَوْا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوْفِ ۭ ذٰلِكَ
يُوْعَظُ بِهٖ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَ
الْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۭ ذٰلِكُمْ اَزْكٰى لَكُمْ وَاَطْهَرُ ۭ وَ
اللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ۝٢٣٣

234. Et banne mamas bizin allaite zot zenfants dé l'années compléte pou ça *zomme* ki oulé ki compléte *période* allaitement. Et papa ça zenfant-là li responsabe pou provisions et vêtements mama-là dans ène façon convénabe. Pa finne mette lor personne ène fardeau ki dépasse so capacité. Faudré pa ki faire mama-là mizére à cause so zenfant, et ni *ki faire* papa-là *mizére* à cause so zenfant. Et même obligation pou héritier-là. Si tout lé-dé, aprés consentement et consiltation ente zotte, zotte décide lor sévraze *zenfant-là*, péna aukène blâme lor zotte. Et si zotte désire prend ène nourrice pou zot zenfants, péna aukène blâme lor zotte à condition ki zotte rémette *li* ça ki ti éna pou donné dans ène façon convénabe. Et craigne Allāh et conné ki Allāh guette bien ça ki zotte faire.

وَالْوَالِدٰتُ يُرْضِعْنَ اَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ
كَامِلَيْنِ لِمَنْ اَرَادَ اَنْ يُّتِمَّ الرَّضَاعَةَ ۭ وَ
عَلَى الْمَوْلُوْدِ لَهٗ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ
بِالْمَعْرُوْفِ ۭ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ اِلَّا وُسْعَهَا ۚ
لَا تُضَآرَّ وَالِدَةٌۢ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُوْدٌ لَّهٗ
بِوَلَدِهٖ ۤ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذٰلِكَ ۚ
فَاِنْ اَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِّنْهُمَا وَ
تَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا ۭ وَاِنْ اَرَدْتُّمْ
اَنْ تَسْتَرْضِعُوْٓا اَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْكُمْ اِذَا سَلَّمْتُمْ مَّآ اٰتَيْتُمْ بِالْمَعْرُوْفِ ۭ
وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ
بَصِيْرٌ ۝٢٣٤

235. Et banne, d'ente zotte, ki mort et ki laisse derriére *zotte zot* banne madames, ça banne *madames*-là par rapport à zotte-mêmes bizin attanne *ène délai* quatte mois et disse *zours.* Et quand banne-là arrive la fin zot délai *ki finne prescrire,* péna aukène blâme lor zotte *ô banne ki responsabes!* dans tout ça ki banne *veuves*-là faire dans ène façon

وَالَّذِيْنَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُوْنَ اَزْوَاجًا
يَّتَرَبَّصْنَ بِاَنْفُسِهِنَّ اَرْبَعَةَ اَشْهُرٍ وَّ
عَشْرًا ۚ فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْكُمْ فِيْمَا فَعَلْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِنَّ

convénabe concernant zotte-mêmes. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

بِالْمَعْرُوْفِ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿٢٣٥﴾

236. Et péna aukène blâme lor zotte, si zotte donne *ça* banne madames-là kik indication lor proposition mariaze ou soi si zotte garde-*ça* sécret dans zot lé kére. Allāh conné ki sirement zotte pou éna ène pensée pou ça banne *madames*-là. Mais pa faire promesse sécret are banne-là sauf ki zotte dire *banne-là* ène parole convénabe. Et pa décide contracté mariaze tant ki période ki finne prescrire pa finne terminé. Et conné ki Allāh conné ça ki zotte éna dans zot lé kére, donc faire attention are Li. Et conné ki Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Indilzent.

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْمَا عَرَّضْتُمْ بِهٖ مِنْ
خِطْبَةِ النِّسَآءِ اَوْ اَكْنَنْتُمْ فِيْٓ اَنْفُسِكُمْ ؕ
عَلِمَ اللّٰهُ اَنَّكُمْ سَتَذْكُرُوْنَهُنَّ وَلٰكِنْ
لَّا تُوَاعِدُوْهُنَّ سِرًّا اِلَّآ اَنْ تَقُوْلُوْا قَوْلًا
مَّعْرُوْفًا ؕ وَلَا تَعْزِمُوْا عُقْدَةَ النِّكَاحِ
حَتّٰى يَبْلُغَ الْكِتٰبُ اَجَلَهٗ ؕ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ
اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِيْٓ اَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوْهُ ۚ
وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ حَلِيْمٌ ﴿٢٣٦﴾ ٣٠ ع ١٤

R 31 237. Li pa ène pécé pou zotte si zot divorce are *zot* madames oussi longtemps ki zotte pa finne touce banne-là, ou-bien *oussi longtemps* ki zotte pa finne fixé dot pou banne-là. Mais donne banne-là kik provision — dimoune rice sélon so moyen, dimoune pauve sélon so moyen — ène provision dans ène façon convénabe. *Ça, li* ène obligation pou banne ki éna ène conduite excellent.

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ
مَا لَمْ تَمَسُّوْهُنَّ اَوْ تَفْرِضُوْا لَهُنَّ
فَرِيْضَةً ۚۖ وَّمَتِّعُوْهُنَّ ۚ عَلَى الْمُوْسِعِ
قَدَرُهٗ وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدَرُهٗ ۚ مَتَاعًا
بِالْمَعْرُوْفِ ۚ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٢٣٧﴾

238. Et si zotte divorce are banne-là avant ki zotte finne touce banne-là, et ki zotte finne fini fixé ène dot pou banne-là, alors *paye* la moitié ça ki zotte finne fixé, à moins ki banne-là désisté ou soi ki dimoune ki déténir lien mariaze-là *li* désisté. Et si zotte montré indilzence, *li* pou pli prés are la droitire. Et pa oublié faire le bien ente zotte. En vérité, Allāh guette bien ça ki zotte faire.

وَاِنْ طَلَّقْتُمُوْهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ
تَمَسُّوْهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيْضَةً
فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ اِلَّآ اَنْ يَّعْفُوْنَ اَوْ
يَعْفُوَا الَّذِيْ بِيَدِهٖ عُقْدَةُ النِّكَاحِ ؕ
وَاَنْ تَعْفُوْٓا اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى ؕ وَلَا
تَنْسَوُا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا
تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿٢٣٨﴾

239. Sirveille *avec riguére zot* banne la Priéres et *sirtout* la Priére central et diboute divant Allāh avec soumission.

حٰفِظُوْا عَلَى الصَّلَوٰتِ وَالصَّلٰوةِ
الْوُسْطٰى ۗ وَقُوْمُوْا لِلّٰهِ قٰنِتِيْنَ ﴿٢٣٩﴾

240. Et si zotte éna kik crainte, alors *prié* même-*zotte* pé marcé ou soi *zotte* lor *zot* montires. Ensuite, quand zotte en sékirité, mazine Allāh façon ki Li finne enseigne zotte ki zotte pa ti conné *avant.*

فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا ۚ فَإِذَا
أَمِنْتُمْ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ مَّا
لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿٢٤٠﴾

241. Et banne, parmi zotte, ki mort et ki laisse derriére banne madames, *zotte ava laisse* éne testament en favére zot madames ki banne-là *continié* profite bénéfices *dans zot la caze* pou ène l'année, sans ki mette *zotte* déhors. Mais si zotte allé *par zotte-mêmes,* péna aukène blâme lor zotte *ki banne responsabes* pou n'importe ki kit-soze convénabe ki banne *madames*-là faire par rapport à zotte-mêmes. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ
أَزْوَاجًا ۚ وَصِيَّةً لِأَزْوَاجِهِمْ مَّتَاعًا إِلَى
الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ ۚ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ
مِنْ مَّعْرُوفٍ ۗ وَاللّٰهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٤١﴾

242. Et pou banne madames divorcé *oussi, bizin éna* ène provision dans ène façon convénabe. *Ça, li* ène obligation lor banne ki éna la crainte Allāh.

وَلِلْمُطَلَّقٰتِ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ ۗ حَقًّا
عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿٢٤٢﴾

243. Coumme ça-même Allāh explique zotte avec clarté So banne commannements pou ki zotte comprend.

كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهِ لَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٣﴾ ٣١ ع ١٥

R 32 244. Esse-ki to pa finne tanne parlé ça banne ki, par milliers, ti sorti dépi zot la cazes, zotte ti pé pére la mort? Et Allāh ti dire banne-là : « Accepté la mort. » Ensuite, Li ti rédonne banne-là la vie. En vérité, Allāh faire boucoup grâces lor banne dimounes, mais la plipart dimounes péna réconnaissance *pou Allāh.*

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ
وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ ۖ فَقَالَ لَهُمُ
اللّٰهُ مُوتُوا ۟ ثُمَّ أَحْيَاهُمْ ۗ إِنَّ اللّٰهَ
لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٤﴾

245. Et combatte pou la cause Allāh, et conné ki Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ
اللّٰهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٥﴾

246. Ki sanne-là ki pou faire Allāh ène zoli prêt pou ki Allāh miltiplié ça pou li boucoup fois? Et Allāh parfois Li

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا
فَيُضٰعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً ۗ وَاللّٰهُ

tini *So provision* et parfois Li étale *li.* Et vers Li-Même ki pou raméne zotte.

يَقْبِضُ وَيَبْصُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٢٤٦﴾

247. Esse-ki to pa finne tanne parlé ça banne séfs parmi Zenfants Israël aprés Moïse, quand banne-là ti dire ène zot Prophéte : « Nomme ène le roi pou nous pou ki nous combatte pou la cause Allāh? » Li ti réponne : « Esse-ki li pa probabe ki zotte pa pou combatte si zotte gagne l'orde pou combatte? » Banne-là ti dire : « Pou ki raison nous pa pou combatte dans Allāh So simé, alors ki finne expilsé nous dépi dans nou la cazes et *ki finne sépare nous are* nou banne garçons? « Mais quand ti donne zotte l'orde pou combatte, banne-là ti tourne lé dos excepté ène ti nombre parmi zotte. Et Allāh conne bien banne transgresséres.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَإِ مِنْ بَنِيْٓ إِسْرَآءِيْلَ
مِنْ بَعْدِ مُوْسٰى ۘ إِذْ قَالُوْا لِنَبِيٍّ لَّهُمُ
ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُّقَاتِلْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۗ
قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ
أَلَّا تُقَاتِلُوْا ۗ قَالُوْا وَمَا لَنَآ أَلَّا نُقَاتِلَ فِيْ
سَبِيْلِ اللّٰهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَ
أَبْنَآئِنَا ۗ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ
تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيْلًا مِّنْهُمْ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ
بِالظّٰلِمِيْنَ ﴿٢٤٧﴾

248. Et banne-là, zot Prophéte ti dire zotte, « En vérité, Allāh finne nomme Ṯālūt couma lé roi pour zotte. » Banne-là ti dire, « Couma li capave vinne nou lé roi, alors ki nous éna plisse droit ki-li pou vinne lé roi, et *lor-là* li pa finne gagne boucoup di biens ? » Li *Prophéte-là* ti dire *banne-là* : « En vérité, Allāh finne préfére soisir li lor zotte et Li finne augmente so connaissance ék so la force physique bien-même. » Et Allāh accorde So royauté dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li montré grand zénérosité, Li Conne-Tout.

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللّٰهَ قَدْ بَعَثَ
لَكُمْ طَالُوْتَ مَلِكًا ۗ قَالُوْٓا أَنّٰى يَكُوْنُ لَهُ
الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ
وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ الْمَالِ ۗ قَالَ إِنَّ اللّٰهَ
اصْطَفٰهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهٗ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ
وَالْجِسْمِ ۗ وَاللّٰهُ يُؤْتِيْ مُلْكَهٗ مَنْ يَّشَآءُ ۗ وَ
اللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٤٨﴾

249. Et banne-là zot Prophéte ti dire zotte : « En vérité, signe so royauté, li *ça* : ki zotte pou gagne ène lé kére, là-dans pou éna tranquilité dé la part zot Seignére, et ène légs dans ça ki famille Moïse et famille Aaron finne laissé — banne anzes pé saryé ça. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou zotte si zotte croyants. »

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اٰيَةَ مُلْكِهٖٓ أَنْ
يَّأْتِيَكُمُ التَّابُوْتُ فِيْهِ سَكِيْنَةٌ مِّنْ
رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ اٰلُ مُوْسٰى وَ
اٰلُ هٰرُوْنَ تَحْمِلُهُ الْمَلٰٓئِكَةُ ۗ إِنَّ فِيْ ذٰلِكَ
لَاٰيَةً لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٢٤٩﴾

R 33 250. Et quand T̲ālōōt ti sorti avec so banne soldats *pou combatte*, li ti dire : « En vérité, Allāh pou testé zotte are ène la riviére. Dimoune ki boire là-dans *rempli vente*, li pa pou dans mo banne, *sauf* dimoune ki pa boire là-dans *rempli vente*, certainement li dans mo banne, *c'est-à-dire* sauf dimoune ki pou prend ène *dé* coup *là-dans* dans cré so la mains.» Mais banne-là ti boire là-dans, excepté ène ti nombre parmi zotte. Et quand banne-là ti traverse ça *la riviére*-là — *T̲ālōōt* li-*même* et banne ki ti croire avec li — banne *désobéissants*-là ti dire : « Azordi, nous péna la force conte Djālōōt et so banne troupes. » Mais banne ki ti éna certitide ki *ène zour* zotte pou renconte Allāh, zotte ti dire : « Par l'orde Allāh, comié *fois* ène ti groupe finne gagne la victoire lor ène groupe bien nombré! Et Allāh Li avec banne ki persévéré. »

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُم بِنَهَرٍ فَمَن شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَن لَّمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَاقُو اللَّهِ كَم مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٢٥٠﴾

251. Et quand banne-là ti finne sorti pou *affronte* Djālōōt ék so banne soldats, zotte ti dire : « Nou Seignére ! Verse persévérance lor nous et ranne ferme nou banne-pas et aide-nous conte *ça* pép ki mécréant. »

وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٥١﴾

252. Donc, avec l'orde Allāh, zotte ti mette banne *mécréants*-là en déroute. Et David ti tué Djālōōt. Et Allāh ti donne-li royauté et sazesse et ti enseigne li dépi ça ki *Allāh* Li oulé. Et si Allāh pa ti répousse banne dimounes éna par lé zautes, certainement désorde ti pou répanne partout lor la terre. Mais Allāh faire boucoup grâces lor *tout* banne péps.

فَهَزَمُوهُم بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُودُ جَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٥٢﴾

253. Ça, zotte banne Signes Allāh. Nous récite toi ça avec la vérité. Et, en vérité, to *ène* dans banne Méssazers.

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٣﴾

PARTIE 3

254. Ça banne Méssazers-là, Nous finne donne éna parmi banne-là excellence lor lé zautes. Parmi banne-là, éna ki Allāh ti cause are zotte *dans ène façon spécial*; et éna ki Li ti éléve zotte dans niveau *zot* rang.[9] Et Nous ti accorde Jésus, fils de Marie, banne préves clair et Nous ti fortifié li avec l'Esprit dé Saintété. Et si Allāh ti oulé, banne *ki ti vinne* aprés zotte, pa ti pou la guére ente zotte aprés ki banne Signes clair finne vinne cotte zotte. Mais banne-là ti gagne désaccord *ente zotte.* Parmi banne-là, éna ki ti croire, et parmi banne-là, éna ki pa ti croire. Si Allāh ti oulé, zotte pa ti pou la guére ente zotte. Mais Allāh faire ça ki Li oulé.

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ
عَلَىٰ بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَ
رَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَآتَيْنَا
عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَ
أَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَاءَ
اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ
مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَلَٰكِنِ
اخْتَلَفُوا فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ وَمِنْهُمْ
مَنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا
وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ٢٥٤

R 34 255. O banne ki croire ! Dépense dans provision ki Nous finne accorde zotte avant ki ça zour-là vini cotte pa pou éna ni transaction, ni l'amitié, ni intercession. Et banne mécréants ki banne inzistes.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا
مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ
لَا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفَاعَةٌ
وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ٢٥٥

256. Allāh ! Aukène pa digne d'adoration excepté Li, Li tout lé temps Vivant, Li Existé par Li-Même et lor *Li-Même* ki l'existence tout kit-soze dépanne. Ni assoupissement, ni sommeil pa attrape Li. Pou Li tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Ki sanne-là ki pou intercéde dans So présence sans So permission ? Li conne ça ki divant banne-là et ça ki derriére banne-là. Et banne-là pa saisi nanrien

اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ
لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي
السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي
يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ
مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا
يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا

---

9. Nous capave mette ène stop aprés 'minhoum' au lié avant li. Dans ça cas-là, pou pli facile lire et comprend tradiction-là. Li pou coumme-ça : Ça banne Méssazers-là, là-dans, Nous finne donne certains, excéllence lor lé zautes. Allāh ti cause are zotte ; et éna Li ti éléve zotte dans niveau *zot* rang…

شَآءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوٰتِ وَ
الْاَرْضَ ۚ وَلَا يَـُٔوْدُهٗ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ
الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ﴿٢٥٦﴾

dans *Allāh* So connaissance sauf ça ki Li oulé. So Trône[10] li couvert banne lé ciéls et la terre. Et maintien ça dé-là pa fatigue Li. Et Li-Même Li Bien-Haut *dans So gloire*, Li Bien-Grand.

لَآ اِكْرَاهَ فِي الدِّيْنِ ۙ قَدْ تَّبَيَّنَ الرُّشْدُ
مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَنْ يَّكْفُرْ بِالطَّاغُوْتِ وَ
يُؤْمِنْۢ بِاللّٰهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ
الْوُثْقٰى ۗ لَا انْفِصَامَ لَهَا ۗ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ
عَلِيْمٌ ﴿٢٥٧﴾

257. Péna contrainte dans rélizion. Certainement finne éna distinction ente *vrai* guidance ék l'égarement. Donc dimoune ki réfize laisse li guidé par banne transgresséres et ki croire dans Allāh, certainement li finne attrape ène *tel* poignée solide ki impossibe pou *ça* cassé. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

اَللّٰهُ وَلِيُّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۙ يُخْرِجُهُمْ
مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ۬ۚ وَ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْٓا اَوْلِيٰٓـُٔهُمُ الطَّاغُوْتُ ۙ
يُخْرِجُوْنَهُمْ مِّنَ النُّوْرِ اِلَى الظُّلُمٰتِ ؕ
اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا ٣٤
ع خٰلِدُوْنَ ﴿٢٥٨﴾

258. Allāh Li Camarade banne dimounes ki croire. Li tire zotte dépi dans banne *toute sorte* l'obskirités *pou aména zotte* vers la limiére. Et banne ki pa croire éna pou camarades banne transgresséres ki tire zotte dépi dans la limiére *pou aména zotte* vers banne *toute sorte* l'obskirités. Ça banne-là ki banne habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْ حَآجَّ اِبْرٰهٖمَ فِيْ
رَبِّهٖٓ اَنْ اٰتٰىهُ اللّٰهُ الْمُلْكَ ۘ اِذْ قَالَ
اِبْرٰهٖمُ رَبِّيَ الَّذِيْ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ۙ قَالَ
اَنَا اُحْيٖ وَاُمِيْتُ ۚ قَالَ اِبْرٰهٖمُ فَاِنَّ
اللّٰهَ يَاْتِيْ بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَاْتِ
بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِيْ كَفَرَ ۚ
وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٢٥٩﴾

R 35 259. Esse-ki to pa finne réfléci lor ça dimoune ki ti diskite are Abraham lor so Seignére, parski Allāh ti accorde li royaume ? Quand Abraham ti dire *li* : « Mo Seignére Li-Même Ki donne la vie et Ki donne la mort. » Li ti réponne : « Mo *oussi* mo donne la vie et mo donne la mort. » Abraham ti dire *li* : « En vérité, Allāh faire soleil vinne dépi l'Est, *toi,* faire-li vinne dépi l'Ouest. » Alors mécréant-là ti abazourdi. Et Allāh pa guide *ça* pép ki inziste.

10. Mot 'koursiy' vé dire: siéze du pouvoir ou soi trône. Ça vé dire oussi connaissance et tout ça ki nécéssaire pou ène gouvernement.

260. Ou soi couma ça dimoune ki ti pé traverse ène la ville ki ti en ruine, tombé lor so banne toits. Li ti dire : « Quand Allāh pou faire ça révive aprés so destriction ?» Alors Allāh ti donne li ène *zenre* la mort pou cent bananés; ensuite Li ti léve li et Li ti dire *li*: « Comié lé temps to finne resté *dans ça l'état-là* ? » Li ti réponne : « Mo finne reste ène la zournée ou soi ène partie ène la zournée. » Alors *Allāh* Li ti dire : « Au contraire, to finne reste cent bananés *dans ça l'état-là.* Astére guette to nourritire ék to boire ; zotte pa finne gâté. Et guette to bourrique *oussi.* Et *Nous finne faire ça* pou ki Nous faire toi ène Signe pou banne dimounes. Et guette banne lé zos-là couma Nous rémette zotte en place et habille zotte avec la sair. » Et quand tout ça finne vinne clair pou li, li ti dire : « Mo *finne* conné ki Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé. »

أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَىٰ قَرْيَةٍ وَّهِيَ خَاوِيَةٌ
عَلَىٰ عُرُوْشِهَا ۚ قَالَ أَنّٰى يُحْيِي هٰذِهِ اللّٰهُ
بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ فَأَمَاتَهُ اللّٰهُ مِائَةَ
عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ ۖ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ ۖ
قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۖ قَالَ
بَلْ لَّبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانْظُرْ إِلَىٰ
طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ ۚ وَ
انْظُرْ إِلَىٰ حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً
لِّلنَّاسِ وَانْظُرْ إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنْشِزُهَا
ثُمَّ نَكْسُوْهَا لَحْمًا ۖ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ ۙ
قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللّٰهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ٢٦٠

261. Et *mazine* quand Abraham ti dire : « Mo Seignére ! Montré-moi couma To réssissite banne morts. » Li ti dire *li*: « Esse-ki to pa finne améne la foi ?» Li ti réponne : « Bien sire *mo croire*, mais *mo dimanne ça* pou ki mo lé kére gagne tranquilité. » *Allāh* Li ti dire : « Prend quatte zoiseaux et apprivoise zotte. Ensuite laisse sakène d'ente zotte lor sak colline. Ensuite appelle-zotte, zotte pou rétourne en vitesse cotte toi. Et conné ki Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze. »

وَإِذْ قَالَ إِبْرٰهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي
الْمَوْتٰى ۖ قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِنْ ۖ قَالَ بَلٰى
وَلٰكِنْ لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِي ۖ قَالَ فَخُذْ
أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ
اجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ
ادْعُهُنَّ يَأْتِيْنَكَ سَعْيًا ۚ وَاعْلَمْ أَنَّ ٣٥ ع ٣
اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ٢٦١

R 36 262. L'exempe banne ki dépense zot di biens dans simé Allāh, li couma ène la grain ki produire sept zépi, *et* dans sak zépi éna cent la grains. Et Allāh pou miltiplié *li* encore pou dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li montré grand zénérosité, Li Conne-Tout.

مَثَلُ الَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ أَمْوَالَهُمْ فِي
سَبِيْلِ اللّٰهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ
سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِّائَةُ
حَبَّةٍ ۗ وَاللّٰهُ يُضٰعِفُ لِمَنْ يَّشَاءُ ۗ وَ
اللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ٢٦٢

263. Banne ki dépense zot di biens dans simé Allāh, et ki pa faire suive ça ki zotte dépensé-là ni par kik réproce ou soi kik di tort, pou zotte, zot récompense li avec zot Seignére. Et zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَا أَنفَقُوا مَنًّا وَلَا أَذًى ۙ لَّهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ٢٦٣

264. *Dire* ène parole agréabe, et *accorde* pardon *li* meillére ki l'aumône ki pou suive par di tort. Et Allāh Li pa bizin nanrien, Li Bien-Indilzent.

قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّن صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَذًى ۗ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ ٢٦٤

265. O banne ki croire ! Pa ranne zot l'aumônes initile par kik réproce ou soi kik di tort couma ça dimoune ki dépense so di biens pou ki banne dimounes trouvé et li pa croire ni dans Allāh, ni dans Dernier Zour. So cas li pareil couma ène roce lisse ki couvert are *ène couce* la terre, et ki ène gros la plie tombe lor là, li ranne li dégarni. *Ça banne-là* zotte pa tire aukène profit are ça ki zotte gagné *par zot travail.* Et Allāh pa guide pép ki mécréant.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُم بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنفِقُ مَالَهُ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۖ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا ۖ لَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ٢٦٥

266. Et cas banne ki dépense zot di biens pou serce Allāh So plaisir et pou fortifié zot l'âme, li pareil couma ène zardin lor ène hautére. Ène gros la plie tombe lor li, li améne doube rapport dans so fruits. Et si ène gros la plie pa tombe lor li, alors, même ène ti la plie *pou siffi.* Et Allāh guette bien ça ki zotte faire.

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَآتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ٢٦٦

267. Esse-ki ène kikène parmi zotte ti a voudré posséde ène zardin pieds tammes et pieds raisins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé, là-dans éna tout kalité fruits pou li et alors ki li vié et ki so banne zenfants encore *tipti et* faibe et ki ène tornade ki éna di fé là-dans abatte lor zardin-là et ki li brilé ? Coumme ça-même Allāh finne faire *So* banne Signes clair pou zotte pou ki zotte capave réfléci.

أَيَوَدُّ أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَاءُ فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ٢٦٧

R 37 268. O banne croyants ! Dans banne bon kit-sozes ki zotte finne gagné *par zot travail* et oussi dans ça ki Nous finne faire la terre produire pou zotte, dépense là-dans et pa rode ça ki mauvais là-dans *pou* zotte dépensé *dans simé Allāh — banne tel sozes* ki zotte-mêmes zotte pa pou accepté excepté avec li zié baissé *are la honte.* Et conné ki Allāh Li pa bizin nanrien, Li Céli Ki Digne dé louanze.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنْفِقُوْا مِنْ
طَيِّبٰتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّآ اَخْرَجْنَا لَكُمْ
مِّنَ الْاَرْضِ ۪ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيْثَ مِنْهُ
تُنْفِقُوْنَ وَلَسْتُمْ بِاٰخِذِيْهِ اِلَّآ اَنْ
تُغْمِضُوْا فِيْهِ ۭ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ
حَمِيْدٌ ﴿٢٦٨﴾

269. Satan ménace zotte are la mizére et récommanne-zotte l'indécence tandisse ki Allāh promette-zotte pardon et grâce dé So part. Et Allāh Li montré grand zénérosité, Li Conne-Tout.

اَلشَّيْطٰنُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَاْمُرُكُمْ
بِالْفَحْشَآءِ ۚ وَاللّٰهُ يَعِدُكُمْ مَّغْفِرَةً
مِّنْهُ وَفَضْلًا ۭ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٦٩﴾

270. Li donne sazesse dimoune ki Li oulé. Et dimoune ki récévoir sazesse certainement li finne gagne le bien en abondance. Et sélement banne dimounes ki éna intellizence ki faire attention.

يُّؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَمَنْ
يُّؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ اُوْتِيَ خَيْرًا
كَثِيْرًا ۭ وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّآ اُولُوا
الْاَلْبَابِ ﴿٢٧٠﴾

271. Et n'importe ki dépense ki zotte faire, n'importe ki voeu ki zotte faire, certainement Allāh conne ça. Et péna aukène aide pou banne inzistes.

وَمَآ اَنْفَقْتُمْ مِّنْ نَّفَقَةٍ اَوْ نَذَرْتُمْ
مِّنْ نَّذْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُهٗ ۭ وَمَا
لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ اَنْصَارٍ ﴿٢٧١﴾

272. Si zotte faire l'aumône ouvertement, li excellent. Mais si zotte caciette li et zotte donne-li banne pauves, alors li meillére-encore pou zotte; et *Allāh* Li pou débarasse zotte are *boucoup* zot banne mauvais. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

اِنْ تُبْدُوا الصَّدَقٰتِ فَنِعِمَّا هِيَ ۚ وَاِنْ
تُخْفُوْهَا وَتُؤْتُوْهَا الْفُقَرَآءَ فَهُوَ
خَيْرٌ لَّكُمْ ۭ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِّنْ سَيِّاٰتِكُمْ ۭ
وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿٢٧٢﴾

273. Li pa to responsabilité pou guide-zotte *dans bon simé.* Mais Allāh guide dimoune ki Li oulé. Et ça ki zotte dépensé dans *zot* di biens, *so bénéfice* li pou zotte-mêmes, alors ki zotte pé dépense ça pou serce plaisir Allāh sélement. Et ça ki zotte dépensé dans *zot* di biens, pou ranne zotte ça en entier et pa pou faire zotte aukène inzistice.

لَيْسَ عَلَيْكَ هُدٰىهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ
يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ ۭ وَمَا تُنْفِقُوْا مِنْ خَيْرٍ
فَلِاَنْفُسِكُمْ ۭ وَمَا تُنْفِقُوْنَ اِلَّا ابْتِغَآءَ
وَجْهِ اللّٰهِ ۭ وَمَا تُنْفِقُوْا مِنْ خَيْرٍ
يُّوَفَّ اِلَيْكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تُظْلَمُوْنَ ﴿٢٧٣﴾

274. *Banne dépenses-là zotte* pou banne ki dans nécessité *et* ki finne trouve zotte bloqué dans simé Allāh *et* ki pa pé capave cirkilé dans pays. Ène dimoune ki pa conné, li pensé ki banne-là rice parski banne-là réténir zotte-mêmes *pou pa mendié.* Mais *toi* to pou réconnaîte banne-là par zot l'aspect. Banne-là pa tace are dimounes pou mendié. Et tout ça ki zotte dépensé dans zot di biens, en vérité, Allāh conne ça bien.

للفقراء الذين احصروا في سبيل الله لا يستطيعون ضربا في الارض يحسبهم الجاهل اغنياء من التعفف تعرفهم بسيمهم لا يسئلون الناس الحافا وما تنفقوا من خير فان الله به عليم ٢٧٤

R 38 275. Banne ki dépense zot di biens la nuite et li zour, en sécret ou soi en piblic, pou zotte, zot récompense li avec zot Seignére. Et zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

الذين ينفقون اموالهم باليل والنهار سرا وعلانية فلهم اجرهم عند ربهم ولا خوف عليهم ولا هم يحزنون ٢٧٥

276. Banne ki manze l'intérêt, zotte pa pé tini zotte droite, mais zotte couma ça dimoune ki pé diboute ki Satan finne afflize li are folie. *Li coumme* ça, parski zotte dire : « Certainement commerce *oussi* li couma l'intérêt, » tandisse ki Allāh finne permette commerce et Li finne faire l'intérêt illégal. Alors dimoune ki gagne ène avertissement dé côté so Seignére et ki désisté, ça ki ti *finne gagné* avant, li *reste* pou li, et so zaffaire dépanne lor Allāh. Mais banne ki rétombe *dans l'intérêt*, ça banne-là ki banne habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

الذين ياكلون الربوا لا يقومون الا كما يقوم الذي يتخبطه الشيطن من المس ذلك بانهم قالوا انما البيع مثل الربوا واحل الله البيع وحرم الربوا فمن جاءه موعظة من ربه فانتهى فله ما سلف وامره الى الله ومن عاد فاولئك اصحب النار هم فيها خلدون ٢٧٦

277. Allāh pou aboli l'intérêt et pou faire l'aumônes augmenté.[11] Et Allāh pa content dimoune ki bien ingrat, ki plonzé dans pécé.

يمحق الله الربوا ويربي الصدقت والله لا يحب كل كفار اثيم ٢٧٧

---

11. Ça verset-là li donne ène zizement clair ki tout banne systémes économique ki basé lor prêté ou soi donné lor l'intérêt, zotte pou conne destriction tandisse ki banne systémes économique cotte éna l'emphase lor faire la sarité, ça ki pou réissi.

278. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions et ki observe la Priére et ki paye Zakāte, pou zotte, zot récompense li cotte zot Seignére. Et zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ
أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ
أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٨﴾

279. O banne ki croire ! Craigne Allāh, et laisse ça ki resté couma l'intérêt si *vraimême* zotte croyants.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا
مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٩﴾

280. Mais si zotte pa faire *ça,* alors tanne ça l'annonce la guére dé la part Allāh et So Méssazer; et si zotte répenti, alors zot capital li pou zotte. Zotte pa pou faire di tort *personne*, et *personne* pa pou faire-zotte di tort.

فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ
اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۖ وَإِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ
أَمْوَالِكُمْ ۚ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾

281. Si ène dimoune *ki doit*, so la main amaré, alors *donne-li* ène délai ziska *ki li* éna facilité. Et si zotte faire la sarité *pou efface dette-là*, li pou meillére pou zotte, si sélement zotte conné.

وَإِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ
مَيْسَرَةٍ ۚ وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَكُمْ ۖ إِنْ
كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

282. Et rédoute zour quand pou faire zotte rétourne vers Allāh. Alors pou paye sak l'âme tout ça ki li finne gagné *par so travail* et pa pou faire banne-là aukène inzistice.

وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ۖ
ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿٢٨٢﴾ ع ٣٨ ٦

R 39 283. O banne ki croire ! Quand zotte prend *l'arzent* prété pou ène délai fixe, alors faire ça par écrit. Et *faire dé sorte* ki ène scribe écrire *ça* en toute zistice dans zot présence. Et aukène scribe péna droit réfize écrire. Li bizin écrire couma Allāh finne enseigne li, et dimoune ki finne contracté dette-là bizin dicté *li;* li bizin éna la crainte Allāh, so Seignére et li pa bizin diminié nanrien là-dans. Mais si dimoune dans dette-là, li ène idiot ou soi li faibe *d'esprit*, ou soi li pa capave dicté *ça* li-même, alors kikène ki veille lor so banne zintérêts, li bizin dicté *ça* en toute zistice. Et appelle dé

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ
بِدَيْنٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى فَاكْتُبُوهُ ۚ
وَلْيَكْتُبْ بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ ۚ
وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ
اللَّهُ ۚ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ الَّذِي عَلَيْهِ
الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ
شَيْئًا ۚ فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ
سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ
يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ ۚ وَ

témoins, parmi zot banne zommes. Et si pa gagne dé zommes, alors *soisir* ène zomme et dé madames dans banne ki satisfaire zotte couma témoins, *attention* ki ène dans ça dé-là oublié, alors l'aute-là pou faire li rappelle. Et banne témoins pa bizin réfizé quand appelle zotte. Et pa bizin zotte senti zotte fatigué pou écrire ça *dette-là* ki li tipti ou ki li grand, avec so délai *payement*: Ça, li pli ziste d'aprés Allāh et li banne mézires pli ferme pou établir témoignaze et li façon presqué sire pou ki zotte pa tombe dans doute. *Écrire li obligatoire* à moins ki li ène marsandise ki là, et ki en place en place zotte pé éssanze li dé main en main. Donc li pa ène pécé pou zotte, si zotte pa écrire ça. Mais prend témoins quand zotte pé faire transaction ente zotte et aukène mal pa bizin arrive scribe ék témoin-là. Et si zotte faire *coumme ça*, alors certainement li pou ène grand pécé dé zot part. Et craigne Allāh. Et Allāh accorde zotte la connaissance. Et Allāh conne bien tout kit-soze.

اسْتَشْهِدُوْا شَهِيْدَيْنِ مِنْ رِّجَالِكُمْ ۚ
فَاِنْ لَّمْ يَكُوْنَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَّ
امْرَاَتٰنِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ
الشُّهَدَآءِ اَنْ تَضِلَّ اِحْدٰىهُمَا
فَتُذَكِّرَ اِحْدٰىهُمَا الْاُخْرٰى ؕ وَلَا يَاْبَ
الشُّهَدَآءُ اِذَا مَا دُعُوْا ؕ وَلَا تَسْـَٔمُوْٓا
اَنْ تَكْتُبُوْهُ صَغِيْرًا اَوْ كَبِيْرًا اِلٰٓى
اَجَلِهٖ ؕ ذٰلِكُمْ اَقْسَطُ عِنْدَ اللّٰهِ وَ
اَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَ اَدْنٰٓى اَلَّا
تَرْتَابُوْٓا اِلَّآ اَنْ تَكُوْنَ تِجَارَةً
حَاضِرَةً تُدِيْرُوْنَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ
عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَلَّا تَكْتُبُوْهَا ؕ وَ
اَشْهِدُوْٓا اِذَا تَبَايَعْتُمْ ۪ وَلَا يُضَآرَّ
كَاتِبٌ وَّلَا شَهِيْدٌ ؕ وَ اِنْ تَفْعَلُوْا
فَاِنَّهٗ فُسُوْقٌۢ بِكُمْ ؕ وَ اتَّقُوا اللّٰهَ ؕ وَ
يُعَلِّمُكُمُ اللّٰهُ ؕ وَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيْمٌ ﴿٢٨٣﴾

284. Mais si zotte en voyaze et ki zotte pa trouve ène scribe, alors *prend* ène *kit-soze en* gaze couma garantie. Et si ène, parmi zotte, confié ène l'aute ène kit-soze, alors dimoune ki pé garde ça kit-soze ki finne confié li-là, li bizin rétourne-li *l'aute dimoune-là.* Et li bizin craigne Allāh *Ki* so Seignére. Et pa caciette témoignaze. Et dimoune ki caciette ça, certainement, so lé kére pé commette pécé. Et Allāh conne bien ça ki zotte faire.

وَ اِنْ كُنْتُمْ عَلٰى سَفَرٍ وَّلَمْ تَجِدُوْا
كَاتِبًا فَرِهٰنٌ مَّقْبُوْضَةٌ ؕ فَاِنْ اَمِنَ
بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِى اؤْتُمِنَ
اَمَانَتَهٗ وَلْيَتَّقِ اللّٰهَ رَبَّهٗ ؕ وَلَا
تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ ؕ وَمَنْ يَّكْتُمْهَا
فَاِنَّهٗٓ اٰثِمٌ قَلْبُهٗ ؕ وَ اللّٰهُ بِمَا
تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ﴿٢٨٤﴾

R40 285. Pou Allāh, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et même si zotte laisse paraîte ça ki dans zot lé kére, ou soi zotte garde li caciette, Allāh pou dimanne-zotte compte pou ça. Alors Li pou pardonne dimoune ki Li oulé, et Li pou pini dimoune ki Li oulé. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ ؕ
وَاِنْ تُبْدُوْا مَا فِيْٓ اَنْفُسِكُمْ اَوْ تُخْفُوْهُ
يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللّٰهُ ؕ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ
وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٢٨٥﴾

286. Ça Méssazer-là croire dans tout ça ki finne révéle li dé la part so Seignére et banne croyants *oussi. Zotte* tout croire dans Allāh, dans So banne anzes, dans So banne Lives et dans So banne Méssazers. *Zotte dire :* « Nous pa faire distinction ente aukène So banne Méssazers ;» et zotte dire : « Nous finne tandé et nous finne obéir, *nous implore* To pardon, ô nou Seignére ! Et rétour-là li vers Toi. »

اٰمَنَ الرَّسُوْلُ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ
رَّبِّهٖ وَالْمُؤْمِنُوْنَ ؕ كُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَ
مَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ ۟ لَا نُفَرِّقُ
بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهٖ ۟ وَقَالُوْا سَمِعْنَا
وَاَطَعْنَا ۫ غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَاِلَيْكَ
الْمَصِيْرُ ﴿٢٨٦﴾

287. Allāh pa mette lor aukène l'âme ène fardeau ki en déhors so capacité. Li pou récompensé pou ça ki li mérité *pou so bon travail* et li pou pini pou ça ki li mérité *pou so mauvais travail.* Nou Seignére ! Pa attrape-nous si nous oublié, ou soi si nous commette kik errére. Nou Seignére! Pa sarze lor nous ène fardeau couma *ça ki* To ti sarze lor banne avant nous[12] *couma réziltat zot pécé.* Nou Seignére ! Pa sarze lor nous ça ki dépasse nou la force. Ferme li zié lor nou *banne erréres,* et pardonne-nous, et faire-nous miséricorde. To nou Protectére. Donc aide-nous conte *ça* pép ki mécréant.

لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا ؕ لَهَا
مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ ؕ
رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ اِنْ نَّسِيْنَآ اَوْ
اَخْطَاْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَآ اِصْرًا
كَمَا حَمَلْتَهٗ عَلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِنَا ۚ
رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهٖ ۚ
وَاعْفُ عَنَّا ٝ وَاغْفِرْ لَنَا ٝ وَارْحَمْنَا ٝ
اَنْتَ مَوْلٰىنَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ
ع الْكٰفِرِيْنَ ﴿٢٨٧﴾

---

12. Ici pé faire référence à banne péps avant, ki pa ti éna aukène respect pou banne responsabilités rélizié ki Allāh ti confié zotte. Zotte finne transfére ça sarze-là à ène clerzé professionnel ki ti apparténir à banne rangs infériére dé la société. Donc, ça finne créé ène clerzé borné, arrogant et intolérant. Là-dans, impé-même ki ti comprend clémence et zénérosité parole Allāh. Dans sourate al-Djoumou'ah, finne compare ça banne séfs rélizié-là are banne bourriques ki pé saryé banne Lives rélizié. Zotte pé saryé sélement, mais zotte pa comprend ça ki éna là-dans. Donc bizin comprend mot 'isr' d'aprés contexte-là, parski ène responsabilité imposé par Allāh, li pa capave ène tel fardeau ki banne croyants rode pou sauvé dépi ça.

ĀL-É-‘IMRĀN
(Ti révélé aprés l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. Alif Lām Mīm = Mo-Même Allāh, Mo pli conné.

الٓمّٓ ۝٢

3. Allāh ! Aukène pa digne d'adoration excepté Li ; Céli Ki tout le temps Vivant; Ki existé par Li-Même et Ki souténir tout.

اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۙ الْحَيُّ الْقَيُّوْمُ ۝٣

4. Li finne faire déssanne lor toi le Live, avec la vérité, ki confirme[13] ça ki avant li et Li finne faire déssanne la Torah et l'Évanzile

نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَاَنْزَلَ التَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ ۝٤

5. avant-*ça* couma ène guidance pou banne dimounes et Li finne faire déssanne le Fourquāne[14] *ça-même ki faire distinction.* En vérité, banne ki nié banne Signes Allāh, zotte pou gagne ène pinition sévére. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li éna pouvoir pou donne pinition ki bizin.

مِنْ قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَاَنْزَلَ الْفُرْقَانَ ۬ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ۭ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ ذُو انْتِقَامٍ ۝٥

6. En vérité, nanrien lor la terre, ni dans banne lé ciéls pa caciette are Allāh.

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَخْفٰى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَآءِ ۝٦

7. Li-Même Ki donne-zotte forme couma Li oulé dans vente *zot mama.* Aukène pa digne d'adoration excepté Li Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

هُوَ الَّذِيْ يُصَوِّرُكُمْ فِي الْاَرْحَامِ كَيْفَ يَشَآءُ ۭ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝٧

8. Li-Même Ki finne faire déssanne lor toi le Live. Là-dans éna banne versets ki décisif dans zot signification. Zotte forme base Live-là. Et *éna* lé

هُوَ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتٰبَ مِنْهُ اٰيٰتٌ مُّحْكَمٰتٌ هُنَّ اُمُّ الْكِتٰبِ وَاُخَرُ

---

13. D'aprés contexte, mot « mouṣaddiq » vé dire: ça ki confirme (*véracité* banne révélations avant) et oussi : ça ki réalize (banne prophécies dans banne révélations avant).

14. Mot « fourquāne » vé dire oussi ène vérité incontestabe.

zaute *versets* ki capave donne différent interprétations. Mais banne ki zot lé kére finne dévié, zotte prend l'appui lor ça ki là-dans capave éna différent interprétations; zotte rode créé dissension quand zotte serce so interprétation, alors ki personne pa conne so *vrai* interprétation excepté Allāh et banne ki éna connaissance solide. *Ça* banne-là dire : « Nous croire là-dans; tout vinne dé la part nou Seignére. » Mais personne pa prête attention sauf banne ki posséde l'intellizence.

مُتَشٰبِهٰتٌ ۭ فَاَمَّا الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ
زَيْغٌ فَيَتَّبِعُوْنَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاۗءَ
الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاۗءَ تَاْوِيْلِهٖ ۚ وَمَا يَعْلَمُ
تَاْوِيْلَهٗۤ اِلَّا اللّٰهُ ۘ وَالرّٰسِخُوْنَ فِي الْعِلْمِ
يَقُوْلُوْنَ اٰمَنَّا بِهٖ ۙ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ رَبِّنَا ۚ
وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّاۤ اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿٨﴾

9. « Nou Seignére ! Pa laisse nou lé kére dévié aprés ki To finne guide nous. Et accorde-nous miséricorde dé To part. En vérité, To-Même Ki Grand Donatére.

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوْبَنَا بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنَا وَ
هَبْ لَنَا مِنْ لَّدُنْكَ رَحْمَةً ۚ اِنَّكَ اَنْتَ
الْوَهَّابُ ﴿٩﴾

10. « Nou Seignére ! En vérité, To pou rassemblé tout banne dimounes ène Zour cotte péna aukène doute lor là. Certainement Allāh Li pa manque *So* promesse. »

رَبَّنَاۤ اِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ
فِيْهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيْعَادَ ﴿١٠﴾ ع ٩

R 2 11. En vérité, banne ki pa croire, zot zenfants et zot di biens pa pou servi zotte nanrien conte Allāh. Et ça banne-là ki pou combistibe *pou* di Fé

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ
اَمْوَالُهُمْ وَلَاۤ اَوْلَادُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ۭ وَ
اُولٰۗىِٕكَ هُمْ وَقُوْدُ النَّارِ ﴿١١﴾

12. *Banne-là zot cas li* couma cas pép Pharaon et banne ki ti avant zotte. Banne-là ti prend Nou banne Signes pou mensonzes. Alors Allāh finne pini zotte à cause zot pécés. Et Allāh Li Sévére dans *So* pinition.

كَدَاْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِيْنَ مِنْ
قَبْلِهِمْ ۭ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۚ فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ
بِذُنُوْبِهِمْ ۭ وَاللّٰهُ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿١٢﴾

13. Dire banne ki pa croire : « Zotte pou conne défaite et pou rassemblé zotte vers l'Enfer. Et *ça* l'endroit pou resté-là li bien mauvais !

قُلْ لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا سَتُغْلَبُوْنَ وَ
تُحْشَرُوْنَ اِلٰى جَهَنَّمَ ۭ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٣﴾

14. Certainement ti éna ène Signe pou zotte dans renconte ça dé l'armées-là. Ène l'armée ti pé combatte pou Allāh So cause et l'aute ti banne mécréants. Banne *croyants*-là

قَدْ كَانَ لَكُمْ اٰيَةٌ فِيْ فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا ۭ
فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَ اُخْرٰى

ti trouve avec *zot* li zié ki banne *mécréants*-là ti dé fois pli nombré ki zotte. Et Allāh fortifié avec So l'aide dimoune ki Li oulé. En vérité, dans ça, éna ène léçon pou banne ki éna li zié.

كَافِرَةٌ يَّرَوْنَهُمْ مِّثْلَيْهِمْ رَأْيَ الْعَيْنِ ۚ
وَاللّٰهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ۗ اِنَّ فِيْ
ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّاُولِي الْاَبْصَارِ ١٤

15. Finne faire *paraîte* zoli pou banne dimounes — l'amour banne sozes *ki dans zot natire zotte* désiré — madames, zenfants, trésors l'or-l'arzent ki gardé empilé, banne cévals ki finne marqué *pou montré zot classe*, banne bétails, et banne récoltes. Ça, li provision temporaire pou ça lé monde-là. Mais cotte Allāh *ki* éna ène excellent l'endroit pou rétourné.

زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوٰتِ مِنَ النِّسَآءِ
وَالْبَنِيْنَ وَالْقَنَاطِيْرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ
الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ
وَالْاَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ۗ ذٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا ۚ وَاللّٰهُ عِنْدَهٗ حُسْنُ الْمَاٰبِ ١٥

16. Dire : « Esse-ki mo pou annonce-zotte meillére soze ki ça ? Pou banne ki éna la crainte Allāh, éna cotte zot Seignére, banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps; et *pou zotte éna oussi zot* banne conzoints ki finne pirifié *par Allāh* et oussi plaisir dé la part Allāh. Et Allāh *Li* guette bien *So* banne servitéres.

قُلْ اَؤُنَبِّئُكُمْ بِخَيْرٍ مِّنْ ذٰلِكُمْ ۗ لِلَّذِيْنَ
اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَاَزْوَاجٌ
مُّطَهَّرَةٌ وَّرِضْوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ
بَصِيْرٌۢ بِالْعِبَادِ ١٦

17. *Tout ça, li pou* banne dimounes ki dire : « Nou Seignére ! Vraimême nous croire; donc pardonne-nous nou banne pécés et protèze-nous conte pinition di Fé. »

اَلَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اِنَّنَآ اٰمَنَّا
فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا وَقِنَا عَذَابَ
النَّارِ ١٧

18. *Banne Zardins-là zotte pou* banne ki persévéré, banne ki cause vrai, banne ki obéissant, banne ki dépense *dans simé Allāh* et banne ki implore pardon dans la nuite so dernier partie.

اَلصّٰبِرِيْنَ وَالصّٰدِقِيْنَ وَالْقٰنِتِيْنَ وَ
الْمُنْفِقِيْنَ وَالْمُسْتَغْفِرِيْنَ بِالْاَسْحَارِ ١٨

19. *En même temps ki Li* Bien Ferme dans la zistice,[15] Allāh donne témoignaze ki aukène pa digne d'adoration

شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۙ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَ
اُولُوا الْعِلْمِ قَآئِمًا بِالْقِسْطِ ۗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا

15. Expréssion ' quāiman bil-quist ' li pli fort ki ça tradiction ' Bien-Ferme dans la zistice ' oulé faire comprend. Ène meillére tradiction ti pou capave coumme-ça : ' Li touzour Vizilant lor la zistice. '

excepté Li, et banne anzes *oussi* et banne ki éna connaissance *oussi, zotte donne même témoignaze.* Aukène pa digne d'adoration excepté Li Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

النصف هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٩﴾

20. En vérité, la rélizion d'aprés Allāh, li Islam — *soumission total.* Et banne ki ti récévoir Live pa ti éna diverzence mais à cause zalousie entre zotte, aprés ki connaissance ti vinne cotte zotte. Et dimoune ki nié banne Signes Allāh, alors certainement, Allāh *Li* Rapide dans *dimanne* comptes.

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ ۗ وَمَا
اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ
مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۗ وَمَنْ
يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ
الْحِسَابِ ﴿٢٠﴾

21. Mais si banne-là dispite avec toi, alors dire *zotte* : « Mo finne soumette mo l'attention are Allāh *So volonté, moi* et banne ki suive moi. » Et dire banne ki finne récévoir Live *avant zotte* et banne ilétrés *oussi* : « Esse-ki zotte finne soumette ? » Si banne-là soumette alors sirement zotte pou *bien* guidé, mais si zotte tourne lé dos, alors to dévoir li sélement pou transmette clairement le Méssaze. Et Allāh guette bien *So* banne servitéres.

فَإِنْ حَاجُّوكَ فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ وَ
مَنِ اتَّبَعَنِ ۗ وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
وَالْأُمِّيِّينَ أَأَسْلَمْتُمْ ۚ فَإِنْ أَسْلَمُوا
فَقَدِ اهْتَدَوْا ۖ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ
الْبَلَاغُ ۗ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢١﴾ ع

R 3 22. Certainement, banne ki nié banne Signes Allāh et ki sans aukène droit, zotte rode pou tué banne Prophétes et zotte rode pou tué, parmi banne dimounes, banne ki ordonne la zistice, annonce-zotte ène pinition ki donne boucoup doulére.

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَ
يَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۙ وَيَقْتُلُونَ
الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ ۙ
فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٢﴾

23. Ça banne-là ki zot actions pa pou servi nanrien ni dans ça lé monde-là, ni dans l'Aute. Et pa pou éna personne pou aide zotte.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٢٣﴾

24. Esse-ki to pa finne réfléci lor banne ki finne récévoir Live-là so ène partie ? Pé invite banne-là vers Allāh So Live pou ki *Live-là* li zize ente zotte. Mais ène groupe d'ente banne-là, zotte tourne lé dos avec répignance.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ
الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَىٰ كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمَ
بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِنْهُمْ وَهُمْ
مُعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

25. *Zot l'état* li coumme-ça parski zotte dire : « Di Fé pa pou touce nous sauf pou ène *ti* nombre dé zours. » Et ça ki banne-là ti éna l'habitide inventé-là finne trompe zotte dans zot rélizion.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَن تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ ۖ وَغَرَّهُمْ فِي دِينِهِم مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٥﴾

26. Et couma *zotte* pou été quand Nous pou rassemblé zotte ène Zour cotte péna aucun doute lor là; et quand pou paye sak l'âme tout ça ki li mérité *pou so travail* et pa pou faire banne-là aukène tort ?

فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَاهُمْ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٦﴾

27. Dire : « O Allāh Seignére dé la Souveraineté ! To donne souveraineté dimoune ki To oulé ; et To enléve souveraineté are dimoune ki To oulé; et To donne l'honnére dimoune ki To oulé, et To abaisse dimoune ki To oulé; tout ça ki bon li dans To la main. En vérité, To éna pouvoir pou faire tout ça ki To oulé.

قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَن تَشَاءُ وَتَنزِعُ الْمُلْكَ مِمَّن تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَن تَشَاءُ ۖ بِيَدِكَ الْخَيْرُ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٧﴾

28. « To faire la nuite rente dans li zour et To faire li zour rente dans la nuite; et To faire vivant sorti dépi mort et To faire mort sorti dépi vivant. Et, sans compté, To donne provisions dimoune ki To oulé. »

تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ۖ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ ۖ وَتَرْزُقُ مَن تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٨﴾

29. Banne croyants pa bizin prend pou camarades banne mécréants de préférence are banne croyants. Et dimoune ki faire ça, li péna aukène lien are Allāh — à moins ki banne *croyants*-là mette-zotte bien en garde conte *ça* banne *mécréants*-là. Et Allāh mette zotte en garde conte *pinition ki* Li-Même *inflizé.*[16] Et rétour-là li vers Allāh.

لَّا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۖ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَن تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ ۗ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٢٩﴾

---

16. Ça phrase ' youhadh-dhiroukoumoullāhou nafsah' signifié litéralement : Allāh mette zotte en garde conte Li-Même. ' Pou dire nous : faire attention, pa prend liberté are Allāh So banne commannements et So banne l'ordes.

30. Dire : « Même si zotte caciette ça ki dans zot la poitrine ou soi zotte laisse li paraîte, Allāh conne ça. Et Li conné tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

قُلْ إِنْ تُخْفُوْا مَا فِيْ صُدُوْرِكُمْ أَوْ
تُبْدُوْهُ يَعْلَمْهُ اللّٰهُ ۚ وَيَعْلَمُ مَا فِي
السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٣٠﴾

31. *Faire attention* ça Zour cotte sak l'âme pou trouve li en face le bien ki li finne faire et le mal ki li finne faire; li pou souhaité ki ente li et ça *mal-là* éna ène longue distance. Et Allāh mette zotte en garde conte *pinition ki* Li-Même *inflizé.* Et Allāh Li Rempli dé bonté pou *So* banne serviteurs.

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ
مُّحْضَرًا ۚ وَّمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوْٓءٍ ۚ تَوَدُّ لَوْ
أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهٗٓ أَمَدًا بَعِيْدًا ۗ وَ
يُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ نَفْسَهٗ ۗ وَاللّٰهُ رَءُوْفٌ
بِالْعِبَادِ ﴿٣١﴾

R 4 32. Dire : « Si zotte content *Allāh*, alors suive moi, Allāh pou content zotte et Li pou pardonne zotte zot pécés. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié. »

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّوْنَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُوْنِيْ
يُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوْبَكُمْ ۗ وَ
اللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٣٢﴾

33. Dire : « Obéir Allāh et le Méssazer. » Mais si banne-là tourne lé dos, alors certainement Allāh pa content banne mécréants.

قُلْ أَطِيْعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ ۚ فَإِنْ تَوَلَّوْا
فَإِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٣٣﴾

34. En vérité, Allāh ti soisir Adam et Noé et famille Abraham et famille ‘Imrān lor tout banne péps *zot l'époque.*

إِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰٓى اٰدَمَ وَنُوْحًا وَّاٰلَ
إِبْرٰهِيْمَ وَاٰلَ عِمْرٰنَ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٤﴾

35. Ène race, so banne membes apparténir à ène même famille. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ ۗ وَاللّٰهُ
سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٣٥﴾

36. Quand ène madame *dans famille* ‘Imrān ti dire : « Mo Seignére ! En vérité, mo finne dédié pou To service ça ki dans mo vente — li finne libéré *are banne complications la vie matériel.* Donc, accepté *ça* dé mo part. En vérité, To-Même To Bien-Tandé et To Conne-Tout. »

إِذْ قَالَتِ امْرَاَتُ عِمْرٰنَ رَبِّ إِنِّيْ نَذَرْتُ
لَكَ مَا فِيْ بَطْنِيْ مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّيْ ۚ
إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿٣٦﴾

37. Mais aprés ki li ti accouce li — *ène ti fille*, li ti dire : « Mo Seignére ! Mo finne accouce ène ti fille, alors ki Allāh conne pli bien ça ki li finne accoucé — et garçon *ki li ti pé attanne*-là li pa pareil couma ti fille *ki li finne gagné*-là. *Mama-là ti dire* : « Et, en vérité, mo finne mette so nom Marie et certainement mo pé place li et so banne déssendants sous To protection conte Satan ki rézété.

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا
أُنْثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَ
لَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَىٰ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا
مَرْيَمَ وَإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا
مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٣٧﴾

38. Donc so Seignére ti accepté li avec ène zoli acceptation et Li ti faire li grandi dans ène zoli façon et Li ti faire Zacharie so gardien. Sak fois ki Zacharie ti pé visite li dans la samme *cotte li prié*, li trouve *ki éna* provisions à côté li, li ti dire : « O Marie ! Cotte to finne gagne ça ?» Li ti réponne : « Ça *vinne* dé côté Allāh. » En vérité, Allāh donne provision sans compté dimoune ki Li oulé.

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا
نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا
دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ
عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ يَا مَرْيَمُ أَنَّىٰ لَكِ
هَٰذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ
اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾

39. Lor ça l'occasion-là, Zacharie finne adresse *so* sipplications are so Seignére; li ti dire : « Mo Seignére ! Accorde-moi dé To part ène déssendance pur. En vérité, To écoute bien banne sipplications. »

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ
لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ
سَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٩﴾

40. Et banne anzes ti appelle li alors ki, diboute, li ti pé faire adoration dans la samme *la priére*-là : « Allāh donne toi bon nouvelle *l'arrivée* Yahya ki pou confirme ène parole dé la part Allāh et li pou ène séf, li pou préserve li dé banne sozes impur et li pou ène Prophéte d'ente banne vertueux. »

فَنَادَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي
فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَىٰ
مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَ
حَصُورًا وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٤٠﴾

41. Li ti dire : « Mo Seignére ! Couma mo pou gagne ène garçon alors ki la vieillesse finne déza gagne moi et ki mo madame li stérile ?» Li ti réponne : « Coumme ça-même Allāh faire ça ki Li oulé. »

قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِيَ
الْكِبَرُ وَامْرَأَتِي عَاقِرٌ قَالَ كَذَٰلِكَ
اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿٤١﴾

42. Li ti dire : « Mo Seignére ! Fixé ène signe pou moi. » Li ti réponne : « To signe — pendant trois zours to pa bizin cause are banne dimounes sauf par signes; et mazine boucoup to Seignére et célébré *So* sainteté lé soir et bonhére gramatin. »

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّيْٓ اٰيَةً ؕ قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا
تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ اِلَّا رَمْزًا ؕ وَ
اذْكُرْ رَّبَّكَ كَثِيْرًا وَّسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَ
الْاِبْكَارِ ﴿۴۲﴾

R 5 43. Et quand banne anzes ti dire : « O Marie ! En vérité, Allāh finne soisir toi et finne pirifié toi et finne élire toi d'ente tout banne madames dans lé monde.

وَاِذْ قَالَتِ الْمَلٰٓئِكَةُ يٰمَرْيَمُ اِنَّ اللّٰهَ
اصْطَفٰكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفٰكِ عَلٰى
نِسَآءِ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۴۳﴾

44. « O Marie ! Reste dévoué are to Seignére, et prosterné, et incliné avec banne ki incliné. »

يٰمَرْيَمُ اقْنُتِيْ لِرَبِّكِ وَاسْجُدِيْ وَارْكَعِيْ
مَعَ الرّٰكِعِيْنَ ﴿۴۴﴾

45. Ça, li faire partie banne nouvelles banne sozes ki pa conné, Nous pé révéle toi ça. Et to pa ti are banne-là *dans zot tiraze au sort* quand zotte ti zette zot fléces *pou conné* ki sanne-là parmi zotte ki pou responsabe Marie. Et to pa ti are banne-là quand zotte ti pé dispité ente zotte *lor ça zaffaire-là.*

ذٰلِكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ الْغَيْبِ نُوْحِيْهِ اِلَيْكَ ؕ
وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ يُلْقُوْنَ اَقْلَامَهُمْ
اَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ ۪ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ
اِذْ يَخْتَصِمُوْنَ ﴿۴۵﴾

46. Quand banne anzes ti dire : « O Marie ! En vérité, Allāh donne toi bon nouvelle ène parole dé So part. So nom *pou* le Méssie, Jésus, fils de Marie ; *li pou* honoré dans ça lé monde-là et dans l'Aute; et *li pou ène* dans banne ki finne rapprocé *are Allāh.* »

اِذْ قَالَتِ الْمَلٰٓئِكَةُ يٰمَرْيَمُ اِنَّ اللّٰهَ
يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ ۖ اسْمُهُ الْمَسِيْحُ
عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيْهًا فِي الدُّنْيَا وَ
الْاٰخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ﴿۴۶﴾

47. Et li pou cause are banne dimounes dans *so* berceau et dans l'âze mir et li pou *ène* dans banne vertueux.

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَّمِنَ
الصّٰلِحِيْنَ ﴿۴۷﴾

48. Li ti dire : « Mo Seignére ! Couma mo pou gagne ène garçon quand aukène zomme pa finne touce moi ?» Li ti réponne : « Coumme ça-même Allāh

قَالَتْ رَبِّ اَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ وَلَدٌ وَّلَمْ يَمْسَسْنِيْ
بَشَرٌ ؕ قَالَ كَذٰلِكِ اللّٰهُ يَخْلُقُ مَا

créé ça ki Li oulé. Quand Li décide ène kit-soze Li sélement dire li : « Existé, » et li commence existé ;[17]

يَشَآءُ ؕ اِذَا قَضٰٓى اَمۡرًا فَاِنَّمَا يَقُوۡلُ لَهٗ
كُنۡ فَيَكُوۡنُ ﴿۴۸﴾

49. « Et Li pou enseigne li Live-là et la Sazesse et la Torah et l'Évanzile ;

وَيُعَلِّمُهُ الۡكِتٰبَ وَالۡحِكۡمَةَ وَالتَّوۡرٰٮةَ
وَالۡاِنۡجِيۡلَ ﴿۴۹﴾

50. « Et li pou ène Méssazer pou banne Zenfants Israël *avec ça Méssaze-là*: « Mo vinne cotte zotte avec ène Signe dé la part zot Seignére. Avec l'arzile, mo pou créé pou zotte couma forme ène zoiseau. Ensuite mo pou soufflé là-dans, alors avec l'orde Allāh li pou vinne ène zoiseau *spiritiél,* et mo pou guéri banne avégues et banne léprés et mo pou rédonne la vie banne ki mort *spiritiellement, tout ça* par l'orde Allāh, et mo pou informe zotte ki zotte pou manzé et ki zotte pou ramassé dans zot la caze. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou zotte si zotte croyants.

وَرَسُوۡلًا اِلٰى بَنِىۡٓ اِسۡرَآءِيۡلَ ۙ اَنِّىۡ قَدۡ
جِئۡتُكُمۡ بِاٰيَةٍ مِّنۡ رَّبِّكُمۡ ۙ اَنِّىۡۤ اَخۡلُقُ
لَـكُمۡ مِّنَ الطِّيۡنِ كَهَيۡـــَٔةِ الطَّيۡرِ فَاَنۡفُخُ
فِيۡهِ فَيَكُوۡنُ طَيۡرًاۢ بِاِذۡنِ اللّٰهِ ۚ وَاُبۡرِئُ
الۡاَكۡمَهَ وَالۡاَبۡرَصَ وَاُحۡىِ الۡمَوۡتٰى بِاِذۡنِ
اللّٰهِ ۚ وَاُنَبِّئُكُمۡ بِمَا تَاۡكُلُوۡنَ وَمَا
تَدَّخِرُوۡنَ ۙ فِىۡ بُيُوۡتِكُمۡ ؕ اِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ
لَاٰيَةً لَّـكُمۡ اِنۡ كُنۡتُمۡ مُّؤۡمِنِيۡنَ ﴿۵۰﴾

51. « Et *mo vinne* pou accompli ça ki *éna* avant moi dans la Torah, et pou ki mo autorise-zotte ène partie ki ti interdit pou zotte. Et mo vinne cotte zotte avec ène Signe dé la part zot Seignére. Donc craigne Allāh et obéir moi.

وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيۡنَ يَدَىَّ مِنَ التَّوۡرٰٮةِ
وَلِاُحِلَّ لَـكُمۡ بَعۡضَ الَّذِىۡ حُرِّمَ عَلَيۡكُمۡ
وَجِئۡتُكُمۡ بِاٰيَةٍ مِّنۡ رَّبِّكُمۡ ۚ فَاتَّقُوا
اللّٰهَ وَاَطِيۡعُوۡنِ ﴿۵۱﴾

52. « En vérité, Allāh Li mo Seignére et zot Seignére. Donc adore-Li; ça même simé droite. »

اِنَّ اللّٰهَ رَبِّىۡ وَرَبُّكُمۡ فَاعۡبُدُوۡهُ ؕ
هٰذَا صِرَاطٌ مُّسۡتَقِيۡمٌ ﴿۵۲﴾

53. Et quand Jésus ti senti *ène tendance* incroyance dé zot part, li ti dire : « Ki sanne-là ki pou mo banne aides *pou appelle dimounes* vers

فَلَمَّاۤ اَحَسَّ عِيۡسٰى مِنۡهُمُ الۡكُفۡرَ قَالَ
مَنۡ اَنۡصَارِىۡۤ اِلَى اللّٰهِ ؕ قَالَ الۡحَوَارِيُّوۡنَ

17. Ça expression 'existé,' et li commence existé, li pa indique ène création ène sél coup coumme-ça à partir nanrien ditout. Ici, ça vé dire ki dés ki Allāh oulé, So volonté commence prend forme pou termine plitard lor ça création-là à ène certain moment ki Allāh déterminé.

نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰهِ ۚ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ ۚ وَاشْهَدْ بِاَنَّا مُسْلِمُوْنَ ۝٥٣

Allāh ?» Banne discipes ti réponne : « Nous, nous banne aides Allāh. Nous croire dans Allāh. Et *toi* donne témoignaze ki nous finne soumette *are So volonté ;*

رَبَّنَآ اٰمَنَّا بِمَآ اَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُوْلَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشّٰهِدِيْنَ ۝٥٤

54. « Nou Seignére ! Nous croire dans ça ki To finne faire déssanne et nous suive *ça* Méssazer-là. Donc inscrire-nous dans banne ki donne *vrai* témoignaze. »

وَمَكَرُوْا وَمَكَرَ اللّٰهُ ۚ وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمٰكِرِيْنَ ۝٥٥

55. Et *banne ki finne rézette le Méssie* zotte ti faire *zot* macination et Allāh ti faire *So* plan et Allāh Li Meillére dans banne ki faire plan.

اِذْ قَالَ اللّٰهُ يٰعِيْسٰٓى اِنِّيْ مُتَوَفِّيْكَ وَرَافِعُكَ اِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَجَاعِلُ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْكَ فَوْقَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ۚ ثُمَّ اِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَاَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيْمَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ۝٥٦

R 6 56. Quand Allāh ti dire : « O *Jésus* ! En vérité, Mo pou donne toi la mort et Mo pou éléve toi vers Moi et Mo pou pirifié toi dépi *banne akisations* banne ki pa croire et Mo pou mette banne ki suive toi là-haut banne ki pa croire ziska Zour Rézirection. Ensuite zot rétour li vers Moi. Et Mo pou zize ente zotte lor ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord. »

فَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَاُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۫ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ۝٥٧

57. « Alors concernant banne mécréants, Mo pou inflize zotte ène pinition sévére dans ça lé monde-là et dans l'Aute, et pa pou éna personne pou aide zotte. »

وَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَيُوَفِّيْهِمْ اُجُوْرَهُمْ ۗ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الظّٰلِمِيْنَ ۝٥٨

58. « Et concernant banne ki croire et ki faire banne bon actions, Li pou donne zotte pleinement zot récompense. Et Allāh pa content banne inzistes. »

ذٰلِكَ نَتْلُوْهُ عَلَيْكَ مِنَ الْاٰيٰتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيْمِ ۝٥٩

59. Ça-même *ki* Nous récite toi dépi dans banne Signes et dépi dans Rappel ki éna sazesse.

60. En vérité, d'aprés Allāh, cas Jésus, li couma cas Adam. Li ti créé li avec la poussiére, ensuite Li ti dire li : « Existé, » et li ti commence existé.

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِندَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ ۖ خَلَقَهُ مِن تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُن فَيَكُونُ ٦٠

61. *Ça li certainement* la vérité dé la part to Seignére. Et pa vinne *ène* dans ḅanne ki douté.

الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ الْمُمْتَرِينَ ٦١

62. Donc dimoune ki diskite are toi lor là, aprés ki to finne récévoir connaissance, dire *li* : « Vini, à nous appelle nou banne garçons et zot banne garçons, nou banne madames et zot banne madames, nou banne dimounes et zot banne dimounes. Ensuite, à nous prié avec fervére et à nous appelle Allāh So malédiction lor ḅanne mentéres. »

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِن بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنفُسَنَا وَأَنفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل لَّعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ ٦٢

63. En vérité, ça li vrai récit. Et péna aukène ki digne d'adoration excepté Allāh. Et certainement Allāh Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ ۚ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا اللَّهُ ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ٦٣

64. Mais, si zotte tourne lé dos, alors certainement *conné ki* Allāh conne bien banne séméres désorde.

فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ٦٤ ع

R 7 65. Dire : « O banne ki finne gagne Live *avant nous* ! A nous arrive à ène parole commun ente zotte ék nous — ki nous pa adore nanrien à parte Allāh, ki nous pa associé aukène are Li, et ki éna parmi nous pa prend lé zautes pou Seignéres en déhors Allāh. » Mais si zotte tourne lé dos, dire *zotte* : « Donne témoignaze ki *nous* nous finne soumette *are Allāh.* »

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ٦٥

66. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Bé ki faire zotte diskite lor Abraham alors ki la Torah et l'Évanzile pa finne révélé mais aprés li ? Esse-ki zotte pa servi *zot* l'esprit ?

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تُحَاجُّونَ فِي إِبْرَاهِيمَ وَمَا أُنزِلَتِ التَّوْرَاةُ وَالْإِنجِيلُ إِلَّا مِن بَعْدِهِ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ٦٦

67. Ecouté ! Zotte banne tel dimounes ki diskite lor banne sozes lor ki zotte éna kik connaissance. Bé ki faire alors zotte diskite lor ça *banne sozes* lor ki zotte péna connaissance ? Et Allāh conné et zotte pa conné.

هٰٓأَنْتُمْ هٰٓؤُلَآءِ حَاجَجْتُمْ فِيمَا لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَآجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ ۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾

68. Abraham ti ni Zuif ni Chrétien, mais li ti *touzour* incliné vers Allāh et soumette *are So volonté* et li pa ti *ène* dans banne associatéres.

مَا كَانَ إِبْرٰهِيمُ يَهُودِيًّا وَّلَا نَصْرَانِيًّا وَّلٰكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا ۚ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٦٨﴾

69. En vérité, banne ki plisse prés are Abraham, zotte banne ki ti suive li et *plisse prés are li éna oussi* ça Prophéte-là et banne ki croire *dans li.* Et Allāh Li Camarade banne croyants.

إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرٰهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهٰذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا ۚ وَاللّٰهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٩﴾

70. Dans banne ki finne gagne Live *avant zotte*, éna ène groupe ki ti a voudré faire zotte égaré. Mais banne-là nék pé égare zotte-mêmes. Et banne-là pa réalizé.

وَدَّتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتٰبِ لَوْ يُضِلُّونَكُمْ ۚ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّآ أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٧٠﴾

71. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Bé ki faire zotte nié banne Signes Allāh alors ki zotte témoins *ça banne Signes-là* ?

يٰٓأَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧١﴾

72. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Bé ki faire zotte mélanze la vérité are mensonze et ki zotte caciette la vérité tandisse ki zotte conné ?

يٰٓأَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٧٢﴾

R 8 73. Et ène groupe banne ki finne gagne Live *avant Islam* dire : « Croire dans ça ki finne déssanne lor banne croyants, dans prémier partie la zournée, et nié *li* dans *la zournée* so dernier partie — capave ki banne-là ava rétourné.

وَقَالَتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتٰبِ اٰمِنُوا بِالَّذِيٓ أُنْزِلَ عَلَى الَّذِينَ اٰمَنُوا وَجْهَ النَّهَارِ وَاكْفُرُوٓا اٰخِرَهٗ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٧٣﴾

74. « Et pa obéir personne excepté dimoune ki suive zot rélizion » *O Prophéte* dire *banne ki finne gagne Live*

وَلَا تُؤْمِنُوٓا إِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِينَكُمْ ۗ قُلْ إِنَّ الْهُدٰى هُدَى اللّٰهِ ۙ أَنْ يُّؤْتٰٓى

أَحَدٌ مِّثْلَ مَآ أُوتِيتُمْ أَوْ يُحَآجُّوكُمْ
عِندَ رَبِّكُمْ ۗ قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ ۚ
يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٤﴾

avant Islam : « En vérité, *vrai* guidance li *n'importe ki* guidance *ki vinne côté* Allāh. *Li essentiél* ki sakène récévoir *ène l'enseignement* couma ça ki finne donne zotte *avant l'Islam.* » Sinon banne *croyants*-là ti pou éna droit arguimente conte zotte dans présence zot Seignére. »[18] Dire : « En vérité, tout grâce, li dans la main Allāh. Li donne ça dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li montré grand zénérosité et Li Conne-Tout. »

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَآءُ ۗ وَاللَّهُ
ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٧٥﴾

75. Li réserve So miséricorde pou dimoune ki Li oulé. Et Allāh posséde la grâce immense.

وَمِنْ أَهْلِ الْكِتَٰبِ مَنْ إِن تَأْمَنْهُ بِقِنطَارٍ
يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيْكَ ۚ وَمِنْهُم مَّنْ إِن تَأْمَنْهُ
بِدِينَارٍ لَّا يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتَ
عَلَيْهِ قَآئِمًا ۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا۟
لَيْسَ عَلَيْنَا فِى الْأُمِّيِّـۧنَ سَبِيلٌ ۚ وَ
يَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ
يَعْلَمُونَ ﴿٧٦﴾

76. Parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam*, éna dimoune, si to confié li ène trésor, li pou rétourne-toi li, et parmi banne-là, éna oussi dimoune, si to confié li ène dinar, li pa pou rétourne-toi li, à moins ki to continié faire li rappelle ; li coumme ça parski banne-là dire : « Péna simé *pou mette blâme* lor nous concernant banne ilétrés. » Et banne-là dire mensonze conte Allāh alors ki zotte conné.

بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِۦ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ
يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧٧﴾

77. Sans doute, dimoune ki rempli so promesse et ki éna la crainte Allāh — en vérité Allāh content banne ki craigne Li.

إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَ
أَيْمَٰنِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُو۟لَٰٓئِكَ لَا
خَلَٰقَ لَهُمْ فِى الْءَاخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ

78. En vérité, banne ki vanne, pou ène ti prix, promesse *ki zotte finne faire* are Allāh et zot serments *oussi*, ça banne-là, péna aukène part pou zotte dans l'Aute lé monde ; et Allāh pa pou cause

---

18. Ça montré ki banne Zuifs pa pou éna aukène arguiment conte le St. Prophéte avec prétexte ki so banne enseignements pa pareil are ça ki pou zotte. Au contraire, banne adeptes Islam ki ti pou capave faire complainte cotte Allāh, si *ti* prive zotte complétement are banne enseignements Allāh. Ça ti pou montré ki Allāh pé faire partialité.

are zotte, ni Li pou zette *So* régard lor-zotte Zour Rézirection, ni Li pou pirifié zotte. Et pou zotte éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

اللّٰهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيْهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيْمٌ ﴿٧٨﴾

79. Et certainement parmi ça banne-là, éna ène groupe ki roule zot la langue quand zotte pé recite Live-là pou ki *ô Misilmans* ! zotte croire ki ça faire partie Live-là, alors ki li pa faire partie Live-là. Et banne-là dire : « Ça li *vinne* côté Allāh, » alors ki li pa *vinne* côté Allāh. Et banne-là dire mensonze conte Allāh alors ki zotte conné.

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيْقًا يَّلْوٗنَ أَلْسِنَتَهُمْ بِالْكِتٰبِ لِتَحْسَبُوْهُ مِنَ الْكِتٰبِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتٰبِ وَيَقُوْلُوْنَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَيَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿٧٩﴾

80. Li pa possibe ki ène dimoune ki Allāh finne donne li le Live, la Sazesse et don dé prophécie, ki ensuite li dire dimounes : « Vinne mo adoratéres au lié adoratéres Allāh. » Au contraire *li pou dire* : « Vinne banne ki dévoué zotte entiérement are Allāh parski zotte enseigne le Live et parski zotte étidié *li.* »

مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُّؤْتِيَهُ اللّٰهُ الْكِتٰبَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُوْلَ لِلنَّاسِ كُوْنُوْا عِبَادًا لِّيْ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ كُوْنُوْا رَبّٰنِيّٖنَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُوْنَ الْكِتٰبَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُوْنَ ﴿٨٠﴾

81. Et ni *li possibe* ki li donne-zotte l'orde pou prend banne anzes et banne Prophétes couma seignéres. Esse-ki li pou enseigne zotte pou pa croire aprés ki zotte finne soumette *are Allāh* ?

وَلَا يَأْمُرَكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلٰٓئِكَةَ وَالنَّبِيّٖنَ أَرْبَابًا أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿٨١﴾ ع ٩ ١٤

R 9 82. Et quand Allāh ti prend ène l'engazement are *lé pép par l'intermédiaire* banne Prophétes, *Li ti dire* : « N'importe ça ki Mo donne zotte dépi dans Live et Sazesse, ensuite si ène Méssazer vinne cotte zotte ki confirme ça ki *déza révélé* are zotte, zotte bizin croire dans li et zotte bizin aide li. » Li ti dire : « Esse-ki zotte d'accord et zotte accepté Mo pacte lor ça *condition*-là ?» Banne-là ti réponne : « Nous d'accord. » Li ti dire : « Alors donne *zot* témoignaze, et Mo avec zotte parmi banne témoins. »

وَإِذْ أَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ النَّبِيّٖنَ لَمَآ اٰتَيْتُكُمْ مِّنْ كِتٰبٍ وَّحِكْمَةٍ ثُمَّ جَآءَكُمْ رَسُوْلٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهٖ وَلَتَنْصُرُنَّهٗ قَالَ ءَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلٰى ذٰلِكُمْ إِصْرِيْ قَالُوْٓا أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوْا وَأَنَا مَعَكُمْ مِّنَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿٨٢﴾

83. Et, aprés ça, banne ki tourne lé dos, ça banne-là ki banne transgresséres.

فَمَنْ تَوَلّٰى بَعْدَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿٨٣﴾

84. Esse-ki banne-là désire ène l'aute *rélizion* ki Allāh So rélizion alors ki tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre pé soumette are Li, ki zotte oulé, ki zotte pa oulé, et vers Li-*Même ki* pou raméne banne-là?

اَفَغَيْرَ دِيْنِ اللّٰهِ يَبْغُوْنَ وَلَهٗٓ اَسْلَمَ مَنْ فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ طَوْعًا وَّكَرْهًا وَّاِلَيْهِ يُرْجَعُوْنَ ﴿٨٤﴾

85. Dire : « Nous croire dans Allāh et dans ça ki finne faire déssanne lor nous et dans ça ki finne faire déssanne lor Abraham et Ismaël et Isaac et Jacob et *so* banne déssendants et dans ça ki ti donne Moïse, Jésus et banne *lé zaute* Prophétes dé la part zot Seignére. Nous pa faire aukène distinction ente aukène d'ente zotte; et nous soumette are Li. »

قُلْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا وَمَآ اُنْزِلَ عَلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطِ وَمَآ اُوْتِىَ مُوْسٰى وَعِيْسٰى وَالنَّبِيُّوْنَ مِنْ رَّبِّهِمْ ۪ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ ۫ وَنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿٨٥﴾

86. Et dimoune ki désire ène l'aute rélizion ki Islam, ça pa pou accepté dé so part et dans l'Aute lé monde, li pou dans banne perdants.

وَمَنْ يَّبْتَغِ غَيْرَ الْاِسْلَامِ دِيْنًا فَلَنْ يُّقْبَلَ مِنْهُ ۚ وَهُوَ فِى الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٨٦﴾

87. Couma Allāh pou guide ène pép ki finne vinne incroyant aprés ki zotte ti améne la foi et *aprés* ki zotte ti témoigne ki le Méssazer li vrai et *aprés* ki banne prèves clair ti vinne cotte zotte ? Et Allāh pa guide *ça* pép ki inziste-là.

كَيْفَ يَهْدِى اللّٰهُ قَوْمًا كَفَرُوْا بَعْدَ اِيْمَانِهِمْ وَشَهِدُوْٓا اَنَّ الرَّسُوْلَ حَقٌّ وَّجَآءَهُمُ الْبَيِّنٰتُ ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٨٧﴾

88. Ça banne-là, zot récompense li malédiction Allāh lor zotte, et *malédiction* banne anzes et tout banne dimounes.

اُولٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمْ اَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِيْنَ ﴿٨٨﴾

89. Zotte pou reste longtemps là-dans. Pa pou ranne *zot* pinition lézé pou zotte, et pa pou donne zotte aukène répit;

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۚ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ﴿٨٩﴾

90. Sauf banne ki aprés ça, zotte répenti et zotte corrize zotte. Et, en vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ وَاَصْلَحُوْا ۟ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٩٠﴾

91. En vérité, banne ki pa croire aprés ki zotte finne améne la foi, et ki laisse augmente *zot* l'incroyance, zot répentance zamais pa pou accepté. Ça banne-là ki banne égarés.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ
ثُمَّ ازْدَادُوا كُفْرًا لَّن تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ
وَأُولَٰئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ ﴿٩١﴾

92. Certainement banne ki pa croire et ki mort alors ki zotte mécréants, n'importe ki sanne-là d'ente zotte, même ki li offére, pou sappe li, tout l'or ki la terre capave conténir, ça pa pou accepté dé so part. Ça banne-là ki pou gagne ène pinition ki donne boucoup doulére et pa pou éna personne pou aide zotte.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ
فَلَن يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِم مِّلْءُ الْأَرْضِ
ذَهَبًا وَلَوِ افْتَدَىٰ بِهِ ۗ أُولَٰئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ ﴿٩٢﴾

Partie 4

R 10 93. Zamais zotte pou gagne la piété à moins ki zotte dépense dans ça *banne kit-sozes* ki zotte *bien* content. Et n'importe ça ki zotte dépensé, Allāh conne ça bien.

لَن تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّىٰ تُنفِقُوا
مِمَّا تُحِبُّونَ ۚ وَمَا تُنفِقُوا مِن شَيْءٍ
فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٩٣﴾

94. Tout nourritire ti permette pou Zenfants Israël excepté ça ki Israël ti interdire pou li-même avant ki ti faire déssanne la Torah. Dire : « Alors améne la Torah et lire li *et guetté* si zotte pé cause vrai. »

كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حِلًّا لِّبَنِي
إِسْرَائِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَائِيلُ
عَلَىٰ نَفْسِهِ مِن قَبْلِ أَن تُنَزَّلَ
التَّوْرَاةُ ۗ قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرَاةِ
فَاتْلُوهَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٤﴾

95. Aprés ça, banne dimounes ki invente ène mensonze conte Allāh, ça banne-là ki banne inzistes.

فَمَنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مِن بَعْدِ
ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩٥﴾

96. Dire : « Allāh finne dire la vérité, donc suive la rélizion Abraham ki ti touzour incliné vers Allāh. Li pa ti *ène* dans banne associatéres. »

قُلْ صَدَقَ اللَّهُ ۗ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ
إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿٩٦﴾

97. En vérité, Premier la Caze ki ti établi pou *bénéfice* l'himanité, li ça ki dans Bakkah; *li* rempli are bénédictions et *li* ène guidance pou tout banne péps.

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي
بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩٧﴾

98. Là-dans éna banne Signes clair — station Abraham. Et dimoune ki pou rente là-dans, li pou trouve la paix. Et li ène devoir envers Allāh pou banne dimounes ki zotte faire Pélerinaze la Caze *Sacré*-là, banne ki trouve moyen pou alle là-bas. Et dimoune ki pa croire, alors certainement Allāh Li Indépendant dé tout banne lé mondes.

فِيْهِ اٰيٰتٌۢ بَيِّنٰتٌ مَّقَامُ اِبْرٰهِيْمَ ۚ وَ
مَنْ دَخَلَهٗ كَانَ اٰمِنًا ؕ وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ
حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيْلًا ؕ
وَ مَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنِ
الْعٰلَمِيْنَ ﴿٩٨﴾

99. Dire : « O banne ki finne gagne Live *avant nous* ! Bé ki faire zotte nié banne Signes Allāh alors ki Allāh Li Témoin lor ça ki zotte faire ?»

قُلْ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَكْفُرُوْنَ
بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ۖ وَ اللّٰهُ شَهِيْدٌ عَلٰى مَا
تَعْمَلُوْنَ ﴿٩٩﴾

100. Dire : « O banne ki finne gagne Live *avant nous* ! Bé ki faire zotte empéce banne croyants *suive* simé Allāh — zotte serce pou faire li *paraîte* travers alors ki zotte temoins *lor ça* ? Et Allāh Li pa inattentif are ça ki zotte faire. »

قُلْ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَصُدُّوْنَ عَنْ
سَبِيْلِ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ تَبْغُوْنَهَا
عِوَجًا وَّ اَنْتُمْ شُهَدَآءُ ؕ وَمَا اللّٰهُ
بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٠٠﴾

101. O banne ki croire ! Si zotte obéir kik groupe dans banne ki finne récévoir Live *avant zotte*, banne-là pou faire zotte révinne mécréants aprés ki zotte finne croire.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنْ تُطِيْعُوْا
فَرِيْقًا مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ
يَرُدُّوْكُمْ بَعْدَ اِيْمَانِكُمْ كٰفِرِيْنَ ﴿١٠١﴾

102. Et couma zotte capave pa croire alors ki pé récite-zotte banne signes Allāh et *ki* So Méssazer li *là* parmi zotte? Et dimoune ki accroce li fort are Allāh, certainement li finne guidé vers simé droite.

وَ كَيْفَ تَكْفُرُوْنَ وَ اَنْتُمْ تُتْلٰى
عَلَيْكُمْ اٰيٰتُ اللّٰهِ وَفِيْكُمْ رَسُوْلُهٗ ؕ وَ
مَنْ يَّعْتَصِمْ بِاللّٰهِ فَقَدْ هُدِيَ اِلٰى
صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿١٠٢﴾ ع ١٠

R 11 103. O banne ki croire ! Craigne Allāh couma bizin éna crainte pou Li. Et pa bizin *li arrivé* ki zotte mort sauf quand zotte dans ène l'état soumission.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ
تُقٰتِهٖ وَ لَا تَمُوْتُنَّ اِلَّا وَ اَنْتُمْ
مُّسْلِمُوْنَ ﴿١٠٣﴾

104. Et accroce-zotte fort, zotte tout ensamme, are Allāh So la corde et pa bizin *ki* zotte divisé. Et mazine Allāh So favére lor zotte quand zotte ti ennemi ène are l'aute, alors Li finne inir zot lé kére

وَاعْتَصِمُوْا بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمِيْعًا وَّلَا
تَفَرَّقُوْا ۪ وَاذْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ
اِذْ كُنْتُمْ اَعْدَآءً فَاَلَّفَ بَيْنَ قُلُوْبِكُمْ

dans l'affection, dé sorte ki, par So grâce, zotte finne vinne *couma* fréres. Et zotte ti lor bord ène précipice di fé et Li finne sauve zotte are ça. Coumme ça-même Allāh explique zotte avec clarté So banne Signes pou ki zotte *bien* guidé.

فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا ج وَكُنْتُمْ
عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ
مِنْهَا ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠٤﴾

105. Et bizin éna parmi zotte, ène Djama'ate ki appelle vers le bien et ki ordonne ça ki convénabe et ki interdire ça ki blâmabe. Et ça banne-là ki pou réissi.

وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ
وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ
الْمُنْكَرِ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٥﴾

106. Et pa vinne couma banne ki ti divisé et ki ti gagne désaccord ente zotte aprés ki zotte ti finne récévoir banne Signes clair. Et ça banne-là — pou zotte pou éna ène pinition terribe.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَ
اخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ
الْبَيِّنَاتُ ۚ وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾

107. Ça zour cotte éna visazes *ki* pou éclairé, et éna visazes *ki* pou vinne sombe. *Pou dire* banne ki pou éna visazes sombe : « Esse-ki zotte finne vinne mécréants aprés ki zotte ti croire ? Alors goûte pinition-là à cause zotte finne rénié la foi. »

يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ ۚ
فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ
أَكَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا
الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿١٠٧﴾

108. Concernant banne ki pou éna visazes éclairé, *banne-là pou* dans Allāh So miséricorde. Zotte pou reste tout lé temps là-dans.

وَأَمَّا الَّذِينَ ابْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي
رَحْمَةِ اللَّهِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٠٨﴾

109. Ça, li banne Signes Allāh; Nous pé récite toi ça avec la vérité, et Allāh pa désire aukène mal pou *So* banne créatires.

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۗ
وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعَالَمِينَ ﴿١٠٩﴾

110. Et pou Allāh tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et vers Allāh ki pou rétourne *tout* banne zaffaires.

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَإِلَى
اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿١١٠﴾

R 12 111. Zotte-mêmes meillére pép ki finne créé pou *bénéfice* l'himanité. Zotte ordonne ça ki convénabe et zotte interdire ça ki blâmabe et zotte croire

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ
تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ

dans Allāh. Et si banne ki finne gagne Live *avant Islam* ti croire, certainement ça ti pou meillére pou zotte. Parmi banne-là éna ki croire, mais la plipart parmi banne-là, zotte banne trangresséres.

الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ ؕ وَلَوْ اٰمَنَ اَهْلُ
الْكِتٰبِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ؕ مِنْهُمُ
الْمُؤْمِنُوْنَ وَاَكْثَرُهُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿۱۱۱﴾

112. Banne-là pa pou capave faire zotte aukène mal sauf nuire *zotte* impé; et si banne-là combatte zotte, banne-là pou tourne lé dos are zotte *et pou sauvé.* Alors personne pa pou aide banne-là.

لَنْ يَّضُرُّوْكُمْ اِلَّاۤ اَذًى ؕ وَ اِنْ
يُّقَاتِلُوْكُمْ يُوَلُّوْكُمُ الْاَدْبَارَ ثُمَّ لَا
يُنْصَرُوْنَ ﴿۱۱۲﴾

113. Cotte banne-là pou été, zotte pou himilié à moins ki zotte sous *protection* ène pacte avec Allāh et ène pacte avec banne dimounes. Et zotte finne attire colére Allāh *lor zotte*; et *zot conduite* finne faire zotte tombe dans ène l'état misérabe. Ça *li* parski zotte ti nié banne Signes Allāh et ti rode pou tué banne Prophétes, sans aukène droit. Ça *li* parski zotte ti désobéir, et zotte ti habitié dépasse banne limites.

ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ اَيْنَ مَا ثُقِفُوْۤا
اِلَّا بِحَبْلٍ مِّنَ اللّٰهِ وَحَبْلٍ مِّنَ النَّاسِ وَ
بَآءُوْ بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ
الْمَسْكَنَةُ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوْا
يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَ يَقْتُلُوْنَ
الْاَنْۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ؕ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا
وَّكَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ﴿۱۱۳﴾

114. Banne-là *zotte tout* pa pareil. Dans banne ki finne gagne Live *avant Islam,* éna ène comminauté ki reste ferme *are zot engazement.* Banne-là recite Parole Allāh dans banne l'héres la nuite et zotte prosterné *divant Li.*

لَيْسُوْا سَوَآءً ؕ مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ اُمَّةٌ
قَآئِمَةٌ يَّتْلُوْنَ اٰيٰتِ اللّٰهِ اٰنَآءَ الَّيْلِ وَ
هُمْ يَسْجُدُوْنَ ﴿۱۱۴﴾

115. Banne-là croire dans Állāh et dans Dernier Zour, et zotte ordonne ça ki convénabe et zotte interdire ça ki blâmabe et zotte faire banne bon actions sakène pli vite ki l'aute. Et ça banne-là ki *compte* dans banne dimounes ziste.

يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَ الْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَ
يَاْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَ يَنْهَوْنَ عَنِ
الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُوْنَ فِي الْخَيْرٰتِ ؕ وَ
اُولٰٓئِكَ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿۱۱۵﴾

116. Et n'importe kik bien banne-là faire, pa pou nié-zotte *récompense pou* ça. Et Allāh conne bien banne ki éna So la crainte.

وَمَا يَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُّكْفَرُوْهُ ؕ وَ
اللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالْمُتَّقِيْنَ ﴿۱۱۶﴾

117. Certainement, banne ki pa croire, zot di biens et zot zenfants pa pou servi zotte nanrien conte *pinition* Allāh. Et ça banne-là pou habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

إِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَآ أَوْلَادُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ شَيْئًا ۖ وَأُولٰٓئِكَ أَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿١١٧﴾

118. Ça ki zotte dépensé dans la vie ici-là, li couma ène di vent bien bien glacé ki traverse lor plantation ène pép ki finne faire zotte-mêmes di tort et li détruire li. Et Allāh pa ti faire banne-là di tort, mais zotte ti faire zotte-mêmes di tort.

مَثَلُ مَا يُنْفِقُوْنَ فِيْ هٰذِهِ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيْحٍ فِيْهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوْٓا أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ ۗ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ وَلٰكِنْ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿١١٨﴾

119. O banne ki croire ! Pa soisir couma camarades intime banne ki pa parmi zot prope dimounes. Banne-là pa pou manqué pou faire zotte tombe dans vice. Banne-là content trouve zotte dans diffikilté. La haine finne déza paraîte à travers *paroles* la bouce banne-là. Et ça ki banne-là zot lé kére caciette, li plisse encore. En vérité, Nous finne explique clairement *Nou* banne Signes pou zotte, si zotte oulé comprend.

يٰٓأَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْا بِطَانَةً مِّنْ دُوْنِكُمْ لَا يَأْلُوْنَكُمْ خَبَالًا ۖ وَدُّوْا مَا عَنِتُّمْ ۚ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَآءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ ۖ وَمَا تُخْفِيْ صُدُوْرُهُمْ أَكْبَرُ ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْاٰيٰتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿١١٩﴾

120. Couma zotte drôle ! Zotte content banne-là alors ki banne-là pa content zotte, et zotte croire dans Live-là en entier. Et quand banne-là zoènne zotte, banne-là dire : « Nous croire, » et quand banne-là rétrouve zotte séls, banne-là morde *zot* boute lé doigts are la raze conte zotte. Dire *banne-là* : « Mort are zot la raze. En vérité, Allāh conne bien ça ki *caciette* dans *zot* lé kére. »

هٰٓأَنْتُمْ أُولَآءِ تُحِبُّوْنَهُمْ وَلَا يُحِبُّوْنَكُمْ وَتُؤْمِنُوْنَ بِالْكِتٰبِ كُلِّهٖ ۚ وَإِذَا لَقُوْكُمْ قَالُوْٓا اٰمَنَّا ۖ وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوْا عَلَيْكُمُ الْأَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ ۗ قُلْ مُوْتُوْا بِغَيْظِكُمْ ۗ إِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿١٢٠﴾

121. Si ène bon kit-soze arrive zotte, ça faire banne-là la peine. Mais, si ène malhére arrive zotte, banne-là rézouir à cause ça. Mais si zotte montré patience *dans la foi* et zotte éna la crainte Allāh, mauvais plan banne-là pa pou faire zotte aukène tort. En vérité, Allāh Li encerclé ça ki banne-là faire.

إِنْ تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۖ وَإِنْ تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَّفْرَحُوْا بِهَا ۖ وَإِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوْا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا ۗ إِنَّ اللّٰهَ بِمَا يَعْمَلُوْنَ مُحِيْطٌ ﴿١٢١﴾ ع

R 13 122. Et *rappelle* quand to ti sorti bonhére gramatin dépi to la caze pou place banne croyants dans *zot* postes pou combatte. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢٢﴾

123. Quand dé dé zot groupes ti pé pense faire lasseté, alors ki Allāh ti zot Allié. Et dans Allāh-Même ki banne croyants bizin place *zot* confiance.

إِذْ هَمَّتْ طَائِفَتَانِ مِنْكُمْ أَنْ تَفْشَلَا وَاللَّهُ وَلِيُّهُمَا ۗ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢٣﴾

124. Et certainement Allāh ti *déza* aide zotte dans Badr quand zotte ti faibe. Alors prend Allāh couma *zot* Protectére pou ki zotte vinne réconnaissant.

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢٤﴾

125. Quand to ti pé dire banne croyants : « Esse-ki ça pa siffit pou zotte ki zot-Seignére aide zotte avec trois mille anzes ki *Li* pé faire déssanne *dépi dans lé ciél* ?»

إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُنْزَلِينَ ﴿١٢٥﴾

126. « Sans doute ! Si zotte reste ferme et observe la droitire et ki banne-là sans tardé tombe lor zotte *avec violence*, zot Seignére pou aide zotte avec cinq mille anzes ki inflize pinition. »

بَلَىٰ ۚ إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُمْ مِنْ فَوْرِهِمْ هَٰذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ ﴿١٢٦﴾

127. Et Allāh ti faire ça *promesse-là* sélement couma ène bon nouvelle pou zotte et pou ki zot lé kére gagne tranquilité par ça. Et aide *li* vinne sélement côté Allāh Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze,

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهِ ۗ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١٢٧﴾

128. Pou ki Li coupe ène partie banne ki pa croire ou soi *pou ki* Li abaisse banne-là et *pou ki* banne-là rétourné déconcerté.

لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوا خَائِبِينَ ﴿١٢٨﴾

129. Ça zaffaire-là, dans aukène façon li pa dépanne lor toi, ki Li tourne vers banne-là avec clémence ou soi ki Li pini banne-là. Certainement banne-là *zotte* banne inzistes.

لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٢٩﴾

وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ
يَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَ
اللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۳۰﴾ ع

130. Et pou Allāh tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Li pardonne dimoune ki Li oulé et Li pini dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَاْكُلُوا
الرِّبٰۤوا اَضْعَافًا مُّضٰعَفَةً ۪ وَّاتَّقُوا
اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿۱۳۱﴾

R 14 131. O banne ki croire ! Pa manze l'intérêt ki implique additions lor additions. Et craigne Allāh pou ki zotte réissi.

وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِيْۤ اُعِدَّتْ لِلْكٰفِرِيْنَ ﴿۱۳۲﴾

132. Et pére ça di Fé ki finne préparé pou banne mécréants.

وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُوْنَ ﴿۱۳۳﴾

133. Et obéir Allāh et le Méssazer pou ki faire-zotte miséricorde.

وَسَارِعُوْۤا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَ
جَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ ۙ
اُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿۱۳۴﴾

134. Et *zotte tout,* ki sakène faire pli vite ki l'aute pou *gagne* pardon dépi zot Seignére et ène Paradis ki so grandére couvert banne lé ciéls et la terre, ki finne préparé pou banne dimounes droite,

الَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ فِي السَّرَّآءِ وَالضَّرَّآءِ
وَالْكٰظِمِيْنَ الْغَيْظَ وَالْعَافِيْنَ عَنِ
النَّاسِ ۭ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۳۵﴾

135. Banne ki dépensé, *ki zotte* dans bonhére ou *ki zotte* dans malhére, et banne ki étouffe *zot* colére et ki pardonne banne dimounes. Et Allāh content banne ki faire le bien ;

وَالَّذِيْنَ اِذَا فَعَلُوْا فَاحِشَةً اَوْ ظَلَمُوْۤا
اَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللّٰهَ فَاسْتَغْفَرُوْا
لِذُنُوْبِهِمْ ۪ وَمَنْ يَّغْفِرُ الذُّنُوْبَ
اِلَّا اللّٰهُ ۟ۙ وَلَمْ يُصِرُّوْا عَلٰى مَا فَعَلُوْا
وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿۱۳۶﴾

136. Et banne ki aprés ki zotte finne faire kik action immoral ou soi zotte finne faire zotte-mêmes kik di tort, zotte mazine Allāh *boucoup* et zotte dimanne pardon pou zot pécés - et ki sanne-là ki capave pardonne pécés sinon Allāh - et zotte pa persisté, avec connaissance, dans ça ki zotte finne faire.

اُولٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمْ مَّغْفِرَةٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ
وَجَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ

137. Ça banne-là, zot récompense li pou pardon dé la part zot Seignére et banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Banne-là pou reste

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ وَنِعْمَ اَجْرُ الْعٰمِلِيْنَ ١٣٧

tout lé temps là-dans. Et récompense banne *bon* travailléres li excellent !

قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ ۙ فَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ ١٣٨

138. En vérité, avant zotte, *boucoup* banne civilizations finne passé. Donc alle partout lor la terre et guette ki ti la fin banne ki ti *habitié* contrédire *banne Prophétes.*

هٰذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى وَّمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِيْنَ ١٣٩

139. Pou banne dimounes, ça *Coran-là* li ène déclaration clair *ki faire distingue vrai ék fausse, li* ène guidance, *li* ène récommandation pou banne ki éna la crainte Allāh.

وَلَا تَهِنُوْا وَلَا تَحْزَنُوْا وَاَنْتُمُ الْاَعْلَوْنَ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ١٤٠

140. Et pa montré faiblesse, pa bizin zotte désolé, certainement zotte pou dominé si zotte croyants.

اِنْ يَّمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهٗ ۭ وَتِلْكَ الْاَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ ۚ وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاۗءَ ۭ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الظّٰلِمِيْنَ ١٤١

141. Si zotte gagne kik bléssire, pép *adversaire* oussi finne gagne ène bléssire pareil. Et Nous sanze sanze ça banne zours *bons et mauvais*-là parmi banne dimounes pou ki Allāh distingue banne ki croire et *pou ki* Li prend banne témoins d'ente zotte. Et Allāh pa content banne inzistes;

وَلِيُمَحِّصَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَيَمْحَقَ الْكٰفِرِيْنَ ١٤٢

142. Et pou ki Allāh pirifié banne ki croire et *pou ki* Li détruire banne mécréants.

اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّٰهُ الَّذِيْنَ جٰهَدُوْا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصّٰبِرِيْنَ ١٤٣

143. Esse-ki, zotte pensé ki zotte pou rente dans Paradis alors ki Allāh pa encore distingue *ça* banne, d'ente zotte, ki faire zefforts *dans So simé* et *ki Li pa encore* distingue banne ki persévéré ?

وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَلْقَوْهُ ۠ فَقَدْ رَاَيْتُمُوْهُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ ١٤٤ ع ١٤ ٥

144. Et certainement zotte ti pé souhaite *ène tel* la mort avant ki zotte zoènne li. A présent zotte finne trouve li alors ki zotte *reste diboute* guetté même.

R 15 145. Et Mohammad li ène Méssazer sélement. Certainement avant li, tout banne Méssazers finne mort.[19] Si *arrivé* li mort ou soi tué li, esse-ki zotte pou rétourne lor zot talons ? Et dimoune ki rétourne lor so talons, li pa pou faire Allāh aukène tort. Et certainement Allāh pou récompense banne réconnaissants.

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُوْلٌ ۚ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ۗ أَفَائِنْ مَّاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلٰٓى أَعْقَابِكُمْ ۗ وَمَنْ يَّنْقَلِبْ عَلٰى عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَّضُرَّ اللّٰهَ شَيْـًٔا ۗ وَسَيَجْزِى اللّٰهُ الشّٰكِرِيْنَ ﴿١٤٥﴾

146. Li pa possibe pou ène l'âme *ki li* mort sauf avec permission Allāh — ça *li* ène décret avec ène limite fixé. Et dimoune ki oulé récompense ça lé monde-là, Nous pou donne li là-dans et dimoune ki oulé récompense l'Aute lé monde, Nous pou donne li là-dans. Et certainement Nous pou récompense banne réconnaissants.

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوْتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللّٰهِ كِتٰبًا مُّؤَجَّلًا ۗ وَمَنْ يُّرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهٖ مِنْهَا ۚ وَمَنْ يُّرِدْ ثَوَابَ الْاٰخِرَةِ نُؤْتِهٖ مِنْهَا ۗ وَسَنَجْزِى الشّٰكِرِيْنَ ﴿١٤٦﴾

147. Et comié banne Prophétes finne combatte; are zotte ti éna boucoup banne dimounes pieux. Et zotte pa ti flancé ditout are ça ki ti arrive zotte dans simé Allāh, zotte pa ti montré faiblesse et zotte pa ti cédé *face are l'ennemi.* Et Allāh content banne ki montré persévérance.

وَكَاَيِّنْ مِّنْ نَّبِيٍّ قٰتَلَ ۙ مَعَهٗ رِبِّيُّوْنَ كَثِيْرٌ ۚ فَمَا وَهَنُوْا لِمَآ أَصَابَهُمْ فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَمَا ضَعُفُوْا وَمَا اسْتَكَانُوْا ۗ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الصّٰبِرِيْنَ ﴿١٤٧﴾

148. Et banne-là ti éna ça parole-là sélement : « Nou Seignére ! Pardonne-nous nou pécés et nou excés dans nou banne zaffaires, et ranne ferme nou banne pas et aide-nous conte *ça* pép ki mécréant-là. »

وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ إِلَّآ أَنْ قَالُوْا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِىْٓ أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿١٤٨﴾

---

19. Sélon dictionnaire Lisān al-'Arab :- khalā idhā māta = quand ène kikène mort, (nous dire ki) li 'khalā' (li finne trépassé). D'aprés dictionnaire Aqrab al-Mawārid : - khalā-r.radjoulou ay māta = 'ène dimoune li khalā' vé dire : 'li finne mort'.

D'aillére, quand lé St Prophéte Mohammad(s.a.w.) ti décédé, éna certains compagnons pa ti oulé accepté ki li finne mort à cause zot grand l'amour pou li. Hadrat Abou Bakar Siddīq(r.a.) ti lire ça-même verset pou faire comprend ki vraimême lé St Prophéte(s.a.w.) finne décédé : '*Et Mohammad li ène Méssazer sélement. Certainement avant li, tout banne Méssazers finne mort… réconnaissants.*' Ça oussi montré ki Jésus ki ti zisse avant lé St Prophéte(s.a.w.), li oussi finne mort. (lire dans Boukhārī ék Mouslim)

149. Donc, Allāh ti donne-zotte récompense ça lé monde là et ène excellent récompense dans l'Aute lé monde. Et Allāh content banne ki faire le bien.

فَآتٰهُمُ اللّٰهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ ۗ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٤٩﴾

R 16 150. O banne ki croire ! Si zotte obéir banne ki pa croire, banne-là pou faire zotte rétourne lor zot talons. Alors zotte pou rétourné perdants.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنْ تُطِيْعُوا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَرُدُّوْكُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿١٥٠﴾

151. Mais Allāh-Même Ki zot Protectére. Et Li Meillére dans banne ki donne aide.

بَلِ اللّٰهُ مَوْلٰىكُمْ ۚ وَهُوَ خَيْرُ النّٰصِرِيْنَ ﴿١٥١﴾

152. Nous pou mette la terrére dans lé kére banne ki pa croire parski zotte finne donne associés are Allāh sans aukène préve ki Allāh finne faire déssanne pou ça. Et zot l'endroit pou resté li di Fé. Et place cotte banne inzistes pou resté, li bien mauvais !

سَنُلْقِيْ فِيْ قُلُوْبِ الَّذِيْنَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَآ اَشْرَكُوْا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطٰنًا ۚ وَمَاْوٰىهُمُ النَّارُ ۚ وَبِئْسَ مَثْوَى الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٥٢﴾

153. Et, certainement Allāh ti faire So promesse vrai pou zotte quand, avec *Allāh* So l'orde, zotte ti pé extermine banne-là, ziska quand zotte ti vacillé *concernant l'obéissance par rapport à ène l'orde Saint Prophéte* et zotte ti dispité concernant *réel but ça* l'orde *ki le Saint Prophéte ti donne zotte*-là et zotte ti désobéir malgré ki Li ti montré zotte ça ki zotte ti content *dans forme la victoire; Li ti enléve So aide.* Parmi zotte, éna ki désire ça lé monde-là et parmi zotte, éna ki désire l'Aute lé monde. Ensuite Li ti détourne zotte dé ça banne-là, pou testé zotte. Et, certainement Li ti pardonne zotte *ça ki ti finne arrivé.* Et Allāh faire boucoup grâces lor banne croyants,

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللّٰهُ وَعْدَهٗٓ اِذْ تَحُسُّوْنَهُمْ بِاِذْنِهٖ ۚ حَتّٰٓى اِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِي الْاَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَآ اَرٰىكُمْ مَّا تُحِبُّوْنَ ۗ مِنْكُمْ مَّنْ يُّرِيْدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّرِيْدُ الْاٰخِرَةَ ۚ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ ۚ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ ۗ وَاللّٰهُ ذُوْ فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٥٣﴾

154. Quand zotte ti sauvé et zotte pa ti tourné pou guette personne et *diboute* dans ène l'aute zot groupe, le Méssazer ti

اِذْ تُصْعِدُوْنَ وَلَا تَلْوٗنَ عَلٰٓى اَحَدٍ وَّالرَّسُوْلُ يَدْعُوْكُمْ فِيْٓ اُخْرٰىكُمْ

pé appelle zotte et *Allāh* Li ti mette zotte dans ène *pli grand* la peine *ki pa ti éna ène cause réel* dans place ène la peine *cotte zotte ti fék trouve zotte* pou ki zotte pa sagrin pou ça ki zotte finne raté, ni pou ça ki finne traverse lor zotte-là.[20] Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

فَاَثَابَكُمْ غَمًّا بِغَمٍّ لِّكَيْلَا تَحْزَنُوْا
عَلٰى مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَآ اَصَابَكُمْ ۭ وَاللّٰهُ
خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٥٤﴾

155. Aprés *zot* l'angoisse, pou *accorde-zotte* tranquilité, Li ti faire déssanne lor zotte ène sommeil ki ti enveloppe ène groupe d'ente zotte alors ki ti éna ène groupe ki ti anxié pou zotte-mêmes; banne-là ti éna lor Allāh banne pensées, ki pa ti vrai *ti couma* banne pensées *l'époque* l'Ignorance. Banne-là ti pé dire : « Esse-ki nous éna ène part dans *prend* décision ?» Dire *banne-là* : « Certainement tout banne décisions zotte pou Allāh-Même. » Banne-là caciette dans zot lé kére ça ki zotte pa dévoile toi. Banne-là dire : « Si nous ti éna kik part dans décision, *banne ennemi* pa ti pou tué nous *coumme-ça* ici. » Dire *banne-là* : « Même si zotte ti *reste* dans zot la cazes, banne pou ki finne destiné ki zotte pou tué *par l'ennemi*, certainement banne-là ti pou sorti pou alle *ça* place cotte zotte ti pou tombé *couma martyrs* et *ça* pou ki Allāh testé ça ki éna dans zot la poitrine et pou ki Li pirifié ça ki éna dans zot lé kére. Et Allāh conne bien ça ki éna dans la poitrine.

ثُمَّ اَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِّنْۢ بَعْدِ الْغَمِّ
اَمَنَةً نُّعَاسًا يَّغْشٰى طَآئِفَةً مِّنْكُمْ ۙ
وَطَآئِفَةٌ قَدْ اَهَمَّتْهُمْ اَنْفُسُهُمْ
يَظُنُّوْنَ بِاللّٰهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ
الْجَاهِلِيَّةِ ۭ يَقُوْلُوْنَ هَلْ لَّنَا مِنَ
الْاَمْرِ مِنْ شَيْءٍ ۭ قُلْ اِنَّ الْاَمْرَ كُلَّهٗ
لِلّٰهِ ۭ يُخْفُوْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ مَّا لَا
يُبْدُوْنَ لَكَ ۭ يَقُوْلُوْنَ لَوْ كَانَ لَنَا
مِنَ الْاَمْرِ شَيْءٌ مَّا قُتِلْنَا هٰهُنَا ۭ قُلْ لَّوْ
كُنْتُمْ فِيْ بُيُوْتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِيْنَ
كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ اِلٰى
مَضَاجِعِهِمْ ۚ وَلِيَبْتَلِيَ اللّٰهُ مَا فِيْ
صُدُوْرِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِيْ
قُلُوْبِكُمْ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ
الصُّدُوْرِ ﴿١٥٥﴾

156. En vérité, ça banne d'ente zotte ki ti tourne lé dos ça zour ti éna renconte dé l'armées-là, certainement Satan ki ti

اِنَّ الَّذِيْنَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى
الْجَمْعٰنِ ۙ اِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطٰنُ

---

20. Rimére la mort St Prophéte ti faire disparaître tout considération dé souffrance personnel ou dé perte ki zotte finne sibir dans ça bataille-là. Ensuite nouvelle ki li encore vivant, ti transforme zot sentiment dé malhére en la zoie ék rémerciments.

faire banne-là gagne cogné à cause ène partie zot banne *mauvais* actions. Et, certainement Allāh finne pardonne zotte. En vérité, Allāh Li Bien- Pardonnant, Li Bien-Indilzent.

بِبَعْضِ مَا كَسَبُوْا ۚ وَلَقَدْ عَفَا اللّٰهُ
عَنْهُمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ حَلِيْمٌ ﴿١٥٦﴾ ع ١٦

R 17 157. O banne ki croire ! Pa vinne couma banne ki pa croire et ki dire à propos zot fréres quand banne *fréres*-là voyaze dans pays ou soi zotte sorti pou combatte : « Si banne-là ti reste are nous, zotte pa ti pou mort *coumme-ça* et pa ti pou tué zotte. » *Pou donne banne-là délai* pou ki Allāh faire ça, ène cause régret dans zot lé kére. Et Allāh donne la vie et cause la mort. Et Allāh guette bien ça ki zotte faire.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَكُوْنُوْا
كَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَقَالُوْا لِاِخْوَانِهِمْ
اِذَا ضَرَبُوْا فِي الْاَرْضِ اَوْ كَانُوْا غُزًّى
لَّوْ كَانُوْا عِنْدَنَا مَا مَاتُوْا وَمَا قُتِلُوْا ۚ
لِيَجْعَلَ اللّٰهُ ذٰلِكَ حَسْرَةً فِيْ
قُلُوْبِهِمْ ۗ وَاللّٰهُ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ۗ وَاللّٰهُ
بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿١٥٧﴾

158. Et si *ennemi* tué zotte *et zotte* dans simé Allāh ou soi zotte mort *ène la mort natirel*, certainement pardon et miséricorde dé la part Allāh li meillére ki tout ça *banne ricesses* ki banne-là ramassé-là.

وَلَئِنْ قُتِلْتُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَوْ مُتُّمْ
لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا
يَجْمَعُوْنَ ﴿١٥٨﴾

159. Et si arrivé zotte mort, ou soi tué zotte, certainement pou rassemblé zotte vers Allāh.

وَلَئِنْ مُّتُّمْ اَوْ قُتِلْتُمْ لَاۡاِلَى اللّٰهِ
تُحْشَرُوْنَ ﴿١٥٩﴾

160. Et li à cause Allāh So miséricorde *spécial* ki to doux pou banne-là. Mais, si to ti ène dimoune brite, lé kére dir, zotte ti pou dispersé dépi dans to l'entouraze. Donc pardonne-zotte et dimanne *Allāh* pardon pou zotte et consilté zotte dans banne zaffaires *important*. Et ène fois qui to finne décidé, alors place *to* confiance dans Allāh. En vérité, Allāh content banne ki faire *Li* confiance.

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ لِنْتَ لَهُمْ ۚ وَلَوْ
كُنْتَ فَظًّا غَلِيْظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوْا
مِنْ حَوْلِكَ ۖ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ
وَشَاوِرْهُمْ فِي الْاَمْرِ ۚ فَاِذَا عَزَمْتَ
فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ
الْمُتَوَكِّلِيْنَ ﴿١٦٠﴾

161. Si Allāh aide zotte, personne pa pou capave vainc zotte. Et si Li abandonne zotte, alors ki sanne-là ki

اِنْ يَّنْصُرْكُمُ اللّٰهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ۚ وَ
اِنْ يَّخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِيْ يَنْصُرُكُمْ

مِّنْۢ بَعْدِهٖ ؕ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۶۱﴾

capave aide zotte en déhors Li ? Donc banne croyants bizin place *zot* confiance dans Allāh-Même.

وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ اَنْ يَّغُلَّ ؕ وَمَنْ يَّغْلُلْ يَاْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿۱۶۲﴾

162. Li pa possibe pou ène Prophéte ki li azir en malhonnête. Et dimoune ki azir en malhonnête, li pou vinne are *réziltat* so malhonnêteté Zour Rézirection. Ensuite pou paye sak l'âme tout ça ki li mérité *par so travail* et pa pou faire banne-là aukène inzistice.

اَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللّٰهِ كَمَنْۢ بَآءَ بِسَخَطٍ مِّنَ اللّٰهِ وَمَاْوٰىهُ جَهَنَّمُ ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿۱۶۳﴾

163. Dimoune ki suive plaisir Allāh, esse-ki li capave pareil couma ène kikène ki finne attire colére Allāh *lor li* et ki so place cotte pou resté li l'Enfer? Et destination-là li bien mauvais !

هُمْ دَرَجٰتٌ عِنْدَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۶۴﴾

164. Divant Allāh, banne-là éna banne *différent* dégrés *dans grâce*. Et Allāh guette bien ça ki banne-là faire.

لَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ اِذْ بَعَثَ فِيْهِمْ رَسُوْلًا مِّنْ اَنْفُسِهِمْ يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِهٖ وَيُزَكِّيْهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ ۚ وَاِنْ كَانُوْا مِنْ قَبْلُ لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿۱۶۵﴾ النصف

165. Certainement Allāh finne faire *So* favére lor banne croyants quand Li finne avoye parmi banne-là ène Méssazer d'ente zotte-mêmes ki récite zotte So banne Signes et ki pirifié zotte et ki enseigne zotte le Live et la Sazesse alors ki avant ça, zotte ti dans ène l'égarement ki évident.

اَوَلَمَّاۤ اَصَابَتْكُمْ مُّصِيْبَةٌ قَدْ اَصَبْتُمْ مِّثْلَيْهَا ۙ قُلْتُمْ اَنّٰى هٰذَا ؕ قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اَنْفُسِكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۱۶۶﴾

166. Ki ça ça ! Quand ène malhére arrive zotte et ki zotte finne déza inflize *zot l'ennemi* so doube, zotte dire : « Cotte ça vini ?» Réponne : « Li *vinne* dé zotte-mêmes. » En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَمَاۤ اَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعٰنِ فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۱۶۷﴾

167. Et ça *affliction* ki ti arrive zotte, zour ça dé l'armées ti zoènne, li ti sélon Allāh So l'orde et *li ti coumme ça* pou ki Li distingue banne croyants ;

168. Et pou ki Li réconnaîte banne ki finne montré hypocrisie. Et *quand* ti dire zotte : « Vinne combatte dans simé Allāh ou soi vinne répousse l'attaque *l'ennemi,* » zotte ti réponne : « Si nous ti conne combatte, bien sire nous ti pou suive zotte. » Ça zour-là, zotte ti pli prés are mécréance ki are la foi. Zotte dire avec zot la bouce ça ki péna dans zot lé kére. Et Allāh pli conné ça ki zotte caciette.

وَلِيَعْلَمَ الَّذِيْنَ نَافَقُوْا ۚ وَقِيْلَ لَهُمْ
تَعَالَوْا قَاتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ أَوِ
ادْفَعُوْا ۖ قَالُوْا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَّا
تَّبَعْنٰكُمْ ۗ هُمْ لِلْكُفْرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ
مِنْهُمْ لِلْإِيْمَانِ ۚ يَقُوْلُوْنَ بِأَفْوَاهِهِمْ
مَّا لَيْسَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ ۗ وَاللّٰهُ أَعْلَمُ
بِمَا يَكْتُمُوْنَ ﴿١٦٨﴾

169. Banne-*là mêmes* ki dire à propos zot banne fréres alors ki zotte-mêmes reste assizé *derriére* : « Si banne-là ti obéir-nous, zotte pa ti pou tué *par l'ennemi.* » Dire *ça banne-là* : « Alors éloigne la mort dé zotte si zotte véridique. »

اَلَّذِيْنَ قَالُوْا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوْا
لَوْ أَطَاعُوْنَا مَا قُتِلُوْا ۗ قُلْ فَادْرَءُوْا
عَنْ أَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ
صٰدِقِيْنَ ﴿١٦٩﴾

170. Et zamais pensé ki banne ki finne tué dans simé Allāh *ki* zotte *banne dimounes* mort. Au contraire zotte vivant, pé donne-zotte provision dans présence zot Seignére.

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ قُتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ
اللّٰهِ أَمْوَاتًا ۗ بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ
يُرْزَقُوْنَ ﴿١٧٠﴾

171. Zotte pé rézouir avec ça ki Allāh finne donne zotte dépi So zénérosité et zotte gagne bon nouvelle à propos banne ki finne reste derriére et ki pa encore zoènne zotte, ki banne-là pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

فَرِحِيْنَ بِمَا اٰتٰهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ۙ
وَيَسْتَبْشِرُوْنَ بِالَّذِيْنَ لَمْ يَلْحَقُوْا
بِهِمْ مِّنْ خَلْفِهِمْ ۙ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿١٧١﴾

172. Et zotte gagne bon nouvelle à propos favére et grâce Allāh et *ça bon nouvelle-là oussi* ki Allāh certainement pa pou laisse récompense banne croyants perdi.

يَسْتَبْشِرُوْنَ بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَ
فَضْلٍ ۙ وَّأَنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ أَجْرَ
الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٧٢﴾

R 18 173. Banne ki, aprés ki zotte finne blessé, zotte réponne l'appel Allāh et Méssazer-là — *ça* banne, d'ente banne-là, ki faire le bien et ki azir avec droitire pou zotte, éna ène grand récompense;

اَلَّذِيْنَ اسْتَجَابُوْا لِلّٰهِ وَالرَّسُوْلِ
مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ ۛ
لِلَّذِيْنَ أَحْسَنُوْا مِنْهُمْ وَاتَّقَوْا
أَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿١٧٣﴾

174. Banne ki, éna ti dire zotte : « Banne dimounes finne rassemblé conte zotte, donc craigne zotte. » Mais ça ti augmente zot la foi; et zotte ti dire : « Allāh Li Siffit pou nous. Et Li Meillére Protectére. »

الَّذِيْنَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ اِنَّ
النَّاسَ قَدْ جَمَعُوْا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ
فَزَادَهُمْ اِيْمَانًا ۖۗ وَّقَالُوْا حَسْبُنَا
اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ ﴿١٧٤﴾

175. Et banne-là ti rétourne are ène *grand* favére dé la part Allāh et ène *grand* bienfait tandisse ki aukène mal pa finne touce zotte. Et zotte ti suive Allāh So plaisir. Et Allāh possède ène zénérosité immense.

فَانْقَلَبُوْا بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ لَّمْ
يَمْسَسْهُمْ سُوْٓءٌ ۙ وَّاتَّبَعُوْا رِضْوَانَ
اللّٰهِ ۭ وَاللّٰهُ ذُوْ فَضْلٍ عَظِيْمٍ ﴿١٧٥﴾

176. Nék Satan ki faire so banne camarades gagne pére. Donc pa craigne banne-là, mais craigne Moi si zotte croyants.

اِنَّمَا ذٰلِكُمُ الشَّيْطٰنُ يُخَوِّفُ اَوْلِيَآءَهٗ ۠
فَلَا تَخَافُوْهُمْ وَخَافُوْنِ اِنْ كُنْتُمْ
مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٧٦﴾

177. Pa bizin laisse toi afflizé par banne ki précipite zotte dans mécréance. Certainement zotte pa pou capave nuire Allāh dans aukène façon. Allāh pa pou garde kik part pou zotte dans l’Aute lé monde. Et pou zotte, éna ène pinition terribe.

وَلَا يَحْزُنْكَ الَّذِيْنَ يُسَارِعُوْنَ فِي
الْكُفْرِ ۚ اِنَّهُمْ لَنْ يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا ۭ
يُرِيْدُ اللّٰهُ اَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِي
الْاٰخِرَةِ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿١٧٧﴾

178. En vérité, banne ki finne aceté mécréance dans place la foi, zotte pa pou capave nuire Allāh dans aukène façon. Et pou zotte, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

اِنَّ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الْكُفْرَ بِالْاِيْمَانِ
لَنْ يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا ۚ وَلَهُمْ
عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١٧٨﴾

179. Et banne ki pa croire, zamais zotte pa bizin pensé ki délai ki Nous finne accorde zotte li bon pou zotte. Nous finne accorde-zotte délai sélement pou ki zotte augmente plisse dans pécé. Et pou zotte éna ène pinition ki donne himiliation.

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنَّمَا
نُمْلِيْ لَهُمْ خَيْرٌ لِّاَنْفُسِهِمْ ۭ اِنَّمَا نُمْلِيْ
لَهُمْ لِيَزْدَادُوْٓا اِثْمًا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ
مُّهِيْنٌ ﴿١٧٩﴾

180. Li pa dans *mazesté* Allāh ki Li laisse banne croyants dans ça *l’état* ki zotte été ziska ki Li finne sépare ça ki bon are ça ki mauvais. Et li pa coutime

مَا كَانَ اللّٰهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِيْنَ عَلٰى مَآ
اَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتّٰى يَمِيْزَ الْخَبِيْثَ مِنَ

Allāh ki Li dévoile zotte-*tout* l'invizibe. Mais Allāh soisir d'ente So banne Méssazers céli ki Li oulé. Donc croire dans Allāh et So banne Méssazers. Et si zotte croire et zotte azir avec droitire, zotte pou gagne ène grand récompense.

الطَّيِّبِ ۗ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى
الْغَيْبِ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي مِن رُّسُلِهِ
مَن يَشَاءُ ۖ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۚ وَ
إِن تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٨٠﴾

181. Et banne ki faire laré are banne bienfaits ki Allāh finne accorde zotte, zamais zotte pa bizin pensé ki ça li bon pou zotte. Au contraire, ça li bien mauvais pou zotte. Zour Rézirection, pou attace autour zot li cou ça *soze* are ça-même ki zotte ti faire laré. Et pou Allāh l'héritaze banne lé ciéls et la terre. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخَلُونَ بِمَا
آتَاهُمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَّهُم ۖ
بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ ۖ سَيُطَوَّقُونَ مَا
بَخِلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ ﴿١٨١﴾

R 19 182. Et, certainement Allāh finne tanne parole banne ki ti dire : « En vérité, Allāh Li pauve et *nous* nous rice. » Nous pou enrézistré ça ki zotte finne dire et oussi zot tentative pou tué banne Prophétes inzistement. Et Nous pou dire *zotte* : « Goûte pinition la Fournaise *l'Enfer* ;

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ
اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ ۘ سَنَكْتُبُ
مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْأَنبِيَاءَ بِغَيْرِ
حَقٍّ وَنَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿١٨٢﴾

183. « Ça, li à cause ça ki zot la mains finne avoye divant *zotte* alors ki Allāh Li pa ditout inziste are *So* banne servitéres. »

ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ
لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿١٨٣﴾

184. Banne ki dire : « Certainement Allāh finne prend ça l'engazement-là are nous ki nous pa bizin croire dans aukène Méssazer tant ki li pa améne ène sacrifice ki di fé dévoré. » Dire *banne-là* : « Avant moi, banne Méssazers ti déza vinne cotte zotte are banne Signes clair et are ça ki zotte pé dire. Alors bé ki faire zotte ti pé rode tué ça banne-là, si zotte véridique ? »

الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ عَهِدَ إِلَيْنَا أَلَّا
نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّىٰ يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ
تَأْكُلُهُ النَّارُ ۗ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رُسُلٌ مِّن
قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ
قَتَلْتُمُوهُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٨٤﴾

185. Alors si zotte traite toi dé mentére, avant toi *oussi* ti pé traite banne Méssazers dé mentéres, *banne* ki ti vinne are banne Signes clair, et banne Lives dé Sazesse, et Live ki donne la limiére.

فَإِن كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِّن
قَبْلِكَ جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَ
الْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿١٨٥﴾

186. Sak l'âme pou goûte la mort. Mais nék Zour Rézirection ki pou donne zotte pleinement zot récompense. Donc céli ki pou trouve li écarté are di Fé et admette dans Paradis, li finne certainement triomphé. Et la vie ça lé monde-là li sélement ène bénéfice trompére pou ène lé temps.

كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ الْمَوْتِ ۗ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أُجُوْرَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ۗ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُوْرِ ١٨٦

187. Certainement pou testé zotte dans zot di biens et dans zot personnes et sirement zotte pou tanne boucoup sozes désagréabe dé la part banne ki ti récévoir Live avant zotte et dé la part banne associatéres. Mais si zotte montré patience et *si* zotte azir avec droitire, alors, en vérité, ça li ène soze ki dimanne ène volonté ferme.

لَتُبْلَوُنَّ فِيْٓ أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ۗ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِيْنَ أُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِيْنَ أَشْرَكُوْٓا أَذًى كَثِيْرًا ۗ وَإِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوْا فَإِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُوْرِ ١٨٧

188. Et quand Allāh ti prend ène l'engazement are banne ki ti récévoir Live, *Li ti dire*: « Zotte pou explique li bien clairement are banne dimounes et zotte pa pou caciette li. » Et banne-là ti zette ça *l'engazement-là* derriére zot lé dos. Et zotte ti prend dans so place ène prix bas. Et bien mauvais ça ki zotte ti aceté-là !

وَإِذْ أَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ الَّذِيْنَ أُوْتُوا الْكِتٰبَ لَتُبَيِّنُنَّهٗ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُوْنَهٗ ۫ فَنَبَذُوْهُ وَرَآءَ ظُهُوْرِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهٖ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۗ فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُوْنَ ١٨٨

189. Pa bizin pensé ki banne ki pé rézouir lor zot travail *trompére* et ki content ki faire zot louanzes pou ça ki zotte pa finne faire - pa bizin pensé ki *ça* banne-là pou sappé are pinition-là. Et pou banne-là éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ يَفْرَحُوْنَ بِمَآ أَتَوْا وَّيُحِبُّوْنَ أَنْ يُّحْمَدُوْا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوْا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِّنَ الْعَذَابِ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيْمٌ ١٨٩

190. Et pou Allāh royaume banne lé ciéls et la terre. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ١٩٠ ع ١٩

R 20 191. En vérité, dans création banne lé ciéls et la terre et dans sanzement la nuite et li zour, éna banne Signes pou banne ki éna intellizence,

إِنَّ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَاٰيٰتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ١٩١

192. Banne ki mazine Allāh, soi dibouté, ou soi assizé ou soi *allonzé* lor zot côtés et ki réfléci lor création banne lé ciéls et la terre *et ki dire* : « Nou Seignére ! To pa finne créé ça pou nanrien. To Pur ! Alors protèze-nous conte pinition di Fé.

الَّذِيْنَ يَذْكُرُوْنَ اللّٰهَ قِيَامًا وَّ قُعُوْدًا وَّ
عَلٰى جُنُوْبِهِمْ وَ يَتَفَكَّرُوْنَ فِيْ خَلْقِ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا
بَاطِلًا ۚ سُبْحٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩٢﴾

193. « Nou Seignére ! Dimoune ki To faire rente dans di Fé, certainement To finne himilié li. Et pa pou éna personne pou aide banne inzistes. »

رَبَّنَآ اِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ
اَخْزَيْتَهٗ ؕ وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ اَنْصَارٍ ﴿١٩٣﴾

194. « Nou Seignére ! En vérité, nous finne tanne ène Appélére ki pé appelle *nous* vers la foi, *li dire :* « Croire dans zot Seignére, » et nous finne croire. Nou Seignére ! Pardonne-nous donc nou banne pécés et débarasse-nous are nou banne mauvais et, dans la mort, réini-nous are banne vertueux.

رَبَّنَآ اِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُّنَادِيْ
لِلْاِيْمَانِ اَنْ اٰمِنُوْا بِرَبِّكُمْ فَاٰمَنَّا ۖ
رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا
سَيِّاٰتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْاَبْرَارِ ﴿١٩٤﴾

195. « Nou Seignére ! Et accorde-nous ça ki To finne promette nous par intermédiaire To banne Méssazers; et pa himilié nous Zour Rézirection. En vérité, To pa manque To promesse. »

رَبَّنَا وَاٰتِنَا مَا وَعَدْتَّنَا عَلٰى رُسُلِكَ وَ
لَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اِنَّكَ لَا
تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ ﴿١٩٥﴾

196. Alors zot Seignére ti accepté zot la priére. *Li ti dire* : « Mo pa pou laisse perdi travail aukène travaillére, parmi zotte, ki li mâle ki li fémelle. Zotte *tout* éna rélation ène are l'aute. Et banne ki finne émigré et ki finne expilsé dépi cotte zotte et ki finne persékité pou Mo cause et ki finne combatte et ki finne tué *par l'ennemi,* sans doute Mo pou débarasse zotte are zot banne mauvais et sans doute, Mo pou faire zotte rente dans banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. *Ça li* ène récompense dé la part Allāh. Et Allāh, cotte Li, éna meillére récompense. »

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ اَنِّيْ لَآ اُضِيْعُ
عَمَلَ عَامِلٍ مِّنْكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى ۚ
بَعْضُكُمْ مِّنْ بَعْضٍ ۚ فَالَّذِيْنَ هَاجَرُوْا
وَ اُخْرِجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ وَ اُوْذُوْا فِيْ
سَبِيْلِيْ وَقٰتَلُوْا وَقُتِلُوْا لَاُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ
سَيِّاٰتِهِمْ وَلَاُدْخِلَنَّهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۚ ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ
اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ عِنْدَهٗ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿١٩٦﴾

197. Faudré pa ki to *laisse-toi* trompé par banne mouvements allé-vini banne mécréants dans banne localités.

لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِي الْبِلَادِ ۝١٩٧

198. Li ène ti bénéfice temporaire. Ensuite zot place cotte pou resté li pou l'Enfer. Et li bien mauvais ça l'endroit répos-là !

مَتَاعٌ قَلِيْلٌ ثُمَّ مَأْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۚ وَ بِئْسَ الْمِهَادُ ۝١٩٨

199. Mais banne ki craigne zot Seignére, zotte pou gagne banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Zotte pou reste là-dans tout le temps, ène l'accueil dé la part Allāh; et ça ki cotte Allāh li meillére *encore* pou banne dimounes pieux.

لٰكِنِ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا نُزُلًا مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۚ وَ مَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ لِّلْاَبْرَارِ ۝١٩٩

200. Et, certainement parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam*, éna banne ki croire dans Allāh et dans ça ki finne déssanne lor zotte *ki banne croyants*, et dans ça ki ti déssanne lor *banne-là* zotte-mêmes; banne-là zotte reste *incliné* divant Allāh avec himilité. Banne-là pa vanne banne Signes Allāh pou prend en rétour ène prix bas. Ça banne-là ki pou gagne zot récompense cotte zot Seignére. En vérité, Allāh Li Rapide lor *réglé* banne comptes.

وَ اِنَّ مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَمَنْ يُّؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَ مَاۤ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ وَ مَاۤ اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ خٰشِعِيْنَ لِلّٰهِ ۙ لَا يَشْتَرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۚ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ۝٢٠٠

201. O banne ki croire ! Montré constance et faire zefforts pou excellé dans constance et sirveille avec vizilance zot frontiéres,[21] et craigne Allāh pou ki zotte réissi.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اصْبِرُوْا وَ صَابِرُوْا وَ رَابِطُوْا ۟ وَ اتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۝٢٠١

---

21 Rābiṯōū vé dire 'sirveille avec vizilance zot frontiéres', 'zotte bizin pa montré aukène manquements dans zot obligations envers zot rélizion'; 'zotte bizin bien prend compte banne l'héres S̲alātes'. Tout ça, c'est banne essentiels pou capave gagne siccés.

(Ti révélé aprés l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. O banne dimounes ! Craigne zot Seignére Ki finne créé zotte d'ène sél être et *Ki* finne créé dépi ça-même, so compagne et *Ki* dépi ça dé-là, Li finne répanne boucoup zommes ék madames. Et craigne Allāh Ki — avec So nom-même zotte faire appel ène are l'aute et *craigne Allāh sirtout* concernant banne liens parenté. En vérité, Allāh sirveille zotte.

يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمُ الَّذِيْ
خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ وَّخَلَقَ مِنْهَا
زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيْرًا
وَّنِسَآءً ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيْ تَسَآءَلُوْنَ
بِهٖ وَالْاَرْحَامَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلَيْكُمْ
رَقِيْبًا ﴿٢﴾

3. Et donne banne orphélins zot di biens et pa prend en éssanze ça ki mauvais pou ça ki bon. Et pa mélanze di biens banne-là are zot di biens pou ki zotte manze ça. Certainement, ça li ène grand pécé.

وَاٰتُوا الْيَتٰمٰۤى اَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَبَدَّلُوا
الْخَبِيْثَ بِالطَّيِّبِ ۪ وَلَا تَاْكُلُوْۤا اَمْوَالَهُمْ
اِلٰۤى اَمْوَالِكُمْ ؕ اِنَّهٗ كَانَ حُوْبًا كَبِيْرًا ﴿٣﴾

4. Et si zotte pére ki *en tant ki société* zotte pa pou capave observe la zistice concernant banne orphélins *ki la guére finne laisse sans protection*, alors marié banne madames ki zotte trouve bon pou zotte — dé ou soi trois, ou soi quatte. Et si zotte pére ki zotte pa pou capave azir avec zistice, alors *marié* ène sél, ou soi céki zot la main droite possédé. Ça li *simé* pli prés pou ki zotte pa faire l'inzistice.

وَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تُقْسِطُوْا فِي الْيَتٰمٰى
فَانْكِحُوْا مَا طَابَ لَكُمْ مِّنَ النِّسَآءِ مَثْنٰى
وَثُلٰثَ وَرُبٰعَ ۚ فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تَعْدِلُوْا
فَوَاحِدَةً اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ؕ ذٰلِكَ
اَدْنٰۤى اَلَّا تَعُوْلُوْا ﴿٤﴾

5. Et donne banne madames zot dot, lé kére content. Mais si avec lé kére content, banne *madames*-là accepté pou rémette zotte ène partie là-dans, alors zouir ça sans hésité et avec plaisir.

وَاٰتُوا النِّسَآءَ صَدُقٰتِهِنَّ نِحْلَةً ؕ فَاِنْ
طِبْنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوْهُ
هَنِيْٓـًٔا مَّرِيْٓـًٔا ﴿٥﴾

6. Et di biens ki Allāh finne faire pou zotte ène moyen soutien *économique*, pa rémette *ça dans sarze*

وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَآءَ اَمْوَالَكُمُ الَّتِيْ جَعَلَ
اللّٰهُ لَكُمْ قِيٰمًا وَّارْزُقُوْهُمْ فِيْهَا وَ

banne ki incapabe mentalement *pou zére ça.*[22] Mais nourri banne-là et donne banne-là zot vêtements là-dans et cause are banne-là are parole ki convénabe.

وَاكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٦﴾

7. Et testé *capacité* banne orphélins ziska ki banne-là zotte arrive *l'âze* mariaze. Et si zotte trouve dans banne-là *signes* bon zizement, alors rémette banne-là zot di biens. Et pa gaspille ça, dans ène façon extravagant et en vitesse, attention ki banne-là grandi *et arrive l'âze pou récévoir ça.* Et dimoune ki rice, li bizin absténir, et dimoune ki pauve, li bizin servi *là-dans* ça ki raisonnabe. Quand zotte pou rémette banne-là zot di biens, alors prend banne témoins dans banne-là zot présence. Et Allāh *Li* Siffit couma Comptabe.

وَابْتَلُوا الْيَتٰمٰى حَتّٰىٓ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ ۚ فَإِنْ اٰنَسْتُمْ مِّنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوٓا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ ۚ وَلَا تَأْكُلُوهَآ إِسْرَافًا وَّبِدَارًا أَنْ يَّكْبَرُوْا ۗ وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۚ وَمَنْ كَانَ فَقِيْرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ ۗ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهِدُوْا عَلَيْهِمْ ۗ وَكَفٰى بِاللّٰهِ حَسِيْبًا ﴿٧﴾

8. Pou banne zommes, éna ène part dans ça ki banne parents et banne parents proce laissé. Et pou banne madames éna ène part dans ça ki banne parents et banne parents proce laissé, ki *l'héritaze* li tipti, ki li grand, *li* ène part déterminé.

لِلرِّجَالِ نَصِيْبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدٰنِ وَالْأَقْرَبُوْنَ ۠ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيْبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدٰنِ وَالْأَقْرَبُوْنَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ ۗ نَصِيْبًا مَّفْرُوْضًا ﴿٨﴾

9. Et quand banne *lé zaute* proce parents *ki pa capave gagne aukène part d'aprés la loi* et banne orphélins et banne pauves pé assisté *l'hére* partaze *héritaze,* donne-zotte *impé* là-dans, et cause are zotte are parole ki convénabe.

وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُوا الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنُ فَارْزُقُوْهُمْ مِّنْهُ وَقُوْلُوْا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ﴿٩﴾

---

22. Ici pé adresse la société en entier. Pa pé cause lor di biens la nation, mais lor di biens ça banne orphélins ki zot nombre finne bien augmenté suite à banne la guerres. Dans banne circonstances exceptionnél coumme-ça, li paraîte ki ti pou bizin dépense ène bon part réssources national lor zotte. Si la nation dans so l'ensemble li abandonne are banne-là, zestion zot di biens alors ki ça banne-là, zotte banne zenfants sans expérience, l'économie national pou prend ène sérieux coup. Donc, finne faire l'appel à la nation pou administré ça banne di biens là couma dire ça pou zotte. Ça pa vé dire ki ça banne orphélins-là finne déshérité et finne dépossédé dé zot droits, dans ène façon permanent. Verset ki zisse aprés et verset 11 éclairci bien-même sens sanne verset-là.

10. Et banne-là bizin éna la crainte *Allāh,* banne ki éna pou laisse derriére zotte, banne zenfants faibe *et* ki zotte pére pou banne-là. Donc zotte bizin craigne Allāh et zotte bizin cause parole ki droite.

وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعٰفًا خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللّٰهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿١٠﴾

11. En vérité, banne ki manze inzistement di biens banne orphélins, nék di fé ki zotte pé avalé dans zot vente; et zotte pou brilé dans ène la Fournaise.

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوٰلَ الْيَتٰمٰى ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١١﴾ ع ١/١٢

R 2 12. Allāh ordonne zotte à propos zot banne zenfants ! Part ène garçon li pareil part dé ti filles; mais si éna ti filles *sélement et zotte* plisse ki dé, alors zotte pou gagne dé tiers ça ki *défunt-là* li finne laissé; et si éna ène sél ti-fille, li pou gagne la moitié *l'héritaze.* Et papa et mama *défunt-là,* sakène pou gagne ène sizième ça ki *défunt-là* li finne laissé si li éna ène zenfant; mais si li péna zenfant et ki so papa mama ki so héritiers, alors so mama pou gagne ène tiers; mais si li éna banne fréres *séres,* alors so mama pou gagne ène sizième aprés *payement* legs ki li finne capave faire ou soi *payement* banne dettes. Zotte pa conné laquél, zot papa ou soi zot banne zenfants *ki* pli bénéfique pou zotte. *Ça li* ène l'orde obligatoire dé la part Allāh. Et, en vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

يُوصِيكُمُ اللّٰهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنْثَيَيْنِ فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَإِنْ كَانَتْ وٰحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وٰحِدٍ مِنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ أَبَوٰهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ فَإِنْ كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ السُّدُسُ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا فَرِيضَةً مِنَ اللّٰهِ إِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٢﴾

13. Et zotte pou gagne la moitié ça ki zot madames laissé si banne-là péna zenfant. Et si banne-là éna ène zenfant, alors zotte éna droit ène quart dans ça ki banne-là laissé aprés *payement* legs ki banne-là finne capave faire ou soi *payement* banne dettes. Et banne-là éna droit ène quart ça ki zotte laissé, si zotte péna zenfant; mais si zotte éna ène zenfant, alors banne-là éna droit ène huitième ça ki zotte laissé, aprés *payement* legs ki zotte finne capave faire

وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوٰجُكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُمْ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ

ou soi *payement* banne dettes. Et si éna ène zomme ou soi ène madame ki zot héritaze bizin partazé, et ki ni zomme-là *ni madame-là* éna kik parent ou soi zenfant et ki zomme-là *ou soi madame-là* éna ène frére ou soi ène sére, alors sakène dans ça dé-là éna droit ène sizième. Mais si zotte plisse ki ça, alors zotte pou partaze ène tiers *égal-égal* aprés *payement* legs ki capave finne faire ou soi *payement* banne dettes, sans faire personne kik di tort. *Ça, li* ène l'orde dé la part Allāh. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Indilzent.

تُوْصُوْنَ بِهَآ اَوْ دَيْنٍ ۚ وَاِنْ كَانَ رَجُلٌ يُّوْرَثُ كَلٰلَةً اَوِ امْرَاَةٌ وَّلَهٗٓ اَخٌ اَوْ اُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ ۚ فَاِنْ كَانُوْٓا اَكْثَرَ مِنْ ذٰلِكَ فَهُمْ شُرَكَآءُ فِي الثُّلُثِ مِنْۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُّوْصٰى بِهَآ اَوْ دَيْنٍ ۙ غَيْرَ مُضَآرٍّ ۚ وَصِيَّةً مِّنَ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَلِيْمٌ ١٣

14. Ça li banne limites *fixé par* Allāh et dimoune ki obéir Allāh et So Méssazer, Li pou faire li rente dans banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Zotte pou reste tout lé temps là-dans. Ça li *ça* grand triomphe-là !

تِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ ۗ وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ يُدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۗ وَذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ١٤

15. Et dimoune ki désobéir Allāh et So Méssazer et ki transgresse So banne limites, Li pou faire li rente dans di Fé. Li pou reste longtemps là-dans. Et pou li, éna ène pinition ki donne himiliation.

وَمَنْ يَّعْصِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَيَتَعَدَّ حُدُوْدَهٗ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيْهَا ۖ وَلَهٗ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ١٥ ع ٢ ١٢

R 3 16. Et d'ente zot madames, banne ki commette indécence, bizin éna quatte parmi zotte pou témoigne conte banne-là, et si zotte témoigné, alors réténir banne-là dans la caze ziska la mort prend zotte ou soi ki Allāh ouvert kik *l'aute* simé pou zotte.

وَالّٰتِيْ يَاْتِيْنَ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِّسَآئِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوْا عَلَيْهِنَّ اَرْبَعَةً مِّنْكُمْ ۚ فَاِنْ شَهِدُوْا فَاَمْسِكُوْهُنَّ فِي الْبُيُوْتِ حَتّٰى يَتَوَفّٰىهُنَّ الْمَوْتُ اَوْ يَجْعَلَ اللّٰهُ لَهُنَّ سَبِيْلًا ١٦

17. Et si dé zommes d'ente zotte ki commette ça *acte indécent-là*, alors donne zotte-dé ène pinition. Et si zotte répenti, et ki zotte corrize zotte, alors laisse zotte *tranquille*. En vérité, Allāh Li Fort lor accepté répentance, Li Bien-Miséricordié.

وَالَّذٰنِ يَاْتِيٰنِهَا مِنْكُمْ فَاٰذُوْهُمَا ۚ فَاِنْ تَابَا وَاَصْلَحَا فَاَعْرِضُوْا عَنْهُمَا ۗ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ تَوَّابًا رَّحِيْمًا ١٧

18. En vérité, Allāh prend lor Li pou accepté répentance sélement-banne ki faire le mal par zot bêtise et ki pas tardé pou répenti. Et ça banne-là, Allāh tourne vers zotte avec clémence et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ
يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ
مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَٰئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ
عَلَيْهِمْ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٨﴾

19. Péna *acceptation* répentance pou banne ki *continié* faire le mal ziska ki quand la mort présente li à ène ça banne-là, *et ki* li dire : « Certainement mo pé répenti astére-là», ni pou banne ki mort mécréants. Ça banne-là, Nous finne prépare pou zotte ène pinition ki donne boucoup doulére.

وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ
السَّيِّئَاتِ حَتَّىٰ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ
الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ الْآنَ وَلَا الَّذِينَ
يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ ۚ أُولَٰئِكَ أَعْتَدْنَا
لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٩﴾

20. O banne ki croire ! Li pa permette pou zotte ki zotte prend l'héritaze banne madames par la force. Pa tourmente banne-là pou ki zotte réprend pou-zotte ène partie ça ki zotte finne donne banne-là, à moins ki banne-là finne commette ène acte indécent ouvertement. Et vive avec banne-là avec bienveillance. Si zotte éna répignance pou banne-là, li possibe ki zotte éna répignance pou ène soze cotte Allāh finne mette boucoup dé bien là-dans.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ
تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرْهًا ۖ وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ
لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَا آتَيْتُمُوهُنَّ
إِلَّا أَنْ يَأْتِينَ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ ۚ وَ
عَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۚ فَإِنْ
كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا
وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ﴿٢٠﴾

21. Et si zotte désire prend ène madame *en mariaze* dans place ène l'aute et ki zotte finne donne ène trésor ène dans ça dé là, pa réprend nanrien là-dans. Esse-ki zotte pou réprend ça par fausse akization et par ène pécé manifeste ?

وَإِنْ أَرَدْتُمُ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَكَانَ
زَوْجٍ وَآتَيْتُمْ إِحْدَاهُنَّ قِنْطَارًا
فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا ۚ أَتَأْخُذُونَهُ
بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا ﴿٢١﴾

22. Et couma zotte pou réprend ça, alors ki zotte finne *déza* zoènne ène are l'aute *dans l'intimité* et ki banne-là finne *déza* prend are zotte ène l'engazement solide ?

وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَىٰ
بَعْضُكُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنْكُمْ
مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٢٢﴾

23. Et, sauf si ça finne déza arrivé, pa marié banne madames ki zot papa ti marié. Certainement, li ène indécence *grave*, li détestabe et li ène conduite bien mauvais.

وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنَ
النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۚ إِنَّهُ كَانَ
فَاحِشَةً وَمَقْتًا وَسَاءَ سَبِيلًا ﴿٢٣﴾

R 4 24. Li interdit pou zotte — zot mama, et zot ti filles, et zot séres, et séres zot papa, et séres zot mama, et ti filles zot frére et ti filles zot sére, et zot mama nourrice, et zot séres de lait, et mamas zot madames, et zot belle-filles ki sous zot garde à travers madames are ki zotte finne consomme zot mariaze *et ki mamas banne-là* — mais si zotte pa finne consomme mariaze are banne *madames*-là, alors li pa ène pécé pou zotte, et *li interdit pou zotte :* — madames zot garcons ki finne sorti dépi zot lé reins, et *li interdit pou zotte* ki zotte marié dé séres en même temps sauf ça ki finne déza passé. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ اُمَّهٰتُكُمْ وَ بَنٰتُكُمْ
وَاَخَوٰتُكُمْ وَعَمّٰتُكُمْ وَخٰلٰتُكُمْ وَبَنٰتُ
الْاَخِ وَبَنٰتُ الْاُخْتِ وَ اُمَّهٰتُكُمُ الّٰتِيْٓ
اَرْضَعْنَكُمْ وَاَخَوٰتُكُمْ مِّنَ الرَّضَاعَةِ
وَاُمَّهٰتُ نِسَآئِكُمْ وَرَبَآئِبُكُمُ الّٰتِيْ فِيْ
حُجُوْرِكُمْ مِّنْ نِّسَآئِكُمُ الّٰتِيْ
دَخَلْتُمْ بِهِنَّ ز فَاِنْ لَّمْ تَكُوْنُوْا دَخَلْتُمْ
بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ ز وَ حَلَآئِلُ
اَبْنَآئِكُمُ الَّذِيْنَ مِنْ اَصْلَابِكُمْ لا وَ اَنْ
تَجْمَعُوْا بَيْنَ الْاُخْتَيْنِ اِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ط
اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٢٤﴾

PARTIE 5

25. Et *li pa permette oussi ki* marié banne madames ki déza marié, sauf banne ki zot la main droite possédé. Li obligatoire lor zotte dé-la part Allāh. Et li permette pou zotte banne lé zaute *madames* ki zotte pou sercé par zot di biens — zotte pou marié banne-là, zotte pa pou faire fornication. Et puisseké zotte finne tire l'avantaze are banne-là, alors couma ène obligation donne banne-là zot dot. Et ène fois ki question *dot*-là finne fixé, li pa ène pécé pou zotte si zotte tombe d'accord ente zotte lor n'importe quoi là-dans *pou apporte kik sanzement.* En vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَّالْمُحْصَنٰتُ مِنَ النِّسَآءِ اِلَّا مَا
مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ج كِتٰبَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ ج
وَ اُحِلَّ لَكُمْ مَّا وَرَآءَ ذٰلِكُمْ اَنْ
تَبْتَغُوْا بِاَمْوَالِكُمْ مُّحْصِنِيْنَ غَيْرَ
مُسٰفِحِيْنَ ط فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهٖ
مِنْهُنَّ فَاٰتُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ فَرِيْضَةً ط
وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْمَا تَرٰضَيْتُمْ
بِهٖ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيْضَةِ ط اِنَّ اللّٰهَ كَانَ
عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿٢٥﴾

26. Et dimoune parmi zotte ki péna moyens *financier*-pou marié banne madames libe croyante, alors *li ava marié kikène* dans zot servantes croyante ki zot la main droite possédé. Et Allāh pli conne zot la foi. Ente zotte, zotte éna lien ène are l'aute. Donc marié banne-là avec l'autorisation banne-là zot maîtes, et donne banne-là zot dot dans ène façon

وَ مَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا اَنْ
يَّنْكِحَ الْمُحْصَنٰتِ الْمُؤْمِنٰتِ فَمِنْ مَّا
مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ مِّنْ فَتَيٰتِكُمُ
الْمُؤْمِنٰتِ ط وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاِيْمَانِكُمْ ط
بَعْضُكُمْ مِّنْ بَعْضٍ ج فَانْكِحُوْهُنَّ
بِاِذْنِ اَهْلِهِنَّ وَ اٰتُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ

équitabe pourvi ki banne-là pé reste chaste et pa pé faire fornication et pa pé prend amant en caciette. Et si aprés ki banne-là finne marié, banne-là commette kik obscénité, banne-là pou gagne la moitié pinition *ki finne* prescrire pou banne madames marié ki pa esclave. Ça *concession-là* li pou ça dimoune d'ente zotte ki pére commette pécé. Et si zotte montré patience, ça li pou meillére pou zotte. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

بِالْمَعْرُوْفِ مُحْصَنٰتٍ غَيْرَ مُسٰفِحٰتٍ
وَّلَا مُتَّخِذٰتِ اَخْدَانٍ ۚ فَاِذَآ اُحْصِنَّ
فَاِنْ اَتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ
مَا عَلَى الْمُحْصَنٰتِ مِنَ الْعَذَابِ ۗ
ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ ۗ وَاَنْ
تَصْبِرُوْا خَيْرٌ لَّكُمْ ۗ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ
رَّحِيْمٌ ﴿٢٦﴾

R 5 27. Allāh désire explique zotte clairement et *Li oulé* guide zotte vers banne façons-faire banne ki ti avant zotte et *Li oulé* tourne vers zotte avec clémence. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ
سُنَنَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوْبَ
عَلَيْكُمْ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٢٧﴾

28. Et Allāh désire tourne vers zotte avec clémence, mais banne ki suive *zot* banne *bas* désirs, banne-là oulé ki zotte *ki sincéres* incline *vers banne-là* bien-même.

وَاللّٰهُ يُرِيْدُ اَنْ يَّتُوْبَ عَلَيْكُمْ ۫ وَ
يُرِيْدُ الَّذِيْنَ يَتَّبِعُوْنَ الشَّهَوٰتِ اَنْ
تَمِيْلُوْا مَيْلًا عَظِيْمًا ﴿٢٨﴾

29. Allāh désire ranne zot fardeau lézé et l'homme finne créé faibe.

يُرِيْدُ اللّٰهُ اَنْ يُّخَفِّفَ عَنْكُمْ ۚ وَ
خُلِقَ الْاِنْسَانُ ضَعِيْفًا ﴿٢٩﴾

30. O banne ki croire ! Pa manze ente zotte zot di biens par banne moyens illégal, à moins ki li ène transaction cotte zotte d'accord ente zotte. Et pa tué zotte-mêmes *lor plan économik.* En vérité, Allāh Li Bien-Miséricordié envers zotte.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَاْكُلُوْٓا
اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ اِلَّآ اَنْ
تَكُوْنَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ ۫
وَلَا تَقْتُلُوْٓا اَنْفُسَكُمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ
بِكُمْ رَحِيْمًا ﴿٣٠﴾

31. Et dimoune ki faire ça par transgression ék inzistice, Nous pou zette li dans ène di Fé; et ça li facile pou Allāh.

وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ عُدْوَانًا وَّظُلْمًا
فَسَوْفَ نُصْلِيْهِ نَارًا ۗ وَكَانَ ذٰلِكَ
عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ﴿٣١﴾

32. Si zotte éloigne zotte are banne pécés grave ki finne empéce zotte faire, Nous pou débarasse zotte are zot banne mauvais et Nous pou admette zotte dans ène l'endroit cotte gagne grand l'honnére.

اِنْ تَجْتَنِبُوْا كَبٰٓئِرَ مَا تُنْهَوْنَ
عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ وَ
نُدْخِلْكُمْ مُّدْخَلًا كَرِيْمًا ﴿٣٢﴾

33. Et pa guette avec l'envie ça ki Allāh finne faire éna parmi zotte sirpasse lé zautes. Pou banne zommes éna ène part dans gain zot travail, et pou banne madames éna ène part dans gain zot travail. Et dimanne Allāh dans So grâce. En vérité, Allāh Li conne bien tout kit-soze.

وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللّٰهُ بِهٖ بَعْضَكُمْ عَلٰى بَعْضٍ ؕ لِلرِّجَالِ نَصِيْبٌ مِّمَّا اكْتَسَبُوْا ؕ وَ لِلنِّسَآءِ نَصِيْبٌ مِّمَّا اكْتَسَبْنَ ؕ وَسْـَٔلُوا اللّٰهَ مِنْ فَضْلِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ﴿۳۳﴾

34. Et pou sakène, Nous finne désigne banne héritiers pou ça ki banne parents et banne parents proce laissé, et *oussi* pou banne avec ki zotte finne engaze zotte sous serment. Alors donne banne-là zot part. En vérité, Allāh sirveille tout kit-soze.

وَ لِكُلٍّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدٰنِ وَ الْاَقْرَبُوْنَ ؕ وَ الَّذِيْنَ عَقَدَتْ اَيْمَانُكُمْ فَاٰتُوْهُمْ نَصِيْبَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدًا ﴿۳۴﴾ ع

R 6 35. Banne zommes, *zotte* gardiens lor banne madames parski Allāh finne faire ki éna sirpasse lé zautes et parski banne-là dépense dans zot di biens *lor zot madames.* Et banne madames vertueuse, zotte banne ki obéissant, ki garde sécrets *zot mari* avec protection Allāh. Et banne *madames* ki *ô zommes* zotte pére banne-là zot maniére rébelle, d'abord conseille banne-là, ensuite laisse banne-là tout-séls dans banne-là zot li lits, et *si oblizé*, donne-zotte ène pinition corporel. Et si alors banne-là obéir zotte, pa rode aukène simé conte banne-là. En vérité, Allāh Li Bien-Haut *dans So gloire*, Li Bien-Grand *sans aukène comparaison.*

اَلرِّجَالُ قَوّٰمُوْنَ عَلَى النِّسَآءِ بِمَا فَضَّلَ اللّٰهُ بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ وَّ بِمَاۤ اَنْفَقُوْا مِنْ اَمْوَالِهِمْ ؕ فَالصّٰلِحٰتُ قٰنِتٰتٌ حٰفِظٰتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللّٰهُ ؕ وَ الّٰتِيْ تَخَافُوْنَ نُشُوْزَهُنَّ فَعِظُوْهُنَّ وَ اهْجُرُوْهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَ اضْرِبُوْهُنَّ ۚ فَاِنْ اَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوْا عَلَيْهِنَّ سَبِيْلًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيًّا كَبِيْرًا ﴿۳۵﴾

36. Et si zotte éna crainte ène ripture ente ça dé-là, alors désigne ène arbite dans *mari-là* so famille et ène arbite dans *madame-là* so famille. Si ça dé-là désire réconciliation, Allāh pou mette l'entente ente zotte. Certainement, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Conscient.

وَ اِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوْا حَكَمًا مِّنْ اَهْلِهٖ وَ حَكَمًا مِّنْ اَهْلِهَا ۚ اِنْ يُّرِيْدَاۤ اِصْلَاحًا يُّوَفِّقِ اللّٰهُ بَيْنَهُمَا ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا خَبِيْرًا ﴿۳۶﴾

37. Et adore Allāh et pa associé nanrien are Li et *zotte bizin montré* la bonté pou zot papa-mama et pou banne

وَ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَ لَا تُشْرِكُوْا بِهٖ شَيْـًٔا وَّ بِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا وَّ بِذِي الْقُرْبٰى وَ

الْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبٰى وَ
الْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْۢبِ وَابْنِ
السَّبِيْلِ ۙ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ
لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُوْرَا ۟ ﴿٣٧﴾

parents proce et pou banne orphélins, et pou banne pauves, et pou banne voisins ki famille *are zotte* et pou banne voisins ki pa famille *are zotte* et pou banne compagnons ki à côté *zotte* et pou banne voyazéres et pou banne ki zot la main droite possédé. En vérité, Allāh pa content banne dimounes orgueillé *et* fier,

اِلَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ وَيَاْمُرُوْنَ النَّاسَ
بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُوْنَ مَاۤ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ مِنْ
فَضْلِهٖ ۭ وَاَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا
مُّهِيْنًا ۟ ﴿٣٨﴾

38. Banne ki faire laré et ki enseigne banne dimounes faire laré et ki caciette ça ki Allāh finne donne zotte dans So grâce. Et Nous finne prépare pou banne mécréants ène pinition ki donne himiliation,

وَالَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ رِئَاۤءَ
النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَلَا بِالْيَوْمِ
الْاٰخِرِ ۭ وَمَنْ يَّكُنِ الشَّيْطٰنُ لَهٗ قَرِيْنًا
فَسَاۤءَ قَرِيْنًا ﴿٣٩﴾

39. Et pou banne ki dépense zot di biens *par vantardise* pou montré dimounes, et ki pa croire dans Allāh ni dans Dernier Zour. Et dimoune ki éna Satan pou camarade, *li bizin maziné ki* li bien mauvais couma compagnon !

وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ
الْاٰخِرِ وَاَنْفَقُوْا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ ۭ وَكَانَ
اللّٰهُ بِهِمْ عَلِيْمًا ﴿٤٠﴾

40. Bé ki *diffikilté* banne-là ti pou éna si zotte ti croire dans Allāh et dans Dernier Zour et s*i* zotte ti dépense dans provision ki Allāh finne donne zotte ? Et Allāh conne zotte bien.

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۚ وَاِنْ تَكُ
حَسَنَةً يُّضٰعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَّدُنْهُ
اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٤١﴾

41. En vérité, Allāh pa faire di tort *personne*, même *pa* poids ène atome. Si éna kik bon action, Li miltiplié ça et Li accorde dé So côté ène grand récompense.

فَكَيْفَ اِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ اُمَّةٍۭ بِشَهِيْدٍ وَّ
جِئْنَا بِكَ عَلٰى هٰۤؤُلَاۤءِ شَهِيْدًا ﴿٤٢﴾

42. Et ki *zot* l'état pou été quand Nous pou faire ène témoin vinne dépi sak comminauté et ki Nous pou faire toi vinne ène témoin conte ça banne-là ?

يَوْمَئِذٍ يَّوَدُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَعَصَوُا
الرَّسُوْلَ لَوْ تُسَوّٰى بِهِمُ الْاَرْضُ ۭ وَلَا
يَكْتُمُوْنَ اللّٰهَ حَدِيْثًا ﴿٤٣﴾

43. Ça zour-là, banne ki pa finne croire et ki finne désobéir le Méssazer, *banne-là* pou souhaité ki *si zotte ti enterré et ki* la terre ti nivelé lor zotte. Et zotte pa pou *capave* caciette nanrien are Allāh.

R 7

44. O banne ki croire ! Pa approce la Priére quand zotte pa en possession zot sens, ziska ki zotte conscient ça ki zotte pé dire, ni *quand zotte* dans ène l'état d'impureté tant ki zotte pa baigné sauf si zotte pé voyazé. Et si zotte malades ou *soi zotte* pé voyazé *et ki zotte dans ène l'état d'impureté* ou soi si kikène parmi zotte li rétourne dépi l'endroit cotte li finne soulaze li ou soi, zotte finne touce madames et ki zotte pa trouve dilo, alors servi la poussiére pur. *Avec ça* souye zot figuire et zot la mains. En vérité, Allāh Li Bien-Indilzent, Li Bien-Pardonnant.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَقْرَبُوا الصَّلٰوةَ وَ اَنْتُمْ سُكٰرٰى حَتّٰى تَعْلَمُوْا مَا تَقُوْلُوْنَ وَلَا جُنُبًا اِلَّا عَابِرِيْ سَبِيْلٍ حَتّٰى تَغْتَسِلُوْا ؕ وَاِنْ كُنْتُمْ مَّرْضٰۤى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ اَوْ جَآءَ اَحَدٌ مِّنْكُمْ مِّنَ الْغَآئِطِ اَوْ لٰمَسْتُمُ النِّسَآءَ فَلَمْ تَجِدُوْا مَآءً فَتَيَمَّمُوْا صَعِيْدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوْا بِوُجُوْهِكُمْ وَ اَيْدِيْكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُوْرًا ﴿۴۴﴾

45. Esse-ki to pa finne réfléci lor ça banne ki finne gagne Live-là so ène partie ? Banne-là aceté l'égarement et banne-là oulé ki *ô croyants* ! zotte oussi égaré dépi simé *droite.*

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ اُوْتُوْا نَصِيْبًا مِّنَ الْكِتٰبِ يَشْتَرُوْنَ الضَّلٰلَةَ وَيُرِيْدُوْنَ اَنْ تَضِلُّوا السَّبِيْلَ ﴿۴۵﴾

46. Et Allāh pli conne zot banne ennemis. Et Allāh Li Siffit couma Camarade et Allāh Li Siffit couma Aide.

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاَعْدَآئِكُمْ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَلِيًّا ۙ وَّكَفٰى بِاللّٰهِ نَصِيْرًا ﴿۴۶﴾

47. Et parmi banne Zuifs, éna ki sanze banne paroles dépi zot *vrai* places *pour déforme zot sens* et banne-là dire : « Nous finne tandé et nous finne désobéir. » Et : « Ecouté *toi* sans ki tanne toi. » Banne-là torde zot la langue, et zotte attaque la rélizion, *zotte dire* : « Rā'énā *avec impé couma prononciation Rā'ınā* : *Eh ! Nou gardien moutons* ! » Et si banne-là ti dire : « Nous finne tandé, nous finne obéir ; écoute-*nous* » et « Ounzournā : *Zette ène régard lor nous,*» li ti pou meillére pou banne-là, et li ti pou *ène parole* pli droite. Mais Allāh finne maudit banne-là à cause zot mécréance. Banne-là éna impé la foi sélement.

مِنَ الَّذِيْنَ هَادُوْا يُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ عَنْ مَّوَاضِعِهٖ وَ يَقُوْلُوْنَ سَمِعْنَا وَ عَصَيْنَا وَاسْمَعْ غَيْرَ مُسْمَعٍ وَّرَاعِنَا لَيًّا بِاَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْنًا فِى الدِّيْنِ ؕ وَلَوْ اَنَّهُمْ قَالُوْا سَمِعْنَا وَ اَطَعْنَا وَ اسْمَعْ وَانْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَ اَقْوَمَ ۙ وَلٰكِنْ لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿۴۷﴾

48. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Croire dans ça ki Nous

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ اٰمِنُوْا بِمَا

finne avoyé ki accompli ça ki *déza* are zotte, avant ki Nous inflize ène *tel* himiliation certain *zot* leaders ki pou faire zotte tourne zot lé dos *sauvé* ou soi *avant* ki Nous maudit zotte couma Nous ti maudit banne dimounes Sabbat. Et Allāh So décret certainement li pou accompli.

نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُم مِّن قَبْلِ أَن
نَّطْمِسَ وُجُوهًا فَنَرُدَّهَا عَلَىٰ أَدْبَارِهَا أَوْ
نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ السَّبْتِ ۚ
وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٤٨﴾

49. En vérité, Allāh pa pardonne ki donne Li associés, mais en déhors ça, Li pou pardonne tout pou dimoune ki Li oulé. Et dimoune ki donne associés are Allāh, certainement Li finne commette ène grand pécé.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَ
يَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَاءُ ۚ وَمَن
يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَىٰ إِثْمًا
عَظِيمًا ﴿٤٩﴾

50. Esse-ki to pa finne réfléci lor banne ki ti considére-zotte pur ? En faite, Allāh Ki pirifié banne ki Li oulé. Pa pou faire banne-là aukène inzistice, même-pa ène brin dans fente la grain tamme.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنفُسَهُم ۚ
بَلِ اللَّهُ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَلَا يُظْلَمُونَ
فَتِيلًا ﴿٥٠﴾

51. Guetté ki maniére banne-là pé invente mensonze conte Allāh ! Et ça li siffit couma ène pécé manifeste.

انظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ ۖ
وَكَفَىٰ بِهِ إِثْمًا مُّبِينًا ﴿٥١﴾ ع

R 8 52. Esse-ki to pa finne réfléci lor banne ki finne gagne *avant Islam* Live-là so ène partie ? Banne-là croire dans banne idoles et dans Satan. Et zotte dire à propos banne mécréants : « Ça banne-là, zotte mié guidé lor question rélizion ki banne ki croire. »

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ
الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ
وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَٰؤُلَاءِ أَهْدَىٰ
مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا سَبِيلًا ﴿٥٢﴾

53. Ça banne-là ki Allāh finne maudit. Et dimoune ki Allāh maudit, to pa pou trouve personne pou sécourir li.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ ۖ وَمَن
يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٥٣﴾

54. Esse-ki banne-là éna kik part dans royaume-là ? Là-oussi, zotte pa pou donne dimounes, même-pa ène la grain tamme so fente.

أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمُلْكِ فَإِذًا لَّا
يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا ﴿٥٤﴾

55. Esse-ki zotte envié dimounes à cause ça ki Allāh finne donne banne-là dé So zénérosité ? Certainement, Nous finne donne *oussi* banne zenfants Abraham le Live et la Sazesse et Nous finne donne zotte *oussi* ène grand royaume.

أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ
مِن فَضْلِهِ ۖ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُم مُّلْكًا
عَظِيمًا ﴿٥٥﴾

56. Et parmi banne-là, éna ki ti croire dans li, et éna ki ti réténir-zotte dé li *pou pa aména la foi dans li.* Et l'Enfer pou siffi *pou banne-là*, couma ène la Fournaise *ki pou brîle zotte.*

فَمِنْهُم مَّنْ آمَنَ بِهِ وَمِنْهُم مَّن صَدَّ
عَنْهُ ۚ وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ﴿٥٦﴾

57. En vérité, banne ki pa croire dans Nou banne Signes, Nous pa pou tardé pou faire zotte rente dans ène di Fé. A sak foi ki zot la peau pou fini brîlé, Nous pou donne zotte ène l'aute la peau en éssanze, pou ki zotte *continié* goûte pinition-là. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ
نُصْلِيهِمْ نَارًا ۖ كُلَّمَا نَضِجَتْ
جُلُودُهُم بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا
لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٥٧﴾

58. Et banne ki croire et ki faire banne bon actions, Nous pou faire zotte rente dans banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Zotte pou reste tout lé temps là-dans, zotte pou éna là-dans *zot* conzoints ki *Nous* finne pirifié. Et Nous pou faire zotte rente *dans ène l'endroit* cotte éna bien l'ombraze.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ لَّهُمْ
فِيهَا أَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۖ وَنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا
ظَلِيلًا ﴿٥٨﴾

59. En vérité, Allāh ordonne zotte ki zotte confié responsabilités are banne ki éna droit pou ça, et ki, quand zotte zize ente banne dimounes, zotte bizin zize avec zistice. En vérité, *ça* conseil ki Allāh pé donne zotte-là, li excellent. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé et Li guette bien.

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ
إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُم بَيْنَ النَّاسِ
أَن تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ ۚ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا
يَعِظُكُم بِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٥٩﴾

60. O banne ki croire ! Obéir Allāh et obéir le Méssazer, et banne ki

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

éna l’autorité lor zotte.[23] Et si zotte en désaccord lor ène zaffaire, alors référe ça are Allāh et are Méssazer-là, si *réellement* zotte croire dans Allāh et dans Dernier Zour. Ça li meillére *façon* et li améne ène bien zoli réziltat.

الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ ۖ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٦٠﴾ ع

R 9 61. Esse-ki to pa finne zette to régard lor banne ki prétanne ki zotte croire dans ça ki finne révéle toi et ça ki finne révélé avant toi ? Zotte rode faire Satan donne zizement et pourtant zotte ti gagne l’orde pou nié li. Et Satan oulé égare zotte loin dans l’égarement.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ ۖ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦١﴾

62. Et quand dire banne-là : « Vinne vers ça ki Allāh finne faire déssanne et vers le Méssazer, » to trouve banne hypocrites zotte éloigne-zotte bien loin are toi.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ﴿٦٢﴾

63. Alors ki maniére ça, quand ène malhére arrive zotte à cause ça ki zot la mains finne avoye divant *zotte*, ensuite zotte vinne cotte toi, zotte faire serment par Allāh *zotte dire* : « Nous ti oulé sélement *montré* la bonté et *améne* l’entente. »

فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَاءُوكَ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا إِحْسَانًا وَتَوْفِيقًا ﴿٦٣﴾

64. Ça banne-là mêmes — Allāh conné ki éna dans zot lé kére. Donc détourne-toi dé zotte et exhorte zotte et dire zotte ène parole ki pou faire ène profond l’impression lor zotte.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِي أَنْفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا ﴿٦٤﴾

---

23. Constriction ça expression arabe ‘oulil-amri minkoum’ (banne ki éna l’autorité lor zotte) pa finne bien comprend par certains tradictéres. Mot ki intéresse nous ici li ça : ‘minkoum’, li formé are préposition ‘min’ (parmi) et pronom ‘koum’ (zotte). Ène tradiction litéral couma certains tradictéres faire, li pou donne ça : (parmi zotte-mêmes). Ça pou faire nous croire ki banne misilmans bizin obéir sélement ‘l’autorité misilmane’. En faite, dans ça constriction spécial-là, préposition ‘min’, li là sélement pou zoué ène role dé liaison ente pronom ‘koum’ et expression ‘oulil-amri’. Donc tradiction-là li pou coumme-ça : (banne ki éna l’autorité lor zotte).

65. Et Nous pa finne avoye aukène Méssazer excepté ki bizin obéir li par Allāh so l'orde. Quand banne-là ti faire di tort zot *prope* l'âme, si zotte ti vinne cotte toi et ti dimanne Allāh pardon et ki Méssazer-là ti dimanne pardon pou zotte, certainement zotte ti pou trouve Allāh Fort lor accepté répentance, *et* Bien-Miséricordié.

وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا لِيُطَاعَ بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَلَوْ اَنَّهُمْ اِذْ ظَّلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ جَآءُوْكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللّٰهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُوْلُ لَوَجَدُوا اللّٰهَ تَوَّابًا رَّحِيْمًا ﴿٦٥﴾

66. Mais non, par to Seignére, banne-là pa pou vinne *vrai* croyants tant ki zotte pa prend toi pou zize zot banne dispites et ki ensuite zotte pa trouve aukène pincement dans zot lé kére par to décision et ki zotte faire soumission compléte.

فَلَا وَ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُوْنَ حَتّٰى يُحَكِّمُوْكَ فِيْمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوْا فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوْا تَسْلِيْمًا ﴿٦٦﴾

67. Et si Nous ti donne banne-là ça l'orde-là : « Sacrifié zot la vie[24] ou soi quitte zot la cazes, » zotte pa ti pou faire ça, excepté ène ti nombre parmi zotte; et si zotte ti faire ça ki finne ordonne zotte *faire-là*, certainement li ti pou meillére pou zotte et li ti pou moyen pli fort pou raffermi *zot pas.*

وَلَوْ اَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ اَنِ اقْتُلُوْٓا اَنْفُسَكُمْ اَوِ اخْرُجُوْا مِنْ دِيَارِكُمْ مَّا فَعَلُوْهُ اِلَّا قَلِيْلٌ مِّنْهُمْ ؕ وَلَوْ اَنَّهُمْ فَعَلُوْا مَا يُوْعَظُوْنَ بِهٖ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَاَشَدَّ تَثْبِيْتًا ﴿٦٧﴾

68. Et alors, sirement Nous ti pou donne-zotte dé Nou part ène grand récompense;

وَّاِذًا لَّاٰتَيْنٰهُمْ مِّنْ لَّدُنَّآ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٦٨﴾

69. Et, certainement Nous ti pou guide zotte vers simé droite.

وَّلَهَدَيْنٰهُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿٦٩﴾

70. Et dimoune ki obéir Allāh et Méssazer-là, ça banne-là pou dans banne ki Allāh finne accorde zotte *So* bienfaits — banne Prophétes, banne Véridiques, banne Martyrs et banne Zistes. Et ça banne-là, zotte banne excellent compagnons !

وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ فَاُولٰٓئِكَ مَعَ الَّذِيْنَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِّنَ النَّبِيّٖنَ وَالصِّدِّيْقِيْنَ وَالشُّهَدَآءِ وَالصّٰلِحِيْنَ ۚ وَحَسُنَ اُولٰٓئِكَ رَفِيْقًا ﴿٧٠﴾

---

24. Expression 'sacrifié zot la vie' capave mal interprété. Ici, li pa question dé suicide, mais li ène commannement cotte pou bizin sipprime zot moi, zot passion dans zotte ; pou ki zotte capave soumette entiérement are Allāh So volonté.

71. Ça grâce-là, li dé la part Allāh. Et Allāh Li Siffit couma Céli Ki Conne-Tout.

ذٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللّٰهِ ۭ وَكَفٰى بِاللّٰهِ
عَلِيْمًا ﴿٧١﴾ ع

R 10 72. O banne ki croire ! Prend zot banne précautions *pou zot défense.* Ensuite sorti soi en groupes séparé, soi zotte tout ensamme.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا خُذُوْا حِذْرَكُمْ
فَانْفِرُوْا ثُبَاتٍ اَوِ انْفِرُوْا جَمِيْعًا ﴿٧٢﴾

73. Et, certainement parmi zotte, pou éna kikène ki pou tardé *derriére pou pa alle combatte* et ki, si ène malhére arrive zotte, li pou dire : « Certainement Allāh finne faire moi ène favére parski mo pa ti témoin *ça malhére-là, ensamme* are zotte. »

وَاِنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ لَّيُبَطِّئَنَّ ۚ فَاِنْ اَصَابَتْكُمْ
مُّصِيْبَةٌ قَالَ قَدْ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيَّ اِذْ لَمْ
اَكُنْ مَّعَهُمْ شَهِيْدًا ﴿٧٣﴾

74. Et si kik grâce arrive cotte-zotte dé la part Allāh, certainement li pou dire, couma dire péna aukène l'amitié ente zotte ék li : « Si sélement mo ti are banne-là ! Mo ti pou faire ène grand triomphe !»

وَلَئِنْ اَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ اللّٰهِ لَيَقُوْلَنَّ
كَاَنْ لَّمْ تَكُنْۢ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهٗ مَوَدَّةٌ
يّٰلَيْتَنِيْ كُنْتُ مَعَهُمْ فَاَفُوْزَ فَوْزًا
عَظِيْمًا ﴿٧٤﴾

75. Alors banne ki ti a voudré vanne la vie ça lé monde-là pou la vie l'Aute lé monde-là, zotte bizin combatte dans simé Allāh. Et dimoune ki combatte dans simé Allāh, même *arrivé* tué li ou soi li sorti vainkére, certainement Nous pou donne li ène grand récompense.

فَلْيُقَاتِلْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ الَّذِيْنَ يَشْرُوْنَ
الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ ۭ وَمَنْ يُّقَاتِلْ فِيْ
سَبِيْلِ اللّٰهِ فَيُقْتَلْ اَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ
نُؤْتِيْهِ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٧٥﴾

76. Bé ki finne arrive zotte pou ki zotte pa combatte pou la cause Allāh et pou *la cause* banne *tel* zommes, madames et zenfants ki considéré couma faibe ki dire : « Nou Seignére ! Faire nous sorti dépi ça la ville ki so habitants-là *zotte* banne dominéres. Et désigne pou nous ène protectére dé To part, et désigne pou nous dé To part ène kikène ki pou aide nous. »

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَ
الْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاۤءِ
وَالْوِلْدَانِ الَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ
اَخْرِجْنَا مِنْ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ
اَهْلُهَا ۚ وَاجْعَلْ لَّنَا مِنْ لَّدُنْكَ وَلِيًّا ۚ
وَّاجْعَلْ لَّنَا مِنْ لَّدُنْكَ نَصِيْرًا ﴿٧٦﴾

77. Banne ki croire, zotte combatte pou la cause Allāh et banne ki pa croire, zotte combatte pou Satan so cause. Donc

اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ وَ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ

الطاغوت فقاتلوا اولياء الشيطن ۚ ان
ع كيد الشيطن كان ضعيفا ﴿٧٧﴾

combatte banne camarades Satan. Satan so macination, li certainement faibe.

الم تر الى الذين قيل لهم كفوا ايديكم و اقيموا الصلوة و اتوا الزكوة ۚ فلما كتب عليهم القتال اذا فريق منهم يخشون الناس كخشية الله او اشد خشية ۚ و قالوا ربنا لم كتبت علينا القتال ۚ لولا اخرتنا الى اجل قريب ۗ قل متاع الدنيا قليل ۚ و الاخرة خير لمن اتقى ۗ ولا تظلمون فتيلا ﴿٧٨﴾

R 11 78. Esse-ki to pa finne réfléci lor banne ki *Allāh* ti dire zotte « Réténir zot la mains, et observe la Priére et paye Zakāte ! » Et quand ti donne banne-là l'orde pou combatte, alà ki ène groupe parmi banne-là, zotte commence pére banne dimounes couma zotte bizin craigne Allāh ou même avec ène frayére pli fort encore. Et zotte dire : « Nou Seignére ! Bé ki faire To finne prescrire pou nous pou combatte ? Bé ki faire To pa donne nous répit pou impé lé temps encore ?» Dire *banne-là* : « Banne bénéfices ça lé monde-là zotte tiguitte et l'Aute lé monde li meillére pou dimoune ki éna la crainte Allāh. Et pa pou faire zotte aukène tort, même-pa ène brin dans fente la grain tamme. »

اين ما تكونوا يدرككم الموت ولو كنتم في بروج مشيدة ۗ و ان تصبهم حسنة يقولوا هذه من عند الله ۚ و ان تصبهم سيئة يقولوا هذه من عندك ۗ قل كل من عند الله ۗ فمال هؤلاء القوم لا يكادون يفقهون حديثا ﴿٧٩﴾

79. Cotte zotte pou été, la mort pou rattrape zotte même-si zotte dans banne la tours ki finne construire bien solide. Et si ène bien arrive banne-là, zotte dire : « Ça, li dé la part Allāh. » Et si ène malhére arrive banne-là, zotte dire : « Ça vinne dé to côté. » Dire *banne-là* : « Tout vinne dé côté Allāh. » Bé ki finne arrive ça banne dimounes-là ki zotte bien loin pou comprend kik parole ?

ما اصابك من حسنة فمن الله ۫ و ما اصابك من سيئة فمن نفسك ۗ و ارسلنك للناس رسولا ۗ و كفى بالله شهيدا ﴿٨٠﴾

80. N'importe ki bien ki arrive toi, li dé côté Allāh, et n'importe ki malhére ki arrive toi, li dé to côté-même. Et Nous finne avoye toi vers l'himanité couma ène Méssazer. Et Allāh Li Siffit couma Témoin.

من يطع الرسول فقد اطاع الله ۚ و من تولى فما ارسلنك عليهم حفيظا ﴿٨١﴾

81. Dimoune ki obéir Méssazer-là, li pé *certainement* obéir Allāh, et dimoune ki tourne lé dos, alors Nous pa finne avoye toi pou sirveille banne-là.

82. Et banne-là dire *avec la bouce sélement :* « L'obéissance ! » Et ène fois zotte sorti dépi cotte toi, ène groupe parmi banne-là passe la nuite dire banne sozes ki pa *ditout* ça ki to finne dire. Et Allāh enrézistré ça ki zotte dire pendant la nuite. Donc, détourne-toi dé zotte et place *to* confiance dans Allāh. Et Allāh Li Siffit couma Protéctére.

وَيَقُوْلُوْنَ طَاعَةٌ ز فَإِذَا بَرَزُوْا مِنْ
عِنْدِكَ بَيَّتَ طَآئِفَةٌ مِّنْهُمْ غَيْرَ الَّذِيْ
تَقُوْلُ ۚ وَاللّٰهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُوْنَ ۚ
فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ۚ وَ
كَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿٨٢﴾

83. Esse-ki banne-là pa pou réfléci lor le Coran ? Et si ça ti dépi ène l'aute ki Allāh, certainement banne-là ti pou trouve boucoup contradictions[25] là-dans.

أَفَلَا يَتَدَبَّرُوْنَ الْقُرْاٰنَ ۚ وَلَوْ كَانَ
مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللّٰهِ لَوَجَدُوْا فِيْهِ
اخْتِلَافًا كَثِيْرًا ﴿٨٣﴾

84. Et quand banne-là récévoir kik nouvelle lor la paix ou soi *kik nouvelle* ki faire pére, zotte répanne li tandisse ki si zotte ti référe li are le Méssazer et are banne ki exerce l'autorité d'ente zotte, certainement ça banne d'ente zotte ki conne alle au fond ça *nouvelle*-là, ti pou comprend li. Et si pa ti éna Allāh So grâce lor zotte et So miséricorde, à parte ène dé, sirement zotte ti pou suive Satan.

وَإِذَا جَآءَهُمْ أَمْرٌ مِّنَ الْأَمْنِ أَوِ الْخَوْفِ
أَذَاعُوْا بِهٖ ۚ وَلَوْ رَدُّوْهُ إِلَى الرَّسُوْلِ وَإِلٰٓى
أُولِي الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِيْنَ
يَسْتَنْبِطُوْنَهٗ مِنْهُمْ ۚ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ
عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطٰنَ
إِلَّا قَلِيْلًا ﴿٨٤﴾

85. Donc combatte dans simé Allāh. Finne faire toi responsabe sélement to prope personne. Et incite banne croyants *pou alle combatte.* Li possibe ki Allāh arrête banne mécréants zot la guére. Et Allāh Li pli Rédoubtabe dans faire la guére et Li pli Sévére dans donne pinition exemplaire.

فَقَاتِلْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا
نَفْسَكَ وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۚ عَسَى
اللّٰهُ أَنْ يَّكُفَّ بَأْسَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۚ
وَاللّٰهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَّأَشَدُّ تَنْكِيْلًا ﴿٨٥﴾

86. Dimoune ki faire ène intercession pieux, li pou éna ène part là-dans et dimoune ki faire ène mauvais intercession, li pou éna ène part égal

مَنْ يَّشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَّكُنْ لَّهٗ
نَصِيْبٌ مِّنْهَا ۚ وَمَنْ يَّشْفَعْ شَفَاعَةً

25. Expression 'ikhtilāfane kathīrane' ki signifié litéralement 'boucoup désaccords', pé indique ici banne contradictions. Dans ch 67 ver 4, éna ène expression pareil par rapport à création l'inivers.

dans ça *intercession-là so banne mauvais conséquences.* Et Allāh Li Puissant lor tout kit-soze.

سَيِّئَةً يَّكُنْ لَّهٗ كِفْلٌ مِّنْهَا ؕ وَكَانَ
اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيْتًا ﴿٨٦﴾

87. Et quand *kikène* salié zotte avec ène la priére,[26] alors salié *li* avec ène meillére *la priére* ki ça, ou soi rétourne *li* ça-*même.* En vérité, Allāh garde compte tout kit-soze.

وَاِذَا حُيِّيْتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوْا بِاَحْسَنَ
مِنْهَاۤ اَوْ رُدُّوْهَا ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ حَسِيْبًا ﴿٨٧﴾

88. Allāh ! Aukène pa digne d'adoration excepté Li. En vérité, Li pou *continié* rassemblé zotte ziska Zour Rézirection. Lor là, péna doute. Et ki sanne là ki pli véridique dans parole ki Allāh ?

اَللّٰهُ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ لَيَجْمَعَنَّكُمْ اِلٰى يَوْمِ
الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيْهِ ؕ وَمَنْ اَصْدَقُ
مِنَ اللّٰهِ حَدِيْثًا ﴿٨٨﴾

R 12 89. Bé ki finne arrive zotte pou ki zotte *finne divisé* en dé groupes à propos banne hypocrites ? Tandisse ki Allāh finne renverse banne-là pou ça ki banne-là mérité *pou zot travail.* Esse-ki zotte pou rode guide banne ki Allāh finne zize égaré ? Et dimoune ki Allāh finne zize égaré, zamais to pou trouve kik simé pou li.

فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنٰفِقِيْنَ فِئَتَيْنِ وَاللّٰهُ
اَرْكَسَهُمْ بِمَا كَسَبُوْا ؕ اَتُرِيْدُوْنَ اَنْ
تَهْدُوْا مَنْ اَضَلَّ اللّٰهُ ؕ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ
فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ سَبِيْلًا ﴿٨٩﴾

90. Banne-là ti a voudré ki zotte *ki Misilmans* révinne mécréants pareil couma banne-là *ki* pa croire pou ki zotte tout vinne pareil. Donc pa prend camarades parmi banne-là ziska ki banne-là émigré dans simé Allāh. Mais si banne-là tourne lé dos, alors attrape banne-là et tué banne-là cotte zotte trouve banne-là et pa prend personne parmi banne-là couma camarade ou soi aide;

وَدُّوْا لَوْ تَكْفُرُوْنَ كَمَا كَفَرُوْا
فَتَكُوْنُوْنَ سَوَآءً فَلَا تَتَّخِذُوْا
مِنْهُمْ اَوْلِيَآءَ حَتّٰى يُهَاجِرُوْا فِيْ
سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوْهُمْ
وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُّمُوْهُمْ ۪ وَلَا
تَتَّخِذُوْا مِنْهُمْ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ﴿٩٠﴾

91. Excepté banne ki éna rélation are ène pép ente ki et zotte *ki Mo pé adressé* existe ène pacte ou-bien banne ki vinne cotte zotte, lé kére serré pou

اِلَّا الَّذِيْنَ يَصِلُوْنَ اِلٰى قَوْمٍ
بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيْثَاقٌ اَوْ
جَآءُوْكُمْ حَصِرَتْ صُدُوْرُهُمْ اَنْ

26. Banne présents ki ène dimoune offére ène l'aute, ça oussi li inclire dans mot 'tah̲iyyah'. Si ène dimoune récévoir ène cadeau ; en rétour, li oussi bizin donne ène cadeau avec plisse zénérosité, ou soi tout au moins offére ène cadeau pareil.

combatte zotte ou soi pou combatte zot prope pép. Si Allāh ti oulé, certainement Li ti capave faire banne-là domine zotte, alors sirement banne-là ti pou combatte zotte. Si banne-là reste à l'écart dé zotte et pa combatte zotte et offére-zotte la paix, alors Allāh pa finne permette zotte aukène simé *pou faire agréssion* conte ça banne-là.

يُقَاتِلُوْكُمْ اَوْ يُقَاتِلُوْا قَوْمَهُمْ ؕ وَلَوْ
شَآءَ اللّٰهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقٰتَلُوْكُمْ ۚ
فَاِنِ اعْتَزَلُوْكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوْكُمْ وَ
اَلْقَوْا اِلَيْكُمُ السَّلَمَ ۙ فَمَا جَعَلَ اللّٰهُ
لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيْلًا ﴿۹۱﴾

92. Zotte pou trouve banne lé zautes ki désire reste en paix are zotte et reste en paix are zot prope pép. Sak fois ki faire banne *lé zautes*-là rétourné vers l'hostilité, banne-là zette zotte là-dans la tête en prémier. Donc, si *ça* banne-là pa reste à l'écart dé zotte et pa offére-zotte la paix et pa réténir zot prope la mains, alors attrape banne-là et tué banne-là cotte zotte trouve banne-là. Conte ça banne-là *ki zot ennemis*, Nous finne donne-zotte ène arguiment clair.

سَتَجِدُوْنَ اٰخَرِيْنَ يُرِيْدُوْنَ اَنْ
يَّاْمَنُوْكُمْ وَيَاْمَنُوْا قَوْمَهُمْ ؕ كُلَّمَا رُدُّوْٓا
اِلَى الْفِتْنَةِ اُرْكِسُوْا فِيْهَا ۚ فَاِنْ لَّمْ
يَعْتَزِلُوْكُمْ وَ يُلْقُوْٓا اِلَيْكُمُ السَّلَمَ وَ
يَكُفُّوْٓا اَيْدِيَهُمْ فَخُذُوْهُمْ وَاقْتُلُوْهُمْ
حَيْثُ ثَقِفْتُمُوْهُمْ ؕ وَاُولٰٓئِكُمْ جَعَلْنَا
لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنًا مُّبِيْنًا ﴿۹۲﴾ ع ۱۲ ۹

R 13 93. Et li pa permette pou ène croyant ki li tué ène *l'aute* croyant à moins ki li par érrére. Et céli ki tué ène croyant par érrére, alors *li* bizin libére ène esclave croyant et rémette à so banne héritiers prix di sang-*là* à moins ki banne-là laisse ça tombé par sarité. Mais si *victime-là* li appartenir à ène pép ki zot l'ennemi et ki *victime-là* li ène croyant, alors *coupabe-là* bizin libére ène esclave croyant, mais si *victime-là* li appartenir à ène pép *et* ente banne-là ék zotte éna ène pacte, alors *coupabe-là* bizin rémette prix di sang à *victime-là* so banne héritiers, et *li* bizin libére ène esclave croyant. Mais dimoune ki pa trouve *aukène ça moyens-là, li* bizin faire carême pendant dé mois à suive. *Ça*, li ène moyen répentance imposé par Allāh. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ اَنْ يَّقْتُلَ مُؤْمِنًا اِلَّا
خَطَـًٔا ۚ وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَـًٔا فَتَحْرِيْرُ
رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَّدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ اِلٰٓى
اَهْلِهٖٓ اِلَّآ اَنْ يَّصَّدَّقُوْا ؕ فَاِنْ كَانَ مِنْ
قَوْمٍ عَدُوٍّ لَّكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيْرُ
رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ؕ وَاِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ
بَيْنَكُمْ وَ بَيْنَهُمْ مِّيْثَاقٌ فَدِيَةٌ
مُّسَلَّمَةٌ اِلٰٓى اَهْلِهٖ وَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ
مُّؤْمِنَةٍ ۚ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ
شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ ۫ تَوْبَةً مِّنَ اللّٰهِ ؕ
وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿۹۳﴾

94. Et dimoune ki tué ène croyant avec l'intention, so récompense li pou l'Enfer. Li pou reste là-dans longtemps. Allāh finne en colére are li, et Li finne maudit li et finne prépare pou li ène grand pinition.

وَ مَنْ يَّقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا
فَجَزَآؤُهٗ جَهَنَّمُ خٰلِدًا فِيْهَا وَ
غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهٗ وَاَعَدَّ لَهٗ
عَذَابًا عَظِيْمًا ﴿٩٣﴾

95. O banne ki croire ! Quand zotte engaze zotte dans simé Allāh *pou alle combatte*, prend bien renseignements, et pa dire dimoune ki pé salié zotte are salitation la paix : « To pa ène croyant ;» zotte serce banne di biens la vie ça lé monde-là, alors ki cotte Allāh, éna banne di biens en abondance. Coumme ça-même zotte ti été avant. Alors Allāh ti accorde zotte *So* grâce. Donc prend bien renseignements. En vérité, Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا ضَرَبْتُمْ
فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَتَبَيَّنُوْا وَلَا تَقُوْلُوْا
لِمَنْ اَلْقٰۤى اِلَيْكُمُ السَّلٰمَ لَسْتَ
مُؤْمِنًا ۚ تَبْتَغُوْنَ عَرَضَ الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا ۫ فَعِنْدَ اللّٰهِ مَغَانِمُ كَثِيْرَةٌ ؕ
كَذٰلِكَ كُنْتُمْ مِّنْ قَبْلُ فَمَنَّ اللّٰهُ
عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ
بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ﴿٩٤﴾

96. Parmi banne croyants, banne ki pa souffert aukène infirmité et ki reste assizé *la caze*, zotte pa pareil are banne ki litté dans simé Allāh are zot di biens et zot personnes. Allāh finne donne banne ki litté are zot di biens et zot personnes ène grade d'excéllence lor banne ki reste assizé *la caze*. Et Allāh finne promette sakène le bien. Et Allāh finne éléve banne ki faire zefforts *dans So simé* par ène grand récompense lor banne ki reste assizé *la caze*,

لَا يَسْتَوِى الْقٰعِدُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ
غَيْرُ اُولِى الضَّرَرِ وَ الْمُجٰهِدُوْنَ فِيْ
سَبِيْلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ؕ فَضَّلَ
اللّٰهُ الْمُجٰهِدِيْنَ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ
عَلَى الْقٰعِدِيْنَ دَرَجَةً ؕ وَ كُلًّا وَّعَدَ اللّٰهُ
الْحُسْنٰى ؕ وَ فَضَّلَ اللّٰهُ الْمُجٰهِدِيْنَ عَلَى
الْقٰعِدِيْنَ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٩٥﴾

97. Par dégrés d'excellence, dé pardon et dé miséricorde dé So part. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

دَرَجٰتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً وَّرَحْمَةً ؕ وَكَانَ
ع ١٣ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٩٦﴾

R 14 98. En vérité, banne ki banne anzes donne-zotte la mort alors ki zotte pé faire di tort zot l'âme, *banne anzes-là*, zotte pou dire : « Dans ki sitiation zotte ti été ?» Zotte pou réponne : « Ti traite nous couma banne faibes lor la terre. »

اِنَّ الَّذِيْنَ تَوَفّٰىهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ ظَالِمِىْۤ
اَنْفُسِهِمْ قَالُوْا فِيْمَ كُنْتُمْ ؕ قَالُوْا كُنَّا
مُسْتَضْعَفِيْنَ فِى الْاَرْضِ ؕ قَالُوْۤا اَلَمْ

Banne anzes là, zotte pou dire : « Allāh So la terre, esse-ki li pa ti vaste pou permette zotte émigré là-dans ? » Donc ça banne-là, l'Enfer pou zot place cotte pou resté. Et li ène bien mauvais destination !

تَكُنْ اَرْضُ اللّٰهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوْا
فِيْهَا ؕ فَاُولٰٓئِكَ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ؕ وَ
سَآءَتْ مَصِيْرًا ﴿۹۸﴾

99. Excepté ça banne ki *lé zautes* finne ranne *zotte* faibe, parmi banne zommes, banne madames et banne zenfants ki ti incapabes pou adopté ène plan, ni pou trouve ène simé *pou sorti.*

اِلَّا الْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ الرِّجَالِ وَ
النِّسَآءِ وَ الْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ
حِيْلَةً وَّلَا يَهْتَدُوْنَ سَبِيْلًا ﴿۹۹﴾

100. Et ça banne-là, li possibe ki Allāh efface zot pécés et Allāh Li Effacére pécés, Li Bien-Pardonnant.

فَاُولٰٓئِكَ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّعْفُوَ عَنْهُمْ ؕ وَ
كَانَ اللّٰهُ عَفُوًّا غَفُوْرًا ﴿۱۰۰﴾

101. Et dimoune ki quitte so pays pou la cause Allāh,[27] li pou trouve lor la terre boucoup l'occasions et l'abondance ki pou faire *l'ennemi* mécontent. Et dimoune ki quitte so la caze, li émigré pou *la cause* Allāh et So Méssazer et ki *dans ça l'état-là* la mort zoènne li, Allāh pou responsabe so récompense et Allāh Li Bien Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَمَنْ يُّهَاجِرْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ يَجِدْ
فِي الْاَرْضِ مُرٰغَمًا كَثِيْرًا وَّسَعَةً ؕ
وَمَنْ يَّخْرُجْ مِنْۢ بَيْتِهٖ مُهَاجِرًا اِلَى
اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ
فَقَدْ وَقَعَ اَجْرُهٗ عَلَى اللّٰهِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ
غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿۱۰۱﴾ ع

R 15 102. Et quand zotte pé alle lor la terre *zotte engazé dans Djéhade*, li pa ène pécé pou zotte, ki zotte raccourci la Priére, si zotte pére ki banne mécréants pou mette zotte dans diffikilté. En vérité, banne mécréants-là, banne ennemis déclarés pou zotte.

وَ اِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْاَرْضِ فَلَيْسَ
عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَقْصُرُوْا مِنَ
الصَّلٰوةِ ۖۗ اِنْ خِفْتُمْ اَنْ يَّفْتِنَكُمُ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا ؕ اِنَّ الْكٰفِرِيْنَ كَانُوْا لَكُمْ
عَدُوًّا مُّبِيْنًا ﴿۱۰۲﴾

103. Et quand to *trouve toi* parmi banne-là et ki to pé dirize zotte dans la Priére, ène groupe parmi banne-là bizin reste diboute avec toi *pou la Priére* et banne-là bizin garde zot zarmes are zotte. Et quand banne-là finne fini faire

وَ اِذَا كُنْتَ فِيْهِمْ فَاَقَمْتَ لَهُمُ
الصَّلٰوةَ فَلْتَقُمْ طَآئِفَةٌ مِّنْهُمْ مَّعَكَ
وَلْيَاْخُذُوْٓا اَسْلِحَتَهُمْ ۟ فَاِذَا سَجَدُوْا
فَلْيَكُوْنُوْا مِنْ وَّرَآئِكُمْ ۪ وَلْتَاْتِ

27. Expression 'fī sabīlillāh' vé dire oussi 'pou Allāh'ou soi 'pou la cause Allāh'

prosternation, banne-là bizin prend place derriére zotte; et ène l'aute groupe ki pa encore prié bizin avancé pou prié are toi et banne-là bizin garde are zotte zot moyens défense et zot zarmes. Banne mécréants ti a voudré ki zotte néglize zot zarmes et zot bagazes pou ki banne-là tombe lor zotte ène coup. Mais si zotte zéné par la plie ou soi zotte souffrant, li pa ène pécé pou zotte ki zotte pose zot zarmes en bas. Mais prend *tout lé temps* zot précautions. En vérité, Allāh finne prépare pou banne mécréants ène pinition ki donne himiliation.

طَآئِفَةٌ اُخْرٰى لَمْ يُصَلُّوْا فَلْيُصَلُّوْا
مَعَكَ وَلْيَاْخُذُوْا حِذْرَهُمْ وَ
اَسْلِحَتَهُمْ ۚ وَدَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
لَوْ تَغْفُلُوْنَ عَنْ اَسْلِحَتِكُمْ وَ
اَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيْلُوْنَ عَلَيْكُمْ مَّيْلَةً
وَّاحِدَةً ؕ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ كَانَ
بِكُمْ اَذًى مِّنْ مَّطَرٍ اَوْ كُنْتُمْ مَّرْضٰٓى
اَنْ تَضَعُوْٓا اَسْلِحَتَكُمْ ۚ وَخُذُوْا
حِذْرَكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ اَعَدَّ لِلْكٰفِرِيْنَ
عَذَابًا مُّهِيْنًا ﴿۱۰۳﴾

104. Et quand zotte finne termine *zot* la Priére, mazine Allāh, soi dibouté, ou soi assizé ou soi *allonzé* lor zot côtés. Et quand zotte en sékirité, alors observe la Priére *couma finne prescrire.* En vérité, la Priére li obligatoire pou banne croyants *faire li* dans banne l'héres ki finne fixé.

فَاِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلٰوةَ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ
قِيٰمًا وَّقُعُوْدًا وَّعَلٰى جُنُوْبِكُمْ ۚ
فَاِذَا اطْمَاْنَنْتُمْ فَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ ۚ اِنَّ
الصَّلٰوةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ كِتٰبًا
مَّوْقُوْتًا ﴿۱۰۴﴾

105. Et pa montré faiblesse dans poursuite pép *ki oppose zotte*-là. Si zotte souffert, banne-là oussi souffert couma zotte souffert. Mais *zotte*, zotte espére dépi Allāh ça ki banne-là pa espéré. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَلَا تَهِنُوْا فِى ابْتِغَآءِ الْقَوْمِ ؕ اِنْ تَكُوْنُوْا
تَاْلَمُوْنَ فَاِنَّهُمْ يَاْلَمُوْنَ كَمَا
تَاْلَمُوْنَ ۚ وَتَرْجُوْنَ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا
يَرْجُوْنَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا
حَكِيْمًا ﴿۱۰۵﴾

R 16 106. En vérité, Nous finne faire déssanne lor toi Live-là avec la vérité pou ki to zize ente banne dimounes sélon ki Allāh finne faire toi comprend. Et pa plaide cause banne ki trahir confiance.

107. Et dimanne Allāh pardon. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

اِنَّآ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ
لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَآ اَرٰىكَ
اللّٰهُ ؕ وَلَا تَكُنْ لِّلْخَآئِنِيْنَ خَصِيْمًا ﴿۱۰۶﴾
وَّاسْتَغْفِرِ اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوْرًا
رَّحِيْمًا ﴿۱۰۷﴾

108. Et pa diskite en favére banne ki malhonnête are zotte-mêmes. En vérité, Allāh pa content dimoune ki fort lor trahir confiance et faire pécé.

وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِيْنَ يَخْتَانُوْنَ
اَنْفُسَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ
خَوَّانًا اَثِيْمًا ﴿۱۰۸﴾

109. Banne-là caciette zotte are dimounes alors ki zotte pa capave caciette zotte are Allāh. Et *Allāh* Li *Présent* cotte banne-là quand zotte passe *zot* banne la nuites cause banne sozes ki Li pa content. Et Allāh Li pleinement Conscient ça ki banne-là faire.

يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللّٰهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضٰى مِنَ الْقَوْلِ ۚ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ﴿١٠٩﴾

110. Guetté ! Zotte-mêmes ki diskite en favére banne-là dans ça la vie ici-là. Mais Zour Rézirection, ki sanne-là ki pou diskite are Allāh en favére banne-là ? Ou soi, ki sanne-là ki pou protectére pou banne-là ?

هٰٓأَنْتُمْ هٰٓؤُلَآءِ جَادَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۫ فَمَنْ يُّجَادِلُ اللّٰهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ أَمْ مَّنْ يَّكُوْنُ عَلَيْهِمْ وَكِيْلًا ﴿١١٠﴾

111. Et dimoune ki faire ène mauvais action ou soi ki faire so l'âme di tort, ensuite li dimanne Allāh pardon, li pou trouve Allāh Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

وَمَنْ يَّعْمَلْ سُوْٓءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهٗ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللّٰهَ يَجِدِ اللّٰهَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿١١١﴾

112. Et dimoune ki faire ène pécé, li pé faire ça conte so l'âme. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَمَنْ يَّكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُهٗ عَلٰى نَفْسِهٖ ۚ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿١١٢﴾

113. Et dimoune ki faire ène faute ou soi ène pécé et ki ensuite akize ène innocent are ça, alors li pé saryé *sarze* ène calomnie et ène pécé manifeste.

وَمَنْ يَّكْسِبْ خَطِيْٓئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهٖ بَرِيْٓئًا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَّإِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿١١٣﴾

R 17 114. Et si pa ti éna Allāh So grâce et So miséricorde lor toi, certainement ène groupe parmi banne-là ti décide pou égare toi *mais Allāh ti faire zot banne macinations foiré.* Et zotte pa pé égare personne sauf zotte-mêmes, et zotte pa pou capave faire toi aukène mal. Et Allāh finne faire déssanne lor toi le Live et la Sazesse et Li finne enseigne toi ça ki to pa ti conné. Et Allāh So grâce lor toi li grand.

وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهٗ لَهَمَّتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْهُمْ أَنْ يُّضِلُّوْكَ ۚ وَمَا يُضِلُّوْنَ إِلَّآ أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّوْنَكَ مِنْ شَيْءٍ ۚ وَأَنْزَلَ اللّٰهُ عَلَيْكَ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ ۚ وَكَانَ فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكَ عَظِيْمًا ﴿١١٤﴾

115. Péna nanrien dé bon dans la plipart banne-là zot concertations sécret excepté quand zotte décide pou dépense

لَا خَيْرَ فِيْ كَثِيْرٍ مِّنْ نَّجْوٰىهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوْفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ

dans cause banne pauves, ou soi pou faire travail pou bien-être *lé pép* ou soi pou améne réconciliation *et réforme* parmi dimounes. Et dimounes ki faire ça pou serce plaisir Allāh, certainement Nous pou accorde li ène grand récompense.

النَّاسِ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١١٥﴾

116. Et dimoune ki, aprés ki *bon* guidance finne vinne clair pou li, li oppose Méssazer-là et li suive ène l'aute simé ki banne croyants *suive,* Nous pou laisse li tourne dans direction ki li finne prend et Nous pou faire li rente dans l'Enfer. Et *ça,* li ène bien mauvais destination !

وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ ۖ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿١١٦﴾

R 18 117. En vérité, Allāh pa pardonné ki donne Li banne associés. Apart ça, Li pardonne dimoune ki Li oulé. Et dimoune ki donne associés are Allāh, certainement li finne égaré loin dans l'égarement.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَاءُ ۚ وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١١٧﴾

118. En déhors Li, banne-là pé invoque sélement banne *fausses divinités* fémelles, et banne-là pé invoque sélement Satan ki rébelle,

إِن يَدْعُونَ مِن دُونِهِ إِلَّا إِنَاثًا وَإِن يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَّرِيدًا ﴿١١٨﴾

119. Allāh finne maudit li *quand* li ti dire : « Certainement mo pou prend ène part déterminé dans To banne Servitéres. »

لَّعَنَهُ اللَّهُ ۘ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿١١٩﴾

120. « Et certainement mo pou égare banne-là, et, certainement mo pou donne banne-là banne fausse l'espoirs, et, certainement mo pou commanne banne-là, et, banne-là certainement pou fanne zoreilles sameaux *et banne lé zaute bétails* et certainement mo pou commanne banne-là, et banne-là certainement pou modifié ça ki Allāh finne créé. » Et dimoune ki prend Satan pou camarade dans place Allāh, li faire certainement ène la perte évident.

وَلَأُضِلَّنَّهُمْ وَلَأُمَنِّيَنَّهُمْ وَلَآمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ آذَانَ الْأَنْعَامِ وَلَآمُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللَّهِ ۚ وَمَن يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِّن دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِينًا ﴿١٢٠﴾

121. Li faire banne-là banne promesses et li donne banne-là banne

يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيهِمْ ۖ وَمَا يَعِدُهُمُ

fausse l'espoirs. Et, Satan faire banne-là banne promesses trompére sélement.

الشَّيْطٰنُ اِلَّا غُرُوْرًا ﴿١٢١﴾

122. Ça banne-là, l'Enfer li zot place cotte pou resté. Et banne-là pa pou trouve aukène moyen pou sauvé are ça.

اُولٰٓئِكَ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۫ وَلَا يَجِدُوْنَ
عَنْهَا مَحِيْصًا ﴿١٢٢﴾

123. Et banne ki croire et ki faire banne bon actions, Nous pou faire zotte rente dans banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps. *Ça*, li vrai promesse Allāh. Et ki sanne-là ki pli véridique ki Allāh dans parole ?

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
سَنُدْخِلُهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ؕ وَعْدَ اللّٰهِ
حَقًّا ؕ وَمَنْ اَصْدَقُ مِنَ اللّٰهِ قِيْلًا ﴿١٢٣﴾

124. *Décision* li pa d'aprés zot désirs et ni d'aprés désirs banne ki finne gagne Live *avant Islam.* Dimoune ki faire ène mal, li pou payé pou ça. Et li pa pou trouve en déhors Allāh aukène camarade, ni aukène aide.

لَيْسَ بِاَمَانِيِّكُمْ وَلَآ اَمَانِيِّ اَهْلِ
الْكِتٰبِ ؕ مَنْ يَّعْمَلْ سُوْٓءًا يُّجْزَ بِهٖ ۙ وَ
لَا يَجِدْ لَهٗ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَّلَا
نَصِيْرًا ﴿١٢٤﴾

125. Et dimoune, zomme ou soi madame, ki faire banne bon actions et ki croyant; banne-là pou rente dans Paradis et pa pou faire zotte aukène inzistice, même-pa *ça* fente dans la grain tamme.

وَمَنْ يَّعْمَلْ مِنَ الصّٰلِحٰتِ مِنْ ذَكَرٍ اَوْ
اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَاُولٰٓئِكَ يَدْخُلُوْنَ
الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُوْنَ نَقِيْرًا ﴿١٢٥﴾

126. Et dans rélizion, ki sanne-là ki meillére ki dimoune ki dévoué tout so l'attention à Allāh *So volonté* et ki faire le bien et ki suive rélizion Abraham ki ti tout lé temps incliné vers Allāh ? Et Allāh ti prend Abraham pou ène camarade spécial.

وَمَنْ اَحْسَنُ دِيْنًا مِّمَّنْ اَسْلَمَ
وَجْهَهٗ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَّاتَّبَعَ مِلَّةَ
اِبْرٰهِيْمَ حَنِيْفًا ؕ وَاتَّخَذَ اللّٰهُ اِبْرٰهِيْمَ
خَلِيْلًا ﴿١٢٦﴾

127. Et pou Allāh tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre; et Allāh Li englobe tout kit-soze.

وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَ
كَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيْطًا ﴿١٢٧﴾ ع ١٨ ١٥

R 19 128. Et banne-là dimanne toi décision *la loi* à propos banne madames. Dire *zotte* : « Allāh donne zotte *So* décision concernant banne-là, et *Li*

وَيَسْتَفْتُوْنَكَ فِي النِّسَآءِ ؕ قُلِ اللّٰهُ
يُفْتِيْكُمْ فِيْهِنَّ ۙ وَمَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ فِي

الْكِتٰبِ فِيْ يَتٰمَى النِّسَآءِ الّٰتِيْ لَا
تُؤْتُوْنَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُوْنَ
اَنْ تَنْكِحُوْهُنَّ وَ الْمُسْتَضْعَفِيْنَ
مِنَ الْوِلْدَانِ ۙ وَاَنْ تَقُوْمُوْا لِلْيَتٰمٰى
بِالْقِسْطِ ؕ وَمَا تَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ
اللّٰهَ كَانَ بِهٖ عَلِيْمًا ﴿١٢٨﴾

oussi attire zot l'attention lor ça ki finne récite lor zotte dans Live-là concernant banne orphélines ki zotte *ô banne zommes zotte* pa donne banne-là ça ki finne prescrire pou banne-là, et ki zotte désire marié et *concernant oussi* banne faibes *sans sipport* parmi banne zenfants; et *Li ordonne zotte* ki zotte observe la zistice envers banne orphélins. Et n'importe kik bien ki zotte faire, Allāh conne ça trés bien.

وَاِنِ امْرَاَةٌ خَافَتْ مِنْۢ بَعْلِهَا نُشُوْزًا اَوْ
اِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ اَنْ يُّصْلِحَا
بَيْنَهُمَا صُلْحًا ؕ وَ الصُّلْحُ خَيْرٌ ؕ وَ
اُحْضِرَتِ الْاَنْفُسُ الشُّحَّ ؕ وَ اِنْ
تُحْسِنُوْا وَ تَتَّقُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا
تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ﴿١٢٩﴾

129. Et si ène madame li pére mauvais traitement ou soi l'indifférence dé la part so mari, péna aukène pécé pou zotte-dé, si à travers réforme zotte réissi réconcilié ente zotte. Et réconciliation li meillére. Et banne l'âmes éna tendance faire laré. Et si zotte faire le bien et zotte azir avec droitire, alors Allāh certainement Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

وَلَنْ تَسْتَطِيْعُوْٓا اَنْ تَعْدِلُوْا بَيْنَ النِّسَآءِ
وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيْلُوْا كُلَّ الْمَيْلِ
فَتَذَرُوْهَا كَالْمُعَلَّقَةِ ؕ وَاِنْ تُصْلِحُوْا
وَتَتَّقُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿١٣٠﴾

130. Et zamais zotte pa pou capave faire égalité ente *zot* banne madames, malgré zot banne meillére l'intentions. Mais pa incline zotte totalement vers ène, dé sorte ki laisse l'aute-là couma dire en sispens *néglizé et délaissé.* Et si zotte corrize zotte-mêmes et zotte azir avec droitire, certainement Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَاِنْ يَّتَفَرَّقَا يُغْنِ اللّٰهُ كُلًّا مِّنْ
سَعَتِهٖ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ وَاسِعًا حَكِيْمًا ﴿١٣١﴾

131. Et si ça dé-là séparé, Allāh, dépi So l'abondance, Li pou ranne sakène indépendant. Et Allāh Li montré grand zénérosité, Li Bien-Saze.

وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَ
لَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ
قَبْلِكُمْ وَاِيَّاكُمْ اَنِ اتَّقُوا اللّٰهَ ؕ وَاِنْ
تَكْفُرُوْا فَاِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا

132. Et pou Allāh, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et certainement Nous ti commanne banne ki finne récévoir Live avant zotte, et *Nous finne commanne* zotte oussi *ça*: « Craigne Allāh !» Et si zotte pa croire, alors certainement pou Allāh tout ça ki

فِي الْأَرْضِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ﴿١٣٢﴾

dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et Allāh Li pa bizin nanrien, Li Céli Ki Digne dé louanze.

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَ
كَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٣٣﴾

133. Et pou Allāh-Même, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre et Allāh Siffit couma Gardien.

إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ وَيَأْتِ
بِآخَرِينَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ قَدِيرًا ﴿١٣٤﴾

134. Si Li oulé, Li capave faire zotte disparaîte ô banne dimounes ! et améne banne lé zautes *dans zot place* et Allāh éna plein pouvoir pou faire ça.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ
ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ
سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿١٣٥﴾ ع ١٩

135. Dimoune ki oulé récompense ça lé monde-là, *li bizin conné ki* avec Allāh éna récompense ça lé monde-là et l'Aute lé monde-là. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li guette bien.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا
قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰ
أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ ۚ إِنْ
يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا ۖ
فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا ۚ وَإِنْ
تَلْوُوا أَوْ تُعْرِضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٣٦﴾

R 20 136. O banne ki croire ! Reste ferme dans applique la zistice en tant ki témoins pou Allāh, même si ça li conte zotte-mêmes ou soi *conte zot* parents ou soi *conte zot* parents proce. Ki li ène rice ou soi ène pauve, Allāh éna So régard lor ça dé-là plisse *ki zotte.* Donc pou ki zotte capave azir avec zistice, pa suive *zot* banne désirs bas. Et si zotte pa droite *dans témoignaze* ou soi zotte évité *donne témoignaze* alors *maziné ki* certainement Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَ
رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ
رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ
قَبْلُ ۚ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَ
كُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ
ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٣٧﴾

137. O banne ki croire ! Croire dans Allāh et *dans* So Méssazer et *dans ça* Live ki Li finne faire déssanne lor So Méssazer et *dans* Live ki Li finne faire déssanne avant. Et dimoune ki pa croire dans Allāh, *dans* So banne anzes, *dans* So banne Lives et *dans* So banne Méssazers, et *dans* Zour Dernier, li égaré loin dans l'égarement.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ
آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ازْدَادُوا كُفْرًا لَمْ

138. En vérité, banne ki améne la foi et ki ensuite zotte révinne mécréants, ensuite zotte croire, ensuite zotte révinne

mécréants, ensuite zotte augmente *zot* mécréance, Allāh pa pou pardonne zotte et Li pa pou guide zotte lor simé *droite.*

يَكُنِ اللّٰهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيْلًا ۝١٣٨

139. Annonce banne hypocrites ki pou zotte *éna* ène pinition ki donne boucoup doulére;

بَشِّرِ الْمُنٰفِقِيْنَ بِاَنَّ لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ۝١٣٩

140. Banne ki prend pou camarades banne mécréants plitôt ki banne croyants. Esse-ki zotte pé serce l'honnére cotte *ça* banne *mécréants*-là ? Alors *maziné ki*, en vérité, tout l'honnére li pou Allāh.

الَّذِيْنَ يَتَّخِذُوْنَ الْكٰفِرِيْنَ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ؕ اَيَبْتَغُوْنَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَاِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا ۝١٤٠

141. Et, certainement Li finne faire déssanne lor zotte dans Live-là *ça l'orde-là* ki quand zotte tanne *banne mécréants* pé nié et pé moque banne Signes Allāh, pa reste assizé are banne-là tant ki banne-là pa rente dans ène l'aute conversation. Sinon, certainement zotte pou couma banne-là. En vérité, Allāh pou rassemblé banne hypocrites et banne mécréants zotte tout ensamme dans l'Enfer;

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتٰبِ اَنْ اِذَا سَمِعْتُمْ اٰيٰتِ اللّٰهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَاُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوْا مَعَهُمْ حَتّٰى يَخُوْضُوْا فِيْ حَدِيْثٍ غَيْرِهٖٓ ۖ اِنَّكُمْ اِذًا مِّثْلُهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ جَامِعُ الْمُنٰفِقِيْنَ وَالْكٰفِرِيْنَ فِيْ جَهَنَّمَ جَمِيْعًا ۝١٤١

142. Banne ki pé attanne *mauvais nouvelles* concernant zotte *ô croyants !* Si Allāh accorde zotte *ô croyants !* ène victoire, banne-là dire : « Esse-ki nous pa ti avec zotte ?» Et si banne mécréants gagne kik part *dans la victoire*, banne *hypocrites*-là dire *zotte* : « Esse-ki *avant ça* nous pa ti gagne l'avantaze lor zotte et *esse-ki* nous pa ti protéze zotte conte banne croyants ?» Et Allāh pou zize ente zotte, Zour Rézirection. Et Allāh pa pou donne banne mécréants aukène simé lor banne croyants.

الَّذِيْنَ يَتَرَبَّصُوْنَ بِكُمْ ۚ فَاِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِّنَ اللّٰهِ قَالُوْٓا اَلَمْ نَكُنْ مَّعَكُمْ ۖ وَاِنْ كَانَ لِلْكٰفِرِيْنَ نَصِيْبٌ ۙ قَالُوْٓا اَلَمْ نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُمْ مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ؕ فَاللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ وَلَنْ يَّجْعَلَ اللّٰهُ لِلْكٰفِرِيْنَ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ سَبِيْلًا ۝١٤٢ ع

R 21 143. En vérité, banne hypocrites serce pou trompe Allāh, mais Allāh pou faire ki zotte-mêmes ki pou trompé. Et quand zotte diboute pou la Priére, zotte prié avec paresse *et* pou faire dimounes guette zotte. Et à peine *ki* zotte mazine Allāh.

اِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ يُخٰدِعُوْنَ اللّٰهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ ۚ وَاِذَا قَامُوْٓا اِلَى الصَّلٰوةِ قَامُوْا كُسَالٰى ۙ يُرَآءُوْنَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُوْنَ اللّٰهَ اِلَّا قَلِيْلًا ۝١٤٣

144. Zotte pa stabe, ente *ça et* l'aute-là — *zotte pa apparténir* ni are ça banne-là ni are l'aute banne-là. Et dimoune ki Allāh zize égaré, to pa pou trouve, pou li, aukène simé *ki pou guide li.*

مُذَبْذَبِينَ بَيْنَ ذَٰلِكَ لَآ إِلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ وَلَآ إِلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ ۚ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ سَبِيلًا ١٤٣

145. O banne ki croire ! Pa prend banne mécréants couma camarades de préférence are banne croyants. Esse ki zotte oulé donne Allāh ène arguiment clair conte zotte-mêmes ?

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّخِذُوا۟ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۚ أَتُرِيدُونَ أَن تَجْعَلُوا۟ لِلَّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَٰنًا مُّبِينًا ١٤٤

146. En vérité, banne hypocrites pou dans di Fé so pli profond. Et to pa pou trouve personne pou aide banne-là,

إِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ فِى ٱلدَّرْكِ ٱلْأَسْفَلِ مِنَ ٱلنَّارِ وَلَن تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ١٤٥

147. Excepté banne ki répenti et ki corrize zotte et ki accroce zotte fort are Allāh, et ki sincéres dans zot soumission are Allāh. Ça banne-là ki *compté* dans banne croyants. Et Allāh pa pou tardé pou donne banne croyants ène grand récompense.

إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ وَأَصْلَحُوا۟ وَٱعْتَصَمُوا۟ بِٱللَّهِ وَأَخْلَصُوا۟ دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُو۟لَٰٓئِكَ مَعَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۖ وَسَوْفَ يُؤْتِ ٱللَّهُ ٱلْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ١٤٦

148. Bé ki faire Allāh pou pini zotte, si zotte réconnaissant, et ki zotte croyants ? Et Allāh, Li Bien-conne apprécié, Li Conne-Tout.

مَّا يَفْعَلُ ٱللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِن شَكَرْتُمْ وَءَامَنتُمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ١٤٧

PARTIE 6

149. Allāh pa content *ki dire* banne paroles déplacé en piblic, excepté *dé la part* dimoune are ki finne faire inzistice. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

لَّا يُحِبُّ ٱللَّهُ ٱلْجَهْرَ بِٱلسُّوٓءِ مِنَ ٱلْقَوْلِ إِلَّا مَن ظُلِمَ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ١٤٨

150. Même si zotte faire ène bien ouvertement ou soi zotte caciette li ou soi ki zotte ferme li zié lor ène mal, en vérité, Allāh Li Céli Ki éfface pécés, Ki Tout-Puissant.

إِن تُبْدُوا۟ خَيْرًا أَوْ تُخْفُوهُ أَوْ تَعْفُوا۟ عَن سُوٓءٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا ١٤٩

151. En vérité, banne ki pa croire dans Allāh et So banne Méssazers et ki

إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَ

oulé faire ène distinction ente Allāh et So banne Méssazers et ki dire : « Éna parmi ki nous croire dans zotte, et éna ki nous pa croire dans zotte. » Et banne-là oulé adopté ène simé ente ça *dé-là* ;

يُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللّٰهِ
وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَّ
نَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَّيُرِيدُونَ أَنْ يَّتَّخِذُوا
بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥١﴾

152. Ça banne-là ki vraimême banne mécréants. Et Nous finne prépare pou banne mécréants ène pinition ki donne himiliation.

أُولٰٓئِكَ هُمُ الْكٰفِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا
لِلْكٰفِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٥٢﴾

153. Et banne ki croire dans Allāh et *dans* So banne Méssazers et ki pa faire distinction ente aukène d'ente zotte, ça banne-là *ki* Allāh pa pou tardé pou donne zotte zot récompense; et Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

وَالَّذِينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ
يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ أُولٰٓئِكَ
سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أُجُورَهُمْ وَكَانَ اللّٰهُ
غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٥٣﴾

R 22 154. Banne ki finne gagne Live *avant Islam* dimanne toi ki to faire déssanne lor zotte, dépi dans lé ciél, ène Live *dans ène façon ki capave trouvé.* Banne-là ti dimanne Moïse ène zaffaire pli grand ki ça. Banne-là ti dire-*li*: « Faire nous trouve Allāh ouvertement. » Alors pinition destrictére-là ti tombe lor zotte à cause zot transgression. Ensuite, zotte ti prend veau-là pou zot *adoration* aprés ki Signes clair ti vinne cotte zotte. Malgré ça, Nous ti ferme li zié lor ça. Et Nous ti donne Moïse ène arguiment clair et convaincant.

يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتٰبِ أَنْ تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ
كِتٰبًا مِّنَ السَّمَآءِ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسٰٓى
أَكْبَرَ مِنْ ذٰلِكَ فَقَالُوٓا أَرِنَا اللّٰهَ جَهْرَةً
فَأَخَذَتْهُمُ الصّٰعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ثُمَّ
اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ
الْبَيِّنٰتُ فَعَفَوْنَا عَنْ ذٰلِكَ وَاٰتَيْنَا
مُوسٰى سُلْطٰنًا مُّبِينًا ﴿١٥٤﴾

155. Et Nous ti éléve le Mont *Sinaï* là-haut zotte pendant ki *Nous* ti faire ène pacte are zotte. Et Nous ti dire zotte : « Rente par la porte *central* en soumission. » Et Nous ti dire zotte : « Pa trangresse Sabbat. » Et Nous ti prend ène l'engazement bien ferme are zotte.

وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ بِمِيثَاقِهِمْ
وَقُلْنَا لَهُمُ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا
وَّقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَ
أَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيثَاقًا غَلِيظًا ﴿١٥٥﴾

156. Alors à cause banne-là ti viole zot l'engazement et *à cause* zotte ti nié banne Signes Allāh, et *à cause*, inzistement zotte ti rode tué banne Prophétes et *à cause*

فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِّيثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِمْ
بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَقَتْلِهِمُ الْأَنْبِيَآءَ بِغَيْرِ

zotte ti dire : « Nou lé kére zotte *enveloppé dans* banne voiles. » — En faite, Allāh *Ki* ti scelle zot lé kére à cause zot mécréance. Donc à peine ki zotte croire —

حَقٍّ وَّ قَوۡلِهِمۡ قُلُوۡبُنَا غُلۡفٌ ؕ بَلۡ طَبَعَ اللّٰهُ عَلَيۡهَا بِكُفۡرِهِمۡ فَلَا يُؤۡمِنُوۡنَ اِلَّا قَلِيۡلًا ۪﴿۱۵۶﴾

157. Et à cause zot mécréance et *à cause* ène grave calomnie ki zotte ti faire lor Marie;

وَّ بِكُفۡرِهِمۡ وَ قَوۡلِهِمۡ عَلٰى مَرۡيَمَ بُهۡتَانًا عَظِيۡمًا ﴿۱۵۷﴾

158. Et *à cause* zot parole : « Certainement nous finne tué le Méssie, Jésus, fils de Marie, Allāh So Méssazer. » Pourtant zotte pa ti tué li, ni zotte ti cricifié li. Mais ti faire li gagne ène l'apparence *ène cricifié* pou banne-là.[28] Et certainement

وَّ قَوۡلِهِمۡ اِنَّا قَتَلۡنَا الۡمَسِيۡحَ عِيۡسَى ابۡنَ مَرۡيَمَ رَسُوۡلَ اللّٰهِ ۚ وَمَا قَتَلُوۡهُ وَمَا صَلَبُوۡهُ وَ لٰكِنۡ شُبِّهَ لَهُمۡ ؕ وَ اِنَّ الَّذِيۡنَ اخۡتَلَفُوۡا فِيۡهِ لَفِيۡ شَكٍّ مِّنۡهُ ؕ

---

28. Ici pé souligne ça point-là ki banne Zuifs finne sibir l'échec dans zot banne moyens pou tué Jésus. Ça verset-là li fini par ça déclaration ki n'importe-quoi ki finne arrivé, certainement zotte pa finne réissi tué li. Ça montré ki pa pé nié ki finne mette li lor la croix mais plitôt pé nié so la mort lor la croix.

Mot 'shoubbiha' dans expression 'wa lākin shoubbiha lahoum' mérite réflexion. Li ène verbe ki dans forme passive et ki inclire pronom (li) ou soi pronom (ça). Donc tradiction expression 'wa lākin shoubbiha lahoum', li pou

(i) mais ti ranne li obskire pou banne-là.
(ii) mais ti faire li gagne ène l'apparence pou banne-là.
(iii) mais ti ranne ça obskire pou banne-là.

Nous tout conné ki ène pronom remplace ène nom ou soi ène soze ki finne déza mentionné. Puisseké pronom (li) dans (i) et (ii) remplace Jésus ki finne déza mentionné, donc, ti faire Jésus gagne ène l'apparence *ène l'aute* pou banne-là, ti ranne Jésus obskire pou banne-là. Ici pa pé faire mention ditout ki ène l'aute, ki ti gagne so l'apparence, ki ti lor la croix. Donc, ici pa pé nié ça zaffaire ki ti mette Jésus lor la croix, mais pé nié so la mort lor la croix. Ti éna ène confizion lor ça-ki réellement finne passé. Verset-là plisiére fois faire mention ça l'état dé confizion-là. Lé reste nék sipposition verset-là dire. Ça-même verdict final. Dans cas (iii) : 'mais ti ranne ça obskire pou banne-là'. Ici 'ça' pé faire référence à incident-là li-même. Verbe 'shoubbiha' pé montré révendication contradictoire ça dé groupes-là: Chrétiens ék Zuifs. Aukène dans ça dé groupes-là pa sire si zot révendication li valabe. En réalité, croyance banne Chrétiens lor la mort Jésus lor la croix et lor so rézirection aprés, li pa base lor banne préves concret, mais li base lor simpe sipposition. Banne Zuifs ti éna doute lor zot prope révendication ki Jésus finne mort lor la croix parski zotte ti alle réclame so lé corps dépi Pilate et ti avertir Pilate ki dans cas li sirvive,li capave réapparaître en piblic et révendiqué ki li finne réssissité. (lire Mattieu 27:63-64). A cause ça-même, ça verset Coran ki nous pé expliqué-là, li déclaré : 'Et certainement banne ki ti en désaccord lor là, zotte dans doute lor là.'

مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٨﴾

banne ki ti en désaccord lor là, zotte dans doute lor là, zotte péna aukène connaissance *sire* lor là, nék zotte pé suive ène sipposition. Et certainement zotte pa ti tué li.

بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٥٩﴾

159. Au contraire, Allāh ti éléve li vers Li-Même.[29] Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ

160. Et parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam*, pa pou éna ène sél ki pa pou croire dans li avant

---

29. Par ça verset 'bal rafa'ahoullāhi ilaïh', la plipart banne Misilmans 'orthodoxe' comprend ki mot 'bal' (mais), ça pé faire référence à l'action cricifixion. D'aprés zotte, au lié ki ti laisse Jésus monté et mort lor la croix, BonDié, avant même ti sauve li ; Li ti souléve li vers kik part dans lé ciél. Donc pou zotte, Jésus li là vivant kik part dans l'espace avec so même lé corps physique ki li ti éna avant l'incident cricifixion. Ça améne boucoup questions: (i) Si pa ti mette Jésus lor la croix dans but pou tué li, alors tout l'histoire nék finne sorti dépi l'imazination banne Zuifs, banne Chrétiens et banne Romains.

Banne Misilmans 'orthodoxe' zotte pa rézette l'acte cricifixion-là. Sélement zotte dire ki pa Jésus ki ti cricifié, mais ène dimoune ki banne anzes BonDié finne donne-li forme dé Jésus. Pou ça banne Misilmans-là, banne doutes ék banne sippositions ti lor identité dimoune ki ti cricifié. Ça explication-là finne vinne complique l'histoire encore plisse, parski ça scénario-là péna aukène fondation solide; péna aukène live révélé ou soi kik dire du St Prophéte pou appiye ça. Li nék ène affirmation bizarre ki azoute encore plisse confizion lor ène sipposition. Le St Prophéte pa finne dire nanrien pou renforci ça kalité présentation bancal-là. Donc banne Misilmans 'orthodoxe' croire ki ti éna ène élévation physique vers lé ciél. Le mot 'rafa'a'siffit pou explique faiblesse zot théorie. Sak fois ki Allāh éléve ène dimoune, pé faire référence à so statut spiritiél. Zamais ti so lé corps ki Allāh ti élévé. Péna l'aute tradiction ki 'par élévation spiritiél'. Verset-là proclame ki Allāh ti éléve Jésus vers Li-Même. Pa finne mentionne aukène place spécifique vers ça-même ki Jésus ti monté. Allāh ti éléve li vers Li-Même alors ki Li ti présent là cotte Jésus ti été. Ni dans lé ciél, ni lor la terre, aukène place pa vide are présence Allāh. Donc quand Allāh éléve kikène vers Li, pa capave même concévoir ène mouvement physique. D'aprés croyance Ahmadiyya, mot 'bal' (au contraire) pé faire référence à déclaration banne Zuifs ki Jésus ti mort ène la mort maudit lor la croix. Evidemment contraire malédiction, li zouissance proximité Allāh. Ça-même ki finne mentionné dans verset 159.

so la mort.[30] Et Zour Rézirection, li, *Jésus*, pou ène témoin conte banne-là.

عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴿١٦٠﴾

161. Alors, à cause transgréssion banne Zuifs et à cause boucoup fois zotte empéce *dimounes* suive simé Allāh, Nous ti interdire pou-zotte banne sozes pur ki *avant* ti permette pou zotte.

فَبِظُلْمٍ مِّنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا
عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ
عَن سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا ﴿١٦١﴾

162. Et *à cause* zotte prend l'intérêt, pourtant ça ti interdit pou zotte et *à cause* zotte manze di biens dimounes illégalement *zotte ti gagne ça pinition-là.* Et Nous finne prépare pou banne mécréants, parmi zotte, ène pinition ki donne boucoup doulére.

وَأَخْذِهِمُ الرِّبَوٰا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَ
أَكْلِهِمْ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ ۚ وَ
أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا
أَلِيمًا ﴿١٦٢﴾

163. Mais d'ente zotte, banne ki éna connaissance solide et banne *vrais* croyants, croire dans ça *révélation* ki finne faire déssanne lor toi et dans ça ki finne

لَّٰكِنِ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَ
الْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ

30. Éna controverse lor ça verset-là. Éna pensé ki pé faire référence à ène lé temps fitire, bien loin are l'époque cricifixion, cotte tout Zuifs lor la terre finalement pou croire dans Jésus et pou accepté li couma ène vrai Prophéte Allāh. Banne savants dire oussi ki ça événement pou éna lié dirant la vie dé Jésus. Zotte déduire ça l'idée-là dépi l'expression « quabla mautih' (avant so la mort). Puisseké banne Zuifs pa encore accepté li, ça banne savants misilmans tire conclision ki Jésus li bizin encore vivant. Ène l'aute interprétation popilaire dé 'quabla mautih' (avant so la mort), ici pé faire référence à la mort dé sak suivant dé la rélizion zuive dans l'époque dé Jésus. C'est-à-dire, sak Zuif, avant so prope la mort, pou croire dans Jésus. Ça li ène révendication ki sél Allāh capave vérifié ça.

Ça dé explications-là présente banne gros problémes sans solition pou ça verset-là. Nous propose ène solition différent et nouveau. Verset-là dire: 'Et parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam*, pa pou éna (ène groupe) ki pa pou croire dans li avant so la mort....'. D'aprés sens verset-là, tout tradictére azoute 'ène' ou soi 'aukène' aprés 'pa pou éna'. Au lié ça, si nous azoute 'ène groupe', texte-là vinne bien compréhensibe. Ça laisse comprend ki Jésus finne bizin émigré vers banne pays cotte banne tribis d'Israël ti finne installe zotte. Coumme-ça, douze tribis d'Israël zotte tout finne bizin tanne so méssaze, et certain membres dans sak groupe ou tribi finne bizin croire dans li avant so la mort. Ça interpretation-là li en accord are ça prophécie ki Jésus ti faire ki li pou alle à la réserce dé banne tribis perdi dé la Maison Israël. (lire Matthieu 15:24)

faire déssanne avant toi ; et *sirtout* banne ki observe la Priére, et ki paye Zakāte et ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour — Ça banne-là, certainement Nous pou accorde zotte ène grand récompense.

وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ
الصَّلَوٰةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَوٰةَ وَالْمُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أُولَٰٓئِكَ
سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ١٦٣

R 23 164. En vérité, Nous finne avoye toi révélation couma Nous ti avoye Noé révélation et banne Prophétes aprés li. Et Nous ti avoye révélation à Abraham et Ismaël, et Isaac, et Jacob, et *so* banne zenfants, et Jésus, et Job, et Jonas, et Aaron, et Salomon, et Nous ti donne lé Psaumes à David.

إِنَّآ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ كَمَآ أَوْحَيْنَآ إِلَىٰ
نُوحٍ وَالنَّبِيِّـۧنَ مِنۢ بَعْدِهِۦ وَأَوْحَيْنَآ
إِلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَ
يَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَ
يُونُسَ وَهَٰرُونَ وَسُلَيْمَٰنَ وَءَاتَيْنَا
دَاوُۥدَ زَبُورًا ١٦٤

165. Et *Nous ti avoye* banne Méssazers ki Nous finne déza mentionne toi et banne Méssazers ki Nous pa finne mentionne toi — et Allāh ti faire longue longue conversations are Moïse [31] —

وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَٰهُمْ عَلَيْكَ مِن
قَبْلُ وَرُسُلًا لَّمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ
وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَىٰ تَكْلِيمًا ١٦٥

166. Banne Méssazers Portéres bon nouvelles et avertissements pou ki aprés *l'arrivée* banne Méssazers-là, banne dimounes péna aukène arguiment conte Allāh. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

رُّسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا
يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌۢ بَعْدَ
الرُّسُلِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ١٦٦

167. Mais Allāh témoigne par ça *révélation* ki Li finne faire déssanne lor toi-là, ki Li finne faire déssanne ça *rempli* avec So connaissance. Et banne anzes *oussi* zotte témoins *pou ça.* Et Allāh Li Siffit couma Témoin.

لَّٰكِنِ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَآ أَنزَلَ إِلَيْكَ
أَنزَلَهُۥ بِعِلْمِهِۦ ۖ وَالْمَلَٰٓئِكَةُ
يَشْهَدُونَ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ١٦٧

168. En vérité, banne ki pa croire et ki empéce *dimounes* suive simé Allāh, zotte finne sirement égaré bien loin dans l'égarement.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ
اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا ١٦٨

31. D'aprés régles grammaire arabe, quand racine ène verbe li répéte sous ène forme couma ici 'taklīmā', ça montré ène intensité, ène répétition l'acte-là, ou soi ène kalité haute, ou soi pou ranne clair tout point ki dimanne ène éclaircissement : Ici tout ça banne sens-là applicabe en même temps.

169. En vérité, banne ki pa croire et ki azir avec inzistice, li pa possibe ki Allāh pardonne zotte et ki Li guide zotte dans kik simé,

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ
اللّٰهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ
طَرِيقًا ﴿١٦٩﴾

170. A part ki li simé l'Enfer cotte zotte pou reste pou ène bien longue lé temps. Et ça li facile pou Allāh.

إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خٰلِدِينَ فِيهَآ
أَبَدًا ۚ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرًا ﴿١٧٠﴾

171. O banne dimounes ! Méssazer-là finne vinne cotte zotte avec la vérité dé la part zot Seignére. Donc croire, *ça* li meillére pou zotte. Et si zotte pa croire, alors certainement *li* pou Allāh tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien- Saze.

يٰٓأَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَآءَكُمُ الرَّسُولُ
بِالْحَقِّ مِنْ رَّبِّكُمْ فَاٰمِنُوا خَيْرًا لَّكُمْ ۚ
وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي
السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَكَانَ اللّٰهُ
عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧١﴾

172. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Pa dépasse limites dans zot rélizion et pa dire nanrien lor Allāh excepté la vérité. En vérité, le Méssie, Jésus, fils de Marie, li sélement Allāh So Méssazer et *ène accomplissement* So parole ki Li ti faire déssanne lor Marie et ène miséricorde dé So part. Donc croire dans Allāh et *dans* So banne Méssazers et pa dire : « *Zotte* Trois. » Arrété *dire ça,* li pou meillére pou zotte. En vérité, Allāh-Même *Ki* Ène Sél BonDié. Bien loin are So sainteté ki Li éna kik garcon. Pou Li tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et Allāh Li Siffit couma Gardien.

يٰٓأَهْلَ الْكِتٰبِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا
تَقُولُوا عَلَى اللّٰهِ إِلَّا الْحَقَّ ۚ إِنَّمَا
الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ
اللّٰهِ وَكَلِمَتُهُ ۚ أَلْقٰهَآ إِلٰى مَرْيَمَ وَرُوحٌ
مِّنْهُ ۖ فَاٰمِنُوا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهِ ۚ وَلَا
تَقُولُوا ثَلٰثَةٌ ۚ اِنْتَهُوا خَيْرًا لَّكُمْ ۚ
إِنَّمَا اللّٰهُ إِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ سُبْحٰنَهُ أَنْ
يَّكُونَ لَهُ وَلَدٌ ۘ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيلًا ﴿١٧٢﴾

R 24 173. Le Méssie zamais li pa considére avec dédain ki li ène servitére Allāh et ni banne anzes rapprocés *are Allāh.* Et dimoune ki considére avec dédain So adoration et ki azir avec arrogance, certainement Allāh pou rassemblé banne-là zotte tout vers Li.

لَنْ يَّسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَّكُونَ
عَبْدًا لِّلّٰهِ وَلَا الْمَلٰٓئِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ ۚ
وَمَنْ يَّسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَ
يَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ
جَمِيعًا ﴿١٧٣﴾

174. Alors, concernant banne ki croire et ki faire banne bon actions, Li pou donne banne-là pleinement zot

فَأَمَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُمْ مِّنْ

فَضْلِهٖ ۚ وَ اَمَّا الَّذِيْنَ اسْتَنْكَفُوْا وَ
اسْتَكْبَرُوْا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ۙ
وَّلَا يَجِدُوْنَ لَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِيًّا
وَّلَا نَصِيْرًا ﴿١٧٤﴾

récompense et Li pou azoute pou zotte encore dépi dans So grand zénérosité. Mais concernant banne ki montré mépris et ki azir avec l'orgueil, Li pou pini zotte are ène pinition ki donne boucoup doulére. Et banne-là pa pou trouve pou zotte-mêmes ni camarade, ni aide à parte Allāh.

يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَآءَكُمْ بُرْهَانٌ
مِّنْ رَّبِّكُمْ وَاَنْزَلْنَاۤ اِلَيْكُمْ نُوْرًا مُّبِيْنًا ﴿١٧٥﴾

175. O banne dimounes ! Ène préve éclatant finne vinne cotte-zotte dé la part zot Seignére. Et Nous finne faire déssanne lor zotte ène la Limiére clair.

فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَاعْتَصَمُوْا بِهٖ
فَسَيُدْخِلُهُمْ فِيْ رَحْمَةٍ مِّنْهُ وَفَضْلٍ ۙ
وَّ يَهْدِيْهِمْ اِلَيْهِ صِرَاطًا
مُّسْتَقِيْمًا ؕ ﴿١٧٦﴾

176. Alors, concernant banne ki croire dans Allāh et ki accroce zotte fort are Li, certainement Li pou admette zotte dans So miséricorde et So grâce et Li pou guide zotte lor simé droite vers Li.

يَسْتَفْتُوْنَكَ ؕ قُلِ اللّٰهُ يُفْتِيْكُمْ فِي
الْكَلٰلَةِ ؕ اِنِ امْرُؤٌا هَلَكَ لَيْسَ لَهٗ
وَلَدٌ وَّلَهٗۤ اُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ ۚ
وَهُوَ يَرِثُهَاۤ اِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّهَا وَلَدٌ ؕ
فَاِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثٰنِ
مِمَّا تَرَكَ ؕ وَاِنْ كَانُوْۤا اِخْوَةً
رِّجَالًا وَّنِسَآءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ
الْاُنْثَيَيْنِ ؕ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اَنْ
تَضِلُّوْا ؕ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿١٧٧﴾ ع ٢٤

177. Banne-là dimanne toi ène décision. Dire-*zotte* : « Allāh donne zotte *So* décision concernant « kalàla ». Si ène zomme arrivé mort et ki li péna zenfant, et ki li éna ène sére, alors, *sére-là* li pou gagne la moitié dans ça ki li laissé ; et *frére-là* li pou gagne *tout* so l'héritaze si sanne la-là péna aukène zenfant. Mais dans cas éna dé séres, alors ça dé-là pou gagne dé tiers ça ki li laissé. Et si banne *héritiers*-là consiste en banne fréres et séres, alors ène zomme pou gagne même quantité ki dé madames. Allāh finne explique zotte *tout-ça* bien clair pou ki zotte pa égaré et Allāh conne bien tout kit-soze.»

(Ti révélé aprés l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ١

2. O banne ki croire ! Rempli *fidélement zot* l'engazements. Li permette pou zotte, banne zanimaux *parmi* banne bétails excepté banne ki, pou annonce zotte, excepté *oussi* banne zibié ki zotte péna droit faire permette pou zotte quand zotte dans l'état Pélérinaze. En vérité, Allāh décide ça ki Li oulé.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَوْفُوْا بِالْعُقُوْدِ ؕ
اُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيْمَةُ الْاَنْعَامِ اِلَّا مَا يُتْلٰى
عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّى الصَّيْدِ وَاَنْتُمْ حُرُمٌ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيْدُ ٢

3. O banne ki croire ! Pa profane aukène ça banne sozes ki finne sanctifié[32] par Allāh, ni le Mois Sacré, ni banne zanimaux ki pou sacrifié, ni banne *zanimaux avec* colliers *ki signes sacrifices*, ni banne dimounes ki pé dirize zotte vers la Caze Sacré, zotte pé serce grâce et plaisir dé la part zot Seignére. Mais quand zotte enléve zot vêtements pélerin *et ki zotte en déhors Territoire Sacré*, alors zotte capave faire la chasse. Et pa laisse hostilité ène pép ki finne barre zot la route vers la Sainte Mosquée, *pa laisse ça* pousse zotte pou transgressé. Et aide zotte ente zotte dans la piété et la droitire, et pa aide zotte ente zotte dans pécé et transgression. Et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li sévére dans *So* pinition.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُحِلُّوْا شَعَآئِرَ
اللّٰهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَ
لَا الْقَلَآئِدَ وَلَاۤ اٰمِّيْنَ الْبَيْتَ
الْحَرَامَ يَبْتَغُوْنَ فَضْلًا مِّنْ رَّبِّهِمْ وَ
رِضْوَانًا ؕ وَاِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوْا ؕ وَلَا
يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ اَنْ صَدُّوْكُمْ
عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اَنْ تَعْتَدُوْا ۘ وَ
تَعَاوَنُوْا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوٰى ۪ وَلَا
تَعَاوَنُوْا عَلَى الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ۪ وَاتَّقُوا
اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ٣

4. Li pa permette pou zotte *la sair* zanimau ki mort *par li-même* et di sang et la vianne coçon ; et ça lor ki, finne invoque ène l'aute nom ki Allāh ; et zanimau ki finne étranglé *ou soi étouffé*, et zanimau ki mort are coups ; et zanimau ki mort par ène chute ; et zanimau ki finne tué par ène

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ
الْخِنْزِيْرِ وَمَاۤ اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِهٖ وَ
الْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوْذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ
وَالنَّطِيْحَةُ وَمَاۤ اَكَلَ السَّبُعُ اِلَّا مَا

32. Banne sozes sanctifié capave inclire banne lé temps spécifique, banne l'endroits, banne êtres vivants.

ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ
تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَامِ ۚ ذَٰلِكُمْ فِسْقٌ ۗ
الْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ
فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ ۚ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ
لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ
نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ۚ
فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ
لِإِثْمٍ ۙ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ٤

coutte corne ; et ça ki finne *en partie* dévoré par ène zanimau sauvaze, excepté ça ki zotte finne égorzé sélon banne régles ; et *aussi li pa permette pou-zotte* ça ki finne égorzé dans lieu sacrifice banne fausses divinités et ça *oussi* ki, zotte tire fléces pou serce conné part ki destiné pou zotte. *Tout* ça, li désobéissance. *O croyants* ! Azordi, banne mécréants finne dézespéré *pou faire kik tort* are zot rélizion. Donc pa pére banne-là, mais craigne-Moi. Azordi, Mo finne ranne zot rélizion parfait pou zotte, et Mo finne compléte lor zotte Mo grâce, et Mo finne soisir pou-zotte Islam couma rélizion. Mais pou dimoune ki poussé par la faim, sans l'intention ki li commette ène pécé, *li manze ça ki pa permette*, assurément Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ ۖ قُلْ أُحِلَّ
لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ ۙ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ
الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا
عَلَّمَكُمُ اللَّهُ ۖ فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكْنَ
عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ ۖ وَاتَّقُوا
اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ٥

5. Banne-là pose toi question lor ça ki finne permette pou zotte. Dire *zotte* : « Tout banne kit-soze bon permette pou zotte et ça ki zotte finne montré banne zanimaux et zoiseaux dé proie *pou attrapé pou zotte,* zotte finne dresse banne-là *pou la chasse et* zotte finne montré banne-là dépi ça ki Allāh finne enseigne zotte. Donc, manze dans ça ki banne-là finne attrapé pou zotte et lire Allāh So nom lor là et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Rapide dans *réglé* comptes.

الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ ۖ وَطَعَامُ
الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَكُمْ ۖ وَ
طَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْ ۖ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ
الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ
أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا
آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرَ

6. Azordi, tout banne bon nourritire finne permette pou zotte. Et li permette pou zotte, banne nourritires banne ki finne gagne Live *avant Islam,* pareil couma zot nourritire li permette pou banne-là. *Li permette pou-zotte* banne madames chaste croyante *ki reste éloigné are banne plaisir impur* et banne madames chaste *ki reste éloigné are banne plaisir impur* parmi banne ki finne

récévoir Live avant zotte, aprés ki zotte finne donne banne-là zot dot et ki finne contracté mariaze sans ki zotte commette fornication et sans ki zotte prend maîtresse en caciette. Et dimoune ki rénié *so* la foi, certainement so travail pa pou servi nanrien, et dans l'Aute lé monde, li pou *compte* dans banne perdants.

مُسٰفِحِيْنَ وَلَا مُتَّخِذِيْٓ اَخْدَانٍ ؕ وَمَنْ
يَّكْفُرْ بِالْاِيْمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهٗ ز وَ
هُوَ فِي الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ۝٦

R2 7. O banne ki croire ! Quand zotte lévé pou *alle faire* la Priére, lave zot figuire et zot la mains ziska coudes et passe zot la mains *mouillé* lor zot la tête et *lave* zot li pieds ziska sévilles. Et si zotte dans ène l'état d'impureté, alors pirifié zotte *par ène bain.* Et si zotte malades ou soi *zotte* en voyaze *et ki zotte dans ène l'état d'impureté* ou soi si kikène parmi zotte li rétourne dépi l'endroit cotte li finne faire so bézoins ou soi zotte finne gagne rélations avec madames et ki zotte pa trouve dilo, alors servi la poussiére pur. Avec ça, souye zot figuire et zot la mains. Allāh pa oulé ki Li mette zotte dans kik diffikilté, mais Li oulé pirifié zotte et compléte So bienfait lor zotte pou ki zotte montré réconnaissance.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا قُمْتُمْ اِلَى
الصَّلٰوةِ فَاغْسِلُوْا وُجُوْهَكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ
اِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوْا بِرُءُوْسِكُمْ وَ
اَرْجُلَكُمْ اِلَى الْكَعْبَيْنِ ؕ وَاِنْ كُنْتُمْ
جُنُبًا فَاطَّهَّرُوْا ؕ وَاِنْ كُنْتُمْ مَّرْضٰٓى اَوْ
عَلٰى سَفَرٍ اَوْ جَآءَ اَحَدٌ مِّنْكُمْ مِّنَ
الْغَآئِطِ اَوْ لٰمَسْتُمُ النِّسَآءَ فَلَمْ
تَجِدُوْا مَآءً فَتَيَمَّمُوْا صَعِيْدًا طَيِّبًا
فَامْسَحُوْا بِوُجُوْهِكُمْ وَاَيْدِيْكُمْ
مِّنْهُ ؕ مَا يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ
مِّنْ حَرَجٍ وَّلٰكِنْ يُّرِيْدُ لِيُطَهِّرَكُمْ
وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُوْنَ ۝٧

8. Et mazine Allāh So favére lor zotte et l'engazement ferme ki Li finne prend are zotte quand zotte ti dire : « Nous finne tandé et nous finne obéir. » Et craigne Allāh. En vérité, Allāh conne bien ça ki éna dans lé kére.

وَاذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَمِيْثَاقَهُ
الَّذِيْ وَاثَقَكُمْ بِهٖٓ ۙ اِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَ
اَطَعْنَا ز وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ
بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۝٨

9. O banne ki croire ! Reste ferme dans la cause Allāh dans donne témoignaze avec zistice. Et pa laisse hostilité ène pép pousse zotte pou faire inzistice. Montré-zotte équitabe. *Ça,* li pli prés are la droitire. Et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Bien-Conscient ça qui zotte faire.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْا قَوّٰمِيْنَ
لِلّٰهِ شُهَدَآءَ بِالْقِسْطِ ز وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ
شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلٰٓى اَلَّا تَعْدِلُوْا ؕ اِعْدِلُوْا ۟
هُوَ اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى ز وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ۝٩

10. Allāh finne promette banne ki croire et ki faire banne bon actions *ki* pou zotte, éna pardon et ène grand récompense.

وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۙ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّ اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿۱۰﴾

11. Et banne ki pa croire et ki prend Nou banne Signes pou mensonzes, ça banne-là ki banne habitants l'Enfer.

وَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿۱۱﴾

12. O banne ki croire ! Mazine Allāh So favére lor zotte quand ène pép ti oulé avoye zot la main lor zotte *pou faire-zotte di tort,* mais Allāh ti réténir la main banne-là *ki ti* conte zotte. Et craigne Allāh. Et dans Allāh-Même ki banne croyants bizin place *zot* confiance.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اذْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ هَمَّ قَوْمٌ اَنْ يَّبْسُطُوْٓا اِلَيْكُمْ اَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ ۚ وَ اتَّقُوا اللّٰهَ ۗ وَ عَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۲﴾ ع

R3 13. Et, certainement Allāh ti prend ène l'engazement avec banne Zenfants Israël ; et parmi zotte, Nous ti nomme douze séfs.[33] Et Allāh ti dire : « En vérité, Mo avec zotte. Si zotte observe la Priére, et *zotte* paye Zakāte et *zotte* croire dans Mo banne Méssazers et *zotte* aide banne-là et *zotte* faire Allāh ène prêt zénéré, certainement Mo pou débarasse zotte are zot banne mauvais et Mo pou faire zotte rente dans banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Mais dimoune d'ente zotte ki réfize croire aprés ça, certainement li finne égaré dépi simé droite. »

وَ لَقَدْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۚ وَ بَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيْبًا ۗ وَ قَالَ اللّٰهُ اِنِّيْ مَعَكُمْ ۗ لَئِنْ اَقَمْتُمُ الصَّلٰوةَ وَ اٰتَيْتُمُ الزَّكٰوةَ وَ اٰمَنْتُمْ بِرُسُلِيْ وَ عَزَّرْتُمُوْهُمْ وَ اَقْرَضْتُمُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا لَّاُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ وَ لَاُدْخِلَنَّكُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۚ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذٰلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ السَّبِيْلِ ﴿۱۳﴾

14. Oussi, parski banne-là ti viole zot l'engazement, Nous ti maudit zotte et Nous ti faire zot lé kére dir. Zotte ti sanze banne paroles dépi zot *vrai* places *pou déforme zot sens* et zotte ti oublié ène partie dans ça ki ti rappelle zotte. Et to pou continié découvert kik trahison dé zot part excepté *cotte* impé d'ente zotte.

فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِّيْثَاقَهُمْ لَعَنّٰهُمْ وَ جَعَلْنَا قُلُوْبَهُمْ قٰسِيَةً ۚ يُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ عَنْ مَّوَاضِعِهٖ ۙ وَ نَسُوْا حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوْا بِهٖ ۚ وَ لَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلٰى خَآئِنَةٍ مِّنْهُمْ اِلَّا قَلِيْلًا مِّنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ

33. 'Naquib' vé dire séf, porte-parole, céli ki autorisé pou faire ène proclamation ou soi pou prononce ène zizement dé la part d'ène le roi ou soi d'ène l'autorité sipériére.

Alors pardonne zotte et montré l'indilzence. En vérité, Allāh content banne qui faire le bien.

وَاصْفَحْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ١٤

15. Et Nous ti prend *oussi* ène l'engazement are banne ki dire : « Nous, *nous* Chrétiens, » et banne-là *oussi* finne oublié ène partie dans ça ki ti rappelle zotte. Donc Nous finne faire zotte sibir sort dé l'ennemité et la haine ente zotte[34] ziska Zour Rézirection et certainement Allāh pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire.

وَمِنَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّا نَصٰرٰٓى اَخَذْنَا
مِيْثَاقَهُمْ فَنَسُوْا حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوْا
بِهٖ ۠ فَاَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَ
الْبَغْضَآءَ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ۭ وَسَوْفَ
يُنَبِّئُهُمُ اللّٰهُ بِمَا كَانُوْا يَصْنَعُوْنَ ١٥

16. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Certainement Nou Méssazer finne vinne cotte zotte, li finne explique zotte clairement boucoup banne sozes ki zotte ti pé caciette dépi dans *zot* Live et li finne passe lor boucoup *lé zaute sozes.* Certainement Allāh finne avoye-zotte ène la Limiére et ène Live clair.

يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ قَدْ جَآءَكُمْ رَسُوْلُنَا
يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيْرًا مِّمَّا كُنْتُمْ تُخْفُوْنَ
مِنَ الْكِتٰبِ وَيَعْفُوْا عَنْ كَثِيْرٍ ۥ قَدْ
جَآءَكُمْ مِّنَ اللّٰهِ نُوْرٌ وَّكِتٰبٌ مُّبِيْنٌ ١٦

17. Par ça, Allāh guide dans banne simé la paix banne ki suive So plaisir et Li tire zotte dépi dans banne *toute sorte* l'obskirités *pou améne zotte* vers la limiére avec So permission et Li guide zotte vers simé droite.

يَّهْدِيْ بِهِ اللّٰهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهٗ
سُبُلَ السَّلٰمِ وَيُخْرِجُهُمْ مِّنَ
الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ بِاِذْنِهٖ وَيَهْدِيْهِمْ
اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ١٧

18. En vérité, zotte mécréants *ça* banne ki dire : « Certainement Allāh Li-Même le Méssie, fils de Marie. » Dire-*zotte* : « Ki sanne-là ki capave éna kik pouvoir conte Allāh si Li oulé détruire le Méssie, fils de Marie et so mama et tout banne ki lor la terre ?» Et pou Allāh, royaume banne lé ciéls et la terre et tout ça ki ente ça dé-là. Li créé ça ki Li oulé. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ
الْمَسِيْحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۭ قُلْ فَمَنْ
يَّمْلِكُ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا اِنْ اَرَادَ اَنْ يُّهْلِكَ
الْمَسِيْحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَاُمَّهٗ وَمَنْ فِي
الْاَرْضِ جَمِيْعًا ۭ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۭ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۭ
وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ١٨

34. Verbe 'aghraīnā' vé dire 'colle are ène soze dé sorte ki vinne ène partie inséparabe are ça soze-là'.

19. Banne Juifs et banne Chrétiens dire : « Nous, *nous* banne garçons Allāh et So banne préférés. » Dire-*zotte* : « Alors bé ki faire Li pini zotte pou zot pécés ? Au contraire, zotte banne himains parmi banne ki Li finne créé. » Li pardonne dimoune ki Li oulé et Li pini dimoune ki Li oulé. Et pou Allāh, royaume banne lé ciéls et la terre et ça ki ente ça dé-là et destination-là li vers Li.

وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ وَالنَّصٰرٰى نَحْنُ اَبْنٰٓؤُا
اللّٰهِ وَاَحِبَّآؤُهٗ ؕ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ
بِذُنُوْبِكُمْ ؕ بَلْ اَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ
خَلَقَ ؕ يَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ
مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ؗ وَاِلَيْهِ
الْمَصِيْرُ ﴿۱۹﴾

20. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Certainement Nou Méssazer finne vinne cotte zotte pou explique zotte clairement *banne zaffaires important* aprés ène longue interription *dans l'arrivée* banne Méssazers pou ki, attention ki zotte dire : « Aukène Portére bon nouvelle ni aukène Avertissére pa finne vinne cotte nous. » Donc certainement ène Portére bon nouvelle et ène Avertissére finne vinne cotte zotte. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ قَدْ جَآءَكُمْ رَسُوْلُنَا
يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلٰى فَتْرَةٍ مِّنَ الرُّسُلِ
اَنْ تَقُوْلُوْا مَا جَآءَنَا مِنْۢ بَشِيْرٍ
وَّلَا نَذِيْرٍ ؗ فَقَدْ جَآءَكُمْ بَشِيْرٌ وَّ
نَذِيْرٌ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۲۰﴾ ع

R4 21. Et *rappelle* quand Moïse ti dire so pép : « O mo pép ! Mazine favére Allāh lor zotte quand Li ti désigne banne Prophétes dans zotte et ti faire-zotte lé rois et Li ti donne zotte ça ki Li pa finne donne personne dans entier lé monde.»[35]

وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ اذْكُرُوْا
نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ جَعَلَ فِيْكُمْ
اَنْۢبِيَآءَ وَجَعَلَكُمْ مُّلُوْكًا ۖۗ وَّاٰتٰىكُمْ مَّا
لَمْ يُؤْتِ اَحَدًا مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۲۱﴾

22. « O mo pép ! Rente dans la Terre Sainte ki Allāh finne destiné pou zotte, et pa rétourne en arriére, sinon zotte pou rétourne perdants. »

يٰقَوْمِ ادْخُلُوا الْاَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ
الَّتِيْ كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوْا عَلٰٓى
اَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿۲۲﴾

23. Banne-là ti dire : « O Moïse ! Certainement éna-là ène pép féroce et bien dominére, et zamais nous pa pou rente là-dans tant ki banne-là pa sorti là-

قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِنَّ فِيْهَا قَوْمًا
جَبَّارِيْنَ ۖۗ وَاِنَّا لَنْ نَّدْخُلَهَا حَتّٰى
يَخْرُجُوْا مِنْهَا ۚ فَاِنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَا فَاِنَّا

35. Expression 'entier lé monde' vé dire banne dimounes ça banne-là zot l'époque.

dans. Mais si zotte sorti là-dans, alors certainement nous pou rentré.»

دَاخِلُوْنَ ﴿٢٣﴾

24. *Alors* dé zommes d'ente banne ki ti éna la crainte *Allāh et ki* Allāh ti faire *So* favére lor zotte, *zotte* ti dire : « Rentré *et fonce* lor banne-là par la porte *central* et ène fois zotte finne passe par ça *la porte-là*, certainement zotte pou remporte la victoire. Et place *zot* confiance dans Allāh si zotte croyants. »

قَالَ رَجُلٰنِ مِنَ الَّذِيْنَ يَخَافُوْنَ اَنْعَمَ
اللّٰهُ عَلَيْهِمَا ادْخُلُوْا عَلَيْهِمُ الْبَابَ ۚ
فَاِذَا دَخَلْتُمُوْهُ فَاِنَّكُمْ غٰلِبُوْنَ ۚ وَعَلَى
اللّٰهِ فَتَوَكَّلُوْٓا اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٢٤﴾

25. Banne-là ti dire : « O Moïse ! Zamais nous pou rente là-dans tant ki banne-là reste là-bas. Donc allé toi et to Seignére et zotte-dé combatte *banne-là*. Nous, nous pou reste assizé ici. »

قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِنَّا لَنْ نَّدْخُلَهَآ اَبَدًا مَّا
دَامُوْا فِيْهَا فَاذْهَبْ اَنْتَ وَرَبُّكَ
فَقَاتِلَآ اِنَّا هٰهُنَا قٰعِدُوْنَ ﴿٢٥﴾

26. Li ti dire : « Mo Seignére ! Certainement, mo péna aukène l'autorité sauf lor mo-même et *lor* mo frére, alors faire ène distinction ente nous et *ça* pép rébelle-là. »

قَالَ رَبِّ اِنِّيْ لَآ اَمْلِكُ اِلَّا نَفْسِيْ وَاَخِيْ
فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٦﴾

27. *Allāh* Li ti dire : « Certainement *ça la Terre Sainte-là* li pou interdit pou banne-là pendant quarante ans; zotte pou erré lor la terre, l'esprit troublé. Alors pa prend tracas lor *ça* pép rébelle-là. »

قَالَ فَاِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ اَرْبَعِيْنَ
سَنَةً ۚ يَتِيْهُوْنَ فِي الْاَرْضِ ۗ فَلَا تَاْسَ
عَلَى الْقَوْمِ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٧﴾

R5 28. Et raconte banne-là la vérité lor l'histoire dé garçons Adam, quand zotte tout lé dé ti offére ène sacrifice. Pou ène ça dé-là, ça ti accepté et pou l'aute-là, ça pa ti accepté. *Dézième-là* li ti dire : « Certainement mo pou tué toi. » *Prémier-là* li ti réponne : « Allāh accepté sélement dé la part banne dimounes ki azir avec droitire.

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ ابْنَيْ اٰدَمَ بِالْحَقِّ ۘ اِذْ
قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ اَحَدِهِمَا
وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْاٰخَرِ ۗ قَالَ
لَاَقْتُلَنَّكَ ۗ قَالَ اِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللّٰهُ
مِنَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿٢٨﴾

29. « Si to avoye to la main lor moi pou tué moi, *moi en rétour* mo pa pou avoye mo la main lor toi pou tué toi. En vérité, mo pére Allāh *ki* Seignére banne lé mondes ;

لَئِنْ بَسَطْتَّ اِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِيْ مَآ
اَنَا بِبَاسِطٍ يَّدِيَ اِلَيْكَ لِاَقْتُلَكَ ۚ
اِنِّيْٓ اَخَافُ اللّٰهَ رَبَّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢٩﴾

إِنِّيٓ أُرِيدُ أَن تَبُوٓأَ بِإِثۡمِي وَإِثۡمِكَ
فَتَكُونَ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلنَّارِۚ وَذَٰلِكَ
جَزَٰٓؤُاْ ٱلظَّٰلِمِينَ ٣٠

30. « En vérité, mo oulé ki to rétourne avec sarze mo pécé et to pécé et ki to vinne *ène* dans banne habitants di Fé. Et ça-même récompense banne inzistes. »

فَطَوَّعَتۡ لَهُۥ نَفۡسُهُۥ قَتۡلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُۥ
فَأَصۡبَحَ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٣١

31. Mais so *mauvais* l'esprit ti pousse li pou tué so frére. Donc li ti tué li. Et li ti vinne *ène* dans banne perdants.

فَبَعَثَ ٱللَّهُ غُرَابٗا يَبۡحَثُ فِي ٱلۡأَرۡضِ
لِيُرِيَهُۥ كَيۡفَ يُوَٰرِي سَوۡءَةَ أَخِيهِۚ
قَالَ يَٰوَيۡلَتَىٰٓ أَعَجَزۡتُ أَنۡ أَكُونَ مِثۡلَ
هَٰذَا ٱلۡغُرَابِ فَأُوَٰرِيَ سَوۡءَةَ أَخِيۖ فَأَصۡبَحَ
مِنَ ٱلنَّٰدِمِينَ ٣٢

32. Ensuite Allāh ti avoye ène corbeau ki ti gratte la terre pou ki *Allāh* Li-*Même* montré-li ki maniére caciette cadave so frére. Li ti dire : « Malhére lor moi ! Esse-ki mo incapabe pou vinne couma ça corbeau-là pou caciette cadave mo frére ?» Alors li ti vinne *ène* dans banne ki gagne rémords.

مِنۡ أَجۡلِ ذَٰلِكَ كَتَبۡنَا عَلَىٰ بَنِيٓ
إِسۡرَٰٓءِيلَ أَنَّهُۥ مَن قَتَلَ نَفۡسَۢا بِغَيۡرِ
نَفۡسٍ أَوۡ فَسَادٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ
ٱلنَّاسَ جَمِيعٗا وَمَنۡ أَحۡيَاهَا فَكَأَنَّمَآ
أَحۡيَا ٱلنَّاسَ جَمِيعٗاۚ وَلَقَدۡ جَآءَتۡهُمۡ
رُسُلُنَا بِٱلۡبَيِّنَٰتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرٗا مِّنۡهُم
بَعۡدَ ذَٰلِكَ فِي ٱلۡأَرۡضِ لَمُسۡرِفُونَ ٣٣

33. A cause ça, ki Nous ti prescrire pou banne Zenfants Israël ki : kikène ki tué ène dimoune ki pa finne tué ène l'aute ou soi ki pa finne répanne désorde lor la terre, li couma dire li finne tué tout l'himanité. Et dimoune ki sauve ène la vie, li couma dire li finne donne la vie à tout l'himanité. Et certainement Nou banne Méssazers ti vinne cotte banne-là avec banne Signes clair. Ensuite, même aprés ça, boucoup parmi-zotte commette banne excés lor la terre.

إِنَّمَا جَزَٰٓؤُاْ ٱلَّذِينَ يُحَارِبُونَ ٱللَّهَ وَ
رَسُولَهُۥ وَيَسۡعَوۡنَ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَسَادًا أَن
يُقَتَّلُوٓاْ أَوۡ يُصَلَّبُوٓاْ أَوۡ تُقَطَّعَ أَيۡدِيهِمۡ
وَأَرۡجُلُهُم مِّنۡ خِلَٰفٍ أَوۡ يُنفَوۡاْ مِنَ
ٱلۡأَرۡضِۚ ذَٰلِكَ لَهُمۡ خِزۡيٞ فِي ٱلدُّنۡيَاۖ وَ
لَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ٣٤

34. Banne ki faire la guére conte Allāh et So Méssazer, et ki faire zefforts pou répanne désorde lor la terre, zot récompense li sélement ki bizin tué zotte ou soi cricifié zotte ou soi coupe zot la main li pied côté opposé ou soi expilsé zotte dépi dans pays. Ça, pou zotte li pou ène himiliation dans ça lé monde-là et pou zotte, éna ène grand pinition dans l'Aute lé monde-là ;

إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ مِن قَبۡلِ أَن تَقۡدِرُواْ

35. Excepté banne ki répenti avant ki *ô croyants !* zotte gagne banne-là dans

zot pouvoir. Alors conné ki Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

عَلَيْهِمْ ۚ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۳۵﴾

R 6 36. O banne ki croire ! Craigne Allāh, et serce moyen pou rapproce zotte are Li, et faire zefforts dans *Allāh* So simé pou ki zotte réissi.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَابْتَغُوْٓا اِلَيْهِ الْوَسِيْلَةَ وَجَاهِدُوْا فِيْ سَبِيْلِهٖ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿۳۶﴾

37. En vérité, si banne ki pa croire ti possède tout ça ki trouve lor la terre et autant encore pou offére couma rançon pou sauve zotte are pinition Zour Rézirection, ça pa pou accepté dé zot part. Et pou banne-là, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْ اَنَّ لَهُمْ مَّا فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا وَّمِثْلَهٗ مَعَهٗ لِيَفْتَدُوْا بِهٖ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَا تُقُبِّلَ مِنْهُمْ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۳۷﴾

38. Banne-là pou oulé sorti dépi dans di Fé, mais zotte pa pou capave sorti dépi là-dans. Et pou banne-là, éna ène pinition ki pou diré longtemps.

يُرِيْدُوْنَ اَنْ يَّخْرُجُوْا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ بِخٰرِجِيْنَ مِنْهَا ۫ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيْمٌ ﴿۳۸﴾

39. Et zomme ki coquin et madame ki coquin, coupe zot la mains couma pinition pou zot offense, *ça li* ène pinition exemplaire dé la part Allāh. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوْٓا اَيْدِيَهُمَا جَزَآءًۢ بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِّنَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿۳۹﴾

40. Mais dimoune ki répenti aprés so faute et ki corrize li-même, alors certainement Allāh pou tourne vers li avec clémence. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

فَمَنْ تَابَ مِنْۢ بَعْدِ ظُلْمِهٖ وَاَصْلَحَ فَاِنَّ اللّٰهَ يَتُوْبُ عَلَيْهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۴۰﴾

41. Esse-ki to pa conné ki royaume banne lé ciéls et la terre li pou Allāh ? Li pini dimoune ki Li oulé et Li pardonne dimoune ki Li oulé. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ يُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۴۱﴾

42. O Méssazer ! Pa bizin laisse-zotte mette toi dans la peine *ça* banne ki précipite zotte-mêmes dans mécréance — banne ki dire are zot la bouce : « Nous croire, » tandisse ki zot lé kére pa croire ;

يٰٓاَيُّهَا الرَّسُوْلُ لَا يَحْزُنْكَ الَّذِيْنَ يُسَارِعُوْنَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اٰمَنَّا بِاَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوْبُهُمْ ۛ وَمِنَ الَّذِيْنَ هَادُوْا ۛ

et parmi banne Zuifs éna ki bien content écoute mensonzes et zotte bien écouté pou *rapporte ça are* banne lé zaute dimounes ki pa finne vinne cotte toi. Zotte sanze banne paroles dépi zot *vrai* places *pou déforme zot sens et* zotte dire *zot banne camarades* : « Si donne zotte ça-là, alors accepté li, et si pa donne zotte ça-là, alors faire attention !» Et dimoune ki Allāh oulé testé, to péna aukène pouvoir pou *aide* li conte Allāh. Ça banne-là-ça ki Allāh pa finne oulé pirifié zot lé kére. Pou banne-là, éna la honte dans ça lé monde-là, et pou zotte dans l'Aute lé monde-là éna ène grand pinition.

سَمّٰعُوْنَ لِلْكَذِبِ سَمّٰعُوْنَ لِقَوْمٍ
اٰخَرِيْنَ ۙ لَمْ يَاْتُوْكَ ؕ يُحَرِّفُوْنَ
الْكَلِمَ مِنْۢ بَعْدِ مَوَاضِعِهٖ ۚ يَقُوْلُوْنَ
اِنْ اُوْتِيْتُمْ هٰذَا فَخُذُوْهُ وَ اِنْ لَّمْ
تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوْا ؕ وَ مَنْ يُّرِدِ اللّٰهُ
فِتْنَتَهٗ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهٗ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ؕ
اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَمْ يُرِدِ اللّٰهُ اَنْ يُّطَهِّرَ
قُلُوْبَهُمْ ؕ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ ۚۖ وَّ
لَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿۴۲﴾

43. Banne-là bien content écoute mensonzes. Zotte manze banne di biens ki pa permette. Donc si zotte vinne cotte toi *pou ène zizement*, alors zize ente zotte ou soi détourne toi dé zotte. Et si to détourne toi dé zotte, zamais zotte pou capave faire toi kik mal. Et si to *éna pou* zizé, alors zize ente banne-là avec zistice. En vérité, Allāh content banne ki observe la zistice.

سَمّٰعُوْنَ لِلْكَذِبِ اَكّٰلُوْنَ لِلسُّحْتِ ؕ
فَاِنْ جَآءُوْكَ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ اَوْ
اَعْرِضْ عَنْهُمْ ۚ وَ اِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ
فَلَنْ يَّضُرُّوْكَ شَيْـًٔا ؕ وَ اِنْ حَكَمْتَ
فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ
الْمُقْسِطِيْنَ ﴿۴۳﴾

44. Et couma banne-là pou faire toi *zot* zize tandisse ki zotte éna la Torah are zotte — là-dans éna zizement Allāh ? Ensuite zotte tourne le dos malgré ça. Et ça banne-là pa ditout croyants.

وَ كَيْفَ يُحَكِّمُوْنَكَ وَ عِنْدَهُمُ التَّوْرٰىةُ
فِيْهَا حُكْمُ اللّٰهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْۢ بَعْدِ
ذٰلِكَ ؕ وَ مَاۤ اُولٰٓئِكَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۴۴﴾

R 7 45. En vérité, Nous ti faire déssanne la Torah, là-dans éna guidance et la limiére. Par ça, *ki* banne Prophétes ki ti soumette *totalement à Allāh*, zotte ti pé zize pou banne Zuifs, et *ça banne-là oussi ti faire pareil* : banne dévots et banne doctéres la loi ki ti gagne responsabilité protection Live Allāh et zotte ti témoins lor là. Donc pa craigne dimounes, mais craigne Moi. Et pa vanne Mo banne

اِنَّاۤ اَنْزَلْنَا التَّوْرٰىةَ فِيْهَا هُدًى وَّ
نُوْرٌ ۚ يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّوْنَ الَّذِيْنَ
اَسْلَمُوْا لِلَّذِيْنَ هَادُوْا وَ الرَّبّٰنِيُّوْنَ وَ
الْاَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُوْا مِنْ كِتٰبِ اللّٰهِ
وَ كَانُوْا عَلَيْهِ شُهَدَآءَ ۚ فَلَا تَخْشَوُا
النَّاسَ وَ اخْشَوْنِ وَ لَا تَشْتَرُوْا بِاٰيٰتِيْ

Signes pou ène ti prix. Et banne ki pa zize d'aprés ça ki Allāh finne faire déssanne, ça banne-là ki banne mécréants.

ثَمَنًا قَلِيْلًا ۚ وَمَنْ لَّمْ يَحْكُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْكٰفِرُوْنَ ﴿٤٥﴾

46. Et là-dans, Nous ti prescrire pou banne-là : la vie pou la vie, li zié pou li zié, né nez pou né nez, zoreille pou zoreille, lé dent pou lé dent et pou banne *lé zaute* blessires oussi, bizin faire pareil. Mais dimoune ki rénonce *so* droit lor là, alors ça, li pou ène expiation pou li *pou so banne pécés.* Et banne ki pa zize d'aprés ça ki Allāh finne faire déssanne, ça banne-là ki banne pervers.

وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيْهَآ اَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ ۙ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْاَنْفَ بِالْاَنْفِ وَالْاُذُنَ بِالْاُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ ۙ وَالْجُرُوْحَ قِصَاصٌ ۚ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهٖ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَّهٗ ۚ وَمَنْ لَّمْ يَحْكُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٤٦﴾

47. Et Nous ti avoye aprés banne-là, lor zot traces, Jésus, fils de Marie pou confirmé ça ki ti là divant li dans la Torah. Et Nous ti donne li l'Évanzile — là-dans éna guidance et la limiére pou confirmé ça ki ti là divant li dans la Torah et ène guidance et ène récommandation pou banne ki azir avec droitire.

وَقَفَّيْنَا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ بِعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرٰىةِ ۠ وَاٰتَيْنٰهُ الْاِنْجِيْلَ فِيْهِ هُدًى وَّنُوْرٌ ۙ وَّمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرٰىةِ وَهُدًى وَّمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٤٧﴾

48. Banne pép l'Évanzile bizin zize d'aprés ça ki Allāh finne révélé là-dans et banne ki pa zize d'aprés ça ki Allāh finne faire déssanne, ça banne-là ki banne rébelles.

وَلْيَحْكُمْ اَهْلُ الْاِنْجِيْلِ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فِيْهِ ۚ وَمَنْ لَّمْ يَحْكُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿٤٨﴾

49. Et Nous finne faire déssanne lor toi le Live avec la vérité ki confirme ça ki ti *révélé* dans Live-là ki ti là avant, et couma so gardien. Donc zize ente ça banne-là d'aprés ça ki Allāh finne faire déssanne, et, pa quitte la vérité ki finne vinne cotte toi pou alle suive zot mauvais désirs. Nous finne faire pou sakène d'ente zotte ène la loi et ène façon faire *pou gagne élévations spiritiél.* Si Allāh ti oulé, certainement Li ti pou faire zotte ène sél comminauté. Mais Li *lé* testé zotte dans ça ki Li finne donne zotte. Donc faire zeffort, sakène dépasse l'aute

وَاَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتٰبِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَهُمْ عَمَّا جَآءَكَ مِنَ الْحَقِّ ۗ لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَّمِنْهَاجًا ۚ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَجَعَلَكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلٰكِنْ لِّيَبْلُوَكُمْ فِيْ مَآ اٰتٰىكُمْ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرٰتِ ۚ اِلَى اللّٰهِ

dans banne bon travails. Vers Allāh *ki* zotte tout pou retourné. Alors Li pou informe-zotte *la réalité* lor ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٤٩﴾

50. Et *Nous finne ordonne toi* pou ki to zize ente ça banne-là d'aprés ça ki Allāh finne faire déssanne et pou ki to pa suive zot mauvais désirs et pou ki to mette toi en garde conte zotte, attention ki zotte tente pou éloigne toi are ène partie ça ki Allāh finne faire déssanne lor toi. Mais si banne-là tourne lé dos, alors conné ki certainement Allāh éna l'intention pou pini zotte pou ène partie zot banne pécés. Et, en vérité, boucoup banne dimounes zotte désobéissants.

وَأَنِ احْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللّٰهُ إِلَيْكَ ۖ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمْ أَنَّمَا يُرِيدُ اللّٰهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٥٠﴾

51. Esse-ki banne-là pé serce zizement *l'époque* l'Ignorance ? Et pou ène pép ki éna la foi ferme, ki sanne-là ki meillére ki Allāh pou zizé ?

أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ ۚ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ حُكْمًا لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥١﴾

R 8 52. O banne ki croire ! Pa prend Zuifs et Chrétiens pou camarades. *Banne-là* zotte camarades ente zotte-mêmes. Et parmi zotte, dimoune ki prend ça banne-là pou camarades, li pou certainement *ène* dans ça banne-là. En vérité, Allāh pa guide banne dimounes inziste.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ ۘ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ ۗ إِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٢﴾

53. Et, banne ki dans zot lé kére éna ène maladie, to pou trouve zotte faire vite pou alle zoènne ça banne-là, zotte dire : « Nous pére ki ène malhére tombe lor nous. » Li pa loin ki Allāh améne ène la victoire ou soi kik décision dé So part. Alors banne-là pou régretté ça ki zotte ti caciette dans zot lé kére.

فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَىٰ أَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ ۚ فَعَسَى اللّٰهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِنْ عِنْدِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا أَسَرُّوا فِي أَنْفُسِهِمْ نَادِمِينَ ﴿٥٣﴾

54. Et banne ki croire pou dire : « Esse-ki ça banne-là mêmes ki ti faire serment par Allāh avec zot serments ki pli fort ki certainement zotte-mêmes ti

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهٰؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ ۙ

إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ ۚ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُوا خٰسِرِينَ ﴿٥٤﴾ النصف

avec zotte *ki sincéres* ?» Banne-là zot banne travails pa servi nanrien et zotte rétrouve zotte-mêmes perdants.

يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا مَنْ يَّرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهٖ فَسَوْفَ يَأْتِي اللّٰهُ بِقَوْمٍ يُّحِبُّهُمْ وَيُحِبُّوْنَهٗٓ ۙ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكٰفِرِينَ ۫ يُجَاهِدُوْنَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَلَا يَخَافُوْنَ لَوْمَةَ لَآئِمٍ ۚ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٥﴾

55. O banne ki croire ! D'ente zotte, banne ki rénié zot la foi certainement Allāh pou aména ène l'aute pép *dans zot place*; Li pou content banne-là et banne-là pou content Li, *banne-là pou* bienveillants et himbles pou banne croyants et dirs *et fermes* envers banne mécréants. Banne-là pou litté dans simé Allāh et zotte pa pou pére réproce aukène blamére. Ça, li Allāh So grâce. Li donne-ça dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li montré grand zénérosité, Li Conne-Tout.

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللّٰهُ وَرَسُولُهٗ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ رٰكِعُوْنَ ﴿٥٦﴾

56. Zot camarade li sélement Allāh et So Méssazer et banne croyants ki observe la Priére et ki paye Zakāte, banne-là reste incliné *avec sincérité total.*

وَمَنْ يَّتَوَلَّ اللّٰهَ وَرَسُولَهٗ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْغٰلِبُوْنَ ﴿٥٧﴾ ع

57. Et banne ki prend Allāh et So Méssazer et banne croyants pou camarades *zotte bizin conné ki* en vérité, Allāh So parti ki pou triomphé.

يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُوًا وَّلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ أَوْلِيَآءَ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٥٨﴾

R 9 58. O banne ki croire ! Pa prend pou camarades banne ki faire ène moquerie et ène badinaze are *Islam* - zot rélizion parmi banne ki finne gagne Live avant zotte et ni parmi banne mécréants. Et craigne Allāh si zotte croyants;

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلٰوةِ اتَّخَذُوْهَا هُزُوًا وَّلَعِبًا ۚ ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُوْنَ ﴿٥٩﴾

59. Et quand zotte faire l'appel pou la Priére, banne-là faire ène moquerie et ène badinaze are ça. Ça, li parski banne-là, zotte banne dimounes ki pa raisonné.

قُلْ يٰٓأَهْلَ الْكِتٰبِ هَلْ تَنْقِمُوْنَ مِنَّآ إِلَّآ أَنْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَ

60. Dire : « O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Esse-ki zotte faire-nous réproce simplément parski nous croire dans Allāh et dans ça *révélation* ki finne faire déssanne lor nous et dans ça

révélation ki ti finne faire déssanne avant ? Et, en faite, la plipart parmi zotte, zotte banne pervers.»

مَآ أُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ ۙ وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ
فٰسِقُوْنَ ﴿٦٠﴾

61. Dire : « Esse-ki mo informe zotte ça ki pire ki-ça couma récompense cotte Allāh ? *Ça li destiné pou* banne ki Allāh finne maudit et ki Li finne en colére are zotte; et éna d'ente banne-là ki Li finne faire zotte *vinne* zacots et coçons quand zotte ti faire adoration Satan. Ça banne-là zotte banne pire dimounes dans grade et *zotte-mêmes* pli égaré dépi simé droite. »

قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِّنْ ذٰلِكَ
مَثُوْبَةً عِنْدَ اللّٰهِ ۖ مَنْ لَّعَنَهُ اللّٰهُ وَ
غَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقِرَدَةَ
وَالْخَنَازِيْرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوْتَ ۖ
أُولٰٓئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَّأَضَلُّ عَنْ سَوَآءِ
السَّبِيْلِ ﴿٦١﴾

62. Et quand banne-là vinne cotte zotte, banne-là dire : « Nous croire, » tandisse ki banne-là rente *cotte zotte, ki vrai croyants,* avec mécréance et ressorti avec ça-même. Et Allāh pli conné ça ki banne-là caciette.

وَإِذَا جَآءُوْكُمْ قَالُوْٓا اٰمَنَّا وَقَدْ دَّخَلُوْا
بِالْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوْا بِهٖ ۖ وَاللّٰهُ
أَعْلَمُ بِمَا كَانُوْا يَكْتُمُوْنَ ﴿٦٢﴾

63. Et to pou trouve boucoup d'ente ça banne-là, zotte pé précipite zotte, sakène pli vite ki l'aute, dans pécés et transgression et dans manze banne kit-sozes ki pa permette. Certainement li bien mauvais ça ki zotte faire !

وَتَرٰى كَثِيْرًا مِّنْهُمْ يُسَارِعُوْنَ فِي
الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ ۖ
لَبِئْسَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٦٣﴾

64. Bé ki faire banne dévots et banne doctéres la loi *ki ti responsabes protection Allāh So parole* pa ti empéce banne-là cause banne causés pécés et *empéce* banne-là manze banne sozes ki pa permette ? Certainement li bien mauvais ça ki zotte faire !

لَوْلَا يَنْهٰهُمُ الرَّبّٰنِيُّوْنَ وَالْأَحْبَارُ
عَنْ قَوْلِهِمُ الْإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ ۖ
لَبِئْسَ مَا كَانُوْا يَصْنَعُوْنَ ﴿٦٤﴾

65. Et banne Zuifs dire : « Allāh So la main amaré. » *Banne-là mêmes* zot la mains amaré et pou maudit zotte à cause ça ki zotte dire. Au contraire, So dé la mains ouvert en grand. Li dépense couma Li oulé. Et ça ki finne faire déssanne lor toi, dé la part to Seignére, pou augmente certainement rébellion et mécréance

وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ يَدُ اللّٰهِ مَغْلُوْلَةٌ ۖ
غُلَّتْ أَيْدِيْهِمْ وَلُعِنُوْا بِمَا قَالُوْا ۘ بَلْ
يَدٰهُ مَبْسُوْطَتٰنِ ۙ يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَآءُ ۖ
وَلَيَزِيْدَنَّ كَثِيْرًا مِّنْهُمْ مَّآ أُنْزِلَ
إِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَّكُفْرًا ۖ وَ

boucoup dimounes d'ente banne-là. Et Nous finne mette ente banne-là l'ennemité et la haine ziska Zour Rézirection. Sak fois ki banne-là allime di fé la guére, Allāh teigne li. Et zotte *serce pou* répanne désorde *partout* lor la terre. Et Allāh pa content banne séméres désorde.

أَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ
إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۚ كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا
لِّلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ ۚ وَيَسْعَوْنَ فِي
الْأَرْضِ فَسَادًا ۚ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ
الْمُفْسِدِينَ ﴿٦٥﴾

66. Et si banne ki finne gagne Live *avant Islam* ti croire et ti azir avec droitire, certainement Nous ti pou débarasse zotte are zot banne mauvais, et certainement Nous ti pou faire zotte rente dans banne Zardins cotte éna grand bonhére.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا
لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأَدْخَلْنَاهُمْ
جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٦٦﴾

67. Et si banne-là ti observe la Torah et l'Évanzile et ça *Live* ki finne faire déssanne lor zotte *astére-là* dé la part zot Seignére, certainement zotte ti pou manze dans ça *banne bon kit-sozes* ki là-haut zotte et dans ça ki en-bas zot li pieds. Parmi banne-là, éna ène groupe modéré tandisse ki boucoup parmi banne-là, li bien mauvais ça ki zotte faire.

وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَاةَ وَالْإِنجِيلَ
وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِم مِّن رَّبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِن
فَوْقِهِمْ وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِم ۚ مِّنْهُمْ
أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ سَاءَ
مَا يَعْمَلُونَ ﴿٦٧﴾ ع

R 10 68. O Méssazer ! Transmette *bien* ça *Méssaze* ki finne faire déssanne lor toi dé la part to Seignére. Et si to pa faire *ça*, alors to pa finne transmette So Méssaze. Et Allāh pou protèze toi conte banne dimounes. En vérité, Allāh pa guide *ça* pép ki mécréant.

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ
مِن رَّبِّكَ ۖ وَإِن لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ
رِسَالَتَهُ ۚ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ ۗ
إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾

69. Dire : « O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Zotte péna aukène fondation tant ki zotte pa observe la Torah et l'Évanzile et ça *Live* ki finne faire déssanne lor zotte *astére là* dé la part zot Seignére. » Et certainement ça ki to Seignére finne faire déssanne lor toi, li pou augmente rébellion et mécréance boucoup d'ente banne-là. Donc pa tourmente toi pou *ça* pép mécréant-là.

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ حَتَّىٰ
تُقِيمُوا التَّوْرَاةَ وَالْإِنجِيلَ وَمَا أُنزِلَ
إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ ۗ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا
مِّنْهُم مَّا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ
طُغْيَانًا وَكُفْرًا ۖ فَلَا تَأْسَ عَلَى
الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٦٩﴾

70. En vérité, banne ki croire et banne Zuifs et banne Sabéens et banne Chrétiens — banne ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour, et ki faire banne bon actions, zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئُونَ وَالنَّصَارَىٰ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٧٠﴾

71. Certainement Nous ti prend ène l'engazement are banne Zenfants Israël, et Nous ti avoye banne Méssazers cotte banne-là. *Mais* sak fois ki ène Méssazer ti vinne cotte zotte are ça ki zot lé kére pa ti désiré, zotte ti traite ène groupe dé mentéres et zotte ti rode pou tué ène groupe.

لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رُسُلًا ۖ كُلَّمَا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنْفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ﴿٧١﴾

72. Et banne-là, zotte ti pensé ki pa pou éna pinition. Donc zotte finne vinne avégues et sourdes. Ensuite Allāh ti tourne vers zotte avec clémence. Là oussi boucoup d'ente zotte finne *préfére* reste avégues et sourdes. Et Allāh guette bien ça ki zotte pé faire.

وَحَسِبُوا أَلَّا تَكُونَ فِتْنَةٌ فَعَمُوا وَصَمُّوا ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُّوا كَثِيرٌ مِنْهُمْ ۚ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٧٢﴾

73. Certainement zotte faire mécréance, banne ki dire : « En vérité, Allāh Li-Même le Méssie, fils de Marie, » tandisse ki le Méssie *li-même* ti dire : « O banne Zenfants Israël ! Adore Allāh Ki mo Seignére et zot Seignére. » En vérité, dimoune ki associé partenaires are Allāh, Allāh finne interdire Paradis pou li et place cotte li pou resté pou di Fé. Et pa pou éna aukène aide pou banne ki faire le mal.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۖ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ ۖ إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ ۖ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٧٣﴾

74. Certainement zotte faire mécréance banne ki dire : « En vérité, Allāh Li ène dans trois-là, » tandisse ki péna aukène ki digne d'adoration excepté *ça* Ène Sél BonDié-*là* et si zotte pa rénonce ça ki zotte pé dire, certainement ène pinition ki donne boucoup doulére pou attrape banne mécréants parmi zotte.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ ۘ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۚ وَإِنْ لَمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٤﴾

75. Alors esse-ki banne-là pa pou tourne vers Allāh *avec répentance* et dimanne So pardon alors ki Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié ?

أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللّٰهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ ؕ
وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٧٥﴾

76. Le Méssie, fils de Marie ti sélement ène Méssazer. Avant li, tout banne Méssazers finne mort. Et so mama ti *ène madame* vertueuse. Zotte tout lé-dé ti pé consomme nourritire. Guetté couma Nous explique clairement banne Signes pou banne-là *zot bien*. Et guetté couma zotte finne détourné *are la vérité*.

مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ ۚ قَدْ
خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ؕ وَأُمُّهُ
صِدِّيقَةٌ ؕ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ ؕ اُنْظُرْ
كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْاٰيٰتِ ثُمَّ انْظُرْ أَنّٰى
يُؤْفَكُونَ ﴿٧٦﴾

77. Dire-*zotte* : « Esse-ki zotte pou adore en déhors Allāh ça ki péna pouvoir pou faire zotte ni le mal ni le bien ? Et Allāh Li-Même Li Bien -Tandé, Li Conne-Tout. »

قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ
لَكُمْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا ؕ وَاللّٰهُ هُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ﴿٧٧﴾

78. Dire : « O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Pa faire banne exazérations inziste dans zot rélizion et pa suive banne mauvais désirs ène pép ki ti égaré auparavant et ki ti égare boucoup *dimounes* et ki ti écarté dépi simé droite. »

قُلْ يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ
غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوٓا أَهْوَآءَ قَوْمٍ
قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَضَلُّوا كَثِيرًا وَّ
ضَلُّوا عَنْ سَوَآءِ السَّبِيلِ ﴿٧٨﴾ ع

R 11 79. Ça banne parmi banne Zenfants Israël ki ti mécréants, zotte ti maudit par la bouce David et Jésus, fils de Marie. Ça, li à cause zotte ti désobéir et zotte ti commette banne excés.

لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ
عَلٰى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ؕ
ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَّكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٧٩﴾

80. Banne-là pa ti réténir zotte-mêmes ente zotte are banne sozes blâmabe ki zotte ti pé pratiqué. Vraimême bien mauvais ça ki zotte ti pé faire !

كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُّنْكَرٍ فَعَلُوهُ ؕ
لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٨٠﴾

81. To pou trouve boucoup dans *ça* banne-là, zotte prend pou camarades banne mécréants. En vérité, li bien mauvais ça ki zot l'âme finne avoye

تَرٰى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ
كَفَرُوا ؕ لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ

divant pou zotte *avec réziltat* ki Allāh finne en colére are zotte. Et zotte pou reste longtemps dans pinition-là.

أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَفِي
الْعَذَابِ هُمْ خٰلِدُوْنَ ﴿۸۱﴾

82. Et si zotte ti croire dans Allāh et dans *ça* Prophéte-là et dans ça ki finne faire déssanne lor li, zotte pa ti pou prend banne-là pou camarades; mais boucoup parmi zotte, zotte banne transgresséres.

وَلَوْ كَانُوْا يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالنَّبِيِّ وَ
مَآ أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوْهُمْ أَوْلِيَآءَ وَ
لٰكِنَّ كَثِيْرًا مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿۸۲﴾

83. To pou trouve certainement ki, parmi tout banne dimounes, banne Zuifs et banne associatéres, zotte pire dans zot hostilité envers banne croyants. Et, certainement to pou trouve parmi ça banne-là, banne ki dire : « Nous, nous banne Chrétiens, » *zotte* zotte pli prés are banne croyants dans l'affection. Ça, li parski parmi zotte, éna banne savants et banne moines et ki banne-là pa orgueillé.

لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِّلَّذِيْنَ
اٰمَنُوا الْيَهُوْدَ وَالَّذِيْنَ أَشْرَكُوْا ۚ وَ
لَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَّوَدَّةً لِّلَّذِيْنَ
اٰمَنُوا الَّذِيْنَ قَالُوْا إِنَّا نَصٰرٰى ۗ ذٰلِكَ
بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيْسِيْنَ وَرُهْبَانًا وَّأَنَّهُمْ
لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿۸۳﴾

Partie 7

84. Et quand banne-là écoute ça ki finne faire déssanne lor le Méssazer, to trouve zot li zié débordé are larmes à cause la vérité ki zotte finne réconnaîte. Zotte dire : « Nou Seignére ! Nous finne croire, alors inscrire-nous dans banne ki donne *vrai* témoignaze.

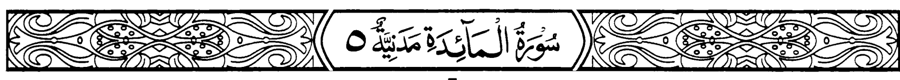
وَإِذَا سَمِعُوْا مَآ أُنْزِلَ إِلَى
الرَّسُوْلِ تَرٰٓى أَعْيُنَهُمْ تَفِيْضُ مِنَ
الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوْا مِنَ الْحَقِّ ۚ يَقُوْلُوْنَ
رَبَّنَآ اٰمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿۸۴﴾

85. « Et bé ki faire nous pa pou croire dans Allāh et dans ça la vérité ki finne vinne cotte nous tandisse ki nous éna ène désir fort ki nou Seignére faire nous rente dans groupe banne *dimounes* vertueux ?»

وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَا جَآءَنَا
مِنَ الْحَقِّ ۙ وَنَطْمَعُ أَنْ يُّدْخِلَنَا رَبُّنَا
مَعَ الْقَوْمِ الصّٰلِحِيْنَ ﴿۸۵﴾

86. A cause ça ki banne-là finne dire, Allāh finne récompense zotte are banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Zotte pou reste tout lé temps là-dans. Et ça, li récompense banne ki faire le bien.

فَأَثَابَهُمُ اللّٰهُ بِمَا قَالُوْا جَنّٰتٍ تَجْرِيْ
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۗ وَ
ذٰلِكَ جَزَآءُ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۸۶﴾

87. Et banne ki pa ti croire et ki ti prend Nou banne Signes pou mensonzes, ça banne-là *ki* banne habitants l'Enfer.

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ
اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿۸۷﴾ ع

R12 88. O banne ki croire ! Pa déclare interdit banne sozes pur ki Allāh finne permette pou zotte. Et pa dépasse limites. En vérité, Allāh pa content banne ki dépasse limites.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُحَرِّمُوْا طَيِّبٰتِ
مَآ اَحَلَّ اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ
لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِيْنَ ﴿۸۸﴾

89. Et dans provision ki Allāh finne donne zotte, manze ça ki permette et ki bon *sélon goût, la santé et circonstance.* Et craigne Allāh dans Ki zotte croire.

وَكُلُوْا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ حَلٰلًا طَيِّبًا ۪ وَّ
اتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيْٓ اَنْتُمْ بِهٖ مُؤْمِنُوْنَ ﴿۸۹﴾

90. Allāh pa pou attrape zotte pou zot serments sans valére, mais Li pou attrape zotte pou banne serments cotte zotte finne faire banne promesses. Et so l'expiation, *bizin* donne manzé disse pauves avec ça ki normalement zotte nourri zot famille; ou soi habille banne-là; ou soi libére ène esclave. Mais dimoune ki pa trouve *aukène ça banne moyens-là,* alors *li bizin observe* trois zours carême. Ça, li ène expiation pou zot l'engazement quand zotte faire serment. Et *autant ki possibe* respecté zot serments. Coumme ça-même Allāh explique zotte clairement So banne Signes pou ki zotte réconnaissant.

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللّٰهُ بِاللَّغْوِ فِيْٓ اَيْمَانِكُمْ
وَلٰكِنْ يُّؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُّمُ الْاَيْمَانَ ۚ
فَكَفَّارَتُهٗٓ اِطْعَامُ عَشَرَةِ مَسٰكِيْنَ مِنْ
اَوْسَطِ مَا تُطْعِمُوْنَ اَهْلِيْكُمْ اَوْ كِسْوَتُهُمْ
اَوْ تَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ ؕ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ
ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ ؕ ذٰلِكَ كَفَّارَةُ اَيْمَانِكُمْ اِذَا
حَلَفْتُمْ ؕ وَاحْفَظُوْٓا اَيْمَانَكُمْ ؕ كَذٰلِكَ
يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿۹۰﴾

91. O banne ki croire ! Banne intoxicants et banne zoué la sance et *adoration* banne idoles et banne fléces divinatoire, *tout ça,* li sélement Satan so travail malprope. Donc reste éloigné are *tout* ça pou ki zotte réissi.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّمَا الْخَمْرُ وَ
الْمَيْسِرُ وَالْاَنْصَابُ وَالْاَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ
عَمَلِ الشَّيْطٰنِ فَاجْتَنِبُوْهُ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُوْنَ ﴿۹۱﴾

92. Satan li désire sélement créé l'ennemité et la haine parmi zotte par moyen banne intoxicants et banne zoué la sance et *li sélement désire* détourne zotte dépi mazine Allāh et la Priére. Alors, esse-ki zotte pou absténir ?

اِنَّمَا يُرِيْدُ الشَّيْطٰنُ اَنْ يُّوْقِعَ بَيْنَكُمُ
الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَآءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَ
يَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ وَعَنِ الصَّلٰوةِ ۚ
فَهَلْ اَنْتُمْ مُّنْتَهُوْنَ ﴿۹۲﴾

93. Et obéir Allāh et obéir le Méssazer et faire attention ! Et si zotte tourne lé dos, alors conné ki responsabilité Nou Méssazer li sélement pou transmette clairement Méssaze-là.

وَ اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَ اَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ
وَاحْذَرُوْا ۚ فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّمَا عَلٰى
رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ﴿٩٣﴾

94. Péna aukène pécé lor banne ki croire et ki faire banne bon actions pou ça ki zotte manzé pourvi ki zotte azir avec droitire, ki zotte croire et ki zotte faire banne bon travails, ensuite ki zotte azir avec *plisse* droitire, et ki zotte croire *plisse*, ensuite ki zotte azir avec droitire *plisse encore*, et ki zotte faire le bien. Et Allāh content banne ki faire le bien.

لَيْسَ عَلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ جُنَاحٌ فِيْمَا طَعِمُوْٓا اِذَا مَا
اتَّقَوْا وَّاٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ثُمَّ
اتَّقَوْا وَّاٰمَنُوْا ثُمَّ اتَّقَوْا وَّاَحْسَنُوْا ۚ وَ
اللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٩٤﴾ ع ١٢/٢

R13 95. O banne ki croire ! Certainement Allāh pou testé zotte avec ène *tipti* zaffaire : ça zanimau la chasse ki dans portée zot la main et zot lances, pou ki Allāh distingue banne ki craigne Li en sécret. Et banne ki dépasse limites aprés ça, zotte pou gagne ène pinition ki donne boucoup doulére.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَيَبْلُوَنَّكُمُ اللّٰهُ
بِشَيْءٍ مِّنَ الصَّيْدِ تَنَالُهٗٓ اَيْدِيْكُمْ وَ
رِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللّٰهُ مَنْ يَّخَافُهٗ
بِالْغَيْبِ ۚ فَمَنِ اعْتَدٰى بَعْدَ ذٰلِكَ
فَلَهٗ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٩٥﴾

96. O banne ki croire ! Pa tué zibié quand zotte dans l'état pélerinaze. Et dimoune ki, dans zotte, tué ça délibérément, alors couma compensation *bizin* ène zanimau domestique pareil couma ça ki li finne tué, d'aprés décision dé dimounes droite parmi zotte; *li* ène sacrifice ki bizin arrive la Ka'aba; ou soi couma expiation, *li* donne manzé banne pauves ou soi so équivalent en carême pou ki li goûte mauvais conséquences so action. Allāh finne ferme li zié lor ça ki finne passé. Mais dimoune ki récommencé, Allāh pou pini li *pou so offense*. Et Allāh Li Tout-Puissant et Li éna pouvoir pou donne pinition ki bizin.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ
وَاَنْتُمْ حُرُمٌ ۚ وَمَنْ قَتَلَهٗ مِنْكُمْ مُّتَعَمِّدًا
فَجَزَآءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ
بِهٖ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ هَدْيًا بٰلِغَ
الْكَعْبَةِ اَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسٰكِيْنَ اَوْ
عَدْلُ ذٰلِكَ صِيَامًا لِّيَذُوْقَ وَبَالَ اَمْرِهٖ ۚ
عَفَا اللّٰهُ عَمَّا سَلَفَ ۚ وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمُ
اللّٰهُ مِنْهُ ۚ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٩٦﴾

97. Finne permette ki zotte attrape zibié la mer et consomme-li ; li ène bénéfice pou zotte et pou banne voyazéres. Mais la chasse zanimaux la terre, li pa permette pou zotte tant ki zotte dans l'état Pélerinaze. Et craigne Allāh vers Ki zotte pou rassemblé.

أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَاعًا
لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ ۚ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ
الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِيٓ
إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩٧﴾

98. Allāh finne faire la Ka'aba, la Caze Sacré, ène soutien *rélizié et économik* pou banne dimounes et oussi le Mois Sacré, et banne offrandes et banne *zanimaux sacrifices avec* colliers. Li coumme ça, pou ki zotte conné ki Allāh conne bien ça ki dans banne lé ciéls et ça ki lor la terre et ki Allāh conne bien tout kit-soze.

جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ
قِيَامًا لِّلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَ
الْقَلَآئِدَ ۚ ذَٰلِكَ لِتَعْلَمُوٓا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ
مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ
اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٩٨﴾

99. Conné ki Allāh Li Sévére dans *So* pinition et ki Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Misericordié.

اِعْلَمُوٓا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩٩﴾

100. Résponsabilité le Méssazer li sélement pou transmette clairement Méssaze-là. Et Allāh conné ça ki zotte laisse paraîte et ça ki zotte caciette.

مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلٰغُ ۗ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿١٠٠﴾

101. Dire : « Ça ki impur et ça ki pur, zotte pa pareil comié-même ki l'abondance ça ki impur-là *capave* séduire toi. Alors craigne Allāh ô banne dimounes intellizent pou ki zotte réissi.

قُل لَّا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ
أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ ۚ فَاتَّقُوا اللَّهَ
يٰٓأُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠١﴾

R14 102. O banne ki croire ! Pa pose questions lor banne sozes ki, si révéle zotte ça, ça pou mette zotte dans tracas.[36] Et si zotte pose question lor ça, quand pé faire déssanne le Coran, pou

يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَسْـَٔلُوا عَنْ
أَشْيَآءَ إِنْ تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ ۚ وَإِنْ
تَسْـَٔلُوا عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ الْقُرْاٰنُ

---

36. Bien sire, Allāh pa pou donne banne dimounes banne instrictions ki pou faire-zotte di tort. En faite, dans So miséricorde, Allāh pa donne banne instrictions trop détaillé parski ça ti pou difficile pou certains pou suive, ti pou donne-zotte la peine.

révéle zotte ça. Allāh finne laisse ça dé côté *par bienveillance.* Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Indilzent.

تُبْدَ لَكُمْ ۭ عَفَا اللّٰهُ عَنْهَا ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ
حَلِيْمٌ ﴿١٠٢﴾

103. Avant zotte *oussi,* ène pép ti pose questions lor ça *banne sozes-là.* Ensuite zotte ti réfize croire là-dans.

قَدْ سَاَلَهَا قَوْمٌ مِّنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ
اَصْبَحُوْا بِهَا كٰفِرِيْنَ ﴿١٠٣﴾

104. Allāh pa finne ordonne ni Bahīra, ni Sāiba, ni Wasīla, ni Hāmi.[37] Mais banne mécréants zotte invente mensonze conte Allāh. Et la plipart parmi banne-là pa servi *zot* l'esprit.

مَا جَعَلَ اللّٰهُ مِنْۢ بَحِيْرَةٍ وَّلَا سَآئِبَةٍ
وَّلَا وَصِيْلَةٍ وَّلَا حَامٍ ۙ وَّلٰكِنَّ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ ۭ وَ
اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿١٠٤﴾

105. Et quand dire banne-là : « Vinne vers ça ki Allāh finne faire déssanne et vers le Méssazer, » zotte

وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا اِلٰى مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ
وَاِلَى الرَّسُوْلِ قَالُوْا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا

---

37. 'Bahīrah', li nom ki banne païens ti donne ène samelle ki zotte ti libéré aprés ki li ti mette bas cinq fois et ki zotte ti fanne so dé zoreilles. Zotte ti consacré li à ène divinité. Donc zotte pa ti servi so di lait et zotte pa ti faire li saryé nanrien. 'Sāiba', li samelle ki aprés ki li finne gagne cinq piti, li ti libe, li ti libe pou alle pâtiraze et l'endroit cotte boire dilo.

'Wasīlah', li ène samelle (ou soi ène brébis ou soi ène sévre) ki banne-là ti donne-li so libérté aprés ki li finne mette bas sept fois à suive. Si septième fois, li mette bas ène fémelle ék ène mâle, ti laisse ça dé-là oussi libe.

'Hāmi', li ène sameau-mâle ki zotte ti largué aprés ki li ti zénitére ène septième piti. Li ti libe pou alle pâtiraze ék l'endroit cotte boire dilo.

Dans dé versets zisse avant, finne dire ki pou banne tipti détails, li lor banne dimounes-mêmes pou faire la loi; mais ça verset-là montré clair ki lor banne zaffaires fondamental, ça liberté-là pa permette, parski dans banne sozes fondamental, l'inanimité li essentiél, ène diverzence d'opinions lor ça, capave vinne danzéré quand mette en pratique. Ça verset-là montré ki l'intél-lizence dé l'homme li pa capave faire banne la lois par rapport à banne questions fondamental. Banne Arabes ti éna l'habitide prend nom zot idoles pou zotte largue banne sameaux. Ça pratique-là li ti rempli are siperstitions et li ti bien bête, parski ça banne zanimaux-là ène fois libéré, zotte ti pé cause banne dégâts considérabe cotte zotte ti pé passé. Le Coran faire référence à ça mauvais pratique-là couma ène l'exempe banne la lois ki faire par *l'homme* et li donne ène avertissement à banne Chrétiens ki questionne sazesse d'ène la loi révélé; li dire ki zotte bizin tire léçon dé ça banne sozes moralement dégradant ki banne païens arabe ti pé pratiqué parski zotte pa ti éna ène la loi révélé pou guide zotte.

réponne : « Li siffit pou nous ça ki nous finne trouve nou banne papa grand-papas là-dans. » Ki ça ça ! Même ki zot papa grand-papas pa ti conne nanrien et ki zotte pa ti guidé ?

عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا ؕ اَوَلَوْ كَانَ اٰبَآؤُهُمْ لَا
يَعْلَمُوْنَ شَيْـًٔا وَّلَا يَهْتَدُوْنَ ﴿۱۰۵﴾

106. O banne ki croire ! Sirveille zotte-mêmes ! Dimoune ki finne égaré, li pa capave faire zotte aukène mal si *zotte* zotte *bien* guidé. Zotte tout pou rétourne vers Allāh et Li pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا عَلَيْكُمْ اَنْفُسَكُمْ ۚ
لَا يَضُرُّكُمْ مَّنْ ضَلَّ اِذَا اهْتَدَيْتُمْ ؕ اِلَى
اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۱۰۶﴾

107. O banne ki croire ! Quand la mort costé are kikène parmi zotte, quand pé faire testament, *bizin* témoignaze dé zommes droite parmi zotte ; ou soi dé lé zaute zommes étranzer dans cas zotte pé voyaze dans pays et ki malhére la mort arrive zotte. Zotte réténir tout lé dé aprés la Priére *pou ki banne-là donne témoignaze*. Et si zotte *ki concerné* éna kik doute, alors tout lé dé bizin faire serment par Allāh, *zotte dire :* « Nous pa pou prend aukène prix en éssanze pou ça *témoignaze-là,* même si li ène parent proce *pou nous,* et nous pa pou caciette témoignaze *ki finne prescrire par* Allāh ; sinon certainement nous pou *compté* dans banne ki commette pécé. »

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ
اِذَا حَضَرَ اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ حِيْنَ
الْوَصِيَّةِ اثْنٰنِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ اَوْ
اٰخَرٰنِ مِنْ غَيْرِكُمْ اِنْ اَنْتُمْ
ضَرَبْتُمْ فِي الْاَرْضِ فَاَصَابَتْكُمْ
مُّصِيْبَةُ الْمَوْتِ ؕ تَحْبِسُوْنَهُمَا مِنْۢ بَعْدِ
الصَّلٰوةِ فَيُقْسِمٰنِ بِاللّٰهِ اِنِ ارْتَبْتُمْ لَا
نَشْتَرِيْ بِهٖ ثَمَنًا وَّلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى ۙ وَ
لَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللّٰهِ اِنَّاۤ اِذًا لَّمِنَ
الْاٰثِمِيْنَ ﴿۱۰۷﴾

108. Mais si arrive conné ki ça dé-là finne commette pécé-*faire fausse serment*, alors dé lé zautes, parmi banne ki dé prémiers-là finne empêce zotte gagne zot droit, *ça dé lé zautes-là* pou prend place ça dé *prémiers*-là. Alors zotte dé-là pou faire serment avec nom Allāh, *zotte pou dire* : « Nou témoignaze li pli ziste ki témoignaze ça dé-là et nous pa finne dépasse limites. Sinon, certainement

فَاِنْ عُثِرَ عَلٰۤى اَنَّهُمَا اسْتَحَقَّاۤ اِثْمًا
فَاٰخَرٰنِ يَقُوْمٰنِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِيْنَ
اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْاَوْلَيٰنِ فَيُقْسِمٰنِ
بِاللّٰهِ لَشَهَادَتُنَاۤ اَحَقُّ مِنْ
شَهَادَتِهِمَا وَمَا اعْتَدَيْنَاۤ ۖ اِنَّاۤ اِذًا

nous pou *compté* dans banne transgresséres *dans régard Allāh.*»[38]

لَمِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٠٨﴾

109. Coumme ça, li pli probabe ki banne-là pou donne témoignaze sélon so banne faits, sinon zotte pou éna la crainte ki aprés serments banne *lé zautes*-là, *zot prope* serments-là pou rézété. Et craigne Allāh et écouté. Et Allāh pa guide *ça* pép *ki* désobéissant.

ذٰلِكَ أَدْنٰٓى أَنْ يَّأْتُوْا بِالشَّهَادَةِ عَلٰى
وَجْهِهَآ أَوْ يَخَافُوْٓا أَنْ تُرَدَّ أَيْمَانٌۢ بَعْدَ
أَيْمَانِهِمْ ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاسْمَعُوْا ؕ وَاللّٰهُ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿١٠٩﴾

R15 110. *Mazine* zour cotte Allāh pou rassemblé tout banne Méssazers et pou dimandé : « Bé ki réponse zotte ti gagné ?» Banne-là pou dire : « Nous péna aukène *vrai* connaissance. En vérité, To-Même Ki Meillére Savant banne sozes ki caciette. »

يَوْمَ يَجْمَعُ اللّٰهُ الرُّسُلَ فَيَقُوْلُ مَاذَآ
أُجِبْتُمْ ؕ قَالُوْا لَا عِلْمَ لَنَا ؕ إِنَّكَ أَنْتَ
عَلَّامُ الْغُيُوْبِ ﴿١١٠﴾

111. Et quand Allāh pou dire : « O Jésus, fils de Marie ! Rappelle Mo grâce lor toi et lor to mama quand Mo ti fortifié toi avec l'Esprit dé Saintété ; *donc* to ti pé cause are dimounes dans *to* berceau et dans l'âze mir ;[39] et *rappelle oussi* quand Mo ti enseigne toi le Live et la Sazesse et la Torah et L'Evanzile; et quand, avec Mo l'orde, are l'arzile to ti créé couma forme ène zoiseau. Ensuite, to ti soufflé là-dans *ène nouveau l'esprit,* alors, avec Mo l'orde; li ti vinne ène zoiseau *spiritiél* et to ti guéri banne avégues et banne léprés, avec Mo l'orde ; et quand, avec Mo l'orde, to ti réssissite banne ki ti mort *spiritiellement,* et quand Mo ti protèze toi conte banne Zenfants Israël *pou zotte pa*

إِذْ قَالَ اللّٰهُ يٰعِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ
نِعْمَتِيْ عَلَيْكَ وَعَلٰى وَالِدَتِكَ ۘ إِذْ
أَيَّدْتُّكَ بِرُوْحِ الْقُدُسِ ۗ تُكَلِّمُ النَّاسَ
فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا ۚ وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتٰبَ
وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰىةَ وَالْإِنْجِيْلَ ۚ وَإِذْ
تَخْلُقُ مِنَ الطِّيْنِ كَهَيْـَٔةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِيْ
فَتَنْفُخُ فِيْهَا فَتَكُوْنُ طَيْرًۢا بِإِذْنِيْ
وَتُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِيْ ۚ وَ
إِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتٰى بِإِذْنِيْ ۚ وَإِذْ كَفَفْتُ
بَنِيْٓ إِسْرَآءِيْلَ عَنْكَ إِذْ جِئْتَهُمْ

38. Ça verset-là présente cas cotte tout banne témoins zotte présent; et pé accorde priorité à ça dé témoins ki pli proce par lien di sang. Ça li clair d'aprés verset 107.

39. Ça li ène expression ki montré ki Jésus ti pé dire banne paroles dé sazesse et dé spiritialité dépi ki li ti bien tipti, et ça ti continié, ziska ène l'âze avancé. Mot 'kahlan' faire référence à ça période la vie ène dimoune cotte so sévé pé commence vinne blanc et ki alle ziska l'âze avancé. Ça verset-là montré révolition spiritiél ki banne Prophétes Allāh amené. Li ranne hommaze à banne bél qualités dé Jésus. Parmi tout banne Prophétes, ti soisir li pou faire banne tel transformations mirakilé-là.

tué toi, quand to ti vinne cotte banne-là avec banne Signes clair. Alors ça banne ki pa ti croire d'ente-zotte ti dire : « Ça li sélement ène tromperie clair. »

بِالْبَيِّنٰتِ فَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ
إِنْ هٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿١١١﴾

112. Et quand Mo ti donne banne discipes-là révélation, *Mo ti dire* : « Croire dans Moi et dans Mo Méssazer, » banne-là ti dire : « Nous croire et *Toi* ! Faire témoignaze nou soumission. »

وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْحَوَارِيّٖنَ أَنْ اٰمِنُوْا بِيْ
وَبِرَسُوْلِيْ ۚ قَالُوْٓا اٰمَنَّا وَاشْهَدْ بِأَنَّنَا
مُسْلِمُوْنَ ﴿١١٢﴾

113. Quand banne discipes ti dire : « O Jésus, fils de Marie ! Esse-ki to Seignére capave faire déssanne lor nous dépi lor lé ciél ène la tabe garni ?» Li ti réponne : « Craigne Allāh, si zotte croyants. »

إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّوْنَ يٰعِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ
هَلْ يَسْتَطِيْعُ رَبُّكَ أَنْ يُّنَزِّلَ عَلَيْنَا
مَآئِدَةً مِّنَ السَّمَآءِ ۗ قَالَ اتَّقُوا اللّٰهَ
إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١١٣﴾

114. Banne-là ti dire : « Nous oulé ki nous manze dépi là-dans et ki nou lé kére gagne tranquilité et ki nous conné ki to finne dire-nous la vérité et ki nous vinne témoins lor là. »

قَالُوْا نُرِيْدُ أَنْ نَّأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ
قُلُوْبُنَا وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ صَدَقْتَنَا وَ
نَكُوْنَ عَلَيْهَا مِنَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿١١٤﴾ ربع

115. Jésus, fils de Marie ti dire : « O Allāh ! Nou Seignére ! Faire déssanne lor nous, dépi lor lé ciél, ène la tabe garni pou ki li ène fête pou nous, pou nou banne prémiers et pou nou banne derniers et *pou ki li* ène *grand* Signe dé To part. Et accorde-nous *nou* provision. Et To-Même Meillére dans banne ki donne provisions. »

قَالَ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللّٰهُمَّ رَبَّنَآ أَنْزِلْ
عَلَيْنَا مَآئِدَةً مِّنَ السَّمَآءِ تَكُوْنُ لَنَا
عِيْدًا لِّأَوَّلِنَا وَاٰخِرِنَا وَاٰيَةً مِّنْكَ ۚ وَ
ارْزُقْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ﴿١١٥﴾

116. Allāh ti dire : « En vérité, Mo pou faire déssanne ça lor zotte, mais banne parmi zotte ki pa croire aprés ça, certainement Mo pou donne banne-là ène pinition ki Mo pa pou donne aukène *l'aute pép* dans entier lé monde. »

قَالَ اللّٰهُ إِنِّيْ مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ ۚ فَمَنْ
يَّكْفُرْ بَعْدُ مِنْكُمْ فَإِنِّيْٓ أُعَذِّبُهٗ عَذَابًا
لَّآ أُعَذِّبُهٗٓ أَحَدًا مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١١٦﴾

R 16 117. Et *rappelle* quand Allāh pou dire : « O Jésus, Fils de Marie ! Esse-ki to ti dire banne dimounes : 'Prend-moi et mo mama pou dé bondiés à parte Allāh' ?» Li pou dire : « *Toi* To Pur ! Li pa possibe ki

وَإِذْ قَالَ اللّٰهُ يٰعِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ ءَأَنْتَ
قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُوْنِيْ وَأُمِّيَ إِلٰهَيْنِ
مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۗ قَالَ سُبْحٰنَكَ مَا يَكُوْنُ

لِيْ أَنْ أَقُوْلَ مَا لَيْسَ لِيْ بِحَقٍّ إِنْ
كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلَمُ مَا فِيْ
نَفْسِيْ وَلَا أَعْلَمُ مَا فِيْ نَفْسِكَ إِنَّكَ
أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوْبِ ﴿١١٧﴾

mo dire ça ki mo péna droit *dire*. Si mo ti dire ça, certainement To ti pou conne li. To conné ça ki dans mo l'esprit et mo pa conné ça ki dans To l'esprit. En vérité, To-Même Meillére Savant banne sozes ki caciette.

مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِيْ بِهِ أَنِ
اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبِّيْ وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُ
عَلَيْهِمْ شَهِيْدًا مَّا دُمْتُ فِيْهِمْ فَلَمَّا
تَوَفَّيْتَنِيْ كُنْتَ أَنْتَ الرَّقِيْبَ
عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿١١٨﴾

118. « Mo pa ti dire banne-là nanrien sauf ça ki To ti commanne moi *dire* ki : 'Adore Allāh Mo Seignére et zot Seignére.' Et mo ti témoin lor zotte tant ki mo ti reste parmi zotte. Et quand To ti donne moi la mort, To-Même Ki ti Gardien lor zotte et Toi To Témoin lor tout kit-soze.[40]

إِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ وَإِنْ
تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿١١٩﴾

119. « Si To pini zotte, en somme zotte To servitéres et si To pardonne zotte, certainement To-Même To Tout-Puissant, To Bien-Saze. »

قَالَ اللّٰهُ هٰذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصّٰدِقِيْنَ
صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا أَبَدًا رَضِيَ اللّٰهُ
عَنْهُمْ وَرَضُوْا عَنْهُ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿١٢٠﴾

120. Allāh pou dire : « Ça li ène zour cotte banne véridiques pou tire profit are zot véracité. Pou zotte, pou éna banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Zotte pou reste là-dans tout lé temps. Allāh Li satisfait are zotte et zotte satisfait are Li. Ça li *ça* grand triomphe-là. »

لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا
فِيْهِنَّ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٢١﴾

121. Pou Allāh royaume banne lé ciéls et la terre et tout ça ki éna là-dans. Et Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

---

40. Pé montré clairement ki la mort finne sépare Prophéte Jésus are so pép et ki, ziska Zour Rézirection, li pa conné ki so pép finne égaré et ti pé adore li. Zour Rézirection, ça-même paroles-là ki lé St Prophéte Mohammad[(s.a.w.)] pou servi pou so banne suivants pareil couma Prophéte Jésus finne servi pou so prope suivants : « Et mo ti témoin lor zotte tant ki mo ti reste parmi zotte. (Falammā tawaffaïtanī) et quand To ti donne-moi la mort, To-Même Ki ti Gardien lor zotte et Toi To Témoin lor tout kit-soze…. To Bien-Saze. » (lire dans Boukhārī ék Mouslim). D'aprés tout banne grand dictionnaires classique pou la langue arabe couma al-Qāmōūs, Lisān al-'Arab, Aqrab al-Mawārid, etc 'tawaffāhoullāhou' vé dire - Qabada rouhahou, Qabada nafsahou : 'Allāh finne prend l'âme ène kikène'. Zamais ça vé dire ki finne prend 'so lé corps', ou soi 'so lé corps ensamme ék so l'âme', ou soi finne prend 'li complétement'.

AL-AN'ĀM

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom d'Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Tout louanze pou Allāh Ki finne créé banne lé ciéls et la terre et *Ki* finne faire banne l'obskirités et la limiére. Pourtant, banne ki pa croire, zotte établi banne égals are zot Seignére.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضَ وَ جَعَلَ الظُّلُمٰتِ وَ النُّوْرَ ؕ ثُمَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُوْنَ ﴿٢﴾

3. Li-Même Ki finne créé zotte are l'arzile. Ensuite Li finne fixé ène période ; et *connaissance* ène *l'aute* période determiné-là li avec *Allāh* Li-*Même*. Pourtant zotte dans doute.

هُوَ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ طِيْنٍ ثُمَّ قَضٰۤى اَجَلًا ؕ وَ اَجَلٌ مُّسَمًّى عِنْدَهٗ ثُمَّ اَنْتُمْ تَمْتَرُوْنَ ﴿٣﴾

4. Et Li-Même Allāh dans lé ciéls *oussi* et lor la terre *oussi.* Li conné ça ki zotte caciette et ça ki zotte laisse paraîte et Li conné ça ki zotte gagné *par zot actions.*

وَ هُوَ اللّٰهُ فِي السَّمٰوٰتِ وَ فِي الْاَرْضِ ؕ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَ جَهْرَكُمْ وَ يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُوْنَ ﴿٤﴾

5. Et parmi banne Signes zot Seignére, pa ène Signe ki vinne cotte banne-là sans ki zotte pa tourne lé dos are ça.

وَ مَا تَاْتِيْهِمْ مِّنْ اٰيَةٍ مِّنْ اٰيٰتِ رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوْا عَنْهَا مُعْرِضِيْنَ ﴿٥﴾

6. Alors banne-là finne prend la vérité pou mensonze quand li finne vinne cotte zotte. Mais zotte pa pou tardé pou gagne nouvelles ça *banne sozes ki éna pou accomplir* ki zotte ti pé boufonné-là.

فَقَدْ كَذَّبُوْا بِالْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ ؕ فَسَوْفَ يَاْتِيْهِمْ اَنْۢبٰٓؤُا مَا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٦﴾

7. Esse-ki banne-là pa trouvé comié péps Nous finne détruire avant zotte ? Nous ti établi banne-là lor la terre façon ki Nous pa finne établi zotte et Nous ti avoye lor banne-là banne niazes avec banne gros la plie et Nous ti faire banne la riviéres coulé en bas zot li pieds. Ensuite Nous ti détruire banne-là à cause zot banne pécés ; et aprés banne-là, Nous ti faire sorti banne lé zaute péps.

اَلَمْ يَرَوْا كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ قَرْنٍ مَّكَّنّٰهُمْ فِي الْاَرْضِ مَا لَمْ نُمَكِّنْ لَّكُمْ وَ اَرْسَلْنَا السَّمَآءَ عَلَيْهِمْ مِّدْرَارًا ۪ وَّ جَعَلْنَا الْاَنْهٰرَ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهِمْ فَاَهْلَكْنٰهُمْ بِذُنُوْبِهِمْ وَ اَنْشَاْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ قَرْنًا اٰخَرِيْنَ ﴿٧﴾

8. Et si Nous ti faire déssanne lor toi ène écrit lor la peau zanimaux et ki banne-là ti tâte li are zot la mains, *même-ça* banne mécréants certainement ti pou dire : « Ça li nék ène mazie clair. »

وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتٰبًا فِي قِرْطَاسٍ
فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ لَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوٓا
إِنْ هٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٨﴾

9. Et banne-là dire : « Bé ki faire pa finne avoye ène anze cotte li ?» Et si Nous ti avoye ène anze, certainement zaffaire-là ti pou réglé. Alors pa ti pou donne zotte aukène répit.

وَقَالُوا لَوْلَآ أُنْزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ ۖ وَلَوْ
أَنْزَلْنَا مَلَكًا لَّقُضِيَ الْأَمْرُ ثُمَّ لَا
يُنْظَرُونَ ﴿٩﴾

10. Et si Nous ti faire *le Méssazer* li-*même* ène anze, Nous ti pou faire li *dans forme* ène *être* himain, et Nous ti pou mette banne-là dans même confizion ki zotte été-là.

وَلَوْ جَعَلْنٰهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنٰهُ رَجُلًا وَّ
لَلَبَسْنَا عَلَيْهِمْ مَّا يَلْبِسُونَ ﴿١٠﴾

11. Et, en vérité, avant toi *oussi*, ti pé moque banne Méssazers, mais ça ki zotte ti pé moqué-là ti accablé banne moquéres d'ente zotte.

وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ
بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَّا كَانُوا بِهٖ
يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١١﴾ ع

R2 12. Dire : « Alle partout lor la terre et guetté couma ti la fin banne ki ti *habitié* contrédire *banne prophétes.* »

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انْظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿١٢﴾

13. Dire : « Bé pou ki sanne-là ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre ?» Dire : « Pou Allāh. » Li finne faire la miséricorde obligatoire lor Li-Même. Certainement Li pou *continié* rassemblé zotte ziska Zour Rézirection. Là-dans péna aukène doute. Banne ki finne cause zot prope la perte, zotte pa pou croire.

قُلْ لِّمَنْ مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۖ
قُلْ لِّلّٰهِ ۚ كَتَبَ عَلٰى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ۚ
لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ
فِيهِ ۚ الَّذِينَ خَسِرُوٓا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا
يُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾

14. Et pou Li, tout ça ki existé dans la nuite et dans li zour. Et Li-Même Li Bien-Tandé *et* Li Conne-Tout.

وَلَهٗ مَا سَكَنَ فِي الَّيْلِ وَالنَّهَارِ ۚ وَهُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٤﴾

15. Dire : « Esse-ki mo prend ène camarade l'aute ki *Ça* Allāh Ki finne donne banne lé ciéls et la terre zot commencement création, et Ki nourri *tout*

قُلْ أَغَيْرَ اللّٰهِ أَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ
السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا

sans ki nourri Li ?» Dire : « En vérité, mo finne gagne l'orde pou vinne prémier dans banne ki soumette. » Et pa vinne zamais *ène* dans banne associatéres.

يُطْعَمُ ۗ قُلْ إِنِّيٓ أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ
مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿١٥﴾

16. Dire : « Si mo désobéir mo Seignére, certainement mo pére pinition d'ène zour terribe. »

قُلْ إِنِّيٓ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ
يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٦﴾

17. Dimoune ki épargné are ça *pinition-là* ça zour-là, *Allāh* Li-*Même* finne faire li miséricorde. Et ça, li *ça* triomphe clair-là.

مَنْ يُصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ ۚ
وَذٰلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿١٧﴾

18. Et si Allāh faire ène malhére arrive toi, péna personne pou enléve ça excepté Li, et si Li faire ène bon kit-soze arrive toi, alors Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ
لَهُۥٓ إِلَّا هُوَ ۚ وَإِنْ يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨﴾

19. Et Li Céli Ki domine So banne créatires - l'himanité *par So gloire et So mazesté siprême.* Et Li-Même Li Bien-Saze, Li Bien-Conscient.

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهٖ ۚ وَهُوَ
الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١٩﴾

20. Dire : « Bé ki kit-soze ki pli grand couma témoignaze ?» Dire : « Allāh Li Témoin ente moi et zotte, et finne révéle moi ça Coran-là pou ki, par ça moyen-là, mo averti zotte et tout *dimoune* cotte ça pou arrivé. Esse-ki zotte donne témoignaze avec l'assirance ki en déhors Allāh éna lé zautes ki digne d'adoration ?» Dire : « Mo pa donne *ça* témoignaze-*là.* » Dire : « En vérité, Li-Même *Ki* Ène Sél BonDié et mo péna nanrien pou faire are ça ki zotte associé *are Li.* »

قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً ۖ قُلِ اللّٰهُ ۙ
شَهِيدٌۢ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۙ وَأُوحِيَ إِلَيَّ
هٰذَا الْقُرْاٰنُ لِأُنْذِرَكُمْ بِهٖ وَمَنْ
بَلَغَ ۚ أَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللّٰهِ
اٰلِهَةً أُخْرٰى ۚ قُلْ لَّآ أَشْهَدُ ۚ قُلْ إِنَّمَا
هُوَ إِلٰهٌ وَّاحِدٌ وَّإِنَّنِي بَرِيٓءٌ مِّمَّا
تُشْرِكُونَ ﴿٢٠﴾ وقف لازم

21. Banne ki Nous finne donne Live, zotte réconnaîte li *le Prophéte et so Live d'aprés Signes dans zot Live* couma zotte réconnaîte zot garçons. Mais banne ki finne cause zot prope la perte, zotte pa pou croire.

اَلَّذِينَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَعْرِفُونَهٗ
كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَآءَهُمْ ۘ اَلَّذِينَ
خَسِرُوٓا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢١﴾ وقف لازم ع ٨

R3 22. Et ki sanne-là ki pli inziste ki dimoune ki invente ène mensonze conte Allāh, ou soi ki prend So banne Signes pou mensonzes ? En vérité, banne inzistes pa pou réissi.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ ۗ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ
الظَّالِمُونَ ٢٢

23. Et *pense* zour cotte Nous pou rassemblé banne-là zotte tout. Ensuite Nous pou dire banne ki ti donne associés *are Allāh* : « Cotte zot banne associés ki zotte ti pé prétanne-là ?»

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ
لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا أَيْنَ شُرَكَاؤُكُمُ الَّذِينَ
كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ٢٣

24. Alors zotte pa pou éna aukène eskize excepté ki zotte pou dire : « Nous faire serment par Allāh, Nou Seignére ; nous pa ti banne associatéres. »

ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِتْنَتُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا
وَاللَّهِ رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ٢٤

25. Guetté couma banne-là cause menti conte zotte-mêmes. Et ça ki banne-là ti pé inventé-là pou disparaîte dépi cotte zotte.

انْظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ ۚ وَضَلَّ
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ٢٥

26. Et parmi banne-là, éna ki *apparemment* zotte écoute toi alors ki Nous finne mette banne couvertires lor zot le kére *à cause ça, li pa possibe* ki zotte comprend ça *Coran-là* et *Nous finne mette* dans zot zoreilles ène direté. Et *même* si banne-là trouve tout banne Signes, zotte pa pou croire là-dans à tel point *zotte éna l'audace* ki, quand zotte vinne cotte toi, zotte dispite are toi. Banne mécréants dire : « Ça, li sélement banne zistoires banne dimounes longtemps. »

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ ۖ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ
قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي
آذَانِهِمْ وَقْرًا ۚ وَإِنْ يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ لَا
يُؤْمِنُوا بِهَا ۚ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوكَ
يُجَادِلُونَكَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ
هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ٢٦

27. Et banne-là défanne *dimounes* approce ça *Coran-là* et *zotte-mêmes* zotte reste éloigné are ça. Et banne-là pé détruire sélement zotte-mêmes, mais zotte pa pé ranne zotte-mêmes compte.

وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْأَوْنَ عَنْهُ ۖ وَ
إِنْ يُهْلِكُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا
يَشْعُرُونَ ٢٧

28. Et si to ti capave trouve *ça*, quand pou faire banne-là arrêté *impé* divant di Fé, zotte pou dire : « Si

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وُقِفُوا عَلَى النَّارِ فَقَالُوا
يَا لَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِآيَاتِ رَبِّنَا وَ

sélement ti faire nous rétourné, alors nous pa ti pou prend banne Signes nou Seignére pou mensonzes et nous ti pou *compté* dans banne croyants. »

نَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٢٨﴾

29. Au contraire ! Ça ki zotte ti pé caciette avant, finne vinne clair pou zotte *astére-là.* Et si faire banne-là rétourné, certainement zotte ti pou réfaire ça ki ti empêce zotte *faire*-là. Et certainement zotte banne mentéres.

بَلْ بَدَا لَهُمْ مَّا كَانُوْا يُخْفُوْنَ مِنْ
قَبْلُ ؕ وَلَوْ رُدُّوْا لَعَادُوْا لِمَا نُهُوْا عَنْهُ
وَاِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿٢٩﴾

30. Et banne-là ti pé dire : « Nék éna nou la vie ça lé monde-là et nous pa pou réssissité. »

وَقَالُوْٓا اِنْ هِيَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا
نَحْنُ بِمَبْعُوْثِيْنَ ﴿٣٠﴾

31. Et si sélement to ti trouve *ça*, quand pou faire banne-là comparaîte divant zot Seignére. Li pou dire *zotte* : « Esse-ki ça *sécond la Vie-là,* li pa la vérité ?» Banne-là pou dire : « Oui, par nou Seignére. » Li pou dire : « Alors goûte pinition-là à cause zotte ti nié. »

وَلَوْ تَرٰٓى اِذْ وُقِفُوْا عَلٰى رَبِّهِمْ ؕ قَالَ
اَلَيْسَ هٰذَا بِالْحَقِّ ؕ قَالُوْا بَلٰى وَرَبِّنَا ؕ
قَالَ فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ
تَكْفُرُوْنَ ﴿٣١﴾

R4 32. Certainement, zotte banne perdants banne ki prend renconte avec Allāh pou mensonze, à tel point ki, quand ène coup l'Hére-là arrivé pou zotte, zotte pou dire : « Ah ! Couma nous régretté ki nous finne néglize ça *l'Hére-là.* » Et banne-là pou saryé zot fardeaux lor zot lé dos. Attention ! Bien mauvais ça ki banne-là pé saryé !

قَدْ خَسِرَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِلِقَآءِ اللّٰهِ ؕ
حَتّٰٓى اِذَا جَآءَتْهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوْا
يٰحَسْرَتَنَا عَلٰى مَا فَرَّطْنَا فِيْهَا ۙ وَهُمْ
يَحْمِلُوْنَ اَوْزَارَهُمْ عَلٰى ظُهُوْرِهِمْ ؕ اَلَا
سَآءَ مَا يَزِرُوْنَ ﴿٣٢﴾

33. Et la vie ça lé monde-là, li sélement ène zoué et ène l'amizement *ki satisfaire banne désirs bas et ki faire néglize banne obzectifs haute.* Et certainement Résidence l'Aute lé monde-là li meillére pou banne ki azir avec droitire. Alors, esse-ki zotte pa servi *zot* l'esprit ?

وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ اِلَّا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ ؕ
وَلَلدَّارُ الْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ ؕ
اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٣٣﴾

34. En vérité, Nous conné ki, ça ki banne-là dire, certainement donne toi la

قَدْ نَعْلَمُ اِنَّهٗ لَيَحْزُنُكَ الَّذِيْ يَقُوْلُوْنَ

peine. En vérité, banne-là pa pé contrédire toi, mais banne Signes Allāh ki banne pervers-là pé nié.

فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَٰكِنَّ الظَّالِمِينَ
بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٣٤﴾

35. Et, en vérité, avant toi oussi, ti pé traite banne Méssazers dé mentéres ; et même ki ti pé traite-zotte dé mentéres, zotte ti pé prend patience ; et zotte ti pé persékité ziska ki Nou aide ti arrive cotte zotte. Et personne pa capave sanze banne paroles Allāh. Et certainement banne nouvelles banne Méssazers-là finne déza arrive cotte toi.

وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ فَصَبَرُوا
عَلَىٰ مَا كُذِّبُوا وَأُوذُوا حَتَّىٰ أَتَاهُمْ
نَصْرُنَا ۚ وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ۚ وَ
لَقَدْ جَاءَكَ مِن نَّبَإِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٥﴾

36. Et si zaffaire ki zotte tourne zot figuire-là péze lourd lor toi, et si li dans to pouvoir pou serce ène passaze dans la terre ou soi ène l'écelle dans lé ciél pou ki to améne *cotte* banne-là kik Signe *alors to permette pou faire li.* Et si Allāh ti oulé, certainement Li ti pou rassemblé banne-là lor *bon* guidance. Alors pa vinne *ène* dans banne ignorants.

وَإِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنِ
اسْتَطَعْتَ أَن تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ
سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُم بِآيَةٍ ۚ وَلَوْ
شَاءَ اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَىٰ ۚ فَلَا
النصف تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٦﴾

37. Banne ki écouté *avec sincérité*, sélement zotte ki réponne *à l'appel.* Et banne morts, Allāh pou réssissite zotte ; ensuite, pou raméne zotte vers Li.

وقف غفران إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ ۘ وَ
وقف منزل الْمَوْتَىٰ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ
يُرْجَعُونَ ﴿٣٧﴾

38. Et banne-là dire : « Bé ki faire pa finne faire déssanne ène Signe lor li dé la part so Seignére ?» Dire : « En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire déssanne ène Signe mais la plipart d'ente zotte pa conné. »

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ ۚ
قُلْ إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَن يُنَزِّلَ آيَةً وَّ
لَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾

39. Péna aukène créatire ki pé rampé ou soi ki pé marce lor la terre, ni aukène zoiseau ki pé envolé avec so dé lé zailes ki pa forme banne comminautés couma zotte. Nous pa finne omette nanrien dans Live-là. Ensuite pou rassemblé banne-là vers zot Seignére.

وَمَا مِن دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ
يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَالُكُم ۚ
مَّا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِن شَيْءٍ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ
رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ﴿٣٩﴾

40. Et banne ki finne prend Nou banne Signes pou mensonzes, zotte banne sourdes et miéts *ki égaré* dans l'obskirité total. Allāh zize égaré dimoune ki Li oulé et Li améne dimoune ki Li oulé lor simé droite.

وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا صُمٌّ وَّبُكْمٌ فِي الظُّلُمٰتِ ؕ مَنْ يَّشَاِ اللّٰهُ يُضْلِلْهُ ؕ وَمَنْ يَّشَاْ يَجْعَلْهُ عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٤٠﴾

41. Dire : « Esse-ki zotte finne déza pensé ki *zot réponse pou été*, si pinition Allāh attrape zotte ou soi si l'Hére *terribe*-là vinne zoènne zotte, esse-ki zotte pou appelle ène l'aute ki Allāh si zotte véridique ?»

قُلْ اَرَءَيْتَكُمْ اِنْ اَتٰىكُمْ عَذَابُ اللّٰهِ اَوْ اَتَتْكُمُ السَّاعَةُ اَغَيْرَ اللّٰهِ تَدْعُوْنَ ۚ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٤١﴾

42. Au contraire, Li-Même ki zotte pou appélé. Alors, si Li oulé, Li pou enléve ça *malhére* vers ki zotte ti pé appelle Li *pou aidé* et zotte pou oublié ça ki zotte associé *are Li.*

بَلْ اِيَّاهُ تَدْعُوْنَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُوْنَ اِلَيْهِ اِنْ شَآءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُوْنَ ﴿٤٢﴾

R5 43. Et, en vérité, Nous ti avoye avant toi *banne Méssazers* cotte banne comminautés. Ensuite Nous ti inflize zotte *parfois* diffikilté, *parfois* la mizére pou ki zotte vinne himble.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَاۤ اِلٰۤى اُمَمٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَاَخَذْنٰهُمْ بِالْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُوْنَ ﴿٤٣﴾

44. Alors quand Nou pinition ti attrape banne-là, bé ki faire zotte pa ti montré himilité ? Mais zot lé kére ti vinne dir et Satan finne faire *paraîte* zoli pou zotte ça ki zotte ti pé faire.

فَلَوْلَاۤ اِذْ جَآءَهُمْ بَاْسُنَا تَضَرَّعُوْا وَلٰكِنْ قَسَتْ قُلُوْبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٤٤﴾

45. Alors, quand banne-là ti oublié ça ki ti faire zotte rappelle-là, Nous ti ouvert pou-zotte banne la portes tout banne kit-sozes; ziska ki banne-là ti zibilé avec ça ki ti donne zotte-là, ène coup Nous finne attrape zotte, alà ! ki zotte dézespéré.

فَلَمَّا نَسُوْا مَا ذُكِّرُوْا بِهٖ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ اَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ ؕ حَتّٰۤى اِذَا فَرِحُوْا بِمَاۤ اُوْتُوْۤا اَخَذْنٰهُمْ بَغْتَةً فَاِذَا هُمْ مُّبْلِسُوْنَ ﴿٤٥﴾

46. Alors racine *ça* pép ki ti faire inzistice ti coupé. Et tout louanze li pou Allāh, Seignére tout banne lé mondes.

فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ؕ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٤٦﴾

47. Dimanne *banne-là* : « Esse-ki zotte finne déza pensé ki si Allāh faire ki zotte pa tandé et ki zotte pa trouvé et ki *Li* mette scellé lor zot lé kére, bé ki ça divinité en déhors Allāh ki pou rétourne zotte ça *banne capacités-là* ? Guetté couma Nous varié banne Signes, pourtant banne-là tourne lé dos.

قل أرءيتم إن أخذ الله سمعكم و
أبصاركم وختم على قلوبكم من إله
غير الله يأتيكم به ۗ انظر كيف
نصرف الآيات ثم هم يصدفون ٤٧

48. Dire : « Esse-ki zotte finne déza pensé ki si ène coup ou soi ouvertement pinition Allāh vinne cotte zotte, bé ki sanne-là ki pou détruire sinon ça pép ki commette inzistice ?»

قل أرءيتكم إن أتاكم عذاب الله
بغتة أو جهرة هل يهلك إلا القوم
الظالمون ٤٨

49. Et Nous pa avoye banne Méssazers mais couma Portéres bon nouvelles et couma Avertisséres. Alors banne ki croire et ki corrize zotte, banne-là pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

وما نرسل المرسلين إلا مبشرين و
منذرين ۖ فمن آمن وأصلح فلا خوف
عليهم ولا هم يحزنون ٤٩

50. Et banne ki prend Nou banne Signes pou mensonzes, pinition-là pou attrape zotte à cause zotte ti désobéir.

والذين كذبوا بآياتنا يمسهم العذاب
بما كانوا يفسقون ٥٠

51. Dire : « Mo pa dire zotte ki mo possède banne trésors Allāh et ki mo conne l'invizibe et mo pa dire zotte : 'Mo ène anze.' Mo sélement pé suive révélation ki pé avoye moi. » Dire : « Esse-ki *ça dé-là* zotte pareil, ène avègue et ène dimoune ki trouvé ?» Alors, esse-ki zotte pa réfléci ?

قل لا أقول لكم عندي خزائن الله ولا
أعلم الغيب ولا أقول لكم إني ملك ۖ
إن أتبع إلا ما يوحى إلي ۚ قل هل
يستوي الأعمى و البصير ۚ أفلا
تتفكرون ٥١

R6 52. Et par ça *Coran-là*, averti banne ki éna la crainte ki zotte pou rassemblé vers zot Seignére, ki à parte ça *Coran-là*, banne-là pa pou éna aukène protectére ni aukène intercessére, pou ki zotte vinne banne dimounes droite.

وأنذر به الذين يخافون أن يحشروا
إلى ربهم ليس لهم من دونه ولي ولا
شفيع لعلهم يتقون ٥٢

53. Et pa répousse banne ki appelle zot Seignére matin et soir, zotte serce So plaisir. Zot compte, li pa ditout to

و لا تطرد الذين يدعون ربهم
بالغداة و العشي يريدون وجهه ۖ ما

responsabilité. Et to compte, li pa ditout zot responsabilité. Alors, si to répousse zotte, to pou *ène* dans banne inzistes.

عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ وَّمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِّنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُوْنَ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ٥٣

54. Et coumme ça même Nous finne testé éna parmi banne-là par lé zautes pou ki banne-là dire : « Esse-ki ça banne-là ki Allāh finne favorizé parmi nous ?» Esse-ki Allāh pa pli conné banne ki réconnaissant ?

وَكَذٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لِّيَقُوْلُوْٓا اَهٰٓؤُلَآءِ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِّنْۢ بَيْنِنَا ؕ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَعْلَمَ بِالشّٰكِرِيْنَ ٥٤

55. Et quand banne ki croire dans Nou banne Signes vinne cotte toi, dire *banne-là* : « *La* paix lor zotte ! Zot Seignére finne faire miséricorde obligatoire lor Li *dans zot favére* dé sorte ki n'importe ki d'ente zotte faire ène mal par ignorance et ki aprés ça, li répenti et corrize li-même, bé certainement *Allāh* Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié. »

وَاِذَا جَآءَكَ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِاٰيٰتِنَا فَقُلْ سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلٰى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ۙ اَنَّهٗ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوْٓءًۢا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْۢ بَعْدِهٖ وَاَصْلَحَ فَاَنَّهٗ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ٥٥

56. Et coumme ça-même Nous explique banne Signes clairement pou ki simé banne ki faire pécé paraîte clair.

وَكَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ وَلِتَسْتَبِيْنَ سَبِيْلُ الْمُجْرِمِيْنَ ٥٦ ع

R7 57. Dire : « En vérité, li pa permette pou moi ki mo adore banne ki zotte appelé en déhors Allāh. » Dire : « Mo pa pou suive zot banne désirs initile, sinon mo pou égaré et mo pa pou *ène* dans banne ki *bien* guidé. »

قُلْ اِنِّيْ نُهِيْتُ اَنْ اَعْبُدَ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ قُلْ لَّآ اَتَّبِعُ اَهْوَآءَكُمْ ۙ قَدْ ضَلَلْتُ اِذًا وَّمَآ اَنَا مِنَ الْمُهْتَدِيْنَ ٥٧

58. Dire : « En vérité, mo lor ène préve clair dé la part mo Seignére, et zotte prend ça pou mensonze. Ça ki zotte pressé *pou vini*-là, li pa dépanne lor moi. Décision-là li pou Allāh sélement. Li explique la vérité et Li Meillére Ki tout dans donne décision. »

قُلْ اِنِّيْ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّيْ وَكَذَّبْتُمْ بِهٖ ؕ مَا عِنْدِيْ مَا تَسْتَعْجِلُوْنَ بِهٖ ؕ اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِ ؕ يَقُصُّ الْحَقَّ وَهُوَ خَيْرُ الْفٰصِلِيْنَ ٥٨

59. Dire : « Si ça ki zotte pressé *pou vini*-là ti dans mo la main, certainement zaffaire-là ti pou fini décidé ente moi et zotte. Et Allāh pli conne banne inzistes. »

قُلْ لَّوْ اَنَّ عِنْدِيْ مَا تَسْتَعْجِلُوْنَ بِهٖ لَقُضِيَ الْاَمْرُ بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِالظّٰلِمِيْنَ ٥٩

60. Et banne la clés l'invizibe, zotte are Li. Personne pa conne ça excepté Li. Et Li conné tout ça ki lor la terre et *dans* la mer. Et aukène feuille pa tombé sans ki Li pa conne ça; et péna kik la grain ki *caciette* dans banne l'obskirités la terre, et nanrien ki himide ou ki sec ki pa *mentionné* dans ène Live clair.

وَعِنْدَهٗ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَآ اِلَّا هُوَ ؕ
وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ؕ وَمَا تَسْقُطُ
مِنْ وَّرَقَةٍ اِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فِيْ
ظُلُمٰتِ الْاَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَّلَا يَابِسٍ
اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿۶۰﴾

61. Et Li-Même Ki donne-zotte la mort *dans forme sommeil* pendant la nuite et Li conné ça ki zotte finne faire dans la zournée, ensuite Li réssissite zotte là-dans pou ki *zot* terme fixé accompli. Ensuite zot rétour li vers Li. Ensuite Li pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire.

وَهُوَ الَّذِيْ يَتَوَفّٰىكُمْ بِالَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا
جَرَحْتُمْ بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيْهِ
لِيُقْضٰٓى اَجَلٌ مُّسَمًّى ۚ ثُمَّ اِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ
ثُمَّ يُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۶۱﴾

R8 62. Et Li domine So banne servitéres *par So gloire et So mazesté siprême.* Et Li avoye banne gardiens *pou veille* lor zotte ziska quand la mort arrive cotte ène parmi zotte, Nou banne méssazers *anzes* donne li la mort et banne-là pa néglize nanrien.

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهٖ وَيُرْسِلُ
عَلَيْكُمْ حَفَظَةً ؕ حَتّٰٓى اِذَا جَآءَ اَحَدَكُمُ
الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا
يُفَرِّطُوْنَ ﴿۶۲﴾

63. Alors pou raméne banne-là vers Allāh, zot vrai Seignére. Attention ! L'autorité li pou Li-Même et Li-Même pli Rapide dans banne ki réglé banne comptes.

ثُمَّ رُدُّوْٓا اِلَى اللّٰهِ مَوْلٰىهُمُ الْحَقِّ ؕ اَلَا لَهُ
الْحُكْمُ ۟ وَهُوَ اَسْرَعُ الْحٰسِبِيْنَ ﴿۶۳﴾

64. Dire : « Bé ki sanne-là ki délivré zotte are banne l'obskirités la terre et la mer *quand* zotte appelle Li avec himilité et en secret ? *Zotte dire* : 'Si *Allāh* Li délivré nous are ça, nous pou certainement dans banne réconnaissants.'

قُلْ مَنْ يُّنَجِّيْكُمْ مِّنْ ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَ
الْبَحْرِ تَدْعُوْنَهٗ تَضَرُّعًا وَّخُفْيَةً ۚ لَئِنْ
اَنْجٰىنَا مِنْ هٰذِهٖ لَنَكُوْنَنَّ مِنَ
الشّٰكِرِيْنَ ﴿۶۴﴾

65. Dire : « Allāh Li-Même Ki délivré zotte are ça et are toute sorte détresse. Malgré ça, zotte donne associés *are Allāh.* »

قُلِ اللّٰهُ يُنَجِّيْكُمْ مِّنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ
ثُمَّ اَنْتُمْ تُشْرِكُوْنَ ﴿۶۵﴾

66. Dire : « *Allāh*, Li éna pouvoir pou avoye lor zotte, ène pinition dépi là-haut zotte ou soi dépi en bas zot li pieds ou soi Li faire zotte passe par l'épréve dé doute *et dé confizion* ki zotte *fini par* divise zotte[41] en sectes *hostiles ente zotte-mêmes* et Li faire éna parmi zotte goûte violence lé zautes. » Guetté couma Nous explique banne Signes dans diverse façons pou ki banne-là comprend !

قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلٰٓى اَنْ يَّبْعَثَ عَلَيْكُمْ
عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ اَوْ مِنْ تَحْتِ
اَرْجُلِكُمْ اَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيَعًا وَّ يُذِيْقَ
بَعْضَكُمْ بَاْسَ بَعْضٍ ؕ اُنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ
الْاٰيٰتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُوْنَ ﴿۶۶﴾

67. Et to pép finne prend ça pou mensonze, alors ki li la vérité. Dire : « Mo pa ène gardien lor zotte. »

وَكَذَّبَ بِهٖ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ ؕ قُلْ لَّسْتُ
عَلَيْكُمْ بِوَكِيْلٍ ﴿۶۷﴾

68. Pou sak prophécie, éna *so* l'hére et *so* place fixé. Et zotte pa pou tardé pou conné.

لِكُلِّ نَبَاٍ مُّسْتَقَرٌّ ز وَّسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿۶۸﴾

69. Et quand to trouve banne ki faire plaisanterie are Nou banne Signes, éloigne-toi are banne-là ziska ki zotte engaze-zotte dans ène l'aute conversation. Et si Satan faire toi oublié *ça*, pa reste assizé avec *ça* pép inziste-là ène fois ki *to* rappelle.

وَاِذَا رَاَيْتَ الَّذِيْنَ يَخُوْضُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِنَا
فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتّٰى يَخُوْضُوْا فِيْ
حَدِيْثٍ غَيْرِهٖ ؕ وَاِمَّا يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطٰنُ
فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرٰى مَعَ الْقَوْمِ
الظّٰلِمِيْنَ ﴿۶۹﴾

70. Et banne dimounes droite, ditout zotte pa responsabe compte ça banne-là, mais *li zot devoir pou* donne avertissement pou ki banne-là craigne Allāh.

وَمَا عَلَى الَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ مِنْ حِسَابِهِمْ
مِّنْ شَيْءٍ وَّلٰكِنْ ذِكْرٰى لَعَلَّهُمْ
يَتَّقُوْنَ ﴿۷۰﴾

71. Laisse *zotte dé côté* banne ki prend zot *prope* rélizion pou ène zoué et ène l'amizement *ki satisfaire banne désirs bas et ki faire néglize banne obzectifs haute*, banne ki la vie ça lé monde-là finne trompe zotte. Et averti zotte par ça *Coran-là* pou ki aukène l'âme pa détruire en réziltat ça ki

وَذَرِ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا دِيْنَهُمْ لَعِبًا
وَّلَهْوًا وَّغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَذَكِّرْ
بِهٖٓ اَنْ تُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ ٭ لَيْسَ
لَهَا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِيٌّ وَّلَا شَفِيْعٌ ۚ وَاِنْ

41. 'Libās' vé dire vêtement. Mot 'yalbisakoum' faire vinne dans l'esprit zimaze banne calamités ki colle are lé corps couma banne vêtements, mais d'ène façon permanent.

li finne faire; *quand*, en déhors Allāh, li pa pou éna aukène camarade, ni aukène intercessére ; et même si li offére tout rançon *ki li oulé*, ça pa pou accepté dé li. Ça banne-là pou détruire à cause ça ki zotte finne faire. Pou ça banne-là, pou éna dilo bouillante pou boire ék ène pinition ki donne boucoup doulére à cause zot mécréance.

تَعۡدِلۡ كُلَّ عَدۡلٍ لَّا يُؤۡخَذۡ مِنۡهَا ؕ اُولٰٓئِكَ
الَّذِيۡنَ اُبۡسِلُوۡا بِمَا كَسَبُوۡا ۚ لَهُمۡ شَرَابٌ
مِّنۡ حَمِيۡمٍ وَّعَذَابٌ اَلِيۡمٌۢ بِمَا كَانُوۡا
يَكۡفُرُوۡنَ ﴿٧١﴾

R9 72. Dire : « Esse-ki en déhors Allāh, nous pou appelle ça ki, ni pou profite nous, ni pou faire nous di tort; et *esse-ki* aprés ki Allāh finne guide nous, nous pou rétourne lor nou talons ? pareil couma ça dimoune ki banne satans, après ki *zotte* finne enléve so banne sens, zotte laisse li lor la terre couma ène abriti; *malgré ki* li éna banne *tel* camarades ki appelle li vers guidance, *zotte dire li* : 'Vinne cotte nous !» Dire : « En vérité, guidance Allāh, li sél guidance-là et nous finne gagne l'orde pou soumette are Seignére tout banne lé mondes. »

قُلۡ اَنَدۡعُوۡا مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنۡفَعُنَا
وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلٰۤى اَعۡقَابِنَا بَعۡدَ اِذۡ
هَدٰٮنَا اللّٰهُ كَالَّذِى اسۡتَهۡوَتۡهُ
الشَّيٰطِيۡنُ فِى الۡاَرۡضِ حَيۡرَانَ ۖ لَهٗۤ
اَصۡحٰبٌ يَّدۡعُوۡنَهٗۤ اِلَى الۡهُدَى ائۡتِنَا ؕ
قُلۡ اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الۡهُدٰى ؕ وَاُمِرۡنَا
لِنُسۡلِمَ لِرَبِّ الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿٧٢﴾

73. Et *dire* : « Observe la Priére et craigne *Allāh* Li-*Même.* » Et vers Li-Même ki zotte pou rassemblé.

وَاَنۡ اَقِيۡمُوا الصَّلٰوةَ وَاتَّقُوۡهُ ؕ وَهُوَ
الَّذِىۡۤ اِلَيۡهِ تُحۡشَرُوۡنَ ﴿٧٣﴾

74. Et Li-Même Ki finne créé banne lé ciéls et la terre dans façon correct. Et zour ki Li dire : « Existé, » et li commence existé[42] *ça ki Li dire-là.* So parole li la vérité. Et pou Li-Même royaume ça zour quand pou soufflé dans trompette-là. Li Connaissére ça ki invizibe et ça ki vizibe, et Li-Même Li Bien-Saze, Li Bien-Conscient.

وَهُوَ الَّذِىۡ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضَ
بِالۡحَقِّ ؕ وَيَوۡمَ يَقُوۡلُ كُنۡ فَيَكُوۡنُ ؕ
قَوۡلُهُ الۡحَقُّ ؕ وَلَهُ الۡمُلۡكُ يَوۡمَ يُنۡفَخُ فِى
الصُّوۡرِ ؕ عٰلِمُ الۡغَيۡبِ وَالشَّهَادَةِ ؕ وَهُوَ
الۡحَكِيۡمُ الۡخَبِيۡرُ ﴿٧٤﴾

75. Et *rappelle* quand Abraham ti dire so papa Āzar : « Esse-ki to prend

وَاِذۡ قَالَ اِبۡرٰهِيۡمُ لِاَبِيۡهِ اٰزَرَ اَتَتَّخِذُ

42. Lire commentaire lor verset 3:48

banne idoles pou banne divinités ? En vérité, mo trouve toi et to pép dans ène l'égarement ki manifeste. »

أَصْنَامًا آلِهَةً ۚ إِنِّي أَرَاكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٧٥﴾

76. Et coumme ça-même Nous ti montré Abraham *réalité* royaume banne lé ciéls et la terre pou ki li vinne *ène* dans banne ki croire avec certitide.

وَكَذَٰلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلِيَكُونَ مِنَ الْمُوقِنِينَ ﴿٧٦﴾

77. Et quand la nuite ti enveloppe li, li ti trouve ène zétoile, li ti dire : « *Li paraîte ki* ça li mo Seignére. » Mais quand *zétoile-là* li ti disparaîte, li ti dire : « Mo pa content banne ki disparaîte. »

فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَىٰ كَوْكَبًا ۚ قَالَ هَٰذَا رَبِّي ۚ فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَا أُحِبُّ الْآفِلِينَ ﴿٧٧﴾

78. Et quand li ti trouve la line pe lévé et pé brillé, li ti dire : « *Li paraîte ki* ça li mo Seignére. Mais quand ça *oussi* ti coucé; li ti dire : « Si mo Seignére pa guide moi, certainement, mo pou *ène* dans banne dimounes ki finne égaré. »

فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِغًا قَالَ هَٰذَا رَبِّي ۚ فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَئِن لَّمْ يَهْدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ ﴿٧٨﴾

79. Et quand li ti trouve soleil pé lévé brillé, li ti dire : « *Li paraîte ki* ça li mo Seignére. Ça, li pli grand *ki tout.* » Mais quand ça *oussi* ti coucé, li ti dire : « O mo pép ! Certainement mo péna nanrien pou faire are ça ki zotte associé *are Allāh.*

فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسَ بَازِغَةً قَالَ هَٰذَا رَبِّي هَٰذَا أَكْبَرُ ۚ فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٧٩﴾

80. « En vérité, mo finne tourne mo l'attention vers Céli Ki finne créé banne lé ciéls et la terre, mo reste incliné vers Li tout lé temps. Et mo pa ène dans banne ki donne banne associés *are Li.* »

إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا ۖ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٨٠﴾

81. Et so pép ti diskite are li. Li ti dire : « Esse-ki zotte pou diskite are moi lor Allāh Ki finne guide moi ? Et mo pa pére ça ki zotte associé are Li, sauf ça ki mo Seignére oulé *avoyé couma pinition.* Mo Seignére, lor connaissance, Li englobe tout kit-soze. Esse-ki zotte pa prend compte *avertissement* ?

وَحَاجَّهُ قَوْمُهُ ۚ قَالَ أَتُحَاجُّونِّي فِي اللَّهِ وَقَدْ هَدَانِ ۚ وَلَا أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِ إِلَّا أَن يَشَاءَ رَبِّي شَيْئًا ۗ وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ۗ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٨١﴾

82. « Et bé ki faire mo pou pére ça ki zotte associé *are Allāh* tandisse ki zotte pa pére pou associé are Allāh ça pou ki Li pa finne faire déssanne aukène l'autorité lor zotte ?» Dans ça dé groupes-là, bé ki sanne-là ki éna plisse droit sékirité, si zotte éna kik connaissance ?

وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ أَنَّكُمْ أَشْرَكْتُمْ بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا ۚ فَأَيُّ الْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ بِالْأَمْنِ ۖ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٢﴾

83. Banne-ki croire et ki pa mélanze zot croyance avec kik inzistice, ça banne-là ki pou éna sékirité et zotte ki *bien* guidé.

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٨٣﴾

R10 84. Et ça li Nou arguiment ki Nous ti donne Abraham conte so pép. Nous ti éléve dimoune ki Nous oulé dans niveau *so* rang. En vérité, to Seignére Li Bien-Saze, Li Conne-Tout.

وَتِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِ ۚ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَنْ نَشَاءُ ۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٤﴾

85. Et, Nous ti donne li Isaac et Jacob. Nous ti guide sakène *ça dé-là lor simé droite* et avant, Nous ti guide *lor simé droite* Noé, et dans so banne déssendants, David et Salomon et Job, et Joseph et Moïse et Aaron. Et coumme ça-même Nous récompense banne ki faire le bien.

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۚ كُلًّا هَدَيْنَا ۚ وَنُوحًا هَدَيْنَا مِنْ قَبْلُ ۖ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِ دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَىٰ وَهَارُونَ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٥﴾

86. Et *Nous ti guide oussi* Zacharie et Jean et Jésus et Elie, sakène ti *compté* dans banne pieux.

وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ ۖ كُلٌّ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٦﴾

87. Et *Nous ti guide oussi* Ismaël et Elisée et Jonas et Lot et Nous ti faire sakène sirpasse banne dimounes *so l'époque.*

وَإِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا ۚ وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾

88. Et *Nous ti donne grandére spiritiél* certains parmi zot banne papa grand-papas et *ça* banne-là zot déssendants et zot fréres et Nous ti soisir banne-là et Nous ti guide zotte vers simé droite.

وَمِنْ آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ ۖ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٨٨﴾

89. Ça, li guidance Allāh; avec ça, Li guide dimoune ki Li oulé d’ente So banne servitéres. Et si banne-là ti donne associés *are Allāh*, tout ça ki zotte ti pou faire, certainement pa ti pou servi zotte nanrien.

ذٰلِكَ هُدَى اللّٰهِ يَهْدِيْ بِهٖ مَنْ
يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ؕ وَلَوْ اَشْرَكُوْا لَحَبِطَ
عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۸۹﴾

90. Ça banne-là ki Nous ti donne-zotte Live et fakilté zizement et le prophétat. Et si ça banne-là pa montré gratitide pou ça *banne favéres-là*, alors Nous pou confié ça à ène pép ki zamais pa pou montré ingratitide pou ça.

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ وَ
الْحُكْمَ وَ النُّبُوَّةَ ۚ فَاِنْ يَّكْفُرْ بِهَا
هٰٓؤُلَآءِ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوْا
بِهَا بِكٰفِرِيْنَ ﴿۹۰﴾

91. Ça banne-là ki Allāh finne guide zotte *lor simé droite*. Suive donc guidance *ki Allāh finne donne* banne-là. Dire : « Mo pa dimanne zotte aukène récompense pou ça. Li sélement ène rappel pou tout banne dimounes. »

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ هَدَى اللّٰهُ فَبِهُدٰىهُمُ
اقْتَدِهْ ؕ قُلْ لَّآ اَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا ؕ اِنْ
هُوَ اِلَّا ذِكْرٰى لِلْعٰلَمِيْنَ ﴿۹۱﴾ ع ۸ ۱۴

R11 92. Et banne-là pa donne Allāh So l’estime couma Li bizin estimé, quand zotte dire : « Allāh pa finne faire nanrien déssanne lor kik humain. » Dire : « Ki sanne-là ki ti faire déssanne Live ki Moïse ti améné couma ène la limiére et ène guidance pou banne dimounes ? Zotte finne faire ça vinne feuille par feuille—zotte montré ène partie et zotte caciette boucoup — tandisse ki ti enseigne zotte ça ki zotte pa ti conné, ni zotte, ni zot banne papa grand-papas. » Dire : « Allāh. » Ensuite, laisse banne-là amizé dans zot banne causé initile.

وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖٓ اِذْ قَالُوْا
مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ عَلٰى بَشَرٍ مِّنْ شَيْءٍ ؕ قُلْ مَنْ
اَنْزَلَ الْكِتٰبَ الَّذِيْ جَآءَ بِهٖ مُوْسٰى نُوْرًا
وَّهُدًى لِّلنَّاسِ تَجْعَلُوْنَهٗ قَرَاطِيْسَ
تُبْدُوْنَهَا وَتُخْفُوْنَ كَثِيْرًا ۚ وَعُلِّمْتُمْ مَّا
لَمْ تَعْلَمُوْٓا اَنْتُمْ وَلَآ اٰبَآؤُكُمْ ؕ قُلِ
اللّٰهُ ۙ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِيْ خَوْضِهِمْ
يَلْعَبُوْنَ ﴿۹۲﴾

93. Et ça, li ène Live béni ki Nous finne faire déssanne, pou accompli ça ki *déza révélé* avant li, et pou ki to averti Mama banne la villes et banne ki *habite* tout autour ça. Et banne ki croire dans l’Aute lé monde-là, zotte croire dans ça *Live-là* et zotte touzour surveille zot la Priére.

وَهٰذَا كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ مُبٰرَكٌ مُّصَدِّقُ
الَّذِيْ بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنْذِرَ اُمَّ
الْقُرٰى وَمَنْ حَوْلَهَا ؕ وَالَّذِيْنَ
يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ وَ
هُمْ عَلٰى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُوْنَ ﴿۹۳﴾

94. Et ki pli inziste ki ça dimoune ki invente ène mensonze conte Allāh, ou soi ki dire : « Finne avoye moi révélation, » alors ki nanrien pa finne révéle li ; et dimoune ki dire : « Mo pou faire déssanne pareil ça ki Allāh finne faire déssanne-là ?» Et si to ti capave trouve *ça*, quand banne inzistes pou plonzé dans souffrances la mort et ki banne anzes pou avoye zot la mains *zotte pou dire* : « Ranne zot l'âmes. Azordi pou inflize-zotte pinition la honte parski zotte ti dire lor Allāh ça ki pa la vérité et *parski* zotte ti détourne-zotte dé So banne Signes avec l'orgueil.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ
وَمَنْ قَالَ سَأُنْزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ ۗ
وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ
الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُو أَيْدِيهِمْ
أَخْرِجُوا أَنْفُسَكُمُ ۖ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ
عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى
اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ
تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٩٤﴾

95. Et certainement, zotte finne arrive cotte Nous ène par ène couma Nous ti créé zotte prémier fois *ène par ène* et zotte finne laisse derriére zotte ça ki Nous ti accorde zotte, et *bé ki faire* Nous pa trouve avec zotte, zot banne intercesséres ki zotte prétanne ki, dans zot zintérêts, *ça banne-là* zotte banne associés *are Allāh* ? *Astére-là* finne faire séparation ente zotte. Et ça *banne associés* ki zotte prétanne-là finne disparaîte dépi cotte zotte.

وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَىٰ كَمَا خَلَقْنَاكُمْ
أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ
ظُهُورِكُمْ ۖ وَمَا نَرَىٰ مَعَكُمْ شُفَعَاءَكُمُ
الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ ۚ
لَقَدْ تَقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَا
كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٩٥﴾ ع

R12 96. En vérité, Allāh-Même Ki fanne banne la grains et banne noyaux *pou faire zotte zermé.* Li tire vivant dépi dans mort et Li tire mort dépi dans vivant. Li-Même zot Allāh. Couma zotte pé laisse zotte détourné *are la vérité* ?

إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَىٰ ۖ يُخْرِجُ
الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ
الْحَيِّ ۚ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿٩٦﴾

97. Li-Même Ki faire l'aube paraîte morceau par morceau. Li finne faire la nuite pou réposé, et *Li finne faire* soleil et la line pou calkil *lé temps.* Ça, li décret *ki pé fonctionné dé la part* Céli Ki Tout-Puissant, Ki Conne-Tout.

فَالِقُ الْإِصْبَاحِ وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَ
الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ۚ ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ
الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٩٧﴾

98. Et Li-Même Ki finne faire pou zotte, banne zétoiles pou ki par ça *moyen-là* zotte capave guide zotte dans banne l'obskirités la terre et la mer. Certainement Nous finne explique en détails banne Signes pou ène pép ki éna connaissance.

وَهُوَ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ النُّجُوْمَ
لِتَهْتَدُوْا بِهَا فِيْ ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَ
الْبَحْرِ ؕ قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ
يَّعْلَمُوْنَ ﴿٩٨﴾

99. Et Li-Même Ki finne créé zotte d'ène sél être, et *Ki finne faire* ène place temporaire pou sézourné et ène place permanent pou resté. Certainement Nous finne explique en détail banne Signes pou ène pép ki comprend.

وَهُوَ الَّذِيْۤ اَنْشَاَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ
وَّاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَّ مُسْتَوْدَعٌ ؕ قَدْ
فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّفْقَهُوْنَ ﴿٩٩﴾

100. Et Li-Même Ki faire déssanne dilo dépi dans lé ciél; et par ça *moyen-là*, Nous produire toute sorte vézétations. Ensuite Nous faire sorti dépi ça, ène verdire *et* dépi ça Nous produire banne la grains entassé ranzée lor ranzée et dépi banne pieds tammes, dépi zot prope feuilles *Nous faire sorti* banne rézines tammes, *zotte* apendant en bas. Et *Nous produire* banne zardins raisins, zolives, et grénades, *banne fruits* ki ressemblé et ki pa ressemblé ente zotte. Zette ène régard *profond* lor zot fruits quand *banne zarbes-là* zotte donne fruits et quand *banne fruits-là* zotte pé mir. En vérité, dans tout ça, éna banne Signes pou banne dimounes ki croire.

وَهُوَ الَّذِيْۤ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۚ
فَاَخْرَجْنَا بِهٖ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَاَخْرَجْنَا
مِنْهُ خَضِرًا نُّخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُّتَرَاكِبًا ۚ
وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ
وَّ جَنّٰتٍ مِّنْ اَعْنَابٍ وَّ الزَّيْتُوْنَ وَ
الرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَّ غَيْرَ مُتَشَابِهٍ ؕ
اُنْظُرُوْۤا اِلٰى ثَمَرِهٖۤ اِذَاۤ اَثْمَرَ وَيَنْعِهٖ ؕ
اِنَّ فِيْ ذٰلِكُمْ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿١٠٠﴾

101. Et banne-là finne prend banne djinns pou banne associés Allāh, tandisse ki-Li Ki finne créé banne-là; et sans aukène connaissance zotte finne invente pou Allāh banne garçons et banne tifilles. *Allāh* Li Pur, Li Bien là-haut are ça ki zotte associé *are Li.*

وَجَعَلُوْا لِلّٰهِ شُرَكَآءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ
وَخَرَقُوْا لَهٗ بَنِيْنَ وَبَنٰتٍۭ بِغَيْرِ
عِلْمٍ ؕ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿١٠١﴾

R13 102. *Li-Même* Li Ça Prémier Cause dé la création Ki finne créé banne lé ciéls et la terre. Couma Li pou éna ène garçon

بَدِيْعُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ اَنّٰى يَكُوْنُ لَهٗ
وَلَدٌ وَّلَمْ تَكُنْ لَّهٗ صَاحِبَةٌ ؕ وَخَلَقَ كُلَّ

شَيْءٍ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٠٢﴾

quand Li péna aukène madame et ki Li finne créé tout kit-soze, et Li conne très bien tout kit-soze ?

ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ ۖ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ خَالِقُ كُلِّ
شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٠٣﴾

103. Li-Même ça Allāh zot Seignére-là. Aukène pa digne d'adoration excepté Li, Créatére tout kit-soze. Donc adore Li. Et Li-Même, Li Gardien lor tout kit-soze.

لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ ۖ
وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿١٠٤﴾

104. Banne régards pa arrive ziska Li, mais Li, Li saisi banne régards. Et Li-Même Li Bien-Conné tout banne subtilités, Li Bien-Conscient.

قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ ۖ فَمَنْ
أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا ۚ وَ
مَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ﴿١٠٥﴾

105. En vérité, banne préves clair finne vinne cotte-zotte dé la part zot Seignére; donc dimoune ki trouve clair, ça li en so favére ; et dimoune ki avégue, ça li dans so dézavantaze. Et mo pa ène gardien lor zotte.

وَكَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ وَلِيَقُولُوا
دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٦﴾

106. Et coumme ça-même Nous varié banne Signes pou ki banne-là dire *sans réfléci* : « To finne bien apprane et to finne bien enseigné, » et pou ki Nous explique clairement ça *zaffaire-là* ène pép ki éna connaissance.

اتَّبِعْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۖ لَا إِلَٰهَ
إِلَّا هُوَ ۖ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٧﴾

107. Suive ça ki finne révéle toi dé la part to Seignére. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Et éloigne-toi are banne associatéres.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا ۗ وَمَا جَعَلْنَاكَ
عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۖ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ
بِوَكِيلٍ ﴿١٠٨﴾

108. Et si Allāh ti oulé, banne-là pa ti pou donne associés *are Li.* Et Nous pa finne désigne toi couma gardien lor zotte. Et to pa zot protectére.

وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ
كَذَٰلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلَهُمْ ثُمَّ إِلَىٰ

109. Et pa zoure banne ki banne-là appélé en déhors Allāh, sinon par ennemité et par ignorance, banne-là pou zoure Allāh. Coumme ça-même Nous finne faire *paraîte* zoli pou sak pép zot

action. Ensuite rétour banne-là li pou vers zot Seignére et Li pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire.

رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ١٠٩

110. Et, avec zot serments ki pli fort, banne-là faire serment par Allāh ki si ène Signe vinne cotte zotte, certainement zotte pou croire là-dans. Dire : « Tout banne Signes zotte are Allāh sélement. » Mais bé ki pou faire zotte comprend ki quand ça *banne* S*ignes-là* pou vini, banne-là pa pou croire ?

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ
لَئِنْ جَاءَتْهُمْ آيَةٌ لَيُؤْمِنُنَّ بِهَا ۚ قُلْ
إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ ۖ وَمَا يُشْعِرُكُمْ
أَنَّهَا إِذَا جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ١١٠

111. Et Nous pou faire banne-là zot lé kére et zot capacité trouvé rétourne dans l'état couma prémier fois zotte pa ti croire dans ça *Prophéte-là* et Nous pou laisse zotte dans zot transgression couma banne avégues ki, dans confizion, pé rode zot simé.

وَنُقَلِّبُ أَفْئِدَتَهُمْ وَأَبْصَارَهُمْ كَمَا
لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ
فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ١١١ ع ١٣ ١٩

Partie 8

R14 112. Même si Nous faire banne anzes déssanne lor banne-là et ki banne morts cause are zotte et ki Nous rassemblé tout kit-soze divant zotte, là-oussi banne-là pa pou croire à moins ki Allāh *Li* oulé. Mais la plipart *ça* banne-là azir avec ignorance.

الجزء ٨ وَلَوْ أَنَّنَا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةَ وَ
كَلَّمَهُمُ الْمَوْتَىٰ وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ
شَيْءٍ قُبُلًا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا إِلَّا أَنْ
يَشَاءَ اللَّهُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ
يَجْهَلُونَ ١١٢

113. Et coumme ça-même pou sak Prophéte Nous finne faire ène ennemi ; banne satans d'ente banne dimounes et banne djinns. Ente zotte, éna inspire lé zautes banne paroles doré pou faire tromperie. Et si to Seignére ti oulé, banne-là pa ti pou faire ça. Alors laisse zotte avec ça ki zotte inventé -

وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا
شَيَاطِينَ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي
بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ
غُرُورًا ۚ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ
فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ١١٣

114. Et pou ki lé kére banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là verse côté ça *tromperie*-là et pou ki banne-là satisfait are ça et pou ki zotte *continié* gagné *par zot mauvais action* ça ki zotte pé gagné.

وَلِتَصْغَىٰ إِلَيْهِ أَفْئِدَةُ الَّذِينَ لَا
يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ وَ
لِيَقْتَرِفُوا مَا هُمْ مُقْتَرِفُونَ ١١٤

115. Esse-ki mo pou serce ène l'aute zize ki Allāh, tandisse ki Li-Même Ki finne faire déssanne lor-zotte Live ki explique clairement ? Et banne ki Nous finne donne Live, zotte conné ki finne faire ça déssanne avec la vérité dé la part to Seignére. Alors pa vinne *ène* dans banne ki douté.

اَفَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْتَغِيْ حَكَمًا وَّ هُوَ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ اِلَيْكُمُ الْكِتٰبَ مُفَصَّلًا ؕ وَ الَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَعْلَمُوْنَ اَنَّهٗ مُنَزَّلٌ مِّنْ رَّبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِيْنَ ﴿۱۱۵﴾

116. Et parole to Seignére finne accompli dans la vérité et dans la zistice. Personne pa capave sanze So banne paroles et Li-Même Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَ تَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَّ عَدْلًا ؕ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِهٖ ۚ وَ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۱۱۶﴾

117. Et si to obéir la plipart banne ki lor la terre, zotte pou égare-toi dépi simé Allāh. Banne-là pé suive sélement *zot* banne sippositions et zotte nék pé menti.[43]

وَ اِنْ تُطِعْ اَكْثَرَ مَنْ فِي الْاَرْضِ يُضِلُّوْكَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَ اِنْ هُمْ اِلَّا يَخْرُصُوْنَ ﴿۱۱۷﴾

118. En vérité, to Seignére pli conné ki sanne-là ki finne égaré dépi So simé et Li pli conné ki banne ki *bien* guidé.

اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ مَنْ يَّضِلُّ عَنْ سَبِيْلِهٖ ۚ وَ هُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ﴿۱۱۸﴾

119. Alors manze dans ça *banne sozes* lor ki finne prononce nom Allāh, si zotte croire dans So banne Signes.

فَكُلُوْا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ اِنْ كُنْتُمْ بِاٰيٰتِهٖ مُؤْمِنِيْنَ ﴿۱۱۹﴾

120. Et bé ki arrive zotte pou ki zotte pa manze dans ça *banne sozes* lor ki finne prononce nom Allāh, alors ki Li finne explique zotte clairement ça ki Li pa finne permette pou zotte, excepté ça ki zotte oblizé tourne vers ça-même *dans cas pé mort dé faim* ? Et certainement, éna beaucoup ki, sans aukène connaissance, par zot mauvais désirs, zotte mette *lé zautes* dans l'égarement. En vérité, Allāh pli conne banne ki finne dépasse limites.

وَ مَا لَكُمْ اَلَّا تَاْكُلُوْا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَ قَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ اِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ اِلَيْهِ ؕ وَ اِنَّ كَثِيْرًا لَّيُضِلُّوْنَ بِاَهْوَآئِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ؕ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِيْنَ ﴿۱۲۰﴾

43. Dans ' yakhrousōūn' éna signification: fabriqué, prétanne conne l'avénir.

121. Et évite pécés ça ki manifeste et ça ki caciette. Certainement banne ki récolté pécé *par zot mauvais action,* zotte pou payé pou ça *mauvais travail* ki zotte ti pé faire-là.

وَذَرُوْا ظَاهِرَ الْاِثْمِ وَبَاطِنَهٗ ؕ اِنَّ
الَّذِيْنَ يَكْسِبُوْنَ الْاِثْمَ سَيُجْزَوْنَ
بِمَا كَانُوْا يَقْتَرِفُوْنَ ﴿١٢١﴾

122. Et pa manze dans ça *banne sozes* lor ki nom Allāh pa finne prononcé. Certainement ça li impur. Et certainement banne satans inspire zot banne camarades pou ki banne-là dispite are zotte *ki croyants.* Et si zotte obéir banne-là, alors certainement zotte pou banne associatéres.

وَلَا تَأْكُلُوْا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللّٰهِ
عَلَيْهِ وَاِنَّهٗ لَفِسْقٌ ؕ وَاِنَّ الشَّيٰطِيْنَ
لَيُوْحُوْنَ اِلٰۤى اَوْلِيٰٓـئِهِمْ لِيُجَادِلُوْكُمْ ۚ
وَاِنْ اَطَعْتُمُوْهُمْ اِنَّكُمْ لَمُشْرِكُوْنَ ﴿١٢٢﴾

R15 123. Esse-ki dimoune ki finne mort et ki Nous finne rédonne li la vie et ki Nous finne faire ène la limiére pou li, *ki* grâce are ça, li cirkile parmi banne dimounes, *esse-ki* li pareil couma ça dimoune ki so l'exempe *li ça*: li dans l'obskirité total, li pa capave sorti dépi là-dans ? Coumme ça-même finne faire *paraîte* zoli pou banne mécréants ça ki zotte ti pé faire.

اَوَمَنْ كَانَ مَيْتًا فَاَحْيَيْنٰهُ وَجَعَلْنَا لَهٗ
نُوْرًا يَّمْشِيْ بِهٖ فِى النَّاسِ كَمَنْ مَّثَلُهٗ
فِى الظُّلُمٰتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا ؕ
كَذٰلِكَ زُيِّنَ لِلْكٰفِرِيْنَ مَا كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ ﴿١٢٣﴾

124. Et coumme ça-même, dans sak la ville, Nous finne laisse banne séfs banne habitants, ki commette pécé,[44] *Nous finne laisse zotte* faire banne complots là-dans. Et banne-là pa complote conte personne excepté conte zotte-mêmes, mais zotte pa pé ranne zotte-mêmes compte.

وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا فِيْ كُلِّ قَرْيَةٍ
اَكٰبِرَ مُجْرِمِيْهَا لِيَمْكُرُوْا فِيْهَا ؕ وَمَا
يَمْكُرُوْنَ اِلَّا بِاَنْفُسِهِمْ وَمَا
يَشْعُرُوْنَ ﴿١٢٤﴾

125. Et quand ène Signe vinne cotte banne-là, zotte dire : « Zamais nous pou croire tant ki pa donne-nous *Signe* pareil couma ça ki ti donne banne Méssazers

وَاِذَا جَآءَتْهُمْ اٰيَةٌ قَالُوْا لَنْ
نُّؤْمِنَ حَتّٰى نُؤْتٰى مِثْلَ مَاۤ اُوْتِيَ

---

44. 'akābira moudjrimīhā' vé dire 'banne grands parmi banne ki commette pécé'. En fait, 'akābira' vé dire banne ki finne prend ène part important *dans commette pécé*, ou soi banne membres ki exerce ène l'influence dans la société.

رُسُلُ اللّٰهِ ؕ اَللّٰهُ اَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ
رِسٰلَتَهٗ ؕ سَيُصِيْبُ الَّذِيْنَ اَجْرَمُوْا
صَغَارٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَعَذَابٌ شَدِيْدٌۢ بِمَا
كَانُوْا يَمْكُرُوْنَ ﴿١٢٥﴾

Allāh. » Allāh pli conné cotte pou place So Méssaze. Certainement, cotte Allāh, banne coupabes-là pou afflizé are himiliation et ène pinition sévére à cause ça ki zotte ti pé comploté.

فَمَنْ يُّرِدِ اللّٰهُ اَنْ يَّهْدِيَهٗ يَشْرَحْ
صَدْرَهٗ لِلْاِسْلَامِ ۚ وَمَنْ يُّرِدْ اَنْ يُّضِلَّهٗ
يَجْعَلْ صَدْرَهٗ ضَيِّقًا حَرَجًا كَاَنَّمَا
يَصَّعَّدُ فِي السَّمَآءِ ؕ كَذٰلِكَ يَجْعَلُ اللّٰهُ
الرِّجْسَ عَلَى الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٢٦﴾

126. Alors, dimoune ki Allāh oulé guidé, Li ouvert so lé kére pou *ki li accepté* Islam, et dimoune ki Li oulé zize égaré, Li compresse so lé kére couma dire *dimoune-là* li pé faire zefforts pou grimpe ène hautére ki à pic. Coumme ça-même Allāh donne pinition banne ki pa croire.

وَهٰذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيْمًا ؕ قَدْ
فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّذَّكَّرُوْنَ ﴿١٢٧﴾

127. Et ça-même, li simé droite to Seignére. En vérité, Nous finne explique banne Signes clairement pou ène pép ki *envie* prend compte *avertissement.*

لَهُمْ دَارُ السَّلٰمِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ
وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٢٨﴾

128. Pou banne-là, éna Résidence la Paix cotte zot Seignére, et Li zot Camarade à cause ça *bon travail* ki zotte ti pé faire.

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيْعًا ۚ يٰمَعْشَرَ
الْجِنِّ قَدِ اسْتَكْثَرْتُمْ مِّنَ الْاِنْسِ ۚ
وَقَالَ اَوْلِيٰٓؤُهُمْ مِّنَ الْاِنْسِ رَبَّنَا
اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَّبَلَغْنَآ
اَجَلَنَا الَّذِيْٓ اَجَّلْتَ لَنَا ؕ قَالَ النَّارُ
مَثْوٰىكُمْ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اِلَّا مَا
شَآءَ اللّٰهُ ؕ اِنَّ رَبَّكَ حَكِيْمٌ عَلِيْمٌ ﴿١٢٩﴾

129. Et *rappelle* zour *quand* Li pou rassemblé banne-là zotte tout, *Li pou dire* : « É zotte ! Groupe banne djinns ! Zotte finne serce pou gagne ène grand nombre dimounes *dans zot service.* » Et banne-là zot camarades d'ente banne dimounes pou dire : « Nou Seignére ! Nous finne profité ente nous, éna are lé zautes et *astére* nous finne arrive nou lé temps désigné ki To ti fixé pou nous. » Li pou dire : « Place cotte zotte pou resté li di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans, sauf ça ki Allāh oulé. » En vérité, to Seignére Li Bien-Saze, Li Conne-Tout.

وَكَذٰلِكَ نُوَلِّيْ بَعْضَ الظّٰلِمِيْنَ
بَعْضًاۢ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿١٣٠﴾

130. Et coumme-ça même Nous donne éna parmi banne inzistes l'autorité lor lé zautes à cause ça ki zotte finne gagné *par zot action.*

R16 131. « É ! Groupe banne djinns et banne dimounes ! Esse-ki banne Méssazers d'ente zotte-mêmes pa ti vinne cotte zotte ki ti raconte zotte Mo banne Signes et ki ti averti zotte, renconte zot zour ki là ? Banne-là pou dire : « Nous témoigne conte nous-mêmes. » Et la vie ça lé monde-là finne trompe banne-là. Et banne-là pou témoigné conte zotte-mêmes ki zotte ti banne mécréants.

يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ وَ الْاِنْسِ اَلَمْ يَاْتِكُمْ
رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَقُصُّوْنَ عَلَيْكُمْ اٰيٰتِيْ وَ
يُنْذِرُوْنَكُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا ؕ قَالُوْا
شَهِدْنَا عَلٰۤى اَنْفُسِنَا وَ غَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ
الدُّنْيَا وَ شَهِدُوْا عَلٰۤى اَنْفُسِهِمْ اَنَّهُمْ
كَانُوْا كٰفِرِيْنَ ﴿۱۳۱﴾

132. Ça, li parski to Seignére Li pa détruire banne la villes inzistement tandisse ki zot habitants pa encore averti.

ذٰلِكَ اَنْ لَّمْ يَكُنْ رَّبُّكَ مُهْلِكَ
الْقُرٰى بِظُلْمٍ وَّ اَهْلُهَا غٰفِلُوْنَ ﴿۱۳۲﴾

133. Pou tout *dimounes* pou éna banne niveaux *dans rang* sélon ça ki zotte finne faire. Et to Seignére Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

وَ لِكُلٍّ دَرَجٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوْا ؕ وَ مَا
رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۳۳﴾

134. Et to Seignére Li pa bizin nanrien, Li posséde miséricorde. Si Li oulé, Li faire zotte allé et Li mette dans zot place banne ki Li oulé pareil couma Li ti faire zotte sorti dépi déssendance d'ène l'aute pép.

وَ رَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ ؕ اِنْ يَّشَاْ
يُذْهِبْكُمْ وَ يَسْتَخْلِفْ مِنْۢ بَعْدِكُمْ
مَّا يَشَآءُ كَمَآ اَنْشَاَكُمْ مِّنْ ذُرِّيَّةِ
قَوْمٍ اٰخَرِيْنَ ﴿۱۳۴﴾

135. En vérité, ça ki finne promette zotte-là, li pou vini et zotte pa pou capave enléve *Nou* capacité.

اِنَّ مَا تُوْعَدُوْنَ لَاٰتٍ ۙ وَّ مَآ اَنْتُمْ
بِمُعْجِزِيْنَ ﴿۱۳۵﴾

136. Dire : « O mo pép ! Azir autant ki zotte capave, moi oussi mo pou continié azir. Ensuite, certainement zotte pou conné récompense Résidence-là, li pou ki sanne-là finalement. » En vérité, banne inzistes ki pa pou réissi.

قُلْ يٰقَوْمِ اعْمَلُوْا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنِّيْ
عَامِلٌ ۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۙ مَنْ تَكُوْنُ لَهٗ
عَاقِبَةُ الدَّارِ ؕ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿۱۳۶﴾

137. Et banne-là finne fixé ène part pou Allāh dans banne récoltes et bétails ki Li finne produire et banne-là dire : « Ça li pou Allāh » — *li* sélon zot l'opinion — « et ça li pou nou banne

وَ جَعَلُوْا لِلّٰهِ مِمَّا ذَرَاَ مِنَ الْحَرْثِ وَ
الْاَنْعَامِ نَصِيْبًا فَقَالُوْا هٰذَا لِلّٰهِ
بِزَعْمِهِمْ وَ هٰذَا لِشُرَكَآئِنَا ۚ فَمَا كَانَ

لِشُرَكَآئِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى اللّٰهِ ۚ وَمَا كَانَ لِلّٰهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلٰى شُرَكَآئِهِمْ ۗ سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ١٣٧

divinités.» Mais ça ki pou zot divinités-là, li pa arrive cotte Allāh, tandisse ki ça ki pou Allāh-là, li arrive cotte zot divinités. Li bien mauvais conclision ki zotte tiré-là.

وَكَذٰلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيْرٍ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ قَتْلَ أَوْلَادِهِمْ شُرَكَآؤُهُمْ لِيُرْدُوْهُمْ وَلِيَلْبِسُوْا عَلَيْهِمْ دِيْنَهُمْ ۗ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا فَعَلُوْهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُوْنَ ١٣٨

138. Et coumme ça-même banne-là, zot-associés *imazinaire* finne faire *paraîte* zoli pou boucoup banne associatéres - meurtre zot zenfants pou ki banne-là ruine zotte et *pou ki* embrouille zotte dans zot rélizion. Et si Allāh ti oulé, banne-là pa ti pou faire ça. Alors laisse zotte *dans zot sitiation* et *oussi* are ça ki zotte inventé.

وَقَالُوْا هٰذِهٖٓ أَنْعَامٌ وَّحَرْثٌ حِجْرٌ ۖ لَّا يَطْعَمُهَآ إِلَّا مَنْ نَّشَآءُ بِزَعْمِهِمْ وَأَنْعَامٌ حُرِّمَتْ ظُهُوْرُهَا وَأَنْعَامٌ لَّا يَذْكُرُوْنَ اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا افْتِرَآءً عَلَيْهِ ۗ سَيَجْزِيْهِمْ بِمَا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ١٣٩

139. Et banne-là dire d'aprés zot l'opinion : « Banne tel tel bétails et tel tel récoltes pa permette ; personne pa pou manze là-dans excepté dimoune ki nous oulé. » Et éna oussi banne bétails pa ti permette *monte lor* zot lé dos et éna oussi banne bétails lor ki banne-là pa prononce nom Allāh, banne-là invente ène mensonze conte Li. Li pa pou tardé pou pini banne-là pou ça ki zotte finne inventé.

وَقَالُوْا مَا فِيْ بُطُوْنِ هٰذِهِ الْأَنْعَامِ خَالِصَةٌ لِّذُكُوْرِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلٰٓى أَزْوَاجِنَا ۚ وَإِنْ يَّكُنْ مَّيْتَةً فَهُمْ فِيْهِ شُرَكَآءُ ۗ سَيَجْزِيْهِمْ وَصْفَهُمْ ۗ إِنَّهٗ حَكِيْمٌ عَلِيْمٌ ١٤٠

140. Et banne-là dire : « Ça ki dans vente tel tel zanimaux, li réservé pou nou banne mâles et li interdit pou nou madames. » Mais, si li ène mort-*né*, alors zotte *tout* participe là-dans. Li pou pini banne-là pou zot déclaration. En vérité, Li Bien-Saze, Li Conne-Tout.

قَدْ خَسِرَ الَّذِيْنَ قَتَلُوْٓا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّحَرَّمُوْا مَا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ افْتِرَآءً عَلَى اللّٰهِ ۗ قَدْ ضَلُّوْا وَمَا كَانُوْا مُهْتَدِيْنَ ١٤١

141. En vérité, zotte banne perdants banne ki, par imbécilité et ignorance, tué zot zenfants; et par invente mensonze conte Allāh, zotte interdire ça ki Allāh finne donne zotte couma nourritire. En vérité, zotte finne égaré et zotte pa *bien* guidé.

وَهُوَ الَّذِيْٓ أَنْشَأَ جَنّٰتٍ مَّعْرُوْشٰتٍ

R17 142. Et Li-Même Ki produire banne zardins, *éna* avec tonnelle et *éna* sans

tonnelle, et banne palmiers tammes, et banne plantations avec banne récoltes varié, et zolive et grénade, éna zotte ressemblé ente zotte, *éna* zotte pa ressemblé ente zotte. Manze dépi dans zot fruits quand zotte rapporté. Et zour récolte, paye *Allāh* So droit. Et pa gaspillé. En vérité, *Allāh* Li pa content banne gaspilléres.

وَّغَيْرَ مَعْرُوْشٰتٍ وَّالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ
مُخْتَلِفًا اُكُلُهٗ وَالزَّيْتُوْنَ وَالرُّمَّانَ
مُتَشَابِهًا وَّغَيْرَ مُتَشَابِهٍ ؕ كُلُوْا مِنْ
ثَمَرِهٖۤ اِذَاۤ اَثْمَرَ وَاٰتُوْا حَقَّهٗ يَوْمَ
حَصَادِهٖ ۖ وَلَا تُسْرِفُوْا ؕ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ
الْمُسْرِفِيْنَ ﴿١٤٢﴾

143. Et parmi banne bétails, *Li finne créé* éna *là-dans* pou servi transport et éna ki pou abatte *pou nourritire.* Manze dans ça ki Allāh finne donne zotte couma nourritire et pa marce lor traces Satan. En vérité, li ène ennemi déclaré pou zotte.

وَمِنَ الْاَنْعَامِ حَمُوْلَةً وَّفَرْشًا ؕ كُلُوْا
مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ
الشَّيْطٰنِ ؕ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿١٤٣﴾

144. *Allāh finne créé* huit couples, dé pou moutons, dé pou sévres. Dire : « Esse-ki dé mâles-là ki Li finne interdire, ou soi dé fémelles-là ou soi ça ki encore dans vente ça dé fémelles-là ? Renseigne-moi avec connaissance, si zotte véridique ;»

ثَمٰنِيَةَ اَزْوَاجٍ ۚ مِنَ الضَّاْنِ اثْنَيْنِ
وَمِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ ؕ قُلْ آٰلذَّكَرَيْنِ
حَرَّمَ اَمِ الْاُنْثَيَيْنِ اَمَّا اشْتَمَلَتْ
عَلَيْهِ اَرْحَامُ الْاُنْثَيَيْنِ ؕ نَبِّئُوْنِيْ
بِعِلْمٍ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿١٤٤﴾

145. Et dé pou banne sameaux, et dé pou banne béfs. Dire : « Esse-ki dé mâles-là ki Li finne interdire ou soi dé fémelles-là ou soi ça ki encore dans vente ça dé fémelles-là ? Esse-ki zotte ti présent quand Allāh ti récommanne zotte ça ?» Et ki sanne-là ki pli inziste ki céli ki, sans aukène connaissance, invente ène mensonze conte Allāh pou ki li égare banne dimounes ? En vérité, Allāh pa guide banne dimounes inziste.

وَمِنَ الْاِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ
اثْنَيْنِ ؕ قُلْ آٰلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ اَمِ
الْاُنْثَيَيْنِ اَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ اَرْحَامُ
الْاُنْثَيَيْنِ ؕ اَمْ كُنْتُمْ شُهَدَآءَ اِذْ وَصّٰىكُمُ
اللّٰهُ بِهٰذَا ۚ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى
عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٤٥﴾ ع

R18 146. Dire : « Dans ça ki finne révéle moi-là, mo pa trouve interdit pou ène manzére, ça ki li manzé sauf si li ène zanimau *ki* mort *par li-même* ou soi di sang ki finne faire coulé ou soi la vianne coçon — certainement *tout* ça li impur ; ou soi ène kit-soze profane lor ki, finne

قُلْ لَّاۤ اَجِدُ فِيْ مَاۤ اُوْحِيَ اِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلٰى
طَاعِمٍ يَّطْعَمُهٗۤ اِلَّاۤ اَنْ يَّكُوْنَ مَيْتَةً
اَوْ دَمًا مَّسْفُوْحًا اَوْ لَحْمَ خِنْزِيْرٍ فَاِنَّهٗ
رِجْسٌ اَوْ فِسْقًا اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِهٖ ۚ

invoque ène l'aute nom ki Allāh *l'hére ti abatte li.* Mais *pou* dimoune ki trouve li oblizé *par la famine* tandisse ki li péna l'envie et ki li pa dépasse banne limites, alors certainement to Seignére Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.»

فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَّلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ١٤٦

147. Et pou banne Zuifs, Nous ti interdire tout banne zanimaux ki éna griffes, et Nous ti interdire banne-là la graisse béf, mouton / cabri sauf ça ki lor colonne vertébrale ou soi ça ki *collé* are tripes ou soi ça ki attacé are lé zos. Coumme ça-même Nous ti pini banne-là pou zot rébellion. Et en vérité, Nous *Nous* Véridique.

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفُرٍ ۚ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا أَوِ الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ۚ ذٰلِكَ جَزَيْنٰهُمْ بِبَغْيِهِمْ ۖ وَإِنَّا لَصٰدِقُونَ ١٤٧

148. Alors si banne-là traite toi dé mentére, dire : « Zot Seignére, Li posséde ène miséricorde immense alors ki So pinition pa pou capave détourné dépi pép ki coupabe. »

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَّبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَّاسِعَةٍ ۚ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُهُ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ١٤٨

149. Banne ki donne associés *are Allāh* pou dire : « Si Allāh ti oulé, nous pa ti pou donne associés *are Allāh,* ni nou banne papa grand-papas *ti pou faire ça* et nous pa ti pou déclare nanrien interdit. » Coumme ça-même banne ki ti avant banne-là ti *habitié* contrédire *banne Méssazers Allāh* ziska ki zotte ti goûte Nou colére. Dire : « Esse-ki zotte éna kik connaissance, alors montré nous li ?» Zotte pé sélement suive *zot* banne imazinations et zotte pé sélement menti.

سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللّٰهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ شَيْءٍ ۚ كَذٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتّٰى ذَاقُوا بَأْسَنَا ۚ قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِّنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَا ۚ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَخْرُصُونَ ١٤٩

150. Dire : « Arguiment décisif li pou Allāh-Même. Si Li ti oulé, Li ti pou certainement guide zotte-tout *lor simé droite.* »

قُلْ فَلِلّٰهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ ۚ فَلَوْ شَاءَ لَهَدٰىكُمْ أَجْمَعِينَ ١٥٠

151. Dire : « Aména zot banne témoins ki pou attesté ki Allāh finne interdire ça. » Si banne-là témoigné, *toi,*

قُلْ هَلُمَّ شُهَدَاءَكُمُ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ أَنَّ اللّٰهَ حَرَّمَ هٰذَا ۚ فَإِنْ

pa témoigne are zotte et pa suive mauvais désirs banne ki prend Nou banne Signes pou mensonzes, ni banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là et ki donne banne égals are zot Seignére.

شَهِدُوْا فَلَا تَشْهَدْ مَعَهُمْ ۚ وَلَا تَتَّبِعْ
اَهْوَآءَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَالَّذِيْنَ
لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ
يَعْدِلُوْنَ ﴿١٥١﴾

R 19 152. Dire : « Vini, mo pou récite ça ki zot Seignére finne faire inviolabe pou zotte, ki zotte pa associé nanrien are Li, et *ki zotte* montré plein bonté pou *zot* papa-mama et ki zotte pa tué zot zenfants à cause *pére tombe dans* la mizére— Nous-Même donne zotte et banne-là oussi nourritire— et pa costé cotte banne zaffaires indécent, ki ça faire ouvertement ou soi caciette ; et ki zotte pa tué la vie ki Allāh finne ranne sacré excepté avec la zistice. Ça-même ki Allāh finne récommanne zotte faire pou ki zotte comprend.

قُلْ تَعَالَوْا اَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ
عَلَيْكُمْ اَلَّا تُشْرِكُوْا بِهٖ شَيْـًٔا وَّ
بِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا ۚ وَلَا تَقْتُلُوْٓا
اَوْلَادَكُمْ مِّنْ اِمْلَاقٍ ؕ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَ
اِيَّاهُمْ ۚ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ
مِنْهَا وَمَا بَطَنَ ۚ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ
الَّتِيْ حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ ؕ ذٰلِكُمْ وَصّٰكُمْ
بِهٖ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿١٥٢﴾

153. Et pa costé cotte di biens orphélin — avant ki li gagne so mazorité — sauf avec meillére façon. Et *quand pé miziré et pé pézé* compléte mizire et poids-là avec zistice. Nous pa mette lor personne ène fardeau ki en déhors so capacité. Et quand zotte dire kik parole, observe la zistice, même si li *concerne* ène parent proce; et rempli *zot* l'engazement *avec* Allāh. Ça-même ki Allāh finne récommanne zotte pou ki zotte prend compte *avertissement.*

وَلَا تَقْرَبُوْا مَالَ الْيَتِيْمِ اِلَّا بِالَّتِيْ
هِيَ اَحْسَنُ حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهٗ ۚ وَاَوْفُوا
الْكَيْلَ وَالْمِيْزَانَ بِالْقِسْطِ ۚ لَا
نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا ۚ وَاِذَا قُلْتُمْ
فَاعْدِلُوْا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى ۚ وَبِعَهْدِ
اللّٰهِ اَوْفُوْا ؕ ذٰلِكُمْ وَصّٰكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُوْنَ ﴿١٥٣﴾

154. Et *Li finne mette l'emphase lor là oussi* ki ça li Mo simé droite, alors suive ça et pa suive banne *lé zaute* simés sinon ça pou écarte zotte dépi *Allāh* So simé. Par ça même ki Li récommanne zotte pou ki zotte gagne la droitire.

وَاَنَّ هٰذَا صِرَاطِيْ مُسْتَقِيْمًا فَاتَّبِعُوْهُ ۚ
وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ
سَبِيْلِهٖ ؕ ذٰلِكُمْ وَصّٰكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُوْنَ ﴿١٥٤﴾

155. Ensuite Nous ti donne Moïse *oussi* Live ki ti satisfait complétement banne bésoins dimoune ki éna conduite

ثُمَّ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ تَمَامًا عَلَى
الَّذِيْٓ اَحْسَنَ وَتَفْصِيْلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَّ

excellent et ki ti explique en détails tout banne sozes, et ki ti ène guidance et ène bénédiction pou ki banne-là croire dans renconte avec zot Seignére.

هُدًى وَّ رَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ بِلِقَآءِ رَبِّهِمْ
يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٥٥﴾

R 20 156. Et ça li ène Live, Nous finne faire li déssanne. Li rempli are bénédictions. Alors suive ça et azir avec droitire pou ki faire-zotte miséricorde ;

وَ هٰذَا كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ مُبٰرَكٌ
فَاتَّبِعُوْهُ وَاتَّقُوْا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿١٥٦﴾

157. Pou ki zotte pa dire : « Ti faire déssanne Live-là sélement lor dé grand groupes avant nous, alors ki nous, nous pa au courant ça ki banne-là lire ;»

اَنْ تَقُوْلُوْٓا اِنَّمَآ اُنْزِلَ الْكِتٰبُ عَلٰى
طَآئِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا ۪ وَ اِنْ كُنَّا عَنْ
دِرَاسَتِهِمْ لَغٰفِلِيْنَ ﴿١٥٧﴾

158. Ou soi pou ki zotte pa dire : « Si Live-là ti déssanne lor nous, certainement nous ti pou mié guidé ki banne-là. » Et *astére* ène préve clair finne vinne cotte-zotte dé la part zot Seignére et *li* ène guidance et ène miséricorde. Alors, ki sanne-là ki pli inziste ki ça dimoune ki prend banne Signes Allāh pou mensonzes et ki détourne li dé ça ? Nous pou pini banne ki tourne figuire are Nou banne Signes, par ène sipplice bien mauvais parski zotte ti détourne zotte *dé ça*.

اَوْ تَقُوْلُوْا لَوْ اَنَّآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا الْكِتٰبُ
لَكُنَّآ اَهْدٰى مِنْهُمْ ۚ فَقَدْ جَآءَكُمْ بَيِّنَةٌ
مِّنْ رَّبِّكُمْ وَ هُدًى وَّ رَحْمَةٌ ۚ فَمَنْ
اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَ
صَدَفَ عَنْهَا ؕ سَنَجْزِى الَّذِيْنَ
يَصْدِفُوْنَ عَنْ اٰيٰتِنَا سُوْٓءَ الْعَذَابِ
بِمَا كَانُوْا يَصْدِفُوْنَ ﴿١٥٨﴾

159. Esse-ki banne-là nék pé attanne ki banne anzes vinne cotte zotte, ou soi ki to Seignére vini, ou soi ki certains parmi banne Signes to Seignére vini ? Ça zour ki certains parmi banne Signes to Seignére pou vini, croire là-dans pa pou profite aukène l'âme ki pa ti croire avant ou soi ki pa ti gagne nanrien dé bon par so la foi. Dire : « Attanne ! En vérité, *nous oussi*, nous pé attanne. »

هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ تَاْتِيَهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ
اَوْ يَاْتِيَ رَبُّكَ اَوْ يَاْتِيَ بَعْضُ اٰيٰتِ رَبِّكَ ؕ
يَوْمَ يَاْتِيْ بَعْضُ اٰيٰتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ
نَفْسًا اِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ اٰمَنَتْ مِنْ
قَبْلُ اَوْ كَسَبَتْ فِيْٓ اِيْمَانِهَا خَيْرًا ؕ قُلِ
انْتَظِرُوْٓا اِنَّا مُنْتَظِرُوْنَ ﴿١٥٩﴾

160. En vérité, banne ki finne divise zot rélizion et ki finne forme banne sectes, zot zaffaire li pa concerne toi. Zot zaffaire dans la main Allāh-Même. Ensuite Li pou informe *ça* banne-là ça ki zotte ti pé faire.

اِنَّ الَّذِيْنَ فَرَّقُوْا دِيْنَهُمْ وَ كَانُوْا
شِيَعًا لَّسْتَ مِنْهُمْ فِيْ شَيْءٍ ؕ اِنَّمَآ
اَمْرُهُمْ اِلَى اللّٰهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا
كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿١٦٠﴾

161. Dimoune ki faire le bien pou gagne disse fois autant, et dimoune ki faire le mal, pou paye li pareil à ça *mal-là*, et pa pou faire banne-là aukène inzistice.

مَنْ جَآءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهٗ عَشْرُ اَمْثَالِهَا ۚ
وَمَنْ جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزٰٓى اِلَّا
مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿١٦١﴾

162. Dire : « En vérité, mo Seignére finne guide moi vers ène simé droite — ène vrai rélizion, rélizion Abraham ki ti tout lé temps incliné vers Allāh. Et li pa ti *ène* dans banne associatéres. »

قُلْ اِنَّنِيْ هَدٰىنِيْ رَبِّيْٓ اِلٰى صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيْمٍ ۚ دِيْنًا قِيَمًا مِّلَّةَ اِبْرٰهِيْمَ
حَنِيْفًا ۚ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٦٢﴾

163. Dire : « En vérité, mo la priére, mo banne sacrifices, mo la vie, et mo la mort, *tout ça* pou Allāh-Même Ki Seignére tout banne lé mondes.

قُلْ اِنَّ صَلَاتِيْ وَنُسُكِيْ وَمَحْيَايَ وَ
مَمَاتِيْ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٦٣﴾

164. Li péna aukène associé. Et are ça-même *ki* finne commanne moi et mo prémier dans banne ki faire soumission. »

لَا شَرِيْكَ لَهٗ ۚ وَبِذٰلِكَ اُمِرْتُ وَاَنَا اَوَّلُ
الْمُسْلِمِيْنَ ﴿١٦٤﴾

165. Dire *banne-là* : « Esse-ki mo pou serce ène Seignére l'aute ki Allāh alors ki Li Seignére tout banne kit-soze ? Et aukène l'âme pa pou gagne nanrien *par so mauvais actions* sans ki ça pa dans so désavantaze, et aukène *l'âme* portére pa pou saryé fardeau ène l'aute. Ensuite, zot rétour li vers zot Seignére et Li pou informe zotte lor ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْغِيْ رَبًّا وَّهُوَ رَبُّ كُلِّ
شَيْءٍ ۗ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ اِلَّا عَلَيْهَا ۚ
وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ اُخْرٰى ۚ ثُمَّ اِلٰى
رَبِّكُمْ مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ
بِمَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿١٦٥﴾

166. Et Li-Même Ki finne faire-zotte héritiers la terre et Li finne faire éna parmi zotte dépasse lé zautes dans niveau *zot* rang pou ki Li testé zotte dans ça ki Li finne donne zotte. En vérité, to Seignére, Li Rapide dans *So* pinition. Et, en vérité, Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَهُوَ الَّذِيْ جَعَلَكُمْ خَلٰٓئِفَ الْاَرْضِ
وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجٰتٍ
لِّيَبْلُوَكُمْ فِيْ مَآ اٰتٰىكُمْ ۗ اِنَّ رَبَّكَ
سَرِيْعُ الْعِقَابِ ۖ وَاِنَّهٗ لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٦٦﴾

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ١

2. Alif Lām Mīm S̲ād = Mo-Même Allāh, Mo pli conné, Mo expliqué.

الٓمّٓصٓ ٢

3. *Ça* li ène Live ki finne déssanne lor toi - donc pa bizin éna kik malaise dans to la poitrine lor là - pou ki to donne avertissement par ça *moyen-là* et *pou ki* li ène rappel pou banne croyants.

كِتٰبٌ اُنْزِلَ اِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِيْ صَدْرِكَ حَرَجٌ مِّنْهُ لِتُنْذِرَ بِهٖ وَذِكْرٰى لِلْمُؤْمِنِيْنَ ٣

4. Suive ça ki finne faire déssanne lor zotte dé la part zot Seignére et pa suive banne lé zaute protectéres ki Li. Ène tiguinne-même ki zotte prend compte *avertissement.*

اِتَّبِعُوْا مَاۤ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوْا مِنْ دُوْنِهٖۤ اَوْلِيَآءَ ؕ قَلِيْلًا مَّا تَذَكَّرُوْنَ ٤

5. Et comié la villes Nous finne détruire ! Et Nou pinition finne déssanne lor banne *habitants*-là la nuite *dans zot sommeil* ou soi *midi* pendant zot la sieste.

وَكَمْ مِّنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَا فَجَآءَهَا بَاْسُنَا بَيَاتًا اَوْ هُمْ قَآئِلُوْنَ ٥

6. Alors quand Nou pinition ti déssanne lor banne-là, zotte ti nék crié : « En vérité nous banne ki finne mal azir !»

فَمَا كَانَ دَعْوٰىهُمْ اِذْ جَآءَهُمْ بَاْسُنَاۤ اِلَّاۤ اَنْ قَالُوْۤا اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ٦

7. Et certainement Nous pou pose question banne cotte ti faire envoi *banne Méssazers-là* et certainement Nous pou pose question banne Méssazers-là *oussi.*

فَلَنَسْـَٔلَنَّ الَّذِيْنَ اُرْسِلَ اِلَيْهِمْ وَلَنَسْـَٔلَنَّ الْمُرْسَلِيْنَ ٧

8. Et certainement avec connaissance Nous pou raconte banne-là *banne faits* et zamais Nous ti absent.

فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِمْ بِعِلْمٍ وَّمَا كُنَّا غَآئِبِيْنَ ٨

9. Et *pou banne actions,* pézé-là ça zour-là li pou zisse. Alors banne ki zot plateaux pou lourd *are banne bon actions*, ça banne-là ki pou gagne siccés.

وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذِ ٟالْحَقُّ ۚ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِيْنُهٗ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ٩

10. Et banne ki zot plateaux pou lézé, ça banne-là ki finne cause zot prope la perte parski zotte ti inziste are Nou banne Signes.

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُم بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ ﴿١٠﴾

11. Et, en vérité, Nous finne établi zotte lor la terre et Nous finne mette pou zotte lor ça *la terre-là zot* moyens pou vive. Mais zotte montré tiguitte réconnaissance.

وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ ۗ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿١١﴾

R2 12. Et, en vérité, Nous finne créé zotte, ensuite Nous finne donne-zotte *zot* formes. Ensuite, Nous ti dire banne anzes : « Soumette are Adam. » Zotte *tout* ti soumette excepté Iblis. Li pa ti *ène* dans banne ki soumette.

وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ ﴿١٢﴾

13. *Allāh* ti dire : « Bé ki kit-soze ti empêce toi soumette alors ki Mo ti donne toi l'orde ?» Li ti réponne : « Mo meillére ki li. To finne créé moi are di fé, et To finne créé li are l'arzile. »

قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ ۖ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ﴿١٣﴾

14. *Allāh* ti dire : « Déssanne dépi là. Li pa convénabe ki to faire arrogant ici. Sorti *dépi là*. Certainement, to *ène* dans banne dézonorés. »

قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَن تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ ﴿١٤﴾

15. Li ti réponne : « Donne-moi ène répit ziska zour cotte banne-là pou réssissité. »

قَالَ أَنظِرْنِي إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٥﴾

16. *Allāh* ti dire : « Certainement to *ène* dans banne ki finne gagne ène délai. »

قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿١٦﴾

17. Li ti dire : « Parski To finne déclare moi égaré, certainement mo pou posté moi lor To simé droite pou *mo attaque* banne-là ;

قَالَ فَبِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١٧﴾

18. « Alors certainement, mo pou vinne cotte banne-là dépi divant zotte et dépi derriére zotte et dépi zot côté droite et dépi

ثُمَّ لَآتِيَنَّهُم مِّن بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَن

شَمَآئِلِهِمْ ۚ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَٰكِرِينَ ﴿١٨﴾

zot côté gauce et To pou trouve la plipart d'ente banne-là, zotte pa réconnaissant. »

قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُومًا مَّدْحُورًا ۖ لَّمَن تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٩﴾

19. *Allāh* ti dire : « Sorti dépi là, méprisé et répoussé. D'ente ça banne-là, banne ki pou suive toi, certainement Mo pou rempli l'Enfer are zotte tout. »

وَيَٰٓـَٔادَمُ اسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّٰلِمِينَ ﴿٢٠﴾

20. Et « O Adam ! Toi et *oussi* to madame, habite dans zaṛdin-là et manze partout cotte zotte oulé. Mais pa costé cotte ça pied-là sinon zotte pou *compté* dans banne ki azir mal. »

فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَٰنُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُۥرِيَ عَنْهُمَا مِن سَوْءَٰتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَىٰكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَٰذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّآ أَن تَكُونَا مَلَكَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَٰلِدِينَ ﴿٢١﴾

21. Mais Satan ti mirmire banne mauvais sizestions dans zot *lé kére* pou ki li révéle zotte ène partie zot banne faiblesses ki caciette dans zotte, et li ti dire : « Zot Seignére pa finne interdire zotte ça pied-là mais parski attention ki zotte vinne dé anzes ou soi ki zotte vive tout lé temps. »

وَقَاسَمَهُمَآ إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّٰصِحِينَ ﴿٢٢﴾

22. Et li ti faire serment are zotte dé : « Pou zotte, certainement mo *ène* dans banne conseillers *sincére.* »

فَدَلَّىٰهُمَا بِغُرُورٍ ۚ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْءَٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ الْجَنَّةِ ۖ وَنَادَىٰهُمَا رَبُّهُمَآ أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَن تِلْكُمَا الشَّجَرَةِ وَأَقُل لَّكُمَآ إِنَّ الشَّيْطَٰنَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٢٣﴾

23. Alors par tromperie, li ti faire zotte-dé tombe *dans l'errére.* Et quand zotte ti goûte pied-là, zot banne faiblesses ti vinne vizibe pou zotte, et zotte ti commence couvert zotte avec impé feuilles zardin-là. Et zot Seignére ti crié zotte, *Li ti dire* : « Esse-ki Mo pa finne interdire zotte ça pied-là ? Et *esse-ki* Mo pa finne dire zotte ki certainement Satan li ène ennemi déclaré pou zotte ?»

قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَآ أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَٰسِرِينَ ﴿٢٤﴾

24. Tout lé dé ti dire : « O Nou Seignére ! Nous finne faire nous-mêmes di tort. Et si To pa pardonne nous, et *si* To pa faire-nous miséricorde, certainement nous pou *compté* dans banne perdants. »

25. Li ti dire : « Allé zotte tout *dépi-là,* zotte pou ennemi ente zotte-mêmes ène are l’aute. Et éna pou zotte lor la terre ène place cotte pou resté et ène provision pou ène certain lé temps. »

قَالَ اهْبِطُوْا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۚ وَ
لَكُمْ فِي الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَّ مَتَاعٌ اِلٰى
حِيْنٍ ﴿٢٥﴾

26. Li ti dire : « Là-dans zotte pou vive, et là-dans zotte pou mort et dépi là-dans pou faire zotte sorti. »

قَالَ فِيْهَا تَحْيَوْنَ وَفِيْهَا تَمُوْتُوْنَ وَ
مِنْهَا تُخْرَجُوْنَ ﴿٢٦﴾ ع ٢ ٥ ٩

R 3 27. O banne zenfants Adam ! En vérité, Nous finne faire vêtement déssanne lor zotte pou caciette zot nidité et *pou servi* parire. Mais vêtement la droitire, ça même meillére *ki tout.* Ça li impé dans banne Signes Allāh pou ki banne-là prend compte *avertissement.*

يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ قَدْ اَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ
لِبَاسًا يُّوَارِيْ سَوْاٰتِكُمْ وَرِيْشًا ۚ وَ
لِبَاسُ التَّقْوٰى ۙ ذٰلِكَ خَيْرٌ ۚ ذٰلِكَ
مِنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُوْنَ ﴿٢٧﴾

28. O banne zenfants Adam ! Zamais pa laisse Satan tente zotte couma li ti faire zot papa-mama sorti dépi dans zardin-là : li ti enléve dé zotte zot vêtement pou montré-zotte zot banne faiblesses. Certainement li et so bande pé guette zotte cotte zotte pa pé trouve banne-là. En vérité, Nous finne faire banne-satans camarades pou banne ki pa croire.

يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطٰنُ كَمَآ
اَخْرَجَ اَبَوَيْكُمْ مِّنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ
عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْاٰتِهِمَا ۚ
اِنَّهٗ يَرٰىكُمْ هُوَ وَقَبِيْلُهٗ مِنْ حَيْثُ
لَا تَرَوْنَهُمْ ۚ اِنَّا جَعَلْنَا الشَّيٰطِيْنَ
اَوْلِيَآءَ لِلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٢٨﴾

29. Et quand banne-là commette ène indécence, zotte dire : « Nous ti trouve nou banne papa grand-papas pé faire ça et Allāh-Même Ki finne ordonne nous ça. » Dire : « En vérité, Allāh pa ordonne l’indécence. Esse-ki zotte pé dire lor Allāh ça ki zotte pa conné ?»

وَاِذَا فَعَلُوْا فَاحِشَةً قَالُوْا وَجَدْنَا
عَلَيْهَآ اٰبَآءَنَا وَاللّٰهُ اَمَرَنَا بِهَا ۚ قُلْ اِنَّ
اللّٰهَ لَا يَاْمُرُ بِالْفَحْشَآءِ ۚ اَتَقُوْلُوْنَ عَلَى
اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٩﴾

30. Dire : « Mo Seignére finne ordonne la zistice. Et concentré zot l’attention correctement *lor Allāh* dans sak *l’occasion et dans sak* l’endroit adoration et appelle-Li, avec sincerité pou Li, dans la rélizion. Couma Li ti créé-zotte prémier fois, *coumme ça même, vers Li,* zotte pou rétourné *aprés la mort.*

قُلْ اَمَرَ رَبِّيْ بِالْقِسْطِ ۫ وَاَقِيْمُوْا
وُجُوْهَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَّادْعُوْهُ
مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۬ كَمَا بَدَاَكُمْ
تَعُوْدُوْنَ ﴿٣٠﴾

31. Li finne guide ène groupe *lor simé droite*, ène *l'aute* groupe finne mérite l'égarement. En vérité, banne-là finne prend banne satans pou camarades au lié Allāh, et zotte pensé ki zotte *bien* guidé.

فَرِيْقًا هَدٰى وَ فَرِيْقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ
الضَّلٰلَةُ ؕ اِنَّهُمُ اتَّخَذُوا الشَّيٰطِيْنَ
اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَ يَحْسَبُوْنَ
اَنَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿۳۱﴾

32. O banne zenfants Adam ! Prend soin zot parire dans sak *l'occasion et dans sak* l'endroit adoration. Et manzé, boire, mais pa dépasse banne limites. En vérité, Allāh pa content banne ki commette excés.

يٰبَنِيْۤ اٰدَمَ خُذُوْا زِيْنَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ
مَسْجِدٍ وَّ كُلُوْا وَاشْرَبُوْا وَلَا تُسْرِفُوْا ۚ
اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِيْنَ ﴿۳۲﴾

R 4 33. Dire : « Ki sanne-là ki finne interdire parire Allāh Ki Li finne produire pou So banne servitéres, et banne bon kit-sozes dépi dans *So* provision ?» Dire : « Ça, li pou banne croyants dans ça la vie-là *et* li pou spécialement *pou zotte*, Zour Rézirection. » Coumme ça-même Nous explique clairement banne Signes pou ène pép ki éna connaissance.

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِيْنَةَ اللّٰهِ الَّتِيْۤ اَخْرَجَ
لِعِبَادِهٖ وَالطَّيِّبٰتِ مِنَ الرِّزْقِ ؕ قُلْ هِيَ
لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً
يَّوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ
لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿۳۳﴾

34. Dire : « Mo Seignére finne interdire sélement banne kit-sozes indécent ki commette ouvertement ou soi en sécret, et *Li finne interdire* pécé et transgression ki pa zistifié et ki zotte associé are Allāh ça pou ki Li pa finne faire déssanne aukène l'autorité et ki zotte dire lor Allāh ça *banne sozes* lor ki zotte péna aukène connaissance. »

قُلْ اِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ
مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْاِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ
الْحَقِّ وَاَنْ تُشْرِكُوْا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ
سُلْطٰنًا وَّ اَنْ تَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ مَا لَا
تَعْلَمُوْنَ ﴿۳۴﴾

35. Et pou sak comminauté éna ène lé temps fixé. Et quand banne-là zot l'hére fixé finne arrivé, zotte pa capave reste ène sél moment en arriére, ni zotte capave alle avant *l'hére fixé-là.*

وَ لِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ ۚ فَاِذَا جَآءَ اَجَلُهُمْ لَا
يَسْتَاْخِرُوْنَ سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ﴿۳۵﴾

36. O banne zenfants Adam ! Si banne Méssazers d'ente zotte-mêmes vinne cotte zotte, banne-là recite zotte Mo banne Signes, alors banne ki azir

يٰبَنِيْۤ اٰدَمَ اِمَّا يَاْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ
يَقُصُّوْنَ عَلَيْكُمْ اٰيٰتِيْ ۙ فَمَنِ اتَّقٰى وَ

are droitire et ki faire banne bon actions, banne-là pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

اَصۡلَحَ فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَ لَا هُمۡ
يَحۡزَنُوۡنَ ۝٣٦

37. Et banne ki prend Nou banne Signes pou mensonzes et ki détourne-zotte dé ça avec l’orgueil, ça banne-là *ki* pou banne habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

وَ الَّذِيۡنَ كَذَّبُوۡا بِاٰيٰتِنَا وَ اسۡتَكۡبَرُوۡا
عَنۡهَاۤ اُولٰٓئِكَ اَصۡحٰبُ النَّارِ ۚ هُمۡ فِيۡهَا
خٰلِدُوۡنَ ۝٣٧

38. Et ki sanne-là ki pli inziste ki dimoune ki invente ène mensonze conte Allāh ou soi ki prend So banne Signes pou mensonzes ? Ça banne-là ki pou gagne zot part ki finne prescrire ziska ki Nou banne envoyés vinne cotte zotte pou prend zot l’âme. Banne *envoyés*-là pou dire *zotte* : « Cotte ça ki zotte ti pé appélé en déhors Allāh. » Zotte pou réponne : « Nous finne perdi zotte. » Et banne-là pou donne témoignaze conte zotte-mêmes ki zotte ti mécréants.

فَمَنۡ اَظۡلَمُ مِمَّنِ افۡتَرٰى عَلَى اللّٰهِ
كَذِبًا اَوۡ كَذَّبَ بِاٰيٰتِهٖ ؕ اُولٰٓئِكَ يَنَالُهُمۡ
نَصِيۡبُهُمۡ مِّنَ الۡكِتٰبِ ؕ حَتّٰۤى اِذَا
جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُنَا يَتَوَفَّوۡنَهُمۡ ۙ قَالُوۡۤا
اَيۡنَ مَا كُنۡتُمۡ تَدۡعُوۡنَ مِنۡ دُوۡنِ
اللّٰهِ ؕ قَالُوۡا ضَلُّوۡا عَنَّا وَ شَهِدُوۡا عَلٰۤى
اَنۡفُسِهِمۡ اَنَّهُمۡ كَانُوۡا كٰفِرِيۡنَ ۝٣٨

39. *Alors* Li pou dire *banne-là* : « Rente dans di Fé parmi banne péps banne djinns et banne zommes ki finne dévance zotte. » Sak fois ène comminauté pou rente *là-dans*, li pou maudit so comminauté sére *ki même catégorie ki li* ziska ki ène aprés l’aute, zotte tout, finne arrive là-dans, zot banne-aprés pou dire zot banne-avant : « Nou Seignére ! Ça banne-là finne égare nous, donc donne-zotte doube pinition di Fé. » Li pou dire : « Sakène pou gagne doube doube *pinition*, mais zotte pa conné. »

قَالَ ادۡخُلُوۡا فِيۡۤ اُمَمٍ قَدۡ خَلَتۡ مِنۡ
قَبۡلِكُمۡ مِّنَ الۡجِنِّ وَ الۡاِنۡسِ فِى النَّارِ ؕ
كُلَّمَا دَخَلَتۡ اُمَّةٌ لَّعَنَتۡ اُخۡتَهَا ؕ حَتّٰۤى اِذَا
ادَّارَكُوۡا فِيۡهَا جَمِيۡعًا ۙ قَالَتۡ اُخۡرٰىهُمۡ
لِاُوۡلٰىهُمۡ رَبَّنَا هٰۤؤُلَآءِ اَضَلُّوۡنَا فَاٰتِهِمۡ
عَذَابًا ضِعۡفًا مِّنَ النَّارِ ۬ؕ قَالَ لِكُلٍّ
ضِعۡفٌ وَّ لٰكِنۡ لَّا تَعۡلَمُوۡنَ ۝٣٩

40. Et zot banne-prémiers pou dire zot banne-aprés : « Zotte pa ti éna aukène sipériorité lor nous. Donc goûte pinition-là pou ça *banne mauvais travails* ki zotte ti faire. »

وَ قَالَتۡ اُوۡلٰىهُمۡ لِاُخۡرٰىهُمۡ فَمَا كَانَ لَكُمۡ
عَلَيۡنَا مِنۡ فَضۡلٍ فَذُوۡقُوا الۡعَذَابَ بِمَا
كُنۡتُمۡ تَكۡسِبُوۡنَ ۝٤٠ ع ٤ ٨ ١١

R5 41. En vérité, banne ki prend Nou banne Signes pou mensonzes et ki détourne-zotte dé ça avec l'orgueil, banne la portes lé ciél pa pou ouvert pou zotte, et zotte pa pou rente dans Paradis ziska ki ène sameau passe par trou ène zaiguille. Et coumme ça-même Nous paye banne coupabes.

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا
عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا
يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ
الْخِيَاطِ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ﴿٤١﴾

42. Dans l'Enfer, ène place finne préparé pou banne-là, et lor banne-là pou éna l'épaissére lor l'épaissére *banne l'obskirités.* Coumme ça-même Nous paye banne inzistes *pou zot actions.*

لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ
غَوَاشٍ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٤٢﴾

43. Et banne ki croire et ki faire banne bon actions — Nous pa mette lor personne *d'ente ça banne-là* ène fardeau ki en déhors so capacité — ça banne-là ki pou banne habitants Paradis. Zotte pou reste là-dans tout lé temps.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا
نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
الْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٤٣﴾

44. Et Nous pou enléve tout ça ki banne-là capave éna couma rankére dans zot lé kére. Banne la riviéres pou coule en bas zotte. Et banne-là pou dire : « Tout louanze pou Allāh Ki finne guide nous vers ça *Paradis-là.* Et si Allāh pa ti guide nous, certainement nous pa ti pou *bien* guidé. En vérité, banne Méssazers nou Seignére finne vinne *cotte nous* are la Vérité. » Et pou annonce zotte : « Ça, li ça Paradis ki finne donne-zotte couma héritaze pou ça ki zotte ti pé faire. »

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ ۖ وَقَالُوا
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَٰذَا وَ
مَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ ۖ
لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۖ وَ
نُودُوا أَنْ تِلْكُمُ الْجَنَّةُ أُورِثْتُمُوهَا
بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٤﴾

45. Et banne habitants Paradis pou crié banne ki dans l'Enfer *pou dire zotte* : « Nous finne trouve vrai ça ki nou Seignére ti promette nous. Esse-ki zotte-oussi zotte finne trouve vrai ça ki zot Seignére ti promette *zotte* ?» Banne-là pou dire : « Oui. » Ensuite ène criére pou proclamé au milié banne-là : « Ki malédiction Allāh tombe lor banne ki faire le mal,

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ
أَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا
فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا ۖ
قَالُوا نَعَمْ ۚ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَنْ
لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٤٥﴾

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا ۚ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ ﴿٤٦﴾ وقف لازم

46. Banne ki empéce *dimounes* suive simé Allāh, et ki serce pou faire li *paraîte* travers, et ki pa croire dans l'Aute lé monde-là !»

وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ ۚ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَاهُمْ ۚ وَنَادَوْا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ۚ لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ ﴿٤٧﴾

47. Et ente zotte dé pou éna ène séparation, et lor banne l'endroits haute *dans Paradis* pou éna banne zommes ki pou réconnaîte tout *dimounes* par zot signes. Et zotte pou crié banne habitants Paradis *pou souhaite zotte* : « *La* paix lor zotte !» Alors ki banne-là pa *encore* rente là-dans et zotte éna désir *pou faire li.*

وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ ۙ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٨﴾ ع ٥ ١٢

48. Et quand pou tourne banne-là zot régard vers banne habitants di Fé, zotte pou dire : « Nou Seignére ! Pa mette-nous are banne ki faire le mal. »

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمَاهُمْ قَالُوا مَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٩﴾

R6 49. Et banne okipants banne l'endroits haute-là pou crié banne dimounes ki zotte pou réconnaîte par banne-là zot signes, zotte pou dire : « Ni zot grand nombre, ni zot l'orgueil pa finne profite zotte. »

أَهَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ ۚ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٥٠﴾

50. « Esse-ki à propos banne-là-mêmes ki zotte finne faire serment ki Allāh pa pou faire zotte gagne *So* miséricorde ?» « *O croyants !* Rente dans Paradis, zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé. »

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ ۚ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٥١﴾

51. Et banne habitants di Fé pou crié banne habitants Paradis *zotte pou dire* : « Verse impé dilo lor nous ou soi impé dans provision ki Allāh finne donne zotte. » Banne-là pou réponne : « En vérité, Allāh finne interdire banne mécréants ça dé *sozes*-là,

الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۚ فَالْيَوْمَ

52. Banne ki ti prend zot rélizion pou ène l'amizement *ki satisfaire banne désirs bas et ki faire néglize banne*

obzectifs haute et *oussi zotte ti prend zot rélizion pou* ène zoué et ki la vie ça lé monde-là ti trompe zotte ;» azordi, *Nous oussi*, Nous pou oublié banne-là couma banne-là ti oublié rencontre zot zour ki là et parski banne-là ti pé nié Nou banne Signes.

نَنْسٰهُمْ كَمَا نَسُوْا لِقَآءَ يَوْمِهِمْ هٰذَا ۙ وَمَا كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَجْحَدُوْنَ ٥٢

53. Et, certainement Nous finne améne-zotte ène Live ki Nous finne expliqué en détail, avec connaissance, *li* ène guidance et ène miséricorde pou banne dimounes ki croire.

وَلَقَدْ جِئْنٰهُمْ بِكِتٰبٍ فَصَّلْنٰهُ عَلٰى عِلْمٍ هُدًى وَّرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ٥٣

54. Esse-ki banne-là pé sélement attanne *avertissement-là* so réalization ? Zour so l’accomplissement pou arrivé, banne ki auparavant ti oublié-ça pou dire : « Certainement banne Méssazers nou Seignére ti vinne are la vérité. Esse-ki nous pou éna banne médiatéres ki pou intercéde dans nou favére ? Ou soi *esse-ki* capave faire nous rétourné *lor la terre* pou ki nous faire ène l’aute travail ki ça ki nous ti pé faire-là ?» En vérité, ça banne-là ki finne cause zot prope la perte, et ça ki zotte ti pé fabriqué finne perdi pou zotte.

هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا تَاْوِيْلَهٗ ؕ يَوْمَ يَاْتِيْ تَاْوِيْلُهٗ يَقُوْلُ الَّذِيْنَ نَسُوْهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَآءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۚ فَهَلْ لَّنَا مِنْ شُفَعَآءَ فَيَشْفَعُوْا لَنَآ اَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ الَّذِيْ كُنَّا نَعْمَلُ ؕ قَدْ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ٥٤

R7 55. En vérité, zot Seignére Li Allāh Ki finne créé banne lé ciéls et la terre dans sisse périodes. Ensuite Li finne établi Li lor Trône-là. Li faire la nuite couvert li zour, alors ki li poursuive li *zour-là* avec vitesse. Et *Li finne créé* soleil et la line et banne zétoiles ; finne faire *zotte tout* soumette are So l’orde. Attention ! La création, li So travail et l’autorité *oussi li So travail.* Allāh *Ki* Seignére tout banne lé mondes Li Béni.

اِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ۟ يُغْشِي الَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهٗ حَثِيْثًا ۙ وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُوْمَ مُسَخَّرٰتٍۭ بِاَمْرِهٖ ؕ اَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْاَمْرُ ؕ تَبٰرَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ٥٥

56. Invoque zot Seignére avec himilité et en sécret. En vérité, Li pa content banne ki dépasse banne limites.

اُدْعُوْا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَّخُفْيَةً ؕ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِيْنَ ٥٦

57. Et pa répanne désorde lor la terre aprés ki finne mette li dans l'orde. Et invoque Li avec crainte et avec l'espoir. En vérité, miséricorde Allāh li prés are banne ki faire le bien.

وَلَا تُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ بَعْدَ اِصْلَاحِهَا
وَادْعُوْهُ خَوْفًا وَّطَمَعًا ۗ اِنَّ رَحْمَتَ
اللّٰهِ قَرِيْبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٥٧﴾

58. Et Li-même ki avoye banne di vents couma ène l'annonce So miséricorde ziska ki zotte transporte ène niaze lourd, *alors* Nous pousse li vers ène rézion mort. Ensuite Nous faire déssanne dilo dépi ça. Alors par ça *dilo-là*, Nous faire sorti tout kalité fruits. Coumme ça-même Nous faire sorti banne morts, pou ki zotte *ki finne gagne avertissement*, prend compte.

وَهُوَ الَّذِيْ يُرْسِلُ الرِّيْحَ بُشْرًا بَيْنَ
يَدَيْ رَحْمَتِهٖ ۗ حَتّٰٓى اِذَآ اَقَلَّتْ سَحَابًا
ثِقَالًا سُقْنٰهُ لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَاَنْزَلْنَا
بِهِ الْمَآءَ فَاَخْرَجْنَا بِهٖ مِنْ كُلِّ
الثَّمَرٰتِ ۗ كَذٰلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتٰى
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿٥٨﴾

59. Et ène pays pur, so vézétation sorti *pur* avec permission so Seignére, et ça ki pa pur, nanrien pa sorti *là-dans* excepté ça ki sans valére. Coumme ça-même Nous varié banne Signes pou banne dimounes ki réconnaissant.

وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهٗ بِاِذْنِ
رَبِّهٖ ۚ وَالَّذِيْ خَبُثَ لَا يَخْرُجُ اِلَّا
نَكِدًا ۗ كَذٰلِكَ نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ
يَّشْكُرُوْنَ ﴿٥٩﴾

R8 60. En vérité, Nous ti avoye Noé cotte so pép. Et li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh. Péna pou zotte aukène ki digne d'adoration excepté Li. En vérité, mo pére pou-zotte, pinition d'ène zour terribe. »

لَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖ فَقَالَ
يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ
غَيْرُهٗ ۗ اِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ
يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿٦٠﴾

61. Banne séfs so pép ti dire : « Certainement, nous trouve toi dans ène l'égarement ki évident. »

قَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِهٖٓ اِنَّا لَنَرٰىكَ
فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٦١﴾

62. Li ti dire : « O mo pép ! Péna aukène l'égarement dans moi, mais mo ène Méssazer dé la part Seignére tout banne lé mondes ;

قَالَ يٰقَوْمِ لَيْسَ بِيْ ضَلٰلَةٌ وَّلٰكِنِّيْ
رَسُوْلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٦٢﴾

63. « Mo pé transmette-zotte, banne Méssazes mo Seignére et mo pé donne-zotte, banne conseils sincére ; et mo conné par Allāh ça ki zotte pa conné.

اُبَلِّغُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّيْ وَاَنْصَحُ لَكُمْ
وَاَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٦٣﴾

64. « Esse-ki zotte trouve *ça* drôle ki ène rappel finne vinne cotte-zotte dé la part zot Seignére par l'intermédiaire ène zomme d'ente zotte pou ki li averti zotte et pou ki zotte vinne banne dimounes droite et pou ki faire-zotte miséricorde ?»

أَوَعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوْا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ٦٤

65. Mais zotte ti traite li dé mentére, alors Nous ti sauve li et banne ki ti avec li dans l'Arce, et Nous ti noye banne ki ti prend Nou banne Signes pou mensonzes. En vérité, banne-là ti ène pép avégue.

فَكَذَّبُوْهُ فَأَنْجَيْنٰهُ وَالَّذِيْنَ مَعَهٗ فِي الْفُلْكِ وَأَغْرَقْنَا الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۚ إِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا عَمِيْنَ ٦٥

R 9 66. Et cotte banne 'Aad *Nous ti avoye* zot frére Hōūd. Li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh; péna pou zotte aukène ki digne d'adoration excepté Li. Esse-ki zotte péna *So* la crainte ?»

وَإِلٰى عَادٍ أَخَاهُمْ هُوْدًا ۗ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ إِلٰهٍ غَيْرُهٗ ۚ أَفَلَا تَتَّقُوْنَ ٦٦

67. Banne séfs mécréants so pép ti dire : « Certainement nous trouve toi dans ène stipidité et certainement nous pensé ki to *ène* dans banne mentéres. »

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖٓ إِنَّا لَنَرٰىكَ فِيْ سَفَاهَةٍ وَّإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ٦٧

68. Li ti réponne : « O mo pép ! Péna aukène stipidité dans moi; mais mo ène Méssazer dé la part Seignére tout banne lé mondes.

قَالَ يٰقَوْمِ لَيْسَ بِيْ سَفَاهَةٌ وَّلٰكِنِّيْ رَسُوْلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ٦٨

69. « Mo pé transmette-zotte banne Méssazes mo Seignére, et mo ène conseiller sincére pou zotte.

أُبَلِّغُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّيْ وَأَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِيْنٌ ٦٩

70. « Esse-ki zotte trouve *ça* drôle ki ène rappel finne vinne cotte-zotte dé la part zot Seignére par l'intermédiare ène zomme d'ente zotte pou ki li averti zotte ? Et rappelle quand Li ti faire-zotte héritiers *So banne grâces* aprés pép Noé et ki Li ti augmente zotte-boucoup dans *zot* déssendance. Alors mazine banne favéres Allāh pou ki zotte réissi. »

أَوَعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ مِّنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ ۚ وَاذْكُرُوْٓا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ قَوْمِ نُوْحٍ وَّزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَصْطَةً ۚ فَاذْكُرُوْٓا اٰلَاءَ اللّٰهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ٧٠

71. Banne-là ti dire : « Esse-ki to finne vinne cotte nous pou ki nous adore Allāh Li Tout-Sél et ki nous abandonne ça ki nou banne papa grand-papas ti pé adoré ? Alors aména-nous ça *pinition* are ki to pé ménace nous-là si to *ène* dans banne véridiques. »

قَالُوٓا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ ٱللَّهَ وَحْدَهُۥ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَا ۖ فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ٧١

72. Li ti dire : « En faite, zotte fine *dézà* afflizé par pinition et colére dé la part zot Seignére. Esse-ki zotte pou diskite are moi lor banne noms ki zotte et zot banne papa grand-papas finne donné, *banne noms* ki Allāh pa finne faire déssanne aukène l'autorité pou ça ? Alors attanne. Certainement moi oussi *mo* avec zotte dans banne ki pé attanne. »

قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌ ۖ أَتُجَٰدِلُونَنِى فِىٓ أَسْمَآءٍ سَمَّيْتُمُوهَآ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُم مَّا نَزَّلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَٰنٍ ۚ فَٱنتَظِرُوٓا إِنِّى مَعَكُم مِّنَ ٱلْمُنتَظِرِينَ ٧٢

73. Et, par Nou miséricorde, Nous ti sauve li et banne ki ti avec li et Nous ti coupe racine banne ki ti prend Nou banne Signes pou mensonzes et banne-là pa ti ditout croyant.

فَأَنجَيْنَٰهُ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا بِـَٔايَٰتِنَا ۖ وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ ٧٣

R 10 74. Et cotte banne Thamōūd, *Nous ti avoye* zot frére Sāléh. Li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh. Péna pou zotte aukène ki digne d'adoration excepté Li. En vérité, ène préve clair dé la part zot Seignére finne vinne cotte zotte. Ça, li samelle Allāh ; pou zotte li ène Signe. Alors, laisse li manze *en paix* lor la terre Allāh. Pa faire li aukène di mal. Sinon ène pinition ki donne boucoup douléré pou attrape zotte ;

وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَٰلِحًا ۗ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥ ۖ قَدْ جَآءَتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ هَٰذِهِۦ نَاقَةُ ٱللَّهِ لَكُمْ ءَايَةً ۖ فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِىٓ أَرْضِ ٱللَّهِ ۖ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٧٤

75. « Et rappelle quand Li ti faire-zotte héritiers *So banne grâces* aprés 'Aad et Li ti établi zotte lor la terre ; lor so banne la plaines, zotte ti construire banne palais et zotte ti pé taille dans banne montagnes *roces dans forme* banne la cazes. Alors mazine banne favéres Allāh. Et pa occasionne trouble lor la terre couma banne séméres désorde. »

وَٱذْكُرُوٓا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ مِنۢ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِن سُهُولِهَا قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ ٱلْجِبَالَ بُيُوتًا ۖ فَٱذْكُرُوٓا ءَالَآءَ ٱللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا فِى ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ٧٥

76. Banne séfs arrogant d'ente so pép ti dire banne considéré couma faibe - banne ki ti croire d'ente zotte : « Esse-ki zotte conné si *vraimême* Sāléh finne avoyé dé la part so Seignére. » Banne-là ti réponne : « Certainement nous croire dans ça *Méssaze* are ça-même ki finne avoye li-là. »

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ
قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِمَنْ آمَنَ
مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ صَالِحًا مُرْسَلٌ
مِنْ رَبِّهِ ۚ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ بِهِ
مُؤْمِنُونَ ﴿٧٦﴾

77. Banne orgueillés ti dire : « Certainement, nous nié ça ki zotte croire là-dans là. »

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي
آمَنْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٧٧﴾

78. Alors banne-là ti coupe zarrets samelle-là et zotte ti désobéir commannement zot Seignére. Et banne-là ti dire : « O Sāléh ! Améne-nous ça, are ki to pé ménace nous-là si *vraiméme* to *ène* dans banne Méssazers. »

فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ
رَبِّهِمْ وَقَالُوا يَا صَالِحُ ائْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا
إِنْ كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧٨﴾

79. Alors, tremblément dé terre terribe-là ti foudroye banne-là dé sorte ki zotte ti *transformé en cadaves ki* là, plat vente, dans zot la cazes.

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي
دَارِهِمْ جَاثِمِينَ ﴿٧٩﴾

80. Ensuite, *Sāléh* li ti détourne-li dé banne-là et li ti dire : « O mo pép ! En vérité, mo finne transmette-zotte Méssaze mo Seignére, et mo finne donne-zotte banne conseils sincére, mais zotte pa content banne conseillers sincére. »

فَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ
أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحْتُ
لَكُمْ وَلَٰكِنْ لَا تُحِبُّونَ النَّاصِحِينَ ﴿٨٠﴾

81. Et *Nous ti avoye* Lot, quand li ti dire so pép : « Esse-ki zotte commette ça l'indécence ki personne dans lé monde pa ti commette avant zotte ?

وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ
الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ
مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٨١﴾

82. « Certainement, zotte approce avec passion banne zommes au lié banne madames. En faite, zotte ène pép ki dépasse *tout* banne limites. »

إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ
النِّسَاءِ ۚ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ ﴿٨٢﴾

83. Et réponse so pép ti ça sélement : « Mette ça banne-là déhors

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا

أَخْرِجُوهُم مِّن قَرْيَتِكُمْ ۖ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٨٣﴾

dépi dans zot la ville. En vérité, banne-là zotte banne dimounes ki rode reste pur. »

فَأَنجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٨٤﴾

84. Et Nous ti sauve li are so famille excepté so madame ; li ti dans banne ki ti reste derriére.

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا ۖ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٨٥﴾

85. Et Nous ti faire tombe ène *l'espéce* la plie lor banne-là. Alors guetté couma ti la fin banne ki faire pécé.

وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۗ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ قَدْ جَاءَتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٨٦﴾

R 11 86. Et *Nous ti avoye* cotte banne Madian, zot frére Chou‘aib. Li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh. Péna pou zotte aukène ki digne d'adoration excepté Li. En vérité, ène Signe clair dé la part zot Seignére finne vinne cotte zotte. Et, *quand pé miziré et pé pézé* donne plein mizire et bon poids et pa prive banne dimounes banne sozes ki pou zotte *dé droit.* Et pa répanne désorde lor la terre aprés ki finne mette li dans l'orde. Ça, li meillére pou zotte, si zotte croyant.

وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِهِ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا ۚ وَاذْكُرُوا إِذْ كُنتُمْ قَلِيلًا فَكَثَّرَكُمْ ۖ وَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٧﴾

87. « Et pa place zotte dans tout simé pou ménace banne ki croire dans Allāh et pou empéce *banne-là* suive So simé — zotte serce pou faire ça *simé-là paraîte* travers. Et rappelle quand zotte ti tiguitte, Li ti miltiplié zotte. Et guetté couma ti la fin banne séméres désorde !

وَإِن كَانَ طَائِفَةٌ مِّنكُمْ آمَنُوا بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ وَطَائِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٨﴾

88. « Et, si éna d'ente zotte, ène groupe ki croire dans ça *Méssaze* avec ki finne avoye moi-là et ène groupe ki pa croire, alors prend patience ziska ki Allāh zize ente nous. Et Li-Même Meillére d'ente banne zizes. »

PARTIE 9

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِن قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ يَا شُعَيْبُ وَ

89. Banne séfs arrogant d'ente so pép ti dire : « O Chou‘aib ! Certainement nous pou mette toi déhors dépi dans nou

la ville *toi* et banne ki croire avec toi ou soi zotte rétourne dans nou rélizion !» Li ti dire : « Ki ça ça ! Même ki nous éna répignance *pou ça* !

الَّذِينَ اٰمَنُوْا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَاۤ اَوْ لَتَعُوْدُنَّ فِيْ مِلَّتِنَا ؕ قَالَ اَوَلَوْ كُنَّا كَارِهِيْنَ ﴿٨٩﴾

90. « Si nous rétourne dans zot rélizion aprés ki Allāh finne sauve nous are ça, certainement *là* nous pé invente ène mensonze conte Allāh. Et li pa ditout possibe pou nous pou nous rétourne là-dans à moins ki Allāh nou Seignére Li oulé *ça.* Nou Seignére lor connaissance Li englobe tout kit-soze. Dans Allāh-Même nous place *nou* confiance. O nou Seignére ! Donne To décision avec la vérité ente nous et nou pép et Toi To Meillére d'ente banne ki donne décision. »

قَدِ افْتَرَيْنَا عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اِنْ عُدْنَا فِيْ مِلَّتِكُمْ بَعْدَ اِذْ نَجّٰىنَا اللّٰهُ مِنْهَا ؕ وَمَا يَكُوْنُ لَنَاۤ اَنْ نَّعُوْدَ فِيْهَاۤ اِلَّاۤ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ رَبُّنَا ؕ وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ؕ عَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْنَا ؕ رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَاَنْتَ خَيْرُ الْفٰتِحِيْنَ ﴿٩٠﴾

91. Et, banne séfs mécréant d'ente so pép ti dire : « Si zotte suive Chou‘aib, certainement zotte pou banne perdants. »

وَقَالَ الْمَلَاُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ لَئِنِ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا اِنَّكُمْ اِذًا لَّخٰسِرُوْنَ ﴿٩١﴾

92. Alors, tremblément dé terre terribe-là ti foudroye banne-là dé sorte ki zotte ti *transformé en cadaves ki* là, plat-vente, dans zot la cazes.

فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوْا فِيْ دَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ ﴿٩٢﴾

93. Banne ki ti traite Chou‘aib dé mentére, zotte couma dire zamais zotte ti habite là. Banne ki ti traite Chou‘aib dé mentére, zotte ti banne perdants.

الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا شُعَيْبًا كَاَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ۛ اَلَّذِيْنَ كَذَّبُوْا شُعَيْبًا كَانُوْا هُمُ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٩٣﴾

94. Alors li ti détourne li dé banne-là et li ti dire : « O mo pép ! En vérité, mo finne transmette-zotte banne Méssazes mo Seignére et mo finne donne-zotte banne conseils sincére. Alors bé couma mo pou gagne la peine pou ène pép mécréant ?»

فَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يٰقَوْمِ لَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّيْ وَنَصَحْتُ لَكُمْ ۚ فَكَيْفَ اٰسٰى عَلٰى قَوْمٍ كٰفِرِيْنَ ﴿٩٤﴾

R12 95. Et zamais Nous pa finne avoye ène Prophéte dans kik la ville sans ki Nous pa finne attrape so banne habitants

وَمَاۤ اَرْسَلْنَا فِيْ قَرْيَةٍ مِّنْ نَّبِيٍّ اِلَّاۤ اَخَذْنَاۤ اَهْلَهَا بِالْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ

لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُوْنَ ﴿٩٥﴾

parfois par adversité et *parfois* par la souffrance pou ki zotte montré himilité.

ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ
حَتّٰى عَفَوْا وَّ قَالُوْا قَدْ مَسَّ اٰبَآءَنَا
الضَّرَّآءُ وَ السَّرَّآءُ فَاَخَذْنٰهُمْ بَغْتَةً وَّ
هُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٩٦﴾

96. Ensuite, Nous ti sanze *zot* sitiation la mizére en bien ziska ki zotte ti népli prend compte *so valére* et zotte ti dire : « Nou banne papa grand-papas *oussi* finne conne la mizére et bonhére. » Alors ène coup Nous ti attrape zotte sans ki zotte ti réalizé.

وَ لَوْ اَنَّ اَهْلَ الْقُرٰٓى اٰمَنُوْا وَ اتَّقَوْا
لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكٰتٍ مِّنَ السَّمَآءِ
وَ الْاَرْضِ وَ لٰكِنْ كَذَّبُوْا فَاَخَذْنٰهُمْ
بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿٩٧﴾

97. Et si banne habitants *ça* banne la villes-là ti croire et azir avec droitire, certainement Nous ti pou ouvert lor banne-là *banne la portes* bénédictions lé ciél et la terre. Mais zotte ti *habitié* contrédire *ça ki vrai* ! Alors Nous ti attrape banne-là pou ça ki zotte ti mérité *par zot action.*

اَفَاَمِنَ اَهْلُ الْقُرٰٓى اَنْ يَّاْتِيَهُمْ
بَاْسُنَا بَيَاتًا وَّ هُمْ نَآئِمُوْنَ ﴿٩٨﴾

98. Banne habitants banne la villes-là, esse-ki zotte en sékirité conte arrivée Nou pinition cotte-zotte la nuite alors ki zotte pé dormi ?

اَوَ اَمِنَ اَهْلُ الْقُرٰٓى اَنْ يَّاْتِيَهُمْ بَاْسُنَا
ضُحًى وَّ هُمْ يَلْعَبُوْنَ ﴿٩٩﴾

99. Esse-ki banne-là en sékirité conte arrivée Nou pinition cotte zotte quand soleil li déza là-haut lor l'horizon, alors ki zotte pé zoué ?

اَفَاَمِنُوْا مَكْرَ اللّٰهِ ۚ فَلَا يَاْمَنُ مَكْرَ
اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿١٠٠﴾ ع ١٢

100. Esse-ki *ça* banne-là en sékirité conte Allāh So plan ? Et personne pa senti li en sékirité conte Allāh So plan, sauf banne dimounes ki perdant.

اَوَ لَمْ يَهْدِ لِلَّذِيْنَ يَرِثُوْنَ الْاَرْضَ مِنْۢ
بَعْدِ اَهْلِهَآ اَنْ لَّوْ نَشَآءُ اَصَبْنٰهُمْ
بِذُنُوْبِهِمْ ۚ وَ نَطْبَعُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ
فَهُمْ لَا يَسْمَعُوْنَ ﴿١٠١﴾

R 13 101. Esse-ki ça pa servi couma guidance pou banne ki finne gagne la terre en héritaze aprés so banne *anciens* habitants, ki si Nous oulé, Nous capave attrape banne-là pou zot banne pécés et mette scellé lor zot lé kére. Alors banne-là pa ti pou tanne *ni comprend* nanrien.

تِلْكَ الْقُرٰى نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَآئِهَا ۚ وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ۚ فَمَا كَانُوْا لِيُؤْمِنُوْا بِمَا كَذَّبُوْا مِنْ قَبْلُ ۗ كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿١٠٢﴾

102. Ça, li banne la villes, Nous finne raconte toi en partie zot banne nouvelles. Et, en vérité, zot banne Méssazers ti vinne cotte zotte avec banne Signes clair. Mais banne-là pa ti oulé croire parski avant *oussi* zotte ti *habitié* contrédire *banne Méssazers.* Coumme ça-même Allāh mette scellé lor lé kére banne mécréants.

وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِّنْ عَهْدٍ ۚ وَإِنْ وَّجَدْنَآ أَكْثَرَهُمْ لَفٰسِقِيْنَ ﴿١٠٣﴾

103. Et Nous pa ti trouve cotte la plipart parmi banne-là aukène *respect pou zot* l'engazement. Et certainement Nous ti trouve la plipart parmi banne-là, banne pervers.

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُّوْسٰى بِاٰيٰتِنَآ إِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ فَظَلَمُوْا بِهَا ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿١٠٤﴾

104. Ensuite aprés banne-là, Nous ti avoye Moïse avec Nou banne Signes vers Pharaon et so banne séfs. Banne-là ti traite ça *banne Signes-là* avec inzistice. Donc guette couma ti la fin banne séméres désorde !

وَقَالَ مُوْسٰى يٰفِرْعَوْنُ إِنِّيْ رَسُوْلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٠٥﴾

105. Et Moïse ti dire : « O Pharaon ! En vérité, mo ène Méssazer dé la part Seignére de tout banne lé mondes.

حَقِيْقٌ عَلٰٓى أَنْ لَّآ أَقُوْلَ عَلَى اللّٰهِ إِلَّا الْحَقَّ ۗ قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِيْٓ إِسْرَآءِيْلَ ﴿١٠٦﴾

106. « Li mo devoir ki mo pa dire nanrien lor Allāh excepté la vérité. En vérité, mo finne vinne cotte zotte avec ène Signe clair dé la part zot Seignére. Alors laisse banne Zenfants Israël alle avec moi. »

قَالَ إِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِاٰيَةٍ فَأْتِ بِهَآ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿١٠٧﴾

107. *Pharaon* ti réponne : « Si vraimême to finne vinne avec ène Signe, alors produire li si to pé cause vrai. »

فَأَلْقٰى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِيْنٌ ﴿١٠٨﴾

108. Alors li ti zette so bâton, et alà ki ène coup li ti *paraîte* ène serpent bien vizibe.

وَّنَزَعَ يَدَهٗ فَإِذَا هِيَ بَيْضَآءُ لِلنّٰظِرِيْنَ ﴿١٠٩﴾ ع

109. Et li ti rétire so la main *dépi endans so tunique,* et alà ki ène coup li ti *paraîte* blanc pou banne ki ti pé guetté.

R 14 110. Banne séfs d'ente pép Pharaon ti dire : « Certainement ça li ène mazicien expert.

قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَٰذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ﴿١١٠﴾

111. « Li pé rode mette zotte déhors dépi dans zot pays. » *Lor là Pharaon ti dire* : « Alors ki zotte conseillé. »

يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ ۚ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿١١١﴾

112. Banne-là ti dire : « Renvoye-li et so frére *pou kik lé temps*, et avoye banne rassembléres dans banne la villes.

قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿١١٢﴾

113. « Ki pou améne toi tout *kalité* maziciens experts. »

يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ ﴿١١٣﴾

114. Et banne maziciens ti vinne cotte Pharaon *et* banne-là ti dire : « Certainement pou éna récompense pou nous si nous *sorti* vainkéres. »

وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿١١٤﴾

115. Li ti dire ; « Oui et certainement zotte pou dans banne ki rapprocé *are moi.* »

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿١١٥﴾

116. Banne-là ti dire : « O Moïse ! Soi to zetté *avant* ou soi nous, nous banne ki pou zetté *avant* ?»

قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ ﴿١١٦﴾

117. Li ti dire : « Zetté *zotte.* » Alors quand banne-là ti zetté, zotte ti ensorcelle li zié banne dimounes, zotte ti impressionne banne-là avec ène la crainte, et zotte ti produire ène grand mazie.

قَالَ أَلْقُوا ۚ فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ﴿١١٧﴾

118. Nous ti révéle Moïse *ça* : « Zette to bâton. » Alors ène coup ça ti avale tout - *li ti faire disparaîte tout* semblant ki banne-là ti pé fabriqué-là.

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۚ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿١١٨﴾

119. Alors la vérité ti établi, et ça ki banne-là ti pé faire ti sorti fausse.

فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٩﴾

120. Et là-bas même, banne-là ti gagne défaite et zotte ti rétourné himilié.

فَغُلِبُوا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صَاغِرِينَ ﴿١٢٠﴾

121. Alors banne maziciens ti oblizé tombe dans prosternation.

وَاُلْقِيَ السَّحَرَةُ سٰجِدِيْنَ ﴿١٢١﴾

122. Banne-là ti dire : « Nous croire dans Seignére tout banne lé mondes.

قَالُوْٓا اٰمَنَّا بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٢٢﴾

123. « Seignére Moïse et Aaron. »

رَبِّ مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ﴿١٢٣﴾

124. Pharaon ti dire : « Zotte finne croire dans li avant ki mo finne donne-zotte permission. Certainement ça, li ène complot ki zotte finne manigancé dans la ville pou ki zotte mette so banne habitants déhors dépi-là. Mais zotte pa pou tardé pou conné.

قَالَ فِرْعَوْنُ اٰمَنْتُمْ بِهٖ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْ ۚ اِنَّ هٰذَا لَمَكْرٌ مَّكَرْتُمُوْهُ فِي الْمَدِيْنَةِ لِتُخْرِجُوْا مِنْهَآ اَهْلَهَا ۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿١٢٤﴾

125. « Certainement, mo pou coupe zot la main li pied, côté opposé, ensuite mo pou cricifié zotte-tout-ensamme. »

لَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ ثُمَّ لَاُصَلِّبَنَّكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿١٢٥﴾

126. Banne-là ti réponne : « Certainement nous pou rétourne vers nou Seignére ;

قَالُوْٓا اِنَّآ اِلٰى رَبِّنَا مُنْقَلِبُوْنَ ﴿١٢٦﴾

127. « Et to pé tire vengeance lor nous simplement parski nous finne croire dans banne Signes nou Seignére quand ça *banne Signes-là* finne vinne cotte nous. Nou Seignére ! Répanne lor nous la constance et faire nous mort dans ène l'état dé soumission. »

وَمَا تَنْقِمُ مِنَّآ اِلَّآ اَنْ اٰمَنَّا بِاٰيٰتِ رَبِّنَا لَمَّا جَآءَتْنَا ۗ رَبَّنَآ اَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَّتَوَفَّنَا مُسْلِمِيْنَ ﴿١٢٧﴾ ع

R15 128. Et banne séfs d'ente pép Pharaon ti dire : « Esse-ki to pou laisse Moïse et so pép libe pou ki banne-là faire désorde dans pays et pou ki zotte abandonne toi et to banne divinités ?» Li ti dire : « Nous pou massacré zot banne garçons et nous pou laisse zot madames vivant. Et certainement nous dans ène position dominant lor zotte. »

وَقَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ اَتَذَرُ مُوْسٰى وَقَوْمَهٗ لِيُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ وَيَذَرَكَ وَاٰلِهَتَكَ ۗ قَالَ سَنُقَتِّلُ اَبْنَآءَهُمْ وَنَسْتَحْيٖ نِسَآءَهُمْ ۚ وَاِنَّا فَوْقَهُمْ قٰهِرُوْنَ ﴿١٢٨﴾

129. Et Moïse ti dire so pép : « Serce l'aide Allāh et prend patience. »

قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهِ اسْتَعِيْنُوْا بِاللّٰهِ وَ

اصْبِرُوْا ۚ إِنَّ الْأَرْضَ لِلّٰهِ ۙ يُوْرِثُهَا مَنْ
يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۖ وَ الْعَاقِبَةُ
لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿١٢٩﴾

En vérité, pays-là li pou Allāh-même. Li donne ça en héritaze dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitéres. Et *bon* la fin li pou banne ki craigne Allāh.

قَالُوْٓا اُوْذِيْنَا مِنْ قَبْلِ اَنْ تَاْتِيَنَا وَ
مِنْ بَعْدِ مَا جِئْتَنَا ۚ قَالَ عَسٰى رَبُّكُمْ
اَنْ يُّهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَ يَسْتَخْلِفَكُمْ
فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُوْنَ ﴿١٣٠﴾

130. Banne-là ti réponne : « Ti pé persékite nous avant ki to ti vinne cotte nous et *même* après ki to finne vinne cotte nous. » Li ti dire : « Zot Seignére Li pa pou tardé pou extermine zot ennemis et pou faire-zotte souverains dans pays-là pou ki Li guetté ki façon zotte pou conduire zotte. »

R 16

وَ لَقَدْ اَخَذْنَآ اٰلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِيْنَ وَ
نَقْصٍ مِّنَ الثَّمَرٰتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُوْنَ ﴿١٣١﴾

131. Et certainement, Nous ti pini pép Pharaon par banne *bananés* la séceresse et la perte dans *zot* fruits, pou ki zotte prend compte *avertissement.*

فَاِذَا جَآءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوْا لَنَا
هٰذِهٖ ۚ وَ اِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَّطَّيَّرُوْا
بِمُوْسٰى وَ مَنْ مَّعَهٗ ۗ اَلَآ اِنَّمَا طٰٓئِرُهُمْ
عِنْدَ اللّٰهِ وَ لٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا
يَعْلَمُوْنَ ﴿١٣٢﴾

132. Mais quand kik bonhére ti vinne cotte banne-là, zotte ti dire : « Li pou nous ça. » Et quand kik malhére arrive cotte banne-là, zotte ti blâme Moïse et banne ki ti avec li pou zot mauvais sort. Attention ! *L'orde pou* zot mauvais sort-là li dépanne lor Allāh sélement. Mais la plipart parmi banne-là zotte pa conné. »

وَ قَالُوْا مَهْمَا تَاْتِنَا بِهٖ مِنْ اٰيَةٍ
لِّتَسْحَرَنَا بِهَا ۙ فَمَا نَحْنُ لَكَ
بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٣٣﴾

133. Et banne-là ti dire : « N'importe ki signe to pou améne-nous pou ki par ça to ensorcelle nous, nous pa pou croire dans toi. »

فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوْفَانَ وَ الْجَرَادَ وَ
الْقُمَّلَ وَ الضَّفَادِعَ وَ الدَّمَ اٰيٰتٍ
مُّفَصَّلٰتٍ ۫ فَاسْتَكْبَرُوْا وَ كَانُوْا
قَوْمًا مُّجْرِمِيْنَ ﴿١٣٤﴾

134. Alors Nous ti avoye lor-zotte tempête, et sauterelles, et li poux et crapauds et di sang; *zotte ti* banne Signes séparé séparé. Là-aussi, banne-là ti montré l'orgueil et zotte ti ène pép ki faire pécé.

وَ لَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوْا
يٰمُوْسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ

135. Et quand pinition-là ti tombe lor banne-là, zotte ti dire : « O Moïse ! Prié to Seignére pou nous d'aprés ça ki Li finne promette toi. Si to enlève pinition-

là are nous, certainement nous pou croire dans toi et certainement nous pou avoye avec toi banne Zenfants Israël. »

عِنْدَكَ ۚ لَئِنْ كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ
لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ
بَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ ﴿١٣٥﴾

136. Mais quand Nous ti enléve pinition-là are banne-là pou ène lé temps fixé ki zotte ti éna pou arrivé, alà ki zotte ti viole *zot* promesse !

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الرِّجْزَ إِلَىٰٓ أَجَلٍ
هُمْ بَالِغُوهُ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿١٣٦﴾

137. Alors Nous ti venze Nous are banne-là, Nous ti noye zotte dans la mer parski zotte ti prend Nou banne Signes pou mensonzes et *parski* zotte ti insouciant are ça.

فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنٰهُمْ فِي
الْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِاٰيٰتِنَا وَ
كَانُوا عَنْهَا غٰفِلِينَ ﴿١٣٧﴾

138. Et Nous ti faire ki banne dimounes, ki ti considéré couma faibe, hérite pays-là so banne parties l'est et l'ouest ki Nous ti béni ; et *ça* zoli parole to Seignére ti accompli pou banne Zenfants Israël parski zotte *ti* montré constance. Et Nous ti détruire tout ça ki Pharaon et so pép ti faire et tout ça banne édifices ki zotte ti construire.

وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا
يُسْتَضْعَفُونَ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا
الَّتِي بٰرَكْنَا فِيهَا ۖ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ
رَبِّكَ الْحُسْنٰى عَلٰى بَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ ۙ بِمَا
صَبَرُوا ۖ وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ
فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا
يَعْرِشُونَ ﴿١٣٨﴾

139. Et Nous ti faire banne Zenfants Israël traverse la mer; et banne-là ti arrive cotte ène pep ki ti pé faire dévotions are zot banne idoles. Banne *Zenfants Israël*- là ti dire : « O Moïse ! Faire pou nous ène bondié couma banne bondiés banne-là éna. » Li ti réponne : « En vérité, zotte ène pép ignorant;

وَجٰوَزْنَا بِبَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ الْبَحْرَ
فَأَتَوْا عَلٰى قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلٰىٓ أَصْنَامٍ
لَّهُمْ ۚ قَالُوا يٰمُوسَى اجْعَلْ لَّنَآ إِلٰهًا
كَمَا لَهُمْ اٰلِهَةٌ ۚ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ
تَجْهَلُونَ ﴿١٣٩﴾

140. « En vérité, tout ça ki ça banne-là pé faire, *tout ça* pou détruire. Et tout ça ki banne-là pé faire, li pa servi nanrien. »

إِنَّ هٰٓؤُلَآءِ مُتَبَّرٌ مَّا هُمْ فِيهِ وَبٰطِلٌ
مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾

141. Li ti dire : « Esse-ki mo pou serce pou zotte ène l'aute divinité ki Allāh alors ki Li finne faire-zotte sirpasse tout banne péps ?»

قَالَ أَغَيْرَ اللّٰهِ أَبْغِيكُمْ إِلٰهًا وَّهُوَ
فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعٰلَمِينَ ﴿١٤١﴾

142. Et, *rappelle* quand Nous ti sappe zotte dépi pép Pharaon ki ti pé tourmente-zotte avec criauté ; banne-là ti pé massacré zot garçons et ti pé laisse zot madames vivant. Et dans ça, ti éna ène grand l'épréve dé la part zot Seignére.

وَإِذْ أَنْجَيْنٰكُمْ مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ
يَسُوْمُوْنَكُمْ سُوْٓءَ الْعَذَابِ ۚ يُقَتِّلُوْنَ
أَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُوْنَ نِسَآءَكُمْ ۖ
وَفِيْ ذٰلِكُمْ بَلَآءٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَظِيْمٌ ﴿١٤٢﴾

R17 143. Et Nous ti prend ène l'engagement trente la nuites are Moïse et Nous ti compléte ça par disse *la nuites* pou ki lé temps fixé par so Seignére li complété dans quarante la nuites. Et Moïse ti dire so frére Aaron : « Remplace-moi cotte mo pép et azir en bien, et pa suive simé banne séméres désorde.

وَوٰعَدْنَا مُوْسٰى ثَلٰثِيْنَ لَيْلَةً وَّ
أَتْمَمْنٰهَا بِعَشْرٍ فَتَمَّ مِيْقَاتُ رَبِّهٖٓ
أَرْبَعِيْنَ لَيْلَةً ۚ وَقَالَ مُوْسٰى لِأَخِيْهِ
هٰرُوْنَ اخْلُفْنِيْ فِيْ قَوْمِيْ وَأَصْلِحْ وَلَا
تَتَّبِعْ سَبِيْلَ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿١٤٣﴾

144. Et quand Moïse ti vinne dans l'hére ki Nous ti fixé et ki so Seignére ti cause are li, li ti dire : « Mo Seignére ! Montré-moi *Toi* pou ki mo capave guette Toi. » *Allāh* ti réponne « Certainemment to pa pou trouve Moi. Mais guette montagne-là. Si li reste dans so place ; alors to pou capave trouve Moi. » Et quand so Seignére ti manifesté Li lor montagne-là, Li ti faire li vinne la poussiére et Moïse ti tombe sans connaissance. Et quand li ti régagne connaissance, li ti dire : « *Toi* To pur, mo tourne vers Toi avec répentance et mo prémier dans banne croyants. »

وَلَمَّا جَآءَ مُوْسٰى لِمِيْقَاتِنَا وَكَلَّمَهٗ
رَبُّهٗ ۙ قَالَ رَبِّ أَرِنِيْٓ أَنْظُرْ إِلَيْكَ ۚ
قَالَ لَنْ تَرٰىنِيْ وَلٰكِنِ انْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ
فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهٗ فَسَوْفَ تَرٰىنِيْ ۚ
فَلَمَّا تَجَلّٰى رَبُّهٗ لِلْجَبَلِ جَعَلَهٗ دَكًّا
وَّخَرَّ مُوْسٰى صَعِقًا ۚ فَلَمَّآ أَفَاقَ قَالَ
سُبْحٰنَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ
الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٤٤﴾

145. *Allāh* ti dire : « O Moïse ! En vérité, Mo finne soisir toi lor tout banne dimounes *to l'époque* par Mo banne Méssazes et par Mo parole. Alors attrape ça ki Mo finne donne toi et vinne *ène* dans banne ki éna réconnaissance. »

قَالَ يٰمُوْسٰٓى إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ
بِرِسٰلٰتِيْ وَبِكَلَامِيْ ۖ فَخُذْ مَآ اٰتَيْتُكَ
وَكُنْ مِّنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿١٤٥﴾

146. Et Nous ti écrire pou li, lor banne tablettes, tout kit-soze *ki ti servi* couma récommendation et *Nous ti écrire lor là* ène explication lor tout kit-soze. Alors attrape-ça fort et ordonne to pép

وَكَتَبْنَا لَهٗ فِي الْأَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ
مَّوْعِظَةً وَّتَفْصِيْلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ ۚ فَخُذْهَا
بِقُوَّةٍ وَّأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوْا

بِأَحْسَنِهَا ۚ سَأُورِيكُمْ دَارَ الْفَاسِقِينَ ﴿١٤٦﴾

pou adopté *dans so l'enseignement* so côté pli excéllent. Mo pa pou tardé pou montré zotte *ça* place cotte banne transgrésséres pou resté.

سَأَصْرِفُ عَنْ آيَاتِيَ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ
فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۚ وَإِن يَرَوْا كُلَّ
آيَةٍ لَّا يُؤْمِنُوا بِهَا ۚ وَإِن يَرَوْا سَبِيلَ
الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ۚ وَإِن يَرَوْا
سَبِيلَ الْغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ۚ ذَٰلِكَ
بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا
عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿١٤٧﴾

147. Mo pa pou tardé pou détourne dé Mo banne Signes *l'attention* banne *dimounes* ki azir avec l'orgueil et inzistice lor la terre. Et même ki banne-là trouve tout banne Signes, zotte pa pou croire là-dans. Et même ki banne-là trouve simé bonne conduite, zotte pa pou prend li couma *zot* simé. Mais si banne-là trouve simé l'errére, zotte pou prend li couma *zot* simé. Ça li parski banne-là prend Nou banne Signes pou mensonzes et zotte insouciant are ça.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ
الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ ۚ هَلْ
يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٨﴾

148. Et banne ki prend Nou banne Signes pou mensonzes et renconte l'Aute lé monde-là *oussi*, zot banne actions pa servi nanrien. Esse-ki pou paye zotte autrément ki *ça ki zotte mérité* pou ça ki zotte ti pé faire ?

وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَىٰ مِن بَعْدِهِ مِنْ
حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهُ خُوَارٌ ۚ أَلَمْ
يَرَوْا أَنَّهُ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ
سَبِيلًا ۘ اتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ ﴿١٤٩﴾

R18 149. Et, pendant l'absence Moïse, so pép *ti fabrique et* ti prend *pou adoration* dépi zot banne ornements ène *tel* veau ki ti ène lé corps *sans la vie* ki ti produire ène méglement. Esse-ki banne-là pa trouvé ki ça *veau-là* pa pé cause are zotte et li pa pé guide zotte lor simé *droite*? Banne-là ti prend li pou zot *adoration* et zotte ti banne transgrésséres.

وَلَمَّا سُقِطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ
قَدْ ضَلُّوا قَالُوا لَئِن لَّمْ يَرْحَمْنَا
رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿١٥٠﴾

150. Et quand banne-là ti gagne rémords et ti trouvé ki zotte ti égaré, zotte ti dire : « Si nou Seignére pa faire-nous miséricorde et Li pa pardonne nous, certainement nous pou *compté* dans banne perdants. »

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ

151. Et quand Moïse ti rétourne cotte so pép, en colére et dans la peine, li

ti dire : « Li bien mauvais ça ki zotte finne faire dans mo place, dans mo l'absence ! Esse-ki zotte finne rode faire vite concernant l'orde zot Seignére ?» Li ti dépose banne tablettes-là. Li ti attrape so frére par *so* la tête et li ti risse li vers li. *Aaron* ti dire : « O garçon mo mama ! En vérité, pép-là ti prend moi pou faibe et zotte ti près pou tué moi. Alors pa faire banne ennemis-là rézouir lor *malhére ki pé arrive* moi et pa mette moi avec banne dimounes inziste ».

أَسِفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِي مِنْ
بَعْدِي أَعَجِلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْ وَأَلْقَى
الْأَلْوَاحَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُ
إِلَيْهِ قَالَ ابْنَ أُمَّ إِنَّ الْقَوْمَ
اسْتَضْعَفُونِي وَكَادُوا يَقْتُلُونَنِي
فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلْنِي
مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١٥١﴾

152. *Moïse* ti dire : « O mo Seignére ! Pardonne-moi et mo frére et admette-nous dans To miséricorde. Et To-Même Ki faire miséricorde plisse d'ente banne ki faire miséricorde. »

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِأَخِي وَأَدْخِلْنَا فِي
رَحْمَتِكَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥٢﴾ ع ١٨ ٨

R 19 153. En vérité, banne ki ti finne prend veau-là pou zot *adoration* ; certainement dé la part zot Seignére, colére et himiliation pou gagne zotte dans la vie ça lé monde-là, Et coumme ça-même Nous pini banne ki invente banne mensonzes.

إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ
غَضَبٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُفْتَرِينَ ﴿١٥٣﴾

154. Et banne ki faire banne mauvais actions et ki ensuite répenti et ki croire; en vérité, après ça aussi, to Seignére Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا
مِنْ بَعْدِهَا وَآمَنُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا
لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٥٤﴾

155. Et quand colére Moïse finne passé, li ti réprend banne tablettes-là. Et dans texte-là, ti éna ène guidance et ène miséricorde pou banne ki craigne zot Seignére.

وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى الْغَضَبُ أَخَذَ
الْأَلْوَاحَ وَفِي نُسْخَتِهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ
لِلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ﴿١٥٥﴾

156. Et Moïse ti soisir dans so pép soixante-disse zommes pou Nou rendez-vous. Et quand tremblément dé terre ti sécoué banne-là, li ti dire : « O mo Seignére ! Si To ti oulé, avant même To ti capave détruire banne-là et mo oussi.

وَاخْتَارَ مُوسَىٰ قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا
لِمِيقَاتِنَا فَلَمَّا أَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ
قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُمْ مِنْ قَبْلُ وَ
إِيَّايَ أَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ السُّفَهَاءُ مِنَّا

Esse-ki To pou détruire nous à cause ça ki banne imbéciles d'ente nous finne faire ? Li nék ène l'épréve dé To part. Par ça, To zize égaré dimoune ki To oulé et To guide dimoune ki To oulé. To nou Protectére, alors pardonne-nous et faire-nous miséricorde et To-Même Meillére ki tout banne pardonnéres.

إِنْ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ ۖ تُضِلُّ بِهَا مَنْ تَشَاءُ
وَتَهْدِي مَنْ تَشَاءُ ۖ أَنْتَ وَلِيُّنَا
فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا ۖ وَأَنْتَ خَيْرُ
الْغَافِرِينَ ﴿١٥٦﴾

157. « Et écrire pou nous ça ki bien dans ça lé monde-là et dans l'Aute. En vérité, Nous finne vinne vers Toi *avec répentance.* » *Allāh* ti réponne : « Mo pinition, Mo pou faire li tombe lor dimoune ki Mo oulé. Et Mo miséricorde, li répanne lor tout kit-soze, et Mo pou faire ça *miséricorde-là* obligatoire en favére banne ki azir avec droitire et ki paye Zakāte et banne ki croire dans Nou banne Signes –

وَاكْتُبْ لَنَا فِي هَٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً
وَفِي الْآخِرَةِ إِنَّا هُدْنَا إِلَيْكَ ۚ قَالَ
عَذَابِي أُصِيبُ بِهِ مَنْ أَشَاءُ ۖ وَرَحْمَتِي
وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ۚ فَسَأَكْتُبُهَا
لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ
وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٧﴾

158. « Banne ki suive *ça* Méssazer-là, *ça* Prophéte-là ki pa finne appranne lire ki banne-là trouve mentionné dans la Torah et l'Evanzile ki are zotte. Li récommanne banne-là faire le bien et li interdire banne-là faire le mal et li permette pou banne-là banne kit-sozes pur et li interdire pou banne-là banne kit-sozes impur, et li enlève zot fardeaux et banne la sainnes *mauvais coutimes* avec ki zotte ti attacé-là. Alors, banne ki croire dans li, et ki honore li, et ki aide li, et ki suive *ça* la limiére ki finne déssanne avec li, ça banne-là ki pou réissi. »

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ
الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا
عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَالْإِنْجِيلِ
يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ
الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ
عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ
إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ
عَلَيْهِمْ ۚ فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ
وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ
مَعَهُ ۙ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٥٨﴾ ع ١٩ ٩

R 20 159. Dire : « O banne dimounes ! En vérité, mo ène Méssazer Allāh vers zotte tout; pou Li-Même royaume banne lé ciéls et la terre. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Li-Même donne la vie et Li donne la mort. Alors, croire dans Allāh et So Méssazer, *ça* Prophéte-là ki pa finne appranne lire, ki croire dans

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ
إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي
وَيُمِيتُ ۖ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَ

كَلِمٰتِهٖ وَاتَّبِعُوْهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿١٥٩﴾

Allāh et dans So banne paroles ; et suive-li pou ki zotte *bien* guidé. »

وَمِنْ قَوْمِ مُوْسٰٓى اُمَّةٌ يَّهْدُوْنَ بِالْحَقِّ
وَبِهٖ يَعْدِلُوْنَ ﴿١٦٠﴾

160. Et parmi pép Moïse, ti éna ène groupe ki ti pé guide *lé zautes* avec la vérité; et par ça moyen-là, banne-là ti pé faire la zistice.

وَقَطَّعْنٰهُمُ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ اَسْبَاطًا
اُمَمًا ۚ وَاَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰٓى اِذِ
اسْتَسْقٰهُ قَوْمُهٗٓ اَنِ اضْرِبْ بِّعَصَاكَ
الْحَجَرَ ۚ فَانْبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ
عَيْنًا ۚ قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ۚ
وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ وَاَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ
الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى ۚ كُلُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ مَا
رَزَقْنٰكُمْ ۚ وَمَا ظَلَمُوْنَا وَلٰكِنْ كَانُوْٓا
اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿١٦١﴾

161. Et Nous ti divise banne-là en douze tribis, en *douze* péps. Et Nous ti révéle Moïse quand so pép ti dimanne li dilo : « Tappe roce-là are to bâton. » Alors douze la-sources ti sorti dépi là-dans. Tout banne dimounes ti conné cotte zot place pou boire. Et Nous ti faire banne niazes donne banne-là l'ombraze. Et Nous ti faire déssanne lor banne-là Manna et Salwā. *Et Nous ti dire* : « Manze banne kit-sozes pur dans provision ki Nous finne donne zotte. » Et banne-là pa ti faire Nous aukène di tort, mais zotte ti faire zotte-mêmes di tort.

وَاِذْ قِيْلَ لَهُمُ اسْكُنُوْا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ
وَكُلُوْا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُوْلُوْا
حِطَّةٌ وَّادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَّغْفِرْ
لَكُمْ خَطِيْٓـٰٔتِكُمْ ۚ سَنَزِيْدُ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٦٢﴾

162. Et *rappelle* quand ti dire banne-là : « Habite ça la ville-là et manze là-dans cotte zotte oulé. » Et dire : « Hittatoune *ô Allāh* ! Ranne *nou* fardeau lézé, » et rente par la porte *central* avec himilité, Nous pou pardonne-zotte zot fautes. *Et*, en vérité, Nous pou augmente encore pou banne ki faire le bien.

فَبَدَّلَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ قَوْلًا
غَيْرَ الَّذِيْ قِيْلَ لَهُمْ فَاَرْسَلْنَا
عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِّنَ السَّمَآءِ بِمَا كَانُوْا
يَظْلِمُوْنَ ﴿١٦٣﴾

163. Mais banne transgresséres parmi banne-là ti sanze *ça* pou ène parole l'aute ki ça ki ti dire zotte-là. Alors Nous ti avoye dépi lé ciél ène pinition lor banne-là à cause zot mauvais conduite.

وَسْـَٔلْهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِيْ كَانَتْ
حَاضِرَةَ الْبَحْرِ ۘ اِذْ يَعْدُوْنَ فِي السَّبْتِ
اِذْ تَأْتِيْهِمْ حِيْتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ

R 21 164. Et pose banne-là question lor *ça banne dimounes* ça la ville ki ti trouve lor bord la mer-là quand banne-là ti viole *zot* Sabbat, quand zot poissons ti vinne cotte zotte zour Sabbat en grand

quantité *mais zotte pa ti éna droit trapé ;* et zour *ki* banne-là pa ti faire Sabbat, banne *poissons*-là pa ti vinne cotte zotte. Coumme ça-même Nous ti testé zotte parski zotte ti banne désobéissants.

شُرَّعًا وَّيَوْمَ لَا يَسْبِتُوْنَ لَا تَأْتِيْهِمْ ۛ كَذٰلِكَ ۛ نَبْلُوْهُمْ بِمَا كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿١٦٤﴾

165. Et rappelle quand ène groupe parmi banne-là ti dire : « Bé ki faire zotte pé donne conseil ène pép ki Allāh pou alle détruire ou soi *ki Allāh* pou alle pini zotte avec ène pinition sévére ?» Banne-là ti réponne : « Couma eskize *dé nou part* vis-à-vis zot Seignére *parski nous finne accompli nou dévoir* et li possibe ki banne-là adopté la droitire. »

وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ تَعِظُوْنَ قَوْمًا ۙ اللّٰهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا ؕ قَالُوْا مَعْذِرَةً إِلٰى رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿١٦٥﴾

166. Et quand banne-là ti oublié ça ki ti faire zotte rappelé-là, Nous ti sauve banne ki ti interdire le mal et Nous ti attrape banne transgresséres avec ène pinition sévére à cause banne actions pervers ki zotte ti éna l'habitide faire.

فَلَمَّا نَسُوْا مَا ذُكِّرُوْا بِهٖٓ أَنْجَيْنَا الَّذِيْنَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوْٓءِ وَأَخَذْنَا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا بِعَذَابٍ بَئِيْسٍ بِمَا كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿١٦٦﴾

167. Et quand banne-là ti révolté conte ça ki ti interdire zotte faire, Nous ti dire zotte : « Vinne banne zacots méprisés. »

فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَّا نُهُوْا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُوْنُوْا قِرَدَةً خٰسِئِيْنَ ﴿١٦٧﴾

168. Et *rappelle* quand to Seignére ti proclamé ki certainement ziska zour Rézirection, Li pou continié avoye lor zotte, banne tel dimounes avec l'autorité ki pou inflize-zotte pire pinition-là. En vérité, to Seignére Li Rapide dans *So* pinition alors ki Li certainement Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ يَّسُوْمُهُمْ سُوْٓءَ الْعَذَابِ ؕ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيْعُ الْعِقَابِ ۚۖ وَإِنَّهٗ لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٦٨﴾

169. Et Nous ti divise banne-là en banne péps *séparé* lor la terre. Parmi banne-là, éna ki ti *banne dimounes* ziste et ti éna lé zautes. Et Nous ti testé banne-là are prospérité et are malhére pou ki zotte rétourne *vers le bien.*

وَقَطَّعْنٰهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَمًا ۚ مِنْهُمُ الصّٰلِحُوْنَ وَمِنْهُمْ دُوْنَ ذٰلِكَ ۫ وَبَلَوْنٰهُمْ بِالْحَسَنٰتِ وَالسَّيِّاٰتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿١٦٩﴾

170. Ensuite banne tels siccesséres ti vinne après banne-là ki *malgré* zotte ti hérite Live-là, zotte prend banne di biens temporaire ça *lé monde* ki infériére-là et zotte dire : « Pou pardonne-nous pou ça. » Mais si banne di biens semblabes vinne cotte zotte, zotte pou prend ça. » Esse-ki pa ti prend l'engazement Live-là are zotte ki zotte pa pou dire nanrien lor Allāh excepté la vérité. Et banne-là ti lire ça ki là-dans ; et Résidence dans l'Aute lé monde-là li meillére pou banne ki azir avec droitire ? Esse-ki zotte pa pou comprend ?

فَخَلَفَ مِنۡۢ بَعۡدِهِمۡ خَلۡفٌ وَّرِثُوا
الۡكِتٰبَ يَاۡخُذُوۡنَ عَرَضَ هٰذَا الۡاَدۡنٰى
وَ يَقُوۡلُوۡنَ سَيُغۡفَرُ لَنَا ۚ وَاِنۡ يَّاۡتِهِمۡ
عَرَضٌ مِّثۡلُهٗ يَاۡخُذُوۡهُ ؕ اَلَمۡ يُؤۡخَذۡ
عَلَيۡهِمۡ مِّيۡثَاقُ الۡكِتٰبِ اَنۡ لَّا يَقُوۡلُوۡا
عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الۡحَقَّ وَدَرَسُوۡا مَا فِيۡهِ ؕ
وَالدَّارُ الۡاٰخِرَةُ خَيۡرٌ لِّلَّذِيۡنَ يَتَّقُوۡنَ ؕ
اَفَلَا تَعۡقِلُوۡنَ ﴿۱۷۰﴾

171. Et banne ki attrape fort Live-là et ki observe la Priére ; en vérité, Nous pa pou laisse perdi récompense banne dimounes ziste.

وَ الَّذِيۡنَ يُمَسِّكُوۡنَ بِالۡكِتٰبِ وَ
اَقَامُوا الصَّلٰوةَ ؕ اِنَّا لَا نُضِيۡعُ اَجۡرَ
الۡمُصۡلِحِيۡنَ ﴿۱۷۱﴾

172. Et *rappelle* quand Nous ti faire montagne-là versé lor zotte couma dire ène parasol et banne-là ti pensé ki li pé alle tombe lor zotte. « *O banne Zenfants Israël* ! Attrape fort ça ki Nous finne donne-zotte et rappelle ça ki éna là-dans pou ki zotte capave protézé *conte le mal.* »

وَ اِذۡ نَتَقۡنَا الۡجَبَلَ فَوۡقَهُمۡ كَاَنَّهٗ
ظُلَّةٌ وَّظَنُّوۡۤا اَنَّهٗ وَاقِعٌۢ بِهِمۡ ۚ خُذُوۡا
مَاۤ اٰتَيۡنٰكُمۡ بِقُوَّةٍ وَّاذۡكُرُوۡا مَا فِيۡهِ
لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُوۡنَ ﴿۱۷۲﴾ ع ٢١ ١١

R 22 173. Et *rappelle* quand to Seignére ti prend dépi dans lé reins zenfants Adam *matiére création* banne-là zot déssendance et Li ti faire zotte témoigne conte zot l'âme, » *et ti pose question* : « Esse-ki Mo pa zot Seignére ? Banne-là ti réponne : « Bien sire et nous donne témoignaze. » *Li ti faire coumme ça* attention ki zour Rézirection zotte dire : « En vérité, nous pa ti au courant ça *zaffaire-là* »

وَاِذۡ اَخَذَ رَبُّكَ مِنۡۢ بَنِىۡۤ اٰدَمَ مِنۡ
ظُهُوۡرِهِمۡ ذُرِّيَّتَهُمۡ وَ اَشۡهَدَهُمۡ عَلٰٓى
اَنۡفُسِهِمۡ ۚ اَلَسۡتُ بِرَبِّكُمۡ ؕ قَالُوۡا بَلٰى ۛۚ
شَهِدۡنَا ۛۚ اَنۡ تَقُوۡلُوۡا يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ
اِنَّا كُنَّا عَنۡ هٰذَا غٰفِلِيۡنَ ﴿۱۷۳﴾

174. Ou soi *attention* ki zotte dire : « Avant, nou banne papa grand-papas mêmes ki ti pé donne associés *are Allāh*

اَوۡ تَقُوۡلُوۡۤا اِنَّمَاۤ اَشۡرَكَ اٰبَآؤُنَا مِنۡ
قَبۡلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّنۡۢ بَعۡدِهِمۡ ۚ

أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ ﴿١٧٤﴾

et nous nous ti *sélement* ène zénération après banne-là. Esse-ki To pou détruire nous à cause ça ki banne mentéres ti faire ?»

وَكَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٧٥﴾

175. Et coumme ça-même Nous explique banne Signes clairement pou ki banne-là rétourné *vers la vérité.*

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي اٰتَيْنٰهُ اٰيٰتِنَا فَانْسَلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ الشَّيْطٰنُ فَكَانَ مِنَ الْغٰوِينَ ﴿١٧٦﴾

176. Et raconte banne-là l'histoire dimoune ki Nous ti donne Nou banne Signes. Mais li ti sorti en dehors ça. Alors Satan ti suive li et li finne vinne *ène* dans banne égarés.

وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنٰهُ بِهَا وَلٰكِنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوٰىهُ ۚ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ ۚ إِنْ تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَثْ ۚ ذٰلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيٰتِنَا ۚ فَاقْصُصِ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٧٧﴾

177. Si Nous ti oulé, certainement Nous ti capave éléve li par ça *banne Signes là,* mais li ti incline li vers la terre et li ti suive so banne mauvais désirs. Et so cas li couma cas ène li chien. Si to pousse li, éssoufflé li pou laisse so la langue apendant ou soi *si* to laisse li, *là aussi,* éssoufflé, li pou laisse so la langue apendant *aprés ki li finne bien zappé.* Ça li cas banne dimounes ki prend Nou banne Signes pou mensonzes. Alors raconte banne-là, ça banne faits *ki finne arrivé dans lé passé* pou ki zotte réfléçi *lor là.*

سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيٰتِنَا وَأَنْفُسَهُمْ كَانُوا يَظْلِمُونَ ﴿١٧٨﴾

178. Cas ça banne ki ti prend Nou banne Signes pou mensonzes, li bien mauvais ! Banne-là ti faire zotte-mêmes di tort.

مَنْ يَهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِي ۚ وَمَنْ يُضْلِلْ فَأُولٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿١٧٩﴾

179. Dimoune ki Allāh guidé, li même li *bien* guidé. Et banne dimounes ki Allāh zize égarés, ça banne-là ki banne perdants.

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ ۖ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا ۫ وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ

180. Et, en vérité, Nous finne crée pou l'Enfer boucoup banne djinns et dimounes. Banne-là, zot lé kére li tel ki zotte pa comprend are ça ; zot li zié li tel ki zotte pa trouvé are ça et zot zoreilles li

بِهَا ۡ وَلَهُمْ اٰذَانٌ لَّا يَسْمَعُوْنَ بِهَا ؕ اُولٰٓئِكَ كَالْاَنْعَامِ بَلْ هُمْ اَضَلُّ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْغٰفِلُوْنَ ﴿۱۸۰﴾

tel ki zotte pa tandé are ça. Ça banne-là *zotte* couma bétails, pire *ki ça*, zotte pli égaré encore. Ça banne-là ki banne insouciants.

وَلِلّٰهِ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى فَادْعُوْهُ بِهَا ۪ وَذَرُوا الَّذِيْنَ يُلْحِدُوْنَ فِيْٓ اَسْمَآئِهٖ ؕ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۸۱﴾

181. Et pou Allāh-*Même* tout banne zoli noms, alors appelle-Li par ça *banne noms-là.* Et laisse banne ki dévié are bon simé concernant So banne noms. Banne-là pou payé pou ça ki zotte pé faire.

وَمِمَّنْ خَلَقْنَآ اُمَّةٌ يَّهْدُوْنَ بِالْحَقِّ وَبِهٖ يَعْدِلُوْنَ ﴿۱۸۲﴾ ع ۲۲/۱۲

182. Et parmi ça ki Nous finne crée, ti éna banne dimounes ki ti pé guide *lé zautes* par la vérité et, par ça, banne-là ti faire la zistice.

وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۱۸۳﴾

R23 183. Et banne ki prend Nou banne Signes pou mensonzes, Nous pou attrape zotte, doucement doucement, cotte zotte pa pou même conné.

وَاُمْلِيْ لَهُمْ ؕ اِنَّ كَيْدِيْ مَتِيْنٌ ﴿۱۸۴﴾

184. Et, Mo donne banne-là ène délai. En vérité, Mo plan li bien solide.

اَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوْا ٜ مَا بِصَاحِبِهِمْ مِّنْ جِنَّةٍ ؕ اِنْ هُوَ اِلَّا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۱۸۵﴾

185. Esse-ki *zamais* banne-là pa finne réfléçi ki péna aukène folie dans zot compagnon ? Li sélement ène Avertissére ki averti clairement.

اَوَلَمْ يَنْظُرُوْا فِيْ مَلَكُوْتِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ ۙ وَّاَنْ عَسٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ قَدِ اقْتَرَبَ اَجَلُهُمْ ۚ فَبِاَيِّ حَدِيْثٍۢ بَعْدَهٗ يُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۸۶﴾

186. Esse-ki *zamais* banne-là pa finne réfléçi lor royaume banne lé ciéls et la terre et lor tout kit-soze ki Allāh finne créé et *lor ça aussi* ki li possibe ki zot lé temps fixé finne costé ? Alors, après ça, dans ki kit-soze banne-là pou croire ?

مَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَلَا هَادِيَ لَهٗ ؕ وَيَذَرُهُمْ فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿۱۸۷﴾

187. Dimoune ki Allāh zize égaré, péna pou li aukène guide. Et Li pou laisse banne-là dans zot transgression couma banne avégues ki, dans confizion, pé rode zot simé.

يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ

188. Et banne-là pose toi question lor l'Hére *Rézirection*-là : « Quand ça

pou arrivé ?» Réponne : « Sélement mo Seignére ki éna conaissance lor là. » Personne à parte Li ki pou capave manifesté ça dans so lé temps. Li péze lourd dans banne lé ciéls et lor la terre. Li nék pou tombe lor zotte ène coup *sans ki attanne.* Banne-là pose toi question couma dire to bien renseigné lor là. Réponne : « Sélement Allāh Ki éna conaissance lor là ; mais la plipart banne dimounes pa conne *ça.* »

مُرْسٰهَا ؕ قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّيْ ۚ
لَا يُجَلِّيْهَا لِوَقْتِهَآ اِلَّا هُوَ ؔۘ ثَقُلَتْ فِي
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ لَا تَاْتِيْكُمْ اِلَّا بَغْتَةً ؕ
يَسْـَٔلُوْنَكَ كَاَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا ؕ قُلْ اِنَّمَا
عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُوْنَ ۝١٨٨

189. Dire : « Mo péna pouvoir pou faire mo-même ni le bien ni le mal, sauf ça ki Allāh oulé. Et si mo ti conne l'invizibe, certainement mo ti pou ramasse banne di biens en abondance et le mal pa ti pou touce moi. Mais mo sélement ène Avertissére et ène Portére bon nouvelle pou ène pép ki croire. »

قُلْ لَّآ اَمْلِكُ لِنَفْسِيْ نَفْعًا وَّلَا ضَرًّا اِلَّا
مَا شَآءَ اللّٰهُ ؕ وَلَوْ كُنْتُ اَعْلَمُ الْغَيْبَ
لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ ۚۛ وَمَا مَسَّنِيَ
السُّوْٓءُ ۚۛ اِنْ اَنَا اِلَّا نَذِيْرٌ وَّ بَشِيْرٌ
لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ۝١٨٩

R24 190. Li-même Ki finne crée zotte d'ène sél être et Ki finne créé dépi ça-même so partenaire pou ki li tourne vers so partenaire pou *so* tranquilité. Et quand li finne couvert so partenaire, sanne la-là finne faire ène grossesse lézé et li cirkilé are ça. Et quand li finne gagne poids, zotte tout lé-dé prié Allāh zot Seignére *zotte dire*; « Si To donne nous ène *garçon* bien portant et vertueux, alors certainement nous pou dans banne ki réconaissant. »

هُوَ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ
وَّاحِدَةٍ وَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا
لِيَسْكُنَ اِلَيْهَا ۚ فَلَمَّا تَغَشّٰهَا حَمَلَتْ
حَمْلًا خَفِيْفًا فَمَرَّتْ بِهٖ ۚ فَلَمَّآ
اَثْقَلَتْ دَّعَوَا اللّٰهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ
اٰتَيْتَنَا صَالِحًا لَّنَكُوْنَنَّ مِنَ
الشّٰكِرِيْنَ ۝١٩٠

191. Mais quand Allāh finne donne ça dé-là ène *garçon* bien portant, zotte attribié banne associés are Li pou ça ki Li finne accorde zotte-là. Mais Allāh Li Bien là-haut are ça ki banne-là associé *are Li.*

فَلَمَّآ اٰتٰىهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهٗ
شُرَكَآءَ فِيْمَآ اٰتٰىهُمَا ۚ فَتَعٰلَى اللّٰهُ
عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۝١٩١

192. Esse-ki banne-là donne *Li* banne associés ki pa capave créé nanrien alors ki zotte-mêmes zotte finne créé ?

اَيُشْرِكُوْنَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْـًٔا وَّ هُمْ
يُخْلَقُوْنَ ۝١٩٢

193. Et *ça banne associés-là* zotte pa capave aide ni banne-là, ni zotte-mêmes.

وَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ لَهُمْ نَصْرًا وَّلَآ أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُوْنَ ﴿١٩٣﴾

194. Et si zotte appelle banne-là vers guidance-là, banne-là pa pou suive zotte. Li pareil pou zotte ki zotte appelle banne-là ou soi ki zotte reste tranquille.

وَإِنْ تَدْعُوْهُمْ إِلَى الْهُدٰى لَا يَتَّبِعُوْكُمْ سَوَآءٌ عَلَيْكُمْ أَدَعَوْتُمُوْهُمْ أَمْ أَنْتُمْ صَامِتُوْنَ ﴿١٩٤﴾

195. Certainement banne ki zotte invoqué en déhors Allāh, *banne-là,* banne *simpe* servitéres couma zotte-mêmes. Alors continié appelle banne-là et laisse banne-là réponne zotte si zotte pé cause vrai.

إِنَّ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ عِبَادٌ أَمْثَالُكُمْ فَادْعُوْهُمْ فَلْيَسْتَجِيْبُوْا لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿١٩٥﴾

196. Esse-ki banne-là éna li pieds avec ça-même ki zotte pé marcé, ou soi zotte éna la mains avec ça-même ki zotte pé trapé, ou soi zotte éna li zié avec ça-même ki zotte pé trouvé, ou soi zotte éna zoreilles avec ça-même ki zotte pé tandé ? Dire *banne-là* : « Invoque zot banne associés *ki zotte donne are Allāh*, ensuite faire *zot* complot conte moi et pa donne moi aukène répit.

أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَّمْشُوْنَ بِهَآ أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَّبْطِشُوْنَ بِهَآ أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يُّبْصِرُوْنَ بِهَآ أَمْ لَهُمْ اٰذَانٌ يَّسْمَعُوْنَ بِهَا قُلِ ادْعُوْا شُرَكَآءَكُمْ ثُمَّ كِيْدُوْنِ فَلَا تُنْظِرُوْنِ ﴿١٩٦﴾

197. « En vérité, mo Protectére Li Allāh Ki finne faire déssanne *ça* Live-là. Et Li protéze banne dimounes ziste.

إِنَّ وَلِيِّيَ اللّٰهُ الَّذِيْ نَزَّلَ الْكِتٰبَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصّٰلِحِيْنَ ﴿١٩٧﴾

198. « Et banne ki zotte invoqué en dehors Li, banne-là péna aukène pouvoir pou aide zotte ni pou aide zotte-mêmes.

وَالَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ نَصْرَكُمْ وَلَآ أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُوْنَ ﴿١٩٨﴾

199. Et si zotte invite banne-là vers guidance-là, banne-là pa tandé. Et to trouve banne-là pé guette dans to côté, mais banne-là pa trouvé.

وَإِنْ تَدْعُوْهُمْ إِلَى الْهُدٰى لَا يَسْمَعُوْا وَتَرٰىهُمْ يَنْظُرُوْنَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُوْنَ ﴿١٩٩﴾

200. Adopté la clémence *ô prophète* et ordonne ça ki convénabe et détourne-toi dé banne ignorants.

خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجٰهِلِيْنَ ﴿٢٠٠﴾

201. Et si Satan faire toi kik mauvais sizestion, alors dimanne réfize are Allāh. En vérité, Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَاِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطٰنِ نَزْغٌ
فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٠١﴾

202. En vérité, banne ki azir avec droitire, quand kik sizestion Satan touce zotte, zotte mazine *Allāh boucoup* ; alors ène coup zotte trouve *banne zaffaires* avec clarté ».

اِنَّ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا اِذَا مَسَّهُمْ
طٰٓئِفٌ مِّنَ الشَّيْطٰنِ تَذَكَّرُوْا فَاِذَا
هُمْ مُّبْصِرُوْنَ ﴿٢٠٢﴾

203. Et *concernant banne mécréants*, zot fréres *satanique* pou faire zotte enfoncé dans l'érrére et zotte pa pou capave diminié nanrien *là-dans*.

وَاِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوْنَهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ
لَا يُقْصِرُوْنَ ﴿٢٠٣﴾

204. Et quand *parfois* to pa vinne cotte banne-là avec kik *nouveau* Signe, banne-là dire : « Bé ki faire to pa fabrique li. » Dire : « Mo sélement pé suive ça ki finne révéle moi dé la part mo Seignére. Ça, li banne Signes ki donne clarté, dé la part zot Seignére, *li* ène guidance et ène bénédiction pou ène pép ki croire. »

وَاِذَا لَمْ تَاْتِهِمْ بِاٰيَةٍ قَالُوْا لَوْ
لَا اجْتَبَيْتَهَا ؕ قُلْ اِنَّمَآ اَتَّبِعُ مَا يُوْحٰٓى
اِلَيَّ مِنْ رَّبِّيْ ۚ هٰذَا بَصَآئِرُ مِنْ رَّبِّكُمْ
وَهُدًى وَّرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٢٠٤﴾

205. Et quand le Coran pé récité, écoute ça avec attention et reste tranquille pou ki faire-zotte miséricorde.

وَاِذَا قُرِئَ الْقُرْاٰنُ فَاسْتَمِعُوْا لَهٗ وَ
اَنْصِتُوْا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿٢٠٥﴾

206. Et rappelle to Seignére dans to lé kére avec himilité et la crainte et à voix basse matin et soir et pa vinne *ène* dans banne néglizents.

وَاذْكُرْ رَّبَّكَ فِيْ نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَّ
خِيْفَةً وَّدُوْنَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ
وَالْاٰصَالِ وَلَا تَكُنْ مِّنَ الْغٰفِلِيْنَ ﴿٢٠٦﴾

207. En vérité, banne ki prés are to Seignére, zotte pa montré l'orgueil dans So adoration, mais zotte célébré So sainteté et zotte prosterné divant Li.

اِنَّ الَّذِيْنَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ
عَنْ عِبَادَتِهٖ وَيُسَبِّحُوْنَهٗ وَلَهٗ
يَسْجُدُوْنَ ﴿٢٠٧﴾ السجدة

(Ti révélé aprés l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. Banne-là pose toi question lor banne butins *gagné dans la guére.* Dire : « Banne butins *la guére,* zotte pou Allāh et le Méssazer. Donc craigne Allāh. Et faire l'entente ente zotte. Et obéir Allāh et So Méssazer si zotte croyants. »

يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْاَنْفَالِ ۭ قُلِ الْاَنْفَالُ
لِلّٰهِ وَالرَّسُوْلِ ۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَصْلِحُوْا
ذَاتَ بَيْنِكُمْ ۠ وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗٓ
اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝٢

3. Banne croyants zotte sélement banne ki, quand mentionne *nom* Allāh, zot lé kére tremblé; et quand récite zotte So banne Signes, ça augmente zot la foi et zotte place *zot* confiance dans zot Seignére,

اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ الَّذِيْنَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ
وَجِلَتْ قُلُوْبُهُمْ وَاِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ
اٰيٰتُهٗ زَادَتْهُمْ اِيْمَانًا وَّعَلٰى رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُوْنَ ۝٣

4. Banne ki observe la Priére et ki dépense dans provision ki Allāh finne donne zotte.

الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَمِمَّا
رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ۝٤

5. Ça banne-là ki banne vrai croyants. Banne-là pou éna banne dégrés *élevé* cotte zot Seignére, et *oussi* pardon et ène provision honorabe.

اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ حَقًّا ۭ لَهُمْ
دَرَجٰتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ
كَرِيْمٌ ۝٥

6. *Banne-là zot la foi li ène tel vérité ki* pareil couma to Seignére ti faire toi sorti dépi dans to la caze avec la vérité alors ki ène groupe banne croyants certainement zotte ti éna répignance *pou ça.*

كَمَآ اَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ
بِالْحَقِّ ۠ وَاِنَّ فَرِيْقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ
لَكٰرِهُوْنَ ۝٦

7. Banne *mécréants*-là diskite are toi concernant la vérité aprés ki li finne vinne clair, couma dire pé pousse zotte vers la mort tandisse ki zotte pé trouve *la mort-là.*

يُجَادِلُوْنَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ
كَاَنَّمَا يُسَاقُوْنَ اِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ
يَنْظُرُوْنَ ۝٧

8. Et *rappelle* quand Allāh ti promette zotte ki ène dans ça dé groupes-là pou vinne pou zotte, et zotte, zotte ti pé

وَاِذْ يَعِدُكُمُ اللّٰهُ اِحْدَى الطَّآئِفَتَيْنِ
اَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّوْنَ اَنَّ غَيْرَ ذَاتِ

souhaité ça *groupe* ki péna capacité nuire-là vinne pou zotte. Et Allāh ti oulé établir la Vérité par So banne paroles et *Li ti oulé* coupe racine banne mécréants,

الشَّوْكَةِ تَكُوْنُ لَكُمْ وَ يُرِيْدُ اللّٰهُ
اَنْ يُّحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهٖ وَ يَقْطَعَ
دَابِرَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٨﴾

9. Pou ki Li établir la Vérité et *pou ki Li* détruire ça ki fausse malgré ki banne coupabes ti détesté *ça.*

لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَ يُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ
كَرِهَ الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٩﴾

10. *Rappelle* quand zotte ti pé implore l'aide zot Seignére, et Li ti accepté zot réquête, *Li ti dire* : « En vérité, Mo pou aide zotte avec mille anzes *ki pou vini* ranzées lor ranzées.

اِذْ تَسْتَغِيْثُوْنَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ
لَكُمْ اَنِّيْ مُمِدُّكُمْ بِاَلْفٍ مِّنَ
الْمَلٰٓئِكَةِ مُرْدِفِيْنَ ﴿١٠﴾

11. Et Allāh ti faire ça sélement couma ène bon nouvelle *pou zotte* et pou ki zot lé kére gagne tranquilité par ça, alors ki pa *ti* éna aukène aide excepté dé la part Allāh. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَمَا جَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى وَلِتَطْمَئِنَّ
بِهٖ قُلُوْبُكُمْ ۚ وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ
اللّٰهِ ۚ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿١١﴾ ع ١٥

R 2 12. *Et rappelle* quand Li ti faire zotte tombe dans ène ti sommeil couma ène *signe* sékirité dé So part et Li ti faire déssanne lor zotte dépi lé ciél dilo pou ki, par ça, Li pirifié zotte et ki Li éloigne impureté Satan are zotte, et pou ki Li fortifié zot lé kére et ki, par ça, Li ranne ferme *zot* pas.

اِذْ يُغَشِّيْكُمُ النُّعَاسَ اَمَنَةً مِّنْهُ وَ
يُنَزِّلُ عَلَيْكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ مَآءً
لِّيُطَهِّرَكُمْ بِهٖ وَ يُذْهِبَ عَنْكُمْ رِجْزَ
الشَّيْطٰنِ وَ لِيَرْبِطَ عَلٰى قُلُوْبِكُمْ وَ
يُثَبِّتَ بِهِ الْاَقْدَامَ ﴿١٢﴾

13. *Rappelle* quand to Seignére ti révéle banne anzes *ça* : « Mo avec zotte. Donc faire banne croyants vinne ferme. Mo pou mette la terrére dans lé kére banne ki pa croire. Alors donne *banne-là* coups là-haut li cou et donne banne-là coups lor extrémités *zot* lé doigts.

اِذْ يُوْحِيْ رَبُّكَ اِلَى الْمَلٰٓئِكَةِ اَنِّيْ مَعَكُمْ
فَثَبِّتُوا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۚ سَاُلْقِيْ فِيْ
قُلُوْبِ الَّذِيْنَ كَفَرُوا الرُّعْبَ
فَاضْرِبُوْا فَوْقَ الْاَعْنَاقِ وَ اضْرِبُوْا
مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿١٣﴾

14. Ça li parski banne-là ti pé oppose Allāh et So Méssazer, et banne ki oppose Allāh et So Méssazer, alors, en vérité, Allāh Li Sévére dans *So* pinition.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ شَآقُّوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ۚ وَ
مَنْ يُّشَاقِقِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَاِنَّ اللّٰهَ
شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿١٤﴾

15. Alà *zot pinition* ! Alors goûte li et *conné* ki pou banne mécréants éna pinition di Fé.

ذٰلِكُمْ فَذُوْقُوْهُ وَ اَنَّ لِلْكٰفِرِيْنَ
عَذَابَ النَّارِ ﴿١٥﴾

16. O banne ki croire ! Quand zotte trouve-zotte faire face are ène grand l'armée banne mécréants, pa tourne lé dos are banne-là.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا لَقِيْتُمُ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا زَحْفًا فَلَا تُوَلُّوْهُمُ
الْاَدْبَارَ ﴿١٦﴾

17. Et dimoune ki ça zour-là pou tourne lé dos are banne-là, à moins ki dans tactic la guére, *li* sanze *so* côté, ou soi pou ki *li* alle zoènne ène *l'aute so* groupe, alors certainement li pou attire colére Allāh *lor li.* Et so place cotte pou resté, li pou l'Enfer. Et li bien mauvais ça destination-là !

وَ مَنْ يُّوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهٗۤ اِلَّا مُتَحَرِّفًا
لِّقِتَالٍ اَوْ مُتَحَيِّزًا اِلٰى فِئَةٍ فَقَدْ بَآءَ
بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ وَ مَاْوٰىهُ جَهَنَّمُ ؕ وَ
بِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿١٧﴾

18. Pa zotte ki ti tué banne-là, mais Allāh *Li-Même* Ki ti tué banne-là. *Ène poignée gravié-là*, pa toi ki ti avoyé quand to ti avoyé *ô Mohammad* ! Mais Allāh Li-Même ti avoyé pou ki Li accorde banne croyants ène l'épréve dé So part - ène excellent l'épréve. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

فَلَمْ تَقْتُلُوْهُمْ وَ لٰكِنَّ اللّٰهَ قَتَلَهُمْ ۪ وَ
مَا رَمَيْتَ اِذْ رَمَيْتَ وَ لٰكِنَّ اللّٰهَ
رَمٰى ۚ وَ لِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِيْنَ مِنْهُ
بَلَآءً حَسَنًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿١٨﴾

19. Alà couma ti zot sitiation et *conné* ki Allāh certainement pou affaibli plan banne mécréants.

ذٰلِكُمْ وَ اَنَّ اللّٰهَ مُوْهِنُ كَيْدِ
الْكٰفِرِيْنَ ﴿١٩﴾

20. *O croyants* ! Si zotte pé dimanne la victoire, alors la victoire finne vinne cotte zotte. Et *ô banne ki nié* ! Et si zotte rénoncé, li pou meillére pou zotte. Mais si zotte rétourné *avec zot messancetés*, Nous oussi Nous pou rétourné *avec Nou pinition* et zot groupe, nombré couma li été, li pa pou capave servi zotte nanrien et *conné* ki Allāh Li avec banne croyants.

اِنْ تَسْتَفْتِحُوْا فَقَدْ جَآءَكُمُ الْفَتْحُ ۚ
وَ اِنْ تَنْتَهُوْا فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَ اِنْ
تَعُوْدُوْا نَعُدْ ۚ وَ لَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ
فِئَتُكُمْ شَيْـًٔا وَّ لَوْ كَثُرَتْ ۙ وَ اَنَّ اللّٰهَ مَعَ
الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٢٠﴾ ع

R 3 21. O banne ki croire ! Obéir Allāh et So Méssazer et pa détourne zotte dé li, alors ki zotte pé tanne *so l'orde.*

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَ
رَسُوْلَهٗ وَ لَا تَوَلَّوْا عَنْهُ وَ اَنْتُمْ
تَسْمَعُوْنَ ﴿٢١﴾

22. Et pa vinne couma banne ki ti dire : « Nous finne tandé, » mais zotte pa tandé.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ٢٢

23. En vérité, sélon Allāh, banne ki pire parmi tout banne zanimaux, zotte banne sourdes, banne miéts ki pa servi *zot* l'esprit.

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ٢٣

24. Et si Allāh ti trouve kik bien dans banne-là, certainement Li ti pou faire banne-là tandé, et même si *astére* Li faire banne-là tandé, zotte pou tourne figuire *are ça* avec répignance.

وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ ۖ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ٢٤

25. O banne ki croire ! Réponne l'appel Allāh et le Méssazer quand li appelle zotte pou ki li donne-zotte la vie et conné ki Allāh Li place Li ente l'homme *so l'esprit* et so lé kére et *conné* ki zotte pou rassemblé vers Li.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ ۖ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ٢٥

26. Et craigne ça calamité-là ki pa tombe zisse lor banne inzistes d'ente zotte et conné ki Allāh Li Sévére dans *So* pinition.

وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً ۖ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ٢٦

27. Et rappelle quand zotte ti tiguitte, ti prend zotte pou faibe lor la terre *et* zotte ti pére ki dimounes enléve zotte, mais Li ti donne-zotte réfize et Li ti fortifié zotte avec So l'aide et Li ti donne-zotte provision dépi banne sozes pur pou ki zotte réconnaissant.

وَاذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ أَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهِ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ٢٧

28. O banne ki croire ! Pa trahir Allāh et le Méssazer, alors ki *bien souvent* zotte trahir dépôts sacré ki finne confié zotte alors ki zotte conné *ki ça li trahison ça.*

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمَانَاتِكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ٢٨

29. Et conné ki zot di biens et zot zenfants *tout ça* ène l'épréve *pou zotte* et *conné* ki cotte Allāh éna ène grand récompense.

وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ٢٩

R4 30. O banne ki croire ! Si zotte éna la crainte Allāh, Li pou donne-zotte ène distinction et Li pou débarasse zotte are zot banne mauvais et Li pou pardonne zotte. Et Allāh Li posséde la grâce immense.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنْ تَتَّقُوا اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّكُمْ فُرْقَانًا وَّيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۭ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿٣٠﴾

31. Et *rappelle* quand banne mécréants ti faire complot : *soi* ki zotte emprisonne toi, *soi* zotte tué toi, *soi* zotte mette toi déhors *dépi dans pays.* Et banne-là ti pé comploté et Allāh *oussi* ti pé faire *So* plan *pou faire banne-là pa réissi* et Allāh Li Meillére dans banne ki faire plan.

وَاِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِيُثْبِتُوْكَ اَوْ يَقْتُلُوْكَ اَوْ يُخْرِجُوْكَ ۭ وَيَمْكُرُوْنَ وَيَمْكُرُ اللّٰهُ ۭ وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمٰكِرِيْنَ ﴿٣١﴾

32. Et quand récite banne-là Nou banne versets, banne-là dire : « Nous finne tandé. Si nous oulé, nous capave dire *paroles* pareil coumme ça. Ça li simplément banne zistoires banne dimounes longtemps. »

وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا قَالُوْا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَآءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هٰذَآ ۙ اِنْ هٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٣٢﴾

33. Et *rappelle* quand banne-là ti dire: « O Allāh ! Si ça li la vérité dé To part, alors faire tombe lor nous dépi lé ciél ène la plie roces, ou soi améne lor nous ène pinition ki donne boucoup douleére. »

وَاِذْ قَالُوا اللّٰهُمَّ اِنْ كَانَ هٰذَا هُوَ الْحَقَّ مِنْ عِنْدِكَ فَاَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِّنَ السَّمَآءِ اَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿٣٣﴾

34. Et li pa dans Allāh *So mazesté* ki Li pini banne-là alors ki to présent parmi zotte. Et li pa dans Allāh *So mazesté* ki Li pini banne-là alors ki zotte pé serce pardon.

وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَاَنْتَ فِيْهِمْ ۭ وَمَا كَانَ اللّٰهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُوْنَ ﴿٣٤﴾

35. Et bé ki eskize banne-là éna pou ki Allāh pa pini zotte alors ki zotte empéce *dimounes* alle la Mosquée Sacré tandisse ki zotte pa so *vrai* gardiens ? So *vrai* gardiens, zotte sélement banne ki azir are droitire. Mais la plipart parmi banne-là pa conné.

وَمَا لَهُمْ اَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللّٰهُ وَهُمْ يَصُدُّوْنَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوْٓا اَوْلِيَآءَهٗ ۭ اِنْ اَوْلِيَآؤُهٗٓ اِلَّا الْمُتَّقُوْنَ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٥﴾

36. Et banne-là, zot la prière cotte la Caze *Allāh,* li sélement *ki zotte* sifflé, et *ki zotte* tappe la mains. Alors goûte pinition-là à cause zot mécréance.

وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا
مُكَاءً وَتَصْدِيَةً ۚ فَذُوقُوا الْعَذَابَ
بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٦﴾

37. En vérité, banne mécréants, zotte dépense zot di biens pou ki zotte empéce *dimounes* suive simé Allāh. Alors zotte pou continié dépense ça *dans ça façon-là* et ça, pou faire zotte lamenter *parski zotte pa pou réissi ;* ensuite zotte pou conne défaite *total.* Et pou rassemblé banne ki pa croire dans l'Enfer;

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ
لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۚ فَسَيُنْفِقُونَهَا
ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ
يُغْلَبُونَ ۗ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ
يُحْشَرُونَ ﴿٣٧﴾

38. Pou ki Allāh sépare banne mauvais are banne bons et Li mette banne mauvais, éna là-dans lor lé zautes, et Li entasse zotte tout ensamme, ensuite Li zette zotte dans l'Enfer. Ça banne-là ki banne perdants.

لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَ
يَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضَهُ عَلَىٰ بَعْضٍ
فَيَرْكُمَهُ جَمِيعًا فَيَجْعَلَهُ فِي
جَهَنَّمَ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٣٨﴾

R 5 39. Dire banne mécréants ki si zotte arrêté *are zot banne messancetés,* pou pardonne zotte ça ki finne passé, mais si zotte rétourné *là-dans,* certainement, finne passé *divant zotte,* l'exempe banne dimounes ki ti avant zotte *et ki ti couma zotte.*

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا
يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُوا
فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٩﴾

40. Et combatte banne-là ziska ki tout persékition arrêté et ki la rélizion li pou Allāh totalement. Alors si banne-là arrête *are zot persékition* ; en vérité, Allāh sirveille bien ça ki banne-là faire.

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ
وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ ۚ فَإِنِ انْتَهَوْا
فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤٠﴾

41. Et si banne-là tourne lé dos, alors *ô banne croyants* ! conné ki Allāh Li zot Protectére. Li Excellent couma Protectére et Li Excellent couma Aide !

وَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
مَوْلَاكُمْ ۚ نِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ
النَّصِيرُ ﴿٤١﴾

PARTIE 10

42. Et conné, ki tout butin ki zotte gagné *dans la guére,* so ène cinquème li

وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ

فَأَنَّ لِلّٰهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُوْلِ وَلِذِي
الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ وَ
ابْنِ السَّبِيْلِ ۙ إِنْ كُنْتُمْ اٰمَنْتُمْ
بِاللّٰهِ وَمَآ أَنْزَلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا يَوْمَ
الْفُرْقَانِ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعٰنِ ۗ وَ
اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٤٢﴾

pou *servi rélizion* Allāh, et pou le Méssazer et pou banne parents proce et pou banne orphélins et pou banne pauves et pou banne voyazéres, si *ô banne croyants* ! zotte croire dans Allāh et dans ça ki Nous ti faire déssanne lor Nou servitére *ça* Zour *Li ti faire* distinction *ente banne croyants et banne mécréants*, *ça* zour dé l'armées-là ène ti rencontre l'aute. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

إِذْ أَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُمْ
بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوٰى وَالرَّكْبُ أَسْفَلَ
مِنْكُمْ ۚ وَلَوْ تَوَاعَدْتُّمْ لَاخْتَلَفْتُمْ فِي
الْمِيْعٰدِ ۙ وَلٰكِنْ لِّيَقْضِيَ اللّٰهُ أَمْرًا كَانَ
مَفْعُوْلًا ۙ لِّيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ
وَّيَحْيٰى مَنْ حَيَّ عَنْ بَيِّنَةٍ ۗ وَإِنَّ اللّٰهَ
لَسَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٤٣﴾

43. Quand zotte ti lor côté pli prés *are vallée-là* et banne-là ti lor côté pli éloigné et caravane ti pli bas ki zotte. Et si *zotte, et banne ennemis-là*, zotte ti faire ente zotte ène promesse ferme *pou la guére*, malgré ça, *pou satisfaire zot prope zintérêts*, zotte pa ti pou tombe d'accord lor *fixé zour et* l'hére. Mais li *ti arrive coumme ça* parski Allāh ti éna pou décide *ça* ène zaffaire ki ti éna pou accompli-*là*, pou ki banne ki finne condamné pou détruire, zotte détruire sélon ène préve clair et *pou ki* banne ki mérite sirvive, zotte sirvive sélon ène préve clair. Et, en vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

إِذْ يُرِيْكَهُمُ اللّٰهُ فِيْ مَنَامِكَ قَلِيْلًا ۖ
وَلَوْ أَرٰىكَهُمْ كَثِيْرًا لَّفَشِلْتُمْ وَ
لَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ سَلَّمَ ۗ
إِنَّهُ عَلِيْمٌ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿٤٤﴾

44. Et *rappelle*, quand Allāh ti montré toi dans rêve *ki* banne-là tiguitte. Et si Li ti montré toi banne-là boucoup, certainement zotte ti pou flancé et zotte ti pou en désaccord lor *ça* zaffaire *important*-lă. Mais Allāh ti donne-*zotte* délivrance. En vérité, Li conne bien ça ki éna dans *zot* lé kére.

وَإِذْ يُرِيْكُمُوْهُمْ إِذِ الْتَقَيْتُمْ فِيْ
أَعْيُنِكُمْ قَلِيْلًا وَّيُقَلِّلُكُمْ فِيْ أَعْيُنِهِمْ
لِيَقْضِيَ اللّٰهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُوْلًا ۗ وَإِلَى اللّٰهِ
ع ٥/١ تُرْجَعُ الْأُمُوْرُ ﴿٤٥﴾

45. Et *rappelle* quand zotte ti trouve-zotte face à face *pou la guére* Li ti faire banne-là paraîte tiguitte dans zot régard et Li ti faire zotte paraîte tiguitte dans régard banne-là pou ki Li accompli *ça* zaffaire ki finne déza décrété. Et vers Allāh *ki* pou rétourne tout banne zaffaires.

R 6 46. O banne ki croire ! Quand zotte trouve zotte faire face avec ène l'armée *ennemi*, reste ferme et mazine Allāh boucoup pou ki zotte réissi.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا لَقِيْتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوْا وَ اذْكُرُوا اللّٰهَ كَثِيْرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿٤٦﴾

47. Et obéir Allāh et So Méssazer et pa dispité ente zotte, sinon zotte pou flancé et zotte pou perdi zot la force. Et montré l'endirance. En vérité, Allāh Li avec banne ki montré l'endirance.

وَ اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَ رَسُوْلَهٗ وَ لَا تَنَازَعُوْا فَتَفْشَلُوْا وَ تَذْهَبَ رِيْحُكُمْ وَ اصْبِرُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿٤٧﴾

48. Et pa vinne couma *ça* banne ki ti sorti dépi dans zot la cazes pou vante zot prope mérites *lor zot banne exploits* et pou ki dimounes guette zotte et ki ti empéce *dimounes* suive simé Allāh. Et Allāh Li encerclé tout ça ki banne-là faire.

وَ لَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ خَرَجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَّ رِئَآءَ النَّاسِ وَ يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ وَ اللّٰهُ بِمَا يَعْمَلُوْنَ مُحِيْطٌ ﴿٤٨﴾

49. Et quand *ène dimoune avec l'esprit* Satan ti faire banne-là zot banne actions *paraîte* zoli pou zotte et li ti dire : « Azordi personne parmi banne dimounes pa pou gagne la victoire lor zotte et certainement mo zot protectére. » Et quand dé l'armées-là ti trouve zotte face à face, li ti tourne lor so talons et li ti dire : « Certainement mo péna nanrien pou faire are zotte. Certainement mo trouvé ça ki zotte pa trouvé. Certainement mo pére Allāh. Et Allāh Li Sévére dans *So* pinition. »

وَ اِذْ زَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ اَعْمَالَهُمْ وَ قَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَ اِنِّيْ جَارٌ لَّكُمْ ۚ فَلَمَّا تَرَآءَتِ الْفِئَتٰنِ نَكَصَ عَلٰى عَقِبَيْهِ وَ قَالَ اِنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّنْكُمْ اِنِّيْۤ اَرٰى مَا لَا تَرَوْنَ اِنِّيْۤ اَخَافُ اللّٰهَ ؕ وَ اللّٰهُ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٤٩﴾ ع

R 7 50. *Rappelle* quand banne hypocrites et banne ki éna ène maladie dans zot lé kére ti dire : « Banne-là, zot rélizion finne trompe zotte. » Et dimoune ki place *so* confiance dans Allāh, en vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

اِذْ يَقُوْلُ الْمُنٰفِقُوْنَ وَ الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ غَرَّ هٰۤؤُلَآءِ دِيْنُهُمْ ؕ وَ مَنْ يَّتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٥٠﴾

51. Et si to ti capave trouvé *to ti pou trouvé* quand banne anzes prend l'âme *ça* banne mécréants-là, zotte tappe banne-là zot visazes et zot lé dos *et zotte dire banne-là* : « Goûte pinition la Fournaise *l'Enfer.*

وَ لَوْ تَرٰۤى اِذْ يَتَوَفَّى الَّذِيْنَ كَفَرُوا ۙ الْمَلٰٓئِكَةُ يَضْرِبُوْنَ وُجُوْهَهُمْ وَ اَدْبَارَهُمْ ۚ وَ ذُوْقُوْا عَذَابَ الْحَرِيْقِ ﴿٥١﴾

52. « Ça, li à cause ça ki zot la mains finne avoye divant *zotte* alors ki Allāh pa ditout inziste are *So* banne servitéres. »

ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ
لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴿٥٢﴾

53. *Zot sitiation li* couma sitiation pép Pharaon et banne ki ti avant banne-là. Zotte ti nié banne Signes Allāh. Alors Allāh ti attrape zotte pou zot banne pécés. En vérité, Allāh Li Bien-Fort, Li Sévére dans *So* satiment.

كَدَاْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِيْنَ مِنْ
قَبْلِهِمْ ؕ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ
بِذُنُوْبِهِمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ شَدِيْدُ
الْعِقَابِ ﴿٥٣﴾

54. Ça, li parski Allāh zamais pa sanze ène bienfait ki Li finne accorde ène pép ziska ki banne-là zotte-mêmes zotte sanze l'état zot l'âme. Et *rappelle* ki, en vérité, Allāh Li Bien-Tandé et Li Conne-Tout.

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِّعْمَةً
اَنْعَمَهَا عَلٰى قَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوْا مَا
بِاَنْفُسِهِمْ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٥٤﴾

55. *Zot sitiation li* couma sitiation pép Pharaon et banne ki ti avant banne-là. Zotte ti prend banne Signes zot Seignére pou mensonzes. Alors Nous ti détruire zotte pou zot banne pécés. Et Nous ti noye pép Pharaon. Et banne-là zotte-tout ti banne transgresséres.

كَدَاْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِيْنَ مِنْ
قَبْلِهِمْ ؕ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ
فَاَهْلَكْنٰهُمْ بِذُنُوْبِهِمْ وَاَغْرَقْنَاۤ
اٰلَ فِرْعَوْنَ ۚ وَكُلٌّ كَانُوْا ظٰلِمِيْنَ ﴿٥٥﴾

56. En vérité, sélon Allāh, banne pires dans banne créatires, zotte banne ki ingrat; donc zotte pa croire,

اِنَّ شَرَّ الدَّوَآبِّ عِنْدَ اللّٰهِ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٥٦﴾

57. Ça banne avec ki to ti faire ène pacte; ensuite sak fois banne-là viole zot l'engazement sans aukène crainte.

اَلَّذِيْنَ عٰهَدْتَّ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُوْنَ
عَهْدَهُمْ فِيْ كُلِّ مَرَّةٍ وَّهُمْ لَا يَتَّقُوْنَ ﴿٥٧﴾

58. Et si, dans la guére, to engazé are banne-là face à face, faire ène maniére ki, par *banne coups bien dir ki* banne *divant*-là *pou gagné*, banne ki derriére banne-là *zotte oussi* dispersé pou ki li possibe pou banne-là prend compte *avertissement.*

فَاِمَّا تَثْقَفَنَّهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرِّدْ
بِهِمْ مَّنْ خَلْفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُوْنَ ﴿٥٨﴾

59. Et si to éna la crainte ène trahison dé la part kik pép, alors rézette banne-là *zot pacte* pareil *couma banne-là finne faire are toi.* En vérité, Allāh pa content banne ki faire traite.

وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِن قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ ﴿٥٩﴾ ع

R 8 60. Et banne mécréants, faudré zamais ki zotte pensé ki zotte finne alle pli divant *ki Nous.* En vérité, zamais banne-là pa pou capave enléve *Nou* capacité.

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَبَقُوا ۚ إِنَّهُمْ لَا يُعْجِزُونَ ﴿٦٠﴾

61. Et prépare conte banne-là ça ki zotte capave couma l'armée et couma patrouilles-à-cévals lor frontiéres pou ki zotte capave, par ça moyen-là, éffraye ennemi Allāh et zot ennemi et banne lé zautes ki zotte pa conné, mais ki Allāh conné. Et tout ça ki zotte dépensé dans simé Allāh, pou rembourse zotte ça en entier. Et pa pou faire zotte aukène inzistice.

وَأَعِدُّوا لَهُم مَّا اسْتَطَعْتُم مِّن قُوَّةٍ وَمِن رِّبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخَرِينَ مِن دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ ۚ وَمَا تُنفِقُوا مِن شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٦١﴾

62. Et si banne-là verse côté la paix, alors toi oussi verse ça côté là-même et place *to* confiance dans Allāh. En vérité, Li-Même Ki Bien-Tandé *et* Ki Conne-Tout.

وَإِن جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٢﴾

63. Et si zotte serce pou trompe toi, alors, en vérité, Allāh Li Siffit pou toi. Li-Même Ki finne fortifié toi avec So l'aide et avec *l'assistance* banne croyants;

وَإِن يُرِيدُوا أَن يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ ۚ هُوَ الَّذِي أَيَّدَكَ بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٣﴾

64. Et Li finne inir banne-là zot lé kére *dans l'affection.* Si to ti dépense tout ça ki éna lor la terre, là-oussi to pa ti pou capave inir banne-là zot lé kére *dans l'affection.* Mais Allāh Li-Même Ki finne inir banne-là *dans l'affection.* En vérité, Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ ۚ لَوْ أَنفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَّا أَلَّفْتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ أَلَّفَ بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٤﴾

65. O Prophéte ! Allāh Li Siffit pou toi et pou banne ki suive toi d'ente banne croyants.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٥﴾ ع

R 9 66. O Prophéte ! Exhorte banne croyants pou *alle* combatte. Si éna vingt endirants d'ente zotte, banne-là pou triomphé lor dé cents ; et si éna cent *endirants* d'ente zotte, banne-là pou triomphé lor ène mille mécréants parski banne-là, zotte banne dimounes ki pa comprend.

يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِيْنَ عَلَى الْقِتَالِ ۚ اِنْ يَّكُنْ مِّنْكُمْ عِشْرُوْنَ صٰبِرُوْنَ يَغْلِبُوْا مِائَتَيْنِ ۚ وَاِنْ يَّكُنْ مِّنْكُمْ مِّائَةٌ يَّغْلِبُوْۤا اَلْفًا مِّنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُوْنَ ﴿٦٦﴾

67. Pou lé moment, Allāh finne ranne zot fardeau lézé, parski Li conné éna faiblesse dans zotte. Donc, si éna cent endirants d'ente zotte, banne-là pou triomphé lor dé cents; et si éna ène mille d'ente zotte, banne-là pou triomphé lor dé mille par l'orde Allāh. Et Allāh Li avec banne endirants.

اَلْـٰٔنَ خَفَّفَ اللّٰهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ اَنَّ فِيْكُمْ ضَعْفًا ۚ فَاِنْ يَّكُنْ مِّنْكُمْ مِّائَةٌ صَابِرَةٌ يَّغْلِبُوْا مِائَتَيْنِ ۚ وَاِنْ يَّكُنْ مِّنْكُمْ اَلْفٌ يَّغْلِبُوْۤا اَلْفَيْنِ بِاِذْنِ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ مَعَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿٦٧﴾

68. Li pa permette pou ène Prophéte pou li faire captifs sans ki li finne prend part dans ène véritabe la guére dans pays. Zotte content banne di biens ça lé monde-là alors ki Allāh désire *pou zotte* l'Aute lé monde-là. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

مَا كَانَ لِنَبِيٍّ اَنْ يَّكُوْنَ لَهٗۤ اَسْرٰى حَتّٰى يُثْخِنَ فِى الْاَرْضِ ۚ تُرِيْدُوْنَ عَرَضَ الدُّنْيَا ۖ وَاللّٰهُ يُرِيْدُ الْاٰخِرَةَ ۚ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٦٨﴾

69. Si ène décret *pou traite zotte avec pardon* dé la part Allāh pa ti déza sorti, certainement ène grand pinition ti pou attrape zotte concernant ça ki zotte finne prend.

لَوْلَا كِتٰبٌ مِّنَ اللّٰهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيْمَاۤ اَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿٦٩﴾

70. Alors, manze ça ki permette *et* ça ki pur dans ça ki zotte finne gagné couma butins *dans la guére*, et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

فَكُلُوْا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلٰلًا طَيِّبًا ۖ وَّاتَّقُوا اللّٰهَ ۚ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٧٠﴾ ع ٩ ٥

R 10 71. O Prophéte ! Dire banne captifs *ki* dans zot la mains : « Si Allāh trouve kik bon kit-soze dans zot lé kére, Li pou donne-zotte meillére ki ça ki finne prend are zotte et Li pou pardonne zotte. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّمَنْ فِيْۤ اَيْدِيْكُمْ مِّنَ الْاَسْرٰۤى ۙ اِنْ يَّعْلَمِ اللّٰهُ فِيْ قُلُوْبِكُمْ خَيْرًا يُّؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّاۤ اُخِذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۗ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٧١﴾

72. Et si banne-là serce pou trahir to confiance, banne-là finne déza trahir confiance Allāh avant. Alors Li ti ranne banne-là impuissant. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَإِنْ يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٧٢﴾

73. En vérité, banne ki finne croire et ki finne abandonne zot la cazes et ki, avec zot di biens et zot personnes, zotte finne litté dans la cause Allāh et banne ki finne donne-*zotte* réfize et aide ; ça banne-là, ente zotte, zotte camarades. Et banne ki finne croire mais ki pa finne quitte zot la cazes, zotte *ki finne immigré,* zotte pa ditout responsabe protection ça banne-là ziska ki banne-là émigré. Mais si banne-là serce zot aide dans *zaffaire* la rélizion, alors li zot dévoir pou donne *banne-là* aide ; mais pa conte ène pép avec ki zotte engazé par ène traité. Et Allāh guette bien ça ki zotte faire.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا أُولَٰئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِنْ وَلَايَتِهِمْ مِنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا ۚ وَإِنِ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ إِلَّا عَلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٧٣﴾

74. Et banne ki pa croire ; ente zotte zotte camarades. Si zotte pa faire ça *ki finne ordonne zotte,* pou éna banne troubles et banne désordes grave dans pays-là.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ﴿٧٤﴾

75. Et banne ki finne croire et ki finne abandonne zot la cazes, et ki finne litté dans simé Allāh, et banne ki finne donne-*zotte* réfize et aide, ça banne-là ki vraimême croyants. Pou banne-là, éna pardon et ène provision honorabe.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۚ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٧٥﴾

76. Et banne ki finne croire aprés et ki finne quitte zot la cazes et ki finne litte ensamme avec zotte *dans simé Allāh* — ça banne-là forme partie are zotte. Et d'aprés Live Allāh, banne ki liyé ente zotte par liens di sang, banne-là ente zotte, zotte pli proce ène are l'aute. En vérité, Allāh conne bien tout kit-soze.

وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْ بَعْدُ وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا مَعَكُمْ فَأُولَٰئِكَ مِنْكُمْ ۚ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧٦﴾

AL-TAOBA

(Ti révélé aprés l'Hégire)

R 1 1. *Li* ène déclaration, dé la part Allāh et So Méssazer, ki réfite complétement obzection banne associatéres, avec ki *ô banne croyants* zotte ti finne engaze zot *parole ki Islam pou triomphé dans l'Arabie.*

بَرَآءَةٌ مِّنَ اللّٰهِ وَ رَسُوْلِهٖۤ اِلَى الَّذِیْنَ
عٰهَدْتُّمْ مِّنَ الْمُشْرِكِیْنَ ؕ﴿۱﴾

2. Alors, alle partout dans pays pendant quatte mois, et conné qui zamais zotte pa pou capave · ranne Allāh incapabe *dans So banne obzectifs* et ki Allāh pou himilié banne mécréants.

فَسِیْحُوْا فِی الْاَرْضِ اَرْبَعَةَ اَشْهُرٍ وَّ
اعْلَمُوْۤا اَنَّكُمْ غَیْرُ مُعْجِزِی اللّٰهِ ۙ وَ
اَنَّ اللّٰهَ مُخْزِی الْكٰفِرِیْنَ ﴿۲﴾

3. Et *ça li* ène proclamation dé la part Allāh et So Méssazer à tout banne dimounes, zour *ki pou éna* Pli Grand Pélerinaze, ki Allāh et So Méssazer oussi péna nanrien pou faire avec banne associatéres. Alors si zotte répenti, ça li pou meillére pou zotte, mais si zotte tourne lé dos, alors conné ki zamais zotte pa pou capave ranne Allāh incapabe *dans So banne obzectifs.* Et donne banne mécréants nouvelle ène satiment ki donne boucoup doulére,

وَ اَذَانٌ مِّنَ اللّٰهِ وَ رَسُوْلِهٖۤ اِلَى النَّاسِ
یَوْمَ الْحَجِّ الْاَكْبَرِ اَنَّ اللّٰهَ بَرِیْٓءٌ مِّنَ
الْمُشْرِكِیْنَ ۙ۬ وَ رَسُوْلُهٗ ؕ فَاِنْ تُبْتُمْ
فَهُوَ خَیْرٌ لَّكُمْ ۚ وَ اِنْ تَوَلَّیْتُمْ فَاعْلَمُوْۤا
اَنَّكُمْ غَیْرُ مُعْجِزِی اللّٰهِ ؕ وَ بَشِّرِ
الَّذِیْنَ كَفَرُوْا بِعَذَابٍ اَلِیْمٍ ۙ﴿۳﴾

4. Excepté banne associatéres avec ki zotte finne faire ène pacte et ki pa finne montré aukène manquement are zotte *là-dans* et ki pa finne aide personne conte zotte. Alors respecté traité *ki zotte finne faire* avec banne-là ziska la fin so lé temps. En vérité, Allāh content banne dimounes droite.

اِلَّا الَّذِیْنَ عٰهَدْتُّمْ مِّنَ
الْمُشْرِكِیْنَ ثُمَّ لَمْ یَنْقُصُوْكُمْ
شَیْـًٔا وَّ لَمْ یُظَاهِرُوْا عَلَیْكُمْ اَحَدًا
فَاَتِمُّوْۤا اِلَیْهِمْ عَهْدَهُمْ اِلٰی
مُدَّتِهِمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ یُحِبُّ الْمُتَّقِیْنَ ﴿۴﴾

5. Et quand banne mois sacré-là finne passé, alors cotte zotte trouve banne associatéres *ki finne viole zot pacte* combatte banne-là, captire zotte, encerclé zotte, et attanne zotte dans tout l'occasion embiscade. Mais si banne-là répenti et observe la Priére et paye Zakāte, alors laisse banne-là zot simé *libe.* En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

فَاِذَا انْسَلَخَ الْاَشْهُرُ الْحُرُمُ
فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِیْنَ حَیْثُ
وَجَدْتُّمُوْهُمْ وَ خُذُوْهُمْ وَ
احْصُرُوْهُمْ وَ اقْعُدُوْا لَهُمْ كُلَّ
مَرْصَدٍ ۚ فَاِنْ تَابُوْا وَ اَقَامُوا الصَّلٰوةَ
وَ اٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَخَلُّوْا سَبِیْلَهُمْ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ﴿۵﴾

6. Et si kikène parmi banne associatéres dimanne toi protection, donne li protection pou ki li capave écoute Parole Allāh; ensuite, conduire li ziska so place dé sékirité. Ça *li ène favére* parski banne-là zotte banne dimounes ki pa comprend.

وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ اسْتَجَارَكَ
فَأَجِرْهُ حَتّٰى يَسْمَعَ كَلٰمَ اللّٰهِ ثُمَّ
أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهٗ ۚ ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
لَّا يَعْلَمُوْنَ ٦ ع

R 2 7. Bé, sélon Allāh et So Méssazer, ki maniére capave éna ène traité are banne associatéres excepté banne avec ki *ô croyants*, zotte finne faire ène traité cotte la Mosquée Sacrée ? Tant ki banne-là reste droite envers zotte, zotte oussi reste droite envers banne-là. En vérité, Allāh content banne dimounes ki azir avec droitire.

كَيْفَ يَكُوْنُ لِلْمُشْرِكِيْنَ عَهْدٌ
عِنْدَ اللّٰهِ وَعِنْدَ رَسُوْلِهٖٓ إِلَّا الَّذِيْنَ
عٰهَدْتُّمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ فَمَا
اسْتَقَامُوْا لَكُمْ فَاسْتَقِيْمُوْا لَهُمْ ۚ
إِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِيْنَ ٧

8. Bé ki maniére capave ça — *place confiance dans banne-là zot traité* ? Alors ki si banne-là gagne portée lor zotte, banne-là pa pou respecté vis-à-vis zotte aukène pacte, aukène obligation. Banne-là faire-zotte *ô croyants* plaisir avec paroles alors ki banne-là zot lé kére nié *ça* et la plipart parmi banne-là, zotte banne pervers.

كَيْفَ وَإِنْ يَّظْهَرُوْا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوْا
فِيْكُمْ إِلًّا وَّلَا ذِمَّةً ۚ يُرْضُوْنَكُمْ
بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبٰى قُلُوْبُهُمْ ۚ وَ
أَكْثَرُهُمْ فٰسِقُوْنَ ٨

9. Banne-là finne sanze banne Signes Allāh pou ène ti prix et finne empêce *dimounes* suive So simé. Certainement li bien mauvais ça ki banne-là faire !

اِشْتَرَوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا
فَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِهٖ ۚ إِنَّهُمْ سَآءَ مَا
كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ٩

10. Banne-là pa respecté vis-à-vis ène croyant aukène pacte ni aukène obligation. Et ça banne-là ki banne transgresséres.

لَا يَرْقُبُوْنَ فِيْ مُؤْمِنٍ إِلًّا وَّلَا ذِمَّةً ۚ وَ
أُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُوْنَ ١٠

11. Mais, si banne-là répenti et observe la Priére et paye Zakāte, alors banne-là *vinne* zot fréres dans la rélizion. Et Nous explique clairement banne Signes pou banne dimounes ki éna connaissance.

فَإِنْ تَابُوْا وَأَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَ
اٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّيْنِ ۚ وَ
نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ١١

12. Et si, aprés banne-là zot pacte, banne-là viole zot serments et servi mauvais langaze conte zot rélizion *ô croyants*, alors combatte banne séfs mécréance — certainement, banne-là pa prend compte zot prope serments — *alors combatte banne-là*, li possibe ki banne-là ava arrêté *are zot l'attaque.*

وَاِنْ نَّكَثُوْٓا اَيْمَانَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ
عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوْا فِيْ دِيْنِكُمْ
فَقَاتِلُوْٓا اَئِمَّةَ الْكُفْرِ ۙ اِنَّهُمْ لَآ اَيْمَانَ
لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُوْنَ ﴿١٢﴾

13. Esse-ki zotte pa pou combatte banne dimounes ki finne viole zot prope serments et ki finne déterminé pou expilsé le Méssazer *dépi dans so la caze* et banne-là ti banne prémiers pou commence *hostilité* conte zotte ? Esse-ki zotte pére banne-là ? Mais Allāh Li pli Digne ki zotte craigne Li, si zotte croyants.

اَلَا تُقَاتِلُوْنَ قَوْمًا نَّكَثُوْٓا اَيْمَانَهُمْ
وَهَمُّوْا بِاِخْرَاجِ الرَّسُوْلِ وَهُمْ
بَدَءُوْكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ ؕ اَتَخْشَوْنَهُمْ ۚ
فَاللّٰهُ اَحَقُّ اَنْ تَخْشَوْهُ اِنْ كُنْتُمْ
مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٣﴾

14. Combatte banne-là. Par zot la mains, Allāh pou pini banne-là, pou himilié banne-là, pou aide zotte *ô croyants* conte banne-là et pou guéri la poitrine ène pép croyant,

قَاتِلُوْهُمْ يُعَذِّبْهُمُ اللّٰهُ
بِاَيْدِيْكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنْصُرْكُمْ
عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُوْرَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٤﴾

15. Et pou enléve colére ki dans banne-là zot lé kére. Et Allāh tourne avec clémence vers dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوْبِهِمْ ؕ وَيَتُوْبُ
اللّٰهُ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ
حَكِيْمٌ ﴿١٥﴾

16. Esse-ki zotte pensé ki pou laisse zotte *coumme ça* alors ki Allāh pa encore distingué *par l'examen* parmi zotte, banne ki finne litté *dans So simé* et ki pa finne prend personne pou camarade intime en déhors Allāh et So Méssazer et banne croyants ? Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تُتْرَكُوْا وَلَمَّا يَعْلَمِ
اللّٰهُ الَّذِيْنَ جَاهَدُوْا مِنْكُمْ وَلَمْ
يَتَّخِذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلَا رَسُوْلِهٖ
وَلَا الْمُؤْمِنِيْنَ وَلِيْجَةً ؕ وَاللّٰهُ
خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٦﴾ ع ٢/٨

R 3 17. Li pa travail banne associatéres ki zotte *essaye* honore *ça* banne obzectifs pou ça-même ki banne mosquées Allāh finne construire alors ki banne-là témoins zot prope mécréance. Banne-là, zot travail pa pou servi nanrien et banne-là pou reste longtemps dans di Fé.

مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِيْنَ اَنْ يَّعْمُرُوْا
مَسٰجِدَ اللّٰهِ شٰهِدِيْنَ عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ
بِالْكُفْرِ ؕ اُولٰٓئِكَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ ۚۖ
وَفِي النَّارِ هُمْ خٰلِدُوْنَ ﴿١٧﴾

18. Sélement *ça* banne-là ki digne pou mainténir banne mosquées Allāh — banne ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour et ki observe la Priére et ki paye Zakāte et ki pa pére personne excepté Allāh. Ça banne-là ki éna pli sance pou *compté* dans banne ki *bien*-guidé.

اِنَّمَا يَعْمُرُ مَسٰجِدَ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ
بِاللّٰهِ وَ الْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَ اَقَامَ
الصَّلٰوةَ وَ اٰتَى الزَّكٰوةَ وَ لَمْ يَخْشَ
اِلَّا اللّٰهَ فَعَسٰٓى اُولٰٓئِكَ اَنْ يَّكُوْنُوْا
مِنَ الْمُهْتَدِيْنَ ﴿۱۸﴾

19. Esse-ki zotte considére ça *zaffaire ki* donne boire banne pélerins et entréténir la Mosquée Sacrée li pareil couma *action* dimoune ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour, et ki litté dans simé Allāh ? Dans régard Allāh, zotte pa *ditout* pareil. Et Allāh pa guide banne dimounes inziste.

اَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَآجِّ وَ عِمَارَةَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَ
الْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَ جٰهَدَ فِيْ سَبِيْلِ
اللّٰهِ ؕ لَا يَسْتَوٗنَ عِنْدَ اللّٰهِ ؕ وَ اللّٰهُ لَا
وقف لازم يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۹﴾

20. Banne ki croire et ki émigré *dépi zot la cazes* et ki litté dans simé Allāh avec zot di biens et zot personnes ; dans régard Allāh, zot rang li pli élevé. Et ça banne-là ki pou triomphé.

اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ هَاجَرُوْا وَ
جٰهَدُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِهِمْ
وَ اَنْفُسِهِمْ ۙ اَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللّٰهِ ؕ
وَ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْفَآئِزُوْنَ ﴿۲۰﴾

21. Banne-là zot Seignére donne-zotte bon nouvelle miséricorde dé So part et *So* plaisir et banne Zardins; là-dans éna ène félicité permanent pou zotte.

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ وَ
رِضْوَانٍ وَّ جَنّٰتٍ لَّهُمْ فِيْهَا نَعِيْمٌ
مُّقِيْمٌ ۙ ﴿۲۱﴾

22. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps. En vérité, cotte Allāh éna ène grand récompense.

خٰلِدِيْنَ فِيْهَاۤ اَبَدًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗۤ
اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿۲۲﴾

23. O banne ki croire ! Pa prend pou camarades zot papa et zot fréres si banne-là préfére mécréance ki la foi. Et *ça* banne, d'ente zotte, ki prend banne-là pou camarades, zotte banne inzistes.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْۤا
اٰبَآءَكُمْ وَ اِخْوَانَكُمْ اَوْلِيَآءَ اِنِ
اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْاِيْمَانِ ؕ وَ مَنْ
يَّتَوَلَّهُمْ مِّنْكُمْ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ
الظّٰلِمُوْنَ ﴿۲۳﴾

24. Dire : « Si zotte éna l'amour plisse pou zot papa, pou zot garçons, pou zot fréres, pou zot madames, pou zot clans, pou di biens ki zotte finne gagné *par zot travail*, pou commerce *ki* zotte pére li tombé et pou banne la cazes ki

قُلْ اِنْ كَانَ اٰبَآؤُكُمْ وَ اَبْنَآؤُكُمْ
وَ اِخْوَانُكُمْ وَ اَزْوَاجُكُمْ وَ عَشِيْرَتُكُمْ
وَ اَمْوَالُ ۣ اقْتَرَفْتُمُوْهَا وَ تِجَارَةٌ
تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَ مَسٰكِنُ تَرْضَوْنَهَاۤ

zotte content, *si zotte éna l'amour pou tout-ça plisse* ki pou Allāh et So Méssazer et la litte dans So simé, alors attanne ki Allāh vinne avec So zizement. Et Allāh pa guide *ça* pép ki désobéissant-là.

اَحَبَّ اِلَيْكُمْ مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَجِهَادٍ
فِيْ سَبِيْلِهٖ فَتَرَبَّصُوْا حَتّٰى يَاْتِيَ اللّٰهُ
بِاَمْرِهٖ ۚ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٤﴾ ع ٣ ٩

R 4 25. Et certainement, Allāh finne déza aide zotte dans boucoup l'endroit cotte finne éna la guére et zour *bataille* Hounaïn quand zot grand nombre ti ranne zotte fiére. Et ça pa ti servi zotte nanrien; et la terre malgré ki li vaste, li ti rétréci pou zotte. Alors zotte ti tourne lé dos pou rétire zotte en arriére.

لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ فِيْ مَوَاطِنَ كَثِيْرَةٍ ۙ
وَّيَوْمَ حُنَيْنٍ ۙ اِذْ اَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ
فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْـًٔا وَّضَاقَتْ
عَلَيْكُمُ الْاَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ
وَلَّيْتُمْ مُّدْبِرِيْنَ ﴿٢٥﴾

26. Alors, Allāh ti faire déssanne So tranquilité lor So Méssazer et lor banne croyants et Li ti faire déssanne banne l'armées ki zotte pa ti trouvé, et Li ti pini banne ki pa ti croire. Et ça li récompense banne mécréants.

ثُمَّ اَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِيْنَتَهٗ عَلٰى
رَسُوْلِهٖ وَعَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَاَنْزَلَ
جُنُوْدًا لَّمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا ۚ وَذٰلِكَ جَزَآءُ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٢٦﴾

27. Ensuite, même après ça *satiment-là,* Allāh pou tourne avec clémence vers dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

ثُمَّ يَتُوْبُ اللّٰهُ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ عَلٰى
مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢٧﴾

28. O banne ki croire! Certainement banne associatéres zotte impur. Alors pa bizin ki banne-là zotte approce la Mosquée Sacré aprés ça l'année-là ki zot l'année. Et si *ô croyants* ! zotte craigne la mizére, Allāh pou enrici zotte dépi So grand zénérosité si Li oulé. En vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِنَّمَا الْمُشْرِكُوْنَ
نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ
بَعْدَ عَامِهِمْ هٰذَا ۚ وَاِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً
فَسَوْفَ يُغْنِيْكُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖۤ اِنْ
شَآءَ ۚ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٢٨﴾

29. Combatte *ça* banne, parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam*, ki pa croire dans Allāh ni dans Dernier Zour et ki pa interdire ça ki Allāh et So Méssazer finne interdire et ki pa finne adopté vrai Rélizion-là couma rélizion ziska ki banne-là paye taxe-là avec *zot* la main et ki zotte réconnaîte zot l'état dé soumission.

قَاتِلُوا الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ
وَلَا بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَلَا يُحَرِّمُوْنَ
مَا حَرَّمَ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ وَلَا يَدِيْنُوْنَ
دِيْنَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا
الْكِتٰبَ حَتّٰى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ
يَّدٍ وَّهُمْ صٰغِرُوْنَ ﴿٢٩﴾ ع ١٠

R 5 30. Et banne Zuifs dire : « Ezra, li garçon Allāh, » et banne Chrétiens dire : « Le Méssie, li garçon Allāh. » Ça li *simplément* paroles zot la bouce. Zotte copié paroles banne ki pa ti croire avant *zotte.* Ki malédiction Allāh tombe lor zotte ! Couma zotte finne détourné *are la vérité* !

وَ قَالَتِ الْيَهُوْدُ عُزَيْرُ ابْنُ اللّٰهِ وَ
قَالَتِ النَّصٰرَى الْمَسِيْحُ ابْنُ اللّٰهِ ؕ
ذٰلِكَ قَوْلُهُمْ بِاَفْوَاهِهِمْ ۚ يُضَاهِـُٔوْنَ
قَوْلَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَبْلُ ؕ
قٰتَلَهُمُ اللّٰهُ ۚ اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿۳۰﴾

31. Banne-là finne prend zot banne doctéres la loi et zot banne moines couma seignéres à parte Allāh. Et *coumme ça-même banne-là finne prend* le Méssie, fils dé Marie; alors ki ti donne zotte l'orde pou adore sèlement Ène Sél BonDié. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. So pureté *et So gloire* dépasse bien loin ça ki banne-là associé *are Li*

اِتَّخَذُوْٓا اَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ اَرْبَابًا
مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَالْمَسِيْحَ ابْنَ مَرْيَمَ ۚ
وَ مَآ اُمِرُوْٓا اِلَّا لِيَعْبُدُوْٓا اِلٰهًا
وَّاحِدًا ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ سُبْحٰنَهٗ
عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿۳۱﴾

32. Banne-là oulé teigne la limiére Allāh are zot la bouce; mais Allāh pa pou permette nanrien excepté ki Li compléte So la limiére, même ki banne mécréants déteste *ça.*

يُرِيْدُوْنَ اَنْ يُّطْفِـُٔوْا نُوْرَ اللّٰهِ
بِاَفْوَاهِهِمْ وَ يَاْبَى اللّٰهُ اِلَّآ اَنْ
يُّتِمَّ نُوْرَهٗ وَلَوْ كَرِهَ الْكٰفِرُوْنَ ﴿۳۲﴾

33. Li-Même Ki finne avoye So Méssazer avec la guidance et la Rélizion la Vérité pou faire li triomphé lor tout *lé zaute* rélizions, même ki banne associatéres déteste *ça.*

هُوَ الَّذِيْٓ اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى وَ
دِيْنِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهٗ عَلَى الدِّيْنِ
كُلِّهٖ ۙ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُوْنَ ﴿۳۳﴾ النصف

34. O banne ki croire! En vérité, ène grand nombre banne doctéres la loi et banne moines manze di biens banne dimounes par moyens illégal et banne-là empêce *dimounes* suive simé Allāh. Et banne ki ramasse *cotte zotte* l'or, l'arzent et *ki* pa dépense ça dans simé Allāh, donne banne-là nouvelle ène pinition ki donne boucoup doulére.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّ كَثِيْرًا
مِّنَ الْاَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَاْكُلُوْنَ
اَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّوْنَ
عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ وَالَّذِيْنَ يَكْنِزُوْنَ
الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُوْنَهَا فِيْ
سَبِيْلِ اللّٰهِ ۙ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ
اَلِيْمٍ ﴿۳۴﴾

35. Zour quand pou sauffe ça *banne trésors-là* dans di Fé l'Enfer, et zot front, et zot côtés, et zot lé dos pou marqué are

يَّوْمَ يُحْمٰى عَلَيْهَا فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ
فَتُكْوٰى بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوْبُهُمْ وَ

ça, *pou dire banne-là* : « Ça-même ça ki zotte ti ramassé pou zotte-mêmes, alors goûte ça ki zotte ti ramassé-là. »

ظُهُوْرُهُمْ ؕ هٰذَا مَا كَنَزْتُمْ لِاَنْفُسِكُمْ
فَذُوْقُوْا مَا كُنْتُمْ تَكْنِزُوْنَ ۝٣٥

36. En vérité, total banne mois cotte Allāh li douze mois dans Live Allāh, dépi ki Li finne créé banne lé ciéls et la terre. Là-dans éna quatte sacré. Ça li la rélizion ki bien droite. Donc pa bizin zotte faire-zotte-mêmes di tort là-dans. Et zotte tout ensamme, combatte banne associatéres, couma banne-là zotte tout ensamme pé combatte zotte. Et conné ki Allāh Li avec banne dimounes ki craigne Li.

اِنَّ عِدَّةَ الشُّهُوْرِ عِنْدَ اللّٰهِ اثْنَا
عَشَرَ شَهْرًا فِيْ كِتٰبِ اللّٰهِ يَوْمَ خَلَقَ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ مِنْهَآ اَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ؕ
ذٰلِكَ الدِّيْنُ الْقَيِّمُ ۙ فَلَا تَظْلِمُوْا
فِيْهِنَّ اَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِيْنَ
كَآفَّةً كَمَا يُقَاتِلُوْنَكُمْ كَآفَّةً ؕ وَ
اعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ۝٣٦

37. Certainement renvoye pli tard *ène mois sacré* ou soi faire *li vinne* avant, li *aména* ène augmentation dans mécréance. Par ça, banne ki pa croire, zotte trouve zotte égaré. Ène l'année banne-là ranne li légal; ène l'aute l'année banne-là ranne li illégal pou ki zotte azisté nombre *mois* ki Allāh finne faire sacré. Donc banne-là ranne légal ça ki Allāh finne déclare illégal. Finne faire *paraîte* zoli pou-zotte, messanceté zot banne actions. Et Allāh pa guide pép ki mécréant.

اِنَّمَا النَّسِيْٓءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ
بِهِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُحِلُّوْنَهٗ عَامًا
وَّيُحَرِّمُوْنَهٗ عَامًا لِّيُوَاطِـُٔوْا عِدَّةَ
مَا حَرَّمَ اللّٰهُ فَيُحِلُّوْا مَا حَرَّمَ اللّٰهُ ؕ
زُيِّنَ لَهُمْ سُوْٓءُ اَعْمَالِهِمْ ؕ وَاللّٰهُ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الْكٰفِرِيْنَ ۝٣٧ ع

R 6 38. O banne ki croire! Bé ki arrive zotte quand dire zotte : « Alle *combatte* dans simé Allāh, » zot li pieds tassé lor la terre avec lourdére ? Esse-ki zotte pli content are la vie ça lé monde-là ki l'Aute lé monde. Mais gains ça lé monde-là pou paraîte tiguitte dans l'Aute lé monde-là.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَا لَكُمْ اِذَا قِيْلَ
لَكُمُ انْفِرُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اثَّاقَلْتُمْ
اِلَى الْاَرْضِ ؕ اَرَضِيْتُمْ بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
مِنَ الْاٰخِرَةِ ۚ فَمَا مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
فِي الْاٰخِرَةِ اِلَّا قَلِيْلٌ ۝٣٨

39. Si zotte pa sorti *pou combatte dans simé Allāh*, Li pou inflize zotte ène pinition ki donne boucoup doulére, Li pou aména ène l'aute pép dans zot place; et zotte pa pou nuire Li dans aukène façon et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

اِلَّا تَنْفِرُوْا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ۙ
وَّيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوْهُ
شَيْـًٔا ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝٣٩

40. Si zotte pa aide li *le Méssazer*, alors *conné* ki Allāh ti aide li, *même* quand banne mécréants ti expilsé li *dépi so la caze*, alors ki li ti ène dans ça dé-là, quand tout lé-dé ti dans la grotte, quand li ti dire so compagnon : « Pa bizin to tracassé; en vérité, Allāh Li avec nous. » Alors Allāh ti faire déssanne So tranquilité lor li, et ti aide li avec banne l'armées ki zotte *ô banne croyants* ! pa ti trouvé ; et li ti abaisse parole banne mécréants, et parole Allāh-Même ki pli là-haut. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

إِلَّا تَنْصُرُوْهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللّٰهُ إِذْ
أَخْرَجَهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ثَانِيَ اثْنَيْنِ
إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُوْلُ لِصَاحِبِهٖ
لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللّٰهَ مَعَنَا ۚ فَأَنْزَلَ
اللّٰهُ سَكِيْنَتَهٗ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهٗ بِجُنُوْدٍ
لَّمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِيْنَ كَفَرُوا
السُّفْلٰى ۗ وَكَلِمَةُ اللّٰهِ هِيَ الْعُلْيَا ۗ وَاللّٰهُ
عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٤٠﴾

41. Sorti lézé ou soi lourd et combatte are zot di biens et zot personnes dans simé Allāh. Ça li meillére pou zotte si zotte éna connaissance.

اِنْفِرُوْا خِفَافًا وَّثِقَالًا وَّجَاهِدُوْا
بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِيْ سَبِيْلِ
اللّٰهِ ۗ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُوْنَ ﴿٤١﴾

42. Si distance-là ti courte et voyaze-là ti facile, certainement banne-là ti pou suive toi. Mais distance-là, avec diffikilté ki ti pou éna, ti paraîte longue pou banne-là. Et banne-là pou faire serment par Allāh, *zotte pou dire* : « Si nous ti capave, certainement nous ti pou sorti are zotte. » Banne-là pé détruire zotte-mêmes. Et Allāh conné ki banne-là vraimême banne mentéres.

لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيْبًا وَّ سَفَرًا
قَاصِدًا لَّاتَّبَعُوْكَ وَلٰكِنْ بَعُدَتْ
عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ ۗ وَسَيَحْلِفُوْنَ
بِاللّٰهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ ۚ
يُهْلِكُوْنَ أَنْفُسَهُمْ ۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ
إِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿٤٢﴾ ٦ ع ٥ ١٢

R 7 43. Ki Allāh montré *So* indilzence pou toi ! Bé ki faire to finne donne banne-là permission *resté la caze* avant ki finne vinne clair pou toi banne ki cause vrai et *avant* ki to finne réconnaîte banne mentéres ?

عَفَا اللّٰهُ عَنْكَ ۚ لِمَ أَذِنْتَ لَهُمْ
حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِيْنَ صَدَقُوْا
وَتَعْلَمَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿٤٣﴾

44. Banne ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour pa pou dimanne toi permission pou zotte pa alle combatte are zot di biens et zot personnes. Et Allāh conne bien banne dimounes droite.

لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ
وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ أَنْ يُّجَاهِدُوْا
بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ
بِالْمُتَّقِيْنَ ﴿٤٤﴾

إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ٤٥

45. Sélement banne ki pa croire dans Allāh et dans Dernier Zour ki pou dimanne toi permission *pou pa allé* et zot lé kére rempli are doute et zotte hésité dans zot doute.

وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَٰكِنْ كَرِهَ اللَّهُ انْبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ الْقَاعِدِينَ ٤٦

46. Si banne-là ti oulé sorti *pou alle combatte*, certainement zotte ti pou faire préparatifs pou ça, mais zot départ *pou ça grand obzectif-là* ti pou déplaire Allāh. Et Li finne réténir banne-là derriére; et ti dire *banne-là* : « Reste assizé *dans zot la cazes* avec banne ki reste assizé. »

لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَأَوْضَعُوا خِلَالَكُمْ يَبْغُونَكُمُ الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمَّاعُونَ لَهُمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ٤٧

47. Si banne-là ti sorti are zotte *pou combatte*, banne-là nék ti pou embarasse zotte plisse et banne-là ti pou allé vini ente zotte *ki sincéres* avec l'intention pou créé désorde ente zotte. Et parmi zotte, éna ki éna l'habitide écoute banne-là. Et Allāh conne bien banne transgresséres.

لَقَدِ ابْتَغَوُا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَّبُوا لَكَ الْأُمُورَ حَتَّىٰ جَاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَارِهُونَ ٤٨

48. En vérité, avant oussi, banne-là ti serce pou créé désorde; et zotte ti présente divant toi banne zaffaires dans ène façon embrouillé ziska ki la vérité ti vini et ki zizement Allāh ti vinne clair, même ki banne-là ti détesté *ça*.

وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ ائْذَنْ لِي وَلَا تَفْتِنِّي ۚ أَلَا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُوا ۗ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ٤٩

49. Et d'ente banne-là éna ki dire : « Donne-moi permission *pou resté* et pa mette moi dans l'épréve. » Attention ! Banne-là finne déza tombe dans l'épréve. Et certainement, l'Enfer pou encerclé *complétement* banne mécréants.

إِنْ تُصِبْكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۖ وَإِنْ تُصِبْكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا قَدْ أَخَذْنَا أَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا وَهُمْ فَرِحُونَ ٥٠

50. Si ène bon kit-soze arrive toi, ça donne banne-là la peine; mais si ène malhére arrive toi, banne-là dire : « Certainement avant même, nous finne prend nou banne précautions. » Et banne-là tourne lé dos avec rézouissance.

51. Dire *banne-là* : « Aukène malhére pa pou arrive nous sauf ça ki Allāh finne écrire pou nous. Li-Même nou Protectére. Et dans Allāh-Même ki banne croyants bizin place *zot* confiance. »

قُلْ لَّنْ يُّصِيْبَنَآ اِلَّا مَا كَتَبَ اللّٰهُ لَنَا ۚ
هُوَ مَوْلٰىنَا ۚ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿٥١﴾

52. Dire : « Zotte pa attanne nanrien pou nous excepté ène dans dé bon kit-sozes-là alors ki nous attanne pou zotte ki Allāh inflize-zotte ène pinition dé So part ou soi par nou la mains. Alors attanne; certainement *nous oussi* nous pé attanne avec zotte. »

قُلْ هَلْ تَرَبَّصُوْنَ بِنَآ اِلَّآ اِحْدَى
الْحُسْنَيَيْنِ ۗ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ
اَنْ يُّصِيْبَكُمُ اللّٰهُ بِعَذَابٍ مِّنْ
عِنْدِهٖٓ اَوْ بِاَيْدِيْنَا ۖ فَتَرَبَّصُوْٓا اِنَّا
مَعَكُمْ مُّتَرَبِّصُوْنَ ﴿٥٢﴾

53. Dire : « Dépensé lé kére content, ou soi à conte kére, nanrien pa pou accepté dé zot part. Certainement zotte ène pép désobéissant. »

قُلْ اَنْفِقُوْا طَوْعًا اَوْ كَرْهًا لَّنْ
يُّتَقَبَّلَ مِنْكُمْ ۗ اِنَّكُمْ كُنْتُمْ
قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ﴿٥٣﴾

54. Et nanrien pa empêce accepté banne-là zot contribitions excepté ki banne-là pa croire dans Allāh et dans So Méssazer et ki zotte pa approce la Priére excepté avec paresse et ki zotte pa dépensé *dans simé Allāh* excepté avec mécontentement.

وَمَا مَنَعَهُمْ اَنْ تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقٰتُهُمْ
اِلَّآ اَنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاللّٰهِ وَبِرَسُوْلِهٖ وَلَا
يَاْتُوْنَ الصَّلٰوةَ اِلَّا وَهُمْ كُسَالٰى وَلَا
يُنْفِقُوْنَ اِلَّا وَهُمْ كٰرِهُوْنَ ﴿٥٤﴾

55. Et pa bizin to émerveillé par banne-là zot di biens et par zot zenfants. Par ça, Allāh sélement oulé pini banne-là dans ça la vie-là et *Li oulé* ki zot l'âme sorti *quitte zotte* alors ki zotte mécréants.

فَلَا تُعْجِبْكَ اَمْوَالُهُمْ وَلَآ اَوْلَادُهُمْ ۗ
اِنَّمَا يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي
الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ اَنْفُسُهُمْ
وَهُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿٥٥﴾

56. Et banne *hypocrites*-là faire serment par Allāh ki zotte certainement forme partie are zotte *ki sincéres*, tandisse ki banne-là pa forme partie are zotte; mais banne-là zotte ène pép capon.

وَيَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ اِنَّهُمْ لَمِنْكُمْ ۗ
وَمَا هُمْ مِّنْكُمْ وَلٰكِنَّهُمْ قَوْمٌ
يَّفْرَقُوْنَ ﴿٥٦﴾

57. Si banne-là ti capave trouve ène réfize ou soi banne grottes ou soi *même* ène trou cotte capave entré, certainement banne-là ti pou tourne zotte vers

لَوْ يَجِدُوْنَ مَلْجَاً اَوْ مَغٰرٰتٍ اَوْ مُدَّخَلًا

ça et zotte ti pou précipite zotte vers ça sans contrôle.

لَوَلَّوْا إِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ ﴿٥٧﴾

58. Et d'ente banne-là, éna ki critique toi lor *partaze* banne l'aumônes. Si donne zotte là-dans, zotte content et si pa donne zotte là-dans, alà ki zotte mécontent !

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّلْمِزُكَ فِي الصَّدَقٰتِ ۚ فَإِنْ أُعْطُوْا مِنْهَا رَضُوْا وَإِنْ لَّمْ يُعْطَوْا مِنْهَا إِذَا هُمْ يَسْخَطُوْنَ ﴿٥٨﴾

59. Si sèlement banne-là ti contenté are ça ki Allāh et So Méssazer finne donne zotte et zotte ti dire : « Allāh et So Méssazer siffit pou nous; certainement Allāh pou donne nous *boucoup* dépi dans So zénérosité; certainement avec ène désir ardent nous tourne vers Allāh, *ça ti pou meillére pou zotte.* »

وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوْا مَآ اٰتٰهُمُ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ ۙ وَقَالُوْا حَسْبُنَا اللّٰهُ سَيُؤْتِيْنَا اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ وَرَسُوْلُهٗٓ ۙ إِنَّآ إِلَى اللّٰهِ رٰغِبُوْنَ ﴿٥٩﴾

R 8 60. Banne l'aumônes li zisse pou banne ki dans nécéssité, pou banne pauves, pou banne ki travaille là-dans, pou banne ki zot lé kére bizin réconcilition, pou *libére* banne esclaves, pou banne ki dans dettes, pou la cause Allāh, et pou banne voyazéres — li ène obligation *ki vinne* dé côté Allāh. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

إِنَّمَا الصَّدَقٰتُ لِلْفُقَرَآءِ وَالْمَسٰكِيْنِ وَالْعٰمِلِيْنَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوْبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغٰرِمِيْنَ وَفِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ۚ فَرِيْضَةً مِّنَ اللّٰهِ ۚ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٦٠﴾

61. Et parmi banne-là, éna ki blesse le Prophéte et zotte dire : « Li écoute tout. » Dire : « *So natire* pou écoute *tout dimoune* li ène bon zaffaire pou zotte. Li croire dans Allāh et li éna confiance dans banne croyants et li ène miséricorde pou banne ki croire d'ente zotte. » Banne ki blesse Allāh So Méssazer, pou zotte éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

وَمِنْهُمُ الَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ النَّبِيَّ وَيَقُوْلُوْنَ هُوَ أُذُنٌ ۚ قُلْ أُذُنُ خَيْرٍ لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ ۚ وَالَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ رَسُوْلَ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيْمٌ ﴿٦١﴾

62. Banne-là faire serment par Allāh divant zotte pou faire-zotte plaisir alors ki Allāh et oussi So Méssazer, Li mérite plisse ki banne-là faire Li plaisir si banne-là croyants.

يَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ لَكُمْ لِيُرْضُوْكُمْ ۚ وَاللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗٓ أَحَقُّ أَنْ يُّرْضُوْهُ إِنْ كَانُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿٦٢﴾

63. Esse-ki banne-là pa conné ki dimoune ki oppose Allāh et So Méssazer, pou li éna di Fé l'Enfer; li pou reste là-dans longtemps ? Ça li *ça* grand himiliation ça.

اَلَمْ يَعْلَمُوْٓا اَنَّهٗ مَنْ يُّحَادِدِ اللّٰهَ
وَرَسُوْلَهٗ فَاَنَّ لَهٗ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا
فِيْهَا ؕ ذٰلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيْمُ ﴿٦٣﴾

64. Banne hypocrites *faire semblant* pére attention ki faire déssanne conte zotte ène sourate ki pou informe zotte ça ki dans zot lé kére. Dire : « Continié faire moquerie. En vérité Allāh pou dévoile ça ki zotte *faire semblant* pére-là. »

يَحْذَرُ الْمُنٰفِقُوْنَ اَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ
سُوْرَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِيْ قُلُوْبِهِمْ ؕ قُلِ
اسْتَهْزِءُوْا ۚ اِنَّ اللّٰهَ مُخْرِجٌ مَّا
تَحْذَرُوْنَ ﴿٦٤﴾

65. Et si to pose banne-là question, certainement banne-là pou dire : « Nous ti pé sélement faire bavardaze et badinaze. » Dire : « Esse-ki zotte faire moquerie are Allāh, are So banne Signes et are So Méssazer ?

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ لَيَقُوْلُنَّ اِنَّمَا كُنَّا
نَخُوْضُ وَنَلْعَبُ ؕ قُلْ اَبِاللّٰهِ وَاٰيٰتِهٖ وَ
رَسُوْلِهٖ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٦٥﴾

66. « Pa présente aukène eskize. En vérité, zotte finne vinne mécréants aprés ki zotte ti croire. Si Nous pardonne ène groupe d'ente zotte, Nous capave oussi pini ène *l'aute* groupe parski banne-là coupabe. »

لَا تَعْتَذِرُوْا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ
اِيْمَانِكُمْ ؕ اِنْ نَّعْفُ عَنْ طَآئِفَةٍ
مِّنْكُمْ نُعَذِّبْ طَآئِفَةً بِاَنَّهُمْ كَانُوْا
ع مُجْرِمِيْنَ ﴿٦٦﴾

R 9 67. Banne zommes hypocrite et banne madames hypocrite, zotte éna lien ente zotte. Zotte ordonne ça ki blâmabe et interdire ça ki convénabe. Et zotte réténir zot la mains *pou pa dépense dans simé Allāh.* Zotte finne oublié Allāh, alors Li oussi finne oublié zotte. En vérité, banne hypocrites ki banne désobéissants.

اَلْمُنٰفِقُوْنَ وَالْمُنٰفِقٰتُ بَعْضُهُمْ مِّنْ
بَعْضٍ ۘ يَاْمُرُوْنَ بِالْمُنْكَرِ وَ
يَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوْفِ وَ
يَقْبِضُوْنَ اَيْدِيَهُمْ ؕ نَسُوا اللّٰهَ
فَنَسِيَهُمْ ؕ اِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ هُمُ
الْفٰسِقُوْنَ ﴿٦٧﴾

68. Allāh finne promette banne zommes hypocrite et banne madames hypocrite et banne mécréants di Fé l'Enfer. Banne-là pou reste là-dans longtemps. Ça pou siffi pou banne-là. Et Allāh finne maudit banne-là et pou banne-là, éna ène pinition ki pou diré longtemps.

وَعَدَ اللّٰهُ الْمُنٰفِقِيْنَ وَالْمُنٰفِقٰتِ وَ
الْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ
هِيَ حَسْبُهُمْ ۚ وَلَعَنَهُمُ اللّٰهُ ۚ وَ
لَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيْمٌ ﴿٦٨﴾

69. Pareil couma banne dimounes ki ti avant zotte. Banne-là ti pli puissant ki zotte et ti éna plisse *ki zotte* dans di biens et dans zenfants. Banne-là ti zouir zot part pou kik lé temps. Zotte oussi finne zouir zot part couma banne avant zotte ti zouir zot part. Et zotte finne passe zot lé temps dans banne paroles initile couma banne-là ti passe zot lé temps dans banne paroles initile. Ça banne-là, zot banne travails pa pou servi nanrien ni dans ça lé monde-là, ni dans l'Aute. Et ça banne-là ki banne perdants.

كَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوْٓا
اَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَّاَكْثَرَ اَمْوَالًا وَّ
اَوْلَادًا ؕ فَاسْتَمْتَعُوْا بِخَلَاقِهِمْ
فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلَاقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ
الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلَاقِهِمْ وَ
خُضْتُمْ كَالَّذِيْ خَاضُوْا ؕ اُولٰٓئِكَ
حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۚ
وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿۶۹﴾

70. Esse-ki nouvelle banne ki avant zotte pa finne arrive cotte zotte — *nouvelle* pép Noé, 'Aad et Thamōūd et pép Abraham et banne dimounes Madian et banne la villes ki ti finne renversé ? Zot banne Méssazers ti vinne cotte banne-là avec banne Signes clair. Et li pa dans Allāh *So mazesté* Ki Li faire banne-là di tort mais banne-là ti faire zotte-mêmes di tort.

اَلَمْ يَاْتِهِمْ نَبَاُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ
قَوْمِ نُوْحٍ وَّعَادٍ وَّثَمُوْدَ ۬ۙ وَقَوْمِ
اِبْرٰهِيْمَ وَاَصْحٰبِ مَدْيَنَ وَ
الْمُؤْتَفِكٰتِ ؕ اَتَتْهُمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنٰتِ ۚ فَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ
وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿۷۰﴾

71. Et banne croyants et banne croyantes, ente zotte zotte camarades. Banne-là ordonne ça ki convénabe et zotte interdire ça ki blâmabe et zotte observe la Priére et paye Zakāte et obéir Allāh et So Méssazer. Ça banne-là, Allāh pou faire-zotte miséricorde. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَالْمُؤْمِنُوْنَ وَالْمُؤْمِنٰتُ بَعْضُهُمْ
اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۘ يَاْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ
وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيْمُوْنَ
الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَيُطِيْعُوْنَ
اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ؕ اُولٰٓئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ
اللّٰهُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿۷۱﴾

72. Et Allāh finne promette banne croyants et banne croyantes, banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps, *li finne promette oussi banne-là* banne Résidences pur dans banne Zardins l'Éternité. Et plaisir Allāh li pli grand *ki tout.* Ça li *ça* grand triomphe-là.

وَعَدَ اللّٰهُ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ
جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ
خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَمَسٰكِنَ طَيِّبَةً فِيْ
جَنّٰتِ عَدْنٍ ؕ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ اَكْبَرُ ؕ
ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿۷۲﴾

R 10 73. O Prophéte! Combatte banne mécréants et banne hypocrites et montré sévérité are banne-là. Et banne-là zot place cotte pou resté li l'Enfer et li bien mauvais ça destination-là !

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۚ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٧٤﴾

74. Banne-là faire serment par Allāh *ki* zotte pa ti dire nanrien alors ki certainement banne-là ti dire parole mécréance et banne-là finne rézette la foi aprés ki zotte ti accepté Islam et zotte ti éna l'intention ferme lor ça ki zotte pa ti pou gagné. Et banne-là finne nourri la haine sélement parski Allāh et So Méssazer finne enrici banne *croyants*-là dépi dans *Allāh* So zénérosité. Alors si banne-là répenti, li pou meillére pou zotte. Mais si banne-là tourne lé dos, alors Allāh pou inflize zotte dans ça lé monde-là et dans l'Aute ène pinition ki donne boucoup doulére et banne-là pa pou éna lor la terre aukène camarade ni aukène aide.

يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا ۚ وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهَمُّوا بِمَا لَمْ يَنَالُوا ۚ وَمَا نَقَمُوا إِلَّا أَنْ أَغْنَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ ۖ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا يُعَذِّبْهُمُ اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٧٥﴾

75. Et d'ente banne-là, éna ki ti faire ène pacte are Allāh, *zotte dire* : « Si Li donne nous dépi dans So zénérosité, certainement nous pou faire l'aumône et certainement nous pou *compté* dans banne vertueux. »

وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللَّهَ لَئِنْ آتَانَا مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٦﴾

76. Mais quand Li ti donne banne-là dépi So zénérosité, banne-là ti faire laré are ça, et zotte ti tourne lé dos *are zot l'engazement* avec répignance.

فَلَمَّا آتَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧٧﴾

77. Alors, couma pinition Li ti faire hypocrisie rente dans banne-là zot lé kére ziska zour ki zotte pou renconte Li, parski zotte ti casse promesse ki zotte ti faire are Allāh et parski zotte ti éna l'habitide cause menti.

فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿٧٨﴾

78. Esse-ki banne-là pa conné ki Allāh conne zot banne sécrets et zot

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ

banne concertations ente zotte en sécret, et ki Allāh Li Meillére Savant banne sozes ki caciette ?

وَنَجْوٰىهُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ عَلَّامُ الْغُيُوْبِ ﴿٧٨﴾

79. Banne-là-*mêmes* ki critique banne croyants ki faire la sarité lé kére content, et banne ki pa trouve nanrien *pou donné* sauf *fruits* zot labeur. Alors banne-là moque ça banne *croyants*-là. Allāh pou réponne zotte pou zot moquerie. Et pou zotte, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

اَلَّذِيْنَ يَلْمِزُوْنَ الْمُطَّوِّعِيْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ فِي الصَّدَقٰتِ وَالَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ اِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُوْنَ مِنْهُمْ ؕ سَخِرَ اللّٰهُ مِنْهُمْ ۫ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٧٩﴾

80. Ki to dimanne pardon pou banne-là ou soi to pa dimanne pardon pou banne-là, même si to dimanne pardon pou banne-là soissanne-disse fois, là-oussi zamais Allāh pa pou pardonne banne-là. Ça, li parski banne-là ti nié Allāh et So Méssazer. Et Allāh pa guide banne dimounes pervers.

اِسْتَغْفِرْ لَهُمْ اَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ ؕ اِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِيْنَ مَرَّةً فَلَنْ يَّغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٨٠﴾ ع

R 11 81. Banne ki ti *arranzé pou ki* laisse *zotte* derriére conte l'orde Méssazer Allāh, zotte ti rézouir are zotte reste assizé *dans zot la cazes* et zotte ti détesté pou combatte dans simé Allāh are zot di biens et zot personnes et banne-là ti dire : « Pa alle dans ène salére pareil. » Dire *banne-là* : « Di Fé l'Enfer so salére li boucoup pli fort. » Si sélement banne-là ti capave comprend !

فَرِحَ الْمُخَلَّفُوْنَ بِمَقْعَدِهِمْ خِلٰفَ رَسُوْلِ اللّٰهِ وَكَرِهُوْٓا اَنْ يُّجَاهِدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَقَالُوْا لَا تَنْفِرُوْا فِي الْحَرِّ ؕ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ اَشَدُّ حَرًّا ؕ لَوْ كَانُوْا يَفْقَهُوْنَ ﴿٨١﴾

82. Banne-là bizin riyé tiguitte-même et zotte bizin ploré boucoup couma récompense pou ça ki zotte ti pé mérité *pou zot actions.*

فَلْيَضْحَكُوْا قَلِيْلًا وَّلْيَبْكُوْا كَثِيْرًا ۚ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿٨٢﴾

83. Et si Allāh rétourne toi vers kik groupe d'ente banne-là, et ki zotte dimanne toi permission pou sorti *pou alle combatte*, alors dire *banne-là* : « Zamais zotte pou sorti are moi *pou participe dans la guére* et zamais, avec

فَاِنْ رَّجَعَكَ اللّٰهُ اِلٰى طَآئِفَةٍ مِّنْهُمْ فَاسْتَاْذَنُوْكَ لِلْخُرُوْجِ فَقُلْ لَّنْ تَخْرُجُوْا مَعِيَ اَبَدًا وَّلَنْ تُقَاتِلُوْا مَعِيَ

moi, zotte pou combatte kik l'ennemi. Certainement, prémier fois-là, zotte ti content reste assizé *cotte zotte*, alors astére reste assizé are banne ki reste derriére. »

عَدُوًّا ۖ إِنَّكُمْ رَضِيتُم بِالْقُعُودِ
أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَالِفِينَ ﴿٨٣﴾

84. Et, zamais pa faire la priére lor kikène ki mort parmi banne-là et pa diboute cotte so tombe *pou prié.* Certainement, banne-là finne nié Allāh et So Méssazer, et zotte finne mort dans l'état cotte zotte ti désobéissant.

وَلَا تُصَلِّ عَلَىٰ أَحَدٍ مِّنْهُم مَّاتَ
أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَىٰ قَبْرِهِ ۖ إِنَّهُمْ
كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَ
هُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨٤﴾

85. Et pa bizin to émerveillé par banne-là zot di biens et zot zenfants. Certainement, par ça, Allāh oulé sélement pini banne-là dans ça lé monde-là, et *Li oulé* ki zot l'âme quitte zotte alors ki zotte incroyants.

وَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ ۚ
إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَن يُعَذِّبَهُم بِهَا فِي
الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ
كَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

86. Et quand kik sourate finne révélé *ki dire* : « Croire dans Allāh et litté *dans So simé* dans compagnie So Méssazer, » banne ki éna ricesse d'ente banne-là, dimanne toi permission et zotte dire : « Laisse-nous reste dans compagnie banne ki reste assizé *zot la cazes.* »

وَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ أَنْ آمِنُوا بِاللَّهِ
وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَأْذَنَكَ
أُولُو الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا
نَكُن مَّعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٨٦﴾

87. Ça faire banne-là plaisir pou reste avec banne madames ki reste derriére. Et zot lé kére finne scellé. Donc zotte pa capave comprend.

رَضُوا بِأَن يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ
وَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا
يَفْقَهُونَ ﴿٨٧﴾

88. Mais, le Méssazer et banne ki croire avec li, zotte litté *dans simé Allāh* are zot di biens et zot personnes. Et ça banne-là ki pou gagne *tout* banne bienfaits, et ça banne-là ki pou réissi.

لَٰكِنِ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ
جَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ ۚ وَ
أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ﴿٨٨﴾

89. Allāh finne prépare pou banne-là banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps. Ça li *ça* grand triomphe-là.

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ
ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٨٩﴾

R 12 90. Et banne ki eskize zotte d'ente banne Bédouins, ti vini pou ki *to* donne-zotte permission *reste derriére* et banne ki ti cause menti are Allāh et So Méssazer *zotte oussi* ti reste assizé *cotte zotte.* Ène pinition ki donne boucoup doulére pou attrape banne ki pa croire d'ente zotte.

وَ جَآءَ الْمُعَذِّرُوْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ
لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَ قَعَدَ الَّذِيْنَ
كَذَبُوا اللّٰهَ وَ رَسُوْلَهٗ ؕ سَيُصِيْبُ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۹۰﴾

91. Péna blâme lor banne faibes, ni lor banne malades, ni lor banne ki pa trouve nanrien pou *zotte* dépensé, si zotte sincére are Allāh et So Méssazer. Péna réproce lor banne bienfaitéres. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié,

لَيْسَ عَلَى الضُّعَفَآءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضٰى
وَ لَا عَلَى الَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ مَا
يُنْفِقُوْنَ حَرَجٌ اِذَا نَصَحُوْا لِلّٰهِ وَ
رَسُوْلِهٖ ؕ مَا عَلَى الْمُحْسِنِيْنَ مِنْ
سَبِيْلٍ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۹۱﴾

92. Et ni lor banne ki, quand zotte ti vinne cotte toi pou ki to donne-zotte zanimaux pou monté *pou ki zotte participe dans la guére,* to ti dire *zotte* : « Mo pa trouve aukène montire pou zotte, » zotte ti rétourné tandisse ki zotte li zié ti débordé are larmes, zotte sagrin ki zotte pa trouve nanrien pou dépensé *dans simé Allāh.*

وَّ لَا عَلَى الَّذِيْنَ اِذَا مَآ اَتَوْكَ
لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَآ اَجِدُ مَآ
اَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ ۪ تَوَلَّوْا وَّ اَعْيُنُهُمْ
تَفِيْضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا اَلَّا يَجِدُوْا
مَا يُنْفِقُوْنَ ﴿۹۲﴾

93. Blâme li sélement lor banne ki dimanne toi permission *pou pa participe dans la guére* alors ki zotte rice. Ça faire-zotte plaisir pou reste are banne madames ki reste derriére. Et Allāh finne scelle zot lé kére. Donc zotte péna aukène connaissance.

اِنَّمَا السَّبِيْلُ عَلَى الَّذِيْنَ
يَسْتَاْذِنُوْنَكَ وَهُمْ اَغْنِيَآءُ ۚ رَضُوْا
بِاَنْ يَّكُوْنُوْا مَعَ الْخَوَالِفِ ۙ وَ
طَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا
يَعْلَمُوْنَ ﴿۹۳﴾

PARTIE 11

94. Banne-là pou présente zotte *zot* eskizes quand zotte *ki sincére* pou rétourne cotte banne-là. Dire : « Pa présente *zot* eskizes; zamais nous pou croire zotte. Allāh finne informe nous lor zot condition; et Allāh pou observe zot conduite, et So Méssazer oussi *pou faire pareil.* Ensuite pou rétourne zotte vers Céli Ki conne ça ki

يَعْتَذِرُوْنَ اِلَيْكُمْ اِذَا رَجَعْتُمْ
اِلَيْهِمْ ؕ قُلْ لَّا تَعْتَذِرُوْا لَنْ نُّؤْمِنَ
لَكُمْ قَدْ نَبَّاَنَا اللّٰهُ مِنْ اَخْبَارِكُمْ ؕ
وَ سَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمْ وَ رَسُوْلُهٗ ثُمَّ
تُرَدُّوْنَ اِلٰى عٰلِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ

invizibe et ça ki vizibe et Li pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire. »

فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ٩٤

95. Quand zotte pou rétourne cotte banne-là, certainement banne-là pou faire serment par Allāh are zotte pou ki zotte laisse banne-là tranquille. Alors laisse banne-là tranquille. Certainement banne-là zotte pourri. Et zot place cotte pou resté li l'Enfer, couma récompense pou ça ki zotte finne gagné *par zot actions.*

سَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انقَلَبْتُمْ
إِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ ۖ فَأَعْرِضُوا
عَنْهُمْ ۖ إِنَّهُمْ رِجْسٌ ۖ وَمَأْوَاهُمْ
جَهَنَّمُ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ٩٥

96. Banne-là faire serment are zotte pou ki zotte content are banne-là. *Même* si zotte content are banne-là, certainement Allāh pa content pép désobéissant.

يَحْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ ۖ فَإِن
تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ
عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ٩٦

97. Dans mécréance et dans hypocrisie, banne Bédouins zotte pire, et zotte éna plisse tendance pou pa réconnaîte banne commannements ki Allāh finne faire déssanne lor So Méssazer. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ
أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ
رَسُولِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ٩٧

98. Et parmi banne Bédouins, éna considére ça ki zotte dépensé *dans la cause Allāh* couma ène l'amanne. Banne-là attanne ki l'époque malhéres vinne lor zotte *ki sincére.* L'époque malhéres pou vinne lor banne-là mêmes. Et Allāh Li Bien-Tandé et Li Conne-Tout.

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَن يَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ
مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُ بِكُمُ الدَّوَائِرَ ۚ
عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ ۗ وَاللَّهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ٩٨

99. Et parmi banne Bédouins, éna croire dans Allāh et dans Dernier Zour et zotte considére ça ki zotte dépensé *dans simé Allāh* couma ène moyen pou rapproce zotte are Allāh et *pou gagne* sipplications le Méssazer *dans zot favére.* Ecouté ! Certainement li ène moyen pou rapproce banne-là *are Allāh.* Allāh pa pou tardé pou admette

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَن يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ
قُرُبَاتٍ عِندَ اللَّهِ وَصَلَوَاتِ
الرَّسُولِ ۚ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَّهُمْ ۚ
سَيُدْخِلُهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ ۗ إِنَّ

banne-là dans So miséricorde. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ٩٩

R 13 100. Et *concernant* banne pli divant *parmi banne croyants*, banne prémiers d'ente banne Émigrés et banne Ansārs, et banne ki finne suive banne-là dans ène façon excellent, Allāh Li satisfait are banne-là et banne-là satisfait are Li; et Li finne prépare pou banne-là, banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps. Ça, li *ça* grand triomphe-là !

وَ السّٰبِقُوْنَ الْاَوَّلُوْنَ مِنَ الْمُهٰجِرِيْنَ وَ الْاَنْصَارِ وَ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُمْ بِاِحْسَانٍ ۙ رَّضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَ رَضُوْا عَنْهُ وَ اَعَدَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ تَحْتَهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَاۤ اَبَدًا ؕ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ١٠٠

101. Et parmi banne Bédouins *ki habite* autour zotte, éna banne hypocrites et *éna* oussi parmi banne habitants Médine. Banne-là persisté dans l'hypocrisie. To pa conne banne-là, *mais* Nous conne banne-là. Dans dé l'occasions Nous pou pini banne-là ; ensuite pou rétourne banne-là vers ène pinition terribe.

وَ مِمَّنْ حَوْلَكُمْ مِّنَ الْاَعْرَابِ مُنٰفِقُوْنَ ؕ وَ مِنْ اَهْلِ الْمَدِيْنَةِ ۛ مَرَدُوْا عَلَى النِّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ ؕ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ ؕ سَنُعَذِّبُهُمْ مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّوْنَ اِلٰى عَذَابٍ عَظِيْمٍ ١٠١

102. Et éna banne lé zautes ki finne admette zot offenses. Banne-là finne mélanze banne bon actions avec lé zautes ki pa bon. Li pa loin ki Allāh pou tourne vers banne-là avec clémence. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَ اٰخَرُوْنَ اعْتَرَفُوْا بِذُنُوْبِهِمْ خَلَطُوْا عَمَلًا صَالِحًا وَّ اٰخَرَ سَيِّئًا ؕ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّتُوْبَ عَلَيْهِمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ١٠٢

103. Prend *pou donne banne pauves* ène partie banne-là zot di biens couma l'aumône pou ki, par ça, to faire banne-là prope et to pirifié zotte; et prié pou zotte. En vérité, to la Priére pou ène *source* tranquillité pou zotte. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

خُذْ مِنْ اَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَ تُزَكِّيْهِمْ بِهَا وَ صَلِّ عَلَيْهِمْ ؕ اِنَّ صَلٰوتَكَ سَكَنٌ لَّهُمْ ؕ وَ اللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ١٠٣

104. Esse-ki banne-là pa conné ki Allāh Li-Même Ki accepté répentance

اَلَمْ يَعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ هُوَ يَقْبَلُ

التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَٰتِ
وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾

So banne servitéres et Ki prend banne l'aumônes *compte* et ki Allāh Li-Même Li Fort lor accepté répentir, *et* Li Bien-Miséricordié ?

وَقُلِ اعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَ
رَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ ۖ وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ
عَٰلِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَٰدَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا
كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾

105. Et dire : « Continié faire zot travail, Allāh pé observe zot conduite, et So Méssazer et banne croyants *oussi pé faire pareil.* Et pou rétourne zotte vers Céli Ki conne ça ki invizibe et ça ki vizibe et Li pou informe zotte ça ki zotte ti éna l'habitide faire. »

وَءَاخَرُونَ مُرْجَوْنَ لِأَمْرِ اللَّهِ إِمَّا
يُعَذِّبُهُمْ وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ ۗ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠٦﴾

106. Et *ti éna* lé zautes — ti laisse ça banne-là attanne décision Allāh, soi Li pou pini zotte, ou soi Li pou tourne vers zotte avec clémence. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَ
كُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ
وَإِرْصَادًا لِّمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِن
قَبْلُ ۚ وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَىٰ ۖ
وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿١٠٧﴾

107. Et *parmi banne hypocrites éna* banne ki finne construire ène mosquée pou faire *Islam* di tort et pou propaze mécréance, et pou créé dissension parmi banne croyants, et *couma* ène place-pou-caciette pou banne ki finne déza faire la guére conte Allāh et So Méssazer. Et certainement banne-là faire serment : « Nous ti oulé sélement le bien. » Et Allāh donne témoignaze ki banne-là zotte vraimême banne mentéres.

لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا ۚ لَّمَسْجِدٌ أُسِّسَ
عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَن
تَقُومَ فِيهِ ۚ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَن
يَتَطَهَّرُوا ۚ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَّهِّرِينَ ﴿١٠٨﴾

108. Pa diboute zamais là-dans *pou prié.* En vérité, ène mosquée ki so fondation lor la droitire dépi prémier zour-*même*, li pli mérité ki to diboute là-dans *pou prié.* Là-dans éna banne zommes ki envi ki zotte pirifié et Allāh content banne ki pirifié zotte.

أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَىٰ تَقْوَىٰ مِنَ
اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَم مَّنْ أَسَّسَ
بُنْيَانَهُ عَلَىٰ شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ

109. Dimoune ki finne faire so fondation lor la crainte Allāh et *So* plaisir, esse-ki li meillére, ou soi dimoune ki finne faire so fondation lor bord ène la berze ronzé par dilo et ki pé affaissé et ki

pé écroulé are li dans di Fé l'Enfer ? Et Allāh pa guide pép ki transgressére.

بِهٖ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ ؕ وَ اللّٰهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٠٩﴾

110. Constriction ki banne-là finne faire, ça pou touzour créé doute ék incertitude dans zot lé kére à moins ki zot lé kére fanne et décire en morceaux *par la frayére Allāh.* Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِيْ بَنَوْا رِيْبَةً
فِيْ قُلُوْبِهِمْ اِلَّاۤ اَنْ تَقَطَّعَ قُلُوْبُهُمْ ؕ
وَ اللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿١١٠﴾

R 14 111. En vérité, Allāh finne aceté are banne croyants zot personnes et zot di biens pou ki banne-là gagne *en rétour* Paradis. Banne-là combatte dans simé Allāh — *arrivé* zotte tué *l'ennemi* et *arrivé* tué zotte — li ène promesse ferme sous So responsabilité *ki mentionné* dans la Torah, l'Évanzile et le Coran. Et ki sanne–là ki pli fidéle ki Allāh dans *rempli* So l'engazement ? Alors faire rézouissance pou ça transaction-là ki zotte finne faire avec Li. Et ça li *ça* grand triomphe-là !

اِنَّ اللّٰهَ اشْتَرٰى مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ
اَنْفُسَهُمْ وَ اَمْوَالَهُمْ بِاَنَّ لَهُمُ
الْجَنَّةَ ؕ يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ
فَيَقْتُلُوْنَ وَ يُقْتَلُوْنَ ۟ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا
فِي التَّوْرٰىةِ وَ الْاِنْجِيْلِ وَ الْقُرْاٰنِ ؕ وَ
مَنْ اَوْفٰى بِعَهْدِهٖ مِنَ اللّٰهِ فَاسْتَبْشِرُوْا
بِبَيْعِكُمُ الَّذِيْ بَايَعْتُمْ بِهٖ ؕ وَ ذٰلِكَ
هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿١١١﴾

112. Banne ki tourne *vers Allāh* avec répentance, banne ki faire *So* adoration, banne ki faire *So* louanzes, banne ki voyazé *dans So simé*, banne ki incliné *divant Li*, banne ki faire prosternation *dans la Priére*, banne ki ordonne ça ki convénabe et ki interdire ça ki blâmabe, banne ki respecté limites *fixé par* Allāh *ça banne-là banne vrai croyants.* Et donne bon nouvelle à banne ki croire.

اَلتَّآئِبُوْنَ الْعٰبِدُوْنَ الْحٰمِدُوْنَ
السَّآئِحُوْنَ الرّٰكِعُوْنَ السّٰجِدُوْنَ
الْاٰمِرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَ النَّاهُوْنَ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَ الْحٰفِظُوْنَ لِحُدُوْدِ اللّٰهِ ؕ
وَ بَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١١٢﴾

113. Li pa convénabe pou le Prophéte ni pou banne croyants ki zotte dimanne *Allāh* pardon pou banne associatéres, même si banne-là banne parents proce, aprés ki li finne vinne clair pou banne *croyants*-là ki ça banne-là banne habitants l'Enfer.

مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَنْ
يَّسْتَغْفِرُوْا لِلْمُشْرِكِيْنَ وَ لَوْ كَانُوْۤا
اُولِيْ قُرْبٰى مِنْۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُمْ
اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿١١٣﴾

114. Et Abraham ti prié pou pardon so papa, sélement à cause ène promesse ki li ti faire li. Mais quand ça finne vinne clair pou li ki *so papa* li ène ennemi Allāh, li ti dissocié li are li. En vérité, Abraham ti éna ène lé kére bien sensibe *et* li ti tolérant.

وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ اِبْرٰهِيْمَ لِاَبِيْهِ اِلَّا
عَنْ مَّوْعِدَةٍ وَّعَدَهَاۤ اِيَّاهُ ۚ فَلَمَّا
تَبَيَّنَ لَهٗۤ اَنَّهٗ عَدُوٌّ لِّلّٰهِ تَبَرَّاَ مِنْهُ ؕ
اِنَّ اِبْرٰهِيْمَ لَاَوَّاهٌ حَلِيْمٌ ﴿۱۱۴﴾

115. Et li pa dans Allāh *So mazesté* ki Li zize égaré ène pép aprés ki Li finne guide zotte tant ki Li pa montré zotte clairement ça *banne sozes* conte ki zotte bizin protéze zotte. En vérité, Allāh conne bien tout kit-soze.

وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ اِذْ
هَدٰىهُمْ حَتّٰى يُبَيِّنَ لَهُمْ مَّا يَتَّقُوْنَ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿۱۱۵﴾

116. En vérité, pou Allāh Li-Même royaume banne lé ciéls et la terre. Li donne la vie et Li cause la mort. Et péna pou zotte en déhors Allāh, aukène camarade, ni aukène aide.

اِنَّ اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ
يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ؕ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ
مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿۱۱۶﴾

117. En vérité, Allāh finne tourne avec clémence vers le Prophéte et banne Émigrés et banne Ansārs ki ti suive li dans ène moment diffikilté aprés ki lé kére ène groupe d'ente banne-là ti presqué dévié. Malgré ça, Li finne tourne vers banne-là avec clémence. Certainement, Li Rempli dé bonté pou banne-là, Li Bien-Miséricordié *envers zotte.*

لَقَدْ تَّابَ اللّٰهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهٰجِرِيْنَ
وَالْاَنْصَارِ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُ فِيْ سَاعَةِ
الْعُسْرَةِ مِنْۢ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيْغُ قُلُوْبُ
فَرِيْقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ ؕ اِنَّهٗ
بِهِمْ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۱۷﴾

118. Et *Allāh finne tourne avec clémence* vers ça trois-là oussi ki ti rétrouve-zotte reste derriére ziska ki la terre, malgré ki li vaste, li ti rétréci pou zotte, et zot l'âme oussi ti rétréci pou zotte et banne-là ti arrivé convainki ki péna aukène réfize dépi cotte Allāh excepté *ki alle* vers Li. Ensuite Li finne tourne vers banne-là avec clémence pou ki banne-là répenti. En vérité, Allāh Li Fort lor accepté répentir, Li Bien-Miséricordié.

وَّعَلَى الثَّلٰثَةِ الَّذِيْنَ خُلِّفُوْا ؕ حَتّٰۤى
اِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْاَرْضُ بِمَا
رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ اَنْفُسُهُمْ
وَظَنُّوْۤا اَنْ لَّا مَلْجَاَ مِنَ اللّٰهِ اِلَّاۤ اِلَيْهِ ؕ
ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوْبُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿۱۱۸﴾ ع

R 15 119. O banne ki croire ! Craigne Allāh et reste dans compagnie banne véridiques.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَكُوْنُوْا
مَعَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿۱۱۹﴾

120. Li pa ti convénabe pou banne habitants Médine et banne Bédouins *ki habite* autour zotte, ki banne-là reste derriére *et* Allāh So Méssazer *li alle combatte* et *li pa ti convénabe* ki banne-là préfére zotte-mêmes ki li. Ça, li parski, dans simé Allāh, la soif, fatigue, la faim pa pou gagne banne-là et banne-là pa pou marce lor kik simé ki pou faire banne mécréants arazé et zotte pa pou gagne kik l'avantaze lor l'ennemi sans ki pa écrire pou zotte ène bon action pou ça. En vérité, Allāh pa laisse perdi récompense banne ki faire le bien.

مَا كَانَ لِاَهْلِ الْمَدِيْنَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ
مِّنَ الْاَعْرَابِ اَنْ يَّتَخَلَّفُوْا عَنْ رَّسُوْلِ
اللّٰهِ وَلَا يَرْغَبُوْا بِاَنْفُسِهِمْ عَنْ نَّفْسِهٖ ؕ
ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ لَا يُصِيْبُهُمْ ظَمَاٌ وَّلَا
نَصَبٌ وَّلَا مَخْمَصَةٌ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَ
لَا يَطَـُٔوْنَ مَوْطِئًا يَّغِيْظُ الْكُفَّارَ وَلَا
يَنَالُوْنَ مِنْ عَدُوٍّ نَّيْلًا اِلَّا كُتِبَ لَهُمْ
بِهٖ عَمَلٌ صَالِحٌ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ
اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۲۰﴾

121. Et banne-là pa dépense aukène somme, tipti ou gros, et zotte pa traverse aukène vallée sans ki ça *bon action-là* pa pou écrire dans zot favére pou ki Allāh récompense zotte sélon meillére action ki zotte finne faire.

وَلَا يُنْفِقُوْنَ نَفَقَةً صَغِيْرَةً وَّلَا كَبِيْرَةً
وَّلَا يَقْطَعُوْنَ وَادِيًا اِلَّا كُتِبَ لَهُمْ
لِيَجْزِيَهُمُ اللّٰهُ اَحْسَنَ مَا كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۲۱﴾

122. Li pa possibe pou banne croyants ki zotte tout sorti ensamme, alors bé ki faire ène partie dans sak groupe d'ente banne-là pa sorti pou ki zotte gagne ène meillére connaissance la rélizion et pou ki zotte capave averti zot pép quand zotte rétourne cotte banne-là, pou ki banne-là prend zot précaution *conte le mal* ?

وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُوْنَ لِيَنْفِرُوْا كَآفَّةً ؕ
فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَآئِفَةٌ
لِّيَتَفَقَّهُوْا فِي الدِّيْنِ وَلِيُنْذِرُوْا قَوْمَهُمْ
اِذَا رَجَعُوْۤا اِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُوْنَ ﴿۱۲۲﴾ ع

R 16 123. O banne ki croire ! Combatte *ça* banne d'ente banne mécréants ki prés are zotte et ki banne-là trouve dans zotte ène fermeté sans compromis et conné ki Allāh li avec banne dimounes droite.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَاتِلُوا الَّذِيْنَ
يَلُوْنَكُمْ مِّنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوْا فِيْكُمْ
غِلْظَةً ؕ وَاعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ
الْمُتَّقِيْنَ ﴿۱۲۳﴾

124. Et sak fois ki finne avoye ène sourate, alors d'ente banne-là, éna ki dire : « Ki sanne-là d'ente zotte ki ça *sourate-là* finne augmente so la foi ?» Mais pou banne ki croire, ça finne augmente zot la foi et zotte rézouir *are ça.*

وَإِذَا مَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ فَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ أَيُّكُمْ زَادَتْهُ هَٰذِهِ إِيمَانًا ۚ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَزَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿١٢٤﴾

125. Mais pou banne ki éna ène maladie dans zot lé kére, ça *sourate-là* finne augmente, pou-zotte, impureté lor zot impureté et zotte mort dans l'état mécréance.

وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَىٰ رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿١٢٥﴾

126. Esse-ki banne-là pa trouvé ki sak l'année pé faire-zotte passe par l'épréve ène ou soi dé fois ? Malgré ça, banne-là pa répenti ni zotte prend compte *avertissement.*

أَوَلَا يَرَوْنَ أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾

127. Et sak fois ki finne faire ène sourate déssanne ; ente zotte, sakène guette l'aute *pou dire par signe* : « Esse-ki kikène pé guette zotte ?» Ensuite zotte détourne zotte *dé ça.* Allāh finne détourne zot lé kére parski zotte ène pép ki pa *oulé* comprend.

وَإِذَا مَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ نَظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ هَلْ يَرَاكُمْ مِنْ أَحَدٍ ثُمَّ انْصَرَفُوا ۚ صَرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿١٢٧﴾

128. En vérité, ène Méssazer d'ente zotte-mêmes finne vinne cotte zotte ; ça péze lourd lor li diffikilté ki zotte gagné; li éna ène bien grand désir pou zot *bien-être, et* li éna boucoup compassion et grand miséricorde pou banne croyants.

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٨﴾

129. Mais si banne-là tourne lé dos, alors dire *zotte* : « Allāh Li Siffit pou moi. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Et mo place *mo* confiance dans Li. Et Li-Même Seignére Trône Puissant-là. »

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۖ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿١٢٩﴾

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ١

2. Alif Lām Rā = Mo-Même Allāh, Mo trouvé. Ça, li banne versets le Live ki rempli ék sazesse.

الٓرٰ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْحَكِيْمِ ٢

3. Esse-ki *ça* li étonne banne dimounes ki Nous finne avoye révélation à ène zomme d'ente banne-là *avec ça l'orde-là* : « Donne avertissement à banne dimounes et donne bon nouvelle à banne ki croire *dans Allāh* ki zotte éna ène rang dé vérité cotte zot Seignére ? » Banne mécréants dire : « En vérité, li ène mazicien évident. »

اَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا اَنْ اَوْحَيْنَآ اِلٰى
رَجُلٍ مِّنْهُمْ اَنْ اَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ
عِنْدَ رَبِّهِمْ ؕ قَالَ الْكٰفِرُوْنَ اِنَّ هٰذَا
لَسٰحِرٌ مُّبِيْنٌ ٣

4. En vérité, zot Seignére Li Allāh Ki finne créé banne lé ciéls et la terre dans sisse périodes. Ensuite, Li finne établi Li *avec fermeté* lor Trône-là ; Li gouverne tout zaffaire dans ène façon bien ordonné. Personne pa pou faire intercession *cotte Li* mais aprés So permission. Ça Allāh-là Li-Même zot Seignére. Alors faire So adoration. Esse-ki zotte pa prend compte *avertissement* ?

اِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضَ فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى
عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْاَمْرَ ؕ مَا مِنْ شَفِيْعٍ
اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ اِذْنِهٖ ؕ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ
فَاعْبُدُوْهُ ؕ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ٤

5. Zotte tout, zot rétour li vers Li. Promesse Allāh li vrai. En vérité, Li-Même Li commence la création et Li réproduire li pou ki Li récompense avec zistice banne ki croire et ki faire banne bon actions. Et banne ki pa croire, pou zotte pou éna dilo bouillante pou boire et ène pinition ki donne boucoup douléré parski zotte ti nié *la vérité.*

اِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيْعًا ؕ وَعْدَ اللّٰهِ
حَقًّا ؕ اِنَّهٗ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ
لِيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ بِالْقِسْطِ ؕ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا
لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيْمٍ وَّعَذَابٌ اَلِيْمٌۢ
بِمَا كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ ٥

6. Li-Même Ki finne faire soleil *émette* ène la limiére brillant et la line *réflecté* ène clarté douce et *Ki* finne fixé so banne phases pou zotte conne nombre l'années et calkil *lé temps.* Allāh pa finne

هُوَ الَّذِيْ جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَآءً وَّ
الْقَمَرَ نُوْرًا وَّقَدَّرَهٗ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوْا
عَدَدَ السِّنِيْنَ وَالْحِسَابَ ؕ مَا خَلَقَ اللّٰهُ

créé *tout* ça, sauf avec la vérité. Et Li explique banne Signes-là clairement pou ène pép ki éna connaisance.

ذٰلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ ۚ يُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ
لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿٦﴾

7. En vérité, dans sanzement la nuite et li zour et dans tout ça ki Allāh finne créé dans banne lé ciéls et lor la terre, éna banne Signes pou ène pép ki éna la crainte Allāh.

اِنَّ فِي اخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا
خَلَقَ اللّٰهُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَاٰيٰتٍ
لِّقَوْمٍ يَّتَّقُوْنَ ﴿٧﴾

8. Banne ki pa espére *ça* renconte avec Nous-là, et ki satisfait are la vie ça lé monde-là et ki senti zotte gagne tranquillité are ça ; et banne ki faire insouciant are Nou banne Signes —

اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا وَرَضُوْا
بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَاطْمَاَنُّوْا بِهَا وَ
الَّذِيْنَ هُمْ عَنْ اٰيٰتِنَا غٰفِلُوْنَ ﴿٨﴾

9. Ça banne-là zot place cotte pou resté, li di Fé à cause ça ki zotte finne gagné *par zot actions.*

اُولٰٓئِكَ مَاْوٰىهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوْا
يَكْسِبُوْنَ ﴿٩﴾

10. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions, zot Seignére pou guide zotte à cause zot la foi. En bas zotte, banne la riviéres pou coulé dans banne Zardins de Félicité.

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
يَهْدِيْهِمْ رَبُّهُمْ بِاِيْمَانِهِمْ ۚ تَجْرِيْ
مِنْ تَحْتِهِمُ الْاَنْهٰرُ فِيْ جَنّٰتِ
النَّعِيْمِ ﴿١٠﴾

11. Là-bas, banne-là zot la priére *pou* : « O Allāh ! To Pur ! » Et zot salitation là-bas *pou* : « *La* Paix, » et la fin zot la prière *pou* : « Tout louanze pou Allāh, Seignére tout banne lé mondes. »

دَعْوٰىهُمْ فِيْهَا سُبْحٰنَكَ اللّٰهُمَّ وَ
تَحِيَّتُهُمْ فِيْهَا سَلٰمٌ ۚ وَاٰخِرُ دَعْوٰىهُمْ
اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١١﴾ ع

R 2 12. Et si Allāh ti faire mauvais *conséquences* banne dimounes *zot actions* vinne aussi vite ki zotte rode gagne fortine, certainement zot lé temps fixé *pou zot la vie lor la terre* ti pou fini arrivé. Mais Nous pou laisse banne ki pa espére ça renconte avec Nous-là, *Nous pou laisse zotte* dans zot transgression couma banne avégues ki, dans confizion, pé rode zot simé.

وَلَوْ يُعَجِّلُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ
اسْتِعْجَالَهُمْ بِالْخَيْرِ لَقُضِيَ اِلَيْهِمْ
اَجَلُهُمْ ۚ فَنَذَرُ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ
لِقَآءَنَا فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿١٢﴾

13. Et quand ène malhére arrive ène dimoune, li faire appel are Nous, soi

وَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا

allonzé lor ène côté, ou soi assizé, ou soi diboute. Mais quand Nous finne délivré li dépi so détresse, li passe *so simé* couma dire zamais li ti appelle Nous pou *enléve* ça malhére ki ti arrive li-là. Coumme ça-même finne faire actions banne extravagants *paraîte* zoli pou zotte.

لِجَنۡۢبِهٖۤ اَوۡ قَاعِدًا اَوۡ قَآئِمًا ۚ فَلَمَّا
كَشَفۡنَا عَنۡهُ ضُرَّهٗ مَرَّ كَاَنۡ لَّمۡ
يَدۡعُنَاۤ اِلٰى ضُرٍّ مَّسَّهٗ ؕ كَذٰلِكَ زُيِّنَ
لِلۡمُسۡرِفِيۡنَ مَا كَانُوۡا يَعۡمَلُوۡنَ ﴿١٣﴾

14. Et, en vérité, Nous ti détruire comié zénérations avant zotte quand banne-là ti transgressé, alors ki zot Méssazers ti vinne cotte zotte *avant ça* are banne Signes clair, mais banne-là pa ti oulé croire. Coumme ça-même Nous paye banne coupabes.

وَلَقَدۡ اَهۡلَكۡنَا الۡقُرُوۡنَ مِنۡ قَبۡلِكُمۡ
لَمَّا ظَلَمُوۡا ۙ وَجَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُمۡ
بِالۡبَيِّنٰتِ وَمَا كَانُوۡا لِيُؤۡمِنُوۡا ؕ
كَذٰلِكَ نَجۡزِى الۡقَوۡمَ الۡمُجۡرِمِيۡنَ ﴿١٤﴾

15. Ensuite, Nous finne faire-zotte siccesséres lor la terre aprés banne-là pou guetté ki maniére zotte pou azir.

ثُمَّ جَعَلۡنٰكُمۡ خَلٰٓئِفَ فِى الۡاَرۡضِ مِنۡۢ
بَعۡدِهِمۡ لِنَنۡظُرَ كَيۡفَ تَعۡمَلُوۡنَ ﴿١٥﴾

16. Et quand récite banne-là Nou banne Signes clair, banne ki pa espére ça renconte avec Nous-là, zotte dire : « Améne ène Coran l'aute ki ça, ou soi sanze-li. » Dire *banne-là* : « Mo péna l'autorité pou sanze ça par mo-même. Mo sélement pé suive ça ki révéle moi. Si mo désobéir mo Seignére, certainement mo pére pinition d'ène zour terribe. »

وَاِذَا تُتۡلٰى عَلَيۡهِمۡ اٰيَاتُنَا بَيِّنٰتٍ ۙ قَالَ
الَّذِيۡنَ لَا يَرۡجُوۡنَ لِقَآءَنَا ائۡتِ بِقُرۡاٰنٍ
غَيۡرِ هٰذَاۤ اَوۡ بَدِّلۡهُ ؕ قُلۡ مَا يَكُوۡنُ لِىۡۤ
اَنۡ اُبَدِّلَهٗ مِنۡ تِلۡقَآئِ نَفۡسِىۡ ۚ اِنۡ
اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوۡحٰۤى اِلَىَّ ۚ اِنِّىۡۤ اَخَافُ
اِنۡ عَصَيۡتُ رَبِّىۡ عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيۡمٍ ﴿١٦﴾

17. Dire : « Si Allāh ti oulé, mo pa ti pou récite zotte ça, ni Li ti pou faire zotte conne ça. Certainement avant ça *Méssaze-là,* mo finne passe *toute* ène la vie parmi zotte. Alors esse-ki zotte pa raisonné ? »

قُلۡ لَّوۡ شَآءَ اللّٰهُ مَا تَلَوۡتُهٗ عَلَيۡكُمۡ وَلَاۤ
اَدۡرٰٮكُمۡ بِهٖ ۖ فَقَدۡ لَبِثۡتُ فِيۡكُمۡ عُمُرًا
مِّنۡ قَبۡلِهٖ ؕ اَفَلَا تَعۡقِلُوۡنَ ﴿١٧﴾

18. Et ki sanne-là ki pli inziste ki ça dimoune ki invente ène mensonze conte Allāh ou soi ki prend *Allāh* So banne Signes pou mensonzes. En vérité, banne coupabes zamais pou réissi.

فَمَنۡ اَظۡلَمُ مِمَّنِ افۡتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا
اَوۡ كَذَّبَ بِاٰيٰتِهٖ ؕ اِنَّهٗ لَا يُفۡلِحُ
الۡمُجۡرِمُوۡنَ ﴿١٨﴾

19. Et banne-là adore dans place Allāh ça ki ni pou faire zotte le mal ni pou profite zotte, et banne-là dire : « Ça banne-là pou faire nou intercession cotte Allāh. » Dire *banne-là* : « Esse-ki zotte pou informe Allāh ça ki Li pa conné dans banne lé ciéls et lor la terre ? » *Allāh* Li Pur et Li Bien là-haut are tout ça ki banne-là associé *are Li.*

وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ
وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَ يَقُوْلُوْنَ هٰٓؤُلَآءِ
شُفَعَآؤُنَا عِنْدَ اللّٰهِ ۭ قُلْ اَتُنَبِّـُٔوْنَ
اللّٰهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي
الْاَرْضِ ۭ سُبْحٰنَهٗ وَ تَعٰلٰى عَمَّا
يُشْرِكُوْنَ ﴿١٩﴾

20. Et banne dimounes zotte ti nék ène sél comminauté. Aprés banne-là finne commence gagne désaccord *ente zotte*, et si pa ti éna ène décret ki to Seignére ti finne déza prononcé, ti pou fini zizé concernant ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

وَ مَا كَانَ النَّاسُ اِلَّآ اُمَّةً وَّاحِدَةً
فَاخْتَلَفُوْا ۭ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ
رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيْمَا فِيْهِ
يَخْتَلِفُوْنَ ﴿٢٠﴾

21. Et banne-là dire : « Bé ki faire ène Signe pa finne déssanne lor li dé la part so Seignére ? » Dire *banne-là* : « L'invizibe li domaine Allāh-Même. Alors attanne. En vérité, *mo oussi* mo avec zotte dans banne ki attanne. »

وَ يَقُوْلُوْنَ لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِّنْ
رَّبِّهٖ ۚ فَقُلْ اِنَّمَا الْغَيْبُ لِلّٰهِ فَانْتَظِرُوْا ۚ
اِنِّيْ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظِرِيْنَ ﴿٢١﴾ ع ٢

R 3 22. Et quand Nous faire banne dimounes goûte miséricorde aprés ki ène malhére finne arrive zotte, alà ki zotte commence comploté conte Nou banne Signes. Dire *banne-là* : « Allāh Li pli Rapide *ki tout* dans faire plan. » En vérité, Nou banne méssazers enrézistré ça ki zotte comploté.

وَاِذَآ اَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِّنْۢ بَعْدِ
ضَرَّآءَ مَسَّتْهُمْ اِذَا لَهُمْ مَّكْرٌ فِيْٓ
اٰيَاتِنَا ۭ قُلِ اللّٰهُ اَسْرَعُ مَكْرًا ۭ اِنَّ
رُسُلَنَا يَكْتُبُوْنَ مَا تَمْكُرُوْنَ ﴿٢٢﴾

23. Li-Même Ki permette-zotte voyaze lor la terre et lor la mer ziska quand zotte dans *zot* bateaux et ki ça pé vogué avec zotte, *poussé* par ène di vent favorabe et ki zotte pé rézouir are ça, *alà ki* ène di vent violent vinne rattrape ça et banne vagues déferle lor zotte partout côté et zotte pensé ki zotte finne encerclé *péna sappé* ; *alors* zotte prié Allāh, avec promesse ki zotte pou sincére are Li dans *zot* la foi *zotte dire*: «Si To sappe nous are ça, certainement nous pou dans banne ki réconnaissant. »

هُوَ الَّذِيْ يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۭ
حَتّٰٓى اِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلْكِ ۚ وَجَرَيْنَ بِهِمْ
بِرِيْحٍ طَيِّبَةٍ وَّ فَرِحُوْا بِهَا جَآءَتْهَا
رِيْحٌ عَاصِفٌ وَّ جَآءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ
كُلِّ مَكَانٍ وَّ ظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ اُحِيْطَ بِهِمْ ۙ
دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۚ لَئِنْ
اَنْجَيْتَنَا مِنْ هٰذِهٖ لَنَكُوْنَنَّ مِنَ
الشّٰكِرِيْنَ ﴿٢٣﴾

24. Mais quand Li finne sappe banne-là, alà ki zotte commence commette excés lor la terre avec inzistice. O banne dimounes ! Zot excés pou rétombe lor zotte-mêmes — *zotte gagne sélement* ène zouissance temporaire ça la vie ici là. Ensuite zot rétour li vers Nous. Alors Nous pou informe zotte ça ki zotte ti éna l'habitide faire.

فَلَمَّآ أَنْجٰىهُمْ إِذَا هُمْ يَبْغُوْنَ فِي الْأَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّ ۗ يٰٓأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ
عَلٰٓى أَنْفُسِكُمْ ۙ مَّتَاعَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ز
ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٢٤﴾

25. L'exempe la vie ça lé monde-là li pareil couma ène dilo ki Nous finne faire déssanne dépi dans lé ciél, ensuite vézétation la terre mélanze are ça, *et* banne dimounes et banne bétails manze dépi dans ça *vézétation-là* — ziska quand la terre prend so parire et ki li vinne bien zoli et ki so banne propriétaires pensé ki zotte éna contrôle *total* lor là, alors Nou décret déssanne lor là la nuite ou soi li zour et Nous zette *tout* ça à terre couma ène plantation *céréale* ki finne moissonné couma dire li pa ti existé la veille. Coumme ça-même Nous explique banne Signes clairement pou ène pép ki réfléci.

إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَآءٍ
أَنْزَلْنٰهُ مِنَ السَّمَآءِ فَاخْتَلَطَ بِهٖ
نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ
وَالْأَنْعَامُ ۗ حَتّٰٓى إِذَآ أَخَذَتِ الْأَرْضُ
زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَآ أَنَّهُمْ
قٰدِرُوْنَ عَلَيْهَآ ۙ أَتٰىهَآ أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ
نَهَارًا فَجَعَلْنٰهَا حَصِيْدًا كَأَنْ لَّمْ تَغْنَ
بِالْأَمْسِ ۗ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْأٰيٰتِ
لِقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿٢٥﴾

26. Et Allāh appelle vers Résidence la paix et Li guide dimoune ki Li oulé vers simé droite.

وَاللّٰهُ يَدْعُوْٓا إِلٰى دَارِ السَّلٰمِ ۗ وَيَهْدِيْ
مَنْ يَّشَآءُ إِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٢٦﴾

27. Banne ki faire le bien, pou zotte éna pli zoli *récompense* et plisse ki ça encore. Ni noircére, ni himiliation pa pou couvert zot visaze. Ça banne-là ki pou habitants Paradis. Zotte pou reste tout lé temps là-dans.

لِلَّذِيْنَ أَحْسَنُوا الْحُسْنٰى وَزِيَادَةٌ ۗ وَلَا
يَرْهَقُ وُجُوْهَهُمْ قَتَرٌ وَّلَا ذِلَّةٌ ۗ أُولٰٓئِكَ
أَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٢٧﴾

28. Et banne ki faire banne mauvais actions, pinition pou ène mauvais action, li pou so pareil ; et himiliation pou couvert banne-là. Personne pa pou protéze zotte conte Allāh — *zotte pou paraîte* couma dire zot visazes couvert avec banne taces sombe-la nuite. Ça banne-là ki pou habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

وَالَّذِيْنَ كَسَبُوا السَّيِّاٰتِ جَزَآءُ
سَيِّئَةٍ ۭ بِمِثْلِهَا ۙ وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۗ مَا
لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ عَاصِمٍ ۚ كَأَنَّمَآ
أُغْشِيَتْ وُجُوْهُهُمْ قِطَعًا مِّنَ الَّيْلِ
مُظْلِمًا ۗ أُولٰٓئِكَ أَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ
فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٢٨﴾

29. Et *faire attention* zour cotte Nous pou rassemblé banne-là zotte tout ensamme. Alors Nous pou dire banne ki donne banne associés *are Allāh* : « Reste cotte zotte été — zotte et zot banne associés-là. » Ensuite, Nous pou sépare zotte, *ça banne-là et l'aute banne-là ;* et *banne ki* zotte *ti considére couma* associés pou dire : « Pa nous ki zotte ti pé adoré.

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ أَنْتُمْ وَشُرَكَاؤُكُمْ ۚ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ ۖ وَقَالَ شُرَكَاؤُهُمْ مَا كُنْتُمْ إِيَّانَا تَعْبُدُونَ ﴿٢٩﴾

30. « Allāh Li Siffit couma Témoin ente nous et zotte. Ditout nous pa ti au courant zot adoration *pou nous.* »

فَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِنْ كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَافِلِينَ ﴿٣٠﴾

31. Là, ki sak l'âme pou réalizé ça ki li ti pé faire et pou rétourne banne-là vers Allāh zot Vrai Maîte, et tout ça ki zotte ti éna l'habitide inventé-là pou perdi pou zotte.

هُنَالِكَ تَبْلُو كُلُّ نَفْسٍ مَا أَسْلَفَتْ ۚ وَرُدُّوا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ ۖ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٣١﴾

R 4 32. Dire : « Ki sanne-là ki donne-zotte provision dépi dans lé ciél et la terre ? Ou soi, ki sanne-là ki éna pouvoir lor zoreilles et li zié ? Et ki sanne-là ki faire vivant sorti dépi mort et ki faire mort sorti dépi vivant ? Et ki sanne-là ki gouverne tout kit-soze dans l'orde ? Banne-là pou réponne : « Allāh ». Alors dire : « Esse-ki zotte pa pou mette zotte en garde *conte zot banne mauvais activités* ? »

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ ۚ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ ۚ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾

33. Li-Même Ça Allāh-là ça, zot Vrai Seignére. Aprés la vérité, bé ki resté sinon l'erréré ? Couma zotte laisse zotte détourné *are la vérité* ?

فَذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ ۖ فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ ۖ فَأَنَّىٰ تُصْرَفُونَ ﴿٣٣﴾

34. Coumme ça-même parole to Seignére conte banne ki ti révolté finne sorti vrai — ki banne-là zamais zotte pou croire.

كَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٤﴾

35. Dire : « Esse-ki d'ente zot associés, éna kikène ki commence la création, ensuite li répéte li ? » Dire : « Allāh *Tout-Sél* Ki commence la

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ۚ قُلِ اللَّهُ يَبْدَأُ

création, ensuite Li répéte li. Alors couma zotte laisse zotte détourné *are la vérité* ? »

الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ٣٥

36. Dire : « D'ente zot banne associés, esse-ki éna kikène ki guide *dimoune* vers la vérité ? » Dire : « Allāh *Tout-Sél* Ki guide *dimoune* vers la vérité. Esse-ki Céli Ki guide vers la vérité Li pli Digne pou suive Li, ou soi céli ki *li-même* pa trouve simé à moins ki guide li ? Bé ki zotte finne gagné ? Couma zotte zizé ? »

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَآئِكُمْ مَّنْ يَّهْدِيْٓ اِلَى
الْحَقِّ ؕ قُلِ اللّٰهُ يَهْدِيْ لِلْحَقِّ ؕ اَفَمَنْ
يَّهْدِيْٓ اِلَى الْحَقِّ اَحَقُّ اَنْ يُّتَّبَعَ اَمَّنْ لَّا
يَهِدِّيْٓ اِلَّآ اَنْ يُّهْدٰى ۚ فَمَا لَكُمْ ۟ كَيْفَ
تَحْكُمُوْنَ ٣٦

37. Et la plipart d'ente banne-là zotte sélement suive sipposition. En vérité, sipposition pa capave remplace la vérité dans aukène façon. En vérité, Allāh conne bien ça ki banne-là faire.

وَمَا يَتَّبِعُ اَكْثَرُهُمْ اِلَّا ظَنًّا ؕ اِنَّ الظَّنَّ
لَا يُغْنِيْ مِنَ الْحَقِّ شَيْـًٔا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ
بِمَا يَفْعَلُوْنَ ٣٧

38. Et ça Coran-là li pa ène tel *Live* ki capave finne faire par ène l'aute ki Allāh, mais li confirme ça ki *déza révélé* avant li et li ène exposé détaillé la loi *parfait*. Péna aukène doute là-dans *ki li vinne* dé la part Seignére tout banne lé mondes.

وَمَا كَانَ هٰذَا الْقُرْاٰنُ اَنْ يُّفْتَرٰى مِنْ
دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ تَصْدِيْقَ الَّذِيْ بَيْنَ
يَدَيْهِ وَتَفْصِيْلَ الْكِتٰبِ لَا رَيْبَ فِيْهِ
مِنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ٣٨

39. Esse-ki banne-là dire : « Li finne fabrique ça ? » Dire : « Améne ène sourate même zenre ki ça, et appelle tout ça ki zotte capave *pou aide zotte* en déhors Allāh si zotte véridique. »

اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ؕ قُلْ فَاْتُوْا
بِسُوْرَةٍ مِّثْلِهٖ وَادْعُوْا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ
مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ٣٩

40. En faite, banne-là finne contrédire ça ki zotte pa comprend et ki zotte pa finne encore saisi so *vrai* interprétation. Coumme ça-même banne ti avant zotte ti *éna l'habitide* contrédire. Mais guetté couma ti la fin banne ki ti mal azir !

بَلْ كَذَّبُوْا بِمَا لَمْ يُحِيْطُوْا بِعِلْمِهٖ وَلَمَّا
يَاْتِهِمْ تَاْوِيْلُهٗ ؕ كَذٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِيْنَ
مِنْ قَبْلِهِمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الظّٰلِمِيْنَ ٤٠

41. Et d'ente banne-là, éna ki ti croire là-dans, éna ki pa ti croire là-dans parmi banne-là et to Seignére conne pli bien banne séméres désorde.

وَمِنْهُمْ مَّنْ يُّؤْمِنُ بِهٖ وَمِنْهُمْ
مَّنْ لَّا يُؤْمِنُ بِهٖ ؕ وَرَبُّكَ اَعْلَمُ
بِالْمُفْسِدِيْنَ ٤١

R 5 42. Et si banne-là traite toi dé mentére, dire : « Mo éna *pou ranne compte pou* mo banne actions, et zotte *pou* zot banne actions. Zotte pa responsabe ça ki mo faire, ni mo responsabe ça ki zotte faire. »

وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ ۚ أَنْتُمْ بَرِيئُونَ مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤٢﴾

43. Et d'ente banne-là, éna ki *faire semblant* écoute toi. Mais esse-ki to capave faire banne sourdes tandé, même ki zotte pa lé comprend ?

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ ۚ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٣﴾

44. Et d'ente banne-là, éna ki pé guette toi. Esse-ki to capave guide banne avégues, malgré ki banne-là péna capacité observé ?

وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ إِلَيْكَ ۚ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْيَ وَلَوْ كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ ﴿٤٤﴾

45. En vérité, Allāh pa faire aukène di tort banne dimounes, mais banne dimounes ki faire di tort zotte-mêmes.

إِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلٰكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٥﴾

46. Et *rappelle* zour quand Li pou rassemblé banne-là, *li pou paraîte pou zotte* couma dire, zotte ti reste *dans lé monde* ène ti lé temps dans la zournée. Ente zotte, sakène pou réconnaîte l'aute. Certainement zotte banne perdants, banne ki nié renconte avec Allāh et ki pa laisse zotte guidé.

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَأَنْ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ ۚ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللّٰهِ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿٤٦﴾

47. Et, soi Nous faire toi trouve ène partie ça ki Nous finne promette banne-là ou soi Nous donne toi la mort *avant ça, en tout cas* banne-là zot rétour li pou vers Nous. Alors Allāh Li Témoin lor ça ki zotte faire.

وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللّٰهُ شَهِيدٌ عَلٰى مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٧﴾

48. Et pou sak pép éna ène Méssazer. Et quand zot Méssazer vinne *cotte zotte,* alors zizement pou donné ente zotte avec zistice et pa pou faire zotte aukène tort.

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ ۚ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٨﴾

49. Et banne-là dire : « Quand ça promesse-là *li pou réalizé* si zotte véridique ? »

وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٤٩﴾

50. Dire : « Mo péna pouvoir pou faire mo-même ni le mal ni le bien, sauf ça ki Allāh oulé. Pou sak pép éna ène lé temps fixé. Quand banne-là zot lé temps fixé arrivé, zotte pa capave reste ène sél moment en arriére, ni alle avant *ça l'hére-là.*

قُلْ لَّآ اَمْلِكُ لِنَفْسِيْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا اِلَّا مَا شَآءَ اللّٰهُ ؕ لِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ ؕ اِذَا جَآءَ اَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَاْخِرُوْنَ سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ﴿٥٠﴾

51. Dire : « Dire-moi, si *Allāh* So pinition vinne lor zotte, la nuite ou soi li zour, bé couma banne coupabes-là pou sappé are ça, même si *zotte* faire vite ? »

قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ اَتٰىكُمْ عَذَابُهٗ بَيَاتًا اَوْ نَهَارًا مَّاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٥١﴾

52. Alors esse-ki quand ça pou arrivé ki zotte pou croire là-dans ? Esse-ki astére *éna kik simé pou sauvé* ? Et *avant ça* zotte ti rode ki li vine vite. »

اَثُمَّ اِذَا مَا وَقَعَ اٰمَنْتُمْ بِهٖ ؕ آٰلْـٰٔنَ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهٖ تَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿٥٢﴾

53. Ensuite pou dire banne ki finne mal azir : « Goûte ça pinition ki pou diré-là. Pa pé pini zotte excepté pou ça ki zotte finne gagné *par zot actions.* »

ثُمَّ قِيْلَ لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ذُوْقُوْا عَذَابَ الْخُلْدِ ۚ هَلْ تُجْزَوْنَ اِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُوْنَ ﴿٥٣﴾

54. Et banne-là dimanne toi si li vrai ça. Réponne : « Oui ! Par mo Seignére! Ça li certainement vrai. Et zotte pa pou capave enléve *Allāh So* capacité. »

وَيَسْتَنْۢبِـُٔوْنَكَ اَحَقٌّ هُوَ ؕ قُلْ اِيْ وَرَبِّيْۤ اِنَّهٗ لَحَقٌّ ۚ وَمَاۤ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿٥٤﴾

وقف النبي صلى الله عليه وسلم

R 6 55. Et si sak l'âme ki azir mal ti posséde tout ça ki *trouve* lor la terre, li ti pou rode offére ça couma rançon pou sappe li *are pinition-là.* Et quand banne-là pou trouve pinition-là, zotte pou caciette *zot* rémords. Et zizement pou donné ente zotte avec droitire et pa pou faire zotte aukène inzistice.

وَلَوْ اَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْاَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهٖ ؕ وَاَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَاَوُا الْعَذَابَ ۚ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿٥٥﴾

56. Attention ! En vérité, tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre li pou Allāh. Attention ! En vérité, Allāh So promesse li vrai, mais la plipart parmi ça banne-là zotte pa conné.

اَلَاۤ اِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ اَلَاۤ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٥٦﴾

57. Li-Même Ki donne la vie et Ki donne la mort et vers Li, pou rétourne zotte.

هُوَ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٥٧﴾

58. O banne dimounes ! En vérité, ène récommandation dé la part zot Seignére finne vinne cotte zotte et ène réméde pou tout ça *banne maladies* ki dans lé kére, et ène guidance et ène miséricorde pou banne croyants.

يا أيها الناس قد جاءتكم موعظة من ربكم وشفاء لما في الصدور وهدى ورحمة للمؤمنين ٥٨

59. Dire : « *Tout ça li* avec Allāh So grâce et So miséricorde. Donc banne-là bizin rézouir are ça. Ça li meillére ki tout ça *banne ricesses* ki zotte ramassé-là »

قل بفضل الله وبرحمته فبذلك فليفرحوا هو خير مما يجمعون ٥٩

60. Dire : « Esse-ki zotte finne considére ça ki Allāh finne faire déssanne couma provisions pou zotte ; et *par zotte-mêmes* éna là-dans, zotte finne interdire ; éna, zotte finne permette. Dire : « Esse-ki Allāh finne donne-zotte permission *pou ça*, ou soi zotte pé invente banne mensonzes conte Allāh ? »

قل أرأيتم ما أنزل الله لكم من رزق فجعلتم منه حراما وحلالا قل آلله أذن لكم أم على الله تفترون ٦٠

61. Banne ki invente banne mensonzes conte Allāh, bé ki zotte pensé lor Zour Rézirection ? En vérité, Allāh faire boucoup grâces lor banne dimounes, mais la plipart parmi banne-là, zotte pa réconnaissant.

وما ظن الذين يفترون على الله الكذب يوم القيامة إن الله لذو فضل على الناس ولكن أكثرهم لا يشكرون ٦١

R 7 62. Et to pa engazé dans kik zaffaire et to pa récite, dé So part, kik partie Coran et zotte *ki croire* zotte pa faire kik *bon* travail sans ki Nous sirveille zotte quand zotte okipé là-dans ; et même li poids ène atome, nanrien pa éssappé are *régard* to Seignére, ki li dans la terre, ki li dans lé ciél, ki li pli tipti ki ça, ki li pli grand *ki ça*, mais li *enrézistré* dans ène Live clair.

وما تكون في شأن وما تتلوا منه من قرآن ولا تعملون من عمل إلا كنا عليكم شهودا إذ تفيضون فيه وما يعزب عن ربك من مثقال ذرة في الأرض ولا في السماء ولا أصغر من ذلك ولا أكبر إلا في كتاب مبين ٦٢

63. Ecouté ! En vérité, banne camarades Allāh, zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé —

ألا إن أولياء الله لا خوف عليهم ولا هم يحزنون ٦٣

64. Banne ki finne croire et ki finne touzour azir avec droitire,

الَّذِينَ اٰمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٦٤﴾

65. Pou banne-là, éna bon nouvelle dans la vie ça lé monde-là et dans l'Aute. Péna aukène sanzement dans banne paroles Allāh. Ça même *ça* grand triomphe-là.

لَهُمُ الْبُشْرٰى فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِ ۚ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمٰتِ اللّٰهِ ۚ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٦٥﴾

66. Et faudré pa ki banne-là zot parole faire toi sagrin; en vérité, tout mazesté li pou Allāh-*Même*. Li-Même Ki Bien-Tandé, Ki Conne-Tout.

وَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ ۘ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيعًا ۚ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٦﴾

67. Attention ! En vérité, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre, li pou Allāh. Banne ki invoque lé zautes en déhors Allāh, *en faite* zotte pa pé suive *ça* banne associés-là. Banne-là pé suive sélement zot imazinations et zotte pé faire sippositions sélement.

اَلَا إِنَّ لِلّٰهِ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ ۗ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ شُرَكَآءَ ۚ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٦٧﴾

68. Li-Même Ki finne faire pou-zotte la nuite pou ki zotte réposé là-dans et li zour pou donne l'éclairaze. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou banne dimounes ki écouté.

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّسْمَعُونَ ﴿٦٨﴾

69. Banne-là dire : « Allāh finne prend ène garçon pou Li. » *Allāh* Li Pur ! Li pa bizin nanrien. Pou Li tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Zotte péna aukène préve pou ça *déclaration-là*. Esse-ki zotte dire lor Allāh *banne sozes* ça ki zotte ignoré ?

قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ ۚ هُوَ الْغَنِيُّ ۚ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ إِنْ عِنْدَكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ بِهٰذَا ۚ اَتَقُولُونَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٩﴾

70. Dire : « Certainement banne ki invente ène mensonze conte Allāh, zotte pa pou remporte siccés. »

قُلْ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿٧٠﴾

71. *Banne-là pou gagne* ène ti gain temporaire dans ça lé monde-là. Ensuite zot rétour li pou vers Nous. Alors, Nous pou faire banne-là goûte pinition sévére-là à cause zot mécréance.

مَتَاعٌ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نُذِيقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧١﴾

R 8 72. Et raconte banne-là nouvelle Noé, quand li ti dire so pép : « O mo pép ! Si mo position *cotte Allāh* et mo banne rappels *ki mo faire zotte* par moyen banne Signes Allāh, *si ça* offense zotte, alors mo place *mo* confiance dans Allāh. Donc rassemblé *tout ça ki dans* zot pouvoir et zot banne associés *ki zotte adoré*, et faudré pa ki zotte éna kik doute lor zot pouvoir. Alors, accompli ça ki zotte finne décidé conte moi et pa donne moi aukène répit.

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ نُوْحٍ ۘ اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖ
يٰقَوْمِ اِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ مَّقَامِيْ وَ
تَذْكِيْرِيْ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَعَلَى اللّٰهِ
تَوَكَّلْتُ فَاَجْمِعُوْۤا اَمْرَكُمْ وَشُرَكَآءَكُمْ
ثُمَّ لَا يَكُنْ اَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ
اقْضُوْۤا اِلَيَّ وَلَا تُنْظِرُوْنِ ﴿٧٢﴾

73. « Mais si zotte tourne lé dos, *rappelle ki* mo pa finne dimanne zotte aukène récompense. Mo récompense li lor Allāh sélement et finne donne moi l'orde pou vinne *ène* dans banne ki soumette totalement *à Allāh.* »

فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَاَلْتُكُمْ مِّنْ اَجْرٍ ؕ
اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ ۙ وَاُمِرْتُ اَنْ
اَكُوْنَ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٧٣﴾

74. Mais banne-là ti traite li dé mentére. Alors Nous ti sauve li et banne ki ti avec li dans l'Arce et Nous ti faire banne-là héritiers *pays-là* alors ki Nous ti noye banne ki ti prend Nou banne Signes pou mensonzes. Donc guetté couma ti *terribe* la fin banne ki ti gagne avertissement !

فَكَذَّبُوْهُ فَنَجَّيْنٰهُ وَمَنْ مَّعَهٗ فِي
الْفُلْكِ وَجَعَلْنٰهُمْ خَلٰٓئِفَ وَاَغْرَقْنَا
الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِيْنَ ﴿٧٤﴾

75. Ensuite, aprés li, Nous ti avoye banne Méssazers cotte zot pép. Zotte ti vinne cotte banne-là avec banne préves clair. Mais banne-là pa finne oulé croire dans ça ki-avant, zotte ti prend pou mensonze. Coumme ça-même Nous scelle lé kére banne transgresséres.

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْۢ بَعْدِهٖ رُسُلًا اِلٰى قَوْمِهِمْ
فَجَآءُوْهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَمَا كَانُوْا
لِيُؤْمِنُوْا بِمَا كَذَّبُوْا بِهٖ مِنْ قَبْلُ ؕ
كَذٰلِكَ نَطْبَعُ عَلٰى قُلُوْبِ الْمُعْتَدِيْنَ ﴿٧٥﴾

76. Ensuite, aprés ça banne-là, Nous ti avoye Moïse et Aaron cotte Pharaon et so banne séfs avec Nou banne Signes, mais banne-là ti azir avec l'arrogance. Zotte ti ène pép ki faire pécé.

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ مُّوْسٰى وَهٰرُوْنَ
اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ بِاٰيٰتِنَا فَاسْتَكْبَرُوْا
وَكَانُوْا قَوْمًا مُّجْرِمِيْنَ ﴿٧٦﴾

77. Et quand la Vérité ti vinne cotte banne-là dé Nou part, banne-là ti dire : « En vérité, ça li ène mazie clair. »

فَلَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوْۤا
اِنَّ هٰذَا لَسِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٧٧﴾

78. Moïse ti dire : « Esse-ki zotte pé dire *ça* lor la Vérité quand li finne vinne cotte zotte ? Esse-ki ça li mazie ? Alors ki banne ki faire mazie *pou touffe la vérité*, zamais zotte pa réissi. »

قَالَ مُوْسٰٓى اَتَقُوْلُوْنَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَكُمْ ؕ اَسِحْرٌ هٰذَا ؕ وَلَا يُفْلِحُ السّٰحِرُوْنَ ﴿٧٨﴾

79. Et banne-là ti dire : « Esse-ki to finne vinne cotte nous pou détourne nous dé ça *rélizion* ki nous ti trouve nou banne papa grand-papas pé suive, et pou ki zotte tout lé dé gagne grandére dans pays ? Alors ki nous pa croire dans zotte tout lé dé. »

قَالُوْٓا اَجِئْتَنَا لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا وَتَكُوْنَ لَكُمَا الْكِبْرِيَآءُ فِي الْاَرْضِ ؕ وَمَا نَحْنُ لَكُمَا بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿٧٩﴾

80. Et Pharaon ti dire : « Faire vinne cotte moi tout banne maziciens expert. »

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُوْنِيْ بِكُلِّ سٰحِرٍ عَلِيْمٍ ﴿٨٠﴾

81. Et quand banne maziciens-là finne vini, Moïse ti dire banne-là : « Zette ça ki zotte éna pou zété. »

فَلَمَّا جَآءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُمْ مُّوْسٰٓى اَلْقُوْا مَآ اَنْتُمْ مُّلْقُوْنَ ﴿٨١﴾

82. Et quand banne-là ti zété, Moïse ti dire zotte : « Ça ki zotte finne améné-là, li pou trompe li zié *sélement.* En vérité, Allāh pou ranne ça initile. En vérité, Allāh Li pa permette ki travail banne séméres désorde prospéré.

فَلَمَّآ اَلْقَوْا قَالَ مُوْسٰى مَا جِئْتُمْ بِهِ ۙ السِّحْرُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَيُبْطِلُهٗ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿٨٢﴾

83. « Et par So banne paroles, Allāh établi la vérité, même ki banne coupabes détesté *ça.* »

وَيُحِقُّ اللّٰهُ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهٖ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٨٣﴾ ع ١٣

R 9 84. Et personne pa ti obéir Moïse excepté ène zénération dé parmi so pép, par pére ki Pharaon et so banne séfs persékite zotte. Et, en vérité, Pharaon ti ène tyran dans pays-là. Et, certainement li ti *ène* dans banne transgresséres.

فَمَآ اٰمَنَ لِمُوْسٰٓى اِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِّنْ قَوْمِهٖ عَلٰى خَوْفٍ مِّنْ فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهِمْ اَنْ يَّفْتِنَهُمْ ؕ وَاِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الْاَرْضِ ۚ وَاِنَّهٗ لَمِنَ الْمُسْرِفِيْنَ ﴿٨٤﴾

85. Et Moïse ti dire : « O mo pép ! Si zotte croire dans Allāh, alors place *zot* confiance dans Li si *vraimême* zotte finne soumette *are volonté Allāh.* »

وَقَالَ مُوْسٰى يٰقَوْمِ اِنْ كُنْتُمْ اٰمَنْتُمْ بِاللّٰهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوْٓا اِنْ كُنْتُمْ مُّسْلِمِيْنَ ﴿٨٥﴾

86. Et banne-là ti dire : « Dans Allāh-*Même* ki nous place *nou* confiance. O nou Seignére! Pa faire nous vinne ène l'épréve pou *ça* pép transgressére-là.

فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٨٦﴾

87. « Et par To miséricorde, sauve-nous are *ça* pép mécréant-là. »

وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٨٧﴾

88. Et Nous ti révéle *ça* à Moïse et so frére : « Construire banne la cazes dans la ville pou zot banne dimounes ; et *zotte tout,* faire ki zot banne la cazes faire face dans même direction[45] et observe la Priére. Et *ô Moïse* ! donne bon nouvelle à banne croyants. »

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَن تَبَوَّآ لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ ۗ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾

89. Et Moïse ti dire : « O nou Seignere! En vérité, To finne donne Pharaon et so banne séfs banne ornements et banne ricesses dans la vie ça lé monde-là. Nou Seignére ! Réziltat li *ça,* zotte cause l'égarement *banne dimounes* dépi To simé. Nou Seignére ! Faire zot ricesse disparaîte et azir avec sévérité lor zot lé kére, parski *li paraîte ki* banne-là pa pou croire ziska ki zotte trouve pinition ki donne boucoup doulére-là. »

وَقَالَ مُوسَىٰ رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَأَهُ زِينَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَن سَبِيلِكَ ۖ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَىٰ أَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٨٩﴾

90. *Allāh* ti dire : « Zotte-dé zot la priére finne accepté. Reste ferme et pa suive simé banne ki pa conné. »

قَالَ قَدْ أُجِيبَت دَّعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَانِّ سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٠﴾

45.'Wadj'alōū bouyōūtakoum quiblatane' capave signifié: faire ki zot banne la cazes (i) faire face Qiblah c'est-à-dire dans direction établi pou la Priére, ou soi (ii) ène faire face are l'aute, ou soi (iii) faire face dans même direction. Mais, banne-là pa ti éna Qiblah parski Temple Salomon pa ti encore construire. Si vraimême d'aprés l'histoire, ti construire banne la cazes ène faire face are l'aute, c'est pou banne raisons dé sékirité. Nous préfére troizième interprétation, puisseké ça ti pou permette banne Israélites adore Allāh, alors ki zotte tourné dans ène sél direction ki zotte ti soisir, ça ti pou créé ène sentiment d'inité et dé discipline parmi zotte. Ça explication-là, li appiyé par ça exhortation ki vinne aprés: 'Aquimous-Salāta' ki vé dire non sélement 'observe la Priére individiél' mais sirtout 'observe la Priére en assemblée'.

91. Et Nous ti faire banne Zenfants Israël traverse la mer, et Pharaon et so banne l'armées ti poursuive zotte avec l'esprit agressif et hostile ziska quand noyade ti attrape li, li ti dire : « Mo croire ki aukène pa digne d'adoration excepté Céli dans Ki banne Zenfants Israël croire et mo *ène* dans banne ki soumette *are Li.* »

وَجَاوَزْنَا بِبَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ الْبَحْرَ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُوْدُهٗ بَغْيًا وَّعَدْوًا ۖ حَتّٰىٓ إِذَآ أَدْرَكَهُ الْغَرَقُ ۙ قَالَ اٰمَنْتُ أَنَّهٗ لَآ إِلٰهَ إِلَّا الَّذِيٓ اٰمَنَتْ بِهٖ بَنُوْٓا إِسْرَآءِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٩١﴾

92. Ki ça ça! Astére-là *ki to croire*! Alors ki avant to ti désobéissant et to ti *ène* dans banne séméres désorde.

آٰلْـٰٔنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿٩٢﴾

93. Alors, azordi Nous pou sauve toi dans to lé corps-*sélement* pou ki to vinne ène Signe pou banne ki *pou vinne* aprés toi. Et, en vérité, boucoup banne dimounes vraimême zotte insouciant are Nou banne Signes.

فَالْيَوْمَ نُنَجِّيْكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُوْنَ لِمَنْ خَلْفَكَ اٰيَةً ۚ وَإِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ النَّاسِ عَنْ اٰيٰتِنَا لَغٰفِلُوْنَ ﴿٩٣﴾ ع ١٤

R 10 94. Et Nous ti établi banne Zenfants Israël dans ène l'endroit excellent et Nous ti donne banne-là provisions dans banne bon kit-sozes. Et banne-là ti gagne désaccord sélement quand connaissance ti vinne cotte zotte. En vérité, to Seignére pou zize ente ça banne-là Zour Rézirection concernant ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ مُبَوَّأَ صِدْقٍ وَّرَزَقْنٰهُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ ۚ فَمَا اخْتَلَفُوْا حَتّٰى جَآءَهُمُ الْعِلْمُ ۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِيْ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿٩٤﴾

95. Si to dans kik doute lor ça ki Nous finne faire déssanne lor toi, alors dimanne banne ki lire Live *ki ti envoyé* avant toi. Certainement la vérité finne vinne cotte toi dé la part to Seignére. Donc zamais pa vinne *ène* dans banne ki douté.

فَإِنْ كُنْتَ فِيْ شَكٍّ مِّمَّآ أَنْزَلْنَآ إِلَيْكَ فَسْـَٔلِ الَّذِيْنَ يَقْرَءُوْنَ الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ لَقَدْ جَآءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِيْنَ ﴿٩٥﴾

96. Et zamais pa vinne *ène* dans banne ki prend banne Signes Allāh pou mensonzes, sinon to pou *compté* dans banne perdants.

وَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَتَكُوْنَ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٩٦﴾

97. Certainement, banne conte-ki l'orde Allāh finne sorti, zotte pa pou croire,

إِنَّ الَّذِيْنَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ
رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٩٧﴾

98. Même si tout banne Signes vinne cotte zotte, ziska ki zotte trouve pinition ki donne boucoup doulére-là.

وَلَوْ جَآءَتْهُمْ كُلُّ اٰيَةٍ حَتّٰى يَرَوُا
الْعَذَابَ الْأَلِيْمَ ﴿٩٨﴾

99. A part pép Jonas, bé ki faire pa ti éna banne tel *habitants* la ville ki ti croire pou ki zot croyance ti ava profite zotte ? Quand *pép Jonas* zotte ti croire, Nous ti enléve are-zotte, pinition la honte-là dans la vie ça lé monde-là et Nous ti donne-zotte provision pou kik lé temps.

فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ اٰمَنَتْ فَنَفَعَهَآ
إِيْمَانُهَآ إِلَّا قَوْمَ يُوْنُسَ ۚ لَمَّآ اٰمَنُوْا
كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي
الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنٰهُمْ إِلٰى حِيْنٍ ﴿٩٩﴾

100. Si to Seignére ti oulé, certainement banne ki lor la terre zotte tout ti pou croire. Esse-ki to capave force dimounes ziska ki zotte vinne croyants ?

وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَاٰمَنَ مَنْ فِي الْأَرْضِ
كُلُّهُمْ جَمِيْعًا ۚ أَفَأَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ
حَتّٰى يَكُوْنُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿١٠٠﴾

101. Et aukène l'âme péna pouvoir pou croire excepté avec Allāh So permission et Li faire *So* colére *tombe* lor banne ki pa servi *zot* l'esprit.

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُؤْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ
اللّٰهِ ۚ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِيْنَ لَا
يَعْقِلُوْنَ ﴿١٠١﴾

102. Dire : « Réfléci lor ça ki *pé passé* dans banne lé ciéls et lor la terre. » Mais banne Signes et banne avertissements pa servi nanrien ène pép ki pa croire.

قُلِ انْظُرُوْا مَاذَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ
الْأَرْضِ ۚ وَمَا تُغْنِي الْاٰيٰتُ وَالنُّذُرُ
عَنْ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٠٢﴾

103. Bé ki banne-là attanne ? Sinon pareil couma banne zours *ki* banne ki ti passé avant-zotte *ti conné* ? Dire : « Alors attanne, mo-*oussi* avec zotte dans banne ki pé attanne. »

فَهَلْ يَنْتَظِرُوْنَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ الَّذِيْنَ
خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ قُلْ فَانْتَظِرُوْٓا إِنِّيْ
مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظِرِيْنَ ﴿١٠٣﴾

104. Alors *l'hére pinition-là,* li coumme-ça — Nous sauve Nou banne Méssazers et banne ki croire. Nous prend li lor Nous pou sauve banne croyants.

ثُمَّ نُنَجِّيْ رُسُلَنَا وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كَذٰلِكَ ۚ
حَقًّا عَلَيْنَا نُنْجِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٠٤﴾ ع ١٥

R 11 105. Dire : « O banne dimounes ! Si zotte éna kik doute lor mo rélizion, alors *conné ki* mo pa adore banne ki zotte

قُلْ يٰٓأَيُّهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِيْ شَكٍّ
مِّنْ دِيْنِيْ فَلَآ أَعْبُدُ الَّذِيْنَ تَعْبُدُوْنَ

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ اَعْبُدُ اللّٰهَ الَّذِيْ يَتَوَفّٰىكُمْ ۖ وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ١٠٥

adoré dans place Allāh. Mais mo adore *ça* Allāh Ki donne-zotte la mort, et finne donne moi l'orde ki mo vinne *ène* dans banne croyants;

وَاَنْ اَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّيْنِ حَنِيْفًا ۚ وَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ١٠٦

106. « Et *finne donne moi ça l'orde-là oussi*: 'Reste tout lé temps incliné vers Allāh avec l'attention fixé lor la rélizion et pa vinne zamais *ène* dans banne ki donne associés *are Allāh* ;

وَلَا تَدْعُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ ۚ فَاِنْ فَعَلْتَ فَاِنَّكَ اِذًا مِّنَ الظّٰلِمِيْنَ ١٠٧

107. « Et pa invoque, en déhors Allāh ça ki ni pou profite toi, ni pou faire toi di tort. Si to faire ça, certainement to pou *compté* dans banne inzistes. »

وَاِنْ يَّمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهٗٓ اِلَّا هُوَ ۚ وَاِنْ يُّرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَآدَّ لِفَضْلِهٖ ۗ يُصِيْبُ بِهٖ مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۗ وَهُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ١٠٨

108. Et si Allāh faire ène malhére arrive toi, péna personne pou enléve ça excepté Li, et si Li décide ène bien pou toi, péna personne pou répousse So grâce. Li accorde ça *grâce-là* dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitéres. Et Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

قُلْ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَآءَكُمُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكُمْ ۚ فَمَنِ اهْتَدٰى فَاِنَّمَا يَهْتَدِيْ لِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ وَمَآ اَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيْلٍ ١٠٩

109. Dire : « O banne dimounes! Certainement la Vérité finne fini vinne cotte-zotte dé la part zot Seignére. Et dimoune ki suive guidance-là, li suive li pou *le bien* so prope l'âme ; et dimoune ki finne égaré, li égaré conte *zintérêt* so l'âme. Et mo pa ène gardien lor zotte. »

وَاتَّبِعْ مَا يُوْحٰٓى اِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتّٰى يَحْكُمَ اللّٰهُ ۖ وَهُوَ خَيْرُ الْحٰكِمِيْنَ ١١٠

110. Et suive ça ki finne révéle toi, et montré persévérance ziska ki Allāh prononce *So* zizement. Et Li-Même Meillére dans tout banne zizes.

HŌŪD

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Misericordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Alif Lām Rā = Mo-Même Allāh, Mo trouvé. *Ça* li ène Live ; finne consolide so banne versets *et finne ranne zotte sans aukène imperfection* ; ensuite finne présente zotte en détail. *Li vinne* d'Ène *Être* Bien-Saze, Bien-Conscient.

الٓرٰ ۚ كِتٰبٌ اُحْكِمَتْ اٰيٰتُهٗ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَّدُنْ حَكِيْمٍ خَبِيْرٍ ﴿٢﴾

3. *Li enseigne* ki pa bizin adore aukène excepté Allāh. En vérité, mo pou zotte, ène Avertissére et ène Portére bon nouvelle dé So part.

اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّا اللّٰهَ ؕ اِنَّنِيْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ وَّبَشِيْرٌ ﴿٣﴾

4. Et *Li enseigne oussi* ki zotte bizin dimanne pardon zot Seignére, ensuite zotte bizin tourne vers Li avec répentance ; Li pou accorde zotte ène bon provision pou ène lé temps fixé. Et Li pou donne So grâce à tout dimoune ki éna mérite. Mais, si zotte tourne lé dos, alors certainement mo pére pou-zotte pinition d'ène zour *bien* grand.

وَّاَنِ اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَّتَاعًا حَسَنًا اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى وَّيُؤْتِ كُلَّ ذِيْ فَضْلٍ فَضْلَهٗ ؕ وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيْرٍ ﴿٤﴾

5. Zot rétour li vers Allāh et Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٥﴾

6. Attention ! Certainement banne-là pliye zot la poitrine pou ki zotte caciette zot *banne mauvais pensées* are Li. Attention ! Même banne-là couvert zotte are zot vêtements, *là-oussi* Li conné ça ki zotte caciette et ça ki zotte laisse paraîte. En vérité, Li conne très-bien ça ki dans lé kére.

اَلَآ اِنَّهُمْ يَثْنُوْنَ صُدُوْرَهُمْ لِيَسْتَخْفُوْا مِنْهُ ؕ اَلَا حِيْنَ يَسْتَغْشُوْنَ ثِيَابَهُمْ ۙ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ۚ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿٦﴾

PARTIE 12

7. Et péna aukène créatire ki rampé ou soi ki marcé lor la terre, mais li lor Allāh *pou donne li* so nourritire. Et Li conne so l'endroit dé sézour et so place permanent pou resté. Tout *ça* li *enrézistré* dans ène Live clair.

وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِي الْاَرْضِ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا ؕ كُلٌّ فِيْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿٧﴾ الجزء ١٢

8. Et Li-Même Ki finne créé dans sisse périodes banne lé ciéls et la terre - et So trône li lor dilo - pou ki Li testé zotte *pou conné* ki sanne-là d'ente zotte ki meillére dans conduite. Et si to dire *banne-là* : « Certainement zotte pou réssissité aprés *zot* la mort, » certainement banne ki pa croire pou dire : « Ça li sélement ène tromperie clair. »

وَهُوَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضَ
فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ وَّ كَانَ عَرْشُهٗ عَلَى الْمَآءِ
لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ؕ وَلَئِنْ
قُلْتَ اِنَّكُمْ مَّبْعُوْثُوْنَ مِنْۢ بَعْدِ الْمَوْتِ
لَيَقُوْلَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْۤا اِنْ هٰذَاۤ اِلَّا
سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۸﴾

9. Et si Nous rétarde banne-là zot pinition ziska ène moment déterminé, certainement zotte pou dire : « Bé ki pé réténir ça ? » Attention ! Ça zour, ça pou tombe lor zotte, pa pou éloigne-ça are zotte, et ça ki zotte ti pé moqué-là pou encerclé zotte.

وَلَئِنْ اَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ اِلٰۤى اُمَّةٍ
مَّعْدُوْدَةٍ لَّيَقُوْلُنَّ مَا يَحْبِسُهٗ ؕ اَلَا يَوْمَ
يَاْتِيْهِمْ لَيْسَ مَصْرُوْفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ
بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿۹﴾ ع

R 2 10. Et si Nous faire dimoune goûte miséricorde dé Nou part et ki ensuite Nous enléve ça are li, certainement li vinne dézespéré, *et* ingrat.

وَلَئِنْ اَذَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ
نَزَعْنٰهَا مِنْهُ ۚ اِنَّهٗ لَيَئُوْسٌ كَفُوْرٌ ﴿۱۰﴾

11. Et si aprés ki ène malhére finne arrive li, Nous faire li goûte prospérité, certainement li pou dire : « Mo banne diffikiltés finne éloigné are moi. » Vraimême li bien content *et* li faire vantard,

وَلَئِنْ اَذَقْنٰهُ نَعْمَآءَ بَعْدَ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُ
لَيَقُوْلَنَّ ذَهَبَ السَّيِّاٰتُ عَنِّيْ ؕ اِنَّهٗ
لَفَرِحٌ فَخُوْرٌ ۙ﴿۱۱﴾

12. Excepté banne ki montré l'endirance et ki faire banne bon actions. Ça banne-là ki pou gagne pardon et ène *bien* grand récompense.

اِلَّا الَّذِيْنَ صَبَرُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ؕ
اُولٰٓئِكَ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّ اَجْرٌ كَبِيْرٌ ﴿۱۲﴾

13. *Banne-là pensé* ki li possibe ki to pou abandonne ène partie dans ça ki finne révéle toi, et to la poitrine pé serré à cause ça *et* parski banne-là dire : « Bé ki faire ène trésor pa finne déssanne pou li ou soi ène anze pa finne vinne avec li ? » En vérité, to sélement ène Avertissére et Allāh Li Gardien lor tout kit-soze.

فَلَعَلَّكَ تَارِكٌۢ بَعْضَ مَا يُوْحٰۤى اِلَيْكَ وَ
ضَآئِقٌۢ بِهٖ صَدْرُكَ اَنْ يَّقُوْلُوْا لَوْلَاۤ
اُنْزِلَ عَلَيْهِ كَنْزٌ اَوْ جَآءَ مَعَهٗ مَلَكٌ ؕ
اِنَّمَاۤ اَنْتَ نَذِيْرٌ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
وَّكِيْلٌ ؕ﴿۱۳﴾

14. Ou soi banne-là dire : « Li finne fabrique ça *Coran-là.* » Dire : « Améne

اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ؕ قُلْ فَاْتُوْا بِعَشْرِ

سُوَرٍ مِّثْلِهٖ مُفْتَرَيٰتٍ وَّادْعُوْا مَنِ
اسْتَطَعْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ
صٰدِقِيْنَ ﴿١٤﴾

disse Sourates ki finne fabriqué *et* ki ressemblé ça, et invoque ça ki zotte capave en déhors Allāh si zotte véridique »

فَاِلَّمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَكُمْ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّمَآ
اُنْزِلَ بِعِلْمِ اللّٰهِ وَاَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ فَهَلْ
اَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿١٥﴾

15. Et si banne-là pa donne-zotte ène réponse *positif*, alors conné ki ça, li finne déssanne sélement-avec connaissance Allāh et ki aukène pa digne d'adoration excepté Li. Esse-ki zotte pou soumette ?

مَنْ كَانَ يُرِيْدُ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزِيْنَتَهَا
نُوَفِّ اِلَيْهِمْ اَعْمَالَهُمْ فِيْهَا وَهُمْ فِيْهَا
لَا يُبْخَسُوْنَ ﴿١٦﴾

16. Banne ki désire la vie ça lé monde-là ék so banne ornements, Nous pou donne banne-là pleinement *fruit* zot banne actions ici même sans ki faire zotte kik diminition là-dans.

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ اِلَّا
النَّارُ ۖ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوْا فِيْهَا وَبٰطِلٌ مَّا
كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٧﴾

17. Ça banne-là ki pa pou gagne nanrien dans l'Aute lé monde excepté di Fé et ça banne travails ki zotte ti pé faire ici-là pa pou servi nanrien *et* tout ça ki zotte ti pé faire-là pou initile.

اَفَمَنْ كَانَ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّهٖ وَيَتْلُوْهُ
شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِنْ قَبْلِهٖ كِتٰبُ مُوْسٰٓى
اِمَامًا وَّرَحْمَةً ۭ اُولٰٓئِكَ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ ۭ
وَمَنْ يَّكْفُرْ بِهٖ مِنَ الْاَحْزَابِ فَالنَّارُ
مَوْعِدُهٗ ۚ فَلَا تَكُ فِيْ مِرْيَةٍ مِّنْهُ ۤ

18. Esse-ki *li capave ène fausse Prophéte* céli ki lor ène préve clair dé la part so Seignére et *ki so la vérité pou attesté par* ène témoin dé *Allāh* So part, *ki* pou vinne aprés li, et ki avant li, ti éna Moïse so Live ki ti ène guidance et ène miséricorde ? Banne-là[46] croire dans li. Et, parmi banne différent sectes-là, dimoune ki rézette li, alors so place cotte pou resté, ki finne

46. Pronom 'banne-là', ki finne servi en arabe, indique plisse ki dé dimounes. Mais finne mentionne dé dimounes sélement dans ça verset-là. Le St Prophéte(s.a.w.) et le Témoin ki pou suive li dé la part Allāh. Pa pé faire référence à Moïse mais à so Live. Donc, nous bizin comprend ki ici, pé mentionne ène groupe dimounes, à parte le St Prophéte(s.a.w.) et le Témoin. Ça vé dire ki le St Prophéte(s.a.w.), le Témoin et ène nombre important banne suivants ça dé-là, zotte tout croire dans la véracité du St Prophéte Mohammad(s.a.w.) et zotte témoigne dans so favére. Nous pa bizin oublié ki parfois pé adresse ène Prophéte couma ène sél dimoune, mais banne Prophétes, zotte éna ça capacité dans zotte, pou miltiplié et vinne banne péps. Parfois Allāh appelle ène Prophéte ène *Oummah,* 'ène pép (lire verset 16:121). Éna pensé ki pronom 'Oulāïka' (banne-là) réprésente Moïse ék so banne suivants.

إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٨﴾

promette li, pou di Fé. Donc faudré pa ki to dans doute lor là. Certainement li la vérité dé la part to Seignére. Mais la plipart banne dimounes pa croire.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ۚ أُولٰٓئِكَ يُعْرَضُوْنَ عَلٰى رَبِّهِمْ وَيَقُوْلُ الْأَشْهَادُ هٰٓؤُلَآءِ الَّذِيْنَ كَذَبُوْا عَلٰى رَبِّهِمْ ۚ أَلَا لَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٩﴾

19. Et ki sanne-là ki pli inziste ki *ça* dimoune ki invente ène mensonze conte Allāh ? Pou présente *ça* banne dimounes-là divant zot Seignére et banne témoins pou dire : « Alà ça banne ki ti cause menti conte zot Seignére. » Attention ! Lor banne inzistes éna malédiction Allāh,

الَّذِيْنَ يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَيَبْغُوْنَهَا عِوَجًا ۚ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿٢٠﴾

20. Banne ki empêce *dimounes* suive simé Allāh et *ki* serce pou ranne li travers ; et ça banne-là mêmes ki pa croire dans l'Aute lé monde-là.

أُولٰٓئِكَ لَمْ يَكُوْنُوْا مُعْجِزِيْنَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ أَوْلِيَآءَ ۘ يُضٰعَفُ لَهُمُ الْعَذَابُ ۚ مَا كَانُوْا يَسْتَطِيْعُوْنَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوْا يُبْصِرُوْنَ ﴿٢١﴾

21. Ça banne-là pa capave enlève capacité *banne dimounes Allāh* lor la terre. Et banne-là péna banne camarades en déhors Allāh. Pinition pou doublé pou zotte. Banne-là pa capave tandé et zotte pa capave trouvé.

أُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا أَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿٢٢﴾

22. Ça banne-là ki finne cause zot prope la perte et ça ki zotte ti pé fabriqué-là finne perdi pou zotte.

لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ هُمُ الْأَخْسَرُوْنَ ﴿٢٣﴾

23. Péna doute ki zotte-mêmes ki pou pli grand perdant dans l'Aute la vie-là.

إِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَأَخْبَتُوْٓا إِلٰى رَبِّهِمْ ۙ أُولٰٓئِكَ أَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٢٤﴾

24. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions et ki montré himilité divant zot Seignére, ça banne-là pou habitants Paradis. Zotte pou reste là-dans tout lé temps.

مَثَلُ الْفَرِيْقَيْنِ كَالْأَعْمٰى وَالْأَصَمِّ وَالْبَصِيْرِ وَالسَّمِيْعِ ۚ هَلْ يَسْتَوِيٰنِ مَثَلًا ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٢٥﴾

25. L'exempe ça dé groupes-là li pareil couma ène *dimoune ki* avégue et sourde, et ène *l'aute* ki trouve bien et ki tanne-bien. Esse-ki l'exempe ça dé-là li pareil ? Esse-ki zotte pa prend compte *avertissement* ?

R3 26. Et certainement Nous ti avoye Noé cotte so pép *et li ti dire* : « En vérité, mo pou zotte ène Avertissére ki averti clairement,

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦٓ إِنِّي لَكُمْ
نَذِيرٌ مُّبِينٌ ٢٦

27. « Ki zotte pa pou adore personne excepté Allāh. En vérité, mo pére pou-zotte pinition d'ène zour ki donne boucoup doulére. »

أَن لَّا تَعْبُدُوٓا إِلَّا ٱللَّهَ ۖ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ
عَذَابَ يَوْمٍ أَلِيمٍ ٢٧

28. Et parmi so pép, banne séfs ki pa ti croire ti dire : « Nous trouvé ki to sélement ène dimoune couma nous et d'aprés ça ki pé paraîte, nous constaté ki sélement banne ki pli bas parmi nous, zotte ki pé suive toi. Et nous pa trouve dans zotte aukène sipériorité lor nous. Même, nous pensé ki zotte banne mentéres. »

فَقَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِۦ
مَا نَرَىٰكَ إِلَّا بَشَرًا مِّثْلَنَا وَمَا نَرَىٰكَ
ٱتَّبَعَكَ إِلَّا ٱلَّذِينَ هُمْ أَرَاذِلُنَا بَادِيَ
ٱلرَّأْيِ ۚ وَمَا نَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍۭ
بَلْ نَظُنُّكُمْ كَٰذِبِينَ ٢٨

29. Li ti dire : « O mo pép ! Bé ki zotte pensé, si mo lor ène préve clair dé la part mo Seignére, et Li finne accorde moi ène *grand* miséricorde dé So part et ça pé paraîte obskire pou zotte, esse-ki mo pou impose ça lor zotte alors ki zotte déteste ça ?

قَالَ يَٰقَوْمِ أَرَءَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ
مِّن رَّبِّي وَءَاتَىٰنِي رَحْمَةً مِّنْ عِندِهِۦ
فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ أَنُلْزِمُكُمُوهَا وَ
أَنتُمْ لَهَا كَٰرِهُونَ ٢٩

30. « Et ô mo pép ! Mo pa dimanne-zotte aukène ricesse pou ça. Mo récompense li avec Allāh sélement. Et mo pa pou pousse banne ki croire. Certainement banne-là pou renconte zot Seignére. Mais mo trouve-zotte ène pép ki pé azir dans l'ignorance.

وَيَٰقَوْمِ لَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا ۖ إِنْ
أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ ۚ وَمَآ أَنَا۠ بِطَارِدِ
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا ۚ إِنَّهُم مُّلَٰقُوا رَبِّهِمْ
وَلَٰكِنِّيٓ أَرَىٰكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ٣٠

31. « Et ô mo pép ! Ki sanne-là ki pou aide moi conte *pinition* Allāh si mo pousse banne-là. Alors esse-ki zotte pa pou réfléci ?

وَيَٰقَوْمِ مَن يَنصُرُنِي مِنَ ٱللَّهِ إِن
طَرَدتُّهُمْ ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ٣١

32. « Et mo pa dire zotte *ki* mo posséde banne trésors Allāh ni *ki* mo conne l'invizibe et ni mo dire *ki* mo ène anze et ni mo dire pou banne, ki zotte, zot li zié méprisé, ki Allāh zamais pa pou accorde banne-là

وَلَآ أَقُولُ لَكُمْ عِندِي خَزَآئِنُ ٱللَّهِ وَ
لَآ أَعْلَمُ ٱلْغَيْبَ وَلَآ أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَ
لَآ أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِيٓ أَعْيُنُكُمْ

aukène bon kit-soze. Allāh conne pli bien ça ki dans banne-là zot l'esprit. *Si mo dire ça ki zotte, zotte pé dire*, alors certainement mo pou *ène* dans banne inzistes. »

لَنْ يُّؤْتِيَهُمُ اللّٰهُ خَيْرًا ؕ اَللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ ۚۖ اِنِّيْٓ اِذًا لَّمِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۳۲﴾

33. Banne-là ti dire : « O Noé ! To finne diskite are nous et to finne alle loin dans diskission are nous. Alors aménenous ça *pinition* avec ki to pé ménace nous-là, si to *ène* dans banne véridiques. »

قَالُوْا يٰنُوْحُ قَدْ جٰدَلْتَنَا فَاَكْثَرْتَ جِدَالَنَا فَاْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿۳۳﴾

34. Li ti dire : « Sélement Allāh Ki pou améne ça lor zotte si Li oulé, et zotte pa pou capave enléve *Allāh So* capacité.

قَالَ اِنَّمَا يَاْتِيْكُمْ بِهِ اللّٰهُ اِنْ شَآءَ وَمَآ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿۳۴﴾

35. « Et comié-même mo désire pou conseille zotte, mo conseil pa pou profite zotte si Allāh oulé zize-zotte égaré. Li zot Seignére et pou rétourne zotte vers Li. »

وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِيْٓ اِنْ اَرَدْتُّ اَنْ اَنْصَحَ لَكُمْ اِنْ كَانَ اللّٰهُ يُرِيْدُ اَنْ يُّغْوِيَكُمْ ؕ هُوَ رَبُّكُمْ ۟ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿۳۵﴾

36. Esse-ki banne-là dire : « Li finne fabrique ça ? » Dire : « Si mo ti fabrique li, mo pécé ti pou rétombe lor moi. Et mo pa responsabe banne mauvais actions ki zotte faire. »

اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ؕ قُلْ اِنِ افْتَرَيْتُهٗ فَعَلَيَّ اِجْرَامِيْ وَاَنَا بَرِيْٓءٌ مِّمَّا تُجْرِمُوْنَ ﴿۳۶﴾

R 4 37. Et ti révéle Noé : « Parmi to pép, personne pa pou croire excepté banne ki finne déza croire. Alors, faudré pa to dans la peine à cause ça ki banne-là pé faire.

وَاُوْحِيَ اِلٰى نُوْحٍ اَنَّهٗ لَنْ يُّؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ اِلَّا مَنْ قَدْ اٰمَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿۳۷﴾

38. « Et construire l'Arce-là divant Nou li zié et *sélon* Nou révélation. Et pa cause nanrien are Moi concernant banne ki finne faire le mal. En vérité, banne-là pou noyé. »

وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِاَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَاطِبْنِيْ فِي الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ۚ اِنَّهُمْ مُّغْرَقُوْنَ ﴿۳۸﴾

39. Et li ti pé construire l'Arce-là. Et sak fois banne séfs-so-pép ti pé passé cotte li, zotte ti pé moque li. Li ti réponne : « Si zotte pé moque nous *azordi*, certainement *zour-là pou arrivé cotte* nous pou moque zotte couma zotte pé moque *nous azordi.*

وَيَصْنَعُ الْفُلْكَ ۟ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَاٌ مِّنْ قَوْمِهٖ سَخِرُوْا مِنْهُ ؕ قَالَ اِنْ تَسْخَرُوْا مِنَّا فَاِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُوْنَ ﴿۳۹﴾

40. « Et zotte pa pou tardé pou conné lor ki ène pinition pou tombé ki pou himilié li et *lor ki* pou tombé ène pinition ki pou diré. »

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ
يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٩﴾

41. Ziska ki Nou l'orde ti arrivé et *ki* banne la fontaines ti sourcé avec la force *dépi dans la terre*, Nous ti dire *Noé* : « Embarque là-dans, ène couple dans sak espéce, mâle et fémelle, et to famille *oussi*, excepté banne conte ki décision finne fini prononcé, et *embarque oussi* banne ki croire. » Et tiguitte-même ki ti avec li, ki ti croire.

حَتّٰى إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ قُلْنَا
احْمِلْ فِيهَا مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَ
أَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ
اٰمَنَ ۚ وَمَا اٰمَنَ مَعَهٗ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٤١﴾

42. Et li ti dire : « Monte là-dans. *Prié ki* so allé et so mouillaze li avec nom Allāh. En vérité, mo Seignére Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié. »

وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللّٰهِ مَجْرٖىهَا
وَمُرْسٰىهَا ۚ إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٤٢﴾

43. Et *l'Arce-là* li ti alle avec banne-là lor banne vagues ki ti couma montagnes. Et Noé ti crié so garçon ki ti dans ène place à l'écart : « O mo garçon ! Embarque avec nous et pa reste avec banne mécréants. »

وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ ۟ وَ
نَادٰى نُوحُ ۨابْنَهٗ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ
يّٰبُنَيَّ ارْكَبْ مَّعَنَا وَلَا تَكُنْ مَّعَ
الْكٰفِرِينَ ﴿٤٣﴾

44. Li ti réponne : « Mo pou alle serce réfize vite vers ène montagne ki pou sauve moi are dilo. » *Noé* ti dire *li* : « Azordi péna aukène protectére conte Allāh So décret ; excepté dimoune ki Li finne faire miséricorde, *li, li pou sappé.* » Et vague-là finne sépare zotte dé, donc li ti dans banne noyés.

قَالَ سَاٰوِيْ إِلٰى جَبَلٍ يَّعْصِمُنِي مِنَ
الْمَاءِ ۗ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ
اللّٰهِ إِلَّا مَنْ رَّحِمَ ۚ وَحَالَ بَيْنَهُمَا
الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ ﴿٤٤﴾

45. Et ti dire : « O la terre ! Absorbe to dilo. Et ô lé ciél ! Arrêté *faire la plie tombé.* » Et *niveau* dilo ti baissé et l'orde-là ti exékité et *l'Arce-là* li ti pose lor *montagne* Al-Djōudī. » Et ti dire : « Malédiction lor banne transgresséres ! »

وَقِيلَ يٰۤأَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَيٰسَمَاءُ
أَقْلِعِي وَغِيضَ الْمَاءُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَ
اسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدًا
لِّلْقَوْمِ الظّٰلِمِينَ ﴿٤٥﴾

46. Et Noé ti appelle so Seignére, et li ti dire : « Mo Seignére ! En vérité, mo garçon, li faire partie mo famille et certainement To promesse li vrai et To-Même zize pli bien ki tout banne zizes. »

وَنَادٰى نُوْحٌ رَّبَّهٗ فَقَالَ رَبِّ اِنَّ ابْنِيْ مِنْ اَهْلِيْ وَاِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَاَنْتَ اَحْكَمُ الْحٰكِمِيْنَ ﴿٤٦﴾

47. Li ti dire : « O Noé ! En vérité, li pa faire partie to famille. Certainement ène bien mauvais conduite *ça ki li ti éna-là* ! Alors pa pose Moi question lor ça *kit-soze* lor ki to péna aukène connaissance. En vérité, Mo pé averti toi pou ki attention to vinne *ène* dans banne ignorants. »

قَالَ يٰنُوْحُ اِنَّهٗ لَيْسَ مِنْ اَهْلِكَ ۚ اِنَّهٗ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ ۖ فَلَا تَسْـَٔلْنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ ؕ اِنِّيْۤ اَعِظُكَ اَنْ تَكُوْنَ مِنَ الْجٰهِلِيْنَ ﴿٤٧﴾

48. Li ti dire : « Mo Seignére ! En vérité, mo serce To protection attention ki mo pose Toi question lor ça *banne kit-sozes* lor ki mo péna connaissance et si To pa pardonne moi et To pa faire moi miséricorde, mo pou *ène* dans banne perdants. »

قَالَ رَبِّ اِنِّيْۤ اَعُوْذُ بِكَ اَنْ اَسْـَٔلَكَ مَا لَيْسَ لِيْ بِهٖ عِلْمٌ ؕ وَاِلَّا تَغْفِرْ لِيْ وَتَرْحَمْنِيْۤ اَكُنْ مِّنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٤٨﴾

49. Alors ti dire : « O Noé ! Déssanne avec la paix dé Nou part et banne bénédictions lor toi et lor banne péps *ki pou né* dé ça banne *dimounes ki ti voyaze* avec toi. Éna banne *lé zaute* péps ki Nous accorde-zotte provisions *pou kik lé temps* ; ensuite dé Nou part, ène pinition ki donne boucoup doulére pou attrape banne-là. »

قِيْلَ يٰنُوْحُ اهْبِطْ بِسَلٰمٍ مِّنَّا وَبَرَكٰتٍ عَلَيْكَ وَعَلٰۤى اُمَمٍ مِّمَّنْ مَّعَكَ ؕ وَاُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُمْ مِّنَّا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٤٩﴾

50. Ça li parmi banne nouvelles dé l'invizibe ki Nous pé révéle toi. Avant ça, to pa ti conne ça *banne nouvelles-là*, ni toi ni to pép. Alors montré patience. En vérité, *bon* la fin li pou banne ki éna la crainte Allāh.

تِلْكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ الْغَيْبِ نُوْحِيْهَاۤ اِلَيْكَ ۚ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَاۤ اَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هٰذَا ۛؕ فَاصْبِرْ ۛؕ اِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿٥٠﴾

R 5 51. Et cotte banne 'Aad, *Nous ti avoye* zot frére Hōud. Li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh. En déhors Li, zotte péna aukène ki digne d'adoration. Zotte sélement pé invente mensonzes.

وَاِلٰى عَادٍ اَخَاهُمْ هُوْدًا ؕ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا مُفْتَرُوْنَ ﴿٥١﴾

52. « O mo pép ! Mo pa dimanne zotte aukène récompense pou ça. Mo récompense li sélement lor Céli Ki finne créé moi. Esse-ki zotte pa raisonné ?

يٰقَوْمِ لَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا ؕ اِنْ اَجْرِيَ
اِلَّا عَلَى الَّذِيْ فَطَرَنِيْ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٥٢﴾

53. « Et ô mo pép ! Dimanne zot Seignére pardon, ensuite tourne vers Li avec répentance. Li pou avoye lor zotte banne niazes ki pou déverse banne gros la plies et Li pou azoute *encore plisse* la force lor zot la force. Et pa tourne lé dos *are Li* par zot banne pécés. »

وَيٰقَوْمِ اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوْبُوْٓا
اِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَآءَ عَلَيْكُمْ
مِّدْرَارًا وَّيَزِدْكُمْ قُوَّةً اِلٰى قُوَّتِكُمْ وَ
لَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِيْنَ ﴿٥٣﴾

54. Banne-là ti dire : « O Hūd ! To pa finne améne nous aukène préve clair, et nous pa pou abandonne nou banne divinités *simplément* à cause ça ki to finne dire et nous pa pou croire dans toi.

قَالُوْا يٰهُوْدُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَّمَا
نَحْنُ بِتَارِكِيْٓ اٰلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَ
مَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿٥٤﴾

55. « Nous pou sélement dire ki ène nou banne divinités finne faire *ki* ène malhére arrive toi. » Li ti réponne : « En vérité, mo prend Allāh couma Témoin et témoigné zotte-oussi ki mo péna nanrien pou faire are ça *banne* ki zotte prend pou associés

اِنْ نَّقُوْلُ اِلَّا اعْتَرٰىكَ بَعْضُ اٰلِهَتِنَا
بِسُوْٓءٍ ؕ قَالَ اِنِّيْٓ اُشْهِدُ اللّٰهَ وَاشْهَدُوْٓا
اَنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُوْنَ ﴿٥٥﴾

56. « En déhors Li. Donc zotte tout ensamme, faire zot banne complots conte moi et pa donne moi aukène répit.

مِنْ دُوْنِهٖ فَكِيْدُوْنِيْ جَمِيْعًا ثُمَّ لَا
تُنْظِرُوْنِ ﴿٥٦﴾

57. « En vérité, mo place *mo* confiance dans Allāh, mo Seignére et zot Seignére. Et péna aukène créatire ki rampé ou soi ki marcé lor la terre, ki *Allāh* Li pa tini li complétement sous So contrôle. En vérité, mo Seignére Li lor simé droite *pou aide banne ki place zot confiance dans Li.*

اِنِّيْ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ رَبِّيْ وَرَبِّكُمْ ؕ مَا
مِنْ دَآبَّةٍ اِلَّا هُوَ اٰخِذٌۢ بِنَاصِيَتِهَا ؕ اِنَّ
رَبِّيْ عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٥٧﴾

58. « Mais si zotte tourne lé dos, mo finne transmette zotte ça *Méssaze* are ça-même ki finne avoye moi cotte zotte, et mo Seignére pou faire ène l'aute pép

فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ مَّآ
اُرْسِلْتُ بِهٖٓ اِلَيْكُمْ ؕ وَيَسْتَخْلِفُ

رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ ۚ وَلَا تَضُرُّونَهُ شَيْئًا ۚ إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٥٨﴾

prend zot place. Et zotte pa pou capave faire Li aukène mal. En vérité, mo Seignére Li Gardien lor tout kit-soze. »

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَنَجَّيْنَاهُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٩﴾

59. Et quand Nou l'orde ti vini, par Nou miséricorde Nous ti sauve Hoūd et banne ki ti croire avec li. Et Nous ti sauve banne-là are ène pinition bien dir.

وَتِلْكَ عَادٌ ۖ جَحَدُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٦٠﴾

60. Et ça ti banne 'Aad. Banne-là ti nié banne Signes zot Seignére et zotte ti désobéir So banne Méssazers et zotte ti suive l'orde sak tyran rébelle.

وَأُتْبِعُوا فِي هَٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ أَلَا إِنَّ عَادًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ ۗ أَلَا بُعْدًا لِّعَادٍ قَوْمِ هُودٍ ﴿٦١﴾

61. Et ti faire ène malédiction poursuive banne-là dans ça lé monde-là et Zour Rézirection. Attention ! Banne 'Aad pa ti croire dans zot Seignére. Attention ! Malédiction lor banne 'Aad, pép Hoūd !

وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا ۚ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ هُوَ أَنشَأَكُم مِّنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ ۚ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُّجِيبٌ ﴿٦٢﴾

R 6 62. Et cotte banne Thamoūd, Nous ti avoye zot frére Sāléh. Li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh. En déhors Li, zotte péna aukène ki digne d'adoration. Li finne faire zotte sorti dépi la terre et Li finne faire zotte habite là-même. Alors dimanne Li pardon. Ensuite tourne vers Li avec répentance. En vérité, mo Seignére Li Prés, *et* Li réponne *banne la priéres.* »

قَالُوا يَا صَالِحُ قَدْ كُنتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَٰذَا ۖ أَتَنْهَانَا أَن نَّعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّنَا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٦٣﴾

63. Banne-là ti dire : « O Sāléh ! Avant ça, to ti parmi nous couma ène dans ki nous ti place nou l'espoir. Esse-ki to interdire nous pou adore ça ki nou banne papa grand-papas ti pé adoré ? Et certainement nous dans ène doute ki pé troublé nous lor ça *Méssaze* vers ki to pé appelle nous-là. »

قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَآتَانِي مِنْهُ رَحْمَةً فَمَن يَنصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ ۖ فَمَا

64. Li ti dire : « O mo pép ! Bé ki zotte pensé, si mo lor ène préve clair dé la part mo Seignére et Li finne accorde moi miséricorde dé So part, alors ki sanne-là ki pou aide moi conte *pinition*

تَزِيدُونَنِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ ﴿٦٤﴾

Allāh, si mo désobéir Li ? Alors zotte pou sélement augmente mo la perte.

وَيٰقَوْمِ هٰذِهٖ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ اٰيَةً فَذَرُوْهَا تَأْكُلْ فِيْٓ اَرْضِ اللّٰهِ وَلَا تَمَسُّوْهَا بِسُوْٓءٍ فَيَاْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيْبٌ ﴿٦٥﴾

65. « Et ô mo pép ! Ça li samelle Allāh, pou zotte li ène Signe. Alors, laisse li manze *en paix* lor la terre Allāh et pa faire li aukène di mal pou ki ène pinition, ki prés, pa attrape zotte. »

فَعَقَرُوْهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوْا فِيْ دَارِكُمْ ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ ۚ ذٰلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوْبٍ ﴿٦٦﴾

66. Mais banne-là ti coupe so zarrets ; alors *Prophéte S̱āléẖ* li ti dire : « Zouir banne bénéfices temporaire pendant trois zours dans zot la cazes. Ça, li ène promesse ki pa capave démenti li. »

فَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا صٰلِحًا وَّالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَمِنْ خِزْيِ يَوْمِئِذٍ ۚ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيْزُ ﴿٦٧﴾

67. Et quand Nou l'orde ti vini, par Nou miséricorde Nous ti sauve S̱āléẖ, et banne ki ti croire avec li, et *Nous ti sauve banne-là* are himiliation dé ça zour-là. En vérité, to Seignére Li Bien-Fort, Li Tout-Puissant.

وَاَخَذَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَاَصْبَحُوْا فِيْ دِيَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ ﴿٦٨﴾

68. Et ène explosion formidabe ti foudroye banne ki ti faire le mal dé sorte ki zotte ti *transformé en cadaves ki ti* là, plat vente, dans zot la cazes,

كَاَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ۚ اَلَآ اِنَّ ثَمُوْدَاۡ
كَفَرُوْا رَبَّهُمْ ۚ اَلَا بُعْدًا لِّثَمُوْدَ ﴿٦٩﴾ ٦ ع ٨ ٦

69. Couma dire zamais zotte ti habite là. Attention ! Banne Thamōūd pa ti croire dans zot Seignére. Malédiction lor banne Thamōūd !

وَلَقَدْ جَآءَتْ رُسُلُنَآ اِبْرٰهِيْمَ بِالْبُشْرٰى قَالُوْا سَلٰمًا ۚ قَالَ سَلٰمٌ فَمَا لَبِثَ اَنْ جَآءَ بِعِجْلٍ حَنِيْذٍ ﴿٧٠﴾

R 7 70. Et, en vérité, Nou banne méssazers ti vinne cotte Abraham are bon nouvelle. Banne-là ti dire : « *Nous souhaite toi la* paix ! » Li ti réponne : « *La* paix *lor zotte* », et li pa ti tardé pou améne ène veau roti.

فَلَمَّا رَاٰۤ اَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ اِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَاَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيْفَةً ۚ قَالُوْا

71. Mais quand li ti trouvé ki zot la main pa pé arrive cotte ça *veau roti-là*, li finne prend zotte pou banne étranzers *hostile*, et li ti senti li effrayé par zotte. Banne-là ti dire :

« Pa pére. En vérité, nous finne envoyé cotte pép Lot. »

لَا تَخَفْ إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلٰى قَوْمِ لُوْطٍ ﴿٧١﴾

72. Et so madame ti pé diboute *à côté*. Li ti riyé. Alors Nous ti donne li bon nouvelle *naissance* Isaac et *oussi* aprés Isaac, Jacob.

وَامْرَاَتُهٗ قَآئِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنٰهَا
بِإِسْحٰقَ ۙ وَمِنْ وَّرَآءِ إِسْحٰقَ يَعْقُوْبَ ﴿٧٢﴾

73. Li ti dire : « Malhére lor moi ! Esse-ki mo pou gagne zenfant alors ki mo ène vié madame et ki mo mari ki là li ène vieillard. En vérité, ça li ène soze étranze ! »

قَالَتْ يٰوَيْلَتٰٓى ءَاَلِدُ وَاَنَا عَجُوْزٌ وَّهٰذَا
بَعْلِيْ شَيْخًا ۖ إِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ عَجِيْبٌ ﴿٧٣﴾

74. Banne-là ti dire : « Esse-ki to étonné are l'orde Allāh ? O habitants ça la caze-là ! Ki Allāh So miséricorde et So banne benedictions déssanne lor zotte ! En vérité, Li Céli Ki Digne dé louanze *et* dé gloire. »

قَالُوْٓا اَتَعْجَبِيْنَ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ رَحْمَتُ
اللّٰهِ وَبَرَكٰتُهٗ عَلَيْكُمْ اَهْلَ الْبَيْتِ ۚ
إِنَّهٗ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ﴿٧٤﴾

75. Et quand la crainte-là ti quitte Abraham et ki bon nouvelle ti vinne cotte li, alà ki li diskite are Nous concernant pép Lot.

فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرٰهِيْمَ الرَّوْعُ وَ
جَآءَتْهُ الْبُشْرٰى يُجَادِلُنَا فِيْ قَوْمِ
لُوْطٍ ﴿٧٥﴾

76. En vérité, Abraham ti clément, li ti éna lé kére bien doux, li ti reste incliné *vers Allāh*.

إِنَّ إِبْرٰهِيْمَ لَحَلِيْمٌ اَوَّاهٌ مُّنِيْبٌ ﴿٧٦﴾

77. « O Abraham ! Reste à l'écart are ça *zaffaire-là*. En vérité, to Seignére finne fini donne So l'orde et certainement ène pinition, ki pa pou capave répoussé, pou attrape banne-là. »

يٰٓإِبْرٰهِيْمُ اَعْرِضْ عَنْ هٰذَا ۚ إِنَّهٗ قَدْ
جَآءَ اَمْرُ رَبِّكَ ۚ وَإِنَّهُمْ اٰتِيْهِمْ عَذَابٌ
غَيْرُ مَرْدُوْدٍ ﴿٧٧﴾

78. Et quand Nou banne méssazers ti vinne cotte Lot, li ti senti li dans la peine à cause banne-là et li ti senti li impuissant pou *faire kit-soze pou* banne-là, et li ti dire : « Ça, li ène zour terribe. »

وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوْطًا سِيْٓءَ
بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَّقَالَ هٰذَا
يَوْمٌ عَصِيْبٌ ﴿٧٨﴾

79. Et, tremblé are la raze, so banne dimounes galoupé ti vinne cotte li. Avant ça *oussi* banne-là ti habitué faire banne mauvais actions. Li ti dire : « O

وَجَآءَهٗ قَوْمُهٗ يُهْرَعُوْنَ إِلَيْهِ ۖ وَمِنْ
قَبْلُ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ السَّيِّاٰتِ ۖ قَالَ

mo pép ! Ça banne-là zotte mo ti-filles ça; même sélon zotte, banne-là bien pur *et mérite respect.* Alors craigne Allāh et pa dézonore moi concernant mo banne invités. Esse-ki péna parmi zotte ène zomme ki droite dans so pensée ? »

يٰقَوْمِ هٰٓؤُلَآءِ بَنٰتِيْ هُنَّ اَطْهَرُ لَكُمْ
فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَلَا تُخْزُوْنِ فِيْ ضَيْفِيْ
اَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَّشِيْدٌ

80. Banne-là *ti sanze tournire conversation-là,* zotte ti réponne : « Certainement to conné ki nous péna aukène droit concernant to banne ti-filles.[47] Et sirement to conné ça ki nous pé rodé. »

قَالُوْا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِيْ بَنٰتِكَ مِنْ
حَقٍّ وَاِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيْدُ

81. Li ti dire : « Si sélement mo ti trouve la force pou *résisté* zotte ou soi ène l'appui bien solide cotte mo capave gagne protection. »

قَالَ لَوْ اَنَّ لِيْ بِكُمْ قُوَّةً اَوْ اٰوِيْٓ اِلٰى
رُكْنٍ شَدِيْدٍ

82. Banne *méssazers*-là ti dire : « O Lot ! En vérité, nous nous banne méssazers to Seignére. Zamais banne-là pou capave arrive ziska toi. Alors *quitte la caze* allé avec to famille dans ène partie la nuite. Et faudré ki personne parmi zotte pa tourné pou guette derriére, excepté to madame. Certainement ça malhére ki pou arrive to pép pou arrive li *oussi.* En vérité, l'hére ki finne soisir pou banne-là *zot pinition,* li lé matin. Esse-ki lé matin li pa prés ? »[48]

قَالُوْا يٰلُوْطُ اِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَّصِلُوْٓا
اِلَيْكَ فَاَسْرِ بِاَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ الَّيْلِ
وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ اَحَدٌ اِلَّا امْرَاَتَكَ
اِنَّهٗ مُصِيْبُهَا مَآ اَصَابَهُمْ اِنَّ
مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ اَلَيْسَ الصُّبْحُ
بِقَرِيْبٍ

---

47. Banne méssants-là ti donne ène tournire pervers are so réponse, dans zenre : 'Ah bon, to pé offére nous to banne ti filles pou ki nous laisse tranquille to banne invités !' li clair ki Prophéte Lot pa ti invite ça banne corrompis-là pou abise l'innocence so banne ti filles.

48. Conseil ça banne méssazers-là montré ki dialogue ente Lot ék so pép ti éna lié divant la porte so la caze alors ki li ti dans l'entrée la caze. Donc banne-là pa finne gagne accés à Lot et à banne dimounes dans so la caze. Zotte ava finne pensé pou révini et faire ène l'entrée par force. Mais zotte pa finne gagne ça plaizir-là parski Lot ék so famille ti quitte la ville ti allé dans la nuite.

83. Et quand Nou l'orde ti vini, Nous ti renverse ça *la ville-là* en bas là-haut et Nous ti faire tombe lor li ène la plie roces l'arzile, couce aprés couce,

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِّنْ سِجِّيلٍ مَّنْضُودٍ ﴿٨٣﴾

84. *Banne roces* ki finne marqué *pou tombé* d'aprés *l'orde* to Seignére. Et ça *kalité traitement-là* li pa loin are banne ki faire inzistice.

مُّسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ ۖ وَمَا هِيَ مِنَ الظّٰلِمِينَ بِبَعِيدٍ ﴿٨٤﴾

R. 8 85. Et *Nous ti avoye* cotte banne Madian zot frére Chou'aib. Li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh. En déhors Li, zotte péna aukène ki digne d'adoration. Et, dans miziré et dans pézé, pa faire *ki dimounes gagne* moinse. En vérité, mo trouve zotte dans prospérité et mo pére pou-zotte pinition ène zour dé destriction ;

وَإِلٰى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۚ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ إِلٰهٍ غَيْرُهُ ۖ وَلَا تَنْقُصُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ إِنِّيٓ أَرٰىكُمْ بِخَيْرٍ وَّإِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ ﴿٨٥﴾

86. « Et ô mo pép ! Donne plein mizire et bon poids avec zistice et pa prive banne dimounes banne sozes ki pou zotte *dé droit*, et pa occasionne trouble lor la terre couma banne séméres désorde.

وَيٰقَوْمِ أَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾

87. « Ça ki Allāh laissé *pou zotte* li meillére pou zotte, si zotte croyants. Et mo pa ène gardien lor zotte. »

بَقِيَّتُ اللّٰهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ۚ وَمَآ أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ﴿٨٧﴾

88. Banne-là ti réponne : « O Chou'aib ! Esse-ki to la Priére ordonne toi ki nous abandonne ça ki nou banne papa grand-papas ti pé adoré ou soi ki nous arrête faire ça ki nous oulé are nou di biens ? Sirement to *pé prend toi pou* ène *dimoune* bien malin ki raisonné. »

قَالُوا يٰشُعَيْبُ أَصَلٰوتُكَ تَأْمُرُكَ أَنْ نَّتْرُكَ مَا يَعْبُدُ أٰبَاؤُنَآ أَوْ أَنْ نَّفْعَلَ فِيٓ أَمْوَالِنَا مَا نَشٰٓؤُا ۖ إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ ﴿٨٨﴾

89. Li ti dire : « O mo pép ! Bé ki zotte pensé, si mo lor ène préve clair dé la part mo Seignére et ki Li finne accorde moi dé So part ène excellent provision ? Et mo pa oulé faire dans zot désavantaze ça ki *mo-même* mo finne empêce zotte

قَالَ يٰقَوْمِ أَرَءَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّي وَرَزَقَنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا ۚ وَمَآ أُرِيدُ أَنْ أُخَالِفَكُمْ إِلٰى مَآ أَنْهٰىكُمْ عَنْهُ ۚ إِنْ أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ

مَا اسْتَطَعْتُ ۚ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ ۚ
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿٨٩﴾

faire. Mo sélement oulé apporte réforme autant ki mo capave. Mo péna pouvoir sauf avec *l'aide* Allāh. Dans Li mo place *mo* confiance et mo tourne vers Li ;

وَيَا قَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِي أَنْ
يُصِيبَكُمْ مِثْلُ مَا أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ
أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَالِحٍ ۚ وَمَا قَوْمُ
لُوطٍ مِنْكُمْ بِبَعِيدٍ ﴿٩٠﴾

90. «Et ô mo pép ! Faudré pa ki *zot* animosité pou moi pousse zotte *dans ène sitiation* cotte pareil malhére arrive zotte couma ti arrive pép Noé ou soi pép Hūd ou soi pép Sāléh ; et pép Lot ki pa loin are zotte ;

وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ ۚ
إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ ﴿٩١﴾

91. « Et dimanne pardon zot Seignére ; ensuite tourne vers Li *avec répentance.* En vérité, mo Seignére Li Bien-Miséricordié, Li Rempli d'affection. »

قَالُوا يَا شُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ كَثِيرًا مِمَّا
تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرَاكَ فِينَا ضَعِيفًا ۖ وَلَوْ
لَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ ۖ وَمَا أَنْتَ عَلَيْنَا
بِعَزِيزٍ ﴿٩٢﴾

92. Banne-là ti réponne : « O Chou'aib ! Nous pa comprend grand soze dans ça ki to dire et certainement nous considére toi couma ène *dimoune* faibe parmi nous. Et si pa ti éna to tribi, certainement nous ti pou lapide toi ; et to péna aukène pouvoir lor nous. »

قَالَ يَا قَوْمِ أَرَهْطِي أَعَزُّ عَلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ
وَاتَّخَذْتُمُوهُ وَرَاءَكُمْ ظِهْرِيًّا ۖ إِنَّ رَبِّي
بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٩٣﴾

93. Li ti dire : « O mo pép ! Dans zot estimation, esse-ki mo tribi li pli puissant ki Allāh ? Et zotte finne mette Li derriére zotte couma ène soze ki pa mérite l'attention. En vérité, Allāh encerclé tout ça ki zotte faire.

وَيَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي
عَامِلٌ ۖ سَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ
عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَاذِبٌ ۖ
وَارْتَقِبُوا إِنِّي مَعَكُمْ رَقِيبٌ ﴿٩٤﴾

94. « Et ô mo pép ! Azir autant ki zotte capave. Moi *oussi* mo pou azir. Zotte pa pou tardé pou conné ki sanne-là ki pou visité par ène pinition ki pou himilié li et *zotte pou conné* ki sanne-là ki mentére. Et attanne; en vérité, mo oussi mo pé attanne avec zotte. »

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَ
الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَ
أَخَذَتِ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ

95. Et quand Nou l'orde ti vini ; par Nou miséricorde, Nous ti sauve Chou'aib et banne ki ti croire avec li. Et pinition ti attrape banne ki ti azir avec

inzistice dé sorte ki zotte ti *transformé en cadaves ki ti* là, plat vente, dans zot la cazes,

فَاَصْبَحُوْا فِيْ دِيَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ ۝٩٥

96. Couma dire zamais zotte ti habite là. Attention ! Malédiction lor banne Madian pareil couma banne Thamōūd ti maudit *avant zotte* !

كَاَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ؕ اَلَا بُعْدًا لِّمَدْيَنَ كَمَا بَعِدَتْ ثَمُوْدُ ۝٩٦

R9 97. Et, en vérité, Nous ti avoye Moïse avec Nou banne Signes et *avec* ène arguiment clair et convaincant,

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوْسٰى بِاٰيٰتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ۝٩٧

98. Cotte Pharaon et so banne séfs ; et banne-là ti pé suive l'orde Pharaon alors ki Pharaon so l'orde pa ti raisonnabe.

اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ فَاتَّبَعُوْٓا اَمْرَ فِرْعَوْنَ ۚ وَمَآ اَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيْدٍ ۝٩٨

99. Li pou marce divant so pép Zour Rézirection, et li pou déssanne banne-là l'endroit cotte pou rente dans di Fé *pareil couma améne troupeau place pou boire dilo.* Et destination cotte pou faire déssanne-là li bien mauvais !

يَقْدُمُ قَوْمَهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَاَوْرَدَهُمُ النَّارَ ؕ وَبِئْسَ الْوِرْدُ الْمَوْرُوْدُ ۝٩٩

100. Et ène malédiction ti poursuive banne-là ici-même et *li pou poursuive banne-là* Zour Rézirection. Cadeau-là bien mauvais et oussi banne ki récévoir cadeau-là !

وَاُتْبِعُوْا فِيْ هٰذِهٖ لَعْنَةً وَّيَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ بِئْسَ الرِّفْدُ الْمَرْفُوْدُ ۝١٠٠

101. Ça faire partie nouvelles *ça* banne la villes-là. Nous pé raconte toi ça. Éna parmi ki encore dibouté, *éna parmi* ki finne zetté à terre complétement, *pareil couma faire la moisson céréales.*

ذٰلِكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ الْقُرٰى نَقُصُّهٗ عَلَيْكَ مِنْهَا قَآئِمٌ وَّحَصِيْدٌ ۝١٠١

102. Et Nous pa ti faire banne-là aukène inzistice, mais banne-là ti inziste envers zotte-mêmes ; et zot banne divinités ki zotte ti pé invoqué en déhors Allāh pa ti servi zotte nanrien quand l'orde to Seignére ti vini. Et banne-là ti sélement augmente zot la perte.

وَمَا ظَلَمْنٰهُمْ وَلٰكِنْ ظَلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فَمَآ اَغْنَتْ عَنْهُمْ اٰلِهَتُهُمُ الَّتِيْ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ لَّمَّا جَآءَ اَمْرُ رَبِّكَ ؕ وَمَا زَادُوْهُمْ غَيْرَ تَتْبِيْبٍ ۝١٠٢

103. Et coumme ça-même to Seignére So pinition quand Li attrape banne la villes alors ki zotte pé faire le mal. En vérité, So pinition li donne boucoup doulére, *et* li sévére.

وَكَذٰلِكَ اَخۡذُ رَبِّكَ اِذَاۤ اَخَذَ الۡقُرٰى وَ
هِىَ ظَالِمَةٌ ؕ اِنَّ اَخۡذَهٗۤ اَلِيۡمٌ شَدِيۡدٌ ﴿۱۰۳﴾

104. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou dimoune ki pére pinition l'Aute lé monde-là. Ça, li ène zour cotte *tout* banne dimounes pou rassemblé. Et ça, li ène zour ki pou témoigné *par tout banne dimounes.*

اِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّمَنۡ خَافَ عَذَابَ
الۡاٰخِرَةِ ؕ ذٰلِكَ يَوۡمٌ مَّجۡمُوۡعٌ ۙ لَّهُ
النَّاسُ وَذٰلِكَ يَوۡمٌ مَّشۡهُوۡدٌ ﴿۱۰۴﴾

105. Et Nous pou rétarde li sélement pou ène lé temps fixé.

وَمَا نُؤَخِّرُهٗۤ اِلَّا لِاَجَلٍ مَّعۡدُوۡدٍ ؕ ﴿۱۰۵﴾

106. Zour ki ça pou vini, aukène l'âme pa pou causé excepté avec *Allāh* So permission. Et parmi banne-là, *pou éna ki* banne malsancés et *lé-zautes ki pou* banne bienhérés.

يَوۡمَ يَاۡتِ لَا تَكَلَّمُ نَفۡسٌ اِلَّا بِاِذۡنِهٖ ۚ
فَمِنۡهُمۡ شَقِىٌّ وَّسَعِيۡدٌ ﴿۱۰۶﴾

107. Concernant banne malsancés, banne-là pou dans di Fé. Là-dans, zotte pou éna soupirs et sanglots.

فَاَمَّا الَّذِيۡنَ شَقُوۡا فَفِى النَّارِ لَهُمۡ فِيۡهَا
زَفِيۡرٌ وَّشَهِيۡقٌ ۙ ﴿۱۰۷﴾

108. Banne-là pou reste là-dans tant ki banne lé ciéls et la terre pou diré à moins ki to Seignére décide autrement. En vérité, to Seignére faire ça ki Li oulé.

خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوٰتُ وَ
الۡاَرۡضُ اِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَ ؕ اِنَّ رَبَّكَ
فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيۡدُ ﴿۱۰۸﴾

109. Et concernant banne ki pou bienhéré, zotte pou dans Paradis, zotte pou reste là-dans tant ki banne lé ciéls et la terre pou diré à moins ki to Seignére décide autrement — ène cadeau ki zamais pa pou coupé.

وَاَمَّا الَّذِيۡنَ سُعِدُوۡا فَفِى الۡجَنَّةِ
خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوٰتُ وَ
الۡاَرۡضُ اِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَ ؕ عَطَآءً غَيۡرَ
مَجۡذُوۡذٍ ﴿۱۰۹﴾

110. Alors, pa bizin to dans aukène doute concernant ça ki banne-là adoré. Banne-là pé adore sélement couma zotte banne papa grand-papas ti pé adoré avant. Et certainement, Nous pou paye banne-là pleinment zot part sans diminition.

فَلَا تَكُ فِىۡ مِرۡيَةٍ مِّمَّا يَعۡبُدُ هٰۤؤُلَآءِ ؕ
مَا يَعۡبُدُوۡنَ اِلَّا كَمَا يَعۡبُدُ اٰبَآؤُهُمۡ مِّنۡ
قَبۡلُ ؕ وَاِنَّا لَمُوَفُّوۡهُمۡ نَصِيۡبَهُمۡ غَيۡرَ
مَنۡقُوۡصٍ ﴿۱۱۰﴾

R 10 111. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse Live-là, mais ti éna banne désaccords lor là. Et si pa ti éna ène l'orde ki to Seignére finne déza prononcé, certainement ça *zaffaire-là* ti pou finne zizé ente zotte *par Allāh.* Et, certainement, banne-là zotte dans ène doute ki pé troublé zotte lor ça *Coran-là,*

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ فَاخْتُلِفَ فِيْهِ ۭ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۭ وَاِنَّهُمْ لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيْبٍ ﴿١١١﴾

112. Et, certainement to Seignére pou donne banne-là, zotte-tout, pleinement *fruit* zot banne actions. En vérité Li Bien-Conscient ça ki banne-là faire.

وَاِنَّ كُلًّا لَّمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ اَعْمَالَهُمْ ۭ اِنَّهٗ بِمَا يَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿١١٢﴾

113. Donc reste droite couma finne ordonne toi *faire*, et *oussi* banne ki finne tourne avec toi *vers Allāh* avec répentance. Et *ô croyants* pa dépasse banne limites. En vérité, Li pé guette bien ça ki zotte faire.

فَاسْتَقِمْ كَمَآ اُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا ۭ اِنَّهٗ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿١١٣﴾

114. Et pa incliné côté banne ki faire le mal, sinon di Fé pou touce zotte *oussi* ; et pa pou éna banne camarades pou zotte en déhors Allāh; ensuite pa pou donne-zotte aukène aide.

وَلَا تَرْكَنُوْٓا اِلَى الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ ۙ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ اَوْلِيَاۗءَ ثُمَّ لَا تُنْصَرُوْنَ ﴿١١٤﴾

115. Et observe la Priére dans commencement li zour et dans so la fin, et dans certaine parties la nuite *ki costé are li zour.* En vérité, banne vertus éloigne banne mauvais. Ça li ène *grand* conseil pou banne ki donne conseil.

وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفًا مِّنَ الَّيْلِ ۭ اِنَّ الْحَسَنٰتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّاٰتِ ۭ ذٰلِكَ ذِكْرٰى لِلذّٰكِرِيْنَ ﴿١١٥﴾

116. Et montré patience. Et, en vérité, Allāh pa laisse perdi récompense banne ki faire le bien.

وَاصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١١٦﴾

117. Bé ki faire pa ti éna dans banne zénérations avant zotte, banne dimounes ki éna intellizence ki ti pou interdire corription lor la terre, excepté ène ti nombre ki Nous ti sauvé d'ente banne-là ? Mais banne inzistes ti suive ça *banne*

فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُوْنِ مِنْ قَبْلِكُمْ اُولُوْا بَقِيَّةٍ يَّنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الْاَرْضِ اِلَّا قَلِيْلًا مِّمَّنْ اَنْجَيْنَا مِنْهُمْ ۚ وَاتَّبَعَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مَآ اُتْرِفُوْا فِيْهِ وَ

zaffaires ki ti donne-zotte l'aise et confort, et zotte ti banne coupabes.

كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿١١٧﴾

118. Et li pa dans *mazesté* to Seignére ki Li détruire banne la villes à tort alors ki zot habitants pé améne réforme.

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ﴿١١٨﴾

119. Et si to Seignére ti oulé, certainement Li ti pou faire l'himanité vinne ène sél comminauté, mais banne-là ti pou continié reste en désaccord ente zotte,

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ ﴿١١٩﴾

120. Excepté banne ki to Seignére finne faire-zotte miséricorde. Et pour ça, ki Li finne créé banne-là. Mais parole to Seignére pou accompli : « En vérité, Mo pou rempli l'Enfer avec banne djinns et banne dimounes *désobéissant* zotte tout ensamme. »

إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ ۚ وَلِذَٰلِكَ خَلَقَهُمْ ۗ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٢٠﴾

121. Et Nous pé raconte toi tout banne nouvelles *important* banne Méssazers *pou ki* par ça Nous faire to lé kére vinne ferme. Et la vérité finne vinne cotte toi là-dans, et ène récommandation et ène rappel pou banne croyants.

وَكُلًّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ ۚ وَجَاءَكَ فِي هَٰذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾

122. Et dire banne ki pa croire : « Azir autant ki zotte capave ; certainement *nous oussi* nous pou continié azir. »

وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنَّا عَامِلُونَ ﴿١٢٢﴾

123. « Et attanne, certainement *nous oussi* nous pé attanne. »

وَانْتَظِرُوا ۖ إِنَّا مُنْتَظِرُونَ ﴿١٢٣﴾

124. Et, banne lé ciéls et la terre, zot banne kit-sozes ki caciette, zotte pou Allāh et tout banne zaffaires pou rétourne vers Li. Alors adore-Li et place *to* confiance dans Li. Et to Seignére Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٢٤﴾

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Alif Lām Rā = Mo-Même Allāh, Mo trouvé. Ça li banne versets Live clair-là.

الٓرٰ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿٢﴾

3. En vérité, Nous finne faire li déssanne — Coran-là *ène Live souvent récité* — en arabe *ène langue clair ki exprime li bien* pou ki zotte capave comprend.

اِنَّاۤ اَنْزَلْنٰهُ قُرْءٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ
تَعْقِلُوْنَ ﴿٣﴾

4. Grâce à ça Coran ki Nous finne révéle toi, Nous raconte toi meillére récit *dans banne faits ki finne établi* alors ki avant ça to ti dans banne ki pa ti au courant.

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ اَحْسَنَ الْقَصَصِ
بِمَاۤ اَوْحَيْنَاۤ اِلَيْكَ هٰذَا الْقُرْاٰنَ ۖ وَ
اِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهٖ لَمِنَ الْغٰفِلِيْنَ ﴿٤﴾

5. *Rappelle* quand Joseph ti dire so papa : « O mo papa ! En vérité, mo finne trouvé *dans rêve* onze zétoiles et soleil et la line, mo finne trouve zotte pé faire moi obéissance. »

اِذْ قَالَ يُوْسُفُ لِاَبِيْهِ يٰۤاَبَتِ اِنِّيْ
رَاَيْتُ اَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَّ الشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ رَاَيْتُهُمْ لِيْ سٰجِدِيْنَ ﴿٥﴾

6. Li ti dire : « O mo garçon chéri ! Pa raconte to banne fréres to rêve-là, sinon banne-là pou faire kik complot conte toi. En vérité, Satan li ène ennemi déclaré pou l'homme. »

قَالَ يٰبُنَيَّ لَا تَقْصُصْ رُءْيَاكَ عَلٰۤى
اِخْوَتِكَ فَيَكِيْدُوْا لَكَ كَيْدًا ؕ اِنَّ
الشَّيْطٰنَ لِلْاِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿٦﴾

7. « Et *li pou* coumme ça-même; to Seignére pou soisir toi, et Li pou enseigne toi interprétation banne narrations *divine* et Li pou accompli So banne grâces lor toi et lor famille Jacob, pareil couma avant Li ti accompli ça lor to dé grand-papas Abraham et Isaac. En vérité, to Seignére, Li Conne-Tout et Li Bien-Saze. »

وَكَذٰلِكَ يَجْتَبِيْكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ
تَاْوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكَ
وَعَلٰۤى اٰلِ يَعْقُوْبَ كَمَاۤ اَتَمَّهَا عَلٰۤى
اَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلُ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ ؕ
اِنَّ رَبَّكَ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٧﴾ ع ١ ١١

R2 8. En vérité, dans *récit* Joseph et so banne fréres, éna banne Signes pou banne ki pose questions.

لَقَدْ كَانَ فِيْ يُوْسُفَ وَاِخْوَتِهٖۤ اٰيٰتٌ
لِّلسَّآئِلِيْنَ ﴿٨﴾

9. *Rappelle* quand banne-là ti dire : « En vérité, nou papa content Joseph et so frére plisse ki nous, alors ki nous ène groupe fort. Certainement, nou papa li dans ène l'erréré ki clair.

إِذْ قَالُوْا لَيُوْسُفُ وَ اَخُوْهُ اَحَبُّ إِلٰٓى
اَبِيْنَا مِنَّا وَ نَحْنُ عُصْبَةٌ ۚ إِنَّ اَبَانَا
لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٩﴾

10. « Tué Joseph, ou soi zette-li dans kik l'endroit pou ki l'attention zot papa reste zisse pou zotte et pou ki *avec répentance* zotte vinne banne bon dimounes aprés ça »

اقْتُلُوْا يُوْسُفَ اَوِ اطْرَحُوْهُ اَرْضًا يَّخْلُ
لَكُمْ وَجْهُ اَبِيْكُمْ وَ تَكُوْنُوْا مِنْۢ بَعْدِهٖ
قَوْمًا صٰلِحِيْنَ ﴿١٠﴾

11. Ène ki ti éna pou causé dans banne-là ti dire : « Pa tué Joseph, mais zette-li dans fond ène puits, kik caravane ava ramasse li. »

قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ لَا تَقْتُلُوْا يُوْسُفَ وَ اَلْقُوْهُ
فِيْ غَيٰبَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطْهُ بَعْضُ
السَّيَّارَةِ إِنْ كُنْتُمْ فٰعِلِيْنَ ﴿١١﴾

12. Banne-là ti dire : « O nou papa ! Bé ki arrive toi ki to péna confiance dans nous concernant Joseph alors ki, en vérité, nous oulé so bien-être ?

قَالُوْا يٰٓاَبَانَا مَا لَكَ لَا تَاْمَنَّا عَلٰى يُوْسُفَ
وَ إِنَّا لَهٗ لَنٰصِحُوْنَ ﴿١٢﴾

13. « Avoye-li are nous dimain. *Coumme-ça* li ava divertir-li et li ava zoué et, certainement nous pou sirveille li. »

اَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَّرْتَعْ وَ يَلْعَبْ
وَ إِنَّا لَهٗ لَحٰفِظُوْنَ ﴿١٣﴾

14. Li ti dire : « En vérité, ça faire moi sagrin ki zotte améne li *are zotte* et mo pére ki lou-loup manze li alors ki zotte faire néglizence dans veille li. »

قَالَ إِنِّيْ لَيَحْزُنُنِيْٓ اَنْ تَذْهَبُوْا بِهٖ
وَ اَخَافُ اَنْ يَّاْكُلَهُ الذِّئْبُ وَ اَنْتُمْ
عَنْهُ غٰفِلُوْنَ ﴿١٤﴾

15. Banne-là ti dire : « Si lou-loup manze li, tandisse ki nous ène groupe fort, alors, certainement, nous pou banne *grand* perdants. »

قَالُوْا لَئِنْ اَكَلَهُ الذِّئْبُ وَ نَحْنُ
عُصْبَةٌ إِنَّآ إِذًا لَّخٰسِرُوْنَ ﴿١٥﴾

16. Et quand banne-là ti améne li *are zotte* et zotte ti tombe d'accord pou dépose li dans fond ène puits; et Nous ti donne-li ène révélation : « Certainement, *ène zour* to pou informe banne-là ça zaffaire ki zotte ti faire-là, alors ki zotte pa pou réalizé *ki sanne-là toi.* »

فَلَمَّا ذَهَبُوْا بِهٖ وَ اَجْمَعُوْٓا اَنْ يَّجْعَلُوْهُ
فِيْ غَيٰبَتِ الْجُبِّ ۚ وَ اَوْحَيْنَآ إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ
بِاَمْرِهِمْ هٰذَا وَ هُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿١٦﴾

17. Et, à soir, banne-là ti vinne cotte zot papa, zotte ti pé ploré.

وَجَآءُوۡۤ اَبَاهُمۡ عِشَآءً يَّبۡكُوۡنَ ﴿۱۷﴾

18. Banne-là ti dire : « O nou papa ! Nous ti alle faire lé course galoupé et nous ti quitte Joseph cotte nou banne zaffaires et lou-loup finne manze li et to pa pou croire nous, même si nous pé cause la vérité. »

قَالُوۡا يٰۤاَبَانَاۤ اِنَّا ذَهَبۡنَا نَسۡتَبِقُ وَتَرَكۡنَا يُوۡسُفَ عِنۡدَ مَتَاعِنَا فَاَكَلَهُ الذِّئۡبُ ۚ وَمَاۤ اَنۡتَ بِمُؤۡمِنٍ لَّنَا وَلَوۡ كُنَّا صٰدِقِيۡنَ ﴿۱۸﴾

19. Et banne-là ti vinne avec fausse di-sang lor so sémize. Li ti dire : « Mais zot l'esprit finne faire ça action *criminel*-là paraîte facile et ordinaire pou zotte. Donc, *mo pou montré* ène patience convénabe. Et are Allāh Li-Même ki bizin dimanne aide conte ça ki zotte pé affirmé-là. »

وَجَآءُوۡ عَلٰى قَمِيۡصِهٖ بِدَمٍ كَذِبٍ ؕ قَالَ بَلۡ سَوَّلَتۡ لَـكُمۡ اَنۡفُسُكُمۡ اَمۡرًا ؕ فَصَبۡرٌ جَمِيۡلٌ ؕ وَاللّٰهُ الۡمُسۡتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُوۡنَ ﴿۱۹﴾

20. Et ène caravane voyazéres ti arrivé et banne-là ti avoye zotte puizére dilo, et li finne déssanne so séau *dans puits-là.* Li dire : « O *banne dimounes caravane* bon nouvelle ! Alà ène garcon ! » Et banne-là ti caciette-li couma ène marsandise. Et Allāh conne bien ça ki banne-là ti faire.

وَجَآءَتۡ سَيَّارَةٌ فَاَرۡسَلُوۡا وَارِدَهُمۡ فَاَدۡلٰى دَلۡوَهٗ ؕ قَالَ يٰبُشۡرٰى هٰذَا غُلٰمٌ ؕ وَاَسَرُّوۡهُ بِضَاعَةً ؕ وَاللّٰهُ عَلِيۡمٌۢ بِمَا يَعۡمَلُوۡنَ ﴿۲۰﴾

21. Et banne-là ti vanne li pou ène prix dérizoire, pou impé dirham. Et zotte pa ti intéressé *pou gagne kik profit* are li.

وَشَرَوۡهُ بِثَمَنٍۢ بَخۡسٍ دَرَاهِمَ مَعۡدُوۡدَةٍ ۚ وَكَانُوۡا فِيۡهِ مِنَ الزّٰهِدِيۡنَ ﴿۲۱﴾

R3 22. Et, Ézyptien ki ti aceté li, li ti dire so madame : « Ranne so sézour honorabe *parmi nous.* Li possibe ki li pou itile pou nous ou soi *ki* nous capave adopté li couma nou garcon. » Et coumme ça-même Nous ti établi Joseph dans pays-là et pou ki Nous enseigne li interprétation banne narrations. Et Allāh Li éna plein pouvoir lor So décision, mais la plipart banne dimounes pa conné.

وَقَالَ الَّذِى اشۡتَرٰٮهُ مِنۡ مِّصۡرَ لِامۡرَاَتِهٖۤ اَكۡرِمِىۡ مَثۡوٰٮهُ عَسٰۤى اَنۡ يَّنۡفَعَنَاۤ اَوۡ نَـتَّخِذَهٗ وَلَدًا ؕ وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوۡسُفَ فِى الۡاَرۡضِ وَلِنُعَلِّمَهٗ مِنۡ تَاۡوِيۡلِ الۡاَحَادِيۡثِ ؕ وَاللّٰهُ غَالِبٌ عَلٰۤى اَمۡرِهٖ وَلٰـكِنَّ اَكۡثَرَ النَّاسِ لَا يَعۡلَمُوۡنَ ﴿۲۲﴾

23. Et quand li ti gagne so *l'âze* matirité, Nous ti accorde li *bon* zizement

وَلَمَّا بَلَغَ اَشُدَّهٗۤ اٰتَيۡنٰهُ حُكۡمًا وَّ

عِلْمًا ۚ وَكَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٢٣﴾

et connaissance. Et coumme ça-même Nous récompense banne ki faire le bien.

وَرَاوَدَتْهُ الَّتِيْ هُوَ فِيْ بَيْتِهَا عَنْ
نَّفْسِهٖ وَغَلَّقَتِ الْاَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ
لَكَ ۚ قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اِنَّهٗ رَبِّيْٓ اَحْسَنَ
مَثْوَايَ ۚ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٢٤﴾

24. Et ça *madame* ki dans so la caze-même, li *Joseph* ti pé resté, ti rode séduire li conte so volonté. Et li ti vérouille *tout* banne la portes et li ti dire *li* : « Vini astére-là. » Li ti réponne : « Mo serce protection are Allāh ! En vérité, Li mo Seignére. Li finne ranne mo sézour *cotte zotte* honorabe. En vérité, banne inzistes *ki* pa réissi. »

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهٖ ۚ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَآ اَنْ
رَّاٰ بُرْهَانَ رَبِّهٖ ۚ كَذٰلِكَ لِنَصْرِفَ
عَنْهُ السُّوْٓءَ وَالْفَحْشَآءَ ۚ اِنَّهٗ مِنْ
عِبَادِنَا الْمُخْلَصِيْنَ ﴿٢٥﴾

25. Et *madame-là* li ti fini faire so désir ferme pou li ; et *Joseph li*, li ti pou éna désir pour madame-là si li pa ti trouve Signe so Seignére. *Li ti* coumme ça-même pou ki Nous éloigne li are le mal et l'indécence. En vérité, li ti *ène* dans Nou banne Servitéres soisi.

وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيْصَهٗ مِنْ
دُبُرٍ وَّاَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ ۚ قَالَتْ
مَا جَزَآءُ مَنْ اَرَادَ بِاَهْلِكَ سُوْٓءًا اِلَّآ
اَنْ يُّسْجَنَ اَوْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٢٦﴾

26. Et, sakène pli vite ki l'aute, tout lé-dé ti galoupe dans direction la porte et *madame-là l'hére li essaye risse li,* li finne décire so sémize par derriére, et zotte ti trouve *madame-là* so seignére cotte la porte. *Madame-là li* li ti dire : « Bé ki pinition éna pou dimoune ki ti pé rode faire le mal are to madame excepté l'emprisonnement ou soi ène pinition ki donne boucoup doulére ? »

قَالَ هِيَ رَاوَدَتْنِيْ عَنْ نَّفْسِيْ وَشَهِدَ
شَاهِدٌ مِّنْ اَهْلِهَا ۚ اِنْ كَانَ قَمِيْصُهٗ
قُدَّ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ
الْكٰذِبِيْنَ ﴿٢٧﴾

27. *Joseph li,* li ti dire : « Li-même ki ti pé rode séduire moi conte mo volonté. » Et ène témoin dans *madame-là* so la caze ti témoigné *li ti dire* : « Si so sémize li déciré par divant, alors *madame-là* li pé dire la vérité, et *l'aute-là* li *ène* dans banne mentéres.

وَاِنْ كَانَ قَمِيْصُهٗ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ
فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿٢٨﴾

28. « Mais si so sémize li déciré par derriére, alors *madame-là* li finne cause menti et *li Joseph* li *ène* dans banne véridiques. »

29. Alors quand *mari-là* li finne trouve ki so sémize li déciré par derriére, li ti dire : « En vérité, ça li ène ruse de zot part *ô banne madames.* Zot ruse li vraimême grand.

فَلَمَّا رَاٰ قَمِيْصَهٗ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ اِنَّهٗ
مِنْ كَيْدِكُنَّ ۭ اِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيْمٌ ﴿٢٩﴾

30. « O Joseph ! Passe lor là. Et *toi ô femme* ! Dimanne pardon pou to pécé. Certainement, to *ène* dans banne coupabes. »

يُوْسُفُ اَعْرِضْ عَنْ هٰذَا ٿ وَ
اسْتَغْفِرِيْ لِذَنْۢبِكِ ښ اِنَّكِ كُنْتِ مِنَ
الْخٰطِـِٕيْنَ ﴿٣٠﴾ ع ٣ ١٣

R4 31. Et banne madames dans la ville ti dire : « Azize so madame serce pou séduire so zéne esclave conte so volonté. Li finne ranne li folle d'amour. En vérité, nous trouve *ki madame-là* li dans ène l'errére ki clair. »

وَ قَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِيْنَةِ امْرَاَتُ
الْعَزِيْزِ تُرَاوِدُ فَتٰىهَا عَنْ نَّفْسِهٖ ج
قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا ۭ اِنَّا لَنَرٰىهَا فِيْ ضَلٰلٍ
مُّبِيْنٍ ﴿٣١﴾

32. Et quand *madame-là* li ti tanne zot fourberie, li ti avoye serce banne-là et li ti prépare ène répas pou zotte, et li ti donne sakène d'ente zotte ène couteau, et *ensuite* li ti dire *Joseph* : « Présente-toi divant banne-là. » Et quand banne-là ti guette li, zotte ti trouvé ki li éna ène grand rang et, *dans zot l'étonnement* zotte ti coupe zot la mains[49] et zotte ti dire : « Gloire à Allāh ! Ça li pa ène être himain. Li pa l'aute ki ène anze noble. »

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ اَرْسَلَتْ
اِلَيْهِنَّ وَ اَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَاً وَّ اٰتَتْ
كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّيْنًا وَّ قَالَتِ
اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ ج فَلَمَّا رَاَيْنَهٗ اَكْبَرْنَهٗ وَ
قَطَّعْنَ اَيْدِيَهُنَّ وَ قُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا
هٰذَا بَشَرًا ۭ اِنْ هٰذَا اِلَّا مَلَكٌ كَرِيْمٌ ﴿٣٢﴾

33. *Madame-là* li ti dire : « Et alà li là, concernant li-même zotte ti blâme moi. Vraimême mo ti serce pou séduire li conte so volonté. Mais li finne protéze li *conte pécé.* Et *astére*, si li pa faire ça ki mo commanne li *pou faire*, certainement li pou emprisonné et himilié. »

قَالَتْ فَذٰلِكُنَّ الَّذِيْ لُمْتُنَّنِيْ فِيْهِ ۭ وَ
لَقَدْ رَاوَدْتُّهٗ عَنْ نَّفْسِهٖ فَاسْتَعْصَمَ ۭ وَ
لَىِٕنْ لَّمْ يَفْعَلْ مَاۤ اٰمُرُهٗ لَيُسْجَنَنَّ وَ
لَيَكُوْنًا مِّنَ الصّٰغِرِيْنَ ﴿٣٣﴾

---

49. 'Qatt'ana aydiyahounna' : 'zotte ti coupe zot la mains'. Sélon Imām Rāghib, capave prend ça dans sens litéral et oussi dans sens figuiré. Puisseqé ' Qat'ana' vé dire 'zotte ti coupé', 'Qatt'ana' vé dire 'zotte ti coupe bien même. Donc, ici nous bizin prend ça dans so sens figuiré : 'zotte ti admette défaite (zotte finne comprend ki Joseph en déhors zot portée).

34. Li ti dire : « O mo Seignére ! Mo préfére prison ki ça cotte banne-là pé invite moi. Et si to pa éloigne are moi zot banne ruses, mo pou verse vers zotte et mo pou vinne *ène* dans banne ignorants. »

قَالَ رَبِّ السِّجْنُ اَحَبُّ اِلَيَّ مِمَّا
يَدْعُوْنَنِيْٓ اِلَيْهِ ۚ وَاِلَّا تَصْرِفْ عَنِّيْ
كَيْدَهُنَّ اَصْبُ اِلَيْهِنَّ وَاَكُنْ مِّنَ
الْجٰهِلِيْنَ ﴿٣٤﴾

35. Alors so Seignére ti accepté so la priére et Li ti éloigne are li zot complot. En vérité, Li-Même Ki Bien-Tandé, Ki Conne-Tout.

فَاسْتَجَابَ لَهٗ رَبُّهٗ فَصَرَفَ عَنْهُ
كَيْدَهُنَّ ۭ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿٣٥﴾

36. Ensuite li ti paraîte pou banne *séfs*-là, aprés ki banne-là ti trouve banne signes *so innocence* ki *pou préserve zot répitation* zotte bizin emprisonne li pou kik lé temps.

ثُمَّ بَدَا لَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا رَاَوُا الْاٰيٰتِ
لَيَسْجُنُنَّهٗ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿٣٦﴾

R5 37. Et avec li, dé zommes ki zéne ti rente dans prison. Ène dans ça dé-là ti dire : « En vérité, mo finne trouve moi *dans rêve* pé craze *raisin* pou *faire* di vin. » Et l'aute-là ti dire : « Mo finne trouve moi *dans rêve* pé saryé di pain lor mo la tête, zoiseaux ti pé manze là-dans. Renseigne-nous lor so interprétation. En vérité, nous trouvé ki to *ène* dans banne ki faire le bien. »

وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيٰنِ ۭ قَالَ
اَحَدُهُمَآ اِنِّيْٓ اَرٰىنِيْٓ اَعْصِرُ خَمْرًا ۚ وَ
قَالَ الْاٰخَرُ اِنِّيْٓ اَرٰىنِيْٓ اَحْمِلُ فَوْقَ
رَاْسِيْ خُبْزًا تَاْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ ۭ نَبِّئْنَا
بِتَاْوِيْلِهٖ ۚ اِنَّا نَرٰىكَ مِنَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٣٧﴾

38. Li ti réponne : « Nourritire ki servi zotte pa pou encore arrive cotte zotte-dé sans ki mo pa finne faire zotte-dé conne so interprétation avant ki ça *nourritire-là* vinne cotte zotte. Ça li faire partie ça ki mo Seignére finne enseigne moi. En vérité, mo finne rénonce la rélizion banne dimounes ki pa croire dans Allāh et ki nié l'Aute lé monde.

قَالَ لَا يَاْتِيْكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقٰنِهٖٓ
اِلَّا نَبَّاْتُكُمَا بِتَاْوِيْلِهٖ قَبْلَ اَنْ
يَّاْتِيَكُمَا ۭ ذٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِيْ رَبِّيْ ۭ
اِنِّيْ تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُوْنَ
بِاللّٰهِ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿٣٨﴾

39. « Et mo finne suive la rélizion mo banne papa grand-papas, Abraham, Isaac et Jacob. Li pa possibe pou nous, ki nous associé kik kit-soze are Allāh. Ça, li à cause la grâce Allāh lor nous et lor l'himanité, mais la plipart dimounes péna réconnaissance.

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ اٰبَآءِيْٓ اِبْرٰهِيْمَ وَ
اِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ ۭ مَا كَانَ لَنَآ اَنْ
نُّشْرِكَ بِاللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ۭ ذٰلِكَ مِنْ فَضْلِ
اللّٰهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَشْكُرُوْنَ ﴿٣٩﴾

40. « O mo dé compagnons prison ! Esse-ki ène banne seignéres différent, zotte ki meillére ou soi Allāh Céli Ki Ène Sél, Ki domine tout *par So gloire et So mazesté siprême* ?

يٰصَاحِبَيِ السِّجْنِ ءَاَرْبَابٌ مُّتَفَرِّقُوْنَ
خَيْرٌ اَمِ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٤٠﴾

41. « Zotte pa pé adore nanrien en dehors Li mais banne *simpe* noms ki zotte et zot banne papa grand-papas finne donné pou banne *sipposé divinités*-là. *Et* Allāh pa finne faire déssanne aukène autorité pou ça. Décision li pou Allāh *Tout-Sél.* Li finne donne l'orde ki zotte pa bizin adore aukène excepté Li. Ça, li la rélizion ki bien droite et ki aide *lé zautes* pou vinne droite,[50] mais la plipart dimounes pa conné.

مَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖٓ اِلَّآ اَسْمَآءً
سَمَّيْتُمُوْهَآ اَنْتُمْ وَاٰبَآؤُكُمْ مَّآ اَنْزَلَ
اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ ؕ اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِ ؕ
اَمَرَ اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّآ اِيَّاهُ ؕ ذٰلِكَ
الدِّيْنُ الْقَيِّمُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٤١﴾

42. « O mo dé compagnons prison ! En cé ki concerne ène dans zotte-dé, li pou verse di vin pou so maîte boire, et concernant l'aute, li pou cricifié et zoiseaux pou manze impé dans so la tête. Zaffaire ki zotte ti envie conné finne fini décidé. »

يٰصَاحِبَيِ السِّجْنِ اَمَّآ اَحَدُكُمَا فَيَسْقِيْ
رَبَّهٗ خَمْرًا ۚ وَاَمَّا الْاٰخَرُ فَيُصْلَبُ
فَتَاْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَّاْسِهٖ ؕ قُضِيَ
الْاَمْرُ الَّذِيْ فِيْهِ تَسْتَفْتِيٰنِ ﴿٤٢﴾

43. Et li ti dire céli, ki li pensé pou sappé dans ça dé-là : « Mentionne-moi cotte to maîte. » Mais Satan ti faire ki li ti oublié mentionne li are so maîte. Donc li *Joseph* ti reste dans prison pou impé l'années.

وَقَالَ لِلَّذِيْ ظَنَّ اَنَّهٗ نَاجٍ مِّنْهُمَا
اذْكُرْنِيْ عِنْدَ رَبِّكَ ۫ فَاَنْسٰىهُ الشَّيْطٰنُ
ذِكْرَ رَبِّهٖ فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ
سِنِيْنَ ﴿٤٣﴾ ع ٥ ١٥

R6 44. Et lé Roi ti dire : « En vérité, mo *finne* trouve *dans rêve* sept vaces gras ki sept *vaces* bien maigue *ti* pé manze zotte et *mo finne trouve oussi* sept zépis vert *di blé* et *sept* lé zautes *ki ti* sec. O banne séfs ! Explique-moi signification mo rêve si zotte conne interpréte rêve. »

وَقَالَ الْمَلِكُ اِنِّيْٓ اَرٰى سَبْعَ بَقَرٰتٍ
سِمَانٍ يَّاْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَّسَبْعَ
سُنْۢبُلٰتٍ خُضْرٍ وَّاُخَرَ يٰبِسٰتٍ ؕ يٰٓاَيُّهَا
الْمَلَاُ اَفْتُوْنِيْ فِيْ رُءْيَايَ اِنْ كُنْتُمْ
لِلرُّءْيَا تَعْبُرُوْنَ ﴿٤٤﴾

---

50. 'Qayyim' vé dire oussi : céli ki fort, puissant, ferme. Là-dans, éna oussi sens dé capacité pou rédressé, pou corrizé. Banne principes fondamental ki éna dans tout banne rélizions-révélé et ki pa sanzé, c'est 'Dīn oul-Qayyimah'(lire verset 98:6)

45. Banne-là ti réponne : « Banne rêves embrouillé *ça.* Et nous pa conne interpréte *ça* banne rêves-là. »

قَالُوْٓا اَضْغَاثُ اَحْلَامٍ ۚ وَمَا نَحْنُ بِتَاْوِيْلِ الْاَحْلَامِ بِعٰلِمِيْنَ ﴿٤٥﴾

46. Et dimoune ki ti sappé dans ça dé *prisonniers*-là, ki, aprés ène longue lé temps li finne rappelle *Joseph*, li ti dire : « Mo pou faire zotte conne so interprétation, alors avoye-moi *cotte Joseph.* »

وَقَالَ الَّذِيْ نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ اُمَّةٍ اَنَا اُنَبِّئُكُمْ بِتَاْوِيْلِهٖ فَاَرْسِلُوْنِ ﴿٤٦﴾

47. « Joseph ! Toi ki ène dimoune véridique ! Explique-nous signification sept vaces gras ki sept *vaces* bien maigue ti pé manze zotte, et *signification* sept zépis vert di blé et *sept* lé zautes *ki ti* sec pou ki mo rétourne cotte banne dimounes-là pou ki zotte conné. »

يُوْسُفُ اَيُّهَا الصِّدِّيْقُ اَفْتِنَا فِيْ سَبْعِ بَقَرٰتٍ سِمَانٍ يَّاْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَّسَبْعِ سُنْبُلٰتٍ خُضْرٍ وَّاُخَرَ يٰبِسٰتٍ ۙ لَّعَلِّيْٓ اَرْجِعُ اِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿٤٧﴾

48. Li ti réponne : « Zotte éna pou kiltivé pendant sept l'années à suive, et laisse dans zépi ça ki zotte pou moissonné sauf impé ki zotte pou manzé là-dans.

قَالَ تَزْرَعُوْنَ سَبْعَ سِنِيْنَ دَاَبًا ۚ فَمَا حَصَدْتُّمْ فَذَرُوْهُ فِيْ سُنْۢبُلِهٖٓ اِلَّا قَلِيْلًا مِّمَّا تَاْكُلُوْنَ ﴿٤٨﴾

49. « Alors, aprés ça, sept bananés bien dir pou vini ki pou manze tout ça ki zotte ti mette dé côté pou ça, excepté ça impé ki zotte pou gardé-là *pou planté aprés.*

ثُمَّ يَاْتِيْ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَّاْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ اِلَّا قَلِيْلًا مِّمَّا تُحْصِنُوْنَ ﴿٤٩﴾

50. « Alors, aprés ça, ène l'année pou vini cotte banne dimounes pou gagne banne la plie en abondance et cotte zotte pou éna pou crazé - *boucoup banne fruits et la grains pou tire zi ék dé l'huile.* »

ثُمَّ يَاْتِيْ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ عَامٌ فِيْهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيْهِ يَعْصِرُوْنَ ﴿٥٠﴾ ع

R7 51. Et lé Roi ti dire : « Aména-li cotte moi. » Mais, quand méssazer *lé Roi*-là ti vinne cotte li, li ti dire : « Rétourne cotte to seignére et dimanne li ki finne arrive ça banne madames ki ti coupe zot la mains-là.[51] En vérité, mo Seignére, Li conne trés bien zot ruse. »

وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُوْنِيْ بِهٖ ۚ فَلَمَّا جَآءَهُ الرَّسُوْلُ قَالَ ارْجِعْ اِلٰى رَبِّكَ فَسْئَلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ الّٰتِيْ قَطَّعْنَ اَيْدِيَهُنَّ ۗ اِنَّ رَبِّيْ بِكَيْدِهِنَّ عَلِيْمٌ ﴿٥١﴾

---

51. Lire verset 32.

52. *Lé Roi* ti dire *banne madames-là* : « Bé ki ti prend zotte quand zotte ti essaye séduire Joseph conte so volonté ? » Banne-là ti réponne : « Gloire pou Allāh *Ki finne crée ène tel homme* ! Nous pa conne nanrien de mauvais dans li. » *Alors* Azize so madame ti dire : « Astére-là la vérité finne éclaté. Mo-même mo ti rode séduire li conte so volonté. Et, certainement li *ène* dans banne véridiques. »

قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ إِذْ رَاوَدْتُّنَّ يُوسُفَ
عَنْ نَّفْسِهٖ ۚ قُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا عَلِمْنَا
عَلَيْهِ مِنْ سُوْٓءٍ ۚ قَالَتِ امْرَاَتُ
الْعَزِيْزِ الْـٰٔنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ ز اَنَا
رَاوَدْتُّهٗ عَنْ نَّفْسِهٖ وَاِنَّهٗ لَمِنَ
الصّٰدِقِيْنَ ﴿٥٢﴾

53. *Joseph ti dire* : « *Mo finne dimanne* ça *l'enquête-là* pou ki *mari-là* li conné ki mo pa finne trahir so confiance dans *so* l'absence et *oussi pou ki conné* ki, en vérité, Allāh Li pa faire ruse banne dimounes malhonnête réissi. »

ذٰلِكَ لِيَعْلَمَ اَنِّيْ لَمْ اَخُنْهُ بِالْغَيْبِ
وَاَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ كَيْدَ الْخَآئِنِيْنَ ﴿٥٣﴾

Partie 13

54. « Et mo pa prétanne ki mo loin are kik faiblesse. En vérité, l'âme li pousse *dimoune* bien-même pou faire le mal, sauf ça ki mo Seignére finne faire miséricorde *lor li*. En vérité, mo Seignére Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié. »

وَمَآ اُبَرِّئُ نَفْسِيْ ۚ اِنَّ النَّفْسَ
لَاَمَّارَةٌ بِالسُّوْٓءِ اِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّيْ ۚ اِنَّ رَبِّيْ
غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٥٤﴾

55. Et lé Roi ti dire : « Améne-li cotte moi pou ki mo prend li dans mo service personél. » Et aprés ki li finne cause avec li, li ti dire : « Certainement, *à partir* zordi, to ène dimoune bien-établi et dé confiance cotte nous. »

وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُوْنِيْ بِهٖٓ اَسْتَخْلِصْهُ
لِنَفْسِيْ ۚ فَلَمَّا كَلَّمَهٗ قَالَ اِنَّكَ الْيَوْمَ
لَدَيْنَا مَكِيْنٌ اَمِيْنٌ ﴿٥٥﴾

56. Li ti réponne : « Faire moi responsabe la Trésorerie pays-là. En vérité, mo conne sirveille bien et mo éna connaissance *nécéssaire.* »

قَالَ اجْعَلْنِيْ عَلٰى خَزَآئِنِ الْاَرْضِ ۚ اِنِّيْ
حَفِيْظٌ عَلِيْمٌ ﴿٥٦﴾

57. Et coumme ça-même Nous ti établi Joseph dans pays-là. Li ti capave installe li là-dans cotte li oulé. Nous faire Nou miséricorde touce dimoune ki Nous

وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوْسُفَ فِي الْاَرْضِ ۚ
يَتَبَوَّاُ مِنْهَا حَيْثُ يَشَآءُ ۚ نُصِيْبُ

بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَّشَآءُ وَلَا نُضِيْعُ اَجْرَ
الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٥٧﴾

oulé. Et Nous pa laisse perdi récompense banne dimounes ki faire le bien.

وَلَاَجْرُ الْاٰخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ
كَانُوْا يَتَّقُوْنَ ﴿٥٨﴾ ع

58. Et, en vérité, récompense l'Aute lé monde li meillére pou banne ki croire et ki craigne Allāh.

وَجَآءَ اِخْوَةُ يُوْسُفَ فَدَخَلُوْا عَلَيْهِ
فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهٗ مُنْكِرُوْنَ ﴿٥٩﴾

R8 59. Et banne fréres Joseph ti vini et zotte ti rente cotte li. Et li ti réconnaîte zotte, mais banne-là ti prend li pou ène étranzer.

وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ قَالَ
ائْتُوْنِيْ بِاَخٍ لَّكُمْ مِّنْ اَبِيْكُمْ ۚ اَلَا
تَرَوْنَ اَنِّيْٓ اُوْفِي الْكَيْلَ وَاَنَا خَيْرُ
الْمُنْزِلِيْنَ ﴿٦٠﴾

60. Et quand li finne fourni banne-là zot provision, li ti dire *zotte* : « Améne-moi zot frére côté zot papa. Esse-ki zotte pa trouvé ki mo faïre plein mizire et ki mo meillére dans banne ki récévoir *dimounes* ?

فَاِنْ لَّمْ تَاْتُوْنِيْ بِهٖ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ
عِنْدِيْ وَلَا تَقْرَبُوْنِ ﴿٦١﴾

61. « Mais si zotte pa améne li cotte moi, zotte pa pou gagne aukène ration *di blé* are moi, et zotte pa pou approce moi. »

قَالُوْا سَنُرَاوِدُ عَنْهُ اَبَاهُ وَاِنَّا
لَفٰعِلُوْنَ ﴿٦٢﴾

62. Banne-là ti réponne : « Dans so cas, nous pou essaye convainc so papa. Certainement, nous pou faire *li.* »

وَقَالَ لِفِتْيٰنِهِ اجْعَلُوْا بِضَاعَتَهُمْ
فِيْ رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُوْنَهَآ اِذَا
انْقَلَبُوْٓا اِلٰٓى اَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُوْنَ ﴿٦٣﴾

63. Et li ti dire so banne servitéres : « Mette banne-là zot marsandise dans zot bagazes pou ki banne-là réconnaîte ça quand zotte pou dé rétour cotte zot famille pou ki li possibe ki zotte révini. »

فَلَمَّا رَجَعُوْٓا اِلٰٓى اَبِيْهِمْ قَالُوْا يٰٓاَبَانَا
مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَاَرْسِلْ مَعَنَآ اَخَانَا
نَكْتَلْ وَاِنَّا لَهٗ لَحٰفِظُوْنَ ﴿٦٤﴾

64. Et quand banne-là ti dé rétour cotte zot papa, zotte ti dire *li* : « O nou papa ! Finne réfize nous ène *nouveau* ration *di blé,* alors avoye nou frére are nous pou ki nous gagne nou ration. Et, en vérité, nous pou sirveille li bien. »

قَالَ هَلْ اٰمَنُكُمْ عَلَيْهِ اِلَّا كَمَآ اَمِنْتُكُمْ
عَلٰٓى اَخِيْهِ مِنْ قَبْلُ ۗ فَاللّٰهُ خَيْرٌ حٰفِظًا ص

65. Li ti dire : «Esse-ki, dans so cas, mo capave éna dans zotte, ène confiance l'aute ki couma avant mo ti éna dans zotte concernant so frére ? Et

وَّ هُوَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿٦٥﴾

Allāh Li Meillére Protectére, et Li-Même Li éna plisse miséricorde ki tout banne ki montré miséricorde. »

وَلَمَّا فَتَحُوْا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوْا بِضَاعَتَهُمْ
رُدَّتْ اِلَيْهِمْ ؕ قَالُوْا يٰۤاَبَانَا مَا نَبْغِيْ ؕ
هٰذِهٖ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ اِلَيْنَا ۚ وَ نَمِيْرُ
اَهْلَنَا وَ نَحْفَظُ اَخَانَا وَ نَزْدَادُ كَيْلَ
بَعِيْرٍ ؕ ذٰلِكَ كَيْلٌ يَّسِيْرٌ ﴿٦٦﴾

66. Et quand banne-là ti déballe zot bagazes, zotte ti constaté ki finne rétourne zotte zot marsandise. Banne-là ti dire : « O nou papa ! Bé ki nous bizin *plisse ki ça* ? Alà finne rétourne nous nou marsandise. Nous pou améne provision pou nou famille et nous pou protéze nou frére, et nous pou gagne sarzement ène sameau provision en plisse. Ça li ène sarzement facile *pou gagné.* »

قَالَ لَنْ اُرْسِلَهٗ مَعَكُمْ حَتّٰى تُؤْتُوْنِ
مَوْثِقًا مِّنَ اللّٰهِ لَتَاْتُنَّنِيْ بِهٖۤ اِلَّاۤ اَنْ
يُّحَاطَ بِكُمْ ۚ فَلَمَّاۤ اٰتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ
قَالَ اللّٰهُ عَلٰى مَا نَقُوْلُ وَكِيْلٌ ﴿٦٧﴾

67. Li ti dire : « Mo pa pou avoye li avec zotte ziska ki zotte donne moi ène promesse ferme avec nom Allāh ki certainement zotte pou raméne li cotte moi à moins ki zotte gagne kik empécement. » Et quand banne-là finne donne li zot l'engazement ferme, li ti dire : « Allāh sirveille ça ki nous pé dire. »

وَ قَالَ يٰبَنِيَّ لَا تَدْخُلُوْا مِنْۢ بَابٍ
وَّاحِدٍ وَّ ادْخُلُوْا مِنْ اَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ ؕ
وَ مَاۤ اُغْنِيْ عَنْكُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ؕ اِنِ
الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِ ؕ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۚ وَ عَلَيْهِ
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُوْنَ ﴿٦٨﴾

68. Et li ti dire : « O mo banne zenfants! Pa rente *dans la ville-là* par ène sél la porte, mais rente par banne la portes séparé. Mo pa capave ranne-zotte service dans aukène façon conte Allāh *So décret.* Décision-là, li pou Allāh *Tout-Sél.* Dans Li-Même mo place *mo* confiance, et dans Li-Même ki tout banne ki oulé place *zot* confiance bizin place *zot* confiance. »

وَ لَمَّا دَخَلُوْا مِنْ حَيْثُ اَمَرَهُمْ اَبُوْهُمْ ؕ
مَا كَانَ يُغْنِيْ عَنْهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا
حَاجَةً فِيْ نَفْسِ يَعْقُوْبَ قَضٰىهَا ؕ وَ اِنَّهٗ
لَذُوْ عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنٰهُ وَ لٰكِنَّ اَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٦٩﴾ ع

69. Et quand banne-là ti rente façon ki zot papa ti commanne zotte, ça pa ti capave servi zotte nanrien conte Allāh *So décret* excepté ki ti éna ène bésoin dans l'esprit Jacob ki li ti *envie* satisfaire. En vérité, li ti posséde *grand* connaissance parski Nous ti enseigne li, mais la plipart banne dimounes pa conné.

R9 70. Et quand banne-là ti présente zotte cotte Joseph, li ti héberze so frére cotte li. *Et* li ti dire *li* : « En vérité, mo to frére, pa bizin to dans la peine pou ça ki zotte ti pé faire. »

وَلَمَّا دَخَلُوْا عَلٰى يُوْسُفَ اٰوٰى اِلَيْهِ
اَخَاهُ قَالَ اِنِّيْٓ اَنَا اَخُوْكَ فَلَا تَبْتَئِسْ
بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٧٠﴾

71. Et quand li ti fini fourni zotte zot provision *pou zot départ, sans pensée* li ti mette récipient pou boire-là dans bagaze so frére. Ensuite, ène criére ti crié : « O *banne dimounes* caravane ! Sirement zotte banne voléres. »

فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السِّقَايَةَ
فِيْ رَحْلِ اَخِيْهِ ثُمَّ اَذَّنَ مُؤَذِّنٌ اَيَّتُهَا
الْعِيْرُ اِنَّكُمْ لَسَارِقُوْنَ ﴿٧١﴾

72. Banne *dimounes caravane*-là ti tourne vers banne-là et ti dire : « Bé ki zotte finne perdi ? »

قَالُوْا وَاَقْبَلُوْا عَلَيْهِمْ مَّاذَا تَفْقِدُوْنَ ﴿٧٢﴾

73. Banne-là ti réponne : « Nous finne perdi lé Roi so mizire, et dimoune ki améne nous ça, li pou gagne *provision* la sarze ène sameau. Mo-même mo garanti ça. »

قَالُوْا نَفْقِدُ صُوَاعَ الْمَلِكِ وَلِمَنْ
جَآءَ بِهٖ حِمْلُ بَعِيْرٍ وَّاَنَا بِهٖ زَعِيْمٌ ﴿٧٣﴾

74. Banne-là ti dire : « Par Allāh ; sirement, zotte conné ki nous pa finne vini pou créé désorde dans pays-là et ki nous pa ditout banne voléres. »

قَالُوْا تَاللّٰهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَّا جِئْنَا
لِنُفْسِدَ فِي الْاَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِيْنَ ﴿٧٤﴾

75. Banne-là ti dire : « Bé ki pou so pinition si *trouvé* zotte finne cause menti ? »

قَالُوْا فَمَا جَزَآؤُهٗٓ اِنْ كُنْتُمْ
كٰذِبِيْنَ ﴿٧٥﴾

76. Banne-là ti réponne : « Pinition pou *ça* dimoune dans so bagaze-même ki pou trouve ça *mizire-là*, li-même pou pinition pou ça *vol-là.* Coumme ça-même nous pini banne inzistes. »

قَالُوْا جَزَآؤُهٗ مَنْ وُّجِدَ فِيْ رَحْلِهٖ فَهُوَ
جَزَآؤُهٗ ؕ كَذٰلِكَ نَجْزِي الظّٰلِمِيْنَ ﴿٧٦﴾

77. Alors, li ti commence *faire la fouille* avec sacoces banne-là avant sacoce *Joseph* so frére. Ensuite, li ti tire ça *mizire-là* dépi dans sacoce so frére. Coumme ça-même Nous ti faire plan pou Joseph. D'aprés la loi lé Roi, li pa ti pou capave réténir so frére, à moins ki Allāh

فَبَدَاَ بِاَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَآءِ اَخِيْهِ ثُمَّ
اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وِّعَآءِ اَخِيْهِ ؕ كَذٰلِكَ
كِدْنَا لِيُوْسُفَ ؕ مَا كَانَ لِيَاْخُذَ اَخَاهُ
فِيْ دِيْنِ الْمَلِكِ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ ؕ

نَرْفَعُ دَرَجٰتٍ مَّنْ نَّشَآءُ ۭ وَفَوْقَ كُلِّ ذِيْ عِلْمٍ عَلِيْمٌ ﴿٧٧﴾

oulé. Nous continié éléve dimoune ki Nous oulé dans niveau *so* rang. Mais là-haut tout dimoune ki posséde connaissance, éna Ène Ki Conne-Tout.

قَالُوْٓا اِنْ يَّسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ اَخٌ لَّهٗ مِنْ قَبْلُ ۚ فَاَسَرَّهَا يُوْسُفُ فِيْ نَفْسِهٖ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ ۚ قَالَ اَنْتُمْ شَرٌّ مَّكَانًا ۚ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا تَصِفُوْنَ ﴿٧٨﴾

78. Banne-là ti dire : « Si li finne coquin, avant *oussi* ène so frére ti coquin. » Mais Joseph finne garde *l'impréssion* ça *blâme-là* caciette dans so lé kére et li pa ti dévoile banne-là ça. Li ti dire : « Zot sitiation li bien pire encore. Et Allāh conne mié ça ki zotte pé décrire. »

قَالُوْا يٰٓاَيُّهَا الْعَزِيْزُ اِنَّ لَهٗٓ اَبًا شَيْخًا كَبِيْرًا فَخُذْ اَحَدَنَا مَكَانَهٗ ۚ اِنَّا نَرٰىكَ مِنَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٧٩﴾

79. Banne-là ti dire : « O toi ki exerce l'autorité ! En vérité, li éna ène papa bien âzé, alors prend ène d'ente nous dans so place. Certainement, nous trouvé ki to *ène* dans banne ki faire le bien. »

قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اَنْ نَّاْخُذَ اِلَّا مَنْ وَّجَدْنَا مَتَاعَنَا عِنْدَهٗٓ ۙ اِنَّآ اِذًا لَّظٰلِمُوْنَ ﴿٨٠﴾ ع

80. Li ti dire : « Nous serce protection are Allāh attention ki nous prend ène l'aute dans place dimoune are ki nous trouve nou di bien *ki finne perdi.* Sinon, certainement nous pou *compté* dans banne inzistes. »

فَلَمَّا اسْتَيْـَٔسُوْا مِنْهُ خَلَصُوْا نَجِيًّا ۭ قَالَ كَبِيْرُهُمْ اَلَمْ تَعْلَمُوْٓا اَنَّ اَبَاكُمْ قَدْ اَخَذَ عَلَيْكُمْ مَّوْثِقًا مِّنَ اللّٰهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا فَرَّطْتُّمْ فِيْ يُوْسُفَ ۚ فَلَنْ اَبْرَحَ الْاَرْضَ حَتّٰى يَاْذَنَ لِيْٓ اَبِيْٓ اَوْ يَحْكُمَ اللّٰهُ لِيْ ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحٰكِمِيْنَ ﴿٨١﴾

R10 81. Et quand banne-là finne perdi tout l'espoir pou *raméne* li, zotte ti rétire zotte pou concertation ente zotte sélement. Ène zot grand frére ti dire : « Esse-ki zotte pa rappelle *ça* promesse solanél ki zot papa ti prend are zotte avec nom Allāh, et *rappelle ça* l'inzistice ki zotte ti faire avant *ça* dans cas Joseph ? Donc, mo pa pou quitte pays-là ziska ki mo papa donne moi permission ou soi ki Allāh décide pou moi. Et Li Meillére d'ente banne zizes. »

اِرْجِعُوْٓا اِلٰٓى اَبِيْكُمْ فَقُوْلُوْا يٰٓاَبَانَآ اِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ ۚ وَمَا شَهِدْنَآ اِلَّا بِمَا عَلِمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حٰفِظِيْنَ ﴿٨٢﴾

82. Rétourne cotte zot papa et dire *li* : « O nou papa ! En vérité, to garcon finne coquin et nous attesté sélement ça ki nous conné. Et, certainement, nous pa gardiens lor l'invizibe. »

83. « Et dimanne *banne dimounes dans* la ville cotte nous ti été et *banne dimounes* ça caravane avec ki nous ti vini. Et, certainement, nous pé dire la vérité. »

وَسْـَٔلِ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ
الَّتِيٓ أَقْبَلْنَا فِيهَا ۖ وَإِنَّا لَصٰدِقُونَ ﴿٨٣﴾

84. Li ti réponne : « Mais, zot l'esprit finne faire ça zaffaire *grave*-là paraîte facile et ordinaire pou zotte. Donc, *mo pou montré* ène patience convénabe. Li bien possibe ki Allāh pou raméne zotte-tout cotte moi. En vérité, Li Conne-Tout et Li Bien-Saze. »

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا ۖ
فَصَبْرٌ جَمِيلٌ ۖ عَسَى اللّٰهُ أَنْ
يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا ۚ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ ﴿٨٤﴾

85. Et li ti détourne-li dé banne-là, et li ti dire : « O mo doulére pou Joseph ! » Et so li zié ti rempli are larmes à cause sagrin ki li ti pé *essaye* étouffé.

وَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يٰٓأَسَفٰى عَلٰى
يُوسُفَ وَابْيَضَّتْ عَيْنٰهُ مِنَ الْحُزْنِ
فَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٨٥﴾

86. Banne-là ti dire : « Par Allāh ! To pa pou arrête cause Joseph ziska ki to épuise toi ou même *ziska ki* to détruire toi. »

قَالُوا تَاللّٰهِ تَفْتَؤُا تَذْكُرُ يُوسُفَ
حَتّٰى تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ
الْهٰلِكِينَ ﴿٨٦﴾

87. Li ti réponne : « Mo plaigne mo détresse et mo sagrin are Allāh sélement, et mo conné dé côté Allāh ça ki zotte pa conné. »

قَالَ إِنَّمَآ أَشْكُوا بَثِّي وَحُزْنِيٓ إِلَى اللّٰهِ
وَأَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٧﴾

88. « O mo banne garcons! Alle faire réserce Joseph ék so frére et pa perdi l'espoir dans miséricorde Allāh. En vérité, personne pa dézespéré are miséricorde Allāh, excepté banne mécréants. »

يٰبَنِيَّ اذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ
يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَايْـَٔسُوا مِنْ رَّوْحِ
اللّٰهِ ۖ إِنَّهُ لَا يَايْـَٔسُ مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ إِلَّا
الْقَوْمُ الْكٰفِرُونَ ﴿٨٨﴾

89. Et quand banne-là ti présente zotte divant *Joseph* li-*même*, zotte ti dire : « O toi ki éna l'autorité ! La mizére finne gagne nous et nou famille ; et nous finne améne impé-même marsandise. Mais *quand-même*, donne-nous plein mizire, et faire-nous la sarité. En vérité, Allāh récompense banne dimounes saritabe. »

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يٰٓأَيُّهَا
الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَا الضُّرُّ وَجِئْنَا
بِبِضَاعَةٍ مُّزْجٰةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ
وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا ۖ إِنَّ اللّٰهَ يَجْزِي
الْمُتَصَدِّقِينَ ﴿٨٩﴾

90. Li ti dire : « Esse-ki zotte conné ça ki zotte ti faire are Joseph et are so frére alors ki zotte ti ignorant ? »

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَّا فَعَلْتُمْ بِيُوْسُفَ وَاَخِيْهِ اِذْ اَنْتُمْ جٰهِلُوْنَ ﴿۹۰﴾

91. Banne-là ti réponne : « Esse-ki vraimême to-même Joseph ? » Li ti dire : « Mo-même Joseph et alà mo frére. En vérité, Allāh finne faire boucoup favéres lor nous-*dé*. Certainement, dimoune ki droite et ki montré persévérance — en vérité, Allāh pa laisse perdi récompense banne ki faire le bien. »

قَالُوْٓا ءَاِنَّكَ لَاَنْتَ يُوْسُفُ ۭ قَالَ اَنَا يُوْسُفُ وَهٰذَآ اَخِيْ ۡ قَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا ۭ اِنَّهٗ مَنْ يَّتَّقِ وَيَصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۹۱﴾

92. Banne-là ti réponne : « Par Allāh ! En vérité, Allāh finne donne toi sipériorité lor nous et sans doute nous ti *compté* dans banne ki faire pécés. »

قَالُوْا تَاللّٰهِ لَقَدْ اٰثَرَكَ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَاِنْ كُنَّا لَخٰطِـِٕيْنَ ﴿۹۲﴾

93. Li ti dire : « Azordi, péna aukène blâme lor zotte. Ki Allāh pardonne zotte ! Et Li-Même pli Miséricordié d'ente banne ki faire miséricorde. »

قَالَ لَا تَثْرِيْبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ ۭ يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ ۡ وَهُوَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿۹۳﴾

94. « Alle are mo sémize ki là et pose-li divant mo papa, li pou comprend tout. Et rétourne cotte moi are tout banne membes zot famille. »

اِذْهَبُوْا بِقَمِيْصِيْ هٰذَا فَاَلْقُوْهُ عَلٰى وَجْهِ اَبِيْ يَاْتِ بَصِيْرًا ۚ وَاْتُوْنِيْ بِاَهْلِكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۹۴﴾

R11 95. Et quand caravane-là ti prend la route, zot papa ti dire : « En vérité, mo pé senti parfim Joseph, même ki zotte pensé ki mo pé radoté. »

وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيْرُ قَالَ اَبُوْهُمْ اِنِّيْ لَاَجِدُ رِيْحَ يُوْسُفَ لَوْلَآ اَنْ تُفَنِّدُوْنِ ﴿۹۵﴾

96. Banne-là ti réponne : « Par Allāh ! Vraimême, to dans to-même-errére longtemps-là. »

قَالُوْا تَاللّٰهِ اِنَّكَ لَفِيْ ضَلٰلِكَ الْقَدِيْمِ ﴿۹۶﴾

97. Et quand portére bon nouvelle-là ti arrivé, li ti pose ça *sémize-là* divant li, li finne convainki, li ti dire : « Esse-ki mo pa ti dire zotte ki certainement mo conné dé côté Allāh ça ki zotte pa conné ? »

فَلَمَّآ اَنْ جَاۗءَ الْبَشِيْرُ اَلْقٰىهُ عَلٰى وَجْهِهٖ فَارْتَدَّ بَصِيْرًا ۚ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ ۚ اِنِّيْٓ اَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۹۷﴾

98. Banne-là ti dire : « O nou papa ! Dimanne *Allāh* pardon pou nous pou nou banne pécés. Sans doute, nous ti banne ki faire pécés. »

قَالُوا يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا
إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ ﴿٩٨﴾

99. Li ti dire : « Certainement, mo pou dimanne mo Seignére pou pardonne zotte. En vérité, Li-Même Ki Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié. »

قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي ۖ إِنَّهُ هُوَ
الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٩٩﴾

100. Et quand banne-là ti présente zotte divant Joseph, li ti donne so papa-mama ène place prés cotte li et li ti dire : « Rente dans l'Ézypte en paix si Allāh oulé. »

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُوسُفَ آوَىٰ إِلَيْهِ
أَبَوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ إِن شَاءَ
اللَّهُ آمِنِينَ ﴿١٠٠﴾

101. Et li ti faire so papa-mama assize lor trône-là avec l'honnére et banne-là ti faire prosternation *divant Allāh* à cause li et li ti dire : « O mo papa ! Alà réalization mo rêve longtemps-là. Certainement, mo Seignére finne faire li vinne vrai. Et Li finne faire ène favére lor moi quand Li finne faire moi sorti dépi dans prison et ki Li finne aména zotte dépi dans désert aprés ki Satan finne séme discorde ente moi et mo banne fréres. En vérité, mo Seignére Li Bienveillant pou dimoune ki Li oulé. Sans doute, Li-Même Ki Conne-Tout, Ki Bien-Saze.

وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ
سُجَّدًا ۖ وَقَالَ يَا أَبَتِ هَٰذَا تَأْوِيلُ
رُؤْيَايَ مِن قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي
حَقًّا ۖ وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ
السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُم مِّنَ الْبَدْوِ مِن بَعْدِ
أَن نَّزَغَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي ۚ
إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِّمَا يَشَاءُ ۚ إِنَّهُ هُوَ
الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿١٠١﴾

102. « O mo Seignére ! To finne béni moi are ène part souveraineté et To finne enseigne moi interprétation banne narrations. O Créatére banne lé ciéls et la terre ! To Mo Protectére dans ça lé monde-là et dans l'Aute. Faire-moi mort dans *ène l'état dé* soumission *are To volonté* et rassemblé-moi are banne *dimounes* ziste. »

رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي
مِن تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ ۚ فَاطِرَ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنتَ وَلِيِّي فِي
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۖ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا
وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿١٠٢﴾

103. Ça faire partie banne nouvelles dé l'invizibe *ki* Nous pé révéle toi. Et to pa ti présent parmi banne-là quand zotte

ذَٰلِكَ مِنْ أَنبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ ۖ وَ
مَا كُنتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَ

هُمْ يَمْكُرُوْنَ ﴿١٠٣﴾

ti tombe d'accord lor zot plan alors ki zotte ti pé comploté.

وَمَآ اَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ
بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٠٤﴾

104. Et la plipart banne dimounes pa pou croire malgré ki toi to bien envie.

وَمَا تَسْـَٔلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ ۭ اِنْ هُوَ اِلَّا
ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿١٠٥﴾

105. Et to pa pé dimanne banne-là aukène récompense pou ça. Li sélement ène récommandation pou l'himanité.

وَكَاَيِّنْ مِّنْ اٰيَةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
يَمُرُّوْنَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُوْنَ ﴿١٠٦﴾

R12 106. Et comié banne Signes dans banne lé ciéls et lor la terre ki banne-là croisé *lor zot simé* et zotte détourne zotte dé ça.

وَمَا يُؤْمِنُ اَكْثَرُهُمْ بِاللّٰهِ اِلَّا وَهُمْ
مُّشْرِكُوْنَ ﴿١٠٧﴾

107. Et la plipart dans banne-là pa croire dans Allāh sans ki *ensamme ensamme* zotte pa donne banne associés *are Li.*

اَفَاَمِنُوْٓا اَنْ تَاْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِّنْ
عَذَابِ اللّٰهِ اَوْ تَاْتِيَهُمُ السَّاعَةُ
بَغْتَةً وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿١٠٨﴾

108. Esse-ki banne-là en sékirité conte pinition Allāh ki pou vini ki pou enveloppe zotte ou soi conte l'Hére-là ki pou vinne ène coup lor zotte sans ki zotte réalizé?

قُلْ هٰذِهٖ سَبِيْلِيْٓ اَدْعُوْٓا اِلَى اللّٰهِ ۣ عَلٰى
بَصِيْرَةٍ اَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِيْ ۭ وَسُبْحٰنَ
اللّٰهِ وَمَآ اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٠٩﴾

109. Dire : « Alà mo simé : Mo pé appelle vers Allāh. Nous *établi* lor ène connaissance clair, moi et banne ki pé suive moi. Et Allāh Li Pur et mo pa *ène* dans banne associatéres. »

وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ اِلَّا رِجَالًا نُّوْحِيْٓ
اِلَيْهِمْ مِّنْ اَهْلِ الْقُرٰى ۭ اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا
فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۭ وَلَدَارُ الْاٰخِرَةِ
خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ اتَّقَوْا ۭ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿١١٠﴾

110. Et avant toi, Nous pa ti avoye personne *couma Méssazer* mais banne zommes ki Nous ti donne révélations, parmi habitants banne cités. Esse-ki banne-là pa finne alle partout lor la terre et *esse-ki* zotte pa finne trouve ki ti la fin banne ki ti avant zotte ? Et, en vérité, Résidence dans l'Aute lé monde li meillére pou banne ki éna la crainte Allāh. Esse-ki zotte pa raisonné ?

111. Ziska ki banne Méssazers ti dézespéré *are banne mécréants ;* et *banne dimounes* zotte ti pensé ki finne dire-zotte mensonze, *alors* Nou aide ti arrive cotte banne *Méssazers*-là. Et Nous ti sauve dimoune ki Nous ti oulé. Et pa capave détourne Nou pinition dépi pép ki faire pécé.

حَتّٰىٓ اِذَا اسْتَيْـَٔسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ
قَدْ كُذِبُوْا جَآءَهُمْ نَصْرُنَا ۙ فَنُجِّيَ مَنْ
نَّشَآءُ ؕ وَلَا يُرَدُّ بَاْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ
الْمُجْرِمِيْنَ ﴿١١١﴾

112. En vérité, dans banne récits historique ça banne-là, éna ène léçon pou banne dimounes ki posséde intellizence. Li pa ène récit *ki finne* inventé, mais li confirme ça ki *déza révélé* avant li, et *li* ène exposé tout kit-soze, et *li* ène guidance et ène miséricorde pou banne dimounes ki croire.

لَقَدْ كَانَ فِيْ قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِّاُولِي
الْاَلْبَابِ ؕ مَا كَانَ حَدِيْثًا يُّفْتَرٰى
وَلٰكِنْ تَصْدِيْقَ الَّذِيْ بَيْنَ يَدَيْهِ وَ
تَفْصِيْلَ كُلِّ شَيْءٍ وَّ هُدًى وَّ رَحْمَةً
ع لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿١١٢﴾

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Alif Lām Mīm Rā = Mo-Même Allāh, Mo pli conné, Mo trouvé. Ça, zotte banne versets Live *parfait*-là. Et ça ki finne révéle toi dé la part to Seignére, li la vérité. Mais la plipart banne dimounes pa croire.

الٓمّٓرٰ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ ؕ وَالَّذِيْٓ اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ الْحَقُّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٢﴾

3. Allāh Li-Même Ki finne éléve banne lé ciéls sans banne *tel* colonnes ki zotte capave trouvé. Ensuite Li finne établi Li lor trône-là. Et Li finne mette en service soleil et la line. Sakène li en mouvement ziska ène lé temps fixé. Li faire tout banne zaffaires fonctionne bien, Li explique clairement banne Signes pou ki zotte gagne croyance ferme dans *ça* renconte are zot Seignére.

اَللّٰهُ الَّذِيْ رَفَعَ السَّمٰوٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ؕ كُلٌّ يَّجْرِيْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ يُدَبِّرُ الْاَمْرَ يُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَآءِ رَبِّكُمْ تُوْقِنُوْنَ ﴿٣﴾

4. Et Li-Même Ki finne étale la terre et Ki finne faire là-dans banne montagnes et banne la riviéres et dépi toute sorte fruits, Li finne faire là-dans, dé *kalité* paires - *paires mâle et paires fémelle.* Li faire la nuite couvert li zour. En vérité, là-dans éna banne Signes pou banne dimounes ki réfléci.

وَهُوَ الَّذِيْ مَدَّ الْاَرْضَ وَجَعَلَ فِيْهَا رَوَاسِيَ وَاَنْهٰرًا ؕ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ جَعَلَ فِيْهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشِي الَّيْلَ النَّهَارَ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿٤﴾

5. Et lor la terre, éna banne parcelles ène à côté l'aute, et banne zardins raisins et banne plantations céréales et banne pieds tammes ki pousse avec ène sél racine et *éna* ki pa pousse coumme-ça. Zotte *tout zotte* arrosé are même dilo. Et *pourtant* lor goût, Nous finne faire certains là-dans sipériére lor lé zautes. En vérité, éna banne Signes là-dans pou banne dimounes ki comprend.

وَفِي الْاَرْضِ قِطَعٌ مُّتَجٰوِرٰتٌ وَّجَنّٰتٌ مِّنْ اَعْنَابٍ وَّزَرْعٌ وَّنَخِيْلٌ صِنْوَانٌ وَّغَيْرُ صِنْوَانٍ يُّسْقٰى بِمَآءٍ وَّاحِدٍ ۟ وَنُفَضِّلُ بَعْضَهَا عَلٰى بَعْضٍ فِي الْاُكُلِ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿٥﴾

وَإِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَإِذَا كُنَّا
تُرَابًا أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ۗ أُولَٰئِكَ
الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ ۚ وَأُولَٰئِكَ
الْأَغْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ ۚ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
النَّارِ ۚ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٦﴾

6. Et si to montré étonnement, alors éna de quoi étonné quand banne-là dire : « Ki ça ça ! Quand nous pou vinne la poussiére, esse-ki vraimême nous pou dans *l'état* ène création nouveau ? » Ça banne-là ki nié zot Seignére. Et ça banne-là, pou éna colliers *férraille* autour zot li cou, et ça banne-là pou banne habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ
الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ
الْمَثُلَاتُ ۗ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ
لِلنَّاسِ عَلَىٰ ظُلْمِهِمْ ۚ وَإِنَّ رَبَّكَ
لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٧﴾

7. Et banne-là dimanne toi pou faire malhére vinne vite *lor zotte* plitôt ki bonhére, alors ki banne pinitions exemplaires ti déza arrivé avant zotte. Et, en vérité, to Seignére éna boucoup clémence pou banne dimounes malgré zot banne mauvais travails et, en vérité, to Seignére Li *oussi* Sévére dans *So* pinition.

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ
آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ ۗ إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ ۖ وَلِكُلِّ
قَوْمٍ هَادٍ ﴿٨﴾

8. Et banne ki pa croire dire : « Bé ki faire pa finne faire ène signe déssanne lor li dé la part so Seignére ? » To ène Avertissére sélement, et pou sak pép éna ène Guide.

اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَىٰ وَمَا
تَغِيضُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ ۖ وَكُلُّ شَيْءٍ
عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ ﴿٩﴾

R 2 9. Allāh conné ça ki sak fémelle saryé *dans so vente* et ça ki banne l'itéris diminié et ça ki zotte augmenté. Et cotte Li, sak kit-soze éna ène mizire *zisse pou li-même.*

عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ
الْمُتَعَالِ ﴿١٠﴾

10. *Li* Connaissére ça ki invizibe et ça ki vizibe. Li Bien-Grand *sans aukène comparaison,* Li Trés-Haut *dans So gloire.*

سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ أَسَرَّ الْقَوْلَ وَمَنْ
جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَ
سَارِبٌ بِالنَّهَارِ ﴿١١﴾

11. Zotte égal *ça dé-là dans connaissance Allāh*—dimoune, parmi zotte, ki garde *so* parole sécret et dimoune ki prononce li ouvertement, et *oussi* dimoune ki caciette la nuite et dimoune ki sorti *ouvertement* dans la journée.

12. Pou sakène *d'ente banne-là* éna banne sentinéls divant li et derriére li pou protéze li par l'orde Allāh. En vérité, Allāh pa sanze l'état ène pép tant ki banne-là pa sanze ça ki dans zot lé kére. Et quand Allāh oulé donne ène pép *so* pinition, personne pa capave répousse ça. Et en déhors Li, banne-là péna aukène protectére.

لَهٗ مُعَقِّبٰتٌ مِّنْۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ
خَلْفِهٖ يَحْفَظُوْنَهٗ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوْا مَا
بِاَنْفُسِهِمْ ؕ وَ اِذَاۤ اَرَادَ اللّٰهُ بِقَوْمٍ سُوْٓءًا
فَلَا مَرَدَّ لَهٗ ۚ وَ مَا لَهُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ مِنْ
وَّالٍ ﴿١٢﴾

13. Li-Même Ki montré-zotte zéclairs pou *inspire* la crainte et l'espoir, et li souléve *là-haut* banne niazes lourd.

هُوَ الَّذِيْ يُرِيْكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَّ
طَمَعًا وَّ يُنْشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ﴿١٣﴾

14. Et tonnerre glorifié Li avec So louanze, et banne anzes *oussi faire pareil* à cause la crainte *ki zotte éna* pou Li ; et Li avoye banne zéclairs et Li foudroye, par ça, dimoune ki Li oulé. Et banne-là zotte diskite ente zotte lor Allāh, alors ki Li Sévére dans *So* pinition.

وَ يُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهٖ وَ الْمَلٰٓئِكَةُ
مِنْ خِيْفَتِهٖ ۚ وَ يُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ
فَيُصِيْبُ بِهَا مَنْ يَّشَآءُ وَ هُمْ يُجَادِلُوْنَ
فِي اللّٰهِ ۚ وَ هُوَ شَدِيْدُ الْمِحَالِ ﴿١٤﴾

15. Bizin adresse banne vrai la priéres are Li *Tout-Sél*. Et banne ki zotte appélé en déhors Li, banne-là pa ranne zotte aukène réponse sauf couma ça *dimoune* ki avoye so dé la mains vers dilo pou ki *dilo-là* li zoènne so la bouce, mais ça pa zoènne li. Et la priére banne mécréants li ène simpe gaspillaze.

لَهٗ دَعْوَةُ الْحَقِّ ؕ وَ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ
دُوْنِهٖ لَا يَسْتَجِيْبُوْنَ لَهُمْ بِشَيْءٍ
اِلَّا كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ اِلَى الْمَآءِ لِيَبْلُغَ
فَاهُ وَ مَا هُوَ بِبَالِغِهٖ ؕ وَ مَا دُعَآءُ
الْكٰفِرِيْنَ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ ﴿١٥﴾

16. Tout banne ki dans banne lé ciéls et lor la terre soumette are Allāh, *zotte* content ou soi *zotte* pa content ; et *oussi* zot l'ombrazes *faire pareil* matin et soir.

وَ لِلّٰهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَ
الْاَرْضِ طَوْعًا وَّ كَرْهًا وَّ ظِلٰلُهُمْ
بِالْغُدُوِّ وَ الْاٰصَالِ ﴿١٦﴾ ۩

17. Dimanne *banne-là*: « Ki sanne-là Ki Seignére banne lé ciéls et la terre ? » Dire : « Allāh. » Dire : « Esse-ki zotte finne prend en déhors Li banne aides ki péna aukène pouvoir pou faire ni le bien ni le mal pou zotte-mêmes ? » Dire : « Ène avégue et ène voyant esse-ki zotte capave pareil ? Ou soi, l'obskirité et la limiére esse-ki zotte

قُلْ مَنْ رَّبُّ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ ؕ قُلِ
اللّٰهُ ؕ قُلْ اَفَاتَّخَذْتُمْ مِّنْ دُوْنِهٖۤ
اَوْلِيَآءَ لَا يَمْلِكُوْنَ لِاَنْفُسِهِمْ نَفْعًا
وَّ لَا ضَرًّا ؕ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْاَعْمٰى
وَ الْبَصِيْرُ ۙ اَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمٰتُ

وَالنُّوْرُ ۚ اَمْ جَعَلُوْا لِلّٰهِ شُرَكَآءَ خَلَقُوْا
كَخَلْقِهٖ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ ؕ
قُلِ اللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَّ هُوَ الْوَاحِدُ
الْقَهَّارُ ﴿١٧﴾

capave pareil ? Ou esse-ki zotte finne donne Allāh banne tel associés ki finne créé *kit-soze* couma So création dé sorte ki zotte finne gagne confizion lor la création ? » Dire : « Allāh Li Créateur tout kit-soze et Li-Même Ki Ène Sél, Ki domine tout *par So gloire et So mazesté siprême.* »

اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَسَالَتْ
اَوْدِيَةٌۢ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ
زَبَدًا رَّابِيًا ؕ وَ مِمَّا يُوْقِدُوْنَ
عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَآءَ حِلْيَةٍ اَوْ مَتَاعٍ
زَبَدٌ مِّثْلُهٗ ؕ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ الْحَقَّ
وَالْبَاطِلَ ؕ فَاَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ
جُفَآءً ۚ وَاَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ
فِي الْاَرْضِ ؕ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ
الْاَمْثَالَ ﴿١٨﴾

18. Li faire déssanne dilo dépi lé ciél pou ki banne vallées coulé d'aprés zot capacité et pou ki flot *dilo*-là saryé l'ékime ki flotté. Et dans ça *banne sozes* ki banne-là sauffé dans di fé pou *fabrique* banne ornements ou soi banne istensiles, éna ène l'ékime pareil couma ça. Coumme ça-même Allāh montré l'exempe ça ki vrai ék ça ki fausse. L'ékime-là, li allé couma rébit et ça ki pou profite dimounes li resté lor la terre. Coumme ça-même ki Allāh donne banne l'éxempes.

لِلَّذِيْنَ اسْتَجَابُوْا لِرَبِّهِمُ الْحُسْنٰى ؕ
وَالَّذِيْنَ لَمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَهٗ لَوْ اَنَّ لَهُمْ
مَّا فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا وَّ مِثْلَهٗ مَعَهٗ
لَافْتَدَوْا بِهٖ ؕ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ سُوْٓءُ
الْحِسَابِ ۬ۙ وَمَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ؕ وَبِئْسَ
الْمِهَادُ ﴿١٩﴾

19. Banne ki réponne zot Seignére *So l'appel*, zotte pou gagne bonhére *éternel*. Et banne ki pa réponne Li, si zotte ti posséde tout ça ki lor la terre et autant encore, certainement zotte ti pou offére ça couma rançon pou *sauve* zotte. Ça banne-là ki pou éna ène mauvais compte *pou rendé*. Et zot l'endroit pou resté li l'Enfer. Et *ça* li ène bien mauvais l'endroit pou resté !

اَفَمَنْ يَّعْلَمُ اَنَّمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ
رَّبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ اَعْمٰى ؕ اِنَّمَا
يَتَذَكَّرُ اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿٢٠﴾

R 3 20. Dimoune ki conné ki ça ki finne révéle toi dé la part to Seignére li la vérité; esse-ki li pareil are dimoune ki li, li avégue ? Sélement banne dimounes ki éna intéllizence ki faire attention;

الَّذِيْنَ يُوْفُوْنَ بِعَهْدِ اللّٰهِ وَ لَا
يَنْقُضُوْنَ الْمِيْثَاقَ ﴿٢١﴾

21. Banne ki rempli *zot* l'engazement are Allāh et ki pa casse l'alliance;

وَالَّذِيْنَ يَصِلُوْنَ مَآ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ اَنْ
يُّوْصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُوْنَ
سُوْٓءَ الْحِسَابِ ﴿٢٢﴾

22. Et banne ki inir ça ki Allāh finne donne l'orde pou zoènne ensamme et ki craigne zot Seignére et ki pére mauvais comptes *ki éna pou rendé* ;

23. Et banne ki montré patience dans serce plaisir zot Seignére et ki observe la Priére et ki dépense en sécret et ouvertement dans provision ki Nous finne accorde zotte et ki avec le bien zotte répousse le mal, ça banne-là ki pou gagne *meilléré* récompense Résidence *Final*-là —

وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَوٰةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ سِرًّا وَّعَلَانِيَةً وَّيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ أُولٰٓئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٣﴾

24. Banne Zardins l'Éternité. Banne-là pou rente là-dans et *oussi* banne dimounes ziste, parmi zot banne papa grand-papas, et zot madames et zot zenfants. Et banne anzes pou rente cotte banne-là par sak la porte *et pou dire* :

جَنّٰتُ عَدْنٍ يَّدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ اٰبَآئِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيّٰتِهِمْ وَالْمَلٰٓئِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِّنْ كُلِّ بَابٍ ﴿٢٤﴾

25. « *La* paix lor zotte! parski zotte finne montré l'endirance ; couma li excellent récompense Résidence *Final*-là ! »

سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٥﴾

26. Et banne ki casse pacte Allāh aprés ki *zotte* finne bien établi li, et ki sépare ça ki Allāh finne donne l'orde pou zoènne ensamme, et ki créé désorde lor la terre, ça banne-là, lor zotte éna malédiction et zotte pou gagne ène place désagréabe pou resté.

وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَآ أَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ أَنْ يُّوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولٰٓئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوٓءُ الدَّارِ ﴿٢٦﴾

27. Allāh élarzi *banne moyens* provision et *parfois* Li diminié *ça* pou dimoune ki Li oulé. Et banne-là rézouir are la vie ça lé monde-là, alors ki la vie ça lé monde-là li sélement ène zouissance temporaire comparé are l'Aute lé monde.

اَللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَقْدِرُ وَفَرِحُوا بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا فِي الْاٰخِرَةِ إِلَّا مَتَاعٌ ﴿٢٧﴾ ع ٣ ٩

R 4 28. Et banne ki pa croire dire : « Bé ki faire pa faire ène Signe déssanne lor li dé la part so Seignére ? » Dire : « En vérité, Allāh zize égaré dimoune ki Li oulé et Li guide vers Li dimoune ki tourne *vers Li*,

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَآ أُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ قُلْ إِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنْ يَّشَآءُ وَيَهْدِيٓ إِلَيْهِ مَنْ أَنَابَ ﴿٢٨﴾

29. « Banne ki croire et ki zot lé kére gagne tranquilité dans mazine Allāh-Même. Prête attention, dans mazine Allāh-Même ki lé kére gagne tranquilité ;

اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ تَطْمَئِنُّ قُلُوْبُهُمْ بِذِكْرِ اللّٰهِ ؕ اَلَا بِذِكْرِ اللّٰهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوْبُ ﴿۲۹﴾

30. « Banne ki croire et ki faire banne bon actions, zotte pou gagne ène grand la zoie et ène l'endroit excellent pou rétourné. »

اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ طُوْبٰى لَهُمْ وَ حُسْنُ مَاٰبٍ ﴿۳۰﴾

31. Coumme ça-même ki Nous finne avoye toi cotte ène pép — avant zotte, banne lé zaute péps finne traversé — pou ki to récite ça banne-là ça ki Nous finne révéle toi alors ki banne-là nié ar-Rahman *Céli Ki montré So grâce, sans limites.* Dire : « Li mo Seignére. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Dans Li, mo place *mo* confiance et mo rétour li vers Li. »

كَذٰلِكَ اَرْسَلْنٰكَ فِيْۤ اُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَاۤ اُمَمٌ لِّتَتْلُوَاۡ عَلَيْهِمُ الَّذِيْۤ اَوْحَيْنَاۤ اِلَيْكَ وَ هُمْ يَكْفُرُوْنَ بِالرَّحْمٰنِ ؕ قُلْ هُوَ رَبِّيْ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ اِلَيْهِ مَتَابِ ﴿۳۱﴾

32. Et si ti éna ène Coran par ki banne montagnes ti capave déplacé, ou soi par ki la terre ti capave coupé en morceaux ou soi par ki ti capave cause are banne morts *là-oussi banne-là ti pou éna doute.* En faite, question *zot la foi*-là, li dépanne entiérement lor Allāh. Esse-ki banne croyants pa encore réalizé ki, si Allāh ti oulé, certainement Li ti pou guide tout bannes dimounes *vers simé droite.* Banne ki pa croire, calamité pa pou arrête tombe lor zotte pou ça ki zotte finne faire, ou soi tombe prés cotte zot la cazes ziska ki Allāh So promesse réalizé. En vérité, Allāh pa manque *So* promesse.

وَ لَوْ اَنَّ قُرْاٰنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ اَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْاَرْضُ اَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتٰى ؕ بَلْ لِّلّٰهِ الْاَمْرُ جَمِيْعًا ؕ اَفَلَمْ يَايْـَٔسِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَنْ لَّوْ يَشَآءُ اللّٰهُ لَهَدَى النَّاسَ جَمِيْعًا ؕ وَ لَا يَزَالُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا تُصِيْبُهُمْ بِمَا صَنَعُوْا قَارِعَةٌ اَوْ تَحُلُّ قَرِيْبًا مِّنْ دَارِهِمْ حَتّٰى يَاْتِيَ وَعْدُ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيْعَادَ ﴿۳۲﴾

R 5 33. Et, certainement ti moque banne Méssazers avant toi. Mais, Mo ti accorde répit banne ki pa ti pa croire. Ensuite Mo ti attrape banne-là. Et couma *terribe* Mo pinition ti été !

وَ لَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَاَمْلَيْتُ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا ثُمَّ اَخَذْتُهُمْ ۫ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿۳۳﴾

34. Alors, esse-ki Céli Ki pé sirveille sak l'âme pou *noté* ça ki li mérité *par so action, pa Li-Même Ki en*

اَفَمَنْ هُوَ قَآئِمٌ عَلٰى كُلِّ نَفْسٍۭ بِمَا كَسَبَتْ ۚ وَ جَعَلُوْا لِلّٰهِ شُرَكَآءَ ؕ قُلْ

droit pou dimanne compte ? Et banne-là donne banne associés are Allāh. Dire : « Nomme zotte ! » Ou soi, esse-ki zotte pé renseigne Li lor ça ki Li pa conné lor la terre ? Ou soi, esse-ki *ça* li banne paroles pou montré sélement ? En faite, finne faire banne mécréants zot plans *paraîte* zoli pou zotte et banne-là finne trouve zotte empécé pou suive *bon* simé-là. Et dimoune ki Allāh zize égaré, péna aukène guide pou li.

سَمُّوْهُمْ ۭ اَمْ تُنَبِّـُٔوْنَهٗ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْاَرْضِ اَمْ بِظَاهِرٍ مِّنَ الْقَوْلِ ۭ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوْا عَنِ السَّبِيْلِ ۭ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ هَادٍ ٣٤

35. Pou banne-là, éna ène pinition dans ça lé monde-là et, certainement pinition l'Aute lé monde li pli dir. Et péna aukène pou protéze banne-là conte Allāh.

لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَشَقُّ ۚ وَمَا لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ وَّاقٍ ٣٥

36. L'exempe Paradis ki finne promette banne dimounes ki éna la crainte Allāh, *li tel ki*, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. So fruit li pou tout lé temps et so l'ombraze *oussi*. Ça, li récompense banne dimounes droite ; et récompense banne mécréants li di Fé.

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِيْ وُعِدَ الْمُتَّقُوْنَ ۭ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۭ اُكُلُهَا دَآئِمٌ وَّظِلُّهَا ۭ تِلْكَ عُقْبَى الَّذِيْنَ اتَّقَوْا ۖ وَّعُقْبَى الْكٰفِرِيْنَ النَّارُ ٣٦

37. Et banne ki Nous finne donne Live, zotte rézouir are ça ki finne révéle toi-là. Et dans banne *différent* groupes, éna ki désapprouve ène partie là-dans. Dire : « Mo sélement finne gagne l'orde pou mo adore Allāh et pou mo pa donne banne associés are Li. Mo pé appelle *dimounes* vers Li et mo rétour li vers Li. »

وَالَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَفْرَحُوْنَ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمِنَ الْاَحْزَابِ مَنْ يُّنْكِرُ بَعْضَهٗ ۭ قُلْ اِنَّمَآ اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ اللّٰهَ وَلَآ اُشْرِكَ بِهٖ ۭ اِلَيْهِ اَدْعُوْا وَاِلَيْهِ مَاٰبِ ٣٧

38. Et coumme ça-même Nous finne faire li déssanne couma ène zizement clair. Et si to suive banne-là zot mauvais désirs aprés ki connaissance finne vinne cotte toi, pa pou éna pou toi dé la part Allāh aukène camarade ni aukène protectére.

وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا ۭ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَآءَهُمْ بَعْدَ مَا جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا وَاقٍ ٣٨ ع

R 6 39. Et, en vérité, Nous ti avoye banne Méssazers avant toi et Nous ti donne-zotte madames et zenfants. Et li pa possibe pou ène Méssazer ki li améne kik Signe sauf are permission Allāh. Pou sak lé temps fixé, éna ène décret *BonDié.*

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَّذُرِّيَّةً ۚ وَمَا كَانَ لِرَسُوْلٍ أَنْ يَّأْتِيَ بِاٰيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللّٰهِ ۗ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ ﴿٣٩﴾

40. Allāh efface ça ki Li oulé et Li *oussi* établi *ça ki Li oulé.* Et la source tout banne ordonnances li cotte Li.

يَمْحُوا اللّٰهُ مَا يَشَآءُ وَيُثْبِتُ ۖ وَعِنْدَهٗٓ أُمُّ الْكِتٰبِ ﴿٤٠﴾

41. Ki Nous faire toi trouve ène partie ça *pinition* avec ki Nous finne ménace banne-là ou soi ki Nous donne toi la mort, to responsabilité li sélement pou transmette clairement Méssaze-là et li lor Nous pou réglé banne comptes.

وَإِنْ مَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِيْ نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلٰغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ﴿٤١﴾

42. Esse-ki zotte pa trouvé ki Nous pé certainement continié diminié la terre par so banne côtés ? Et Allāh Li zizé et péna personne pou renverse So zizement. Et Li Rapide lor *réglé* banne comptes.

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا ۚ وَاللّٰهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهٖ ۚ وَهُوَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ﴿٤٢﴾

43. Et banne ki ti avant zotte, banne-là *oussi* ti faire banne plans. Et tout banne plans dans contrôle Allāh. Li conné ça ki sak l'âme gagné *par so banne actions* ; et banne mécréants pa pou tardé pou conné ki sanne-là ki pou gagne *meillére* récompense Résidence *Final*-là.

وَقَدْ مَكَرَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلّٰهِ الْمَكْرُ جَمِيْعًا ۖ يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ ۗ وَسَيَعْلَمُ الْكُفّٰرُ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٤٣﴾

44. Et banne ki pa croire dire : « To pa ène Méssazer. » Dire : « Allāh Li siffit couma Témoin ente moi et zotte, et dimoune ki éna connaissance Live-là *li oussi témoin.* »

وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَسْتَ مُرْسَلًا ۚ قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ۙ وَمَنْ عِنْدَهٗ عِلْمُ الْكِتٰبِ ﴿٤٤﴾ ع

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. Alif Lām Rā = Mo-Même Allāh, Mo trouvé. *Ça li* ène Live ki Nous finne révéle toi pou to tire dimounes dépi dans tout banne *sorte* l'obskirités *pou améne zotte* vers la limiére, par l'orde zot Seignére, lor simé Céli Ki Tout-Puissant *et* Ki Digne dé tout louanze —

الٓرٰ كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ اِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ۙ بِاِذْنِ رَبِّهِمْ اِلٰى صِرَاطِ الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ ۙ ۝٢

3. Allāh Ki posséde tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et malhére lor banne mécréants à cause ène pinition dir *ki pé attanne zotte* —

اللّٰهِ الَّذِيْ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَوَيْلٌ لِّلْكٰفِرِيْنَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيْدِ ۙ ۝٣

4. Banne ki préfére la vie ça lé monde-là ki la Vie-Aprés et ki empéce *dimounes* suive simé Allāh, et ki serce pou ranne li travers; ça banne-là ki bien loin dans l'errére.

الَّذِيْنَ يَسْتَحِبُّوْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى الْاٰخِرَةِ وَيَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَيَبْغُوْنَهَا عِوَجًا ؕ اُولٰٓئِكَ فِيْ ضَلٰلٍ بَعِيْدٍ ۝٤

5. Et Nous pa ti avoye aukène Méssazer sauf *avec révélation* dans la langue so pép pou ki li explique banne-là clairement. Ensuite Allāh zize égaré dimoune ki Li oulé et Li guide dimoune ki Li oulé. Et Li-Même Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهٖ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ ؕ فَيُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ يَّشَآءُ وَيَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝٥

6. Et, en vérité, Nous ti avoye Moïse avec Nou banne Signes, *Nous ti dire li* : « Tire to pép dépi dans banne l'obskirités *pou améne zotte* vers la limiére ; et rappelle banne-là banne zours *récompenses et pinitions* Allāh. En vérité, là-dans, éna banne Signes pou tout dimoune ki patient, *et* ki réconnaissant.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوْسٰى بِاٰيٰتِنَآ اَنْ اَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ۙ وَذَكِّرْهُمْ بِاَيّٰىمِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ۝٦

7. Et *rappelle* quand Moïse ti dire so pép : « Mazine favére ki Allāh ti faire

وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهِ اذْكُرُوْا

نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ اَنْجٰىكُمْ مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَسُوْمُوْنَكُمْ سُوْٓءَ الْعَذَابِ وَ يُذَبِّحُوْنَ اَبْنَآءَكُمْ وَ يَسْتَحْيُوْنَ نِسَآءَكُمْ ؕ وَ فِيْ ذٰلِكُمْ بَلَآءٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَظِيْمٌ ﴿٧﴾

lor zotte, quand Li ti sappe zotte dépi pép Pharaon ki ti pé tourmente-zotte avec criauté; banne-là ti pé massacré zot garçons et ti pé laisse zot madames vivant. Et, dans ça, ti éna ène grand l'épréve dé la part zot Seignére. »

وَ اِذْ تَاَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَاَزِيْدَنَّكُمْ وَ لَئِنْ كَفَرْتُمْ اِنَّ عَذَابِيْ لَشَدِيْدٌ ﴿٨﴾

R 2 8. Et *rappelle* quand zot Seignére ti déclaré : « Si zotte réconnaissant, certainement Mo pou accorde zotte plisse encore ; mais si zotte ingrat, certainement Mo pinition li sévere. »

وَ قَالَ مُوْسٰٓى اِنْ تَكْفُرُوْٓا اَنْتُمْ وَ مَنْ فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا ۙ فَاِنَّ اللّٰهَ لَغَنِيٌّ حَمِيْدٌ ﴿٩﴾

9. Et Moïse ti dire : « Si zotte montré l'ingratitide, zotte et tout banne ki lor la terre ensamme; en vérité, Allāh Li pa bizin nanrien, Li Digne dé tout louanze.

اَلَمْ يَاْتِكُمْ نَبَؤُا الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوْحٍ وَّ عَادٍ وَّ ثَمُوْدَ ۬ؕ وَ الَّذِيْنَ مِنْ بَعْدِهِمْ ؕ لَا يَعْلَمُهُمْ اِلَّا اللّٰهُ ؕ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَرَدُّوْٓا اَيْدِيَهُمْ فِيْٓ اَفْوَاهِهِمْ وَ قَالُوْٓا اِنَّا كَفَرْنَا بِمَآ اُرْسِلْتُمْ بِهٖ وَ اِنَّا لَفِيْ شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُوْنَنَآ اِلَيْهِ مُرِيْبٍ ﴿١٠﴾

10. Esse-ki banne nouvelles banne ki ti avant zotte pa finne arrive cotte zotte, *nouvelles* pép Noé, et *banne* Ād, *banne* Thamōūd, et *nouvelles* banne ki ti vinne aprés ça banne-là ? Et personne pa conne banne-là sauf Allāh. Banne-là zot Méssazers ti vinne cotte zotte avec banne Signes clair, mais banne-là *avec arrogance* ti pose zot la main lor zot la bouce[52] et zotte ti dire : « Certainement nous pa croire dans ça *zaffaire* avec ki finne avoye zotte-là. Et certainement nous dans ène doute ki pé troublé nous lor ça *zaffaire* vers çà-même ki zotte pé appelle nous-là. »

---

52. Expression 'faraddōū aydiyahoum fī afwāhihim' 'banne-là ti pose zot la main lor zot la bouce. Donc banne mécréants ki pé faire ça action-là. Capave interpréte ça dans dé façons : (i) Banne mécréants pose zot la main divant zot prope la bouce, c'est-à-dire, zotte réfize tout dialogue avec banne Méssazers Allāh et zot suivants. Dimoune azir coumme-ça quand li népli éna arguiment ; (ii) Banne mécréants pose zot la main divant la bouce banne Méssazers-là. Ici oussi, dialogue finne cassé mais d'ène maniére différent. Dans ça cas-là, zotte oulé dire banne Méssazers-là : 'Ferme la bouce, pa causé'. Ça dernier partie ça verset-là renforci ça interprétation-là : 'Certainement nous pa croire dans-ça vers ki zotte pé appelle nous.'

11. Banne-là zot banne Méssazers ti dire : « Esse-ki zotte éna doute lor Allāh, Createre banne lé ciéls et la terre ? Li pé appelle zotte pou ki Li pardonne zotte zot banne pécés et pou ki Li accorde-zotte ène délai ziska ène lé temps fixé. » Banne-là ti dire : « Zotte sélement banne dimounes couma nous-mêmes. Zotte oulé détourne nous dépi ça ki nou banne papa grand-papas ti pé adoré. Alors aména-nous ène préve clair. »

قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِي اللّٰهِ شَكٌّ فَاطِرِ
السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ ؕ يَدْعُوكُمْ
لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ
إِلٰى أَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ قَالُوٓا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا
بَشَرٌ مِّثْلُنَا ؕ تُرِيدُونَ أَنْ تَصُدُّونَا
عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ اٰبَآؤُنَا فَأْتُونَا
بِسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ﴿١١﴾

12. Banne-là zot banne Méssazers ti réponne zotte : « Nous sélement banne dimounes couma zotte. Mais Allāh accorde *So* grâce dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitéres. Et Li pa dans nou pouvoir ki nous aména zotte kik préve sans permission Allāh. Et dans Allāh *Tout-Sél* ki banne croyants bizin place *zot* confiance.

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنْ نَّحْنُ إِلَّا
بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَمُنُّ عَلٰى
مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ؕ وَمَا كَانَ لَنَآ أَنْ
نَّأْتِيَكُمْ بِسُلْطٰنٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَ
عَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾

13. « Et bé ki faire nous pa place *nou* confiance dans Allāh Ki, en vérité, finne guide nous lor nou-banne simés *ki bizin* ? Et, certainement nous pou montré patience lor ça banne persékitions ki zotte inflize nous-là. Et banne ki faire confiance, bizin place *zot* confiance dans Allāh.

وَمَا لَنَآ أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللّٰهِ وَ قَدْ
هَدٰىنَا سُبُلَنَا ؕ وَ لَنَصْبِرَنَّ عَلٰى مَآ
اٰذَيْتُمُونَا ؕ وَ عَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿١٣﴾ ع

R 3 14. Et banne ki pa ti croire, ti dire zot banne Méssazers : « Certainement nous pou mette zotte en déhors nou pays à moins ki zotte rétourne dans nou rélizion. » Alors zot Seignére ti révéle zotte : « En vérité, Nous pou détruire banne ki faire inzistice.

وَ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ
لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِّنْ أَرْضِنَآ أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي
مِلَّتِنَا ؕ فَأَوْحٰٓى إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ
الظّٰلِمِينَ ﴿١٤﴾

15. « Et certainement, Nous pou faire zotte habite pays-là aprés ça banne-là. Ça li pou dimoune ki pére *à cause so grand respect pou* Mo position *bien-haute*, et ki faire attention Mo avertissement. »

وَ لَنُسْكِنَنَّكُمُ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ ؕ
ذٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَ خَافَ
وَعِيدِ ﴿١٥﴾

16. Et banne-là ti dimanne *Allāh* la victoire et sak ennemi arrogant ti détruire —

وَاسْتَفْتَحُوْا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيْدٍ ﴿١٦﴾

17. Vis-à-vis li, pou éna ène l'Enfer et pou faire li boire dilo dipi.

مِّنْ وَّرَآئِهٖ جَهَنَّمُ وَيُسْقٰى مِنْ مَّآءٍ صَدِيْدٍ ﴿١٧﴾

18. Li pou boire ça *malgré li*, par ti gorzées, li pa pou capave avale ça facilement *ène sél coup*. Et la mort pou vinne cotte li par tout côté alors ki li pa pou mort et à parte ça, éna ène pinition bien dir *pou li.*

يَّتَجَرَّعُهٗ وَلَا يَكَادُ يُسِيْغُهٗ وَيَاْتِيْهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَّمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ؕ وَمِنْ وَّرَآئِهٖ عَذَابٌ غَلِيْظٌ ﴿١٨﴾

19. Cas banne ki pa croire dans zot Seignére, zot banne travails li pareil couma la sanne ki di vent soufflé lor là avec violence ène zour tempête. Banne-là pa pou éna aukène pouvoir lor ça ki zotte finne gagné *par zot travails.* Ça-même destriction total-là.

مَثَلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ اَعْمَالُهُمْ كَرَمَادِ ۣاشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيْحُ فِيْ يَوْمٍ عَاصِفٍ ؕ لَا يَقْدِرُوْنَ مِمَّا كَسَبُوْا عَلٰى شَيْءٍ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الضَّلٰلُ الْبَعِيْدُ ﴿١٩﴾

20. Esse-ki to pas trouvé ki Allāh finne créé banne lé ciéls et la terre avec la vérité ? Si Li oulé, Li capave enléve zotte et améne *dans zot place* ène nouveau création.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ؕ اِنْ يَّشَاْ يُذْهِبْكُمْ وَيَاْتِ بِخَلْقٍ جَدِيْدٍ ﴿٢٠﴾

21. Et ça li pa *ditout* difficile pou Allāh.

وَّمَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ بِعَزِيْزٍ ﴿٢١﴾

22. Banne-là, zotte tout pou comparaîte divant Allāh ; alors banne faibes pou dire banne ki ti azir avec l'orgueil : « En vérité, nous ti zot suivants, esse-ki zotte capave ranne nous kik service conte pinition Allāh ? » Banne-là pou réponne : « Si Allāh ti guide nous, certainement nous ti pou guide zotte. *Mais astére-là*, li pareil pou nous ki nous montré impatience ou soi nous montré patience, péna aukène simé pou nous sauvé. »

وَبَرَزُوْا لِلّٰهِ جَمِيْعًا فَقَالَ الضُّعَفٰٓؤُا لِلَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْٓا اِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ اَنْتُمْ مُّغْنُوْنَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ؕ قَالُوْا لَوْ هَدٰىنَا اللّٰهُ لَهَدَيْنٰكُمْ ؕ سَوَآءٌ عَلَيْنَآ اَجَزِعْنَآ اَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَّحِيْصٍ ﴿٢٢﴾ ع

R 4 23. Et quand zaffaire-là pou décidé, Satan pou dire : « Certainement, Allāh finne faire-zotte ène promesse la vérité, et moi mo finne faire-zotte promesse mais mo finne faire manquement envers zotte. Et mo pa ti éna aukène autorité lor zotte sauf ki mo ti appelle zotte et zotte ti réponne mo l'appel. Alors pa blâme moi, mais blâme zotte-mêmes. Mo pa capave sappe zotte, et zotte pa capave sappe moi. Certainement mo finne déza nié l'association ki zotte donne moi *are Allāh.* » En vérité, pou banne ki pervers, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

وَقَالَ الشَّيْطٰنُ لَمَّا قُضِيَ الْاَمْرُ اِنَّ
اللّٰهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُّكُمْ
فَاَخْلَفْتُكُمْؕ وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُمْ مِّنْ
سُلْطٰنٍ اِلَّاۤ اَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ
لِيْۚ فَلَا تَلُوْمُوْنِيْ وَلُوْمُوْۤا اَنْفُسَكُمْؕ
مَاۤ اَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَاۤ اَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّؕ
اِنِّيْ كَفَرْتُ بِمَاۤ اَشْرَكْتُمُوْنِ مِنْ
قَبْلُؕ اِنَّ الظّٰلِمِيْنَ لَهُمْ عَذَابٌ
اَلِيْمٌ ﴿۲۳﴾

24. Et pou admette banne ki croire et ki faire banne bon actions, dans banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Banne-là pou reste tout lé temps là-dans sélon l'orde zot Seignére. Zot salitation là-bas pou : « *La* paix. »

وَاُدْخِلَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا بِاِذْنِ رَبِّهِمْؕ
تَحِيَّتُهُمْ فِيْهَا سَلٰمٌ ﴿۲۴﴾

25. Esse-ki to pa trouvé couma Allāh finne donne l'exempe ène bon parole ? *Li* pareil couma ène bon pied, *ki* so racine solide et *ki* so sommet li dans lé ciél.

اَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا
كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ
اَصْلُهَا ثَابِتٌ وَّفَرْعُهَا فِي السَّمَآءِ ﴿۲۵﴾

26. Li donne so fruits dans tout saison d'aprés l'orde so Seignére. Et Allāh donne dimounes ène banne l'exempes pou ki zotte tire leçon.

تُؤْتِيْۤ اُكُلَهَا كُلَّ حِيْنٍۢ بِاِذْنِ رَبِّهَاؕ وَ
يَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿۲۶﴾

27. Et cas ène mauvais parole li pareil couma ène mauvais pied ki finne déraciné dépi sirface la terre et ki péna aukène stabilité.

وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيْثَةٍ كَشَجَرَةٍ
خَبِيْثَةِ ِۨاجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْاَرْضِ
مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿۲۷﴾

28. Par *So* parole ki établi fermement, Allāh fortifié banne croyants dans la vie ça lé monde-là et dans l'Aute lé monde. Et Allāh zize

يُثَبِّتُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِالْقَوْلِ
الثَّابِتِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِۚ

égaré banne inzistes. Et Allāh faire ça ki Li oulé.

وَيُضِلُّ اللّٰهُ الظّٰلِمِيْنَ ۙ وَيَفْعَلُ اللّٰهُ
مَا يَشَآءُ ٢٨

ع ١٤

R 5 29. Esse-ki to pa trouve banne ki finne sanze Allāh So banne bienfaits en l'ingratitide et ki finne faire zot pép attérrir dans la caze dé destriction —

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ بَدَّلُوْا نِعْمَتَ
اللّٰهِ كُفْرًا وَّاَحَلُّوْا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ٢٩

30. *Dans* l'Enfer ? Banne-là pou brilé là-dans. Et *ça* li ène mauvais l'endroit répos!

جَهَنَّمَ ۚ يَصْلَوْنَهَا ؕ وَبِئْسَ الْقَرَارُ ٣٠

31. Banne-là finne établi banne égals are Allāh pou ki zotte faire *dimounes* perdi *Allāh* So simé. Dire : « Zouir pou impé lé temps. Ensuite, certainement zot destination li pou vers di Fé. »

وَجَعَلُوْا لِلّٰهِ اَنْدَادًا لِّيُضِلُّوْا عَنْ
سَبِيْلِهٖ ؕ قُلْ تَمَتَّعُوْا فَاِنَّ مَصِيْرَكُمْ
اِلَى النَّارِ ٣١

32. Dire Mo banne servitéres ki croire, ki zotte bizin observe la Priére, et dépense en sécret et ouvertement dépi dans provision ki Nous finne donne zotte, avant ki ça zour-là vini cotte pa pou éna ni marsandaze ni l'amitié.

قُلْ لِّعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يُقِيْمُوا
الصَّلٰوةَ وَيُنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ سِرًّا
وَّعَلَانِيَةً مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَ يَوْمٌ لَّا
بَيْعٌ فِيْهِ وَلَا خِلٰلٌ ٣٢

33. Allāh Li-Même Ki finne créé banne lé ciéls et la terre et *Ki* finne faire dilo déssanne dépi dans niazes et *Ki,* par ça, Li finne faire sorti banne fruits pou zot provisions ; et Li finne soumette, pou zotte, banne navires ki vogue lor la mer d'aprés So l'orde et Li finne soumette, pou zotte, banne la riviéres *oussi.*

اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ
وَاَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَخْرَجَ بِهٖ
مِنَ الثَّمَرٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ
الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِاَمْرِهٖ ۚ وَ
سَخَّرَ لَكُمُ الْاَنْهٰرَ ٣٣

34. Et Li finne soumette, pou zotte, soleil ék la line, *ça* dé-là pé déplace zotte sans arrêté. Et Li finne soumette, pou zotte, la nuite et li zour.

وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَآئِبَيْنِ ۚ
وَسَخَّرَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ٣٤

35. Et dans tout *banne sozes,* Li finne donne zotte ça ki zotte finne dimanne Li. Et si zotte *essaye* compte

وَاٰتٰىكُمْ مِّنْ كُلِّ مَا سَاَلْتُمُوْهُ ؕ وَاِنْ
تَعُدُّوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ لَا تُحْصُوْهَا ؕ اِنَّ

ع إِنَّ الْإِنسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿٣٥﴾

banne favéres Allāh, zotte pas pou capave faire so compte. En vérité, dimoune li bien inziste, *li* bien ingrat.

R 6 وَإِذْ قَالَ إِبْرٰهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَن نَّعْبُدَ الْأَصْنَامَ ﴿٣٦﴾

36. Et *rappelle* quand Abraham ti dire : « Mo Sei*gnére* ! Faire ça la ville-là vinne *ène l'endroit* la paix et préserve-moi et mo banne zenfants conte l'adoration banne idoles,

رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ ۚ فَمَن تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي ۖ وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٧﴾

37. « Mo Seignére ! En vérité, banne *idoles*-là finne égare boucoup dimounes. Alors dimoune ki pou suive moi, certainement li avec moi, et dimoune ki pou désobéir moi, certainement To Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنتُ مِن ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِندَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ ۙ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلٰوةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُم مِّنَ الثَّمَرٰتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٨﴾

38. « Nou Seignére ! En vérité, mo finne établi ène partie mo déssendance dans ène vallée ki pa kiltivabe, prés cotte To la Caze Sacré — Nou Seignére ! — pou ki zotte observe la Priére. Donc faire lé kére banne dimounes incliné vers zotte, et nourri zotte avec banne fruits pou ki zotte vinne réconnaissant.

رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ ۗ وَمَا يَخْفٰى عَلَى اللّٰهِ مِن شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ﴿٣٩﴾

39. « Nou Seignére ! En vérité, To conné ça ki nous caciette et ça ki nous laisse paraîte. Et nanrien pa caciette pou Allāh ni lor la terre ni dans lé ciél.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمٰعِيلَ وَإِسْحٰقَ ۚ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٤٠﴾

40. « Tout louanze pou Allāh Ki finne donne moi, malgré *mo* vieillesse, Ismaël et Isaac. En vérité, mo Seignére ! Li écoute bien sipplications.

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلٰوةِ وَمِن ذُرِّيَّتِي ۖ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ﴿٤١﴾

41. « Mo Seignére ! Faire ki mo observe la Priére et mo banne zenfants *oussi.* O nou Seignére ! Et accepté mo la priére.

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَ
لِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٤٢﴾ ع ٦ ١٨

42. «Nou Seignére ! Pardonne-moi, et mo papa-mama et banne croyants zour ki pou éna réglément banne comptes. »

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ
الظّٰلِمُونَ ۚ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ
تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ﴿٤٣﴾

R 7 43. Et zamais pa pensé ki Allāh Li inattentif are ça ki banne inzistes faire. Li accorde banne-là répit sélement ziska zour cotte banne régards pou reste fixe,

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ
إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ ۚ وَأَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ ﴿٤٤﴾

44. Avec frayére, banne-là pou galoupe divant, la tête lévé, zot régards pa rétourne are zotte, et zot l'esprit li vide *complétement.*

وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ
فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخِّرْنَا إِلَىٰ
أَجَلٍ قَرِيبٍ ۙ نُجِبْ دَعْوَتَكَ وَ
نَتَّبِعِ الرُّسُلَ ۗ أَوَلَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ
مِنْ قَبْلُ مَا لَكُمْ مِنْ زَوَالٍ ﴿٤٥﴾

45. Et averti banne dimounes zour cotte pinition-là pou tombe lor zotte, et banne inzistes pou dire : « Nou Seignére ! Accorde-nous ène délai *même* courte. Nous pou réponne To l'appel, et nous pou suive banne Méssazers-là. » *Allāh pou dire* : « Esse-ki zotte pa ti faire serment avant ça *ki* zamais zotte pou dégringolé ?

وَسَكَنْتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا
أَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ
وَضَرَبْنَا لَكُمُ الْأَمْثَالَ ﴿٤٦﴾

46. « Et zotte reste dans ça banne la cazes banne ki ti faire di tort zotte-mêmes et li finne vinne clair pou zotte couma Nous ti traite banne-là ; et Nous finne donne-zotte banne l'exempes. »

وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللّٰهِ
مَكْرُهُمْ وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ
مِنْهُ الْجِبَالُ ﴿٤٧﴾

47. Et banne-là finne faire tout banne macinations ki zotte capave, mais *réziltat* zot macinations li cotte Allāh, même si zot macinations ti assez puissant pou déplace banne montagnes.

فَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ مُخْلِفَ وَعْدِهِ
رُسُلَهُ ۗ إِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٤٨﴾

48. Donc zamais pa pensé ki Allāh manque So promesse *ki Li faire* are So banne Méssazers. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li éna pouvoir pou pini couma bizin.

49. Zour quand *ça* la terre-là pou sanzé en ène l'aute la terre et banne lé ciéls *oussi*[53], et banne-là pou paraîte divant Allāh Li-Même Ki Ène Sél, Ki domine tout *par So gloire et So mazesté sipréme.*

يَوْمَ تُبَدَّلُ الْاَرْضُ غَيْرَ الْاَرْضِ وَ السَّمٰوٰتُ وَ بَرَزُوْا لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿٤٩﴾

50. Et ça zour-là, to pou trouve banne coupabes ensainné.

وَتَرَى الْمُجْرِمِيْنَ يَوْمَئِذٍ مُّقَرَّنِيْنَ فِي الْاَصْفَادِ ﴿٥٠﴾

51. Zot vêtements pou faire avec coltar, et di Fé pou enveloppe zot visaze.

سَرَابِيْلُهُمْ مِّنْ قَطِرَانٍ وَّ تَغْشٰى وُجُوْهَهُمُ النَّارُ ﴿٥١﴾

52. *Li pou coumme-ça* pou ki Allāh récompense *ou pini* sak l'âme pou ça ki li finne faire. En vérité Allāh Li Rapide lor *réglé* banne comptes.

لِيَجْزِيَ اللّٰهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ﴿٥٢﴾

53. Ça *li* ène Méssaze ki finne transmette avec clarté dans zintérêt l'himanité pou ki banne-là zotte trouve zotte averti par ça et pou ki zotte conné ki Li-Même *Ki* Ène Sél BonDié et pou ki banne ki éna l'intellizence faire attention.

هٰذَا بَلٰغٌ لِّلنَّاسِ وَ لِيُنْذَرُوْا بِهٖ وَ لِيَعْلَمُوْٓا اَنَّمَا هُوَ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ وَّ لِيَذَّكَّرَ اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿٥٣﴾

53 Enfin avec conquête la Mecque, par banne mizilmans, l'Arabie ti gagne ène nouveau lé ciel ék ène nouveau la terre. L'ancien systéme barbare-là ti sanzé, et ti vinne complétement différent.

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Misericordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Alif Lām Rā = Mo-Même Allāh, Mo trouvé. Ça li banne versets Live-là et ène Coran clair.

الٓرٰ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ وَقُرْاٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿٢﴾

PARTIE 14

3. Souvent banne mécréants souhaité ki zotte-mêmes ti *ava* Misilmans.

رُبَمَا يَوَدُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْ كَانُوْا مُسْلِمِيْنَ ﴿٣﴾

4. Laisse banne-là manzé *boire* et zouir pou ki *zot fausse* l'espoir distraire zotte. Mais banne-là pa pou tardé pou conné.

ذَرْهُمْ يَاْكُلُوْا وَيَتَمَتَّعُوْا وَيُلْهِهِمُ الْاَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿٤﴾

5. Et zamais Nous pa ti détruire ène la ville sans ki li ti gagne *couma avertissement* ène Live *ki finne* désigné.

وَمَآ اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُوْمٌ ﴿٥﴾

6. Aukène pép pa capave alle avant zot l'hére fixé et ni zotte capave reste en arriére.

مَا تَسْبِقُ مِنْ اُمَّةٍ اَجَلَهَا وَمَا يَسْتَاْخِرُوْنَ ﴿٦﴾

7. Et banne-là ti dire : « O toi, lor ki, finne faire déssanne ça Récommandation-là, to certainement ène fou.

وَقَالُوْا يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْ نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ اِنَّكَ لَمَجْنُوْنٌ ﴿٧﴾

8. « Bé ki faire to pa améne banne anzes cotte nous si to *ène* dans banne véridiques ? »

لَوْ مَا تَاْتِيْنَا بِالْمَلٰٓئِكَةِ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿٨﴾

9. Nous pa faire banne anzes déssanne mais avec la vérité et alors pa pou accorde banne *mécréants*-là aukène répit.

مَا نُنَزِّلُ الْمَلٰٓئِكَةَ اِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوْٓا اِذًا مُّنْظَرِيْنَ ﴿٩﴾

10. En vérité, Nous-Même Nous finne faire déssanne ça Récommandation-là, et très certainement Nous pou so Gardien.

اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَاِنَّا لَهٗ لَحٰفِظُوْنَ ﴿١٠﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شِيَعِ
الْأَوَّلِينَ ﴿١١﴾

11. Et, certainement Nous ti avoye, avant toi, *banne Méssazers* dans banne groupes banne *péps* anciens.

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِئُونَ ﴿١٢﴾

12. Et aukène Méssazer pa ti vinne cotte banne-là sans ki zotte pa ti boufonne li.

كَذَٰلِكَ نَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ
الْمُجْرِمِينَ ﴿١٣﴾

13. Coumme ça-même Nous faire ça *l'habitide boufonné-là* rente dans lé kére banne ki faire pécés.

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ
الْأَوَّلِينَ ﴿١٤﴾

14. Banne-là pa croire dans li *ça Méssazer-là* bien ki l'exempe banne anciens finne passé.

وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِنَ السَّمَاءِ
فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ ﴿١٥﴾

15. Et même si Nous ouvert pou banne-là ène la porte dans lé ciél et ki zotte continié monté à travers ça *pou ki zotte trouve are zot li zié Signes ki le Prophéte li vrai,*

لَقَالُوا إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَارُنَا
ع بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَسْحُورُونَ ﴿١٦﴾

16. *Là-oussi* certainement banne-là pou dire : « Nou li zié finne embrouillé *à cause kik intoxicant* ou plitôt nous ène pép ki finne ensorcélé. »

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَ
زَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ ﴿١٧﴾

R 2 17. En vérité, Nous finne faire banne constéllations *zétoiles* dans lé ciél et Nous finne faire ça zoli pou banne ki guetté.

وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ﴿١٨﴾

18. Et Nous finne protéze ça *banne lé ciéls-là* conte tout satan ki rézété.

إِلَّا مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَأَتْبَعَهُ
شِهَابٌ مُبِينٌ ﴿١٩﴾

19. Excepté céli ki écoute en caciette *kik révélation pou déforme li aprés*, alors ène la flamme brillant poursuive li.

وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ
وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْزُونٍ ﴿٢٠﴾

20. Et Nous finne étale la terre et Nous finne enfonce banne montagnes solidement là-dans et Nous finne faire tout poussé là-dans dans proportions ki bizin.

21. Et, là-dans, Nous finne place pou zotte, banne moyens l'existence et pou banne-là *oussi* ki pa nourri par zotte.

وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَنْ لَّسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ ﴿٢١﴾

22. Et péna nanrien ki Nous péna so banne réserves *sans limites* ; et Nous pa faire li déssanne excepté dans ène mizire déterminé.

وَإِنْ مِّنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنَزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُومٍ ﴿٢٢﴾

23. Et Nous avoye banne di vents ki faire réproduire *banne plantes* et Nous faire dilo déssanne dépi dans banne niazes et Nous donne zotte boire ça, alors ki zotte-mêmes pa ti capave mette ça en réserve.

وَأَرْسَلْنَا الرِّيَاحَ لَوَاقِحَ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنْتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ ﴿٢٣﴾

24. Et, en vérité, Nous-Même Nous donne la vie, et Nous donne la mort et Nous-Même Héritier *tout kit-soze*

وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ﴿٢٤﴾

25. Et, en vérité, Nous conne banne d'ente zotte ki alle divant, et Nous conne banne ki tardé derriére.

وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ ﴿٢٥﴾

26. Et, en vérité, to Seignére, Li-Même pou rassemblé banne-là. Certainement, Li-Même *Ki* Bien-Saze *et Ki* Conne-Tout.

وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦﴾ ع

R 3 27. Et, en vérité, Nous finne créé l'homme are l'arzile sec ki résonné et ki finne formé are la boue noir.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿٢٧﴾

28. Et auparavant, Nous ti créé djinn dépi di fé banne di vents bien brilant.

وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَّارِ السَّمُومِ ﴿٢٨﴾

29. Et *rappelle* quand to Seignére ti dire banne anzes : « En vérité, mo pé alle créé l'homme are l'arzile sec ki résonné, ki finne formé are la boue noir ;

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿٢٩﴾

30. « Alors, quand Mo pou fini forme li correctement, et ki Mo pou fini

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ

رُّوْحِيْ فَقَعُوْا لَهٗ سٰجِدِيْنَ ۝٣٠

soufflé Mo Parole dans so lé kére, alors courbé dans *zot* soumission pou li. »

فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ اَجْمَعُوْنَ ۝٣١

31. Donc banne anzes ti faire soumission, zotte tout ensamme,

اِلَّآ اِبْلِيْسَ ؕ اَبٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ مَعَ السّٰجِدِيْنَ ۝٣٢

32. Excepté Iblis ; li ti réfizé pou vinne are banne ki faire soumission.

قَالَ يٰٓاِبْلِيْسُ مَا لَكَ اَلَّا تَكُوْنَ مَعَ السّٰجِدِيْنَ ۝٣٣

33. *Allāh* ti dire : « O Iblis ! Bé ki arrive toi ki to pa are banne ki faire soumission ? »

قَالَ لَمْ اَكُنْ لِّاَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهٗ مِنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَاٍ مَّسْنُوْنٍ ۝٣٤

34. Li ti réponne : « Mo pa pou soumette are ène himain ki To finne créé are l'arzile sec ki résonné, ki finne formé are la boue noir. »

قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ رَجِيْمٌ ۝٣٥

35. *Allāh* ti réponne : « Alors sorti dépi ici, parski, certainement, to ène rézété.

وَّاِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ اِلٰى يَوْمِ الدِّيْنِ ۝٣٦

36. « Et certainement, malédiction pou lor toi ziska Zour Zizement. »

قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِيْٓ اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ۝٣٧

37. Li ti dire : « Mo Seignére ! Alors accorde-moi ène délai ziska zour ki banne-là pou réssissité. »

قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ ۝٣٨

38. Li ti réponne : « Certainement, to *ène* dans banne ki finne gagne ène délai,

اِلٰى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُوْمِ ۝٣٩

39. « Ziska zour l'Hére fixé-là. »

قَالَ رَبِّ بِمَآ اَغْوَيْتَنِيْ لَاُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْاَرْضِ وَلَاُغْوِيَنَّهُمْ اَجْمَعِيْنَ ۝٤٠

40. Li ti dire : « Mo Seignére ! Parski To finne déclare moi égaré, certainement mo pou faire *paraîte* zoli pou banne-là *zot sézour* lor la terre et certainement mo pou faire zotte tout égaré,

اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِيْنَ ۝٤١

41. « Excepté To banne Servitéres *ki To finne* soisir d'ente zotte. »

42. *Allāh* ti dire : « Li Mo responsabilité *pou montré ça* simé droite-*là.*

قَالَ هٰذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ﴿٤٢﴾

43. « En vérité, to péna aukène pouvoir lor Mo banne servitéres sauf *ça* banne dimounes, dans banne égarés, ki pou suive toi *par zotte-mêmes.* »

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنٌ إِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغٰوِينَ ﴿٤٣﴾

44. Et, en vérité, l'Enfer li l'endroit ki finne promette pou tout ça banne-là ;

وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٤﴾

45. Li éna sept la portes, *et* sak la porte éna ène partie ki finne alloué *pou li* d'ente ça banne-là.

لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَقْسُومٌ ﴿٤٥﴾

R 4 46. En vérité, banne dimounes droite pou dans *milié* banne Zardins et banne la sources.

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿٤٦﴾

47. « Rente là-dans, en paix, *et* en sékirité. »

اُدْخُلُوهَا بِسَلٰمٍ اٰمِنِينَ ﴿٤٧﴾

48. Et Nous pou enléve tout *ça* ki banne-là capave éna couma rankére dans zot lé kére *dé sorte ki zotte pou vinne* couma banne fréres, zotte pou *assizé* lor banne canapés, zotte faire face ène are l'aute.

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ إِخْوَانًا عَلٰى سُرُرٍ مُتَقٰبِلِينَ ﴿٤٨﴾

49. Fatigue pa pou touce banne-là là-dans et pa pou mette zotte déhors dépi-là.

لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِينَ ﴿٤٩﴾

50. *O Prophéte !* Donne Mo banne servitéres nouvelle ki certainement Mo-Même Ki Bien-Pardonnant, Ki Bien-Miséricordié.

نَبِّئْ عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٠﴾

51. Et *annonce oussi* ki Mo pinition li pinition ki donne boucoup doulére.

وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿٥١﴾

52. Et informe banne-là lor banne visitéres Abraham.

وَنَبِّئْهُمْ عَنْ ضَيْفِ إِبْرٰهِيمَ ﴿٥٢﴾

53. Quand banne-là ti rente cotte li et zotte ti dire : « *La* paix *lor toi,* » li ti réponne : « En vérité, nous gagne pére are zot *arrivée.* »

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ إِنَّا مِنكُمْ وَجِلُونَ ﴿٥٣﴾

54. Banne-là ti dire : « Pa pére, en vérité, nous donne toi bon nouvelle ène garçon rempli are connaissance. »

قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ﴿٥٤﴾

55. Li ti dire : « Esse-ki zotte donne moi ça nouvelle-là alors ki la vieillesse finne gagne moi ? Lor ki *zaffaire* zotte *base zotte pou* donne moi ça bon nouvelle-là ? »

قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي عَلَىٰ أَن مَّسَّنِيَ الْكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونَ ﴿٥٥﴾

56. Banne-là ti dire : « Nous finne donne toi bon nouvelle ki *basé* lor la vérité. Donc pas vinne *ène* dans banne ki dézespéré. »

قَالُوا بَشَّرْنَاكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُن مِّنَ الْقَانِطِينَ ﴿٥٦﴾

57. Li ti dire : « Ki sanne-là ki perdi l'espoir dans gagne miséricorde so Seignére sauf banne égarés ? »

قَالَ وَمَن يَقْنَطُ مِن رَّحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ ﴿٥٧﴾

58. Li ti dire: « Bé ki zot mission ô banne méssazers ? »

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٨﴾

59. Banne-là ti dire : « En vérité, finne avoye nous vers ène pép coupabe,

قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٥٩﴾

60. « Excepté banne discipes Lot. *Ça banne-là,* certainement nous pou sauve zotte tout,

إِلَّا آلَ لُوطٍ إِنَّا لَمُنَجُّوهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٦٠﴾

61. « Sauf so madame. Nous estimé ki sirement li pou *ène* dans banne ki pou reste derriére. »

إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا إِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٦١﴾ ع

R.5 62. Et quand banne méssazers-là ti vinne cotte famille Lot,

فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ ﴿٦٢﴾

63. Li ti dire : « En vérité, zotte ène groupe étranzers. »

قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنكَرُونَ ﴿٦٣﴾

64. Banne-là ti dire : « En faite, nous finne vinne cotte toi avec ça ki banne-là ti pé douté-là.

قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا كَانُوا فِيهِ
يَمْتَرُونَ ٦٣

65. « Et nous finne vinne cotte toi avec la vérité et certainement nous pé dire la vérité.

وَأَتَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ٦٤

66. « Donc quitté-allé avec to famille dans ène partie la nuite, et suive banne-là par derriére et personne parmi zotte pa bizin guette derriére et *astére* allé cotte finne donne zotte l'orde *allé.* »

فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ
أَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ وَ
امْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ٦٥

67. Et Nous ti annonce li ça décret-là ki, couma lé matin arrivé, racine ça banne-là pou coupé.

وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَٰلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ
دَابِرَ هَٰؤُلَاءِ مَقْطُوعٌ مُصْبِحِينَ ٦٦

68. Et banne habitants la ville ti vini, et zotte ti pé rézouir.

وَجَاءَ أَهْلُ الْمَدِينَةِ
يَسْتَبْشِرُونَ ٦٧

69. Li ti dire : « En vérité, banne-là zotte mo invités, alors pa dézonore moi.

قَالَ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ ضَيْفِي فَلَا تَفْضَحُونِ ٦٨

70. « Et craigne Allāh et pa himilié moi. »

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ ٦٩

71. Banne-là ti dire : « Esse-ki nous pa finne défanne toi *récévoir* tout *sorte kalités* dimounes ? »

قَالُوا أَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعَالَمِينَ ٧٠

72. Li ti dire : « *Guetté* ça mo banne ti-filles ça. *Prend compte banne-là zot pidére* si zotte finne décidé pou faire n'importe quoi. »

قَالَ هَٰؤُلَاءِ بَنَاتِي إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ٧١

73. Par to la vie, *O Prophéte* ! Banne-là *oussi zotte* dans zot l'ivresse, couma banne avégues ki, dans confizion, pé rode zot simé.

لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ
يَعْمَهُونَ ٧٢

74. Alors pinition-là avec *so* tapaze couma l'oraze ti attrape banne-là l'hére soleil ti lévé.

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ٧٣

75. Et *la ville-là* Nous ti renverse li en-bas là-haut, et Nous ti avoye lor banne-là la plie roces l'arzile.

فَجَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ ﴿٧٥﴾

76. En vérité, éna là-dans banne Signes pou banne ki conne observé.

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ ﴿٧٦﴾

77. Et ça *la ville-là* li trouve lor ène la route ki éxisté *encore.*

وَإِنَّهَا لَبِسَبِيلٍ مُّقِيمٍ ﴿٧٧﴾

78. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou banne croyants.

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾

79. Et pép Aïka *oussi* certainement ti faire pécés.

وَإِن كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ لَظَالِمِينَ ﴿٧٩﴾

80. Donc Nous ti pini banne-là *oussi* couma bizin. Et ça dé *la villes*-là, zotte *ensévéli* à côté ène la route clair ki *dimounes* bien conné.

فَانتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿٨٠﴾

R 6 81. Et, certainement banne habitants al-Hidjre *oussi* ti traite banne Méssazers dé mentéres.

وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٨١﴾

82. Et Nous ti donne banne-là Nou banne Signes. Mais banne-là ti tourne lé dos are ça.

وَآتَيْنَاهُمْ آيَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٨٢﴾

83. Et banne-là ti pé taille *roces dans forme* la cazes dans banne montagnes, en sékirité.

وَكَانُوا يَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا آمِنِينَ ﴿٨٣﴾

84. Alors pinition-là avec *so* tapaze couma l'oraze ti attrape banne-là lé matin.

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ ﴿٨٤﴾

85. Et tout ça ki banne-là ti gagné *par zot travail* pa ti servi zotte nanrien.

فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٥﴾

86. Et Nous pa finne créé banne lé ciéls et la terre et tout ça ki ente lé dé excepté avec la vérité, et certainement l'Hére-là pou vini. Alors montré tolérance *are banne-là* dans ène bien zoli façon.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ ۗ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ ۖ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ ﴿٨٦﴾

87. En vérité, to Seignére Li-Même Grand Createre-là, Li Conne-Tout.

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلّٰقُ الْعَلِيْمُ ۝٨٧

88. Et, en vérité, Nous finne donne toi ça sept *versets* ki souvent répété, et *oussi* Grand Coran-là.

وَلَقَدْ اٰتَيْنٰكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِيْ وَ
الْقُرْاٰنَ الْعَظِيْمَ ۝٨٨

89. Pa avoye to régard *avec l'envie* lor ça banne zouissances temporaire ki Nous finne donne certain groupes dans banne-là et pa tourmente toi pou ça banne-là et baisse to lé zaile *miséricorde* pou banne croyants.

لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ اِلٰى مَا مَتَّعْنَا بِهٖۤ
اَزْوَاجًا مِّنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَ
اخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِيْنَ ۝٨٩

90. Et dire : « En vérité, Mo ène Avertissére ki averti clairement. »

وَقُلْ اِنِّيْۤ اَنَا النَّذِيْرُ الْمُبِيْنُ ۝٩٠

91. Couma touzour, Nous pou faire déssanne pinition lor banne ki divise zotte en sectes,

كَمَاۤ اَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِيْنَ ۝٩١

92. *Et* ki pou divise le Coran en banne morceaux.[54]

الَّذِيْنَ جَعَلُوا الْقُرْاٰنَ عِضِيْنَ ۝٩٢

93. Alors, par to Seignére, certainement Nous pou interroze banne-là zotte tout

فَوَرَبِّكَ لَنَسْـَٔلَنَّهُمْ اَجْمَعِيْنَ ۝٩٣

94. Lor ça ki zotte ti éna l'habitide faire.

عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝٩٤

54. Même ki verbe-là li au passé, nous préfére traduire ça verset-là par le fitire, parski éna là-dans ène avertissement inquiétant pou banne Misilmans. Pou souligne l'idée dé certitide, le Coran présente au passé la plipart banne prophécies ki pou certainement accomplir parski lé passé li pa sanzé. Li bon rélire verset 87 ziska verset 92 ; finne présente le Coran couma ène grand Live. Alors tout banne ki malgré ki zotte déclare ki zotte banne servitéres Saint Coran, zotte pa prend compte so méssaze central dé l'inité et ki divise zotte en sectes, zotte pou fini par divise le Coran pratiquement en morceaux. En faite, sak groupe oulé ki so interpretation li correct. Alors sak groupe, zotte accroce zotte are banne versets ki appiye zot point dé vue et zotte rézétte banne versets ki alle conte zot zintérêts. Cassire li tellement nette ki péna aukène possibilité dé compromis ente banne sectes-là. Banne dimounes même-Oummah rétrouve zotte séparé, et le Coran divisé.

95. Donc déclare ouvertement ça ki finne ordonne toi *faire* et détourne-toi dé banne associatéres.

فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿٩٥﴾

96. En vérité, Nous pou siffi pou toi conte banne moquéres,

إِنَّا كَفَيْنٰكَ الْمُسْتَهْزِءِيْنَ ﴿٩٦﴾

97. Ki établi ène l'aute divinité are Allāh, mais banne-là pa pou tardé pou conné.

الَّذِيْنَ يَجْعَلُوْنَ مَعَ اللّٰهِ إِلٰهًا اٰخَرَ ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿٩٧﴾

98. Et, en vérité, Nous conné ki to lé kére li sérré à cause ça ki banne-là dire[55].

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضِيْقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُوْلُوْنَ ﴿٩٨﴾

99. Mais avec louanze to Seignére, célébré *So* saintété et vinne *ène* dans banne ki prosterné *divant Li.*

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ مِّنَ السّٰجِدِيْنَ ﴿٩٩﴾

100. Et *continié* adore to Seignére ziska ki la mort zoènne toi.

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتّٰى يَأْتِيَكَ الْيَقِيْنُ ﴿١٠٠﴾

55 Le St Prophéte Mohammad(s.a.w) pa ti pé gagne la peine à cause banne mécréants ti pé moque li, mais parski banne-là ti pé donne banne associés are Allah.

(*Ti révélé avant l'Hégire*)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. Décret Allāh pé costé. Pa *bizin zotte* pressé pou li vini. *Allāh* Li pur et Li Bien là-haut are tout ça ki banne-là associé *are Li.*

اَتٰٓى اَمْرُ اللّٰهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوْهُ ؕ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۝٢

3. Par So l'orde, Li faire déssanne banne anzes avec révélation lor dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitéres, *Li dire ça* : « Averti *pou ki banne dimounes conné* ki aukène pa digne d'adoration excepté Moi et craigne-Mo *Tout-Sél.* »

يُنَزِّلُ الْمَلٰٓئِكَةَ بِالرُّوْحِ مِنْ اَمْرِهٖ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖٓ اَنْ اَنْذِرُوْٓا اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنَا فَاتَّقُوْنِ ۝٣

4. Li finne créé banne lé ciéls et la terre avec la vérité. Li Bien là-haut are tout ça ki banne-là associé *are Li.*

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ؕ تَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۝٤

5. Li finne créé l'homme d'ène goutte sperme. Et alà ki li vinne ène quérellére déclaré.

خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ فَاِذَا هُوَ خَصِيْمٌ مُّبِيْنٌ ۝٥

6. Et banne bétails *oussi* Li finne créé zotte. Zotte pou trouve dans ça *banne zanimaux-là* la salére et banne *lé zaute* l'avantazes. Et là-dans *même* éna *ki* zotte manzé.

وَالْاَنْعَامَ خَلَقَهَا ۚ لَكُمْ فِيْهَا دِفْءٌ وَّمَنَافِعُ وَمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ۝٦

7. Et éna la beauté pou zotte dans ça *banne zanimaux-là* quand zotte raméne banne-là lé soir, et lé matin quand zotte améne *banne-là* dans pâtiraze.

وَلَكُمْ فِيْهَا جَمَالٌ حِيْنَ تُرِيْحُوْنَ وَحِيْنَ تَسْرَحُوْنَ ۝٧

8. Et banne-là transporte zot fardeaux ziska dans pays cotte zotte pa ti pou capave arrivé excepté are boucoup diffikilté pou zotte-mêmes. En vérité, zot Seignére Li Rempli dé bonté, Li Bien-Miséricordié.

وَتَحْمِلُ اَثْقَالَكُمْ اِلٰى بَلَدٍ لَّمْ تَكُوْنُوْا بٰلِغِيْهِ اِلَّا بِشِقِّ الْاَنْفُسِ ؕ اِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۝٨

9. Et *Li finne créé* banne cévals, et banne milets et banne bourriques pou ki zotte monte lor là et couma ène *source dé* beauté. Et Li pou créé ça ki zotte pa *encore* conné.

وَّالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيْرَ لِتَرْكَبُوْهَا وَ
زِيْنَةً ؕ وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٩﴾

10. Et Li lor Allāh pou montré bon simé; et éna *banne* simés ki dévié *are bon direction.* Et si *Allāh* Li oulé, Li ti pou guide zotte tout.

وَعَلَى اللّٰهِ قَصْدُ السَّبِيْلِ وَ مِنْهَا
ع جَآئِرٌ ؕ وَلَوْ شَآءَ لَهَدٰىكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿١٠﴾

R2 11. Li-Même Ki finne faire dilo déssanne pou zotte dépi dans niazes, ça servi zotte couma la boisson; et are ça, éna banne zarbes *ki poussé*; et zotte faire *zot zanimaux* manzé là-dans.

هُوَ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً لَّكُمْ
مِّنْهُ شَرَابٌ وَّ مِنْهُ شَجَرٌ فِيْهِ
تُسِيْمُوْنَ ﴿١١﴾

12. Avec ça, Li faire poussé pou zotte *toute sorte* kiltivations, et pieds zolives, et pieds tammes, et pieds raisins, et tout kalité fruits. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou ène pép ki réfléci.

يُنْۢبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُوْنَ وَ
النَّخِيْلَ وَالْاَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ ؕ
اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿١٢﴾

13. Et Li finne soumette, pou zotte, la nuite et li zour, et soleil et la line ; et banne zétoiles *oussi* finne trouve zotte soumette par So l'orde. En vérité, éna dans tout ça, banne Signes pou ène pép ki servi *zot* l'esprit.

وَسَخَّرَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۙ وَ الشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ ؕ وَالنُّجُوْمُ مُسَخَّرٰتٌۢ بِاَمْرِهٖ ؕ
اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿١٣﴾

14. Et *Li finne soumette* banne sozes ki Li finne créé, pou zotte, lor la terre ; zot couléres varié. En vérité, éna dans ça, ène signe pou ène pép ki faire attention.

وَمَا ذَرَاَ لَكُمْ فِي الْاَرْضِ مُخْتَلِفًا اَلْوَانُهٗ ؕ
اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّذَّكَّرُوْنَ ﴿١٤﴾

15. Et Li-Même Ki finne soumette la mer pou ki zotte manze la sair frais dépi là-dans et *pou* ki zotte tire dépi là-dans banne ornements ki zotte mette lor zotte. Et to trouve là-dans banne navires ki pé fanne banne vagues pou ki, zotte serce *Allāh* So banne bienfaits et pou ki zotte montré *zot* réconnaissance.

وَهُوَ الَّذِيْ سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَاْكُلُوْا مِنْهُ
لَحْمًا طَرِيًّا وَّ تَسْتَخْرِجُوْا مِنْهُ حِلْيَةً
تَلْبَسُوْنَهَا ۚ وَ تَرَى الْفُلْكَ مَوَاخِرَ
فِيْهِ وَ لِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُوْنَ ﴿١٥﴾

16. Et Li finne enfonce banne montagnes solidement lor la terre pou approvisionne zotte,[56] et *oussi* banne la riviéres et banne simés pou ki zotte *bien* guidé.

وألقى في الأرض رواسي أن تميد بكم و
أنهارا وسبلا لعلكم تهتدون ﴿١٦﴾

17. Et banne *lé zautes* points répére; et par banne zétoiles, banne-là suive bon direction.

وعلامات وبالنجم هم يهتدون ﴿١٧﴾

18. Alors, Céli Ki créé, esse-ki Li pareil couma céli ki pa *capave* créé? Esse-ki zotte pa oulé faire attention?

أفمن يخلق كمن لا يخلق أفلا
تذكرون ﴿١٨﴾

19. Et si zotte *essaye* compte banne favéres Allāh, zotte pa pou capave faire so compte. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

وإن تعدوا نعمة الله لا تحصوها إن
الله لغفور رحيم ﴿١٩﴾

20. Et Allāh conné ça ki zotte caciette et ça ki zotte laisse paraîte.

والله يعلم ما تسرون وما تعلنون ﴿٢٠﴾

21. Et banne ki banne-là invoqué en déhors Allāh, pa créé nanrien, mais banne-là zotte-mêmes zotte finne créé.

والذين يدعون من دون الله لا
يخلقون شيئا وهم يخلقون ﴿٢١﴾

22. *Banne-là* banne morts, zotte pa vivants; et zotte pa conné quand pou faire zotte réssissité.

أموات غير أحياء وما يشعرون
أيان يبعثون ﴿٢٢﴾

---

56. Boucoup savants finne traduire 'an tamīda bikoum' par 'ki banne *montagnes*-là sécoué are zotte'. Couma Allāh ki pé énimére impé So banne bienfaits lor l'himanité, Li capave dire : ' Nous finne créé banne montagnes pou occasionne banne destrictions partout.' 'Tamīda' vinne dépi verbe 'māda' ki vé dire approvisionné. 'Māidah' vé dire ène la tabe garni are nourritire. Façon ki nous finne traduire li, verset-là vinne clair : Li bon ki rappelle l'himanité ki banne montagnes zotte essentiél parski zotte fourni banne êtres vivant zot nourritire. Banne montagnes zoué ène rôle vital pou condense dilo ki pé évaporé sans zarrêt dépi banne lacs, la mers et l'océans. Banne la plies ki réziltat dé tout ça, rétourne lor la terre pou créé banne immense sainnes alimentaires. Nék ça tradiction-là ki en accord avec ça ki verset-là pé faire comprend. Rélation ki éna ente dilo ék nourritire li évident. Banne la riviéres finne zoué ène rôle bien important dans l'histoire dé la civilisation. Zotte finne créze banne simés à travers banne montagnes.

R 3 23. Zot BonDié Li Ène Sél BonDié. Et banne ki pa croire dans l'Aute lé monde, zot lé kére li étranzer *are la vérité.* Et zotte banne orgueillés.

اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ فَالَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ قُلُوْبُهُمْ مُّنْكِرَةٌ وَّهُمْ مُّسْتَكْبِرُوْنَ ﴿٢٣﴾

24. Péna doute ki Allāh conné ça ki banne-là caciette et ça ki zotte laisse paraîte. En vérité, Li pa content banne orgueillés.

لَا جَرَمَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ؕ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِيْنَ ﴿٢٤﴾

25. Et quand dire banne-là: «Bé ki été ça, *ça* ki Allāh zot Seignére finne révélé?» Banne-là dire : « *Ça, li* banne zistoires banne dimounes longtemps ! »

وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ مَّاذَا اَنْزَلَ رَبُّكُمْ ۙ قَالُوْۤا اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٢٥﴾

26. *Couma dire banne-là oulé* ki Zour Rézirection zotte sarуé tout zot *prope* fardeaux et ène partie banne fardeaux banne ignorants ki zotte égaré. Attention ! Li bien mauvais ça ki banne-là saryé-là!

لِيَحْمِلُوْۤا اَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَّوْمَ الْقِيٰمَةِ ۙ وَمِنْ اَوْزَارِ الَّذِيْنَ يُضِلُّوْنَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ؕ اَلَا سَآءَ مَا يَزِرُوْنَ ﴿٢٦﴾ ع

R 4 27. En vérité, banne ki ti avant banne-là, banne-là *oussi* ti comploté, mais Allāh ti démoli zot constriction par so fondation-même dé sorte ki toit-là ti tombe lor banne-là dépi là-haut zotte ; et pinition-là ti attrape banne-là cotte zotte pa ti *même* imaziné.

قَدْ مَكَرَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاَتَى اللّٰهُ بُنْيَانَهُمْ مِّنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَاَتٰىهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٢٧﴾

28. Alors, Zour Rézirection, Li pou faire banne-là gagne dézonére et Li pou dire : « Cotte Mo 'banne associés' pou banne-là-mêmes ki zotte ti pé faire opposition *are banne Prophétes* ?» Banne ki posséde connaissance pou dire : « Azordi la honte et malhére certainement pou attrape banne mécréants. »

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُخْزِيْهِمْ وَيَقُوْلُ اَيْنَ شُرَكَآءِيَ الَّذِيْنَ كُنْتُمْ تُشَآقُّوْنَ فِيْهِمْ ؕ قَالَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ اِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوْٓءَ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿٢٨﴾

29. Banne ki banne anzes donne la mort alors ki zotte pé faire di tort zot l'âme, zotte pou offére *zot* soumission, *zotte dire*: «Nous pa ti éna l'habitide azir mal!» *Pou dire banne-là:* «Non! En vérité, Allāh conne bien ça ki zotte ti pé faire,

الَّذِيْنَ تَتَوَفّٰىهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ ظَالِمِيْۤ اَنْفُسِهِمْ ۪ فَاَلْقَوُا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوْٓءٍ ؕ بَلٰۤى اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٢٩﴾

30. «Alors, rente par banne la portes l'Enfer pou *ki* zotte reste longtemps là-dans. Et cotte banne orgueillés-là pou resté li vraimême bien mauvais!»

فَادْخُلُوْٓا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ فَلَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِيْنَ ﴿٣٠﴾

31. Et *quand* dire banne dimounes droite: «Bé ki été ça? *ça* ki Allāh zot Seignére finne révélé?» Banne-là réponne: «Ça ki meillére.» Pou banne ki faire le bien, éna le bien dans ça lé monde-là et Résidence l'Aute lé monde li certainement meillére. Et sans doute, Résidence banne dimounes droite li excellent -

وَقِيْلَ لِلَّذِيْنَ اتَّقَوْا مَاذَآ اَنْزَلَ رَبُّكُمْ ؕ قَالُوْا خَيْرًا ؕ لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ ؕ وَلَدَارُ الْاٰخِرَةِ خَيْرٌ ؕ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِيْنَ ﴿٣١﴾

32. Banne Zardins l'Éternité, là-dans banne-là pou rentré, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Là-dans, banne-là pou gagne ça ki zotte oulé. Coumme ça-même Allāh récompense banne dimounes droite.

جَنّٰتُ عَدْنٍ يَّدْخُلُوْنَهَا تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ لَهُمْ فِيْهَا مَا يَشَآءُوْنَ ؕ كَذٰلِكَ يَجْزِي اللّٰهُ الْمُتَّقِيْنَ ﴿٣٢﴾

33. Banne ki banne anzes donne-zotte la mort alors ki zotte pur, banne *anzes*-là pou dire: «*La* paix lor zotte! Rente dans Paradis à cause ça ki zotte ti éna l'habitide faire.»

الَّذِيْنَ تَتَوَفّٰىهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ طَيِّبِيْنَ ۙ يَقُوْلُوْنَ سَلٰمٌ عَلَيْكُمُ ۙ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٣٣﴾

34. Bé ki banne-là pé attanne ? Excepté ki banne anzes vinne cotte zotte ou bien ki l'orde to Seignére arrivé. Coumme ça-même banne ki ti avant-zotte ti faire. Et Allāh pa ti faire banne-là di tort, mais zotte ti éna l'habitide faire zotte-mêmes di tort.

هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ تَاْتِيَهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ يَاْتِيَ اَمْرُ رَبِّكَ ؕ كَذٰلِكَ فَعَلَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿٣٤﴾

35. Mauvais *réziltats* zot banne actions ti gagne zotte ; et ça ki zotte ti pé moqué-là ti encerclé zotte.

فَاَصَابَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا عَمِلُوْا وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٣٥﴾ ع

R 5 36. Et banne associatéres dire : « Si Allāh ti oulé, nous pa ti pou adore nanrien en déhors Li, ni nous, ni nou banne papa

وَقَالَ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا لَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُوْنِهٖ مِنْ شَيْءٍ نَّحْنُ وَلَآ

grand-papas, et nous pa ti pou interdire nanrien sans *l'orde dépi cotte* Li.» Coumme ça-même banne avant banne-là ti faire. Mais, esse-ki banne Méssazers éna kik responsabilité à parte ki transmette Méssaze-là avec clarté?

آبَاؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِن دُونِهِ مِن شَيْءٍ ۚ كَذَٰلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٣٦﴾

37. Et certainement Nous ti avoye cotte sak pép ène Méssazer *pou dire banne-là*: «Adore Allāh et éloigne-zotte are banne idoles.» Alors, dans banne-là, éna ki Allāh ti guide zotte et, dans banne-là, éna ki ti mérite l'égarement. Alors, alle partout lor la terre et guette la fin banne ki ti *habitié* contrédire *banne Prophétes.*

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ۖ فَمِنْهُم مَّنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُم مَّنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ ۚ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٧﴾

38. Même si to éna grand désir ki banne-là *bien* guidé, alors *conné ki* en vérité, Allāh Li pa guide banne ki faire *lé zautes* égaré. Et péna aukène aide pou banne-là.

إِن تَحْرِصْ عَلَىٰ هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَن يُضِلُّ ۖ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ ﴿٣٨﴾

39. Et banne-là faire serment par Allāh avec zot serments ki pli fort ki Allāh pa pou réssissite banne ki mort. Sans doute *Li pou réssissite zotte* —ène *tel* promesse *ki* Li Responsabe pou ça, mais la plipart banne dimounes pa conné.

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ ۙ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَن يَمُوتُ ۚ بَلَىٰ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

40. *Li pou réssissite banne-là* pou ki Li ranne clair pou banne-là ça *banne zaffaires* lor ki zotte ti en désaccord, et pou ki banne ki pa ti croire conné ki zotte ti banne mentéres.

لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي يَخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَاذِبِينَ ﴿٤٠﴾

41. Nou parole concernant ène soze, quand Nous oulé li, sélement Nous dire li: «Existé,» et li commence existé.

إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَن نَّقُولَ لَهُ كُن فَيَكُونُ ﴿٤١﴾ ع

R 6 42. Et banne ki finne abandonne zot la cazes pou *la cause* Allāh aprés ki finne traite zotte avec inzistice, certainement Nous pou donne banne-là ène zoli place

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِن بَعْدِ مَا ظُلِمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا

حسنة ۚ ولأجر الآخرة أكبر ۚ لو كانوا يعلمون ﴿٤٢﴾

cotte pou resté dans ça lé monde-là; et, en vérité, récompense l'Aute lé monde li pli grand si sélement banne-là ti conné —

الذين صبروا وعلى ربهم يتوكلون ﴿٤٣﴾

43. Banne ki montré l'endirance et ki mette *zot* confiance dans zot Seignére.

وما أرسلنا من قبلك إلا رجالا نوحي إليهم فسئلوا أهل الذكر إن كنتم لا تعلمون ﴿٤٤﴾

44. Et avant toi, Nous pa ti avoye personne *couma Méssazer* mais banne zommes ki Nous ti donne révélations. Alors si zotte pa conné, dimanne banne are ki, finne confié banne Rappels *ki vinne dé côté Allāh.*

بالبينت والزبر ۗ وأنزلنا إليك الذكر لتبين للناس ما نزل إليهم ولعلهم يتفكرون ﴿٤٥﴾

45. *Et Nous ti avoye banne-là* avec banne Signes clair et banne Écritires *Saintes.* Et Nous finne faire déssanne lor toi, Rappel-là pou ki, avec clarté, to explique banne dimounes ça ki finne avoye zotte et pou ki zotte réfléci.

أفأمن الذين مكروا السيئات أن يخسف الله بهم الأرض أو يأتيهم العذاب من حيث لا يشعرون ﴿٤٦﴾

46. Banne ki faire banne complots, esse-ki zotte senti zotte en sékirité *avec l'idée* ki Allāh pa pou faire zotte englouti dans la terre, ou soi ki pinition-là pa pou attrape zotte cotte zotte pa ti même imaziné ?

أو يأخذهم في تقلبهم فما هم بمعجزين ﴿٤٧﴾

47. Ou soi ki Li pa pou attrape banne-là dans zot *mouvements* allé-vini. Banne-là pa pou capave enléve capacité *Allāh dans So banne obzectifs.*

أو يأخذهم على تخوف ۚ فإن ربكم لرءوف رحيم ﴿٤٨﴾

48. Ou soi, ki Li pa pou détruire banne-là tiguitte par tiguitte? En vérité, zot Seignére Li Rempli dé compassion, Li Bien-Miséricordié.

أولم يروا إلى ما خلق الله من شيء يتفيؤا ظلله عن اليمين والشمائل سجدا لله وهم داخرون ﴿٤٩﴾

49. Esse-ki banne-là pa finne trouvé ki banne l'ombrazes tout banne sozes ki Allāh finne créé, zotte déplace zotte à droite et à gauce, zotte pé prosterné divant Allāh avec himilité.

50. Et tout créatire vivant ki dans banne lé ciéls, et lor la terre li soumette are Allāh *avec himilité*, et banne anzes *oussi*, et zotte pa azir avec l'orgueil.

وَلِلّٰهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ مِنْ دَآبَّةٍ وَّالْمَلٰٓئِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿٥٠﴾

51. Banne-là craigne zot Seignére Ki là-haut zotte et zotte faire tout ça ki ordonne zotte *pou faire.*

يَخَافُوْنَ رَبَّهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُوْنَ مَا يُؤْمَرُوْنَ ﴿٥١﴾

R 7 52. Et Allāh finne dire : « Pa prend dé divinités pou zot *adoration.* En vérité, Li-Même *Ki* Ène Sél BonDié. Alors craigne Mo Tout-Sél. »

وَقَالَ اللّٰهُ لَا تَتَّخِذُوْٓا اِلٰهَيْنِ اثْنَيْنِ ۚ اِنَّمَا هُوَ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ فَاِيَّايَ فَارْهَبُوْنِ ﴿٥٢﴾

53. Et pou Li, tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre ; et tout lé temps *droit pou soisir* vrai simé apparténir à *Allāh.* Alors, esse-ki zotte craigne ène l'aute ki Allāh ?

وَلَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلَهُ الدِّيْنُ وَاصِبًا ۚ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَتَّقُوْنَ ﴿٥٣﴾

54. Et tout bénédiction ki zotte gagné, li *vinne* côté Allāh. Et quand ène malhére arrive zotte, Li-Même, ki zotte sipplié *pou enléve ça.*

وَمَا بِكُمْ مِّنْ نِّعْمَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ ثُمَّ اِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَاِلَيْهِ تَجْـَٔرُوْنَ ﴿٥٤﴾

55. Ensuite, quand Li enléve malhére-là are zotte, àla *ki* ène partie d'ente zotte, commence donne banne associés are zot Seignére,

ثُمَّ اِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنْكُمْ اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُوْنَ ﴿٥٥﴾

56. Pou ki banne-là nié ça ki Nous finne donne zotte. Alors, zouir encore impé; mais zotte pa pou tardé pou conné.

لِيَكْفُرُوْا بِمَآ اٰتَيْنٰهُمْ ۚ فَتَمَتَّعُوْا ۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿٥٦﴾

57. Et, dans provision ki Nous finne donne zotte, banne-là mette dé côté ène partie pou ça *banne fausse divinités* lor ki zotte pa conne nanrien. Par Allāh, certainement pou dimanne-zotte *compte* lor tout ça ki zotte finne inventé.

وَيَجْعَلُوْنَ لِمَا لَا يَعْلَمُوْنَ نَصِيْبًا مِّمَّا رَزَقْنٰهُمْ ۚ تَاللّٰهِ لَتُسْـَٔلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَفْتَرُوْنَ ﴿٥٧﴾

58. Et banne-là attribié banne ti-filles are Allāh —*Allāh* Li Pur! — alors ki zotte, zotte éna ça ki zotte désiré.

وَيَجْعَلُوْنَ لِلّٰهِ الْبَنٰتِ سُبْحٰنَهٗ ۙ وَلَهُمْ مَّا يَشْتَهُوْنَ ﴿٥٨﴾

59. Et quand donne ène dans banne-là nouvelle *ène naissance* ène ti fille, so visaze vinne sombe à cause sagrin ki li rode réfoulé.

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِالْأُنْثَىٰ ظَلَّ
وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ٥٩

60. Li reste caciette are dimounes à cause *ça* mauvais nouvelle ki li finne gagné-là. Esse-ki li pou garde li malgré la honte ou soi li pou enterre li dans la poussiére? Attention! Li mauvais ça ki banne-là zizé!

يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوْءِ مَا
بُشِّرَ بِهٖ ۚ أَيُمْسِكُهُ عَلَىٰ هُوْنٍ أَمْ
يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ ۗ أَلَا سَاءَ مَا
يَحْكُمُوْنَ ٦٠

61. Pire exempe applique lor banne ki pa croire dans l'Aute lé monde; alors ki l'exempe ki pli élévé li pou Allāh. Et Li-Même Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

لِلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ
مَثَلُ السَّوْءِ ۚ وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلٰى ۚ
وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ٦١

R 8 62. Et si Allāh ti pou attrape banne dimounes pou zot banne fautes, Li pa ti pou laisse lor ça *la terre*-là ène sél créatire vivant. Mais Li accorde banne-là ène délai ziska ène limite fixé. Quand banne-là zot l'hére fixé arrivé, zotte pa capave reste ène sél moment en arriére, ni alle avant *ça l'hére-là.*

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللّٰهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ
مَّا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَآبَّةٍ وَّلٰكِنْ
يُّؤَخِّرُهُمْ إِلٰى أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ فَإِذَا جَآءَ
أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُوْنَ سَاعَةً وَّلَا
يَسْتَقْدِمُوْنَ ٦٢

63. Et banne-là attribié are Allāh ça ki zotte-mêmes détesté; et zot la langue prononce ça mensonze-là: ki meillére *dans tout kit-soze* li pou zotte. Sans doute, pou banne-là, éna di Fé, et certainement, zotte pou trouve zotte abandonné *là-dans.*

وَيَجْعَلُوْنَ لِلّٰهِ مَا يَكْرَهُوْنَ وَتَصِفُ
أَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ الْحُسْنٰى ۚ
لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَأَنَّهُمْ
مُّفْرَطُوْنَ ٦٣

64. Par Allāh, en vérité, Nous ti avoye *banne Méssazers* cotte banne péps avant toi. Mais Satan ti faire *banne péps-là* zot banne actions *paraîte* zoli pou zotte. Donc, *Satan* li pou zot patron ça zour-là, et pou banne-là éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

تَاللّٰهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَآ إِلٰٓى أُمَمٍ مِّنْ قَبْلِكَ
فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ أَعْمَالَهُمْ فَهُوَ
وَلِيُّهُمُ الْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيْمٌ ٦٤

65. Et Nous pa finne faire Live-là déssanne lor toi excepté pou ki to

وَمَآ أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ إِلَّا

explique banne-là avec clarté ça *banne sozes* lor ki banne-là en désaccord et couma ène guidance et ène miséricorde pou banne dimounes ki croire.

لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ ۙ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٥﴾

66. Et Allāh finne faire dilo déssanne dépi dans lé ciél et avec ça Li rédonne la vie la terre aprés so la mort. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou banne dimounes ki *oulé* écouté.

وَاللَّهُ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٦﴾ ع

R 9 67. Et, en vérité, dans banne bétails, éna ène léçon pou zotte. Nous faire-zotte boire dans ça ki banne-là éna dans zot vente - dépi ente banne excréments et di sang — di lait *ki* pur, *et* agréabe pou banne ki boire *ça.*

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۖ نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِي بُطُونِهِ مِن بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَّبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِّلشَّارِبِينَ ﴿٦٧﴾

68. Et dépi banne fruits pieds tammes et *dépi* raisins *Nous faire-zotte boire* — zotte faire are ça, banne la boissons intoxicant et ène aliment excellent. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou banne dimounes ki servi *zot* l'esprit.

وَمِن ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾

69. Et to Seignére ti donne l'inspiration à mouce di miel, *Li dire-li:* «Faire banne la cazes dans banne collines et dans banne pieds et dans banne treillazes ki banne *dimounes*-là construire.

وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿٦٩﴾

70. «Ensuite, manze dépi dans tout *kalité* fruits, ensuite suive avec soumission banne simés *ki* to Seignére *finne prescrire.*» Ène la boisson sorti dépi dans zot vente, so banne couléres varié. Là-dans éna guérison pou banne dimounes. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou banne dimounes ki réfléci.

ثُمَّ كُلِي مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا ۚ يَخْرُجُ مِن بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِّلنَّاسِ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٧٠﴾

71. Et Allāh Li créé zotte, ensuite Li faire zotte mort, et, d'ente zotte éna ki arrive l'âze sénile cotte zotte perdi tout

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ ۚ وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ

zot savoir aprés ki zotte ti gagne li. En vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Tout-Puissant.

لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْـًٔا ۚ اِنَّ اللّٰهَ
عَلِيْمٌ قَدِيْرٌ ﴿٧١﴾ ع ٥ ١٥

R 10 72. Et Allāh finne favorize certains parmi-zotte lor lé zautes dans banne di biens *ça lé monde-là.* Mais banne ki pli favorizé pa rétourne *ène partie* zot di biens à banne ki zot la main droite possédé pou ki ça banne-là vinne égal *are zotte* là-dans. Esse-ki zotte nié banne bienfaits Allāh?

وَاللّٰهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلٰى بَعْضٍ فِي
الرِّزْقِ ۚ فَمَا الَّذِيْنَ فُضِّلُوْا بِرَآدِّيْ
رِزْقِهِمْ عَلٰى مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ
فَهُمْ فِيْهِ سَوَآءٌ ۚ اَفَبِنِعْمَةِ اللّٰهِ
يَجْحَدُوْنَ ﴿٧٢﴾

73. Et Allāh finne faire pou-zotte, banne compagnes d'ente zotte-mêmes ; et, dépi zot compagnes, li finne faire, pou zotte, zenfants et ti-zenfants ; et Li finne donne-zotte banne bon kit-sozes couma provision. Esse-ki banne-là pou croire dans banne sozes ki fausse et zotte pou nié banne bienfaits Allāh?

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا
وَّجَعَلَ لَكُمْ مِّنْ اَزْوَاجِكُمْ بَنِيْنَ وَ
حَفَدَةً وَّرَزَقَكُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ ۚ
اَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُوْنَ وَبِنِعْمَتِ اللّٰهِ
هُمْ يَكْفُرُوْنَ ﴿٧٣﴾

74. Et banne-là adore, en déhors Allāh, ça ki péna aukène pouvoir pou faire zotte kik bienfait *ki sorti* dépi dans banne lé ciéls, ou soi *dépi* la terre, et zotte péna aukène capacité même.

وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ
لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
شَيْـًٔا وَّلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ ﴿٧٤﴾

75. Pa donne banne l'exempes-réssemblance concernant Allāh. En vérité, Allāh conné et zotte pa conné.

فَلَا تَضْرِبُوْا لِلّٰهِ الْاَمْثَالَ ۚ اِنَّ اللّٰهَ
يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٧٥﴾

76. Allāh donne l'exempe ène esclave ki dans possession *ène kikène et* ki péna aukène pouvoir lor n'importe ki kit-soze et ça *dimoune* ki Nous finne donne li, dé Nou part, ène zoli provision et li dépense là-dans en sécret et ouvertement. Esse-ki zotte pareil? Tout louanze pou Allāh. Mais la plipart d'ente banne-là pa conné.

ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا عَبْدًا مَّمْلُوْكًا لَّا
يَقْدِرُ عَلٰى شَيْءٍ وَّمَنْ رَّزَقْنٰهُ مِنَّا رِزْقًا
حَسَنًا فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَّجَهْرًا ۚ
هَلْ يَسْتَوٗنَ ۚ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ۚ بَلْ
اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٧٦﴾

77. Et Allāh donne *oussi* l'exempe dé zommes. Ène là-dans li miét, li péna aukène pouvoir lor n'importe ki kit-soze,

وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا رَّجُلَيْنِ اَحَدُهُمَآ
اَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلٰى شَيْءٍ وَّهُوَ كَلٌّ عَلٰى

et *li-même* li ène fardeau pou so maîte — Cotte avoye li, li pa raméne nanrien *nouvelle* dé bon. Esse-ki ça *dimoune-là*, li capave pareil are ça *dimoune* ki ordonne la zistice, et ki *li-même* li lor simé droite?

مَوْلٰىهُ ۙ اَيْنَمَا يُوَجِّهْهُّ لَا يَاْتِ بِخَيْرٍ ؕ هَلْ يَسْتَوِيْ هُوَ ۙ وَمَنْ يَّاْمُرُ بِالْعَدْلِ ۙ وَهُوَ عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٧٧﴾ ع ١٠ ١٦

R 11 78. Et *connaissance* l'invizibe banne lé ciéls et la terre apparténir à Allāh, et l'orde concernant l'Hére, li simplément ène zaffaire ène clin d'oeil ou bien pli rapide ki ça. En vérité, Allāh éna tout pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَلِلّٰهِ غَيْبُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَمَآ اَمْرُ السَّاعَةِ اِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ اَوْ هُوَ اَقْرَبُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٧٨﴾

79. Et Allāh finne faire zotte sorti dépi dans vente zot mama, alors ki zotte pa ti conne nanrien, et Li finne donne-zotte zoreilles et li zié et lé kére pou ki zotte montré réconnaissance.

وَاللّٰهُ اَخْرَجَكُمْ مِّنْۢ بُطُوْنِ اُمَّهٰتِكُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ شَيْـًٔا ۙ وَّجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ۙ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٧٩﴾

80. Esse-ki banne-là pa trouvé ki pé réténir banne zoiseaux en soumission dans l'atmosphére lé ciél. Personne pa réténir zotte sauf Allāh. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou ène pép ki croire.

اَلَمْ يَرَوْا اِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرٰتٍ فِيْ جَوِّ السَّمَآءِ ؕ مَا يُمْسِكُهُنَّ اِلَّا اللّٰهُ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٨٠﴾

81. Et Allāh finne faire zot la cazes ène l'endroit répos pou zotte et Li finne faire pou zotte avec la peau zanimaux banne la cazes ki zotte trouve lézé quand zotte voyazé et *oussi* quand zotte faire escale. Et avec zot la laine, zot fourrures et zot poils, *Allāh finne fourni zotte* banne obzets ménazé et banne zeffets pou ène lé temps.

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْۢ بُيُوْتِكُمْ سَكَنًا وَّجَعَلَ لَكُمْ مِّنْ جُلُوْدِ الْاَنْعَامِ بُيُوْتًا تَسْتَخِفُّوْنَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ اِقَامَتِكُمْ ۙ وَمِنْ اَصْوَافِهَا وَاَوْبَارِهَا وَاَشْعَارِهَآ اَثَاثًا وَّمَتَاعًا اِلٰى حِيْنٍ ﴿٨١﴾

82. Et dans ça ki Li finne créé, Allāh finne faire pou-zotte *banne sozes ki donne* l'ombraze; et dans banne montagnes, Li finne faire pou-zotte banne abris; et Li finne faire pou-zotte banne vêtements ki protéze zotte conte la salére et banne vêtements avec mailles métallique ki protèze zotte dans zot la

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّمَّا خَلَقَ ظِلٰلًا وَّجَعَلَ لَكُمْ مِّنَ الْجِبَالِ اَكْنَانًا وَّجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيْلَ تَقِيْكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيْلَ تَقِيْكُمْ بَاْسَكُمْ ؕ كَذٰلِكَ يُتِمُّ

guére. Coumme ça-même Li compléte So banne grâces lor zotte pou ki zotte soumette *are Li.*

نِعۡمَتَهٗ عَلَيۡكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تُسۡلِمُوۡنَ ۝٨٢

83. Mais si banne-là tourne lé dos, alors to responsabilité li sélement pou transmette Méssaze-là avec clarté.

فَاِنۡ تَوَلَّوۡا فَاِنَّمَا عَلَيۡكَ الۡبَلٰغُ
الۡمُبِيۡنُ ۝٨٣

84. Banne-là conne Allāh So grâce trés bien et pourtant banne-là nié ça *grâce-là* et la plipart d'ente banne-là, zotte banne ingrats.

يَعۡرِفُوۡنَ نِعۡمَتَ اللّٰهِ ثُمَّ يُنۡكِرُوۡنَهَا
وَاَكۡثَرُهُمُ الۡكٰفِرُوۡنَ ۝٨٤ ع

R 12 85. Et *pense* zour cotte Nous pou désigne ène témoin dans sak pép; alors banne ki pa finne croire pa pou gagne permission *pou plaide zot cas* et pa pou *même* laisse zotte approce *ça* seuil la *Porte Allāh.*

وَيَوۡمَ نَبۡعَثُ مِنۡ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيۡدًا ثُمَّ
لَا يُؤۡذَنُ لِلَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا وَلَا هُمۡ
يُسۡتَعۡتَبُوۡنَ ۝٨٥

86. Et quand banne inzistes pou trouve pinition-là, pa pou ranne ça lézé pou banne-là et pa pou accorde zotte aukène délai.

وَاِذَا رَاَ الَّذِيۡنَ ظَلَمُوا الۡعَذَابَ فَلَا
يُخَفَّفُ عَنۡهُمۡ وَلَا هُمۡ يُنۡظَرُوۡنَ ۝٨٦

87. Et quand banne associatéres pou trouve zot-banne ki zotte ti associés *are Allāh,* zotte pou dire: «Nou Seignére! Ça banne-là, zotte nou banne *divinités*-associés ki nous ti pé invoqué en déhors dé Toi.» Alors, banne-là pou réponne zotte par ça parole-là: «En vérité, zotte banne mentéres.»

وَاِذَا رَاَ الَّذِيۡنَ اَشۡرَكُوۡا شُرَكَآءَهُمۡ
قَالُوۡا رَبَّنَا هٰٓؤُلَآءِ شُرَكَآؤُنَا الَّذِيۡنَ
كُنَّا نَدۡعُوۡا مِنۡ دُوۡنِكَ ۚ فَاَلۡقَوۡا
اِلَيۡهِمُ الۡقَوۡلَ اِنَّكُمۡ لَكٰذِبُوۡنَ ۝٨٧

88. Ça zour-là, banne-là pou offére *zot* soumission are Allāh et tout ça ki zotte ti éna l'habitide inventé pou perdi pou zotte.

وَاَلۡقَوۡا اِلَى اللّٰهِ يَوۡمَئِذِ ۣالسَّلَمَ وَ
ضَلَّ عَنۡهُمۡ مَّا كَانُوۡا يَفۡتَرُوۡنَ ۝٨٨

89. Banne ki pa croire et ki empéce *dimounes* suive simé Allāh, Nous pou augmente pinition lor pinition pou zotte parski zotte ti pé azir dans ène façon corrompi.

اَلَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا وَصَدُّوۡا عَنۡ سَبِيۡلِ
اللّٰهِ زِدۡنٰهُمۡ عَذَابًا فَوۡقَ الۡعَذَابِ
بِمَا كَانُوۡا يُفۡسِدُوۡنَ ۝٨٩

90. Et *pense* zour cotte, dans sak pép, Nous pou désigne d'ente banne-là ène témoin conte zotte et Nous pou améne toi couma ène témoin conte banne-là. Et Nous finne faire le Live déssanne lor toi couma ène explication tout kit-soze avec clarté, *couma* ène guidance et ène miséricorde et ène bon nouvelle pou tout banne ki soumette *are Allāh.*

وَ يَوْمَ نَبْعَثُ فِيْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيْدًا
عَلَيْهِمْ مِّنْ اَنْفُسِهِمْ وَ جِئْنَا بِكَ
شَهِيْدًا عَلٰى هٰٓؤُلَآءِ ؕ وَ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ
الْكِتٰبَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَّ هُدًى وَّ
رَحْمَةً وَّ بُشْرٰى لِلْمُسْلِمِيْنَ ﴿٩٠﴾ ١٢ ع ١٨

R 13 91. En vérité, Allāh ordonne-*zotte* observe la zistice et azir avec bonté *envers lé zautes* et pou donne *dans So cause* couma *donné* pou proce parents; et Li interdire l'indécence, action blâmabe et transgression. Li averti zotte pou ki zotte faire attention.

اِنَّ اللّٰهَ يَاْمُرُ بِالْعَدْلِ وَ الْاِحْسَانِ وَ
اِيْتَآئِ ذِي الْقُرْبٰى وَ يَنْهٰى عَنِ
الْفَحْشَآءِ وَ الْمُنْكَرِ وَ الْبَغْيِ ۚ يَعِظُكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿٩١﴾

92. Et rempli *zot* l'engazement avec Allāh quand zotte finne faire ène pacte, et pa viole banne serments aprés ki finne ranne ça ferme alors ki zotte finne prend Allāh couma zot Garant. En vérité, Allāh conné ça ki zotte faire.

وَ اَوْفُوْا بِعَهْدِ اللّٰهِ اِذَا عٰهَدْتُّمْ وَ
لَا تَنْقُضُوا الْاَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيْدِهَا
وَ قَدْ جَعَلْتُمُ اللّٰهَ عَلَيْكُمْ كَفِيْلًا ؕ اِنَّ
اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُوْنَ ﴿٩٢﴾

93. Pa bizin zotte faire couma ça madame ki ti défaire, brin par brin, so di fil fuseau après ki ça finne éffilé. Zotte servi zot serments couma ène moyen pou trompe zotte ente zotte, attention ki ène pép vinne pli puissant ki ène l'aute. Certainement Allāh pou testé zotte par ça, et Zour Rézirection, certainement Li pou ranne clair pou zotte ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

وَ لَا تَكُوْنُوْا كَالَّتِيْ نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْۢ
بَعْدِ قُوَّةٍ اَنْكَاثًا ؕ تَتَّخِذُوْنَ اَيْمَانَكُمْ
دَخَلًۢا بَيْنَكُمْ اَنْ تَكُوْنَ اُمَّةٌ هِيَ اَرْبٰى
مِنْ اُمَّةٍ ؕ اِنَّمَا يَبْلُوْكُمُ اللّٰهُ بِهٖ ؕ وَ
لَيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مَا كُنْتُمْ فِيْهِ
تَخْتَلِفُوْنَ ﴿٩٣﴾

94. Et si Allāh ti oulé, certainement Li ti pou faire-zotte ène sél comminauté. Mais Li zize égaré dimoune ki Li oulé et Li guide dimoune ki Li oulé, et certainement pou interroze zotte lor ça ki zotte ti pé faire.

وَ لَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَجَعَلَكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّ
لٰكِنْ يُّضِلُّ مَنْ يَّشَآءُ وَ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ ؕ
وَ لَتُسْـَٔلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٩٤﴾

95. Et pa servi zot serments couma ène moyen pou trompe zotte ente zotte, sinon *zot* li pied pou glissé aprés ki li ti tini ferme et zotte pou goûte ça ki mauvais parski zotte ti empéce *dimounes* suive simé Allāh. Et pou zotte, éna ène pinition terribe.

وَلَا تَتَّخِذُوٓا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌۢ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السُّوٓءَ بِمَا صَدَدْتُّمْ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ ۚ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٩٥﴾

96. Et pa sanze pou ène ti prix Allāh So pacte. En vérité, ça ki avec Allāh, li meillére pou zotte si sélement zotte ti conné.

وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۚ إِنَّمَا عِنْدَ اللّٰهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾

97. Ça ki zotte possédé *li* pou épuisé tandisse ki ça ki cotte Allāh *ça* pou diré *tout lé temps*. En vérité, Nous pou donne banne ki persévéré zot récompense d'aprés *ça ki* pli excellent ki tout dans zot banne actions.

مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ بَاقٍ ۗ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوٓا أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

98. Dimoune ki azir avec droitire, ki li ène missié ou soi ène madame, et li ène croyant, certainement Nous pou faire li améne ène la vie pur et, certainement Nous pou donne banne-là zot récompense d'aprés *ça ki* pli excellent ki tout dans zot banne actions.

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً ۚ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾

99. Et quand to récite le Coran, dimanne Allāh So protection conte Satan ki rézété.

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْاٰنَ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيمِ ﴿٩٩﴾

100. En vérité, li péna aukène pouvoir lor banne ki croire et ki place *zot* confiance dans zot Seignére.

إِنَّهٗ لَيْسَ لَهٗ سُلْطٰنٌ عَلَى الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿١٠٠﴾

101. So pouvoir li sélement lor banne ki prend li pou camarade et lor banne ki donne banne associés are *Allāh* Li-*Même*.

١٣ إِنَّمَا سُلْطٰنُهٗ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهٗ وَ
ع ١١ ١٩ الَّذِينَ هُمْ بِهٖ مُشْرِكُونَ ﴿١٠١﴾

R 14 102. Et quand Nous remplace ène Signe par ène l'aute — et Allāh pli conné ça ki Li faire déssanne — banne-là dire: «To sélement ène fabricatére.» Mais en faite, la plipart d'ente banne-là pa conné.

وَإِذَا بَدَّلْنَآ اٰيَةً مَّكَانَ اٰيَةٍ ۙ وَّاللّٰهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوٓا إِنَّمَآ أَنْتَ مُفْتَرٍ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾

103. Dire: «L'Esprit dé Saintété finne faire li déssanne avec la vérité dé la part to Seignére pou ki Li fortifié banne ki croire et couma ène guidance et ène bon nouvelle pou banne Misilmans. »

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ
بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا وَ
هُدًى وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ ١٠٣

104. Et, en vérité, Nous conné ki banne-là pé dire ki nék ène dimoune ki pé enseigne li. *Mais* langaze dimoune ki banne-là faire allizion-là li étranzer alors ki sanne-là li langue arabe *ki* bien clair.

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا
يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِسَانُ الَّذِي
يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٌّ وَهَذَا لِسَانٌ
عَرَبِيٌّ مُبِينٌ ١٠٤

105. En vérité, banne ki pa croire dans banne Signes Allāh, certainement Allāh pa pou guide zotte; et pou banne-là, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ١٠٥

106. Sélement banne ki pa croire dans banne Signes-Allāh ki invente banne mensonzes, et ça banne-là ki banne mentéres.

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا
يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ
الْكَاذِبُونَ ١٠٦

107. Dimoune ki pa croire dans Allāh aprés ki li finne croire excepté céli ki finne oblizé *parski pression ti plisse ki li capave sipporté*, alors ki so lé kére trouve la paix dans *so* la foi *dans Allāh, li pa bizin éna aukène crainte*, mais banne dimounes ki, lé kére content, rénié *zot rélizion* —lor banne-là, éna colére Allāh; et pou banne-là, éna ène pinition terribe.

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ
أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ
وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا
فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ ١٠٧

108. Ça *li* parski banne-là finne préfére la vie ça lé monde-là ki *la vie* l'Aute lé monde-là, et parski Allāh pa guide pép ki mécréant.

ذَلِكَ بِأَنَّهُمُ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ
الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ١٠٨

109. Ça banne-là ki Allāh finne mette scellé lor zot lé kére, lor zot zoreilles et lor zot li zié. Et ça banne-là ki insouciant.

أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى
قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ وَ
أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ١٠٩

110. Sans aukène doute, ça banne-là ki pou perdant dans l'Aute lé monde.

لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ
الْخَاسِرُونَ ١١٠

111. Alors, en vérité, to Seignére — pou banne ki finne émigré aprés ki ti persékite zotte, et ki ensuite finne litté *bien-même pou la cause Allāh* et ki finne persévéré — certainement, aprés ça, to Seignére Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ
بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا وَصَبَرُوٓا ۙ
إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١١﴾ ع

R 15 112. Zour cotte sak l'âme pou vini pou plaide pou li-même et *cotte* pou paye sak l'âme tout pou ça ki li finne faire et *cotte* pa pou traite banne-là avec inzistice.

يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ
نَّفْسِهَا وَتُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١١٢﴾

113. Et Allāh donne l'exempe ène la ville ki ti pé zouir sékirité et la paix; dé tout côté so provision ti pé vinne là en abondance. Mais li ti nié banne favéres Allāh. Alors Allāh ti faire ça *banne habitants-là* goûte ène l'existence enveloppé are la famine et la frayére à cause ça ki banne-là ti éna l'habitide faire.

وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ
اٰمِنَةً مُّطْمَئِنَّةً يَّأْتِيهَا رِزْقُهَا
رَغَدًا مِّنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ
بِأَنْعُمِ اللّٰهِ فَأَذَاقَهَا اللّٰهُ لِبَاسَ
الْجُوعِ وَ الْخَوْفِ بِمَا كَانُوا
يَصْنَعُونَ ﴿١١٣﴾

114. Et, en vérité, ène Méssazer ti vinne cotte banne-là d'ente zotte-mêmes. Mais banne-là ti traite li dé mentére. Alors pinition-là ti attrape banne-là pendant ki zotte ti pé faire l'inzistice.

وَلَقَدْ جَآءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْهُمْ
فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ
ظٰلِمُونَ ﴿١١٤﴾

115. Alors manze dans ça ki permette *et* bon *sélon goût, la santé et circonstance* dans provision ki Allāh finne donne zotte et montré réconnaissance pou banne favéres Allāh si Li-Même Ki zotte adoré.

فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ حَلٰلًا طَيِّبًا ۖ
وَّاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ إِنْ كُنْتُمْ
إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١١٥﴾

116. Ça sélement ki pa permette pou zotte! Ça ki mort *par li-même* et di sang, et la vianne coçon et tout *zanimaux* lor ki, finne invoque ène l'aute nom ki Allāh. Mais dimoune ki trouve li obligé *par nécéssité* alors ki li péna l'envie *pou manze ça* et ki li pa dépasse banne limites, alors sirement Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَ
لَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ
بِهٖ ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَّ لَا عَادٍ
فَإِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٦﴾

117. A cause mensonze ki zot la langue prononcé, pa dire: «Ça li permette, ça li pa permette,» pou ki zotte fabrique mensonze conte Allāh. En vérité, banne ki fabrique mensonze conte Allāh ki pa réissi.

وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هٰذَا حَلٰلٌ وَّهٰذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوْا عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ ۭ اِنَّ الَّذِيْنَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُوْنَ ﴿١١٧﴾

118. *Li* ène ti bénéfice. Et *ensuite* banne-là pou gagne ène pinition ki donne boucoup doulére.

مَتَاعٌ قَلِيْلٌ ۠ وَّلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١١٨﴾

119. Et auparavant, Nous ti interdire banne Zuifs tout céki Nous finne raconte toi. Nous pa ti faire banne-là aukène di tort, mais banne-là ti pé faire zotte-mêmes di tort.

وَعَلَى الَّذِيْنَ هَادُوْا حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ ۚ وَمَا ظَلَمْنٰهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿١١٩﴾

120. Alors, en vérité, to Seignére, pou banne qui faire le mal par ignorance et ki répenti aprés ça et ki corrize zotte — certainement aprés ça, to Seignére Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

ثُمَّ اِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِيْنَ عَمِلُوا السُّوْٓءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوْا مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ وَاَصْلَحُوْٓا ۙ اِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٢٠﴾ ع ١٥ ٢١

R 16 121. En vérité, Abraham ti ène nation dans li-même,[57] touzour obéissant à Allāh et tout lé temps incliné vers Li. Et li pa ti *ène* dans banne associatéres;

اِنَّ اِبْرٰهِيْمَ كَانَ اُمَّةً قَانِتًا لِّلّٰهِ حَنِيْفًا ۭ وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٢١﴾

122. *Li ti touzour* réconnaissant pou *Allāh* So banne favéres. *Allāh* Li ti soisir li et Li ti guide li vers ène simé droite.

شَاكِرًا لِّاَنْعُمِهٖ ۭ اِجْتَبٰىهُ وَهَدٰىهُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿١٢٢﴾

123. Et Nous ti donne li ène zoli part dans ça lé monde-là; et dans l'Aute lé monde, li pou certainement *compté* dans banne dimounes ziste.

وَاٰتَيْنٰهُ فِى الدُّنْيَا حَسَنَةً ۭ وَاِنَّهٗ فِى الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿١٢٣﴾

124. Ensuite, Nous finne révéle toi *ça* : « Suive simé Abraham ki ti touzour

ثُمَّ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ اَنِ اتَّبِعْ

57. 'Abraham ti ène nation dans li-même' ça vé dire ki li ti éna sémence ék potentiél d'ène grand nation ki Allāh ti promette li.

incliné vers Allāh et li pa ti *ène* dans banne associatéres. »

مِلَّةَ إِبْرٰهِيمَ حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٤﴾

125. Ti impose Sabbat lor banne ki ti tombe en désaccord lor li *le Prophéte Abraham et lor so rélizion*,[58] et certainement, Zour Rézirection to Seignére pou zize ente banne-là concernant ça *banne-sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ
اخْتَلَفُوا فِيهِ ۚ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ
بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيمَا كَانُوا
فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٢٥﴾

126. Invite vers simé to Seignére avec sazesse et ène bon exhortation, et raisonne avec banne-là avec *arguiment* ça ki meillére. En vérité, to Seignére pli conné ki sanne-là ki finne égaré dépi So simé, et Li pli conné banne ki *bien* guidé.

ادْعُ إِلٰى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَ
الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي
هِيَ أَحْسَنُ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ
ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَ هُوَ أَعْلَمُ
بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١٢٦﴾

127. Et si zotte *oulé* pini *banne oppresséres,* alors inflize *banne-là* ène pinition égal à di tort ki finne faire zotte; mais si zotte montré patience, alors certainement ça li meillére pou banne ki patient.

وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا
عُوقِبْتُمْ بِهِ ۖ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ
خَيْرٌ لِلصّٰبِرِينَ ﴿١٢٧﴾

128. Et, ô *Prophéte*! Endire avec patience; et, en vérité, to patience li *possibe* sélement avec *l'aide* Allāh. Et pa prend tracas pou banne-là et pa bizin to angoissé à cause zot banne complots.

وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللّٰهِ وَلَا
تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ
مِمَّا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٨﴾

129. En vérité, Allāh Li avec banne dimounes droite et banne ki faire le bien.

إِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ ١٦
هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿١٢٩﴾ ع ٢٢

---

58. Contexte-là li clair. Pé cause lor la foi inébranlabe Abraham dans l'inicité d'Allāh et so dévotion sincére pou Li (lire versets 121, 122). Donc ici pé faire référence à Abraham et banne désaccords ki banne Israëlites éna ente zotte concernant so la foi et so conduite. La plipart d'ente zotte ti pé pratique idolâtrie dans banne formes différent et ti bien probabe ki pou zistifié zot pratique, zotte finne mette ça lor Abraham. Dans ça contexte-là, li paraîte ki Sabbat ti non sélement ène zour répos mais oussi ène zour dé pirification et dé répentance.

(Ti révélé avant l'Hégire)

PARTIE 15

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. La pureté et la gloire pou Céli Ki ti améne So servitére are Li, la nuite, dépi la Mosquée Sacré ziska la Mosquée Eloigné ki Nous finne béni so alentour, pou ki Nous montré li impé Nou banne Signes. En vérité, Li-Même Li Bien-Tandé *et* Li Bien-Trouvé.

سُبْحٰنَ الَّذِيْٓ اَسْرٰى بِعَبْدِهٖ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اِلَى الْمَسْجِدِ الْاَقْصَا الَّذِيْ بٰرَكْنَا حَوْلَهٗ لِنُرِيَهٗ مِنْ اٰيٰتِنَا ۭ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ﴿٢﴾

3. Et Nous ti donne Moïse Live-là, et Nous ti faire ça *Live-là* ène guidance pou banne Zenfants Israël, *Nous ti dire banne-là*: «Pa prend aukène protectére en déhors Moi,

وَاٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَجَعَلْنٰهُ هُدًى لِّبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اَلَّا تَتَّخِذُوْا مِنْ دُوْنِيْ وَكِيْلًا ﴿٣﴾

4. «O déssendants banne ki Nous ti transporte *dans l'Arce* are Noé.» En Vérité, li ti ène servitére réconnaissant.

ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوْحٍ ۭ اِنَّهٗ كَانَ عَبْدًا شَكُوْرًا ﴿٤﴾

5. Et Nous ti comminique clairement banne Zenfants Israël décret *ki ti* dans Live-là: «Certainement, dans dé l'occasions, zotte pou créé désorde dans pays-là et zotte pou montré ène grand l'arrogance.»

وَقَضَيْنَآ اِلٰى بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ فِي الْكِتٰبِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْاَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيْرًا ﴿٥﴾

6. Alors, quand ti arrive l'hére *pou accomplissement* prémier ça dé avertissements-là, Nous ti avoye conte zotte impé Nou banne servitéres ki ti éna ène puissance terribe dans la guére, et banne-là ti pénéte *ziska* dans l'intériére *zot* la cazes. Et li ti ène avertissement ki ti éna pou accompli.

فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ اُوْلٰىهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّنَآ اُولِيْ بَاْسٍ شَدِيْدٍ فَجَاسُوْا خِلٰلَ الدِّيَارِ ۭ وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُوْلًا ﴿٦﴾

7. Ensuite, Nous ti rédonne-zotte capacité pou vainc banne-là, et Nous ti aide zotte avec di biens et banne garçons. Et Nous ti faire-zotte pli nombré.

ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَاَمْدَدْنٰكُمْ بِاَمْوَالٍ وَّبَنِيْنَ وَجَعَلْنٰكُمْ اَكْثَرَ نَفِيْرًا ﴿٧﴾

8. Si zotte faire le bien, zotte pé faire le bien-là pou zot prope l'âme, et si zotte faire le mal, li dans *l'âme-là* so dézavantaze. Et quand l'hére promesse dernier zours pou arrivé, pou ki *zot* banne *ennemis*-là dézonore zot visazes et pénéte dans la Mosquée pareil couma banne-là ti pénéte là-dans prémier fois et *pou ki zotte* détruire complétement tout ça ki zotte-mêmes pou gagné par la force.

إن أحسنتم أحسنتم لأنفسكم وإن أسأتم فلها فإذا جاء وعد الآخرة ليسوءوا وجوهكم وليدخلوا المسجد كما دخلوه أول مرة وليتبروا ما علوا تتبيرا ٨

9. Li possibe ki zot Seignére faire-zotte miséricorde. Mais si zotte rétourne *couma avant*, Nous oussi Nous pou rétourné et Nous finne faire l'Enfer ène prison pou banne mécréants.

عسى ربكم أن يرحمكم وإن عدتم عدنا وجعلنا جهنم للكافرين حصيرا ٩

10. En vérité, ça Coran-là guide vers ça ki pli droite et li annonce bon nouvelle à banne croyants ki faire banne bon actions ki zotte pou gagne ène grand récompense ;

إن هذا القرآن يهدي للتي هي أقوم ويبشر المؤمنين الذين يعملون الصالحات أن لهم أجرا كبيرا ١٠

11. Et pou ki *li annonce* à banne ki pa croire dans l'Aute lé monde, *ki* Nous finne prépare pou zotte ène pinition ki donne boucoup doulére.

وأن الذين لا يؤمنون بالآخرة أعتدنا لهم عذابا أليما ١١

R 2 12. Et l'homme li sipplié pou le mal couma dire li pé sipplié pou le bien; et l'homme li bien pressé.

ويدع الإنسان بالشر دعاءه بالخير وكان الإنسان عجولا ١٢

13. Et Nous finne faire la nuite et li zour couma dé Signes, et Nous finne efface Signe la nuite *Nous finne remplace li par li zour*, et Nous finne faire Signe li zour rempli are la limiére pou ki zotte capave serce banne grâces are zot Seignére, pou ki zotte conne nombre banne l'années et conne calkil *lé-temps*. Et Nous finne explique tout kit-soze par ène explication détaillé.

وجعلنا الليل والنهار آيتين فمحونا آية الليل وجعلنا آية النهار مبصرة لتبتغوا فضلا من ربكم ولتعلموا عدد السنين والحساب وكل شيء فصلناه تفصيلا ١٣

14. Et dans li cou sak dimoune, Nous finne attace rézisse so banne actions, et

وكل إنسان ألزمناه طائره في عنقه

Zour Rézirection, Nous pou faire sorti pou li ène live ki li pou trouve ouvert en grand.

وَنُخۡرِجُ لَهٗ يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ كِتٰبًا يَّلۡقٰهُ مَنۡشُوۡرًا ﴿١٤﴾

15. «Lire to live. Azordi to prope l'âme li siffit pou faire *to* compte conte toi.»

اِقۡرَاۡ كِتٰبَكَ ؕ كَفٰى بِنَفۡسِكَ الۡيَوۡمَ عَلَيۡكَ حَسِيۡبًا ﴿١٥﴾

16. Dimoune ki suive bon simé, li suive li sélement pou *le bien* so *prope* l'âme; et dimoune ki égare li-même, li égare li, conte *bénéfice* ça *l'âme*-là sélement. Et aukène portére fardeau pa pou saryé fardeau ène l'aute. Et zamais Nous pini avant ki Nous avoye ène Méssazer.

مَنِ اهۡتَدٰى فَاِنَّمَا يَهۡتَدِيۡ لِنَفۡسِهٖ ۚ وَمَنۡ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيۡهَا ؕ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزۡرَ اُخۡرٰى ؕ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِيۡنَ حَتّٰى نَبۡعَثَ رَسُوۡلًا ﴿١٦﴾

17. Et quand Nous oulé détruire ène la ville, Nous laisse so banne dimounes ki vive dans l'aisance et dans l'abondance *azir couma zotte oulé.* Alors, banne-là commette, là-dans, tout kalités pécé ziska ki décision *pinition* ki tombe lor ça *la ville*-là li zistifié. Alors Nous détruire li are ène destriction compléte.

وَاِذَاۤ اَرَدۡنَاۤ اَنۡ نُّهۡلِكَ قَرۡيَةً اَمَرۡنَا مُتۡرَفِيۡهَا فَفَسَقُوۡا فِيۡهَا فَحَقَّ عَلَيۡهَا الۡقَوۡلُ فَدَمَّرۡنٰهَا تَدۡمِيۡرًا ﴿١٧﴾

18. Et comié banne zénérations Nous finne détruire aprés Noé! Et to Seignére Li Siffit couma Connaissére et Observatére banne pécés So banne servitéres.

وَكَمۡ اَهۡلَكۡنَا مِنَ الۡقُرُوۡنِ مِنۡۢ بَعۡدِ نُوۡحٍ ؕ وَكَفٰى بِرَبِّكَ بِذُنُوۡبِ عِبَادِهٖ خَبِيۡرًۢا بَصِيۡرًا ﴿١٨﴾

19. Dimoune ki désire ça la vie ici-là, Nous faire vite pou li là-dans ça ki Nous oulé, *et* pou banne ki Nous oulé. Ensuite Nous finne réserve l'Enfer pou li; li pou brîlé là-dans, condamné, *et* rézété.

مَنۡ كَانَ يُرِيۡدُ الۡعَاجِلَةَ عَجَّلۡنَا لَهٗ فِيۡهَا مَا نَشَآءُ لِمَنۡ نُّرِيۡدُ ثُمَّ جَعَلۡنَا لَهٗ جَهَنَّمَ ۚ يَصۡلٰٮهَا مَذۡمُوۡمًا مَّدۡحُوۡرًا ﴿١٩﴾

20. Et dimoune ki content l'Aute la vie-là et ki faire zeffort pou *gagne* ça couma bizin faire zeffort, et ki croyant — ça banne-là ki zot zefforts pou apprécié *par Allāh.*

وَمَنۡ اَرَادَ الۡاٰخِرَةَ وَسَعٰى لَهَا سَعۡيَهَا وَهُوَ مُؤۡمِنٌ فَاُولٰٓٮِٕكَ كَانَ سَعۡيُهُمۡ مَّشۡكُوۡرًا ﴿٢٠﴾

21. Nous aide zotte tout, ça banne-là et l'aute banne-là, dépi banne cadeaux to Seignére. Et banne cadeaux to Seignére, zotte accessibe.

كُلًّا نُّمِدُّ هٰٓؤُلَاۤءِ وَهٰٓؤُلَاۤءِ مِنۡ عَطَآءِ رَبِّكَ ؕ وَمَا كَانَ عَطَآءُ رَبِّكَ مَحۡظُوۡرًا ﴿٢١﴾

22. Guetté couma Nous finne favorize éna parmi banne-là lor lé zautes *dans ça la vie-là*, et certainement l'Aute la vie-là pou pli grand dans niveaux *rang* et pli grand dans excellence.

انْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ وَلَلْآخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا ﴿٢٢﴾

23. Pa installe ène l'aute divinité are Allāh, sinon to pou trouve toi tombe dans dézonére *et* l'abandon.

لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ فَتَقْعُدَ
مَذْمُومًا مَخْذُولًا ﴿٢٣﴾ ع

R 3 24. Et to Seignére finne ordonné ki zotte pa adore aukène à parte Li et *ki zotte* montré la bonté pou *zot* papa-mama. Si ène dans ça dé-là, ou bien tout lé dé zoènne la vieillesse cotte toi, zamais pa dire banne-là ène parole ki montré dégoût, ni faire zotte aukène réproce, mais cause are zotte are banne paroles zentille.

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ۚ إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٤﴾

25. Et are tendresse, baisse pou zotte *to* lé zaile himilité. Et dire : « Mo Seignére ! Faire zotte tout lé-dé miséricorde pareil couma zotte finne élevé moi dans *mo* l'enfance.»

وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا ﴿٢٥﴾

26. Zot Seignére conne pli bien, ça ki dans zot l'esprit. Si zotte banne dimounes ziste, alors certainement *Allāh* Li Bien-Pardonnant pou banne ki tourne avec constance *vers Li.*

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ ۚ إِنْ تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غَفُورًا ﴿٢٦﴾

27. Et donne proce-parent ça ki doit li, et *donne oussi* dimounes pauve, et voyazére, mais pa gaspille d'ène façon extravagant.

وَآتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٧﴾

28. En vérité, banne gaspilléres, zotte *azir couma* fréres are banne satans; et Satan li montré l'ingratitide pou so Seignére.

إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ ۖ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿٢٨﴾

29. Et si to éna pou éloigne toi are banne-là dans to réserce miséricorde dé to Seignére ki to espéré, *là-oussi* dire banne-là ène parole zentille.

وَإِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِنْ رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا مَيْسُورًا ﴿٢٩﴾

30. Pa garde to la main attacé are to li cou *par l'avarice* ni étale li trop-même *par extravagance*; sinon to pou trouve toi accablé are blâme *ék* régrets.

وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُوْلَةً اِلٰى عُنُقِكَ
وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُوْمًا
مَّحْسُوْرًا ﴿٣٠﴾

31. En vérité, to Seignére augmente *banne moyens* provision pou dimoune ki Li oulé et *parfois* Li diminié *li.* En vérité, Li conne bien So banne servitéres et Li guette zotte bien.

اِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ
وَ يَقْدِرُ ؕ اِنَّهٗ كَانَ بِعِبَادِهٖ خَبِيْرًا
بَصِيْرًا ﴿٣١﴾

R 4 32. Et pa tué zot zenfants à cause pére la misére. Nous Ki donne provision banne-là et zotte oussi. Certainement tué banne *zenfants*-là, li ène grand pécé.

وَلَا تَقْتُلُوْۤا اَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ اِمْلَاقٍ ؕ
نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَ اِيَّاكُمْ ؕ اِنَّ قَتْلَهُمْ
كَانَ خِطْاً كَبِيْرًا ﴿٣٢﴾

33. Et pa approce l'adiltére. En vérité, li ène soze obscène et *li* ène mauvais simé.

وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنٰۤى اِنَّهٗ كَانَ فَاحِشَةً ؕ وَ
سَآءَ سَبِيْلًا ﴿٣٣﴾

34. Et pa tué l'âme ki Allāh finne interdire *tué* sauf pou ène cause ziste. Et dimoune ki finne tué *par kikéne* inzistement, Nous finne donne certainement autorisation so héritier *pou dimanne répésailles*; mais par rapport à meurtre-là, li pa bizin dépasse limites *fixé parski* certainement li pé aidé *par la loi.*

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِيْ حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا
بِالْحَقِّ ؕ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُوْمًا فَقَدْ جَعَلْنَا
لِوَلِيِّهٖ سُلْطٰنًا فَلَا يُسْرِفْ فِّي الْقَتْلِ ؕ اِنَّهٗ
كَانَ مَنْصُوْرًا ﴿٣٤﴾

35. Et pa approce di biens orphélin sauf dans meillére maniére, ziska ki li arrive so matirité. Et rempli *zot* l'engazement, *parski* certainement pou interroze *dimounes* lor *zot* l'engazement.

وَلَا تَقْرَبُوْا مَالَ الْيَتِيْمِ اِلَّا بِالَّتِيْ هِيَ
اَحْسَنُ حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهٗ ۪ وَ اَوْفُوْا
بِالْعَهْدِ ۚ اِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْـُٔوْلًا ﴿٣٥﴾

36. Et faire plein mizire quand zotte miziré, et pézé are ène balance zisse; ça li bien bon et *so* réziltat li meillére.

وَ اَوْفُوا الْكَيْلَ اِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوْا
بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيْمِ ؕ ذٰلِكَ خَيْرٌ وَّ
اَحْسَنُ تَاْوِيْلًا ﴿٣٦﴾

37. Et pa suive ça ki to pa éna connaissance lor là. En vérité, zoreille, li zié et lé kére, are tout-ça pou dimanne banne comptes.

وَ لَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ ؕ اِنَّ
السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ اُولٰٓئِكَ كَانَ
عَنْهُ مَسْـُٔوْلًا ﴿٣٧﴾

38. Et pa marce lor la terre are arrogance, parski certainement to pa pou capave fanne la terre, ni to pou capave arrive hautére banne montagnes.

وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا ۚ إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٨﴾

39. Tout ça, so mauvais li détestabe dans régard to Seignére.

كُلُّ ذٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٩﴾

40. Ça faire partie sazesse ki to Seignére finne révéle toi. Et pa installe ène l'aute divinité are Allāh, sinon pou zette toi dans l'Enfer, condamné *et* rézété.

ذٰلِكَ مِمَّآ أَوْحٰى إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ ۗ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ إِلٰهًا آخَرَ فَتُلْقٰى فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَدْحُورًا ﴿٤٠﴾

41. Esse-ki zot Seignére finne soisir garcons pou-zotte et Li finne prend pou Li-Même banne ti filles parmi banne anzes? En vérité, zotte pé dire ène parole bien grave.

أَفَأَصْفٰكُمْ رَبُّكُمْ بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ إِنَاثًا ۚ إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا ﴿٤١﴾

R 5 42. En vérité, dans ça Coran-là, Nous finne donne l'explication *banne versets* dans différent façons pou ki banne-là faire attention. Mais ça li nék augmente banne-là zot répignance.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هٰذَا الْقُرْاٰنِ لِيَذَّكَّرُوا ۖ وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤٢﴾

43. Dire: «Si ti éna lé zaute divinités are Li couma banne-là pé dire, alors banne *idolâtes*-là ti ava sirement serce ène simé vers Céli Ki posséde Trône-là.»

قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذًا لَابْتَغَوْا إِلٰى ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا ﴿٤٣﴾

44. *Allāh* Li Pur et Li Bien là-haut are ça ki banne-là prétanne.

سُبْحٰنَهُ وَتَعٰلٰى عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤٤﴾

45. Sept lé ciéls-là et la terre et banne ki là-dans célébré So gloire, et péna nanrien ki pa glorifié Li are So louanze, mais *ô banne dimounes!* zotte pa comprend ça banne-là zot façon glorifié. En vérité, *Allāh* Li Bien-Indilzent, Li Bien-Pardonnant.

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمٰوٰتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ ۚ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلٰكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ ۗ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤٥﴾

46. Et quand to récite le Coran, Nous place ène voile invizibe ente toi et banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là;

وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْاٰنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ حِجَابًا مَسْتُورًا ﴿٤٦﴾

47. Et Nous finne mette banne couvertires lor banne-là zot lé kére pou ki zotte pa comprend li, et *Nous finne mette* dans zot zoreilles ène direté. Et, quand dans le Coran, to faire mention to Seignére, Li Tout-Sél, banne-là zotte tourne lé dos are répignance.

وَّجَعَلْنَا عَلٰى قُلُوْبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَّفْقَهُوْهُ وَفِيْٓ اٰذَانِهِمْ وَقْرًا ؕ وَاِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْاٰنِ وَحْدَهٗ وَلَّوْا عَلٰٓى اَدْبَارِهِمْ نُفُوْرًا ﴿٤٧﴾

48. Nous conne pli bien, ça ki banne-là écouté quand zotte écoute toi, et quand zotte cause en sécret et quand banne inzistes dire: «Zotte nék pé suive ène dimoune ki finne ensorcélé.»

نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُوْنَ بِهٖٓ اِذْ يَسْتَمِعُوْنَ اِلَيْكَ وَاِذْ هُمْ نَجْوٰٓى اِذْ يَقُوْلُ الظّٰلِمُوْنَ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا رَجُلًا مَّسْحُوْرًا ﴿٤٨﴾

49. Guetté couma banne-là donne toi banne comparaisons. Donc, banne-là zotte tellement égaré ki zotte pa capave trouve aukène simé.

اُنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوْا لَكَ الْاَمْثَالَ فَضَلُّوْا فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ سَبِيْلًا ﴿٤٩﴾

50. Et banne-là dire: «Et quand nous pou vinne banne lé zos ék débris, esse-ki vraimême nous pou réssissité dans ène nouveau création?»

وَقَالُوْٓا ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا وَّرُفَاتًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ خَلْقًا جَدِيْدًا ﴿٥٠﴾

51. Dire: «Même si zotte vinne roces ou soi férraille,

قُلْ كُوْنُوْا حِجَارَةً اَوْ حَدِيْدًا ﴿٥١﴾

52. «Ou soi ène tel création ki zotte pensé pli dir.» Ensuite banne-là pou dimandé: «Ki sanne-là ki pou faire nous révini?» Réponne: «Céli Ki ti créé-zotte prémier fois.» Alors banne-là pou sacouille zot la tête are toi et zotte pou dire: «Quand ça?» Réponne: «Li possibe ki li prés,

اَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ فِيْ صُدُوْرِكُمْ ۚ فَسَيَقُوْلُوْنَ مَنْ يُّعِيْدُنَا ؕ قُلِ الَّذِيْ فَطَرَكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ فَسَيُنْغِضُوْنَ اِلَيْكَ رُءُوْسَهُمْ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هُوَ ؕ قُلْ عَسٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ قَرِيْبًا ﴿٥٢﴾

53. «*Li pou* zour ki Li pou appelle zotte, alors zotte pou réponne Li are So louanze et zotte pou pensé ki zotte finne reste *dans lé monde* impé lé temps sélement.»

يَوْمَ يَدْعُوْكُمْ فَتَسْتَجِيْبُوْنَ بِحَمْدِهٖ وَتَظُنُّوْنَ اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٥٣﴾ ع

R6 54. Et dire Mo banne servitéres ki zotte bizin *touzour* dire ça ki meillére.

وَقُلْ لِّعِبَادِيْ يَقُوْلُوا الَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ ؕ

Certainement Satan séme la discorde parmi banne-là. En vérité, Satan li ène ennemi déclaré pou l'homme.

إِنَّ الشَّيْطٰنَ يَنْزَغُ بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ
الشَّيْطٰنَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿٥٤﴾

55. Zot Seignére conne zotte pli bien ki tout. Si Li oulé, Li pou faire-zotte miséricorde; ou bien si Li oulé, Li pou pini zotte. Et Nous pa finne avoye toi couma ène gardien lor banne-là.

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ ۖ إِنْ يَّشَأْ يَرْحَمْكُمْ
أَوْ إِنْ يَّشَأْ يُعَذِّبْكُمْ ۚ وَمَآ أَرْسَلْنٰكَ
عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٥٥﴾

56. Et to Seignére conne pli bien banne ki dans lé ciéls et lor la terre. Et en vérité, Nous finne faire éna d'ente banne Prophétes sirpasse lé zautes dans excellence, et Nous finne donne David, Zabour.[59]

وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ
وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيّٖنَ عَلٰى بَعْضٍ وَّ
اٰتَيْنَا دَاوٗدَ زَبُوْرًا ﴿٥٦﴾

57. Dire: «Appelle banne ki zotte imaziné *couma divinités* en déhors Allāh. Banne-là péna aukène pouvoir ni pou enlévе, ni pou éloigne dé zotte kik malhére.

قُلِ ادْعُوا الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ
فَلَا يَمْلِكُوْنَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا
تَحْوِيْلًا ﴿٥٧﴾

58. Ça banne ki banne-là invoqué, *zotte-mêmes*, ente zotte, zotte serce moyen, ki sanne-là plisse ki l'aute, pou rapproce zotte are zot Seignére; et zotte espére So miséricorde et zotte pére So pinition. En vérité, pinition to Seignére li ène soze ki bizin rédouté.

أُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ يَبْتَغُوْنَ إِلٰى
رَبِّهِمُ الْوَسِيْلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُوْنَ
رَحْمَتَهٗ وَ يَخَافُوْنَ عَذَابَهٗ ۚ إِنَّ
عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُوْرًا ﴿٥٨﴾

59. Péna ène la ville ki Nous pa pou détruire avant Zour Rézirection ou bien ki Nous pa pou pini li are ène pinition dir. Ça finne écrire dans Live-là.

وَ إِنْ مِّنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوْهَا
قَبْلَ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ أَوْ مُعَذِّبُوْهَا عَذَابًا
شَدِيْدًا ۚ كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتٰبِ مَسْطُوْرًا ﴿٥٩﴾

60. Et nanrien pa capave empêce-Nous avoye banne Signes excepté ki banne péps ancien ti prend ça pou mensonze. Et Nous ti donne Thamūd samelle-là couma ène Signe bien clair,

وَمَا مَنَعَنَآ أَنْ نُّرْسِلَ بِالْاٰيٰتِ إِلَّآ أَنْ
كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُوْنَ ۚ وَاٰتَيْنَا ثَمُوْدَ
النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوْا بِهَا ۚ وَ

---

59. 'Zabour' vé dire *banne Ecritires lor ' banne la peaux zanimaux'.*

mais banne-là ti traite ça *samelle-là* inzistement. Et Nous pa avoye banne Signes sauf pou avertir.

مَا نُرْسِلُ بِالْاٰيٰتِ اِلَّا تَخْوِيْفًا ﴿۶۰﴾

61. Et *rappelle* quand Nous ti dire toi: «En vérité, to Seignére finne encerclé banne dimounes-là. Et Nous pa ti faire ça vision ki Nous ti montré toi-là mais couma ène l'épréve pou banne dimounes et *pareil pou* l'arbe maudit dans le Coran. Et Nous averti banne-là. Mais ça nék ti faire banne-là augmente zotte dans grand transgression.

وَاِذْ قُلْنَا لَكَ اِنَّ رَبَّكَ اَحَاطَ بِالنَّاسِ ؕ
وَمَا جَعَلْنَا الرُّءْيَا الَّتِيْٓ اَرَيْنٰكَ اِلَّا فِتْنَةً
لِّلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُوْنَةَ فِي
الْقُرْاٰنِ ؕ وَنُخَوِّفُهُمْ ۙ فَمَا يَزِيْدُهُمْ
ع اِلَّا طُغْيَانًا كَبِيْرًا ﴿۶۱﴾

R 7 62. Et *rappelle* quand Nous ti dire banne anzes: «Soumette are Adam,» alors zotte *tout* ti soumette excepté Iblis. Li ti dire: «Esse-ki mo bizin soumette are kikène ki To finne créé are l'arzile?»

وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ
فَسَجَدُوْٓا اِلَّآ اِبْلِيْسَ ؕ قَالَ ءَاَسْجُدُ
لِمَنْ خَلَقْتَ طِيْنًا ﴿۶۲﴾

63. Li ti dire: «Esse-ki To finne pensé? *Esse-ki* ça *kalité dimoune-là* ki to donne préférence lor moi? Si To accorde-moi ène répit ziska Zour Rézirection; certainement mo pou améne sous mo contrôle tout so banne déssendants excepté ène ti nombre.»

قَالَ اَرَءَيْتَكَ هٰذَا الَّذِيْ كَرَّمْتَ عَلَيَّ ز
لَئِنْ اَخَّرْتَنِ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَاَحْتَنِكَنَّ
ذُرِّيَّتَهٗٓ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿۶۳﴾

64. *Allāh* ti dire: «Sorti dépi-là! Et banne ki pou suive toi d'ente banne-là; certainement l'Enfer pou zot récompense — ène récompense complet.

قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَاِنَّ
جَهَنَّمَ جَزَآؤُكُمْ جَزَآءً مَّوْفُوْرًا ﴿۶۴﴾

65. «Et séduire, are to la voix, banne ki to capave d'ente banne-là; et avoye conte banne-là to cavalerie et to banne soldats-à-pied, et associé-toi are banne-là dans di biens et zenfants, et faire banne-là banne promesses.» Et, nék tromperie ki Satan promette banne-là.

وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَ
اَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَ
شَارِكْهُمْ فِي الْاَمْوَالِ وَالْاَوْلَادِ وَعِدْهُمْ ؕ وَ
مَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطٰنُ اِلَّا غُرُوْرًا ﴿۶۵﴾

66. En vérité, Mo banne servitéres, to péna aukène pouvoir lor banne-là. Et to Seignére Li Siffit couma Protectére.

اِنَّ عِبَادِيْ لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنٌ ؕ وَ
كَفٰى بِرَبِّكَ وَكِيْلًا ﴿۶۶﴾

67. Zot Seignére, Li-Même Ki faire banne navires vogué lor la mer pou zotte pou ki zotte serce So banne bienfaits. En vérité, Li Bien-Miséricordié pou zotte.

رَبُّكُمُ الَّذِي يُزْجِي لَكُمُ الْفُلْكَ فِي
الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۚ إِنَّهُ كَانَ
بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٦٧﴾

68. Et quand *kik* malhére arrive zotte dans la mer, banne ki zotte invoqué, excepté Li, pou perdi *pou zotte*. Mais quand Li rétourne zotte à terre sain et sauf, zotte tourne lé dos et l'homme li bien ingrat.

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ
تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ ۚ فَلَمَّا نَجَّاكُمْ إِلَى
الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ ۚ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ﴿٦٨﴾

69. Esse-ki zotte senti zotte en sékirité *are l'idée* ki Li pa pou faire terrain ki lor la pente *glissé, saryé et* englouti zotte ou soi ki Li pa pou avoye lor zotte ène violent tempête di sabe; et alors zotte pa pou trouve aukène protectére pou zotte?

أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ
يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ
وَكِيلًا ﴿٦٩﴾

70. Ou bien, esse-ki zotte senti zotte en sékirité *are l'idée* ki Li pa pou rétourne zotte ène dézième fois là-bas *dans la mer* et ki Li pa pou avoye lor zotte ène di vent tempête, et ki Li pa pou noye zotte à cause zot péna la foi? Alors zotte pa pou trouve pou zotte, là-dans, aukène protectére conte Nous.

أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَىٰ
فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِنَ الرِّيحِ
فَيُغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ۙ ثُمَّ لَا تَجِدُوا
لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا ﴿٧٠﴾

71. Et, en vérité, Nous ti honore banne zenfants Adam et Nous ti transporte banne-là lor la terre et la mer, et Nous ti approvisionne banne-là are banne bon kit-sozes, et Nous ti donne-zotte sipériorité lor boucoup d'ente banne ki Nous finne créé.

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي
الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا
تَفْضِيلًا ﴿٧١﴾ ع

R8 72. *Rappelle* zour quand Nous pou convoque sak pép are so séf. Alors dimoune ki pou récévoir so live dans so la main droite — banne-là, *zotte* pou lire zot live; et pa pou faire zotte aukène di tort même-pa ène brin dans fente la grain tamme.

يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ ۖ
فَمَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولَٰئِكَ
يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧٢﴾

73. Mais dimoune ki avégue dans ça lé monde-là, li pou avégue dans l'Aute lé monde-là et *li pou* encore pli égaré are *bon* simé.

وَمَنۡ كَانَ فِيۡ هٰذِهٖۤ اَعۡمٰى فَهُوَ فِي الۡاٰخِرَةِ
اَعۡمٰى وَاَضَلُّ سَبِيۡلًا ٧٣

74. Et, en vérité, banne-là ti presqué occasionne toi banne tourments *bien dir* concernant ça ki Nous finne révéle toi, pou ki to invente conte Nous l'aute kit-soze ki ça, et alors sirement banne-là ti pou prend toi pou camarade.

وَاِنۡ كَادُوۡا لَيَفۡتِنُوۡنَكَ عَنِ الَّذِيۡۤ
اَوۡحَيۡنَاۤ اِلَيۡكَ لِتَفۡتَرِيَ عَلَيۡنَا غَيۡرَهٗ ‌ۖ
وَاِذًا لَّاتَّخَذُوۡكَ خَلِيۡلًا ٧٤

75. Et si Nous pa ti faire toi ferme, to ti pou capave incline ène tiguitte vers banne-là.

وَلَوۡلَاۤ اَنۡ ثَبَّتۡنٰكَ لَقَدۡ كِدۡتَّ تَرۡكَنُ
اِلَيۡهِمۡ شَيۡـًٔا قَلِيۡلًا ٧٥

76. Alors, Nous ti pou faire toi goûte dans ça la vie-là ène doube pinition et dans la mort oussi ène doube pinition, alors to pa ti pou trouve pou to-même aukène aide conte Nous.

اِذًا لَّاَذَقۡنٰكَ ضِعۡفَ الۡحَيٰوةِ وَضِعۡفَ
الۡمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيۡنَا نَصِيۡرًا ٧٦

77. Et, en vérité, banne-là pé presqué déstabilize toi dans pays pou ki zotte expilsé toi dépi là-dans. Mais dans ça cas-là, banne-là *zotte-mêmes* pa ti pou resté aprés toi, sauf pou impé lé temps.

وَاِنۡ كَادُوۡا لَيَسۡتَفِزُّوۡنَكَ مِنَ الۡاَرۡضِ
لِيُخۡرِجُوۡكَ مِنۡهَا وَاِذًا لَّا يَلۡبَثُوۡنَ
خِلٰفَكَ اِلَّا قَلِيۡلًا ٧٧

78. *Ça* li *Nous* façon *azir* are Nou banne Méssazers ki Nous ti avoyé avant toi; et to pa pou trouve aukène sanzement dans Nou façon *azir*.

سُنَّةَ مَنۡ قَدۡ اَرۡسَلۡنَا قَبۡلَكَ مِنۡ رُّسُلِنَا وَ
لَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحۡوِيۡلًا ٧٨ ع ٨

R 9 79. Observe la Priére quand soleil pé pâli et pé décliné ziska l'obskirité la nuite; et récitation *le Coran* à l'aube. En vérité, récitation *le Coran* à l'aube li *spécialement* acceptabe *cotte Allāh.*

اَقِمِ الصَّلٰوةَ لِدُلُوۡكِ الشَّمۡسِ اِلٰى غَسَقِ
الَّيۡلِ وَقُرۡاٰنَ الۡفَجۡرِ ‌ؕ اِنَّ قُرۡاٰنَ الۡفَجۡرِ
كَانَ مَشۡهُوۡدًا ٧٩

80. Et, dans ène partie la nuite, faire *la Priére* Tahadjdjoud are *l'aide* ça *Coran là.* Li, pou toi, en plisse ça ki obligatoire. Li possibe ki to Seignére pou éléve toi dans ène rang ki mérite louanze.

وَمِنَ الَّيۡلِ فَتَهَجَّدۡ بِهٖ نَافِلَةً لَّكَ ‌ۖ
عَسٰٓى اَنۡ يَّبۡعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا
مَّحۡمُوۡدًا ٨٠

81. Et dire: «Mo Seignére! Faire mo l'entrée ène l'entrée rempli are vérité, et faire mo sortie ène sortie rempli are vérité,. Et accorde-moi dé To part ène assistant puissant.»

وَقُلْ رَّبِّ اَدْخِلْنِيْ مُدْخَلَ صِدْقٍ وَّ اَخْرِجْنِيْ مُخْرَجَ صِدْقٍ وَّاجْعَلْ لِّيْ مِنْ لَّدُنْكَ سُلْطٰنًا نَّصِيْرًا ﴿۸۱﴾

82. Et proclame: «La vérité finne vini, et mensonze finne disparaîte. Certainement mensonze li appelé pou disparaîte.»

وَقُلْ جَآءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ ؕ اِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوْقًا ﴿۸۲﴾

83. Et Nous révéle dans le Coran ça ki ène guérison et ène miséricorde pou banne croyants; mais li nék augmente la perte banne inzistes.

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْاٰنِ مَا هُوَ شِفَآءٌ وَّ رَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ۙ وَلَا يَزِيْدُ الظّٰلِمِيْنَ اِلَّا خَسَارًا ﴿۸۳﴾

84. Et quand Nous accorde l'homme banne favéres, li tourne lé dos et li réplié lor li-même li éloigne li; et quand le mal arrive li, li dézespéré boucoup.

وَاِذَآ اَنْعَمْنَا عَلَى الْاِنْسَانِ اَعْرَضَ وَنَاٰ بِجَانِبِهٖ ۚ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَـُٔوْسًا ﴿۸۴﴾

85. Dire: «Sakène azir façon ki li oulé. Et zot Seignére Li conne bien ki sanne-là ki pli *bien* guidé concernant *bon* simé-là.»

قُلْ كُلٌّ يَّعْمَلُ عَلٰى شَاكِلَتِهٖ ؕ فَرَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ اَهْدٰى سَبِيْلًا ﴿۸۵﴾ ع

R 10 86. Et banne-là pose toi question lor l'âme. Dire: «L'âme li vinne dépi commannement mo Seignére. Et finne donne-zotte nék impé connaissance *lor là*.»

وَيَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الرُّوْحِ ؕ قُلِ الرُّوْحُ مِنْ اَمْرِ رَبِّيْ وَمَآ اُوْتِيْتُمْ مِّنَ الْعِلْمِ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿۸۶﴾

87. Et si Nous oulé, Nous capave certainement enléve ça ki Nous finne révéle toi, alors to pa pou trouve pou toi aukène protectére conte Nous pou ça,

وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهٖ عَلَيْنَا وَكِيْلًا ﴿۸۷﴾

88. Excepté *par* miséricorde dé la part to Seignére. En vérité, So grâce lor toi li grand.

اِلَّا رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ ؕ اِنَّ فَضْلَهٗ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيْرًا ﴿۸۸﴾

89. Dire: «Si banne dimounes et banne djinns zoènne ensamme pou produire ça Coran-là so semblabe, banne-là pa pou capave produire so semblabe, même si ente zotte, ène aide l'aute.»

قُلْ لَّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلٰٓى اَنْ يَّاْتُوْا بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لَا يَاْتُوْنَ بِمِثْلِهٖ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيْرًا ﴿۸۹﴾

90. Et, en vérité, dans ça Coran-là, Nous finne donne dans pliziére façons toute sorte l'exempes pou banne dimounes, mais la plipart banne dimounes réfize tout, sauf mécréance.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هٰذَا الْقُرْاٰنِ
مِنْ كُلِّ مَثَلٍ ؗ فَاَبٰٓى اَكْثَرُ النَّاسِ
اِلَّا كُفُوْرًا ﴿٩٠﴾

91. Et banne-là dire: «Zamais nous pou croire dans toi ziska ki to faire sorti pou nous ène la source dépi dans la terre;

وَقَالُوْا لَنْ نُّؤْمِنَ لَكَ حَتّٰى تَفْجُرَ
لَنَا مِنَ الْاَرْضِ يَنْۢبُوْعًا ﴿٩١﴾

92. «Ou bien ki to gagne ène zardin pieds tammes, et pieds raisins et ki damilié ça to faire banne la riviéres sorti en abondance;

اَوْ تَكُوْنَ لَكَ جَنَّةٌ مِّنْ نَّخِيْلٍ وَّعِنَبٍ
فَتُفَجِّرَ الْاَنْهٰرَ خِلٰلَهَا تَفْجِيْرًا ﴿٩٢﴾

93. «Ou bien, couma to finne prétanne, to faire lé ciél tombe lor nous en morceaux, ou bien ki to améne divant-nous Allāh et banne anzes;

اَوْ تُسْقِطَ السَّمَآءَ كَمَا زَعَمْتَ عَلَيْنَا
كِسَفًا اَوْ تَاْتِيَ بِاللّٰهِ وَ الْمَلٰٓئِكَةِ
قَبِيْلًا ﴿٩٣﴾

94. «Ou bien ki to éna ène la caze en l'or, ou bien ki to monte dans lé ciél; et nous pa pou croire to l'ascension ziska ki to faire déssanne lor nous ène live ki nous capave lire.» Réponne: «Mo Seignére Li Pur! Mo nék ène être himain *ki finne avoyé couma* Méssazer.»

اَوْ يَكُوْنَ لَكَ بَيْتٌ مِّنْ زُخْرُفٍ
اَوْ تَرْقٰى فِي السَّمَآءِ ؕ وَلَنْ نُّؤْمِنَ
لِرُقِيِّكَ حَتّٰى تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتٰبًا
نَّقْرَؤُهٗ ؕ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّيْ هَلْ كُنْتُ
ع ١٠ اِلَّا بَشَرًا رَّسُوْلًا ﴿٩٤﴾

R 11 95. Et nanrien pa empêce banne dimounes croire, quand guidance-là finne vinne cotte zotte, sauf ki zotte dire: «Esse-ki Allāh finne avoye ène himain couma Méssazer?»

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنْ يُّؤْمِنُوْٓا اِذْ جَآءَ
هُمُ الْهُدٰٓى اِلَّآ اَنْ قَالُوْٓا اَبَعَثَ اللّٰهُ
بَشَرًا رَّسُوْلًا ﴿٩٥﴾

96. Dire: «Si ti éna lor la terre banne anzes ki pé marcé en paix et en tranquilité, certainement Nous ti pou avoye-zotte ène anze couma Méssazer dépi dans lé ciél.»

قُلْ لَّوْ كَانَ فِي الْاَرْضِ مَلٰٓئِكَةٌ
يَّمْشُوْنَ مُطْمَئِنِّيْنَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ مِّنَ
السَّمَآءِ مَلَكًا رَّسُوْلًا ﴿٩٦﴾

97. Dire: «Allāh Li Siffit couma Témoin ente moi et zotte; en vérité, Allāh conne bien So banne servitéres et Li guette zotte bien.»

قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًاۢ بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ؕ
اِنَّهٗ كَانَ بِعِبَادِهٖ خَبِيْرًاۢ بَصِيْرًا ﴿٩٧﴾

98. Et banne dimounes ki Allāh guidé, zotte-mêmes ki bien guidé, et banne dimounes ki Allāh zize égaré, to pa pou trouve aukène aide pou banne-là en déhors Li. Et Zour Rézirection, Nous pou rassemblé zotte lor zot visaze, *zotte pou* avégues, miéts et sourdes. Zot place cotte pou resté pou l'Enfer. Sak fois ki li pou affaibli, Nous pou augmente pou-zotte la flamme-là.

وَمَنْ يَّهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُّضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِهٖ وَ نَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَلٰى وُجُوْهِهِمْ عُمْيًا وَّ بُكْمًا وَّ صُمًّا مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنٰهُمْ سَعِيْرًا ﴿٩٨﴾

99. Ça *li* banne-là zot récompense, parski banne-là ti nié Nou banne Signes et zotte ti dire: «Ki ça ça! Quand nous vinne banne lé zos ék débris, esse-ki vraimême Nous pou réssissité dans ène nouveau création?»

ذٰلِكَ جَزَآؤُهُمْ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِنَا وَ قَالُوْٓا ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا وَّ رُفَاتًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ خَلْقًا جَدِيْدًا ﴿٩٩﴾

100. Esse-ki banne-là pa finne trouvé ki *Ça* Allāh Ki finne créé banne lé ciéls et la terre, Li capave créé banne-là zot pareils? Li finne fixé pou banne-là ène terme; péna doute là-dans. Mais banne inzistes réfize *tout* excepté mécréance.

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضَ قَادِرٌ عَلٰٓى اَنْ يَّخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَ جَعَلَ لَهُمْ اَجَلًا لَّا رَيْبَ فِيْهِ فَاَبَى الظّٰلِمُوْنَ اِلَّا كُفُوْرًا ﴿١٠٠﴾

101. Dire: «Même si zotte ti posséde banne trésors miséricorde mo Seignére, là-oussi certainement zotte ti pou réténir *ça* à cause pére pou dépensé, et l'homme li laré._

قُلْ لَّوْ اَنْتُمْ تَمْلِكُوْنَ خَزَآئِنَ رَحْمَةِ رَبِّيْٓ اِذًا لَّاَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْاِنْفَاقِ وَكَانَ الْاِنْسَانُ قَتُوْرًا ﴿١٠١﴾

R 12 102. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse néf Signes clair. Dimanne banne Zenfants Israël. Quand li ti vinne cotte banne-là, Pharaon ti dire li: «O Moïse! Certainement mo pensé ki to ène dimoune ensorcélé.»

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسٰى تِسْعَ اٰيٰتٍۢ بَيِّنٰتٍ فَسْـَٔلْ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اِذْ جَآءَهُمْ فَقَالَ لَهٗ فِرْعَوْنُ اِنِّيْ لَاَظُنُّكَ يٰمُوْسٰى مَسْحُوْرًا ﴿١٠٢﴾

103. Li ti réponne : « To conne bien *ki* personne pa finne avoye ça *banne Signes-là* excepté Seignére banne lé ciéls et la terre, couma préves pou ouvert *zot* li zié ; et, en vérité, ô

قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَآ اَنْزَلَ هٰٓؤُلَآءِ اِلَّا رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ بَصَآئِرَ وَاِنِّيْ

Pharaon ! Mo pensé ki to ène dimoune ki finne fini détruire. »

لَأَظُنُّكَ يٰفِرْعَوْنُ مَثْبُوْرًا ١٠٣

104. Alors *Pharaon* ti déterminé pou expilsé banne-là dépi dans pays-là, mais Nous ti noye li et oussi banne ki ti are li, zotte tout ensamme.

فَأَرَادَ أَنْ يَّسْتَفِزَّهُمْ مِّنَ الْأَرْضِ
فَأَغْرَقْنٰهُ وَمَنْ مَّعَهٗ جَمِيْعًا ١٠٤

105. Et aprés li, Nous ti dire banne Zenfants Israël : « Habite dans la terre *ki finne promette*-là ; et quand arrive *l'hére* promesse banne Dernier Zours, Nous pou améne zotte tout ensamme *encore ène fois.* »

وَّقُلْنَا مِنْۢ بَعْدِهٖ لِبَنِيْٓ إِسْرَآءِيْلَ
اسْكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ الْاٰخِرَةِ
جِئْنَا بِكُمْ لَفِيْفًا ١٠٥

106. Et Nous finne faire ça *Coran-là* déssanne are la vérité, et are la vérité ki li finne déssanne. Et Nous finne avoye toi nék couma Portére bon nouvelle et couma Avertissére.

وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنٰهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ ۚ وَمَآ
أَرْسَلْنٰكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ١٠٦

107. Et Nous finne divise le Coran en banne parties pou ki to capave lire li are banne dimounes par intervalles, et Nous finne faire li déssanne morceau par morceau.

وَقُرْاٰنًا فَرَقْنٰهُ لِتَقْرَأَهٗ عَلَى النَّاسِ
عَلٰى مُكْثٍ وَّنَزَّلْنٰهُ تَنْزِيْلًا ١٠٧

108. Dire : « Zotte croire là-dans ou bien zotte pa croire ; en vérité, banne ki finne récévoir connaissance avant ça, quand récite zotte ça *Coran-là*, banne-là tombe prosterné lor *zot* visazes.

قُلْ اٰمِنُوْا بِهٖٓ أَوْ لَا تُؤْمِنُوْا ۚ إِنَّ الَّذِيْنَ
أُوْتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهٖٓ إِذَا يُتْلٰى
عَلَيْهِمْ يَخِرُّوْنَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا ١٠٨

109. « Et banne-là dire : « Nou Seignére Li Pur ! En vérité, promesse nou Seignére pa pou manqué pou accomplir. »

وَّيَقُوْلُوْنَ سُبْحٰنَ رَبِّنَآ إِنْ كَانَ وَعْدُ
رَبِّنَا لَمَفْعُوْلًا ١٠٩

110. Banne-là tombe lor *zot* visazes, zotte ploré, et ça li augmente zot himilité[60].

وَيَخِرُّوْنَ لِلْأَذْقَانِ يَبْكُوْنَ وَ
يَزِيْدُهُمْ خُشُوْعًا ١١٠

60 Ça montré l'état l'esprit ène mizilman quand li prosterne-li. Li réalise so banne faiblesses et grandére Allah. Le St Prophéte[s.a.w] ti pé faire prosternation après ki li ti récite banne versets semblabe.

111. Dire: «Invoque Allāh ou soi invoque ar-Rahmān, Céli Ki montré So grâce, sans limites. Par n'importe ki nom ki zotte adresse zot la prière *are Li*; pou Li, tout banne pli zoli noms[61].» Et pa prononce to la priére ni are la voix haute, ni are la voix *trop* bas, mais serce ène simé ente lé dé.

قُلِ ادْعُوا اللّٰهَ اَوِ ادْعُوا الرَّحْمٰنَ ؕ
اَيًّا مَّا تَدْعُوْا فَلَهُ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى ۚ
وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا
وَابْتَغِ بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيْلًا ﴿١١١﴾

112. Et dire: «Tout louanze pou Allāh Ki pa finne prend ène garcon pou Li et Li péna aukène associé dans So royaume, et Li pa bizin personne pou donne *Li* aide à cause kik faiblesse *dans Li*.» Et proclame So grandére bien-même.

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ لَمْ يَتَّخِذْ
وَلَدًا وَّلَمْ يَكُنْ لَّهٗ شَرِيْكٌ فِي الْمُلْكِ
وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ وَلِيٌّ مِّنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ
تَكْبِيْرًا ﴿١١٢﴾ ١٢ ع ١٢

61 Allah éna banne attribits innombrabe et dans nou la priére, nous bizin invoque ça attribit Allah ki éna rapport are nou réquête.

AL-KAHF

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Tout louanze pou Allāh Ki finne faire déssanne le Live lor So servitére et Li pa finne faire nanrien travers ni là-dans ni dans li *le Prophéte*,[62]

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ عَلٰى عَبْدِهِ الْكِتٰبَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَّهٗ عِوَجًا ﴿٢﴾

3. *Li finne faire li ène* gardien pou ki li donne avertissement ène pinition sévére dé So part et *pou ki* li donne bon nouvelle à banne croyants ki faire banne bon actions, ki pou zotte pou éna ène zoli récompense,

قَيِّمًا لِّيُنْذِرَ بَاْسًا شَدِيْدًا مِّنْ لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِيْنَ الَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ اَجْرًا حَسَنًا ﴿٣﴾

4. Cotte zotte pou resté tout lé temps;

مّٰكِثِيْنَ فِيْهِ اَبَدًا ﴿٤﴾

5. Et *pou ki* li averti banne ki dire: «Allāh finne prend ène garçon pou Li.»

وَّيُنْذِرَ الَّذِيْنَ قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ﴿٥﴾

6. Banne-là péna aukène connaissance lor là et ni zot banne papa grand-papas. Li ène parole bien grave ki sorti dé zot la bouce. Banne-là nék pé dire ène mensonze.

مَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍ وَّلَا لِاٰبَآئِهِمْ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ اَفْوَاهِهِمْ اِنْ يَّقُوْلُوْنَ اِلَّا كَذِبًا ﴿٦﴾

7. *Pou convainc banne-là,* li possibe ki to pé tué to-même avec doulére derriére zotte *avec to Méssaze*, même si zotte pa croire dans ça Parole-là.

فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفْسَكَ عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ اِنْ لَّمْ يُؤْمِنُوْا بِهٰذَا الْحَدِيْثِ اَسَفًا ﴿٧﴾

8. En vérité, Nous finne faire tout ça ki lor la terre couma ène ornement pou ça *la terre*-là, pou ki Nous testé banne-là et guetté ki sanne-là d'ente banne-là ki meillére dans *zot* conduite.

اِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْاَرْضِ زِيْنَةً لَّهَا لِنَبْلُوَهُمْ اَيُّهُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ﴿٨﴾

---

62. Pronom 'hōū' dans 'lahōū', li pou lé servitére d'Allāh et oussi pou lé Live. Nous finne suive ça ki verset-là oulé faire comprend.

9. Et en vérité, Nous pou faire tout ça ki lor là *vinne* ène sol aride.

وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ﴿٩﴾

10. Esse-ki to pensé ki banne dimounes la Caverne et l'Inscription-là, zotte ti ène merveille parmi Nou banne Signes?

أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا ﴿١٠﴾

11. Quand banne zéne zens ti prend réfize dans la Caverne, banne-là ti dire: «Nou Seignére! Accorde-nous miséricorde dé To part et guide-nous dans nou zaffaire.»

إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ﴿١١﴾

12. Alors, Nous ti empêce banne-là tandé, dans Caverne-là, *banne nouvelles déhors* pendant kik l'années.

فَضَرَبْنَا عَلَى آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا ﴿١٢﴾

13. Ensuite, Nous ti faire zotte sorti *dépi dans ça l'état-là* pou ki Nous conné ki sanne-là dans ça dé partis-là ki conne compte pli bien lé temps ki zotte ti resté *là-dans.*

ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ الْحِزْبَيْنِ أَحْصَى لِمَا لَبِثُوا أَمَدًا ﴿١٣﴾

R 2 14. Nous pou raconte toi banne-là zot vrai récit. En vérité, banne-là ti banne zénes ki ti croire dans zot Seignére, et Nous ti faire-zotte progressé dans guidance.

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُمْ بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى ﴿١٤﴾

15. Et Nous ti fortifié zot lé kére quand zotte ti diboute pou dire: «Nou Seignére, Li Seignére banne lé ciéls et la terre. Zamais nous pou invoque kik divinité en déhors Li, *si nous faire ça* certainement nous pé prononce ène parole démézíré.

وَرَبَطْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَنْ نَدْعُوَ مِنْ دُونِهِ إِلَٰهًا لَقَدْ قُلْنَا إِذًا شَطَطًا ﴿١٥﴾

16. «Ça banne-là, nou banne dimounes *ça,* zotte finne prend pou zot *adoration* banne divinités en déhors Li. Bé ki faire zotte pa améne ène l'autorité clair concernant ça banne *divinités*-là? Et ki sanne-là ki commette ène pli grand

هَٰؤُلَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِمْ بِسُلْطَانٍ بَيِّنٍ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى

inzistice ki dimoune ki invente ène mensonze concernant Allāh?

اللّٰهِ كَذِبًا ﴿١٦﴾

17. «Et quand zotte finne sépare zotte are banne-là et are ça ki banne-là adoré en déhors Allāh, alors serce réfize dans Caverne-là; zot Seignére pou répanne lor zotte So miséricorde et pou ranne zot zaffaire facile pou zotte.»

وَ اِذِ اعْتَزَلْتُمُوْهُمْ وَ مَا يَعْبُدُوْنَ اِلَّا
اللّٰهَ فَاْوٗۤا اِلَى الْكَهْفِ يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُمْ
مِّنْ رَّحْمَتِهٖ وَيُهَيِّئْ لَكُمْ مِّنْ اَمْرِكُمْ
مِّرْفَقًا ﴿١٧﴾

18. Et to ti pou capave trouve soleil l'hére li lévé, li ti éloigne li are zot Caverne lor côté droite, et l'hére li coucé, li ti déplace li en travers divant banne-là, lor côté gauce, et banne-là zotte ti dans ène partie ki éna bien l'espace, dans ça *Caverne-là.* Ça *li* parmi banne Signes Allāh. Dimoune ki Allāh guidé, li *bien* guidé; mais dimoune ki Li zize égaré, to pa pou trouve pou-li ène camarade ki pou guide li.

وَ تَرَى الشَّمْسَ اِذَا طَلَعَتْ تَّزٰوَرُ عَنْ
كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِيْنِ وَ اِذَا غَرَبَتْ
تَّقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَ هُمْ فِيْ
فَجْوَةٍ مِّنْهُ ؕ ذٰلِكَ مِنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ ؕ مَنْ
يَّهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۚ وَمَنْ يُّضْلِلْ فَلَنْ
تَجِدَ لَهٗ وَلِيًّا مُّرْشِدًا ﴿١٨﴾

R 3 19. To pou capave croire banne-là éveillé, alors ki zotte pé dormi et Nous tourne tourne banne-là côté droite et côté gauce, et zot li chien pé allonze so dé la patte-divant lor seuil *l'entrée*-là. Si to ti capave zette ène régard lor banne-là, sirement to ti pou tourne lé dos are zotte to ti pou sauvé et certainement to ti pou rempli ék frayére et ék émerveillement are banne-là.

وَ تَحْسَبُهُمْ اَيْقَاظًا وَّ هُمْ رُقُوْدٌ ۖ وَّ
نُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِيْنِ وَ ذَاتَ
الشِّمَالِ ۖ وَ كَلْبُهُمْ بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ
بِالْوَصِيْدِ ؕ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ
مِنْهُمْ فِرَارًا وَّ لَمُلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا ﴿١٩﴾

20. Et coumme ça-même Nous ti faire banne-là sorti *dé zot l'état* pou ki zotte interroze zot camarades ente zotte. Ène dans banne-là ti dire : « Comié lé temps zotte finne resté *dans ça l'état-là* ?» Banne-là ti réponne : « Nous finne resté *dans ça l'état-là* pendant ène la zournée ou bien ène partie ène la zournée. » Banne *lé zautes*-là ti dire : « Zot Seignére conne pli bien ça *lé temps* ki zotte ti resté-là. Astére, avoye ène

وَ كَذٰلِكَ بَعَثْنٰهُمْ لِيَتَسَآءَلُوْا بَيْنَهُمْ ؕ
قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ ؕ قَالُوْا
لَبِثْنَا يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ؕ قَالُوْا
رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ ؕ فَابْعَثُوْۤا
اَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هٰذِهٖۤ اِلَى الْمَدِيْنَةِ

kikène dans zotte en ville avec ça banne piéces l'arzent ki *zotte* éna-là, et ki li guetté qui manzé pli pur et ki li apporte-zotte provision dépi dans ça. Et faudré ki li montré li poli, mais li pa bizin renseigne personne lor zotte ;

فَلْيَنْظُرْ اَيُّهَآ اَزْكٰى طَعَامًا فَلْيَاْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ اَحَدًا ﴿٢٠﴾

21. « Parski, en vérité, si banne-là triomphé lor zotte, banne-là pou lapide zotte, ou soi banne-là pou faire zotte rétourne dans banne-là zot rélizion, alors zamais zotte pou réissi. »

اِنَّهُمْ اِنْ يَّظْهَرُوْا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوْكُمْ اَوْ يُعِيْدُوْكُمْ فِيْ مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوْٓا اِذًا اَبَدًا ﴿٢١﴾

22. Et coumme ça-même Nous finne faire *banne dimounes* au courant *ça* banne-là pou ki zotte conné ki promesse Allāh li vrai et ki concernant l'hére-là péna aukène doute lor là. *Et rappelle lé temps* quand banne dimounes ti dispité ente zotte lor banne-là, et *éna* ti dire : « Construire ène l'édifice lor zotte. »[63] Banne-là zot Seignére conne zotte pli bien. Banne ki ti gagné dans zot décision ti dire : « Certainement nous pou contruire ène place d'adoration lor zotte. »

وَكَذٰلِكَ اَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوْٓا اَنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّاَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيْهَا ۚ اِذْ يَتَنَازَعُوْنَ بَيْنَهُمْ اَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوْا عَلَيْهِمْ بُنْيَانًا ؕ رَبُّهُمْ اَعْلَمُ بِهِمْ ؕ قَالَ الَّذِيْنَ غَلَبُوْا عَلٰٓى اَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَّسْجِدًا ﴿٢٢﴾

23. *Éna parmi* banne-là pou dire : « *Zotte ti* trois, quatrième-là ti zot li chien. » Banne *lé zautes*-là pou essaye déviné et pou dire : « *Zotte ti* cinq, sizième-là ti zot li chien. » *Encore lé zautes parmi* banne-là pou dire : « *Zotte ti* sept, huitième-là ti zot li chien. » Dire : « Mo Seignére conne pli bien zot nombre *réel.* Sélement impé *dimounes* éna connaissance lor zotte. Donc pas diskité concernant banne-là sauf ène diskission ki d'après l'apparence et pa serce renseignement concernant zotte are personne parmi banne-là.

سَيَقُوْلُوْنَ ثَلٰثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ سَبْعَةٌ وَّثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ ؕ قُلْ رَّبِّيْٓ اَعْلَمُ بِعِدَّتِهِمْ مَّا يَعْلَمُهُمْ اِلَّا قَلِيْلٌ ۬ۙ فَلَا تُمَارِ فِيْهِمْ اِلَّا مِرَآءً ظَاهِرًا ۪ وَّلَا تَسْتَفْتِ فِيْهِمْ مِّنْهُمْ اَحَدًا ﴿٢٣﴾ ع ٣ ١٥

63. 'Construire ène édifice lor zotte' vé dire : 'construire ène moniment commémoratif lor l'emplacement zot caverne'.

وَلَا تَقُوْلَنَّ لِشَاْيءٍ إِنِّيْ فَاعِلٌ ذٰلِكَ
غَدًا ﴿٢٤﴾

R4 24. Et zamais pa dire pou ène kit-soze : « Certainement mo pou faire ça dimain, »

إِلَّآ أَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ ۫ وَاذْكُرْ رَّبَّكَ إِذَا
نَسِيْتَ وَقُلْ عَسٰٓى أَنْ يَّهْدِيَنِ رَبِّيْ
لِأَقْرَبَ مِنْ هٰذَا رَشَدًا ﴿٢٥﴾

25. A moins ki Allāh oulé. Et mazine to Seignére quand to oublié *ène kit-soze*, et dire : « Li pa loin ki mo Seignére pou guide moi vers ça ki *encore* pli prés are bon simé ki sanne-là. »

وَلَبِثُوْا فِيْ كَهْفِهِمْ ثَلٰثَ مِائَةٍ سِنِيْنَ
وَازْدَادُوْا تِسْعًا ﴿٢٦﴾

26. Et banne-là ti reste trois cent bananés dans zot Caverne, et zotte ti azoute néf *encore.*

قُلِ اللّٰهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوْا ۚ لَهٗ غَيْبُ
السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۖ أَبْصِرْ بِهٖ وَأَسْمِعْ ۖ
مَا لَهُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ مِنْ وَّلِيٍّ ۫ وَّلَا يُشْرِكُ
فِيْ حُكْمِهٖٓ أَحَدًا ﴿٢٧﴾

27. Dire : « Allāh conne pli bien comié lé temps banne-là ti resté *là-dans.*» L'invizibe dans banne lé ciéls et la terre li pou Li. Vraimême Li trouve bien! Vraimême Li tanne bien ! Péna pou banne-là aukène camarade à parte Li, et Li pa permette personne éna ène part dans So l'autorité.

وَاتْلُ مَآ أُوْحِيَ إِلَيْكَ مِنْ كِتٰبِ
رَبِّكَ ۚ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِهٖ ۚ وَلَنْ
تَجِدَ مِنْ دُوْنِهٖ مُلْتَحَدًا ﴿٢٨﴾

28. Et récite ça ki finne révéle toi dans Live to Seignére. Personne pa capave sanze So banne paroles, et to pa pou trouve aukène réfize en déhors Li.

وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ
رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيْدُوْنَ
وَجْهَهٗ وَلَا تَعْدُ عَيْنٰكَ عَنْهُمْ ۚ
تُرِيْدُ زِيْنَةَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَلَا تُطِعْ
مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهٗ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ
هَوٰىهُ وَكَانَ أَمْرُهٗ فُرُطًا ﴿٢٩﴾

29. Et montré patience to-même dans compagnie banne ki invoque zot Seignére matin et soir dans réserce So plaisir et pa détace to régard are banne-là pou serce l'ornement la vie ça lé monde-là ; et pa obéir dimoune ki Nous finne ranne so lé kére indifférent are mazine Nous et ki suive so banne mauvais désirs et *ki* so cas dépasse tout limites.

وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكُمْ ۚ فَمَنْ شَآءَ
فَلْيُؤْمِنْ وَّمَنْ شَآءَ فَلْيَكْفُرْ ۙ إِنَّآ
أَعْتَدْنَا لِلظّٰلِمِيْنَ نَارًا ۙ أَحَاطَ بِهِمْ
سُرَادِقُهَا ۚ وَإِنْ يَّسْتَغِيْثُوْا يُغَاثُوْا

30. Et dire : « *Li* la vérité dé la part zot Seignére ; et dimoune ki oulé, li libe pou croire, dimoune ki oulé, li libe pou pa croire. » En vérité, Nous finne prépare pou banne inzistes ène di Fé, so banne mirailles pou entoure

banne-là. Et si banne-là dimanne dilo, pou donne zotte boire ène dilo couma di plomb ki finne fonde, li pou brile *zot* visazes. Ça brévaze-là, couma li bien mauvais ! Et l'endroit répos-là couma li détestabe!

بِمَآءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوْهَ ۚ بِئْسَ الشَّرَابُ ۖ وَسَآءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٣٠﴾

31. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions — certainement, Nous pa pou laisse perdi récompense banne ki faire bon travail.

إِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ إِنَّا لَا نُضِيْعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا ﴿٣١﴾

32. Ça banne-là ki pou gagne banne Zardins l'Éternité, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Pou orne zotte là-dans are banne bracelets en l'or et zotte pou porte banne vêtements vert en la soie fin et *vêtements* brocard, *et* là-dans zotte pou appiyé *are coussins* lor banne canapés. Récompense-là couma li bon ! Et place répos-là, couma li excellent !

أُولٰٓئِكَ لَهُمْ جَنّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهٰرُ يُحَلَّوْنَ فِيْهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَّيَلْبَسُوْنَ ثِيَابًا خُضْرًا مِّنْ سُنْدُسٍ وَّإِسْتَبْرَقٍ مُّتَّكِـِٔيْنَ فِيْهَا عَلَى الْأَرَآئِكِ ۚ نِعْمَ الثَّوَابُ ۚ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٣٢﴾

R 5 33. Et donne banne-là l'exempe dé zommes. Nous ti faire pou ène dans ça dé-là dé zardins pieds raisins, et Nous ti entoure ça dé *zardins*-là avec pieds tammes, et ente lé dé, Nous ti mette banne plantations.

وَاضْرِبْ لَهُمْ مَّثَلًا رَّجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَابٍ وَّحَفَفْنٰهُمَا بِنَخْلٍ وَّجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا ﴿٣٣﴾

34. Sakène dans ça dé zardins-là ti pé rapporte so fruits *en abondance* sans zamais manqué. Ente *ça* dé-là Nous finne faire coule ène la riviére.

كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ اٰتَتْ أُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِمْ مِّنْهُ شَيْـًٔا ۙ وَّفَجَّرْنَا خِلٰلَهُمَا نَهَرًا ﴿٣٤﴾

35. Et li ti éna banne fruits *en abondance*. Et li ti dire so compagnon avec ki li ti pé conversé : « Mo pli rice ki toi dans di biens et pli fort grâce à mo clan. »

وَّكَانَ لَهٗ ثَمَرٌ ۚ فَقَالَ لِصَاحِبِهٖ وَهُوَ يُحَاوِرُهٗٓ أَنَا أَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَّأَعَزُّ نَفَرًا ﴿٣٥﴾

36. Et li ti rente dans so zardin alors ki li ti pé faire li-même di tort. Li ti dire : « Mo pa pensé ki ça, dans aukène moment, pou arrivé détruire !

وَدَخَلَ جَنَّتَهٗ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهٖ ۚ قَالَ مَآ أَظُنُّ أَنْ تَبِيْدَ هٰذِهٖٓ أَبَدًا ﴿٣٦﴾

37. « Et mo pa pensé ki l'Hére-là pou vini. Même si rétourne moi vers mo Seignére, certainement mo pou trouve ène meillére l'endroit de rétour ki ça *zardin-là.* »

وَمَآ أَظُنُّ السَّاعَةَ قَآئِمَةً ۙ وَّلَئِنْ رُّدِدْتُّ إِلٰى رَبِّيْ لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنْقَلَبًا ﴿٣٧﴾

38. So compagnon ti dire li, alors ki li pé converse avec li : « Esse-ki to pa croire dans Céli Ki finne créé toi are la poussiére, ensuite d'ène goutte sperme, *Ki* ensuite finne façonne toi en ène l'homme *parfait* ?

قَالَ لَهٗ صَاحِبُهٗ وَهُوَ يُحَاوِرُهٗٓ أَكَفَرْتَ بِالَّذِيْ خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوّٰىكَ رَجُلًا ﴿٣٨﴾

39. « Mais *moi, mo croire* Li-Même Allāh Ki mo Seignére et mo pa associé personne are mo Seignére.

لٰكِنَّا۠ هُوَ اللّٰهُ رَبِّيْ وَلَآ أُشْرِكُ بِرَبِّيْٓ أَحَدًا ﴿٣٩﴾

40. « Quand to ti rente dans to zardin, bé ki faire to pa ti dire : « Ça ki Allāh désiré *ki réalizé.* Péna aukène pouvoir excepté dans Allāh ?» Si to trouve moi infériére are toi dans di biens et dans banne zenfants ;

وَلَوْلَآ إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَآءَ اللّٰهُ ۙ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ ۚ إِنْ تَرَنِ أَنَا۠ أَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَّوَلَدًا ﴿٤٠﴾

41. « Li possibe ki mo Seignére donne moi ène kit-soze ki meillére ki to zardin et ki Li avoye dépi dans lé ciél lor ça *zardin ki pou toi-là,* ène pinition couma réglément dé compte dé sorte ki li vinne ène terrain vide et stérile.

فَعَسٰى رَبِّيْٓ أَنْ يُّؤْتِيَنِ خَيْرًا مِّنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَآءِ فَتُصْبِحَ صَعِيْدًا زَلَقًا ﴿٤١﴾

42. « Ou soi ki so dilo déssanne tellement dans profondére la terre ki to pa capave rétrouve li. »

أَوْ يُصْبِحَ مَآؤُهَا غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيْعَ لَهٗ طَلَبًا ﴿٤٢﴾

43. Et so récolte ti détruire ; alors li ti commence torde so dé la mains pou tout ça ki li ti dépensé là-dans et *tout* ça *plantation-là* ti tombé *en ruine* lor so treillaze. Et li ti dire : « Malhére lor moi, si sélement mo pa ti associé personne are mo Seignére !»

وَأُحِيْطَ بِثَمَرِهٖ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلٰى مَآ أَنْفَقَ فِيْهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوْشِهَا وَيَقُوْلُ يٰلَيْتَنِيْ لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّيْٓ أَحَدًا ﴿٤٣﴾

44. Et pa ti éna aukène groupe pou aide li conte Allāh et li pa ti capave sappe li-même.

وَلَمْ تَكُنْ لَّهٗ فِئَةٌ يَّنْصُرُوْنَهٗ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَمَا كَانَ مُنْتَصِرًا ﴿٤٤﴾

45. Dans banne moments pareil, sécours-là li vinne *sélement* dé côté Allāh Ki le Vrai. Li-Même Meillére en cé ki concerne conséquence.

هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلّٰهِ الْحَقِّ ۚ هُوَ خَيْرٌ
ثَوَابًا وَّخَيْرٌ عُقْبًا ﴿٤٥﴾

R6 46. Et donne banne-là l'exempe la vie ça lé monde-là : *li* pareil couma dilo ki Nous faire déssanne dépi dans lé ciél, végétation la terre mélanze li are ça et li vinne ensuite l'herbe sec, cassé en morceau morceau ki banne di vent dispersé. Et Allāh éna pouvoir total lor tout ça ki Li oulé.

وَاضْرِبْ لَهُمْ مَّثَلَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
كَمَآءٍ اَنْزَلْنٰهُ مِنَ السَّمَآءِ فَاخْتَلَطَ بِهٖ
نَبَاتُ الْاَرْضِ فَاَصْبَحَ هَشِيْمًا تَذْرُوْهُ
الرِّيٰحُ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿٤٦﴾

47. Banne ricesses et banne zenfants, zotte ène l'ornement la vie ça lé monde là. Mais, sélon to Seignére, banne bon actions dirabe zotte meillére couma récompense et meillére en céki concerne l'espoir.

اَلْمَالُ وَالْبَنُوْنَ زِيْنَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ
وَالْبٰقِيٰتُ الصّٰلِحٰتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ
ثَوَابًا وَّخَيْرٌ اَمَلًا ﴿٤٧﴾

48. Et ça zour ki Nous pou faire banne montagnes bouzé *dépi zot place* et to pou trouve *tout banne nations* la terre sorti pou confrontation *ène nation are l'aute* et Nous pou rassemblé zotte *tout* et Nous pa pou laisse aukène d'ente zotte.

وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْاَرْضَ
بَارِزَةً ۙ وَّحَشَرْنٰهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ
اَحَدًا ﴿٤٨﴾

49. Et pou présente banne-là divant to Seignére dans ranzées : « En vérité, zotte finne vinne cotte Nous couma Nous ti créé-zotte prémier fois. Mais zotte ti pensé ki zamais Nous ti pou fixé pou-zotte ène lé temps *pou l'accomplissement Nou* promesse. »

وَعُرِضُوْا عَلٰى رَبِّكَ صَفًّا ۗ لَقَدْ جِئْتُمُوْنَا
كَمَا خَلَقْنٰكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ بَلْ زَعَمْتُمْ اَلَّنْ
نَّجْعَلَ لَكُمْ مَّوْعِدًا ﴿٤٩﴾

50. Et Live-là pou déposé *divant banne-là* et to pou trouve banne coupabes terrifié are ça ki éna là-dans ; et banne-là pou dire : « Malhére lor nous ! Bé ki kalité Live ça ? Li pa omette nanrien, ki li ti kit-soze, ki li grand kit-soze ; mais tout li finne détaillé. » Et banne-là pou trouve divant zotte, tout ça ki zotte finne faire. Et to Seignére pa traite personne inzistement.

وَوُضِعَ الْكِتٰبُ فَتَرَى الْمُجْرِمِيْنَ مُشْفِقِيْنَ
مِمَّا فِيْهِ وَيَقُوْلُوْنَ يٰوَيْلَتَنَا مَالِ هٰذَا
الْكِتٰبِ لَا يُغَادِرُ صَغِيْرَةً وَّلَا كَبِيْرَةً اِلَّآ
اَحْصٰهَا ۚ وَوَجَدُوْا مَا عَمِلُوْا حَاضِرًا ۗ
وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ اَحَدًا ﴿٥٠﴾

R 7 51. Et *rappelle l'époque* quand Nous ti dire banne anzes : « Soumette are Adam, » banne-là ti soumette excepté Iblis. Li ti *ène* dans banne djinns ; et li ti désobéir l'orde so Seignére. Esse-ki zotte pou prend li et so banne déssendants pou camarades dans Mo place alors ki banne-là banne ennemis pou zotte ? Pou banne inzistes, *ça* li ène bien mauvais l'éssanze.

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا إِلَّآ إِبْلِيْسَ ۚ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهٖ ۗ أَفَتَتَّخِذُوْنَهٗ وَذُرِّيَّتَهٗٓ أَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِيْ وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ ۚ بِئْسَ لِلظّٰلِمِيْنَ بَدَلًا ﴿٥١﴾

52. Mo pa ti faire banne-là témoins création banne lé ciéls et la terre, ni zot prope création. Et li pa dans *Mo mazesté* Moi ki Mo prend couma aides banne ki mette *lé zautes* dans l'errére.

مَآ أَشْهَدْتُّهُمْ خَلْقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ أَنْفُسِهِمْ ۖ وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّيْنَ عَضُدًا ﴿٥٢﴾

53. Et *rappelle* zour cotte Li pou dire : « Appelle banne ki zotte considére couma Mo banne associés. » Alors zotte pou appelle banne-là, mais *ça* banne-là pa pou réponne zotte. Et Nous pou place ène barriére ente banne-là.

وَيَوْمَ يَقُوْلُ نَادُوْا شُرَكَآءِيَ الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَّوْبِقًا ﴿٥٣﴾

54. Et banne coupabes pou trouve di Fé-là et zotte pou comprend ki zotte pou tombe là-dans et zotte pa pou trouve aukène simé pou sauvé are ça.

وَرَاَ الْمُجْرِمُوْنَ النَّارَ فَظَنُّوْٓا أَنَّهُمْ مُّوَاقِعُوْهَا وَلَمْ يَجِدُوْا عَنْهَا مَصْرِفًا ﴿٥٤﴾ ع

R 8 55. Et, en vérité, dans ça Coran-là, Nous finne donne, dans plisiére façons, toute sorte l'exempes pou l'himanité, mais l'homme li ène quérellére plisse ki tout kit-soze.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ ۗ وَكَانَ الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ﴿٥٥﴾

56. Et nanrien pa ti empêce banne dimounes croire et serce pardon zot Seignére quand guidance-là ti vinne cotte banne-là excepté ki zotte ti soisir pou suive simé banne péps-avant *avec banne même conséquences,*ou soi *zotte ti attanne* ki pinition *Allāh* vinne direct lor zotte.

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُّؤْمِنُوْٓا إِذْ جَآءَهُمُ الْهُدٰى وَيَسْتَغْفِرُوْا رَبَّهُمْ إِلَّآ أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ الْأَوَّلِيْنَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ﴿٥٦﴾

57. Et Nous pa avoye banne Méssazers excepté couma Portéres bon

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِيْنَ إِلَّا مُبَشِّرِيْنَ

وَمُنْذِرِيْنَ ۚ وَيُجَادِلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوْا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوْٓا
اٰيٰتِيْ وَمَآ اُنْذِرُوْا هُزُوًا ﴿٥٧﴾

nouvelle et couma Avertisséres. Et banne ki pa croire, zotte diskite avec l'aide mensonzes pou ki zotte *rode* réfitte la vérité are ça. Et zotte prend pou plaisanterie Mo banne Signes et *oussi* ça ki finne donne zotte couma avertissement.

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاٰيٰتِ رَبِّهٖ فَاَعْرَضَ
عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدٰهُ ؕ اِنَّا جَعَلْنَا عَلٰى
قُلُوْبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَّفْقَهُوْهُ وَفِيْٓ اٰذَانِهِمْ
وَقْرًا ؕ وَاِنْ تَدْعُهُمْ اِلَى الْهُدٰى فَلَنْ
يَّهْتَدُوْٓا اِذًا اَبَدًا ﴿٥٨﴾

58. Et ki sanne-là ki pli inziste ki dimoune ki quand faire li rappelle banne Signes so Seignére, li tourne lé dos are ça, et li oublié ça ki so dé la mains finne avoye divant *li* ? En vérité, Nous finne mette banne voiles lor banne-là zot lé kére pou ki zotte pa comprend li, et *Nous finne mette* ène direté dans zot zoreilles. Et si to appelle banne-là vers guidance-là, zamais zotte pa pou laisse zotte guidé.

وَرَبُّكَ الْغَفُوْرُ ذُو الرَّحْمَةِ ؕ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ
بِمَا كَسَبُوْا لَعَجَّلَ لَهُمُ الْعَذَابَ ؕ بَلْ
لَّهُمْ مَّوْعِدٌ لَّنْ يَّجِدُوْا مِنْ دُوْنِهٖ
مَوْئِلًا ﴿٥٩﴾

59. Et to Seignére Li Bien-Pardonnant, Li Rempli dé miséricorde ; si Li ti attrape banne-là pou ça ki zotte mérité *pou zot actions*, certainement Li ti pou faire pinition-là vinne vite pou zotte. Mais banne-là éna ène le temps fixé, conte-ça zotte pa pou trouve aukène réfize.

وَتِلْكَ الْقُرٰٓى اَهْلَكْنٰهُمْ لَمَّا ظَلَمُوْا وَ
جَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ مَّوْعِدًا ﴿٦٠﴾ ع

60. Et ça banne la villes-là, quand zotte ti finne commette banne actions immoral, Nous ti détruire zotte. Et Nous ti fixé ène lé temps pou zot destriction.

وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِفَتٰىهُ لَآ اَبْرَحُ حَتّٰٓى اَبْلُغَ
مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ اَوْ اَمْضِيَ حُقُبًا ﴿٦١﴾

R 9 61. Et *rappelle* quand Moïse ti dire so zène *compagnon* : « Mo pa pou arrêté ziska ki mo arrive zonction dé la mers-là, même si mo éna pou marcé pendant ène banne siécles. »

فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوْتَهُمَا
فَاتَّخَذَ سَبِيْلَهٗ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ﴿٦٢﴾

62. Mais quand zotte dé ti arrive zonction ça dé *la mers*-là, zotte ti oublié zot poisson, et ça *poisson-là* vite ti faire so simé dans la mer.

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتٰىهُ اٰتِنَا غَدَآءَنَا ۫

63. Et quand zotte ti arrive pli loin, li ti dire so zène *compagnon* : « Améne-

nous nou dézéné. En vérité, Nous finne senti boucoup fatigue are nou voyaze-là. »

لَقَدْ لَقِيْنَا مِنْ سَفَرِنَا هٰذَا نَصَبًا ﴿٦٣﴾

64. Li ti réponne : « Esse-ki to ti trouvé, quand nous ti prend réfize cotte ça rocher-là, alors mo ti oublié poisson-là — nék Satan ki finne faire moi oublié mentionne *toi* ça — li ti faire so simé dans la mer dans ène façon étranze ? »

قَالَ اَرَءَيْتَ اِذْ اَوَيْنَآ اِلَى الصَّخْرَةِ فَاِنِّيْ
نَسِيْتُ الْحُوْتَ وَمَآ اَنْسٰنِيْهُ اِلَّا
الشَّيْطٰنُ اَنْ اَذْكُرَهٗ ۚ وَاتَّخَذَ سَبِيْلَهٗ
فِي الْبَحْرِ ۖ عَجَبًا ﴿٦٤﴾

65. Li ti dire : « Ça *même* ki nous ti pé sercé. » Alors zotte ti rétrace zot pas, zotte ti rétourné.

قَالَ ذٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ ۖ فَارْتَدَّا عَلٰٓى
اٰثَارِهِمَا قَصَصًا ﴿٦٥﴾

66. Et zotte ti trouve dans Nou banne servitéres ène ki Nous ti donne li miséricorde dé Nou part et ki Nous ti donne li connaissance dé Nou part.

فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَآ اٰتَيْنٰهُ رَحْمَةً مِّنْ
عِنْدِنَا وَعَلَّمْنٰهُ مِنْ لَّدُنَّا عِلْمًا ﴿٦٦﴾

67. Moïse ti dire li : « Esse-ki mo capave suive toi à condition ki to enseigne moi ène partie *ça* guidance ki finne enseigne toi. »

قَالَ لَهٗ مُوْسٰى هَلْ اَتَّبِعُكَ عَلٰٓى اَنْ
تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا ﴿٦٧﴾

68. Li ti réponne : « Certainement to pa pou capave éna patience dans mo compagnie ;

قَالَ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيْعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٦٨﴾

69. « Et couma to pou capave gagne patience lor banne zaffaires ki to pa comprend ?»

وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلٰى مَا لَمْ تُحِطْ بِهٖ خُبْرًا ﴿٦٩﴾

70. Li ti dire : « Si Allāh oulé, to pou trouve moi patient, et mo pa pou désobéir toi dans nanrien. »

قَالَ سَتَجِدُنِيْٓ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ صَابِرًا وَّلَآ
اَعْصِيْ لَكَ اَمْرًا ﴿٧٠﴾

71. Li ti dire : « Alors, si to pou suive moi, pa pose moi aukène question lor nanrien tant ki mo pa mentionne-toi li. »

قَالَ فَاِنِ اتَّبَعْتَنِيْ فَلَا تَسْـَٔلْنِيْ عَنْ شَيْءٍ
حَتّٰٓى اُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٧١﴾ ع ٩ ٢١

R 10 72. Alors tout lé dé ti réprend zot la route ziska ki zotte ti embarque lor ène bateau, li ti faire ène trou là-dans. *Moïse* ti dire : « Esse-ki to finne faire ène trou là-dans

فَانْطَلَقَا ٚ حَتّٰٓى اِذَا رَكِبَا فِي السَّفِيْنَةِ
خَرَقَهَا ۗ قَالَ اَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ اَهْلَهَا ۚ

pou noye so banne okipants ? Certainement to finne faire ène zaffaire grave. »

لَقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا إِمْرًا ﴿٧٢﴾

73. Li ti réponne : « Esse-ki mo pa ti dire *toi* ki certainement to pa pou capave éna patience dans mo compagnie ?»

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٣﴾

74. *Moïse* ti dire : « Pa réprimanne-moi parski mo finne oublié et pa faire trop dir are moi à cause mo zaffaire *oublié-là.* »

قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا ﴿٧٤﴾

75. Alors zotte-dé ti réprend zot la route ziska ki zotte ti zoènne ène adolescent, li ti tué li, *Moïse* ti dire : « Esse-ki to finne tué ène dimoune innocent sans *ki li ti tué* ène l'aute ? Certainement, to finne faire ène soze horribe !»

فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ قَالَ أَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا نُكْرًا ﴿٧٥﴾

PARTIE 16

76. Li ti réponne : « Esse-ki mo pa ti dire toi ki zamais to pa pou capave reste dans mo compagnie avec patience ?»

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٦﴾

77. *Moïse* ti dire : « Si aprés ça, mo pose toi kik question, pa réténir moi dans to compagnie, parski to pou finne déza gagne assez eskize dé mo côté. »

قَالَ إِنْ سَأَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَاحِبْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا ﴿٧٧﴾

78. Zotte ti continié zot simé ziska ki zotte ti arrive cotte banne habitants ène la ville. Zotte ti dimanne manzé are so banne habitants; mais banne-là ti réfize récévoir zotte. Et zotte ti trouve dans ça *la ville-là* ène miraille ki ti pé rode tombé, et li ti rédresse li. *Moïse* ti dire : « Si to ti oulé, to ti capave prend ène payement pou ça. »

فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلَهَا فَأَبَوْا أَنْ يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَّ فَأَقَامَهُ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ﴿٧٨﴾

79. Li ti réponne : « Ça li *moment* séparation ente moi et toi. Mo pou dire toi astére-là signification ça ki to pa finne capave gagne patience pou ça-là.

قَالَ هَٰذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٧٩﴾

80. « Concernant bateau-là, li pou banne dimounes pauve ki faire travail la mer; et mo finne oulé abime li, parski derriére banne-là ti éna ène lé roi ki ti *pé* saisi tout banne bateaux par la force.

أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسَاكِينَ يَعْمَلُونَ
فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ
مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ﴿٨٠﴾

81. « Et concernant adolescent-là, so papa-mama ti croyants. Nous ti pére ki, par *so* rébellion et *so* ingratitide, li opprime ça dé-là.

وَأَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ
فَخَشِينَا أَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا ﴿٨١﴾

82. « Alors Nous ti oulé ki zotte dé, zot Seignére donne zotte en éssanze *ène zenfant* meillére ki-li, dans pureté, et ki éna plisse l'affection.

فَأَرَدْنَا أَنْ يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ
زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا ﴿٨٢﴾

83. « Et concernant miraille-là, li ti pou dé garcons orphélin dans la ville-là, et ti éna en bas ça, ène trésor ki ti pou tout lé dé; et zot papa ti ène dimoune ziste. Donc to Seignére ti oulé ki zotte tout lé dé arrive zot matirité avant ki zotte déterre zot trésor, couma ène miséricorde dé la part to Seignére ; et mo pa finne faire ça par mo prope volonté. Ça *li* explication ça ki to pa finne capave sipporté avec patience. »

وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي
الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَ
كَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ
يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا
كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ وَمَا
فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ذَٰلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ
تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٨٣﴾ ع

R 11 84. Et banne-là interroze toi lor Dhoul-Qarnayn. Dire : « Certainement, mo pou cite zotte impé so l'histoire. »

وَيَسْأَلُونَكَ عَنْ ذِي الْقَرْنَيْنِ قُلْ
سَأَتْلُو عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٨٤﴾

85. En vérité, Nous ti établi so puissance lor la terre et Nous ti donne li banne moyens pou *accompli* tout kit-soze.

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ
شَيْءٍ سَبَبًا ﴿٨٥﴾

86. Et li ti suive ène simé.

فَأَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٨٦﴾

87. Ziska ki li ti arrive place cotte soleil coucé, li ti trouve li pé couce *couma* dans ène la mare la boue ki dégaze mauvais l'odére ; et prés cotte ça, li ti trouve ène pép. Nous ti dire : « O Dhoul Qarnayn ! Ou soi to pini, ou soi to traite banne-là avec bonté. »

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا
تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا
قَوْمًا قُلْنَا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِمَّا أَنْ تُعَذِّبَ
وَإِمَّا أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا ﴿٨٧﴾

قَالَ اَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهٗ ثُمَّ
يُرَدُّ اِلٰى رَبِّهٖ فَيُعَذِّبُهٗ عَذَابًا نُّكْرًا ﴿٨٨﴾

88. Li ti dire : « Concernant dimoune ki faire banne actions immoral, certainement Nous pou pini li, ensuite pou raméne li vers so Seignére Ki pou pini li par ène pinition ki donne boucoup la peine.

وَ اَمَّا مَنْ اٰمَنَ وَ عَمِلَ صَالِحًا فَلَهٗ
جَزَآءَ ۨالْحُسْنٰى ۚ وَسَنَقُوْلُ لَهٗ مِنْ اَمْرِنَا
يُسْرًا ﴿٨٩﴾

89. « Mais concernant dimoune ki croire et ki faire banne bon actions, pou li, pou éna ène zoli récompense, et Nous pou donne li dépi dans Nou commannement ça *banne paroles* ki facile *pou pratiqué.* »

ثُمَّ اَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٩٠﴾

90. Ensuite li ti suive ène *l'aute* simé.

حَتّٰۤى اِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا
تَطْلُعُ عَلٰى قَوْمٍ لَّمْ نَجْعَلْ لَّهُمْ مِّنْ
دُوْنِهَا سِتْرًا ﴿٩١﴾

91. Ziska ki li ti arrive place cotte soleil lévé, li ti trouve li pé lévé lor ène pép ki Nous pa finne donne aukène abri conte ça.

كَذٰلِكَ ؕ وَ قَدْ اَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ
خُبْرًا ﴿٩٢﴾

92. Li ti coumme ça. En vérité, Nous englobe dans Nou connaissance *tout* ça *banne expériences* ki li ti éna *pou traversé.*

ثُمَّ اَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٩٣﴾

93. Ensuite, li ti suive ène *l'aute* simé.

حَتّٰۤى اِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ
دُوْنِهِمَا قَوْمًا ۙ لَّا يَكَادُوْنَ يَفْقَهُوْنَ
قَوْلًا ﴿٩٤﴾

94. Ziska ki li ti arrive ène l'endroit ente dé montagnes, li ti trouve, prés cotte ça dé-là, ène pép ki à peine capave comprend ène *so* parole.

قَالُوْا يٰذَا الْقَرْنَيْنِ اِنَّ يَاْجُوْجَ وَمَاْجُوْجَ
مُفْسِدُوْنَ فِى الْاَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ
خَرْجًا عَلٰۤى اَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَ بَيْنَهُمْ
سَدًّا ﴿٩٥﴾

95. Banne-là ti dire : « O Dhoul Qarnayn ! En vérité, Gog et Magog pé créé désorde lor la terre. Esse-ki nous capave paye toi ène l'impôt pou ki to construire ène barriére ente nous et banne-là ?»

قَالَ مَا مَكَّنِّىْ فِيْهِ رَبِّىْ خَيْرٌ فَاَعِيْنُوْنِىْ
بِقُوَّةٍ اَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَ بَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٦﴾

96. Li ti réponne : « Pouvoir ki mo Seignére finne donne moi là-dans, li meillére. Mais zotte capave aide moi avec la force *zot main-d'oeuve* ; mo pou construire ène barriére ente zotte et banne-là.

97. « Améne-moi banne blocs fer. » *Banne-là ti faire ça* ziska ki aprés ki ti nivelé *remblaiyaze* ente ça dé montagnes-là, li ti dire : « Soufflé. » *Banne-là ti faire banne soufflets marcé* ziska ki quand li ti faire ça *rouze* couma di fé, li ti dire : « Améne-moi cuive ki finne fonde pou ki mo verse ça lor là. »

آتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ آتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ﴿٩٧﴾

98. Et *Gog et Magog* zotte pa ti capave grimpe ça, et zotte pa ti capave perce *ène simé* à travers ça.

فَمَا اسْطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ﴿٩٨﴾

99. Li ti dire : « Ça li ène miséricorde dé la part mo Seignére. Mais quand promesse mo Seignére pou accompli, Li pou craze ça en morceaux. Et promesse mo Seignére li *certainement* vrai. »

قَالَ هَٰذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي ۖ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ ۖ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ﴿٩٩﴾

100. Et ça zour-là, Nous pou laisse éna d'ente banne-là répanne par vagues lor lé zautes et pou soufflé dans trompette-là et Nous pou rassemblé banne-là zotte tout ensamme.

وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ ۖ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا ﴿١٠٠﴾

101. Et ça zour-là, Nous pou présente l'Enfer face à face à banne mécréants,

وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا ﴿١٠١﴾

102. Banne ki zotte li zié ti couvert are ène voile ki ti faire zotte empêce pense Moi et banne-là pa ti capave même tandé.

الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ﴿١٠٢﴾ ع

R12 103. Esse-ki banne mécréants pensé ki zotte capave prend Mo banne servitéres pou protectéres dans Mo place ? En vérité, Nous finne prépare l'Enfer couma ène l'accueil pou banne mécréants.

أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي أَوْلِيَاءَ ۚ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ﴿١٠٣﴾

104. Dire : « Esse-ki Nous donne-zotte nouvelle banne ki pli pire perdants concernant zot banne actions ?

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ﴿١٠٤﴾

105. « Banne ki *tout* zot zefforts finne perdi dans *serce gains* la vie ça lé monde-là et zotte pensé ki zotte pé faire banne bon travails. »

اَلَّذِيْنَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
وَهُمْ يَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ يُحْسِنُوْنَ صُنْعًا ﴿١٠٥﴾

106. Ça banne-là ki nié banne Signes zot Seignére et renconte avec Li. Donc zot banne actions pa pou servi nanrien ; et Zour Rézirection, Nous pa pou donne zotte aukène poids *dans zot balance.*

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ
وَ لِقَآئِهٖ فَحَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيْمُ
لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَزْنًا ﴿١٠٦﴾

107. Ça, li zot récompense — l'Enfer, parski zotte pa ti croire, et zotte ti pé faire moquerie are Mo banne Signes et *are* Mo banne Méssazers.

ذٰلِكَ جَزَآؤُهُمْ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوْا وَ
اتَّخَذُوْٓا اٰيٰتِيْ وَ رُسُلِيْ هُزُوًا ﴿١٠٧﴾

108. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions, zotte pou éna couma l'Endroit d'accueil, banne Zardins Paradis,

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
كَانَتْ لَهُمْ جَنّٰتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ﴿١٠٨﴾

109. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps ; zotte pa pou désire aukène séparation are ça.

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا لَا يَبْغُوْنَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿١٠٩﴾

110. Dire : « Si l'ocean ti vinne l'encre pou banne paroles mo Seignére, certainement l'ocean ti pou fini avant ki banne paroles mo Seignére ti pou épuisé, même si Nous améne so pareil couma aide. »

قُلْ لَّوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِّكَلِمٰتِ
رَبِّيْ لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ اَنْ تَنْفَدَ كَلِمٰتُ
رَبِّيْ وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهٖ مَدَدًا ﴿١١٠﴾

111. Dire : « Mo sélement ène être himain couma zotte ; *mais* finne révéle moi ki zot BonDié-Même *Ki* Ène Sél BonDié. Donc, dimoune ki espére renconte so Seignére, faudré ki li faire banne bon actions et faudré ki li pa associé aukène dans l'adoration so Seignére.

قُلْ اِنَّمَآ اَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوْحٰٓى اِلَيَّ اَنَّمَآ
اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوْا
لِقَآءَ رَبِّهٖ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَّ
لَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهٖٓ اَحَدًا ﴿١١١﴾ ع ١٢

(*Ti révélé avant l'Hégire*)

R 1 1. Avec nom Allāh, Celi Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ١

2. Kāf Hā Yā ʻAȳn S̲ād = To-Même Siffisant et Guide. O Connaissére ! O Véridique !

كٓهٰيٰعٓصٓ ٢

3. *Ça li* ène récit miséricorde to Seignére pou So servitére Zacharie,

ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهٗ زَكَرِيَّا ٣

4. Quand li ti invoque so Seignére dans ène invocation sécret.

اِذْ نَادٰى رَبَّهٗ نِدَآءً خَفِيًّا ٤

5. Li ti dire : « Mo Seignére ! En vérité, mo lé zos finne vinne faibe et *mo* la tête pé briyé are sévé blanc, mais zamais, mo Seignére, mo pa finne rétrouve moi malhéré dans faire To sipplications *parski zotte réalisé* ;

قَالَ رَبِّ اِنِّيْ وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّيْ وَ اشْتَعَلَ الرَّاْسُ شَيْبًا وَّ لَمْ اَكُنْۢ بِدُعَآئِكَ رَبِّ شَقِيًّا ٥

6. « Et, en vérité, mo pére mo banne proces aprés moi, et mo madame li stérile. Alors accorde-moi dé To part ène héritier,

وَ اِنِّيْ خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَّرَآءِيْ وَ كَانَتِ امْرَاَتِيْ عَاقِرًا فَهَبْ لِيْ مِنْ لَّدُنْكَ وَلِيًّا ٦

7. « Pou ki li vinne mo héritier et héritier famille Jacob. Mo Seignére ! Faire ki li faire *Toi* plaisir. »

يَّرِثُنِيْ وَ يَرِثُ مِنْ اٰلِ يَعْقُوْبَ ۗ وَ اجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ٧

8. « O Zacharie ! En vérité, Nous donne toi bon nouvelle ène garçon. So nom pou Yahya. Nous pa finne donne personne ça nom-là avant. »

يٰزَكَرِيَّاۤ اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلٰمِ ِۨ اسْمُهٗ يَحْيٰى ۙ لَمْ نَجْعَلْ لَّهٗ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ٨

9. Li ti dire : « Mo Seignére ! Couma mo pou gagne ène garçon alors ki mo madame li stérile, et ki mo finne arrive dans ène vieillesse extrême ?»

قَالَ رَبِّ اَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ غُلٰمٌ وَّ كَانَتِ امْرَاَتِيْ عَاقِرًا وَّ قَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ٩

10. *Anze-là* ti dire li : « Li pou coumme ça. To Seignére finne dire :

قَالَ كَذٰلِكَ ۚ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ

« Ça li facile pou Moi, et certainement auparavant Mo ti créé toi, quand to pa ti nanrien. »

وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا ﴿١٠﴾

11. Li ti dire : « Mo Seignére! Désigne ène signe pou moi. » *Allāh* ti dire : « To signe, li *ça,* ki to pa pou cause are personne pendant trois *zours et trois* la nuites à suive. »

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّيْٓ اٰيَةً ۭ قَالَ اٰيَتُكَ
اَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ﴿١١﴾

12. Alors li ti sorti dépi dans la samme pou avance vers so pép et li ti faire-zotte signes pou glorifié *Allāh* matin et soir.

فَخَرَجَ عَلٰى قَوْمِهٖ مِنَ الْمِحْرَابِ فَاَوْحٰٓى
اِلَيْهِمْ اَنْ سَبِّحُوْا بُكْرَةً وَّعَشِيًّا ﴿١٢﴾

13. *Allāh ti dire* : « O Yahya ! Attrape *bien* ferme Live-là. » Et Nous ti donne li la sazesse dépi dans *so* l'enfance,

يٰيَحْيٰى خُذِ الْكِتٰبَ بِقُوَّةٍ ۭ وَاٰتَيْنٰهُ
الْحُكْمَ صَبِيًّا ﴿١٣﴾

14. Et tendresse *lé kére* dé Nou part et la pureté. Et li ti pieux,

وَّحَنَانًا مِّنْ لَّدُنَّا وَزَكٰوةً ۭ وَكَانَ تَقِيًّا ﴿١٤﴾

15. Et *li* ti respectueux envers so parents. Et li pa ti arrogant ni rébelle.

وَّبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ﴿١٥﴾

16. Et la paix ti lor li *ça* zour ki li ti né et zour li ti mort et *la paix pou lor li* zour pou faire li révive.

وَسَلٰمٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوْتُ وَ
يَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ﴿١٦﴾

R 2 17. Et faire mention Marie *pareil couma* dans Live-là, quand li ti rétire li dépi are so famille pou alle dans ène l'endroit dans l'est,

وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ مَرْيَمَ ۘ اِذِ انْتَبَذَتْ
مِنْ اَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ﴿١٧﴾

18. Et li ti mette ène *zenre* barriére ente li ék banne-là. Alors, Nous ti avoye li Nou Anze, et li ti paraîte dans ène forme ène dimoune parfait.

فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُوْنِهِمْ حِجَابًا ۫
فَاَرْسَلْنَآ اِلَيْهَا رُوْحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا
بَشَرًا سَوِيًّا ﴿١٨﴾

19. *Marie* ti dire : « Certainement mo serce réfize conte toi are Céli Ki Tout-Miséricordié si vraimême to éna *So* la crainte. »

قَالَتْ اِنِّيْٓ اَعُوْذُ بِالرَّحْمٰنِ مِنْكَ اِنْ
كُنْتَ تَقِيًّا ﴿١٩﴾

20. Li ti réponne : « Mo sélement ène méssazer to Seignére pou donne toi *bon nouvelle* ène garçon pur. »

قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ﴿٢٠﴾

21. Li ti dire : « Couma mo pou capave gagne ène garçon alors ki aukène zomme pa finne touce moi et ki mo pa ène madame ki éna ène conduite indigne ?»

قَالَتْ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ﴿٢١﴾

22. Li ti dire : « Li *pou* coumme ça. *Mais* to Seignére finne dire : « Li facile pou Moi ; et pou ki Nous faire li ène Signe pou banne dimounes et ène miséricorde dé Nou part, et li ène soze ki finne décrété. »

قَالَ كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا ﴿٢٢﴾

23. Donc *Maryam* ti enceinte li ; et avec li *dans so vente* li ti prend réfize dans ène l'endroit éloigné.

فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٣﴾

24. Et doulére pou accoucé ti améne li vers tronc ène pied tamme. Li ti dire : « Malhére lor moi ! Si sélement mo ti mort avant ça et mo ti vinne ène soze complétement oublié. »

فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَىٰ جِذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَٰذَا وَكُنْتُ نَسْيًا مَنْسِيًّا ﴿٢٤﴾

25. Alors *anze-là* li ti appelle li dépi *ène l'endroit ki ti* en bas li. *Li ti dire* : «Pa tracasse toi. To Seignére finne place ène ruisseau *pli bas* en bas toi ;

فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ﴿٢٥﴾

26. « Et sacouille dans to direction tronc pied tamme-là. Li pou faire tombe lor toi banne tammes frais *et* mire ;

وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا ﴿٢٦﴾

27. « Alors manzé et boire, et rafraîci *to* li zié. Et si to trouve kikène, dire : « Mo finne voué ène carême pou Céli Ki Tout-Miséricordié ; donc, azordi, mo pa pou cause avec aukène dimoune. »

فَكُلِي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَٰنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا ﴿٢٧﴾

28. Ensuite, li ti saryé li, li ti aména *li* cotte so pép. Banne-là ti dire : « O Marie! To finne faire ène soze bien mauvais !

فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا ﴿٢٨﴾

29. « O sére Aaron ! To papa pa ti ène mauvais dimoune et to mama pa ti ène madame ki ti éna ène conduite indigne !»

يَٰٓأُخْتَ هَٰرُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ ٱمْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكِ بَغِيًّا ۝٢٩

30. Alors, li ti faire ène signe dans *zenfant-là* so direction. Banne-là ti dire : « Couma nous pou capave cause are ène kikène ki ène zenfant dans *so* berceau ?»

فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ ۖ قَالُوا۟ كَيْفَ نُكَلِّمُ مَن كَانَ فِى ٱلْمَهْدِ صَبِيًّا ۝٣٠

31. Li ti dire : « En vérité, mo ène servitére Allāh. Li finne donne moi Live, et Li finne faire moi ène Prophéte ;

قَالَ إِنِّى عَبْدُ ٱللَّهِ ءَاتَىٰنِىَ ٱلْكِتَٰبَ وَجَعَلَنِى نَبِيًّا ۝٣١

32. « Et Li finne faire moi béni cotte mo pou été et Li finne récommanne moi la Priére et l'aumône tant ki mo vivant ;

وَجَعَلَنِى مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنتُ وَأَوْصَٰنِى بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱلزَّكَوٰةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ۝٣٢

33. «Et *Li finne faire moi* respectueux envers mo mama et Li pa finne faire moi arrogant, *et* ène ki pa béni.

وَبَرًّۢا بِوَٰلِدَتِى وَلَمْ يَجْعَلْنِى جَبَّارًا شَقِيًّا ۝٣٣

34. «Et la paix ti lor moi zour mo ti né et *la paix pou lor moi* zour mo pou mort et zour pou faire moi révive.»

وَٱلسَّلَٰمُ عَلَىَّ يَوْمَ وُلِدتُّ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ۝٣٤

35. Ça ti Jésus, fils de Marie. *Ça li* ène déclaration la vérité, lor ça-même banne-là éna doute.

ذَٰلِكَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ ۚ قَوْلَ ٱلْحَقِّ ٱلَّذِى فِيهِ يَمْتَرُونَ ۝٣٥

36. Li pa dans Allāh *So mazesté* ki Li prend pou Li ène garçon. *Allāh* Li Pur. Quand Li décide ène soze , Li sélement dire li : « Existé, » et li commence existé.

مَا كَانَ لِلَّهِ أَن يَتَّخِذَ مِن وَلَدٍ ۖ سُبْحَٰنَهُۥٓ ۚ إِذَا قَضَىٰٓ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ۝٣٦

37. *Jésus ti dire :* « Et, en vérité, Allāh Li mo Seignére et zot Seignére. Donc adore-Li, ça li simé droite. »

وَإِنَّ ٱللَّهَ رَبِّى وَرَبُّكُمْ فَٱعْبُدُوهُ ۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ ۝٣٧

38. Mais banne groupes-là pa ti d'accord ente zotte. Alors, malhére lor banne ki pa croire, à cause renconte ène zour terribe !

فَٱخْتَلَفَ ٱلْأَحْزَابُ مِنۢ بَيْنِهِمْ ۖ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝٣٨

39. Couma banne-là pou tanne bien et pou trouve bien *ça* zour zotte pou vinne cotte Nous ! Mais, azordi, banne inzistes zotte dans ène l'erréré ki clair.

أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا لَٰكِنِ الظَّٰلِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ٣٩

40. Et averti banne-là zour *cotte zotte pou gagne* régret quand pou ranne zizement. Mais *astére* zotte dans l'insouciance, alors zotte pa croire.

وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ٤٠

41. En vérité, Nous pou hérite la terre et tout banne ki lor là, et vers Nous *ki* pou raméne zotte *tout.*

إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ٤١

R 3 42. Et faire mention Abraham *pareil couma* dans Live-là. En vérité, li ti ène dimoune véridique, *et* ène Prophéte.

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَٰبِ إِبْرَٰهِيمَ ۚ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا ٤٢

43. Quand li ti dire so papa : « O mo papa ! Bé ki faire to adore ça ki pa tandé et ki pa trouvé et ki pa profite toi dans nanrien ?

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَٰٓأَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنكَ شَيْـًٔا ٤٣

44. « O mo papa ! En vérité, mo finne gagne ène connaissance ki to pa finne gagné. Donc suive-moi, mo pou guide toi vers ène simé droite.

يَٰٓأَبَتِ إِنِّي قَدْ جَآءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِيٓ أَهْدِكَ صِرَٰطًا سَوِيًّا ٤٤

45. « O mo papa ! Pa faire adoration Satan ; en vérité, Satan li ène rébelle conte Céli Ki Tout-Miséricordié.

يَٰٓأَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَٰنَ ۖ إِنَّ الشَّيْطَٰنَ كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ عَصِيًّا ٤٥

46. « O mo papa ! En vérité, mo pére ki ène pinition arrive toi dépi Céli Ki Tout-Miséricordié et ki to vinne ène camarade pou Satan. »

يَٰٓأَبَتِ إِنِّيٓ أَخَافُ أَن يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ الرَّحْمَٰنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَٰنِ وَلِيًّا ٤٦

47. Li ti réponne : « O Abraham ! Esse-ki to tourne lé dos are mo banne divinités ? Si to pa rénoncé, certainement mo pou lapide toi. *Astére* laisse-moi tout sél pou ène longue lé temps. »

قَالَ أَرَاغِبٌ أَنتَ عَنْ ءَالِهَتِي يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ ۖ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ ۖ وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا ٤٧

48. *Abraham* ti dire : « *La* paix lor toi ! Certainement mo pou dimanne mo

قَالَ سَلَٰمٌ عَلَيْكَ ۖ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّيٓ ۖ

Seignére pardon pou toi. En vérité, Li faire moi boucoup grâces.

إِنَّهُۥ كَانَ بِى حَفِيًّا ﴿٤٨﴾

49. « Et mo pou reste éloigné are zotte et ça ki zotte invoqué en déhors Allāh ; et mo pou prié mo Seignére. Li possibe ki mo pa pou rétrouve moi malhéré dans faire sipplications mo Seignére *parski zotte réalisé.* »

وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَأَدْعُوا۟ رَبِّى عَسَىٰٓ أَلَّآ أَكُونَ بِدُعَآءِ رَبِّى شَقِيًّا ﴿٤٩﴾

50. Alors quand li ti sépare li are banne-là et are ça ki zotte ti pé adoré en déhors Allāh, Nous ti accorde li Isaac et Jacob et Nous ti faire sakène ène Prophéte.

فَلَمَّا ٱعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَـٰقَ وَيَعْقُوبَ ۖ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿٥٠﴾

51. Et Nous ti accorde banne-là dépi Nou miséricorde, et Nous ti donne banne-là ène dégré bien haute dans cause la vérité.

وَوَهَبْنَا لَهُم مِّن رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ﴿٥١﴾ ع

R 4 52. Et faire mention Moïse *pareil couma* dans Live-là. En vérité, li ti ène soisi et li ti ène Méssazer, ène Prophéte.

وَٱذْكُرْ فِى ٱلْكِتَـٰبِ مُوسَىٰٓ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٥٢﴾

53. Et Nous ti appelle li dépi côté droite le Mont *Sinaï*, et Nous ti faire li approcé *are Nous* pou ène conversation intime.

وَنَـٰدَيْنَـٰهُ مِن جَانِبِ ٱلطُّورِ ٱلْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَـٰهُ نَجِيًّا ﴿٥٣﴾

54. Et par Nou miséricorde, Nous ti accorde li so frére Aaron couma ène Prophéte.

وَوَهَبْنَا لَهُۥ مِن رَّحْمَتِنَآ أَخَاهُ هَـٰرُونَ نَبِيًّا ﴿٥٤﴾

55. Et faire mention Ismaël *pareil couma* dans Live-là. En vérité, li ti bien stricte lor *garde so* promesse. Li ti ène Méssazer, ène Prophéte.

وَٱذْكُرْ فِى ٱلْكِتَـٰبِ إِسْمَـٰعِيلَ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ صَادِقَ ٱلْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٥٥﴾

56. Et li ti pé ordonne so pép la Priére et l'aumône, et so Seignére ti bien satisfait are li.

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُۥ بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱلزَّكَوٰةِ وَكَانَ عِندَ رَبِّهِۦ مَرْضِيًّا ﴿٥٦﴾

57. Et faire mention Idris *pareil couma* dans Live-là. En vérité, li ti ène dimoune véridique, *et* ène Prophéte.

وَٱذْكُرْ فِى ٱلْكِتَـٰبِ إِدْرِيسَ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا ﴿٥٧﴾

58. Et Nous ti éléve li ziska ène rang haute.

ورفعنه مكانا عليا ٥٨

59. Ça banne-là ki Allāh ti accorde-zotte banne bienfaits, banne ki ti Prophétes dans banne déssendants Adam et dans banne ki Nous ti transporté *dans l'Arce* avec Noé, et dans banne ki ti déssendants Abraham et Israël ; et dans banne ki Nous ti guidé et ti soisir. Quand récite banne-là banne Signes Céli Ki Tout-Miséricordié, *alors* ploré ploré, zotte tombe à zénoux et zotte prosterné *divant Allāh.*

أولئك الذين أنعم الله عليهم من النبين من ذرية ادم وممن حملنا مع نوح ومن ذرية إبرهيم وإسراءيل وممن هدينا واجتبينا إذا تتلى عليهم ايت الرحمن خروا سجدا وبكيا ٥٩ ۩

60. Ensuite banne déssendants ki ti vinne aprés banne-là ti néglize la Priére, et zotte ti suive *zot* mauvais désirs. Donc zotte pou renconte destriction,

فخلف من بعدهم خلف أضاعوا الصلوة واتبعوا الشهوت فسوف يلقون غيا ٦٠

61. Excepté banne ki répenti, ki croire et ki faire banne bon actions. Ça banne-là pou rente dans Paradis et pa pou faire zotte aukène inzistice —

إلا من تاب وامن وعمل صالحا فأولئك يدخلون الجنة ولا يظلمون شيئا ٦١

62. Banne Zardins l'Éternité ki Céli Ki Tout-Miséricordié finne promette So banne servitéres *alors ki zotte encore* dans l'invizibe *pou banne-là.* Certainement, So promesse pou arrivé.

جنت عدن التي وعد الرحمن عباده بالغيب إنه كان وعده مأتيا ٦٢

63. Banne-là pa pou tanne nanrien là-dans ki initile, mais sélement *salitation la* paix, et banne-là pou éna là-dans zot nourritire matin et soir.

لا يسمعون فيها لغوا إلا سلما ولهم رزقهم فيها بكرة وعشيا ٦٣

64. Ça li ça Paradis ki Nous donne couma héritaze à banne dans Nou banne servitéres ki vertueux.

تلك الجنة التي نورث من عبادنا من كان تقيا ٦٤

65. Et *banne anzes pou dire*: «Nous pa déssanne excepté avec l'orde to Seignére. Pou Li, tout ça ki divant nous et tout ça ki derriére nous et tout ça ki ente ça ; et to Seignére pa oublié *nanrien.* »

وما نتنزل إلا بأمر ربك له ما بين أيدينا وما خلفنا وما بين ذلك وما كان ربك نسيا ٦٥

رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهٖ ۚ هَلْ تَعْلَمُ لَهٗ سَمِيًّا ﴿٦٦﴾

66. *Li-Même* Seignére banne lé ciéls et la terre et tout ça ki ente ça dé-là. Alors faire So adoration et persévéré dans So adoration. Esse-ki to conne kikène ki égal are Li ?

وَيَقُوْلُ الْاِنْسَانُ ءَاِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ اُخْرَجُ حَيًّا ﴿٦٧﴾

R 5 67. Et l'homme dire : « Quand mo pou mort, esse-ki vraimême pou faire moi sorti vivant ?»

اَوَلَا يَذْكُرُ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنٰهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْـًٔا ﴿٦٨﴾

68. L'homme, esse-ki li pa rappelle ki Nous ti créé li avant *ça* quand li pa ti nanrien ?

فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيٰطِيْنَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٩﴾

69. Et, par to Seignére, certainement Nous pou rassemblé banne-là et banne satans *oussi* ; ensuite, certainement Nous pou améne zotte à zénoux autour l'Enfer.

ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيْعَةٍ اَيُّهُمْ اَشَدُّ عَلَى الرَّحْمٰنِ عِتِيًّا ﴿٧٠﴾

70. Alors Nous pou tire, dépi dans sak groupe, *ça* banne parmi zotte ki ti pli téti dans *zot* rébellion conte Céli Ki Tout-Miséricordié.

ثُمَّ لَنَحْنُ اَعْلَمُ بِالَّذِيْنَ هُمْ اَوْلٰى بِهَا صِلِيًّا ﴿٧١﴾

71. Et certainement Nous conne pli bien banne ki pli mérite pou brilé là-dans.

وَاِنْ مِّنْكُمْ اِلَّا وَارِدُهَا ۚ كَانَ عَلٰى رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا ﴿٧٢﴾

72. Et pa pou éna ène sél parmi zotte ki pa pou déssanne là. Pou Allāh, li ène décret définitif.

ثُمَّ نُنَجِّى الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَّنَذَرُ الظّٰلِمِيْنَ فِيْهَا جِثِيًّا ﴿٧٣﴾

73. Alors, Nous pou sauve banne dimounes droite et Nous pou laisse banne inzistes à zénoux là-dans.

وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا ۙ اَيُّ الْفَرِيْقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَّاَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٤﴾

74. Et quand récite banne-là Nou banne Signes clair, banne mécréants dire banne croyants : « Léquél dans ça dé groupes-là ki pli bien placé et ki faire ène l'assemblé ki impréssionne plisse ?»

75. Et avant banne-là, comié banne zénérations Nous finne détruire ki ti mié *ki zotte* dans di biens, et dans l'apparence !

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ هُمْ
أَحْسَنُ أَثَاثًا وَّرِءْيًا ﴿٧٥﴾

76. Dire : « Céli Ki Tout-Miséricordié donne ène longue délai banne ki dans l'errére ziska ki zotte trouve ça *zaffaire* avec ki finne ménace zotte-là, soi li pinition-là, soi li l'Hére-là ; alors zotte pou comprend ki sanne là ki dans pire sitiation et ki sanne là ki pli faibe dans clan.

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلٰلَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ
الرَّحْمٰنُ مَدًّا ۚ حَتّٰى إِذَا رَأَوْا مَا
يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ ؕ
فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا وَّأَضْعَفُ
جُنْدًا ﴿٧٦﴾

77. Et Allāh pou faire progressé dans guidance banne ki suive guidance. Et, sélon to Seignére, banne bon actions dirabe, zotte meillére par rapport are récompense et meillére par rapport are réziltat.

وَيَزِيدُ اللّٰهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى ؕ وَ
الْبٰقِيٰتُ الصّٰلِحٰتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ
ثَوَابًا وَّخَيْرٌ مَّرَدًّا ﴿٧٧﴾

78. Esse-ki to finne trouve dimoune ki pa croire dans Nou banne Signes ? Et ki dire : « Certainement, pou donne moi di biens ék zenfants. »

أَفَرَءَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِاٰيٰتِنَا وَ قَالَ
لَأُوتَيَنَّ مَالًا وَّوَلَدًا ﴿٧٨﴾

79. Esse-ki li éna accés à l'invizibe ou bien esse-ki li finne prend ène l'engazement avec Céli Ki Tout-Miséricordié ?

أَطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ
عَهْدًا ﴿٧٩﴾

80. Bien au contraire ! Certainement Nous pou enrézistré ça ki li dire, et Nous pou prolonze pinition-là bien-même pou li.

كَلَّا ؕ سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَ نَمُدُّ لَهُ مِنَ
الْعَذَابِ مَدًّا ﴿٨٠﴾

81. Et Nous pou hérite dépi are li tout ça ki li mentionné et tout sél li pou vinne cotte Nous.

وَّنَرِثُهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ﴿٨١﴾

82. Et banne-là finne adopté banne divinités en déhors Allāh pou ki banne *divinités*-là vinne ène *source* l'honnére *et puissance* pou zotte.

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لِّيَكُونُوا
لَهُمْ عِزًّا ﴿٨٢﴾

83. Pa ditout ! Banne-là pou nié adoration ki *ça banne discipes-là* faire zotte et pou vinne zot adversaires.

كَلَّا ۚ سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ﴿٨٣﴾

R 6 84. Esse-ki to pa trouvé ki Nous finne avoye conte banne mécréants banne satans ki pé excite zotte dans plisiére façons *pou désobéir* ?

أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَؤُزُّهُمْ أَزًّا ﴿٨٤﴾

85. Alors, pa bizin to pressé conte banne-là. Nous pé tini ène compte détaillé pou zot *actions.*

فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ ۖ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ﴿٨٥﴾

86. *Rappelle ça* zour quand Nous pou rassemblé banne dimounes ki droite couma ène délégation *honoré* vers Céli Ki Tout-Miséricordié.

يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَٰنِ وَفْدًا ﴿٨٦﴾

87. Et Nous pou pousse banne coupabes vers l'Enfer couma pousse ène troupeau vers l'endroit pou boire dilo !

وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وِرْدًا ﴿٨٧﴾

88. Personne pa pou éna pouvoir pou intercédé sauf dimoune ki finne gagne ène promesse dé la part Céli Ki Tout-Miséricordié.

لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَٰنِ عَهْدًا ﴿٨٨﴾

89. Et banne-là pou dire : « Céli Ki Tout-Miséricordié finne prend pou Li ène garcon. »

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَٰنُ وَلَدًا ﴿٨٩﴾

90. Certainement, zotte finne faire ène soze bien révoltant !

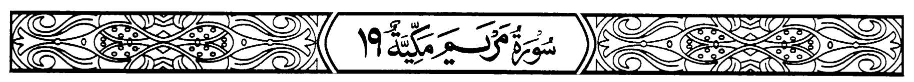
لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا ﴿٩٠﴾

91. Encore impé, banne lé ciéls ti pou éclaté à cause ça, et la terre ti pou fanne et banne montagnes ti pou tombé en morceaux,

تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ﴿٩١﴾

92. Parski banne-là finne attribié ène garçon are Céli Ki Tout-Miséricordié.

أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدًا ﴿٩٢﴾

93. Alors ki li pa ditout dans *gloire* Céli Ki Tout-Miséricordié ki Li prend pou Li ène garcon.

وَمَا يَنۢبَغِي لِلرَّحْمٰنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ﴿٩٢﴾

94. En vérité, péna personne ni dans banne lé ciéls ni lor la terre ki pa pou vinne couma ène servitére cotte Céli Ki Tout-Miséricordié.

إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ إِلَّآ اٰتِي
الرَّحْمٰنِ عَبْدًا ﴿٩٣﴾

95. En vérité, Li finne entoure banne-là *par So connaissance* et Li finne compte zotte avec précision.

لَقَدْ أَحْصٰىهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ﴿٩٤﴾

96. Et sakène dans banne-là pou vinne tout sél cotte Li, Zour Rézirection.

وَكُلُّهُمْ اٰتِيهِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَرْدًا ﴿٩٥﴾

97. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions, Céli Ki Tout-Miséricordié pou créé l'amour *profond* pou zotte.

إِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمٰنُ وُدًّا ﴿٩٦﴾

98. Et, en vérité, Nous finne ranne ça *Coran-là* facile dans to langue *arabe* pou ki, par ça, to donne bon nouvelle à banne dimounes droite, et *pou ki*, par ça, to averti ène pép contestataire.

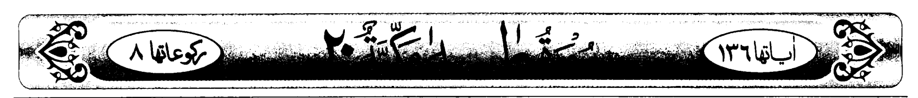
فَإِنَّمَا يَسَّرْنٰهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ
الْمُتَّقِينَ وَتُنْذِرَ بِهِ قَوْمًا لُّدًّا ﴿٩٧﴾

99. Et, avant banne-là, comié banne zénérations Nous ti détruire ! Esse-ki to capave trouve ène sél d'ente ça banne-là ou bien *esse-ki* to capave tanne ène mirmire concernant banne-là ?[64]

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ هَلْ
تُحِسُّ مِنْهُمْ مِّنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ
رِكْزًا ﴿٩٨﴾ ع

---

64 Ici éna ène avertissement sévére pou banne Nations Chrétiens de l'Occident. Zot puissance, réssources, prospérité et progrés matériel, tout ça ranne-zotte arrogant ; mais zotte blié ki banne croyances fausse et vive dans pécés, tout-ça pou cause zot-déstriction.

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Tā Hā = O homme parfait !

طٰهٰ ﴿٢﴾

3. Nous pa finne faire déssanne lor toi le Coran pou ki to senti toi malhéré ;

مَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لِتَشْقٰٓى ﴿٣﴾

4. Mais pou ki li ène récommendation pou dimoune ki éna crainte *Allāh* ;

اِلَّا تَذْكِرَةً لِّمَنْ يَّخْشٰى ﴿٤﴾

5. *Et dans forme* ène révélation dé la part de Céli Ki finne créé la terre et banne lé ciéls ki haute.

تَنْزِيْلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْاَرْضَ وَالسَّمٰوٰتِ الْعُلٰى ﴿٥﴾

6. Li-Même Céli Ki Tout-Miséricordié Ki finne établi Li lor Trône-là.

اَلرَّحْمٰنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوٰى ﴿٦﴾

7. Pou Li, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre et tout ça ki ente ça dé-là et tout ça ki dans banne profondéres la terre.

لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرٰى ﴿٧﴾

8. Et si to cause fort, certainement Li conne tout sécret, même ça ki pli caciette *ki ça encore.*

وَاِنْ تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ فَاِنَّهٗ يَعْلَمُ السِّرَّ وَاَخْفٰى ﴿٨﴾

9. Allāh ! Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Li posséde tout banne zoli noms.

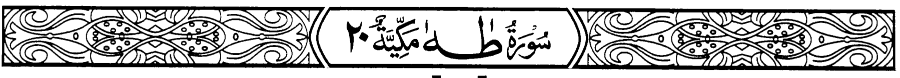
اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ لَهُ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى ﴿٩﴾

10. Et esse-ki l'histoire Moïse finne arrive cotte toi ?

وَهَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ مُوْسٰى ﴿١٠﴾

11. Quand li ti trouve ène di fé, et li ti dire so famille : « Reste-là, mo apercévoir ène di fé ; li possibe mo pou ramène, dépi ça, ène boute di bois allimé ou *li possibe* ki mo trouve cotte *ça* di fé-là ène guidance. »

اِذْ رَاٰ نَارًا فَقَالَ لِاَهْلِهِ امْكُثُوْٓا اِنِّيْٓ اٰنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّيْٓ اٰتِيْكُمْ مِّنْهَا بِقَبَسٍ اَوْ اَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى ﴿١١﴾

12. Et quand li ti arrive cotte ça *di fé-là*, ti faire-*li* ça l'annonce-là : « O Moïse !

فَلَمَّآ أَتٰهَا نُوْدِيَ يٰمُوْسٰى ﴿١٢﴾

13. « En vérité, Mo to Seignére. Donc rétire to souliers, parski to dans Vallée sacré T̲ouwā.

إِنِّيْٓ أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ ۚ إِنَّكَ
بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٣﴾

14. «Et Mo-Même finne soisir toi, donc écoute ça ki pé révélé-là,

وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوْحٰى ﴿١٤﴾

15. « En vérité, Mo Allāh. Aukène pa digne d'adoration excepté Moi. Alors faire Mo adoration, et observe la Priére pou *to* mazine Moi. »

إِنَّنِيْٓ أَنَا اللّٰهُ لَآ إِلٰهَ إِلَّآ أَنَا فَاعْبُدْنِيْ ۙ وَ
أَقِمِ الصَّلٰوةَ لِذِكْرِيْ ﴿١٥﴾

16. En vérité, l'Hére-là pou vini — Mo prés pou manifesté li — pou ki récompense sak l'âme pou so zefforts.

إِنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيْهَا لِتُجْزٰى
كُلُّ نَفْسٍۢ بِمَا تَسْعٰى ﴿١٦﴾

17. Pa laisse li détourne toi dé ça, *ça* dimoune ki pa croire là-dans et ki suive so banne mauvais désirs, sinon to pou détruire.

فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا مَنْ لَّا يُؤْمِنُ بِهَا
وَاتَّبَعَ هَوٰىهُ فَتَرْدٰى ﴿١٧﴾

18. « Bé ki ça *ça* ki dans to la main droite, ô Moïse ?»

وَمَا تِلْكَ بِيَمِيْنِكَ يٰمُوْسٰى ﴿١٨﴾

19. Li ti réponne : « Ça mo bâton, mo appiye moi lor là et avec ça, mo faire banne feuilles tombé pou mo banne moutons, et mo servi ça pou lé zautes sozes. »

قَالَ هِيَ عَصَايَ ۚ أَتَوَكَّؤُا عَلَيْهَا وَأَهُشُّ
بِهَا عَلٰى غَنَمِيْ وَلِيَ فِيْهَا مَاٰرِبُ أُخْرٰى ﴿١٩﴾

20. Li ti dire : « O Moïse ! Zette li *par terre.* »

قَالَ أَلْقِهَا يٰمُوْسٰى ﴿٢٠﴾

21. Alors li ti zette li *par terre*, et ène coup li ti couma dire ène serpent ki pé bouzé vite.

فَأَلْقٰهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعٰى ﴿٢١﴾

22. *Allāh* ti dire : « Attrape-li et pa pére. Nous pou ranne li dans so prémier l'état.

قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيْدُهَا
سِيْرَتَهَا الْأُوْلٰى ﴿٢٢﴾

23. « Et presse to la main conte to flanc *à travers l'ouvertire to tunique.* Li pou sorti blanc sans aukène défaut — encore ène Signe,

وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ آيَةً أُخْرَىٰ ﴿٢٣﴾

24. « Pou ki Nous montré toi certains Nou banne pli grand Signes.

لِنُرِيَكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَى ﴿٢٤﴾

25. « Alle cotte Pharaon. En vérité, li finne dépasse *tout* limites !»

اذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٢٥﴾

R 2 26. Li ti dire : « Mo Seignére ! Ouvert mo la poitrine pou moi,

قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ﴿٢٦﴾

27. « Et facilite mo mission pou moi ;

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ﴿٢٧﴾

28. « Et délié noeud mo la langue,

وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي ﴿٢٨﴾

29. « Pou ki banne-là comprend mo discours,

يَفْقَهُوا قَوْلِي ﴿٢٩﴾

30. « Et donne-moi ène assistant dans mo famille —

وَاجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِنْ أَهْلِي ﴿٣٠﴾

31. « Aaron, mo frére;

هَارُونَ أَخِي ﴿٣١﴾

32. « Augmente mo la force par li,

اشْدُدْ بِهِ أَزْرِي ﴿٣٢﴾

33. « Et faire-li partaze mo mission,

وَأَشْرِكْهُ فِي أَمْرِي ﴿٣٣﴾

34. « Pou ki nous glorifié Toi boucoup,

كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا ﴿٣٤﴾

35. « Et *pou ki* nous mazine Toi boucoup ;

وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا ﴿٣٥﴾

36. « En vérité, To guette nous bien. »

إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٣٦﴾

37. *Allāh* ti dire : « O Moïse, to réquête finne accepté !

قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَا مُوسَىٰ ﴿٣٧﴾

38. « Et, certainement, Nous ti faire toi favére dans ène l'aute l'occasion,

وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَىٰ ﴿٣٨﴾

39. « Quand Nous ti révéle to mama ça *soze important* ki ti révélé-là, *Nous ti dire li* :

إذ أوحينا إلى أمك ما يوحى ٣٩

40. « Place-li dans coffret-là et lance ça *coffret-là* dans la riviére, ensuite la riviére pou zette li lor rivaze pou ki *kikène ki* ène ennemi pou moi et ène ennemi pou li, prend li. » Et Mo ti répanne lor toi Mo l'amour pou ki to élevé divant Nou li zié.

أن اقذفيه في التابوت فاقذفيه في اليم فليلقه اليم بالساحل يأخذه عدو لي وعدو له وألقيت عليك محبة مني ولتصنع على عيني ٤٠

41. « Quand to sére ti marcé *ti suive toi* et li ti dire : « Esse-ki mo indique zotte ène kikène ki pou prend so sarze ?» Alors Nous ti rétourne toi are to mama pou ki so li zié rézouir et *pou ki* li pa tracassé. Et to ti tué ène dimoune, mais Nous ti délivré toi are *to* la peine. Et Nous ti testé toi dans ène banne façons. Et to ti reste pendant plisiére l'années parmi banne habitants Madian. Alors, ô Moïse, to finne arrive niveau nécéssaire.

إذ تمشي أختك فتقول هل أدلكم على من يكفله فرجعناك إلى أمك كي تقر عينها ولا تحزن وقتلت نفسا فنجيناك من الغم وفتناك فتونا فلبثت سنين في أهل مدين ثم جئت على قدر يموسى ٤١

42. « Et Mo finne soisir toi pou Mo-Même.

واصطنعتك لنفسي ٤٢

43. « Allé, toi et to frére, avec Mo banne Signes et pa faire néglizence dans mazine Moi.

اذهب أنت وأخوك بآياتي ولا تنيا في ذكري ٤٣

44. «Allé, tout lé dé, cotte Pharaon parski vraimême li finne dépasse *tout* limites.

اذهبا إلى فرعون إنه طغى ٤٤

45. « Et, zotte tout lé dé, cause avec li are banne paroles zentille. Li possibe li ava faire attention ou soi li ava éna la crainte. »

فقولا له قولا لينا لعله يتذكر أو يخشى ٤٥

46. Banne-là ti réponne : « Nou Seignére ! En vérité, nous pére ki li commette excés lor nous ou soi ki li dépasse *tout* limites *dans so transgression.* »

قالا ربنا إننا نخاف أن يفرط علينا أو أن يطغى ٤٦

47. *Allāh* ti dire : « Pa pére parski Mo are zotte dé. Mo tandé et Mo trouvé. »

قَالَ لَا تَخَافَآ إِنَّنِي مَعَكُمَآ أَسْمَعُ وَأَرَىٰ ﴿٤٧﴾

48. « Alors, allé tout lé-dé cotte li et dire *li* : « En vérité, nous Méssazers to Seignére, alors avoye banne Zenfants Israël are nous et pa tourmente banne-là. En vérité, nous finne améne ène Signe dé la part to Seignére ; et la paix li pou lor dimoune ki suive guidance-là ;

فَأْتِيَاهُ فَقُولَآ إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ ۙ وَلَا تُعَذِّبْهُمْ ۖ قَدْ جِئْنٰكَ بِاٰيَةٍ مِّن رَّبِّكَ ۖ وَالسَّلٰمُ عَلٰى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدٰى ﴿٤٨﴾

49. « En vérité, finne révéle nous ki pinition-là pou attrape dimoune ki nié *Méssaze Allāh* et ki tourne lé dos *are ça.* »

إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَآ أَنَّ الْعَذَابَ عَلٰى مَن كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ﴿٤٩﴾

50. *Pharaon* ti dire : « O Moïse, alors zotte-dé, bé ki sanne-là ki zot Seignére ?»

قَالَ فَمَن رَّبُّكُمَا يٰمُوسٰى ﴿٥٠﴾

51. Li ti réponne : « Nou Seignére Li Céli Ki finne donne sak soze so natire, ensuite Li finne guide *li vers so fonction convénabe.* »

قَالَ رَبُّنَا الَّذِيٓ أَعْطٰى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدٰى ﴿٥١﴾

52. *Pharaon* ti dire : « Alors bé ki position banne zénérations avant ?»

قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولٰى ﴿٥٢﴾

53. Li ti réponne : « *Ça* so connaissance li avec mo Seignére *enrézistré* dans ène Live. Mo Seignére Li pa faire errére ni Li oublié. »

قَالَ عِلْمُهَا عِندَ رَبِّي فِي كِتٰبٍ ۚ لَّا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَى ﴿٥٣﴾

54. *Li-Même* Ki finne faire la terre ène berceau pou zotte et Ki finne faire pou-zotte, banne simés ki traverse li et Ki faire déssanne dépi dans lé ciél la plie et par ça Nous produire banne paires *mâle et oussi femelle* dé toute sorte vézétations.

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَّسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَّأَنزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۗ فَأَخْرَجْنَا بِهِۦٓ أَزْوٰجًا مِّن نَّبَاتٍ شَتّٰى ﴿٥٤﴾

55. Manzé *là-dans*, faire zot bétails manzé. En vérité, dans *tout* ça, éna banne Signes pou banne dimounes ki éna intellizence.

كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعٰمَكُمْ ۗ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّأُولِي النُّهٰى ﴿٥٥﴾ ع

R 3 56. Dépi ça *la terre-là* ki Nous finne créé zotte et là-dans ki Nous pou faire zotte rétourné et dépi là-dans *même* Nous pou faire zotte sorti ène dézième fois.

مِنْهَا خَلَقْنٰكُمْ وَفِيْهَا نُعِيْدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً اُخْرٰى ﴿٥٦﴾

57. En vérité, Nous ti montré li *Pharaon* tout Nou banne Signes; mais li ti prend *ça* pou mensonze et li ti réfize *croire*.

وَلَقَدْ اَرَيْنٰهُ اٰيٰتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَاَبٰى ﴿٥٧﴾

58. Li ti dire : « O Moïse ! Esse-ki to finne vinne cotte nous pou expilsé nous dépi dans nou la terre avec to mazie ?

قَالَ اَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ اَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يٰمُوْسٰى ﴿٥٨﴾

59. « Certainement nous pou améne toi ène mazie pareil couma ça ; alors fixé ène rendez-vous ente nous ék toi, ki ni nous, ni toi *nous* pa pou manqué — dans ène l'endroit convénabe *pou nous tout lé dé*. »

فَلَنَاْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهٖ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَّا نُخْلِفُهٗ نَحْنُ وَلَآ اَنْتَ مَكَانًا سُوًى ﴿٥٩﴾

60. *Moïse* ti dire : « Zot rendez-vous li pou zour Fête, et pép bizin rassemblé quand soleil finne monte là-haut. »

قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّيْنَةِ وَاَنْ يُّحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى ﴿٦٠﴾

61. Alors Pharaon ti rétire li et li ti compléte so plan, ensuite li ti vini *pou rendez-vous-là*.

فَتَوَلّٰى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهٗ ثُمَّ اَتٰى ﴿٦١﴾

62. Moïse ti dire banne-là : « Malhére lor zotte ! Pa fabrique mensonze conte Allāh, sinon Li pou détruire zotte par kik pinition. Et certainement dimoune ki fabrique ène mensonze, li pou détruire. »

قَالَ لَهُمْ مُّوْسٰى وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوْا عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ ۚ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرٰى ﴿٦٢﴾

63. Ensuite banne-là ti diskite ente zotte lor zot zaffaire, et zotte ti éna diskission sécret.

فَتَنَازَعُوْٓا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَاَسَرُّوا النَّجْوٰى ﴿٦٣﴾

64. Banne-là ti dire : « Certainement ça dé-là, zotte dé maziciens ki oulé expilsé zotte dépi dans zot la terre par zot mazie et *banne-là oulé* abolir zot banne meillére traditions.

قَالُوْٓا اِنْ هٰذٰنِ لَسٰحِرٰنِ يُرِيْدٰنِ اَنْ يُّخْرِجٰكُمْ مِّنْ اَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيْقَتِكُمُ الْمُثْلٰى ﴿٦٤﴾

65. « Alors rassemblé zot banne ruses et vini *régroupé* en ranzées. Et certainement azordi dimoune ki pou vainkére, li-même pou réissi. »

فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوا صَفًّا ۚ وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلَىٰ ﴿٦٥﴾

66. Banne-là ti dire : « O Moïse ! Ou bien to zété, ou bien nous banne prémiers pou zété. »

قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ ﴿٦٦﴾

67. Li ti dire : « *Non*, mais zété zotte. » Et ène coup zot banne la cordes et zot banne bâtons ti paraîte pou li, par zot mazie, couma dire zotte pé galoupé.

قَالَ بَلْ أَلْقُوا ۖ فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ ﴿٦٧﴾

68. Et Moïse ti ressenti ène crainte dans li.

فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُوسَىٰ ﴿٦٨﴾

69. Nous ti dire : « Pa pére, certainement to pou vainkére.

قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَىٰ ﴿٦٩﴾

70. « Et zette ça ki dans to la main droite, li pou avale ça ki banne-là finne fabriqué, parski ça ki banne-là finne fabriqué-là, li sélement ène tric mazicien. Et ène mazicien, ki côté li pou vini, li pa pou réissi *casse plan Allāh.* »

وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا ۖ إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ ۖ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ ﴿٧٠﴾

71. Alors banne maziciens ti trouve zotte oblizé tombé en prosternation. Zotte ti dire : « Nous croire dans Seignére Aaron et Moïse. »

فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَىٰ ﴿٧١﴾

72. *Pharaon* ti dire : « Zotte finne croire dans li avant ki mo donne-zotte permission ? Certainement li zot séf ki finne enseigne-zotte mazie. Certainement mo pou coupe zot la main li pied, côté opposé, et certainement mo pou cricifié zotte lor troncs pieds tammes ; et certainement zotte pou conné ki sanne-là dans nous ki capave inflize pinition pli sévére et pli dirabe. »

قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ ۖ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ ۖ فَلَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ فِي جُذُوعِ النَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ أَيُّنَا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَىٰ ﴿٧٢﴾

73. Banne-là ti dire : « Nous pa pou donne toi préférence lor banne Signes clair ki finne vinne cotte nous, ni *nous pou préfére toi* lor Céli Ki finne créé nous. Alors décide ça ki to éna pou décidé; to capave donne décision sélement concernant la vie ça lé monde-là.

قَالُوا لَنْ نُّؤْثِرَكَ عَلٰى مَا جَآءَنَا مِنَ الْبَيِّنٰتِ وَالَّذِيْ فَطَرَنَا فَاقْضِ مَآ أَنْتَ قَاضٍ ۖ إِنَّمَا تَقْضِيْ هٰذِهِ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿٧٣﴾

74. « En vérité, nous finne croire dans nou Seignére pou ki Li pardonne nous nou banne pécés, et *pardonne-nous* mazie ki to ti finne force lor nous *pou nous faire.* Et Allāh Li-Même Meillére, *Li* l'Éternel.

إِنَّآ أٰمَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطٰيٰنَا وَمَآ أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ ۖ وَاللّٰهُ خَيْرٌ وَّأَبْقٰى ﴿٧٤﴾

75. En vérité, dimoune ki dans pécé, ki vinne cotte so Seignére, certainement pou li, éna l'Enfer. Ni li pou mort là-dans, ni li pou reste vivant.

إِنَّهٗ مَنْ يَّأْتِ رَبَّهٗ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهٗ جَهَنَّمَ ۖ لَا يَمُوْتُ فِيْهَا وَلَا يَحْيٰى ﴿٧٥﴾

76. Mais banne dimounes ki vinne cotte Li couma croyants et ki finne faire banne bon actions, ça banne-là ki pou gagne banne rangs bien haute,

وَمَنْ يَّأْتِهٖ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصّٰلِحٰتِ فَأُولٰٓئِكَ لَهُمُ الدَّرَجٰتُ الْعُلٰى ﴿٧٦﴾

77. Banne Zardins l'Éternité, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps. Et ça, li récompense banne ki pirifié zotte.

جَنّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۖ وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا مَنْ تَزَكّٰى ﴿٧٧﴾

R 4 78. Et, en vérité, Nous ti révéle Moïse : « Améne Mo banne servitéres la nuite avec toi, et tappe *are to bâton* pou banne-là ène simé sec à travers la mer. To pa pou éna crainte ki pou rattrape toi, et to pa pou pére.

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَآ إِلٰى مُوْسٰىٓ ۙ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِيْ فَاضْرِبْ لَهُمْ طَرِيْقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا ۙ لَّا تَخٰفُ دَرَكًا وَّلَا تَخْشٰى ﴿٧٨﴾

79. Alors Pharaon ti poursuive banne-là avec so banne l'armées. Et dépi dans la mer, ça *dilo* ki ti éna pou englouti-zotte ti englouti zotte.

فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُوْدِهٖ فَغَشِيَهُمْ مِّنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ﴿٧٩﴾

80. Et Pharaon ti égare so pép et li pa ti donne *zotte bon* guidance.

وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهٗ وَمَا هَدٰى ﴿٨٠﴾

81. « O Zenfants Israël ! Nous finne délivré zotte are zot ennemi, et Nous ti faire ène pacte avec zotte, lor côté droite le Mont *Sinaï*, et Nous ti faire déssanne lor-zotte Manna et Salwā.

يٰبَنِيٓ اِسْرَآءِيْلَ قَدْ اَنْجَيْنٰكُمْ مِّنْ عَدُوِّكُمْ وَ وٰعَدْنٰكُمْ جَانِبَ الطُّوْرِ الْاَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى ﴿٨١﴾

82. « Manzé banne bon kit-sozes dans ça ki Nous finne fourni zotte et pa dépasse limites là-dans pou ki Mo colére pa tombe lor zotte ; et dimoune lor ki Mo colére tombé, li sibir destriction.

كُلُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ مَا رَزَقْنٰكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيْهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِيْ ۚ وَمَنْ يَّحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِيْ فَقَدْ هَوٰى ﴿٨٢﴾

83. « Et, en vérité, Mo Extrêmement-Pardonnant pou banne ki répenti et ki croire et ki faire banne bon actions et ki ensuite reste ferme lor guidance-là.

وَ اِنِّيْ لَغَفَّارٌ لِّمَنْ تَابَ وَ اٰمَنَ وَ عَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدٰى ﴿٨٣﴾

84. « Et, ô Moïse ! Bé ki finne faire toi quitte to pép vite vite ?»

وَمَآ اَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ يٰمُوْسٰى ﴿٨٤﴾

85. Li ti réponne : « Banne-là *pa loin zotte* lor mo traces et mo finne vinne vite vers Toi, mo Seignére, pou ki To content. »

قَالَ هُمْ اُولَآءِ عَلٰٓى اَثَرِيْ وَعَجِلْتُ اِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضٰى ﴿٨٥﴾

86. *Allāh* ti dire : « Pendant to l'absence, Nous finne testé to pép ; et Samiri finne égare zotte. »

قَالَ فَاِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَاَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ﴿٨٦﴾

87. Alors, Moïse, avec colére et tristesse, ti rétourne cotte so pép. Li ti dire : « O mo pép ! Esse-ki zot Seignére pa ti faire zotte ène zoli promesse ? Esse-ki lé temps fixé ti paraîte longue pou zotte ? Ou bien zotte ti souhaité ki colére dépi zot Seignére tombe lor zotte parski zotte finne casse promesse *ki zotte ti faire* are moi ?»

فَرَجَعَ مُوْسٰٓى اِلٰى قَوْمِهٖ غَضْبَانَ اَسِفًا ۚ قَالَ يٰقَوْمِ اَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعْدًا حَسَنًا ۚ اَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ اَمْ اَرَدْتُّمْ اَنْ يَّحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ فَاَخْلَفْتُمْ مَّوْعِدِيْ ﴿٨٧﴾

88. Banne-là ti dire : « Li pa avec nou prope volonté ki nous finne viole promesse *ki nous ti faire* are toi ; mais nous ti sarzé are fardeaux ornements pép *Pharaon*, et nous ti zette zotte *dans ène moule* et coumme ça même Samiri ti zété. »

قَالُوْا مَآ اَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلْكِنَا وَلٰكِنَّا حُمِّلْنَآ اَوْزَارًا مِّنْ زِيْنَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنٰهَا فَكَذٰلِكَ اَلْقَى السَّامِرِيُّ ﴿٨٨﴾

89. Ensuite, *avec banne ornements-là,* li ti faire sorti *dépi dans di fé* pou banne-là ène veau ki ti éna ène lé corps *sans la vie* ki ti produire ène méglement. Alors *li, ék so banne compagnons* zotte ti dire : « Ça li zot bondié, et bondié Moïse, mais li finne oublié *pou dire zotte ça.* »

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهُ خُوَارٌ فَقَالُوا هٰذَآ إِلٰهُكُمْ وَإِلٰهُ مُوسٰى ۥ فَنَسِيَ ﴿٨٩﴾

90. Esse-ki banne-là pa trouvé ki li pa ranne-zotte aukène réponse et ki li péna aukène pouvoir pou faire zotte ni le mal ni le bien ?

أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا ۥ وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا ﴿٩٠﴾

R 5 91. Alors ki Aaron ti dire banne-là avant *ki Moïse rétourné* : « O mo pép ! Finne sélement mette zotte dans l'épréve par ça. Et, en vérité, Céli Ki Tout-Miséricordié li zot Seignére ; donc suive-moi et obéir mo l'orde. »

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هٰرُوْنُ مِنْ قَبْلُ يٰقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهٖ ۚ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمٰنُ فَاتَّبِعُوْنِي وَأَطِيْعُوْٓا أَمْرِي ﴿٩١﴾

92. Banne-là ti réponne : « Certainement, nous pou continié faire *veau-là* so l'adoration ziska ki Moïse rétourne parmi nous. »

قَالُوْا لَنْ نَّبْرَحَ عَلَيْهِ عٰكِفِيْنَ حَتّٰى يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوْسٰى ﴿٩٢﴾

93. *Moïse* ti dire : « O Aaron ! Quand to finne trouvé ki banne-là finne égaré, bé ki ti empêce toi *réprimanne zotte* ?

قَالَ يٰهٰرُوْنُ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوْٓا ﴿٩٣﴾

94. « *Esse-ki* pou ki to pa suive moi ? Esse-ki to finne désobéir mo l'orde ?»

أَلَّا تَتَّبِعَنِ ۖ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي ﴿٩٤﴾

95. *Aaron* ti réponne : « O garçon mo mama, pa attrape *moi* par mo la barbe ni par *sévé* mo la tête.[65] En vérité, mo ti pére ki to dire *moi* : « To finne faire ène division dans banne Zenfants Israël et to pa finne observe mo parole. »

قَالَ يَبْنَؤُمَّ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِي ۚ إِنِّي خَشِيْتُ أَنْ تَقُوْلَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِيٓ إِسْرَآءِيْلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي ﴿٩٥﴾

---

65. Nous pa bizin prend ça expression-là litéralement : 'Pa attrape *moi* par mo la barbe, ni par *sévé* mo la tête'. Ça vé dire 'pa himilié moi'.

96. *Moïse* ti dire : « Bé ki to éna pou dire, ô Samiri ?»

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يٰسَامِرِيُّ ﴿٩٦﴾

97. Li ti réponne : « Mo finne trouvé ça ki zotte pa finne trouvé. Mo finne adopté ène partie l'enseignement Méssazer-là, mais mo finne rénonce ça *oussi.* Et li coumme-ça ki mo l'esprit finne faire *ça paraîte* zoli pou moi. »

قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوْا بِهٖ
فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ اَثَرِ الرَّسُوْلِ
فَنَبَذْتُهَا وَكَذٰلِكَ سَوَّلَتْ لِيْ نَفْسِيْ ﴿٩٧﴾

98. *Moïse* ti dire : « Sorti *dépi là* ! Pendant *tout to* la vie, to pou éna pou dire : « Pa touce *moi,* » et certainement éna pou toi ène promesse *pinition* ki pa pou manqué pou accomplir lor toi. Astére-là, guette to divinité pou *li-même* ki to ène fervent adoratére. Certainement Nous pou brile li ; ensuite, Nous pou disperse li dans la mer.

قَالَ فَاذْهَبْ فَاِنَّ لَكَ فِي الْحَيٰوةِ اَنْ
تَقُوْلَ لَا مِسَاسَ ۪ وَاِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَّنْ
تُخْلَفَهٗ ۚ وَانْظُرْ اِلٰٓى اِلٰهِكَ الَّذِيْ ظَلْتَ
عَلَيْهِ عَاكِفًا ؕ لَنُحَرِّقَنَّهٗ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهٗ
فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٨﴾

99. « Zot BonDié Li sélement Allāh en déhors Ki, aukène pa digne d'adoration. Li englobe tout banne sozes dans *So* connaissance. »

اِنَّمَآ اِلٰهُكُمُ اللّٰهُ الَّذِيْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ
وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿٩٩﴾

100. *C*oumme ça-même Nous raconte toi banne nouvelles ki finne passé. Et certainement, Nous finne donne toi ène Rappel dé Nou part.

كَذٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ مَا قَدْ
سَبَقَ ۚ وَقَدْ اٰتَيْنٰكَ مِنْ لَّدُنَّا ذِكْرًا ﴿١٠٠﴾

101. Dimoune ki tourne lé dos are ça, certainement li pou saryé ène fardeau *lourd* Zour Rézirection.

مَنْ اَعْرَضَ عَنْهُ فَاِنَّهٗ يَحْمِلُ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ وِزْرًا ﴿١٠١﴾

102. Li pou reste longtemps dans ça *condition-là* ; et Zour Rézirection, li bien mauvais pou banne-là couma fardeau !

خٰلِدِيْنَ فِيْهِ ؕ وَسَآءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
حِمْلًا ﴿١٠٢﴾

103. Zour ki pou soufflé dans trompette-là. Et ça zour-là, Nous pou rassemblé banne ki commette pécés et ki éna li zié blé.

يَّوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِيْنَ
يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ﴿١٠٣﴾

104. Banne-là pou faire conversation ente zotte are ti la voix, *banne-là pou dire* : « Zotte finne reste *là* disse *zours* sélement. »

يَتَخَافَتُونَ بَيْنَهُمْ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ﴿١٠٤﴾

105. Nous conne pli bien ça ki banne-là pou dire, quand, parmi banne-là, dimoune ki finne suive pli bon simé pou dire : « Zotte finne reste ène zour sélement. »

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ﴿١٠٥﴾

R6 106. Et banne-là pose toi question lor banne montagnes. Dire : « Mo Seignére pou craze zotte en morceaux et pou disperse zotte couma la poussière.

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ﴿١٠٦﴾

107. « Et Li pou laisse zotte couma ène la plaine aplani et stérile,

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ﴿١٠٧﴾

108. « Cotte to pa pou trouve aukène courbe, ni hautéres ou bas fonds. »

لَّا تَرَىٰ فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ﴿١٠٨﴾

109. Ça zour-là, banne-là pou suive convocatére-là ki *droite* péna aukène travers dans li ; et banne la voix pou baissé divant Céli Ki Tout-Miséricordié, to pa pou tanne nanrien excepté ène mirmire.

يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَٰنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ﴿١٠٩﴾

110. Ça zour-là, intercession pou profite sélement dimoune ki Céli Ki Tout-Miséricordié permette et ki Li satisfait are so parole.

يَوْمَئِذٍ لَّا تَنفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَٰنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ﴿١١٠﴾

111. Li conné ça ki divant banne-là et ça ki derriére zotte et banne-là pa capave saisi ça avec *zot* connaissance.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا ﴿١١١﴾

112. Et tout banne visazes pou soumette divant Céli Ki tout lé temps Vivant, Ki existé par Li-Même et Ki souténir tout. Et dimoune ki saryé *fardeau so* pécé, li pou sans siccés.

وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ﴿١١٢﴾

113. Mais dimoune ki faire banne bon actions alors ki li croyant, li pa pou craigne kik inzistice ou kik la perte.

وَمَنْ يَّعْمَلْ مِنَ الصّٰلِحٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخٰفُ ظُلْمًا وَّلَا هَضْمًا ﴿١١٣﴾

114. Et coumme ça-même Nous finne faire ça déssanne, ène Coran en arabe *dans ène langue clair ki exprime li bien*; et Nous finne explique là-dans, dans ène banne façons, certain avertissements pou ki banne-là craigne Allāh ou bien ki ça créé souvénir *Allāh* dans zotte.

وَكَذٰلِكَ أَنْزَلْنٰهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا وَّصَرَّفْنَا فِيْهِ مِنَ الْوَعِيْدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ﴿١١٤﴾

115. Allāh Ki Véritabe lé Roi, Li Trés-Haut *dans So gloire* ! Et pa bizin to pressé pou *récitation* le Coran avant ki compléte so révélation pou toi, et dire : « Mo Seignére augmente-moi dans connaissance. »

فَتَعٰلَى اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ ۚ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْاٰنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُّقْضٰٓى إِلَيْكَ وَحْيُهٗ ۫ وَقُلْ رَّبِّ زِدْنِيْ عِلْمًا ﴿١١٥﴾

116. Et, en vérité, Nous ti faire ène pacte avec Adam avant, mais li ti oublié et Nous pa ti trouve dans li aukène volonté *pou désobéir Nous.*

وَلَقَدْ عَهِدْنَآ إِلٰٓى اٰدَمَ مِنْ قَبْلُ فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهٗ عَزْمًا ﴿١١٦﴾ ع

R 7 117. Et quand Nous ti dire banne anzes : « Soumette are Adam, » bé tout ti soumette excepté Iblis. Li ti réfizé.

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا إِلَّآ إِبْلِيْسَ ۭ أَبٰى ﴿١١٧﴾

118. Alors Nous ti dire : « O Adam ! En vérité, ça li ène ennemi pou toi et pou to madame, zamais pa laisse li faire zotte-dé sorti dépi dans zardin-là, sinon to pou malhéré ;

فَقُلْنَا يٰٓاٰدَمُ إِنَّ هٰذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقٰى ﴿١١٨﴾

119. « *Finne décidé* pou toi ki to pa pou reste sans manzé là-dans ni sans vêtements.

إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوْعَ فِيْهَا وَلَا تَعْرٰى ﴿١١٩﴾

120. «Et ni to pou reste assoiffé là-dans, ni to pou exposé are *l'ardére* soleil. »

وَأَنَّكَ لَا تَظْمَؤُا فِيْهَا وَلَا تَضْحٰى ﴿١٢٠﴾

121. Mais Satan ti mirmire banne mauvais sizestions dans li ; li ti dire : « O

فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطٰنُ قَالَ يٰٓاٰدَمُ هَلْ

Adam ! Esse-ki mo indique toi *ça* zarbe l'éternité et ène royaume ki zamais gâté ?»

أَدُلُّكَ عَلَىٰ شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلَىٰ ﴿١٢١﴾

122. Alors zotte tout lé dé ti manze là-dans, alors zot faiblesse ki dans zot natire *et ki pa apparent* ti vinne clair pou zotte. Et zotte ti commence couvert zotte avec banne feuilles zardin-là.[66] Et Adam ti désobéir so Seignére et li ti dévié are simé-là.

فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَ
طَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ الْجَنَّةِ ۚ
وَعَصَىٰ آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَىٰ ﴿١٢٢﴾

123. Ensuite, so Seignére ti soisir li, et Li ti tourne vers li avec clémence et Li ti donne *li* guidance.

ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَىٰ ﴿١٢٣﴾

124. *Allāh* ti dire : « Allé dépi-là zotte-dé ensamme *are tout banne compagnons*, zotte finne vinne ennemis ente zotte-mêmes. Et si ène guidance vinne cotte-zotte dé Mo part, alors dimoune ki pou suive Mo guidance, li pa pou égaré ni li pou malhéré.

قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ
لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۚ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّي
هُدًى ۙ فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَ
لَا يَشْقَىٰ ﴿١٢٤﴾

125. « Mais dimoune ki tourne lé dos are Mo Rappel, certainement li pou améne ène la vie dans diffikilté, et Zour Rézirection, Nous pou réssissite li avégue. »

وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ
مَعِيشَةً ضَنكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
أَعْمَىٰ ﴿١٢٥﴾

---

66. La plipart banne tradictéres finne prend tout ça dans ène façon litéral. Éna assez témoignaze dans texte-là ki pa permette ène interprétation litéral. Li clair ki pa pécé ki pé mentionné ici, pé faire référence à ène faiblesse ki pa apparent, parski pé dire ki zot 'saoāte' – zot faiblesse ti vinne clair pou zotte. Si ti question dé zot nidité physique, bé ki faire zotte pa conscient dé ça à partir zot naissance ziska ça incident en question-là ? 'Saoā' signifié ène acte ki faire gagne la honte ou soi ène tendance pou faire le mal. Quand ène dimoune, so pas commence glissé, li découvert so banne faiblesses ki caciette. Ça banne faiblessses-là zotte sycolozique et interne, zotte éna connexion avec l'esprit ék lé kére. Pa capave couvert ék caciette ça avec banne feuilles. Dans ça contexte-là, c'est pardon Allāh ki pou couvert pécé Adam et Eve. A cause ça-même, zotte ti implore pardon Allāh. En faite, 'zotte ti commence couvert zotte avec banne feuilles zardin-là', ça vé dire ki zotte ti prend réfize sous protection Allāh. Mais li clair ki le Coran montré nous ki Allāh ti enseigne Adam banne paroles la priére ki pou débarasse li are l'éffet so errére. Alors Allāh ti tourne vers li avec miséricorde et clémence.

126. Li pou dire : « Mo Seignére ! Bé ki faire To finne réssissite moi avégue, alors ki *avant* mo ti pé trouvé ?»

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِيٓ أَعْمٰى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ﴿١٢٦﴾

127. *Allāh* pou dire : « Li pou coumme ça-même. Nou banne Signes ti vinne cotte toi, et to ti néglize zotte; azordi, coumme ça même, pou oublié toi. »

قَالَ كَذٰلِكَ أَتَتْكَ اٰيٰتُنَا فَنَسِيتَهَا ۚ وَكَذٰلِكَ الْيَوْمَ تُنْسٰى ﴿١٢٧﴾

128. Et coumme ça-même Nous pou récompense dimoune ki extravagant et ki pa croire dans banne Signes so Seignére ; et certainement pinition l'Aute lé monde-là li pou pli dir et pli dirabe.

وَكَذٰلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِاٰيٰتِ رَبِّهٖ ۚ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقٰى ﴿١٢٨﴾

129. Esse-ki ça pa servi banne-là couma guidance ? Comié banne zénérations Nous ti détruire avant zotte ? *Azordi* zotte pé marce dans banne places cotte banne-là ti pé resté. En vérité, éna banne Signes dans ça, pou banne ki éna intellizence.

أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنَ الْقُرُوْنِ يَمْشُوْنَ فِيْ مَسٰكِنِهِمْ ۗ إِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّأُولِي النُّهٰى ﴿١٢٩﴾ ع

R 8 130. Et si pa ti ène parole déza prononcé par to Seignére et ène lé temps déza fixé, certainement *pinition-là* li ti pou reste collé are banne-là.

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَّأَجَلٌ مُّسَمًّى ﴿١٣٠﴾

131. Sipporte donc avec patience ça ki banne-là dire et avec louanzes to Seignére célébré *So* gloire avant ki soleil lévé et avant ki li coucé et célébré *So* gloire dans banne l'héres la nuite et dans *tout* lé dé l'extrémité li zour pou ki to gagne satisfaction.

فَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُوْلُوْنَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوْعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوْبِهَا ۚ وَمِنْ اٰنَآئِ الَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضٰى ﴿١٣١﴾

132. Et pa avoye to régard *avec l'envie* lor ça banne zouissances temporaire ki Nous finne donne certain groupes parmi banne-là ; *tout ça li* splendére la vie ça lé monde-là,

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلٰى مَا مَتَّعْنَا بِهٖٓ أَزْوَاجًا مِّنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۙ

pou ki Nous testé banne-là par ça[67]. Et provision to Seignére li meillére et li pli dirabe.

لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَ
أَبْقَىٰ ١٣٢

133. Et ordonne to pép faire la Priére et montré persévérance pou ça. Nous pa dimanne toi nourritire; Nous-Même donne toi provision. Et *bon* la fin li pou la droitire.

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا ۖ لَا
نَسْأَلُكَ رِزْقًا ۖ نَحْنُ نَرْزُقُكَ ۗ وَالْعَاقِبَةُ
لِلتَّقْوَىٰ ١٣٣

134. Et banne-là dire : « Bé ki faire li pa améne cotte nous ène Signe dé la part so Seignére ?» Esse-ki témoignaze clair, ki éna dans banne l'Écritires Avant, pa ti vinne cotte banne-là.

وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِنْ رَبِّهِ ۚ
أَوَلَمْ تَأْتِهِمْ بَيِّنَةُ مَا فِي الصُّحُفِ
الْأُولَىٰ ١٣٤

135. Et si Nous ti détruire banne-là par ène pinition avant li, certainement zotte ti pou dire : « Nou Seignére, bé ki faire To pa finne avoye nous ène Méssazer pou ki nous ti pou capave suive To banne commannements avant ki nous ti pou himilié et couvert are la honte ?»

وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِنْ قَبْلِهِ
لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا
فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَ
نَخْزَىٰ ١٣٥

136. Dire : « Sakène pé attanne ; donc attanne, zotte oussi; et certainement zotte pou conné ki sanne-là ki banne dimounes *lor* simé droite et ki sanne-là ki *bien* guidé. »

قُلْ كُلٌّ مُتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا ۖ فَسَتَعْلَمُونَ
مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ
اهْتَدَىٰ ١٣٦

67 Tout ça banne zalousies, banne compétitions malsain ki termine par banne la guéres et ki améne la misére banne dimounes et ki faire di sang coulé – tout ça li réziltat direct ou soi indirect d'ène soif fou, insensé pou accapare ricesses matériel et conforts physique. Finne prévenir banne mizilmans pou pa avoye zot régard avec l'envie lor ricesses lé zautes.

(Ti révélé avant l'Hégire)

PARTIE 17

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ١

2. Réglément zot compte finne costé pou banne dimounes ; et malgré ça, banne-là tourne lé dos avec insouciance.

اِقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِيْ غَفْلَةٍ مُّعْرِضُوْنَ ٢

3. Aukène nouveau Rappel pa vinne cotte banne-là, dé la part zot Seignére, sans ki zotte pa faire ène badinaze *are ça* alors ki zotte pé écoute ça.

مَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّنْ رَّبِّهِمْ مُّحْدَثٍ اِلَّا اسْتَمَعُوْهُ وَهُمْ يَلْعَبُوْنَ ٣

4. *Et* lé kére banne-là distrait. Et banne inzistes garde zot banne délibérations sécret — *et zotte dire* : « Esse-ki ça, li l'aute ki ène himain couma zotte-mêmes ? Esse-ki zotte pou laisse zotte alle vers *so* mazie alors ki zotte pé trouvé ?»

لَاهِيَةً قُلُوْبُهُمْ وَاَسَرُّوا النَّجْوَى الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا هَلْ هٰذَآ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ اَفَتَاْتُوْنَ السِّحْرَ وَاَنْتُمْ تُبْصِرُوْنَ ٤

5. Li ti réponne : « Mo Seignére conné ça ki pé dire dans lé ciél et lor la terre. Et Li Bien-Tandé et Li Conne-Tout. »

قٰلَ رَبِّيْ يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ٥

6. Mais, banne-là ti dire : « Banne rêves embrouillé *ça.* Pa ça oussi. Li finne invente li. Li plitôt ène poéte. Alors laisse-li amène-nous ène Signe pareil couma ti avoye banne anciens *Prophétes are banne Signes.* »

بَلْ قَالُوْٓا اَضْغَاثُ اَحْلَامٍ بَلِ افْتَرٰىهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَاْتِنَا بِاٰيَةٍ كَمَآ اُرْسِلَ الْاَوَّلُوْنَ ٦

7. Avant banne-là, aukène la ville ki Nous finne détruire, zamais pa ti croire. Alors esse-ki *ça* banne-là pou croire ?

مَآ اٰمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَا اَفَهُمْ يُؤْمِنُوْنَ ٧

8. Et Nous pa ti avoye personne avant toi *couma banne Méssazers* sauf banne zommes ki Nous ti donne révélations. Alors dimanne banne ki bien calé dans banne Rappels *Allāh,* si zotte pa conné.

وَمَآ اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ اِلَّا رِجَالًا نُّوْحِيْٓ اِلَيْهِمْ فَسْـَٔلُوْٓا اَهْلَ الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ٨

9. Et Nous pa ti donne banne-là, banne lé corps ki pa ti manze nourritire et zotte pa ti banne ki pou vive tout lé temps.

وَمَا جَعَلْنٰهُمْ جَسَدًا لَّا يَاْكُلُوْنَ
الطَّعَامَ وَمَا كَانُوْا خٰلِدِيْنَ ۝٩

10. Ensuite, Nous ti rempli, pou banne-là, *Nou* promesse-là et Nous ti sauve banne-là et banne ki Nous ti oulé et Nous ti détruire banne transgresséres.

ثُمَّ صَدَقْنٰهُمُ الْوَعْدَ فَاَنْجَيْنٰهُمْ وَمَنْ
نَّشَآءُ وَاَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِيْنَ ۝١٠

11. Et, en vérité, *astére* Nous finne faire déssanne pou zotte ène Live ; là-dans éna *tout ça ki bizin pou* zot exhortation. Esse-ki zotte pa servi *zot* l’esprit ?

لَقَدْ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكُمْ كِتٰبًا فِيْهِ ذِكْرُكُمْ ؕ
ع اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝١١

R 2 12. Et comié banne la villes Nous finne détruire, zotte ti pé commette banne inzistice ; et aprés zotte, Nous ti crée banne lé zaute péps.

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ
ظَالِمَةً وَّاَنْشَاْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا
اٰخَرِيْنَ ۝١٢

13. Et quand banne-là ti senti Nou pinition, alà ki zotte *rode* sauvé are ça.

فَلَمَّآ اَحَسُّوْا بَاْسَنَآ اِذَا هُمْ مِّنْهَا
يَرْكُضُوْنَ ۝١٣

14. « Pa sauvé, mais rétourne dans banne conforts là-dans-même ki zotte ti pé rézouir, et dans places cotte zotte ti pé resté pou ki faire zotte ranne compte. »

لَا تَرْكُضُوْا وَارْجِعُوْٓا اِلٰى مَآ اُتْرِفْتُمْ
فِيْهِ وَمَسٰكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْـَٔلُوْنَ ۝١٤

15. Banne-là ti dire : « Malhére lor nous ! En vérité, nous ti banne inzistes ! »

قَالُوْا يٰوَيْلَنَآ اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ۝١٥

16. Et zotte ti continié criyé coumme ça ziska ki Nous ti faire zotte couma ène plantation *céréale* ki finne moissonné, *et Nous ti faire* zotte vinne la sanne.

فَمَا زَالَتْ تِّلْكَ دَعْوٰىهُمْ حَتّٰى
جَعَلْنٰهُمْ حَصِيْدًا خٰمِدِيْنَ ۝١٦

17. Et Nous pa ti créé par l’amizement, lé ciél et la terre et ça ki ente ça dé-là.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَآءَ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
لٰعِبِيْنَ ۝١٧

18. Et si Nous ti désire trouve ène passe-temps, certainement Nous ti pou prend ça dépi Nous-Même, si zamais Nous ti éna pou faire *li.*

لَوْ اَرَدْنَآ اَنْ نَّتَّخِذَ لَهْوًا لَّاتَّخَذْنٰهُ
مِنْ لَّدُنَّآ ۖ اِنْ كُنَّا فٰعِلِيْنَ ۝١٨

19. Bien au contraire, Nous lance la vérité conte fausseté, et li craze so la tête et alà ki li disparaîte. Et malhére lor zotte pou ça ki zotte attribié *are Allāh.*

بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ
فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ ۚ وَلَكُمُ
الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ ١٩

20. Et pou Li, tout banne ki dans lé ciéls et lor la terre. Et banne ki dans So présence zotte pa montré l'orgueil dans So adoration ni zotte fatigué ;

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَ
مَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ
عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ٢٠

21. Banne-là glorifié *Li* la nuite, li zour, sans ki zotte discontinié.

يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ٢١

22. Esse-ki banne-là finne prend pou zotte lor la terre banne divinités ki faire *banne morts* révive ?

أَمِ اتَّخَذُوا آلِهَةً مِنَ الْأَرْضِ هُمْ
يُنْشِرُونَ ٢٢

23. Si ti éna, dans ça dé-là *lé ciél et la terre*, banne divinités en déhors Allāh, certainement tout lé dé ti pou fini dans désorde. Alors gloire à Allāh, Seignére Trône-là, *Li* bien là-haut are ça ki zotte attribié *are Li.*

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا ۚ
فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا
يَصِفُونَ ٢٣

24. Pa pou questionne Li lor ça ki Li faire mais pou questionne banne-là.

لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ٢٤

25. Esse-ki banne-là finne prend, en déhors Li, banne divinités ? Dire : « Produire zot préve. Ça *Coran-là* li ène *source* l'honnére pou banne ki avec moi et ène *source* l'honnére pou banne ki avant moi. » Mais la plipart parmi banne-là, zotte pa conne la vérité, alors zotte tourne lé dos *are ça.*

أَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً ۖ قُلْ
هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ ۖ هَٰذَا ذِكْرُ مَنْ
مَعِيَ وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِي ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ ۖ فَهُمْ مُعْرِضُونَ ٢٥

26. Et Nous pa ti avoye aukène Méssazer avant toi ki Nous pa ti donne li révélation : « Aukène pa digne d'adoration excepté Moi, alors faire Mo adoration. »

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا
نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا
فَاعْبُدُونِ ٢٦

27. Et banne-là dire : « Céli Ki Tout-Miséricordié finne prend ène garçon pou Li. » *Allāh* Li Pur. Non,

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَٰنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ ۚ
بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ ٢٧

banne-là zotte *sélement* banne servitéres honorés.

28. Banne *servitéres*-là pa causé avant ki Li causé, et zotte azir d'aprés So commannement.

لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ٢٨

29. Li conné ça ki divant banne-là et ça ki derriére banne-là, et banne-là pa faire intercession sauf pou dimoune *are ki* Allāh satisfait et banne-là zotte lor zot garde *conte pécé* par la crainte *et respect* pou Li.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَىٰ وَهُمْ مِّنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ٢٩

30. Et n'importe ki sanne-là parmi banne-là ki pou dire : « Mo ène divinité en déhors Li, » ça dimoune-là, Nous pou paye li avec l'Enfer. Coumme ça-même Nous récompense banne inzistes.

وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَٰهٌ مِّنْ دُونِهِ فَذَٰلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ٣٠

R 3 31. Esse-ki banne mécréants pa trouvé ki banne lé ciéls et la terre ti *ratqane- ène masse* fermé et ki ensuite Nous ti sépare *ça* dé-là ? Et Nous finne créé tout kit-soze vivant dépi dilo. Esse-ki banne-là pa pou améne la foi ?

أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا ۖ وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ ۖ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ٣١

32. Et Nous finne place lor la terre banne montagnes solide pou approvisionne banne-là et Nous finne trace là-dans banne simés larze pou ki banne-là *bien* guidé.

وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ٣٢

33. Et Nous finne faire lé ciél ène toit ki bien protézé ; et banne-là tourne lé dos are so banne Signes.

وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَّحْفُوظًا ۖ وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ٣٣

34. Et Li-Même Ki finne créé la nuite et li zour et soleil et la line, sakène pé flotté dans ène l'orbite *ki pou li.*

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ٣٤

35. Et Nous pa finne accorde la vie éternel à aukène himain avant toi. Donc si to mort, esse-ki banne-là pou vive *ici* éternellement ?

وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ ۖ أَفَإِنْ مِّتَّ فَهُمُ الْخَالِدُونَ ٣٥

36. Sak l'âme pou goûte la mort, et Nous pou testé zotte direment par le bien et le mal et vers Nous ki pou faire zotte rétourné.

كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ الْمَوْتِ ۚ وَ نَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَ الْخَيْرِ فِتْنَةً ۚ وَ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٣٦﴾

37. Et quand banne mécréants trouve toi, zotte nék faire plaisanterie lor toi. *Banne-là dire* : « Esse-ki li-même ça *dimoune* ki cause *mal* lor zot banne divinités-là ? » Alors ki banne-là-mêmes ki nié *tout* mention ar-Rahmân *Céli ki Tout-Miséricordié.*

وَ إِذَا رَاٰكَ الَّذِينَ كَفَرُوٓا إِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا ۚ أَهٰذَا الَّذِي يَذْكُرُ اٰلِهَتَكُمْ ۚ وَ هُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمٰنِ هُمْ كٰفِرُونَ ﴿٣٧﴾

38. L'homme finne créé avec l'impatience *dans so natire. Certainement* Mo pou montré zotte Mo banne Signes, mais pa dimanne Moi faire vite.

خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ ۚ سَأُورِيكُمْ اٰيٰتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٣٨﴾

39. Et banne-là dire : « Bé quand ça promesse-là *pou accompli* si zotte véridique ?»

وَ يَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِينَ ﴿٣٩﴾

40. Si sélement banne mécréants ti conné l'hére quand zotte pa pou capave répousse di fé-là ni dépi zot visaze, ni dépi zot lé dos et ki zotte pa pou gagne aide.

لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكُفُّونَ عَنْ وُّجُوهِهِمُ النَّارَ وَ لَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَ لَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٤٠﴾

41. Plitôt ça pou arrive banne-là ène coup sans ki zotte attanne et ça pou faire zotte abazourdi ; et zotte pa pou capave répousse li, et pa pou accorde zotte aukène répit.

بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَ لَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٤١﴾

42. Et, en vérité, ti moque banne Méssazers avant toi, mais ça ki banne-là ti pé moqué-là ti encerclé *ça* banne d'ente zotte ki ti pé moqué-là.

وَ لَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَّا كَانُوا بِهٖ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤٢﴾ ع

R 4 43. Dire : « Ki sanne-là ki capave protéze-zotte la nuite, li zour are *pinition* Céli ki Tout-Miséricordié ?» Pourtant banne-là finne tourne lé dos are mazine zot Seignére.

قُلْ مَنْ يَكْلَؤُكُمْ بِالَّيْلِ وَ النَّهَارِ مِنَ الرَّحْمٰنِ ۚ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٤٣﴾

44. Esse-ki banne-là éna banne divinités ki capave protéze zotte conte Nous ? Banne *divinités*-là pa capave aide zotte-mêmes ente zotte ; et *personne* pa pou capave prend zotte en l'amitié conte Nous.

أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ تَمْنَعُهُم مِّن دُونِنَا ۚ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنفُسِهِمْ وَلَا هُم مِّنَّا يُصْحَبُونَ ﴿٤٤﴾

45. Au contraire, Nous finne accorde banne-là et zot banne papa grand-papas impé bénéfices temporaire ziska ki la vie ti vinne longue pou zotte. Esse-ki banne-là pa trouvé ki Nous pé avance lor *zot* téritoire, Nous pé réduire li à partir so banne parties ki pli éloigné ? Esse-ki banne-là capave sorti vainkéres ?

بَلْ مَتَّعْنَا هَٰؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ ۗ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا ۚ أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٤٥﴾

46. Dire : « Mo averti zotte sélément d'aprés révélation *Allāh.* » Mais banne sourdes pa capave tanne l'appel quand averti zotte.

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُم بِالْوَحْيِ ۚ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٤٦﴾

47. Et si *même* ène souffle pinition to Seignére ti touce banne-là, certainement zotte ti pou criyé : « Malhére lor nous ! En vérité, nous ti banne inzistes. »

وَلَئِن مَّسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٤٧﴾

48. Et Zour Rézirection, Nous pou établi banne balances ziste pou ki pa faire aukène l'âme kik di tort. Et même si li poids ène la grain moutarde, Nous pou améne li *pou montré.* Et Nous Bien-Siffisant pou réglé banne comptes.

وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا ۖ وَإِن كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا ۗ وَكَفَىٰ بِنَا حَاسِبِينَ ﴿٤٨﴾

49. Et certainement Nous ti donne Moïse et Aaron le Discernement et ène la Limiére et ène Rappel pou banne dimounes droite,

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٩﴾

50. Banne ki craigne zot Seignére en secret, et ki mette zotte en garde conte l'Hére *Zizement.*

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُم مِّنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٥٠﴾

51. Et ça li ène Rappel sacré ki Nous finne faire déssanne ; alors esse-ki zotte pou nié ça ?

وَهَٰذَا ذِكْرٌ مُّبَارَكٌ أَنزَلْنَاهُ ۚ أَفَأَنتُمْ لَهُ مُنكِرُونَ ﴿٥١﴾

R 5 52. Et avant *ça*, certainement Nous ti donne Abraham so guidance et Nous ti conne li bien.

وَلَقَدْ اٰتَيْنَآ اِبْرٰهِيْمَ رُشْدَهٗ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهٖ عٰلِمِيْنَ ﴿٥٢﴾

53. Quand li ti dire so papa et so pép : « Bé ki ça banne idoles are *ça-même* ki zotte pé accorde *zot* dévotion-là ?»

اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ وَقَوْمِهٖ مَا هٰذِهِ التَّمَاثِيْلُ الَّتِيْٓ اَنْتُمْ لَهَا عٰكِفُوْنَ ﴿٥٣﴾

54. Banne-là ti réponne : « Nous finne trouve nou banne papa grand-papas adore ça *banne idoles-là.* »

قَالُوْا وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا لَهَا عٰبِدِيْنَ ﴿٥٤﴾

55. Li ti dire : « En vérité, zotte-mêmes et zot banne papa grand-papas *zotte* finne dans ène errére ki évident. »

قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ اَنْتُمْ وَاٰبَآؤُكُمْ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٥٥﴾

56. Banne-là ti dire : « Esse-ki to finne vinne cotte nous avec la vérité, ou bien to *ène* dans banne ki faire plaisanterie ? »

قَالُوْٓا اَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ اَمْ اَنْتَ مِنَ اللّٰعِبِيْنَ ﴿٥٦﴾

57. Li ti dire : « Mais zot Seignére, Li Seignére banne lé ciéls et la terre. Li-Même Ki finne créé *tout* ça ; et mo *ène* dans banne ki donne témoignaze lor là.

قَالَ بَلْ رَّبُّكُمْ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ الَّذِيْ فَطَرَهُنَّ ۖ وَاَنَا عَلٰى ذٰلِكُمْ مِّنَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿٥٧﴾

58. « Et par Allāh, certainement mo pou faire plans conte zot banne idoles quand zotte pou tourne zot lé dos zotte pou allé. »

وَتَاللّٰهِ لَاَكِيْدَنَّ اَصْنَامَكُمْ بَعْدَ اَنْ تُوَلُّوْا مُدْبِرِيْنَ ﴿٥٨﴾

59. Donc li ti casse zotte en morceaux excepté zot principal-là pou ki banne-là capave tourne vers li *pou zot l'enquête.*

فَجَعَلَهُمْ جُذٰذًا اِلَّا كَبِيْرًا لَّهُمْ لَعَلَّهُمْ اِلَيْهِ يَرْجِعُوْنَ ﴿٥٩﴾

60. Banne-là ti dire : « Ki sanne-là ki finne faire ça are nou banne divinités ? Sirement, li *ène* dans banne inzistes. »

قَالُوْا مَنْ فَعَلَ هٰذَا بِاٰلِهَتِنَآ اِنَّهٗ لَمِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٦٠﴾

61. Banne-là ti dire : « Nous finne tanne ène zéne homme ti pé cause *mal* lor banne *divinités*-là. Li appelle Abraham. »

قَالُوْا سَمِعْنَا فَتًى يَّذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهٗٓ اِبْرٰهِيْمُ ﴿٦١﴾

62. Banne-là ti dire : « Alors améne-li divant li zié banne dimounes pou ki banne-là capave témoigné. »

قَالُوْا فَاْتُوْا بِهٖ عَلٰٓى اَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُوْنَ ﴿٦٢﴾

63. Banne-là ti dire : « Esse-ki toi *ça* ô Abraham ki finne faire ça are nou banne divinités ?»

قَالُوٓا ءَأَنتَ فَعَلْتَ هَٰذَا بِـَٔالِهَتِنَا يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ ﴿٦٣﴾

64. Li ti dire : « Attention ! Ène kikène finne faire ça. Alà grand *suspect*-là. Donc dimanne banne *idoles*-là si *toutefois* zotte capave causé. »[68]

قَالَ بَلْ فَعَلَهُۥ كَبِيرُهُمْ هَٰذَا فَسْـَٔلُوهُمْ إِن كَانُوا يَنطِقُونَ ﴿٦٤﴾

65. Alors, banne *idolâtes*-là ti rétourne vers zot banne semblabes et zotte ti dire : « Certainement, zotte-mêmes zotte banne inzistes. »

فَرَجَعُوٓا إِلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ فَقَالُوٓا إِنَّكُمْ أَنتُمُ الظَّٰلِمُونَ ﴿٦٥﴾

66. Et banne-là ti oblizé baisse zot la tête *avec la honte et zotte ti dire Abraham* : « Certainement to conné ki banne-là pa causé. »

ثُمَّ نُكِسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَٰٓؤُلَآءِ يَنطِقُونَ ﴿٦٦﴾

67. Li ti dire : « Esse-ki zotte pou adore dans place Allāh ça ki dans aukène façon pa pou profite zotte ni pou faire zotte di tort ?

قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكُمْ شَيْـًٔا وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٧﴾

68. « Faire honté pou zotte et pou ça ki zotte adoré dans place Allāh ! Esse-ki zotte pa raisonné ? »

أُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾

69. Banne-là ti dire : « Brîle li et aide zot banne divinités, si zotte oulé faire kit-soze *pou zot divinités.* »

قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوٓا ءَالِهَتَكُمْ إِن كُنتُمْ فَٰعِلِينَ ﴿٦٩﴾

---

68. Éna banne tradictéres ki évite donne ène tradiction literal ça verset-là ; zotte pére ki ça capave montré ki Abraham ti cause menti. Banne idolâtes-là bien conné ki ène idole, grand couma li grand, pa capave casse ène l'aute idole en morceaux et ki Abraham-même ki finne faire ça, et ki li pé taquinne zotte pou montré alà couma zot croyance li bête. En faite, ça parole-là pa finne dire pou détourne banne dimounes dé la vérité. Li ène style puissant pou présente arguiment-là dans ène façon convaincant. Et personne pa ti akize li dé mensonze pou ça. Zotte finne réalize l'érrére zot croyance (lire versets 65 à 68). Et nous pa bizin oublié ki Abraham ti déza annoncé, en public, so l'intention pou casse banne idoles-là en morceaux (lire verset 58).

70. Nous ti dire : « O di fé ! Réfroidi-toi et vinne ène *source* la paix pou Abraham. »

قُلْنَا يٰنَارُ كُوْنِيْ بَرْدًا وَّ سَلٰمًا عَلٰۤى اِبْرٰهِيْمَ ﴿۷۰﴾

71. Et banne-là ti oulé employe ène ruse conte li *pou faire li di tort,* mais Nous ti faire *ki* banne-là *ki* pli grand perdants.

وَ اَرَادُوْا بِهٖ كَيْدًا فَجَعَلْنٰهُمُ الْاَخْسَرِيْنَ ﴿۷۱﴾

72. Et Nous ti sauve li et Lot *et ti améne zotte* vers la terre ki Nous ti béni pou banne péps.

وَ نَجَّيْنٰهُ وَ لُوْطًا اِلَى الْاَرْضِ الَّتِيْ بٰرَكْنَا فِيْهَا لِلْعٰلَمِيْنَ ﴿۷۲﴾

73. Et Nous ti donne li Isaac et Jacob couma *so* ti zenfant, et Nous ti faire *zotte* tout vinne banne dimounes ziste.

وَ وَهَبْنَا لَهٗۤ اِسْحٰقَ ؕ وَ يَعْقُوْبَ نَافِلَةً ؕ وَ كُلًّا جَعَلْنَا صٰلِحِيْنَ ﴿۷۳﴾

74. Et Nous ti faire-zotte banne dirizants ki guide *banne dimounes* d'aprés Nou commannement et Nous ti donne-zotte révélation pou faire banne bon travails, pou observe la Priére et pou paye Zakāte. Et banne-là ti pé adore Nous *Tout-Sél.*

وَ جَعَلْنٰهُمْ اَئِمَّةً يَّهْدُوْنَ بِاَمْرِنَا وَ اَوْحَيْنَاۤ اِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرٰتِ وَ اِقَامَ الصَّلٰوةِ وَ اِيْتَآءَ الزَّكٰوةِ ۚ وَ كَانُوْا لَنَا عٰبِدِيْنَ ﴿۷۴﴾

75. Et Nous ti donne Lot sazesse et connaissance et Nous ti delivré li are la ville ki ti pé commette banne vices. En vérité, banne-là ti ène pép méssant *et* rébelle.

وَ لُوْطًا اٰتَيْنٰهُ حُكْمًا وَّ عِلْمًا وَّ نَجَّيْنٰهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِيْ كَانَتْ تَّعْمَلُ الْخَبٰٓئِثَ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمَ سَوْءٍ فٰسِقِيْنَ ﴿۷۵﴾

76. Et Nous ti admette li dans Nou miséricorde. En vérité, li ti *ène* dans banne dimounes ziste.

وَ اَدْخَلْنٰهُ فِيْ رَحْمَتِنَا ؕ اِنَّهٗ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿۷۶﴾ ع

R 6 77. Et *rappelle* Noé quand li ti sipplié *Nous* avant ça, et Nous ti écoute so la priére et Nous ti sauve li et so famille are grand détresse-là.

وَ نُوْحًا اِذْ نَادٰى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ فَنَجَّيْنٰهُ وَ اَهْلَهٗ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيْمِ ﴿۷۷﴾

78. Et Nous ti aide li conte pép ki ti prend Nou banne Signes pou mensonzes. En vérité, banne-là ti ène pép méssant. Donc Nous ti noye zotte tout.

وَ نَصَرْنٰهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمَ سَوْءٍ فَاَغْرَقْنٰهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۷۸﴾

79. Et *rappelle* David et Salomon quand zotte ti donne zot zizement lor zaffaire ène plantation quand banne moutons banne dimounes ti alle brouté là-bas la nuite et Nous ti témoin zot zizement.

وَ دَاوٗدَ وَ سُلَيۡمٰنَ اِذۡ يَحۡكُمٰنِ فِي
الۡحَرۡثِ اِذۡ نَفَشَتۡ فِيۡهِ غَنَمُ الۡقَوۡمِ ۚ
وَكُنَّا لِحُكۡمِهِمۡ شٰهِدِيۡنَ ﴿۷۹﴾

80. Et Nous ti faire Salomon comprend ça *zaffaire-là* et Nous ti donne tout lé dé sazesse et connaissance. Et Nous ti soumette banne montagnes, et banne zoiseaux pou célébré avec David banne louanzes *Allāh.* Et Nous-Même Nous en action *pou tout ça.*

فَفَهَّمۡنٰهَا سُلَيۡمٰنَ ۚ وَ كُلًّا اٰتَيۡنَا
حُكۡمًا وَّ عِلۡمًا ۫ وَّ سَخَّرۡنَا مَعَ دَاوٗدَ
الۡجِبَالَ يُسَبِّحۡنَ وَ الطَّيۡرَ ؕ وَ كُنَّا
فٰعِلِيۡنَ ﴿۸۰﴾

81. Et Nous ti enseigne li pou faire pou-zotte banne vêtements avec mailles métallique pou ki ça protéze zotte conte la violence ente zotte *dans la guére.* Alors esse-ki zotte pou montré réconnaissance ?

وَ عَلَّمۡنٰهُ صَنۡعَةَ لَبُوۡسٍ لَّكُمۡ
لِتُحۡصِنَكُمۡ مِّنۡۢ بَاۡسِكُمۡ ۚ فَهَلۡ اَنۡتُمۡ
شٰكِرُوۡنَ ﴿۸۱﴾

82. Et *Nous ti soumette* pou Salomon di vent violent ki, avec so l'orde, ti soufflé vers la terre ki Nous ti béni. Et Nous conne bien tout kit-soze.

وَلِسُلَيۡمٰنَ الرِّيۡحَ عَاصِفَةً تَجۡرِيۡ
بِاَمۡرِهٖۤ اِلَى الۡاَرۡضِ الَّتِيۡ بٰرَكۡنَا فِيۡهَا ؕ
وَكُنَّا بِكُلِّ شَيۡءٍ عٰلِمِيۡنَ ﴿۸۲﴾

83. Et *Nous ti soumette pou li* banne plonzéres ki ti plonzé *dans dilo profond* pou li et ki ti pé faire banne lé zaute travails oussi. Et Nous-Même Ki ti pé protéze banne-là.

وَمِنَ الشَّيٰطِيۡنِ مَنۡ يَّغُوۡصُوۡنَ لَهٗ وَ
يَعۡمَلُوۡنَ عَمَلًا دُوۡنَ ذٰلِكَ ۚ وَكُنَّا لَهُمۡ
حٰفِظِيۡنَ ﴿۸۳﴾

84. Et *rappelle* Job quand li ti implore so Seignére, *li ti dire* : « Malhére finne gagne moi, et Toi, To Pli-Miséricordié Ki tout banne ki montré miséricorde. »

وَاَيُّوۡبَ اِذۡ نَادٰى رَبَّهٗۤ اَنِّيۡ مَسَّنِيَ
الضُّرُّ وَاَنۡتَ اَرۡحَمُ الرّٰحِمِيۡنَ ﴿۸۴﴾

85. Alors Nous ti accepté so la priére, Nous ti enléve affliction ki li ti éna et Nous ti donne li so famille et avec zotte, autant encore, couma ène miséricorde dé Nou part, et couma ène rappel pou banne adoratéres.

فَاسۡتَجَبۡنَا لَهٗ فَكَشَفۡنَا مَا بِهٖ مِنۡ
ضُرٍّ وَّاٰتَيۡنٰهُ اَهۡلَهٗ وَمِثۡلَهُمۡ مَّعَهُمۡ
رَحۡمَةً مِّنۡ عِنۡدِنَا وَذِكۡرٰى لِلۡعٰبِدِيۡنَ ﴿۸۵﴾

86. Et *rappelle* Ismaël et Idris et Dhoul-Kifle, zotte tout ti *compté* dans banne ki persévéré.

وَ اِسْمٰعِيْلَ وَ اِدْرِيْسَ وَ ذَا الْكِفْلِ ؕ كُلٌّ مِّنَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿٨٦﴾

87. Et Nous ti admette banne-là dans Nou miséricorde. En vérité, zotte ti *compté* dans banne dimounes ziste.

وَاَدْخَلْنٰهُمْ فِيْ رَحْمَتِنَا ؕ اِنَّهُمْ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٨٧﴾

88. Et *rappelle* Dhoul-Nōūn, quand li ti allé en colére et li ti croire ki Nous pa pou sévére are li. Alors, dépi banne profondéres l'obskirité, li ti crié : « Aukène pa digne d'adoration excepté Toi. *Toi* To Pur ! Certainement mo finne *ène* dans banne inzistes. »

وَذَا النُّوْنِ اِذْ ذَّهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ اَنْ لَّنْ نَّقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادٰى فِي الظُّلُمٰتِ اَنْ لَّاۤ اِلٰهَ اِلَّاۤ اَنْتَ سُبْحٰنَكَ ۖ اِنِّيْ كُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٨٨﴾

89. Alors, Nous ti accepté so la priére et Nous ti sauve li are *so* détresse-là. Et coumme ça-même Nous délivré banne croyants.

فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ ۙ وَ نَجَّيْنٰهُ مِنَ الْغَمِّ ؕ وَ كَذٰلِكَ نُـْۨجِي الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٨٩﴾

90. Et *rappelle* Zacharie quand li ti implore so Seignére, *li ti dire* : « Mo Seignére ! Pa laisse moi tout sél *sans zenfant*, et To Meillére Ki tout banne héritiers. »

وَزَكَرِيَّاۤ اِذْ نَادٰى رَبَّهٗ رَبِّ لَا تَذَرْنِيْ فَرْدًا وَّ اَنْتَ خَيْرُ الْوٰرِثِيْنَ ﴿٩٠﴾

91. Alors Nous ti accepté so la priére et Nous ti accorde li Jean-Baptiste, et Nous ti guéri so madame pou li. En vérité, banne-là *zotte tout* ti pé pressé sakène pli vite ki l'aute dans faire banne bon actions et banne-là ti pé invoque Nous avec l'espoir et la crainte et zotte ti himble divant Nous.

فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ ۫ وَ وَهَبْنَا لَهٗ يَحْيٰى وَ اَصْلَحْنَا لَهٗ زَوْجَهٗ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا يُسٰرِعُوْنَ فِي الْخَيْرٰتِ وَ يَدْعُوْنَنَا رَغَبًا وَّ رَهَبًا ؕ وَ كَانُوْا لَنَا خٰشِعِيْنَ ﴿٩١﴾

92. Et *rappelle* ça *madame* ki ti sirveille so chasteté. Alors Nous ti soufflé dans li are Nou parole et Nous ti faire li ék so garcon ène Signe pou banne péps.

وَ الَّتِيْۤ اَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيْهَا مِنْ رُّوْحِنَا وَ جَعَلْنٰهَا وَ ابْنَهَاۤ اٰيَةً لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿٩٢﴾

93. En vérité, ça zot comminauté-là, *li* ène sél comminauté ; et Moi, Mo zot Seignére; donc adore-Moi.

اِنَّ هٰذِهٖۤ اُمَّتُكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً ۖ وَّ اَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْنِ ﴿٩٣﴾

94. Mais *aprés ça,* banne-là ti divise zotte ente zotte dans zot zaffaire, et zotte tout pou rétourne vers Nous.

وَتَقَطَّعُوْٓا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ ؕ كُلٌّ
اِلَيْنَا رٰجِعُوْنَ ﴿٩٤﴾

R7 95. Alors dimoune ki faire banne bon travails et ki croyant, so zeffort pa pou reste sans ki ça pa apprécié et certainement Nous pou enrézistré ça.

فَمَنْ يَّعْمَلْ مِنَ الصّٰلِحٰتِ وَهُوَ
مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهٖ ۚ وَاِنَّا
لَهٗ كٰتِبُوْنَ ﴿٩٥﴾

96. Et li ène la loi ki pa sanzé pou tout la ville ki Nous finne détruire, ki banne *habitants*-là pa pou révini.

وَحَرٰمٌ عَلٰى قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَآ اَنَّهُمْ
لَا يَرْجِعُوْنَ ﴿٩٦﴾

97. *Li pou coumme ça* même quand pou largue Gog et Magog, et quand zotte pou précipite zotte dépi tout banne hautéres,

حَتّٰٓى اِذَا فُتِحَتْ يَاْجُوْجُ وَمَاْجُوْجُ وَ
هُمْ مِّنْ كُلِّ حَدَبٍ يَّنْسِلُوْنَ ﴿٩٧﴾

98. Et vrai promesse-là pé costé, et alors li zié banne ki pa croire pou guetté fixé-même, *et zotte pou dire* : « Malhére lor nous ! Certainement nous finne montré l'insouciance pou ça; pire encore, nous ti banne inzistes ! »

وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَاِذَا هِيَ
شَاخِصَةٌ اَبْصَارُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ
يٰوَيْلَنَا قَدْ كُنَّا فِيْ غَفْلَةٍ مِّنْ هٰذَا
بَلْ كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿٩٨﴾

99. « En vérité, zotte et ça ki zotte adoré en déhors Allāh pou combistibe l'Enfer. Zotte pou déssanne là-dans ?»

اِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ
حَصَبُ جَهَنَّمَ ؕ اَنْتُمْ لَهَا
وٰرِدُوْنَ ﴿٩٩﴾

100. Si ça banne-là ti banne divinités, banne-là pa ti pou déssanne là-dans ; et tout pou reste longtemps là-dans.

لَوْ كَانَ هٰٓؤُلَآءِ اٰلِهَةً مَّا وَرَدُوْهَا ؕ
وَكُلٌّ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿١٠٠﴾

101. Là-dans, banne zémissements pou banne-là *zot sort* ; et là-dans, zotte pa pou tanne nanrien *à parte ça.*

لَهُمْ فِيْهَا زَفِيْرٌ وَّهُمْ فِيْهَا لَا
يَسْمَعُوْنَ ﴿١٠١﴾

102. En vérité, banne pou ki l'orde banne bon kit-sozes dé Nou part finne fini donné, *Nous* pou améne ça banne-là loin are ça *l'Enfer-là.*

اِنَّ الَّذِيْنَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِّنَّا
الْحُسْنٰٓى ۙ اُولٰٓئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُوْنَ ﴿١٠٢﴾

103. Banne-là pa pou tanne même so pli tipti son et zotte pou reste tout lé temps dans ça ki zot l'âme désiré.

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا ۚ وَهُمْ فِي مَا
اشْتَهَتْ أَنْفُسُهُمْ خٰلِدُونَ ﴿١٠٣﴾

104. Grand Terrére-là pa pou mette banne-là dans la peine, et banne anzes pou zoènne zotte, *et pou dire zotte* : « Ça li zot zour ki ti promette zotte. »

لَا يَحْزُنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَ
تَتَلَقّٰهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ ۚ هٰذَا يَوْمُكُمُ
الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿١٠٤﴾

105. Zour cotte Nous pou enroule banne lé ciéls couma enroule banne rouleaux ki finne écrire *par ène scribe.* Couma Nous ti commence prémier création, Nous pou répéte li, ène promesse ki engaze Nous ; certainement Nous pou accomplir *ça.*

يَوْمَ نَطْوِي السَّمَآءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ
لِلْكُتُبِ ۚ كَمَا بَدَأْنَآ أَوَّلَ خَلْقٍ نُّعِيدُهُ ۚ
وَعْدًا عَلَيْنَا ۚ إِنَّا كُنَّا فٰعِلِينَ ﴿١٠٥﴾

106. Et, en vérité, Nous ti écrire dans Psaumes *dé David*, aprés exhortation-là, ki Mo banne servitéres-ziste pou hérite la terre-là.

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ
الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ
الصّٰلِحُونَ ﴿١٠٦﴾

107. En vérité, là-dans, éna ène Méssaze *important* pou banne ki faire adoration *Allāh.*

إِنَّ فِي هٰذَا لَبَلٰغًا لِّقَوْمٍ عٰبِدِينَ ﴿١٠٧﴾

108. Et, Nous pa finne avoye toi mais couma ène miséricorde pou tout banne péps.

وَمَآ أَرْسَلْنٰكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعٰلَمِينَ ﴿١٠٨﴾

109. Dire : « En vérité, finne révéle moi ki zot BonDié-Même *Ki* Ène Sél BonDié. Esse-ki zotte pou soumette ?»

قُلْ إِنَّمَا يُوحٰٓى إِلَيَّ أَنَّمَآ إِلٰهُكُمْ إِلٰهٌ
وَّاحِدٌ ۚ فَهَلْ أَنْتُمْ مُّسْلِمُونَ ﴿١٠٩﴾

110. Mais, si banne-là tourne lé dos, dire *zotte* : « Mo finne faire zotte-tout l'annonce pareil pareil, et mo pa conné si ça ki finne promette zotte-là li proce ou soi li éloigné.

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ اٰذَنْتُكُمْ عَلٰى سَوَآءٍ ۖ
وَإِنْ أَدْرِيٓ أَقَرِيبٌ أَمْ بَعِيدٌ مَّا
تُوعَدُونَ ﴿١١٠﴾

111. « En vérité, Li conné parole ki *zotte* cause fort et Li conné ça ki zotte caciette.

إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ
مَا تَكْتُمُونَ ﴿١١١﴾

112. « Et mo pa conné; li possibe ça li pou ène l'épréve pou zotte, et *li* sélement ène zouissance pou ène lé temps. »

وَإِنْ أَدْرِي لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١١٢﴾

113. Et li ti dire : « Mo Seignére ! Zize avec la vérité. Et nou Seignére Li Tout-Miséricordié, are Li-Même ki *nous* bizin dimanne aide conte ça ki zotte pé affirmé-là. »

قَٰلَ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ ۗ وَرَبُّنَا الرَّحْمَٰنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١١٣﴾

(Ti révélé aprés l'Hégire)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمْ ۚ اِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيْمٌ ﴿٢﴾

2. O banne dimounes ! Craigne zot Seignére. En vérité, violent sécousse l'Hére désigné-là li ène soze terribe,

يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّآ اَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكٰرٰى وَمَا هُمْ بِسُكٰرٰى وَلٰكِنَّ عَذَابَ اللّٰهِ شَدِيْدٌ ﴿٣﴾

3. Zour ki zotte pou trouve ça, tout mama ki pé allaité pou oublié ça ki li pé allaité et tout madame enceinte pou rézette so fardeau, et to pou trouve banne dimounes *couma dire* sou alors ki zotte pa sou, mais pinition Allāh pou certainement dir.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطٰنٍ مَّرِيْدٍ ﴿٤﴾

4. Et parmi banne dimounes, éna ki, sans aukène connaissance, zotte diskite lor Allāh et ki suive tout satan rébelle,

كُتِبَ عَلَيْهِ اَنَّهٗ مَنْ تَوَلَّاهُ فَاَنَّهٗ يُضِلُّهٗ وَيَهْدِيْهِ اِلٰى عَذَابِ السَّعِيْرِ ﴿٥﴾

5. Lor ki, finne éna décision ki dimoune ki faire camarade are li, li pou égare li et li pou conduire li vers pinition la Fournaise *l'Enfer.*

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ فِيْ رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَاِنَّا خَلَقْنٰكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَّغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ ۗ وَنُقِرُّ فِي الْاَرْحَامِ مَا نَشَآءُ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوْٓا اَشُدَّكُمْ ۚ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّتَوَفّٰى وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّرَدُّ اِلٰٓى اَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْۢ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْـًٔا ۗ وَتَرَى الْاَرْضَ هَامِدَةً فَاِذَآ اَنْزَلْنَا

6. O banne dimounes ! Si zotte dans doute concernant la Rézirection: *alors réfléci lor ça fait-là ki*, en vérité, Nous finne créé zotte dépi la poussiére, ensuite d'ène goutte sperme, ensuite d'ène *tipti* caillot ki éna tendance pou forme ène lien, ensuite d'ène boule la sair, en partie formé, en partie pa formé pou ki Nous explique zotte clairement *sécret la création.* Et Nous faire reste dans l'itérus ça ki Nous oulé pendant ène lé temps fixé ; ensuite Nous faire zotte sorti dans forme ène ti baba pou ki ensuite zotte arrive zot *l'âze* matirité. Et parmi zotte, éna ki gagne la mort, et éna parmi zotte ki trouve li-même arrive ène l'âze sénile cotte li pa conne nanrien aprés *ki li ti éna* connaissance. Et to trouve la terre *finne vinne sec* sans la vie,

mais quand Nous faire dilo déssanne lor là, li rémié et li gonflé et li faire poussé toute sorte zoli paires *dé vézétations.*

عَلَيْهَا الْمَآءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَ
أَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ﴿٦﴾

7. Ça, li parski Allāh Li la Vérité et ki Li rédonne la vie banne morts ; et ki Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé ;

ذٰلِكَ بِأَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِ
الْمَوْتٰى وَأَنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧﴾

8. Et parski l'Hére-là *certainement* pou vini ; péna aukène doute là-dans et parski Allāh pou réssissite banne ki dans tombe.

وَأَنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا وَ
أَنَّ اللّٰهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ ﴿٨﴾

9. Et parmi banne dimounes, éna ki, sans aukène connaissance, diskite lor Allāh, sans aukène guidance, sans aukène Live ki donne la limiére,

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّجَادِلُ فِي اللّٰهِ
بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّلَا هُدًى وَّلَا كِتٰبٍ
مُّنِيرٍ ﴿٩﴾

10. Li tourne lor so côté *avec l'orgueil* pou ki li améne dans l'égarement *banne dimounes* dépi dans simé Allāh. Pou li, éna la honte dans ça lé monde-là ; et Zour Rézirection, Nous pou faire li goûte pinition la Fournaise *l'Enfer.*

ثَانِيَ عِطْفِهِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ
اللّٰهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَّ
نُذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَذَابَ
الْحَرِيقِ ﴿١٠﴾

11. Ça, li à cause ça ki to dé la mains finne avoye divant et certainement Allāh pa inziste pou *So* banne servitéres.

ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدٰكَ وَأَنَّ اللّٰهَ
لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿١١﴾ ع

R 2 12. Et parmi banne dimounes, éna ki adore Allāh dans ène façon marzinal *cotte facilement li capave perdi la foi* ; si ène bon kit-soze arrive li, li satisfait are ça, et si li éna pou passe par kik l'épréve, li détourne li *dépi Allāh.* Li faire la perte *dans* ça monde-là et *dans* l'Aute. Ça li ène la perte ki bien clair.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّعْبُدُ اللّٰهَ عَلٰى
حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرُ اطْمَأَنَّ
بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةُ انْقَلَبَ
عَلٰى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةَ
ذٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١٢﴾

13. Li invoque en déhors Allāh ça ki ni capave faire li di tort, ni profite li. Ça, li l'égarement extrême.

يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا
لَا يَنْفَعُهُ ذٰلِكَ هُوَ الضَّلٰلُ الْبَعِيدُ ﴿١٣﴾

14. Li invoque ça ki so di tort li pli prés ki so bénéfice. En vérité, li bien mauvais, protectére-là ! Et li bien mauvais, associé-là !

يَدْعُوْا لَمَنْ ضَرُّهٗٓ اَقْرَبُ مِنْ نَّفْعِهٖ ؕ
لَبِئْسَ الْمَوْلٰى وَ لَبِئْسَ الْعَشِيْرُ ﴿١٤﴾

15. En vérité, Allāh pou faire banne ki croire et ki faire banne bon travails, rente dans banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. En vérité, Allāh faire ça ki Li oulé.

اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ
عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا
يُرِيْدُ ﴿١٥﴾

16. Dimounes ki pensé ki Allāh zamais pa pou oulé aide li *le Prophéte* dans ça lé monde-là et dans l'Aute, laisse li, *si li capave*, trouve ène simé ziska lé ciél et laisse li coupe *l'aide Allāh*. Ensuite, laisse li guetté si so ruse capave enléve ça ki pé faire *li* arazé là !

مَنْ كَانَ يَظُنُّ اَنْ لَّنْ يَّنْصُرَهُ اللّٰهُ
فِي الدُّنْيَا وَ الْاٰخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ
بِسَبَبٍ اِلَى السَّمَآءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ
هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهٗ مَا يَغِيْظُ ﴿١٦﴾

17. Et coumme ça-même Nous finne faire déssanne ça *Coran-là* couma banne Signes clair. Et, en vérité, Allāh guide dimoune ki Li oulé.

وَ كَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ ۙ وَّ
اَنَّ اللّٰهَ يَهْدِيْ مَنْ يُّرِيْدُ ﴿١٧﴾

18. En vérité, banne croyants et banne Zuifs et banne Sabéens et banne Chrétiens et banne Mazes et banne associatéres, en vérité, Allāh pou zize ente banne-là Zour Rézirection. En vérité, Allāh Li Témoin lor tout kit-soze.

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ الَّذِيْنَ هَادُوْا
وَ الصّٰبِئِيْنَ وَ النَّصٰرٰى وَ الْمَجُوْسَ
وَ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْٓا ۖ اِنَّ اللّٰهَ يَفْصِلُ
بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿١٨﴾

19. Esse-ki to pa trouvé ki are Allāh-Même, pé soumette tout banne ki dans banne lé ciéls et tout banne ki lor la terre, et soleil, et la line, et banne zétoiles, et banne montagnes, et banne zarbes, et banne zanimaux, et boucoup banne dimounes ? Mais éna boucoup ki mérite pinition. Et dimoune ki Allāh himilié li, péna personne ki pou donne li l'honnére. En vérité, Allāh faire ça ki Li oulé.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَسْجُدُ لَهٗ مَنْ فِي
السَّمٰوٰتِ وَ مَنْ فِي الْاَرْضِ وَ الشَّمْسُ وَ
الْقَمَرُ وَ النُّجُوْمُ وَ الْجِبَالُ وَ الشَّجَرُ
وَ الدَّوَآبُّ وَ كَثِيْرٌ مِّنَ النَّاسِ ؕ وَ
كَثِيْرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ ؕ وَ مَنْ
يُّهِنِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ مُّكْرِمٍ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ ﴿١٩﴾ السجدة

20. Alà dé *groupes* ki pé dispité lor zot Seignére. Concernant banne ki pa croire, pou taille banne vêtements dépi di Fé pou zotte; pou déverse dilo bouillante lor zot la tête,

هَٰذَانِ خَصْمَانِ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ ز
فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ
مِّن نَّارٍ ۚ يُصَبُّ مِن فَوْقِ رُءُوسِهِمُ
الْحَمِيمُ ﴿٢٠﴾

21. Avec ça, ça ki dans zot vente pou fonde et *zot* la peau *oussi.*

يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ﴿٢١﴾

22. Et pou banne-là, pou éna banne marteaux férraille ;

وَلَهُم مَّقَامِعُ مِنْ حَدِيدٍ ﴿٢٢﴾

23. Sak fois ki banne-là pou rode sorti dépi là-dans à cause *zot* détresse, pou rétourne zotte là-dans *et pou dire zotte* : « Goûte pinition la Fournaise *l'Enfer.* »

كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ
غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا ۚ وَذُوقُوا عَذَابَ
الْحَرِيقِ ﴿٢٣﴾

R 3 24. En vérité, Allāh pou faire banne ki croire et ki faire banne bon actions, rente dans banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Pou orne zotte, là-dans, are banne bracelets en l'or et *are* perles et zot vêtements, là-dans, pou la soie.

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَ
عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ
أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا ۚ وَ
لِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٢٤﴾

25. Et banne-là pou guidé vers parole pur *sélement* et zotte pou guidé vers simé ça *Allāh* Ki Digne dé louanze.

وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ
وَهُدُوا إِلَىٰ صِرَاطِ الْحَمِيدِ ﴿٢٥﴾

26. En vérité, banne ki pa croire et ki empêce *banne dimounes* suive simé Allāh et *ki empêce zotte* alle la Mosquée Sacré ki Nous finne établi également pou tout dimounes ki zotte pé reste là-bas, ou ki-zotte visitéres dépi désert; et dimoune ki inzistement rode créé déviation là-dans, Nous pou faire li goûte ène pinition ki donne boucoup doulére.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَن
سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ
فِيهِ وَالْبَادِ ۚ وَمَن يُرِدْ فِيهِ بِإِلْحَادٍ
بِظُلْمٍ نُّذِقْهُ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٦﴾

R 4 27. Et *rappelle* quand Nous ti désigne pou Abraham l'emplacement la Caze *Sacré et Nous ti dire* : « Pa associé nanrien are Moi et garde Mo la Caze

وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ
الْبَيْتِ أَن لَّا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَ

propе pou banne ki faire *so* lé tours et pou banne ki diboute et pou banne ki incliné, *et* ki faire prosternation *dans la Priére.*

طَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّآئِفِيْنَ وَالْقَآئِمِيْنَ وَالرُّكَّعِ السُّجُوْدِ ٢٧

28. « Et annonce le Pélerinaze à banne dimounes. Banne-là pou vinne cotte toi *éna* à pied et *éna* lor tout montires ki pou maigue *à cause fatigue longue voyaze*, et *zotte pou vini* par tout banne simés ki éloigné *et* encaissé,

وَاَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَاْتُوْكَ رِجَالًا وَّعَلٰى كُلِّ ضَامِرٍ يَّاْتِيْنَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيْقٍ ٢٨

29. Pou ki zotte capave témoigne zot banne *prope* l'avantazes et *pou ki* zotte prononce nom Allāh, pendant banne zours fixé, lor zanimaux dans banne bétails ki Li finne fourni zotte. Alors manzé là-dans et nourri banne ki dans détresse, *et* banne ki dans nécéssité.

لِّيَشْهَدُوْا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ فِيْٓ اَيَّامٍ مَّعْلُوْمٰتٍ عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ مِّنْۢ بَهِيْمَةِ الْاَنْعَامِ ۚ فَكُلُوْا مِنْهَا وَاَطْعِمُوا الْبَآئِسَ الْفَقِيْرَ ٢٩

30. « Ensuite banne-là bizin okipe zot hygiéne personnel, et zotte bizin accompli zot voeux et zotte bizin faire lé tour ça la Caze ki bien Ancien-là. »

ثُمَّ لْيَقْضُوْا تَفَثَهُمْ وَلْيُوْفُوْا نُذُوْرَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوْا بِالْبَيْتِ الْعَتِيْقِ ٣٠

31. Coumme ça-même *Nous ti donne l'orde pou faire.* Et dimoune ki honore banne sozes sacré Allāh, li pou bon pou li d'aprés so Seignére. Et banne bétails permette pou zotte sauf ça ki finne annonce zotte. Donc reste éloigné are impureté banne idoles et évite tout parole fausse,

ذٰلِكَ ۗ وَمَنْ يُّعَظِّمْ حُرُمٰتِ اللّٰهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَّهٗ عِنْدَ رَبِّهٖ ۗ وَاُحِلَّتْ لَكُمُ الْاَنْعَامُ اِلَّا مَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْاَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوْا قَوْلَ الزُّوْرِ ٣١

32. *Et reste* tout lé temps incliné vers Allāh, sans donne Li aukène associé. Et dimoune ki associé n'importe quoi are Allāh, li tombe couma dire dépi ène hautére et banne zoiseaux souk li ou soi di vent prend li allé dans ène l'endroit loin.

حُنَفَآءَ لِلّٰهِ غَيْرَ مُشْرِكِيْنَ بِهٖ ۗ وَمَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَكَاَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَآءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ اَوْ تَهْوِيْ بِهِ الرِّيْحُ فِيْ مَكَانٍ سَحِيْقٍ ٣٢

33. *Li* coumme ça. Et dimoune qui honore banne Signes sacré Allāh, certainement ça li *sourcé* dépi la droitire lé kére.

ذٰلِكَ ۗ وَمَنْ يُّعَظِّمْ شَعَآئِرَ اللّٰهِ فَاِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوْبِ ٣٣

34. Dans ça banne *zanimaux pou sacrifié*-là, éna banne l'avantazes pou zotte pou ène lé temps fixé ; ensuite *banne-là* zot place sacrifice li cotte ça la Caze ki bien Ancien-là.

لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ٣٤

R 5 35. Et Nous finne établi, pou sak pép, *so* rite sacrifice pou ki banne-là prononce nom Allāh lor zanimaux dans banne bétails ki Li finne fourni zotte. Donc zot BonDié Li Ène Sél BonDié ; alors soumette are Li. Et donne bon nouvelle à banne ki montré himilité,

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ ۗ فَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلِمُوا ۗ وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ ٣٥

36. Banne ki, quand pé mentionne nom Allāh, zot lé kére rempli are la crainte *ék respect* et ki endire avec patience lor tout ça ki arrive zotte et ki observe la Priére et ki dépense dans provision ki Nous finne donne zotte.

الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ عَلَىٰ مَا أَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ٣٦

37. Et parmi banne Signes sacré Allāh, Nous finne désigne pou-zotte banne sameaux ki pou sacrifié. Là-dans, éna boucoup bon kit-soze pou zotte. Donc prononce nom Allāh lor zotte, alors ki zotte *attacé* en lignes. Et quand zotte tombé *mort* lor zot flanc, manze là-dans, et nourri dimoune ki *dans nécéssité mais ki* satisfait are so sort, et dimoune ki mendié. Coumme ça-même Nous finne soumette *ça* banne *zanimaux*-là pou zotte pou ki zotte réconnaissant.

وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ ۖ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافَّ ۖ فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ ۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ٣٧

38. *Banne-là* zot la sair pa arrive cotte Allāh, ni zot di sang, mais *ô banne dimounes !* Zot *prope* droitire ki arrive cotte Li. Coumme ça-même Li finne soumette banne-là pou zotte, pou ki zotte proclame grandére Allāh à cause Li finne guide zotte. Et donne bon nouvelle à banne ki faire le bien.

لَنْ يَنَالَ اللَّهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلَٰكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنْكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ ۗ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ٣٨

39. En vérité, Allāh prend défense banne dimounes ki croire. En vérité, Allāh pa content tout dimoune ki trahir confiance *et* ki ingrat.

إِنَّ اللّٰهَ يُدٰفِعُ عَنِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۚ إِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُوْرٍ ﴿٣٩﴾

R 6 40. Permission *pou combatte* finne accordé à banne conte ki finne faire la guére, parski finne traite zotte avec inzistice. Et Allāh certainement éna pouvoir pou aide zotte —

أُذِنَ لِلَّذِيْنَ يُقٰتَلُوْنَ بِأَنَّهُمْ ظُلِمُوْا ۚ وَإِنَّ اللّٰهَ عَلٰى نَصْرِهِمْ لَقَدِيْرُ ﴿٤٠﴾

41. Banne ki finne expilsé, sans aukène zistice, dépi cotte zotte ti pé resté, sélement parski zotte finne dire : « Nou Seignére li Allāh. » Et si Allāh pa ti faire ki parmi banne dimounes éna répousse *l'attaque* lé zautes, certainement *tout ça* ti pou démoli, banne ermitazes, banne l'églises, banne synagogues et banne mosquées cotte nom Allāh mentionné souvent. En vérité, Allāh pou aide dimoune ki aide Li. En vérité, Allāh Li Bien-Fort, Li Tout-Puissant —

الَّذِيْنَ أُخْرِجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَّقُوْلُوْا رَبُّنَا اللّٰهُ ۚ وَلَوْ لَا دَفْعُ اللّٰهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَّهُدِّمَتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَّصَلَوٰتٌ وَّمَسٰجِدُ يُذْكَرُ فِيْهَا اسْمُ اللّٰهِ كَثِيْرًا ۚ وَلَيَنْصُرَنَّ اللّٰهُ مَنْ يَّنْصُرُهٗ ۚ إِنَّ اللّٰهَ لَقَوِيٌّ عَزِيْزٌ ﴿٤١﴾

42. Banne ki, si Nous établi zotte lor la terre, zotte pou observe la Priére et pou paye Zakāte et pou ordonne ça ki convénabe et interdire ça ki blamâbe. Et li pou Allāh, décision final tout banne zaffaires.

اَلَّذِيْنَ إِنْ مَّكَّنّٰهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ وَأَمَرُوْا بِالْمَعْرُوْفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ وَلِلّٰهِ عَاقِبَةُ الْأُمُوْرِ ﴿٤٢﴾

43. Et si banne-là traite toi dé mentére ; avant banne-là, pép Noé, et *banne tribis* 'Aad et Thamōūd, zotte oussi ti *habitié* contrédire ;

وَإِنْ يُّكَذِّبُوْكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ وَّعَادٌ وَّثَمُوْدُ ﴿٤٣﴾

44. Et pép Abraham et pép Lot *ti faire pareil* ;

وَقَوْمُ إِبْرٰهِيْمَ وَقَوْمُ لُوْطٍ ﴿٤٤﴾

45. Et *oussi* banne habitants Madian. Et, ti traite Moïse *oussi* dé mentére. Mais Mo ti donne répit banne mécréants ; ensuite, Mo ti attrape zotte. Et couma *danzéré* li ti été *ça zaffaire* nié Moi-là !

وَّأَصْحٰبُ مَدْيَنَ ۚ وَكُذِّبَ مُوْسٰى فَأَمْلَيْتُ لِلْكٰفِرِيْنَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ ۚ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيْرِ ﴿٤٥﴾

46. Et comié banne la villes Nous finne détruire alors ki zotte ti pé faire tyrannie, zotte en ruine, tombé lor zot toits ! Et *comié* banne puits ki finne abandonné et banne palais construire solidement *ki finne conne même sort.*

فَكَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَا وَ هِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوْشِهَا وَ بِئْرٍ مُّعَطَّلَةٍ وَّقَصْرٍ مَّشِيْدٍ ﴿۴۶﴾

47. Esse-ki banne-là pa finne alle partout lor la terre pou ki zotte gagne ène lé kére ki, par ça, zotte comprend ; et banne zoreilles ki, par ça, zotte tandé ? En vérité, li zié pa avégue, mais lé kére ki dans la poitrine ki avégue.

اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَتَكُوْنَ لَهُمْ قُلُوْبٌ يَّعْقِلُوْنَ بِهَآ اَوْ اٰذَانٌ يَّسْمَعُوْنَ بِهَا ۚ فَاِنَّهَا لَا تَعْمَى الْاَبْصَارُ وَلٰكِنْ تَعْمَى الْقُلُوْبُ الَّتِيْ فِي الصُّدُوْرِ ﴿۴۷﴾

48. Et banne-là dimanne toi pou faire pinition-là vinne vite, mais Allāh zamais Li manque So promesse. Et, en vérité, ène zour cotte to Seignére, *parfois* li couma mille bananés d'aprés ça ki zotte compté.

وَ يَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالْعَذَابِ وَ لَنْ يُّخْلِفَ اللّٰهُ وَعْدَهٗ ؕ وَاِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَاَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّوْنَ ﴿۴۸﴾

49. Et comié banne la villes ki Mo ti accorde répit alors ki zotte ti pé faire inzistice. Ensuite Mo ti attrape zotte et rétour-là li vers Moi.

وَ كَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ اَمْلَيْتُ لَهَا وَ هِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ اَخَذْتُهَا ۚ وَاِلَيَّ الْمَصِيْرُ ﴿۴۹﴾

R 7 50. Dire : « O banne dimounes, pou zotte mo nék ène Avertissére ki averti clairement. »

قُلْ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّمَاۤ اَنَا لَكُمْ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۵۰﴾

51. Banne ki croire et ki faire banne bon actions, pou zotte éna pardon et ène provision honorabe.

فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّ رِزْقٌ كَرِيْمٌ ﴿۵۱﴾

52. Mais, banne ki faire zefforts pou ki Nou banne Signes pa efficace, ça banne-là pou banne habitants l'Enfer.

وَالَّذِيْنَ سَعَوْا فِيْۤ اٰيٰتِنَا مُعٰجِزِيْنَ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿۵۲﴾

53. Et zamais Nous finne avoye avant toi ène Méssazer ou soi ène Prophéte sans ki, quand li éna kik désir *personnel,* Satan pa finne intervénir dans so désir. Alors Allāh enraye l'intervention Satan. Ensuite Allāh établi avec fermeté So banne Signes. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَمَاۤ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُوْلٍ وَّلَا نَبِيٍّ اِلَّاۤ اِذَا تَمَنّٰۤى اَلْقَى الشَّيْطٰنُ فِيْۤ اُمْنِيَّتِهٖ ۚ فَيَنْسَخُ اللّٰهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطٰنُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللّٰهُ اٰيٰتِهٖ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿۵۳﴾

54. *Li coumme ça-même* pou ki Li faire l'intervention Satan ène l'épréve pou banne ki, dans zot lé kére éna ène maladie, et *ène l'épréve* pou banne ki zot lé kére finne endirci. Et, en vérité, banne inzistes zotte *finne alle* bien loin dans *zot* l'opposition,

لِّيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطٰنُ فِتْنَةً
لِّلَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ وَّ
الْقَاسِيَةِ قُلُوْبُهُمْ ۚ وَإِنَّ الظّٰلِمِيْنَ
لَفِيْ شِقَاقٍ بَعِيْدٍ ﴿٥٤﴾

55. Et pou ki banne ki finne récévoir connaissance conné ki li la vérité dé la part to Seignére et pou ki zotte croire là-dans et ki zot lé kére montré himilité divant Li. Et, en vérité, Allāh guide banne ki croire vers simé droite.

وَّلِيَعْلَمَ الَّذِيْنَ أُوْتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ
الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ فَيُؤْمِنُوْا بِهٖ
فَتُخْبِتَ لَهٗ قُلُوْبُهُمْ ۚ وَإِنَّ اللّٰهَ لَهَادِ
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا إِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٥٥﴾

56. Et banne ki pa croire pou continié éna doute lor là ziska ki l'Hére-là arrive ène coup cotte zotte *sans ki zotte pé attanne* ou soi ki pinition d'ène zour destrictére tombe lor zotte.

وَلَا يَزَالُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِيْ مِرْيَةٍ
مِّنْهُ حَتّٰى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ
يَأْتِيَهُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَقِيْمٍ ﴿٥٦﴾

57. Ça zour-là, royaume-là li pou Allāh. Li pou zize ente banne-là. Alors banne ki croire et ki faire banne bon actions, pou dans Zardins de Félicité.

اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِّلّٰهِ ۚ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ ۚ
فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فِيْ
جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ﴿٥٧﴾

58. Mais banne ki pa croire et ki prend Nou banne Signes pou mensonzes, ça banne-là pou gagne ène pinition ki donne himiliation.

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا
فَأُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿٥٨﴾

R 8 59. Et banne ki émigré pou la cause Allāh ; ensuite ki *ennemi* tué ou soi ki mort, Allāh certainement pou fourni-zotte ène zoli provision. Et, en vérité, Allāh Li Meillére dans banne ki donne provision.

وَالَّذِيْنَ هَاجَرُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ثُمَّ
قُتِلُوْٓا أَوْ مَاتُوْا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللّٰهُ رِزْقًا
حَسَنًا ۚ وَإِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ﴿٥٩﴾

60. Certainement Allāh pou admette banne-là dans ène place ki pou faire-zotte boucoup plaisir. Et, en vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Indilzent.

لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُّدْخَلًا يَّرْضَوْنَهٗ ۚ وَإِنَّ
اللّٰهَ لَعَلِيْمٌ حَلِيْمٌ ﴿٦٠﴾

61. *Li* coumme ça. Et dimoune ki inflize *so oppressére* ène pinition égal à di tort ki finne faire li et ki ensuite sibir ène di tort encore, certainement Allāh pou aide li. En vérité, Allāh Li Effacére banne pécés, Li Bien-Pardonnant.

ذٰلِكَ ۚ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهٖ
ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللّٰهُ ۗ إِنَّ اللّٰهَ
لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿٦١﴾

62. *Li* parski Allāh faire la nuite rente dans li zour, et Li faire li zour rente dans la nuite et parski Allāh Li Bien-Tandé et Li Bien-Trouvé,

ذٰلِكَ بِأَنَّ اللّٰهَ يُولِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ
وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ وَأَنَّ اللّٰهَ
سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٦٢﴾

63. Ça, *li* parski Allāh, Li-Même la Vérité, et ça ki banne-là invoqué en déhors Li, li mensonze ça, et parski Allāh Li Bien-Haut *dans So gloire*, Li Bien-Grand *sans aukène comparaison.*

ذٰلِكَ بِأَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا
يَدْعُونَ مِنْ دُونِهٖ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ
اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٦٣﴾

64. Esse-ki to pa finne trouvé ki Allāh faire dilo déssanne dépi dans lé ciél et ki la terre couvert avec verdire ? En vérité, Allāh Li Bien-Conné tout banne subtilités, Li Bien-Conscient.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً ۚ فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً ۗ إِنَّ
اللّٰهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٤﴾

65. Pou Allāh, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et, en vérité, Li pa bizin nanrien, Li Céli Ki Digne dé louanze.

لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَ
إِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦٥﴾ ع ١٥

R 9 66. Esse-ki to pa trouvé ki Allāh finne soumette pou zotte tout ça ki lor la terre et banne navires ki vogue lor la mer par So l'orde ? Et Li réténir banne sozes ki là-haut *dans lé ciél* pou ki zotte pa tombe lor la terre excepté avec So permission.[69] En vérité, Allāh Li Rempli dé bonté, *et* Li Bien-Miséricordié pou banne dimounes.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي
الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ
بِأَمْرِهٖ ۗ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى
الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهٖ ۗ إِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ
لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٦٦﴾

69. Excepté avec *Allāh* So permission, li fort possibe ki ici pé faire référence à banne météorites ki constamment pé bombarde la terre.

67. Et Li-Même Ki finne donne-zotte la vie. Ensuite, Li pou faire-zotte mort; ensuite Li pou rédonne-zotte la vie. En vérité, l'homme li bien ingrat.

وَهُوَ الَّذِيْٓ اَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ
ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ؕ اِنَّ الْاِنْسَانَ
لَكَفُوْرٌ ﴿۶۷﴾

68. Nous finne établi pou sak pép banne rites sacrifices ki banne-là observé. Banne-là péna pou diskite avec toi lor là ; et invite *banne dimounes* vers to Seignére. En vérité, to lor guidance ki bien établi.

لِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوْهُ
فَلَا يُنَازِعُنَّكَ فِي الْاَمْرِ وَادْعُ اِلٰى رَبِّكَ ؕ
اِنَّكَ لَعَلٰى هُدًى مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۶۸﴾

69. Et si banne-là diskite are toi, alors dire : « Allāh conne pli bien ça ki zotte faire.

وَاِنْ جٰدَلُوْكَ فَقُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا
تَعْمَلُوْنَ ﴿۶۹﴾

70. «Allāh pou zize ente-zotte zour Rézirection lor ça *banne sozes* lor ki zotte en désaccord.»

اَللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
فِيْمَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿۷۰﴾

71. Esse-ki to pa conné ki Allāh conne tout ça ki dans lé ciél et lor la terre ? En vérité, tout ça, li dans ène Live, *et* certainement ça li facile pou Allāh.

اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَآءِ
وَالْاَرْضِ ؕ اِنَّ ذٰلِكَ فِيْ كِتٰبٍ ؕ اِنَّ
ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ﴿۷۱﴾

72. Et banne-là adore en déhors Allāh ça pou ki Li pa finne faire déssanne aukène préve décisif, et *zotte adore* ça *soze* lor ki zotte péna aukène connaissance. Et péna aukène aide pou banne ki faire le mal.

وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ
بِهٖ سُلْطٰنًا وَّمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهٖ عِلْمٌ ؕ
وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ نَّصِيْرٍ ﴿۷۲﴾

73. Et quand récite banne-là Nou banne Signes clair, to pou trouve *signe* mécontentement lor visazes banne ki pa croire. Encore-impé zotte ti pou attaque banne ki récite zotte Nou banne Signes. Dire : « Esse-ki mo informe zotte ène kit-soze ki pire ki ça ? *Li* di Fé ! Allāh finne promette ça à banne ki pa croire. Et destination-là li bien mauvais !

وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ
تَعْرِفُ فِيْ وُجُوْهِ الَّذِيْنَ كَفَرُوا
الْمُنْكَرَ ؕ يَكَادُوْنَ يَسْطُوْنَ بِالَّذِيْنَ
يَتْلُوْنَ عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا ؕ قُلْ اَفَاُنَبِّئُكُمْ
بِشَرٍّ مِّنْ ذٰلِكُمْ ؕ اَلنَّارُ ؕ وَعَدَهَا
اللّٰهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿۷۳﴾ ع

R 10 74. O banne dimounes, pé donne *zotte* ène comparaison ; donc écoute li. En vérité, banne ki zotte invoqué en déhors Allāh, banne-là pa capave créé *même* ène mouce, même si zotte inir zot *la force* pou ça. Si mouce-là arrace are banne-là ène kit-soze, banne-là pa capave réprend ça are li. Sercére *ène bienfait* et ça *soze* cotte-ki pé serce *bienfait*-là, zotte *tout lé dé* faibe.

يَٰٓأَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا
لَهُۥٓ ۚ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ
لَن يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوِ اجْتَمَعُوا لَهُۥ ۖ
وَإِن يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْـًٔا
لَّا يَسْتَنقِذُوهُ مِنْهُ ۚ ضَعُفَ
الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ ﴿٧٤﴾

75. Et banne-là pa donne Allāh So l'estime couma Li bizin estimé. En vérité, Allāh Li Bien-Fort, *Li* Tout-Puissant.

مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِۦٓ ۗ إِنَّ اللَّهَ
لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٥﴾

76. Et Allāh soisir banne Méssazers parmi banne anzes et parmi banne dimounes. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li Bien-Trouvé.

اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ
النَّاسِ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌۢ بَصِيرٌ ﴿٧٦﴾

77. Li conné ça ki divant banne-là et ça ki derriére banne-là et pou rétourne *tout* banne zaffaires vers Allāh.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۗ وَ
إِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٧٧﴾

78. O banne ki croire ! Incliné et prosterné *dans la Priére* et adore zot Seignére et faire banne bon actions pou ki zotte réissi.

يَٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ارْكَعُوا وَ
اسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا
الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۩ ﴿٧٨﴾

79. Et litté dans *simé* Allāh couma bizin litté. Li finne soisir zotte. Et Li pa finne impose lor zotte aukène diffikilté dans la rélizion — *suive* simé zot papa Abraham. *Allāh* Li-*Même Ki* ti nomme-zotte Misilmans avant et dans ça *Live-là,* pou ki le Méssazer vinne ène témoin lor zotte et pou ki zotte, zotte témoins lor l'himanité. Donc, observe la Priére et paye Zakāte et accroce-zotte fort are Allāh. Li-Même zot Maîte ! Et Li Excellent couma Maîte et Li Excellent couma Aide !

وَجَٰهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِۦ ۚ هُوَ
اجْتَبَىٰكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ
مِنْ حَرَجٍ ۚ مِّلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَٰهِيمَ ۚ
هُوَ سَمَّىٰكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِن قَبْلُ
وَفِي هَٰذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا
عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَآءَ عَلَى
النَّاسِ ۚ فَأَقِيمُوا الصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا
الزَّكَوٰةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ
مَوْلَىٰكُمْ ۖ فَنِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ
النَّصِيرُ ﴿٧٩﴾

(Ti révélé avant l'Hégire)

PARTIE 18

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Certainement banne croyants *ki* remporte siccés,

قَدْ اَفْلَحَ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿٢﴾

3. Banne ki himble dans zot la Priére,

الَّذِيْنَ هُمْ فِيْ صَلَاتِهِمْ خٰشِعُوْنَ ﴿٣﴾

4. Et ki éloigne-zotte are *tout* ça ki initile,

وَالَّذِيْنَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُوْنَ ﴿٤﴾

5. Et ki *réguilier dans* paye Zakāte,

وَالَّذِيْنَ هُمْ لِلزَّكٰوةِ فٰعِلُوْنَ ﴿٥﴾

6. Et ki protéze zot chasteté —

وَالَّذِيْنَ هُمْ لِفُرُوْجِهِمْ حٰفِظُوْنَ ﴿٦﴾

7. Mais pa are zot madames ou soi *are* ça ki zot la main droite possédé, certainement *là* pa capave blâme zotte ;

اِلَّا عَلٰٓى اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَاِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُوْمِيْنَ ﴿٧﴾

8. Mais banne ki rode en déhors ça, ça banne-là ki banne transgresséres —

فَمَنِ ابْتَغٰى وَرَآءَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْعٰدُوْنَ ﴿٨﴾

9. Et ki veille lor banne dépôts ki finne confié zotte et *ki veille* lor zot l'engazements,

وَالَّذِيْنَ هُمْ لِاَمٰنٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رٰعُوْنَ ﴿٩﴾

10. Et ki sirveille avec boucoup soins *l'observance* zot la Priéres.

وَالَّذِيْنَ هُمْ عَلٰى صَلَوٰتِهِمْ يُحَافِظُوْنَ ﴿١٠﴾

11. Ça banne-là ki banne héritiers,

اُولٰٓئِكَ هُمُ الْوٰرِثُوْنَ ﴿١١﴾

12. Ki pou hérite Paradis, zotte pou reste là-dans tout lé temps.

الَّذِيْنَ يَرِثُوْنَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿١٢﴾

13. En vérité, Nous finne créé l'homme d'ène extrait l'arzile ;

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ سُلٰلَةٍ مِّنْ طِيْنٍ ﴿١٣﴾

14. Ensuite, Nous finne mette li couma ène goutte sperme dans ène place stabe et protézé ;

ثُمَّ جَعَلْنٰهُ نُطْفَةً فِيْ قَرَارٍ مَّكِيْنٍ ﴿١٤﴾

15. Ensuite, Nous finne façonne sperme-là couma ène *tipti* caillot ki éna tendance pou forme ène lien ; ensuite Nous finne façonne ça caillot-là couma ène morceau di sang caillé ki péna ène forme *mais ki ressemblé la sair*, ensuite Nous finne transforme ça morceau ki couma di sang caillé sans forme-là en lé zos ; ensuite Nous finne donne ça banne lé zos-là ène révêtement la sair ; ensuite Nous finne développe li dans ène l'aute forme création. Alors l'Être Béni Li Allāh, Céli *Ki* Meillére parmi banne créatéres !

ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا
الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ
عِظٰمًا فَكَسَوْنَا الْعِظٰمَ لَحْمًا ۗ ثُمَّ
اَنْشَاْنٰهُ خَلْقًا اٰخَرَ ۗ فَتَبٰرَكَ اللّٰهُ
اَحْسَنُ الْخٰلِقِيْنَ ﴿١٥﴾

16. Ensuite, aprés ça, certainement zotte éna pou mort.

ثُمَّ اِنَّكُمْ بَعْدَ ذٰلِكَ لَمَيِّتُوْنَ ﴿١٦﴾

17. Ensuite, Zour Rézirection, certainement zotte pou réssissité.

ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ تُبْعَثُوْنَ ﴿١٧﴾

18. Et, en vérité, Nous finne créé là-haut-zotte sept simés, et zamais Nous néglizent are la création.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَآئِقَ ۖ وَ
مَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غٰفِلِيْنَ ﴿١٨﴾

19. Et Nous finne faire dilo déssanne dépi dans lé ciél d'aprés ène mizire, et Nous finne faire li reste dans la terre — et certainement Nous bien capabe pou faire li disparaîte.

وَ اَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءًۢ بِقَدَرٍ
فَاَسْكَنّٰهُ فِي الْاَرْضِ ۖ وَ اِنَّا عَلٰى
ذَهَابٍۢ بِهٖ لَقٰدِرُوْنَ ﴿١٩﴾

20. Et par ça, Nous produire, pou zotte, banne zardins pieds tammes et pieds raisins. Là-dans, éna banne fruits en abondance pou zotte et zotte manze dans ça *banne fruits-là* ;

فَاَنْشَاْنَا لَكُمْ بِهٖ جَنّٰتٍ مِّنْ نَّخِيْلٍ وَّ
اَعْنَابٍ ۘ لَكُمْ فِيْهَا فَوَاكِهُ كَثِيْرَةٌ وَّ
مِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿٢٠﴾

21. Et, ène pied ki sorti dépi *la terre* lor Mont Sinaï *Nous-Même ki faire ça poussé*, li produire dé l'huile ék assaisonnement pou banne ki manzé.

وَ شَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُوْرِ سَيْنَآءَ
تَنْۢبُتُ بِالدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِّلْاٰكِلِيْنَ ﴿٢١﴾

22. Et, en vérité, dans banne bétails, éna ène léçon pou zotte. Nous

وَاِنَّ لَكُمْ فِي الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۚ نُسْقِيْكُمْ

donne-zotte boire dans ça ki dans banne-là zot vente, et là-dans zotte éna boucoup bienfaits et zotte manze là-dans *oussi* ;

مِّمَّا فِيْ بُطُوْنِهَا وَ لَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ
كَثِيْرَةٌ وَّمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿٢٢﴾

23. Et banne-là et banne navires *oussi* transporte zotte.

ع وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُوْنَ ﴿٢٣﴾

R 2 24. Et, en vérité, Nous ti avoye Noé cotte so pép. Alors li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh. Pou zotte, péna aukène ki digne d'adoration en déhors Li. Esse-ki zotte pa oulé vinne banne dimounes droite ?»

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖ فَقَالَ
يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ
غَيْرُهٗ ؕ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿٢٤﴾

25. Et, d'ente so pép, banne séfs ki pa ti croire, ti dire : « Ça li nék ène himain couma zotte ; li rode faire li sipériére lor zotte. Et si Allāh ti oulé, certainement Li ti capave faire banne anzes déssanne. Zamais nous pa finne tanne parle ça *zaffaire-là* parmi nou banne papa grand-papas avant.

فَقَالَ الْمَلَؤُا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ
قَوْمِهٖ مَا هٰذَآ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۙ يُرِيْدُ
اَنْ يَّتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَاَنْزَلَ
مَلٰٓئِكَةً ۚۖ مَّا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِيْٓ اٰبَآئِنَا
الْاَوَّلِيْنَ ﴿٢٥﴾

26. « Li sélement ène dimoune ki finne vinne fou. Donc, attanne ène tiguitte lé temps concernant *so la fin couma* li *pou été.* »

اِنْ هُوَ اِلَّا رَجُلٌ ۢبِهٖ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوْا بِهٖ
حَتّٰى حِيْنٍ ﴿٢٦﴾

27. Li ti dire : « O mo Seignére ! Aide-moi parski banne-là finne traite moi dé mentére. »

قَالَ رَبِّ انْصُرْنِيْ بِمَا كَذَّبُوْنِ ﴿٢٧﴾

28. Alors, Nous ti avoye li ène révélation — *Nous ti dire* : « Construire l'Arce-là divant Nou li zié et sélon Nou révélation. Et quand Nou l'orde pou vini et ki banne la fontaines pou sourcé avec la force *dépi dans la terre,* prend à bord ça *l'Arce-là* ène paire dans sak l'espéce, mâle et fémelle, et to famille *oussi* excepté *ça* banne, parmi banne-là, conte ki décision finne fini prononcé. Et pa adresse Moi concernant banne ki finne faire le mal ! En vérité, zotte pou noyé.

فَاَوْحَيْنَآ اِلَيْهِ اَنِ اصْنَعِ الْفُلْكَ بِاَعْيُنِنَا
وَوَحْيِنَا فَاِذَا جَآءَ اَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّوْرُ ۙ
فَاسْلُكْ فِيْهَا مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ
وَاَهْلَكَ اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
مِنْهُمْ ۚ وَلَا تُخَاطِبْنِيْ فِي الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ۚ
اِنَّهُمْ مُّغْرَقُوْنَ ﴿٢٨﴾

29. « Et quand to pou finne installe toi dans l'Arce-là, toi et banne ki avec toi, dire : « Tout louanze pou Allāh Ki finne sauve nous are *ça* pép inziste-là !»

فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلْكِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّانَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ٢٩

30. « Et dire : « Mo Seignére ! Faire-moi débarqué dans ène façon béni, parski To-Même Meillére dans banne ki faire *dimounes* arrive *zot* destination. »

وَقُلْ رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ٣٠

31. En vérité, dans ça, éna banne Signes. Et tout lé temps, Nous finne faire *banne dimounes* passe par banne l'épréves.

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ وَإِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ ٣١

32. Ensuite, Nous ti faire sorti, aprés banne-là, ène l'aute zénération.

ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ٣٢

33. Et Nous ti avoye, parmi banne-là, ène Méssazer, *sorti* dépi dans zotte-mêmes *et li ti dire* : « Adore Allāh. Zotte péna aukène ki digne d'adoration à parte Li. Esse-ki zotte pa craigne Allāh ?»

فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ أَفَلَا تَتَّقُونَ ٣٣ ع

R 3 34. Et, d'ente so pép, banne séfs ki pa ti croire et ki ti prend renconte l'Aute lé monde-là pou mensonze, et ki Nous ti donne-zotte l'aisance et confort dans ça la vie-là, *zotte* ti dire : « Ça, li nék ène himain couma zotte. Li manze dépi *même nourritire* ça ki zotte manzé et li boire dépi *même la boisson* ça ki zotte boire ;

وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِلِقَاءِ الْآخِرَةِ وَأَتْرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَا هَٰذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ ٣٤

35. « Et si zotte obéir ène himain pareil couma zotte, alors certainement zotte pou banne perdants.

وَلَئِنْ أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذًا لَخَاسِرُونَ ٣٥

36. « Esse-ki li promette zotte, ki quand zotte pou mort et ki zotte pou vinne la poussiére et lé zos, pou faire zotte sorti *encore* ?

أَيَعِدُكُمْ أَنَّكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعِظَامًا أَنَّكُمْ مُخْرَجُونَ ٣٦

37. « *Li* loin, bien loin *are la réalité* ça ki finne promette zotte-là.

هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ ٣٧

إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ
وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ٣٨

38. « Nous éna la vie ça lé monde-là sélement. Nous mort *ici-même* et *ici-même* nous vive et zamais nous pou réssissité.

إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ٣٩

39. « Li nék ène dimoune ki finne invente ène mensonze conte Allāh ; et nous pa pou améne la foi dans li. »

قَالَ رَبِّ انْصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ ٤٠

40. Li ti dire : « Mo Seignére ! Aide-moi parski zotte finne traite moi dé mentére. »

قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ ٤١

41. *Allāh* ti dire li : « Certainement, zotte pa pou tardé pou régretté. »

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ
غُثَاءً ۚ فَبُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ٤٢

42. Alors pinition-là avec *so* tapaze couma l'oraze ti attrape banne-là dans la zistice et ti faire zotte vinne *couma* banne saletés *ki banne torrents saryé.* Alors, malédiction lor pép ki faire le mal !

ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا
آخَرِينَ ٤٣

43. Ensuite, Nous ti faire sorti, aprés banne-là, banne lé zaute zénérations.

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا
يَسْتَأْخِرُونَ ٤٤

44. Aukène pép pa capave alle avant zot l'hére fixé et ni zotte capave reste en arriére.

ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَا ۖ كُلَّ مَا جَاءَ
أُمَّةً رَسُولُهَا كَذَّبُوهُ ۚ فَأَتْبَعْنَا
بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ ۚ
فَبُعْدًا لِقَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ٤٥

45. Ensuite, Nous ti avoye Nou banne Méssazers ène aprés l'aute. Sak fois ki ène pép zot Méssazer ti arrive cotte zotte, banne-là ti traite li dé mentére. Donc, Nous ti faire banne-là éna suive l'aute *dans destriction*, et Nous ti faire zotte banne simpe zistoires. Donc, malédiction lor pép ki pa croire !

ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَارُونَ
بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ٤٦

46. Ensuite, Nous ti avoye Moïse et so frére Aaron, avec Nou banne Signes, et ène arguiment clair et convaincant,

47. Cotte Pharaon et so banne séfs ; mais banne-là ti montré l'arrogance et zotte ti ène pép rébelle.

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيْهِ فَاسْتَكْبَرُوْا وَ
كَانُوْا قَوْمًا عَالِيْنَ ٤٧

48. Et banne-là ti dire : « Esse-ki nous pou améne la foi dans dé dimounes pareil couma nous-mêmes alors ki zot pép, zotte nou banne esclaves ? »

فَقَالُوْٓا اَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَ
قَوْمُهُمَا لَنَا عٰبِدُوْنَ ٤٨

49. Donc banne-là ti traite *ça* dé-là dé mentéres et banne-là ti dans banne ki ti détruire.

فَكَذَّبُوْهُمَا فَكَانُوْا مِنَ الْمُهْلَكِيْنَ ٤٩

50. Et certainement Nous ti donne Moïse Live-là pou ki banne-là *bien* guidé.

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ لَعَلَّهُمْ
يَهْتَدُوْنَ ٥٠

51. Et Nous ti faire le fils de Marie et so mama ène Signe et Nous ti donne zotte-dé réfize vers ène l'endroit élévé ki ti réposant et *rempli* are la sources *dilo.*

وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَاُمَّهٗٓ اٰيَةً وَّ
اٰوَيْنٰهُمَآ اِلٰى رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَّ
مَعِيْنٍ ٥١ ع ١٨ ٣

R 4 52. O banne Méssazers ! Manze dans banne sozes ki pur et faire banne bon actions. En vérité, Mo bien conné ça ki zotte faire.

يٰٓاَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوْا مِنَ الطَّيِّبٰتِ
وَاعْمَلُوْا صَالِحًا ۭ اِنِّيْ بِمَا تَعْمَلُوْنَ
عَلِيْمٌ ٥٢

53. Et, en vérité, ça *ki* zot comminauté-là, li ène sél comminauté, et Mo zot Seignére. Donc craigne-Moi.

وَاِنَّ هٰذِهٖٓ اُمَّتُكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّ
اَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُوْنِ ٥٣

54. Mais, banne-là ti divise zot banne zaffaires morceau par morceau ente zotte-mêmes, sak groupe ti pé rézouir are ça ki li éna.

فَتَقَطَّعُوْٓا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا ۭ
كُلُّ حِزْبٍۢ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُوْنَ ٥٤

55. Donc, laisse banne-là dans zot confizion pendant kik lé temps.

فَذَرْهُمْ فِيْ غَمْرَتِهِمْ حَتّٰى حِيْنٍ ٥٥

56. Esse-ki banne-là pensé ki, avec banne di biens et zenfants par *ça-même* ki Nous pé aide zotte-là,

اَيَحْسَبُوْنَ اَنَّمَا نُمِدُّهُمْ بِهٖ مِنْ مَّالٍ
وَّبَنِيْنَ ٥٦

57. Nous pé faire zotte alle divant-divant dans le bien ? Pa ditout. Mais zotte pa ranne zotte-mêmes compte.

نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرٰتِ ۭ بَلْ لَّا
يَشْعُرُوْنَ ٥٧

58. En vérité, banne ki, par la crainte *ék respect* pou zot Seignére, zotte mette zotte-mêmes en garde *conte pécé*,

إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِّنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ
مُّشْفِقُونَ ﴿٥٨﴾

59. Et banne ki croire dans banne Signes zot Seignére,

وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾

60. Et banne ki pa donne associés are zot Seignére,

وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٦٠﴾

61. Et banne ki donné ça ki zotte donné alors ki zot lé kére rempli are la crainte parski zotte pou rétourne vers zot Seignére,

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوا وَّقُلُوبُهُمْ
وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿٦١﴾

62. Ça banne-là ki montré l'empressement dans faire bon actions, et zot banne prémiers-mêmes dans *faire* ça.

أُولَٰئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ
لَهَا سَابِقُونَ ﴿٦٢﴾

63. Et Nous pa mette lor personne ène fardeau ki li en déhors so capacité ; et avec Nous, éna ène Live ki cause la vérité et pa pou traite banne-là inzistément.

وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا
كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿٦٣﴾

64. Mais banne-là zot lé kére complétement insouciant are ça *Live*-là. Et zot banne travails li différent are ça ki zotte pé faire *paraîte*-là ;

بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِّنْ هَٰذَا وَ
لَهُمْ أَعْمَالٌ مِّنْ دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا
عَامِلُونَ ﴿٦٤﴾

65. Ziska ki Nous attrape are *Nou* pinition *ça* banne, d'ente banne-là, ki vive dans lixe, alà ki zotte crié au sécours !

حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِمْ بِالْعَذَابِ
إِذَا هُمْ يَجْأَرُونَ ﴿٦٥﴾

66. « Azordi, pa crié au sécours; en vérité, dé Nou part, pa pou éna aukène sécours pou-zotte.

لَا تَجْأَرُوا الْيَوْمَ إِنَّكُمْ مِّنَّا لَا
تُنْصَرُونَ ﴿٦٦﴾

67. « En vérité, ti récite zotte Mo banne Signes, mais zotte ti éna l'habitide tourne lor zot talons *et éloigne zotte*,

قَدْ كَانَتْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ
عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ تَنْكِصُونَ ﴿٦٧﴾

68. « *Lé kére* rempli are l'orgueil, la nuite zotte ti pé raconte banne sottises lor ça *Coran-là.* »

مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَامِرًا تَهْجُرُونَ ﴿٦٨﴾

69. Esse-ki banne-là pa finne médité lor *ça* parole *Allāh*-là ou soi esse-ki finne vinne cotte zotte ça ki pa ti vinne cotte zot banne papa grand-papas avant ?

أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَآءَهُم مَّا لَمْ يَأْتِ آبَآءَهُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٩﴾

70. Ou soi, esse-ki banne-là pa réconnaîte zot Méssazer. Donc zotte nié li ?

أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنكِرُونَ ﴿٧٠﴾

71. Ou soi, esse-ki banne-là dire : « Li finne perdi so l'esprit ?» Au contraire, li finne vinne cotte banne-là avec la vérité; et la plipart parmi banne-là détesté la vérité.

أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ ۚ بَلْ جَآءَهُم بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ﴿٧١﴾

72. Et si la vérité ti pou suive banne-là zot désirs, certainement banne lé ciéls et la terre et tout ça ki là-dans ti pou tombe dans ène grand désorde. Au contraire, Nous finne améne *cotte* banne-là zot Exhortation, mais *astére* zotte pé tourne lé dos are zot *prope* Exhortation.

وَلَوِ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَآءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمٰوٰتُ وَالْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ ۚ بَلْ أَتَيْنٰهُم بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَن ذِكْرِهِم مُّعْرِضُونَ ﴿٧٢﴾

73. Ou soi, esse-ki to pé dimanne banne-là kik récompense ? Mais récompense *ki* to Seignére *donné*, li meillére et Li-Même Meillére dans banne ki donne provision.

أَمْ تَسْـَٔلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ ۖ وَهُوَ خَيْرُ الرّٰزِقِينَ ﴿٧٣﴾

74. Et, en vérité, to pé invite banne-là vers ène simé droite ;

وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلٰى صِرٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٤﴾

75. Et, en vérité, banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là, *zotte* pé certainement dévié dépi ça simé-là.

وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرٰطِ لَنٰكِبُونَ ﴿٧٥﴾

76. Et si Nous faire banne-là miséricorde et enléve zot mal, certainement zotte pou persisté dans zot transgression couma banne avégues ki, dans confizion, pé rode zot simé.

وَلَوْ رَحِمْنٰهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِم مِّن ضُرٍّ لَّلَجُّوا فِي طُغْيٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٦﴾

77. Et, en vérité, Nous ti attrape banne-là are pinition, mais zotte pa ti montré l'himilité divant zot Seignére, et ni zotte ti oulé sipplié.

وَلَقَدْ أَخَذْنٰهُم بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٧٧﴾

78. Ziska ki Nous pou ouvert lor banne-là ène la porte d'ène pinition dir, alà ki zotte plonzé dans dézespoir là-dans.

حَتَّىٰٓ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٨﴾

R 5 79. Et Li-Même Ki finne créé pou-zotte, zoreilles, et li zié, et lé kére, *mais* zotte montré bien tiguitte réconnaissance.

وَهُوَ الَّذِيٓ أَنْشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۚ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٧٩﴾

80. Et Li-Même Ki finne miltiplié zotte lor la terre ; et vers Li, zotte pou rassemblé.

وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٨٠﴾

81. Et Li-Même Ki donne la vie et Ki donne la mort, et sanzement la nuite et li zour dépanne lor Li. Esse-ki zotte pa servi *zot* l'esprit ?

وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٨١﴾

82. Mais banne-là dire pareil couma banne anciens ti pé dire.

بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ ﴿٨٢﴾

83. Zotte dire : « Ki ça ça ! Quand nous pou mort et ki nous pou vinne la poussiére et lé zos, esse-ki vraimême nous pou réssissité ?

قَالُوٓا ءَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٨٣﴾

84. « Certainement, auparavant, ti promette nous ça, nous et nou banne papa grand-papas. Ça li sélement banne zistoires banne dimounes longtemps. »

لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَءَابَآؤُنَا هَٰذَا مِن قَبْلُ إِنْ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٨٤﴾

85. Dire : « Bé pou Ki sanne-là la terre et *tout* ça ki là-dans, si zotte conné ? »

قُل لِّمَنِ الْأَرْضُ وَمَن فِيهَآ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٥﴾

86. Banne-là pou dire : « Pou Allāh. » Dire : « Esse-ki zotte pa prend compte *avertissement* ? »

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٦﴾

87. Dire : « Bé Ki sanne-là Ki Seignére sept lé ciéls, et Seignére Grand Trône-là ? »

قُلْ مَن رَّبُّ السَّمَٰوَٰتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٨٧﴾

88. Banne-là pou réponne : « *Zotte* pou Allāh. » Dire : « Esse-ki zotte pa pou vive avec la crainte ? »

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٨﴾

89. Dire : « Ki sanne-là Ki dans So la main éna royauté tout banne kit-soze et Ki donne protection, mais conte Ki péna aukène protection, si zotte conné ?»

قُلْ مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

90. Banne-là pou dire : « *Tout ça li* pou Allāh. » Dire : « Couma zotte finne laisse-zotte trompé ?»

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ فَأَنَّىٰ تُسْحَرُونَ ﴿٩٠﴾

91. En faite, Nous finne améne *cotte* banne-là la vérité et certainement zotte banne mentéres.

بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٩١﴾

92. Allāh pa finne prend aukène garçon pou Li, et péna aukène *l'aute* divinité avec Li, sinon certainement sak divinité ti pou allé avec ça ki li finne créé, et certainement éna parmi banne-là ti pou domine lé-zautes. Allāh So pureté *et So gloire* dépasse bien loin tout ça ki zotte attribié *are Li* !

مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَٰهٍ ۚ إِذًا لَذَهَبَ كُلُّ إِلَٰهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٩٢﴾

93. Li-Même Ki conne l'invizibe et ça ki vizibe ! Li Bien là-haut are tout ça ki banne-là associé *are Li* !

عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٣﴾

R 6 94. Dire : « Mo Seignére ! Si To montré-moi ça *pinition* avec ki finne ménace banne-là,

قُلْ رَبِّ إِمَّا تُرِيَنِّي مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٤﴾

95. « Mo Seignére ! Alors pa faire moi *ène* dans banne dimounes inziste. »

رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٩٥﴾

96. Et, en vérité, Nous éna pouvoir pou montré toi ça *pinition* avec ki Nous pé ménace banne-là.

وَإِنَّا عَلَىٰ أَنْ نُرِيَكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَادِرُونَ ﴿٩٦﴾

97. Répousse le mal are ça ki meillére. Nous conne bien ça *banne paroles* ki banne-là inventé-là.

ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةَ ۚ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٧﴾

98. Et dire : « Mo Seignére ! Mo serce protection are Toi conte incitations banne satans.

وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ﴿٩٨﴾

99. « Et mo serce protection are Toi, ô mo Seignére, pou ki banne-là pa costé cotte moi. »

وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ ﴿٩٩﴾

100. Ziska ki la mort vinne cotte ène parmi banne-là, li dire : « Mo Seignére ! Faire moi rétourné *lor la terre*,

حَتّٰى إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ
رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿١٠٠﴾

101. « Pou ki mo capave azir bien dans ça *la vie* ki mo finne laissé *derriére*-là. » Zamais ! Li sélement ène parole ki li pé prononcé. Et derriére banne-là, éna ène barriére ziska zour *ki* zotte pou réssissité.

لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا ۚ
إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا ۚ وَ مِنْ
وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠١﴾

102. Et quand pou soufflé dans trompette-là, ça zour-là, pa pou éna aukène lien parenté ente banne-là ; et zotte pa pou capave pose questions ente zotte.

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ
يَوْمَئِذٍ وَّلَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿١٠٢﴾

103. Alors banne ki zot balances pou *pli* lourd *dans banne bon actions*, ça banne-là ki pou remporte siccés.

فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولٰٓئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٣﴾

104. Mais banne ki zot balances pou lézé, ça banne-là ki finne cause la perte zot l'âme ; zotte pou reste longtemps dans l'Enfer.

وَ مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولٰٓئِكَ الَّذِينَ
خَسِرُوٓا أَنْفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خٰلِدُونَ ﴿١٠٤﴾

105. Di Fé pou brile zot visazes, et zotte pou grimacé *are doulére* là-dans.

تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ النَّارُ وَ هُمْ فِيهَا
كٰلِحُونَ ﴿١٠٥﴾

106. « Esse-ki pa ti récite zotte Mo banne Signes et zotte ti prend ça *banne Signes-là* pou mensonzes ?»

أَلَمْ تَكُنْ اٰيٰتِي تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ
بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٠٦﴾

107. Banne-là pou dire : « Nou Seignére ! Nou malsance ti pli fort ki nous, et nous ti ène pép égaré.

قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَ
كُنَّا قَوْمًا ضَآلِّينَ ﴿١٠٧﴾

108. « Nou Seignére ! Faire-nous sorti dépi là ; si nous réfaire *pareil*, certainement nous pou banne inzistes. »

رَبَّنَآ أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا
ظٰلِمُونَ ﴿١٠٨﴾

109. *Allāh* pou dire : « Disparaîte là-dans et pa adresse Moi la parole.

قَالَ اخْسَئُوا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ ﴿١٠٩﴾

110. « En vérité, ti éna ène groupe Mo banne servitéres ki ti pé dire : « Nou Seignére ! Nous croire ; donc pardonne-nous et faire-nous miséricorde, parski To-Même Meillére dans banne ki faire miséricorde. »

إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١١٠﴾

111. « Mais zotte ti ridikilise banne-là ziska ki *ça zaffaire ridicilise* banne-là ti faire zotte oublié mazine Moi alors ki zotte ti pé moque banne-là.

فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سِخْرِيًّا حَتَّىٰ أَنسَوْكُمْ ذِكْرِي وَكُنتُم مِّنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١١١﴾

112. « Certainement azordi, Mo finne récompense banne-là pou zot persévérance parski, en vérité, zotte-mêmes ki banne triomphants. »

إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿١١٢﴾

113. *Allāh* pou dire : « Comié l'années zotte finne resté lor la terre ?»

قٰلَ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١١٣﴾

114. Banne-là pou dire : « Nous finne reste ène zour, ou bien ène partie ène la zournée, mais dimanne banne ki garde compte. »

قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَاسْأَلِ الْعَادِّينَ ﴿١١٤﴾

115. Li pou dire : « Zotte finne resté ène tiguitte lé temps même, si zotte éna connaissance !

قٰلَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَّوْ أَنَّكُمْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١٥﴾

116. « Esse-ki zotte ti pensé ki Nous finne créé zotte sans aukène but, et ki pa pou raméne zotte vers Nous ?[70]

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١١٦﴾

---

70 Finne créé l'homme pou ki li réalise ène grand but – pou ki li dévéloppe dans-li banne kalités divine. Li-même zoué pli grand rôle dans entier la création ou soi tout-au-moins dans ça partie la création ki éna rapport avec nou l'inivers. Parski li éna ène grand but pou li réalisé, donc so la vie pa pou fini aprés so départ dépi ça lé monde-là et à partir ki so l'âme finne quitte so lé corps physique. L'âme de l'homme pou continié-même so voyaze dans ène nouveau lé monde, sous ène nouveau forme et dans ène nouveau lé corps ki pa physique. So itinéraire pa pou éna limite.

117. « *Ça* Allāh Ki Vrai lé Roi, Li Trés-Haut *dans So gloire* ! Aukène pa digne d'adoration excepté Li, Seignére Trône Glorieux-là ! »

فَتَعٰلَى اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ ۚ لَآ إِلٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ١١٧

118. Et dimoune ki invoque ène l'aute divinité are Allāh *et ki* pou ça li pa éna préve, certainement so compte li cotte so Seignére. En vérité, banne mécréants pa pou réissi.

وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللّٰهِ إِلٰهًا اٰخَرَ ۙ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ ۙ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ ۚ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكٰفِرُونَ ١١٨

119. Et dire : « Mo Seignére ! Faire pardon et miséricorde parski To-Même Meillére dans banne ki faire miséricorde. »

وَقُلْ رَّبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرّٰحِمِينَ ١١٩

سُوْرَةُ النُّوْرِ مَدَنِيَّةٌ ٢٤ — اٰيَاتُهَا ٦٥ — رُكُوْعَاتُهَا ٩

CH. 24 — PT. 18

Al-NŌŪR

(Ti révélé aprés l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ①

2. *Li* ène Sourate ki Nous finne révélé et ki Nous finne ranne obligatoire ; et Nous finne révélé là-dans banne commannements clair pou ki zotte mette zotte-mêmes en garde.

سُوْرَةٌ اَنْزَلْنٰهَا وَفَرَضْنٰهَا وَاَنْزَلْنَا فِيْهَآ اٰيٰتٍۢ بَيِّنٰتٍ لَّعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ②

3. Femme adiltére et zomme adiltére *ou soi ène fornicatrice et ène fornicatére*—fouette sakène dans ça dé-là cent coutte fouette. Et pa laisse pitié pou ça dé-là gagne zotte concernant *ça* la loi Allāh-là, si zotte croire dans Allāh et dans Dernier Zour. Et ène groupe banne croyants bizin assisté zot pinition.

اَلزَّانِيَةُ وَالزَّانِيْ فَاجْلِدُوْا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ ۖ وَّلَا تَاْخُذْكُمْ بِهِمَا رَاْفَةٌ فِيْ دِيْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۚ وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا طَآئِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ③

4. Zomme adiltére *ou soi ène fornicatére* li péna rélation sexuel excepté are ène femme adiltére *ou soi are ène fornicatrice* ou soi are ène femme ki idolâte; et femme *ki faire* adiltére *ou soi ène fornicatrice*, nék ène zomme adiltére *ou soi ène fornicatére* ou soi ène idolâte ki éna rélation sexuel are li. Et ça li interdit pou banne croyants.

اَلزَّانِيْ لَا يَنْكِحُ اِلَّا زَانِيَةً اَوْ مُشْرِكَةً ۫ وَّالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَآ اِلَّا زَانٍ اَوْ مُشْرِكٌ ۚ وَحُرِّمَ ذٰلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ ④

5. Et banne ki calomnié banne madames vertueuse, ensuite, zotte pa produire quatte témoins, fouette-zotte quatro-vingt coutte fouette et zamais pa accepté zot témoignaze, et ça banne-là ki banne transgresséres —

وَالَّذِيْنَ يَرْمُوْنَ الْمُحْصَنٰتِ ثُمَّ لَمْ يَاْتُوْا بِاَرْبَعَةِ شُهَدَآءَ فَاجْلِدُوْهُمْ ثَمٰنِيْنَ جَلْدَةً وَّلَا تَقْبَلُوْا لَهُمْ شَهَادَةً اَبَدًا ۚ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ⑤

6. Sauf banne ki répenti aprés ça et ki corrize zotte parski en vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ وَاَصْلَحُوْا ۚ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ⑥

7. Et banne ki calomnié zot madames, et ki péna témoin à parte zotte-mêmes, alors témoignaze ène sél dans banne-là *pou siffi si* li témoigne

وَالَّذِيْنَ يَرْمُوْنَ اَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَّهُمْ شُهَدَآءُ اِلَّآ اَنْفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ

quatte fois avec nom Allāh, *li dire* ki certainement li dans banne ki dire la vérité ;

أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهٰدٰتٍ بِاللّٰهِ ۙ اِنَّهٗ لَمِنَ
الصّٰدِقِيْنَ ٧

8. Et *so* cinquème *serment*-là, *li pou dire* ki malédiction Allāh tombe lor li si li *ène* dans banne mentéres.

وَالْخَامِسَةُ اَنَّ لَعْنَتَ اللّٰهِ عَلَيْهِ اِنْ كَانَ
مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ٨

9. Et *madame-là*, ça pou éloigne pinition are li, si li témoigne quatte fois avec nom Allāh, *li dire* ki certainement *so mari* li *ène* dans banne mentéres.

وَيَدْرَؤُا عَنْهَا الْعَذَابَ اَنْ تَشْهَدَ اَرْبَعَ
شَهٰدٰتٍ بِاللّٰهِ ۙ اِنَّهٗ لَمِنَ الْكٰذِبِيْنَ ٩

10. Et so cinquième *serment li pou dire* ki colére Allāh tombe lor li-même si *mari-là* li *ène* dans banne ki cause vrai.

وَالْخَامِسَةَ اَنَّ غَضَبَ اللّٰهِ عَلَيْهَا اِنْ كَانَ
مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ١٠

11. Et si pa ti la grâce Allāh et So miséricorde lor zotte et ki Allāh Li Fort lor accepté répentir *et* Li Bien-Saze *bé ki ti pou arrive zotte* ?

وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ وَاَنَّ
اللّٰهَ تَوَّابٌ حَكِيْمٌ ١١

R 2 12. En vérité, banne ki ti invente mensonze-là forme ène groupe parmi zotte-mêmes. Pa pensé ki ça *li ène zaffaire* mauvais pou zotte, au contraire li ène bien pou zotte. Pou *paye* sakène parmi banne-là pou ça ki li finne gagné pou *so part* pécé ki li finne commette et dimoune ki ti zoué rôle principal là-dans parmi banne-là, li pou gagne ène pinition terribe.

اِنَّ الَّذِيْنَ جَآءُوْ بِالْاِفْكِ عُصْبَةٌ
مِّنْكُمْ ۭ لَا تَحْسَبُوْهُ شَرًّا لَّكُمْ ۭ بَلْ هُوَ
خَيْرٌ لَّكُمْ ۭ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَّا
اكْتَسَبَ مِنَ الْاِثْمِ ۚ وَالَّذِيْ تَوَلّٰى
كِبْرَهٗ مِنْهُمْ لَهٗ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ١٢

13. Banne croyants et banne croyantes, quand zotte finne tanne parle ça *zaffaire-là*, bé ki faire zotte pa finne pense bien pou zot prope dimounes et dire : « Ça li ène mensonze ki clair ?»

لَوْلَآ اِذْ سَمِعْتُمُوْهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُوْنَ وَ
الْمُؤْمِنٰتُ بِاَنْفُسِهِمْ خَيْرًا ۙ وَّ قَالُوْا
هٰذَآ اِفْكٌ مُّبِيْنٌ ١٣

14. Bé ki faire banne-là pa ti produire quatte témoins pou *prouve* ça ? Parski banne-là pa ti produire banne témoins *nécessaire*, alors ça banne-là mêmes mentéres d'aprés Allāh.

لَوْلَا جَآءُوْ عَلَيْهِ بِاَرْبَعَةِ شُهَدَآءَ ۚ
فَاِذْ لَمْ يَاْتُوْا بِالشُّهَدَآءِ فَاُولٰٓئِكَ
عِنْدَ اللّٰهِ هُمُ الْكٰذِبُوْنَ ١٤

15. Et si pa ti la grâce Allāh et So miséricorde lor zotte dans ça lé monde-là et dans l'Aute, certainement ène grand pinition ti pou attrape zotte pou ça *calomnie* dans ki zotte finne plonze zotte ;

وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ فِي
الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِيْ مَاۤ اَفَضْتُمْ
فِيْهِ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿١٥﴾

16. Quand zotte ti réprend *ça* parole propazé-là avec zot la langue et zotte *à zot tour* zotte ti dire are zot la bouce ça *soze* lor ki zotte péna aukène connaissance *exacte* et zotte ti considére ça *ki zotte ti faire-là* couma sans importance alors ki ça, cotte Allāh, li bien grave.

اِذْ تَلَقَّوْنَهٗ بِاَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُوْلُوْنَ
بِاَفْوَاهِكُمْ مَّا لَيْسَ لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ وَّ
تَحْسَبُوْنَهٗ هَيِّنًا ۖ وَّهُوَ عِنْدَ اللّٰهِ
عَظِيْمٌ ﴿١٦﴾

17. Et quand zotte ti appranne ça, bé ki faire zotte pa ti dire ?: « Nous péna aukène droit pou cause lor ça. *O Allāh* To Pur, ça li ène calomnie grave !»

وَلَوْلَاۤ اِذْ سَمِعْتُمُوْهُ قُلْتُمْ مَّا يَكُوْنُ لَنَاۤ
اَنْ نَّتَكَلَّمَ بِهٰذَا ۖ سُبْحٰنَكَ هٰذَا
بُهْتَانٌ عَظِيْمٌ ﴿١٧﴾

18. Allāh exhorte-zotte pou zamais rétombe dans ène soze pareil si zotte croyants.

يَعِظُكُمُ اللّٰهُ اَنْ تَعُوْدُوْا لِمِثْلِهٖۤ اَبَدًا اِنْ
كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٨﴾

19. Et Allāh explique zotte clairement banne commannements ; et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَيُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ ۚ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ
حَكِيْمٌ ﴿١٩﴾

20. En vérité, banne ki content ki l'indécence répanne parmi banne croyants, pou banne-là, éna ène pinition ki donne boucoup doulére dans ça lé monde-là et dans l'Aute. Et Allāh conné alors ki zotte, zotte pa conné.

اِنَّ الَّذِيْنَ يُحِبُّوْنَ اَنْ تَشِيْعَ
الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَهُمْ عَذَابٌ
اَلِيْمٌ ۙ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۚ وَاللّٰهُ
يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٠﴾

21. Et si pa ti éna la grâce Allāh et So miséricorde lor zotte et *le fait* ki Allāh *Li* Rempli dé bonté, Li Bien-Miséricordié, *l'indécence ti pou répanne parmi zotte.*

وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ وَاَنَّ اللّٰهَ
رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢١﴾

R 3 22. O banne ki croire ! Pa suive banne traces Satan. Et dimoune ki suive traces Satan *li bizin conné ki* en vérité, li ordonne l'indécence et ça ki blâmabe ; et si

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ
الشَّيْطٰنِ ۚ وَمَنْ يَّتَّبِعْ خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ
فَاِنَّهٗ يَاْمُرُ بِالْفَحْشَاۤءِ وَالْمُنْكَرِ ۚ وَلَوْلَا

pa ti éna la grâce et miséricorde Allāh lor zotte, zamais personne parmi zotte ti pou pur. Mais Allāh pirifié dimoune ki Li oulé ; et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout

فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ مَا زَكٰى
مِنْكُمْ مِّنْ اَحَدٍ اَبَدًا ۙ وَّلٰكِنَّ اللّٰهَ يُزَكِّيْ
مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٢﴾

23. Et, parmi zotte, banne ki posséde ricesses et l'aisance, zotte pa bizin faire serment ki zotte pa pou donne *nanrien* à *zot* banne proce parents, à banne ki dans nécéssité et à banne ki finne émigré pou la cause Allāh. Et zotte bizin pardonné et montré tolérance. Esse-ki zotte pa content ki Allāh pardonne zotte ? Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَلَا يَاْتَلِ اُولُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ
اَنْ يُّؤْتُوْٓا اُولِي الْقُرْبٰى وَالْمَسٰكِيْنَ وَ
الْمُهٰجِرِيْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۖ وَلْيَعْفُوْا
وَلْيَصْفَحُوْا ؕ اَلَا تُحِبُّوْنَ اَنْ يَّغْفِرَ اللّٰهُ
لَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢٣﴾

24. En vérité, banne ki calomnié banne madames vertueuse ki pa méfiante et ki croyante, *banne-là* zotte maudit dans ça lé monde-là et dans l'Aute. Et pou zotte, pou éna ène pinition terribe,

اِنَّ الَّذِيْنَ يَرْمُوْنَ الْمُحْصَنٰتِ الْغٰفِلٰتِ
الْمُؤْمِنٰتِ لُعِنُوْا فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۪
وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿٢٤﴾

25. Zour cotte zot la langue et zot la mains et zot li pieds pou témoigne conte zotte pou ça ki zotte ti pé faire.

يَّوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ اَلْسِنَتُهُمْ وَاَيْدِيْهِمْ وَ
اَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٢٥﴾

26. Ça zour-là, Allāh pou paye banne-là exactément ça ki zotte mérité *couma pinition*, et banne-là pou conné ki Allāh Li-Même Li la Vérité Évident.

يَوْمَئِذٍ يُّوَفِّيْهِمُ اللّٰهُ دِيْنَهُمُ الْحَقَّ وَ
يَعْلَمُوْنَ اَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِيْنُ ﴿٢٦﴾

27. Banne mauvais kit-sozes, zotte pou banne mauvais dimounes ; et banne mauvais dimounes, zotte *éna tendance* pou banne mauvais kit-sozes. Et banne bon kit-sozes, zotte pou banne bon dimounes; et banne bon dimounes, zotte *éna tendance* pou banne bon kit-sozes. Ça banne-là *zotte* innocent are ça ki banne *calomniatéres*-là pé dire. Pou zotte éna pardon ék ène provision honorabe.

اَلْخَبِيْثٰتُ لِلْخَبِيْثِيْنَ وَالْخَبِيْثُوْنَ
لِلْخَبِيْثٰتِ ۚ وَالطَّيِّبٰتُ لِلطَّيِّبِيْنَ وَ
الطَّيِّبُوْنَ لِلطَّيِّبٰتِ ۚ اُولٰٓئِكَ مُبَرَّءُوْنَ
مِمَّا يَقُوْلُوْنَ ؕ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ
كَرِيْمٌ ﴿٢٧﴾ ع

R4 28. O banne ki croire ! Pa rente dans aukène la caze ki pa zot la caze tant

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَدْخُلُوْا بُيُوْتًا

ki zotte pa finne dimanne permission et salué banne okipants *la caze*-là. Ça li meillére pou zotte pou ki zotte mette zotte-mêmes en garde.

غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتّٰى تَسْتَأْنِسُوْا وَتُسَلِّمُوْا
عَلٰٓى اَهْلِهَا ۚ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُوْنَ ٢٨

29. Et si zotte pa trouve personne là-dans, alors pa rente là-dans tant ki pa donne-zotte permission. Et si dire zotte : « Rétire-zotte, » alors rétire zotte ; ça li pli pur pou zotte. Et Allāh conne bien ça ki zotte faire.

فَاِنْ لَّمْ تَجِدُوْا فِيْهَآ اَحَدًا فَلَا
تَدْخُلُوْهَا حَتّٰى يُؤْذَنَ لَكُمْ ۚ وَاِنْ قِيْلَ
لَكُمُ ارْجِعُوْا فَارْجِعُوْا هُوَ اَزْكٰى لَكُمْ ۚ
وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ٢٩

30. Li pa ène pécé pou zotte ki zotte rente dans banne la cazes ki pa habité mais cotte éna zot banne zaffaires. Et Allāh conné ça ki zotte laisse paraîte et ça ki zotte caciette.

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَدْخُلُوْا بُيُوْتًا
غَيْرَ مَسْكُوْنَةٍ فِيْهَا مَتَاعٌ لَّكُمْ ۚ وَاللّٰهُ
يَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ وَمَا تَكْتُمُوْنَ ٣٠

31. Dire banne croyants ki zotte garde zot régard baissé et ki zotte sirveille zot parties privé. Ça li pli pur pou zotte. En vérité, Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

قُلْ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ يَغُضُّوْا مِنْ اَبْصَارِهِمْ
وَيَحْفَظُوْا فُرُوْجَهُمْ ۚ ذٰلِكَ اَزْكٰى لَهُمْ ۚ
اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا يَصْنَعُوْنَ ٣١

32. Et dire banne croyantes ki zotte garde zot régard baissé et ki zotte sirveille zot parties privé et ki zotte pa bizin expose zot beauté natirel et *zot* embellissement excepté ça ki apparent par li-même, et ki zotte bizin rabatte lor zot la poitrine zot tchador ki couvert zot la tête, et zotte pa bizin expose zot beauté natirel et *zot* embellissement, excepté are zot mari, ou soi zot papa, ou soi papa zot mari, ou soi zot garçons, ou soi garçons zot mari, ou soi zot fréres, ou soi garçons zot fréres, ou soi garçons zot séres, ou soi zot servantes *ou soi banne madames ki allé vini cotte zotte* ou soi ça ki zot la main droite possédé ou soi banne tel servitéres mâle ki péna aukène désir sexuel ou soi banne zéne zenfants ki pa encore éna aukène conscience banne parties privé banne madames. Et banne

وَقُلْ لِّلْمُؤْمِنٰتِ يَغْضُضْنَ مِنْ اَبْصَارِهِنَّ
وَيَحْفَظْنَ فُرُوْجَهُنَّ وَلَا يُبْدِيْنَ زِيْنَتَهُنَّ
اِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلٰى
جُيُوْبِهِنَّ ۖ وَلَا يُبْدِيْنَ زِيْنَتَهُنَّ اِلَّا
لِبُعُوْلَتِهِنَّ اَوْ اٰبَآئِهِنَّ اَوْ اٰبَآءِ بُعُوْلَتِهِنَّ
اَوْ اَبْنَآئِهِنَّ اَوْ اَبْنَآءِ بُعُوْلَتِهِنَّ اَوْ
اِخْوَانِهِنَّ اَوْ بَنِيْٓ اِخْوَانِهِنَّ اَوْ بَنِيْٓ
اَخَوٰتِهِنَّ اَوْ نِسَآئِهِنَّ اَوْ مَا مَلَكَتْ
اَيْمَانُهُنَّ اَوِ التّٰبِعِيْنَ غَيْرِ اُولِي
الْاِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ اَوِ الطِّفْلِ الَّذِيْنَ
لَمْ يَظْهَرُوْا عَلٰى عَوْرٰتِ النِّسَآءِ ۖ وَلَا
يَضْرِبْنَ بِاَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِيْنَ مِنْ

croyantes-là pa bizin marce avec ène tel style ki faire rémarque certains aspects zot beauté ki zotte caciette *normalement*. Et ô banne croyants, zotte-tout tourne ensamme vers Allāh avec répentance pou ki zotte capave réissi.

زِينَتِهِنَّ ۚ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ
الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٢﴾

33. Et arranze mariaze banne véves *ki* parmi zotte, et *ça* banne parmi zot esclaves, zommes et madames ki éna bonne conduite. Si banne-là pauve, Allāh pou accorde-zotte banne moyens par So grâce. Et Allāh Li montré grand zénérosité, Li Conne-Tout.

وَأَنكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ
عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ ۚ إِن يَكُونُوا فُقَرَاءَ
يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ
عَلِيمٌ ﴿٣٣﴾

34. Et banne ki pa trouve *moyens pou* mariaze, bizin reste chaste ziska ki Allāh donne-zotte moyens dépi So zénérosité. Et banne parmi zot esclaves ki désire ène contrat *pou zot libération*, écrire ça contrat pou banne-là si zotte trouve dans banne-là kik bon *capacité*, et donne banne-là dans Allāh So banne di biens ki Li finne donne zotte. Et zot banne servantes ki désire marié, pa *empêce banne-là marié pou* force banne-là pou améne ène mauvais la vie pou ki *ô croyants !* zotte gagne banne gains la vie ça lé monde-là. Mais si ène dimoune oblize banne-là, alors, certainement, aprés ki banne-là finne oblizé, Allāh Li pou Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

وَلْيَسْتَعْفِفِ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا
حَتَّىٰ يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ ۗ وَالَّذِينَ
يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ
فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا ۖ
وَآتُوهُم مِّن مَّالِ اللَّهِ الَّذِي آتَاكُمْ ۚ
وَلَا تُكْرِهُوا فَتَيَاتِكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ إِنْ
أَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِّتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا ۚ وَمَن يُكْرِههُّنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِن
بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٤﴾

35. Et certainement, Nous finne avoye-zotte banne Signes clair et l'exempe banne ki ti passé avant zotte et ène exhortation pou banne ki craigne Allāh.

وَلَقَدْ أَنزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا
مِّنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً
لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾ ع

R 5 36. Allāh Li la Limiére banne lé ciéls et la terre. So la limiére li pareil couma ène niche, là-dans éna ène la lampe. La lampe-là li endans ène verre. Verre-là li couma dire ène zétoile ki brillé. *La lampe-là*, li allimé *avec dé l'huile*

اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ مَثَلُ نُورِهِ
كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ ۖ الْمِصْبَاحُ فِي
زُجَاجَةٍ ۖ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ

d'ène pied béni — ène pied zolive ki pa ni dé l'Est, ni dé l'Ouest — so dé l'huile li presqué pou allimé par li-même, même si di fé pa touce li. Ène la limiére lor ène la limiére. Allāh guide vers So la limiére dimoune ki Li oulé. Et Allāh propose banne dimounes banne paraboles. Et Allāh conne bien tout kit-soze.

يُوقَدُ مِن شَجَرَةٍ مُّبَٰرَكَةٍ زَيْتُونَةٍ
لَّا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا
يُضِيٓءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ۚ نُّورٌ عَلَىٰ
نُورٍ ۗ يَهْدِى ٱللَّهُ لِنُورِهِۦ مَن يَشَآءُ ۚ وَ
يَضْرِبُ ٱللَّهُ ٱلْأَمْثَٰلَ لِلنَّاسِ ۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ
شَىْءٍ عَلِيمٌ ٣٦

37. *La limiére-là li allimé* dans banne la cazes ki Allāh finne ordonné ki zotte élévé et ki mazine So nom là-dans. *Banne-là* pé célébré So gloire, là-dans, matin et soir,

فِى بُيُوتٍ أَذِنَ ٱللَّهُ أَن تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ
فِيهَا ٱسْمُهُۥ يُسَبِّحُ لَهُۥ فِيهَا بِٱلْغُدُوِّ
وَٱلْءَاصَالِ ٣٧

38. Banne zommes ki ni transaction ni commerce détourne zotte dépi mazine Allāh et *dépi* observe la Priére et paye Zakāte. Banne ki rédoute ène zour cotte lé kére et régard pou bouleversé,

رِجَالٌ لَّا تُلْهِيهِمْ تِجَٰرَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن
ذِكْرِ ٱللَّهِ وَإِقَامِ ٱلصَّلَوٰةِ وَإِيتَآءِ
ٱلزَّكَوٰةِ ۙ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ
فِيهِ ٱلْقُلُوبُ وَٱلْأَبْصَٰرُ ٣٨

39. Pou ki Allāh récompense zotte d'aprés ça ki pli excellent dans zot banne actions et pou ki Li accorde zotte encore plisse dépi So grâce. Et Allāh donne provision dimoune ki Li oulé sans compté.

لِيَجْزِيَهُمُ ٱللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا۟ وَ
يَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِۦ ۗ وَٱللَّهُ يَرْزُقُ
مَن يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ٣٩

40. Et banne ki pa croire, zot banne travails li pareil couma ène miraze dans ène désert. Dimoune ki bien soif pensé *ça* dilo ça, ziska ki li arrive cotte ça, li trouvé *ki* li nanrien *ça*. Et là-bas, li trouve Allāh Ki pou réglé tout so compte et Allāh Li Rapide dans *réglé* compte.

وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَعْمَٰلُهُمْ كَسَرَابٍۭ
بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ ٱلظَّمْـَٔانُ مَآءً ۗ
حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَهُۥ لَمْ يَجِدْهُ شَيْـًٔا وَ
وَجَدَ ٱللَّهَ عِندَهُۥ فَوَفَّىٰهُ حِسَابَهُۥ ۗ
وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ٤٠

41. Ou bien *zot banne actions* pareil couma banne ténébes dans ène la mer vaste et profond ki couvert par ène vague, lor là éna ène *l'aute* vague, lor sanne-là éna banne niazes ; banne couces ténébes ène lor l'aute. Quand li faire sorti so la main, à peine ki li trouve li ; et dimoune ki Allāh pa finne donne li la limiére, pa pou éna aukène la limiére pou li.

أَوْ كَظُلُمَٰتٍ فِى بَحْرٍ لُّجِّىٍّ يَغْشَىٰهُ
مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِۦ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِۦ
سَحَابٌ ۗ ظُلُمَٰتٌۢ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ ۗ
إِذَآ أَخْرَجَ يَدَهُۥ لَمْ يَكَدْ يَرَىٰهَا ۗ وَمَن
لَّمْ يَجْعَلِ ٱللَّهُ لَهُۥ نُورًا فَمَا لَهُۥ مِن نُّورٍ ٤١

R 6 42. Esse-ki to pa trouvé ki Allāh-Même Ki tout banne Ki dans lé ciél et lor la terre glorifié et ki banne zoiseaux oussi *faire pareil* avec zot lé zailes étalé ? Sakène conne so *façon* la priére et so *façon faire* glorification *Allāh.* Et Allāh conne bien ça ki banne-là faire.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صٰٓفّٰتٍ ۖ كُلٌّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٢﴾

43. Et pou Allāh royaume banne lé ciéls et la terre et destination-là li vers Allāh.

وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَإِلَى اللّٰهِ الْمَصِيرُ ﴿٤٣﴾

44. Esse-ki to pa trouvé ki Allāh pousse banne niazes doucement ? Ensuite Li réini zotte, ensuite Li entasse zotte dé-sorte ki to trouve la plie sorti dépi dans zot milié. Et Li faire déssanne la grêle dépi dans banne hautéres, c'est-à-dire dépi banne montagnes-*niazes* ki trouve dans ça *banne hautéres-là.* Et Li faire ça tombe lor dimoune ki Li oulé et Li éloigne ça are dimoune ki Li oulé. Encore impé, l'éclat so zéclairs capave faire arrête trouvé.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلٰلِهِ ۚ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَآءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَّشَآءُ وَيَصْرِفُهُ عَنْ مَّنْ يَّشَآءُ ۖ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ ﴿٤٤﴾

45. Allāh faire la nuite, li zour, sakène suive l'aute. En vérité, là-dans éna ène léçon pou banne ki éna li zié.

يُقَلِّبُ اللّٰهُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۖ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿٤٥﴾

46. Et Allāh finne créé tout zanimaux dépi dilo. Là-dans, éna ki rampe lor zot vente, et là-dans éna ki marce lor dé la pattes, et là-dans éna ki marce lor quatte *la pattes.* Allāh créé ça ki Li oulé. En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَاللّٰهُ خَلَقَ كُلَّ دَآبَّةٍ مِّنْ مَّآءٍ ۚ فَمِنْهُمْ مَّنْ يَّمْشِي عَلٰى بَطْنِهِ ۚ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّمْشِي عَلٰى رِجْلَيْنِ ۚ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّمْشِي عَلٰى أَرْبَعٍ ۖ يَخْلُقُ اللّٰهُ مَا يَشَآءُ ۖ إِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٦﴾

47. En vérité, Nous finne faire déssanne banne Signes clair. Et Allāh guide dimoune ki Li oulé vers simé droite.

لَقَدْ أَنْزَلْنَآ اٰيٰتٍ مُّبَيِّنٰتٍ ۖ وَاللّٰهُ يَهْدِي مَنْ يَّشَآءُ إِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤٧﴾

48. Et banne-là dire : « Nous croire dans Allāh et dans le Méssazer et nous obéir, » Ensuite, après ça, éna parmi

وَيَقُولُونَ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلّٰى فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مِّنْ بَعْدِ

banne-là, zotte tourne lé dos. Mais ça banne-là *zotte* pa banne croyants.

ذٰلِكَ ۚ وَمَآ اُولٰٓئِكَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٤٨﴾

49. Et quand appelle banne-là vers Allāh et So Méssazer pou ki li zize ente banne-là, alà ki éna parmi banne-là *zotte* tourne lé dos !

وَاِذَا دُعُوْٓا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٤٩﴾

50. Et si banne-là *pensé ki* éna kik droit dans zot favére, zotte galoupe vers li avec l'esprit soumission.

وَاِنْ يَّكُنْ لَّهُمُ الْحَقُّ يَاْتُوْٓا اِلَيْهِ مُذْعِنِيْنَ ﴿٥٠﴾

51. Esse-ki éna ène maladie dans zot lé kére ? Ou bien esse-ki zotte éna doute ou soi zotte pére ki Allāh et So Méssazer pou faire zotte kik l'inzistice ? Au contraire, banne-là mêmes ki banne inzistes.

اَفِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ اَمِ ارْتَابُوْٓا اَمْ يَخَافُوْنَ اَنْ يَّحِيْفَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُوْلُهٗ ؕ بَلْ اُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٥١﴾

R 7 52. Réponse banne croyants, quand appelle zotte vers Allāh et So Méssazer pou ki li zize ente zotte, li sélement ki zotte dire : « Nous tandé, et nous obéir. » Et ça banne-là ki réissi.

اِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِيْنَ اِذَا دُعُوْٓا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ اَنْ يَّقُوْلُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا ؕ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿٥٢﴾

53. Et dimoune ki obéir Allāh et So Méssazer et ki craigne Allāh et ki prend Li couma bouclier *pou so prope protection*, ça banne-là ki pou triomphé.

وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَيَخْشَ اللّٰهَ وَيَتَّقْهِ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفَآئِزُوْنَ ﴿٥٣﴾

54. Et banne-là faire serment par Allāh avec zot serments ki pli fort même, ki si to donne-zotte l'orde, certainement zotte pou sorti *pou alle combatte.* Dire : « Pa faire serment. *Façon azir*, li l'obéissance dans ça ki convénabe. En vérité, Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire. »

وَاَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ اَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ ؕ قُلْ لَّا تُقْسِمُوْا ۚ طَاعَةٌ مَّعْرُوْفَةٌ ؕ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿٥٤﴾

55. Dire : « Obéir Allāh et obéir le Méssazer. » Et si banne-là tourne lé dos, alors *rappelé ki dimoune ki azir coumme-ça* li pou responsabe pou ça ki finne confié li et zotte pou responsabe pou ça ki finne confié zotte. Et si zotte obéir li, zotte pou

قُلْ اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ ۚ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَّا حُمِّلْتُمْ ؕ وَاِنْ تُطِيْعُوْهُ تَهْتَدُوْا ؕ

bien guidé. Et responsabilité le Méssazer li sélement pou transmette clairement Méssaze-là.

وَمَا عَلَى الرَّسُوْلِ اِلَّا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ﴿٥٥﴾

56. Allāh finne promette banne ki croire d'ente zotte et ki faire banne bon actions, ki certainement Li pou faire banne-là banne Siccesséres lor la terre pareil couma Li ti faire Siccesséres *d'ente* banne ki ti avant zotte ; et ki certainement Li pou établir pou banne-là zot rélizion ki Li finne soisir pou zotte ; et ki certainement Li pou donne zotte en éssanze sékirité *et la paix* aprés zot crainte — zotte pou adore Moi, zotte pa pou donne aukène associé are Moi ; et aprés ça, banne ki montré ingratitide, ça banne-là ki pou banne rébelles.

وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَ
عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي
الْاَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۠
وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِيْنَهُمُ الَّذِي ارْتَضٰى لَهُمْ
وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ خَوْفِهِمْ اَمْنًا ؕ
يَعْبُدُوْنَنِيْ لَا يُشْرِكُوْنَ بِيْ شَيْـًٔا ؕ وَمَنْ كَفَرَ
بَعْدَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿٥٦﴾

57. Et observe la Priére et paye Zakāte et obéir le Méssazer pou ki faire-zotte miséricorde.

وَ اَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَ اٰتُوا الزَّكٰوةَ وَ اَطِيْعُوا
الرَّسُوْلَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿٥٧﴾

58. Zamais pa pensé ki banne mécréants capave enléve, lor la terre, capacité *banne croyants* ; zot l'endroit cotte pou resté li di Fé et vraimême li bien mauvais ça destination-là.

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مُعْجِزِيْنَ فِي
الْاَرْضِ ۚ وَمَاْوٰىهُمُ النَّارُ ؕ وَلَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿٥٨﴾ ع ١٣

R 8 59. O banne ki croire ! Banne ki zot la main droite possédé et banne parmi zotte ki pa encore arrive l'âze piberté, banne-là bizin dimanne-zotte permission *avant ki banne-là rente ô croyants ! dans zot la samme* dans trois moments *différent* : avant la Priére Fadjar, quand zotte *ô croyants ! zotte* enléve zot vêtements, midi *dans l'été* et aprés la Priére 'Ichā'. *Li* trois moments intimité pou zotte. Lé zaute moments, péna aukène blâme ni lor zotte, ni lor banne-là, pou allé vini ène cotte l'aute. Coumme ça-même Allāh explique banne Signes clairement pou zotte. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لِيَسْتَاْذِنْكُمُ الَّذِيْنَ
مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ وَ الَّذِيْنَ لَمْ يَبْلُغُوا
الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلٰثَ مَرّٰتٍ ؕ مِنْ قَبْلِ صَلٰوةِ
الْفَجْرِ وَحِيْنَ تَضَعُوْنَ ثِيَابَكُمْ مِّنَ
الظَّهِيْرَةِ وَ مِنْۢ بَعْدِ صَلٰوةِ الْعِشَآءِ ۫ۗ
ثَلٰثُ عَوْرٰتٍ لَّكُمْ ؕ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَ لَا
عَلَيْهِمْ جُنَاحٌۢ بَعْدَهُنَّ ؕ طَوّٰفُوْنَ
عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلٰى بَعْضٍ ؕ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ
اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٥٩﴾

60. Et quand banne zenfants parmi zotte arrive *zot* piberté, banne-là *oussi* bizin dimanne permission *avant rentré* pareil couma *zot* banne *l'ainés* avant zotte ti pé dimanne permission. Coumme ça-même Allāh explique clairement So banne l'ordes pou zotte. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ
فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ ۗ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ٦٠

61. Et banne madames âzé ki finne dépasse l'âze marié — péna pou réproce zotte si banne-là mette dé côté zot vêtements *extérieur*, sans ki zotte étale zot sarmes. Mais li meillére pou banne-là si zotte préfére azir avec plisse pidére. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا يَرْجُونَ
نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ
ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ ۖ وَ
أَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَهُنَّ ۗ وَاللَّهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ٦١

62. Péna kik empêcement pou ène avégue, et péna kik empêcement pou ène boité, et péna kik empêcement pou ène malade, et ni pou zotte-mêmes ki zotte manze dans zot prope la caze ou soi dans la caze zot papa ou soi dans la caze zot mama ou soi dans la caze zot fréres ou soi dans la caze zot séres ou soi dans la caze zot tontons paternel ou soi dans la caze zot tantines paternel ou soi dans la caze zot tontons maternel ou soi dans la caze zot tantines maternel ou soi dans ça *la caze* ki so la clé dans zot possession ou soi *dans la caze* zot camarade. Péna aukène empêcement pou zotte ki zotte manze ensamme ou soi séparément. Mais quand zotte rente dans banne la cazes, salié zot banne dimounes avec salitation la paix—ène salitation *ki vinne* côté Allāh, *li* rempli are bénédiction et pureté. Coumme ça-même Allāh explique clairement So banne l'ordes pou zotte pou ki zotte servi *zot* l'esprit.

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ
حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَىٰ
أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ
بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ
بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ
بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ
بُيُوتِ أَخْوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا
مَلَكْتُمْ مَفَاتِحَهُ أَوْ صَدِيقِكُمْ ۚ لَيْسَ
عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ
أَشْتَاتًا ۚ فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا
عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةً
طَيِّبَةً ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ٦٢

R 9 63. Banne *vrai* croyants zotte sélement banne ki croire dans Allāh et *dans* So Méssazer et quand banne-là

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَ
رَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَىٰ أَمْرٍ جَامِعٍ

zotte dans so compagnie pou ène zaffaire ki concerne zotte tout, banne-là pa allé avant ki zotte dimanne li permission. En vérité, banne ki dimanne toi permission, ça banne-là ki croire *réellement* dans Allāh et *dans* So Méssazer. Alors, quand banne-là dimanne toi permission *pou allé* à cause kik travail personel, donne permission banne dimounes ki to oulé parmi banne-là et dimanne Allāh pardon pou zotte. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

لَمْ يَذْهَبُوْا حَتّٰى يَسْتَاْذِنُوْهُ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ
يَسْتَاْذِنُوْنَكَ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ
بِاللّٰهِ وَ رَسُوْلِهٖ ۚ فَاِذَا اسْتَاْذَنُوْكَ
لِبَعْضِ شَاْنِهِمْ فَاْذَنْ لِّمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ
وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٦٣﴾

64. Pa considére l'appel Méssazer-là parmi zotte couma ène l'appel ki zotte faire ente zotte. Allāh conne bien *ça* banne parmi zotte ki caciette-caciette zotte glissé zotte allé. Alors banne ki oppose So l'orde, bizin prend garde, attention ki ène l'épréve afflize zotte ou soi ki ène pinition ki donne boucoup doulére tombe lor zotte.

لَا تَجْعَلُوْا دُعَآءَ الرَّسُوْلِ بَيْنَكُمْ كَدُعَآءِ
بَعْضِكُمْ بَعْضًا ؕ قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ
يَتَسَلَّلُوْنَ مِنْكُمْ لِوَاذًا ۚ فَلْيَحْذَرِ الَّذِيْنَ
يُخَالِفُوْنَ عَنْ اَمْرِهٖۤ اَنْ تُصِيْبَهُمْ
فِتْنَةٌ اَوْ يُصِيْبَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٦٤﴾

65. Attention ! En vérité, li pou Allāh tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre. Li conné dans ki *condition* zotte été. Et zour pou raméne zotte vers Li, Li pou informe zotte lor ça ki zotte finne faire. Et Allāh conne bien tout kit-soze

اَلَآ اِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ
قَدْ يَعْلَمُ مَآ اَنْتُمْ عَلَيْهِ ؕ وَيَوْمَ يُرْجَعُوْنَ
اِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا ؕ وَاللّٰهُ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٦٥﴾

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. *Li Ène Être* Béni Céli Ki finne faire déssanne Al-Fourquāne - *le Saint Coran* - lor So servitére pou ki li ène Avertissére pou *tout* lé mondes,

تَبٰرَكَ الَّذِيْ نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلٰى عَبْدِهٖ لِيَكُوْنَ لِلْعٰلَمِيْنَ نَذِيْرًا ﴿٢﴾

3. Céli Ki posséde royaume banne lé ciéls et la terre. Et Li pa finne prend aukène garçon pou Li. Et Li péna aukène associé dans royaume-là et Li finne créé tout banne kit-sozes et Li finne donne zotte *zot* zisse proportion.

الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَّلَمْ يَكُنْ لَّهٗ شَرِيْكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَّرَهٗ تَقْدِيْرًا ﴿٣﴾

4. Et banne-là finne prend, en déhors-Li, banne divinités ki pa créé nanrien alors ki zotte-mêmes finne créé, et *banne divinités* ki péna aukène pouvoir pou faire zotte-mêmes ni le mal, ni le bien et ki pa contrôle ni la mort, ni la vie, ni Rézirection.

وَاتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖۤ اٰلِهَةً لَّا يَخْلُقُوْنَ شَيْـًٔا وَّهُمْ يُخْلَقُوْنَ وَلَا يَمْلِكُوْنَ لِاَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا وَّلَا يَمْلِكُوْنَ مَوْتًا وَّلَا حَيٰوةً وَّلَا نُشُوْرًا ﴿٤﴾

5. Et banne ki pa croire dire : « Ça li sélement ène mensonze ki li finne fabriqué et banne lé zaute dimounes finne aide li là-dans. » Et certainement, banne-là finne commette ène l'inzistice et *finne dire* ène mensonze.

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْۤا اِنْ هٰذَاۤ اِلَّاۤ اِفْكُ اِۨفْتَرٰىهُ وَاَعَانَهٗ عَلَيْهِ قَوْمٌ اٰخَرُوْنَ فَقَدْ جَآءُوْ ظُلْمًا وَّزُوْرًا ﴿٥﴾

6. Et banne-là dire : « Banne zistoires banne dimounes longtemps *ça et* li finne faire écrire ça et pé dicté li ça, matin et soir. »

وَقَالُوْۤا اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ اكْتَتَبَهَا فَهِيَ تُمْلٰى عَلَيْهِ بُكْرَةً وَّاَصِيْلًا ﴿٦﴾

7. Dire : « Céli Ki conne banne sécrets dans banne lé ciéls et lor la terre finne révéle ça. En vérité, Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié. »

قُلْ اَنْزَلَهُ الَّذِيْ يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اِنَّهٗ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٧﴾

8. Et banne-là dire : « Ki ça Méssazer-là ça, ki consomme nourritire

وَقَالُوْا مَالِ هٰذَا الرَّسُوْلِ يَاْكُلُ الطَّعَامَ

وَيَمْشِي فِي الْأَسْوَاقِ ۚ لَوْلَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونَ مَعَهُ نَذِيرًا ٨

et ki marcé dans banne bazars ? Bé ki faire pa finne avoye li ène anze pou donne avertissement ensamme are li ?

أَوْ يُلْقَىٰ إِلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا ۚ وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ٩

9. « Ou soi, ti bizin avoye li kik trésor, ou soi li ti bizin éna ène zardin pou ki li manze dépi là-dans. » Et banne inzistes dire : « Zotte pé sélement suive ène dimoune ki finne ensorcélé. »

انْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ١٠

10. Guetté couma banne-là faire banne comparaisons pou toi ! Donc banne-là finne égaré et zotte pa pé capave trouve simé.

تَبَارَكَ الَّذِي إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ ذَٰلِكَ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَلْ لَكَ قُصُورًا ١١

R 2 11. *Li Ène Être* Béni Céli Ki, si Li oulé, Li pou accorde toi meillére ki tout ça, banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé, et Li pou donne toi banne palais.

بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ ۖ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ١٢

12. Mais, banne-là nié l'Hére-là, et pou dimoune ki nié l'Hére-là, Nous finne prépare ène di Fé ki flambé.

إِذَا رَأَتْهُمْ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغَيُّظًا وَزَفِيرًا ١٣

13. Quand ça *di Fé-là* trouve banne-là dépi ène place bien loin, zotte pou tanne so furie et so ronflément.

وَإِذَا أُلْقُوا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُقَرَّنِينَ دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُورًا ١٤

14. Et quand pou zette banne-là dans ène l'espace serré là-dans, attacé ensamme are banne la sainnes, l'hére-là, banne-là pou prié pou zot *prope* destriction.

لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا ثُبُورًا كَثِيرًا ١٥

15. « Azordi pa prié pou ène sél destriction, mais prié pou boucoup destrictions. »

قُلْ أَذَٰلِكَ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ ۚ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيرًا ١٦

16. Dire : « Esse-ki ça li meillére, ou soi Zardin l'Éternité ki finne promette banne dimounes droite ? Li pou zotte couma récompense et couma destination *final.* »

17. Là-dans, banne-là pou éna tout ça ki zotte désiré *et* zotte pou resté tout lé temps *là-dans.* Li ène *tel* promesse ki to Seignére Li Responsabe pou *accomplir* ça.

لَهُمْ فِيْهَا مَا يَشَآءُوْنَ خٰلِدِيْنَ ۚ كَانَ عَلٰى
رَبِّكَ وَعْدًا مَّسْـُٔوْلًا ﴿١٧﴾

18. Et zour quand Li pou rassemblé banne-là et banne ki zotte adoré en déhors Allāh, Li pou dimandé : « Esse-ki zotte ki finne égare Mo banne servitéres ki là ou bien banne-là finne égaré dépi *bon* simé-là *par zotte-mêmes* ?»

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ
اللّٰهِ فَيَقُوْلُ ءَاَنْتُمْ اَضْلَلْتُمْ عِبَادِيْ
هٰٓؤُلَآءِ اَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيْلَ ﴿١٨﴾

19. Banne-là pou dire : « Tout pureté pou Toi ! Li pa convénabe pou nous ki nous prend lé zaute protectéres ki Toi ; mais To finne accorde banne-là et zot banne papa grand-papas certains bénéfices à tel point ki banne-là finne oublié *To* avertissement-là et zotte finne vinne ène pép ki pou détruire. »

قَالُوْا سُبْحٰنَكَ مَا كَانَ يَنْۢبَغِيْ لَنَآ اَنْ
نَّتَّخِذَ مِنْ دُوْنِكَ مِنْ اَوْلِيَآءَ وَلٰكِنْ
مَّتَّعْتَهُمْ وَاٰبَآءَهُمْ حَتّٰى نَسُوا الذِّكْرَ ۚ
وَكَانُوْا قَوْمًۢا بُوْرًا ﴿١٩﴾

20. *Alors Nous pou dire banne-là zot adoratéres* : « Astére-là, banne-là finne démenti ça ki zotte ti pé dire. Pa pou éna pou zotte ni essapatoire, ni sécours. » Et, parmi zotte, dimoune ki pou azir inzistement, Nous pou faire li goûte ène grand pinition.

فَقَدْ كَذَّبُوْكُمْ بِمَا تَقُوْلُوْنَ ۙ فَمَا
تَسْتَطِيْعُوْنَ صَرْفًا وَّلَا نَصْرًا ۚ وَمَنْ يَّظْلِمْ
مِّنْكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيْرًا ﴿٢٠﴾

21. Et zamais Nous ti avoye avant toi banne Méssazers ki pa ti consomme nourritire ou soi ki pa ti marcé dans banne bazars. Et Nous faire éna parmi-zotte ène l'épréve pou lé zautes. Esse-ki zotte pou montré patience ? Et to Seignére Li Trouve-Bien.

وَمَآ اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ اِلَّآ
اِنَّهُمْ لَيَاْكُلُوْنَ الطَّعَامَ وَيَمْشُوْنَ فِي
الْاَسْوَاقِ ۗ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً ۗ
اَتَصْبِرُوْنَ ۚ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيْرًا ﴿٢١﴾

PARTIE 19

R 3 22. Et banne ki pa espére renconte Nous, zotte dire : « Bé ki faire pa ti faire banne anzes déssanne lor nous ?» Ou soi « Bé ki faire nous pa trouve nou Seignére ?» Certainement banne-là éna

وَقَالَ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا
لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ نَرٰى
رَبَّنَا ۗ لَقَدِ اسْتَكْبَرُوْا فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ

trop l'orgueil et zotte finne dépasse limites dans *zot* l'insolence.

وَعَتَوْ عُتُوًّا كَبِيْرًا ﴿٢٢﴾

23. Zour *cotte* banne-là pou trouve banne anzes — ça zour-là pa pou éna bon nouvelle pou banne coupabes ; et zotte pou dire : « Si sélement ti éna ène grand barriére !»

يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ لَا بُشْرٰى يَوْمَئِذٍ لِّلْمُجْرِمِيْنَ وَ يَقُوْلُوْنَ حِجْرًا مَّحْجُوْرًا ﴿٢٣﴾

24. Et Nous pou tourné vers tout ça ki banne-là finne faire et Nous pou faire ça vinne couma la poussiére ki éparpillé.

وَ قَدِمْنَآ اِلٰى مَا عَمِلُوْا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنٰهُ هَبَآءً مَّنْثُوْرًا ﴿٢٤﴾

25. Ça zour-là, banne habitants Paradis pou mié placé concernant *zot* Résidence permanent et zotte pou dans meillére position concernant *zot* l'endroit pou réposé.

اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَّاَحْسَنُ مَقِيْلًا ﴿٢٥﴾

26. Et *rappelle* zour quand lé ciél pou fanne are *grondement* banne niazes et *quand* pou faire banne anzes déssanne en grand nombre —

وَ يَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَآءُ بِالْغَمَامِ وَ نُزِّلَ الْمَلٰٓئِكَةُ تَنْزِيْلًا ﴿٢٦﴾

27. Ça zour-là vrai royaume-là li pou Céli Ki Tout-Miséricordié et li pou ène zour bien pénibe pou banne mécréants.

اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذِ ۣالْحَقُّ لِلرَّحْمٰنِ ۚ وَ كَانَ يَوْمًا عَلَى الْكٰفِرِيْنَ عَسِيْرًا ﴿٢٧﴾

28. Et ça zour-là, dimoune inziste, *dans dézespoir* li pou ronze so dé la mains *et* li pou dire : « Ah ! Si sélement mo ti suive même-simé ensamme avec Méssazer-là !

وَ يَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلٰى يَدَيْهِ يَقُوْلُ يٰلَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُوْلِ سَبِيْلًا ﴿٢٨﴾

29. « Malhére lor moi ! Si sélement mo pa ti prend intel pou camarade intime !

يٰوَيْلَتٰى لَيْتَنِيْ لَمْ اَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيْلًا ﴿٢٩﴾

30. « Certainement li-même ki finne égare moi dépi Rappel *Allāh* aprés ki ça finne vinne cotte moi. » Et Satan li abandonne dimoune.

لَقَدْ اَضَلَّنِيْ عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ اِذْ جَآءَنِيْ ۚ وَ كَانَ الشَّيْطٰنُ لِلْاِنْسَانِ خَذُوْلًا ﴿٣٠﴾

31. Et Méssazer-là pou dire : « O mo Seignére ! En vérité, mo pép finne traite ça Coran-là couma *ène soze* abandonné. »

وَقَالَ الرَّسُوْلُ يٰرَبِّ اِنَّ قَوْمِي
اتَّخَذُوْا هٰذَا الْقُرْاٰنَ مَهْجُوْرًا ﴿٣١﴾

32. Et coumme ça-même pou sak Prophéte, Nous finne faire ène ennemi parmi banne dimounes ki faire pécés. Et to Seignére Li Siffit couma Guide et couma Aide.

وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِّنَ
الْمُجْرِمِيْنَ ؕ وَكَفٰى بِرَبِّكَ هَادِيًا وَّ
نَصِيْرًا ﴿٣٢﴾

33. Et banne ki pa croire, zotte dire : « Bé ki faire *tout* le Coran pa finne déssanne lor li ène sél fois ?» *Nous finne révéle li* coumme ça pou ki Nous ranne to lé kére pli ferme par ça moyen-là. Et Nous finne bien arranze li dans ène meillére façon ki facile *oussi.*

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ
الْقُرْاٰنُ جُمْلَةً وَّاحِدَةً ۚ كَذٰلِكَ ۚ
لِنُثَبِّتَ بِهٖ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنٰهُ تَرْتِيْلًا ﴿٣٣﴾

34. Et banne-là pa pou améne toi aukène comparaison sans ki Nous fourni toi la vérité et ène excellent explication.

وَلَا يَاْتُوْنَكَ بِمَثَلٍ اِلَّا جِئْنٰكَ بِالْحَقِّ
وَاَحْسَنَ تَفْسِيْرًا ﴿٣٤﴾

35. Banne ki pou trouve zotte-mêmes trainé ensamme ensamme lor zot visaze ziska l'Enfer — ça banne-là pou dans sitiation ki pli misérabe et zotte pou pli égaré dépi simé *droite.*

اَلَّذِيْنَ يُحْشَرُوْنَ عَلٰى وُجُوْهِهِمْ اِلٰى
جَهَنَّمَ ۙ اُولٰٓئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَّ اَضَلُّ
سَبِيْلًا ﴿٣٥﴾ ع

R 4 36. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse Live-là, et Nous ti nomme avec li so frére Aaron couma *so* assistant.

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَجَعَلْنَا مَعَهٗٓ
اَخَاهُ هٰرُوْنَ وَزِيْرًا ﴿٣٦﴾

37. Et Nous ti dire : « Allé zotte tout lé-dé cotte pép ki finne prend Nou banne Signes pou mensonzes. » Ensuite, Nous ti détruire banne *dimounes*-là complétement.

فَقُلْنَا اذْهَبَآ اِلَى الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا
بِاٰيٰتِنَا ؕ فَدَمَّرْنٰهُمْ تَدْمِيْرًا ﴿٣٧﴾

38. Et *concernant* pép Noé, quand banne-là ti traite banne Méssazers dé mentéres, Nous ti noye zotte et Nous ti faire banne-là ène Signe pou l'himanité.

وَقَوْمَ نُوْحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا الرُّسُلَ
اَغْرَقْنٰهُمْ وَجَعَلْنٰهُمْ لِلنَّاسِ اٰيَةً ؕ

Et Nous finne prépare pou banne inzistes ène pinition ki donne boucoup doulére.

وَّاَعْتَدْنَا لِلظّٰلِمِيْنَ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿٣٨﴾

39. Et *Nous ti détruire banne* ‘Aad et Thamōūd, et pép ar-Rasse et boucoup zénérations ente ça.

وَّعَادًا وَّثَمُوْدَا۠ وَاَصْحٰبَ الرَّسِّ وَقُرُوْنًاۢ بَيْنَ ذٰلِكَ كَثِيْرًا ﴿٣٩﴾

40. Et à sakène *ça banne-là* Nous ti raconte banne l’exempes *banne péps avant*; et Nous ti détruire complétement sakène *parmi banne-là.*

وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ الْاَمْثَالَ ؗ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيْرًا ﴿٤٠﴾

41. Et banne-là finne bizin visite la ville lor *ça-même* ki ti déverse ène mauvais la plie. Esse-ki banne-là pa finne trouve li ? Mais zotte pa attanne ki zotte pou réssissité *aprés la mort.*

وَلَقَدْ اَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِيْۤ اُمْطِرَتْ مَطَرَ السَّوْءِ ؕ اَفَلَمْ يَكُوْنُوْا يَرَوْنَهَا ۚ بَلْ كَانُوْا لَا يَرْجُوْنَ نُشُوْرًا ﴿٤١﴾

42. Et quand banne-là trouve toi, zotte nék faire plaisanterie lor toi. « Esse-ki li-même ça ki Allāh finne avoyé couma ène Méssazer ?

وَاِذَا رَاَوْكَ اِنْ يَّتَّخِذُوْنَكَ اِلَّا هُزُوًا ؕ اَهٰذَا الَّذِيْ بَعَثَ اللّٰهُ رَسُوْلًا ﴿٤٢﴾

43. « En vérité, li finne presqué égare nous dépi nou banne divinités si nous pa ti reste fidéle are ça *banne divinités-là.* » Et quand banne-là pou trouve pinition-là, certainement, zotte pou conné ki sanne-là pli égaré dépi simé *droite.*

اِنْ كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ اٰلِهَتِنَا لَوْلَاۤ اَنْ صَبَرْنَا عَلَيْهَا ؕ وَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ حِيْنَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ اَضَلُّ سَبِيْلًا ﴿٤٣﴾

44. Esse-ki to finne trouve ça dimoune ki finne prend so mauvais désir pou so divinité ? Esse-ki to capave vinne ène gardien lor li ?

اَرَءَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ اِلٰهَهٗ هَوٰىهُ ؕ اَفَاَنْتَ تَكُوْنُ عَلَيْهِ وَكِيْلًا ﴿٤٤﴾

45. Esse-ki to pensé ki la plipart parmi banne-là zotte tandé et zotte comprend ? Zotte sélement couma bétail — et même pire dans *zot* comportement.

اَمْ تَحْسَبُ اَنَّ اَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُوْنَ اَوْ يَعْقِلُوْنَ ؕ اِنْ هُمْ اِلَّا كَالْاَنْعَامِ بَلْ
ع هُمْ اَضَلُّ سَبِيْلًا ﴿٤٥﴾

R 5 46. Esse-ki to pa trouvé couma to Seignére allonze l’ombraze. Et si Li ti oulé, Li ti pou faire li reste en place. Ensuite, Nous faire soleil ène indicatére lor ça.

اَلَمْ تَرَ اِلٰى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ ۚ وَلَوْ شَآءَ لَجَعَلَهٗ سَاكِنًا ۚ ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيْلًا ﴿٤٦﴾

47. Ensuite, tiguitte par tiguitte, Nous améne li vers Nous.

ثُمَّ قَبَضْنٰهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَّسِيْرًا ﴿٤٧﴾

48. Et Li-Même Ki finne faire la nuite ène couvertire pou zotte et *Ki finne faire* sommeil pou réposé, et Li finne faire li zour pou l'avancement *ék progrés.*

وَهُوَ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِبَاسًا وَّ
النَّوْمَ سُبَاتًا وَّجَعَلَ النَّهَارَ نُشُوْرًا ﴿٤٨﴾

49. Et Li-Même Ki avoye banne di vents couma ène bon nouvelle pou annonce So miséricorde et Nous faire déssanne dépi dans lé ciél dilo pur,

وَهُوَ الَّذِيْٓ أَرْسَلَ الرِّيٰحَ بُشْرًا بَيْنَ
يَدَيْ رَحْمَتِهٖ ۚ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ
مَآءً طَهُوْرًا ﴿٤٩﴾

50. Pou ki, par ça moyen-là, Nous donne la vie à ène la terre mort et *pou ki,* dépi ça-même, Nous donne boire banne ki Nous finne créé en grand nombre couma banne bétails et banne dimounes.

لِّنُحْيِيَ بِهٖ بَلْدَةً مَّيْتًا وَّنُسْقِيَهٗ مِمَّا
خَلَقْنَآ أَنْعَامًا وَّأَنَاسِيَّ كَثِيْرًا ﴿٥٠﴾

51. Et, en vérité, Nous finne explique banne-là ça, dans ène banne façons varié, pou ki zotte faire attention, mais la plipart banne dimounes réfize tout sauf mécréance.

وَلَقَدْ صَرَّفْنٰهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوْا ۖ
فَأَبٰٓى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُوْرًا ﴿٥١﴾

52. Si Nous ti oulé, Nous ti pou faire sorti dans sak la ville ène Avertissére.

وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِيْ كُلِّ قَرْيَةٍ
نَّذِيْرًا ﴿٥٢﴾

53. Donc pa obéir banne mécréants, mais engaze conte banne-là ène grand la litte par ça *Coran-là.*

فَلَا تُطِعِ الْكٰفِرِيْنَ وَجَاهِدْهُمْ بِهٖ
جِهَادًا كَبِيْرًا ﴿٥٣﴾

54. Et Li-Même Ki pou faire ça dé la mers-là ène zoènne l'aute ; sanne-là, dans goût li agréabe *et* bien doux, l'aute-là li salé *et* amer ; et, ente zotte-dé, Li finne place, *pou lé moment,* ène barriére et ène grand séparation.

وَهُوَ الَّذِيْ مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هٰذَا
عَذْبٌ فُرَاتٌ وَّهٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ ۚ وَجَعَلَ
بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَّحِجْرًا مَّحْجُوْرًا ﴿٥٤﴾

55. Et Li-Même Ki finne créé l'homme dépi dilo et Ki finne faire pou li banne proces par déssendance et banne proces par alliance. Et to Seignére Li Tout-Puissant.

وَهُوَ الَّذِيْ خَلَقَ مِنَ الْمَآءِ بَشَرًا
فَجَعَلَهٗ نَسَبًا وَّصِهْرًا ۗ وَكَانَ رَبُّكَ
قَدِيْرًا ﴿٥٥﴾

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ۗ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِ ظَهِيرًا ٥٦

56. Et banne-là adore en déhors Allāh ça ki ni pou profite zotte, ni pou faire-zotte di tort. Et ène mécréant touzour li ène soutien *pou banne ki litte* conte so Seignére.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ٥٧

57. Et Nous ti avoye toi sélement couma Portére bon nouvelle et couma Avertissére.

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَن شَاءَ أَن يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ٥٨

58. Dire : « Mo pa pé dimanne-zotte aukène récompense pou ça, excepté dimoune ki oulé, li capave prend ène simé *ki alle* vers so Seignére. »

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ ۚ وَكَفَىٰ بِهِ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا ٥٩

59. Et éna confiance dans Céli Ki tout lé temps Vivant et Ki żamais mort, et avec So louanze célebré *So* saintété et Li Siffit couma Connaissére pécés So banne servitéres.

الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۚ الرَّحْمَٰنُ فَاسْأَلْ بِهِ خَبِيرًا ٦٠

60. Li-Même Ki, en sisse périodes, Li finne créé banne lé ciéls et la terre et tout ça ki trouve ente ça dé-là. Ensuite Li finne établi Li *fermement* lor Trône-là. Li Tout-Miséricordié. Donc renseigne-toi lor Li are kikène ki bien conné.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَٰنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَٰنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا ٦١

61. Et quand dire banne-là : « Prosterne divant ar-Rahmān : Céli Ki Tout-Miséricordié, » banne-là dire : « Et ki sanne-là ki Tout-Miséricordié ? Esse-ki nous pou prosterne divant ça ki to donne nous l'orde ? » Et ça augmente zot répignance.

تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُّنِيرًا ٦٢

R 6 62. *Li Ène Être* Béni Céli Ki finne faire banne constellations dans lé ciél et finne place là-dans ène la Lampe *ki donne la limiére* et ène la line ki éclairé.

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِّمَنْ أَرَادَ أَن يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ٦٣

63. Et Li-Même Ki finne faire la nuite et li zour, ène suive l'aute pou dimoune ki oulé-prend compte *avertissement* ou soi ki oulé-montré réconnaissance.

64. Et banne servitéres ar-Rahmān : Céli Ki Tout-Miséricordié, zotte ça banne ki marce lor la terre avec himilité et quand banne ignorants adresse-zotte la parole, zotte dire : « *La* paix !»

وَعِبَادُ الرَّحْمٰنِ الَّذِيْنَ يَمْشُوْنَ عَلَى
الْاَرْضِ هَوْنًا وَّاِذَا خَاطَبَهُمُ الْجٰهِلُوْنَ
قَالُوْا سَلٰمًا ﴿٦٤﴾

65. Et zotte ça banne ki passe la nuite dans prosternation et diboute divant zot Seignére,

وَالَّذِيْنَ يَبِيْتُوْنَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَّ
قِيَامًا ﴿٦٥﴾

66. Et zotte ça banne ki dire : « Nou Seignére, détourne pinition l'Enfer dé nous; en vérité, so pinition li ène tourment affreux,

وَالَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ
جَهَنَّمَ ۖ اِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿٦٦﴾

67. « En vérité, li mauvais couma ène place dé répos et couma ène place permanent pou resté. »

اِنَّهَا سَآءَتْ مُسْتَقَرًّا وَّمُقَامًا ﴿٦٧﴾

68. Et zotte ça banne quand zotte dépensé, ni zotte gaspillé ni zotte faire laré mais zotte modéré ente ça dé-là ;

وَالَّذِيْنَ اِذَآ اَنْفَقُوْا لَمْ يُسْرِفُوْا وَ
لَمْ يَقْتُرُوْا وَكَانَ بَيْنَ ذٰلِكَ قَوَامًا ﴿٦٨﴾

69. Et zotte ça banne ki pa invoque aukène l'aute divinité avec Allāh, et ki pa tué aukène dimoune ki Allāh finne empêcé *tué*, sauf pou ène cause ziste ; ni zotte commette fornication. Et dimoune ki faire ça, li pou paye prix *so* pécé ;

وَالَّذِيْنَ لَا يَدْعُوْنَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ وَ
لَا يَقْتُلُوْنَ النَّفْسَ الَّتِيْ حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا
بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُوْنَ ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ
ذٰلِكَ يَلْقَ اَثَامًا ﴿٦٩﴾

70. Zour Rézirection, so pinition pou doublé et li pou reste longtemps là-dans couvert are himiliation—

يُّضٰعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَ
يَخْلُدْ فِيْهٖ مُهَانًا ﴿٧٠﴾

71. Excepté banne ki répenti et ki croire et ki faire banne bon actions ; ça banne-là, Allāh pou sanze zot banne mauvais actions en banne bon actions, et Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

اِلَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا
صَالِحًا فَاُولٰٓئِكَ يُبَدِّلُ اللّٰهُ سَيِّاٰتِهِمْ
حَسَنٰتٍ ۚ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٧١﴾

72. Et zotte ça banne ki répenti et ki faire banne bon actions, zotte tourne vraimême vers Allāh avec *vrai* répentir ;

وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاِنَّهٗ يَتُوْبُ اِلَى
اللّٰهِ مَتَابًا ﴿٧٢﴾

73. Et zotte ça banne ki pa donne fausse témoignaze, et quand zotte passe divant ène soze initile, zotte passe *zot simé* avec dignité ;

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ ۙ وَإِذَا مَرُّوا
بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ﴿٧٣﴾

74. Et zotte ça banne, quand rappelle-zotte banne Signes zot Seignére, zotte pa traite ça avec ène l'esprit sourde et avégue ;

وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ
يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا ﴿٧٤﴾

75. Et zotte ça banne ki dire : « Nou Seignére ! Accorde-nous, dépi nou conzoints et nou zenfants, la zoie nou li zié et faire *sakène d'ente* nous vinne ène dirizant pou banne dimounes droite. »

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ
أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا
لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴿٧٥﴾

76. Ça banne-là-ça ki pou gagne couma récompense ène rang élévé *dans Paradis* parski zotte finne montré patience ; et là-dans, pou récévoir zotte avec salitations et *la* paix.

أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَ
يُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا ﴿٧٦﴾

77. Zotte pou reste là-dans tout lé temps. Li excellent couma ène Sézour dé répos et couma ène Résidence permanent.

خَالِدِينَ فِيهَا ۚ حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَ
مُقَامًا ﴿٧٧﴾

78. Dire : « Si pa ti éna zot la priére, mo Seignére pa ti pou prend zotte aukène compte. Mais *astére ki* zotte finne contrédire *So Méssaze*, certainement *So pinition* li pou reste collé *are zotte.* »

قُلْ مَا يَعْبَأُ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ ۚ
فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ﴿٧٨﴾

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. T̲ā Sīn Mīm = Céli Ki Pur, Ki Bien-Tandé, Ki Bien-Conné.

طٰسٓمّٓ ﴿٢﴾

3. Ça li banne versets Live ki ranne *banne sozes* clair.

تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿٣﴾

4. Li possibe ki to pé tué to-même are doulére parski banne-là pa pé croire.

لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفْسَكَ اَلَّا يَكُوْنُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿٤﴾

5. Si Nous oulé, Nous capave faire déssanne lor banne-là dépi dans lé ciél ène Signe, coumme ça zot li cou ti ava courbé divant ça *Signe-là.*

اِنْ نَّشَاْ نُنَزِّلْ عَلَيْهِمْ مِّنَ السَّمَآءِ اٰيَةً فَظَلَّتْ اَعْنَاقُهُمْ لَهَا خٰضِعِيْنَ ﴿٥﴾

6. Et aukène nouveau Rappel pa vinne cotte banne-là dé la part Céli Ki Tout- Miséricordié sans ki zotte tourne lé dos are ça.

وَمَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّنَ الرَّحْمٰنِ مُحْدَثٍ اِلَّا كَانُوْا عَنْهُ مُعْرِضِيْنَ ﴿٦﴾

7. En vérité, banne-là finne prend *ça Rappel-là* pou mensonze ; mais zotte pa pou tardé pou gagne banne nouvelles *lor réalization* ça *banne sozes* ki zotte ti pé moqué-là.

فَقَدْ كَذَّبُوْا فَسَيَاْتِيْهِمْ اَنْۢبٰٓؤُا مَا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٧﴾

8. Esse-ki banne-là pa finne observe la terre - comié toute sorte paires *dé vézétations* excellent ki Nous finne faire poussé là-dans ?

اَوَلَمْ يَرَوْا اِلَى الْاَرْضِ كَمْ اَنْۢبَتْنَا فِيْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيْمٍ ﴿٨﴾

9. En vérité, là-dans éna ène Signe ; mais la plipart parmi banne-là pa oulé croire.

اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ؕ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٩﴾

10. Et, en vérité, to Seignére, Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Miséricordié.

وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿١٠﴾

R 2 11. Et *rappelle* quand to Seignére ti appelle Moïse, *Li ti dire* : « Alle cotte pép inziste-là —

وَاِذْ نَادٰى رَبُّكَ مُوْسٰٓى اَنِ ائْتِ الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١١﴾

12. « Pép Pharaon. Esse-ki banne-là péna la crainte Allāh ?»

قَوْمَ فِرْعَوْنَ ۚ أَلَا يَتَّقُونَ ﴿١٢﴾

13. Li ti dire : « Mo Seignére, certainement mo pére banne-là traite moi dé mentére ;

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ ﴿١٣﴾

14. « Et mo la poitrine li serré et mo la langue li pa largué ; donc avoye *To* Méssaze cotte Aaron *oussi.*

وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنطَلِقُ لِسَانِي
فَأَرْسِلْ إِلَىٰ هَارُونَ ﴿١٤﴾

15. « Lor là, banne-là éna *sélon zotte* ène sarze *criminel* conte moi ; alors mo pére ki zotte tué moi. »

وَلَهُمْ عَلَيَّ ذَنبٌ فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ ﴿١٥﴾

16. *Allāh* ti dire : « Li pa pou coumme ça ; allé zotte tout lé-dé are Nou banne Signes ; en vérité, Nous avec zotte *et* Nous Bien-Tandé.

قَالَ كَلَّا ۖ فَاذْهَبَا بِآيَاتِنَا إِنَّا مَعَكُم
مُّسْتَمِعُونَ ﴿١٦﴾

17. « Donc allé zotte-dé cotte Pharaon et dire : « En vérité, nous *nous* Méssazers Seignére tout banne lé mondes

فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿١٧﴾

18. « *Pou donne toi méssaze* ki to laisse banne Zenfants Israël alle avec nous. »

أَنْ أَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٨﴾

19. *Pharaon* ti dire : « *O Moïse* ! Esse-ki nous pa ti élevé toi parmi nous quand to ti zenfant ? Et comié bananés to la vie to finne reste parmi nous;

قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا وَلَبِثْتَ
فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ ﴿١٩﴾

20. « Et to ti commette ça action ki to ti commette là et to ti *ène* dans banne ingrats. »

وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ الَّتِي فَعَلْتَ وَأَنتَ مِنَ
الْكَافِرِينَ ﴿٢٠﴾

21. *Moïse* ti dire : « Mo ti faire ça alors ki mo l'esprit ti embrouillé.

قَالَ فَعَلْتُهَا إِذًا وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٢١﴾

22. « Alors, quand mo finne pére zotte, mo finne sauvé dépi cotte zotte. Ensuite, mo Seignére finne accorde moi

فَفَرَرْتُ مِنكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي
رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٢﴾

l'autorité et la sazesse et Li finne faire moi *ène* dans banne Méssazers.

23. « Et *esse-ki* ça ène favére dé to part ki to pé réproce moi *alors* ki to finne faire banne Zenfants Israël esclaves ?»

وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدْتَّ
بَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ ٢٣

24. *Pharaon* ti dire : « Seignére banne lé mondes, bé ki été ça ?»

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعٰلَمِينَ ٢٤

25. *Moïse* ti dire : « Seignére banne lé ciéls et la terre et tout ça ki ente ça dé-là. *Li ti meillére* si zotte ti capave convainki. »

قَالَ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ
إِنْ كُنْتُمْ مُّوقِنِينَ ٢٥

26. *Pharaon* ti dire banne ki ti autour li : « Esse-ki zotte pa tandé ?»

قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُۥٓ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ٢٦

27. *Moïse* ti dire : « Zot Seignére et Seignére zot banne papa grand-papas avant. »

قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ اٰبَآئِكُمُ الْأَوَّلِينَ ٢٧

28. *Pharaon* ti dire : « Certainement, zot Méssazer ki finne avoyé vers zotte-là li ène fou. »

قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمُ الَّذِيٓ أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ
لَمَجْنُونٌ ٢٨

29. *Moïse* ti dire : « Seignére de l'Est et de l'Ouest et tout ça ki trouve ente ça dé-là, si sélement zotte ti capave comprend. »

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا
بَيْنَهُمَا ۚ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ٢٩

30. *Pharaon* ti dire : « Si to prend pou toi ène l'aute divinité ki moi, certainement mo pou faire toi prisonnier. »

قَالَ لَئِنِ اتَّخَذْتَ إِلٰهًا غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ
مِنَ الْمَسْجُونِينَ ٣٠

31. *Moïse* ti dire : « Ki ça ça ! Même si mo pé améne toi ène soze ki clair ! »

قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُّبِينٍ ٣١

32. *Pharaon* ti dire : « Alors améne ça, si to pé dire la vérité. »

قَالَ فَأْتِ بِهِۦٓ إِنْ كُنْتَ مِنَ
الصّٰدِقِينَ ٣٢

33. Alors li ti zette so bâton, et ène coup li ti *paraîte* ène serpent ki bien vizibe.

فَأَلْقٰى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ٣٣

34. Et *dépi endans so tunique* li ti rétire so la main, ène coup li ti *paraîte* blanc pou banne ki ti pé guetté.

وَّ نَزَعَ يَدَهٗ فَاِذَا هِيَ بَيْضَآءُ لِلنّٰظِرِيْنَ ٣٣

R 3 35. *Pharaon* ti dire banne séfs ki ti entoure li : « Certainement ça li ène mazicien expert.

قَالَ لِلْمَلَاِ حَوْلَهٗۤ اِنَّ هٰذَا لَسٰحِرٌ عَلِيْمٌ ٣٤

36. « Li pé rode mette zotte déhors dépi dans zot pays avec so mazie. Alors, ki zotte conseillé ?»

يُّرِيْدُ اَنْ يُّخْرِجَكُمْ مِّنْ اَرْضِكُمْ بِسِحْرِهٖ ۖ فَمَاذَا تَاْمُرُوْنَ ٣٥

37. Banne-là ti dire : « Renvoye li ék so frére *pou kik lé temps*, et avoye banne rassembléres dans banne la villes,

قَالُوْۤا اَرْجِهْ وَ اَخَاهُ وَابْعَثْ فِي الْمَدَآئِنِ حٰشِرِيْنَ ٣٦

38. « Ki pou améne toi toute sorte maziciens expert. »

يَاْتُوْكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيْمٍ ٣٧

39. Alors banne maziciens ti rassemblé zour ki ti finne faire conné et l’hére ki ti finne fixé.

فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيْقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُوْمٍ ٣٨

40. Et ti dire banne dimounes : « Esse-ki zotte *oussi* zotte pou rassemblé,

وَّقِيْلَ لِلنَّاسِ هَلْ اَنْتُمْ مُّجْتَمِعُوْنَ ٣٩

41. « Pou ki nous capave suive banne maziciens-là si zotte ki pou vainkéres ?»

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ اِنْ كَانُوْا هُمُ الْغٰلِبِيْنَ ٤٠

42. Et quand banne maziciens-là ti arrivé, zotte ti dire Pharaon : « Esse-ki pou éna kik récompense pou nous si nous vainkéres ?»

فَلَمَّا جَآءَ السَّحَرَةُ قَالُوْا لِفِرْعَوْنَ اَئِنَّ لَنَا لَاَجْرًا اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغٰلِبِيْنَ ٤١

43. Li ti dire : « Oui, et certainement, alors zotte pou parmi mo banne favoris. »

قَالَ نَعَمْ وَاِنَّكُمْ اِذًا لَّمِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ٤٢

44. Moïse ti dire banne-là : « Zetté ça ki zotte éna pou zetté. »

قَالَ لَهُمْ مُّوْسٰۤى اَلْقُوْا مَاۤ اَنْتُمْ مُّلْقُوْنَ ٤٣

45. Alors banne-là ti zette zot banne la cordes et zot banne bâtons et zotte ti dire : « Par l’honnére Pharaon, certainement nous pou *sorti* vainkéres. »

فَاَلْقَوْا حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوْا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ اِنَّا لَنَحْنُ الْغٰلِبُوْنَ ٤٤

46. Ensuite Moïse ti zette so bâton et ène coup li ti avale tout ça ki banne-là ti fabriqué.

فَأَلْقَىٰ مُوسَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿٤٦﴾

47. Alors, banne maziciens ti tombe dans prosternation.

فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ ﴿٤٧﴾

48. Banne-là ti dire : « Nous croire dans Seignére tout banne lé mondes,

قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٨﴾

49. « Seignére Moïse et Aaron. »

رَبِّ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿٤٩﴾

50. *Pharaon* ti dire : « Zotte finne croire dans li avant ki mo finne donne-zotte permission. Certainement li zot séf ki finne enseigne-zotte mazie. Zotte pa pou tardé pou conne *so conséquence.* Certainement mo pou coupe zot la main li pied, côté opposé et certainement mo pou cricifié zotte tout. »

قَالَ آمَنتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَافٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٠﴾

51. Banne-là ti dire : « Li pa grave ; en vérité, vers nou Seignére ki nous pou rétourné.

قَالُوا لَا ضَيْرَ إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ ﴿٥١﴾

52. « Certainement nous espéré ki nou Seignére pou pardonne nous nou banne pécés parski nous banne prémiers dans banne croyants. »

إِنَّا نَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَايَانَا أَن كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٢﴾

R 4 53. Et Nous ti révéle Moïse : « Allé avec Mo banne servitéres la nuite ; certainement pou poursuive zotte. »

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِنَّكُم مُّتَّبَعُونَ ﴿٥٣﴾

54. Et Pharaon ti avoye dans banne la villes banne rassembléres *ki ti annoncé* :

فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿٥٤﴾

55. « Certainement ça banne-là zotte sélement ène ti groupe,

إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ﴿٥٥﴾

56. « Et certainement, zotte finne faire nous bien en colére ;

وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِظُونَ ﴿٥٦﴾

57. « Alors ki nous tout, nous lor nou garde. »

وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حٰذِرُوْنَ ﴿٥٧﴾

58. Donc Nous finne faire banne-là sorti dépi dans banne zardins et banne la sources dilo.

فَأَخْرَجْنٰهُمْ مِّنْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ﴿٥٨﴾

59. Et *dépi* banne trésors et *dépi* ène l’endroit dé sézour honorabe.

وَّكُنُوْزٍ وَّمَقَامٍ كَرِيْمٍ ﴿٥٩﴾

60. *Li* ti coumme ça et Nous ti donne en héritaze banne Zenfants Israël ça *banne kit-sozes-là.*

كَذٰلِكَ ۚ وَأَوْرَثْنٰهَا بَنِيْٓ إِسْرَآءِيْلَ ﴿٦٠﴾

61. Et, l’hére soleil ti lévé, banne *l’armées Pharaon*-là ti poursuive zotte.

فَأَتْبَعُوْهُمْ مُّشْرِقِيْنَ ﴿٦١﴾

62. Et quand ça dé groupes-là sakène ti trouve l’aute, banne compagnons Moïse ti dire : « Certainement, *banne-là* finne rattrape nous. »

فَلَمَّا تَرَآءَ الْجَمْعٰنِ قَالَ أَصْحٰبُ
مُوْسٰٓى إِنَّا لَمُدْرَكُوْنَ ﴿٦٢﴾

63. Li ti réponne : « Pa ditout ! En vérité, mo Seignére Li avec moi. Certainement Li pou guide moi. »

قَالَ كَلَّا ۚ إِنَّ مَعِيَ رَبِّيْ سَيَهْدِيْنِ ﴿٦٣﴾

64. Alors, Nous ti révéle Moïse : « Tappe la mer are to bâton. » Alors, *la mer-là* li ti fanne et sak partie ti couma ène grand montagne.

فَأَوْحَيْنَآ إِلٰى مُوْسٰٓى أَنِ اضْرِبْ
بِّعَصَاكَ الْبَحْرَ ۚ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ
فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيْمِ ﴿٦٤﴾

65. Et Nous ti laisse banne lé zautes-là approce ça place-là.

وَأَزْلَفْنَا ثَمَّ الْاٰخَرِيْنَ ﴿٦٥﴾

66. Et Nous ti sauve Moïse et tout banne dimounes ki ti avec li.

وَأَنْجَيْنَا مُوْسٰى وَمَنْ مَّعَهٗٓ أَجْمَعِيْنَ ﴿٦٦﴾

67. Ensuite Nous ti noye lé zautes.

ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْاٰخَرِيْنَ ﴿٦٧﴾

68. En vérité, là-dans ti éna ène Signe. *Malgré ça* la plipart banne dimounes pa ti vinne croyants.

إِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ۚ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ
مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٦٨﴾

69. Et, en vérité, to Seignére Li-Même Li Tout-Pusissant, Li Bien-Miséricordié.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٦٩﴾

R5 70. Et récite banne-là nouvelle Abraham,

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ ﴿٧٠﴾

71. Quand li ti dire so papa et so pép : « Bé ki zotte adoré ?»

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٧١﴾

72. Banne-là ti dire : « Nous adore banne idoles et nous pou continié faire zot dévotion. »

قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عَاكِفِينَ ﴿٧٢﴾

73. Li ti dire : « Esse-ki banne-là tanne zotte quand zotte appelle *banne-là* ?

قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ ﴿٧٣﴾

74. « Ou bien *esse-ki* banne-là profite zotte ou soi faire *zotte* di tort ? »

أَوْ يَنْفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ ﴿٧٤﴾

75. Banne-là ti dire : « Non, mais nous finne trouve nou banne papa grand-papas faire coumme ça. »

قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٧٥﴾

76. Li ti dire : « Bé ki zotte pensé lor ça ki zotte adoré-là -

قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٦﴾

77. « Zotte et zot banne papa grand-papas avant *zotte* ?

أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمُ الْأَقْدَمُونَ ﴿٧٧﴾

78. « Certainement *tout ça banne idoles-là* zotte mo ennemis, sauf Seignére tout banne lé mondes,

فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِي إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٨﴾

79. « Ki finne créé moi, et Li-Même Ki guide moi ;

الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٧٩﴾

80. « Et Ki donne moi manzé et Ki donne moi boire ;

وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ﴿٨٠﴾

81. « Et quand mo malade, Li-Même Ki guéri moi ;

وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨١﴾

82. « Et Ki pou faire-moi mort, ensuite pou rédonne moi la vie,

وَالَّذِيْ يُمِيْتُنِيْ ثُمَّ يُحْيِيْنِ ﴿٨٢﴾

83. « Et Ki, mo espéré, Zour Zizement, pou pardonne moi mo banne offenses.

وَالَّذِيْٓ اَطْمَعُ اَنْ يَّغْفِرَلِيْ خَطِيْٓـَٔتِيْ يَوْمَ الدِّيْنِ ﴿٨٣﴾

84. « Mo Seignére ! Accorde-moi la sazesse et zoènne-moi avec banne dimounes ziste ;

رَبِّ هَبْ لِيْ حُكْمًا وَّ اَلْحِقْنِيْ بِالصّٰلِحِيْنَ ﴿٨٤﴾

85. « Et accorde-moi ène répitation honorabe *et dirabe* dans la postérité.

وَاجْعَلْ لِّيْ لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْاٰخِرِيْنَ ﴿٨٥﴾

86. « Et faire-moi *ène* dans banne héritiers Zardin Félicité ;

وَاجْعَلْنِيْ مِنْ وَّرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيْمِ ﴿٨٦﴾

87. « Et pardonne mo papa ; certainement li dans banne ki finne égaré ;

وَ اغْفِرْ لِاَبِيْٓ اِنَّهٗ كَانَ مِنَ الضَّآلِّيْنَ ﴿٨٧﴾

88. « Et pa couvert moi avec la honte zour quand banne dimounes pou réssissité,

وَلَا تُخْزِنِيْ يَوْمَ يُبْعَثُوْنَ ﴿٨٨﴾

89. « Zour cotte di biens et banne zenfants pa pou servi nanrien,

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَّلَا بَنُوْنَ ﴿٨٩﴾

90. « Mais li tout sél *pou délivré* ki vinne cotte Allāh avec ène lé kére ki soumette. »

اِلَّا مَنْ اَتَى اللّٰهَ بِقَلْبٍ سَلِيْمٍ ﴿٩٠﴾

91. Et pou améne Paradis prés are banne dimounes droite.

وَاُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿٩١﴾

92. Et l'Enfer pou exposé divant *li zié* banne ki finne égaré.

وَبُرِّزَتِ الْجَحِيْمُ لِلْغٰوِيْنَ ﴿٩٢﴾

93. Et pou dire banne-là : « Cotte ça ki zotte ti pé adoré

وَقِيْلَ لَهُمْ اَيْنَمَا كُنْتُمْ تَعْبُدُوْنَ ﴿٩٣﴾

94. « En déhors Allāh ? Esse-ki banne-là capave aide zotte ou soi sécoure zotte-mêmes ?»

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ هَلْ يَنْصُرُوْنَكُمْ اَوْ يَنْتَصِرُوْنَ ﴿٩٤﴾

95. Alors pou zette banne-là là-dans par zot la tête, banne-là et banne ki finne égaré,

فَكُبْكِبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ ٩٥

96. Et banne l'armées Iblis, zotte tout ensamme.

وَجُنُودُ إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ ٩٦

97. Banne-là pou dire, alors ki zotte pou dispité ente zotte-mêmes là-dans ;

قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ٩٧

98. « Par Allāh, certainement nous ti dans ène l'erréreki clair,

تَاللَّهِ إِنْ كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ٩٨

99. « Quand nous ti prend zotte pou égal are Seignére tout banne lé mondes.

إِذْ نُسَوِّيكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ٩٩

100. « Et sélement banne coupabes ki finne égare nous.

وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ١٠٠

101. « Et *astére* nous péna aukène intercessére,

فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ١٠١

102. « Ni aukène camarade dévoué ;

وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ١٠٢

103. « Si sélement nous ti capave rétourné encore ène fois *dans lé monde* pou ki nous ti capave dans *groupe* banne croyants !»

فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ١٠٣

104. En vérité, éna là-dans ène Signe, mais la plipart parmi banne-là pa ti croyants.

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ١٠٤

105. Et, en vérité, to Seignére, Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Miséricordié.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ١٠٥ ع

R 6 106. Pép Noé ti traite banne Méssazers dé mentéres,

كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ١٠٦

107. Quand zot frére Noé ti dire zotte : « Esse-ki zotte péna la crainte Allāh ?

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ١٠٧

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٨﴾

108. « En vérité, mo ène Méssazer digne dé confiance pou zotte.

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٠٩﴾

109. « Donc craigne Allāh et obéir moi.

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۚ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعٰلَمِينَ ﴿١١٠﴾

110. « Et mo pa dimanne zotte aukène récompense pou ça. Mo récompense li sélement avec Seignére tout banne lé mondes. »

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١١١﴾

111. « Donc craigne Allāh et obéir-moi. »

قَالُوا أَنُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ ﴿١١٢﴾

112. Banne-là ti dire : « Esse-ki nous pou croire toi, alors ki banne dimounes ki pli bas ki suive toi ?»

قَالَ وَمَا عِلْمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٣﴾

113. Li ti dire : « Et mo pa conné ça *travail* ki banne-là ti pé faire.

إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي لَوْ تَشْعُرُونَ ﴿١١٤﴾

114. « Banne-là zot compte, li responsabilité Mo Seignére sélement, si nék zotte ti conscient !

وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٥﴾

115. « Et mo pa pou pousse banne ki croire.

إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿١١٦﴾

116. « Mo sélement ène Avertissére ki averti clairement. »

قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يٰنُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿١١٧﴾

117. Banne-là ti dire : « Si to pa arrêté ô Noé, certainement pou lapide toi. »

قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿١١٨﴾

118. Li ti dire : « Mo Seignére ! Mo pép finne traite moi dé mentére.

فَافْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٩﴾

119. « Donc zize dans ène façon décisif ente moi et banne-là et sauve moi et banne croyants ki avec moi. »

فَأَنْجَيْنٰهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ﴿١٢٠﴾

120. Alors Nous ti sauve li et banne ki ti avec li, dans l’Arce sarzé.

121. Ensuite Nous ti noye banne ki ti reste derriére.

ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ ﴿١٢١﴾

122. En vérité, éna dans ça ène Signe, mais la plipart parmi banne-là pa ti croire.

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٢٢﴾

123. Et, en vérité, to Seignére, Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Miséricordié.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٣﴾

R 7 124. *Tribi* 'Aad ti traite banne Méssazers dé mentéres.

كَذَّبَتْ عَادٌ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٤﴾

125. Quand zot frére Hōūd ti dire zotte : « Esse ki zotte pa oulé vinne banne dimounes droite ?

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٥﴾

126. « En vérité, mo ène Méssazer digne dé confiance pou zotte,

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٦﴾

127. « Donc craigne Allāh, et obéir moi.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٢٧﴾

128. « Et mo pa dimanne zotte aukène récompense pou ça. Mo récompense li sélement avec Seignére tout banne lé mondes.

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢٨﴾

129. « Esse-ki *pou ranne zotte célébe* zotte construire lor sak l'endroit haute banne moniments ki pa pou servi nanrien ?

أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٢٩﴾

130. « Et zotte établir banne l'isines *et développe l'indistrie* couma dire zotte pou vive pou tout lé temps ?

وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿١٣٠﴾

131. « Et quand zotte avoye la main *lor dimounes*, zotte avoye la main couma banne dominéres.

وَإِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣١﴾

132. « Donc, craigne Allāh et obéir-moi.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٣٢﴾

133. « Et craigne Céli Ki finne aide zotte avec tout ça ki zotte conné,

وَاتَّقُوا الَّذِيۡۤ اَمَدَّكُمۡ بِمَا تَعۡلَمُوۡنَ ﴿۱۳۳﴾

134. « Li finne aide zotte avec banne bétails et banne zenfants,

اَمَدَّكُمۡ بِاَنۡعَامٍ وَّ بَنِيۡنَ ﴿۱۳۴﴾

135. « Et *avec* banne zardins, et banne la sources dilo.

وَجَنّٰتٍ وَّعُيُوۡنٍ ﴿۱۳۵﴾

136. « En vérité, mo pére pou-zotte pinition d'ène zour terribe. »

اِنِّيۡۤ اَخَافُ عَلَيۡكُمۡ عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيۡمٍ ﴿۱۳۶﴾

137. Banne-là ti dire : « Li pareil pou nous ki to prêché ou soi ki to pa *ène* dans banne ki prêché.

قَالُوۡا سَوَآءٌ عَلَيۡنَاۤ اَوَعَظۡتَ اَمۡ لَمۡ تَكُنۡ مِّنَ الۡوٰعِظِيۡنَ ﴿۱۳۷﴾

138. « Ça li sélement banne coutimes banne dimounes longtemps.

اِنۡ هٰذَاۤ اِلَّا خُلُقُ الۡاَوَّلِيۡنَ ﴿۱۳۸﴾

139. « Et pa pou pini nous. »

وَمَا نَحۡنُ بِمُعَذَّبِيۡنَ ﴿۱۳۹﴾

140. Alors banne-là ti traite li dé mentére et Nous ti détruire banne-là. En vérité, éna là-dans ène Signe, mais la plipart parmi banne-là pa ti croire,

فَكَذَّبُوۡهُ فَاَهۡلَكۡنٰهُمۡ ؕ اِنَّ فِيۡ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ؕ وَمَا كَانَ اَكۡثَرُهُمۡ مُّؤۡمِنِيۡنَ ﴿۱۴۰﴾

141. Et, en vérité, to Seignére, Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Miséricordié.

وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الۡعَزِيۡزُ الرَّحِيۡمُ ﴿۱۴۱﴾

R 8

142. Tribi Thamōūd *oussi* ti traite banne Méssazers dé mentéres,

كَذَّبَتۡ ثَمُوۡدُ الۡمُرۡسَلِيۡنَ ﴿۱۴۲﴾

143. Quand zot frére Sāléh ti dire banne-là: «Esse-ki zotte pa oulé vinne banne dimounes droite?

اِذۡ قَالَ لَهُمۡ اَخُوۡهُمۡ صٰلِحٌ اَلَا تَتَّقُوۡنَ ﴿۱۴۳﴾

144. «En vérité, mo ène Méssazer digne dé confiance pou zotte ;

اِنِّيۡ لَكُمۡ رَسُوۡلٌ اَمِيۡنٌ ﴿۱۴۴﴾

145. «Donc craigne Allāh, et obéir-moi.

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيۡعُوۡنِ ﴿۱۴۵﴾

146. «Et mo pa pé dimanne zotte aukène récompense pou ça. Mo récompense li sélement avec Seignére tout banne lé mondes.

وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۚ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعٰلَمِينَ ﴿١٤٦﴾

147. « Esse-ki *zotte pensé ki* pou laisse zotte reste ici, coumme-ça, dans sékirité,

أَتُتْرَكُونَ فِي مَا هٰهُنَآ اٰمِنِينَ ﴿١٤٧﴾

148. « Au milié banne zardins et banne la sources dilo,

فِي جَنّٰتٍ وَّعُيُونٍ ﴿١٤٨﴾

149. « Et banne plantations céréales et banne pieds tammes avec banne grappes *lourd* ki prés pou cassé ?

وَّزُرُوعٍ وَّنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ ﴿١٤٩﴾

150. « Et, avec habilité, zotte taille dans banne montagnes *roces dans forme* banne la cazes.

وَتَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا فٰرِهِينَ ﴿١٥٠﴾

151. « Donc craigne Allāh et obéir-moi.

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٥١﴾

152. « Et pa obéir l'orde banne ki dépasse limites,

وَلَا تُطِيعُوٓا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٥٢﴾

153. « Ki créé désorde lor la terre et ki pa améne l'orde *ék sékirité.* »

الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿١٥٣﴾

154. Banne-là ti dire : « To sélement ène ensorcélé ;

قَالُوٓا إِنَّمَآ أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٥٤﴾

155. « To sélement ène himain couma nous. Donc améne nous ène Signe, si to *ène* dans banne véridiques. »

مَآ أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا ۚ فَأْتِ بِاٰيَةٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِينَ ﴿١٥٥﴾

156. Li ti dire : « Ça li ène samelle ; li éna *so* tour pou boire. Zotte oussi zotte éna *zot* tour pou boire, zour ki finne soisir.

قَالَ هٰذِهٖ نَاقَةٌ لَّهَا شِرْبٌ وَّلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿١٥٦﴾

157. « Et pa faire li aukène mal, sinon pinition d'ène zour terribe pou tombe lor zotte. »

وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥٧﴾

158. Mais banne-là ti coupe so zarrets, et ensuite zotte ti régretté.

فَعَقَرُوهَا فَأَصْبَحُوا نَادِمِينَ ﴿١٥٨﴾

159. Alors, pinition-là ti tombe lor banne-là. En vérité, éna là-dans ène Signe, mais la plipart parmi zotte pa ti croire.

فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٥٩﴾

160. Et, en vérité, to Seignére, Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Miséricordié.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾

R 9 161. Pép Lot ti traite banne Méssazers dé mentéres,

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٦١﴾

162. Quand zot frére Lot ti dire zotte : « Esse-ki zotte pa oulé vinne banne dimounes droite ?

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٦٢﴾

163. « En vérité, mo ène Méssazer digne dé confiance pou zotte.

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٦٣﴾

164. « Donc craigne Allāh et obéir-moi.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٦٤﴾

165. « Et mo pa pé dimanne zotte aukène récompense pou ça. Mo récompense Li sélement avec Seignére tout banne lé mondes ;

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٥﴾

166. « Esse-ki, parmi tout banne créatires, zotte *soisir pou* approce banne mâles ?

أَتَأْتُونَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٦﴾

167. « Et zotte laisse dé côté zot banne madames ki zot Seignére finne créé pou zotte. La vérité li là, zotte ène pép transgressére. »

وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ ۚ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٧﴾

168. Banne-là ti dire : « Si to pa arrêté, ô Lot ! Certainement to pou dans banne ki pou expilsé *dépi dans ça localité-là.* »

قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَا لُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِينَ ﴿١٦٨﴾

169. Li ti dire : « En vérité, mo détesté zot *mauvais* pratique.

قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُم مِّنَ الْقَالِينَ ﴿١٧٠﴾

170. « Mo Seignére ! Sauve-moi et mo famille are ça ki zotte pé faire. »

رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٧١﴾

171. Alors Nous ti sauve zotte tout, li et so famille,

فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٢﴾

172. Sauf ène vié madame *ki ti* parmi banne ki ti reste derriére.

إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٧٣﴾

173. Ensuite, Nous ti détruire lé zautes.

ثُمَّ دَمَّرْنَا الْآخَرِينَ ﴿١٧٤﴾

174. Et Nous ti faire tombe lor banne-là ène la plie ; et li mauvais *ça* la plie pou banne ki finne averti-là.

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا ۖ فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذَرِينَ ﴿١٧٥﴾

175. En vérité, éna là-dans ène Signe, mais la plipart parmi *ça* banne-là pa ti croire.

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٦﴾

176. Et, en vérité, to Seignére, Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Miséricordié.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٧٧﴾

R. 10 177. Pép Aïka ti traite banne Méssazers dé mentéres,

كَذَّبَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٨﴾

178. Quand Chou‘aib ti dire zotte : « Esse-ki zotte pa oulé vinne banne dimounes droite ?

إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾

179. « En vérité, mo ène Méssazer digne dé confiance pou zotte.

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٨٠﴾

180. « Donc craigne Allāh, et obéir-moi,

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٨١﴾

181. « Et mo pa dimanne zotte aukène récompense pou ça. Mo récompense Li sélement avec Seignére tout banne lé mondes.

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٢﴾

182. « Donne plein mizire et pa vinne dans banne ki donne moinse,

أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ﴿١٨٢﴾

183. « Et péze avec ène balance ki zisse,

وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ﴿١٨٣﴾

184. « Et pa prive banne dimounes banne sozes ki pou zotte *dé droit* et pa occasionne trouble lor la terre couma banne séméres désorde.

وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٨٤﴾

185. « Et craigne Céli Ki finne créé zotte et banne zénérations ki ti avant. »

وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّةَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٨٥﴾

186. Banne-là ti dire : « To sélement ène ensorcélé.

قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٨٦﴾

187. « Et to sélement ène himain couma nous, et nous pensé ki toi to *ène* dans banne mentéres,

وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَإِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿١٨٧﴾

188. « Alors, faire tombe lor nous kik morceau dépi lé ciél, si to *ène* dans banne véridiques. »

فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٨٨﴾

189. Li ti dire : « Mo Seignére conne pli bien ça ki zotte faire. »

قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨٩﴾

190. Donc banne-là ti traite li dé mentére. Alors pinition zour ène niaze *destrictére* ki faire *partout* sombe ti attrape banne-là. Certainement, li ti pinition d'ène zour terribe.

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٩٠﴾

191. En vérité, là-dans éna ène Signe, mais la plipart parmi *ça* banne-là pa ti croire.

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٩١﴾

192. Et, en vérité, to Seignére — Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Miséricordié.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٩٢﴾ ع

R 11 193. Et, en vérité, li ène révélation dépi Seignére tout banne lé-mondes.

وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٩٣﴾

194. L’Esprit, Fidéle are responsabilité-là, ti déssanne avec ça

نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿١٩٤﴾

195. Lor to lé kére pou ki to vinne *ène* dans banne Avertisséres,

عَلَىٰ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١٩٥﴾

196. Dans langue arabe bien clair.

بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ ﴿١٩٦﴾

197. Et, certainement, ça *Live-là* li *mentionné* dans banne l’Écritires banne péps avant.

وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٩٧﴾

198. Et esse-ki li pa ène Signe pou banne-là ki banne savants banne Zenfants Israël réconnaîte ça ?

أَوَلَمْ يَكُن لَّهُمْ آيَةً أَن يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٩٨﴾

199. Et si Nous ti faire ça déssanne lor ène non-Arabe,

وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ﴿١٩٩﴾

200. Et ki li ti lire banne-là ça, *là oussi* banne-là pa ti pou croire là-dans.

فَقَرَأَهُ عَلَيْهِم مَّا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٠٠﴾

201. Coumme ça-même Nous finne faire ça *mécréance-là* rente dans lé kére banne ki commette pécés ;

كَذَٰلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٠١﴾

202. Banne-là pa pou croire là-dans tant ki zotte pa trouve pinition ki donne boucoup doulére-là.

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٢٠٢﴾

203. Et li pou attrape banne-là ène coup sans ki zotte ranne zotte-mêmes compte.

فَيَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٠٣﴾

204. Et banne-là pou dire : « Esse-ki pou donne nous répit ? »

فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنظَرُونَ ﴿٢٠٤﴾

205. Ki ça ça ! Esse-ki banne-là dimanne ki Nou pinition vinne vite ?

أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٢٠٥﴾

206. Bé ki to pensé ? Si Nous laisse banne-là zouir bénéfices *ça lé monde-là* pou impé l’années,

أَفَرَأَيْتَ إِن مَّتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ﴿٢٠٦﴾

207. *Et ki* ensuite ça *pinition* avec ki *Nous* ti ménace zotte-là vinne cotte zotte,

ثُمَّ جَآءَهُمْ مَّا كَانُوْا يُوْعَدُوْنَ ۝٢٠٧

208. Tout ça *bénéfice* ki *Nous* finne laisse banne-là zouir pa pou servi zotte nanrien.

مَآ اَغْنٰى عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يُمَتَّعُوْنَ ۝٢٠٨

209. Et Nous pa finne détruire aukène la ville sans ki li pa finne gagne banne Avertisséres *dé Nou part.*

وَمَآ اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا لَهَا مُنْذِرُوْنَ ۝٢٠٩

210. *Ça li* ène Rappel, et Nous pa inziste.

ذِكْرٰى ۛ وَمَا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ۝٢١٠

211. Et pa banne satans ki finne déssanne avec ça *révélation-là.*

وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ الشَّيٰطِيْنُ ۝٢١١

212. Banne-là pa digne pou ça, ni zotte éna capacité *pou faire ça* ;

وَمَا يَنْۢبَغِيْ لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيْعُوْنَ ۝٢١٢

213. En vérité, finne écarte zotte pou *ki zotte* pa écoute *ça Parole Divine-là.*

اِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعْزُوْلُوْنَ ۝٢١٣

214. Donc pa invoque aukène l'aute divinité are Allāh, sinon pou compte toi dans banne ki gagne pinition.

فَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَتَكُوْنَ مِنَ الْمُعَذَّبِيْنَ ۝٢١٤

215. Et averti to banne proce parents,

وَاَنْذِرْ عَشِيْرَتَكَ الْاَقْرَبِيْنَ ۝٢١٥

216. Et baisse to lé zaile *miséricorde* pou banne croyants ki suive toi.

وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝٢١٦

217. Alors si banne-là désobéir toi, dire : « En vérité, mo péna aukène responsabilité dans ça ki zotte faire. »

فَاِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ اِنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُوْنَ ۝٢١٧

218. Et place *to* confiance dans Céli Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Miséricordié,

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيْزِ الرَّحِيْمِ ۝٢١٨

219. Ki trouve toi quand to diboute *pou prié,*

الَّذِيْ يَرٰىكَ حِيْنَ تَقُوْمُ ۝٢١٩

وَتَقَلُّبَكَ فِي السّٰجِدِينَ ﴿٢٢٠﴾

220. Et *Ki trouve* to banne mouvements parmi banne ki faire prosternation *divant Li.*

إِنَّهٗ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٢١﴾

221. En vérité, Li-Même Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلٰى مَنْ تَنَزَّلُ الشَّيٰطِينُ ﴿٢٢٢﴾

222. Esse-ki mo dire zotte, lor ki sanne-là banne satans déssanne ?

تَنَزَّلُ عَلٰى كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٢٢٣﴾

223. Banne-là déssanne lor tout dimoune ki grand mentére *et* ki faire pécé.

يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْثَرُهُمْ كٰذِبُونَ ﴿٢٢٤﴾

224. Banne-là transmette ça ki zotte tandé, et la plipart parmi banne-là, zotte banne mentéres.

وَالشُّعَرَآءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوٗنَ ﴿٢٢٥﴾

225. Et *concernant* banne poétes — *sélement* banne égarés ki suive zotte.

أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ ﴿٢٢٦﴾

226. Esse-ki to pa finne trouvé ki dans sak vallée, banne-là zotte pé érré couma banne affolés,

وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٢٧﴾

227. Et ki zotte dire ça ki zotte pa faire ? —

إِلَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَ
ذَكَرُوا اللّٰهَ كَثِيرًا وَّانْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ
مَا ظُلِمُوا ۗ وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوٓا أَيَّ
مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ﴿٢٢٨﴾

228. Excepté banne ki croire et ki faire banne bon actions, et ki mazine Allāh boucoup et ki défanne zotte-mêmes *sélement*-aprés ki finne traite zotte inzistement. Et banne inzistes pa pou tardé pou conné ki ça l'endroit dé rétour *cotte* zotte pou rétourné !

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. T̲ā Sīn = Céli Ki Pur, Ki Bien-Tandé. Ça li banne versets Coran, et ène Live ki ranne *banne sozes* clair,

طٰسٓ تِلْكَ اٰيٰتُ الْقُرْاٰنِ وَ كِتَابٍ
مُّبِيْنٍ ﴿٢﴾

3. Ène guidance et ène bon nouvelle pou banne croyants,

هُدًى وَّ بُشْرٰى لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٣﴾

4. Ki observe la Priére et ki paye Zakāte et ki éna croyance ferme dans l'Aute lé monde-là.

الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَ يُؤْتُوْنَ
الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوْقِنُوْنَ ﴿٤﴾

5. En vérité, banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là, Nous finne faire zot banne actions *paraîte* zoli pou zotte, alors zotte couma banne avégues ki, dans confizion, pé rode zot simé.

اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ
زَيَّنَّا لَهُمْ اَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿٥﴾

6. Ça banne-là ki pou gagne ène pinition bien mauvais et zotte ki pou banne pli grand perdants dans l'Aute lé monde-là.

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَهُمْ سُوْٓءُ الْعَذَابِ وَهُمْ
فِي الْاٰخِرَةِ هُمُ الْاَخْسَرُوْنَ ﴿٦﴾

7. Et, en vérité, to pé récévoir le Coran dépi Céli Ki Bien-Saze et Ki Conne-Tout.

وَ اِنَّكَ لَتُلَقَّى الْقُرْاٰنَ مِنْ لَّدُنْ
حَكِيْمٍ عَلِيْمٍ ﴿٧﴾

8. *Rappelle* quand Moïse ti dire so famille : « En vérité, mo trouve ène di fé. Mo pou raméne zotte kik information dépi ça ou soi mo pou raméne-zotte ène boute di bois allimé pou ki zotte capave réssauffe zotte. »

اِذْ قَالَ مُوْسٰى لِاَهْلِهٖٓ اِنِّيْٓ اٰنَسْتُ نَارًا ؕ
سَاٰتِيْكُمْ مِّنْهَا بِخَبَرٍ اَوْ اٰتِيْكُمْ بِشِهَابٍ
قَبَسٍ لَّعَلَّكُمْ تَصْطَلُوْنَ ﴿٨﴾

9. Et quand li ti arrive cotte ça, ti annonce li : « Céli Ki dans di fé-là, Li béni et *oussi* banne ki autour ça. Et la gloire pou Allāh, Seignére banne lé mondes ;

فَلَمَّا جَآءَهَا نُوْدِيَ اَنْۢ بُوْرِكَ مَنْ فِي
النَّارِ وَ مَنْ حَوْلَهَا ؕ وَ سُبْحٰنَ اللّٰهِ رَبِّ
الْعٰلَمِيْنَ ﴿٩﴾

10. « O Moïse ! En vérité, Mo Allāh Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

يٰمُوْسٰۤى اِنَّهٗۤ اَنَا اللّٰهُ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿۱۰﴾

11. « Et zette to bâton. » Et quand li ti trouve ça pé bouzé couma dire li ène serpent, li ti tourne lé dos *pou sauvé* sans ki li ti guette derriére : « O Moïse ! Pa bizin *to* pére. En vérité, Mo-Même *Ça*, dans Mo présence banne Méssazers pa pére,

وَاَلْقِ عَصَاكَ ؕ فَلَمَّا رَاٰهَا تَهْتَزُّ كَاَنَّهَا جَآنٌّ وَّلّٰى مُدْبِرًا وَّلَمْ يُعَقِّبْ ؕ يٰمُوْسٰى لَا تَخَفْ ۟ اِنِّىْ لَا يَخَافُ لَدَىَّ الْمُرْسَلُوْنَ ﴿۱۱﴾

12. « Mais dimoune ki faire le mal, *et ki* ensuite remplace le mal par le bien, *pou li*, en vérité, Mo Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

اِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًۢا بَعْدَ سُوْٓءٍ فَاِنِّىْ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۲﴾

13. « Et fonce to la main dans to *tunique so* l'ouvertire, li pou sorti blanc, sans aukène défaut. *Ça li ène* parmi néf Signes à *l'intention* Pharaon et so pép. En vérité, banne-là zotte ène pép pervers. »

وَاَدْخِلْ يَدَكَ فِىْ جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوْٓءٍ ۟ فِىْ تِسْعِ اٰيٰتٍ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهٖ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ﴿۱۳﴾

14. Mais quand Nou banne Signes ki donne clarté ti vinne cotte banne-là, zotte ti dire : « Ça li ène mazie clair. »

فَلَمَّا جَآءَتْهُمْ اٰيٰتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوْا هٰذَا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۱۴﴾

15. Et banne-là ti rézette ça, inzistement et avec arrogance, alors ki zot lé kére ti convainki par ça. Donc guetté couma *mauvais* ti la fin banne ki ti azir avec corription.

وَجَحَدُوْا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَآ اَنْفُسُهُمْ ظُلْمًا وَّعُلُوًّا ؕ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿۱۵﴾ ع

R.2 16. Et, en vérité, Nous ti donne David et Salomon la connaissance, et *ça* dé là ti dire : « Tout louanze pou Allāh Ki finne donne-nous excellence lor boucoup So banne servitéres croyant. »

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا دَاوٗدَ وَسُلَيْمٰنَ عِلْمًا ۚ وَقَالَا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِىْ فَضَّلَنَا عَلٰى كَثِيْرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۱۶﴾

17. Et Salomon ti héritier David. Et li ti dire : « O banne dimounes, finne enseigne nous, langaze banne

وَوَرِثَ سُلَيْمٰنُ دَاوٗدَ وَقَالَ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ عُلِّمْنَا مَنْطِقَ الطَّيْرِ وَاُوْتِيْنَا

zoiseaux, et finne donne nous tout kit-soze. En vérité, ça li la grâce manifeste *Allāh.* »

مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ۖ اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِيْنُ ﴿١٧﴾

18. Et ti rassemblé divant Salomon so banne l'armées djinns, zommes et zoiseaux et banne-là ti groupé dans banne divisions séparé,

وَحُشِرَ لِسُلَيْمٰنَ جُنُوْدُهٗ مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوْزَعُوْنَ ﴿١٨﴾

19. Ziska quand banne-là ti arrive vallée Al-Naml, ène madame Namlite ti dire : « O banne Naml ! Rente dans zot la cazes, attention ki Salomon et so banne l'armées craze zotte sans ki banne-là conné.

حَتّٰٓى اِذَآ اَتَوْا عَلٰى وَادِ النَّمْلِ ۙ قَالَتْ نَمْلَةٌ يّٰٓاَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوْا مَسٰكِنَكُمْ ۚ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمٰنُ وَجُنُوْدُهٗ ۙ وَهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿١٩﴾

20. Alors li *Salomon* ti faire ène sourire et *madame-là* so banne paroles-là ti faire li riyé ; et li ti dire : « Mo Seignére ! Accorde-moi capacité pou mo montré réconnaissance pou To banne favéres ki To finne accorde moi et mo papa-mama et pou mo faire banne *tel* bon actions ki pou faire Toi plaisir, et, par To miséricorde, admette-moi dans *groupe* To banne servitéres ziste. »

فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ اَوْزِعْنِيْٓ اَنْ اَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِيْٓ اَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلٰى وَالِدَيَّ وَاَنْ اَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضٰىهُ وَاَدْخِلْنِيْ بِرَحْمَتِكَ فِيْ عِبَادِكَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٢٠﴾

21. Et li ti faire ène inspection banne zoiseaux, et li ti dire : « Bé ki arrive moi ki mo pa trouve Houdhoud ? Esse-ki li *ène* dans banne absents ?

وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَآ اَرَى الْهُدْهُدَ ۖ اَمْ كَانَ مِنَ الْغَآئِبِيْنَ ﴿٢١﴾

22. « Certainement, mo pou pini li avec ène pinition dir, ou soi mo pou tué li à moins ki li améne moi ène raison clair *pou explique so l'absence.* »

لَاُعَذِّبَنَّهٗ عَذَابًا شَدِيْدًا اَوْ لَاَاذْبَحَنَّهٗٓ اَوْ لَيَاْتِيَنِّيْ بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿٢٢﴾

23. Et li pa ti éna pou attanne longtemps *ki Houdhoud ti vini* et li ti dire : « Mo finne gagne connaissance ça *soze* lor ki to pa éna connaissance ;

فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيْدٍ فَقَالَ اَحَطْتُّ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهٖ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَاٍ بِنَبَاٍ

يَقِينٍ ﴿٢٣﴾

et mo finne vinne cotte toi avec ène nouvelle sire dépi Saba ;

إِنِّي وَجَدتُّ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ
مِن كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ ﴿٢٤﴾

24. « En vérité, mo finne trouve ène madame pé régne lor banne-là, et li finne gagne tout kit-soze et li éna ène trône magnifique.

وَجَدتُّهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ
مِن دُونِ اللَّهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ
أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا
يَهْتَدُونَ ﴿٢٥﴾

25. « Mo finne trouve li et so pép pé faire prosternation are soleil au lié are Allāh ; et Satan finne faire ki zotte banne actions *paraîte* zoli pou zotte et finne empêce zotte suive *bon* simé. Donc zotte pa *bien* guidé —

أَلَّا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَ
مَا تُعْلِنُونَ ﴿٢٦﴾

26. « *Et Satan finne ordonne banne-là* ki zotte pa faire prosternation are Allāh Ki faire paraîte ça ki caciette dans banne lé ciéls et lor la terre, et Ki conné ça ki zotte caciette et ça ki zotte laisse paraîte.

اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ۩ ﴿٢٧﴾

27. « Allāh ! Aukène pa digne d'adoration excepté Li, Seignére Trône Puissant-là. »

قَالَ سَنَنظُرُ أَصَدَقْتَ أَمْ كُنتَ مِنَ
الْكَاذِبِينَ ﴿٢٨﴾

28. *Salomon* ti dire : « Nous pou guetté si to finne dire la vérité, ou soi to dans banne ki cause menti.

اذْهَب بِّكِتَابِي هَٰذَا فَأَلْقِهْ إِلَيْهِمْ ثُمَّ
تَوَلَّ عَنْهُمْ فَانظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ ﴿٢٩﴾

29. « Allé avec mo lette ki là et présente banne-là ça, ensuite rétire-toi dépi cotte zotte et guetté ki réponse banne-là pou donné. »

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ إِنِّي أُلْقِيَ إِلَيَّ
كِتَابٌ كَرِيمٌ ﴿٣٠﴾

30. *La Reine* ti dire : « O banne séfs ! Finne rémette-moi certainement ène lette ki mérite l'estime.

إِنَّهُ مِن سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ﴿٣١﴾

31. « En vérité, li dé la part Salomon et li coumme-ça : « Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié ;

32. « Pa montré l'arrogance are moi et vinne cotte moi avec ène l'esprit soumission. »

أَلَّا تَعْلُوا عَلَيَّ وَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ٣٢

R3
33. *La Reine* ti dire : « O banne séfs ! Conseille-moi lor mo zaffaire-là. Zamais mo pa décide ène zaffaire tant ki zotte pa présent are moi *pou conseille moi.* »

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَؤُا أَفْتُونِي فِي أَمْرِي ۚ
مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّىٰ تَشْهَدُونِ ٣٣

34. Banne-là ti réponne : « Nous banne ki éna puissance et nous banne guériers rétoutabe ; mais li lor toi pou commandé. Donc guetté ki l'orde to pou donné. »

قَالُوا نَحْنُ أُولُوا قُوَّةٍ وَّ أُولُوا بَأْسٍ
شَدِيدٍ ۙ وَّ الْأَمْرُ إِلَيْكِ فَانْظُرِي
مَاذَا تَأْمُرِينَ ٣٤

35. Li ti dire : « En vérité, banne lé rois quand zotte rente dans ène pays, zotte dévalise li ; et parmi so habitants, zotte faire banne ki pli honorabe vinne banne ki pli himilié. Et coumme ça-même ki zotte azir.

قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً
أَفْسَدُوهَا وَ جَعَلُوا أَعِزَّةَ أَهْلِهَا
أَذِلَّةً ۚ وَكَذٰلِكَ يَفْعَلُونَ ٣٥

36. « Mais, certainement, mo pou avoye banne-là ène cadeau, ensuite mo pou guetté avec ki *réponse* banne envoyés-là pou rétourné. »

وَ إِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ
فَنٰظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ ٣٦

37. Alors *quand envoyé la Reine* li ti arrive cotte Salomon, sanne-là ti dire : « Esse-ki avec *zot* ricesse ki zotte oulé aide moi ? Mais ça ki Allāh finne donne moi, li meillére ki ça ki Li finne donne zotte. Mais zotte fiére are zot cadeau.

فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمٰنَ قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٍ ز
فَمَا اٰتٰنِۦَ اللّٰهُ خَيْرٌ مِّمَّا اٰتٰكُمْ ۚ بَلْ
أَنْتُمْ بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُونَ ٣٧

38. « Rétourne cotte banne-là, parski certainement nous pou vinne cotte banne-là avec banne l'armées conte ki banne-là pa pou éna aukène pouvoir; et nous pou faire banne-là sorti dépi-là couvert are dézonére et zotte pou himilié. »

إِرْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُمْ بِجُنُودٍ
لَّا قِبَلَ لَهُمْ بِهَا وَ لَنُخْرِجَنَّهُمْ مِّنْهَا
أَذِلَّةً وَّهُمْ صٰغِرُونَ ٣٨

قَالَ يٰٓاَيُّهَا الْمَلَؤُا اَيُّكُمْ يَاْتِيْنِيْ بِعَرْشِهَا قَبْلَ اَنْ يَّاْتُوْنِيْ مُسْلِمِيْنَ ﴿٣٩﴾

39. Li ti dire : « O banne notabes ! Ki sanne-là parmi zotte ki pou améne moi so trône[71] avant ki banne-là vinne cotte moi avec ène l'esprit soumission ?»

قَالَ عِفْرِيْتٌ مِّنَ الْجِنِّ اَنَا اٰتِيْكَ بِهٖ قَبْلَ اَنْ تَقُوْمَ مِنْ مَّقَامِكَ ۚ وَاِنِّيْ عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ اَمِيْنٌ ﴿٤٠﴾

40. Ène séf puissant parmi banne djinns ti dire : « Mo pou améne toi ça avant ki to décampé ; et certainement, pou ça *travail-là*, mo bien fort et mo digne dé confiance. »

قَالَ الَّذِيْ عِنْدَهٗ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتٰبِ اَنَا اٰتِيْكَ بِهٖ قَبْلَ اَنْ يَّرْتَدَّ اِلَيْكَ طَرْفُكَ ۚ فَلَمَّا رَاٰهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهٗ قَالَ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّيْ ۚ لِيَبْلُوَنِيْٓ ءَاَشْكُرُ اَمْ اَكْفُرُ ۚ وَمَنْ شَكَرَ فَاِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ رَبِّيْ غَنِيٌّ كَرِيْمٌ ﴿٤١﴾

41. Céli ki ti éna connaissance Live-là ti dire : « Mo pou améne toi ça pli vite ki to ène clin d'oeil. » Et quand li ti trouve ça placé divant li, li ti dire : « Ça, *li* par la grâce mo Seignére, afin ki Li testé moi si mo réconnaissant ou soi ingrat. Et dimoune ki réconnaissant, li réconnaissant pou l'avantaze so *prope* l'âme, et dimoune ki ingrat, en vérité, mo Seignére Li pa bizin nanrien, Li Zénéré. »

---

71. Tradiction litéral dé 'ayyoukoum ya'tīnī bi arshihā' li ça : ki sanne-là parmi zotte ki pou améne moi so trône…' . D'aprés banne versets ki vinne aprés, li clair ki Salomon pa pé cause lor la Reine-là so trône-même. Li oulé ène copie fidéle et ki la Reine étonné pou trouvé ki li, Salomon posséde ène trône exactement couma so prope trône. Parmi banne nobles dans royaume Salomon, sakène oulé ki Salomon confié li ça travail-là, li pensé ki li pou fabrique li pli vite ki lé zautes. Finalement, finne présente trône-là divant Salomon. Certainement li finne donne l'orde pou faire certain sanzements pou capave faire ça couma ène vrai réplique trône la Reine dé Saba, pou ki la Reine népli éna l'arrogance avec ça pensée ki li posséde ène trône unique dans so zenre. Expression 'nakkirōū lahā 'arshahā' – 'faire ki so prope trône paraîte bien ordinaire pou li' appiye nou banne explications. Finne faire ça avec but pou montré la Reine ki so trône, li pa ça spécial ki li ti pé pensé avant. Sens dé 'nakkirōū' li ça : 'faire *soze-là* paraîte ordinaire'. Ditout la reine pa montré réaction d'ène dimoune ki so trône finne dérobé récemment ou soi d'ène dimoune ki pa capave réconnaîte so prope trône à cause banne artisans finne ranne ça méconnaissabe par zot travail. So réponse ti simplément réponse d'ène dimoune ki finne trouve ène obzet ki bien réssemblé ça ki li conné.

قَالَ نَكِّرُوْا لَهَا عَرْشَهَا نَنْظُرْ
اَتَهْتَدِيْٓ اَمْ تَكُوْنُ مِنَ الَّذِيْنَ
لَا يَهْتَدُوْنَ ﴿۴۲﴾

42. Li ti dire : « Faire ki so trône paraîte bien ordinaire pou li, à nous guetté si li pé suive bon simé, ou soi li *ène* dans banne ki pa suive bon simé. »

فَلَمَّا جَآءَتْ قِيْلَ اَهٰكَذَا عَرْشُكِ ؕ قَالَتْ
كَاَنَّهٗ هُوَ ۚ وَاُوْتِيْنَا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهَا
وَكُنَّا مُسْلِمِيْنَ ﴿۴۳﴾

43. Et quand *la Reine-là* li ti vini, ti dire *li* : « Esse-ki to trône li coumme-ça. » Li ti réponne : « Couma dire li-même. Et avant ça, nous finne déza gagne la connaissance et nous finne déza soumette. »

وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَّعْبُدُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ
اِنَّهَا كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ كٰفِرِيْنَ ﴿۴۴﴾

44. Et ça ki li ti habitié adoré en déhors Allāh ti ène obstak pou li *pou li croire* parski li ti vinne dépi ène pép mécréant.

قِيْلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ ۚ فَلَمَّا رَاَتْهُ
حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَّكَشَفَتْ عَنْ سَاقَيْهَا ؕ
قَالَ اِنَّهٗ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِّنْ قَوَارِيْرَ ؕ
قَالَتْ رَبِّ اِنِّيْ ظَلَمْتُ نَفْسِيْ وَاَسْلَمْتُ
مَعَ سُلَيْمٰنَ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۴۵﴾ ع ٣ ١٨

45. Ti dire li : « Rente dans palais-là! Et quand li ti guette ça, li ti pensé ki ça, li dilo profond, et li ti découvert so dé la zammes. *Salomon* ti dire : « Li ène palais pavé avec plaques en verre poli. » *La Reine* ti dire : « Mo Seignére ! En vérité, mo finne faire mo l'âme di tort et mo soumette *ensamme* avec Salomon are Allāh, Seignére banne lé mondes. »[72]

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَآ اِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ صٰلِحًا
اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ فَاِذَا هُمْ فَرِيْقٰنِ
يَخْتَصِمُوْنَ ﴿۴۶﴾

R 4 46. Et, en vérité, Nous ti avoye cotte banne Thamūd zot frére Sāléh *ki ti dire :* « Adore Allāh. » Mais zotte ti séparé en dé groupes ki ti pé dispité ente zotte.

قَالَ يٰقَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُوْنَ بِالسَّيِّئَةِ
قَبْلَ الْحَسَنَةِ ۚ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُوْنَ اللّٰهَ
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿۴۷﴾

47. Li ti dire : « O mo pép ! Bé ki faire zotte rode ki le mal vinne vite plitôt ki le bien ? Bé ki faire zotte pa dimanne Allāh pardon pou ki faire-zotte miséricorde ?»

---

72. Quand faire dallaze ène parquet avec verre poli et bien transparent, ça donne l'impression ène sirface bassin dilo. La Reine dé Saba ti éna ène intéllizence exceptionél. Vite li ti comprend Salomon so méssaze. Éna banne zaffaires ki parfois affiche banne kalités ki réellement pa pou zotte. Ça l'impression dé gloire et dé puissance ki soleil donne nous ; en réalité, ça apparténir à Allāh, le Créatére.

48. Banne-là ti dire : « Nous trouve dans toi et dans banne ki avec toi banne portéres malhére. » Li ti dire : « *Vrai raison* zot mauvais fortine, li cotte Allāh. Mais, zotte ène pép ki pé passe par ène épréve. »

قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَّعَكَ ۚ قَالَ
طَائِرُكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ
تُفْتَنُوْنَ ﴿٤٨﴾

49. Et dans la ville, ti éna ène groupe néf *dimounes* ki ti pé créé désorde dans pays et ki pa ti pé améne réforme.

وَكَانَ فِي الْمَدِيْنَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ
يُّفْسِدُوْنَ فِي الْاَرْضِ وَلَا يُصْلِحُوْنَ ﴿٤٩﴾

50. Banne-là ti dire : « Ente zotte, faire serment par Allāh ki certainement nous pou attaque li et so famille-*oussi* la nuite ; ensuite, certainement nous pou dire so héritier : « Nous pa ti témoin destriction so famille et certainement nous pé cause vrai. »

قَالُوْا تَقَاسَمُوْا بِاللّٰهِ لَنُبَيِّتَنَّهٗ وَاَهْلَهٗ
ثُمَّ لَنَقُوْلَنَّ لِوَلِيِّهٖ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ
اَهْلِهٖ وَاِنَّا لَصٰدِقُوْنَ ﴿٥٠﴾

51. Et banne-là ti faire ène plan, et Nous oussi Nous ti faire ène plan *pou dézoué zot plan* sans ki zotte ranne zotte-mêmes compte.

وَمَكَرُوْا مَكْرًا وَّمَكَرْنَا مَكْرًا وَّهُمْ
لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٥١﴾

52. Donc guetté couma ti *ène fiasco* réziltat zot plan ! En vérité, Nous ti détruire banne-là et zot pép, zotte tout ensamme.

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ ۙ
اَنَّا دَمَّرْنٰهُمْ وَقَوْمَهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٥٢﴾

53. Et là-bas, en ruines, ti zot la cazes parski zotte ti banne inzistes. En vérité, là-dans, éna ène Signe pou ène pép ki posséde connaissance.

فَتِلْكَ بُيُوْتُهُمْ خَاوِيَةًۢ بِمَا ظَلَمُوْا ؕ اِنَّ
فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿٥٣﴾

54. Et Nous ti sauve banne ki croire et ki ti éna la crainte Allāh.

وَاَنْجَيْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا
يَتَّقُوْنَ ﴿٥٤﴾

55. Et *Nous ti avoye* Lot *couma ène Méssazer*, quand li ti dire so pép : « Esse-ki zotte commette l'indécence alors ki zotte trouve bien *so mal* ?

وَلُوْطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖۤ اَتَاْتُوْنَ
الْفَاحِشَةَ وَاَنْتُمْ تُبْصِرُوْنَ ﴿٥٥﴾

56. « Ki ça ça ! Esse-ki zotte approce banne zommes pou satisfaire zot désir plitôt ki banne madames ? Mais zotte ène pép ki montré l'ignorance *lor banne conséquences.* »

أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّن دُونِ النِّسَاءِ ۚ بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿٥٦﴾

57. Mais réponse so pép li ti sélement ki zotte ti dire : « Mette famille Lot déhors dépi dans zot la ville ; certainement banne-là zotte banne dimounes ki passe zotte pou pur. »

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَن قَالُوا أَخْرِجُوا آلَ لُوطٍ مِّن قَرْيَتِكُمْ ۖ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٥٧﴾

58. Alors, Nous ti sauve li et so famille-*oussi* excepté so madame. Nous ti décrété ki li pou parmi banne ki pou reste derriére.

فَأَنجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٥٨﴾

59. Et Nous ti faire tombe lor zotte ène la plie et li mauvais *ça* la plie-là pou banne ki finne gagne avertissement.

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا ۖ فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذَرِينَ ﴿٥٩﴾

R 5 60. Dire : « Tout louanze pou Allāh et ki *la* paix lor So banne servitéres ki Li finne soisir ! Esse-ki Allāh Ki Meillére ou soi ça ki zotte associé *are Li*-là ?

قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ ۗ آللَّهُ خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٠﴾

PARTIE 20

61. Ou bien, Ki sanne-là Ki finne créé banne lé ciéls et la terre, et Ki finne faire déssanne pou zotte, dépi dans lé ciél, dilo avec ça-même ki Nous finne faire banne bien zoli verzers poussé ? Li pa dans zot capacité pou faire *banne verzers-là* zot banne zarbes poussé. Esse-ki éna kik l'aute divinité are Allāh ? *Non,* mais banne-là *zotte* ène pép ki pé dévié *dépi simé droite.*

أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَّا كَانَ لَكُمْ أَن تُنبِتُوا شَجَرَهَا ۗ أَإِلَٰهٌ مَّعَ اللَّهِ ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ ﴿٦١﴾

62. Ou bien, Ki sanne-là Ki finne faire la terre ène l'endroit répos et *Ki* finne place banne la riviéres à travers ça et *Ki* finne place banne montagnes solide lor là et *Ki* finne mette ène séparation

أَمَّن جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ أَإِلَٰهٌ

ente dé la mers ? Esse-ki éna ène l'aute divinité are Allāh ? *Non* mais la plipart parmi banne-là pa conné.

مَّعَ اللّٰهِ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٦٢﴾

63. Ou bien, Ki sanne-là Ki réponne *l'appel* dimoune ki dans détresse quand li invoque Li et *Ki sanne-là Ki* enléve le mal et *Ki* faire-zotte siccessére lor la terre ? Esse-ki éna ène l'aute divinité are Allāh ? Zotte prend bien tiguitte compte *avertissement.*

اَمَّنْ يُّجِيْبُ الْمُضْطَرَّ اِذَا دَعَاهُ وَ
يَكْشِفُ السُّوْٓءَ وَ يَجْعَلُكُمْ خُلَفَآءَ
الْاَرْضِ ؕ ءَ اِلٰـهٌ مَّعَ اللّٰهِ ؕ قَلِيْلًا مَّا
تَذَكَّرُوْنَ ﴿٦٣﴾

64. Ou bien, Ki sanne-là Ki guide zotte dans tout banne *sortes* l'obskirités la terre ék la mer et Ki sanne-là Ki avoye banne di vents couma ène bon nouvelle pou annonce So miséricorde ? Esse-ki éna ène l'aute divinité are Allāh ? Allāh Li Bien là-haut are tout ça ki banne-là associé *are Li.*

اَمَّنْ يَّهْدِيْكُمْ فِيْ ظُلُمٰتِ الْبَرِّ
وَالْبَحْرِ وَ مَنْ يُّرْسِلُ الرِّيٰحَ بُشْرًاۢ
بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهٖ ؕ ءَ اِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ؕ
تَعٰلَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٦٤﴾

65. Ou bien, Ki sanne-là Ki commence la création *et Ki* ensuite répéte li, et Ki sanne-là Ki approvisionne zotte dépi lé ciél et la terre ? Esse-ki éna ène l'aute divinité are Allāh ? Dire : « Produire zot préve si zotte véridique. »

اَمَّنْ يَّبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ وَ
مَنْ يَّرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ؕ
ءَ اِلٰـهٌ مَّعَ اللّٰهِ ؕ قُلْ هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ
اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٦٥﴾

66. Dire : « Personne, ni dans banne lé ciéls ni lor la terre, conne l'invizibe sauf Allāh, et banne-là pa conné quand zotte pou réssissité. »

قُلْ لَّا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
الْغَيْبَ اِلَّا اللّٰهُ ؕ وَمَا يَشْعُرُوْنَ اَيَّانَ
يُبْعَثُوْنَ ﴿٦٦﴾

67. *Non,* mais banne-là zot connaissance lor l'Aute lé monde finne arrive so limite ; mais plitôt zotte éna doute lor là ; non, mais zotte avégue concernant ça.

بَلِ ادّٰرَكَ عِلْمُهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ ۫ بَلْ
هُمْ فِيْ شَكٍّ مِّنْهَا ۫ بَلْ هُمْ مِّنْهَا
عَمُوْنَ ﴿٦٧﴾ ع

R 6 68. Et banne ki pa croire, zotte dire : « Ki ça ça ! Quand nous et nou banne papa grand-papas pou vinne la poussiére, esse-ki vraimême nous pou réssissité ?

وَ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا ءَ اِذَا كُنَّا
تُرٰبًا وَّ اٰبَآؤُنَآ اَئِنَّا لَمُخْرَجُوْنَ ﴿٦٨﴾

69. « Certainement auparavant, ti promette nous ça, nous et nou banne papa grand-papas. Ça li sélement banne zistoires banne dimounes longtemps. »

لَقَدْ وُعِدْنَا هَٰذَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا
مِن قَبْلُ إِنْ هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ
الْأَوَّلِينَ ﴿٦٩﴾

70. Dire : « Alle partout lor la terre et guetté couma *mauvais* ti la fin banne coupabes !»

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٧٠﴾

71. Et pa mette toi dans la peine pou banne-là et pa bizin to angoissé à cause zot complots.

وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُن فِي
ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴿٧١﴾

72. Et banne-là dire : « Bé quand ça promesse-là *pou accompli*, si zotte banne véridiques ?»

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن
كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٧٢﴾

73. Dire : « Li possibe ki ène partie ça *pinition ki finne promette zotte-là, et* ki zotte pé rodé li vinne vite-là, li ziste derriére zotte. »

قُلْ عَسَىٰ أَن يَكُونَ رَدِفَ لَكُم
بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧٣﴾

74. Et, en vérité, to Seignére faire boucoup grâces lor banne dimounes, mais la plipart parmi banne-là pa réconnaissant.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ
وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٤﴾

75. Et, en vérité, to Seignére conne tout ça ki banne-là zot la poitrine caciette et tout ça ki zotte laisse paraîte.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ
وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٥﴾

76. Péna nanrien ki caciette ni dans banne lé ciéls ni lor la terre ki pa *inscrire* dans ène Live clair.

وَمَا مِنْ غَائِبَةٍ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٧٦﴾

77. En vérité, ça Coran-là explique banne Zenfants Israël la plipart ça *banne sozes* lor ki zotte en désaccord.

إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَقُصُّ عَلَىٰ بَنِي
إِسْرَائِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ ﴿٧٧﴾

78. Et, en vérité, li ène guidance et ène miséricorde pou banne croyants.

وَإِنَّهُ لَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾

79. En vérité, to Seignére pou décide ente banne-là par So zizement, et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Conné.

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُم بِحُكْمِهِ وَ
هُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٧٩﴾

80. Donc place *to* confiance dans Allāh ; certainement to lor la vérité manifeste.

فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ؕ اِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِيْنِ ﴿۸۰﴾

81. En vérité, to pa capave faire banne morts tandé et to pa capave faire banne sourdes tanne l'appel quand zotte tourne lé dos, zotte allé.

اِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتٰى وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَآءَ اِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِيْنَ ﴿۸۱﴾

82. Et to pa capave guide banne avégues *et tire zotte* dépi zot errére. To capave faire sélement banne ki croire dans Nou banne Signes tandé, alors zotte vinne obéissant.

وَمَآ اَنْتَ بِهٰدِى الْعُمْيِ عَنْ ضَلٰلَتِهِمْ ؕ اِنْ تُسْمِعُ اِلَّا مَنْ يُّؤْمِنُ بِاٰيٰتِنَا فَهُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿۸۲﴾

83. Et quand sentence-là *concernant zot destriction* pou prononcé conte banne-là, Nous pou faire sorti pou banne-là dépi dans la terre ène insecte[73] ki pou blesse zotte parski banne dimounes pa ti croire dans Nou banne Signes.

وَاِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ اَخْرَجْنَا لَهُمْ دَآبَّةً مِّنَ الْاَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ ۙ اَنَّ النَّاسَ كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا لَا يُوْقِنُوْنَ ﴿۸۳﴾

---

73. D'aprés le St Coran, (lire ch.24 ver.46) et dictionnnaires LANE et AQRAB, nom « dābbah » li servi pou tout banne zanimaux ki rampé lor zot vente ou soi ki marce lor dé la pattes ou soi ki marce lor quatte la pattes, et oussi pou tout banne insectes ki péna lé zailes.

Sélon l'Évanzile (Luc 21:11), la peste li pou ène signe le Messie so l'arrivée. D'aprés le St Prophéte(s.a.w.), dābbatoul-'ard̲ pou faire so l'apparition dans banne derniers zours (lire dans Mouslim). Éna savants misilman ki finne écrire ki dābbatoul-'ard̲ pou paraîte dans l'époque le Messie ou le Mahdi.

En février 1898, le Messie Promis Ahmad(a.s.) ti gagne révélation d'ène épidémie la peste dévastatére ki pa pou tardé pou éclaté et ki pou signe so véracité. So la Caze (physique ék spiritiél) pou reste protézé. Effectivement, à partir octobe 1902, dans Punjab, villaze après villaze ti dévasté par ça. Boucoup banne ki ti oppose le Messie Promis ti détruire. Li bon conné ki au commencement 20ème siécle, la peste ti faire 13 millions victimes à travers lé monde, sélon Encyclopaedia Americana. Là-dans, 10 millions, dans période 1894-1914, ti dans l'Inde, d'aprés World Book Encyclopaedia. Finne découvert dans nou l'époque ki virus la peste li propazé par morsure banne pices ; zotte banne insectes ki péna lé zailes et ki transporté sirtout par lé rats. Ça li ène grand préve véracité le St Coran et le St Prophéte Mohammad(s.a.w.) parski, dans so l'époque, personne pa ti capave conné couma ça maladie-là propazé.

R 7 84. Et *rappelle* zour quand Nous pou rassemblé dépi sak pép, ène groupe dans banne ki ti prend Nou banne Signes pou mensonzes et zotte pou placé dans banne ranzées *séparé*,

وَيَوۡمَ نَحۡشُرُ مِنۡ كُلِّ اُمَّةٍ فَوۡجًا
مِّمَّنۡ يُّكَذِّبُ بِاٰيٰتِنَا فَهُمۡ يُوۡزَعُوۡنَ ﴿٨٤﴾

85. Ziska quand banne-là arrivé, Li pou dire : « Esse-ki zotte ti *pressé pou* prend Mo banne Signes pou mensonzes, alors ki zotte pa ti *encore* éna plein connaissance lor là ? *Sinon,* bé ki zotte ti pé faire *alors* ?»

حَتّٰۤى اِذَا جَآءُوۡ قَالَ اَكَذَّبۡتُمۡ بِاٰيٰتِيۡ
وَلَمۡ تُحِيۡطُوۡا بِهَا عِلۡمًا اَمَّاذَا
كُنۡتُمۡ تَعۡمَلُوۡنَ ﴿٨٥﴾

86. Et zizement pou prononcé conte banne-là parski zotte ti azir inzistement, et zotte pou sans paroles *pou défanne zotte.*

وَوَقَعَ الۡقَوۡلُ عَلَيۡهِمۡ بِمَا ظَلَمُوۡا
فَهُمۡ لَا يَنۡطِقُوۡنَ ﴿٨٦﴾

87. Esse-ki banne-là pa trouvé ki Nous finne faire la nuite pou ki banne-là réposé là-dans, et li zour pou permette *zotte* trouvé ? En vérité, là-dans, éna certainement banne Signes pou ène pép ki croire.

اَلَمۡ يَرَوۡا اَنَّا جَعَلۡنَا الَّيۡلَ لِيَسۡكُنُوۡا
فِيۡهِ وَالنَّهَارَ مُبۡصِرًا ؕ اِنَّ فِيۡ ذٰلِكَ
لَاٰيٰتٍ لِّقَوۡمٍ يُّؤۡمِنُوۡنَ ﴿٨٧﴾

88. Et zour ki pou soufflé dans trompette-là, n'importe ki sanne-là dans banne lé ciéls et n'importe ki sanne-là lor la terre pou effrayé, sauf céli ki Allāh oulé. Et tout pou vinne cotte Li avec himilité.

وَيَوۡمَ يُنۡفَخُ فِي الصُّوۡرِ فَفَزِعَ مَنۡ
فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنۡ فِي الۡاَرۡضِ اِلَّا
مَنۡ شَآءَ اللّٰهُ ؕ وَكُلٌّ اَتَوۡهُ
دٰخِرِيۡنَ ﴿٨٨﴾

89. Et to trouve banne montagnes ki to pensé zotte fixé en place, alors ki zotte pé flotté couma banne niazes flotté. *Ça li* travail Allāh Ki finne faire tout kit-soze ferme et résistant. En vérité, Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

وَتَرَى الۡجِبَالَ تَحۡسَبُهَا جَامِدَةً
وَّهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ ؕ صُنۡعَ اللّٰهِ
الَّذِيۡۤ اَتۡقَنَ كُلَّ شَيۡءٍ ؕ اِنَّهٗ خَبِيۡرٌۢ بِمَا
تَفۡعَلُوۡنَ ﴿٨٩﴾

90. Banne dimounes ki pou vinne avec le bien, pou gagne meillére ki ça *couma récompense*, et, ça zour-là, banne-là pou en sékirité conte tout frayére.

مَنۡ جَآءَ بِالۡحَسَنَةِ فَلَهٗ خَيۡرٌ مِّنۡهَا ۚ وَ
هُمۡ مِّنۡ فَزَعٍ يَّوۡمَئِذٍ اٰمِنُوۡنَ ﴿٩٠﴾

91. Et banne ki pou vinne avec le mal, pou précipite zotte par zot figuire dans di Fé ; *et pou dire banne-là* : « Esse-ki pa pé paye zotte pou ça ki zotte ti pé faire ?»	وَمَنْ جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩١﴾
92. *Dire* : « Finne donne moi l'orde sélement-pou adore Seignére ça la Ville-là *la Mecque*[74], ki Li finne sanctifié ; et tout kit-soze li pou Li-Même ; et finne donne-moi l'orde pou ki mo vinne dans banne ki soumette,	إِنَّمَآ أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هٰذِهِ الْبَلْدَةِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٩٢﴾
93. « Et pou ki mo récite le Coran. » Alors, dimoune ki suive bon simé, li pé suive li pou *l'avantaze* so prope l'âme ; et *concernant* dimoune ki égaré, dire *li* : « Mo sélement *ène* dans banne Avertisséres. »	وَأَنْ أَتْلُوَا الْقُرْآنَ فَمَنِ اهْتَدٰى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَآ أَنَا مِنَ الْمُنْذِرِينَ ﴿٩٣﴾
94. Et dire : « Tout louanze pou Allāh ; Li pa pou tardé pou montré zotte So banne Signes et zotte pou réconnaîte ça *banne Signes-là.* » Et to Seignére Li pa inattentif are ça ki zotte faire.	وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ سَيُرِيكُمْ اٰيٰتِهٖ فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾

---

74 Banne Mecquois ti pére ki la Ka'aba perdi so l'importance et ki zotte zotte perdi zot prestize ék zot l'influence couma banne garants la Ka'aba si arrivé ki idolâtrie disparaîte dépi l'Arabie parski dans la Ka'aba ti éna tout zot banne idoles ki ti bien important. Ça verset-là pé enléve ça fausse l'idée-là dépi dans zot l'esprit et pé garantie zotte ki la Mecque en tant ki Cente d'ène Mouvement Mondial avec ça méssaze-là pou tout l'himanité : Péna aukène ki digne d'adoration excepté Allah, Li Tout-Sél, - ça pou donne la Ka'aba so prestize et so grand l'importance et respect ziska la fin lé monde.

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ١

2. Ṯā Sīn Mīm = Céli Ki Pur, Ki Bien-Tandé, Ki Bien-Conné.

طٰسٓمّٓ ٢

3. Ça li banne versets Live ki ranne *banne sozes* clair.

تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ٣

4. Nous pé récite toi, avec la vérité, impé dépi nouvelle Moïse et Pharaon pou *bénéfice* banne ki croire.

نَتْلُوْا عَلَيْكَ مِنْ نَّبَاِ مُوْسٰى وَفِرْعَوْنَ
بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ٤

5. En vérité, Pharaon ti azir avec arrogance lor la terre, et li ti divise so banne habitants en groupes - li ti pé rode affaibli ène groupe parmi banne-là, li ti pé massacré zot garçons et ti pé laisse zot madames vivant. En vérité, li ti *ène* dans banne ki créé désorde.

اِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْاَرْضِ وَجَعَلَ
اَهْلَهَا شِيَعًا يَّسْتَضْعِفُ طَآئِفَةً مِّنْهُمْ
يُذَبِّحُ اَبْنَآءَهُمْ وَيَسْتَحْيٖ نِسَآءَهُمْ ؕ
اِنَّهٗ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِيْنَ ٥

6. Et Nous ti oulé accorde *Nou* favére à banne ki ti considéré couma faibe lor la terre et *Nous ti oulé* faire banne-là vinne banne séfs et faire zotte vinne banne héritiers ;

وَنُرِيْدُ اَنْ نَّمُنَّ عَلَى الَّذِيْنَ اسْتُضْعِفُوْا
فِي الْاَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ اَئِمَّةً وَّنَجْعَلَهُمُ
الْوٰرِثِيْنَ ٦

7. Et établir banne-là lor la terre, et montré Pharaon et Hāmān et zot banne l'armées ça ki zotte ti pé pére are banne-là.

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْاَرْضِ وَنُرِيَ
فِرْعَوْنَ وَهَامٰنَ وَجُنُوْدَهُمَا مِنْهُمْ
مَّا كَانُوْا يَحْذَرُوْنَ ٧

8. Et Nous ti révéle mama Moïse : « Allaite li ; et quand to pou pére pou li, alors *mette li dans coffret-là et* zette li dans la riviére et pa pére et pa prend tracas ; certainement Nous pou rétourne toi li et Nous pou faire li *ène* dans banne Méssazers. »

وَاَوْحَيْنَآ اِلٰٓى اُمِّ مُوْسٰٓى اَنْ اَرْضِعِيْهِ ۚ
فَاِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَاَلْقِيْهِ فِي الْيَمِّ وَ
لَا تَخَافِيْ وَلَا تَحْزَنِيْ ۚ اِنَّا رَآدُّوْهُ
اِلَيْكِ وَجَاعِلُوْهُ مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ٨

9. Et famille Pharaon ti ramasse li pou ki *sans ki zotte ti douté* li pou vinne ène ennemi et ène *cause* détresse pou

فَالْتَقَطَهٗٓ اٰلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُوْنَ لَهُمْ
عَدُوًّا وَّحَزَنًا ؕ اِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامٰنَ وَ

zotte. En vérité, Pharaon et Hāmān et zot banne l'armées zotte ti banne fautifs.

جُنُوْدَهُمَا كَانُوْا خٰطِـِٕيْنَ ﴿٩﴾

10. Et madame Pharaon ti dire : « *Li pou* ène la zoie pou mo li zié et pou toi oussi. Pa tué li. Li possibe ki li pou itile pou nous, ou bien ki nous prend li couma *nou* garçon. » Et banne-là pa ti pé réalizé *ça ki ti pou arrivé.*

وَقَالَتِ امْرَاَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنٍ
لِّيْ وَلَكَ ۭ لَا تَقْتُلُوْهُ ۖ عَسٰٓى اَنْ
يَّنْفَعَنَآ اَوْ نَتَّخِذَهٗ وَلَدًا وَّهُمْ
لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿١٠﴾

11. Et lé kére mama Moïse ti libéré *are tout inquiétide.* Encore impé, li ti pou dévoile ça *sécret-là*, si Nous pa ti renforci so lé kére pou ki li *compté* dans banne croyants.

وَاَصْبَحَ فُؤَادُ اُمِّ مُوْسٰى فٰرِغًا ۭ اِنْ
كَادَتْ لَتُبْدِيْ بِهٖ لَوْلَآ اَنْ رَّبَطْنَا عَلٰى
قَلْبِهَا لِتَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١١﴾

12. Et li ti dire *Moïse* so sére : « Suive-li. » Alors, li ti pé sirveille li dé loin sans ki banne-là ti rémarqué.

وَقَالَتْ لِاُخْتِهٖ قُصِّيْهِ ۡ فَبَصُرَتْ بِهٖ
عَنْ جُنُبٍ وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿١٢﴾

13. Et avant même, Nous pa finne permette pou li *ki* banne nourrices *allaite li.* Alors *sére Moïse* li ti dire : « Esse-ki mo indique-zotte ène famille ki pou éléve li pou zotte et ki pou bienveillant pou li ?»

وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ
فَقَالَتْ هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلٰٓى اَهْلِ بَيْتٍ
يَّكْفُلُوْنَهٗ لَكُمْ وَهُمْ لَهٗ نٰصِحُوْنَ ﴿١٣﴾

14. Alors, Nous ti rétourne li are so mama pou ki *mama-là* so li zié rézouir et *pou ki* li pa tracassé, et *pou ki* li conné ki promesse Allāh li vrai. Mais la plipart parmi banne-là pa conné.

فَرَدَدْنٰهُ اِلٰٓى اُمِّهٖ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا
تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ اَنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ
وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٤﴾ ع

R 2 15. Et quand li ti gagne so la force bien-même et *so* matirité, Nous ti donne li la sazesse et connaissance, et coumme ça-même Nous récompense banne ki faire le bien.

وَلَمَّا بَلَغَ اَشُدَّهٗ وَاسْتَوٰٓى اٰتَيْنٰهُ
حُكْمًا وَّعِلْمًا ۭ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي
الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٥﴾

16. *Caciette caciette* li ti rente dans la ville alors ki so banne habitants pa ti pé prête attention, et li ti trouve là-dans dé zommes ti pé la guére - sanne-là li dans so prope pép, et l'aute-là, li dans *pép* so banne ennemis. Et dimoune ki

وَدَخَلَ الْمَدِيْنَةَ عَلٰى حِيْنِ غَفْلَةٍ
مِّنْ اَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيْهَا رَجُلَيْنِ
يَقْتَتِلٰنِ ۤ هٰذَا مِنْ شِيْعَتِهٖ وَهٰذَا
مِنْ عَدُوِّهٖ ۚ فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِيْ مِنْ

dans so pép ti appelle li pou aide li conte céli ki ti dans *pép* so banne ennemis. Alors Moïse ti donne li ène coutte poing et ti entraîne so la mort. *Moïse* ti dire : « Ça li travail Satan ; en vérité, li ène l'ennemi et ène trompére manifeste. »

شِيْعَتِهٖ عَلَى الَّذِيْ مِنْ عَدُوِّهٖ ۙ فَوَكَزَهٗ مُوْسٰى فَقَضٰى عَلَيْهِ ۖ قَالَ هٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطٰنِ ۭ اِنَّهٗ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِيْنٌ ﴿١٦﴾

17. Li ti dire : « Mo Seignére ! Certainement mo finne faire di tort mo l'âme, donc pardonne-moi. » Alors, Li ti pardonne li. En vérité, Li-Même Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

قَالَ رَبِّ اِنِّيْ ظَلَمْتُ نَفْسِيْ فَاغْفِرْ لِيْ فَغَفَرَ لَهٗ ۭ اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿١٧﴾

18. Li ti dire : « Mo Seignére ! Parski To finne accorde moi To grâce, zamais mo pa pou ène soutien pou banne coupabes. »

قَالَ رَبِّ بِمَآ اَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ اَكُوْنَ ظَهِيْرًا لِّلْمُجْرِمِيْنَ ﴿١٨﴾

19. Et lé matin, li ti rente dans la ville pére pére, li lor so garde, alà dimoune ki ti appelle li la veille-là pou aide li, li appelle li *encore* pou sécourir li. Moïse ti dire li : « En vérité, li clair ki to ène transgressére. »

فَاَصْبَحَ فِي الْمَدِيْنَةِ خَآئِفًا يَّتَرَقَّبُ فَاِذَا الَّذِي اسْتَنْصَرَهٗ بِالْاَمْسِ يَسْتَصْرِخُهٗ ۭ قَالَ لَهٗ مُوْسٰى اِنَّكَ لَغَوِيٌّ مُّبِيْنٌ ﴿١٩﴾

20. Et quand li ti décide pou empoigne zot l'ennemi commun, sanne-là ti dire : « O Moïse ! Esse-ki to éna l'intention tué moi couma to ti tué ène dimoune hier ? To désire sélement pou vinne ène tyran lor la terre et to pa oulé vinne kikène ki faire la paix. »

فَلَمَّآ اَنْ اَرَادَ اَنْ يَّبْطِشَ بِالَّذِيْ هُوَ عَدُوٌّ لَّهُمَا ۙ قَالَ يٰمُوْسٰٓى اَتُرِيْدُ اَنْ تَقْتُلَنِيْ كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْاَمْسِ ۖ اِنْ تُرِيْدُ اِلَّآ اَنْ تَكُوْنَ جَبَّارًا فِي الْاَرْضِ وَمَا تُرِيْدُ اَنْ تَكُوْنَ مِنَ الْمُصْلِحِيْنَ ﴿٢٠﴾

21. Et ène dimoune galoupé ti vini dépi l'aute boute la ville. Li ti dire : « O Moïse, en vérité, banne séfs pé faire plan conte toi pou tué toi. Alors, sorti *allé* ; en vérité, mo *ène* dans banne ki souhaite le bien pou toi. »

وَجَآءَ رَجُلٌ مِّنْ اَقْصَا الْمَدِيْنَةِ يَسْعٰى ۡ قَالَ يٰمُوْسٰٓى اِنَّ الْمَلَاَ يَاْتَمِرُوْنَ بِكَ لِيَقْتُلُوْكَ فَاخْرُجْ اِنِّيْ لَكَ مِنَ النّٰصِحِيْنَ ﴿٢١﴾

22. Alors li ti sorti dépi-là pére pére, li ti pé zette so régard partout *autour li.* Li ti dire : « Mo Seignére ! Sauve-moi dépi *ça* pép inziste-là. »

فَخَرَجَ مِنْهَا خَآئِفًا يَّتَرَقَّبُ ۡ قَالَ رَبِّ نَجِّنِيْ مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٢٢﴾

R 3 23. Et quand li ti tourne so visaze vers Madian, li ti dire : « Mo espéré ki mo Seignére pou guide moi lor bon simé. »

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَآءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسٰى
رَبِّيْٓ اَنْ يَّهْدِيَنِيْ سَوَآءَ السَّبِيْلِ ﴿٢٣﴾

24. Et quand li ti arrive l'endroit cotte éna dilo *dans* Madian, li ti trouve là ène groupe dimounes ki ti pé faire *zot zanimaux* boire. Et à l'écart dé zotte, li ti trouve dé zénes filles ki finne éloigne *zot troupeau.* Li ti dimandé : « Bé ki arrive zotte ?» Dé-là ti réponne : « Nous pa capave faire *nou troupeau* boire tant ki banne berzers-là pa rétourné *dépi là avec zot troupeau*, et nou papa li bien vié. »

وَلَمَّا وَرَدَ مَآءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ
اُمَّةً مِّنَ النَّاسِ يَسْقُوْنَ ۟ وَوَجَدَ مِنْ
دُوْنِهِمُ امْرَاَتَيْنِ تَذُوْدٰنِ ۚ قَالَ مَا
خَطْبُكُمَا ؕ قَالَتَا لَا نَسْقِيْ حَتّٰى
يُصْدِرَ الرِّعَآءُ ٜ وَاَبُوْنَا شَيْخٌ
كَبِيْرٌ ﴿٢٤﴾

25. Li ti faire *zot zanimaux* boire pou ça dé-là. Ensuite li ti mette li à l'écart dans l'ombraze, et li ti dire : « Mo Seignére ! En vérité, mo ène mendiant pou tout bien ça ki to oulé faire déssanne lor moi. »

فَسَقٰى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلّٰٓى اِلَى الظِّلِّ فَقَالَ
رَبِّ اِنِّيْ لِمَآ اَنْزَلْتَ اِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ
فَقِيْرٌ ﴿٢٥﴾

26. Et ène dans ça dé-là ti vinne cotte li, li ti pé marcé honte honté. Li ti dire : « Mo papa appelle toi pou récompense toi parski to finne faire *nou troupeau* boire pou nous. » Alors quand li ti vinne cotte li et li ti raconte li récit-là ; *papa-là,* li ti dire : « Pa pére, to finne délivré dépi *ça* pép inziste-là. »

فَجَآءَتْهُ اِحْدٰىهُمَا تَمْشِيْ عَلَى
اسْتِحْيَآءٍ ۫ قَالَتْ اِنَّ اَبِيْ يَدْعُوْكَ
لِيَجْزِيَكَ اَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا ؕ فَلَمَّا
جَآءَهٗ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ ۙ قَالَ
لَا تَخَفْ ٚ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ
الظّٰلِمِيْنَ ﴿٢٦﴾

27. Ène dans ça dé-là ti dire : « O mo papa ! Employe-li parski meillére dimoune ki to capave employé li céli ki fort *et* ki digne dé confiance. »

قَالَتْ اِحْدٰىهُمَا يٰٓاَبَتِ اسْتَاْجِرْهُ ۫ اِنَّ
خَيْرَ مَنِ اسْتَاْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْاَمِيْنُ ﴿٢٧﴾

28. Li ti dire *Moïse* : « Mo éna l'intention donne toi en mariaze ène dé-mo dé ti-filles ki là à condition ki to reste dans mo service pou huit bananés. Mais si to compléte disse *bananés*, *ça* li dépanne lor toi. Et mo pa oulé mette aukène fardeau lor toi. Si Allāh oulé, to pou trouve moi *ène* dans banne dimounes ziste. »

قَالَ اِنِّيْٓ اُرِيْدُ اَنْ اُنْكِحَكَ اِحْدَى ابْنَتَيَّ
هٰتَيْنِ عَلٰٓى اَنْ تَاْجُرَنِيْ ثَمٰنِيَ حِجَجٍ ۚ
فَاِنْ اَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ ۚ
وَمَآ اُرِيْدُ اَنْ اَشُقَّ عَلَيْكَ ؕ سَتَجِدُنِيْٓ
اِنْ شَآءَ اللّٰهُ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٢٨﴾

29. *Moïse* ti dire : « Ça li *réglé* ente moi et toi. N'importe ki dans ça dé termes-là mo rempli, pa bizin éna aukène inzistice envers moi ; et Allāh Li ène Garant lor ça ki nous pé dire. »

قَالَ ذٰلِكَ بَيْنِيْ وَبَيْنَكَ ؕ اَيَّمَا الْاَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى مَا نَقُوْلُ وَكِيْلٌ ﴿۲۹﴾ ع

R 4 30. Et quand Moïse ti rempli so terme, et ti prend so famille li ti allé, li ti trouve ène di fé dépi côté le Mont. Li ti dire so famille : « Reste *là*, en vérité, mo finne trouve ène di fé ; li possibe ki mo pou raméne kik information *itile* pou zotte dépi ça, ou soi ène boute di bois allimé pou ki zotte capave réssauffe zotte. »

فَلَمَّا قَضٰى مُوْسَى الْاَجَلَ وَسَارَ بِاَهْلِهٖۤ اٰنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّوْرِ نَارًا ۚ قَالَ لِاَهْلِهِ امْكُثُوْۤا اِنِّيْۤ اٰنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّيْۤ اٰتِيْكُمْ مِّنْهَا بِخَبَرٍ اَوْ جَذْوَةٍ مِّنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُوْنَ ﴿۳۰﴾

31. Et quand li ti arrive cotte ça, ti appelle li dépi côté droite vallée-là, dans l'endroit béni, à partir pied-là : « O Moïse ! En vérité Mo-Même Allāh Seignére tout banne lé mondes ;

فَلَمَّاۤ اَتٰىهَا نُوْدِيَ مِنْ شَاطِیٴِ الْوَادِ الْاَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبٰرَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ اَنْ يّٰمُوْسٰۤى اِنِّيْۤ اَنَا اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۳۱﴾

32. « Et zette to bâton. » Et quand li ti trouve ça pé bouzé couma dire li ène serpent, li viré *li sauvé* sans ki li guette derriére : « O Moïse ! Avancé et pa pére. En vérité, to *ène* dans banne ki en sékirité.

وَاَنْ اَلْقِ عَصَاكَ ؕ فَلَمَّا رَاٰهَا تَهْتَزُّ كَاَنَّهَا جَآنٌّ وَّلّٰى مُدْبِرًا وَّلَمْ يُعَقِّبْ ؕ يٰمُوْسٰۤى اَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ ۫ اِنَّكَ مِنَ الْاٰمِنِيْنَ ﴿۳۲﴾

33. « Fonce to la main dans to *tunique so* l'ouvertire ; li pou sorti blanc, sans aukène défaut. Et serre to lé bras conte toi *pou to débarasse toi* are la crainte. Alors ça, li pou dé préves dé la part to Seignére pou Pharaon et so banne séfs. En vérité, banne-là zotte ène pép rébelle. »

اُسْلُكْ يَدَكَ فِيْ جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوْٓءٍ ۫ وَّاضْمُمْ اِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذٰنِكَ بُرْهَانٰنِ مِنْ رَّبِّكَ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۠ئِهٖ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ﴿۳۳﴾

34. Li ti dire : « Mo Seignére, mo finne tué ène dimoune dans banne-là et mo pére ki zotte tué moi.

قَالَ رَبِّ اِنِّيْ قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَاَخَافُ اَنْ يَّقْتُلُوْنِ ﴿۳۴﴾

35. « Et mo frére Aaron — li plisse conne causé ki moi ; alors avoye li are moi couma aide pou ki li donne témoignaze mo véracité. En vérité, mo pére banne-là traite moi dé mentére. »

وَاَخِيْ هٰرُوْنُ هُوَ اَفْصَحُ مِنِّيْ لِسَانًا فَاَرْسِلْهُ مَعِيَ رِدْاً يُّصَدِّقُنِيْۤ ۫ اِنِّيْۤ اَخَافُ اَنْ يُّكَذِّبُوْنِ ﴿۳۵﴾

36. *Allāh* ti dire : « Nous pou fortifié to lé bras avec l'aide to frére, et Nous pou donne zotte tout lé-dé ène signe convaincant. Et grâce are Nou banne Signes, banne-là pa pou capave touce zotte *par kik mal.* Zotte dé et banne ki suive zotte pou *sorti* vainkéres. »

قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِاَخِيْكَ وَ
نَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطٰنًا فَلَا يَصِلُوْنَ
اِلَيْكُمَا ۚ بِاٰيٰتِنَآ ۚ اَنْتُمَا وَ مَنِ
اتَّبَعَكُمَا الْغٰلِبُوْنَ ٣٦

37. Et quand Moïse ti vinne cotte banne-là are Nou banne Signes clair, banne-là ti dire : « Ça, li sélement ène mazie ki finne inventé, et nous pa finne tanne cause ça parmi nou banne papa grand-papas avant. »

فَلَمَّا جَآءَهُمْ مُّوْسٰى بِاٰيٰتِنَا بَيِّنٰتٍ
قَالُوْا مَا هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرًى وَّ مَا
سَمِعْنَا بِهٰذَا فِيْٓ اٰبَآئِنَا الْاَوَّلِيْنَ ٣٧

38. Et Moïse ti dire : « Mo Seignére conne pli bien ki sanne-là ki finne améne ène guidance dé So part et ki sanne-là ki pou gagne Résidence Final-là. En vérité, banne inzistes pa pou réissi. »

وَ قَالَ مُوْسٰى رَبِّيْٓ اَعْلَمُ بِمَنْ جَآءَ
بِالْهُدٰى مِنْ عِنْدِهٖ وَ مَنْ تَكُوْنُ لَهٗ
عَاقِبَةُ الدَّارِ ۚ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ
الظّٰلِمُوْنَ ٣٨

39. Et Pharaon ti dire : « O banne séfs ! Mo pa conne aukène divinité pou zotte à parte moi. O Hāmān ! Allime di fé pou moi lor *briques* l'arzile et construire pou moi ène édifice haute pou ki mo capave gagne ène coup d'oeil lor *ça* divinité Moïse-là, bien ki mo croire li *ène* dans banne mentéres. »

وَ قَالَ فِرْعَوْنُ يٰٓاَيُّهَا الْمَلَاُ مَا
عَلِمْتُ لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرِيْ ۚ
فَاَوْقِدْ لِيْ يٰهَامٰنُ عَلَى الطِّيْنِ
فَاجْعَلْ لِّيْ صَرْحًا لَّعَلِّيْٓ اَطَّلِعُ اِلٰٓى اِلٰهِ
مُوْسٰى ۙ وَ اِنِّيْ لَاَظُنُّهٗ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ٣٩

40. Et li et so banne l'armées ti pé azir avec l'arrogance lor la terre, sans aukène raison et zotte pensé ki pa pou raméne zotte cotte Nous.

وَ اسْتَكْبَرَ هُوَ وَ جُنُوْدُهٗ فِي الْاَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّ وَ ظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ اِلَيْنَا لَا
يُرْجَعُوْنَ ٤٠

41. Alors, Nous ti attrape li et so banne l'armées, et Nous ti zette zotte dans la mer. Donc guetté couma ti *mauvais* la fin banne dimounes inziste!

فَاَخَذْنٰهُ وَ جُنُوْدَهٗ فَنَبَذْنٰهُمْ فِي
الْيَمِّ ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الظّٰلِمِيْنَ ٤١

42. Et Nous ti faire banne-là vinne banne séfs ki ti pé invite *banne dimounes* vers di Fé, et Zour Rézirection, zotte pa pou gagne aukène aide.

وَ جَعَلْنٰهُمْ اَئِمَّةً يَّدْعُوْنَ اِلَى النَّارِ ۚ
وَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ لَا يُنْصَرُوْنَ ٤٢

43. Et Nous ti faire ène malédiction suive banne-là dans ça lé monde-là ; et Zour Rézirection, zotte pou dans banne ki privé dé bénéditions.

وَأَتْبَعْنٰهُمْ فِي هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً ۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ هُمْ مِّنَ الْمَقْبُوحِيْنَ ﴿٤٣﴾

R 5 44. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse Live-là, aprés ki Nous ti détruire banne zénérations avant, pou éclaire *l'esprit* banne dimounes et couma ène guidance et ène miséricorde pou ki zotte prend compte *avertissement.*

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ مِنْ بَعْدِ مَآ أَهْلَكْنَا الْقُرُوْنَ الْأُوْلٰى بَصَآئِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَّرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٤٤﴾

45. Et to pa ti côté l'ouest *lé Mont Sinaï* quand Nous ti comminique Moïse Commannement-là et to pa ti *ène* dans banne témoins.

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَآ إِلٰى مُوْسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿٤٥﴾

46. Mais, *aprés Moïse,* Nous ti créé banne zénérations et la vie ti vinne longue pou zotte; et to pa ti ène résident parmi banne dimounes Madian *ki* to ti pé récite zotte Nou banne Signes. Mais Nous Ki ti avoye banne Méssazers.

وَلٰكِنَّآ أَنْشَأْنَا قُرُوْنًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ ۚ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا فِيْٓ أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا ۙ وَلٰكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِيْنَ ﴿٤٦﴾

47. Et to pa ti lor flanc *Mont* Thor quand Nous ti pé appélé. Mais *Nous finne avoye toi* couma ène miséricorde dé la part to Seignére pou ki to averti ène pép ki personne pa ti vinne averti avant toi pou ki zotte prend compte *avertissement.*

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّوْرِ إِذْ نَادَيْنَا وَلٰكِنْ رَّحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّآ أَتٰىهُمْ مِّنْ نَّذِيْرٍ مِّنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٤٧﴾

48. Et attention ki, quand ène malhére arrive banne-là à cause ça ki zotte-mêmes finne faire, zotte dire : « Nou Seignére ! Bé ki faire To pa ti avoye nous ène Méssazer pou ki nous ti capave suive To banne Signes et pou ki nous ti pou capave dans *groupe* banne croyants ?»[75]

وَلَوْلَآ أَنْ تُصِيْبَهُمْ مُّصِيْبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيْهِمْ فَيَقُوْلُوْا رَبَّنَا لَوْلَآ أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُوْلًا فَنَتَّبِعَ اٰيٰتِكَ وَنَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٤٨﴾

---

75. Banne-là pa capave condamne Allāh, parski Li avoye tout lé temps banne Avertisséres cotte banne dimounes avant ki Li pini zotte pou zot mauvais actions.(lire ch 6 ver 132)

49. Mais *astére* quand la vérité finne vinne cotte-zotte dé Nou part, banne-là dire : « Bé ki faire pa ti accorde li pareil couma ça ki ti accorde Moïse ?» Esse-ki avant, zotte pa ti nié ça ki Moïse ti gagné ? Banne-là ti dire : « *Aaron et Moïse zotte sélement* dé maziciens, sakène pé aide l'aute. » Et zotte ti dire : « Nous rézette *zotte*-tout *sans exception.* »[76]

فَلَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوْا لَوْلَآ اُوْتِيَ مِثْلَ مَآ اُوْتِيَ مُوْسٰى ؕ اَوَلَمْ يَكْفُرُوْا بِمَآ اُوْتِيَ مُوْسٰى مِنْ قَبْلُ ۚ قَالُوْا سِحْرٰنِ تَظٰهَرَا ۫ وَقَالُوْٓا اِنَّا بِكُلٍّ كٰفِرُوْنَ ﴿٤٩﴾

50. Dire : « Alors, améne ène Live dé la part Allāh ki ène meillére guidance ki *ça* dé *Lives*-là — *la Torah et le Coran* — pou ki mo capave suive li si zotte véridique. »

قُلْ فَاْتُوْا بِكِتٰبٍ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ هُوَ اَهْدٰى مِنْهُمَآ اَتَّبِعْهُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٥٠﴾

51. Mais si banne-là pa réponne toi, alors conné ki banne-là pé sélement suive zot banne prope désirs. Et ki sanne-là ki plisse égaré ki dimoune ki suive so prope désirs sans aukène guidance dé la part Allāh ? En vérité, Allāh pa guide pép ki inziste.

فَاِنْ لَّمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَكَ فَاعْلَمْ اَنَّمَا يَتَّبِعُوْنَ اَهْوَآءَهُمْ ؕ وَمَنْ اَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوٰىهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٥١﴾

R 6 52. Et, en vérité, Nous ti avoye banne-là révélation ène après l'aute pou ki zotte prend compte *avertissement.*

وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٥٢﴾

53. Banne ki Nous ti donne-zotte Live avant ça *Coran-là — éna dans ça*-banne-là *ki* croire dans ça *Coran-là* ;

اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِهٖ هُمْ بِهٖ يُؤْمِنُوْنَ ﴿٥٣﴾

54. Et quand récite banne-là ça, zotte dire : « Nous croire là-dans. Certainement, li la vérité dé la part nou Seignére. Certainement, même avant ça, nous ti soumette. »

وَاِذَا يُتْلٰى عَلَيْهِمْ قَالُوْٓا اٰمَنَّا بِهٖٓ اِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّنَآ اِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهٖ مُسْلِمِيْنَ ﴿٥٤﴾

---

76. Ici, li clair ki pé mentionne banne Zuifs. 'Nous rézette zotte tout sans exception' vé dire : 'Nous rézette tout banne ki vinne avec nom Allāh accompagné avec soi-disant banne Signes'. Ça li résimé ça maladie ki afflize tout banne ki rézette Prophéte zot l'époque.

55. Ça banne-là pou récévoir zot récompense dé fois à cause zotte persévéré et *à cause* zotte répousse le mal par le bien et zotte dépense dans provision ki Nous finne donne zotte.

أُولٰٓئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُمْ مَّرَّتَيْنِ
بِمَا صَبَرُوْا وَيَدْرَءُوْنَ بِالْحَسَنَةِ
السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ﴿٥٥﴾

56. Et quand zotte tanne banne sozes initile, zotte tourne lé dos are ça et zotte dire : « Pou nous, nou banne actions et pou zotte, zot banne actions. *Ki la* paix lor zotte. Nous pa intéressé are banne ignorants. »

وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوْا عَنْهُ وَ
قَالُوْا لَنَآ أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ ز
سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ ز لَا نَبْتَغِي الْجٰهِلِيْنَ ﴿٥٦﴾

57. En vérité, to pa pou capave guide *tout* dimoune ki to content, mais Allāh guide dimoune ki Li oulé et Li-Même Li conne pli bien banne ki mérite ki zotte *bien* guidé.

إِنَّكَ لَا تَهْدِيْ مَنْ أَحْبَبْتَ وَلٰكِنَّ
اللّٰهَ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ ج وَهُوَ أَعْلَمُ
بِالْمُهْتَدِيْنَ ﴿٥٧﴾

58. Et banne-là dire : « Si nous pou suive avec toi *ça* guidance-là, pou arrace nous dépi nou la terre. » Esse-ki Nous pa finne établi pou banne-là ène l'enceinte sacré dé sékirité, cotte ça-même pé améne tout kalité fruits couma ène provision dé Nou part ? Mais la plipart parmi banne-là zotte pa conné.

وَقَالُوْٓا إِنْ نَّتَّبِعِ الْهُدٰى مَعَكَ
نُتَخَطَّفْ مِنْ أَرْضِنَا ط أَوَلَمْ نُمَكِّنْ
لَّهُمْ حَرَمًا اٰمِنًا يُّجْبٰٓى إِلَيْهِ
ثَمَرٰتُ كُلِّ شَيْءٍ رِّزْقًا مِّنْ لَّدُنَّا
وَلٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٥٨﴾

59. Et comié la villes Nous finne détruire ki ti pé montré zot insolence dans zot façon vive ! Et alà *ça banne dimounes-là* zot la cazes ki à peine finne habité aprés zotte. Et, en vérité, Nous Ki finne vinne héritiers.

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ بَطِرَتْ
مَعِيْشَتَهَا ج فَتِلْكَ مَسٰكِنُهُمْ لَمْ
تُسْكَنْ مِّنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيْلًا ط وَ
كُنَّا نَحْنُ الْوٰرِثِيْنَ ﴿٥٩﴾

60. Et to Seignére zamais Li pa détruire banne la villes sans ki Li pa finne avoye dans zot la *ville* mére, ène Méssazer ki récite zotte Nou banne Signes. Et Nous pa pou detruire banne la villes à moins ki zot habitants zotte inziste.

وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى
حَتّٰى يَبْعَثَ فِيْٓ أُمِّهَا رَسُوْلًا يَّتْلُوْا
عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا ج وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي
الْقُرٰٓى إِلَّا وَأَهْلُهَا ظٰلِمُوْنَ ﴿٦٠﴾

61. Et n'importe quoi ça ki Nous finne donne zotte, *tout ça* li *sélement* ène zouissance pou kik lé temps et ène l'ornement la vie ça lé monde-là ; et ça ki avec Allāh li meillére et li pli dirabe. Alors esse-ki zotte pa comprend ?

وَمَآ أُوْتِيْتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ
الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَزِيْنَتُهَا ۚ وَمَا
عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ وَّ أَبْقٰى ۚ أَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٦١﴾

R 7 62. Dimoune ki Nous finne faire-li ène zoli promesse et ki pou trouve ça *réalizé*, esse-ki li pareil couma dimoune ki Nous finne accorde li *zisse* banne l'avantazes temporaire ça la vie-là et ki ensuite Zour Rézirection, li pou *ène* dans banne ki éna pou comparaître *divant Allāh pou ranne compte zot banne actions* ?

أَفَمَنْ وَّعَدْنٰهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ
لَاقِيْهِ كَمَنْ مَّتَّعْنٰهُ مَتَاعَ الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مِنَ
الْمُحْضَرِيْنَ ﴿٦٢﴾

63. Et ça zour-là, Li pou appelle banne-là et Li pou dire : « Cotte Mo banne associés ki zotte ti pé prétanne-là ?»

وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ أَيْنَ
شُرَكَآءِيَ الَّذِيْنَ كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ﴿٦٣﴾

64. Banne lor ki sentence *pinition* pou appliqué, zotte pou dire : « Nou Seignére ! Ça banne-là ça, ki nous finne égaré ; nous finne égare-zotte pareil couma *nous-mêmes* nous finne égaré. *Astére-là* nous désavoué *zotte et nous tourne* vers Toi. Pa nous ki banne-là ti pé adoré. »

قَالَ الَّذِيْنَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا
هٰٓؤُلَآءِ الَّذِيْنَ أَغْوَيْنَا ۚ أَغْوَيْنٰهُمْ
كَمَا غَوَيْنَا ۚ تَبَرَّأْنَآ إِلَيْكَ ز مَا
كَانُوْٓا إِيَّانَا يَعْبُدُوْنَ ﴿٦٤﴾

65. Et pou dire : « Appelle zot banne *soi-disant* associés. » Et zotte pou appelle banne-là, mais banne-là pa pou réponne zotte. Et zotte pou trouve pinition-là. Si sélement zotte ti suive *bon* guidance-là !

وَقِيْلَ ادْعُوْا شُرَكَآءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ
فَلَمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ ۚ
لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوْا يَهْتَدُوْنَ ﴿٦٥﴾

66. Et ça zour-là, Li pou appelle banne-là et Li pou dire : « Bé ki réponse zotte ti faire banne Méssazers ?»

وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ مَاذَآ
أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٦٦﴾

67. Alors, ça zour-là, tout banne zaffaires pou paraîte obskire pou banne-là et zotte pa pou capave *même* pose questions ente zotte.

فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُوْنَ ﴿٦٧﴾

68. Mais concernant dimoune ki répenti et ki croire et ki faire banne bon actions, li possibe ki li pou dans banne ki gagne siccés.

فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسٰٓى أَنْ يَّكُوْنَ مِنَ الْمُفْلِحِيْنَ ﴿٦٨﴾

69. Et to Seignére créé tout ça ki Li oulé, et Li sélectionne *là-dans.* Li pa dans banne-là zot domaine pou soisir. Gloire à Allāh ! Li Bien là-haut are tout ça ki zotte associé *are Li.*

وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ وَيَخْتَارُ ۭ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ ۭ سُبْحٰنَ اللّٰهِ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٦٩﴾

70. Et to Seignére conné ça ki banne-là zot la poitrine caciette et ça ki zotte laisse paraîte.

وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُوْرُهُمْ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ﴿٧٠﴾

71. Et Li-Même Allāh. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Pou Li tout louanze au commencement et dans l'Aute lé monde-là. Pou Li Zizement-là. Et vers Li pou raméne zotte.

وَهُوَ اللّٰهُ لَآ إِلٰهَ إِلَّا هُوَ ۭ لَهُ الْحَمْدُ فِى الْأُوْلٰى وَالْاٰخِرَةِ ۡ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٧١﴾

72. Dire : « Bé ki zotte pensé ? Si Allāh faire la nuite diré lor zotte ziska Zour Rézirection, bé ki divinité éna en déhors Allāh ki pou capave améne-zotte la limiére ? Alors, esse-ki zotte pa pou écouté ?»

قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ الَّيْلَ سَرْمَدًا إِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ إِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَأْتِيْكُمْ بِضِيَآءٍ ۭ أَفَلَا تَسْمَعُوْنَ ﴿٧٢﴾

73. Dire : « Bé ki zotte pensé ? Si Allāh faire li zour diré lor zotte ziska Zour Rézirection, bé ki divinité éna en déhors Allāh ki pou capave améne-zotte la nuite pou ki zotte réposé là-dans ? Alors, esse-ki zotte pa observé ?»

قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ إِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَأْتِيْكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُوْنَ فِيْهِ ۭ أَفَلَا تُبْصِرُوْنَ ﴿٧٣﴾

74. Et par So miséricorde *ki* Li finne faire la nuite et li zour, pou ki zotte réposé là-dans et ki zotte serce So banne bienfaits, et pou ki zotte réconnaissant.

وَمِنْ رَّحْمَتِهٖ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوْا فِيْهِ وَلِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٧٤﴾

75. Et ça zour-là, Li pou appelle banne-là et Li pou dire : « Cotte Mo banne associés ki zotte ti prétanne-là. »

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ
شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٧٥﴾

76. Et Nous pou produire dépi sak pép ène témoin, et Nous pou dire : « Améne zot préve. » Alors, banne-là pou conné ki la vérité li pou Allāh *Tout-Sél.* Et ça ki banne-là ti éna l'habitide fabriqué pou perdi pou banne-là.

وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا
فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا
أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
يَفْتَرُونَ ﴿٧٦﴾ ع

R8 77. En vérité Korah li ti dépi pép Moïse, mais li ti azir couma ène tyran envers banne-là. Et Nous ti donne li autant trésors ki zot banne la clés certainement ti pou péze lourd *même*-pou ène groupe dimounes fort. Quand so pép ti dire li : « Pa faire vantard ; en vérité, Allāh pa content banne ki faire vantard ;

إِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَىٰ فَبَغَىٰ
عَلَيْهِمْ ۖ وَآتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ
مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْعُصْبَةِ أُولِي
الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿٧٧﴾

78. « Et serce Résidence l'Aute lé monde-là dans ça ki Allāh finne donne toi et pa néglize to part dans ça lé monde-là, et faire le bien pareil couma Allāh finne faire toi le bien ; et pa serce pou créé désorde lor la terre. En vérité, Allāh pa content banne ki créé désorde. »

وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ
وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَ
أَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ
الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٨﴾

79. Li ti dire : « Finne donne moi *tout* ça, sélement-à-cause connaissance ki mo éna. » Esse-ki li pa conné ki, avant li, Allāh ti détruire banne zénérations ki ti pli puissant ki li et ki ti éna plisse ricesses ? Et pa pou dimanne banne coupabes *pou donne ène explication* pou zot banne pécés.

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ۚ
أَوَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ
قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ
قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا ۚ وَلَا يُسْأَلُ عَنْ
ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٩﴾

80. Alors li ti paraîte divant so pép avec *tout* so parire. Banne ki ti désire la

فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ ۖ قَالَ

vie ça lé monde-là ti dire : « Si sélement nous ti éna *ricesses* pareil couma ça ki Korah finne gagné-là! En vérité, li posséde ène grand fortine. »

الَّذِيْنَ يُرِيْدُوْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا
يٰلَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَآ أُوْتِيَ قَارُوْنُ ۙ إِنَّهٗ
لَذُوْ حَظٍّ عَظِيْمٍ ﴿٨٠﴾

81. Mais banne ki ti récévoir connaissance ti dire : « Malhére lor zotte ! Récompense Allāh, li meillére pou dimoune ki croire et ki faire banne bon actions. Ça li pou accordé à banne endirants sélement. »

وَقَالَ الَّذِيْنَ أُوْتُوا الْعِلْمَ وَيْلَكُمْ
ثَوَابُ اللّٰهِ خَيْرٌ لِّمَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ
صَالِحًا ۚ وَلَا يُلَقّٰهَآ إِلَّا الصّٰبِرُوْنَ ﴿٨١﴾

82. Alors, Nous ti faire ki la terre ti englouti li et so la caze ; et li pa ti éna aukène groupe pou aide li conte Allāh et li pa ti capave faire nanrien pou résisté *décret Allāh.*

فَخَسَفْنَا بِهٖ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ ۗ فَمَا
كَانَ لَهٗ مِنْ فِئَةٍ يَّنْصُرُوْنَهٗ مِنْ دُوْنِ
اللّٰهِ ۗ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنْتَصِرِيْنَ ﴿٨٢﴾

83. Et banne ki la veille zotte ti envié so rang, zotte ti commence dire : « Ah ! En vérité, Allāh Ki augmente *banne moyens* provision pou banne ki Li oulé, parmi So servitéres, et Ki *parfois* diminié *ça.* Si Allāh pa ti montré So favére lor nous, certainement Li ti pou faire nous *oussi* englouti. Ah ! Banne ingrats ki pa réissi. »

وَأَصْبَحَ الَّذِيْنَ تَمَنَّوْا مَكَانَهٗ
بِالْأَمْسِ يَقُوْلُوْنَ وَيْكَأَنَّ اللّٰهَ
يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ مِنْ
عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُ ۚ لَوْلَآ أَنْ مَّنَّ اللّٰهُ
عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا ۖ وَيْكَأَنَّهٗ لَا يُفْلِحُ
الْكٰفِرُوْنَ ﴿٨٣﴾

R 9 84. Ça li Résidence l'Aute lé monde. Nous accorde ça à banne ki pa oulé *folie* grandére pou zotte lor la terre ni *créé* désorde. Et la fin li pou banne dimounes droite.

تِلْكَ الدَّارُ الْاٰخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِيْنَ
لَا يُرِيْدُوْنَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا
فَسَادًا ۗ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿٨٤﴾

85. Dimoune ki vinne avec le bien, li pou gagne meillére ki ça couma récompense et dimoune ki vinne avec le mal — *li bizin conné* ki banne ki faire banne mauvais actions pou payé sélon ça ki zotte finne faire sélement.

مَنْ جَآءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهٗ خَيْرٌ مِّنْهَا ۚ
وَمَنْ جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِيْنَ
عَمِلُوا السَّيِّاٰتِ إِلَّا مَا كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ ﴿٨٥﴾

86. En vérité, Céli Ki finne ranne obligatoire lor toi le Coran, *Li* pou raméne toi certainement vers *to* l'endroit

إِنَّ الَّذِيْ فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ
لَرَآدُّكَ إِلٰى مَعَادٍ ۗ قُلْ رَّبِّيْٓ أَعْلَمُ مَنْ

جَآءَ بِالۡهُدٰی وَمَنۡ هُوَ فِیۡ ضَلٰلٍ مُّبِیۡنٍ ﴿۸۶﴾

dé rétour. Dire : « Mo Seignére Li pli conné ki sanne-là ki amène guidance et ki sanne-là ki dans ène l'errére ki évident. »[77]

وَمَا كُنۡتَ تَرۡجُوۡۤا اَنۡ یُّلۡقٰۤی اِلَیۡكَ الۡكِتٰبُ اِلَّا رَحۡمَةً مِّنۡ رَّبِّكَ فَلَا تَكُوۡنَنَّ ظَهِیۡرًا لِّلۡكٰفِرِیۡنَ ﴿۸۷﴾

87. Et to pa ti pé attanne ki pou révéle toi Live-là, mais *li* ène miséricorde dé la part to Seignére ; donc zamais pa vinne ène soutien pou banne mécréants.

وَلَا یَصُدُّنَّكَ عَنۡ اٰیٰتِ اللّٰهِ بَعۡدَ اِذۡ اُنۡزِلَتۡ اِلَیۡكَ وَادۡعُ اِلٰی رَبِّكَ وَلَا تَكُوۡنَنَّ مِنَ الۡمُشۡرِكِیۡنَ ﴿۸۸﴾

88. Et pa bizin laisse banne-là détourne toi dépi banne Signes Allāh, aprés ki finne avoye toi ça ; et *continié* appelle *l'himanité* vers to Seignére et zamais pa vinne *ène* dans banne associatéres.

وَلَا تَدۡعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰـهًا اٰخَرَ ۘ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۟ كُلُّ شَیۡءٍ هَالِكٌ اِلَّا وَجۡهَهٗ ؕ لَهُ الۡحُكۡمُ وَاِلَیۡهِ تُرۡجَعُوۡنَ ﴿۸۹﴾

89. Et pa appelle aukène l'aute divinité-avec-Allāh. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Tout kit-soze pou conne destriction sauf *Allāh* So manifestation. Pou Li, zizement-là ; et vers Li, pou faire zotte rétourné.

77 Éna savants ti éna ça l'opinion-là ki ça verset-là li ti révélé alors ki le St Prophéte(s.a.w) ti pé quitte la Mecque couma ène fugitif pou alle Médine. Là-dans éna ène grand prophécie : ène zour li pou éna pou quitte la Mecque et à la fin li pou rétourné couma ène vainkére et ène conquérant. Et disse bananés aprés so départ, ça-même ti arrivé. Le St Prophéte(s.a.w) so mission ti ène réissite total ék rémarquabe.

(*Ti révélé avant l'Hégire*)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Alif Lām Mīm = Mo-Même Allāh, Mo pli conné.

الٓمّٓ ﴿٢﴾

3. Esse-ki banne dimounes pensé ki parski zotte dire : « Nous croire, » pou laisse zotte sans ki pou mette zotte dans l'épréve ?

اَحَسِبَ النَّاسُ اَنْ يُّتْرَكُوْٓا اَنْ
يَّقُوْلُوْٓا اٰمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُوْنَ ﴿٣﴾

4. Et, en vérité, Nous ti testé banne ki ti avant zotte. Coumme ça, Allāh certainement pou distingue banne ki véridiques et certainement Li pou réconnaîte banne mentéres.

وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ
فَلَيَعْلَمَنَّ اللّٰهُ الَّذِيْنَ صَدَقُوْا
وَلَيَعْلَمَنَّ الْكٰذِبِيْنَ ﴿٤﴾

5. Ou soi, banne ki faire banne mauvais actions, esse-ki zotte pensé *pou sauvé are pinition* zotte pou dévance Nous ? Zot zizement li bien mauvais !

اَمْ حَسِبَ الَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ السَّيِّاٰتِ
اَنْ يَّسْبِقُوْنَا ؕ سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ﴿٥﴾

6. Dimoune ki espére renconte Allāh, *pou li* en vérité, l'hére *ki finne* fixé par Allāh pé vini. Et Li-Même Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

مَنْ كَانَ يَرْجُوْا لِقَآءَ اللّٰهِ فَاِنَّ اَجَلَ
اللّٰهِ لَاٰتٍ ؕ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿٦﴾

7. Et dimoune ki faire zefforts *dans simé Allāh*, li pé faire zefforts pou *l'avantaze* so l'âme. En vérité, Allāh Li Indépendant dé tout l'invers.

وَمَنْ جَاهَدَ فَاِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهٖ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٧﴾

8. Et banne ki croire et ki faire banne bon actions, certainement Nous pou débarasse zotte are zot banne mauvais et certainement Nous pou récompense banne-là d'aprés *ça ki* pli excellent ki tout dans zot banne actions.

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ وَ
لَنَجْزِيَنَّهُمْ اَحْسَنَ الَّذِيْ كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ ﴿٨﴾

9. Et Nous finne ordonne l'homme pou montré la bonté pou so papa-mama ; mais si zotte-dé dispite are toi pou ki to

وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا ؕ وَ
اِنْ جَاهَدٰكَ لِتُشْرِكَ بِيْ مَا لَيْسَ لَكَ

بِهٖ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ؕ اِلَیَّ مَرْجِعُكُمْ
فَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۹﴾

oussi associé are Moi ça ki to péna aukène connaissance lor là, alors pa obéir banne-là. Zot rétour li vers Moi et Mo pou informe zotte ça ki zotte finne faire.

وَالَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِی الصّٰلِحِیْنَ ﴿۱۰﴾

10. Et banne ki croire et ki faire banne bon actions, certainement Nous pou admette banne-là dans *groupe* banne dimounes ziste.

وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ یَّقُوْلُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ
فَاِذَاۤ اُوْذِیَ فِی اللّٰهِ جَعَلَ فِتْنَةَ
النَّاسِ كَعَذَابِ اللّٰهِ ؕ وَلَئِنْ جَآءَ نَصْرٌ
مِّنْ رَّبِّكَ لَیَقُوْلُنَّ اِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ ؕ
اَوَ لَیْسَ اللّٰهُ بِاَعْلَمَ بِمَا فِیْ صُدُوْرِ
الْعٰلَمِیْنَ ﴿۱۱﴾

11. Et parmi banne dimounes, éna ki dire : « Nous croire dans Allāh, » mais quand, pou la cause Allāh, faire zotte souffert, zotte considére persékition dé la part banne dimounes couma-dire pinition Allāh. Et si kik aide vini dé la part to Seignére, certainement banne-là pou dire : « En vérité, nous ti avec zotte. » Esse-ki Allāh pa pli conné ça ki éna dans lé kére tout banne dimounes ?

وَ لَیَعْلَمَنَّ اللّٰهُ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَ
لَیَعْلَمَنَّ الْمُنٰفِقِیْنَ ﴿۱۲﴾

12. Et Allāh certainement pou distingue banne ki croire et certainement Li pou réconnaîte banne hypocrites.

وَقَالَ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِیْنَ اٰمَنُوا
اتَّبِعُوْا سَبِیْلَنَا وَ لْنَحْمِلْ خَطٰیٰكُمْ ؕ
وَمَا هُمْ بِحٰمِلِیْنَ مِنْ خَطٰیٰهُمْ مِّنْ
شَیْءٍ ؕ اِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿۱۳﴾

13. Et banne ki pa croire, zotte dire banne ki croire : « Suive nou simé et nous pou saryé certainement *fardeau* zot pécés, » alors ki zotte pa pou saryé nanrien dépi *fardeau* banne-là zot pécés. En vérité, zotte banne mentéres.

وَلَیَحْمِلُنَّ اَثْقَالَهُمْ وَ اَثْقَالًا مَّعَ
اَثْقَالِهِمْ ؗ وَلَیُسْـَٔلُنَّ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ
ع عَمَّا كَانُوْا یَفْتَرُوْنَ ﴿۱۴﴾

14. Mais certainement zotte pou saryé zot prope fardeaux ék *lé zaute* fardeaux are zot prope fardeaux. Et Zour Rézirection, certainement pou interroze zotte lor ça ki zotte finne inventé.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖ فَلَبِثَ
فِیْهِمْ اَلْفَ سَنَةٍ اِلَّا خَمْسِیْنَ
عَامًا ؕ فَاَخَذَهُمُ الطُّوْفَانُ وَ هُمْ
ظٰلِمُوْنَ ﴿۱۵﴾

R 2 15. Et, en vérité, Nous ti avoye Noé cotte so pép. Et *Noé so la loi* li ti reste parmi banne-là mille bananés moinse cinquante. Et, délize ti emporte banne-là alors ki zotte ti inziste.

16. Mais Nous ti sauve li et banne ki ti *avec li* dans l'Arce. Et Nous ti faire ça *l'Arce-là* ène Signe pou tout banne péps.

فَأَنْجَيْنٰهُ وَأَصْحٰبَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنٰهَا آيَةً لِّلْعٰلَمِينَ ﴿١٦﴾

17. Et *rappelle* Abraham quand li ti dire so pép : « Adore Allāh et craigne Li. Ça li meillére pou zotte si sélement zotte ti conné !

وَإِبْرٰهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاتَّقُوهُ ۚ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٧﴾

18. « Zotte nék pé adore idoles en déhors Allāh et zotte pé fabrique ène mensonze. En vérité, banne ki zotte adoré en déhors Allāh péna pouvoir pou donne zotte *zot* provision. Donc serce *zot* provision cotte Allāh et adore-Li et montré Li *zot* réconnaissance. Vers Li, pou rétourne zotte. »

إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ أَوْثٰنًا وَّتَخْلُقُونَ إِفْكًا ۚ إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِنْدَ اللّٰهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ ۚ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٨﴾

19. « Et si zotte contrédire *la vérité,* alors banne zénérations avant-zotte ti *habitié* contrédire. Et responsabilité Méssazer-là li sélement pou transmette Méssaze-là avec clarté. »

وَإِنْ تُكَذِّبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِّنْ قَبْلِكُمْ ۚ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلٰغُ الْمُبِينُ ﴿١٩﴾

20. Esse-ki banne-là pa trouvé couma Allāh commence la création, ensuite Li répéte ça ? En vérité, ça li facile pou Allāh.

أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللّٰهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ۚ إِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرٌ ﴿٢٠﴾

21. Dire : « Alle partout lor la terre et guetté couma Li finne commence la création, ensuite Li pou faire sorti ène l'aute création *pli tard.* »[78] En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللّٰهُ يُنْشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ ۚ إِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢١﴾

22. Li pini dimoune ki Li oulé et Li accorde miséricorde dimoune ki Li oulé et vers Li, pou rétourne zotte.

يُعَذِّبُ مَنْ يَّشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَّشَاءُ ۚ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ ﴿٢٢﴾

---

78. Finne dire même soze ki dans verset 53:48 (Al-Nadjam) avec ène tipti sanzement dans mot ki finne soisir. Au lié 'al-ākhêrah' (ça ki vinne plitard), là-bas éna le mot 'al-oukhrā' (l'aute) combiné avec 'al-nasha'h', li clair ki pé cause ène l'aute type création ki pou vini dans ène l'époque fitire.

23. Et zotte pa pou capave enléve capacité *Allāh* ni lor la terre, ni dans lé ciél ; et zotte péna en déhors Allāh aukène camarade ni aukène aide.

وَمَآ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَآءِ ۚ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿٢٣﴾

R 3 24. Et banne ki pa croire dans banne Signes Allāh et renconte avec Li — ça banne-là ki dézespére Mo miséricorde. Et ça banne-là ki pou gagne ène pinition ki donne boucoup doulére.

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَلِقَآئِهٖٓ اُولٰٓئِكَ يَئِسُوْا مِنْ رَّحْمَتِيْ وَاُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٢٤﴾

25. Et réponse so pép *li* ti sélement ki zotte ti dire : « Tué-li ou soi brîle-li. » Mais Allāh ti sauve li are di fé. En vérité, dans ça éna banne Signes pou ène pép ki croire.

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖٓ اِلَّآ اَنْ قَالُوا اقْتُلُوْهُ اَوْ حَرِّقُوْهُ فَاَنْجٰىهُ اللّٰهُ مِنَ النَّارِ ۗ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٢٥﴾

26. Et *Abraham* ti dire : « En vérité, zotte finne prend pou zot *adoration* banne idoles en déhors Allāh, *sélement* par amour ente zotte dans la vie ça lé monde-là. Ensuite, Zour Rézirection, ente zotte, sakène pou nié l'aute et zotte pou maudit zotte-mêmes ente zotte. Et zot l'endroit cotte pou resté li pou di Fé et pa pou éna personne pou aide zotte. »

وَقَالَ اِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَوْثَانًا ۙ مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ ثُمَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ وَّيَلْعَنُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا ۫ وَّمَاْوٰىكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿٢٦﴾

27. Et Lot ti croire dans li ; et *Abraham* ti dire : « En vérité, mo pé émigré vers mo Seignére. En vérité, Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze. »

فَاٰمَنَ لَهٗ لُوْطٌ ۘ وَقَالَ اِنِّيْ مُهَاجِرٌ اِلٰى رَبِّيْ ۗ اِنَّهٗ هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٢٧﴾

28. Et Nous ti donne li Isaac et Jacob et Nous ti établi dans so banne déssendants, don dé prophécie et le Live, et Nous ti donne li so récompense dans ça lé monde-là ; et dans l'Aute lé monde certainement li pou *ène* dans banne dimounes ziste.

وَوَهَبْنَا لَهٗٓ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَجَعَلْنَا فِيْ ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتٰبَ وَاٰتَيْنٰهُ اَجْرَهٗ فِي الدُّنْيَا ۚ وَاِنَّهٗ فِي الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٢٨﴾

29. Et *Nous ti avoye* Lot ; quand li ti dire so pép : « Certainement zotte pé commette ça indécence ki aukène parmi banne dimounes zamais pa ti commette avant zotte.

وَلُوْطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖٓ اِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ الْفَاحِشَةَ ۫ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ اَحَدٍ مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢٩﴾

30. « Esse-ki en faite zotte approce banne zommes *pou satisfaire zot désirs charnel* et zotte commette brigandaze lor simé ? Et zotte faire banne sozes blâmabe dans zot l'assemblées !» Mais réponse so pép li ti sélement ki zotte ti dire : « Améne lor nous pinition Allāh si to dans banne ki cause vrai. »

أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ السَّبِيلَ ۙ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيكُمُ الْمُنْكَرَ ۖ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا ائْتِنَا بِعَذَابِ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٠﴾

31. Li ti dire : « Mo Seignére, aide-moi conte *ça* pép ki créé désorde-là. »

قَالَ رَبِّ انْصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ﴿٣١﴾

R 4 32. Et quand Nou banne Méssazers ti améne *cotte* Abraham nouvelle-là, banne-là ti dire : « Certainement, Nous pou détruire banne habitants ça la ville-là. En vérité, so banne habitants zotte banne inziste. »

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَىٰ ۙ قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُو أَهْلِ هَٰذِهِ الْقَرْيَةِ ۖ إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٣٢﴾

33. Li ti dire : « Mais Lot li là-bas ! » Banne-là ti réponne : « Nous conne pli bien ki sanne-là ki là-bas. Certainement, Nous pou sauve li et so famille, excepté so madame ki *ène* dans banne ki *pou* reste derriére. »

قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا ۚ قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنْ فِيهَا ۖ لَنُنَجِّيَنَّهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٣٣﴾

34. Et quand Nou banne Méssazers ti vinne cotte Lot, li finne senti li dans la peine pou zotte et li ti senti li impuissant pou *faire kit-soze pou* zotte. Et banne-là ti dire : « Pa pére et pa tracasse toi ; en vérité, Nous pou sauve toi et to famille excepté to madame ki pou *ène* dans banne ki *pou* reste derriére.

وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ ۖ إِنَّا مُنَجُّوكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا امْرَأَتَكَ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٣٤﴾

35. « Certainement Nous pou faire tombe lor banne habitants ça la ville-là ène pinition dépi dans lé ciél à cause zotte finne faire rébelles. »

إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَىٰ أَهْلِ هَٰذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٣٥﴾

36. Et, dans ça, certainement Nous finne laisse ène Signe bien clair pou ène pép ki oulé comprend.

وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَيِّنَةً لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٣٦﴾

37. Et cotte Madian, *Nous ti avoye* zot frére Chou'aib ki ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh et garde l'espoir lor Dernier Zour ; et pa occasionne trouble lor la terre couma banne séméres désorde. »

وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يَٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٣٧﴾

38. Mais banne-là ti traite li dé mentére. Alors ène tremblément dé terre terribe ti foudroye banne-là dé sorte ki zotte ti *transformé en cadaves ki* là, plat vente, dans zot la cazes.

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَٰثِمِينَ ﴿٣٨﴾

39. Et *Nous ti détruire banne* 'Aad et Thamoūd ; et ça li bien vizibe pou zotte à travers *ruines* cotte banne-là ti resté. Et Satan ti faire banne-là zot banne travails *paraîte* zoli pou zotte, et coumme ça li ti empêce banne-là suive simé *droite* pourtant zotte ti banne dimounes ki capave réconnaîte *la vérité.*

وَعَادًا وَثَمُودَا وَقَد تَّبَيَّنَ لَكُم مِّن مَّسَٰكِنِهِمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَٰنُ أَعْمَٰلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ﴿٣٩﴾

40. Et *Nous ti détruire* Korah et Pharaon et Hāmān. Et, en vérité, Moïse ti vinne cotte banne-là avec banne Signes bien clair, mais zotte ti azir avec arrogance lor la terre ; pourtant zotte pa ti capave alle pli divant *ki Nous, pou sappé are Nou pinition.*

وَقَٰرُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَٰمَٰنَ وَلَقَدْ جَاءَهُم مُّوسَىٰ بِالْبَيِّنَٰتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَٰبِقِينَ ﴿٤٠﴾

41. Alors, Nous ti attrape sakène *d'ente zotte* à cause so pécé ; parmi banne-là, ti éna conte ki Nous ti avoye ène tempête di sabe violent ; et parmi banne-là, ti éna ki ène explosion terribe ti foudroye zotte; et parmi banne-là, ti éna ki Nous ti faire la terre englouti zotte ; et parmi banne-là, ti éna ki Nous ti noye zotte. Et Allāh pa ti ditout inziste are banne-là, mais banne-là *ki* ti inziste are zot prope l'âme.

فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذَنۢبِهِ فَمِنْهُم مَّنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُم مَّنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُم مَّنْ خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ وَمِنْهُم مَّنْ أَغْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤١﴾

42. Cas banne ki prend banne protectéres en déhors Allāh li couma cas ça zaraignée, ki faire ène la caze pou li. Et, en vérité, la caze ki pli frazile, li la caze zaraignée, si sélement banne-là ti conné !

مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾

وقف لازم

43. En vérité, Allāh conne tout ça ki banne-là invoqué en déhors Li. Et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

إِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ مِنْ شَيْءٍ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ٤٣

44. Mais ça, li banne comparaisons ki Nous propose banne dimounes, mais sélement banne ki éna connaissance ki comprend ça.

وَتِلْكَ الْاَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ ۚ وَمَا يَعْقِلُهَآ اِلَّا الْعٰلِمُوْنَ ٤٤

45. Allāh finne créé banne lé ciéls et la terre avec la vérité. Certainement, dans ça éna ène Signe pou banne croyants.

خَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ٤٥

PARTIE 21

R 5 46. Récite ça ki finne révéle toi dépi dans Live-là et observe la Priére. En vérité, la Priére empêce *commette* l'indécence et *empêce faire* ça ki blâmabe ; et en vérité, mazine Allāh, li pli grand *vertu*. Et Allāh conné ça ki zotte faire.

اُتْلُ مَآ اُوْحِيَ اِلَيْكَ مِنَ الْكِتٰبِ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ ۚ اِنَّ الصَّلٰوةَ تَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَآءِ وَالْمُنْكَرِ ۚ وَلَذِكْرُ اللّٰهِ اَكْبَرُ ۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُوْنَ ٤٦

47. Et pa diskite are banne ki finne gagne Live *avant zotte* sauf avec *arguiment* ça ki meillére, excepté are banne ki inziste parmi banne-là *avec zotte pa faire aukène diskission.* Et dire : « Nous croire dans ça ki finne révéle nous et dans ça ki ti révéle zotte et nou BonDié et zot BonDié Li Ène Sél et nous faire soumission are Li. »

وَلَا تُجَادِلُوْٓا اَهْلَ الْكِتٰبِ اِلَّا بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ ۖ اِلَّا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ وَقُوْلُوْٓا اٰمَنَّا بِالَّذِيْٓ اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَاُنْزِلَ اِلَيْكُمْ وَاِلٰهُنَا وَاِلٰهُكُمْ وَاحِدٌ وَّنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ٤٧

48. Et coumme ça-même Nous finne faire déssanne Live-là lor toi. Donc banne ki Nous finne accorde zotte *ène vrai connaissance* Live-là, zotte croire là-dans ; et parmi ça banne *dimounes la Mecque*-là *oussi*, éna ki croire là-dans. Et sélement banne ingrats ki nié Nou banne Signes.

وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ الْكِتٰبَ ۚ فَالَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ ۚ وَمِنْ هٰٓؤُلَآءِ مَنْ يُّؤْمِنُ بِهٖ ۚ وَمَا يَجْحَدُ بِاٰيٰتِنَآ اِلَّا الْكٰفِرُوْنَ ٤٨

49. Et to pa ti récite aukène Live avant ça, ni to ti écrire li avec to la main droite ; sinon banne ki *habitié* contrédire ti pou éna banne doutes.

وَمَا كُنْتَ تَتْلُوْا مِنْ قَبْلِهٖ مِنْ كِتٰبٍ وَّلَا تَخُطُّهٗ بِيَمِيْنِكَ اِذًا لَّارْتَابَ الْمُبْطِلُوْنَ ٤٩

50. Mais, li banne Signes bien clair ki *finne inscrire* dans lé kére banne ki finne gagne la connaissance. Et sélement banne inzistes ki nié Nou banne Signes.

بَلْ هُوَ اٰيٰتٌۢ بَيِّنٰتٌ فِيْ صُدُوْرِ الَّذِيْنَ
اُوْتُوا الْعِلْمَ ؕ وَ مَا يَجْحَدُ بِاٰيٰتِنَاۤ اِلَّا
الظّٰلِمُوْنَ ﴿۵۰﴾

51. Et banne-là dire : « Bé ki faire pa faire banne Signes déssanne lor li dépi so Seignére ?» Dire : « Banne Signes, zotte avec Allāh sélement, et mo nék ène Avertissére ki averti clairement. »

وَ قَالُوْا لَوْ لَاۤ اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيٰتٌ مِّنْ
رَّبِّهٖ ؕ قُلْ اِنَّمَا الْاٰيٰتُ عِنْدَ اللّٰهِ ؕ وَ
اِنَّمَاۤ اَنَا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۵۱﴾

52. Esse-ki ça pa siffit pou banne-là *couma Signe* ki Nous finne faire déssanne lor toi ça Live ki pé récite zotte-là ? En vérité, éna dans ça ène *grand* miséricorde et ène rappel pou ène pép ki croire.

اَوَ لَمْ يَكْفِهِمْ اَنَّاۤ اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ
يُتْلٰى عَلَيْهِمْ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَرَحْمَةً وَّ
ذِكْرٰى لِقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۵۲﴾

R 6 53. Dire : « Allāh Li Siffit couma Témoin ente moi et zotte. Li conné ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre. » Et banne ki croire dans mensonze et pa croire dans Allāh, ça banne-là ki banne perdants.

قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ بَيْنِيْ وَ بَيْنَكُمْ
شَهِيْدًا ۚ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ
الْاَرْضِ ؕ وَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِالْبَاطِلِ وَ
كَفَرُوْا بِاللّٰهِ ۙ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿۵۳﴾

54. Banne-là dimanne toi pou faire pinition-là vinne vite ; et si pa ti éna ène limite fixé, certainement pinition-là ti pou attrape zotte. Et certainement, li pou attrape zotte ène coup sans ki zotte ranne zotte-mêmes compte.

وَ يَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالْعَذَابِ ؕ وَ لَوْ لَاۤ اَجَلٌ
مُّسَمًّى لَّجَآءَهُمُ الْعَذَابُ ؕ وَ لَيَاْتِيَنَّهُمْ
بَغْتَةً وَّ هُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿۵۴﴾

55. Banne-là dimanne toi pou faire pinition-là vinne vite, mais, en vérité, l'Enfer pé encerclé banne mécréants.

يَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالْعَذَابِ ؕ وَ اِنَّ
جَهَنَّمَ لَمُحِيْطَةٌۢ بِالْكٰفِرِيْنَ ﴿۵۵﴾

56. Zour ki pinition-là pou enveloppe zotte, dépi là-haut zotte et dépi en bas zot li pieds et *Allāh* Li pou dire : « Goûte *fruit* zot actions. »

يَوْمَ يَغْشٰىهُمُ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَ
مِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ وَ يَقُوْلُ ذُوْقُوْا مَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۵۶﴾

57. O Mo banne servitéres ki croire ! En vérité, Mo la terre li vaste ; donc adore Mo Tout-Sél.

يٰعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِنَّ اَرْضِيْ
وَاسِعَةٌ فَاِيَّايَ فَاعْبُدُوْنِ ﴿۵۷﴾

58. Sak l'âme pou goûte la mort ; ensuite vers Nous *ki* pou rétourne zotte.

كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ
إِلَيْنَا تُرْجَعُوْنَ ۝٥٨

59. Et banne ki croire et ki faire banne bon actions — en vérité, Nous pou loze zotte dans banne Résidences élévé dans Paradis, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Zotte pou reste là-dans tout lé temps. Li excellent couma récompense pou banne ki travaille *bien*,

وَالَّذِيْنَ آمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِّنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا
تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ
فِيْهَا ۚ نِعْمَ أَجْرُ الْعٰمِلِيْنَ ۝٥٩

60. Banne ki montré patience et ki place *zot* confiance dans zot Seignére.

الَّذِيْنَ صَبَرُوْا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ۝٦٠

61. Et comié zanimaux-éna ki pa saryé zot prope nourritire ! Allāh approvisionne banne-là et zotte oussi. Et Li-Même Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَكَأَيِّنْ مِّنْ دَآبَّةٍ لَّا تَحْمِلُ رِزْقَهَا ۖ
اللّٰهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ ۖ وَهُوَ السَّمِيْعُ
الْعَلِيْمُ ۝٦١

62. Et si to dimanne banne-là : « Bé Ki sanne-là Ki finne créé banne lé ciéls et la terre et *Ki* finne mette en service soleil et la line ?» Sirement, banne-là pou réponne : « Allāh ». Donc couma zotte finne détourné *are la vérité* ?

وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَ
الْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُوْلُنَّ
اللّٰهُ ۚ فَأَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ۝٦٢

63. Allāh élarzi *banne moyens* provision pou dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitéres et *parfois* Li diminié *ça* pou li. En vérité, Allāh conne bien tout kit-soze.

اللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ مِنْ
عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُ لَهٗ ۚ إِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيْمٌ ۝٦٣

64. Et si to dimanne banne-là : « Bé Ki sanne-là Ki faire dilo déssanne dépi dans lé ciél et *Ki* par ça rédonne la terre la vie aprés so la mort ?» Certainement, banne-là pou réponne : « Allāh. » Dire : « Tout louanze pou Allāh !» Mais la plipart parmi banne-là pa comprend.

وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَّنْ نَّزَّلَ مِنَ السَّمَآءِ
مَآءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا
لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ۚ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ ۚ بَلْ
أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ ۝٦٤ ع

R7 65. Et la vie ça lé monde-là, li simplément ène l'amizement et ène zoué. Et en vérité, Résidence l'Aute lé monde li vrai la vie, si sélement banne-là ti conné.

وَمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ إِلَّا لَهْوٌ وَّ
لَعِبٌ ۚ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ
الْحَيَوَانُ ۘ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ۝٦٥

66. Et quand banne-là embarque lor ène navire, zotte prié Allāh avec sincérité dans *zot* la foi envers Li. Mais, quand Li raméne zotte à terre sain et sauf, alà ki zotte donne *Li* banne associés,

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٦﴾

67. Pou ki zotte montré *zot* ingratitide pou ça ki Nous finne accorde zotte et pou ki zotte zouir bénéfice temporaire. Mais zotte pa pou tardé pou conné *ki so réziltat.*

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾

68. Esse-ki banne-là pa finne trouvé ki Nous finne établi *pou zotte* ène l'enceinte sacré cotte éna sékirité, alors ki tout autour zotte, pé enléve dimounes[79] ? Esse-ki banne-là pou croire dans mensonze et zotte pou nié favére Allāh ?

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا آمِنًا وَيُتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ ۚ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ ﴿٦٨﴾

69. Et ki sanne-là ki pli inziste ki dimoune ki fabrique ène mensonze lor Allāh, ou soi ki contrédire la vérité quand ça arrive cotte li ? Esse-ki péna ène place pou resté dans l'Enfer pou banne mécréants ?

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ ۚ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْكَافِرِينَ ﴿٦٩﴾

70. Et banne ki litté pou Nou cause — certainement Nous pou guide banne-là lor Nou banne simés. Et, en vérité, Allāh Li avec banne ki faire le bien.

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٧٠﴾

---

79 Pé témoigne ki la Ka'aba li la Caze Sacré d'Allah. Dépi l'arrivée de l'Islam quand finne déclaré par Allah ki ça li Qiblah permanent pou l'himanité, et même dépi l'époque l'Ignorance quand banne Arabes pa ti éna aukène respect pou la vie dimoune, ça territoire Haram ki conténir la Ka'aba ti reste ène l'endroit dé sékirité et de paix même-quand pa ti éna sékirité tout-autour.

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Alif Lām Mīm = Mo-Même Allāh, Mo pli conné.

الٓمّٓ ﴿٢﴾

3. Banne Romains finne gagne défaite

غُلِبَتِ الرُّوْمُ ﴿٣﴾

4. Lor la terre costé *are l'Arabie*, et banne-là aprés zot défaite, zotte pou victorié

فِيْٓ اَدْنَى الْاَرْضِ وَ هُمْ مِّنْۢ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُوْنَ ﴿٤﴾

5. Dans impé l'années. L'orde *ki marcé*, li pou Allāh, avant et après *ça*. Et li pou ça zour cotte banne croyants pou rézouir

فِيْ بِضْعِ سِنِيْنَ ۬ؕ لِلّٰهِ الْاَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَ مِنْۢ بَعْدُ ؕ وَ يَوْمَئِذٍ يَّفْرَحُ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿٥﴾

6. Are l'aide Allāh. Li aide dimoune ki Li oulé, et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Miséricordié.

بِنَصْرِ اللّٰهِ ؕ يَنْصُرُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَ هُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿٦﴾

7. *Ça* li promesse Allāh. Allāh pa pou manque So promesse, mais la plipart banne dimounes pa conné.

وَعْدَ اللّٰهِ ؕ لَا يُخْلِفُ اللّٰهُ وَعْدَهٗ وَ لٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٧﴾

8. Banne-là éna ène connaissance là-haut là-haut lor la vie ça lé monde-là, et zotte insouciant are *la vie* l'Aute lé monde-là.

يَعْلَمُوْنَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚۖ وَ هُمْ عَنِ الْاٰخِرَةِ هُمْ غٰفِلُوْنَ ﴿٨﴾

9. Esse-ki banne-là pa réfléci dans zot prope l'esprit ? Allāh finne créé, sélement avec la vérité et pou ène lé temps fixé, banne lé ciéls, et la terre et tout ça ki ente ça dé-là. Mais, en vérité, boucoup dimounes pa croire dans renconte avec zot Seignére.

اَوَ لَمْ يَتَفَكَّرُوْا فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ ۫ مَا خَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَآ اِلَّا بِالْحَقِّ وَ اَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ وَ اِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَآئِ رَبِّهِمْ لَكٰفِرُوْنَ ﴿٩﴾

10. Esse-ki banne-là pa finne alle partout lor la terre pou guetté couma ti *mauvais* la fin banne ki ti avant zotte ? Banne-là ti pli fort ki zotte et banne-là ti pé kiltive la terre et ti pé péplé-li bien

اَوَ لَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ كَانُوْٓا اَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَّ اَثَارُوا الْاَرْضَ

plisse ki zotte finne péplé li ; et banne-là zot Méssazers ti vinne cotte zotte avec banne Signes clair. Et Allāh pa ti oulé faire banne-là di tort, mais banne-là ti faire di tort zot prope l'âme.

وَعَمَرُوْهَآ اَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوْهَا وَجَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ؕ فَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ؕ ۝١٠

11. Alors, mauvais ti la fin banne ki ti commette banne mauvais actions parski zotte ti prend banne Signes Allāh pou mensonzes et zotte ti faire moquerie are ça.

ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِيْنَ اَسَآءُوا السُّوْٓاٰۤى اَنْ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَكَانُوْا بِهَا يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝١١

R 2 12. Allāh commence la création ; ensuite Li répéte li. Ensuite, vers Li, pou rétourne zotte.

اَللّٰهُ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ۝١٢

13. Et zour, l'Hére-là pou arrivé, banne coupabes pou *plonzé* dans dézespoir.

وَيَوْمَ تَقُوْمُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُوْنَ ۝١٣

14. Et d'ente zot-banne *soi disant* associés *ki zotte donne Allāh,* pa pou éna aukène intercessére pou zotte et zotte pou rénié zot banne associés *ki zotte finne fabriqué*-là.

وَلَمْ يَكُنْ لَّهُمْ مِّنْ شُرَكَآئِهِمْ شُفَعٰٓؤُا وَكَانُوْا بِشُرَكَآئِهِمْ كٰفِرِيْنَ ۝١٤

15. Et zour, l'Hére-là pou arrivé, ça zour-là banne-là pou séparé ène are l'aute.

وَيَوْمَ تَقُوْمُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَّتَفَرَّقُوْنَ ۝١٥

16. Alors, concernant banne ki ti croire et ki ti faire banne bon travails, pou faire banne-là rézouir dans ène Zardin.

فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَهُمْ فِيْ رَوْضَةٍ يُّحْبَرُوْنَ ۝١٦

17. Et, concernant banne ki pa ti croire et ki ti prend Nou banne Signes et renconte l'Aute lé monde-là pou mensonzes, pou assiré ki ça banne-là présent dans pinition-là.

وَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَلِقَآئِ الْاٰخِرَةِ فَاُولٰٓئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُوْنَ ۝١٧

18. Donc, Allāh Li *tout lé temps* Pur, et *là oussi* quand lé soir zoènne zotte et quand gramatin zoènne zotte —

فَسُبْحٰنَ اللّٰهِ حِيْنَ تُمْسُوْنَ وَحِيْنَ تُصْبِحُوْنَ ۝١٨

19. Et pou Li, tout louanze dans banne lé ciéls et lor la terre, et dans l'aprés-midi *oussi* et quand zotte trouve soleil pé déssanne.

وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَعَشِيًّا وَّحِيْنَ تُظْهِرُوْنَ ۝١٩

20. Li faire sorti vivant dépi mort, et Li faire sorti mort dépi vivant. Et Li rédonne la terre la vie aprés so la mort. Et coumme ça-même pou faire-zotte sorti.

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَ يُخْرِجُ
الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَ يُحْيِ الْأَرْضَ بَعْدَ
مَوْتِهَا ۚ وَكَذٰلِكَ تُخْرَجُوْنَ ﴿٢٠﴾ ع

R 3 21. Et *ène* parmi So banne Signes *li ça*, ki Li finne créé zotte are la poussiére, et alà ki zotte vinne banne himains ki pé éparpillé *lor la terre.*

وَمِنْ اٰيٰتِهٖٓ اَنْ خَلَقَكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ
اِذَآ اَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُوْنَ ﴿٢١﴾

22. Et *ène* parmi So banne Signes *li ça*, ki Li finne créé banne conzoints pou zotte dépi zot *prope l'espéce*-même, pou ki zotte gagne tranquilité l'esprit are banne-là ; et Li finne mette ente-zotte l'amour et tendresse. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou ène pép ki réfléci.

وَ مِنْ اٰيٰتِهٖٓ اَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِّنْ
اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا لِّتَسْكُنُوْٓا اِلَيْهَا
وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَّوَدَّةً وَّرَحْمَةً ۚ اِنَّ فِيْ
ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿٢٢﴾

23. Et parmi So banne Signes, éna création banne lé ciéls et la terre et diversité zot banne langues et couléres. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou banne dimounes ki posséde connaissance.

وَمِنْ اٰيٰتِهٖ خَلْقُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
وَاخْتِلَافُ اَلْسِنَتِكُمْ وَاَلْوَانِكُمْ ۚ اِنَّ فِيْ
ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّلْعٰلِمِيْنَ ﴿٢٣﴾

24. Et parmi So banne Signes, éna zot sommeil pendant la nuite et li zour ; et zot réserce So banne bienfaits. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou ène pép ki oulé écouté.

وَمِنْ اٰيٰتِهٖ مَنَامُكُمْ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ
وَابْتِغَآؤُكُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ۚ اِنَّ فِيْ
ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّسْمَعُوْنَ ﴿٢٤﴾

25. Et *ène* parmi So banne Signes *li ça*, ki Li montré-zotte zéclair dans l'état la crainte et l'espoir et *ki* Li faire dilo déssanne dépi dans lé ciél et *ki* par ça Li rédonne la terre la vie aprés so la mort. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou ène pép ki raisonné.

وَمِنْ اٰيٰتِهٖ يُرِيْكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَّ
طَمَعًا وَّ يُنَزِّلُ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً
فَيُحْيٖ بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ اِنَّ فِيْ
ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿٢٥﴾

26. Et parmi So banne Signes *li ça*, ki lé ciél et la terre pé mainténir par So l'orde. Ensuite, quand Li pou crié zotte d'ène sél l'appel *ki sorti* dépi la terre, alà ène coup zotte pou sorti.

وَمِنْ اٰيٰتِهٖٓ اَنْ تَقُوْمَ السَّمَآءُ وَ
الْاَرْضُ بِاَمْرِهٖ ۚ ثُمَّ اِذَا دَعَاكُمْ
دَعْوَةً ۖ مِّنَ الْاَرْضِ ۖ اِذَآ اَنْتُمْ
تَخْرُجُوْنَ ﴿٢٦﴾

27. Et pou Li banne ki dans banne lé ciéls et lor la terre. Zotte tout zotte montré Li *zot* l'obéissance.

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۖ كُلٌّ لَّهُ قٰنِتُوْنَ ٢٧

28. Et Li-Même Ki commence la création, ensuite Li répéte li. Et ça li facile pou Li. Et dans banne lé ciéls et lor la terre, So l'exempe li pli sublime ; et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَهُوَ الَّذِيْ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ ۖ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلٰى فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ٢٨

R 4 29. Li propose-zotte ène parabole concernant zotte-mêmes. Esse-ki zotte éna, parmi zot-esclaves, banne associés dans provision ki Nous finne donne zotte dé-sorte ki zotte vinne banne *partenaires* égal dans ça *are banne-là à tel point ki* zotte craigne banne-là couma zotte craigne zotte-mêmes ente zotte ? Coumme ça-même Nous explique clairement banne Signes pou ène pép ki comprend.

ضَرَبَ لَكُمْ مَّثَلًا مِّنْ أَنْفُسِكُمْ ۖ هَلْ لَّكُمْ مِّنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِّنْ شُرَكَآءَ فِيْ مَا رَزَقْنٰكُمْ فَأَنْتُمْ فِيْهِ سَوَآءٌ تَخَافُوْنَهُمْ كَخِيْفَتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ ۖ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ٢٩

30. En faite, banne inzistes suive zot prope désirs bas sans *ki zotte* conné. Et ki sanne-là ki capave guide dimoune ki Allāh finne zize égaré ? Et péna aukène aide pou banne-là.

بَلِ اتَّبَعَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا أَهْوَآءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ فَمَنْ يَّهْدِيْ مَنْ أَضَلَّ اللّٰهُ ۖ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ٣٠

31. Alors reste tout lé temps incliné *vers la verité* avec to l'attention fixé lor la rélizion *et suive* la natire Allāh,[80] lor là ki Li finne façonne banne dimounes. Péna sanzement dans création Allāh. Ça, li la rélizion ki bien droite et ki aide *lé zautes* pou vinne droite. Mais la plipart banne dimounes pa conné.

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّيْنِ حَنِيْفًا ۖ فِطْرَتَ اللّٰهِ الَّتِيْ فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا ۖ لَا تَبْدِيْلَ لِخَلْقِ اللّٰهِ ۖ ذٰلِكَ الدِّيْنُ الْقَيِّمُ ۙ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ٣١

---

80. Ici, la natire Allāh réprésente So banne attribits ; et montré ki l'homme capave réfléte dans so prope personne, banne attribits Allāh. D'aillére, li sél façon pou évolié spiritiellement. Li clair ki banne zanimaux péna ça qualité-là couma banne êtres himains. Li ène qualité ki distingue banne dimounes are lé reste la création. Pa capave gagne proximité Allāh sans ki pa gagne banne qualités ki réfléte banne qualités Allāh. Pa bizin oublié ki Allāh Li Infini alors ki l'homme li pa infini. Donc, progrés dé l'homme li pou reste tout lé temps endans banne limites-pou-banne-himains.

32. *Reste* tout lé temps incliné vers Li *avec répentance* et craigne-Li et observe la Priére et pa vinne *ène* dans banne associatéres -

مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣٢﴾

33. Dans banne ki finne divise zot rélizion et ki finne forme banne sectes — sak groupe pé rézouir avec ça ki li éna.

مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا ۖ كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٣﴾

34. Et quand ène malhére arrive banne dimounes, zotte invoque zot Seignére, zotte tourne vers Li *avec répentance*, ensuite quand Li faire banne-là goûte miséricorde dé So part, alà ki ène groupe d'ente banne-là zotte *commence* donne banne associés are zot Seignére,

وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا أَذَاقَهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٤﴾

35. Dé façon ki zotte nié ça ki Nous finne donne zotte. Alors zouir banne bénéfices temporaire, mais zotte pa pou tardé pou conné *ki so réziltat.*

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنٰهُمْ ۚ فَتَمَتَّعُوا ۗ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾

36. Esse-ki Nous finne faire déssanne lor banne-là kik l'autorité ki cause lor ça ki banne-là pé associé are Li ?

أَمْ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطٰنًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ ﴿٣٦﴾

37. Et quand Nous faire banne dimounes goûte miséricorde, zotte rézouir are ça; mais quand ène malhére arrive banne-là à cause ça ki zot la mains finne avoye divant, alà ki zotte dézespéré.

وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا ۖ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ﴿٣٧﴾

38. Esse-ki banne-là pa finne trouvé ki Allāh élarzi *banne moyens* provision pou dimoune ki Li oulé et *parfois* Li diminié *ça* ? En vérité, dans ça, éna banne Signes pou ène pép ki croire.

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيٰتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٨﴾

39. Alors donne proce-parent so droit et dimoune ki dans nécéssité et voyazére *oussi.* Ça li meillére pou banne ki serce plaisir Allāh, et ça banne-là ki pou réissi.

فَآتِ ذَا الْقُرْبٰى حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ۚ ذٰلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللّٰهِ ۖ وَأُولٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٩﴾

40. Et tout ça ki zotte donné lor l'intérêt pou ki li rapporte augmentation dans ricesse banne dimounes, pa pou augmenté dans régard Allāh, mais tout ça ki zotte donné couma Zakāte pou serce plaisir Allāh — ça banne-là ki pou faire *zot ricesse* miltiplié.

وَمَآ اٰتَيْتُمْ مِّنْ رِّبًا لِّيَرْبُوَاْ فِيْٓ اَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُوْا عِنْدَ اللّٰهِ ۚ وَمَآ اٰتَيْتُمْ مِّنْ زَكٰوةٍ تُرِيْدُوْنَ وَجْهَ اللّٰهِ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُوْنَ ﴿٤٠﴾

41. Allāh Ki finne créé zotte, ensuite Li finne donne zotte *zot* provisions, ensuite Li pou faire-zotte mort, ensuite Li pou rédonne-zotte la vie. Esse-ki éna kikène parmi zot associés-*ki zotte donne Allāh* ki capave faire ène dans ça *banne zaffaires*-là ? *Allāh* Li Pur, et Li Bien là-haut are tout ça ki banne-là associé *are Li.*

اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ۗ هَلْ مِنْ شُرَكَآئِكُمْ مَّنْ يَّفْعَلُ مِنْ ذٰلِكُمْ مِّنْ شَيْءٍ ۗ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٤١﴾ ع

R 5 42. Corription finne paraîte lor la terre et lor la mer à cause ça ki banne la mains banne dimounes finne gagné *par zot banne mauvais travails,* pou ki Li faire zotte goûte *fruit* ène partie zot banne actions pou ki zotte rétourne *vers Li.*

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ اَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيْقَهُمْ بَعْضَ الَّذِيْ عَمِلُوْا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٤٢﴾

43. Dire : « Alle partout lor la terre et guetté couma ti *mauvais* la fin banne ki ti avant *zotte.* La plipart parmi banne-là ti banne associatéres. »

قُلْ سِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلُ ۗ كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّشْرِكِيْنَ ﴿٤٣﴾

44. Et tourne to visaze vers la Rélizion ki bien droite et ki aide *lé zaute rélizions* pou vinne droite avant ki arrive *ça* zour ki Allāh pa pou renvoyé dans aukène façon. Ça zour-là, banne-là pou divisé *en banne groupes séparé.*

فَاَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّيْنِ الْقَيِّمِ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهٗ مِنَ اللّٰهِ يَوْمَئِذٍ يَّصَّدَّعُوْنَ ﴿٤٤﴾

45. Banne ki pa croire pou payé pou zot mécréance ; et banne ki faire banne bon actions, zotte pé prépare *le bien* pou zotte-mêmes —

مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهٗ ۚ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِاَنْفُسِهِمْ يَمْهَدُوْنَ ﴿٤٥﴾

46. Pou ki, dépi So banne bienfaits, Li récompense banne ki croire et *ki* faire banne bon actions. En vérité, Li pa content banne mécréants.

لِيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ مِنْ فَضْلِهٖ ۗ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٤٦﴾

47. Et parmi So banne Signes *li ça,* ki Li avoye banne di vents couma portéres banne bon nouvelles et pou ki Li faire-zotte goûte dépi So miséricorde, et pou ki banne navires capave vogué sélon So l'orde et pou ki zotte capave serce dépi So banne bienfaits, et pou ki zotte réconnaissant.

وَمِنْ اٰيٰتِهٖٓ اَنْ يُّرْسِلَ الرِّيَاحَ
مُبَشِّرٰتٍ وَّ لِيُذِيْقَكُمْ مِّنْ رَّحْمَتِهٖ وَ
لِتَجْرِيَ الْفُلْكُ بِاَمْرِهٖ وَلِتَبْتَغُوْا
مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٤٧﴾

48. Et, en vérité, avant toi, Nous ti avoye banne Méssazers vers zot prope péps. Zotte ti améne banne-là banne Signes bien clair. Ensuite Nous ti pini banne coupabes couma bizin. Et li ti Nou dévoir pou sécourir banne croyants.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا اِلٰى
قَوْمِهِمْ فَجَآءُوْهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ
فَانْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِيْنَ اَجْرَمُوْا ؕ وَ
كَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٤٨﴾

49. Allāh-*Même* Ki avoye banne di vents dé sorte ki zotte souléve ène niaze, ensuite Li répanne ça dans lé ciél couma Li oulé, ensuite Li faire ça dans différent morceaux et to trouve la plie sorti dépi dans so milié. Et quand Li faire ça tombé lor ki Li oulé d'ente So banne servitéres, alà ki zotte rézouir ;

اَللّٰهُ الَّذِيْ يُرْسِلُ الرِّيٰحَ فَتُثِيْرُ
سَحَابًا فَيَبْسُطُهٗ فِي السَّمَآءِ كَيْفَ يَشَآءُ
وَيَجْعَلُهٗ كِسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ
مِنْ خِلٰلِهٖ ۚ فَاِذَآ اَصَابَ بِهٖ مَنْ يَّشَآءُ
مِنْ عِبَادِهٖٓ اِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُوْنَ ﴿٤٩﴾

50. Alors ki avant *ça* — avant ki ti faire ça la *plie-là* déssanne lor banne-là - zotte ti *plonzé* dans dézespoir.

وَاِنْ كَانُوْا مِنْ قَبْلِ اَنْ يُّنَزَّلَ عَلَيْهِمْ
مِّنْ قَبْلِهٖ لَمُبْلِسِيْنَ ﴿٥٠﴾

51. Donc, considére banne Signes miséricorde Allāh, couma Li rédonne la terre la vie aprés so la mort. En vérité, Li-Même Ça *Allāh* Ki rédonne banne morts la vie et Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

فَانْظُرْ اِلٰٓى اٰثٰرِ رَحْمَتِ اللّٰهِ كَيْفَ
يُحْيِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ؕ اِنَّ ذٰلِكَ
لَمُحْيِ الْمَوْتٰى ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيْرٌ ﴿٥١﴾

52. Et si Nous avoye ène di vent *lor banne-là zot plantation* et ki banne-là trouve ça finne vinne zaune, certainement zotte pou *commence* montré zot ingratitide aprés *tout* ça *favére-là.*

وَلَئِنْ اَرْسَلْنَا رِيْحًا فَرَاَوْهُ مُصْفَرًّا
لَّظَلُّوْا مِنْ بَعْدِهٖ يَكْفُرُوْنَ ﴿٥٢﴾

53. Et to pa pou capave faire banne morts tandé et to pa pou capave faire banne sourdes tanne l'appel quand zotte tourne lé dos zotte allé.

فَاِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتٰى وَلَا تُسْمِعُ
الصُّمَّ الدُّعَآءَ اِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِيْنَ ﴿٥٣﴾

54. Et to pa capave guide banne avégues *et tire zotte* dépi zot l'errére. To capave faire sélement banne ki croire dans Nou banne Signes tandé ; banne-là ki montré soumission.

وما أنت بهد العمي عن ضللتهم ۖ إن تسمع إلا من يؤمن بايتنا فهم مسلمون ٥٣

R 6 55. Allāh Ki finne créé zotte dans *ène l'état* faiblesse, et Li finne donne-zotte viguére aprés faiblesse. Ensuite, aprés viguére, Li finne cause faiblesse et vieillesse. Li créé ça ki Li oulé. Et Li-Même Li Conne-Tout, Li Tout-Puissant.

الله الذي خلقكم من ضعف ثم جعل من بعد ضعف قوة ثم جعل من بعد قوة ضعفا وشيبة ۚ يخلق ما يشاء ۚ وهو العليم القدير ٥٤

56. Et zour, l'Hére-là pou arrivé, banne coupabes pou faire serment ki zotte finne reste pa même ène ti lé temps— Coumme ça-même zotte finne détourné *are simé droite.*

ويوم تقوم الساعة يقسم المجرمون ۙ ما لبثوا غير ساعة ۚ كذلك كانوا يؤفكون ٥٥

57. Mais banne ki finne gagne la connaissance et la foi, pou dire : « D'aprés Live Allāh, certainement zotte finne resté ziska Zour Rézirection. Et alà Zour Rézirection li-là. Mais zotte pa ti *oulé* conné. »

وقال الذين أوتوا العلم والإيمان لقد لبثتم في كتب الله إلى يوم البعث ۫ فهذا يوم البعث ولكنكم كنتم لا تعلمون ٥٦

58. Et ça Zour-là, banne inzistes, zot eskize pa pou profite zotte ; et pa pou laisse zotte approce *ça* seuil la *Porte Allāh.*

فيومئذ لا ينفع الذين ظلموا معذرتهم ولا هم يستعتبون ٥٧

59. Et, en vérité, dans ça Coran-là, Nous finne expose toute sorte paraboles pou banne dimounes, et, en vérité, si to améne banne-là ène Signe, sans doute banne ki pa croire pou dire : « Zotte nék banne mentéres. »

ولقد ضربنا للناس في هذا القرآن من كل مثل ۚ ولئن جئتهم باية ليقولن الذين كفروا إن أنتم إلا مبطلون ٥٨

60. Coumme ça-même Allāh scelle lé kére banne ki péna connaissance.

كذلك يطبع الله على قلوب الذين لا يعلمون ٥٩

61. Donc montré patience. En vérité, promesse Allāh li vrai et pa laisse banne ki péna certitide *dans la foi* ébranle toi.

فاصبر إن وعد الله حق ولا يستخفنك الذين لا يوقنون ٦٠

LOUQMĀN

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Alif Lām Mīm = Mo-Même Allāh, Mo pli conné.

الٓمّٓ ﴿٢﴾

3. Ça li banne versets Live ki éna Sazesse,

تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْحَكِيْمِ ﴿٣﴾

4. *Li* ène guidance et ène miséricorde pou banne ki faire le bien,

هُدًى وَّرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِيْنَ ﴿٤﴾

5. Banne ki observe la Priére et paye Zakāte, et zotte éna ène la foi ferme dans l'Aute la vie.

الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَ يُؤْتُوْنَ
الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوْقِنُوْنَ ﴿٥﴾

6. Ça banne-là ki lor guidance dé la part zot Seignére et ça banne-là ki pou réissi.

اُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِّنْ رَّبِّهِمْ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُوْنَ ﴿٦﴾

7. Et parmi banne dimounes, éna céli ki prend banne paroles initile en éssanze *pou bon guidance* pou ki li cause l'égarement *lé zautes* dépi simé Allāh, par *zot* ignorance; et li faire plaisanterie are ça. Pou ça banne-là éna ène pinition ki donne himiliation.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّشْتَرِيْ لَهْوَ الْحَدِيْثِ
لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ وَّ
يَتَّخِذَهَا هُزُوًا ؕ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
مُّهِيْنٌ ﴿٧﴾

8. Et quand recite-li Nou banne Signes, li tourne lé dos avec l'orgueil couma dire li pa finne tanne ça, couma dire dans so dé zoreilles éna ène direté. Alors, annonce li ène pinition ki donne boucoup doulére.

وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيٰتُنَا وَلّٰى مُسْتَكْبِرًا
كَاَنْ لَّمْ يَسْمَعْهَا كَاَنَّ فِيْٓ اُذُنَيْهِ وَقْرًا ۚ
فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿٨﴾

9. En vérité, banne ki croire et faire banne bon travails — pou zotte pou éna banne Zardins Félicité,

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
لَهُمْ جَنّٰتُ النَّعِيْمِ ﴿٩﴾

10. Cotte zotte pou resté tout lé temps. Allāh So promesse li vrai ; et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ وَعْدَ اللّٰهِ حَقًّا ؕ وَهُوَ
الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿١٠﴾

11. Li finne créé banne lé ciéls sans banne *tel* colonnes ki zotte capave trouvé et Li finne enfonce banne montagnes solidement lor la terre pou approvisionne zotte et Li finne propaze là-dans tout banne espéces zanimaux et Nous finne faire dilo déssanne dépi banne niazes et Nous finne faire poussé dans ça *la terre-là* toute sorte paires *dé vézétations* excellent.

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا
وَ اَلْقٰى فِي الْاَرْضِ رَوَاسِيَ اَنْ
تَمِيْدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيْهَا مِنْ كُلِّ دَآبَّةٍ ؕ
وَ اَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَنْۢبَتْنَا
فِيْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيْمٍ ﴿۱۱﴾

12. Ça, li création Allāh. Alors montré-moi ça ki banne lé zautes en déhors Li finne créé. En faite, banne inzistes zotte dans ène l'errére ki clair.

هٰذَا خَلْقُ اللّٰهِ فَاَرُوْنِيْ مَاذَا خَلَقَ
الَّذِيْنَ مِنْ دُوْنِهٖ ؕ بَلِ الظّٰلِمُوْنَ فِيْ
ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿۱۲﴾

R 2 13. Et en vérité, Nous ti donne Louqmān sazesse *et Nous ti dire* : « Montré réconnaissance pou Allāh. » et dimoune ki réconnaissant, li réconnaissant sélement pou *lé bien* so prope l'âme. Et dimoune ki ingrat, alors, certainement Allāh Li pa bizin nanrien, Li Digne dé louanze.

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا لُقْمٰنَ الْحِكْمَةَ اَنِ اشْكُرْ
لِلّٰهِ ؕ وَمَنْ يَّشْكُرْ فَاِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهٖ ۚ
وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ حَمِيْدٌ ﴿۱۳﴾

14. Et quand Louqmān ti dire so garçon alors ki li ti pé donne li conseil : « O mo garçon chéri ! Pa donne banne associés are Allāh. En vérité, donne banne associés *are Allāh*, li ène grand inzistice. »

وَاِذْ قَالَ لُقْمٰنُ لِابْنِهٖ وَهُوَ يَعِظُهٗ
يٰبُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللّٰهِ ؕ اِنَّ الشِّرْكَ
لَظُلْمٌ عَظِيْمٌ ﴿۱۴﴾

15. Et Nous finne ordonne l'homme concernant so papa-mama — so mama saryé li *dans so vente* avec faiblesse lor faiblesse et so sévraze prend dé bananés — « Montré réconnaissance pou Moi et pou to papa-mama. Destination-là li vers Moi.

وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ ۚ حَمَلَتْهُ
اُمُّهٗ وَهْنًا عَلٰى وَهْنٍ وَّ فِصٰلُهٗ فِيْ
عَامَيْنِ اَنِ اشْكُرْ لِيْ وَلِوَالِدَيْكَ ؕ اِلَيَّ
الْمَصِيْرُ ﴿۱۵﴾

16. « Et si banne-là dispite avec toi pou ki to associé are Moi ça ki to péna aukène connaissance lor là, alors pa obéir zotte. Mais, avec bienveillance, reste ène compagnon pou zotte dé, dans ça lé monde-là, et *dans banne zaffaires spiritiél*, suive

وَاِنْ جَاهَدٰكَ عَلٰۤى اَنْ تُشْرِكَ بِيْ مَا
لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ ۙ فَلَا تُطِعْهُمَا وَ
صَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوْفًا ۫ وَّاتَّبِعْ

simé céli ki reste incliné vers Moi. Ensuite, zot rétour li vers Moi, et Mo pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire. »

سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ۚ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

17. « O mo garçon chéri ! Même si li poids ène la grain moutarde, même si li dans ène roce ou soi dans lé ciéls ou soi dans la terre, Allāh certainement pou raméne li. En vérité, Allāh Li Bien-Conné tout banne subtilités, Li Bien-Au-Courant.

يَٰبُنَيَّ إِنَّهَا إِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَٰوَٰتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٧﴾

18. « O mo garçon chéri ! Observe la Priére et ordonne ça ki convénabe et interdire ça ki blâmabe et sipporte avec patience *tout malhére* ça ki capave arrive toi. En vérité, ça li parmi banne zaffaires *ki dimanne* ène volonté ferme.

يَٰبُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَوٰةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ ۖ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٨﴾

19. « Et pa détourne to visaze *avec l'orgueil* are banne dimounes et pa marce lor la terre avec l'arrogance. En vérité, Allāh pa content dimoune ki orgueillé, vantard.

وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٩﴾

20. « Et marce avec ène l'allire modéré, et baisse to la voix. En vérité, la voix ki pli désagréabe li la voix bourrique. »

وَاقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ ۚ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴿٢٠﴾ ع

R 3 21. Esse-ki zotte pa trouvé ki Allāh finne soumette pou zotte tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre et *ki Li* finne compléte So banne bienfaits lor zotte, ça ki paraîte et ça ki caciette ? Et parmi banne dimounes, éna ki diskite lor Allāh sans aukène connaissance, ni guidance, ni ène Live ki donne la limiére.

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً ۗ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَٰبٍ مُنِيرٍ ﴿٢١﴾

22. Et quand dire banne-là : « Suive ça ki Allāh finne faire déssanne, banne-là réponne : « Nous pou suive plitôt ça *simé* lor ki nous finne trouve nou banne papa grand-papas. » Ki ça ça ! Même si Satan ti pé invite banne-là vers pinition la Fournaise ?

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا ۚ أَوَلَوْ كَانَ الشَّيْطَٰنُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٢٢﴾

23. Et dimoune ki soumette *totalement* are Allāh et ki faire banne zoeuves dé bienfaizance, certainement li finne attrape ène poignée solide. Et tout banne zaffaires à la fin *pou rétourne* vers Allāh.

وَمَنْ يُّسْلِمْ وَجْهَهٗۤ اِلَى اللّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى ؕ وَاِلَى اللّٰهِ عَاقِبَةُ الْاُمُوْرِ ﴿٢٣﴾

24. Et banne dimounes ki pa croire, pa laisse zot mécréance afflize toi ; zot rétour li vers Nous, et Nous pou informe zotte ça ki zotte finne faire. En vérité, Allāh bien conné ça ki dans la poitrine.

وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنْكَ كُفْرُهٗ ؕ اِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿٢٤﴾

25. Nous pou laisse banne-là zouir impé banne bénéfices temporaire *ça lé monde-là*, ensuite Nous pou pousse banne-là vers ène pinition bien dir.

نُمَتِّعُهُمْ قَلِيْلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ اِلٰى عَذَابٍ غَلِيْظٍ ﴿٢٥﴾

26. Et si to dimanne banne-là : « Bé Ki sanne-là Ki finne créé banne lé ciéls et la terre ?» certainement banne-là pou réponne : « Allāh !» Dire : « Tout louanze pou Allāh. » Mais la plipart parmi banne-là pa conné.

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ؕ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٢٦﴾

27. Pou Allāh tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre. En vérité, Allāh Li pa bizin nanrien, Li Digne dé louanze.

لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ ﴿٢٧﴾

28. Et si tout banne pieds lor la terre ti banne plimes et *ki* l'océan *ti l'encre*, avec sept *lé zautes* l'océans azouté are li aprés ça, *là-oussi* banne paroles Allāh pa ti pou épuisé. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَلَوْ اَنَّ مَا فِى الْاَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ اَقْلَامٌ وَّالْبَحْرُ يَمُدُّهٗ مِنْۢ بَعْدِهٖ سَبْعَةُ اَبْحُرٍ مَّا نَفِدَتْ كَلِمٰتُ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٢٨﴾

29. Zot création et zot rézirection li sélement couma *création et rézirection* ène sél être. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li Bien-Trouvé.

مَا خَلْقُكُمْ وَلَا بَعْثُكُمْ اِلَّا كَنَفْسٍ وَّاحِدَةٍ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌۢ بَصِيْرٌ ﴿٢٩﴾

30. Esse-ki to pa finne trouvé ki Allāh faire la nuite rente dans li zour et *Li* faire li zour rente dans la nuite et *ki* Li

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُوْلِجُ الَّيْلَ فِى النَّهَارِ وَيُوْلِجُ النَّهَارَ فِى الَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَ

finne mette en service soleil et la line, sakène pé bouze vers *zot* terme fixé et ki Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire ?

الْقَمَرَ ز كُلٌّ يَّجْرِيْٓ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى وَّاَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿٣٠﴾

31. Ça li coumme ça parski certainement Allāh Li-Même la Vérité, et ki tout ça ki banne-là invoqué en déhors Li, mensonze ça, et ki Allāh Li Bien-Haut *dans So gloire*, Li Bien-Grand *sans aukène comparaison.*

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَ اَنَّ مَا يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهِ الْبَاطِلُ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيْرُ ﴿٣١﴾

R 4 32. Esse-ki to pa finne trouvé ki banne navires vogue lor la mer par Allāh So favére pou ki Li montré zotte impé dans So banne Signes ? En vérité, dans ça, éna banne Signes pou tout dimoune ki patient, *et* réconnaissant.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِيْ فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللّٰهِ لِيُرِيَكُمْ مِّنْ اٰيٰتِهٖ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ﴿٣٢﴾

33. Et quand, couma banne couvertires, banne vagues enveloppe banne-là, zotte prié Allāh, avec sincérité dans zot la foi pou Li. Mais, quand Li raméne zotte lor la terre sain et sauf, alors parmi banne-là, éna ki suive simé droite. Et personne pa nié Nou banne Signes sauf banne *ki* grand traîtes *et* bien ingrats.

وَاِذَا غَشِيَهُمْ مَّوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۚ فَلَمَّا نَجّٰىهُمْ اِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ ؕ وَمَا يَجْحَدُ بِاٰيٰتِنَآ اِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُوْرٍ ﴿٣٣﴾

34. O banne dimounes ! Craigne zot Seignére, et pére ça zour cotte ène papa pa pou capave ranne so garçon kik service, ni ène garçon pou capave ranne so papa kik service. Certainement, promesse Allāh li vrai. Alors, pa laisse la vie ça lé monde-là trompe zotte, et pa laisse Trompére-là trompe zotte lor Allāh.

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمْ وَاخْشَوْا يَوْمًا لَّا يَجْزِيْ وَالِدٌ عَنْ وَّلَدِهٖ ز وَلَا مَوْلُوْدٌ هُوَ جَازٍ عَنْ وَّالِدِهٖ شَيْـًٔا ؕ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا ٭ وَ لَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُوْرُ ﴿٣٤﴾

35. En vérité, Allāh Li-Même Ki posséde connaissance l'Hére-là. Et Li faire la plie tombé. Et Li conné ça ki éna dans banne matrices. Et aukène l'âme pa conné ki li pou gagné dimain *par so travail*, et aukène l'âme pa conné lor ki la terre li pou mort. En vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Au-Courant.

اِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗ عِلْمُ السَّاعَةِ ج وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ ج وَ يَعْلَمُ مَا فِي الْاَرْحَامِ ؕ وَمَا تَدْرِيْ نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا ؕ وَمَا تَدْرِيْ نَفْسٌ بِاَيِّ اَرْضٍ تَمُوْتُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ خَبِيْرٌ ﴿٣٥﴾

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Alif Lām Mīm = Mo-Même Allāh, Mo pli conné.

الٓمّٓ ﴿٢﴾

3. Li révélation Live-là — péna aukène doute lor là — *li* dé la part Seignére tout banne lé mondes.

تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ لَا رَيْبَ فِيْهِ مِنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣﴾

4. Esse-ki banne-là dire : « Li finne fabrique ça »? Au contraire, li la vérité dé la part to Seignére pou ki to averti ène pép ki pa finne gagne Avertissére avant toi ; li possibe ki zotte ava *bien* guidé.

اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ۚ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّآ اَتٰىهُمْ مِّنْ نَّذِيْرٍ مِّنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُوْنَ ﴿٤﴾

5. Allāh Ki finne créé banne lé ciéls et la terre et ça ki ente ça dé-là dans sisse périodes ; ensuite Li finne établi Li lor Trône-là. En déhors Li, péna pou zotte aukène camarade, ni aukène intercessére. Esse-ki zotte pa prend compte *avertissement* ?

اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ؕ مَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ مِنْ وَّلِيٍّ وَّ لَا شَفِيْعٍ ؕ اَفَلَا تَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٥﴾

6. Li planifié *So* l'ordonnance dépi lor lé ciél pou *ki ça pratiqué lor* la terre; ensuite *aprés ki ça ordonnance-là finne compléte so cycle* li pou monte vers Li dans ène zour ki d'aprés zot-façon-compté li égal à mille bananés.

يُدَبِّرُ الْاَمْرَ مِنَ السَّمَآءِ اِلَى الْاَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ اِلَيْهِ فِيْ يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهٗۤ اَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّوْنَ ﴿٦﴾

7. Li-Même Ça, Ki conne ça ki invizibe et ça ki vizibe, Céli Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Miséricordié,

ذٰلِكَ عٰلِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿٧﴾

8. Ki finne faire excellent tout ça ki Li finne créé. Et Li finne commence création l'homme dépi l'arzile.

الَّذِيْۤ اَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهٗ وَ بَدَاَ خَلْقَ الْاِنْسَانِ مِنْ طِيْنٍ ﴿٨﴾

9. Ensuite, Li finne faire So déssendance d'ène extrait d'ène fluide ki *paraîte* péna valére.

ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهٗ مِنْ سُلٰلَةٍ مِّنْ مَّآءٍ مَّهِيْنٍ ﴿٩﴾

10. Ensuite, Li finne harmonise so forme et Li finne soufflé dans li are So l'esprit. Et Li finne donne-zotte zoreilles et li zié et lé kére.[81] *Mais* impé-même réconnaissance ki zotte montré !

ثُمَّ سَوّٰىهُ وَ نَفَخَ فِيْهِ مِنْ رُّوْحِهٖ وَ جَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَ الْاَبْصَارَ وَ الْاَفْـِٕدَةَ ؕ قَلِيْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ ﴿١٠﴾

11. Et banne-là dire : « Quand nous pou perdi dans la terre, esse-ki vraimême nous pou révinne ène nouveau création ?» En faite, banne-là pa croire dans renconte avec zot Seignére.

وَ قَالُوْٓا ءَاِذَا ضَلَلْنَا فِي الْاَرْضِ ءَاِنَّا لَفِيْ خَلْقٍ جَدِيْدٍ ؕ بَلْ هُمْ بِلِقَآئِ رَبِّهِمْ كٰفِرُوْنَ ﴿١١﴾

12. Dire : « L'anze la mort, ki *Allāh* finne faire responsabe pou zotte, *li* pou donne-zotte la mort. Ensuite, pou rétourne zotte vers zot Seignére. »

قُلْ يَتَوَفّٰىكُمْ مَّلَكُ الْمَوْتِ الَّذِيْ وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ تُرْجَعُوْنَ ﴿١٢﴾

R 2 13. Si sélement to ti capave trouvé quand banne coupabes pou baisse zot la tête dans présence zot Seignére *et zotte pou dire* : « Nou Seignére ! Nous finne trouvé, nous finne tandé ; donc renvoye-nous pou ki nous faire banne bon actions, parski *astére* nous finne gagne certitide. »

وَ لَوْ تَرٰٓى اِذِ الْمُجْرِمُوْنَ نَاكِسُوْا رُءُوْسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ؕ رَبَّنَآ اَبْصَرْنَا وَ سَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا اِنَّا مُوْقِنُوْنَ ﴿١٣﴾

14. Et si Nous ti oulé, Nous ti capave donne sak l'âme so *bon* guidance. Mais Mo parole *concernant banne méssants* ti éna pou réalizé : « En vérité, Mo pou rempli l'Enfer are banne djinns et banne dimounes zotte tout ensamme. »

وَ لَوْ شِئْنَا لَاٰتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدٰىهَا وَ لٰكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّيْ لَاَمْلَـَٔنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ اَجْمَعِيْنَ ﴿١٤﴾

15. Alors goûte *pinition zot actions* parski zotte finne oublié renconte zot zour ki là. En vérité, Nous *oussi* Nous finne oublié zotte. Et goûte ça pinition ki pou diré-là, à cause ça ki zotte ti pé faire.

فَذُوْقُوْا بِمَا نَسِيْتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا ۚ اِنَّا نَسِيْنٰكُمْ وَ ذُوْقُوْا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿١٥﴾

81. Dans le St Coran, mot 'fouā'd' vé dire: 'lé kére et oussi siéze central dé la pensée et dé l'intéllect. (lire 28:11; 53:12; 46:27; 14:38)

16. Sélement banne-là ki croire dans Nou banne Signes, banne ki, quand rappelle zotte ça *banne Signes-là,* zotte tombe dans prosternation, et avec louanzes zot Seignére, zotte célébré *So* saintété et zotte pa orgueillé.

إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِاٰيٰتِنَا الَّذِيْنَ إِذَا ذُكِّرُوْا بِهَا خَرُّوْا سُجَّدًا وَّ سَبَّحُوْا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ ١٦

17. Zot flancs reste éloigné are zot li lit ; *et* zotte invoque zot Seignére avec crainte et l'espoir, et dans provision ki Nous finne donne zotte, zotte dépensé.

تَتَجَافٰى جُنُوْبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَّ طَمَعًا ز وَّ مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ١٧

18. Et aukène l'âme pa conné ki *ça* la zoie, pou li zié, ki finne gardé caciette pou banne-là couma récompense zot banne *bon* actions.

فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّآ أُخْفِيَ لَهُمْ مِّنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ ج جَزَآءً بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ١٨

19. Dimoune ki croire, esse-ki li pareil couma dimoune ki désobeissant ? Zotte pa pareil.

أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا ط لَا يَسْتَوٗنَ ١٩

20. Et concernant banne ki croire et *ki* faire banne bon travails, pou zotte pou éna banne Zardins *couma* Résidence *Eternel* - ène l'accueil pou ça ki zotte ti pé faire.

أَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَلَهُمْ جَنّٰتُ الْمَأْوٰى ز نُزُلًا بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ٢٠

21. Et concernant banne désobéissants, zot place cotte pou resté pou di Fé. Sak foi ki zotte pou rode sorti dépi là-dans, pou faire zotte rétourne là-dans, et pou dire zotte : « Goûte pinition di Fé ki zotte ti pé démenti-là. »

وَأَمَّا الَّذِيْنَ فَسَقُوْا فَمَأْوٰىهُمُ النَّارُ ط كُلَّمَآ أَرَادُوْٓا أَنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَآ أُعِيْدُوْا فِيْهَا وَ قِيْلَ لَهُمْ ذُوْقُوْا عَذَابَ النَّارِ الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ٢١

22. Et, en vérité, Nous pou faire banne-là goûte pinition ki moins fort avant pinition *ki* pli grand-là pou ki zotte rétourne *vers Nous avec répentance.*

وَلَنُذِيْقَنَّهُمْ مِّنَ الْعَذَابِ الْأَدْنٰى دُوْنَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ٢٢

23. Et ki sanne-là ki pli inziste ki dimoune ki aprés ki finne rappelle-li banne Signes so Seignére, li tourne lé dos are ça ? En vérité, Nous pou tire venzance are banne coupabes.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاٰيٰتِ رَبِّهٖ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا ط إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِيْنَ مُنْتَقِمُوْنَ ٢٣

R 3 24. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse Live-là — donc pa gagne doute lor rencontre avec *Allāh* Li-*Même* — et Nous ti faire ça ène guidance pou banne Zenfants Israël.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُن فِي مِرْيَةٍ مِّن لِّقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٢٤﴾

25. Et, quand banne-là ti sipporte avec patience, Nous ti faire parmi banne-là banne Imāms ki ti pé guide *lé pép* d'aprés Nou commannement. Et zotte ti éna la foi ferme dans Nou banne Signes.

وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٢٥﴾

26. En vérité, to Seignére, Li pou zize ente banne-là, Zour Rézirection, concernant ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٢٦﴾

27. Esse-ki ça pa guide banne-là : comié zénérations Nous finne détruire avant zotte et *ki astére-là* zotte, zotte pé marce dans ça banne-là zot la cazes *abandonné-là* ? En vérité, dans ça, éna banne Signes. Esse-ki zotte pa pou écouté ?

أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ أَفَلَا يَسْمَعُونَ ﴿٢٧﴾

28. Esse-ki banne-là pa finne trouvé ki Nous pousse dilo ziska ène la terre ki finne sec et *ki* par ça *moyen-là* Nous produire banne récoltes ki zot bétails et zotte-mêmes manzé là-dans ? Esse-ki zotte pa trouvé ?

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٨﴾

29. Et banne-là dire : « Quand ça la victoire-là *pou vini* si zotte véridique ?»

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْفَتْحُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٩﴾

30. Dire : « Zour la victoire-là, banne mécréants, zot croyance pa pou profite zotte nanrien et pa pou accorde zotte aukène répit. »

قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٣٠﴾

31. Alors, détourne-toi dé banne-là et attanne. Banne-là *oussi* pé attanne.

فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانتَظِرْ إِنَّهُم مُّنتَظِرُونَ ﴿٣١﴾

(Ti révélé aprés l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. O Prophéte ! Craigne Allāh et pa suive *désirs* banne mécréants et banne hypocrites. En vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللّٰهَ وَلَا تُطِعِ الْكٰفِرِيْنَ وَالْمُنٰفِقِيْنَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿٢﴾

3. Et suive ça ki finne révéle toi dé la part to Seignére. En vérité, Allāh Li Bien- Conscient ça ki zotte faire.

وَّاتَّبِعْ مَا يُوْحٰۤى اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ﴿٣﴾

4. Et place *to* confiance dans Allāh, et Allāh Li Siffit couma Protectére.

وَّتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿٤﴾

5. Allāh pa finne faire pou aukène dimoune dé lé kére dans so la poitrine, et Li pa finne faire zot banne madames vinne zot mamas, banne ki zotte-mêmes finne faire interdit pou zotte *simplément* parski zotte finne appelle banne-là mamas ; et Li pa finne faire zot garçons adoptif zot *vrai* garçons. Ça li *simplément* ène parole *ki sorti* dépi zot la bouce; et Allāh Li dire la vérité et Li guide vers simé *droite*-là.

مَا جَعَلَ اللّٰهُ لِرَجُلٍ مِّنْ قَلْبَيْنِ فِيْ جَوْفِهٖ ۚ وَمَا جَعَلَ اَزْوَاجَكُمُ الّٰٓـِٔيْ تُظٰهِرُوْنَ مِنْهُنَّ اُمَّهٰتِكُمْ ۚ وَمَا جَعَلَ اَدْعِيَآءَكُمْ اَبْنَآءَكُمْ ؕ ذٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِاَفْوَاهِكُمْ ؕ وَاللّٰهُ يَقُوْلُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيْلَ ﴿٥﴾

6. Appelle banne-là par *nom* zot papa. Ça li pli droite d'aprés Allāh. Mais si zotte pa conne banne-là zot papa, alors *considére* banne-là *couma* zot fréres dans la foi et zot camarades. Et li pa ène pécé dé zot part si zotte faire kik errére lor là, mais *li ène pécé* ça ki zot lé kére faire délibérément. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

اُدْعُوْهُمْ لِاٰبَآئِهِمْ هُوَ اَقْسَطُ عِنْدَ اللّٰهِ ۚ فَاِنْ لَّمْ تَعْلَمُوْۤا اٰبَآءَهُمْ فَاِخْوَانُكُمْ فِي الدِّيْنِ وَمَوَالِيْكُمْ ؕ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيْمَاۤ اَخْطَاْتُمْ بِهٖ ۙ وَلٰكِنْ مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوْبُكُمْ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٦﴾

7. Le Prophéte li pli prés are banne croyants ki zot prope personnes ; et so banne madames, zotte *couma* banne mamas pou banne-là. Et d'aprés Live Allāh, banne parents par di sang, zotte pli

اَلنَّبِيُّ اَوْلٰى بِالْمُؤْمِنِيْنَ مِنْ اَنْفُسِهِمْ وَاَزْوَاجُهٗۤ اُمَّهٰتُهُمْ ؕ وَاُولُوا الْاَرْحَامِ بَعْضُهُمْ اَوْلٰى بِبَعْضٍ فِيْ كِتٰبِ اللّٰهِ

مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُهٰجِرِيْنَ اِلَّآ اَنْ تَفْعَلُوْٓا اِلٰٓى اَوْلِيٰٓئِكُمْ مَّعْرُوْفًا ؕ كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتٰبِ مَسْطُوْرًا ﴿٧﴾

proces ente zotte-mêmes ki avec certains d'ente banne croyants ou soi d'ente banne Émigrants excepté si, *par bienveillance,* zotte faire kik action convénabe pou zot camarades *dans la rélizion.* Ça oussi li inscrire dans *la Natire So* Live.

وَاِذْ اَخَذْنَا مِنَ النَّبِيّٖنَ مِيْثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُّوْحٍ وَّاِبْرٰهِيْمَ وَمُوْسٰى وَعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ ۪ وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيْثَاقًا غَلِيْظًا ۙ﴿٨﴾

8. Et quand Nous ti prend are banne Prophétes zot l'engazement et are toi et are Noé et are Abraham et are Moïse et are Jésus, fils de Marie. Et Nous ti prend ène l'engazement bien ferme are banne-là,

لِّيَسْـَٔلَ الصّٰدِقِيْنَ عَنْ صِدْقِهِمْ ۚ وَاَعَدَّ لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿٩﴾

9. Pou ki Li interroze banne véridiques lor zot véracité. Et Li finne prépare pou banne mécréants ène pinition ki donne boucoup doulére.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ جَآءَتْكُمْ جُنُوْدٌ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيْحًا وَّجُنُوْدًا لَّمْ تَرَوْهَا ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرًا ﴿١٠﴾

R 2 10. O banne ki croire! Rappelle favére Allāh lor zotte, quand banne l'armées ti arrive cotte zotte et ki Nous ti avoye conte banne-là ène di vent et *oussi* banne l'armées ki zotte pa ti trouvé. Et Allāh Li trouve bien ça ki zotte faire.

اِذْ جَآءُوْكُمْ مِّنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ اَسْفَلَ مِنْكُمْ وَاِذْ زَاغَتِ الْاَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوْبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّوْنَ بِاللّٰهِ الظُّنُوْنَا ﴿١١﴾

11. Quand banne-là ti arrive cotte zotte par là-haut zotte, et par en-bas zotte et ki *zot* régards ti pé troublé et ki lé kére ti pé arrive cotte la gorze et zotte ti faire toute sorte sippositions *indigne* lor Allāh.

هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُوْنَ وَزُلْزِلُوْا زِلْزَالًا شَدِيْدًا ﴿١٢﴾

12. Là, banne croyants ti passe par l'épréve et zotte ti trouve zotte sécoué par ène sécousse violent.

وَاِذْ يَقُوْلُ الْمُنٰفِقُوْنَ وَالَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ مَّا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗٓ اِلَّا غُرُوْرًا ﴿١٣﴾

13. Et quand banne hypocrites et banne ki dans zot lé kére éna ène maladie ti dire : « Allāh et So Méssazer pa finne promette nous nanrien excepté tromperie. »

وَاِذْ قَالَتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْهُمْ يٰٓاَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوْا ۚ وَ

14. Et quand ène groupe parmi banne-là ti dire : « O banne dimounes Yathrib, péna aukène sance pou zotte

résisté *l'ennemi* ; alors rétourné. » Et ène groupe parmi banne-là ti dimanne le Prophéte permission *pou allé ;* zotte dire : « En vérité, nou banne la cazes zotte exposé. » Et, *en faite,* zotte pa ti exposé. Banne-là ti pé rode sauvé sélement.

يَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِّنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ ۛ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ ۚ إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا ﴿١٤﴾

15. Et si ène percée ti faire *dans la ville par l'ennemi* conte banne-là par tout so banne côtés, et ki ti dimanne banne-là pou faire soulévement *ensamme avec lé zautes conte banne Misilmans,* certainement zotte ti pou faire li et pou ça, zotte ti pou tardé impé même.

وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَآتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا ﴿١٥﴾

16. Et, en vérité, banne-là ti déza faire ène pacte are Allāh ki zotte pa pou tourne lé dos. Et pou bizin ranne compte lor tout pacte *ki finne faire are* Allāh.

وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُوَلُّونَ الْأَدْبَارَ ۚ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا ﴿١٦﴾

17. Dire : « La fuite pa pou profite zotte si zotte sauvé pou pa mort ou soi pou pa tué-zotte, et là-oussi impé bénéfices sélement ki pou faire zotte zouir. »

قُلْ لَّنْ يَّنْفَعَكُمُ الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِّنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذًا لَّا تُمَتَّعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٧﴾

18. Dire : « Ki sanne-là ki capave protéze zotte conte Allāh si Li oulé faire zotte kik mal ou soi *si* Li oulé faire kik miséricorde pou zotte ?» Et banne-là pa pou trouve pou zotte en déhors Allāh aukène camarade ni aukène aide.

قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِّنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ۚ وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيرًا ﴿١٨﴾

19. En vérité, Allāh Li conné *ça*-banne parmi zotte ki dresse banne obstak *pou empéce dimounes litte dans So simé* et *ça* banne ki dire zot fréres : « Vinne vers nous ;» et banne-là pa vinne combatte excepté impé *parmi zotte.*

قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا ۚ وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٩﴾

20. Banne-là bien laré *dans zot l'aide* envers zotte *ki sincére.* Mais quand ène *l'occasion ki cause* la frayére présenté, to pou trouve banne-là tourne zot régard vers toi, zot li zié roulé pareil couma ène

أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ ۖ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَىٰ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۚ فَإِذَا

ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ بِأَلْسِنَةٍ
حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ ۚ أُولٰئِكَ لَمْ
يُؤْمِنُوا فَأَحْبَطَ اللّٰهُ أَعْمَالَهُمْ ۚ وَكَانَ
ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرًا ٢٠

dimoune ki finne tombe sans connaissance à cause la mort *pé costé*. Mais ène fois ki la frayére-là allé, banne-là blesse zotte *ki sincere* avec la langue fité, banne-là bien laré dans faire le bien. Ça banne-là zamais pa finne croire. Donc Allāh pou faire ki zot banne actions pa pou servi nanrien. Et ça li facile pou Allāh.

يَحْسَبُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا ۚ وَإِنْ
يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوا لَوْ أَنَّهُمْ
بَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ
أَنْبَائِكُمْ ۚ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ مَا
قَاتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا ٢١

21. Banne-là pensé ki ça banne tribis *ki ti pé attaqué-là* pa finne allé, et dans cas banne tribis-là *ré*vini banne *la foi faibe*-là ti ava souhaité si zotte ti dans désert parmi banne Bédouins *et* ki zotte pé dimanne nouvelle concernant zotte *ki sincéres*. Et si banne-là ti parmi zotte, impé même ki banne-là ti pou combatte.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللّٰهِ أُسْوَةٌ
حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ وَ
الْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللّٰهَ كَثِيرًا ٢٢

R 3 22. En vérité, dans Prophéte Allāh zotte éna ène excellent modéle pou dimoune ki garde l'espoir dans Allāh et dans Dernier Zour et ki mazine Allāh boucoup.

وَلَمَّا رَأَ الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ ۙ قَالُوا
هٰذَا مَا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ
اللّٰهُ وَرَسُولُهُ ۚ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا
وَتَسْلِيمًا ٢٣

23. Et quand banne croyants ti trouve banne l'armées *banne tribis ennemi*, zotte ti dire : « Ça même ki Allāh et So Méssazer ti promette nous ; et Allāh et So Méssazer ti dire la vérité. » Et ça ti nék augmente zot la foi et zot soumission.

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا
عَاهَدُوا اللّٰهَ عَلَيْهِ ۚ فَمِنْهُمْ مَنْ
قَضٰى نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ ۖ وَ
مَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا ٢٤

24. Parmi banne croyants, éna banne zommes ki finne montré *zot* sincérité dans l'engazement ki zotte ti faire are Allāh.Et parmi banne-là, éna ki finne accompli zot voeu. Et parmi banne-là, éna ki pé attanne *encore* et zotte pa finne faire aukène sanzement *dans zot condition* ;

لِيَجْزِيَ اللّٰهُ الصّٰدِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَ
يُعَذِّبَ الْمُنٰفِقِينَ إِنْ شَاءَ أَوْ يَتُوبَ
عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ٢٥

25. Pou ki Allāh récompense banne véridiques pou zot sincerité et pini banne hypocrites si Li oulé, ou soi Li tourne avec clémence vers banne-là. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

26. Et Allāh finne renvoye banne mécréants avec zot la raze ; zotte pa finne gagne aukène bien. Et Allāh ti Siffi pou banne croyants dans *zot* combat. Et Allāh Li Bien Fort, Li Tout Puissant.

وَرَدَّ اللّٰهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوْا خَيْرًا ؕ وَكَفَى اللّٰهُ الْمُؤْمِنِيْنَ الْقِتَالَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ قَوِيًّا عَزِيْزًا ﴿٢٦﴾

27. Et d'ente banne ki finne gagne Live *avant Islam*, Allāh finne faire déssanne dépi zot forteresses banne ki ti pé aide banne *ennemis*-là, et Li finne mette terrére dans zot lé kére. *O banne croyants !* zotte finne tué ène groupe *là-dans* et zotte finne faire prisonnier ène groupe.

وَاَنْزَلَ الَّذِيْنَ ظَاهَرُوْهُمْ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ مِنْ صَيَاصِيْهِمْ وَقَذَفَ فِيْ قُلُوْبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيْقًا تَقْتُلُوْنَ وَتَاْسِرُوْنَ فَرِيْقًا ﴿٢٧﴾

28. Et Li finne faire-zotte *vinne* héritiers banne-là zot la terre et zot la cazes et zot di biens et ène la terre ki zotte pa finne *encore* pose li pied lor là. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَاَوْرَثَكُمْ اَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَاَمْوَالَهُمْ وَاَرْضًا لَّمْ تَطَـُٔوْهَا ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرًا ﴿٢٨﴾ ع ١٩

R 4 29. O Prophéte ! Dire to banne madames : « Si zotte désire la vie ça lé monde-là et so parire, alors vini, mo pou donne zotte *ça* banne l'avantazes matériel-là et mo pou renvoye zotte dans ène façon digne.

يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّاَزْوَاجِكَ اِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزِيْنَتَهَا فَتَعَالَيْنَ اُمَتِّعْكُنَّ وَاُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيْلًا ﴿٢٩﴾

30. « Mais si zotte désire Allāh et So Méssazer et Résidence l'Aute lé monde-là, alors en vérité, pou banne d'ente zotte ki faire banne bon actions, Allāh finne prépare ène grand récompense. »

وَاِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَالدَّارَ الْاٰخِرَةَ فَاِنَّ اللّٰهَ اَعَدَّ لِلْمُحْسِنٰتِ مِنْكُنَّ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٣٠﴾

31. O banne madames Prophéte ! Dans cas, cotte ène parmi zotte commette ouvertement kik acte indécent, pinition-là pou doublé pou li. Et ça li facile pou Allāh.

يٰنِسَآءَ النَّبِيِّ مَنْ يَّاْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ يُّضٰعَفْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ ؕ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ﴿٣١﴾

PARTIE 22

32. Et kikène d'ente zotte ki obéir Allāh et So Méssazer et ki faire banne

وَمَنْ يَّقْنُتْ مِنْكُنَّ لِلّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَ

bon actions, Nous pou donne li so récompense doube, et Nous finne prépare pou li ène provision honorabe.

تَعْمَلْ صَالِحًا نُّؤْتِهَآ اَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ ۙ
وَاَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيْمًا ﴿۳۲﴾

33. O banne madames Prophéte ! Zotte pa couma n'importe ki madame pourvi ki zotte reste pieuse. Alors pa cause avec ène la voix douce pou ki dimoune, ki dans so lé kére éna ène maladie, pa gagne tentation ; et dire banne paroles convénabe.

يٰنِسَآءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَاَحَدٍ مِّنَ النِّسَآءِ
اِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ
فَيَطْمَعَ الَّذِيْ فِيْ قَلْبِهٖ مَرَضٌ وَّقُلْنَ
قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ﴿۳۳﴾

34. Et reste *avec dignité* dans zot la cazes et pa embellir zotte dans style embellissement *ça* l'époque l'ignorance ki finne passé et observe la Priére et paye Zakāte et obéir Allāh et So Méssazer. En vérité, ô membes la Famille *Prophéte* ! Allāh oulé éloigne dé-zotte, *toute sorte* impureté et *Li oulé* pirifié zotte complétement.

وَقَرْنَ فِيْ بُيُوْتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ
تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْاُوْلٰى وَاَقِمْنَ
الصَّلٰوةَ وَاٰتِيْنَ الزَّكٰوةَ وَاَطِعْنَ اللّٰهَ
وَرَسُوْلَهٗ ؕ اِنَّمَا يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيُذْهِبَ
عَنْكُمُ الرِّجْسَ اَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ
تَطْهِيْرًا ﴿۳۴﴾

35. Et mazine ça ki pé recité dans zot la cazes dépi banne Signes Allāh et la sazesse. En vérité, Allāh Li Bien-Conné tout banne subtilités, Li Bien-Au-Courant.

وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلٰى فِيْ بُيُوْتِكُنَّ مِنْ اٰيٰتِ
اللّٰهِ وَالْحِكْمَةِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ لَطِيْفًا
خَبِيْرًا ﴿۳۵﴾ ع

R5 36. En vérité, banne zommes ki soumette *are Allāh*, et banne madames ki soumette *are Allāh*, et banne croyants et banne croyantes, et banne zommes obéissant et banne madames obéissant, et banne zommes véridique et banne madames véridique, et banne zommes ki sipporte avec patience, et banne madames ki sipporte avec patience, et banne zommes ki himble et banne madames ki himble, et banne zommes ki faire la sarité et banne madames ki faire la sarité, et banne zommes ki faire carême et banne madames ki faire carême, et banne zommes ki préserve zot chasteté et banne madames sirveillantes *concernant*

اِنَّ الْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمٰتِ وَ
الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ وَالْقٰنِتِيْنَ وَ
الْقٰنِتٰتِ وَالصّٰدِقِيْنَ وَالصّٰدِقٰتِ وَ
الصّٰبِرِيْنَ وَالصّٰبِرٰتِ وَالْخٰشِعِيْنَ وَ
الْخٰشِعٰتِ وَالْمُتَصَدِّقِيْنَ وَالْمُتَصَدِّقٰتِ
وَالصَّآئِمِيْنَ وَالصّٰٓئِمٰتِ وَالْحٰفِظِيْنَ
فُرُوْجَهُمْ وَالْحٰفِظٰتِ وَالذّٰكِرِيْنَ

zot chasteté, et banne zommes ki mazine Allāh boucoup et *oussi* banne madames ki faire souvénance *Allāh*, Allāh finne prépare pou banne-là ène pardon et ène grand récompense.

اللّٰهَ كَثِيْرًا وَّ الذّٰكِرٰتِ ۙ اَعَدَّ اللّٰهُ
لَهُمْ مَّغْفِرَةً وَّ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٣٦﴾

37. Et quand Allāh et So Méssazer finne décide ène zaffaire, li pa permette pou ène croyant, ni pou ène croyante ki zotte éna choix dans *ça* zaffaire ki concerne zotte-là. Et dimoune ki désobéir Allāh et So Méssazer, li finne égare li-même dans ène l'égarement ki évident.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَّلَا مُؤْمِنَةٍ اِذَا قَضَى
اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗۤ اَمْرًا اَنْ يَّكُوْنَ لَهُمُ
الْخِيَرَةُ مِنْ اَمْرِهِمْ ؕ وَمَنْ يَّعْصِ اللّٰهَ وَ
رَسُوْلَهٗ فَقَدْ ضَلَّ ضَلٰلًا مُّبِيْنًا ﴿٣٧﴾

38. Et quand to ti dire céli ki Allāh finne accorde li banne bienfaits et ki to *oussi* finne accorde li banne bienfaits : « Réténir to madame, *pa divorce are li*, et craigne Allāh. » Et to finne caciette dans to l'esprit ça ki Allāh ti pou faire paraîte. Et to ti pé craigne banne dimounes alors ki Allāh éna plisse droit ki to craigne Li. Ensuite quand Zaid ti arrête tout rélation avec li, Nous finne donne toi li en mariaze pou ki, pou banne croyants, péna aukène empécement concernant *mariaze avec* banne madames de zot garçons adoptif quand ça banne *garçons adoptif*-là finne arrête tout rélation avec banne-là. Et Allāh So décret li éna pou réalizé.

وَاِذْ تَقُوْلُ لِلَّذِيْۤ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ
اَنْعَمْتَ عَلَيْهِ اَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ
وَاتَّقِ اللّٰهَ وَتُخْفِيْ فِيْ نَفْسِكَ مَا اللّٰهُ
مُبْدِيْهِ وَتَخْشَى النَّاسَ ۚ وَاللّٰهُ اَحَقُّ
اَنْ تَخْشٰىهُ ؕ فَلَمَّا قَضٰى زَيْدٌ مِّنْهَا
وَطَرًا زَوَّجْنٰكَهَا لِكَيْ لَا يَكُوْنَ عَلَى
الْمُؤْمِنِيْنَ حَرَجٌ فِيْۤ اَزْوَاجِ
اَدْعِيَآئِهِمْ اِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا ؕ
وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُوْلًا ﴿٣٨﴾

39. Péna aukène empécement pou le Prophéte concernant ça ki Allāh finne ranne obligatoire pou li. *Ça* ti pratique Allāh ki ti établi dans banne ki finne déza passé avant. Et Allāh So décret li pa pou manqué pou réalizé,

مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيْمَا فَرَضَ
اللّٰهُ لَهٗ ؕ سُنَّةَ اللّٰهِ فِي الَّذِيْنَ خَلَوْا
مِنْ قَبْلُ ؕ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ قَدَرًا
مَّقْدُوْرَا ۙ ﴿٣٩﴾

40. *Ça li pratique Allāh en favére* banne *avant* ki ti transmette banne Méssazes Allāh, *ki* ti craigne Li et *ki* pa ti craigne personne excepté Allāh. Et Allāh Li Siffit pou réglé banne comptes.

اِۨلَّذِيْنَ يُبَلِّغُوْنَ رِسٰلٰتِ اللّٰهِ وَ
يَخْشَوْنَهٗ وَلَا يَخْشَوْنَ اَحَدًا اِلَّا
اللّٰهَ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ حَسِيْبًا ﴿٤٠﴾

41. Mohammad li pa papa aukène dé zot banne zommes, mais li Allāh So Méssazer et li Sceau tout banne Prophétes[82] et Allāh conne bien tout kit-soze.

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ اَبَآ اَحَدٍ مِّنۡ رِّجَالِكُمۡ وَلٰكِنۡ رَّسُوۡلَ اللّٰهِ وَخَاتَمَ النَّبِيّٖنَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيۡمًا ﴿۴۱﴾

R 6 42. O banne ki croire ! Mazine Allāh boucoup ;

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوا اذۡكُرُوا اللّٰهَ ذِكۡرًا كَثِيۡرًا ﴿۴۲﴾

43. Et célébré So saintété matin et soir.

وَّسَبِّحُوۡهُ بُكۡرَةً وَّاَصِيۡلًا ﴿۴۳﴾

44. Li-Même Ki avoye *So* banne bénédictions lor zotte, et So banne anzes

هُوَ الَّذِيۡ يُصَلِّيۡ عَلَيۡكُمۡ وَمَلٰٓئِكَتُهٗ

---

82. Mot 'Khātam al-Nabiyyīn', capave éna 4 significations possibe : (i) Lé St Prophéte[(s.a.w.)] ti lé Sceau dé Prophétes, c-à-d. pa capave considére aukène Prophéte couma ène vrai Prophéte à moinse ki so apostolat finne estampé are sceau Prophéte Mohammad[(s.a.w.)]. Sak Prophéte ki ti avant, so apostolat bizin confirmé et attesté par le St Prophéte[(s.a.w.)] et oussi personne pa capave gagne apostolat aprés li à moinse ki li ène so suivant. (ii) Lé St Prophéte[(s.a.w.)] li meillére, li pli noble, li pli parfait ki tout banne Prophétes et li oussi ène la source d'embéllissement pou zotte. (iii) Lé St Prophéte[(s.a.w.)] li lé derniér dé tout banne Prophétes portéres la loi. Ça interprétation-là, li accepté par banne grand théoloziens couma Ibn 'Arabī, Shah Walī-oullāh, Imām 'Ali Qārī, Moudjaddid Alf Thānī, et par lé zautes encore. Sélon ça banne grand savants ék saints-là, aprés li, aukène Prophéte pa capave vini ki pou anile so *Millah* ou soi ki pou en déhors so *Oummah* (lire dans Foutōuhāt, Tafhīmāt, Maktōubāt et Yawāqīt wa'l Djawāhir). Lé St Prophéte[(s.a.w.)] so madame, Hadrat Aïcha finne dire : « Quoulōu innahōu khātam-oul ambiyyāé' wa lā taquoulōu lā nabiyya b'adahōu » c-à-d. « Dire: En vérité, li khātam dé banne Prophétes mais pa dire : péna Prophéte aprés li. » (Takmala Madjma-'oul Bahār p 15). Ch 108 al-Kaothar ti révélé, dans la Mecque, au commencement Islam so quatte premier bananés. Dans verset 4, Allāh dire ki banne ennemis St Prophéte[(s.a.w.)] pou *abtar* sans déssendance. Tout so banne garçons ti mort en bas-âze, éna avant et éna aprés ça révélation-là. Donc, so banne ennemis ti bien ridikilize li. Zotte dire ki li-même, li sans déssendance. Par ça verset 41 ch 33, Allāh pé réponne zot critique. Physiquement, lé St Prophéte[(s.a.w.)] li pa papa aukène parmi zotte ; mais dans so capacité dé *Rasoul-oullāh* Méssazer d'Allāh, li pou éna banne suivants, ène déssendance spiritiél. Plisse ki ça – li khātam-an Nabiyyīn, li pou éna pouvoir pou éléve lé zautes ziska rang spiritiél de Prophéte. Li papa non sélement pou banne croyants ordinaire, mais pou banne Prophétes. Vraimême, banne ennemis-là ki ti vinne sans déssendance parski zot zenfants ti embrasse l'Islam. Banne zenfants-là ti senti-zotte honté et himilié si arrive faire mention zot lien dé ascendance physique. (iv) 'Khātam al-Nabiyyīn' vé dire oussi ki le St Prophéte[(s.a.w.)] li le dernier dé Prophétes dans ça sens-là ki tout ça banne zoli qualités et attribits dé prophétat finne arrive zot perfection dans li.

prié pou zotte, pou ki Li faire zotte sorti dépi dans tout banne *sortes* l'obskirités *pou améne zotte* vers la limiére. Et Li Bien-Miséricordié pou banne croyants.

لِيُخْرِجَكُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ؕ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَحِيْمًا ﴿٤٤﴾

45. Ça zour quand banne-là pou renconte Li, zot salitation pou : « *La* paix !». Et Li finne prépare pou banne-là ène récompense honorabe.

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهٗ سَلٰمٌ ۖۚ وَاَعَدَّ لَهُمْ اَجْرًا كَرِيْمًا ﴿٤٥﴾

46. O Prophéte ! En vérité, Nous finne avoye toi couma ène Témoin et couma ène Portére bon nouvelle et couma ène Avertissére,

يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّاۤ اَرْسَلْنٰكَ شَاهِدًا وَّمُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ﴿٤٦﴾

47. Et couma ène Convocatére *ki appelle dimounes* vers Allāh par So l'orde et couma ène la Lampe rayonnant.

وَّدَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِهٖ وَسِرَاجًا مُّنِيْرًا ﴿٤٧﴾

48. Et annonce banne croyants *ça* bon nouvelle-là ki zotte pou gagne dé la part Allāh ène grand bienfait.

وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ بِاَنَّ لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ فَضْلًا كَبِيْرًا ﴿٤٨﴾

49. Et pa suive banne mécréants et banne hypocrites et pa prête attention are zot embêtements et place *to* confiance dans Allāh et Allāh Li Siffit couma Protectére.

وَلَا تُطِعِ الْكٰفِرِيْنَ وَالْمُنٰفِقِيْنَ وَدَعْ اَذٰىهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿٤٩﴾

50. O banne ki croire ! Quand zotte marié avec banne croyantes, et ki ensuite zotte divorcé avec banne-là avant ki zotte finne touce banne-là, alors zotte péna aukène droit lor banne-là concernant délai pou attanne *ki prescrire* ki zotte calkilé. Et fourni banne-là ène quantité siffisant banne biens matériél et laisse banne-là allé dans ène zoli façon.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنٰتِ ثُمَّ طَلَّقْتُمُوْهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَمَسُّوْهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّوْنَهَا ۚ فَمَتِّعُوْهُنَّ وَسَرِّحُوْهُنَّ سَرَاحًا جَمِيْلًا ﴿٥٠﴾

51. O Prophéte ! En vérité, Nous finne permette pou toi to banne madames ki to finne donne zotte zot dot, et banne ki to la main droite possédé parmi banne ki Allāh finne accorde toi couma butins gagné dans la guére ; et *Nous finne permette pou toi*

يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّاۤ اَحْلَلْنَا لَكَ اَزْوَاجَكَ الّٰتِيْۤ اٰتَيْتَ اُجُوْرَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِيْنُكَ مِمَّاۤ اَفَآءَ اللّٰهُ عَلَيْكَ وَبَنٰتِ

عَمِّكَ وَبَنٰتِ عَمّٰتِكَ وَبَنٰتِ خَالِكَ وَبَنٰتِ خٰلٰتِكَ الّٰتِيْ هَاجَرْنَ مَعَكَ ۡ وَامْرَاَةً مُّؤْمِنَةً اِنْ وَّهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ اِنْ اَرَادَ النَّبِيُّ اَنْ يَّسْتَنْكِحَهَا ۡ خَالِصَةً لَّكَ مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۗ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِيْٓ اَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُوْنَ عَلَيْكَ حَرَجٌ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٥١﴾

banne ti filles to tonton paternel et banne ti filles to banne tantines paternel, et banne ti filles to tonton maternel et banne ti filles to banne tantines maternel ki finne émigré avec toi et n'importe kik l'aute croyante si li offére li *en mariaze* are le Prophéte, pourvi ki le Prophéte désire marié are li ; *ça banne dispositions-là li* pou to tout-sél et non pou banne *lé zaute* croyants - Nous conné ça ki Nous finne faire obligatoire pou banne-là concernant zot madames et banne ki zot la main droite possédé — pou ki péna aukène diffikilté pou toi *à cause ça ki zotte capave pé pensé.* Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

تُرْجِيْ مَنْ تَشَآءُ مِنْهُنَّ وَتُـْٔوِيْٓ اِلَيْكَ مَنْ تَشَآءُ ۗ وَمَنِ ابْتَغَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ۗ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَنْ تَقَرَّ اَعْيُنُهُنَّ وَلَا يَحْزَنَّ وَيَرْضَيْنَ بِمَآ اٰتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ ۗ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا فِيْ قُلُوْبِكُمْ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَلِيْمًا ﴿٥٢﴾

52. To capave renvoye *to mariaze* are n'importe ki d'ente banne-là *si to oulé* et to capave réténir cotte toi n'importe ki to oulé ; et si to oulé *réprend* n'importe ki sanne-là parmi banne avec ki to finne séparé, péna aukène blâme lor toi. Coumme ça, li pli probabe ki banne-là zot li zié pou consolé *et pou rézouir* et zotte pa pou désolé et ki zotte tout pou content are ça ki to finne donne zotte. Et Allāh conné *ô croyants!* ça ki dans zot lé kére ; et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Indilzent.

لَا يَحِلُّ لَكَ النِّسَآءُ مِنْ بَعْدُ وَلَآ اَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ اَزْوَاجٍ وَّلَوْ اَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ اِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِيْنُكَ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ رَّقِيْبًا ﴿٥٣﴾

53. Et li pa permette pou toi *pou marié avec* banne madames en déhors *ça banne catégories-là,* ni pou prend dans place banne-là, banne *lé zaute* madames même-si zot banne bon qualités faire toi plaisir excepté ça ki to la main droite possédé. Et Allāh, Li Vizilant lor tout kit-soze.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَدْخُلُوْا بُيُوْتَ النَّبِيِّ اِلَّآ اَنْ يُّؤْذَنَ لَكُمْ اِلٰى طَعَامٍ غَيْرَ نٰظِرِيْنَ اِنٰىهُ ۙ وَلٰكِنْ اِذَا دُعِيْتُمْ فَادْخُلُوْا فَاِذَا طَعِمْتُمْ

R 7 54. O banne ki croire ! Pa rente dans banne la cazes Prophéte, à moins ki finne invite zotte pou ène répas, mais non pa ki *zotte là avant,* zotte pé attanne so cuisson. Mais rentré quand invite zotte ; et quand zotte finne fini manzé, dispersé sans

montré zotte familier pou faire conversation. Ça, certainement li incommode le Prophéte, et li senti li zéné are zotte *pou dire ça*, mais Allāh pa senti Li zéné pou *dire* ça ki vrai. Et quand zotte dimanne *so* banne *madames*-là kit-soze, dimanne banne-là derriére ène rideau, ça li *ène façon* pli pur pou zot *prope* lé kére et pou lé kére banne-là. Et li pa permette ki zotte donne la peine Allāh So Méssazer et ni zamais ki aprés li, zotte marié are so banne madames. Ça, certainement li bien grave sélon Allāh.

فَانْتَشِرُوْا وَلَا مُسْتَأْنِسِيْنَ لِحَدِيْثٍ ؕ
إِنَّ ذٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذِي النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيٖ
مِنْكُمْ ز وَاللّٰهُ لَا يَسْتَحْيٖ مِنَ الْحَقِّ ؕ وَ
إِذَا سَأَلْتُمُوْهُنَّ مَتَاعًا فَسْئَلُوْهُنَّ مِنْ
وَّرَآءِ حِجَابٍ ؕ ذٰلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوْبِكُمْ وَ
قُلُوْبِهِنَّ ؕ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوْا
رَسُوْلَ اللّٰهِ وَلَآ أَنْ تَنْكِحُوْٓا أَزْوَاجَهٗ
مِنْۢ بَعْدِهٖٓ أَبَدًا ؕ إِنَّ ذٰلِكُمْ كَانَ
عِنْدَ اللّٰهِ عَظِيْمًا ﴿٥٤﴾

55. Ki zotte laisse paraîte ène kit-soze ou soi zotte caciette li, en vérité, Allāh conne bien tout kit-soze.

إِنْ تُبْدُوْا شَيْئًا أَوْ تُخْفُوْهُ فَإِنَّ اللّٰهَ
كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ﴿٥٥﴾

56. Lor là pa capave réproce banne *madames*-là nanrien concernant zot papa, ou soi zot banne garçons, ou soi zot banne fréres, ou soi garçons zot banne fréres, ou soi garçons zot banne séres, ou soi zot servantes *ou soi banne madames ki allé vini cotte zotte* ou soi banne ki zot la main droite possédé. Et *ô banne madames Prophéte !* craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Témoin lor tout kit-soze.

لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِيْٓ اٰبَآئِهِنَّ وَلَآ
أَبْنَآئِهِنَّ وَلَآ إِخْوَانِهِنَّ وَلَآ أَبْنَآءِ
إِخْوَانِهِنَّ وَلَآ أَبْنَآءِ أَخَوٰتِهِنَّ وَلَا
نِسَآئِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ ج
وَاتَّقِيْنَ اللّٰهَ ؕ إِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ شَهِيْدًا ﴿٥٦﴾

57. En vérité, Allāh avoye *So* banne bénédictions lor le Prophéte, et So banne anzes *zotte* prié pou li. O banne ki croire ! *Zotte oussi !* implore banne bénédictions *Allāh* lor li, et salié *li* avec salitation la paix.

إِنَّ اللّٰهَ وَمَلٰٓئِكَتَهٗ يُصَلُّوْنَ عَلَى النَّبِيِّ ؕ
يٰٓأَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا صَلُّوْا عَلَيْهِ وَ
سَلِّمُوْا تَسْلِيْمًا ﴿٥٧﴾

58. En vérité, banne ki faire Allāh et So Méssazer vexé— Allāh finne maudit zotte dans ça lé monde-là et dans l'Aute, et Li finne prépare pou zotte ène pinition ki donne himiliation.

إِنَّ الَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ لَعَنَهُمُ
اللّٰهُ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ
عَذَابًا مُّهِيْنًا ﴿٥٨﴾

59. Et banne ki cause mal lor banne croyants et banne croyantes pou ça ki zotte pa mérité, certainement banne-là pé saryé fardeau ène calomnie et ène pécé évident.

وَالَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ
الْمُؤْمِنٰتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوْا فَقَدِ
احْتَمَلُوْا بُهْتَانًا وَّإِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿٥٩﴾ ع

R 8 60. O Prophéte ! Dire to banne madames et to banne ti filles et banne madames banne croyants, ki zotte raméne lor zotte, ène partie zot vêtements extériére, *dépi zot la tête, lor zot visaze.* Li pli probabe ki capave distingue zotte et ki pa offense zotte. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُل لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِن جَلَابِيبِهِنَّ ۚ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَن يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ٦٠

61. Et si banne hypocrites, et banne ki éna ène maladie dans zot lé kére, et banne ki répanne banne *fausse* rimére dans la ville, zotte pa arrêté, certainement Nous pou faire toi diboute conte zotte *pou pini zotte* ; alors zotte pou reste impé *lé temps*-même dans to voisinaze.

لَّئِن لَّمْ يَنتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا ٦١

62. Banne maudits *ça.* Cotte zotte pou été, pou attrape zotte et pou tué zotte sans pitié.

مَّلْعُونِينَ ۖ أَيْنَمَا ثُقِفُوا أُخِذُوا وَقُتِّلُوا تَقْتِيلًا ٦٢

63. *Ça* li l'habitide Allāh avec banne ki finne allé avant, et to pa pou trouve zamais kik sanzement dans l'habitide Allāh.

سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلُ ۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ٦٣

64. Banne dimounes pose toi question lor l'Hére-là. Dire : « Connaissance pou ça, li avec Allāh sélement. » Et bé ki pou faire toi conné ki li possibe ki l'Hére-là li prés ?

يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ اللَّهِ ۚ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ٦٤

65. En vérité, Allāh finne maudit banne mécréants et finne prépare pou-zotte ène la Fournaise.

إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا ٦٥

66. Zotte pou reste bien longtemps là-dans. Zotte pa pou trouve *là-dans* aukène camarade, aukène aide.

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ لَّا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ٦٦

67. Ça zour cotte pou tourne et rétourne banne-là zot visaze dans di Fé, zotte pou dire : « Ah ! Si sélement nous ti obéir Allāh et nous ti obéir le Méssazer !»

يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَا ٦٧

68. Et banne-là pou dire : « Nou Seignére ! Nous finne obéir nou banne séfs et nou banne grand dimounes, et zotte finne égare nous dépi *bon* simé.

وَقَالُوا رَبَّنَآ إِنَّآ أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَ
كُبَرَآءَنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَا ﴿٦٨﴾

69. « Nou Seignére ! Donne banne-là doube pinition, et maudit zotte avec ène grand malédiction. »

رَبَّنَآ اٰتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ
وَالْعَنْهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا ﴿٦٩﴾ ع ٨ ٥

R 9 70. O banne ki croire ! Pa vinne pareil couma banne ki ti contrarié *et ki ti calomnié* Moïse ; mais Allāh ti déclare li innocent are ça ki banne-là ti pé dire *lor li.* Et sélon Allāh, li ti *ène dimoune* honorabe.

يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَكُونُوا
كَالَّذِينَ اٰذَوْا مُوسٰى فَبَرَّاَهُ اللّٰهُ مِمَّا
قَالُوا ۚ وَكَانَ عِنْدَ اللّٰهِ وَجِيهًا ﴿٧٠﴾

71. O banne ki croire ! Craigne Allāh et dire ène parole franc.

يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَ
قُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٧١﴾

72. Li pou réforme zot conduite pou zotte, et Li pou pardonne zotte zot banne pécés. Et dimoune ki obéir Allāh et So Méssazer, li pou conne certainement ène grand triomphe.

يُّصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ
ذُنُوبَكُمْ ۗ وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَ رَسُولَهٗ
فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧٢﴾

73. En vérité, Nous finne offére banne lé ciéls et la terre et banne montagnes responsabilité la *Loi BonDié,* mais zotte finne refizé pou prend *ça* sarze-là et zotte finne gagne pére are ça alors ki l'homme *parfait* finne prend *ça* sarze-là. En vérité, li finne montré li bien sévére *envers li-même,* li pa ti faire ditout attention *banne conséquences ça responsabilité-là.*

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمٰوٰتِ
وَ الْأَرْضِ وَ الْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ
يَّحْمِلْنَهَا وَ أَشْفَقْنَ مِنْهَا وَ حَمَلَهَا
الْإِنْسَانُ ۖ إِنَّهٗ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٧٣﴾

74. Pou ki Allāh pini banne zommes hypocrite et banne madames hypocrite et banne associatéres et banne associatrices ; et *pou ki* Allāh tourne avec clémence vers banne croyants et banne croyantes. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

لِّيُعَذِّبَ اللّٰهُ الْمُنٰفِقِينَ وَ
الْمُنٰفِقٰتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَ الْمُشْرِكٰتِ
وَ يَتُوبَ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَ
الْمُؤْمِنٰتِ ۗ وَ كَانَ اللّٰهُ غَفُورًا
رَّحِيمًا ﴿٧٤﴾ ع ٩ ٦

SABA'

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿۱﴾

2. Tout louanze pou Allāh; pou Li-Même tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre et pou Li-Même tout louanze dans l'Aute lé monde-là. Et Li Bien-Saze, Li Bien-Au-Courant.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ
مَا فِي الْاَرْضِ وَ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْاٰخِرَةِ ؕ
وَ هُوَ الْحَكِيْمُ الْخَبِيْرُ ﴿۲﴾

3. Li conné ça ki rente dans la terre et ça ki sorti dépi là-dans et ça ki déssanne dépi dans lé ciél et ça ki monte là-dans. Et Li-Même Li Bien-Miséricordié, Li Bien-Pardonnant.

يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْاَرْضِ وَ مَا يَخْرُجُ
مِنْهَا وَ مَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَآءِ وَ مَا
يَعْرُجُ فِيْهَا ؕ وَ هُوَ الرَّحِيْمُ الْغَفُوْرُ ﴿۳﴾

4. Et banne ki pa croire dire : « L'Hére-là pa pou vinne lor nous. » Dire: « Bé ki faire non ? Par mo Seignére Ki conne l'invizibe, certainement li pou vinne lor zotte. Nanrien pa éssappe Li, ni dans banne lé ciéls, ni lor la terre, pa même poids ène atome ou soi ki pli tipti ou ki pli grand ki ça, mais *tout écrire* dans ène Live clair,

وَ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَا تَاْتِيْنَا
السَّاعَةُ ؕ قُلْ بَلٰى وَ رَبِّيْ لَتَاْتِيَنَّكُمْ ۙ
عٰلِمِ الْغَيْبِ ۚ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ
ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَ لَا فِي الْاَرْضِ وَ لَاۤ
اَصْغَرُ مِنْ ذٰلِكَ وَ لَاۤ اَكْبَرُ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ
مُّبِيْنٍ ﴿۴﴾ۙ

5. « Pou ki Li récompense banne ki croire et ki faire banne bon actions. Ça banne-là ki pou gagne pardon et ène provision honorabe. »

لِّيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ ؕ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّ
رِزْقٌ كَرِيْمٌ ﴿۵﴾

6. Et banne ki faire zefforts conte Nou banne Signes dans but pou enléve *Nou* capacité, ça banne-là ki pou gagne pinition d'ène sipplice ki donne boucoup doulére.

وَ الَّذِيْنَ سَعَوْ فِيْۤ اٰيٰتِنَا مُعٰجِزِيْنَ
اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّنْ رِّجْزٍ اَلِيْمٌ ﴿۶﴾

7. Et banne ki finne récévoir connaissance, trouve tout ça ki finne révéle toi dé la part to Seignére li la vérité, et li guide vers simé Céli Ki Tout-Puissant et Ki Digne dé louanze.

وَ يَرَى الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ الَّذِيْۤ
اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ هُوَ الْحَقَّ ۙ وَ
يَهْدِيْۤ اِلٰى صِرَاطِ الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ ﴿۷﴾

8. Et banne ki pa croire dire : « Esse-ki nous indique-zotte ène dimoune ki pou informe zotte *ki*, quand pou faire zotte vinne la poussiére, certainement zotte pou *rente* dans ène nouveau *staze* création ?

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٨﴾

9. « Esse-ki li finne fabrique ène mensonze conte Allāh ou soi éna kik folie dans li ?» *Non*, mais banne ki pa croire dans l'Aute lé monde *zotte* pé souffert pinition et *zotte* bien loin dans l'égarement.

أَفْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَم بِهِ جِنَّةٌ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ ﴿٩﴾

10. Esse-ki banne-là, zotte pa avoye *zot* régard lor ça *banne Signes* ki *paraîte* divant zotte ou soi ki *finne déza passé* avant zotte dans lé ciél et lor la terre ? Si Nous ti oulé, Nous ti capave faire la terre englouti zotte, ou soi faire tombe lor-zotte banne morceaux dépi dans lé ciél. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou tout servitére ki répenti.

أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُم مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِن نَّشَأْ نَخْسِفْ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ ﴿١٠﴾ ع

R 2 11. En vérité, Nous ti accorde David ène *grand* bienfait dé Nou part *quand Nous ti dire* : « O banne montagnes ! Tourne *vers Allāh* avec soumission-total ensamme avec li, et ô banne zoiseaux ! *zotte oussi.* » Et Nous ti faire férraille vinne mou pou li.

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ مِنَّا فَضْلًا يَا جِبَالُ أَوِّبِي مَعَهُ وَالطَّيْرَ وَأَلَنَّا لَهُ الْحَدِيدَ ﴿١١﴾

12. *Et Nous ti dire David* : « *Pou zot défense* faire banne longue vêtements avec mailles métallique et faire *so* banne boucles-là dans dimensions ki bizin, et faire banne bon actions. En vérité, Mo trouve bien ça ki zotte pé faire. »

أَنِ اعْمَلْ سَابِغَاتٍ وَقَدِّرْ فِي السَّرْدِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٢﴾

13. Et *Nous ti soumette* di vent pou Salomon, *di vent-là* so parcours lé matin ti vaut ène *trazé ène* mois et so parcours le soir ti vaut *oussi* ène *trazé ène* mois. Et Nous ti faire ène la source cuive, ki ti liquide, coulé pou li. Et dans banne *habitants montagnes - capave appelle-*

وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ وَأَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ وَمِنَ الْجِنِّ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَمَن يَزِغْ

zotte djinns, éna ki ti pé travaille sous li, par l'orde so Seignére, et, parmi banne-là, céli ki pou dévié are Nou l'orde, Nous pou faire li goûte pinition la Fournaise.

مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ١٣

14. Banne-là ti pé faire pou li ça ki li ti oulé - banne palais et banne staties et banne bassins couma banne réservoirs et banne *gros* saudrons bien fixé en place : « Travaille avec gratitide ô banne dimounes dé la Maison de David ;» mais impé-même parmi Mo banne servitéres ki réconnaissant.

يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَحَارِيبَ وَتَمَاثِيلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَاسِيَاتٍ ۚ اعْمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا ۚ وَقَلِيلٌ مِنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ ١٤

15. Et quand Nous ti décide *Salomon* so la mort, nanrien pa ti indique banne-là ki li ti mort sauf ène bébête la terre[83] ki ti ronze so badine. Alors quand ça ti tombé, ti vinne clair pou banne djinns ki si zotte ti conne l'invizibe, zotte pa ti pou reste dans ça pinition dégradant-là.

فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَىٰ مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَأَتَهُ ۖ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ ١٥

16. En vérité, ti éna ène Signe pou banne *pép* Saba dans zot localité - dé zardins à droite et à gauche. *O pép Saba* ! Manzé dans provision zot Seignére, et montré *zot* réconnaissance pou Li. *Capitale Saba ti* ène bon la ville et *la ville-là ti éna* ène Seignére Bien-Pardonnant.

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكَنِهِمْ آيَةٌ ۖ جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ ۖ كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ ۚ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ ١٦

17. Mais banne-là ti tourne lé dos. Alors, Nous ti avoye conte banne-là ène inondation dévastatére *dépi* ène la digue ki finne défoncé. Et dans place zot dé zardins-là, Nous ti donne-zotte dé zardins ki ti produire banne fruits amer, banne pieds tamaris et impé pieds maçons.

فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَيْ أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثْلٍ وَشَيْءٍ مِنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ ١٧

---

83. Mot 'dābbah', li appliqué lor n'importe ki forme la vie animal. Bizin prend expression 'bébête la terre' dans so sens métaphorique. Ici pé faire référence à garçon dé Salomon ki pa ti hérite banne qualités spiritiél so papa, ni so banne bon façons pou dirize pays. Salomon ti soumette banne séfs puissants, ki nous capave appelle djinns. Dans régne so garcon, banne-là finne comprend ki régne Salomon finne fini. Donc, zotte ti rébellé conte l'État avec siccés. Et l'Empire ti fini par cassé en morceaux.

18. Li coumme-ça ki Nous ti paye banne-là pou zot mécréance. Et sélement banne ingrats ki Nous paye *coumme-ça.*

ذٰلِكَ جَزَيْنٰهُمْ بِمَا كَفَرُوْا ؕ وَ هَلْ
نُجْزِيْٓ اِلَّا الْكَفُوْرَ ﴿١٨﴾

19. Et Nous ti place, ente banne-là et banne la villes ki Nous ti béni, banne *lé zaute* la villes bien vizibe. Et Nous ti ranne banne trazés ente tout ça *banne la villes-là* possibe *dans ène façon facile. Alors* voyaze ente tout ça, en sékirité, la nuite li zour.

وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَ بَيْنَ الْقُرَى الَّتِيْ
بٰرَكْنَا فِيْهَا قُرًى ظَاهِرَةً وَّ قَدَّرْنَا
فِيْهَا السَّيْرَ ؕ سِيْرُوْا فِيْهَا لَيَالِيَ وَ
اَيَّامًا اٰمِنِيْنَ ﴿١٩﴾

20. Mais banne-là *ti vinne ingrat, zotte* ti dire : « Nou Seignére ! Faire distances ente nou banne *étapes dans nou* voyazes vinne pli longue. » Et banne-là ti faire zotte-mêmes di tort. Alors, Nous ti faire banne-là banne simpe zistoires *pou banne nations*, et Nous ti mette zotte en morceaux morceaux. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou tout dimoune patient *et* réconnaissant.

فَقَالُوْا رَبَّنَا بٰعِدْ بَيْنَ اَسْفَارِنَا وَ
ظَلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنٰهُمْ اَحَادِيْثَ
وَمَزَّقْنٰهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ
لَاٰيٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ﴿٢٠﴾

21. Et Iblis ti trouve certainement so l'opinion lor banne-là vrai. Alors, banne-là ti suive li, sauf ène groupe banne *vrai* croyants.

وَ لَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ اِبْلِيْسُ ظَنَّهٗ
فَاتَّبَعُوْهُ اِلَّا فَرِيْقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٢١﴾

22. Et li pa ti éna aukène pouvoir lor banne-là. Mais Nous ti oulé distingue banne ki ti croire dans l'Aute lé monde-là are banne ki ti éna doute lor là. Et to Seignére Li Vizilant lor tout kit-soze.

وَ مَا كَانَ لَهٗ عَلَيْهِمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ اِلَّا
لِنَعْلَمَ مَنْ يُّؤْمِنُ بِالْاٰخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ
مِنْهَا فِيْ شَكٍّ ؕ وَ رَبُّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
ع ٢ حَفِيْظٌ ﴿٢٢﴾

R 3 23. Dire : « Invoque banne ki zotte imaziné *couma divinités* en déhors Allāh. Banne-là pa contrôle *même pa* poids ène atome ni dans banne lé ciéls ni lor la terre, ni zotte éna kik part dans ça dé-là et péna personne dans banne-là pou aide Li. »

قُلِ ادْعُوا الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ مِّنْ دُوْنِ
اللّٰهِ ۚ لَا يَمْلِكُوْنَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي
السَّمٰوٰتِ وَ لَا فِي الْاَرْضِ وَ مَا لَهُمْ فِيْهِمَا
مِنْ شِرْكٍ وَّ مَا لَهٗ مِنْهُمْ مِّنْ ظَهِيْرٍ ﴿٢٣﴾

24. Et aukène intercession pa pou servi nanrien cotte Li - sauf pou *ça* dimoune, en so favére-même Li finne permette ça - ziska quand la frayére finne

وَ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهٗٓ اِلَّا لِمَنْ
اَذِنَ لَهٗ ؕ حَتّٰٓى اِذَا فُزِّعَ عَنْ قُلُوْبِهِمْ

enlévé dépi banne-là zot lé kére, zotte pou dimanne *banne ki sipposé pé faire intercession pou zotte* : « Bé ki zot Seignére finne dire ?» Banne-là pou réponne : « *Li finne dire* la vérité. » Et Li-Même Li Bien-Haut *dans So gloire*, Li Bien-Grand *sans aukène comparaison.*

قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ ۖ قَالُوا الْحَقَّ ۚ وَ
هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٢٤﴾

25. Dire *banne mécréants* : « Ki sanne-là Ki donne-zotte provision dépi dans banne lé ciéls et lor la terre ?» *To-même* dire : « Allāh. Soi nous, soi zotte lor bon simé ou soi dans ène l'errére évident. »

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۖ
قُلِ اللّٰهُ ۙ وَإِنَّا أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلٰى هُدًى أَوْ فِي
ضَلٰلٍ مُبِينٍ ﴿٢٥﴾

26. Dire : « Pa pou interroze zotte lor nou pécés et pa pou interroze nous lor ça ki zotte faire. »

قُلْ لَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا نُسْـَٔلُ
عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٦﴾

27. Dire : « Nou Seignére pou rassemblé nous tout ; alors Li pou zize ente nous avec zistice et Li-Même Li Grand Zize, Li Conne-Tout. »

قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا
بِالْحَقِّ ۚ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ ﴿٢٧﴾

28. Dire : « Montré-moi banne ki zotte zoènne are Li couma associés. Zamais *li coumme ça* ! Au contraire Li-Même Allāh Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze. »

قُلْ أَرُونِيَ الَّذِينَ أَلْحَقْتُمْ بِهِ شُرَكَاءَ
كَلَّا ۚ بَلْ هُوَ اللّٰهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٨﴾

29. Et Nous ti avoye toi sélement couma Portére bon nouvelle et couma Avertissére pou tout l'himanité ; mais la plipart banne dimounes pa conné.

وَمَا أَرْسَلْنٰكَ إِلَّا كَافَّةً لِلنَّاسِ
بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٩﴾

30. Et banne-là dire : « Quand ça promesse-là *pou réalizé* si zotte véridique ?»

وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ
صٰدِقِينَ ﴿٣٠﴾

31. Dire : « Pou zotte, li promesse ène zour *fixé*, zotte pa pou capave reste même ène moment, en arriére are ça, ni dévance *même-pou ène moment, ça l'hére-là.* »

قُلْ لَكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَأْخِرُونَ
عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣١﴾

R4 32. Et banne ki pa croire dire : « Zamais nous pou croire dans ça Coran-là, ni dans ça *banne prophécies* ki divant li-là *dans banne lives avant.* » Si sélement to ti capave trouvé quand pou faire banne inzistes diboute dans présence zot Seignére, éna pou rézette blâme lor lé zautes ! Banne ki ti considéré faibe pou dire banne ki ti arrogant : « Si pa ti éna zotte, certainement nous ti pou banne croyants. »

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَن نُّؤْمِنَ بِهَٰذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ ۗ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِندَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ٣٢

33. Banne ki ti arrogant pou dire banne ki ti considéré faibe : « Esse-ki nous ti empéce zotte suive *bon* guidance aprés ki li ti vinne cotte zotte ? *Non*, mais zotte-mêmes ti coupabe. »

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا أَنَحْنُ صَدَدْنَاكُمْ عَنِ الْهُدَىٰ بَعْدَ إِذْ جَاءَكُم ۖ بَلْ كُنتُم مُّجْرِمِينَ ٣٣

34. Et banne ki ti considéré faibe pou dire banne ki ti arrogant : « Li plitôt *zot* macinations la nuite li zour quand zotte ti ordonne nous pou pa croire dans Allāh et pou donne Li banne égal. » Et banne-là pou caciette *zot* rémords quand zotte pou trouve pinition-là. Et Nous pou mette banne colliers *férraille* autour li cou banne ki ti réfize croire. Et pou paye zotte sélement pou ça ki zotte finne faire.

وَقَالَ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَن نَّكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَندَادًا ۚ وَأَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ ۚ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ فِي أَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ٣٤

35. Et zamais Nous pa ti avoye kikène pou avertir ène la ville sans ki so banne dimounes aisé pa ti dire : « En vérité, nous pa croire dans ça *méssaze* avec ki finne avoye zotte-là. »

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُم بِهِ كَافِرُونَ ٣٥

36. Et banne-là ti dire : « Dans banne di biens et zenfants, nous éna pli boucoup, et pa pou pini nous. »

وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ٣٦

37. Dire : « En vérité, mo Seignére élarzi *banne moyens* provisions pou dimoune ki Li oulé et *parfois* Li diminié *ça* ; mais la plipart banne dimounes pa conné. »

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ٣٧

R 5 38. Et ni zot di biens, ni zot zenfants, ki pou améne zotte pli prés cotte Nous dans rang. Mais banne ki croire et ki faire banne bon actions, ça banne-là pou gagne doube récompense pou ça ki zotte finne faire et zotte pou en sékirité dans banne Résidences élévé.

وَمَآ اَمْوَالُكُمْ وَلَآ اَوْلَادُكُمْ بِالَّتِيْ تُقَرِّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفٰٓى اِلَّا مَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ز فَاُولٰٓئِكَ لَهُمْ جَزَآءُ الضِّعْفِ بِمَا عَمِلُوْا وَهُمْ فِي الْغُرُفٰتِ اٰمِنُوْنَ ٣٨

39. Et *concernant* banne ki faire zefforts conte Nou banne Signes *dans but* pou enléve *Nou* capacité, *Nous* pou faire ça banne-là présent dans pinition-là.

وَالَّذِيْنَ يَسْعَوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِنَا مُعٰجِزِيْنَ اُولٰٓئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُوْنَ ٣٩

40. Dire : « En vérité, mo Seignére élarzi *banne moyens* provisions pou dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitéres, et *parfois* Li diminié *ça* pou li. Et ça ki zotte dépensé, Li pou remplace li.Et Li Meillére dans banne ki donne provisions.

قُلْ اِنَّ رَبِّيْ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُ لَهٗ ؕ وَمَآ اَنْفَقْتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهٗ ۚ وَهُوَ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ٤٠

41. Et zour quand Li pou rassemblé banne-là zotte tout ensamme, alors Li pou dire banne anzes : « Esse-ki zotte-mêmes ki banne-là ti pé adoré ?»

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيْعًا ثُمَّ يَقُوْلُ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اَهٰٓؤُلَآءِ اِيَّاكُمْ كَانُوْا يَعْبُدُوْنَ ٤١

42. Banne-là pou dire : « *Toi* To Pur. To nou Protectére conte banne-là. *Non* mais banne-là ti pé adore banne djinns ; la plipart d'ente zotte ti croire dans banne *djinns*-là. »

قَالُوْا سُبْحٰنَكَ اَنْتَ وَلِيُّنَا مِنْ دُوْنِهِمْ ۚ بَلْ كَانُوْا يَعْبُدُوْنَ الْجِنَّ ۚ اَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُّؤْمِنُوْنَ ٤٢

43. « Alors, ça zour-là, zotte pa pou éna aukène pouvoir ni pou profite zotte, ni pou nuire zotte ente zotte-mêmes. » Et Nous pou dire banne ki ti pé faire le mal : « Goûte pinition di Fé ki zotte ti pé nié-là. »

فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَّفْعًا وَّلَا ضَرًّا ؕ وَنَقُوْلُ لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ذُوْقُوْا عَذَابَ النَّارِ الَّتِيْ كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُوْنَ ٤٣

44. Et quand récite zotte Nou banne Signes clair, banne-là dire : « Ça li sélement ène dimoune ki pé rode détourne zotte dépi ça ki zot banne

وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالُوْا مَا هٰذَآ اِلَّا رَجُلٌ يُّرِيْدُ اَنْ يَّصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ اٰبَآؤُكُمْ ۚ وَقَالُوْا مَا

papa grand-papas ti pé adoré. » Et banne-là dire : « Ça li sélement ène mensonze ki finne fabriqué. » Et banne mécréants dire lor la vérité quand ça vinne cotte zotte : « Ça li nék ène mazie manifeste. »

هَٰذَآ إِلَّآ إِفْكٌ مُّفْتَرًى ۚ وَقَالَ
الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ ۙ إِنْ
هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٤﴾

45. Et Nous pa ti donne banne-là banne Lives ki zotte ti étidié et Nous pa ti avoye personne cotte banne-là pou avertir zotte avant toi.

وَمَآ ءَاتَيْنَٰهُم مِّن كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا
وَمَآ أَرْسَلْنَآ إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِن
نَّذِيرٍ ﴿٤٥﴾

46. Et banne ki ti avant banne-là, banne-là oussi ti *habitié* contrédire et ça banne *ici*-là, pa finne arrive *même* ène dizième ça ki Nous ti accorde banne *lé zautes*-là ; mais banne-là ti traite Nou banne Méssazers dé mentéres. Alors couma *terribe* li ti été *conséquences* nié Moi !

وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۙ وَمَا
بَلَغُوا مِعْشَارَ مَآ ءَاتَيْنَٰهُمْ فَكَذَّبُوا
رُسُلِي ۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٦﴾

R6 47. Dire : « Mo nék récommanne zotte ène sél zaffaire : ki zotte reste diboute divant Allāh dé par dé, ou soi ène par ène, ensuite *ki* zotte réfléci. *Zotte pou trouvé ki* péna aukène folie dans zot compagnon, li là sélement pou avertir zotte d'ène pinition dir ki pé vini. »

قُلْ إِنَّمَآ أَعِظُكُم بِوَٰحِدَةٍ ۖ أَن
تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنَىٰ وَفُرَٰدَىٰ ثُمَّ
تَتَفَكَّرُوا ۚ مَا بِصَاحِبِكُم مِّن
جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَّكُم بَيْنَ
يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٤٧﴾

48. Dire *banne-là* : « N'importe ki récompense ki mo finne capave dimanne zotte — li pou zotte. Mo récompense, li avec Allāh sélement et Li Témoin lor tout kit-soze. »

قُلْ مَا سَأَلْتُكُم مِّنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ ۖ
إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٤٨﴾

49. Dire : « En vérité, mo Seignére lance *ça* Vérité-là *conte mensonze. Li-Même* Meillére Savant banne sozes ki caciette. »

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ ۖ عَلَّٰمُ
الْغُيُوبِ ﴿٤٩﴾

50. Dire : « La vérité finne vini, et mensonze pa capave ni créé *kik kit-soze* à partir nanrien, ni rénouvelé *ène kit-soze.* »

قُلْ جَآءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ الْبَٰطِلُ وَ
مَا يُعِيدُ ﴿٥٠﴾

51. Dire : « Si mo pé égaré, mo pé égaré dans mo désavantaze même ; et si mo *bien* guidé, li grâce à ça ki mo Seignére finne révéle moi. En vérité, Li Bien-Tandé, Li Prés. »

قُلْ اِنْ ضَلَلْتُ فَاِنَّمَآ اَضِلُّ عَلٰى
نَفْسِيْ ۚ وَاِنِ اهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوْحِيْٓ
اِلَيَّ رَبِّيْ ۭ اِنَّهٗ سَمِيْعٌ قَرِيْبٌ ﴿٥١﴾

52. Si sélement to ti capave trouvé quand banne-là pou gagne frayére-là ! Alors pa pou éna aukène éssapatoire, et pou attrape zotte dépi ène l'endroit prés.

وَلَوْ تَرٰٓى اِذْ فَزِعُوْا فَلَا فَوْتَ وَ
اُخِذُوْا مِنْ مَّكَانٍ قَرِيْبٍ ﴿٥٢﴾

53. Et banne-là pou dire : « *Astére-là* nous croire dans ça. » Mais couma zotte pou capave gagne *la foi* d'ène position tellement loin ?[84]

وَّقَالُوْٓا اٰمَنَّا بِهٖ ۚ وَاَنّٰى لَهُمُ التَّنَاوُشُ
مِنْ مَّكَانٍۭ بَعِيْدٍ ﴿٥٣﴾

54. Alors ki avant, banne-là ti réfize croire dans ça et zotte ti pé lance zotte dans banne sippositions *insensé* dépi ène position éloigné.

وَ قَدْ كَفَرُوْا بِهٖ مِنْ قَبْلُ ۚ وَ
يَقْذِفُوْنَ بِالْغَيْبِ مِنْ مَّكَانٍۭ
بَعِيْدٍ ﴿٥٤﴾

55. Et pou place ène barriére ente banne-là et ça ki zotte désiré, couma ti faire avant avec zot banne pareils.[85] En vérité, zotte dans ène doute ki pé troublé zotte.

وَحِيْلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُوْنَ كَمَا
فُعِلَ بِاَشْيَاعِهِمْ مِّنْ قَبْلُ ۭ اِنَّهُمْ
كَانُوْا فِيْ شَكٍّ مُّرِيْبٍ ﴿٥٥﴾

---

84. Ça verset-là vé dire ki banne mécréants, bien bonhére zotte finne prend zot distance are la vérité. Donc, zotte pa pou capave gagne la foi quand pinition-là pou vini.

85 Banne adversaires l'Islam oulé empéce mission St Prophéte(s.a.w) réalisé. Mais zotte pa pou réissi accomplir dézir zot lé kére. Avant-oussi banne ki ti oppose zot Prophétes, zotte pa ti réissi accomplir ça banne même dézirs-là.

FĀTIR

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Tout louanze pou Allāh, Ki Créatére banne lé ciéls et la terre, Ki finne désigne banne anzes couma Méssazers, zotte posséde banne lé zailes, dé, trois et quatte. Li azoute dans *So* création ça ki Li oulé. En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
جَاعِلِ الْمَلٰٓئِكَةِ رُسُلًا اُولِيْٓ اَجْنِحَةٍ
مَّثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبٰعَ ؕ يَزِيْدُ فِي الْخَلْقِ
مَا يَشَآءُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيْرٌ ﴿٢﴾

3. Ça ki Allāh accorde banne dimounes couma miséricorde, personne pa capave empéce *gagne* ça. Et ça ki Li empéce *gagné*, personne pa capave avoye ça aprés Li. Et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

مَا يَفْتَحِ اللّٰهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَّحْمَةٍ فَلَا
مُمْسِكَ لَهَا ۚ وَمَا يُمْسِكْ ۙ فَلَا مُرْسِلَ
لَهٗ مِنْۢ بَعْدِهٖ ؕ وَهُوَ الْعَزِيْزُ
الْحَكِيْمُ ﴿٣﴾

4. O banne dimounes ! Rappelle favére Allāh lor zotte. Esse-ki éna kik créatére l'aute ki Allāh ki donne-zotte provision dépi dans lé ciél et la terre ? Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Donc couma zotte pé détourné *are la vérité* ?

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوْا نِعْمَتَ
اللّٰهِ عَلَيْكُمْ ؕ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللّٰهِ
يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ؕ
لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۫ فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ﴿٤﴾

5. Et si banne-là traite toi dé mentére ; en vérité, ti traite banne Méssazers *Allāh* dé mentéres avant toi. Et pou rétourne tout banne zaffaires vers Allāh.

وَاِنْ يُّكَذِّبُوْكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ
مِّنْ قَبْلِكَ ؕ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿٥﴾

6. O banne dimounes ! En vérité, Allāh So promesse li vrai. Donc pa laisse la vie ça lé monde-là trompe zotte et pa laisse Trompére-là trompe zotte concernant Allāh.

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ
فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا ٚ وَ
لَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُوْرُ ﴿٦﴾

7. En vérité, Satan li ène ennemi pou zotte; donc traite li couma ennemi. Li appelle so banne partisans nék pou ki banne-là forme partie are banne habitants la Fournaise *l'Enfer.*

اِنَّ الشَّيْطٰنَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوْهُ
عَدُوًّا ؕ اِنَّمَا يَدْعُوْا حِزْبَهٗ لِيَكُوْنُوْا
مِنْ اَصْحٰبِ السَّعِيْرِ ﴿٧﴾

8. Banne ki pa croire, pou zotte éna ène pinition dir. Et banne ki croire et ki faire banne bon actions, pou zotte éna pardon et ène grand récompense.

اَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ۖ وَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّ اَجْرٌ كَبِيْرٌ ﴿٨﴾ ع ۱۲

R 2 9. Dimoune pou ki, finne faire so mauvais action *paraîte* zoli dé sorte ki li considére ça bon, esse-ki li *pareil couma dimoune ki croire et ki faire bon action* ? En vérité, Allāh zize égaré dimoune ki Li oulé, et Li guide dimoune ki Li oulé. Donc pa laisse to l'âme épuisé avec régrets pou banne-là. En vérité, Allāh conne bien ça ki banne-là faire.

اَفَمَنْ زُيِّنَ لَهٗ سُوْٓءُ عَمَلِهٖ فَرَاٰهُ حَسَنًا ۚ فَاِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنْ يَّشَآءُ وَ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ ۖ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسَرٰتٍ ۚ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ بِمَا يَصْنَعُوْنَ ﴿٩﴾

10. Et Allāh Ki avoye banne di vents ki souléve banne niazes. Ensuite Nous pousse ça ziska ène la terre mort et avec ça Nous rédonne la terre la vie aprés so la mort. La Rézirection li pou coumme ça même.

وَ اللّٰهُ الَّذِيْٓ اَرْسَلَ الرِّيٰحَ فَتُثِيْرُ سَحَابًا فَسُقْنٰهُ اِلٰى بَلَدٍ مَّيِّتٍ فَاَحْيَيْنَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ كَذٰلِكَ النُّشُوْرُ ﴿١٠﴾

11. Dimoune ki oulé l'honnére, *li bizin conné ki* tout l'honnére apparténir à Allāh. Tout parole pur monte vers Li, et banne bon actions aide ça *bon parole-là* pou monté. Et banne ki complote banne mauvais actions, pou zotte éna ène pinition dir, et complot ça banne-là pa pou éna aukène l'effet.

مَنْ كَانَ يُرِيْدُ الْعِزَّةَ فَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ جَمِيْعًا ۚ اِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَ الْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهٗ ۚ وَ الَّذِيْنَ يَمْكُرُوْنَ السَّيِّاٰتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ۚ وَ مَكْرُ اُولٰٓئِكَ هُوَ يَبُوْرُ ﴿١١﴾

12. Et Allāh finne créé zotte are la poussiére, ensuite d'ène goûte sperme, ensuite Li finne faire-zotte banne couples. Et aukène femelle pa tombe enceinte, ni li donne naissance *ène zenfant* sans ki *Allāh* Li pa conné. Et aukène dimoune ki so la vie finne prolonzé, li péna la vie prolonzé, ni so la vie diminié sans ki ça pa *inscrire* dans ène Live. En vérité, ça li facile pou Allāh.

وَ اللّٰهُ خَلَقَكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ اَزْوَاجًا ۚ وَ مَا تَحْمِلُ مِنْ اُنْثٰى وَ لَا تَضَعُ اِلَّا بِعِلْمِهٖ ۚ وَ مَا يُعَمَّرُ مِنْ مُّعَمَّرٍ وَّ لَا يُنْقَصُ مِنْ عُمُرِهٖٓ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ ۚ اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ﴿١٢﴾

13. Et dé la mers-là pa pareil, sanne-là *so dilo* li potabe, doux *et* agréabe

وَ مَا يَسْتَوِي الْبَحْرٰنِ ۖ هٰذَا عَذْبٌ

pou boire et l'aute-là *so dilo* salé *et* amer. Et *pourtant* dépi sakène, zotte manze la sair frais, et *dépi sakène* zotte tire banne ornements ki zotte mette lor zotte ; et to trouve là-dans banne navires pé fanne banne vagues pou ki *ô banne dimounes !* zotte serce *Allāh* So banne bienfaits et pou ki zotte montré *zot* réconnaissance.

فُرَاتٌ سَآئِغٌ شَرَابُهٗ وَ هٰذَا مِلْحٌ
اُجَاجٌ ؕ وَ مِنْ كُلٍّ تَاْكُلُوْنَ لَحْمًا
طَرِيًّا وَّ تَسْتَخْرِجُوْنَ حِلْيَةً
تَلْبَسُوْنَهَا ۚ وَ تَرَى الْفُلْكَ فِيْهِ
مَوَاخِرَ لِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَ
لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿۱۳﴾

14. Li faire la nuite rente dans li zour, et Li faire li zour rente dans la nuite. Et Li finne mette en service soleil et la line ; sakène pé alle *sélon so parcours* pou ène lé temps fixé. Li-Même Ça Allāh-là zot Seignére. Royaume-là li pou Li, et banne ki zotte invoqué en déhors-Li posséde même-pa ça tipti film mince *blanc* ki lor ène la grain tamme.

يُوْلِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَ يُوْلِجُ
النَّهَارَ فِي الَّيْلِ ۙ وَ سَخَّرَ الشَّمْسَ
وَ الْقَمَرَ ۫ۖ كُلٌّ يَّجْرِيْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ
ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ؕ وَ الَّذِيْنَ
تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ مَا يَمْلِكُوْنَ مِنْ
قِطْمِيْرٍ ﴿۱۴﴾

15. Si zotte invoque banne-là, banne-là pa pou tanne zot l'appel et même si banne-là tandé, banne-là pa pou capave réponne zotte. Et Zour Rézirection, banne-là pou nié *ça zaffaire* zotte ti faire *banne-là* banne associés *are Allāh.* Et personne pa capave renseigne toi couma Céli Ki Bien-Au-Courant.

اِنْ تَدْعُوْهُمْ لَا يَسْمَعُوْا دُعَآءَكُمْ ۚ
وَ لَوْ سَمِعُوْا مَا اسْتَجَابُوْا لَكُمْ ؕ وَ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ يَكْفُرُوْنَ بِشِرْكِكُمْ ؕ وَ لَا
يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيْرٍ ﴿۱۵﴾

R 3 16. O banne dimounes! Zotte, zotte banne simpe mendiants vis-à-vis Allāh, mais Allāh Li pa bizin nanrien, Li Céli Ki Digne dé louanze.

يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اَنْتُمُ الْفُقَرَآءُ اِلَى
اللّٰهِ ۚ وَ اللّٰهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ ﴿۱۶﴾

17. Si Li oulé, Li capave faire zotte disparaîte et améne *dans zot place* ène nouveau création.

اِنْ يَّشَاْ يُذْهِبْكُمْ وَ يَاْتِ بِخَلْقٍ
جَدِيْدٍ ﴿۱۷﴾

18. Et ça, li pa difficile pou Allāh.

وَ مَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ بِعَزِيْزٍ ﴿۱۸﴾

19. Et aukène *l'âme* portére fardeau pa pou saryé fardeau ène l'aute. Et si ène *l'âme* bien sarzé appelle vers so sarze *ène l'aute pou aidé, même* ène part là-dans pa pou saryé *par l'aute-là*, même

وَ لَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ اُخْرٰى ؕ وَ اِنْ تَدْعُ
مُثْقَلَةٌ اِلٰى حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ
شَيْءٌ وَّ لَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى ؕ اِنَّمَا تُنْذِرُ

si li ène proce parent. To capave averti sélement banne ki craigne zot Seignére en sécret et ki observe la Priére. Et dimoune ki pirifié li, li pirifié li sélement pou so prope l'avantaze ; et destination *final* li vers Allāh.

الَّذِيْنَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ
وَأَقَامُوا الصَّلٰوةَ ۚ وَمَنْ تَزَكّٰى فَإِنَّمَا
يَتَزَكّٰى لِنَفْسِهٖ ۚ وَإِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ ١٩

20. Et dimoune avégue et dimoune ki trouvé, zotte pa pareil,

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمٰى وَالْبَصِيْرُ ٢٠

21. Et ni banne l'obskirités et la limiére *zotte pareil,*

وَلَا الظُّلُمٰتُ وَلَا النُّوْرُ ٢١

22. Ni l'ombraze et l'ardére *soleil.*

وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُوْرُ ٢٢

23. Et banne vivants pa pareil couma banne morts. En vérité, Allāh faire dimoune ki Li oulé tandé, et toi to pa capave faire banne ki dans tombe tandé.

وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ ۚ
إِنَّ اللّٰهَ يُسْمِعُ مَنْ يَّشَاءُ ۚ وَمَا أَنْتَ
بِمُسْمِعٍ مَّنْ فِي الْقُبُوْرِ ٢٣

24. To sélement ène Avertisséré.

إِنْ أَنْتَ إِلَّا نَذِيْرٌ ٢٤

25. En vérité, Nous finne avoye toi, avec la Vérité, couma ène Portére bon nouvelle et couma ène Avertisséré, et péna aukène pép cotte ène Avertisséré pa finne passé.

إِنَّا أَرْسَلْنٰكَ بِالْحَقِّ بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا ۚ
وَإِنْ مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيْهَا نَذِيْرٌ ٢٥

26. Et si banne-là traite toi dé mentére, certainement banne ki ti avant, zotte-*oussi* ti *habitié* contrédire *zot Méssazers.* Banne-là, zot Méssazers ti vinne cotte banne-là avec banne Signes clair, et avec banne Ecritires *Saintes* et avec Live ki donne la limiére.

وَإِنْ يُّكَذِّبُوْكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ
قَبْلِهِمْ ۚ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ
وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتٰبِ الْمُنِيْرِ ٢٦

27. Ensuite Mo ti attrape banne ki pa ti croire, et couma *terribe* li ti été *conséquences* nié Moi!

ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَكَيْفَ
كَانَ نَكِيْرِ ٢٧

R 4 28. Esse-ki to pa trouvé ki Allāh faire dilo déssanne dépi dans lé ciél et ki, par ça, Nous faire sorti banne fruits toute

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً ۚ
فَأَخْرَجْنَا بِهٖ ثَمَرٰتٍ مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا ۚ

وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بِيضٌ وَّ حُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ اَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُوْدٌ ﴿٢٨﴾

sorte couléres; et dans banne montagnes éna banne rayés blanc et rouze, zot couléres li varié, et éna ki bien noir.

وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَآبِّ وَالْاَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ اَلْوَانُهٗ كَذٰلِكَ ۗ اِنَّمَا يَخْشَى اللّٰهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰٓؤُا ۗ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ غَفُوْرٌ ﴿٢٩﴾

29. Et, coumme ça-même, éna banne dimounes, et banne zanimaux, et banne bétails couléres différent. D'ente So banne servitéres, sélement banne ki éna connaissance ki craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Pardonnant.

اِنَّ الَّذِيْنَ يَتْلُوْنَ كِتٰبَ اللّٰهِ وَ اَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَ اَنْفَقُوْا مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ سِرًّا وَّ عَلَانِيَةً يَّرْجُوْنَ تِجَارَةً لَّنْ تَبُوْرَ ﴿٣٠﴾

30. En vérité, *sélement* banne ki suive Live Allāh et ki observe la Priére, et ki, dans provision *ki* Nous finne donne zotte, zotte dépense en sécret et ouvertement, zotte *ki* espére ène transaction ki zamais pou détruire ;

لِيُوَفِّيَهُمْ اُجُوْرَهُمْ وَيَزِيْدَهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ۗ اِنَّهٗ غَفُوْرٌ شَكُوْرٌ ﴿٣١﴾

31. Pou ki Li donne banne-là pleinement zot récompense et *même* augmente *pou* zotte dépi dans So grâce. En vérité, Li Bien-Pardonnant, Li Bien conne apprécié.

وَالَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ مِنَ الْكِتٰبِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ بِعِبَادِهٖ لَخَبِيْرٌ بَصِيْرٌ ﴿٣٢﴾

32. Et ça ki Nous finne révéle toi dépi dans Live-là, li la vérité, li confirme ça ki *déza révélé* avant li. En vérité, Allāh Li Bien-Conscient et *Li* Bien-Trouvé concernant So banne servitéres.

ثُمَّ اَوْرَثْنَا الْكِتٰبَ الَّذِيْنَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا ۚ فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهٖ ۚ وَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ ۚ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرٰتِ بِاِذْنِ اللّٰهِ ۗ ذٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيْرُ ﴿٣٣﴾

33. Alors Nous finne accorde, couma l'héritaze, Live-là à *ça* banne ki Nous finne soisir d'ente Nou banne Servitéres. Et dans banne-là, *éna* banne ki sévére are zot prope personnes *pou ène bon cause* et dans banne-là, *éna* banne ki suive simé droite, et dans banne-là *éna* banne ki, par volonté Allāh, zotte divant divant *plisse ki lé zautes* dans banne travails dé bienfaizance. Ça li ène grand favére *dé la part Allāh.*

34. Banne Zardins l'Eternité ! Banne-là pou rente là-dans. Pou orne zotte, là-dans, are banne bracelets en l'or et *avec* perles, et zot vêtements, là-dans, pou la soie.

جَنّٰتُ عَدۡنٍ يَّدۡخُلُوۡنَهَا يُحَلَّوۡنَ فِيۡهَا
مِنۡ اَسَاوِرَ مِنۡ ذَهَبٍ وَّ لُؤۡلُؤًا ۚ وَ
لِبَاسُهُمۡ فِيۡهَا حَرِيۡرٌ ﴿٣٤﴾

35. Et banne-là pou dire : « Tout louanze pou Allāh Ki finne débarasse nous are *nou* banne soucis ! En vérité, nou Seignére Li Bien-Pardonnant, Li Bien conne apprécié ;

وَ قَالُوا الۡحَمۡدُ لِلّٰهِ الَّذِيۡۤ اَذۡهَبَ عَنَّا
الۡحَزَنَ ؕ اِنَّ رَبَّنَا لَغَفُوۡرٌ شَكُوۡرُ ۙ ﴿٣٥﴾

36. *Allāh* Ki, par So grâce, Li finne installe nous dans Résidence l'Eternité ; ni la peine pou touce nous là-dans, ni fatigue pou touce nous là-dans.

الَّذِيۡۤ اَحَلَّنَا دَارَ الۡمُقَامَةِ مِنۡ
فَضۡلِهٖ ۚ لَا يَمَسُّنَا فِيۡهَا نَصَبٌ وَّ
لَا يَمَسُّنَا فِيۡهَا لُغُوۡبٌ ﴿٣٦﴾

37. Et banne ki pa croire, pou zotte éna di Fé l'Enfer. Pa pou décrété pou zotte ki zotte mort et pa pou diminié pou zotte *di Fé-là* so pinition. Coumme ça-même Nous paye tout dimoune ingrat *pou so travail.*

وَ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا لَهُمۡ نَارُ جَهَنَّمَ ۚ
لَا يُقۡضٰى عَلَيۡهِمۡ فَيَمُوۡتُوۡا وَ لَا
يُخَفَّفُ عَنۡهُمۡ مِّنۡ عَذَابِهَا ؕ كَذٰلِكَ
نَجۡزِيۡ كُلَّ كَفُوۡرٍ ﴿٣٧﴾

38. Et banne-là pou hirlé là-dans : « Nou Seignére ! Faire-nous sorti, nous pou faire banne actions différent are ça ki nous ti pé faire. » « Esse-ki Nous pa ti accorde zotte ène la vie *assez* longue pou ki dimoune ki oulé réfléci, li réfléci lor là ? Et Avertissére-là ti vinne cotte zotte. Alors, goûte *pinition-là* et pa pou éna aukène aide pou banne inzistes. »

وَ هُمۡ يَصۡطَرِخُوۡنَ فِيۡهَا ۚ رَبَّنَاۤ اَخۡرِجۡنَا
نَعۡمَلۡ صَالِحًا غَيۡرَ الَّذِيۡ كُنَّا نَعۡمَلُ ؕ
اَوَ لَمۡ نُعَمِّرۡكُمۡ مَّا يَتَذَكَّرُ فِيۡهِ مَنۡ
تَذَكَّرَ وَ جَآءَكُمُ النَّذِيۡرُ ؕ فَذُوۡقُوۡا
فَمَا لِلظّٰلِمِيۡنَ مِنۡ نَّصِيۡرٍ ﴿٣٨﴾

R5 39. En vérité, Allāh conne banne sécrets banne lé ciéls et la terre. En vérité, Li conne bien ça ki éna dans la poitrine.

اِنَّ اللّٰهَ عٰلِمُ غَيۡبِ السَّمٰوٰتِ وَ الۡاَرۡضِ ؕ
اِنَّهٗ عَلِيۡمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوۡرِ ﴿٣٩﴾

40. Li-Même Ki finne faire-zotte, banne siccesséres lor la terre. Alors, dimoune ki pa croire, *conséquences* so réfizé-là pou lor li. Pou banne mécréants, zot mécréance nék pé augmente

هُوَ الَّذِيۡ جَعَلَكُمۡ خَلٰٓئِفَ فِي الۡاَرۡضِ ؕ
فَمَنۡ كَفَرَ فَعَلَيۡهِ كُفۡرُهٗ ؕ وَ لَا يَزِيۡدُ
الۡكٰفِرِيۡنَ كُفۡرُهُمۡ عِنۡدَ رَبِّهِمۡ اِلَّا

مَقْتًا ۚ وَلَا يَزِيْدُ الْكٰفِرِيْنَ كُفْرُهُمْ
إِلَّا خَسَارًا ﴿٤٠﴾

mécontentement dans régard zot Seignére ; et zot mécréance nék pé augmente la perte pou banne mécréants.

قُلْ أَرَءَيْتُمْ شُرَكَآءَكُمُ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ
مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۖ أَرُوْنِيْ مَاذَا خَلَقُوْا مِنَ
الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمٰوٰتِ ۚ
أَمْ اٰتَيْنٰهُمْ كِتٰبًا فَهُمْ عَلٰى بَيِّنَتٍ
مِّنْهُ ۚ بَلْ إِنْ يَّعِدُ الظّٰلِمُوْنَ بَعْضُهُمْ
بَعْضًا إِلَّا غُرُوْرًا ﴿٤١﴾

41. Dire : « Esse-ki zotte finne trouve zot *soi-disant* associés ki zotte invoqué en déhors Allāh ? Montré-moi *ça* partie la terre ki banne-là finne créé ? Ou soi, esse-ki banne-là éna ène part dans *création* banne lé ciéls ?» Ou soi, esse-ki Nous finne donne banne-là ène Live ki par ça, zotte lor ène préve clair ? *Non*, mais banne inzistes nék pé promette tromperie ente zotte-mêmes .

إِنَّ اللّٰهَ يُمْسِكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ أَنْ
تَزُوْلَا ۚ وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا
مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهٖ ۖ إِنَّهٗ كَانَ حَلِيْمًا
غَفُوْرًا ﴿٤٢﴾

42. En vérité, Allāh pé réténir banne lé ciéls et la terre pou ki zotte pa dévié *dépi zot position.* Et si zotte dévié, personne pa capave réténir zotte excepté Li. En vérité, Li Bien-Indilzent, Li Bien-Pardonnant.

وَأَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ
جَآءَهُمْ نَذِيْرٌ لَّيَكُوْنُنَّ أَهْدٰى مِنْ
إِحْدَى الْأُمَمِ ۚ فَلَمَّا جَآءَهُمْ نَذِيْرٌ مَّا
زَادَهُمْ إِلَّا نُفُوْرًا ﴿٤٣﴾

43. Et banne-là ti faire serment par Allāh avec zot serments ki pli fort ki si ène Avertissére vinne cotte zotte, certainement zotte pou suive *bon* guidance-là mié ki n'importe ki l'aute pép. Mais quand ène Avertissére finne vinne cotte banne-là, ça finne nék augmente zot dégoût,

اِسْتِكْبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ ۖ
وَلَا يَحِيْقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهٖ ۖ
فَهَلْ يَنْظُرُوْنَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِيْنَ ۚ
فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَبْدِيْلًا ۚ وَلَنْ
تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَحْوِيْلًا ﴿٤٤﴾

44. A cause *zot* l'orgueil lor la terre et zot macinations. Mais ça banne macinations-là enveloppe sélement banne ki faire ça. Donc esse-ki zotte attanne ène l'aute façon ki *Allāh ti traite* banne dimounes longtemps ? Et zamais to pa pou trouve kik sanzement dans pratique Allāh et zamais to pa pou trouve kik variation dans pratique Allāh.

أَوَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَ

45. Esse-ki banne-là pa finne alle partout lor la terre et guetté couma *mauvais* ti la fin banne ki ti avant zotte ?

Et banne-là ti pli puissant ki zotte. Et li pa dans *la gloire* Allāh ki n'importe quoi, dans banne lé ciéls ou soi lor la terre, capave enléve So capacité. En vérité, Li Conne-Tout, Li Tout-Puissant.

كَانُوٓا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۚ وَمَا كَانَ
اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِن شَيْءٍ فِي السَّمٰوٰتِ
وَلَا فِي الْأَرْضِ ۚ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا
قَدِيرًا ٤٥

46. Et si Allāh ti attrape banne dimounes pou ça ki zotte faire, Li pa ti pou laisse aukène créatire vivant lor *la terre* so sirface; mais Li accorde banne-là ène délai ziska ène lé temps fixé ; et quand l'Hére fixé-là arrivé, alors *faire attention parski* en vérité, Allāh éna ène régard profond lor So banne servitéres.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا
مَا تَرَكَ عَلَىٰ ظَهْرِهَا مِن دَآبَّةٍ وَلٰكِن
يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ فَإِذَا جَآءَ
أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ
ع بَصِيرًا ٤٦

YĀ SĪN

(Ti révélé avant l'Hégire)

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ﴿١﴾

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

یٰسٓ ﴿٢﴾

2. Yā Sīn = *Yā Sayyed* — O Leader Parfait !

وَ الۡقُرۡاٰنِ الۡحَکِیۡمِ ﴿٣﴾

3. Par le Coran, rempli ék Sazesse,

اِنَّکَ لَمِنَ الۡمُرۡسَلِیۡنَ ﴿٤﴾

4. En vérité to *ène* dans banne Méssazers,

عَلٰی صِرَاطٍ مُّسۡتَقِیۡمٍ ﴿٥﴾

5. Lor simé droite.

تَنۡزِیۡلَ الۡعَزِیۡزِ الرَّحِیۡمِ ﴿٦﴾

6. *Ça li* révélation Céli Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Miséricordié,

لِتُنۡذِرَ قَوۡمًا مَّاۤ اُنۡذِرَ اٰبَآؤُہُمۡ فَہُمۡ
غٰفِلُوۡنَ ﴿٧﴾

7. Pou ki to averti ène pép ki zot banne papa grand-papas pa ti averti. Donc zotte néglizents.

لَقَدۡ حَقَّ الۡقَوۡلُ عَلٰۤی اَکۡثَرِہِمۡ
فَہُمۡ لَا یُؤۡمِنُوۡنَ ﴿٨﴾

8. En vérité, parole-là li finne sorti vrai conte la plipart d'ente banne-là parski zotte pa croire.

اِنَّا جَعَلۡنَا فِیۡۤ اَعۡنَاقِہِمۡ اَغۡلٰلًا فَہِیَ
اِلَی الۡاَذۡقَانِ فَہُمۡ مُّقۡمَحُوۡنَ ﴿٩﴾

9. En vérité, Nous finne mette autour zot li cou banne colliers *férraille* ki monté ziska zot menton dé sorte ki zot la tête finne répoussé en arriére.

وَ جَعَلۡنَا مِنۡۢ بَیۡنِ اَیۡدِیۡہِمۡ سَدًّا وَّ
مِنۡ خَلۡفِہِمۡ سَدًّا فَاَغۡشَیۡنٰہُمۡ فَہُمۡ
لَا یُبۡصِرُوۡنَ ﴿١٠﴾

10. Et Nous finne mette ène barriére divant zotte et ène barriére derriére zotte et Nous finne récouvert zotte, dé sorte ki zotte pa capave trouvé.

وَ سَوَآءٌ عَلَیۡہِمۡ ءَاَنۡذَرۡتَہُمۡ اَمۡ لَمۡ
تُنۡذِرۡہُمۡ لَا یُؤۡمِنُوۡنَ ﴿١١﴾

11. Et pou zotte li pareil, ki to averti zotte ou soi ki to pa averti zotte, zotte pa pou croire.

اِنَّمَا تُنۡذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّکۡرَ وَ خَشِیَ
الرَّحۡمٰنَ بِالۡغَیۡبِ ۚ فَبَشِّرۡہُ بِمَغۡفِرَۃٍ وَّ

12. To capave averti sélement dimoune ki suive Avertissement-là et ki craigne en sécret Céli Ki Tout-

Miséricordié. Donc, annonce-li bon nouvelle pardon et ène récompense honorabe.

أَجْرٍ كَرِيمٍ ﴿١٢﴾

13. En vérité, Nous-Même Nous donne banne morts la vie et Nous écrire ça ki zotte avoye divant *zotte* et ça ki zotte laisse derriére ; et Nous finne enrézistré tout kit-soze dans ène Réziste clair.

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِ الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَآثَارَهُمْ ۚ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ ﴿١٣﴾

R 2 14. Et explique banne-là parabole banne habitants la ville-là quand banne Méssazers ti vinne là-bas.

وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ ۘ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿١٤﴾

15. Quand Nous ti avoye cotte banne-là dé *Méssazers*, et ki zotte ti traite tout-lé-dé dé mentéres. Donc, Nous ti renforci *dé-là* par ène troisième et banne-là ti dire : « En vérité, finne avoye nous cotte zotte couma Méssazers. »

إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُرْسَلُونَ ﴿١٥﴾

16. Banne-là ti réponne : « Zotte sélement banne himains couma nous, et Céli Ki Tout-Miséricordié pa finne faire nanrien déssanne. Zotte sélement pé cause menti. »

قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا ۙ وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَٰنُ مِنْ شَيْءٍ ۙ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿١٦﴾

17. Banne-là ti dire : « Nou Seignére conné *ki*, en vérité, nous *So* banne Méssazers *ki finne avoyé* cotte zotte ;

قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ﴿١٧﴾

18. « Et nou responsabilité li sélement pou transmette Méssaze-là avec clarté. »

وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٨﴾

19. Banne-là ti dire : « En vérité, nous trouve signe ène mauvais sort de zot part ; si zotte pa arrêté, certainement nous pou lapide zotte ; et certainement ène pinition ki donne boucoup doulére pou gagne-zotte dé nou part. »

قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ ۖ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٩﴾

20. Banne-là ti réponne : « Zot mauvais sort li are zotte-mêmes. Esse-ki *zotte dire ça* parski finne averti zotte ? *Non*, mais zotte ène pép ki dépasse tout limites. »

قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ ۚ أَئِنْ ذُكِّرْتُمْ ۚ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ ٢٠

21. Et dépi quartier pli éloigné are la ville-là, ène zomme ti galoupé ti vini. Li ti dire : « O mo pép ! Suive banne Méssazers-là.

وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَىٰ قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ٢١

22. « Suive banne ki pa dimanne-zotte aukène récompense et *banne-là* zotte *bien*-guidé.

اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ ٢٢

PARTIE 23

23. « Et ki raison mo éna pou mo pa adore Céli Ki finne créé moi, et vers Li-Même, pou rétourne zotte ?

وَمَا لِيَ لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ٢٣

24. « Esse-ki mo pou prend banne *lé zautes* divinités en déhors Li ? Si Céli Ki Tout-Miséricordié oulé faire moi kik mal, banne-là zot intercession pa pou servi moi nanrien, ni zotte pou capave sauve moi.

أَأَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ آلِهَةً إِنْ يُرِدْنِ الرَّحْمَٰنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا وَلَا يُنْقِذُونِ ٢٤

25. « En vérité, dans ène cas pareil, mo pou dans ène l'errére ki évident.

إِنِّي إِذًا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ٢٥

26. « En vérité, mo croire dans zot Seignére, donc écoute-moi. »

إِنِّي آمَنْتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ ٢٦

27. Ti dire *li* : « Rente dans Paradis. » Li ti dire : « Si sélement mo pép ti conné,

قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ ۖ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ ٢٧

28. « Pou ki raison mo Seignére finne pardonne moi et finne mette moi dans banne honorés ! »

بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ٢٨

29. Et aprés li, Nous pa ti avoye conte so pép aukène l'armée dépi lé ciél. *Nanrien* Nous pa ti oulé avoyé.

وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَىٰ قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ ٢٩

30. Li ti sélement ène sél explosion formidabe et alà ki banne-là ti vinne couma la sanne ki finne teigne.

إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَّاحِدَةً فَإِذَا
هُمْ خَامِدُوْنَ ٣٠

31. Li triste pou l'himanité ! Aukène Méssazer pa vinne cotte zotte sans ki zotte pa boufonne li.

يٰحَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ ۚ مَا يَأْتِيْهِمْ مِّنْ
رَّسُوْلٍ إِلَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ٣١

32. Esse-ki banne-là zotte pa finne trouvé comié zénérations Nous finne détruire avant zotte ? *Et* ki, en vérité, banne-là pa pou rétourne cotte zotte.

أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنَ الْقُرُوْنِ
أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُوْنَ ٣٢

33. Et pou faire zotte tout ensamme comparaîte divant Nous.

وَإِنْ كُلٌّ لَّمَّا جَمِيْعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُوْنَ ٣٣

R 3 34. Et la terre *ki finne* mort li ène Signe pou banne-là. Nous rédonne li la vie et Nous faire sorti, dépi là-dans, banne la grains. Et dépi là-dans, zotte manzé.

وَاٰيَةٌ لَّهُمُ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ ۚ أَحْيَيْنٰهَا وَ
أَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُوْنَ ٣٤

35. Et Nous finne mette, là-dans, banne zardins pieds tammes et pieds raisins et Nous finne faire sorti *dépi* là-dans banne la sources,

وَجَعَلْنَا فِيْهَا جَنّٰتٍ مِّنْ نَّخِيْلٍ وَّ
أَعْنَابٍ وَّفَجَّرْنَا فِيْهَا مِنَ الْعُيُوْنِ ٣٥

36. Pou ki banne-là manze dépi so banne fruits et dépi ça ki zot la mains finne produire. Esse-ki banne-là pa réconnaissant ?

لِيَأْكُلُوْا مِنْ ثَمَرِهٖ ۙ وَمَا عَمِلَتْهُ
أَيْدِيْهِمْ ۗ أَفَلَا يَشْكُرُوْنَ ٣٦

37. Li Pur Céli Ki finne créé tout banne sozes par paires dans ça ki la terre faire poussé et dépi banne *dimounes*-là mêmes, et dépi ça ki banne-là ignoré.

سُبْحٰنَ الَّذِيْ خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا
تُنْۢبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا
لَا يَعْلَمُوْنَ ٣٧

38. Et la nuite, li ène Signe pou banne-là ; dépi ça, Nous enléve li zour et alà ki banne-là dans l'obskirité !

وَاٰيَةٌ لَّهُمُ الَّيْلُ ۚ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا
هُمْ مُّظْلِمُوْنَ ٣٨

39. Et soleil pé déplace lor parcours ki finne établi pou li. Ça li décret Céli Ki Tout-Puissant, Ki Conne-Tout.

وَالشَّمْسُ تَجْرِيْ لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ۗ ذٰلِكَ
تَقْدِيْرُ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ٣٩

40. Et Nous finne établi banne phases pou la line, ziska ki li rétourne *dans so forme avant* couma ène vié brance sec pied tamme.

وَالْقَمَرَ قَدَّرْنٰهُ مَنَازِلَ حَتّٰى عَادَ
كَالْعُرْجُوْنِ الْقَدِيْمِ ﴿٤٠﴾

41. Li pa permette ki soleil ratrappe la line, *et* la nuite pa capave dépasse li zour. Zotte tout flotte lor ène orbite *séparé séparé.*

لَا الشَّمْسُ يَنْۢبَغِيْ لَهَآ اَنْ تُدْرِكَ
الْقَمَرَ وَلَا الَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ ؕ وَكُلٌّ فِيْ
فَلَكٍ يَّسْبَحُوْنَ ﴿٤١﴾

42. Et ène Signe pou banne-là *li ça* ki Nous saryé banne-là zot déssendance dans banne navires sarzé.

وَاٰيَةٌ لَّهُمْ اَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي
الْفُلْكِ الْمَشْحُوْنِ ﴿٤٢﴾

43. Et Nous pou créé pou banne-là, banne lé zaute moyens-semblabe, lor ça-même zotte pou voyazé.

وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِّنْ مِّثْلِهٖ مَا يَرْكَبُوْنَ ﴿٤٣﴾

44. Et si Nous oulé, Nous capave noye banne-là ; alors, banne-là pa pou éna personne pou sécourir zotte, ni zotte pou délivré,

وَاِنْ نَّشَاْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيْخَ لَهُمْ وَ
لَا هُمْ يُنْقَذُوْنَ ﴿٤٤﴾

45. Sauf par miséricorde dé Nou part et couma ène bénéfice pou kik lé temps.

اِلَّا رَحْمَةً مِّنَّا وَمَتَاعًا اِلٰى حِيْنٍ ﴿٤٥﴾

46. Et quand dire banne-là : « Faire attention ça *banne zaffaires* ki divant zotte et ça ki derriére zotte, pou ki faire-zotte miséricorde, *zotte pa prend compte.* »

وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ اتَّقُوْا مَا بَيْنَ اَيْدِيْكُمْ
وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿٤٦﴾

47. Et aukène Signe dans banne Signes zot Seignére pa vinne cotte banne-là, sans ki zotte pa tourne lé dos are ça.

وَمَا تَاْتِيْهِمْ مِّنْ اٰيَةٍ مِّنْ اٰيٰتِ رَبِّهِمْ
اِلَّا كَانُوْا عَنْهَا مُعْرِضِيْنَ ﴿٤٧﴾

48. Et quand dire banne-là : « Dépense dans provision *ki* Allāh finne donne zotte, » banne ki pa croire dire banne croyants : « Esse-ki nous pou nourri dimoune ki si Allāh ti oulé, Li ti capave nourri li ? Zotte sélement dans ène l'égarement ki clair. »

وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ اَنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقَكُمُ
اللّٰهُ ۙ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ
اٰمَنُوْٓا اَنُطْعِمُ مَنْ لَّوْ يَشَآءُ اللّٰهُ
اَطْعَمَهٗٓ ۖ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ
مُّبِيْنٍ ﴿٤٨﴾

49. Et banne-là dire : « Bé quand ça promesse-là *pou accompli* si zotte véridique ?»

وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٤٩﴾

50. Banne-là pé attanne sélement ène sél explosion formidabe *ki* pou foudroye zotte pendant ki zotte pé dispité.

مَا يَنْظُرُوْنَ اِلَّا صَيْحَةً وَّاحِدَةً تَاْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُوْنَ ﴿٥٠﴾

51. Et banne-là pa pou capave faire ène testament, ni zotte pou rétourne cotte zot famille.

فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ تَوْصِيَةً وَّلَآ اِلٰٓى اَهْلِهِمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٥١﴾

R 4 52. Et pou soufflé dans trompette-là, alà ki dépi zot tombe, zotte pou précipite vers zot Seignére.

وَنُفِخَ فِى الصُّوْرِ فَاِذَا هُمْ مِّنَ الْاَجْدَاثِ اِلٰى رَبِّهِمْ يَنْسِلُوْنَ ﴿٥٢﴾

53. Banne-là pou dire : « Malhére lor nous ! Ki sanne-là ki finne léve nous dépi nou l'endroit dé répos ? Ça, li ça-même ki Céli Ki Tout-Miséricordié ti promette-là, et banne Méssazers-là ti dire la vérité. »

قَالُوْا يٰوَيْلَنَا مَنْۢ بَعَثَنَا مِنْ مَّرْقَدِنَا ٜ هٰذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمٰنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُوْنَ ﴿٥٣﴾

54. Li pou ène sél explosion formidabe, et alà ki pou faire zotte tout comparaîte divant Nous.

اِنْ كَانَتْ اِلَّا صَيْحَةً وَّاحِدَةً فَاِذَا هُمْ جَمِيْعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُوْنَ ﴿٥٤﴾

55. Et ça zour-là, pa pou faire aukène l'âme aukène tort et pa pou paye zotte excepté pou ça ki zotte ti éna l'habitide faire.

فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔا وَّلَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٥٥﴾

56. En vérité, ça zour-là, banne habitants Paradis pou rézouir dans *zot* banne *différent* okipations.

اِنَّ اَصْحٰبَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِىْ شُغُلٍ فٰكِهُوْنَ ﴿٥٦﴾

57. Banne-là et zot conzoints pou dans banne l'ombrazes agréabe, appiyé *are coussins* lor banne canapés.

هُمْ وَاَزْوَاجُهُمْ فِىْ ظِلٰلٍ عَلَى الْاَرَآئِكِ مُتَّكِـُٔوْنَ ﴿٥٧﴾

58. Zotte pou gagne banne fruits là-dans et zotte pou gagne tout ça ki zotte pou dimandé.

لَهُمْ فِيْهَا فَاكِهَةٌ وَّلَهُمْ مَّا يَدَّعُوْنَ ﴿٥٨﴾

59. *Pou salié zotte avec* « La Paix » ène parole dé la part d'ène Seignére Ki Bien-Miséricordié.

سَلٰمٌ قَوْلًا مِّنْ رَّبٍّ رَّحِيْمٍ ﴿٥٩﴾

60. Et *Allāh pou dire :* « O banne coupabes ! Azordi, sépare zotte *are banne dimounes droite.*

وَامْتَازُوا الْيَوْمَ اَيُّهَا الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٦٠﴾

61. « O banne zenfants Adam ! Esse-ki Mo pa ti ordonne zotte pou pa adore Satan— parski certainement li pou-zotte ène ennemi déclaré —

اَلَمْ اَعْهَدْ اِلَيْكُمْ يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ اَنْ لَّا تَعْبُدُوا الشَّيْطٰنَ ۚ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿٦١﴾

62. « Et ki zotte adore Moi. Ça même simé droite.

وَّاَنِ اعْبُدُوْنِيْ ؕ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ﴿٦٢﴾

63. « Et certainement, li finne égare ène grand nombre d'ente zotte. Alors ki faire zotte pa ti servi *zot* l'esprit ?

وَلَقَدْ اَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيْرًا ؕ اَفَلَمْ تَكُوْنُوْا تَعْقِلُوْنَ ﴿٦٣﴾

64. « Ça, li l'Enfer ki ti promette zotte.

هٰذِهٖ جَهَنَّمُ الَّتِيْ كُنْتُمْ تُوْعَدُوْنَ ﴿٦٤﴾

65. « Rente là-dans azordi, parski zotte ti réfize croire. »

اِصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ﴿٦٥﴾

66. Ça zour-là, Nous pou scelle zot la bouce. Et zot la mains pou dire-Nous *tout* et zot li pieds pou donne témoignaze lor ça ki zotte ti gagné *par zot travail.*

اَلْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلٰٓى اَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَآ اَيْدِيْهِمْ وَتَشْهَدُ اَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿٦٦﴾

67. Et si Nous ti oulé, Nous ti pou capave créve banne-là zot li zié, alors zotte ti pou galoupe divant *pou séye alle* vers simé-là, mais couma zotte ti pou capave trouvé ?

وَلَوْ نَشَآءُ لَطَمَسْنَا عَلٰٓى اَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَاَنّٰى يُبْصِرُوْنَ ﴿٦٧﴾

68. Et si Nous ti oulé, Nous ti pou capave transforme banne-là *pou ki zotte reste fix*é dans zot place, alors zotte pa ti pou capave ni avancé ni rétourne en arriére.

وَلَوْ نَشَآءُ لَمَسَخْنٰهُمْ عَلٰى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوْا مُضِيًّا وَّلَا يَرْجِعُوْنَ ﴿٦٨﴾

R 5 69. Et dimoune ki Nous donne li ène longue la vie, Nous faire li rétourne dans ène *l'état cotte éna* diminition so banne fakiltés. Esse-ki banne-là pa comprend ?

وَمَنْ نُّعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ ۚ اَفَلَا يَعْقِلُوْنَ ﴿٦٩﴾

70. Et Nous pa finne enseigne li la poésie, et ça li pa convénabe pou li. Li sélement ène Rappel et ène Coran ki ranne *banne sozes* clair,

وَمَا عَلَّمْنٰهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْۢبَغِيْ لَهٗ ۚ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ وَّ قُرْاٰنٌ مُّبِيْنٌ ﴿٧٠﴾

71. Pou ki li averti tout banne ki vivant et pou ki l'orde *Allāh* accompli conte banne mécréants.

لِّيُنْذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَّيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿٧١﴾

72. Esse-ki banne-là pa trouvé ki dans banne sozes ki Nou la main finne faire, Nous finne créé pou zotte, banne bétails ; et *zotte*, zotte propriétéres ça *banne zanimaux-là* ?

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِّمَّا عَمِلَتْ اَيْدِيْنَاۤ اَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مٰلِكُوْنَ ﴿٧٢﴾

73. Et Nous finne soumette ça *banne bétails-là* pou banne-là dé sorte ki parmi ça, éna ki zotte servi couma moyens transport et parmi ça, éna ki zotte manzé.

وَذَلَّلْنٰهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوْبُهُمْ وَمِنْهَا يَاْكُلُوْنَ ﴿٧٣﴾

74. Et, là-dans, zotte éna banne *lé zaute* bénéfices et banne la boissons. Esse-ki banne-là pa pou réconnaissant ?

وَلَهُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ ۚ اَفَلَا يَشْكُرُوْنَ ﴿٧٤﴾

75. Et zotte finne prend pou zotte en déhors Allāh banne *lé zaute* divinités pou ki zotte capave gagne aide !

وَاتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لَّعَلَّهُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿٧٥﴾

76. *Mais* banne-là pa pou capave aide zotte. *Au contraire* banne-là pou comparaîte *divant Allāh,* couma ène l'armée, *pou donne témoignaze* conte zotte.

لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ نَصْرَهُمْ ۙ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُّحْضَرُوْنَ ﴿٧٦﴾

77. Et pa laisse banne-là zot parole mette toi dans la peine. En vérité, Nous conné ça ki zotte caciette et ça ki zotte proclamé.

فَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ ۘ اِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ﴿٧٧﴾

78. Esse-ki l'homme li pa trouvé ki Nous finne créé li d'ène *simpe* goutte sperme ? Et alà ki li ène querellére déclaré !

أَوَلَمْ يَرَ الْاِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنٰهُ مِنْ
نُّطْفَةٍ فَاِذَا هُوَ خَصِيْمٌ مُّبِيْنٌ ٧٨

79. Et li fabrique banne zistoires lor Nous, et li oublié so prope création. Li dire : « Ki sanne-là ki capave rédonne la vie banne lé zos quand zotte finne pourri ?»

وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَّنَسِيَ خَلْقَهٗ ۚ قَالَ
مَنْ يُّحْيِ الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيْمٌ ٧٩

80. Dire : « Céli Ki finne créé ça *banne lé zos-là* prémier fois, Li-Même pou rédonne-ça la vie ; et Li conne tout *l'espéce* création,

قُلْ يُحْيِيْهَا الَّذِيْٓ اَنْشَاَهَآ اَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ وَ
هُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيْمُ ۙ ٨٠

81. « Céli Ki produire pou zotte di fé dépi pied vert-là, et alà ki avec-ça zotte allime *di fé.*

الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمْ مِّنَ الشَّجَرِ الْاَخْضَرِ
نَارًا فَاِذَآ اَنْتُمْ مِّنْهُ تُوْقِدُوْنَ ٨١

82. « Céli Ki finne créé banne lé ciéls et la terre, esse-ki Li pa capave créé banne-là zot-pareils ?» Bien sire et Li-Même Createére Siprême, Li Conne-Tout.

اَوَلَيْسَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ
بِقٰدِرٍ عَلٰٓى اَنْ يَّخْلُقَ مِثْلَهُمْ ۚ بَلٰى ۚ وَهُوَ وقف غفران
الْخَلّٰقُ الْعَلِيْمُ ٨٢

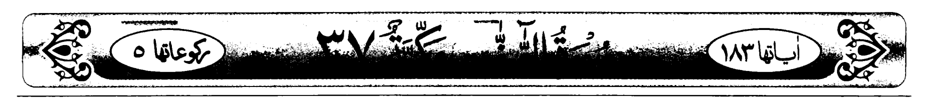
83. En vérité, So l'orde, quand Li décide ène soze, Li sélement dire li : « Existé, » et li commence existé.[86]

اِنَّمَآ اَمْرُهٗٓ اِذَآ اَرَادَ شَيْـًٔا اَنْ يَّقُوْلَ لَهٗ
كُنْ فَيَكُوْنُ ٨٣

84. Donc, la Pureté li pou Céli Ki éna, dans So la main, royauté lor tout kit-soze ! Et vers Li, pou rétourne zotte.

فَسُبْحٰنَ الَّذِيْ بِيَدِهٖ مَلَكُوْتُ كُلِّ
شَيْءٍ وَّاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ٨٤ ٥ ع ٤

86 Lire commentaire lor verset 3:48

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ ۝١

2. Par banne ki ranze-zotte dans rangs serré,

وَالصّٰٓفّٰتِ صَفًّا ۝٢

3. Et *par* banne ki répousse *le mal* avec la force,

فَالزّٰجِرٰتِ زَجۡرًا ۝٣

4. Et *par* banne ki récite *lé Coran couma* ène Rappel,

فَالتّٰلِيٰتِ ذِكۡرًا ۝٤

5. En vérité, zot BonDié Li Ène *Sél*,

اِنَّ اِلٰهَكُمۡ لَوَاحِدٌ ۝٥

6. Seignére banne lé ciéls et la terre et tout ça ki ente lé dé, et Seignére tout banne l'endroits dépi ça-même la limiére répanne.

رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا وَرَبُّ الۡمَشَارِقِ ۝٦

7. En vérité, Nous finne décore lé ciél ki pli en bas avec ène l'ornement banne zétoiles ;

اِنَّا زَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنۡيَا بِزِيۡنَةِ ۨالۡكَوَاكِبِ ۝٧

8. Et finne protéze li conte tout satan rébelle.

وَحِفۡظًا مِّنۡ كُلِّ شَيۡطٰنٍ مَّارِدٍ ۝٨

9. Banne-là pa capave tanne *nanrien* dépi ça l'Assemblée Siprême *banne êtres dans lé ciél* ; et pé bombarde zotte par tout côté,

لَا يَسَّمَّعُوۡنَ اِلَى الۡمَلَاِ الۡاَعۡلٰى وَيُقۡذَفُوۡنَ مِنۡ كُلِّ جَانِبٍ ۝٩

10. Pé répousse zotte, et pou zotte, éna ène pinition ki pou reste collé are zotte —

دُحُوۡرًا وَّلَهُمۡ عَذَابٌ وَّاصِبٌ ۝١٠

11. Excepté céli ki saisi *kik-soze* en caciette, alors ène la flamme brillant pou poursuive li.

اِلَّا مَنۡ خَطِفَ الۡخَطۡفَةَ فَاَتۡبَعَهٗ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ۝١١

12. Alors, dimanne banne-là si-pa ça ki zotte capave créé li pli dirabe ki ça

فَاسۡتَفۡتِهِمۡ اَهُمۡ اَشَدُّ خَلۡقًا اَمۡ مَّنۡ

خَلَقْنَا ۚ إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٍ ﴿١٢﴾

ki Nous finne créé ? En vérité, Nous finne créé banne-là à partir l'arzile ki collé.

بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ ﴿١٣﴾

13. La réalité li ça, *ki* to émerveillé *par la création* alors ki banne-là faire moquerie.

وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ ﴿١٤﴾

14. Et quand averti banne-là, zotte pa prend compte.

وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخِرُونَ ﴿١٥﴾

15. Et quand zotte trouve ène Signe, zotte rode faire moquerie *are ça.*

وَقَالُوا إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿١٦﴾

16. Et zotte dire : « Ça, li nék ène magie ki manifeste.

أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿١٧﴾

17. « Ki ça ça ! Quand nous pou mort et pou vinne la poussiére et lé zos, esse-ki vraimême nous pou réssissité ?

أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ﴿١٨﴾

18. « Et nou banne papa grand-papas avant *oussi* ?»

قُلْ نَعَمْ وَأَنْتُمْ دَاخِرُونَ ﴿١٩﴾

19. Dire : « Oui, et *ensuite* zotte pou himilié. »

فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٢٠﴾

20. Alors, li pou ène sél l'appel avec réproce, alà banne-là pou commence trouvé.

وَقَالُوا يَا وَيْلَنَا هَٰذَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿٢١﴾

21. Et banne-là pou dire : « Malhére lor nous ! Ça li Zour Réglement banne comptes. »

هَٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٢﴾

22. « Ça, li Zour décision *final* ki zotte ti prend pou mensonze. »

احْشُرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿٢٣﴾

R 2 23. *Et pou dire banne anzes :* « Rassemblé banne ki finne azir avec inzistice et zot banne compagnons et ça ki zotte ti pé adoré

مِنْ دُونِ اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطِ الْجَحِيمِ ﴿٢٤﴾

24. « En déhors Allāh ; et conduire zotte lor simé la Fournaise *l'Enfer* ;

25. « Et arrête banne-là *ène moment* parski certainement bizin interroze zotte. »

وَقِفُوْهُمْ إِنَّهُمْ مَّسْـُٔوْلُوْنَ ٢٥

26. « Bé ki arrive zotte ki zotte pa pé aide zotte-mêmes ente zotte ?»

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُوْنَ ٢٦

27. En faite, ça zour-là zotte pou banne ki admette *zot banne pécés.*

بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُوْنَ ٢٧

28. Et éna pou tourne vers lé zautes et banne-là pou interroze zotte-mêmes ente zotte.

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَّتَسَآءَلُوْنَ ٢٨

29. Banne-là pou dire : « En vérité, zotte ti approce nous côté droite. »

قَالُوْٓا إِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُوْنَنَا عَنِ الْيَمِيْنِ ٢٩

30. Banne-là pou réponne : « *Non*, mais zotte-mêmes ki pa ti croyants,

قَالُوْا بَلْ لَّمْ تَكُوْنُوْا مُؤْمِنِيْنَ ٣٠

31. « Et nous pa ti éna aukène pouvoir lor zotte, mais zotte-mêmes ki ti ène pép rébelle.

وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ ۚ بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طٰغِيْنَ ٣١

32. « *Astére*, parole nou Seignére finne accompli conte nous. Certainement nous pou goûte *pinition-là.*

فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَآ ۖ إِنَّا لَذَآئِقُوْنَ ٣٢

33. « Et nous finne égare zotte parski certainement nous ti banne égarés nous-mêmes. »

فَأَغْوَيْنٰكُمْ إِنَّا كُنَّا غٰوِيْنَ ٣٣

34. En vérité, ça zour-là, banne-là zotte tout pou gagne *zot* part dans pinition-là.

فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُوْنَ ٣٤

35. En vérité, coumme ça-même Nous traite banne coupabes.

إِنَّا كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِيْنَ ٣٥

36. Parski quand ti dire zotte : « Aukène pa digne d'adoration excepté Allāh, » zotte ti montré l'arrogance.

إِنَّهُمْ كَانُوْٓا إِذَا قِيْلَ لَهُمْ لَآ إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ يَسْتَكْبِرُوْنَ ٣٦

37. Et banne-là ti dire : « Esse-ki nous bizin abandonne nou banne divinités à cause ène poéte fou ?»

وَيَقُولُونَ اَئِنَّا لَتَارِكُوْٓا اٰلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُوْنٍ ٣٧

38. La réalité li ça, *ki* li finne améne la vérité et li finne témoigne véracité tout banne Méssazers.

بَلْ جَآءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِيْنَ ٣٨

39. En vérité, zotte pou goûte pinition ki donne beaucoup doulére.

اِنَّكُمْ لَذَآئِقُوا الْعَذَابِ الْاَلِيْمِ ٣٩

40. Et pa pou paye zotte excepté pou ça ki zotte finne commette —

وَمَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ٤٠

41. Excepté Allāh So banne servitéres éli ;

اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِيْنَ ٤١

42. Pou ça banne-là, pou éna ène provision ki finne désigné —

اُولٰٓئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُوْمٌ ٤٢

43. Banne fruits, et banne-là pou honoré,

فَوَاكِهُ ۚ وَهُمْ مُّكْرَمُوْنَ ٤٣

44. Dans banne Zardins dé Délices,

فِيْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ٤٤

45. *Assizé* lor banne divans face à face ;

عَلٰى سُرُرٍ مُّتَقٰبِلِيْنَ ٤٥

46. Pou faire cirkile ente-zotte ène coupe rempli *are dilo* dépi ène la source,

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَاْسٍ مِّنْ مَّعِيْنٍ ٤٦

47. *Li* blanc, ène délice pou banne ki boire,

بَيْضَآءَ لَذَّةٍ لِّلشّٰرِبِيْنَ ٤٧

48. Là-dans pa pou éna intoxication et banne-là pa pou perdi zot raison are ça.

لَا فِيْهَا غَوْلٌ وَّلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُوْنَ ٤٨

49. Avec zotte, pou éna banne *vierzes* ki éna zot régards baissé *par modestie et* ki éna zoli li zié bien ouvert,

وَعِنْدَهُمْ قٰصِرٰتُ الطَّرْفِ عِيْنٌ ٤٩

50. Couma dire zotte banne di zéfs[87] ki couvert.

كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ ﴿٥٠﴾

51. Alors éna pou tourné vers lé zautes et zotte pou interroze zotte-mêmes ente zotte.

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٥١﴾

52. Ène dans banne-là pou dire : « En vérité, mo ti éna ène compagnon,

قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿٥٢﴾

53. « Ki ti pé dire : 'Esse-ki vraimême to *ène* dans banne ki donne attestation *ça parole-là* ?

يَقُولُ أَئِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ ﴿٥٣﴾

54. 'Quand nous pou mort et ki nous pou vinne la poussiére et lé zos, esse-ki vraimême nous pou payé *pou nou banne actions* ?' »

أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَدِينُونَ ﴿٥٤﴾

55. Li pou dimandé : « Esse-ki zotte envie zette ène coup d'oeil *lor li* ?»

قَالَ هَلْ أَنتُم مُّطَّلِعُونَ ﴿٥٥﴾

56. Alors li pou zette ène coup d'oeil ; li pou trouve li dans milié la Fournaise *l'Enfer.*

فَاطَّلَعَ فَرَآهُ فِي سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾

57. Li pou dire : « Par Allāh ! Encore ène tiguitte, to ti pou cause mo la perte.

قَالَ تَاللَّهِ إِن كِدتَّ لَتُرْدِينِ ﴿٥٧﴾

58. « Si pa ti bienfait mo Seignére, certainement mo ti pou *ène* dans banne ki finne présenté *dans l'Enfer.*

وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٥٨﴾

---

87. Mot 'baïḏ li baïḏah' so pliriél. Ça vé dire 'banne di zéfs l'autruche' ou bien 'di zéf' en zénéral. Capave appelle ène dimoune ki bien protézé 'baïḏat oul-balad' (di zéfs pays), pé compare li ici are di zéf l'autruche ki renferme ène ti l'autruche, parski dans ça cas-là, l'autruche mâle pé protéze li. Ça oussi vé dire ki ça dimoune-là dans so noblesse, li inégalabe, li couma di zéf ki finne laissé tout sél. Ou soi, ça montré ki dimoune-là, li ène séf ou bien ène seignére, ou soi fierté pays-là, ou soi li bien connu et souvent lé zautes consilté li. Expression 'baïdoun maknūn' vé dire : banne ki faire fierté Paradis, ou soi banne ki bien protézé.

59. « Esse-ki *li pa vrai ki* nous pa pou mort *encore*,

أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ ٥٩

60. « Sauf nous prémier la mort et ki pa pou pini nous ?»

إِلَّا مَوْتَتَنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ٦٠

61. En vérité, *pou banne croyants*, ça, li *ça* grand triomphe-là.

إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ٦١

62. Alors, banne travailléres bizin travaille pou *gagne ène rang* pareil à ça.

لِمِثْلِ هَٰذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ ٦٢

63. Esse-ki ça, li meillére couma accueil *pou banne invit*és ou soi pied zaqqūm?

أَذَٰلِكَ خَيْرٌ نُزُلًا أَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ ٦٣

64. En vérité, Nous finne faire ça ène l'épréve pou banne inzistes.

إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ٦٤

65. En vérité, li ène pied ki pousse dans fond la Fournaise *l'Enfer.*

إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ٦٥

66. So banne fruits, zotte couma dire banne la tête serpents.

طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ ٦٦

67. Et certainement banne-là pou manze là-dans et zotte pou rempli *zot* vente are ça.

فَإِنَّهُمْ لَآكِلُونَ مِنْهَا فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ٦٧

68. Ensuite, certainement banne-là pou gagne lor là ène mélanze dilo bouillante *pou boire.*

ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِنْ حَمِيمٍ ٦٨

69. Ensuite, certainement banne-là zot rétour, li pou vers la Fournaise *l'Enfer.*

ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ ٦٩

70. En vérité, zotte ti trouve zot banne papa grand-papas égaré,

إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءَهُمْ ضَالِّينَ ٧٠

71. Et zotte finne galoupe lor zot traces.

فَهُمْ عَلَىٰ آثَارِهِمْ يُهْرَعُونَ ٧١

72. Et, en vérité, la plipart banne péps-avant ti égaré avant zotte.

وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ٧٢

73. Alors ki, en vérité, Nous ti avoye banne Avertisséres dans banne-là.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِم مُّنذِرِينَ ٧٣

74. Guetté couma ti *mauvais* la fin banne ki ti gagne avertissement,

فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنذَرِينَ ٧٤

75. Excepté Allāh So banne servitéres éli.

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ٧٥

R 3 76. Et, en vérité, Noé ti appelle Nous. Couma li ti excellent, réponse ki Nous ti donne *li* !

وَلَقَدْ نَادَانَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ ٧٦

77. Et Nous ti sauve li et so famille are ça grand détresse-là ;

وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ٧٧

78. Et Nous ti faire so banne déssendants *reste* banne séls sirvivants.

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ٧٨

79. Et Nous ti laisse pou li *ène bon rénom* dans banne zénérations aprés —

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ٧٩

80. « *Ki la* paix lor Noé *parmi banne péps* dans lé mondes !»

سَلَامٌ عَلَىٰ نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ ٨٠

81. En vérité, coumme ça-même Nous récompense banne ki faire le bien.

إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ٨١

82. En vérité, li ti *ène* dans Nou banne servitéres croyant.

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ٨٢

83. Ensuite, Nous ti noye lé zautes.

ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ ٨٣

84. Et, en vérité, dans so groupe ti éna Abraham ;

وَإِنَّ مِن شِيعَتِهِ لَإِبْرَاهِيمَ ٨٤

85. Quand li ti vinne cotte so Seignére avec ène lé kére ki ti soumette ;

إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ٨٥

86. Quand li ti dire so papa et so pép : « Bé ki ça ki zotte adoré-là ?

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ٨٦

87. « Esse-ki, en déhors Allāh, zotte oulé banne mensonzes couma *zot* divinités ?

أَئِفْكًا آلِهَةً دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ ٨٧

88. « Bé ki zot pensée lor Seignére banne lé mondes ?»

فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٨٨﴾

89. Ensuite, li ti zette ène régard lor banne zétoiles,

فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُوْمِ ﴿٨٩﴾

90. Et li dire : « En vérité, mo senti ène malaise. »

فَقَالَ إِنِّيْ سَقِيْمٌ ﴿٩٠﴾

91. Alors, banne-là ti tourne lé dos are li, zotte ti allé.

فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِيْنَ ﴿٩١﴾

92. Ensuite, li ti trompe *zot* vizilance pou alle cotte zot banne divinités et li ti dire : « Esse-ki zotte pa manzé ?

فَرَاغَ إِلٰى اٰلِهَتِهِمْ فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُوْنَ ﴿٩٢﴾

93. « Bé ki arrive zotte ki zotte pa causé ?»

مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُوْنَ ﴿٩٣﴾

94. Alors, sans ki *kikène* conné, avec *so* la main droite li ti donne banne *idoles*-là coup ki bizin.

فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِيْنِ ﴿٩٤﴾

95. Alors, banne-là galoupé ti vinne cotte li.

فَأَقْبَلُوْا إِلَيْهِ يَزِفُّوْنَ ﴿٩٥﴾

96. Li ti dire *zotte* : « Esse-ki zotte adore ça ki zotte-*mêmes* finne skilté ?

قَالَ أَتَعْبُدُوْنَ مَا تَنْحِتُوْنَ ﴿٩٦﴾

97. « Alors ki Allāh finne créé zotte et *oussi* ça ki zotte fabriqué ?»

وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿٩٧﴾

98. Banne-là ti dire : « Prépare ène bûcher pou li et zette-li dans fournaise-là. »

قَالُوا ابْنُوْا لَهٗ بُنْيَانًا فَأَلْقُوْهُ فِي الْجَحِيْمِ ﴿٩٨﴾

99. Donc, banne-là ti monte ène complot conte li, mais Nous ti donne-zotte pire himiliation.

فَأَرَادُوْا بِهٖ كَيْدًا فَجَعَلْنٰهُمُ الْأَسْفَلِيْنَ ﴿٩٩﴾

100. Et li ti dire : « En vérité, mo pé alle vers mo Seignére. Certainement Li pou guide moi. »

وَقَالَ إِنِّيْ ذَاهِبٌ إِلٰى رَبِّيْ سَيَهْدِيْنِ ﴿١٠٠﴾

101. *Et li ti prié* : « Mo Seignére ! Accorde-moi *ène héritier ki pou ène* dans banne *dimounes* pieux. »

رَبِّ هَبْ لِيْ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿١٠١﴾

102. Alors, Nous ti donne li bon nouvelle ène garçon bien indilzent.

فَبَشَّرْنٰهُ بِغُلٰمٍ حَلِيْمٍ ﴿١٠٢﴾

103. Et quand *garçon-là* li ti arrive l'âze pou travaille avec li, li ti dire : « O mo garçon chéri ! En vérité, mo ti trouve dans rêve, ki mo ti pé offére toi couma sacrifice. Alors guetté ki to pensé *lor là.* » Li ti réponne : « O mo papa ! Faire ça ki finne ordonne toi *faire.* En vérité, si Allāh oulé, to pou trouve moi *ène* dans banne ki persévéré *dans la foi.* »

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يٰبُنَيَّ اِنِّيْٓ
اَرٰى فِي الْمَنَامِ اَنِّيْٓ اَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا
تَرٰى ؕ قَالَ يٰٓاَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ ز
سَتَجِدُنِيْٓ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ مِنَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿١٠٣﴾

104. Et quand tout lé dé ti finne soumette *are l'orde Allāh*, et ki li ti finne mette li par terre lor so front,

فَلَمَّآ اَسْلَمَا وَتَلَّهٗ لِلْجَبِيْنِ ﴿١٠٤﴾

105. Alors, Nous ti criyé li : « O Abraham !

وَنَادَيْنٰهُ اَنْ يّٰٓاِبْرٰهِيْمُ ﴿١٠٥﴾

106. « En vérité, to finne accompli *to* rêve-là. » Certainement, coumme ça-même Nous récompense banne ki faire le bien.

قَدْ صَدَّقْتَ الرُّءْيَا ۚ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِى
الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٠٦﴾

107. En vérité, ça, li ti ène l'épréve bien clair.

اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْبَلٰٓؤُا الْمُبِيْنُ ﴿١٠٧﴾

108. Et Nous ti sauve li en éssanze ène grand sacrifice.

وَفَدَيْنٰهُ بِذِبْحٍ عَظِيْمٍ ﴿١٠٨﴾

109. Et Nous ti laisse pou li *ène bon rénom* dans banne zénérations aprés.

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْاٰخِرِيْنَ ﴿١٠٩﴾

110. « *Ki la* paix lor Abraham !»

سَلٰمٌ عَلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ ﴿١١٠﴾

111. Coumme ça-même Nous récompense banne ki faire le bien.

كَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١١١﴾

112. En vérité, li ti *ène* dans Nou banne servitéres croyant.

اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١١٢﴾

113. Et Nous ti donne li bon nouvelle Isaac, ène Prophéte *et ène* dans banne *dimounes* pieux.

وَ بَشَّرۡنٰهُ بِاِسۡحٰقَ نَبِيًّا مِّنَ الصّٰلِحِيۡنَ ﴿١١٣﴾

114. Et Nous ti accorde li et Isaac banne bénédictions. Et dans zot banne déssendants *éna* banne ki faire le bien et *éna* banne ki clairement cruel envers zotte-mêmes.[88]

وَ بٰرَكۡنَا عَلَيۡهِ وَ عَلٰۤى اِسۡحٰقَ ؕ وَ مِنۡ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحۡسِنٌ وَّ ظَالِمٌ لِّنَفۡسِهٖ مُبِيۡنٌ ﴿١١٤﴾

R4 115. Et, en vérité, Nous ti accorde Moïse et Aaron banne favéres.

وَ لَقَدۡ مَنَنَّا عَلٰى مُوۡسٰى وَ هٰرُوۡنَ ﴿١١٥﴾

116. Et Nous ti sauve tout lé dé et zot péps are *ça* grand détresse-là ;

وَ نَجَّيۡنٰهُمَا وَ قَوۡمَهُمَا مِنَ الۡكَرۡبِ الۡعَظِيۡمِ ﴿١١٦﴾

117. Et Nous ti aide banne-là et zotte ki ti sorti victorié.

وَ نَصَرۡنٰهُمۡ فَكَانُوۡا هُمُ الۡغٰلِبِيۡنَ ﴿١١٧﴾

118. Et Nous ti donne zotte-dé ène Live ki ti bien clair.

وَ اٰتَيۡنٰهُمَا الۡكِتٰبَ الۡمُسۡتَبِيۡنَ ﴿١١٨﴾

119. Et Nous ti guide zotte-dé lor simé droite.

وَ هَدَيۡنٰهُمَا الصِّرَاطَ الۡمُسۡتَقِيۡمَ ﴿١١٩﴾

120. Et Nous ti laisse pou zotte-dé *ène bon rénom* dans banne zénérations aprés.

وَ تَرَكۡنَا عَلَيۡهِمَا فِى الۡاٰخِرِيۡنَ ﴿١٢٠﴾

121. « *Ki la* paix lor Moïse et Aaron !»

سَلٰمٌ عَلٰى مُوۡسٰى وَ هٰرُوۡنَ ﴿١٢١﴾

---

88. Mot 'z̲ālim' vé dire 'cruel' et 'z̲oulm' vé dire 'cruauté'. Normalement, ça applique lor tout catégorie déviation dépi simé droite. Mais éna exceptions cotte servi ça pou exprime louanze. Dans verset 35:33, éna parmi So banne servitéres soisi ki Allāh finne appelle li 'zālimoun linafsihi' ki cruel envers li-même. Ça li pou banne dimounes ki traite zotte-mêmes avec sévérité au fir et à mézire ki zotte avance dans simé Allāh. Dans ça-même catégorie-là, éna ki so niveau li pli élévé, cotte appelle li 'mouqtas̲id' – (ki reste lor simé droite-là) et 'sābiqoun lil-khaïrāt'- (ki sirpasse lé zautes dans banne zoeuves dé bienfaizance). En faite, dans banne premier étapes voyaze spiritiél, l'homme bizin exerce ène certaine mézire dé cruauté envers li-même pou li ranne li-même capabe pou faire banne bon zoeuves. Allāh faire éloze banne ki sévére envers zotte-mêmes à cause zot l'amour pou Li et Li donne-zotte titre dé 'z̲ālimoun linafsihi'- (céli ki cruel envers so prope être).

122. En vérité, coumme ça-même Nous récompense banne ki faire le bien.

إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٢﴾

123. En vérité, zotte tout lé-dé ti *compté* dans Nou banne servitéres croyant.

إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٣﴾

124. En vérité, Elie *oussi* ti *ène* dans banne Méssazers.

وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٤﴾

125. Quand li ti dire so pép : « Esse-ki zotte pa pou craigne Allāh ?

إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٥﴾

126. « Esse-ki zotte invoque Ba'al, et abandonne Céli Ki Meillére dans banne createres,

أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ﴿١٢٦﴾

127. « Allāh, zot Seignére et Seignére zot banne papa grand-papas avant ?»

اللَّهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٢٧﴾

128. Mais banne-là ti traite li dé mentére, et certainement zotte pou éna pou comparaîte *divant Allāh*,

فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٢٨﴾

129. Excepté Allāh So banne servitéres éli.

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٢٩﴾

130. Et Nous ti laisse pou li *ène bon rénom* dans banne zénérations aprés.

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿١٣٠﴾

131. « *Ki la* paix lor Ilyāsīn !»

سَلَامٌ عَلَىٰ إِلْ يَاسِينَ ﴿١٣١﴾

132. En vérité, coumme ça-même Nous récompense banne ki faire le bien.

إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣٢﴾

133. En vérité, li ti *ène* dans Nou banne servitéres croyant.

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٣﴾

134. Et, en vérité, Lot *oussi* ti *ène* dans banne Méssazers ;

وَإِنَّ لُوطًا لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٤﴾

135. Quand Nous ti sappe li et tout so famille,

إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٣٥﴾

136. Excepté ène vié madame *ki ti* dans banne ki ti reste derriére.

إِلَّا عَجُوْزًا فِي الْغٰبِرِيْنَ ١٣٦

137. Ensuite, Nous ti détruire lé zautes.

ثُمَّ دَمَّرْنَا الْاٰخَرِيْنَ ١٣٧

138. Et, en vérité, lé matin, zotte traverse cotte banne-là *enterré*,

وَإِنَّكُمْ لَتَمُرُّوْنَ عَلَيْهِمْ مُّصْبِحِيْنَ ١٣٨

139. Et, la nuite *oussi.* Alors, esse-ki zotte pa raisonné ?

وَبِالَّيْلِ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ١٣٩

R 5 140. Et en vérité, Jonas *oussi* ti *ène* dans banne Méssazers,

وَإِنَّ يُوْنُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ١٤٠

141. Quand li ti sauvé vers bateau ki ti sarzé-là ;

إِذْ أَبَقَ إِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُوْنِ ١٤١

142. Et li ti prend part dans tiraze au sort *lor l'orde lé zaute okipants bateau-là* et li ti dans banne ki ti éna pou zetté *dans la mer.*

فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِيْنَ ١٤٢

143. Et poisson-là ti avale li alors ki li ti pé blâme li-même.

فَالْتَقَمَهُ الْحُوْتُ وَهُوَ مُلِيْمٌ ١٤٣

144. Et si li pa ti *ène* dans banne ki glorifié *Allāh*,

فَلَوْلَآ أَنَّهٗ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِيْنَ ١٤٤

145. Certainement li ti pou reste dans *poisson-là* so vente ziska Zour Rézirection.

لَلَبِثَ فِيْ بَطْنِهٖٓ إِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ١٤٥

146. Ensuite, Nous ti zette li dans ène l'endroit désert cotte péna zarbes alors ki li ti *bien* malade.

فَنَبَذْنٰهُ بِالْعَرَآءِ وَهُوَ سَقِيْمٌ ١٤٦

147. Et Nous ti faire pousse la-haut li ène pied calebasse.

وَأَنْۢبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّنْ يَّقْطِيْنٍ ١٤٧

148. Et Nous ti avoye li *couma Méssazer* cotte cent mille *dimounes* ou plisse,

وَأَرْسَلْنٰهُ إِلٰى مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيْدُوْنَ ١٤٨

149. Et banne-là ti croire ; alors Nous ti donne banne-là provision pou kik lé temps.

فَاٰمَنُوْا فَمَتَّعْنٰهُمْ اِلٰى حِيْنٍ ﴿۱۴۹﴾

150. Alors, dimanne banne-là si to Seignére éna ti-filles tandisse ki zotte éna garçons.

فَاسْتَفْتِهِمْ اَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ وَ لَهُمُ الْبَنُوْنَ ﴿۱۵۰﴾

151. Esse-ki Nous finne créé banne anzes sexe féminin et banne-là ti témoins *pou ça* ?

اَمْ خَلَقْنَا الْمَلٰٓئِكَةَ اِنَاثًا وَّ هُمْ شٰهِدُوْنَ ﴿۱۵۱﴾

152. Attention! Certainement li ène dé zot prope inventions *quand* banne-là dire :

اَلَآ اِنَّهُمْ مِّنْ اِفْكِهِمْ لَيَقُوْلُوْنَ ﴿۱۵۲﴾

153. « Allāh finne enzendré *zenfants.* » Et sans doute, zotte banne mentéres.

وَلَدَ اللّٰهُ ۙ وَ اِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿۱۵۳﴾

154. Esse-ki Li finne soisir banne ti-filles plitôt ki banne garçons ?

اَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِيْنَ ﴿۱۵۴﴾

155. Bé ki arrive zotte ? Couma zotte zizé ?

مَا لَكُمْ ۟ كَيْفَ تَحْكُمُوْنَ ﴿۱۵۵﴾

156. Esse-ki zotte pa réfléci ?

اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿۱۵۶﴾

157. Ou soi, esse-ki zotte éna kik préve clair ?

اَمْ لَكُمْ سُلْطٰنٌ مُّبِيْنٌ ﴿۱۵۷﴾

158. Alors, produire zot Live, si zotte véridique.

فَاْتُوْا بِكِتٰبِكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۱۵۸﴾

159. Et banne-là prétanne ène lien famille ente Li et banne djinns, alors ki, en vérité, banne djinns conné ki certainement zotte pou éna pou comparaîte *divant Allāh Ki pou zize zotte.*

وَ جَعَلُوْا بَيْنَهٗ وَ بَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَبًا ۭ وَ لَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ اِنَّهُمْ لَمُحْضَرُوْنَ ﴿۱۵۹﴾

160. Allāh So pureté et So gloire li bien loin are ça ki banne-là attribié *are Li* !

سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿۱۶۰﴾

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ١٦١

161. Bizin faire exception pou Allāh so banne servitéres éli *are ça banne kalité paroles-là.*

فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ١٦٢

162. En vérité, zotte et banne ki zotte adoré —

مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفَاتِنِينَ ١٦٣

163. Aukène parmi zotte pa capave mette *personne* dans l'égarement conte Li,

إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ ١٦٤

164. Excepté dimoune ki pou brîlé dans la Fournaise *l'Enfer.*

وَمَا مِنَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ ١٦٥

165. Et *banne ki pou rente dans l'Enfer pou dire* : « Péna ène sél parmi nous ki pa pou éna so place désigné.

وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُّونَ ١٦٦

166. « Et, en vérité, nous pou banne ki pou ranzé en rangs ;

وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ ١٦٧

167. « Et, en vérité, nous pou banne ki pou glorifié *Allāh.* »

وَإِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ ١٦٨

168. Alors ki vraimême banne-là ti pé dire :

لَوْ أَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِّنَ الْأَوَّلِينَ ١٦٩

169. « Si nous ti posséde ène Rappel *dé la part Allāh* couma *ça ki* pou banne péps avant,

لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ١٧٠

170. « Certainement nous ti pou vinne Allāh So banne servitéres éli. »

فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ١٧١

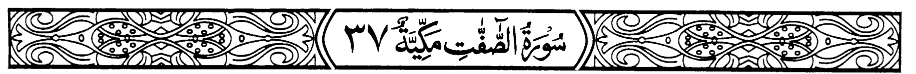
171. Alors ki *quand ça vinne cotte banne-là* zotte pa croire là-dans, mais zotte pa pou tardé pou conné *so conséquences.*

وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ١٧٢

172. Et, en vérité, Nou décret finne déza sorti concernant Nou banne servitéres, banne Méssazers-là,

إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ ١٧٣

173. *Ki*, en vérité, zotte ki pou gagne aide ;

وَإِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغٰلِبُوْنَ ﴿١٧٤﴾

174. Et *ki*, en vérité, Nou l'armée ki pou *sorti* victorié.

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿١٧٥﴾

175. Alors, détourne-toi dé banne-là pou kik lé temps,

وَّأَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُوْنَ ﴿١٧٦﴾

176. Et observe banne-là, parski banne-là pa pou tardé pou trouvé.

أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿١٧٧﴾

177. Esse-ki Nou pinition ki banne-là oulé vinne vite ?

فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَآءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِيْنَ ﴿١٧٨﴾

178. Mais quand ça pou déssanne dans zot la cour, li pou ène gramatin bien mauvais pou banne ki finne gagne avertissement.[89]

وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿١٧٩﴾

179. Alors détourne-toi dé banne-là pou kik lé temps.

وَّأَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُوْنَ ﴿١٨٠﴾

180. Et observe *banne-là*, parski banne-là pa pou tardé pou trouvé.

سُبْحٰنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿١٨١﴾

181. To Seignére, Seignére dé l'honnére *et dé puissance*, So pureté et So gloire li bien loin are ça ki banne-là attribié *are Li.*

وَسَلٰمٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٨٢﴾

182. Et *ki la* paix lor banne Méssazers !

وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٨٣﴾

183. Et tout louanze pou Allāh, Seignére tout banne lé mondes.

---

89 Ça capave pé faire référence à ça-zour banne mizilmans ti prend la Mecque. Li ti ène zour bien mauvais et himiliant pou banne habitants la Mecque quand ène l'armée de 10,000 soldats mizilmans ti rente dans so banne faubourgs et bien vite la ville-là ti tombe dans la mains banne croyants-là. La Bible appelle-zotte disse mille Saints. (Deut.33:2)

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ١

2. Sād = Céli Ki Véridique dans *So* Parole. Par le Coran rempli ék récommandations,

صٓ وَالْقُرْاٰنِ ذِي الذِّكْرِ ٢

3. Mais banne ki pa croire, zotte plonzé dans *fausse* grandére et *dans* l'ennemité.

بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِيْ عِزَّةٍ وَّشِقَاقٍ ٣

4. Comié zénérations avant banne-là Nous finne détruire ! Banne-là ti crié *au sécours*, mais ti népli lé moment pou sappé *are pinition-là.*

كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ قَرْنٍ فَنَادَوْا وَّلَاتَ حِيْنَ مَنَاصٍ ٤

5. Et banne-là étonné ki ène Avertissére vinne cotte zotte d'ente zotte-mêmes ; et banne mécréants dire : « Ça li ène mazicien *et* ène grand mentére.

وَعَجِبُوْٓا اَنْ جَآءَهُمْ مُّنْذِرٌ مِّنْهُمْ ۫ وَقَالَ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا سٰحِرٌ كَذَّابٌ ٥

6. « Esse-ki li finne faire *tout* ça banne divinités-là vinne Ène Sél BonDié ? En vérité, ça li ène soze bien étonnant. »

اَجَعَلَ الْاٰلِهَةَ اِلٰهًا وَّاحِدًا ۚ اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ٦

7. Et banne séfs dans banne-là *zotte ti dire ça*, zotte ti allé : « Allé *dépi-là* et reste fidéle are zot banne divinités. En vérité, ça li ène soze ki finne faire avec ène but.

وَانْطَلَقَ الْمَلَاُ مِنْهُمْ اَنِ امْشُوْا وَاصْبِرُوْا عَلٰٓى اٰلِهَتِكُمْ ۚ اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ يُّرَادُ ٧

8. « Zamais nous pa finne tanne ça dans kik l'aute rélizion. Li sélement ène fabrication.

مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِي الْمِلَّةِ الْاٰخِرَةِ ۚ اِنْ هٰذَآ اِلَّا اخْتِلَاقٌ ٨

9. « Parmi nous *tout*, esse-ki lor li *sélement, ki* finne faire déssanne Récommandation-là ?» En faite, banne-là dans doute concernant Mo Récommandation. La réalité, li ça, *ki* zotte pa encore goûte Mo Pinition.

ءَاُنْزِلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْۢ بَيْنِنَا ۭ بَلْ هُمْ فِيْ شَكٍّ مِّنْ ذِكْرِيْ ۚ بَلْ لَّمَّا يَذُوْقُوْا عَذَابِ ٩

10. Esse-ki banne-là posséde banne trésors miséricorde to Seignére Ki Tout-Puissant, *et* Ki Grand Donatére ?

أَمْ عِندَهُمْ خَزَآئِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ﴿١٠﴾

11. Ou soi, royaume banne lé ciéls et la terre et tout ça ki trouve ente ça dé-là, li pou zotte ? Alors, laisse banne-là séye monté par tout banne moyens *ki zotte éna.*

أَمْ لَهُم مُّلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ ﴿١١﴾

12. Li ène l'armée banne *tribis ennemi* ki finne allié ensamme-là ki pou sauvé dans défaite ici-même.

جُندٌ مَّا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِّنَ الْأَحْزَابِ ﴿١٢﴾

13. Avant banne-là *oussi*, pép Noé, et *tribis* 'Aad et Pharaon, Seignére banne camps l'armée, zotte ti *habitié* contrédire *banne Méssazers.*

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَّعَادٌ وَّفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ ﴿١٣﴾

14. Et *tribi* Thamoud, et pép Lot, et banne habitants Aïka — zotte ti ça banne groupes *ki finne déza mentionné*-là.

وَثَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَّأَصْحٰبُ لْـَٔيْكَةِ أُولٰٓئِكَ الْأَحْزَابُ ﴿١٤﴾

15. Tout, sans exception, ti traite *zot* Méssazers dé mentéres ; alors Mo pinition *lor zotte* ti zistifié.

إِن كُلٌّ إِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ﴿١٥﴾ ع

R 2 16. Et banne-là nék pé attanne ène sél cri bien éffrayant ; *et* pa pou éna aukène répit pou ça.

وَمَا يَنظُرُ هٰٓؤُلَآءِ إِلَّا صَيْحَةً وَّاحِدَةً مَّا لَهَا مِن فَوَاقٍ ﴿١٦﴾

17. Banne-là dire : « Nou Seignére ! Avoye vite lor nous nou-part-*pinition* avant Zour *Réglément* banne comptes. »

وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّل لَّنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ﴿١٧﴾

18. Donc sipporte avec patience ça ki banne-là dire, et rappelle Nou servitére David, l'homme ki ti éna boucoup pouvoirs. En vérité, li ti tourne sans arrêt *vers Allāh* avec himilité.

اصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿١٨﴾

19. En vérité, Nous ti soumette banne montagnes[90] *pou li.* Avec li, zotte ti pé glorifié *Allāh* à soir et quand li zour ti pé lévé.

إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ ﴿١٩﴾

20. Et *Nous ti soumette pou li,* banne zoiseaux[91] réini ensamme. Zotte tout ti éna attacement are li.

وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً ۖ كُلٌّ لَّهُ أَوَّابٌ ﴿٢٠﴾

21. Et Nous ti consolide so royaume et Nous ti donne li la sazesse et l'art dé convainc dans *so* parole.

وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَآتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ وَفَصْلَ الْخِطَابِ ﴿٢١﴾

22. Esse-ki nouvelle banne ki ti dispité-là finne arrive cotte toi, quand zotte ti franci miraille *so* la samme ? —

وَهَلْ أَتَاكَ نَبَأُ الْخَصْمِ إِذْ تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابَ ﴿٢٢﴾

23. Quand zotte ti rente cotte David et *ki* li ti effrayé par zotte, banne-là ti dire : « Pa pére, *nous* dé-dimounes ki pé dispité ; ène dans nous finne faire l'inzistice are l'aute, donc zize ente nous avec la vérité. Et reste dans limites et guide-nous vers simé droite. »

إِذْ دَخَلُوا عَلَىٰ دَاوُودَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ ۖ قَالُوا لَا تَخَفْ ۖ خَصْمَانِ بَغَىٰ بَعْضُنَا عَلَىٰ بَعْضٍ فَاحْكُم بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ وَاهْدِنَا إِلَىٰ سَوَاءِ الصِّرَاطِ ﴿٢٣﴾

24. « En vérité, ça, li mo frére; li éna quatro vingt dize néf brébis et moi, mo éna ène *sél* brébis. Pourtant li dire *moi* : « Place-li sous mo garde, » et are *so* parole li fine faire pression lor moi. »

إِنَّ هَٰذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً وَلِيَ نَعْجَةٌ وَاحِدَةٌ فَقَالَ أَكْفِلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ ﴿٢٤﴾

25. *David* ti dire : « En vérité, li finne faire l'inzistice are toi quand li ti dimanne pou zoènne to brébis are so banne brébis. Et, en vérité, la plipart banne associés ente zotte, zotte cause zotte-

قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعْجَتِكَ إِلَىٰ نِعَاجِهِ ۖ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ

---

90. Mot 'djibāl'- (montagnes) capave réprésente banne tribis puissant de banne montagnes et ki ti sous contrôle David. Pé capave oussi faire référence à banne ricesses minéral ki ti pé exploité ça l'époque-là.

91. 'aṯ-ṯaīr'-(zoiseaux) réprésente ça banne dimounes, ki posséde banne talents exceptionnél, et ki envolé là-haut lor lé zailes zot banne accomplissements.

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَقَلِيْلٌ مَّا هُمْ ۗ
وَظَنَّ دَاوٗدُ اَنَّمَا فَتَنّٰهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهٗ
وَخَرَّ رَاكِعًا وَّاَنَابَ ﴿٢٥﴾

mêmes di tort, excepté banne ki croire *dans Allāh* et ki faire banne bon actions. Et ça banne-là zotte pa boucoup. » Et David finne comprend ki finne testé li ; alors li ti dimanne so Seignére pardon, li ti tombé prosterné avec himilité et li ti répenti.

فَغَفَرْنَا لَهٗ ذٰلِكَ ۗ وَاِنَّ لَهٗ عِنْدَنَا
لَزُلْفٰى وَحُسْنَ مَاٰبٍ ﴿٢٦﴾

26. Alors Nous ti pardonne li pou ça ; et, en vérité, li ti éna ène rang proce dé Nous, et *li pou gagne* ène excellent l'endroit pou resté.

يٰدَاوٗدُ اِنَّا جَعَلْنٰكَ خَلِيْفَةً فِى الْاَرْضِ
فَاحْكُمْ بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ
الْهَوٰى فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۗ اِنَّ
الَّذِيْنَ يَضِلُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ لَهُمْ
عَذَابٌ شَدِيْدٌۢ بِمَا نَسُوْا يَوْمَ
الْحِسَابِ ﴿٢٧﴾

27. « O David ! En vérité, Nous finne faire toi ène *Nou* réprésentant lor la terre ; alors zize ente banne dimounes avec la vérité et pa suive banne désirs initile, sinon ça pou égare toi dépi simé Allāh. » En vérité, banne ki finne égaré dépi simé Allāh, zotte pou gagne ène pinition dir parski zotte finne oublié Zour *Réglément* banne comptes.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَآءَ وَالْاَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَا بَاطِلًا ۗ ذٰلِكَ ظَنُّ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا ۚ فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنَ
النَّارِ ﴿٢٨﴾

R 3 28. Et li pa pou nanrien ki Nous finne créé lé ciél et la terre et ça ki ente lé-dé. Ça, li l'opinion banne ki pa croire. Malhére donc lor banne mécréants à cause *pinition* di Fé-là !

اَمْ نَجْعَلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
كَالْمُفْسِدِيْنَ فِى الْاَرْضِ ۫ اَمْ نَجْعَلُ
الْمُتَّقِيْنَ كَالْفُجَّارِ ﴿٢٩﴾

29. Esse-ki Nous pou traite banne ki croire et ki faire banne bon actions couma banne ki commette le mal lor la terre ? Esse-ki Nous pou traite banne *dimounes* droites couma banne pervers ?

كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ اِلَيْكَ مُبٰرَكٌ لِّيَدَّبَّرُوْٓا
اٰيٰتِهٖ وَلِيَتَذَكَّرَ اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿٣٠﴾

30. *Li* ène Live ki Nous finne révéle toi. *Li* rempli ék bénédictions pou ki banne-là réfléci lor so banne versets, et pou ki banne ki posséde intellizence prend compte *avertissement.*

وَوَهَبْنَا لِدَاوٗدَ سُلَيْمٰنَ ۗ نِعْمَ الْعَبْدُ ۗ
اِنَّهٗۤ اَوَّابٌ ﴿٣١﴾

31. Et à David Nous ti accorde Salomon *ki ti* ène excellent servitére. En vérité, li ti continié tourne *vers Nous* avec himilité.

32. Quand, lé soir, ti présente divant li banne cévals dé race ki galoupe vite,

إِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصّٰفِنٰتُ الْجِيَادُ ﴿٣٢﴾

33. Li li ti dire : « En vérité, mo content banne cévals parski zotte rappelle *moi* mo Seignére, *so l'attacement ti* à tel point *ki* quand zotte ti disparaîte derriére ène séparation *li ti dire* :

فَقَالَ إِنِّيْٓ أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّيْ ۚ حَتّٰى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ﴿٣٣﴾

34. « Rétourne-zotte cotte moi. » Alors li ti commence caresse *zot* la zamme et *zot* li cou.

رُدُّوْهَا عَلَيَّ ۖ فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوْقِ وَالْأَعْنَاقِ ﴿٣٤﴾

35. Et, en vérité, Nous ti testé Salomon quand Nous ti mette lor so trône ène *simpe* lé corps. Alors li ti tourne *vers Allāh pou serce So miséricorde.*

وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمٰنَ وَأَلْقَيْنَا عَلٰى كُرْسِيِّهٖ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ﴿٣٥﴾

36. Li ti dire : « O mo Seignére ! Pardonne-moi et accorde-moi ène royaume ki, aprés moi, pa pou vinne dans possession dimoune ki pa digne pou ça. En vérité, To-Même Ki Grand Donatére. »

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِيْ وَهَبْ لِيْ مُلْكًا لَّا يَنْبَغِيْ لِأَحَدٍ مِّنْۢ بَعْدِيْ ۚ إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿٣٦﴾

37. Alors Nous ti soumette di vent pou li ; li ti soufflé doucement, sélon so désir, là cotte li ti rode allé,

فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيْحَ تَجْرِيْ بِأَمْرِهٖ رُخَآءً حَيْثُ أَصَابَ ﴿٣٧﴾

38. Et banne zéants — toute sorte constrictéres capabe et banne plonzéres,

وَالشَّيٰطِيْنَ كُلَّ بَنَّآءٍ وَّغَوَّاصٍ ﴿٣٨﴾

39. Et banne lé zautes, attacé ék la sainnes.

وَّاٰخَرِيْنَ مُقَرَّنِيْنَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿٣٩﴾

40. « Ça, li Nou don *ça*, donc faire favére, *libére zotte* ou soi rétenir *zotte* sans ki éna pou ranne compte. »

هٰذَا عَطَآؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤٠﴾

41. Et, certainement, li ti éna ène rang proce dé Nous et li pou gagne ène excellent l'endroit pou resté.

وَإِنَّ لَهٗ عِنْدَنَا لَزُلْفٰى وَحُسْنَ مَاٰبٍ ﴿٤١﴾

R 4

42. Et rappelle Nou servitére Job, quand li ti appelle so Seignére *li ti dire* : « En vérité, Satan finne mette moi dans détresse et souffrance. »

وَاذْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ ۘ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي
مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ﴿٤٢﴾

43. *Allāh ti dire* : « Tappe *to montire* avec to li pied pou ki li alle vite. Là-bas éna dilo frais pou lave toi et pou boire. »

ارْكُضْ بِرِجْلِكَ ۚ هَٰذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ
وَشَرَابٌ ﴿٤٣﴾

44. Et Nous ti donne-li so famille et avec-zotte encore couma-zotte couma ène miséricorde dé Nou part et couma ène rappel pou banne ki posséde intellizence.

وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ
رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرَىٰ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٤٤﴾

45. Et *Nous ti dire* : « Prend dans to la main ène poignée banne ti brances sec et *ça ki* vert *oussi* ; et tappe avec ça et pa viole *to* serment. » En vérité, Nous ti trouve li éna l'endirance. Li ti ène excellent servitére. En vérité, li ti continié tourne *vers Nous* avec himilité.

وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاضْرِبْ بِهِ وَلَا
تَحْنَثْ ۗ إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا ۚ نِعْمَ الْعَبْدُ ۖ
إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿٤٥﴾

46. Et rappelle Nou Servitéres Abraham et Isaac et Jacob, banne *dimounes* ki ti éna pouvoir et vision.

وَاذْكُرْ عِبَادَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَ
يَعْقُوبَ أُولِي الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ﴿٤٦﴾

47. En vérité, Nous ti soisir banne-là spécialement pou faire *dimounes* mazine Résidence *l'Aute lé monde*-là.

إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ ﴿٤٧﴾

48. Et, en vérité, dans Nou régard, zotte ti *compté* dans banne élis, *et* banne ki éna boucoup excellent qualités.

وَإِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ
الْأَخْيَارِ ﴿٤٨﴾

49. Et rappelle Ismaël et Isaïe et Ezéchiel ; zotte tout ti *compté* dans banne meilléres.

وَاذْكُرْ إِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ ۖ
وَكُلٌّ مِنَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٩﴾

50. Ça, li ène Rappel. Et, en vérité, pou banne dimounes droite, pou éna ène excellent l'endroit pou resté,

هَٰذَا ذِكْرٌ ۚ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَآبٍ ﴿٥٠﴾

51. Banne Zardins l'Éternité, pou faire *zot* banne la portes ouvert en grand pou banne-là.

جَنّٰتِ عَدۡنٍ مُّفَتَّحَةً لَّهُمُ الۡاَبۡوَابُ ۚ﴿٥١﴾

52. Là-dans, banne-là pou appiyé *are coussins*; là-dans zotte pou dimanne banne fruits en abondance ék la boisson.

مُتَّكِـِٕيۡنَ فِيۡهَا يَدۡعُوۡنَ فِيۡهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيۡرَةٍ وَّ شَرَابٍ ﴿٥٢﴾

53. Et avec banne-là pou éna banne *zéne filles* ki zot régards baissé *par modestie*, banne compagnes même l'âze.

وَ عِنۡدَهُمۡ قٰصِرٰتُ الطَّرۡفِ اَتۡرَابٌ ﴿٥٣﴾

54. Ça, li ça ki finne promette zotte pou Zour *Réglément* banne comptes.

هٰذَا مَا تُوۡعَدُوۡنَ لِيَوۡمِ الۡحِسَابِ ﴿٥٤﴾

55. En vérité, ça li Nou provision ; zamais li pou épuisé.

اِنَّ هٰذَا لَرِزۡقُنَا مَا لَهٗ مِنۡ نَّفَادٍ ۚۖ﴿٥٥﴾

56. Ça, *li pou banne croyants*. Et, en vérité, pou banne rébelles, pou éna ène mauvais l'endroit pou rétourné —

هٰذَا ؕ وَ اِنَّ لِلطّٰغِيۡنَ لَشَرَّ مَاٰبٍ ۙ﴿٥٦﴾

57. L'Enfer ; banne-là pou rente là-dans. Et li bien mauvais, place ki finne préparé-là !

جَهَنَّمَ ۚ يَصۡلَوۡنَهَا ۚ فَبِئۡسَ الۡمِهَادُ ﴿٥٧﴾

58. Ça-même *ki pou arrivé*. Banne-là pou éna pou goûte li - dilo bouillante et ène la boisson ki pi et glacial à l'extrême.

هٰذَا ۙ فَلۡيَذُوۡقُوۡهُ حَمِيۡمٌ وَّ غَسَّاقٌ ۙ﴿٥٨﴾

59. Et banne lé zaute *sozes* même-zenre are ça.

وَّ اٰخَرُ مِنۡ شَكۡلِهٖۤ اَزۡوَاجٌ ؕ﴿٥٩﴾

60. « Alà ène l'armée, ki pou précipite *là-dans* avec zotte. Pa pou éna aukène l'accueil bienvéni pou banne-là. En vérité, banne-là pou brilé dans di Fé. »

هٰذَا فَوۡجٌ مُّقۡتَحِمٌ مَّعَكُمۡ ۚ لَا مَرۡحَبًۢا بِهِمۡ ؕ اِنَّهُمۡ صَالُوا النَّارِ ﴿٦٠﴾

61. Banne-là pou réponne : « Au contraire, zotte *ki maudit*. Péna l'accueil bienvéni pou zotte. Zotte-mêmes ki finne prépare ça pou nous. Et l'endroit pou resté-là li bien mauvais !»

قَالُوۡا بَلۡ اَنۡتُمۡ ۟ لَا مَرۡحَبًۢا بِكُمۡ ؕ اَنۡتُمۡ قَدَّمۡتُمُوۡهُ لَنَا ۚ فَبِئۡسَ الۡقَرَارُ ﴿٦١﴾

62. Banne-là pou dire *oussi* : « Nou Seignére ! Céli ki finne prépare ça pou nous — azoute ène pinition doube pou li dans di Fé. »

قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هٰذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ ﴿٦٢﴾

63. Et banne-là pou dire : « Bé ki arrive nous ki nous pa trouve banne zommes ki nous ti pé compte zotte dans banne malfaitéres ?»

وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرٰى رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِّنَ الْأَشْرَارِ ﴿٦٣﴾

64. « Esse-ki parski nous ti pé tourne zotte en ridikile ou soi parski zotte finne éssappé are *nou* régard ?»

أَتَّخَذْنٰهُمْ سِخْرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ الْأَبْصَارُ ﴿٦٤﴾

65. En vérité, ça li pou ène fait — banne habitants di Fé pou dispité ente zotte.

إِنَّ ذٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ ﴿٦٥﴾ ع

R 5 66. Dire : « Mo sélement ène Avertissére, et péna aukène ki digne d'adoration excepté Allāh, Céli Ki Ène Sél, Ki domine tout *par So gloire et So mazesté siprême* ;

قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنْذِرٌ ۖ وَّمَا مِنْ إِلٰهٍ إِلَّا اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٦٦﴾

67. « Seignére banne lé ciéls et la terre, et ça ki ente lé dé, Li Tout-Puissant, Li Extrêmement-Pardonnant.

رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ﴿٦٧﴾

68. Dire : « Li ène bien grand nouvelle,

قُلْ هُوَ نَبَؤٌا عَظِيمٌ ﴿٦٨﴾

69. « Zotte pé tourne lé dos are ça ;

أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُوْنَ ﴿٦٩﴾

70. « Mo pa ti éna aukène connaissance lor l'Assemblé Siprême *banne êtres dans lé ciél* quand zotte ti pé diskité ente zotte ;

مَا كَانَ لِيَ مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَإِ الْأَعْلٰى إِذْ يَخْتَصِمُوْنَ ﴿٧٠﴾

71. « Excepté ki finne révéle moi ki mo sélement ène Avertissére ki averti clairement. »

إِنْ يُّوْحٰى إِلَيَّ إِلَّا أَنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٧١﴾

72. Quand to Seignére ti dire banne anzes : « En vérité, Mo pou alle créé l'homme avec l'arzile ;

إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّنْ طِيْنٍ ﴿٧٢﴾

73. « Donc, quand Mo pou finne donne-li so zisse proportion, et ki Mo pou finne soufflé dans li avec Mo l'Esprit, alors tombe en soumission pou li. »

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ سٰجِدِينَ ٧٣

74. Donc banne anzes, zotte tout ensamme ti soumette.

فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ٧٤

75. Mais Iblis *pa ti soumette.* Li ti montré l'arrogance, et li ti *ène* dans banne mécréants.

إِلَّآ إِبْلِيسَ ۭ اِسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكٰفِرِينَ ٧٥

76. *Allāh* ti dire : « O Iblis ! Bé ki finne empéce toi pou soumette are ça ki Mo finne créé avec *pouvoir* Mo dé la mains ? Esse-ki to finne azir avec l'orgueil ou soi to *considére toi ène* dans banne haut-placés ?»

قَالَ يٰٓإِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَن تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَيَّ ۭ أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنتَ مِنَ الْعَالِينَ ٧٦

77. Li ti dire : « Mo meillére ki li. To finne créé moi are di Fé et To finne créé li are l'arzile. »

قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ ۭ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَّخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ٧٧

78. *Allāh* ti dire : « Alors sorti dépi là, parski en faite to rézété.

قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ٧٨

79. « Et en vérité, Mo malédiction pou lor toi ziska Zour Zizement. »

وَّإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِيٓ إِلٰى يَوْمِ الدِّينِ ٧٩

80. Li ti dire : « Mo Seignére ! Alors accorde-moi ène répit ziska zour ki zotte pou réssissité. »

قَالَ رَبِّ فَأَنظِرْنِيٓ إِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ٨٠

81. *Allāh* ti dire : « En vérité, to *ène* dans banne ki finne gagne répit,

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ٨١

82. Ziska zour ça moment ki finne déterminé-là. »

إِلٰى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ٨٢

83. Li ti dire : « Alors *mo faire serment* par To puissance, certainement mo pou égare zotte tout ;

قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ٨٣

84. « Excepté To banne servitéres *ki To finne* soisir d'ente zotte. »

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٨٤﴾

85. *Allāh* ti dire : « Alors la vérité li *ça*, et la vérité *ki* Mo pé dire :

قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقَّ أَقُولُ ﴿٨٥﴾

86. « Certainement Mo pou rempli l'Enfer are toi et are tout ça banne, d'ente banne-là, ki pou suive toi, zotte tout ensamme. »

لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٦﴾

87. Dire : « Mo pa dimanne-zotte aukène récompense pou ça, et mo pa *ène* dans banne ki faire semblant.

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ﴿٨٧﴾

88. « Ça li sélement ène Rappel pou tout banne péps.

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعٰلَمِينَ ﴿٨٨﴾

89. « Et certainement aprés impé lé temps zotte pou conne so *réalité* nouvelle-*là*.

وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ ﴿٨٩﴾

AL-ZOUMAR

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Révélation Live-là *li* dé la part Allāh, Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿٢﴾

3. Certainement-Nous Ki finne révéle toi Live-là avec la vérité ; donc adore Allāh avec sincerité pou Li, dans la rélizion.

اِنَّاۤ اَنْزَلْنَاۤ اِلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّيْنَ ﴿٣﴾

4. Attention ! L'obéissance sincére li pou Allāh *sélement.* Et banne ki finne prend protectéres pou zotte en déhors Li, *zotte dire* : « Nous pé adore banne-là sélement pou ki zotte rapproce nous are Allāh pou ki gagne grand rangs. » En vérité, Allāh pou zize ente banne-là concernant ça *banne sozes* lor ki zotte en désaccord. En vérité, Allāh pa guide dimoune ki ène mentére ingrat.

اَلَا لِلّٰهِ الدِّيْنُ الْخَالِصُ ؕ وَ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖۤ اَوْلِيَآءَ ۘ مَا نَعْبُدُهُمْ اِلَّا لِيُقَرِّبُوْنَاۤ اِلَى اللّٰهِ زُلْفٰى ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِيْ مَا هُمْ فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ مَنْ هُوَ كٰذِبٌ كَفَّارٌ ﴿٤﴾

وقف لازم

5. Si Allāh ti oulé prend ène garçon pou Li, Li ti pou soisir céli ki Li oulé parmi ça ki Li finne créé. *Allāh* Li Pur, Li-Même Allāh, Céli Ki Ène Sél, Ki domine tout *par So gloire et So mazesté siprême.*

لَوْ اَرَادَ اللّٰهُ اَنْ يَّتَّخِذَ وَلَدًا لَّاصْطَفٰى مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۙ سُبْحٰنَهٗ ؕ هُوَ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٥﴾

6. Li finne créé banne lé ciéls et la terre avec la vérité. Li faire la nuite enveloppe li zour, et Li faire li zour enveloppe la nuite ; et Li finne mette en service soleil et la line; sakène pé bouzé *lor so l'orbite* pou ène lé temps fixé. Attention ! Li-Même Li Tout-Puissant, Li Extrêmement-Pardonnant.

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ يُكَوِّرُ الَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَ يُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى الَّيْلِ وَ سَخَّرَ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ ؕ كُلٌّ يَّجْرِيْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ اَلَا هُوَ الْعَزِيْزُ الْغَفَّارُ ﴿٦﴾

7. Li finne créé zotte d'ène sél être ; ensuite, à partir ça *être-là,* Li finne faire so compagne ; et Li finne faire déssanne pou-zotte huit couples banne bétails. Li finne créé zotte dans matrice zot mama, création aprés création, dans trois *stazes* l'obskirités. Ça, Li Allāh, zot

خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَ اَنْزَلَ لَكُمْ مِّنَ الْاَنْعَامِ ثَمٰنِيَةَ اَزْوَاجٍ ؕ يَخْلُقُكُمْ فِيْ بُطُوْنِ اُمَّهٰتِكُمْ خَلْقًا مِّنْۢ بَعْدِ خَلْقٍ فِيْ ظُلُمٰتٍ ثَلٰثٍ ؕ

Seignére. Pou Li royaume-là. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Donc couma zotte pé détourné *are So adoration* ?

ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ۖ لَآ اِلٰهَ
اِلَّا هُوَ ۚ فَاَنّٰى تُصْرَفُوْنَ ﴿٧﴾

8. Si zotte ingrats, certainement Allāh Li Indépendant dé zotte. Et Li pa content l'ingratitide dé la part So banne servitéres. Mais si zotte réconnaissant, Li content ça dans zotte. Et aukène l'âme portére fardeau pa pou saryé fardeau ène l'aute. Ensuite, zot rétour li pou vers zot Seignére, et Li pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire. En vérité, Li conne bien ça ki *caciette* dans la poitrine.

اِنْ تَكْفُرُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ ۟ وَلَا
يَرْضٰى لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ ۚ وَاِنْ تَشْكُرُوْا
يَرْضَهُ لَكُمْ ۖ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ
اُخْرٰى ۖ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ مَّرْجِعُكُمْ
فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۖ اِنَّهٗ
عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿٨﴾

9. Et quand ène malhére arrive ène dimoune, li invoque so Seignére, li tourne vers Li *avec répentance.* Ensuite, quand Li accorde li ène bienfait dé So part, li oublié ça *soze* ki li ti pé imploré auparavant-là; et li commence donne banne égals are Allāh, pou ki li cause égarement *banne dimounes* dépi *Allāh* So simé. Dire : « Tire impé bénéfices temporaire dé to mécréance, certainement to *ène* dans habitants di Fé. »

وَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهٗ مُنِيْبًا
اِلَيْهِ ثُمَّ اِذَا خَوَّلَهٗ نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِيَ مَا
كَانَ يَدْعُوْٓا اِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ وَجَعَلَ لِلّٰهِ
اَنْدَادًا لِّيُضِلَّ عَنْ سَبِيْلِهٖ ۖ قُلْ تَمَتَّعْ
بِكُفْرِكَ قَلِيْلًا ۖ اِنَّكَ مِنْ اَصْحٰبِ النَّارِ ﴿٩﴾

10. Dimoune ki prié *Allāh* avec dévotion pendant banne l'héres la nuite, *parfois* li prosterné, *parfois* li reste diboute *et* ki craigne l'Aute lé monde-là, et ki espére miséricorde so Seignére, esse-ki *li pa ène dimoune ki posséde la connaissance* ? Dire : « Banne ki posséde connaissance, esse-ki zotte pareil are banne ki péna connaissance ?» En vérité, sélement banne ki posséde l'intellizence ki prend *avertissement* compte.

اَمَّنْ هُوَ قَانِتٌ اٰنَآءَ الَّيْلِ سَاجِدًا وَّقَآئِمًا
يَّحْذَرُ الْاٰخِرَةَ وَيَرْجُوْا رَحْمَةَ رَبِّهٖ ۖ
قُلْ هَلْ يَسْتَوِى الَّذِيْنَ يَعْلَمُوْنَ
وَالَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ۖ اِنَّمَا يَتَذَكَّرُ
اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿١٠﴾ ع ١ ١٥

R2 11. Dire : « O Mo banne servitéres ki croire, craigne zot Seignére. Éna le bien pou banne ki faire le bien dans ça la vie ici-là. Et la terre Allāh li vaste. En vérité, banne ki persévéré, zotte pou gagne zot récompense sans compté. »

قُلْ يٰعِبَادِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوْا رَبَّكُمْ ۖ
لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۖ
وَاَرْضُ اللّٰهِ وَاسِعَةٌ ۖ اِنَّمَا يُوَفَّى الصّٰبِرُوْنَ
اَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١١﴾

قُلْ إِنِّيْٓ أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّيْنَ ﴿١٢﴾

12. Dire : « En vérité, finne donne moi l'orde pou adore Allāh avec sincérité pou Li dans la rélizion.

وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُوْنَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿١٣﴾

13. « Et finne donne moi l'orde pou vinne premier-même dans banne ki soumette *are Allāh.* »

قُلْ إِنِّيْٓ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّيْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿١٤﴾

14. Dire : « En vérité, mo pére pinition d'ène zour terribe si mo désobéir mo Seignére. »

قُلِ اللّٰهَ أَعْبُدُ مُخْلِصًا لَّهُ دِيْنِيْ ﴿١٥﴾

15. Dire : « Allāh-Même Ki mo adoré, avec sincérité pou Li dans mo la rélizion.

فَاعْبُدُوْا مَا شِئْتُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ ۚ قُلْ إِنَّ الْخٰسِرِيْنَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ أَلَا ذٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِيْنُ ﴿١٦﴾

16. « Donc adore, en déhors Li, ça ki zotte oulé. » Dire : « En vérité, banne perdants pou banne ki pou cause la perte zot l'âme et zot familles Zour Rézirection. » Attention ! Ça, li pou ène la perte évident.

لَهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِّنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ۚ ذٰلِكَ يُخَوِّفُ اللّٰهُ بِهٖ عِبَادَهٗ ۚ يٰعِبَادِ فَاتَّقُوْنِ ﴿١٧﴾

17. Banne-là, pou éna là-haut zotte, banne couces di Fé, et en bas zotte, banne couces *pareil.* Ça-même ki Allāh faire So banne servitéres rédouté. « Donc ô Mo banne servitéres ! Craigne Mo Tout-Sél. »

وَالَّذِيْنَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوْتَ أَنْ يَّعْبُدُوْهَا وَأَنَابُوْٓا إِلَى اللّٰهِ لَهُمُ الْبُشْرٰى ۚ فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٨﴾

18. Et banne ki finne éloigne zotte are banne idoles pou ki zotte pa adore ça *banne idoles-là* et ki tourne vers Allāh - pou zotte, éna bon nouvelle. Donc, annonce bon nouvelle à Mo banne servitéres,

الَّذِيْنَ يَسْتَمِعُوْنَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُوْنَ أَحْسَنَهٗ ۚ أُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ هَدٰىهُمُ اللّٰهُ وَأُولٰٓئِكَ هُمْ أُولُوا الْأَلْبَابِ ﴿١٩﴾

19. Banne ki écoute la Parole et ki suive ça ki li conténir dé meillére, ça banne-là ki Allāh finne guidé et ça banne-là ki posséde l'intellizence.

أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ ۚ أَفَأَنْتَ تُنْقِذُ مَنْ فِي النَّارِ ﴿٢٠﴾

20. Dimoune lor ki condamnation pinition li appliqué, esse-ki *li capave sappé* ? Esse-ki to capave sappe dimoune ki dans di Fé ?

21. Mais, banne ki craigne zot Seignére, pou zotte, éna banne Résidences élévé, finne construire lor là banne lé zaute Résidences élévé, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Allāh finne faire *ça* promesse-*là* ; *et* Allāh pa alle conte *So* promesse.

لٰكِنِ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ
مِّنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ مَّبْنِيَّةٌ ۙ تَجْرِيْ مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۬ وَعْدَ اللّٰهِ ؕ لَا يُخْلِفُ
اللّٰهُ الْمِيْعَادَ ﴿۲۱﴾

22. Esse-ki to pa trouvé ki Allāh faire dilo déssanne dépi dans lé ciél, ensuite Li faire li coulé couma banne la sources lor la terre *et* ensuite, par ça *moyen-là* Li faire sorti banne pâtirazes ki varié dans zot coulére ? Ensuite, zotte vinne sec et to trouve zotte vinne zaune; ensuite Li ranne zotte casse cassé en tipti morceaux *couma brins la paille.* En vérité, dans ça, éna ène rappel pou banne dimounes ki posséde l'intellizence.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً
فَسَلَكَهٗ يَنَابِيْعَ فِي الْاَرْضِ ثُمَّ
يُخْرِجُ بِهٖ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا اَلْوَانُهٗ ثُمَّ
يَهِيْجُ فَتَرٰىهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهٗ
حُطَامًا ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَذِكْرٰى لِاُولِي
الْاَلْبَابِ ﴿۲۲﴾

R 3 23. Dimoune ki Allāh finne ouvert so la poitrine pou *ki li accepté* Islam dé sorte ki li *établi* lor ène la limiére dé la part so Seignére, esse-ki *li pou pareil couma banne dimounes ki pa pense ditout Allāh* ? Malhére donc lor banne ki zot lé kére finne endirci conte mazine Allāh ! Ça banne-là ki dans ène l'errére manifeste.

اَفَمَنْ شَرَحَ اللّٰهُ صَدْرَهٗ لِلْاِسْلَامِ فَهُوَ
عَلٰى نُوْرٍ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ فَوَيْلٌ لِّلْقٰسِيَةِ
قُلُوْبُهُمْ مِّنْ ذِكْرِ اللّٰهِ ؕ اُولٰٓئِكَ فِيْ ضَلٰلٍ
مُّبِيْنٍ ﴿۲۳﴾

24. Allāh finne révéle Méssaze ki meillére ki tout, ène Live ki éna réssemblance ék répétition, dans li-même *so banne versets.* La peau banne ki craigne zot Seignére frissonné are ça *Live-là so récitation.* Ensuite zot la peau et zot lé kére ramolli are souvénir Allāh. Ça, li guidance Allāh ; par ça, Li guide dimoune ki Li oulé. Et dimoune ki Allāh finne zize égaré, péna aukène guide pou li.

اَللّٰهُ نَزَّلَ اَحْسَنَ الْحَدِيْثِ كِتٰبًا مُّتَشَابِهًا
مَّثَانِيَ ۖ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُوْدُ الَّذِيْنَ
يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ۚ ثُمَّ تَلِيْنُ جُلُوْدُهُمْ وَ
قُلُوْبُهُمْ اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ هُدَى اللّٰهِ
يَهْدِيْ بِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ
فَمَا لَهٗ مِنْ هَادٍ ﴿۲۴﴾

25. Esse-ki dimoune ki éna *zisse* so visaze *ki* pou protéze li conte pire pinition Zour Rézirection, *li capave sappé* ? Et pou dire banne inzistes : « Goûte *gain pou travail* ça ki zotte ti pé faire. »

اَفَمَنْ يَّتَّقِيْ بِوَجْهِهٖ سُوْٓءَ الْعَذَابِ
يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ وَقِيْلَ لِلظّٰلِمِيْنَ ذُوْقُوْا
مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُوْنَ ﴿۲۵﴾

26. Banne ki ti avant zotte, ti *habitié* contrédire. Alors pinition-là ti attrape banne-là cotte zotte pa ti *même* imaziné.

كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَأَتَاهُمُ
الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ٢٦

27. Alors, Allāh finne faire banne-là goûte himiliation dans la vie ça lé monde-là, mais pinition l'Aute lé monde-là, li pou certainement pli grand, si sélement banne-là ti conné !

فَأَذَاقَهُمُ اللَّهُ الْخِزْيَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ
وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا
يَعْلَمُونَ ٢٧

28. Et, en vérité, dans ça Coran-là, Nous finne propose toute sorte paraboles pou banne dimounes pou ki zotte prend compte *avertissement.*

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ
مِن كُلِّ مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ٢٨

29. Ène Coran *ène Live ki pou souvent récité* en arabe *dans ène langue clair ki exprime li bien* ; péna nanrien travers là-dans, pou ki banne-là vinne banne dimounes droite.

قُرْآنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَّعَلَّهُمْ
يَتَّقُونَ ٢٩

30. Allāh propose ène parabole — ène dimoune ki apparténir à pliziére associés ki en désaccord ente zotte, et ène dimoune ki apparténir zisse à ène sél personne. Esse-ki ça dé-là zotte égal sélon *zot* sitiation ? Tout louanze pou Allāh. Mais la plipart dans banne-là pa conné.

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَّجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ
مُتَشَاكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ ۖ هَلْ
يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا ۚ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ٣٠

31. Certainement, to pou mort et certainement banne-là *oussi* pou mort.

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُم مَّيِّتُونَ ٣١

32. Ensuite, en vérité, Zour Rézirection, zotte pou dispite ente zotte divant zot Seignére.

ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِندَ رَبِّكُمْ
تَخْتَصِمُونَ ٣٢

PARTIE 24

R 4 33. Donc, ki sanne-là ki faire ène pli grand inzistice ki dimoune ki cause menti conte Allāh et ki contrédire la vérité quand ça *vérité-là* vinne cotte li ? Esse-ki péna dans l'Enfer ène place pou banne mécréants resté ?

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَبَ عَلَى
اللَّهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ إِذْ جَاءَهُ ۚ
أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى
لِّلْكَافِرِينَ ٣٣

34. Mais dimoune ki finne améne la vérité et *dimoune* ki confirme ça *la vérité-là* ; ça banne-là ki banne dimounes droite.

وَالَّذِيْ جَآءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهٖٓ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُتَّقُوْنَ ٣٤

35. Zotte pou gagne cotte zot Seignére tout ça ki zotte désiré ; ça li récompense banne ki faire le bien ;

لَهُمْ مَّا يَشَآءُوْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ؕ ذٰلِكَ جَزٰٓؤُا الْمُحْسِنِيْنَ ٣٥

36. Pou ki Allāh enléve dé-zotte *conséquences* banne pire travails ki zotte finne faire et ki Li donne zotte zot récompense d'aprés *ça ki* pli excellent ki tout dans zot actions.

لِيُكَفِّرَ اللّٰهُ عَنْهُمْ اَسْوَاَ الَّذِيْ عَمِلُوْا وَيَجْزِيَهُمْ اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ الَّذِيْ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ٣٦

37. Esse-ki Allāh Li pa Siffit pou So servitére ? Et banne-là pé faire toi pére are *ça* banne ki en déhors Li. Et dimoune ki Allāh finne zize égaré, péna aukène guide pou li.

اَلَيْسَ اللّٰهُ بِكَافٍ عَبْدَهٗ ؕ وَيُخَوِّفُوْنَكَ بِالَّذِيْنَ مِنْ دُوْنِهٖ ؕ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ هَادٍ ٣٧

38. Et dimoune ki Allāh guidé, péna personne pou égare li. Esse-ki Allāh Li pa Tout-Puissant, Céli Ki éna pouvoir pou pini couma bizin ?

وَمَنْ يَّهْدِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ مُّضِلٍّ ؕ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِعَزِيْزٍ ذِي انْتِقَامٍ ٣٨

39. Et si to dimanne banne-là : « Ki sanne-là Ki finne créé banne lé ciéls et la terre ?» Certainement zotte pou réponne : « Allāh. » Dire : « Si Allāh oulé faire moi kik mal, esse-ki zotte pensé ki banne ki zotte invoqué en déhors Allāh capave enléve *ça* mal ki *inflizé* par Li-là ? Ou soi, si Li oulé faire moi miséricorde, esse-ki banne-là capave réténir So miséricorde ?» Dire : « Allāh Li Siffit pou moi. Et banne ki oulé faire confiance, zotte place *zot* confiance dans Li. »

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ؕ قُلْ اَفَرَءَيْتُمْ مَّا تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ اَرَادَنِيَ اللّٰهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كٰشِفٰتُ ضُرِّهٖٓ اَوْ اَرَادَنِيْ بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكٰتُ رَحْمَتِهٖ ؕ قُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ ؕ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُوْنَ ٣٩

40. Dire : « O mo pép ! Azir autant ki zotte capave, moi oussi mo pou continié azir ; zotte pa pou tardé pou conné,

قُلْ يٰقَوْمِ اعْمَلُوْا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنِّيْ عَامِلٌ ۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ٤٠

41. « Lor ki sanne-là ène pinition pou tombé ki pou himilié li, et lor ki

مَنْ يَّاْتِيْهِ عَذَابٌ يُّخْزِيْهِ وَيَحِلُّ

sanne-là ki ène pinition ki dirabe pou déssanne. »

عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيْمٌ ﴿٤١﴾

42. En vérité, Nous finne faire déssanne lor toi Live-là avec la vérité pou *di bien* l'himanité. Donc, dimoune ki suive guidance-là, *li* pou l'avantaze so prope l'âme ; et dimoune ki égare li-même, li pé égare li pou so prope désavantaze. Et to pa responsabe banne-là *zot zaffaires.*

إِنَّآ اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ ۚ فَمَنِ اهْتَدٰى فَلِنَفْسِهٖ ۚ وَ مَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ وَ مَآ اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ﴿٤٢﴾

R 5 43. Allāh prend banne l'âmes *banne vivants* l'hére zot la mort ; et oussi banne ki pa *encore* mort, pendant zot sommeil. Ensuite, Li réténir banne *l'âmes* conte ki Li finne décréte la mort, et Li renvoye lé zautes ziska ène délai fixé. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou ène pép ki réfléci.

اَللّٰهُ يَتَوَفَّى الْاَنْفُسَ حِيْنَ مَوْتِهَا وَ الَّتِيْ لَمْ تَمُتْ فِيْ مَنَامِهَا ۚ فَيُمْسِكُ الَّتِيْ قَضٰى عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَ يُرْسِلُ الْاُخْرٰٓى اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿٤٣﴾

44. Esse-ki banne-là finne prend pou-zotte banne intercesséres en déhors Allāh ? Dire : « Même si banne *soi-disant intercésséres*-là péna aukène pouvoir lor nanrien, ni zotte éna intellizence ?»

اَمِ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ شُفَعَآءَ ۗ قُلْ اَوَ لَوْ كَانُوْا لَا يَمْلِكُوْنَ شَيْـًٔا وَّ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿٤٤﴾

45. Dire : « Tout intercession dépanne lor Allāh. Pou Li, royaume banne lé ciéls et la terre. Ensuite, vers Li, pou rétourne zotte. »

قُلْ لِّلّٰهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيْعًا ۗ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ ۗ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٤٥﴾

46. Et quand mentionne Allāh Li Tout-Sél, banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là, zot lé kére crispé are dégoût, mais quand mentionne banne en déhors Li, alà ki zotte rézouir.

وَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَحْدَهُ اشْمَاَزَّتْ قُلُوْبُ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ ۚ وَ اِذَا ذُكِرَ الَّذِيْنَ مِنْ دُوْنِهٖٓ اِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُوْنَ ﴿٤٦﴾

47. Dire : « O Allāh ! Créatére banne lé ciéls et la terre, Ki conne ça ki invizibe et ça ki vizibe, To *Tout-Sél* pou zize ente To banne servitéres concernant ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord. »

قُلِ اللّٰهُمَّ فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ عٰلِمَ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ اَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيْ مَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿٤٧﴾

48. Et si banne inzistes ti posséde tout ça ki lor la terre et autant encore, certainement zotte ti pou offére ça couma rançon pou sappe dépi ça pire pinition Zour Rézirection ; et dé la part Allāh, li pou paraîte *clair* pou zotte ça-ki zamais zotte pa ti calkilé.

وَلَوْ اَنَّ لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مَا فِي
الْاَرْضِ جَمِيْعًا وَّمِثْلَهٗ مَعَهٗ لَافْتَدَوْا
بِهٖ مِنْ سُوْٓءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ
وَبَدَا لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مَا لَمْ يَكُوْنُوْا
يَحْتَسِبُوْنَ ﴿٤٨﴾

49. Et ça ki zotte finne gagné *par zot travail,* so banne mauvais *conséquences* pou paraîte *clair* pou zotte et ça ki zotte ti pé moqué-là pou encerclé zotte.

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا كَسَبُوْا وَحَاقَ
بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٤٩﴾

50. Et quand ène malhére arrive ène dimoune, li sipplié Nous. Ensuite quand Nous accorde li ène bienfait dé Nou part, li dire : « Finne accorde moi ça lor base connaissance *ki mo èna.* » Li plitôt ène l'épréve ; mais la plipart d'ente banne-là pa conné.

فَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ؗ ثُمَّ
اِذَا خَوَّلْنٰهُ نِعْمَةً مِّنَّا ۙ قَالَ اِنَّمَآ
اُوْتِيْتُهٗ عَلٰى عِلْمٍ ؕ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَّ
لٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٥٠﴾

51. Banne ki ti avant zotte, ti pé dire ça même; mais tout ça ki zotte ti gagné *par zot banne mauvais actions* pa ti servi zotte nanrien.

قَدْ قَالَهَا الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَآ
اَغْنٰى عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿٥١﴾

52. Donc ça ki zotte ti gagné *par zot travail,* so banne mauvais *conséquences* ti attrape zotte ; et d'ente ça banne *mécréants*-là — banne ki azir avec inzistice, ça ki zotte finne gagné *par zot travail,* so banne mauvais *conséquences* pou attrape zotte *oussi* ; et zotte pa pou capave enléve *Allāh So* capacité.

فَاَصَابَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا كَسَبُوْا ؕ وَالَّذِيْنَ
ظَلَمُوْا مِنْ هٰٓؤُلَآءِ سَيُصِيْبُهُمْ سَيِّاٰتُ
مَا كَسَبُوْا ۙ وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿٥٢﴾

53. Esse-ki banne-là pa conné ki Allāh élarzi *banne moyens* provision pou dimoune ki Li oulé et *parfois* Li diminié *ça pou li* ? En vérité, dans ça, éna banne Signes pou ène pép ki croire.

اَوَلَمْ يَعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ
لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَقْدِرُ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ
لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٥٣﴾

R6 54. Dire : « O Mo banne servitéres ki finne commette banne excés conte zot prope l'âme ! Pa dézespére miséricorde Allāh; en vérité, Allāh pardonne tout banne pécés. En vérité, Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

قُلْ يٰعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰٓى
اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ جَمِيْعًا ؕ
اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿٥٣﴾

55. « Et tourne vers zot Seignére, et soumette are Li avant ki pinition vinne cotte zotte, alors zotte pa pou gagne aukène sécours.

وَ اَنِيْبُوْٓا اِلٰى رَبِّكُمْ وَ اَسْلِمُوْا لَهٗ مِنْ
قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا
تُنْصَرُوْنَ ﴿٥٤﴾

56. « Et ça ki finne avoye-zotte dé la part zot Seignére, suive so meillére *partie* avant ki pinition-là vinne cotte-zotte ène coup sans ki zotte pé ranne zotte-mêmes compte,

وَ اتَّبِعُوْٓا اَحْسَنَ مَآ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِّنْ
رَّبِّكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَكُمُ الْعَذَابُ
بَغْتَةً وَّ اَنْتُمْ لَا تَشْعُرُوْنَ ﴿٥٥﴾

57. « Pou ki aukène l'âme pa dire : 'Couma mo régrette mo banne manquements malgré ki *mo* ti dans présence Allāh ! En vérité, mo ti *ène* dans banne moquéres.'

اَنْ تَقُوْلَ نَفْسٌ يّٰحَسْرَتٰى عَلٰى مَا فَرَّطْتُّ
فِيْ جَنْۢبِ اللّٰهِ وَ اِنْ كُنْتُ لَمِنَ
السّٰخِرِيْنَ ﴿٥٦﴾

58. « Ou soi pou ki li pa dire : 'Si sélement Allāh ti guide moi, mo ti pou certainement *compté* dans banne dimounes droite.'

اَوْ تَقُوْلَ لَوْ اَنَّ اللّٰهَ هَدٰىنِيْ لَكُنْتُ
مِنَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿٥٧﴾

59. « Ou soi pou ki li pa dire, quand li trouve pinition-là : 'Si sélement mo éna ène rétour, alors mo pou *ène* dans banne ki faire le bien !»

اَوْ تَقُوْلَ حِيْنَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ اَنَّ
لِيْ كَرَّةً فَاَكُوْنَ مِنَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٥٨﴾

60. *Allāh pou réponne* : « Attention ! Mo banne Signes ti vinne cotte toi, mais to ti prend ça pou mensonze, et to ti azir avec arrogance et to ti *ène* dans banne mécréants. »

بَلٰى قَدْ جَآءَتْكَ اٰيٰتِيْ فَكَذَّبْتَ بِهَا وَ
اسْتَكْبَرْتَ وَ كُنْتَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٥٩﴾

61. Et Zour Rézirection, to pou trouve banne ki ti menti conte Allāh - zot visaze sombe. Esse-ki péna dans l'Enfer ène place pou banne orgueillés resté ?

وَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ تَرَى الَّذِيْنَ كَذَبُوْا
عَلَى اللّٰهِ وُجُوْهُهُمْ مُّسْوَدَّةٌ ؕ اَلَيْسَ
فِيْ جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِيْنَ ﴿٦٠﴾

62. Et Allāh sauve banne dimounes droite *et aména zotte* ziska zot place dé sékirité *et dé triomphe* ; malhére pa pou arrive zotte, et ni zotte pou désolé.

وَ يُنَجِّي اللّٰهُ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ ۫ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوْٓءُ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٦٢﴾

63. Allāh Li Créatére tout kit-soze et Li-Même Ki veille lor tout kit-soze.

اَللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۫ وَّ هُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَّكِيْلٌ ﴿٦٣﴾

64. Pou Li, banne la clés banne lé ciéls et la terre ; et banne ki pa croire dans banne Signes Allāh, ça banne-là ki banne perdants.

لَهٗ مَقَالِيْدُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ ؕ وَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿٦٤﴾ ع

R 7 65. Dire : « Esse-ki ène l'aute *divinité* ki Allāh ki zotte dimanne moi pou adoré, ô banne ignorants ?»

قُلْ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَاْمُرُوْٓنِّيْٓ اَعْبُدُ اَيُّهَا الْجٰهِلُوْنَ ﴿٦٥﴾

66. Et, en vérité, finne révéle toi et banne avant toi : « Si to associé partenaires *are Allāh*, certainement to travail pa pou servi nanrien et certainement to pou *ène* dans banne perdants.

وَ لَقَدْ اُوْحِيَ اِلَيْكَ وَ اِلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ لَئِنْ اَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَ لَتَكُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٦٦﴾

67. « Plitôt, adore Allāh et vinne *ène* dans banne *dimounes* réconnaissants. »

بَلِ اللّٰهَ فَاعْبُدْ وَ كُنْ مِّنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿٦٧﴾

68. Et banne-là pa donne Allāh So l'estime couma Li bizin estimé. Et la terre entier pou dans So contrôle-même, Zour Rézirection ; et avec So la main droite *ki* banne lé ciéls pou enroulé. *Allāh* Li Pur et Li Bien là-haut are ça ki zotte associé *are Li*.

وَ مَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖ ۖۗ وَ الْاَرْضُ جَمِيْعًا قَبْضَتُهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَ السَّمٰوٰتُ مَطْوِيّٰتٌۢ بِيَمِيْنِهٖ ؕ سُبْحٰنَهٗ وَ تَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٦٨﴾

69. Et pou soufflé dans trompette-là et tout banne dans lé ciéls et tout banne lor la terre pou *tombé* sans connaissance excepté céli ki Allāh oulé *épargné*. Ensuite pou soufflé là-dans, ène dézième *fois*, alà ki banne-là pou diboute pou attanne *zizement-là*.

وَ نُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَ مَنْ فِي الْاَرْضِ اِلَّا مَنْ شَآءَ اللّٰهُ ؕ ثُمَّ نُفِخَ فِيْهِ اُخْرٰى فَاِذَا هُمْ قِيَامٌ يَّنْظُرُوْنَ ﴿٦٩﴾

70. Et la terre pou brillé avec la limiére so Seignére; et pou dépose Live *banne actions divant banne*-là et pou améne banne Prophétes et banne Témoins et pou ranne zizement ente banne-là avec la vérité, et pa pou traite zotte inzistement.

وَاَشْرَقَتِ الْاَرْضُ بِنُوْرِ رَبِّهَا وَوُضِعَ
الْكِتٰبُ وَجِايْٓءَ بِالنَّبِيّٖنَ وَالشُّهَدَآءِ
وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُوْنَ ﴿٧٠﴾

71. Et pou récompense pleinement sak l'âme pou ça ki li finne faire. Et Li conne bien-même ça ki banne-là faire.

وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ اَعْلَمُ
بِمَا يَفْعَلُوْنَ ﴿٧١﴾ ع

R 8 72. Et, par troupes, pou pousse banne ki pa croire vers l'Enfer ziska ki zotte arrive là ; alors so banne la portes pou ouvert, et so banne gardiens pou dire banne-là : « Esse-ki, d'ente zotte-mêmes, banne Méssazers pa ti vinne cotte zotte ki ti pé récite zotte, banne Signes zot Seignére et ki ti averti-zotte renconte zot zour ki là ?» Banne-là pou réponne : « Oui, mais certainement décret pinition-là finne réalizé, dans la zistice, conte banne mécréants. »

وَسِيْقَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِلٰى جَهَنَّمَ
زُمَرًا ؕ حَتّٰٓى اِذَا جَآءُوْهَا فُتِحَتْ
اَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَآ اَلَمْ
يَاْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَتْلُوْنَ عَلَيْكُمْ
اٰيٰتِ رَبِّكُمْ وَيُنْذِرُوْنَكُمْ لِقَآءَ
يَوْمِكُمْ هٰذَا ؕ قَالُوْا بَلٰى وَلٰكِنْ حَقَّتْ
كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿٧٢﴾

73. Pou dire *banne-là* : « Rente par banne la portes l'Enfer pou *ki zotte* reste là-dans longtemps. Et place cotte banne orgueillés pou resté li bien mauvais !»

قِيْلَ ادْخُلُوْٓا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ
خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۚ فَبِئْسَ مَثْوَى
الْمُتَكَبِّرِيْنَ ﴿٧٣﴾

74. Et, par groupes, pou conduire banne ki ti craigne zot Seignére, vers Paradis, ziska ki zotte arrive là, so banne la portes pou ouvert et so banne gardiens pou dire zotte : « *Ki la* paix lor zotte ! Zotte finne arrive dans ène bien excellent l'état, donc rente là-dans pou *ki zotte* resté tout lé temps. »

وَسِيْقَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ اِلَى
الْجَنَّةِ زُمَرًا ؕ حَتّٰٓى اِذَا جَآءُوْهَا وَ
فُتِحَتْ اَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا
سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوْهَا
خٰلِدِيْنَ ﴿٧٤﴾

75. Et banne-là pou dire : « Tout louanze pou Allāh Ki finne accompli So promesse envers nous et Ki finne faire nous héritiers *ça* territoire-là. Nous pou installe nous dans Zardin-là cotte nous

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ صَدَقَنَا
وَعْدَهٗ وَاَوْرَثَنَا الْاَرْضَ نَتَبَوَّاُ مِنَ
الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَآءُ ۚ فَنِعْمَ اَجْرُ

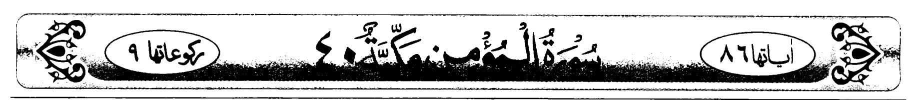
الْعٰمِلِيْنَ ﴿٧٥﴾

oulé. » Couma li excellent, récompense banne *bon* travailléres !

وَ تَرَى الْمَلٰٓئِكَةَ حَآفِّيْنَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُوْنَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ ۚ وَ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَ قِيْلَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٧٦﴾

76. Et to pou trouve banne anzes pé faire lé tour Trône-là, avec louanze zot Seignére zotte pé célébré *So* sainteté[92]. Et pou zize ente banne-là avec la vérité. Et pou dire : « Tout louanze pou Allāh Seignére l'invers. »

92 Banne attribits Allah pou trouve zot manifestation total Zour Zizement et banne anzes 'lor duty' pou faire So glorification ék So louanze. Ou bien ça verset-là vé dire ki l'Unicité d'Allah pou établi dans l'Arabie et banne vrai servitéres d'Allah, dans ça lé monde-là ék banne anzes dans lé ciél pou célébré So gloire ék So louanze.

AL-MOU'MIN

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Ḥā Mīm = Ki Digne dé Louanze, Ki Seignére dé l'Honnére.

حٰمٓ ﴿٢﴾

3. Révélation Live-là *li* dé la part Allāh Ki Tout-Puissant, Ki Conne-Tout.

تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ﴿٣﴾

4. Céli Ki pardonne pécé, Ki accepté répentance, Ki Sévére dans *So* pinition, Ki posséde banne bienfaits en abondance. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Destination *final* li vers Li.

غَافِرِ الذَّنْۢبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيْدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ اِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿٤﴾

5. Personne pa diskite lor banne Signes Allāh, excepté banne ki pa croire. Alors faudré pa ki to trompé par banne-là zot banne *mouvements* allé-vini dans pays.

مَا يُجَادِلُ فِيْٓ اٰيٰتِ اللّٰهِ اِلَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَلَا يَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبِلَادِ ﴿٥﴾

6. Pép Noé et banne *lé zaute* groupes aprés *ça* banne *opposants Noé*-là ti *habitié* contrédire avant *ça* banne-là, et sak pép ti faire zefforts pou arrête zot Méssazer. Et zotte ti diskite avec fausseté pou *essaye* réfite la vérité avec ça. Alors, Mo ti attrape zotte. Et couma *terribe* Mo pinition ti été !

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ وَّالْاَحْزَابُ مِنْۢ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ اُمَّةٍۢ بِرَسُوْلِهِمْ لِيَاْخُذُوْهُ وَجٰدَلُوْا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوْا بِهِ الْحَقَّ فَاَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٦﴾

7. Et coumme ça-même parole to Seignére ti réalizé conte banne mécréants: ki zotte banne habitants di Fé.

وَكَذٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنَّهُمْ اَصْحٰبُ النَّارِ ﴿٧﴾

8. Banne ki porte Trône-là et banne ki autour ça ; avec louanzes zot Seignére, zotte célébré *So* saintété, et zotte croire dans Li et zotte implore pardon pou banne ki croire, *zotte dire* : « Nou Seignére ! To englobe tout kit-soze dans *To* miséricorde et *To* connaissance. Alors, pardonne banne ki répenti et ki suive To simé ; et protéze banne-là conte pinition l'Enfer.

اَلَّذِيْنَ يَحْمِلُوْنَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهٗ يُسَبِّحُوْنَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُوْنَ بِهٖ وَيَسْتَغْفِرُوْنَ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَّحْمَةً وَّعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِيْنَ تَابُوْا وَاتَّبَعُوْا سَبِيْلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيْمِ ﴿٨﴾

9. « Nou Seignére ! Et admette banne-là dans banne Zardins l'Eternité ki To finne promette zotte, et *oussi* banne ki vertueux d'ente zot banne papa grand-papas, zot madames et zot zenfants. En vérité, To-Même To Tout-Puissant, To Bien-Saze.

رَبَّنَا وَاَدْخِلْهُمْ جَنّٰتِ عَدْنِ ِالَّتِيْ
وَعَدْتَّهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ اٰبَآئِهِمْ وَ
اَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيّٰتِهِمْ ۚ اِنَّكَ اَنْتَ
الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٩﴾

10. « Et protéze zotte conte banne mauvais sozes; et dimoune ki To protézé, ça zour-là, conte banne mauvais sozes, en vérité, To finne faire li miséricorde, et ça li *ça* grand triomphe-là. »

وَقِهِمُ السَّيِّاٰتِ ۚ وَمَنْ تَقِ السَّيِّاٰتِ
يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهٗ ۚ وَذٰلِكَ هُوَ
الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿١٠﴾

R 2 11. Certainement pou annonce banne ki pa croire : « Bien pli grand ti mécontentement Allāh, quand ti appelle zotte vers la foi et zotte ti réfizé, ki zot prope dégoût pou zotte-mêmes, *azordi.* »

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُنَادَوْنَ لَمَقْتُ
اللّٰهِ اَكْبَرُ مِنْ مَّقْتِكُمْ اَنْفُسَكُمْ اِذْ
تُدْعَوْنَ اِلَى الْاِيْمَانِ فَتَكْفُرُوْنَ ﴿١١﴾

12. Banne-là pou dire : « Nou Seignére ! To finne faire nous mort dé fois, et To finne rédonne nous la vie dé fois, et nous admette nou banne pécés. Esse-ki éna ène simé pou sorti ?»

قَالُوْا رَبَّنَآ اَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ وَ
اَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا
بِذُنُوْبِنَا فَهَلْ اِلٰى خُرُوْجٍ مِّنْ
سَبِيْلٍ ﴿١٢﴾

13. *Pou dire banne-là* : « Li coumme ça parski, quand ti invoque Allāh Li Tout-Sél, *sans aukène associé,* zotte pa ti croire, mais quand ti donne Li banne associés, zotte ti croire. Donc décision-là li pou Allāh Ki Bien-Haut *dans So gloire*, Ki Bien-Grand *sans aukène comparaison.*

ذٰلِكُمْ بِاَنَّهٗٓ اِذَا دُعِيَ اللّٰهُ وَحْدَهٗ
كَفَرْتُمْ ۚ وَاِنْ يُّشْرَكْ بِهٖ تُؤْمِنُوْا ۚ
فَالْحُكْمُ لِلّٰهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيْرِ ﴿١٣﴾

14. Li-Même Ki finne montré zotte So banne Signes et Ki finne faire déssanne provision pou zotte dépi dans lé ciél ; mais personne pa prend compte *avertissement* excepté dimoune ki tourne *vers Allāh.*

هُوَ الَّذِيْ يُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ وَيُنَزِّلُ
لَكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ رِزْقًا ۚ وَمَا يَتَذَكَّرُ
اِلَّا مَنْ يُّنِيْبُ ﴿١٤﴾

15. Donc, invoque Allāh avec sincérité pou Li dans la rélizion malgré ki banne mécréants détesté *ça.*

فَادْعُوا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ
وَلَوْ كَرِهَ الْكٰفِرُوْنَ ﴿١٥﴾

16. Li éléve banne rangs, Li Seignére Trône-là. Par So l'orde, Li avoye l'esprit-là lor dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitéres pou ki Li donne *banne dimounes* avertissement ça Zour *zot*-renconte *avec Li,*

رَفِيْعُ الدَّرَجٰتِ ذُو الْعَرْشِ ۚ يُلْقِى الرُّوْحَ مِنْ اَمْرِهٖ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ١٦

17. Zour ki banne-là pou comparaîte. Nanrien ki concerne zotte pa pou caciette are Allāh. « Ça zour-là, pou Ki sanne-là royaume-là ?» « *Li* pou Allāh, Céli Ki Ène Sél, Ki domine tout *par So gloire et So mazesté siprême.*

يَوْمَ هُمْ بٰرِزُوْنَ ۚ لَا يَخْفٰى عَلَى اللّٰهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ ؕ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ؕ لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ١٧

18. « Ça zour-là, pou récompense sak l'âme pou ça ki li finne gagné *par so travail.* Azordi, pa pou éna aukène inzistice! En vérité, Allāh Li Rapide lor *réglé* banne comptes. »

اَلْيَوْمَ تُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍۢ بِمَا كَسَبَتْ ؕ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ١٨

19. Et averti banne-là zour ki pé costé-là, cotte lé kére pou arrive ziska la gorze, étouffé *avec l'angoisse.* Pa pou éna pou banne ki ti faire le mal, aukène camarade dévoué, ni aukène intercessére ki *so intercession* pou accepté.

وَاَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْاٰزِفَةِ اِذِ الْقُلُوْبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كٰظِمِيْنَ ؕ مَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ حَمِيْمٍ وَّلَا شَفِيْعٍ يُّطَاعُ ١٩

20. Li conné traite *ça* ki li zié faire et ça ki la poitrine caciette.

يَعْلَمُ خَآئِنَةَ الْاَعْيُنِ وَمَا تُخْفِى الصُّدُوْرُ ٢٠

21. Et Allāh zize avec la vérité, mais banne ki .zotte invoqué en déhors Li, pa capave zize nanrien. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li trouve bien.

وَاللّٰهُ يَقْضِيْ بِالْحَقِّ ؕ وَالَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ لَا يَقْضُوْنَ بِشَيْءٍ ؕ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ٢١

R 3 22. Esse-ki banne-là pa finne alle partout lor la terre et guetté couma *mauvais* ti la fin banne ki ti avant zotte ? Banne-là ti bien pli puissant ki zotte et *pli fort* dans banne traces *ki banne-là finne laissé* lor la terre. Pourtant, Allāh ti attrape banne-là à cause zot banne pécés et zotte pa ti éna aukène protectére conte Allāh.

اَوَلَمْ يَسِيْرُوْا فِى الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ كَانُوْا مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ كَانُوْا هُمْ اَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَّاٰثَارًا فِى الْاَرْضِ فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ بِذُنُوْبِهِمْ ؕ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ وَّاقٍ ٢٢

23. Ça, li parski zot banne Méssazers ti vinne cotte zotte are banne Signes bien clair, mais zotte pa ti croire, alors Allāh ti attrape zotte. En vérité, Li Bien-Fort, *et* Li Sévére dans *So* pinition.

ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَّأْتِيْهِمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنٰتِ فَكَفَرُوْا فَأَخَذَهُمُ اللّٰهُ ۚ
إِنَّهٗ قَوِيٌّ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٢٣﴾

24. Et, en vérité, Nous ti avoye Moïse are Nou banne Signes et *are* ène arguiment clair et convaincant

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوْسٰى بِاٰيٰتِنَا وَسُلْطٰنٍ
مُّبِيْنٍ ﴿٢٤﴾

25. Cotte Pharaon et Hamān et Korah; mais banne-là ti dire : « *Li* ène mazicien *et* ène grand mentére. »

إِلٰى فِرْعَوْنَ وَهَامٰنَ وَقَارُوْنَ فَقَالُوْا
سٰحِرٌ كَذَّابٌ ﴿٢٥﴾

26. Et quand li ti vinne cotte banne-là avec la vérité dé Nou part, banne-là ti dire : « Tué banne garçons banne dimounes ki finne croire avec li, et laisse zot madames vivant. » Mais plan banne mécréants *li* pou ène simpe gaspillaze.

فَلَمَّا جَآءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا
اقْتُلُوْٓا أَبْنَآءَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ
وَاسْتَحْيُوْا نِسَآءَهُمْ ۚ وَمَا كَيْدُ
الْكٰفِرِيْنَ إِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ ﴿٢٦﴾

27. Et Pharaon ti dire : « Laisse moi pou ki mo tué Moïse ; et li ava invoque so Seignére ! En vérité, mo pére ki li sanze zot rélizion ou bien ki li répanne désorde *et corription* dans pays. »

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُوْنِيْٓ أَقْتُلْ مُوْسٰى
وَلْيَدْعُ رَبَّهٗ ۚ إِنِّيْٓ أَخَافُ أَنْ يُّبَدِّلَ
دِيْنَكُمْ أَوْ أَنْ يُّظْهِرَ فِي الْأَرْضِ
الْفَسَادَ ﴿٢٧﴾

28. Et Moïse ti dire : « En vérité, mo serce réfize cotte mo Seignére et zot Seignére conte tout *dimoune* arrogant ki pa croire dans Zour *Réglément* banne comptes. »

وَقَالَ مُوْسٰٓى إِنِّيْ عُذْتُ بِرَبِّيْ وَرَبِّكُمْ
مِّنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَّا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ
الْحِسَابِ ﴿٢٨﴾ ع ٣/٨

R 4 29. Et ène zomme croyant parmi pép Pharaon, ki ti caciette so la foi, ti dire : « Esse-ki zotte pou tué ène dimoune parski li dire : 'Mo Seignére Li Allāh,' alors ki li finne vinne cotte zotte avec banne Signes bien clair dé la part zot Seignére ? Et si li ène mentére, so mensonze pou tombe lor li; mais si li véridique, alors ène partie are ça ki li finne ménace zotte-là pou tombe lor zotte. En vérité, Allāh pa guide dimounes ki transgressére *et* ki grand mentére.

وَقَالَ رَجُلٌ مُّؤْمِنٌ ۖ مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ
يَكْتُمُ إِيْمَانَهٗٓ أَتَقْتُلُوْنَ رَجُلًا أَنْ
يَّقُوْلَ رَبِّيَ اللّٰهُ وَقَدْ جَآءَكُمْ
بِالْبَيِّنٰتِ مِنْ رَّبِّكُمْ ۚ وَإِنْ يَّكُ
كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهٗ ۚ وَإِنْ يَّكُ
صَادِقًا يُّصِبْكُمْ بَعْضُ الَّذِيْ يَعِدُكُمْ ۚ إِنَّ
اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ﴿٢٩﴾

30. « O mo pép ! Azordi, zotte posséde royaume-là, zotte pé triomphé lor la terre. Bé ki sanne-là ki pou aide nous conte pinition Allāh si ça vinne lor nous ?» Pharaon ti dire : « Ça ki mo comprend, ça-même mo pé faire zotte comprend, et mo pé guide zotte sélement lor simé la droitire. »

يٰقَوۡمِ لَكُمُ الۡمُلۡكُ الۡيَوۡمَ ظٰهِرِيۡنَ
فِي الۡاَرۡضِ ۫ فَمَنۡ يَّنۡصُرُنَا مِنۡۢ بَاۡسِ
اللّٰهِ اِنۡ جَآءَنَا ؕ قَالَ فِرۡعَوۡنُ مَاۤ
اُرِيۡكُمۡ اِلَّا مَاۤ اَرٰى وَ مَاۤ اَهۡدِيۡكُمۡ
اِلَّا سَبِيۡلَ الرَّشَادِ ﴿۳۰﴾

31. Et dimoune ki croyant-là ti dire : « O mo pép ! Mo pére pou zotte *ène soze* pareil couma zour cotte *banne péps* ti forme coalition *conte zot Prophétes* ;

وَ قَالَ الَّذِيۡۤ اٰمَنَ يٰقَوۡمِ اِنِّيۡۤ اَخَافُ
عَلَيۡكُمۡ مِّثۡلَ يَوۡمِ الۡاَحۡزَابِ ﴿۳۱﴾

32. « Pareil couma cas pép Noé, et *banne tribis* 'Aad et Thamōūd et banne ki ti vinne aprés zotte. Et Allāh pa désire aukène inzistice pou *So* banne servitéres.

مِثۡلَ دَاۡبِ قَوۡمِ نُوۡحٍ وَّ عَادٍ وَّ ثَمُوۡدَ
وَ الَّذِيۡنَ مِنۡۢ بَعۡدِهِمۡ ؕ وَ مَا اللّٰهُ يُرِيۡدُ
ظُلۡمًا لِّلۡعِبَادِ ﴿۳۲﴾

33. « Et ô mo pép ! En vérité, mo pére pou zotte ça zour cotte banne dimounes, ente zotte, ène pou appelle l'aute *pou gagne aide*,

وَ يٰقَوۡمِ اِنِّيۡۤ اَخَافُ عَلَيۡكُمۡ يَوۡمَ
التَّنَادِ ﴿۳۳﴾

34. « Ça zour-là zotte pou tourne lé dos pou sauvé. Pa pou éna aukène défensére pou zotte conte Allāh. Et dimoune ki Allāh finne zize égaré, pa pou éna pou li aukène guide. »

يَوۡمَ تُوَلُّوۡنَ مُدۡبِرِيۡنَ ۚ مَا لَكُمۡ مِّنَ
اللّٰهِ مِنۡ عَاصِمٍ ۚ وَ مَنۡ يُّضۡلِلِ اللّٰهُ
فَمَا لَهٗ مِنۡ هَادٍ ﴿۳۴﴾

35. Et, en vérité, Joseph ti vinne cotte zotte avant, avec banne Signes bien clair, mais zotte ti continié dans doute concernant ça ki li ti améne cotte zotte ziska quand li ti mort, zotte ti dire : « Zamais Allāh pou avoye ène Méssazer aprés li. » Coumme ça-même Allāh zize égaré banne transgresséres ki éna doutes,

وَ لَقَدۡ جَآءَكُمۡ يُوۡسُفُ مِنۡ قَبۡلُ
بِالۡبَيِّنٰتِ فَمَا زِلۡتُمۡ فِيۡ شَكٍّ مِّمَّا
جَآءَكُمۡ بِهٖ ؕ حَتّٰۤى اِذَا هَلَكَ قُلۡتُمۡ
لَنۡ يَّبۡعَثَ اللّٰهُ مِنۡۢ بَعۡدِهٖ رَسُوۡلًا ؕ
كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ مَنۡ هُوَ مُسۡرِفٌ
مُّرۡتَابُۨ ﴿۳۵﴾

36. Banne ki diskite lor banne Signes Allāh sans ki aukène autorité finne vinne cotte zotte. *Ça*, li détestabe dans régard Allāh et d'aprés banne ki croire. Coumme ça-même Allāh scelle lé kére tout dimoune arrogant *et* dominére.

اۨلَّذِيۡنَ يُجَادِلُوۡنَ فِيۡۤ اٰيٰتِ اللّٰهِ بِغَيۡرِ
سُلۡطٰنٍ اَتٰىهُمۡ ؕ كَبُرَ مَقۡتًا عِنۡدَ اللّٰهِ وَ
عِنۡدَ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا ؕ كَذٰلِكَ يَطۡبَعُ اللّٰهُ
عَلٰى كُلِّ قَلۡبِ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿۳۶﴾

37. Et Pharaon ti dire : « O Hāmān ! Construire pou moi ène édifice haute pou ki mo arrive ziska ça banne simés-là

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يٰهَامٰنُ ابْنِ لِيْ صَرْحًا
لَّعَلِّيْٓ اَبْلُغُ الْاَسْبَابَ ﴿٣٧﴾

38. « *Ki* simés banne lé ciéls pou ki mo capave zette ène coup d'oeil lor BonDié Moïse, et pourtant, vraimême mo croire ki li ène mentére. » Et coumme ça-même ti faire *paraîte* zoli pou Pharaon so banne mauvais actions, et li finne détourné dépi simé *droite* ; et mauvais plan Pharaon pa ti capave sappé are destriction.

اَسْبَابَ السَّمٰوٰتِ فَاَطَّلِعَ اِلٰٓى اِلٰهِ
مُوْسٰى وَاِنِّيْ لَاَظُنُّهٗ كَاذِبًا ۗ وَكَذٰلِكَ
زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوْٓءُ عَمَلِهٖ وَصُدَّ عَنِ
السَّبِيْلِ ۗ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ اِلَّا فِيْ
تَبَابٍ ﴿٣٨﴾ ع

R 5 39. Et dimoune croyant-là ti dire : « O mo pép ! Suive moi. Mo pou guide zotte lor simé la droitire.

وَقَالَ الَّذِيْٓ اٰمَنَ يٰقَوْمِ اتَّبِعُوْنِ
اَهْدِكُمْ سَبِيْلَ الرَّشَادِ ﴿٣٩﴾

40. « O mo pép ! Ça la vie ça lé monde-là, li sélement ène zouissance pou impé lé temps; et, en vérité, l'Aute lé monde-là, li Résidence ki permanent.

يٰقَوْمِ اِنَّمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا
مَتَاعٌ وَّاِنَّ الْاٰخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ﴿٤٠﴾

41. « Dimoune ki faire ène mauvais action, pou pini li avec so pareil-même ; mais dimoune ki faire ène bon action, ki li zomme ou madame, et li croyant, ça banne-là pou rente dans Zardin-là ; là-dans zotte pou gagne provision sans compté.

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزٰٓى اِلَّا مِثْلَهَا ۚ
وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى
وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَاُولٰٓئِكَ يَدْخُلُوْنَ
الْجَنَّةَ يُرْزَقُوْنَ فِيْهَا بِغَيْرِ
حِسَابٍ ﴿٤١﴾

42. « Et ô mo pép ! *Bien drôle !* Bé ki arrive moi ki mo appelle zotte vers la délivrance alors ki zotte appelle moi vers di Fé ?

وَيٰقَوْمِ مَا لِيْٓ اَدْعُوْكُمْ اِلَى النَّجٰوةِ
وَتَدْعُوْنَنِيْٓ اِلَى النَّارِ ﴿٤٢﴾ النصف

43. « Zotte invite moi pou pa croire dans Allāh, et pou associé are Li ça *zaffaire* lor ki mo péna aukène connaissance, alors ki moi, mo appelle zotte vers Céli Ki Tout-Puissant, Ki Extrêmement-Pardonnant.

تَدْعُوْنَنِيْ لِاَكْفُرَ بِاللّٰهِ وَاُشْرِكَ بِهٖ
مَا لَيْسَ لِيْ بِهٖ عِلْمٌ وَّاَنَا اَدْعُوْكُمْ
اِلَى الْعَزِيْزِ الْغَفَّارِ ﴿٤٣﴾

لَا جَرَمَ اَنَّمَا تَدْعُوْنَنِيْٓ اِلَيْهِ لَيْسَ
لَهٗ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْاٰخِرَةِ
وَاَنَّ مَرَدَّنَآ اِلَى اللّٰهِ وَاَنَّ
الْمُسْرِفِيْنَ هُمْ اَصْحٰبُ النَّارِ ﴿٤٤﴾

44. « Péna doute, ça vers ki zotte pé appelle moi, li péna aukène droit pou ki invoque li, ni dans ça lé monde-là ni dans l'Aute ; et nou rétour li certainement vers Allāh et certainement banne transgresséres pou banne habitants di Fé.

فَسَتَذْكُرُوْنَ مَآ اَقُوْلُ لَكُمْ ۗ وَاُفَوِّضُ
اَمْرِيْٓ اِلَى اللّٰهِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ بَصِيْرٌۢ
بِالْعِبَادِ ﴿٤٥﴾

45. « Donc zotte pa pou tardé pou rappelle ça ki mo pé dire zotte-là. Et mo confié mo zaffaire are Allāh. En vérité, Allāh éna ène régard profond lor *So* banne servitéres. »

فَوَقٰىهُ اللّٰهُ سَيِّاٰتِ مَا مَكَرُوْا وَحَاقَ
بِاٰلِ فِرْعَوْنَ سُوْٓءُ الْعَذَابِ ﴿٤٦﴾

46. Alors, Allāh ti protéze li conte tout banne mauvais *conséquences* ki banne-là ti pé comploté, et ène pire pinition ti encerclé pép Pharaon —

اَلنَّارُ يُعْرَضُوْنَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَّ
عَشِيًّا ۚ وَيَوْمَ تَقُوْمُ السَّاعَةُ ۫
اَدْخِلُوْٓا اٰلَ فِرْعَوْنَ اَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿٤٧﴾

47. Di Fé-là. Pou expose banne-là are ça, matin et soir. Et zour, quand l'Hére pou vini, *pou dire* : « Faire pép Pharaon rente dans pinition ki pli dir-là. »

وَاِذْ يَتَحَآجُّوْنَ فِي النَّارِ فَيَقُوْلُ
الضُّعَفٰٓؤُا لِلَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْٓا اِنَّا كُنَّا
لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ اَنْتُمْ مُّغْنُوْنَ عَنَّا
نَصِيْبًا مِّنَ النَّارِ ﴿٤٨﴾

48. Et quand dans di Fé, zotte pou dispité ente zotte ; et banne faibes pou dire banne ki ti orgueillés : « En vérité, nous ti zot discipes ; esse-ki, zotte pou soulaze-nous d'ène partie di Fé-là ?»

قَالَ الَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْٓا اِنَّا كُلٌّ فِيْهَآ ۙ
اِنَّ اللّٰهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ﴿٤٩﴾

49. Banne ki ti orgueillés pou dire : « En vérité, nous tout nous là-dans. Certainement Allāh finne déza zize ente *So* banne servitéres. »

وَقَالَ الَّذِيْنَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ
ادْعُوْا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ
الْعَذَابِ ﴿٥٠﴾

50. Et banne dans di Fé-là pou dire banne gardiens l'Enfer : « Implore zot Seignére pou ki Li ranne pinition-là lézé pou nous pou ène zour *sélement.* »

قَالُوْٓا اَوَلَمْ تَكُ تَاْتِيْكُمْ رُسُلُكُمْ
بِالْبَيِّنٰتِ ۗ قَالُوْا بَلٰى ۗ قَالُوْا فَادْعُوْا ۚ

51. Banne-là pou dire : « Esse-ki zot banne Méssazers pa ti vinne cotte zotte avec banne Signes bien clair ?» Banne-là pou dire : « Oui. » Banne

gardiens-là pou réponne : « Alors *continié* prié. » Mais la priére banne mécréants li ène simpe gaspillaze.

وَمَا دُعٰٓؤُا الْكٰفِرِيْنَ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ ﴿٥١﴾

R 6 52. En vérité, Nous pou sécourir Nou banne Méssazers et banne croyants, dans ça lé monde-là, et zour cotte banne témoins pou diboute,

اِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُوْمُ الْاَشْهَادُ ﴿٥٢﴾

53. Zour cotte banne eskizes banne inzistes pa pou profite zotte, et pou éna malédiction lor zotte, et zotte pou éna ène bien mauvais place cotte pou resté.

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظّٰلِمِيْنَ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوْٓءُ الدَّارِ ﴿٥٣﴾

54. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse guidance-là, et Nous ti faire banne zenfants Israël héritiers Live-là —

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْهُدٰى وَاَوْرَثْنَا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ الْكِتٰبَ ﴿٥٤﴾

55. Ène guidance et ène rappel pou banne dimounes ki posséde intellizence.

هُدًى وَّذِكْرٰى لِاُولِي الْاَلْبَابِ ﴿٥٥﴾

56. Donc prend patience. Certainement, promesse Allāh li vrai. Et dimanne pardon pou to banne manquements et avec louanze to Seignére célébré *So* sainteté soir et matin.

فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّاسْتَغْفِرْ لِذَنْۢبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْاِبْكَارِ ﴿٥٦﴾

57. Banne ki diskite lor banne Signes Allāh sans ki aukène autorité finne vinne cotte zotte, péna nanrien dans zot la poitrine excepté ène *fausse désir ça* grandére ki zamais zotte pou gagné. Donc, serce réfize cotte Allāh. En vérité, Li Bien-Tandé, Li trouve bien.

اِنَّ الَّذِيْنَ يُجَادِلُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِ اللّٰهِ بِغَيْرِ سُلْطٰنٍ اَتٰىهُمْ ۙ اِنْ فِيْ صُدُوْرِهِمْ اِلَّا كِبْرٌ مَّا هُمْ بِبَالِغِيْهِ ۚ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ۭ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ﴿٥٧﴾

58. En vérité, création banne lé ciéls et la terre, li dépasse *bien loin* création banne dimounes, mais la plipart dimounes pa conné.

لَخَلْقُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٥٨﴾

59. Et dimoune ki avégue et dimoune ki trouvé, zotte pa pareil; et banne ki croire et ki faire banne bon actions, et banne ki faire le mal *zotte*

وَمَا يَسْتَوِي الْاَعْمٰى وَالْبَصِيْرُ ۙ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَ

oussi *pa pareil.* Impé même ki zotte prend compte *avertissement.*

لَا الْمُسِيْٓءُ ؕ قَلِيْلًا مَّا تَتَذَكَّرُوْنَ ۝٥٩

60. En vérité, l'Hére-là pou vini, péna aukène doute lor là, pourtant la plipart dimounes pa croire.

إِنَّ السَّاعَةَ لَاٰتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيْهَا
وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝٦٠

61. Et zot Seignére ti dire : « Implore-Moi. Mo pou réponne zotte *zot la priére.* Banne ki, zot l'orgueil empéce zotte adore Moi, certainement zotte pou rente dans l'Enfer, *zotte pou banne* méprisés. »

وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُوْنِيْٓ أَسْتَجِبْ لَكُمْ ؕ
إِنَّ الَّذِيْنَ يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِيْ
سَيَدْخُلُوْنَ جَهَنَّمَ دَاخِرِيْنَ ۝٦١

R 7 62. Allāh Ki finne faire pou-zotte la nuite pou ki zotte réposé là-dans et li zour pou *permette zotte* trouvé. En vérité, Allāh li Seignére dé grâces pou l'himanité ; mais la plipart banne dimounes pa réconnaissant.

اَللّٰهُ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِتَسْكُنُوْا
فِيْهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ؕ إِنَّ اللّٰهَ
لَذُوْ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَشْكُرُوْنَ ۝٦٢

63. Ça, Li Allāh zot Seignére, Créatére tout kit-soze. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Donc, couma zotte pé détourné *are la vérité* ?

ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۘ
لَآ إِلٰهَ إِلَّا هُوَ ۫ فَأَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ۝٦٣

64. Coumme ça-même banne ki nié banne Signes Allāh, zotte pé détourné *are la vérité.*

كَذٰلِكَ يُؤْفَكُ الَّذِيْنَ كَانُوْا بِاٰيٰتِ
اللّٰهِ يَجْحَدُوْنَ ۝٦٤

65. Allāh Ki finne faire pou-zotte, la terre couma ène l'endroit pou réposé et lé ciél ène strictire *pou zot sirvie*, et *Ki* finne façonne zotte et *Ki* finne ranne zot forme parfait et *Ki* finne approvisionne zotte avec banne sozes bon et pur. Ça Li Allāh zot Seignére. Allāh, Seignére l'invers Li Béni.

اَللّٰهُ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا
وَّالسَّمَآءَ بِنَآءً وَّصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ
صُوَرَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ ؕ
ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ ۚ فَتَبٰرَكَ اللّٰهُ
رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ۝٦٥

66. *BonDié* Li Vivant. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Donc, implore-Li avec sincérité pou Li dans la rélizion. Tout louanze pou Allāh, Seignére l'invers.

هُوَ الْحَيُّ لَآ إِلٰهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوْهُ
مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ؕ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ
رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝٦٦

67. Dire : « En vérité, finne empéce moi pou mo adore banne ki zotte invoqué en déhors Allāh, alors ki banne Signes bien clair finne vinne cotte moi dé la part mo Seignére, et mo finne gagne l'orde pou soumette are Seignére l'inivers. »

قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِيَ الْبَيِّنٰتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعٰلَمِينَ ﴿٦٧﴾

68. Li-Même Ki finne créé zotte are la poussiére, ensuite d'ène goutte sperme, ensuite d'ène tipti caillot ki éna tendance pou forme ène lien ; ensuite Li faire zotte né zenfant ; ensuite *Li faire zotte grandi* ziska ki zotte gagne zot plein viguére pou ki ensuite zotte vinne vié et pou ki zotte arrive ène lé temps fixé malgré éna d'ente zotte, pou gagne la mort avant, et *li coumme ça* pou ki zotte raisonné.

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا شُيُوخًا وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفّٰى مِنْ قَبْلُ وَلِتَبْلُغُوا أَجَلًا مُسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾

69. Li-Même Ki donne la vie et *Ki* cause la mort. Et quand Li décide ène soze, Li sélement dire li : « Existé, » et li commence existé.

هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَإِذَا قَضٰى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٦٩﴾ ع ١٢

R 8 70. Esse-ki to pa finne trouve banne ki dispité lor banne Signes Allāh ? Couma banne-là pé détourné *are la vérité* !

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيٰتِ اللَّهِ أَنّٰى يُصْرَفُونَ ﴿٧٠﴾

71. Banne ki prend Live-là pou mensonze et *oussi* ça *Méssaze* are *ça-même* ki Nous finne avoye Nou banne Méssazers. Mais banne-là pa pou tardé pou conné ;

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتٰبِ وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٧١﴾

72. Quand colliers férraille pou autour zot li cou et banne la sainnes *oussi* ; *avec ça* pou traine zotte

إِذِ الْأَغْلٰلُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلٰسِلُ يُسْحَبُونَ ﴿٧٢﴾

73. Dans dilo bouillante ; ensuite pou brile zotte dans di Fé.

فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ﴿٧٣﴾

74. Ensuite, pou dire zotte : « A cotte ça banne ki zotte ti considére couma associés

ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٧٤﴾

75. « En déhors Allāh ?» Banne-là pou dire : « Banne-là finne disparaîte dépi cotte nous. Au contraire, nous pa ti pé invoque nanrien *en déhors Allāh* auparavant. » Coumme ça-même Allāh pou zize égaré banne mécréants.

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ قَالُوْا ضَلُّوْا عَنَّا بَلْ
لَّمْ نَكُنْ نَّدْعُوْا مِنْ قَبْلُ شَيْـًٔا ؕ
كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٧٥﴾

76. Ça, li parski zotte ti pé zibilé lor la terre sans raison et parski zotte ti pé azir avec insolence.

ذٰلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُوْنَ فِي
الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَ بِمَا كُنْتُمْ
تَمْرَحُوْنَ ﴿٧٦﴾

77. « Rente par banne la portes l'Enfer, zotte pou reste longtemps là-dans. Et place cotte banne arrogants pou resté, li bien mauvais !»

اُدْخُلُوْٓا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ
فِيْهَا ۚ فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِيْنَ ﴿٧٧﴾

78. Alors, prend patience. En vérité, Allāh So promesse li vrai. Et, ki Nous faire toi trouve ène partie ça *pinition* avec ki Nous finne ménace banne-là, ou soi ki Nous donne toi la mort, *en tout cas* li vers Nous ki pou rétourne banne-là.

فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ ۚ فَاِمَّا
نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِيْ نَعِدُهُمْ اَوْ
نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِلَيْنَا يُرْجَعُوْنَ ﴿٧٨﴾

79. En vérité, Nous ti avoye banne Méssazers avant toi; dans banne-là, éna ki Nous finne donne toi zot nouvelle et éna là-dans ki Nous pa finne donne toi zot nouvelle ; et li pa possibe pou aukène Méssazer ki li améne ène Signe, excepté avec permission Allāh. Mais quand l'orde Allāh arrivé, zaffaire-là li zizé avec la vérité, et l'hére-là banne ki contrédire *la vérité* pou banne perdants.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّنْ قَبْلِكَ
مِنْهُمْ مَّنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ
مَّنْ لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ ؕ وَمَا كَانَ
لِرَسُوْلٍ اَنْ يَّاْتِيَ بِاٰيَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ
اللّٰهِ ۚ فَاِذَا جَآءَ اَمْرُ اللّٰهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ
وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿٧٩﴾ ع

R 9 80. Allāh Ki finne faire pou-zotte banne bétails pou ki, éna là-dans, zotte servi pou monte lor là et, éna là-dans, zotte manzé —

اَللّٰهُ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَنْعَامَ
لِتَرْكَبُوْا مِنْهَا وَمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿٨٠﴾

81. Et zotte éna là-dans, banne *lé zaute* avantazes — et pou ki, par ça *banne bétails-là*, zotte capave satisfaire tout bésoin ki *capave* éna dans zot lé

وَلَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوْا
عَلَيْهَا حَاجَةً فِيْ صُدُوْرِكُمْ وَعَلَيْهَا

kére. Et zotte laisse zotte transporté lor ça *banne bétails-là* et lor banne navires.

وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٨١﴾

82. Et Li montré-zotte So banne Signes ; alors léquél *dans* banne Signes Allāh zotte pou nié ?

وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ تُنْكِرُونَ ﴿٨٢﴾

83. Esse-ki banne-là pa finne alle partout lor la terre et zotte pa finne guetté couma ti la fin banne ki ti avant zotte ? Banne-la-là ti pli nombré ki zotte et bien pli puissant et *pli fort* dans traces *laissé* lor la terre. Mais tout ça ki banne-là ti gagné pa ti servi zotte nanrien.

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٣﴾

84. Et quand zot banne Méssazers ti vinne cotte banne-là avec banne Signes bien clair, banne-là ti zibilé à cause connaissance ki zotte ti possédé. Et ça ki zotte ti pé-moqué-là, ti encerclé zotte.

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٨٤﴾

85. Et quand banne-là ti trouve Nou pinition, zotte ti dire : « Nous croire dans Allāh Tout-Sél et nous rénié tout ça ki nous ti pé associé are Li. »

فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحْدَهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ ﴿٨٥﴾

86. Mais zot la foi pa ti profite zotte quand zotte ti trouve Nou pinition. *Ça* li la loi Allāh ki finne *touzour* marcé concernant So banne servitéres. Ça l'hére-là banne mécréants finne rétrouve-zotte perdants.

فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا ۖ سُنَّتَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ ۖ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ﴿٨٦﴾ ع ٩ ١٤

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Hā Mīm = Ki Digne dé Louanze, Ki Seignére dé l'Honnére.

حٰمٓ ﴿٢﴾

3. *Le Coran, li* révélation dé la part de Céli Ki Tout-Miséricordié, Ki Bien-Miséricordié.

تَنْزِيْلٌ مِّنَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿٣﴾

4. Ène Live, ki so banne versets finne expliqué bien clairement *et* ki pou lire bien souvent, dans ène langue clair et éloquent pou banne dimounes ki éna connaissance,

كِتٰبٌ فُصِّلَتْ اٰيٰتُهٗ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿٤﴾

5. Ène portére bon nouvelle et ène avertissére. Mais la plipart parmi banne-là zotte tourne lé dos *are ça* et zotte pa écouté.

بَشِيْرًا وَّ نَذِيْرًا ۚ فَاَعْرَضَ اَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُوْنَ ﴿٥﴾

6. Et banne-là dire : « Nou lé kére dans banne couvertires, *donc protézé* conte ça *l'enseignement* vers ki to pé appelle nous-là, et dans nou zoreilles éna ène direté, et éna ène voile ente nous et toi. Donc *continié* faire to travail, certainement nous oussi nous pou faire nou travail. »

وَ قَالُوْا قُلُوْبُنَا فِيْۤ اَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدْعُوْنَاۤ اِلَيْهِ وَفِيْۤ اٰذَانِنَا وَقْرٌ وَّ مِنْۢ بَيْنِنَا وَ بَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ اِنَّنَا عٰمِلُوْنَ ﴿٦﴾ النصف

7. Dire : « Mo sélement ène himain couma zotte. Finne révéle moi ki zot BonDié-Même *Ki* Ène Sél BonDié ; donc alle droite vers Li et dimanne Li pardon. » Et malhére lor banne associatéres,

قُلْ اِنَّمَاۤ اَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوْحٰۤى اِلَيَّ اَنَّمَاۤ اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ فَاسْتَقِيْمُوْۤا اِلَيْهِ وَ اسْتَغْفِرُوْهُ ؕ وَ وَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِيْنَ ﴿٧﴾

8. Ki pa donne Zakāte et zotte-mêmes-*ça* ki réfize croire dans l'Aute lé monde-là.

الَّذِيْنَ لَا يُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَ هُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿٨﴾

9. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions, pou zotte éna ène récompense ki zamais pou arrêté.

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ﴿٩﴾ ع ١ ١٥

R 2 10. Dire : « Esse-ki vraimême zotte réfize pou croire dans Céli Ki finne créé la terre dans dé périodes ? Et esse-ki zotte donne Li banne égals ?» Ça, Li Seignére l'inivers.

قُلْ أَئِنَّكُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي
خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ
لَهٗٓ أَنْدَادًا ۚ ذٰلِكَ رَبُّ الْعٰلَمِينَ ﴿١٠﴾

11. Et Li finne place banne montagnes solide dans so banne parties élévé et Li finne mette bénédiction là-dans; et dans quatte périodes Li finne bien mizire, là-dans, *la terre* so banne nourritires dans quantités ki bizin — *li* pareil pou *tout*-banne ki sercé.

وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا وَ
بٰرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَآ أَقْوَاتَهَا فِيٓ
أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ ۚ سَوَآءً لِّلسَّآئِلِينَ ﴿١١﴾

12. Ensuite, Li finne porte So l'attention vers lé ciél alors ki li ti *ène zenre* la fimée, et Li ti dire li et la terre *oussi* : « Vini tout lé dé, avec contentement ou soi force zotte. » Tout lé dé ti dire : « Nous vinne avec contentement. »

ثُمَّ اسْتَوٰٓى إِلَى السَّمَآءِ وَهِيَ دُخَانٌ
فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ
كَرْهًا ۚ قَالَتَآ أَتَيْنَا طَآئِعِينَ ﴿١٢﴾

13. Et, dans dé périodes, Li ti divise zotte en sept lé ciéls, et Li ti révéle sak lé ciél so fonction. Et Nous finne décore lé ciél ki pli bas avec banne la lampes et banne moyens protection. Ça, li décret Céli Ki Tout-Puissant, Ki Conne-Tout.

فَقَضٰهُنَّ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَ
أَوْحٰى فِي كُلِّ سَمَآءٍ أَمْرَهَا ۚ وَزَيَّنَّا
السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ ۖ وَحِفْظًا ۚ
ذٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿١٣﴾

14. Mais si banne-là tourne lé dos, alors dire : « Mo averti zotte d'ène pinition pareil couma pinition *ki ti tombe lor banne tribis* 'Aad et Thamōūd. »

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صٰعِقَةً
مِّثْلَ صٰعِقَةِ عَادٍ وَّثَمُودَ ﴿١٤﴾

15. Quand banne Méssazers ti vinne cotte zotte, dépi commencement ziska la fin, *banne Méssazers-là ti dire* : « Adore sélement Allāh, » zotte ti dire : « Si nou Seignére ti oulé, certainement Li ti pou faire déssanne banne anzes. Certainement nous pa croire dans ça *Méssaze* are ki finne avoye zotte-là. »

إِذْ جَآءَتْهُمُ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ
أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا تَعْبُدُوٓا
إِلَّا اللّٰهَ ۖ قَالُوا لَوْ شَآءَ رَبُّنَا
لَأَنْزَلَ مَلٰٓئِكَةً فَإِنَّا بِمَآ أُرْسِلْتُمْ
بِهٖ كٰفِرُونَ ﴿١٥﴾

16. Concernant *tribi* 'Aad, zotte ti comporte zotte avec arrogance lor la terre sans raison et zotte ti dire : « Ki sanne-là ki pli fort ki nous ?» Esse-ki banne-là pa trouvé ki Allāh Ki finne créé zotte, Li pli fort ki zotte ? Mais zotte continié nié Nou banne Signes.

فَاَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوْا فِي الْاَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوْا مَنْ اَشَدُّ مِنَّا
قُوَّةً ۭ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِيْ
خَلَقَهُمْ هُوَ اَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۭ وَ
كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَجْحَدُوْنَ ﴿١٦﴾

17. Donc, Nous ti avoye conte banne-là ène di vent violent *ki ti soufflé* pendant plisiére zours mofine, pou ki Nous faire zotte goûte pinition himiliation dans ça la vie-là. Et pinition l'Aute la vie-là, li certainement pli himiliant et personne pa pou sécourir zotte.

فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيْحًا صَرْصَرًا فِيْٓ
اَيَّامٍ نَّحِسَاتٍ لِّنُذِيْقَهُمْ عَذَابَ
الْخِزْيِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۭ وَ
لَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَخْزٰى وَهُمْ
لَا يُنْصَرُوْنَ ﴿١٧﴾

18. Et concernant *tribi* Thamōūd, Nous ti donne-zotte guidance-là, mais zotte ti préfére reste avégue au lié ki *suive* guidance-là ; donc calamité ène pinition himiliant ti tombe lor zotte pou ça ki zotte finne gagné *par zot mauvais travails*,

وَاَمَّا ثَمُوْدُ فَهَدَيْنٰهُمْ فَاسْتَحَبُّوا
الْعَمٰى عَلَى الْهُدٰى فَاَخَذَتْهُمْ صٰعِقَةُ
الْعَذَابِ الْهُوْنِ بِمَا كَانُوْا
يَكْسِبُوْنَ ﴿١٨﴾

19. Et Nous ti sauve banne ki ti croire et ki ti azir avec droitire.

وَنَجَّيْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا
ع ٢ ١٤ يَتَّقُوْنَ ﴿١٩﴾

R 3 20. Et zour cotte pou rassemblé banne ennemis Allāh *et pou conduire zotte* vers di Fé, pou faire zotte marce par groupes, dans l'orde ;

وَيَوْمَ يُحْشَرُ اَعْدَآءُ اللّٰهِ اِلَى النَّارِ
فَهُمْ يُوْزَعُوْنَ ﴿٢٠﴾

21. Ziska quand zotte arrive-là, zot zoreilles et zot li zié et zot la peau pou donne témoignaze conte zotte lor ça ki zotte ti pé faire.

حَتّٰٓى اِذَا مَا جَآءُوْهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ
سَمْعُهُمْ وَاَبْصَارُهُمْ وَجُلُوْدُهُمْ
بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٢١﴾

22. Et banne-là pou dire zot la peau : « Bé ki faire zotte témoigne conte nous ?» Banne-là pou réponne : « Allāh finne faire nous causé ; Li-Même Ki faire tout kit-soze causé. Et Li-Même Ki ti créé-zotte prémier fois, et vers Li-*Même* ki finne rétourne zotte.

وَقَالُوْا لِجُلُوْدِهِمْ لِمَ شَهِدْتُّمْ
عَلَيْنَا ۭ قَالُوْٓا اَنْطَقَنَا اللّٰهُ الَّذِيْٓ
اَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَّهُوَ خَلَقَكُمْ اَوَّلَ
مَرَّةٍ وَّاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٢٢﴾

23. « Et zotte pa ti capave caciette zotte *are ça zaffaire* ki zot zoreilles et zot li zié et zot la peau pou témoigne conte zotte, mais zotte ti pensé ki Allāh Li pa ti conne grand soze lor ça ki zotte ti pé faire.

وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُوْنَ اَنْ يَّشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَآ اَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُوْدُكُمْ وَلٰكِنْ ظَنَنْتُمْ اَنَّ اللّٰهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيْرًا مِّمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿۲۳﴾

24. « Et ça pensée ki zotte ti pé entréténir lor zot Seignére finne cause zot destriction. Et *astére* zotte finne rétrouve zotte dans banne perdants. »

وَذٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِيْ ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ اَرْدٰىكُمْ فَاَصْبَحْتُمْ مِّنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿۲۴﴾

25. *Astére,* si banne-là capave sipporté, alors di Fé li l'endroit cotte zotte pou resté ; et si zotte dimanne l'audience *pou ki capave écoute zotte,* pa pou écoute zotte.

فَاِنْ يَّصْبِرُوْا فَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ ۚ وَاِنْ يَّسْتَعْتِبُوْا فَمَا هُمْ مِّنَ الْمُعْتَبِيْنَ ﴿۲۵﴾

26. Et Nous ti désigne pou banne-là, banne compagnons ki ti faire *paraîte* zoli pou zotte ça ki ti *déza* passé et ça ki ti attanne zotte *pou plitard* ; et sentence-là ti zistifié conte zotte, pareil couma conte banne comminautés banne grand-dimounes et banne dimounes ordinaire ki finne passé avant zotte. En vérité, zotte *ki* ti banne perdants.

وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَآءَ فَزَيَّنُوْا لَهُمْ مَّا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِيْٓ اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ ۚ اِنَّهُمْ كَانُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿۲۶﴾

R 4 27. Et banne mécréants dire : « Pa écoute ça Coran-là, mais faire tapaze pou *pa écoute* ça pou ki zotte victorié. »

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَا تَسْمَعُوْا لِهٰذَا الْقُرْاٰنِ وَالْغَوْا فِيْهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُوْنَ ﴿۲۷﴾

28. Et, certainement Nous pou faire banne mécréants goûte ène pinition dir et certainement Nous pou paye zotte pou ça ki pli pire dans zot banne actions.

فَلَنُذِيْقَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَذَابًا شَدِيْدًا ۙ وَّلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَسْوَاَ الَّذِيْ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۲۸﴾

29. Ça, li la paye banne ennemis Allāh : di Fé. Pou banne-là, éna là-dans, couma payement, ène place cotte pou bizin reste longtemps parski zotte ti pé nié Nou banne Signes.

ذٰلِكَ جَزَآءُ اَعْدَآءِ اللّٰهِ النَّارُ ۚ لَهُمْ فِيْهَا دَارُ الْخُلْدِ ۗ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَجْحَدُوْنَ ﴿۲۹﴾

30. Et banne mécréants pou dire : « Nou Seignére ! Montré nous, d'ente banne djinns et banne dimounes, banne

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا رَبَّنَآ اَرِنَا الَّذَيْنِ اَضَلّٰنَا مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ

ki finne égare nous, pou ki nous piétine zotte en bas nou li pieds pou ki compte zotte dans banne ki plisse himilié. »

نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ اَقْدَامِنَا لِيَكُوْنَا مِنَ الْاَسْفَلِيْنَ ٣٠

31. En vérité, banne ki dire : « Nou Seignére Li Allāh, » et ki ensuite reste ferme, banne anzes pou déssanne lor banne-là *pou dire zotte* : « Pa pére et pa bizin zotte désolé, mais rézouir dans Zardin ki finne promette zotte.

اِنَّ الَّذِيْنَ قَالُوْا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوْا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةُ اَلَّا تَخَافُوْا وَلَا تَحْزَنُوْا وَاَبْشِرُوْا بِالْجَنَّةِ الَّتِيْ كُنْتُمْ تُوْعَدُوْنَ ٣١

32. « Nous zot camarades dans ça la vie-là et dans l'Aute la vie-là. Là-dans, zotte pou gagne tout ça ki zot l'âme désiré et, là-dans, zotte pou gagne tout ça ki zotte dimandé —

نَحْنُ اَوْلِيٰٓؤُكُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِ ۚ وَلَكُمْ فِيْهَا مَا تَشْتَهِيْٓ اَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيْهَا مَا تَدَّعُوْنَ ٣٢

33. « Ène réception dé la part Céli Ki Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié. »

نُزُلًا مِّنْ غَفُوْرٍ رَّحِيْمٍ ٣٣ ع ٤ ١٨

R 5 34. Et ki sanne-là ki meillére dans *so* parole ki dimoune ki invite *lé zautes* vers Allāh et *ki* faire banne bon actions, et *ki* dire : « En vérité, mo *ène* dans banne ki soumette ?»

وَمَنْ اَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَآ اِلَى اللّٰهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَّقَالَ اِنَّنِيْ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ٣٤

35. Et le bien et le mal zotte pa pareil. Répousse *le mal* avec ça ki meillére. Et alà ki dimoune ente ki et to-même éna ennemité, li vinne couma dire ène camarade dévoué.

وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ۚ اِدْفَعْ بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ فَاِذَا الَّذِيْ بَيْنَكَ وَبَيْنَهٗ عَدَاوَةٌ كَاَنَّهٗ وَلِيٌّ حَمِيْمٌ ٣٥

36. Mais ça, li accordé sélement à banne ki montré l'endirance ; et ça li accordé sélement à banne ki éna ène grand part *dé bonté*.

وَمَا يُلَقّٰهَآ اِلَّا الَّذِيْنَ صَبَرُوْا ۚ وَمَا يُلَقّٰهَآ اِلَّا ذُوْ حَظٍّ عَظِيْمٍ ٣٦

37. Et si ène incitation Satan incite toi, alors serce réfize are Allāh. En vérité, Li-Même Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَاِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطٰنِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ۗ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ٣٧

38. Et parmi So banne Signes, éna la nuite et li zour, et soleil et la line. Pa

وَمِنْ اٰيٰتِهِ الَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ

وَالْقَمَرُ ۚ لَا تَسْجُدُوْا لِلشَّمْسِ وَ لَا
لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوْا لِلّٰهِ الَّذِيْ خَلَقَهُنَّ
إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُوْنَ ﴿٣٨﴾

prosterne divant soleil, ni divant la line ; mais prosterne divant Allāh Ki finne créé tout ça, si *vraimême* Li-Même Ki zotte adoré.

فَإِنِ اسْتَكْبَرُوْا فَالَّذِيْنَ عِنْدَ
رَبِّكَ يُسَبِّحُوْنَ لَهٗ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ
وَهُمْ لَا يَسْـَٔمُوْنَ ﴿٣٩﴾

39. Mais si banne-là montré l'orgueil, alors *zotte bizin conné ki* banne ki avec to Seignére, zotte célébré So saintété nuite et zour et zotte pa fatigué.

وَمِنْ اٰيٰتِهٖٓ أَنَّكَ تَرَى الْأَرْضَ
خَاشِعَةً فَإِذَآ أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَآءَ
اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ ۗ إِنَّ الَّذِيْٓ أَحْيَاهَا
لَمُحْيِ الْمَوْتٰى ۗ إِنَّهٗ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيْرٌ ﴿٤٠﴾

40. Et parmi So banne Signes, *éna ça*: ki to trouve la terre finne vinne sec, mais quand Nous faire dilo déssanne lor là, li rémié et li gonflé *avec verdire*. En vérité, Céli Ki finne rédonne ça *la terre-là* la vie, certainement Li capave rédonne banne morts la vie. En vérité, Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

إِنَّ الَّذِيْنَ يُلْحِدُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِنَا لَا
يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا ۗ أَفَمَنْ يُّلْقٰى فِي النَّارِ
خَيْرٌ أَمْ مَّنْ يَّأْتِيْٓ اٰمِنًا يَّوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ
اِعْمَلُوْا مَا شِئْتُمْ ۙ إِنَّهٗ بِمَا تَعْمَلُوْنَ
بَصِيْرٌ ﴿٤١﴾

41. En vérité, banne ki montré l'esprit-travers concernant Nou banne Signes, zotte pa caciette are Nous *régard.* Dimoune ki pou zété dans di Fé, esse-ki li meillére, ou soi dimoune ki pou arrivé sain et sauf Zour Rézirection ? Faire ça ki zotte oulé. En vérité, Li trouve bien tout ça ki zotte faire.

إِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِالذِّكْرِ لَمَّا
جَآءَهُمْ ۚ وَإِنَّهٗ لَكِتٰبٌ عَزِيْزٌ ﴿٤٢﴾

42. En vérité, banne ki pa croire dans Rappel-là quand ça finne vinne cotte zotte; *zotte pou pini.* Et en vérité, li ène Live puissant.

لَّا يَأْتِيْهِ الْبَاطِلُ مِنْۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ
لَا مِنْ خَلْفِهٖ ۗ تَنْزِيْلٌ مِّنْ حَكِيْمٍ
حَمِيْدٍ ﴿٤٣﴾

43. Mensonze pa capave approce ça *Rappel-là* ni par divant li, ni par derriére li. *Li* ène révélation dépi Céli Ki Bien-Saze et Ki Digne dé louanze.

مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيْلَ لِلرُّسُلِ
مِنْ قَبْلِكَ ۗ إِنَّ رَبَّكَ لَذُوْ مَغْفِرَةٍ وَّ
ذُوْ عِقَابٍ أَلِيْمٍ ﴿٤٤﴾

44. Pa pé dire toi nanrien à parte ça ki finne dire banne Méssazers avant toi. En vérité, to Seignére, Li Céli Ki posséde pouvoir pardonné et Ki posséde *oussi* pouvoir pou inflize pinition ki donne boucoup doulére.

45. En vérité, si Nous ti faire ça, ène Coran dans ène langue étranzer, sirement banne-là ti pou dire : « Bé ki faire pa finne ranne so banne versets clair ? Ki ça ça! Ène langue étranzer et ène *Prophéte* arabe ? » Dire : « Li ène guidance et ène guérison pou banne ki croire. » Et banne ki pa croire, éna ène direté dans zot zoreilles, et pou banne-là, ça *Live-là*, li ène brouillard *couma dire* pé appelle banne-là dépi ène l'endroit bien loin.

وَلَوْ جَعَلْنٰهُ قُرْاٰنًا اَعْجَمِيًّا لَّقَالُوْا لَوْلَا
فُصِّلَتْ اٰيٰتُهٗ ؕ ءَ اَعْجَمِيٌّ وَّ عَرَبِيٌّ ؕ
قُلْ هُوَ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا هُدًى وَّشِفَآءٌ ؕ
وَالَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ فِيْٓ اٰذَانِهِمْ
وَقْرٌ وَّ هُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى ؕ اُولٰٓئِكَ
يُنَادَوْنَ مِنْ مَّكَانٍۭ بَعِيْدٍ ﴿٤٥﴾ ع ١٢ ١٩

R 6 46. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse Live-là, mais finne éna banne diverzences lor là; et si pa ti éna ène parole ki ti déza prononcé par to Seignére, certainement ça *zaffaire-là* ti pou fini zizé ente zotte *par Allāh.* Et en vérité, concernant ça *Coran-là,* banne-là zotte dans ène doute ki pé troublé zotte.

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ فَاخْتُلِفَ
فِيْهِ ؕ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ
لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ؕ وَاِنَّهُمْ لَفِيْ شَكٍّ
مِّنْهُ مُرِيْبٍ ﴿٤٦﴾

47. Dimoune ki faire le bien, li pou *l'avantaze* so prope l'âme ; et dimanne ki faire le mal, li pou conte ça même *l'âme-là.* Et to Seignére Li pa ditout inziste envers *So* banne servitéres.

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهٖ وَمَنْ اَسَآءَ
فَعَلَيْهَا ؕ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴿٤٧﴾

PARTIE 25

48. Connaissance l'Hére-là, li pou *Allāh* Li *Tout-Sél.* Et aukène fruit *dans certain variétés* li pa sorti dépi dans so l'enveloppe et aukène fémelle pa enceinte, ni li accoucé sans ki *Allāh* Li pa conne ça. Et zour ki Li pou appelle banne-là, *pou dimanne zotte* : « Cotte Mo banne *soi-disant* associés ?» Zotte pou réponne : « Nous déclare are Toi ki, parmi nous, péna aukène témoin *pou ça.* »

اِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ ؕ وَمَا
تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرٰتٍ مِّنْ اَكْمَامِهَا وَمَا
تَحْمِلُ مِنْ اُنْثٰى وَلَا تَضَعُ اِلَّا بِعِلْمِهٖ ؕ
وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ اَيْنَ شُرَكَآءِيْ ۙ قَالُوْٓا
اٰذَنّٰكَ ۙ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيْدٍ ﴿٤٨﴾

49. Et tout ça ki zotte ti pé invoqué avant, pou perdi pou zotte, alors zotte pou réalizé ki péna aukène essapatoire pou zotte.

وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَدْعُوْنَ مِنْ قَبْلُ وَ
ظَنُّوْا مَا لَهُمْ مِّنْ مَّحِيْصٍ ﴿٤٩﴾

50. L'homme li pa fatigué pou prié pou le bien, mais si le mal touce li, li dézespéré, *et* li perdi *tout* l'espoir.

لَا يَسْـَٔمُ الْاِنْسَانُ مِنْ دُعَآءِ الْخَيْرِ ۫ وَ اِنْ مَّسَّهُ الشَّرُّ فَيَـُٔوْسٌ قَنُوْطٌ ﴿٥٠﴾

51. Et si Nous faire-li goûte miséricorde dé Nou part aprés ki ène malhére finne arrive li, certainement li pou dire : « Pou moi-même ça ; et mo pa pensé ki l'Hére-là pou arrivé. Mais, si pou rétourne moi vers mo Seignére, certainement mo pou trouve cotte Li ça ki pli excellent. » Alors, en vérité, Nous pou informe banne mécréants tout ça ki zotte finne faire, et certainement Nous pou faire zotte goûte ène pinition bien dir.

وَلَئِنْ اَذَقْنٰهُ رَحْمَةً مِّنَّا مِنْۢ بَعْدِ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُ لَيَقُوْلَنَّ هٰذَا لِيْ ۙ وَ مَآ اَظُنُّ السَّاعَةَ قَآئِمَةً ۙ وَّلَئِنْ رُّجِعْتُ اِلٰى رَبِّيْۤ اِنَّ لِيْ عِنْدَهٗ لَلْحُسْنٰى ۚ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِمَا عَمِلُوْا ۫ وَلَنُذِيْقَنَّهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيْظٍ ﴿٥١﴾

52. Et quand Nous accorde l'homme ène favére, li tourne lé dos, li rétire-li et li *fini par* éloigne-li ; et quand malhére arrive li, alà ki li *vinne* céli ki faire banne longue sipplications.

وَ اِذَآ اَنْعَمْنَا عَلَى الْاِنْسَانِ اَعْرَضَ وَ نَاٰ بِجَانِبِهٖ ۚ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُوْ دُعَآءٍ عَرِيْضٍ ﴿٥٢﴾

53. Dire : « Bé ki zotte pensé : si *ça*, li dé la part Allāh et ki zotte pa croire là-dans — ki sanne-là ki pli égaré ki dimoune ki finne arrive bien loin dans *so* l'opposition ?»

قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهٖ مَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِيْ شِقَاقٍۢ بَعِيْدٍ ﴿٥٣﴾

54. Nous pa pou tardé pou montré banne-là Nou banne Signes *ki pou paraîte* lor l'horizon et dans zotte-mêmes ziska ki li vinne bien clair pou zotte ki ça, li la vérité. Esse-ki li pa siffit ki to Seignére, Li Témoin lor tout kit-soze ?

سَنُرِيْهِمْ اٰيٰتِنَا فِي الْاٰفَاقِ وَ فِيْۤ اَنْفُسِهِمْ حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُ الْحَقُّ ؕ اَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ اَنَّهٗ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿٥٤﴾

55. Attention ! Banne-là sirement dans doute concernant renconte avec zot Seignére. Attention ! En vérité, Li encerclé tout kit-soze !

اَلَاۤ اِنَّهُمْ فِيْ مِرْيَةٍ مِّنْ لِّقَآءِ رَبِّهِمْ ؕ اَلَاۤ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيْطٌ ﴿٥٥﴾ ع

AL-SHŪRĀ

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Hā Mīm = Ki Digne dé Louanze, Ki Seignére dé l'Honnére.

حٰمٓ ﴿٢﴾

3. 'Aīn Sīn Qāf = Ki Bien-Conné, Ki Bien-Tandé, Ki posséde Tout-Pouvoir.

عٓسٓقٓ ﴿٣﴾

4. Li dans ça façon-là ki Allāh, Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze pé avoye toi révélation et banne avant toi *oussi Li ti donne révélation.*

كَذٰلِكَ يُوْحِيْٓ اِلَيْكَ وَ اِلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكَ ۙ اللّٰهُ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٤﴾

5. Pou Li, ça ki dans banne lé ciéls et ça ki lor la terre et Li-Même Li Bien-Haut *dans So gloire*, Li Bien-Grand.

لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ مَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَ هُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ﴿٥﴾

6. Banne lé ciéls ti pou presqué éclaté dans zot hautéres céleste ; et banne anzes, avec louanze zot Seignére, zotte célébré *So* saintété, et zotte dimanne pardon pou banne lor la terre. Attention ! En vérité, Allāh Li-Même Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

تَكَادُ السَّمٰوٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَ الْمَلٰٓئِكَةُ يُسَبِّحُوْنَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَ يَسْتَغْفِرُوْنَ لِمَنْ فِي الْاَرْضِ ؕ اَلَآ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿٦﴾

7. Et banne ki prend pou-zotte banne protectéres en déhors Li, Allāh pé sirveille zotte. Et to pa gardien lor zotte.

وَ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءَ اللّٰهُ حَفِيْظٌ عَلَيْهِمْ ۫ۖ وَ مَآ اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ﴿٧﴾

8. Et coumme ça-même Nous finne révéle toi ène Coran en arabe pou ki to averti Mama banne cités[93] et banne

وَ كَذٰلِكَ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لِّتُنْذِرَ اُمَّ الْقُرٰى وَ مَنْ حَوْلَهَا وَ تُنْذِرَ

93. Prémier la Caze-même ki finne construire pou adore Allāh, li la Ka'aba ki dans la Mecque. Allāh appelle ça la ville-là 'Oummoul Qourā' (Mama banne la villes). Pé faire référence à l'importance ça la ville-là par rapport à banne lé zaute la villes, ou bien li vraimême premier la ville ki finne construire. Ça pou montré ki dans banne lé temps ancien, tiguitte par tiguitte ène la ville finne formé autour ça Prémier la Caze Allāh, ki finne construire par banne dimounes ki nous pa conné. Banne lé zaute himains finne appranne construire zot la villes d'aprés modéle ça Mama banne la villes-là.

ki *habite* tout autour, et *pou ki* to averti *zotte* lor Zour Rassemblement, lor là péna aukène doute. Ène groupe pou dans Paradis et ène *l'aute* groupe pou dans la Fournaise *l'Enfer* ardent.

يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيْهِ ۚ فَرِيْقٌ فِي
الْجَنَّةِ وَفَرِيْقٌ فِي السَّعِيْرِ ﴿٨﴾

9. Et si Allāh ti oulé, certainement Li ti capave faire banne-là ène sél pép. Mais Li admette dans So miséricorde dimoune ki Li oulé. Et banne inzistes, péna pou zotte aukène protectére, ni aide.

وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَجَعَلَهُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّ
لٰكِنْ يُّدْخِلُ مَنْ يَّشَآءُ فِيْ رَحْمَتِهٖ ۚ وَ
الظّٰلِمُوْنَ مَا لَهُمْ مِّنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿٩﴾

10. Esse-ki banne-là finne prend pou-zotte banne protectéres en déhors Li ? Mais Allāh Li-Même Ki *Vrai* Protectére-là. Et Li rédonne banne morts la vie et Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

اَمِ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖۤ اَوْلِيَآءَ ۚ فَاللّٰهُ
هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِ الْمَوْتٰى ۫ وَهُوَ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٠﴾

R 2 11. Et dans tout *zaffaire* lor ki zotte éna diverzence, so zizement li dans la main Allāh. *Dire* : « Ça, Li Allāh, mo Seignére ; dans Li, mo place *mo* confiance et vers Li mo tourne moi. »

وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيْهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهٗۤ
اِلَى اللّٰهِ ۚ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبِّيْ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۖ
وَاِلَيْهِ اُنِيْبُ ﴿١١﴾

12. *Li-Même* Créatére banne lé ciéls et la terre *dépi nanrien ditout.* Li finne faire pou zot-*bénéfice,* banne couples d'ente zotte-mêmes et d'ente banne bétails *oussi Li finne faire* banne couples. Li miltiplié zotte là-dans. Péna nanrien pareil couma Li ; et Li Céli Ki Bien-Tandé et Ki trouve bien.

فَاطِرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْ
اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا وَّمِنَ الْاَنْعَامِ اَزْوَاجًا ۚ
يَذْرَؤُكُمْ فِيْهِ ۚ لَيْسَ كَمِثْلِهٖ شَيْءٌ ۚ وَهُوَ
السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ﴿١٢﴾

13. Pou Li-*Même* banne la clés banne lé ciéls et la terre. Li élarzi *banne moyens* provision et *oussi* Li diminié *ça* pou dimoune ki Li oulé. En vérité, Li conne bien tout kit-soze.

لَهٗ مَقَالِيْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ يَبْسُطُ
الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَقْدِرُ ۚ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيْمٌ ﴿١٣﴾

14. Li finne prescrire pou zotte dépi dans la rélizion ça *banne commannements* lor ki Li ti exhorte Noé ; et ça ki Nous finne révéle toi ; et ça *banne*

شَرَعَ لَكُمْ مِّنَ الدِّيْنِ مَا وَصّٰى بِهٖ نُوْحًا وَّ
الَّذِيْۤ اَوْحَيْنَاۤ اِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهٖ

commannements lor ki Nous ti exhorte Abraham et Moïse et Jésus, *li ça* : « Établir la rélizion et pa bizin ki zotte divisé lor là. » Ça *soze* vers ki to pé appelle zotte-là, li dir pou banne associatéres. Allāh soisir pou Li-Même dimoune ki Li oulé et Li guide vers Li-Même dimoune ki tourne *vers Li.*

اِبْرٰهِيْمَ وَ مُوْسٰى وَ عِيْسٰٓى اَنْ اَقِيْمُوا
الدِّيْنَ وَ لَا تَتَفَرَّقُوْا فِيْهِ ؕ كَبُرَ عَلَى
الْمُشْرِكِيْنَ مَا تَدْعُوْهُمْ اِلَيْهِ ؕ اَللّٰهُ
يَجْتَبِيْٓ اِلَيْهِ مَنْ يَّشَآءُ وَ يَهْدِيْٓ اِلَيْهِ
مَنْ يُّنِيْبُ ﴿١٤﴾

15. Et ente zotte-mêmes, banne-là *pa ti éna désaccord et zotte* pa ti divisé mais à cause rivalité ente zotte, aprés ki connaissance ti finne vinne cotte zotte. Et si pa ti éna ène parole déza prononcé par to Seignére pou ène lé temps fixé, certainement ça *zaffaire-là* ti pou fini zizé ente banne-là *par Allāh.* Et, en vérité, banne ki finne vinne héritiers Live-là aprés banne-là, zotte dans ène doute ki pé troublé zotte lor ça.

وَ مَا تَفَرَّقُوْٓا اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ
الْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ؕ وَ لَوْ لَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى لَّقُضِيَ
بَيْنَهُمْ ؕ وَ اِنَّ الَّذِيْنَ اُوْرِثُوا الْكِتٰبَ مِنْۢ
بَعْدِهِمْ لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيْبٍ ﴿١٥﴾

16. Alors, appelle *l'himanité* vers ça. Et montré persévérance couma finne ordonne toi *faire* et pa suive zot banne mauvais désirs, et dire : « Mo croire dans tout Live révélé par Allāh ; et finne ordonne moi pou mo azir avec zistice ente zotte. Allāh Li nou Seignére et zot Seignére. Pou nous, *récompense* nou banne actions, et pou zotte, *récompense* zot banne actions. Péna aukène quérelle ente nous et zotte. Allāh pou rassemblé nous et destination-là li vers Li.

فَلِذٰلِكَ فَادْعُ ۚ وَ اسْتَقِمْ كَمَآ اُمِرْتَ ۚ
وَ لَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَهُمْ ۚ وَ قُلْ اٰمَنْتُ بِمَآ
اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنْ كِتٰبٍ ۚ وَ اُمِرْتُ لِاَعْدِلَ
بَيْنَكُمْ ؕ اَللّٰهُ رَبُّنَا وَ رَبُّكُمْ ؕ لَنَآ اَعْمَالُنَا وَ
لَكُمْ اَعْمَالُكُمْ ؕ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَ بَيْنَكُمْ ؕ
اَللّٰهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا ۚ وَ اِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿١٦﴾

17. Et banne ki diskite lor Allāh aprés ki So l'appel finne accepté, zot arguiment péna valére dans régard zot Seignére ; et colére *Allāh* pou *tombe* lor zotte et zotte pou gagne ène pinition dir.

وَ الَّذِيْنَ يُحَآجُّوْنَ فِي اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ مَا
اسْتُجِيْبَ لَهٗ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِنْدَ
رَبِّهِمْ وَ عَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَّ لَهُمْ عَذَابٌ
شَدِيْدٌ ﴿١٧﴾

18. Allāh Ki finne révéle le Live avec la vérité et *oussi* la Balance. Et bé ki pou faire toi conné, li possibe ki l'Hére-là li prés ?

اَللّٰهُ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ وَ
الْمِيْزَانَ ؕ وَ مَا يُدْرِيْكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ
قَرِيْبٌ ﴿١٨﴾

19. Banne ki pa croire là-dans, zotte oulé faire li vinne vite ; mais banne ki croire, zotte rédoute ça, et zotte conné ki li certainement la vérité. Attention ! Banne ki diskite lor l'Hére-là, certainement zotte dans ène l'égarement extrême.

يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِهَا ۚ
وَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مُشْفِقُوْنَ مِنْهَا ۙ وَ
يَعْلَمُوْنَ اَنَّهَا الْحَقُّ ؕ اَلَاۤ اِنَّ الَّذِيْنَ
يُمَارُوْنَ فِي السَّاعَةِ لَفِيْ ضَلٰلٍۭ بَعِيْدٍ ﴿۱۹﴾

20. Allāh Li Bienveillant pou So banne servitéres. Li donne provision dimoune ki Li oulé et Li-Même Li Bien-Fort, Li Tout-Puissant.

اَللّٰهُ لَطِيْفٌۢ بِعِبَادِهٖ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَآءُ ۚ
وَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيْزُ ﴿۲۰﴾ ع

R 3 21. Dimoune ki désire récolte l'Aute lé monde-là, Nous pou augmente li dans so récolte ; et dimoune ki désire récolte ça lé monde-là, Nous pou donne li *so part* dans ça, mais pa pou éna aukène part pou li dans l'Aute lé monde-là.

مَنْ كَانَ يُرِيْدُ حَرْثَ الْاٰخِرَةِ نَزِدْ لَهٗ فِيْ
حَرْثِهٖ ۚ وَ مَنْ كَانَ يُرِيْدُ حَرْثَ الدُّنْيَا
نُؤْتِهٖ مِنْهَا وَ مَا لَهٗ فِي الْاٰخِرَةِ مِنْ
نَّصِيْبٍ ﴿۲۱﴾

22. Esse-ki banne-là éna banne associés *Allāh* ki finne établi, pou-zotte, banne la lois la rélizion ki Allāh pa finne donne l'orde pou ça ? Et si pa ti éna *Nou* décret pou zizement final, certainement ça *zaffaire-là* ti pou fini décidé ente banne-là. Et, en vérité, pou banne inzistes, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

اَمْ لَهُمْ شُرَكٰٓؤُا شَرَعُوْا لَهُمْ مِّنَ الدِّيْنِ
مَا لَمْ يَاْذَنْۢ بِهِ اللّٰهُ ؕ وَ لَوْ لَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ
لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ؕ وَ اِنَّ الظّٰلِمِيْنَ لَهُمْ عَذَابٌ
اَلِيْمٌ ﴿۲۲﴾

23. To pou trouve banne inzistes dans la crainte à cause ça ki zotte finne gagné *par zot banne mauvais actions*, et ça certainement pou arrive zotte. Mais banne ki croire et *ki* faire banne bon actions, zotte pou dans banne prairies dé banne Zardins. Zotte pou trouve cotte zot Seignére tout ça ki zotte désiré. Ça li *Allāh So* grand grâce.

تَرَى الظّٰلِمِيْنَ مُشْفِقِيْنَ مِمَّا كَسَبُوْا وَ هُوَ
وَاقِعٌۢ بِهِمْ ؕ وَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ فِيْ رَوْضٰتِ الْجَنّٰتِ ۚ لَهُمْ مَّا
يَشَآءُوْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ
الْكَبِيْرُ ﴿۲۳﴾

24. Li avec ça-même ki Allāh annonce bon nouvelle à So banne servitéres ki croire et *ki* faire banne bon actions. Dire : « Mo pa dimanne-zotte aukène récompense pou ça, excepté l'affection *ki éna* ente proce-parents. »

ذٰلِكَ الَّذِيْ يُبَشِّرُ اللّٰهُ عِبَادَهُ الَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ؕ قُلْ لَّاۤ اَسْـَٔلُكُمْ
عَلَيْهِ اَجْرًا اِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبٰى ؕ وَ مَنْ

Et dimoune ki accompli ène bon action, Nous pou ranne pli zoli pou-li beauté so la bonté. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, et Li Bien conne apprécié.

يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا ۚ إِنَّ
اللّٰهَ غَفُوْرٌ شَكُوْرٌ ﴿٢٤﴾

25. Esse-ki banne-là dire : « Li finne fabrique ène mensonze conte Allāh ?» Alors, si Allāh ti oulé, Li ti pou scelle to lé kére. Mais Allāh efface mensonze et Li établi la vérité par So banne commannements. En vérité, Li conne bien ça ki éna dans lé kére.

اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ۚ فَاِنْ
يَّشَاِ اللّٰهُ يَخْتِمْ عَلٰى قَلْبِكَ ۚ وَيَمْحُ اللّٰهُ
الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهٖ ۚ اِنَّهٗ
عَلِيْمٌ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿٢٥﴾

26. Et Li-Même Ki accepté répentance So banne servitéres et Ki pardonne banne pécés. Et Li conné ça ki zotte faire.

وَهُوَ الَّذِيْ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهٖ وَ
يَعْفُوْا عَنِ السَّيِّاٰتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُوْنَ ﴿٢٦﴾

27. Et Li réponne *la priére* banne ki croire et *ki* faire banne bon actions, et dépi dans So grâce, Li donne zotte plisse ; et *concernant* banne mécréants, éna pou-zotte ène pinition dir.

وَيَسْتَجِيْبُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
وَيَزِيْدُهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ۚ وَالْكٰفِرُوْنَ لَهُمْ
عَذَابٌ شَدِيْدٌ ﴿٢٧﴾

28. Et si Allāh ti accorde So banne servitéres *moyens* provision avec *extrême* larzesse, certainement zotte ti pou faire révolte lor la terre ; mais Li faire déssanne avec ène *zisse* mizire ça ki Li oulé. En vérité, Li-Même Li Bien-Au-Courant et Li trouve bien concernant So banne servitéres.

وَلَوْ بَسَطَ اللّٰهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهٖ لَبَغَوْا فِي
الْاَرْضِ وَلٰكِنْ يُّنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَآءُ ۚ اِنَّهٗ
بِعِبَادِهٖ خَبِيْرٌ بَصِيْرٌ ﴿٢٨﴾

29. Et Li-Même Ki faire déssanne la plie aprés ki banne-là finne dézespéré et *Li-Même* Ki répanne So miséricorde et Li-Même Li Protectére et Li Digne dé Louanze.

وَهُوَ الَّذِيْ يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا
قَنَطُوْا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهٗ ۚ وَهُوَ الْوَلِيُّ
الْحَمِيْدُ ﴿٢٩﴾

30. Et parmi So banne Signes, *éna* la création banne lé ciéls et la terre, et tout banne créatires vivant ki Li finne dispersé dans *ça* dé-là. Et Li éna pouvoir pou rassemblé banne-là quand Li oulé.

وَمِنْ اٰيٰتِهٖ خَلْقُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَثَّ
فِيْهِمَا مِنْ دَآبَّةٍ ۚ وَهُوَ عَلٰى جَمْعِهِمْ اِذَا
يَشَآءُ قَدِيْرٌ ﴿٣٠﴾

R 4 31. Et aukène malhére pa arrive zotte mais *li* à cause ça ki zot la mains finne gagné *par zot travail.* Et Li pardonne boucoup *banne sozes.*

وَمَآ أَصَابَكُم مِّن مُّصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ
أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَن كَثِيرٍ ﴿٣١﴾

32. Et zotte pa pou capave enléve capacité *Allāh* lor la terre ; et en déhors Allāh zotte péna ni protectére, ni aide.

وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ ۖ وَمَا لَكُم
مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٣٢﴾

33. Et parmi So banne Signes, éna banne voiliers lor la mer pareil couma banne montagnes -

وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿٣٣﴾

34. Si Li oulé, Li capave calmé di vent dé sorte ki *banne voiliers-là* zotte vinne immobile lor *la mer* so sirface. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou tout dimoune ki montré patience *et ki* réconnaissant -

إِن يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ
عَلَىٰ ظَهْرِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ
صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣٤﴾

35. Ou soi Li capave détruire *banne okipants* ça *banne bateaux-là* à cause ça ki zotte finne gagné *par zot banne mauvais actions,* mais Li pardonne boucoup *sozes* —

أَوْ يُوبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَن
كَثِيرٍ ﴿٣٥﴾

36. Et pou ki banne ki diskite lor Nou banne Signes conné *ki* péna aukène éssapatoire pou zotte.

وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا ۖ مَا
لَهُم مِّن مَّحِيصٍ ﴿٣٦﴾

37. Et tout ça ki finne donne zotte, li ène provision temporaire ça la vie-là et ça ki avec Allāh li Meillére et pli dirabe pou banne ki croire et ki place *zot* confiance dans zot Seignére,

فَمَآ أُوتِيتُم مِّن شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا ۖ وَمَا عِندَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ
لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٧﴾

38. Et banne ki évite banne pécés pli grave et banne indécences, et même ki zotte en colére, zotte pardonné,

وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَ
الْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ
يَغْفِرُونَ ﴿٣٨﴾

39. Et banne ki écoute zot Seignére, et *ki* observe la Priére et *ki* zot banne zaffaires *décidé* par banne consiltations ente zotte et *ki* dépense dans provision ki Nous finne donne zotte,

وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا
الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَ
مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٩﴾

40. Et banne ki, quand faire-zotte inzistice, zotte riposté.

وَالَّذِيْنَ اِذَآ اَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُوْنَ ﴿۴۰﴾

41. Et compensation ène tort li ène, pareil are ça-*même* ; mais dimoune ki pardonné et *ki par ça* apporte ène réforme, so récompense li lor Allāh. En vérité, Li pa content banne inzistes.

وَجَزٰٓؤُا سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ۚ فَمَنْ عَفَا وَاَصْلَحَ فَاَجْرُهٗ عَلَى اللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۴۱﴾

42. Mais certainement péna aukène blâme lor banne ki riposté aprés ki finne faire-zotte inzistice.

وَلَمَنِ انْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهٖ فَاُولٰٓئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِّنْ سَبِيْلٍ ﴿۴۲﴾

43. Blâme li sélement lor banne ki traite banne dimounes avec inzistice et ki faire transgression lor la terre sans raison. Ça banne-là pou gagne ène pinition ki donne boucoup doulére.

اِنَّمَا السَّبِيْلُ عَلَى الَّذِيْنَ يَظْلِمُوْنَ النَّاسَ وَيَبْغُوْنَ فِى الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ؕ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۴۳﴾

44. Et dimoune ki montré patience et ki faire pardon — certainement, ça dimanne ène grand détermination.

وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ اِنَّ ذٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْاُمُوْرِ ﴿۴۴﴾

R 5 45. Et dimoune ki Allāh zize égaré — aprés ça, péna aukène protectére pou li. Et to pou trouve banne inzistes ki pou dire quand zotte trouve pinition-là : « Esse-ki péna kik simé pou rétourné ?»

وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ وَّلِيٍّ مِّنْۢ بَعْدِهٖ ؕ وَتَرَى الظّٰلِمِيْنَ لَمَّا رَاَوُا الْعَذَابَ يَقُوْلُوْنَ هَلْ اِلٰى مَرَدٍّ مِّنْ سَبِيْلٍ ﴿۴۵﴾

46. Et to pou trouve zotte exposé divant ça *pinition-là,* zotte pou paraîte impuissant à cause himiliation, zotte pou guette *ça* avec ène régard caciette caciette. Et banne ki croire pou dire : « En vérité, banne perdants zotte banne ki finne cause zot prope la perte et *la perte* zot familles, Zour Rézirection. » Attention ! En vérité, banne inzistes pou dans ène pinition ki pou diré longtemps.

وَتَرٰىهُمْ يُعْرَضُوْنَ عَلَيْهَا خٰشِعِيْنَ مِنَ الذُّلِّ يَنْظُرُوْنَ مِنْ طَرْفٍ خَفِيٍّ ؕ وَقَالَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّ الْخٰسِرِيْنَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ وَاَهْلِيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اَلَآ اِنَّ الظّٰلِمِيْنَ فِيْ عَذَابٍ مُّقِيْمٍ ﴿۴۶﴾

47. Et banne-là pa pou éna aukène protectére pou sécourir zotte en déhors Allāh. Et dimoune ki Allāh zize égaré, péna aukène simé pou li.

وَمَا كَانَ لَهُمْ مِّنْ اَوْلِيَآءَ يَنْصُرُوْنَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ سَبِيْلٍ ﴿۴۷﴾

48. Réponne *l'appel* zot Seignére avant ki ça zour-là vini cotte dé la part Allāh pa pou éna moyen pou répousse ça. Ça zour-là, pa pou éna aukène réfize pou zotte et pa pou éna aukène possibilité pou zotte pou nié.

اِسْتَجِيْبُوْا لِرَبِّكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهٗ مِنَ اللّٰهِ ؕ مَا لَكُمْ مِّنْ مَّلْجَاٍ يَّوْمَئِذٍ وَّمَا لَكُمْ مِّنْ نَّكِيْرٍ ﴿٤٨﴾

49. Mais si banne-là tourne lé dos, alors Nous pa finne avoye toi couma ène gardien lor banne-là. To responsabilité li sélement pou transmette clairement Méssaze-là. Et, en vérité, quand Nous faire l'homme goûte miséricorde de Nou côté, ça faire li rézouir. Mais si ène malhére arrive banne-là à cause ça ki zot la mains finne avoye divant *zotte*, alà ki l'homme montré li bien ingrat !

فَاِنْ اَعْرَضُوْا فَمَاۤ اَرْسَلْنٰكَ عَلَيْهِمْ حَفِيْظًا ؕ اِنْ عَلَيْكَ اِلَّا الْبَلٰغُ ؕ وَاِنَّاۤ اِذَاۤ اَذَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَرِحَ بِهَا ۚ وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ فَاِنَّ الْاِنْسَانَ كَفُوْرٌ ﴿٤٩﴾

50. Pou Allāh, royaume banne lé ciéls et la terre. Li créé ça ki Li oulé. Li donne dimoune ki Li oulé banne ti filles et Li donne dimoune ki li oulé banne garçons;

لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ؕ يَهَبُ لِمَنْ يَّشَآءُ اِنَاثًا وَّيَهَبُ لِمَنْ يَّشَآءُ الذُّكُوْرَ ﴿٥٠﴾

51. Ou soi Li mélanze banne-là, mâles et fémelles. Et Li ranne stérile dimoune ki Li oulé. En vérité, Li Conne-Tout, Li Tout-Puissant.

اَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَّاِنَاثًا ۚ وَيَجْعَلُ مَنْ يَّشَآءُ عَقِيْمًا ؕ اِنَّهٗ عَلِيْمٌ قَدِيْرٌ ﴿٥١﴾

52. Et li pa possibe pou ène himain ki Allāh cause avec li, sauf à travers révélation, ou soi dépi derriére ène voile, ou soi ki Li avoye ène méssazer pou ki li révéle par *Allāh* So commannement ça ki Li oulé[94]. En vérité, Li Bien-Haut *dans So gloire*, Li Bien-Saze.

وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ اَنْ يُّكَلِّمَهُ اللّٰهُ اِلَّا وَحْيًا اَوْ مِنْ وَّرَآئِ حِجَابٍ اَوْ يُرْسِلَ رَسُوْلًا فَيُوْحِيَ بِاِذْنِهٖ مَا يَشَآءُ ؕ اِنَّهٗ عَلِيٌّ حَكِيْمٌ ﴿٥٢﴾

---

94 Pé mentionne trois façons ki Allah cause are So banne servitéres et ki Li révéle Li-Même are zotte :

Li cause are zotte directement sans l'aide d'ène intermédiaire.

Li faire zotte trouve ène vision – capave conne so interprétation, capave pa conné; ou soi Li faire zot tanne banne paroles quand zotte à l'état éveillé quand zotte pa pé trouve céli ki pé cause are zotte.

Allah avoye ène méssazer – ène anze ki transmette So Méssaze.

53. Et coumme ça-même Nous finne révéle toi ène grand révélation par Nou commannement. To pa ti conné ki été Live-là, ni ki été la foi. Mais Nous finne faire ça *révélation* ène la limiére pou ki Nous guide, avec ça, banne ki Nous oulé d'ente Nou servitéres. Et, en vérité, to guide *l'himanité* vers simé droite,

وَكَذٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا ۚ
مَا كُنْتَ تَدْرِيْ مَا الْكِتٰبُ وَلَا الْإِيْمَانُ
وَلٰكِنْ جَعَلْنٰهُ نُوْرًا نَّهْدِيْ بِهٖ مَنْ نَّشَآءُ
مِنْ عِبَادِنَا ۚ وَإِنَّكَ لَتَهْدِيْٓ إِلٰى صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيْمٍ ٥٣

54. Simé Allāh ; pou Li-Même tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Attention ! Vers Allāh ki tout banne zaffaires rétourné.[95]

صِرَاطِ اللّٰهِ الَّذِيْ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ
مَا فِي الْأَرْضِ ۗ أَلَآ إِلَى اللّٰهِ تَصِيْرُ الْأُمُوْرُ ٥٤ ع

95 Islam – ça-même la vie, la limiére et simé ki améne vers Allah et ki faire l'homme réalise ça grand but bien haute-là pou léquel Allah finne créé li.

AL-ZOUKHROUF

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Hā Mīm = Ki Digne dé Louanze, Ki Seignére dé l'Honnére.

حٰمٓ ﴿٢﴾

3. Par ça Live ki ranne *banne sozes* clair,

وَالْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿٣﴾

4. En vérité, Nous finne faire ça ène Coran *ki pou souvent récité*, en arabe *dans ène langue clair et ki éxprime li bien* pou ki zotte comprend.

اِنَّا جَعَلْنٰهُ قُرْءٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿٤﴾

5. Et, en vérité, ça *Coran-là* li *en sékirité* avec Nous dans Mama Live-là[96] ; certainement li exalté *et* li rempli ék sazesse.

وَاِنَّهٗ فِيْٓ اُمِّ الْكِتٰبِ لَدَيْنَا لَعَلِيٌّ حَكِيْمٌ ﴿٥﴾

6. Esse-ki Nous pou laisse tombé faire Rappel-là are zotte, *simplément* parski zotte ène pép extravagant ?

اَفَنَضْرِبُ عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا اَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِيْنَ ﴿٦﴾

7. Et comié banne Prophétes Nous ti envoyé dans banne péps avant !

وَكَمْ اَرْسَلْنَا مِنْ نَّبِيٍّ فِي الْاَوَّلِيْنَ ﴿٧﴾

8. Et aukène Prophéte pa ti vinne cotte banne-là sans ki zotte pa ti boufonne li.

وَمَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ نَّبِيٍّ اِلَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٨﴾

9. Et Nous finne détruire banne ki ti sipériére dans puissance ki *ça* banne-là et l'exempe banne péps avant finne déza passé.

فَاَهْلَكْنَآ اَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَّمَضٰى مَثَلُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٩﴾

10. Et si to dimanne banne-là : « Ki sanne-là Ki finne créé banne lé ciéls

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَ

---

96. Ça titre Oummoul-Kitāb (Mama Live-là) li appliqué lor le Coran so prémier sourate parski sourate al Fātiḫah li couma ène la grain ki éna dans-li tout banne enseignements dé base et tout banne essentiéls Live-là. Ici, li paraîte ki li appliqué lor schéma tout banne composants Live-là. Ène schéma ki cotte Allāh dans ène forme ki dimounes pa capave comprend.

et la terre ?» Certainement zotte pou réponne : « Céli Ki Tout-Puissant, Ki Conne-Tout, Ki finne créé *tout* ça, »

الْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ
الْعَلِيمُ ۝١٠

11. *Céli* Ki finne faire la terre ène berceau pou zotte et Ki finne faire pou zotte, là-dans, banne simés pou ki zotte capave guide zotte;

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَّجَعَلَ
لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۝١١

12. Et Ki faire dilo déssanne dépi dans lé ciél avec *zisse* mizire, et, par ça, Nous rédonne la vie ène la terre mort. Coumme ça-même pou faire zotte réssissité ;

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ
فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا كَذٰلِكَ
تُخْرَجُونَ ۝١٢

13. Et Céli Ki finne créé tout banne sozes par paires et *Ki* finne faire pou-zotte banne navires et banne bétails lor là-même zotte monté,

وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُمْ
مِّنَ الْفُلْكِ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ ۝١٣

14. Pou ki zotte installe zotte avec fermeté lor *zanimau-là* so lé dos *et* ensuite *pou ki* quand zotte finne bien installe zotte lor là, zotte mazine favére zot Seignére, et *ki* zotte dire : « Li Pur Céli Ki finne soumette ça pou nous ; et nous, nous péna capacité pou maîtrise ça.

لِتَسْتَوٗا عَلٰى ظُهُورِهٖ ثُمَّ تَذْكُرُوا
نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَ
تَقُولُوا سُبْحٰنَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هٰذَا وَ
مَا كُنَّا لَهٗ مُقْرِنِينَ ۝١٤

15. « Et, en vérité, vers nou Seignére *ki* nous pou rétourné. »

وَإِنَّا إِلٰى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ۝١٥

16. Et banne-là affirmé ki, parmi *Allāh* So banne servitéres éna *ki* zotte ène partie dé Li. En vérité, l'homme li manifestement ingrat.

وَجَعَلُوا لَهٗ مِنْ عِبَادِهٖ جُزْءًا إِنَّ
الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ۝١٦ ع

R 2 17. Esse-ki Li finne prend pou Li banne ti filles parmi ça ki Li finne créé-là, et Li finne honore zotte avec banne garcons ?

أَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنٰتٍ وَّ أَصْفٰكُمْ
بِالْبَنِينَ ۝١٧

18. Et quand donne, ène dans banne-là, nouvelle ça ki li attribié are Céli Ki Tout-Miséricordié, so visaze vinne sombe à cause ça *sagrin* ki li rode réfoulé-là.

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ
لِلرَّحْمٰنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهٗ مُسْوَدًّا وَّهُوَ
كَظِيمٌ ۝١٨

اَوَ مَنْ يُّنَشَّؤُا فِي الْحِلْيَةِ وَ هُوَ فِي
الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِيْنٍ ﴿١٩﴾

19. Ki ça ça ! *Zotte attribié are Allāh* céli ki finne' élevé dans banne parires et ki dans diskission li pa capave exprime li avec clarté ?

وَ جَعَلُوا الْمَلٰٓئِكَةَ الَّذِيْنَ هُمْ عِبٰدُ
الرَّحْمٰنِ اِنَاثًا ؕ اَشَهِدُوْا خَلْقَهُمْ ؕ
سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ وَ يُسْـَٔلُوْنَ ﴿٢٠﴾

20. Et banne-là décrire banne anzes, ki banne servitéres Céli Ki Tout-Miséricordié, couma banne fémelles. Esse-ki banne-là, zotte ti témoins création banne *anzes*-là ? Alors certainement pou inscrire zot témoignaze et pou interroze zotte.

وَقَالُوْا لَوْ شَآءَ الرَّحْمٰنُ مَا عَبَدْنٰهُمْ ؕ
مَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۗ اِنْ هُمْ
اِلَّا يَخْرُصُوْنَ ﴿٢١﴾

21. Et zotte dire : « Si Céli Ki Tout-Miséricordié ti oulé, nous pa ti pou adore banne-là. » Zotte péna aukène connaissance lor ça. Zotte pé faire sippositions sélement.

اَمْ اٰتَيْنٰهُمْ كِتٰبًا مِّنْ قَبْلِهٖ فَهُمْ
بِهٖ مُسْتَمْسِكُوْنَ ﴿٢٢﴾

22. Esse-ki Nous finne donne zotte, avant ça, ène Écritire ki zotte pé trapé fort ?

بَلْ قَالُوْٓا اِنَّا وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا عَلٰٓى اُمَّةٍ وَّ
اِنَّا عَلٰٓى اٰثٰرِهِمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿٢٣﴾

23. Mais zotte dire : « Nous finne trouve nou banne papa grand-papas suive ène *certain* simé, et certainement nous pé guide nous lor zot pas. »

وَ كَذٰلِكَ مَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِيْ
قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيْرٍ اِلَّا قَالَ مُتْرَفُوْهَآ ۙ اِنَّا
وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا عَلٰٓى اُمَّةٍ وَّ اِنَّا عَلٰٓى اٰثٰرِهِمْ
مُّقْتَدُوْنَ ﴿٢٤﴾

24. Et coumme ça-même zamais Nous pa ti avoye avant toi ène Avertissére dans kik la ville, sans ki so banne dimounes aisé pa ti dire : « En vérité, nous finne trouve nou banne papa grand-papas suive ène *certain* simé, et nous pé suive zot pas. »

قٰلَ اَوَ لَوْ جِئْتُكُمْ بِاَهْدٰى مِمَّا وَجَدْتُّمْ
عَلَيْهِ اٰبَآءَكُمْ ؕ قَالُوْٓا اِنَّا بِمَآ اُرْسِلْتُمْ بِهٖ
كٰفِرُوْنَ ﴿٢٥﴾

25. *Avertissére-là* ti dire : « Ki ça ça ! Même si mo améne-zotte ène meillére guidance ki ça ki zotte finne trouve zot banne papa grand-papas ti pé suive ?» Banne-là ti dire : « En vérité, nous pa croire dans ça *l'enseignement* avec ki finne avoye zotte-là. »

26. Alors Nous ti pini zotte couma bizin. Et guette couma ti *mauvais* la fin banne ki ti *habitié* contrédire *banne Prophétes.*

فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ ﴿٢٦﴾ ع

R 3 27. Et *rappelle* quand Abraham ti dire so papa et so pép : « En vérité, mo péna nanrien pou faire are tout ça ki zotte adoré,

وَإِذْ قَالَ إِبْرٰهِيْمُ لِأَبِيْهِ وَقَوْمِهٖٓ إِنَّنِيْ
بَرَآءٌ مِّمَّا تَعْبُدُوْنَ ﴿٢٧﴾

28. « Excepté *are* Céli Ki finne créé moi, parski, certainement Li pou guide moi. »

إِلَّا الَّذِيْ فَطَرَنِيْ فَإِنَّهٗ سَيَهْدِيْنِ ﴿٢٨﴾

29. Et Li ti faire ça ène parole ki pou diré dans *Abraham* so déssendance, pou ki banne-là rétourné.

وَجَعَلَهَا كَلِمَةًۢ بَاقِيَةً فِيْ عَقِبِهٖ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٢٩﴾

30. En faite, Mo ti accorde banne-là et zot banne papa grand-papas ène zouissance temporaire ziska ki la vérité et ène Méssazer ki explique clairement ti vinne cotte zotte.

بَلْ مَتَّعْتُ هٰٓؤُلَآءِ وَاٰبَآءَهُمْ حَتّٰى
جَآءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُوْلٌ مُّبِيْنٌ ﴿٣٠﴾

31. Mais quand la vérité ti vinne cotte banne-là, zotte ti dire : « Ça li ène mazie et nous pa croire là-dans. »

وَلَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوْا هٰذَا سِحْرٌ وَّ
إِنَّا بِهٖ كٰفِرُوْنَ ﴿٣١﴾

32. Et banne-là dire : « Bé ki faire pa finne faire ça Coran-là déssanne lor ène grand dimoune dans ça dé la villes-là ?»

وَقَالُوْا لَوْلَا نُزِّلَ هٰذَا الْقُرْاٰنُ عَلٰى رَجُلٍ
مِّنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيْمٍ ﴿٣٢﴾

33. Esse-ki banne-là ki distribié miséricorde to Seignére ? Nous-Même ki distribié, parmi banne-là, zot moyens pou vive dans la vie ça lé monde-là ; et Nous donne éna parmi-zotte supériorité lor lé zautes dans grades pou ki éna faire lé zautes soumette *are zotte.* Et miséricorde to Seignére li meillére ki ça *ricesse* ki zotte ramassé-là,

أَهُمْ يَقْسِمُوْنَ رَحْمَتَ رَبِّكَ ۚ نَحْنُ
قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَّعِيْشَتَهُمْ فِي الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ
دَرَجٰتٍ لِّيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا سُخْرِيًّا ۗ
وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُوْنَ ﴿٣٣﴾

34. Et si pa ti, ki tout l'himanité ti pou vinne ène sél type dimounes, certainement Nous ti pou donne banne ki pa croire dans Céli Ki Tout-Miséricordié

وَلَوْلَآ أَنْ يَّكُوْنَ النَّاسُ أُمَّةً وَّاحِدَةً
لَّجَعَلْنَا لِمَنْ يَّكْفُرُ بِالرَّحْمٰنِ لِبُيُوْتِهِمْ

سُقُفًا مِّنْ فِضَّةٍ وَّ مَعَارِجَ عَلَيْهَا
يَظْهَرُوْنَ ﴿٣٤﴾

banne toits en l'arzent pou zot la cazes et banne l'escaliers *en l'arzent*, lor là-même zotte ti pou capave monté;

وَ لِبُيُوْتِهِمْ اَبْوَابًا وَّ سُرُرًا عَلَيْهَا
يَتَّكِـُٔوْنَ ﴿٣٥﴾

35. Et banne la portes *en l'arzent* pou zot la cazes et banne canapés *en l'arzent*, lor là zotte ti pou appiyé *are coussins.*

وَزُخْرُفًا ؕ وَ اِنْ كُلُّ ذٰلِكَ لَمَّا مَتَاعُ
الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ؕ وَ الْاٰخِرَةُ عِنْدَ
رَبِّكَ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿٣٦﴾

36. Et *même* en l'or. Mais tout ça, li sélement ène zouissance temporaire la vie ça lé monde-là; et l'Aute lé monde-là, sélon to Seignére, li pou banne dimounes droite.

R 4

وَ مَنْ يَّعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمٰنِ نُقَيِّضْ
لَهٗ شَيْطٰنًا فَهُوَ لَهٗ قَرِيْنٌ ﴿٣٧﴾

37. Et dimoune ki éloigne li are mazine Céli Ki Tout-Miséricordié, Nous désigne pou li ène satan ki pou so compagnon.

وَ اِنَّهُمْ لَيَصُدُّوْنَهُمْ عَنِ السَّبِيْلِ وَ
يَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿٣٨﴾

38. Et, en vérité, banne *satans*-là empêce banne-là suive simé *droite* alors ki zotte croire ki zotte *bien* guidé ;

حَتّٰۤى اِذَا جَآءَنَا قَالَ يٰلَيْتَ بَيْنِيْ وَ بَيْنَكَ
بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِيْنُ ﴿٣٩﴾

39. Ziska, quand ène tel *dimoune-là* vinne cotte Nous, li dire *so compagnon* : « Si sélement ente moi et toi ti éna distance ente l'Est et l'Ouest. » Couma li mauvais ça compagnon-là!

وَ لَنْ يَّنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ اِذْ ظَّلَمْتُمْ اَنَّكُمْ
فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُوْنَ ﴿٤٠﴾

40. « Puisseké zotte finne azir inzistement, alors *ça zaffaire* ki zot partenaires dans pinition-là, *ça* pa pou profite zotte nanrien azordi. »

اَفَاَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ اَوْ تَهْدِي الْعُمْيَ
وَ مَنْ كَانَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٤١﴾

41. Esse-ki to capave faire banne sourdes tandé, ou soi guide banne avégues, ou soi dimoune ki dans ène l'égarement ki évident ?

فَاِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَاِنَّا مِنْهُمْ
مُّنْتَقِمُوْنَ ﴿٤٢﴾

42. Et même si Nous enléve toi, alors certainement Nous pou tire venzeance are banne-là ;

43. Ou soi Nous pou faire toi trouvé ça ki Nous finne promette banne-là, parski certainement Nous éna pouvoir total lor banne-là.

أَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِي وَعَدْنٰهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِمْ مُّقْتَدِرُوْنَ ﴿٤٣﴾

44. Donc accroce-toi avec fermeté are ça ki finne révéle toi, parski to lor simé droite.

فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِيْٓ أُوْحِيَ إِلَيْكَ ۚ إِنَّكَ عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٤٤﴾

45. Et, en vérité, li ène Rappel pou toi et pou to pép ; et certainement pou interroze zotte *lor là.*

وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ ۚ وَسَوْفَ تُسْـَٔلُوْنَ ﴿٤٥﴾

46. Et dimanne banne d'ente Nou banne Méssazers ki Nous finne envoyé avant toi : « Esse-ki Nous ti désigne banne *lé zaute* divinités pou adoré en déhors Céli Ki Tout-Miséricordié ?»

وَسْـَٔلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُّسُلِنَآ أَجَعَلْنَا مِنْ دُوْنِ الرَّحْمٰنِ اٰلِهَةً يُّعْبَدُوْنَ ﴿٤٦﴾

R 5 47. Et, en vérité, Nous ti envoye Moïse avec Nou banne Signes cotte Pharaon et so banne séfs et li ti dire : « En vérité, mo ène Méssazer *dé la part* Seignére tout banne lé mondes. »

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوْسٰى بِاٰيٰتِنَآ إِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۠ئِهٖ فَقَالَ إِنِّيْ رَسُوْلُ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٤٧﴾

48. Mais, quand li ti vinne cotte banne-là avec Nou banne Signes, alà ki zotte ti tourne ça en ridikile !

فَلَمَّا جَآءَهُمْ بِاٰيٰتِنَآ إِذَا هُمْ مِّنْهَا يَضْحَكُوْنَ ﴿٤٨﴾

49. Et Nous pa ti montré banne-là aukène Signe ki pa ti pli grand ki so précédent et Nous ti attrape zotte avec pinition pou ki zotte rétourne *vers Nous.*

وَمَا نُرِيْهِمْ مِّنْ اٰيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا ۫ وَأَخَذْنٰهُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٤٩﴾

50. Et banne-là ti dire : « O toi mazicien ! Prié to Seignére pou nous, d'aprés l'engagement ki Li finne faire are toi ; certainement nous pou banne ki *bien* guidé. »

وَقَالُوْا يٰٓأَيُّهَ السّٰحِرُ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ ۚ إِنَّنَا لَمُهْتَدُوْنَ ﴿٥٠﴾

51. Mais quand Nous ti enléve pinition-là are banne-là, alà ki zotte ti faire violation *zot l'engagement* !

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُثُوْنَ ﴿٥١﴾

52. Et Pharaon ti faire proclamé parmi so pép, li ti dire : « O mo pép ! Esse-ki royaume l'Ézypte li pa pou moi et *oussi* ça banne la riviéres ki coulé sous mo contrôle ? Alors, esse-ki zotte pa trouvé ?

وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يٰقَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهٰذِهِ الْأَنْهٰرُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِي ۚ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥٢﴾

53. « En faite, mo meillére ki ça misérabe-là ki à peine si li capave exprime li clairement.

أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِّنْ هٰذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ ۙ وَّلَا يَكَادُ يُبِينُ ﴿٥٣﴾

54. « Et bé ki faire pa finne faire banne bracelets en l'or déssanne lor li, ou soi *ki faire* banne anzes pa finne accompagne li en rangs serré ?»

فَلَوْلَا أُلْقِيَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِّنْ ذَهَبٍ أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلٰٓئِكَةُ مُقْتَرِنِينَ ﴿٥٤﴾

55. Et li pa ti éna aukène considération pou so pép, et banne-là ti obéir li. En vérité, banne-là ti ène pép pervers.

فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُ فَأَطَاعُوهُ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فٰسِقِينَ ﴿٥٥﴾

56. Alors, quand banne-là ti faire-Nous bien en colére, Nous ti tire venzeance are zotte ; donc Nous ti noye zotte tout. »

فَلَمَّآ اٰسَفُونَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنٰهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٦﴾

57. Et Nous ti faire-zotte ène récit ki apparténir au passé et ène l'exempe pou banne zénérations fitire.

فَجَعَلْنٰهُمْ سَلَفًا وَّمَثَلًا لِّلْاٰخِرِينَ ﴿٥٧﴾

R 6 58. Et quand cite Marie so garçon couma ène l'exempe, alà ki to pép faire grand tapaze are ça.

وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٨﴾

59. Et banne-là dire : « Esse-ki nou banne divinités zotte meillére ou soi li ?» Banne-là mentionne toi ça, simplément pou capave diskité. Zotte plitôt ène pép quéréllére.

وَقَالُوٓا ءَاٰلِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ ۚ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٩﴾

60. Li ti sélement ène servitére ki Nous ti accorde li *Nou* favére et Nous ti faire li ène l'exempe pou banne Zenfants Israël.

إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنٰهُ مَثَلًا لِّبَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ ﴿٦٠﴾

61. Et si Nous ti oulé, certainement Nous ti capave faire, d'ente-zotte, banne anzes ki pou banne siccesséres lor la terre.

وَلَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَّلٰٓئِكَةً فِي الْاَرْضِ يَخْلُفُوْنَ ﴿٦١﴾

62. Mais, en vérité, li ène Signe l'Hére-là.[97] Pa bizin zotte éna doute lor là, mais suive moi. Ça li simé droite.

وَاِنَّهٗ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُوْنِ ؕ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ﴿٦٢﴾

63. Et pa laisse Satan détourne zotte *dépi simé droite*. En vérité, li pou-zotte ène ennemi déclaré.

وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ الشَّيْطٰنُ ۚ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿٦٣﴾

64. Et quand Jésus ti vinne avec banne Signes bien clair, li ti dire : « En vérité, mo finne vinne cotte zotte avec la sazesse et pou éclaire zotte lor impé ça *banne sozes* lor ki zotte en désaccord. Donc craigne Allāh et obéir moi.

وَلَمَّا جَآءَ عِيْسٰى بِالْبَيِّنٰتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِاُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِيْ تَخْتَلِفُوْنَ فِيْهِ ۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿٦٤﴾

65. « En vérité, Allāh, Li-Même mo Seignére et zot Seignére. Donc adore-Li ; ça li simé droite. »

اِنَّ اللّٰهَ هُوَ رَبِّيْ وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ؕ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ﴿٦٥﴾

66. Mais banne groupes-là ti en désaccord ente zotte-mêmes ! Alors, malhére lor banne inzistes à cause pinition d'ène zour ki donne boucoup doulére !

فَاخْتَلَفَ الْاَحْزَابُ مِنْۢ بَيْنِهِمْ ۚ فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ اَلِيْمٍ ﴿٦٦﴾

---

97. 'As-Sā'ah' so tradiction litéral li 'l'Hére'. Verset 54:2 zette ène l'éclairaze lor ça mot-là. Là-bas, montré ki l'Hére vé dire banne sanzements révolitionnaires ki ti pou faire par le St Prophéte Mohammad(s.a.w.). Événement ki la line ti fanne en dé, ti signe ki pé annonce révolition spiritiél ki pa pou tardé pou arrivé. Donc, l'Hére-là pé faire référence à l'arrivée dé Jésus dans lé Derniers Temps et are révolition spiritiél ki ensamme are ça.

Sélon le St Coran, Jésus so mission li pou Banī Israēl sélement. Li ti vinne ène 600 bananés avant lé St Prophéte Mohammad(s.a.w.) et li finne décédé (lire versets 3:145; 5:117 etc.). Donc, ici pé faire comprend ki ène l'aute ki pou vini, ki pou bien réssemblé Jésus dans so l'esprit ék puissance, ki pou faire ça grand travail dé réforme-là. Bien sîre, li pou bizin dans lé St Prophéte Mohammad(s.a.w.) so Oummah sélon versets Khātam an-Nabiyyīn (33:41 et 4:70). Jésus li-même ti expliqué ki dézième rétour d'Élie (Élias) finne réalizé dans la personne dé Jean (Yahya)-(lire Matthieu 11:14; 17:12)

67. Esse-ki ça même ki banne-là attanne ki l'Hére-là vinne ène coup cotte zotte sans ki zotte ranne zotte-mêmes compte ?

هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا السَّاعَةَ اَنْ تَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٦٧﴾

68. Ça zour-là, banne camarades pou vinne ennemis ente zotte-mêmes, sauf banne dimounes droite.

اَلْاَخِلَّآءُ يَوْمَئِذٍۭ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ اِلَّا الْمُتَّقِيْنَ ﴿٦٨﴾

R 7 69. « O Mo banne servitéres! Azordi, zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé ;

يٰعِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَآ اَنْتُمْ تَحْزَنُوْنَ ﴿٦٩﴾

70. « Banne ki croire dans Nou banne Signes et *ki* finne soumette ;

اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاٰيٰتِنَا وَكَانُوْا مُسْلِمِيْنَ ﴿٧٠﴾

71. « Rente dans Zardin-là, zotte et zot conzoints, zotte pou gagne l'honnére et contentement *là-dans.* »

اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ اَنْتُمْ وَاَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُوْنَ ﴿٧١﴾

72. Pou faire cirkilé ente banne-là banne plats en l'or et banne coupes ; et là-dans *pou éna* tout ça ki banne l'âme désiré, et *tout ça ki* agréabe pou li zié. « Et zotte pou reste là-dans tout lé temps. »

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِّنْ ذَهَبٍ وَّاَكْوَابٍ ۚ وَفِيْهَا مَا تَشْتَهِيْهِ الْاَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْاَعْيُنُ ۚ وَاَنْتُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٧٢﴾

73. « Et alà ça Zardin-là ki *Nous* finne faire zotte hérité à cause ça ki zotte ti pé faire.

وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِيْٓ اُوْرِثْتُمُوْهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٧٣﴾

74. « Éna pou zotte, là-dans, banne fruits en abondance, dans ça-même zotte pou manzé. »

لَكُمْ فِيْهَا فَاكِهَةٌ كَثِيْرَةٌ مِّنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿٧٤﴾

75. En vérité, banne coupabes pou reste longtemps dans pinition l'Enfer.

اِنَّ الْمُجْرِمِيْنَ فِيْ عَذَابِ جَهَنَّمَ خٰلِدُوْنَ ﴿٧٥﴾

76. Ça *di Fé-là* pa pou affaibli pou banne-là, et zotte pou plonzé dans dézespoir là-dans.

لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيْهِ مُبْلِسُوْنَ ﴿٧٦﴾

77. Et Nous pa ti faire zotte aukène di tort mais zotte-mêmes ti banne inzistes.

وَمَا ظَلَمْنٰهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوْا هُمُ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٧٧﴾

78. Et banne-là pou crié : « O toi ki en sarze *l'Enfer* ! *Nous souhaité* ki to Seignére fini nous *ène fois* !» Li pou réponne : « Zotte éna pou resté *là-dans.* »

وَ نَادَوۡا یٰمٰلِکُ لِیَقۡضِ عَلَیۡنَا رَبُّکَ ؕ قَالَ اِنَّکُمۡ مّٰکِثُوۡنَ ﴿۷۸﴾

79. *Allāh pou dire* : « En vérité, Nous ti améne-zotte la vérité ; mais la plipart d'ente zotte détesté la vérité. »

لَقَدۡ جِئۡنٰکُمۡ بِالۡحَقِّ وَ لٰکِنَّ اَکۡثَرَکُمۡ لِلۡحَقِّ کٰرِہُوۡنَ ﴿۷۹﴾

80. Esse-ki zotte finne prend ène décision pou faire kik soze ? Alors, en vérité, Nous *oussi* Nous finne prend ène décision pou faire kik soze.

اَمۡ اَبۡرَمُوۡۤا اَمۡرًا فَاِنَّا مُبۡرِمُوۡنَ ﴿۸۰﴾

81. Esse-ki banne-là pensé ki Nous pa tanne zot sécrets et zot complots ? Mais oui ! Et Nou banne Méssazers reste cotte zotte pou mette *tout* par écrit.

اَمۡ یَحۡسَبُوۡنَ اَنَّا لَا نَسۡمَعُ سِرَّہُمۡ وَ نَجۡوٰىہُمۡ ؕ بَلٰی وَ رُسُلُنَا لَدَیۡہِمۡ یَکۡتُبُوۡنَ ﴿۸۱﴾

82. Dire : « Si Céli Ki Tout-Miséricordié ti éna ène garçon, alors mo ti pou prémier dans banne adoratéres. »

قُلۡ اِنۡ کَانَ لِلرَّحۡمٰنِ وَلَدٌ ٭ۖ فَاَنَا اَوَّلُ الۡعٰبِدِیۡنَ ﴿۸۲﴾

83. Li Pur, Seignére banne lé ciéls et la terre, Seignére Trône-là *Ki* Bien là-haut are tout ça ki zotte attribié *are Li.*

سُبۡحٰنَ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَ الۡاَرۡضِ رَبِّ الۡعَرۡشِ عَمَّا یَصِفُوۡنَ ﴿۸۳﴾

84. Donc, laisse banne-là passe *zot* lé temps dans banne paroles initile et *laisse zotte* amize zotte, ziska ki zotte renconte zot zour ki finne promette zotte-là.

فَذَرۡہُمۡ یَخُوۡضُوۡا وَ یَلۡعَبُوۡا حَتّٰی یُلٰقُوۡا یَوۡمَہُمُ الَّذِیۡ یُوۡعَدُوۡنَ ﴿۸۴﴾

85. Et Li-Même Ki BonDié dans lé ciél et BonDié lor la terre ; Li-Même Ki Bien-Saze, Ki Conne-Tout.

وَ ہُوَ الَّذِیۡ فِی السَّمَآءِ اِلٰہٌ وَّ فِی الۡاَرۡضِ اِلٰہٌ ؕ وَ ہُوَ الۡحَکِیۡمُ الۡعَلِیۡمُ ﴿۸۵﴾

86. Et *Li Ène Être* Béni Céli Ki posséde royaume banne lé ciéls et la terre et ça ki ente lé-dé ; et connaissance l'Hére-là li avec Li, et vers Li-Même pou faire zotte rétourné.

وَ تَبٰرَکَ الَّذِیۡ لَہٗ مُلۡکُ السَّمٰوٰتِ وَ الۡاَرۡضِ وَ مَا بَیۡنَہُمَا ۚ وَ عِنۡدَہٗ عِلۡمُ السَّاعَۃِ ۚ وَ اِلَیۡہِ تُرۡجَعُوۡنَ ﴿۸۶﴾

87. Et banne ki banne-là invoqué en déhors-Li péna aukène pouvoir intercession excepté céli ki témoigne la vérité et banne-là conne *ça bien.*

وَلَا يَمْلِكُ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهِ الشَّفَاعَةَ اِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿۸۷﴾

88. Et si to dimanne banne-là : « Ki sanne-là Ki finne créé zotte ?», certainement zotte pou réponne : « Allāh. » Donc couma zotte pé détourné *are la vérité* ?

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ فَاَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿۸۸﴾

89. Et *rappelle quand ça Prophéte-là* li ti dire : « O mo Seignére ! Ça banne dimounes-là zamais zotte pou croire. »

وَقِيْلِهٖ يٰرَبِّ اِنَّ هٰۤؤُلَاۤءِ قَوْمٌ لَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۸۹﴾

90. Et *Nou réponse* : « Donc détourne-toi dé zotte, et dire : « *La* paix !» et banne-là pa pou tardé pou conné.[98] »

فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلٰمٌ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿۹۰﴾

98 Allah pé console le St Prophéte(s.a.w). Li pé dire li ki même ki pé oppose li et pé persékite li, l'époque-là pé arrivé vite quand so banne ennemis pou vinne sous so l'autorité et ki Islam pou répanne dans tout l'Arabie. Et quand ça pou arrivé, li bizin pardonne so banne ennemis. Et ça finne passe exactement coumme-ça.

AL-DOUKHĀN

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. H̲ā Mīm = Ki Digne dé Louanze, Ki Seignére dé l'Honnére.

حٰمٓ ۝٢

3. Par ça Live ki ranne *banne sozes* clair.

وَالْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ۝٣

4. En vérité, Nous finne révéle li dans ène la nuite béni. En vérité, Nous-Même Ki *dépi touzour* pé donne avertissement.

اِنَّآ اَنْزَلْنٰهُ فِيْ لَيْلَةٍ مُّبٰرَكَةٍ اِنَّا كُنَّا مُنْذِرِيْنَ ۝٤

5. Là-dans *ki* décide tout banne questions sazesse,

فِيْهَا يُفْرَقُ كُلُّ اَمْرٍ حَكِيْمٍ ۝٥

6. *Li* ène tel commannement ki *li vinne* dé Nou côté. En vérité, Nous-Même Ki *dépi touzour* pé avoye *banne Méssazers*,

اَمْرًا مِّنْ عِنْدِنَا ۭ اِنَّا كُنَّا مُرْسِلِيْنَ ۝٦

7. Couma ène miséricorde dé la part to Seignére. En vérité, Li-Même Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout,

رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ ۭ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ۝٧

8. *Dé la part* Seignére banne lé ciéls et la terre et ça ki ente lé-dé, si sélement zotte ti capave gagne conviction.

رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۘ اِنْ كُنْتُمْ مُّوْقِنِيْنَ ۝٨

9. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Li donne la vie et Li cause la mort. *Li* zot Seignére et Seignére zot banne papa grand-papas avant.

لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ۭ رَبُّكُمْ وَرَبُّ اٰبَآئِكُمُ الْاَوَّلِيْنَ ۝٩

10. Et pourtant banne-là pé amizé dans doute.

بَلْ هُمْ فِيْ شَكٍّ يَّلْعَبُوْنَ ۝١٠

11. Alors, attanne zour cotte lé ciél pou produire ène la fimée[99] vizibe,

فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَاْتِي السَّمَآءُ بِدُخَانٍ مُّبِيْنٍ ۝١١

---

99. Pé faire référence à niaze ki bombe atomique produire.

يَّغْشَى النَّاسَ ۖ هٰذَا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١٢﴾

12. Ki pou enveloppe banne dimounes. Ça, li pou ène pinition ki donne boucoup doulére.

رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ اِنَّا مُؤْمِنُوْنَ ﴿١٣﴾

13. *Alors, banne-là pou sipplié* : « Nou Seignére ! Enléve pinition-là are nous ; en vérité, nous banne croyants. »

اَنّٰى لَهُمُ الذِّكْرٰى وَقَدْ جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مُّبِيْنٌ ﴿١٤﴾

14. Bé couma avertissement-là pou *servi* banne-là *astére*, alors ki finne déza vinne cotte-zotte ène Méssazer ki explique clairement.

ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَ قَالُوْا مُعَلَّمٌ مَّجْنُوْنٌ ﴿١٥﴾ وقف لازم

15. Malgré ça, banne-là finne tourne lé dos are li et zotte finne dire : « Li finne appranne *avec lé zautes, li* ène fou !»

اِنَّا كَاشِفُوا الْعَذَابِ قَلِيْلًا اِنَّكُمْ عَآئِدُوْنَ ﴿١٦﴾ وقف لازم

16. Certainement Nous pou enléve pinition pou impé lé temps, *mais* zotte pou rétourne certainement *dans ça banne sozes-là.*

يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرٰى ۚ اِنَّا مُنْتَقِمُوْنَ ﴿١٧﴾

17. Ça zour cotte Nous pou attrape *zotte* avec ène grand pinition, certainement Nous pou pini *zotte* couma bizin. »

وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَ جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ كَرِيْمٌ ﴿١٨﴾

18. Et certainement, avant banne-là, Nous ti testé pép Pharaon, et ène Méssazer honorabe ti vinne cotte zotte,

اَنْ اَدُّوْا اِلَيَّ عِبَادَ اللّٰهِ ۖ اِنِّيْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ﴿١٩﴾

19. *Li ti dire* : « Livré moi banne servitéres Allāh. En vérité, mo pou zotte, ène Méssazer digne dé confiance ;

وَّ اَنْ لَّا تَعْلُوْا عَلَى اللّٰهِ ۚ اِنِّيْ اٰتِيْكُمْ بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿٢٠﴾

20. « Et pa montré zotte orgueillé vis-à-vis Allāh. En vérité, mo vinne cotte zotte avec ène préve clair et convaincant.

وَ اِنِّيْ عُذْتُ بِرَبِّيْ وَ رَبِّكُمْ اَنْ تَرْجُمُوْنِ ﴿٢١﴾

21. « Et, en vérité, mo serce réfize cotte mo Seignére et zot Seignére, attention ki zotte lapide moi.

وَاِنْ لَّمْ تُؤْمِنُوْا لِيْ فَاعْتَزِلُوْنِ ﴿٢٢﴾

22. « Et si zotte pa croire moi, alors reste éloigné are moi. »

23. Alors, li ti prié so Seignére, *li ti dire* : « Ça banne-là, en vérité, zotte ène pép ki faire pécé. »

فَدَعَا رَبَّهٗۤ اَنَّ هٰۤؤُلَآءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُوْنَ ﴿٢٣﴾

24. *Allāh ti dire* : « Alle avec Mo banne servitéres pendant la nuite ; certainement *banne-là* pou poursuive zotte.

فَاَسْرِ بِعِبَادِيْ لَيْلًا اِنَّكُمْ مُّتَّبَعُوْنَ ﴿٢٤﴾

25. « Et laisse la mer derriére *alors ki li* calme. En vérité, banne-là zotte ène l'armée ki pou noyé. »

وَ اتْرُكِ الْبَحْرَ رَهْوًا ؕ اِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُوْنَ ﴿٢٥﴾

26. Comié banne zardins et banne la sources dilo banne-là ti laisse derriére zotte !

كَمْ تَرَكُوْا مِنْ جَنّٰتٍ وَّ عُيُوْنٍ ﴿٢٦﴾

27. Et banne plantations céréales et banne l'endroits d'honnére !

وَّ زُرُوْعٍ وَّ مَقَامٍ كَرِيْمٍ ﴿٢٧﴾

28. Et banne délices *et conforts* ki ti pé faire zotte rézouir!

وَّ نَعْمَةٍ كَانُوْا فِيْهَا فٰكِهِيْنَ ﴿٢٨﴾

29. *Li* ti coumme ça. Et Nous ti donne *tout*-ça ène l'aute pép couma héritaze.

كَذٰلِكَ ۟ وَ اَوْرَثْنٰهَا قَوْمًا اٰخَرِيْنَ ﴿٢٩﴾

30. Et lé ciél et la terre pa ti ploré lor zotte. Et pa ti accorde zotte aukène répit.

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَآءُ وَ الْاَرْضُ وَ مَا كَانُوْا مُنْظَرِيْنَ ﴿٣٠﴾

R 2 31. Et, certainement Nous ti delivré banne zenfants Israël dépi ça sipplice dégradant-là

وَ لَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِيْنِ ﴿٣١﴾

32. *Ki ti inflizé* par Pharaon. En vérité, li ti orgueillé, *même* dans banne ki dépasse limites.

مِنْ فِرْعَوْنَ ؕ اِنَّهٗ كَانَ عَالِيًا مِّنَ الْمُسْرِفِيْنَ ﴿٣٢﴾

33. Et, avec connaissance, Nous ti soisir banne-là lor banne péps *zot l'époque.*

وَ لَقَدِ اخْتَرْنٰهُمْ عَلٰى عِلْمٍ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٣﴾

34. Et Nous ti donne banne-là certains Signes, ti éna là-dans ène l'épréve bien clair.

وَ اٰتَيْنٰهُمْ مِّنَ الْاٰيٰتِ مَا فِيْهِ بَلٰٓؤٌا مُّبِيْنٌ ﴿٣٤﴾

35. En vérité, banne-là dire :

إِنَّ هٰٓؤُلَآءِ لَيَقُوْلُوْنَ ٣٥

36. « Apart nou prémier la mort-là, péna aukène l'aute *la mort* et nous pa pou réssissité.

إِنْ هِيَ إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُوْلٰى وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِيْنَ ٣٦

37. « Alors, raméne nou-banne ancêtes, si zotte véridique. »

فَأْتُوْا بِاٰبَآئِنَآ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ٣٧

38. Esse-ki banne-là meillére ou soi pép Toubba‘ et banne ki ti avant ça banne-là ? Nous ti détruire banne-là parski zotte ti faire pécés.

أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَّالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ أَهْلَكْنٰهُمْ ز إِنَّهُمْ كَانُوْا مُجْرِمِيْنَ ٣٨

39. Et pa dans zoué zoué ki Nous finne créé banne lé ciéls et la terre et ça ki ente lé-dé.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لٰعِبِيْنَ ٣٩

40. Nous pa finne créé *tout* ça mais avec la vérité, mais la plipart *ça* banne-là zotte pa comprend.

مَا خَلَقْنٰهُمَآ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ٤٠

41. En vérité, Zour Décision-là, li ène l'hére ki fixé pou banne-là zotte tout ;

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيْقَاتُهُمْ أَجْمَعِيْنَ ٤١

42. Ça zour cotte ène camarade pa pou aukène itilité pou ène l'aute camarade, et cotte banne-là pa pou gagne aukène aide,

يَوْمَ لَا يُغْنِيْ مَوْلًى عَنْ مَّوْلًى شَيْئًا وَّلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ٤٢

43. Sauf banne ki Allāh finne faire-zotte miséricorde. En vérité, Li-Même Li Tout- Puissant, Li Bien-Miséricordié.

إِلَّا مَنْ رَّحِمَ اللّٰهُ ۚ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ٤٣

R 3 44. En vérité, pied Zaqqōūm

إِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّوْمِ ٤٤

45. *Pou* nourritire banne ki faire pécés,

طَعَامُ الْأَثِيْمِ ٤٥

46. Couma cuive ki finne fonde, li pou boui dans *zot* vente

كَالْمُهْلِ ۚ يَغْلِيْ فِي الْبُطُوْنِ ٤٦

47. Couma bouillonement dilo bouillante.

كَغَلْيِ الْحَمِيْمِ ٤٧

48. « Attrape-li et entraîne-li ziska dans milié la Fournaise *l'Enfer* ;

خُذُوْهُ فَاعْتِلُوْهُ اِلٰى سَوَآءِ الْجَحِيْمِ ۝٤٨

49. « Ensuite verse sipplice dilo bouillante lor so la tête. »

ثُمَّ صُبُّوْا فَوْقَ رَاْسِهٖ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيْمِ ۝٤٩

50. « Goûte *ça* ! To ti *considére toi* puissant, honorabe.

ذُقْ ۚ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْكَرِيْمُ ۝٥٠

51. « En vérité, lor ça-même ki zotte ti pé gagne doute. »

اِنَّ هٰذَا مَا كُنْتُمْ بِهٖ تَمْتَرُوْنَ ۝٥١

52. En vérité, banne dimounes droite pou dans ène l'endroit dé paix et dé sékirité,

اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ مَقَامٍ اَمِيْنٍ ۝٥٢

53. Au milié banne Zardins et banne la sources dilo.

فِيْ جَنّٰتٍ وَّ عُيُوْنٍ ۝٥٣

54. Zotte pou mette banne vêtements la soie fin et brocart, zotte pou faire face ène are l'aute.

يَّلْبَسُوْنَ مِنْ سُنْدُسٍ وَّ اِسْتَبْرَقٍ مُّتَقٰبِلِيْنَ ۝٥٤

55. Li pou coumme ça, et Nous pou donne banne-là, couma compagnes banne vierzes avec zoli li zié noir bien ouvert.

كَذٰلِكَ ۟ وَ زَوَّجْنٰهُمْ بِحُوْرٍ عِيْنٍ ۝٥٥

56. Là-dans, en sékirité, zotte pou capave dimanne tout kalité fruits.

يَدْعُوْنَ فِيْهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ اٰمِنِيْنَ ۝٥٦

57. Là-dans, zotte pa pou goûte l'aute la mort excepté *zot* prémier la mort. Et Li pou protéze zotte conte pinition la Fournaise *l'Enfer*,

لَا يَذُوْقُوْنَ فِيْهَا الْمَوْتَ اِلَّا الْمَوْتَةَ الْاُوْلٰى ۚ وَ وَقٰهُمْ عَذَابَ الْجَحِيْمِ ۝٥٧

58. Ène favére dé la part to Seignére. Ça-même *ça* triomphe siprême-là.

فَضْلًا مِّنْ رَّبِّكَ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝٥٨

59. Et Nous finne ranne ça *Coran-là* facile lor to la langue pou ki banne-là prend compte *avertissement.*

فَاِنَّمَا يَسَّرْنٰهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ۝٥٩

60. Alors attanne, certainement banne-là *oussi* pé attanne.

فَارْتَقِبْ اِنَّهُمْ مُّرْتَقِبُوْنَ ۝٦٠

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Hā Mīm = Ki Digne dé Louanze, Ki Seignére dé l'Honnére.

حٰمٓ ﴿٢﴾

3. Révélation Live-là li dé la part Allāh, Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿٣﴾

4. En vérité, dans banne lé ciéls et lor la terre, éna banne Signes pou banne croyants.

اِنَّ فِي السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ لَاٰيٰتٍ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٤﴾

5. Et dans zot prope création et *dans création* tout banne créatires ki Li finne éparpillé *lor la terre,* éna banne Signes pou ène pép ki éna certitide dans la foi.

وَ فِيْ خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَآبَّةٍ اٰيٰتٌ لِّقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿٥﴾

6. Et *dans* sanzement la nuite li zour et dans provision ki Allāh finne faire déssanne dépi lé ciél, et, par ça *moyen-là,* Li rédonne la terre la vie aprés so la mort et *dans* sanzement di vents, éna banne Signes pou ène pép ki servi *zot* l'esprit.

وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ السَّمَآءِ مِنْ رِّزْقٍ فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَ تَصْرِيْفِ الرِّيٰحِ اٰيٰتٌ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿٦﴾

7. Ça, li banne Signes Allāh ki Nous pé récite toi avec la vérité. Donc, après *ki banne-là finne rézette parole* Allāh et So banne Signes, dans ki parole zotte pou croire ?

تِلْكَ اٰيٰتُ اللّٰهِ نَتْلُوْهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۚ فَبِاَيِّ حَدِيْثٍۭ بَعْدَ اللّٰهِ وَ اٰيٰتِهٖ يُؤْمِنُوْنَ ﴿٧﴾

8. Malhére lor tout dimoune ki grand mentére *et* ki commette boucoup pécés,

وَيْلٌ لِّكُلِّ اَفَّاكٍ اَثِيْمٍ ﴿٨﴾

9. Ki tanne banne Signes Allāh pé récité pou li *prend compte*, mais li persisté dans *so* l'orgueil, couma dire li pa pé tanne ça. Alors donne-li nouvelle ène pinition ki donne boucoup doulére.

يَّسْمَعُ اٰيٰتِ اللّٰهِ تُتْلٰى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَاَنْ لَّمْ يَسْمَعْهَا ۚ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿٩﴾

10. Et, quand li appranne kit-soze dépi Nou banne Signes, li tourne ça en ridikile. Ça banne-là pou gagne ène pinition himiliant.

وَاِذَا عَلِمَ مِنْ اٰيٰتِنَا شَيْـًٔا اتَّخَذَهَا هُزُوًا ؕ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿١٠﴾

11. L'Enfer li divant banne-là, et ça ki zotte finne gagné *par zot mauvais travail* pa pou servi zotte nanrien, ni banne ki zotte finne prend couma protectéres en déhors Allāh. Et zotte pou gagne ène grand pinition.

مِنْ وَّرَآئِهِمْ جَهَنَّمُ ۚ وَلَا يُغْنِيْ عَنْهُمْ مَّا كَسَبُوْا شَيْـًٔا وَّلَا مَا اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَوْلِيَآءَ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿١١﴾

12. Ça, li ène *vrai* guidance. Et banne ki pa croire dans Signes zot Seignére, pou zotte, éna sipplice ène pinition ki donne boucoup doulére.

هٰذَا هُدًى ۚ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّنْ رِّجْزٍ اَلِيْمٌ ﴿١٢﴾

R 2 13. Allāh Li-Même Ki finne soumette la mer pou zotte pou ki banne navires vogue lor là par So l'orde, et pou ki zotte serce dé So banne bienfaits, et pou ki zotte réconnaissant.

اَللّٰهُ الَّذِيْ سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلْكُ فِيْهِ بِاَمْرِهٖ وَلِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿١٣﴾

14. Et Li finne soumette pou zotte, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre ; tout *ça vinne* dé So part. En vérité, là-dans, éna banne Signes pou ène pép ki réfléci.

وَسَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا مِّنْهُ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿١٤﴾

15. Dire banne ki croire *ki* zotte bizin pardonne banne *ki persékite zotte et* ki pa attanne banne zours *ki* Allāh *finne promette-là-pou-vini*, pou ki Li paye ène pép pou ça ki zotte finne gagné *par zot banne mauvais actions.*

قُلْ لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يَغْفِرُوْا لِلَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ اَيَّامَ اللّٰهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا ۢ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿١٥﴾

16. Dimoune ki faire le bien, li *faire li* pou so prope l'âme, et dimoune ki faire le mal, li *faire li* conte li-même. Ensuite, vers zot Seignére *ki* pou rétourne zotte.

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ اَسَآءَ فَعَلَيْهَا ۫ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ تُرْجَعُوْنَ ﴿١٦﴾

17. Et, en vérité, Nous ti donne banne Zenfants Israël Live et pouvoir et banne prophétes ; et Nous ti approvisionne

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ الْكِتٰبَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنٰهُمْ مِّنَ

الطَّيِّبٰتِ وَفَضَّلْنٰهُمْ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٧﴾

zotte are banne sozes *bon et* pur et Nous ti donne zotte sipériorité lor banne péps *zot l'époque.*

وَاٰتَيْنٰهُمْ بَيِّنٰتٍ مِّنَ الْاَمْرِ ۚ فَمَا
اخْتَلَفُوْٓا اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ
الْعِلْمُ ۙ بَغْيًاۢ بَيْنَهُمْ ؕ اِنَّ رَبَّكَ يَقْضِيْ
بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ
يَخْتَلِفُوْنَ ﴿١٨﴾

18. Et Nous ti donne banne-là banne instrictions clair concernant la Loi. Zotte pa ti éna désaccord ente zotte excepté aprés ki *vrai* connaissance-là ti vinne cotte zotte, à cause zalouzie ente zotte. En vérité, Zour Rézirection, to Seignére pou zize ente banne-là concernant ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

ثُمَّ جَعَلْنٰكَ عَلٰى شَرِيْعَةٍ مِّنَ الْاَمْرِ
فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَ الَّذِيْنَ
لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٩﴾

19. Ensuite, Nous ti établir toi lor ène simé clair concernant la Loi ; donc suive ça et pa suive banne désirs initile *ça* banne ki péna connaissance-là.

اِنَّهُمْ لَنْ يُّغْنُوْا عَنْكَ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ؕ وَ
اِنَّ الظّٰلِمِيْنَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ
وَاللّٰهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِيْنَ ﴿٢٠﴾

20. En vérité, banne-là pa pou servi toi nanrien vis-à-vis Allāh. Et certainement banne inzistes, ente zotte zotte camarades ; mais Allāh Li Camarade banne dimounes droite.

هٰذَا بَصَآئِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَّرَحْمَةٌ
لِّقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿٢١﴾

21. Ça, li *ène Live ki renferme* banne préves clair *et raisonnabe* pou l'himanité et *li* ène guidance et ène miséricorde pou ène pép ki éna ène la foi ferme.

اَمْ حَسِبَ الَّذِيْنَ اجْتَرَحُوا السَّيِّاٰتِ اَنْ
نَّجْعَلَهُمْ كَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ ۙ سَوَآءً مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ ؕ
سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ﴿٢٢﴾ ع ١٨

22. Banne ki commette banne mauvais actions, esse-ki ça banne-là pensé ki Nous pou traite-zotte même façon ki banne ki croire et ki faire banne bon travails *couma dire* zot la vie et zot la mort pareil ? Ça zizement ki zotte faire-là li *bien* mauvais !

وَخَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ
وَلِتُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍۢ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿٢٣﴾

R 3 23. Et Allāh finne créé banne lé ciéls et la terre avec la vérité pou ki récompense sak l'âme pou ça ki li finne gagné *par so travail* ; et pa pou faire banne-là aukène inzistice.

24. Esse-ki to finne trouve dimoune ki finne prend so prope désir pou so divinité, et ki Allāh finne zize égaré lor base kik connaissance, et *ki Allāh* Li finne scelle so zoreilles et so lé kére et finne mette ène couvertire lor so li zié ? Aprés *ki* Allāh *finne condamne li,* ki sanne-là ki pou guide li ? Esse-ki zotte pa prend compte *avertissement* ?

أَفَرَءَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلٰهَهُ هَوٰهُ وَأَضَلَّهُ اللّٰهُ عَلٰى عِلْمٍ وَّخَتَمَ عَلٰى سَمْعِهٖ وَقَلْبِهٖ وَجَعَلَ عَلٰى بَصَرِهٖ غِشٰوَةً ۖ فَمَنْ يَّهْدِيْهِ مِنْ بَعْدِ اللّٰهِ ۖ أَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ۝٢٤

25. Et banne-là dire : « A part nou la vie ça lé monde-là, péna nanrien ; nous pou mort et nous pou vive *ici ;* et sélement lé Temps ki pou détruire nous. » Mais banne-là péna aukène connaissance lor là, zotte sélement pé faire sippositions.

وَقَالُوْا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوْتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ ۚ وَمَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۚ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّوْنَ ۝٢٥

26. Et quand récite banne-là Nou banne Signes clair, zot arguiment li sélement ki zotte dire : « Raméne nou-banne ancêtes si zotte véridique. »

وَإِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا ائْتُوْا بِاٰبَآئِنَا إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝٢٦

27. Dire : « Allāh Li donne-zotte la vie ; ensuite Li donne-zotte la mort ; ensuite Li pou rassemblé zotte, Zour Rézirection, péna aukène doute lor là. Mais la plipart dimounes pa conné. »

قُلِ اللّٰهُ يُحْيِيْكُمْ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيْهِ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝٢٧ ٣ ع ١٩

R 4 28. Et pou Allāh, royaume banne lé ciéls et la terre et zour cotte l'Hére-là pou arrivé, ça zour-là, banne ki rézette la vérité *ki* pou banne perdants.

وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَيَوْمَ تَقُوْمُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَّخْسَرُ الْمُبْطِلُوْنَ ۝٢٨

29. Et to pou trouve sak pép à zénoux. Pou appelle sak pép vers so live, *et pou dire zotte* : « Azordi pou paye zotte pou ça ki zotte finne faire. »

وَتَرٰى كُلَّ أُمَّةٍ جَاثِيَةً ۫ كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعٰى إِلٰى كِتٰبِهَا ۖ اَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝٢٩

30. « Ça, li Nou Live ; li témoigne conte zotte avec la vérité. Certainement, Nous finne faire mette par écrit *tout* ça ki zotte finne faire. »

هٰذَا كِتٰبُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ ۖ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝٣٠

31. Et, en cé ki concerne banne ki ti croire et ki ti faire banne bon actions, zot Seignére pou admette zotte dans So miséricorde. Ça-même ça triomphe clair-là.

فَأَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِيْ رَحْمَتِهٖ ۗ ذٰلِكَ هُوَ
الْفَوْزُ الْمُبِيْنُ ﴿٣١﴾

32. Mais concernant banne ki pa ti croire, *pou dire banne-là* : « Esse-ki pa ti récite zotte Mo banne Signes ? Mais zotte ti montré l'arrogance et zotte ti ène pép coupabe. »

وَأَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۫ أَفَلَمْ تَكُنْ اٰيٰتِيْ
تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا
مُّجْرِمِيْنَ ﴿٣٢﴾

33. Et quand ti dire *zotte* : « Allāh So promesse li certainement vrai et concernant l'Hére-là, péna aukène doute lor là, » zotte ti dire : « Nous pa conné l'Hére-là ki été ça ? Nous pensé ki li sélement ène sipposition, et nous pa sire *ki li pou vini* !»

وَإِذَا قِيْلَ إِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّالسَّاعَةُ
لَا رَيْبَ فِيْهَا قُلْتُمْ مَّا نَدْرِيْ مَا
السَّاعَةُ ۙ إِنْ نَّظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَّمَا نَحْنُ
بِمُسْتَيْقِنِيْنَ ﴿٣٣﴾

34. Et banne mauvais *conséquences* zot banne actions pou paraîte *clair* pou zotte, et ça, ki zotte ti pé moqué-là, pou enveloppe zotte.

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا عَمِلُوْا وَحَاقَ
بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٣٤﴾

35. Et pou dire *zotte* : « Azordi, Nous pou oublié zotte, pareil couma zotte ti oublié renconte zot zour ki là. Et zot place cotte pou resté, li di Fé et zotte pa pou gagne aukène aide.

وَقِيْلَ الْيَوْمَ نَنْسٰىكُمْ كَمَا نَسِيْتُمْ
لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا وَمَأْوٰىكُمُ النَّارُ
وَمَا لَكُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿٣٥﴾

36. « Li coumme ça, parski zotte finne tourne en ridikile banne Signes Allāh et *parski* la vie *ça* lé monde-là finne trompe zotte. » Donc, ça zour-là, pa pou faire banne-là sorti dépi-là et pa pou laisse zotte costé cotte *ça* seuil-la *Porte Allāh.*

ذٰلِكُمْ بِأَنَّكُمُ اتَّخَذْتُمْ اٰيٰتِ اللّٰهِ هُزُوًا
وَّغَرَّتْكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا ۚ فَالْيَوْمَ
لَا يُخْرَجُوْنَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُوْنَ ﴿٣٦﴾

37. Donc, tout louanze li pou Allāh, Seignére banne lé ciéls et la terre, Seignére tout banne lé mondes.

فَلِلّٰهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَرَبِّ
الْأَرْضِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٧﴾

38. Et pou Li, la mazesté dans banne lé ciéls et lor la terre. Et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَلَهُ الْكِبْرِيَآءُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۪
وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٣٨﴾

AL-AHQĀF

(Ti révélé avant l'Hégire)

PARTIE 26

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Hā Mīm = Ki Digne dé Louanze, Ki Seignére dé l'Honnére.

حٰمٓ ﴿٢﴾

3. Révélation Live-là, li dé la part Allāh Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ
الْحَكِيْمِ ﴿٣﴾

4. Nous pa finne créé banne lé ciéls et la terre et tout ça ki trouve ente *ça* dé-là mais avec la vérité et pou ène terme fixé ; mais banne ki pa croire, zotte tourne lé dos are avertissement ki finne donne zotte.

مَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضَ وَ مَا
بَيْنَهُمَاۤ اِلَّا بِالْحَقِّ وَ اَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ
وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَمَّاۤ اُنْذِرُوْا مُعْرِضُوْنَ ﴿٤﴾

5. Dire : « Bé ki zotte pensé lor ça *banne* ki zotte invoqué en déhors Allāh ? Montré-moi ça ki banne-là finne créé dé la terre ? Ou soi esse-ki banne-là éna kik part dans *création* banne lé ciéls ? Amène-moi ène Live *révélé* avant sanne-la là, ou soi kik trace connaissance *dans zot favére* si zotte véridique »

قُلْ اَرَءَيْتُمْ مَّا تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ
اللّٰهِ اَرُوْنِيْ مَاذَا خَلَقُوْا مِنَ الْاَرْضِ
اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمٰوٰتِ ؕ اِيْتُوْنِيْ
بِكِتٰبٍ مِّنْ قَبْلِ هٰذَاۤ اَوْ اَثٰرَةٍ مِّنْ
عِلْمٍ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٥﴾

6. Et ki sanne-là ki pli égaré ki dimoune ki, au lié *ki li prié* Allāh, li prié banne ki pa pou réponne-li ziska Zour Rézirection, et ki zotte-mêmes zotte ignorant concernant invocation ki pé faire zotte.

وَ مَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ يَّدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ
مَنْ لَّا يَسْتَجِيْبُ لَهٗۤ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ
وَهُمْ عَنْ دُعَآئِهِمْ غٰفِلُوْنَ ﴿٦﴾

7. Et quand pou rassemblé banne dimounes, banne s*oi disant divinités*-là pou vinne ennemis pou banne *dimounes*-là et pou nié adoration ki *banne-là* ti pé faire zotte.

وَاِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوْا لَهُمْ اَعْدَآءً
وَّ كَانُوْا بِعِبَادَتِهِمْ كٰفِرِيْنَ ﴿٧﴾

8. Et quand récite banne-là Nou banne Signes clair, banne ki pa croire dire concernant la vérité quand ça vinne cotte zotte : « Ça li ène mazie manifeste. »

وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالَ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ ۙ هٰذَا
سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ؕ ﴿٨﴾

9. Esse-ki banne-là dire : « Li finne invente ça ?» Dire : « Si mo finne invente ça, alors, dans aukène façon zotte pou capave sécourir moi conte Allāh. Li conne pli bien *ça* banne paroles *initile* ki zotte content causé là. Li Siffit couma Témoin ente moi et zotte. Et Li-Même Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié. »

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۖ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ
فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۖ هُوَ
أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ ۖ كَفَىٰ بِهِ
شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۖ وَهُوَ الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ ﴿٩﴾

10. Dire : « Mo pa ène nouveauté dans banne Méssazers, et mo pa conné ça ki pou faire are moi ni are zotte. Mo sélement pé suive ça ki finne révéle moi ; mo sélement ène Avertissére ki averti clairement. »

قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِنَ الرُّسُلِ وَمَا
أَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ ۖ إِنْ أَتَّبِعُ
إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ
مُبِينٌ ﴿١٠﴾

11. Dire : « Dire-*moi*, si ça *Live-là* li dé la part Allāh et ki zotte pa croire là-dans, et ki ène témoin d'ente banne zenfants Israël donne témoignaze lor *arrivée* ène ki ressemblé li et ki li *li* finne croire alors ki zotte, zotte montré l'orgueil, *bé ki pou zot sort ?*» En vérité Allāh pa guide pép ki inziste.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ بَنِي
إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ فَآمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ ۖ
إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١١﴾ ع

R 2 12. Et banne ki pa croire dire lor banne ki croire : « Si ça ti ène bien, banne-là pa ti pou capave dépasse nous pou *accepté* ça. » Et puisqué banne-là pa finne laisse zotte guidé par ça, zotte pou dire : « Ça li ène vié mensonze. »

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ
كَانَ خَيْرًا مَا سَبَقُونَا إِلَيْهِ ۚ وَإِذْ لَمْ
يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هَٰذَا إِفْكٌ
قَدِيمٌ ﴿١٢﴾

13. Et avant ça, ti éna Live Moïse *ki ti* ène guidance et ène miséricorde; et sanne-la là li ène Live dans langue arabe ki accompli *banne prophécies avant* pou ki li averti banne ki faire le mal ; et *li* couma ène bon nouvelle pou banne ki faire le bien.

وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً ۚ
وَهَٰذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ لِسَانًا عَرَبِيًّا
لِيُنْذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبُشْرَىٰ
لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٣﴾

14. En vérité, banne ki dire : « Nou Seignére Li Allāh, » *et ki* ensuite zotte reste ferme, zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ
اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ ﴿١٤﴾

15. Ça banne-là pou banne habitants Zardin-là; zotte pou reste là-dans tout lé temps — ène récompense pou ça ki zotte ti pé faire.

أُولَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ الْجَنَّةِ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ
جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

16. Et Nous finne ordonne l’homme pou montré la bonté pou so papa-mama. So mama saryé li *dans so vente* dans doulére et li mette li au monde dans doulére. Et so zestation et so sévraze *prend* trente mois ziska quand li arrive so matirité et ki li gagne quarante ans, li dire : « Mo Seignére ! Donne-moi capacité pou ki mo réconnaissant pou banne bienfaits ki To finne accorde moi et mo papa-mama *oussi*, et pou ki mo faire banne *tel* bon actions ki faire Toi plaisir. Et établir, pou moi, mo banne déssendants lor la piété. En vérité, mo tourne vers Toi et, en vérité, mo *ène* dans banne ki soumette *are Toi.* »

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا ۖ
حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَّوَضَعَتْهُ كُرْهًا ۖ وَ
حَمْلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلٰثُونَ شَهْرًا ۖ حَتّٰٓى
إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً ۙ
قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِيٓ أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ
الَّتِيٓ أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلٰى وَالِدَيَّ وَ
أَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضٰىهُ وَأَصْلِحْ
لِي فِي ذُرِّيَّتِي ۚ إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَ
إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦﴾

17. Are ça banne-là-mêmes ki Nous accepté ça ki meillére dans ça ki zotte finne faire et Nous passe lor zot banne mauvais actions. *Zotte pou* parmi banne habitants Zardin-là, sélon vrai promesse ki ti faire zotte.

أُولَٰٓئِكَ الَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ
أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَنَتَجَاوَزُ عَنْ
سَيِّاٰتِهِمْ فِيٓ أَصْحٰبِ الْجَنَّةِ ۖ وَعْدَ
الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿١٧﴾

18. Mais dimoune ki dire so papa-mama : « Ouf !» *pou montré so dégoût pou zotte et ki dire* : « Esse-ki zotte ménace moi *are ça parole-là* : ki pou faire moi réssissité alors ki ène banne zénérations finne disparaîte avant moi !» Et tout lé dé zotte implore sécours Allāh, *zotte dire zot garçon* : « Malhére lor toi ! Croire, certainement Allāh So promesse li vrai. » Mais li dire : « Ça li sélement banne zistoires banne dimounes longtemps. »

وَالَّذِي قَالَ لِوَالِدَيْهِ أُفٍّ لَّكُمَآ
أَتَعِدَانِنِيٓ أَنْ أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ
الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِي ۚ وَهُمَا يَسْتَغِيثٰنِ
اللّٰهَ وَيْلَكَ اٰمِنْ ۖ إِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ ۚ
فَيَقُولُ مَا هٰذَآ إِلَّآ أَسٰطِيرُ
الْأَوَّلِينَ ﴿١٨﴾

19. Lor ça banne-là-mêmes ki *ça* sentence *pinition* finne zistifié *couma li ti zistifié* d’ente banne comminautés banne djinns et banne dimounes ki ti avant zotte. En vérité, banne-là ti banne perdants.

أُولَٰٓئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ
فِيٓ أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنَ
الْجِنِّ وَالْإِنْسِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا خٰسِرِينَ ﴿١٩﴾

20. Et pou tout, éna banne grades d'aprés ça ki zotte ti pé faire, et pou ki Li, *Allāh* récompense zotte pleinement pou zot travail ; et pa pou faire-zotte aukène inzistice.

وَ لِكُلٍّ دَرَجٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوْا ۚ وَ لِيُوَفِّيَهُمْ اَعْمَالَهُمْ وَ هُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿٢٠﴾

21. Et zour quand pou présente are di Fé banne ki pa ti croire ; *pou dire zotte* : « Zotte finne fini zot banne bienfaits dans zot la vie *ça* lé monde-là et zotte finne tire banne bénéfices temporaire are ça. Azordi, pou paye zotte par ène pinition himiliant parski, sans raison, zotte ti faire arrogant lor la terre et parski zotte ti faire rébelle. »

وَ يَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَلَى النَّارِ ؕ اَذْهَبْتُمْ طَيِّبٰتِكُمْ فِيْ حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَ اسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا ۚ فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُوْنِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُوْنَ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَ بِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُوْنَ ﴿٢١﴾

R 3 22. Et mazine *ça* frére banne 'Aad quand li ti averti so pép, dans banne collines di sabe — et banne Avertisséres ti vini avant li et aprés li, *li ti dire* : « Adore Allāh sélement. En vérité, mo pére pou-zotte pinition d'ène zour terribe. »

وَ اذْكُرْ اَخَا عَادٍ ؕ اِذْ اَنْذَرَ قَوْمَهٗ بِالْاَحْقَافِ وَ قَدْ خَلَتِ النُّذُرُ مِنْۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهٖۤ اَلَّا تَعْبُدُوْۤا اِلَّا اللّٰهَ ؕ اِنِّيْۤ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿٢٢﴾

23. Banne-là ti dire : « Esse-ki to finne vinne cotte nous pou détourne nous dépi nou banne divinités ? Alors, améne-nous ça *pinition* avec ki to pé ménace nous-là si to *ène* dans banne véridiques. »

قَالُوْۤا اَجِئْتَنَا لِتَاْفِكَنَا عَنْ اٰلِهَتِنَا ۚ فَاْتِنَا بِمَا تَعِدُنَاۤ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿٢٣﴾

24. Li ti dire : « En vérité, connaissance-là li sélement avec Allāh. Et, mo transmette zotte ça *méssaze* avec ki finne avoye moi-là, mais mo trouvé ki zotte ène pép *bien* ignorant. »

قَالَ اِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ ۫ۖ وَ اُبَلِّغُكُمْ مَّاۤ اُرْسِلْتُ بِهٖ وَ لٰكِنِّيْۤ اَرٰىكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُوْنَ ﴿٢٤﴾

25. Alors quand banne-là ti trouve ça *pinition-là* pé dirize vers zot banne vallées, *dans forme* ène niaze, zotte ti dire : « Ça li ène niaze ki pou donne nous la plie. » « Au contraire ! Ça même ki zotte ti oulé li vinne vite — ène di vent, là-dans éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

فَلَمَّا رَاَوْهُ عَارِضًا مُّسْتَقْبِلَ اَوْدِيَتِهِمْ ۙ قَالُوْا هٰذَا عَارِضٌ مُّمْطِرُنَا ؕ بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهٖ ؕ رِيْحٌ فِيْهَا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٢٥﴾

26. « Li pou détruire tout par l'orde So Seignére. » Alors, zotte ti vinne tel ki, à parte zot la cazes, nanrien pa ti resté pou guetté. Coumme ça-même Nous paye pép ki coupabe.

تُدَمِّرُ كُلَّ شَيْءٍۭ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوْا
لَا يُرٰٓى إِلَّا مَسٰكِنُهُمْ ۚ كَذٰلِكَ نَجْزِى
الْقَوْمَ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿٢٦﴾

27. Et, certainement Nous ti établi banne-là d'ène façon meillére ki-ça cotte Nous finne établir zotte ; et Nous ti donne banne-là zoreilles et li zié et lé kére. Mais ni banne-là zot zoreilles, ni zot li zié, ni zot lé kére pa ti servi zotte nanrien, parski zotte ti nié banne Signes Allāh, et ça ki zotte ti pé ridikilisé-là ti encerclé zotte.

وَلَقَدْ مَكَّنّٰهُمْ فِيْمَآ إِنْ مَّكَّنّٰكُمْ فِيْهِ
وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَّأَبْصَارًا وَّأَفْئِدَةً ۖ
فَمَآ أَغْنٰى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَآ أَبْصَارُهُمْ
وَلَآ أَفْئِدَتُهُمْ مِّنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوْا
يَجْحَدُوْنَ ۙ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَّا
كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٢٧﴾

R 4 28. Et, en vérité, Nous ti détruire banne la villes ki ti autour zotte, et Nous ti varié *Nou* banne Signes pou ki zotte rétourné.

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِّنَ الْقُرٰى وَ
صَرَّفْنَا الْاٰيٰتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٢٨﴾

29. Alors bé ki faire, ça banne-là pa ti aide zotte, banne ki zotte ti prend pou banne divinités en déhors Allāh pou ki zotte gagne rapprocement *are Li* ? Au contraire, banne-là ti perdi pou zotte. Et ça li *réziltat* zot mensonze et ça ki zotte ti inventé.

فَلَوْلَا نَصَرَهُمُ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ
دُوْنِ اللّٰهِ قُرْبَانًا اٰلِهَةً ۖ بَلْ ضَلُّوْا
عَنْهُمْ ۚ وَذٰلِكَ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوْا
يَفْتَرُوْنَ ﴿٢٩﴾

30. Et *rappelle* quand Nous ti avoye cotte toi ène groupe djinns ki ti oulé écoute *récite* le Coran. Et quand zotte ti assisté ça *récitation-là*, zotte ti dire *ente zotte* : « Reste tranquille *et écouté* ;» et quand ça ti terminé, zotte ti rétourne cotte zot pép pou avertir *banne-là.*

وَإِذْ صَرَفْنَآ إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ
يَسْتَمِعُوْنَ الْقُرْاٰنَ ۚ فَلَمَّا حَضَرُوْهُ
قَالُوْٓا أَنْصِتُوْا ۚ فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلٰى
قَوْمِهِمْ مُّنْذِرِيْنَ ﴿٣٠﴾

31. Zotte ti dire : « O nou pép ! En vérité, nous finne écoute ène Live, ki finne révélé aprés Moïse, ki accomplir ça ki *déza révélé* avant li ; li guide vers la vérité et vers simé droite.

قَالُوْا يٰقَوْمَنَآ إِنَّا سَمِعْنَا كِتٰبًا أُنْزِلَ مِنْۢ
بَعْدِ مُوْسٰى مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
يَهْدِيْٓ إِلَى الْحَقِّ وَإِلٰى طَرِيْقٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٣١﴾

32. « O nou pép ! Réponne céli ki appelle vers Allāh ; et croire dans Li. Li pou pardonne zotte zot pécés et Li pou protéze zotte conte ène pinition ki donne boucoup doulére.

يٰقَوْمَنَآ اَجِيْبُوْا دَاعِيَ اللّٰهِ وَ اٰمِنُوْا بِهٖ يَغْفِرْ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوْبِكُمْ وَ يُجِرْكُمْ مِّنْ عَذَابٍ اَلِيْمٍ ٣٢

33. « Et banne ki pa réponne céli ki pé appelle vers Allāh, banne-là pa capave enléve capacité *Allāh* lor la terre et zotte pa pou éna protectéres en déhors Li. Ça banne-là ki dans ène l'erréře manifeste !

وَمَنْ لَّا يُجِبْ دَاعِيَ اللّٰهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْاَرْضِ وَلَيْسَ لَهٗ مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءُ ؕ اُولٰٓئِكَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ٣٣

34. Esse-ki banne-là pa trouvé ki *Ça* Allāh Ki finne créé banne lé ciéls et la terre et Ki pa finne fatigué par zot création, Li éna pouvoir pou donne banne morts la vie ? Bien sire ! en vérité, Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

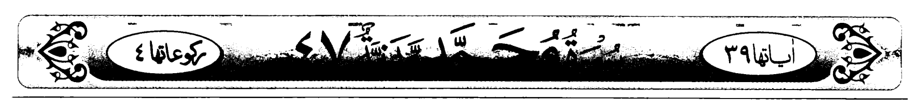
اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَلَمْ يَعْيَ بِخَلْقِهِنَّ بِقٰدِرٍ عَلٰٓى اَنْ يُّحْيِيَ الْمَوْتٰى ؕ بَلٰٓى اِنَّهٗ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ٣٤

35. Et zour cotte pou présente are di Fé banne ki pa ti croire, *pou dire zotte* : « Esse-ki ça, li pa la vérité ?» Banne-là pou dire : « Bien sire, par Nou Seignére !» Li pou dire : « Alors goûte pinition-là parski zotte pa ti croire. »

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَلَى النَّارِ ؕ اَلَيْسَ هٰذَا بِالْحَقِّ ؕ قَالُوْا بَلٰى وَرَبِّنَا ؕ قَالَ فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ٣٥

36. Donc montré patience couma banne Méssazers, ki ti posséde grand détermination, ti montré patience, et pa bizin to pressé concernant ça banne-là. Zour *ki* banne-là pou trouve ça *pinition* avec ki ti ménace zotte-là, *li pou paraîte pou zotte* couma dire zotte finne reste *dans lé monde* impé lé temps-même dans ène la zournée. Méssaze finne transmette ; et sélement pép rébelle-là *ki* pou détruire.

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ اُولُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَّهُمْ ؕ كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوْعَدُوْنَ ۙ لَمْ يَلْبَثُوْٓا اِلَّا سَاعَةً مِّنْ نَّهَارٍ ؕ بَلٰغٌ ۚ فَهَلْ يُهْلَكُ اِلَّا الْقَوْمُ الْفٰسِقُوْنَ ٣٦

(Ti révélé aprés l'Hégire)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ١

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

اَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَ صَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَضَلَّ اَعْمَالَهُمْ ٢

2. Banne ki pa croire et *ki* empéce *banne dimounes* suive simé Allāh — Li faire zot banne actions vinne ène *simpe* gaspillaze.

وَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَ اٰمَنُوْا بِمَا نُزِّلَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ۙ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ وَ اَصْلَحَ بَالَهُمْ ٣

3. Mais banne ki croire et ki faire banne bon actions et ki croire dans ça ki finne révéle Mohammad — et li la vérité dé la part zot Seignére — Li pou débarasse zotte are zot banne mauvais et Li pou réforme zot conduite.

ذٰلِكَ بِاَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَ اَنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَّبِّهِمْ ؕ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ اَمْثَالَهُمْ ٤

4. Li coumme ça parski banne ki pa croire, zotte suive mensonze, alors ki banne ki croire, zotte suive la vérité *ki vinne* dé la part zot Seignére. Coumme ça-même Allāh explique banne dimounes par banne-là zot l'exempes.

فَاِذَا لَقِيْتُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَضَرْبَ الرِّقَابِ ؕ حَتّٰۤى اِذَاۤ اَثْخَنْتُمُوْهُمْ فَشُدُّوا الْوَثَاقَ ۙ فَاِمَّا مَنًّۢا بَعْدُ وَ اِمَّا فِدَآءً حَتّٰى تَضَعَ الْحَرْبُ اَوْزَارَهَا ۚ ذٰلِكَ ۛ وَ لَوْ يَشَآءُ اللّٰهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ وَ لٰكِنْ لِّيَبْلُوَا۟ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ ؕ وَ الَّذِيْنَ قُتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَلَنْ يُّضِلَّ اَعْمَالَهُمْ ٥

5. Et quand zotte renconte banne mécréants *dans la guére*, donne *banne-là* coup dans li cou; et quand zotte finne vainc banne-là, alors serre *zot* noeuds bien. Ensuite, pli tard *largue banne-là* couma ène favére ou soi conte ène rançon — ziska ki la guére dépose so fardeau. Li bizin coumme ça. Et si Allāh ti oulé, Li ti capave pini banne-là *Li-Même*, mais pou ki Li testé éna d'ente zotte par lé zautes. Et banne ki finne tué dans simé Allāh, Li pa pou laisse zot banne actions perdi.

سَيَهْدِيْهِمْ وَ يُصْلِحُ بَالَهُمْ ٦

6. Li pou guide banne-là et Li pou réforme zot conduite.

وَ يُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ٧

7. Et Li pou admette banne-là dans ça Zardin ki Li finne déza faire zoli et distingué pou zotte.

8. O banne ki croire ! Si zotte aide *dans simé* Allāh, Li pou aide zotte et Li pou ranne ferme zot pas.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنْ تَنْصُرُوا
اللّٰهَ يَنْصُرْكُمْ وَ يُثَبِّتْ اَقْدَامَكُمْ ﴿٨﴾

9. Mais banne ki pa croire, pou zotte éna la ruine, et Li pou faire zot banne actions vinne ène *simpe* gaspillaze.

وَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَتَعْسًا لَّهُمْ وَ اَضَلَّ
اَعْمَالَهُمْ ﴿٩﴾

10. Ça, li parski banne-là détesté ça ki Allāh finne révélé. Alors, Li finne ranne zot banne travails initile.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَرِهُوْا مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاَحْبَطَ
اَعْمَالَهُمْ ﴿١٠﴾

11. Esse-ki banne-là pa finne alle partout lor la terre et guetté ki ti la fin banne ki ti avant zotte ? Allāh ti détruire banne-là; et pou banne mécréants, li pou pareil coumme ça.

اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ دَمَّرَ
اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ؗ وَ لِلْكٰفِرِيْنَ اَمْثَالُهَا ﴿١١﴾

12. Ça, li parski Allāh Li Protectére banne ki croire ; et pou banne mécréants, péna aukène protectére pou zotte.

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ مَوْلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ
اَنَّ الْكٰفِرِيْنَ لَا مَوْلٰى لَهُمْ ﴿١٢﴾

R 2 13. En vérité, Allāh pou admette banne ki croire et ki faire banne bon actions, dans banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé, alors ki banne ki pa croire, zotte zouir banne bénéfices temporaire, et zotte manze couma banne bétails manzé, et zot place cotte pou resté li pou di Fé.

اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ
عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ وَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
يَتَمَتَّعُوْنَ وَ يَاْكُلُوْنَ كَمَا تَاْكُلُ
الْاَنْعَامُ وَ النَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ ﴿١٣﴾

14. Et comié la villes, ki pli puissant ki to la ville ki finne expilsé toi, ki Nous finne détruire ! Banne *dimounes*-là pa ti gagne aukène aide.

وَ كَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ هِيَ اَشَدُّ قُوَّةً مِّنْ
قَرْيَتِكَ الَّتِيْٓ اَخْرَجَتْكَ ۚ اَهْلَكْنٰهُمْ
فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ﴿١٤﴾

15. Dimoune ki lor ène préve clair dé la part so Seignére, esse-ki li pareil couma banne dimounes pou ki, finne faire *paraîte* zoli zot banne mauvais actions et ki suive zot banne mauvais désirs ?

اَفَمَنْ كَانَ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّهٖ كَمَنْ
زُيِّنَ لَهٗ سُوْٓءُ عَمَلِهٖ وَ اتَّبَعُوْٓا
اَهْوَآءَهُمْ ﴿١٥﴾

16. *Alà* ène description Zardin ki finne promette pou banne dimounes droite ; là-dans éna banne la riviéres dilo ki pa gâté ; et banne la riviéres di lait ki so goût pa sanzé ; et banne la riviéres di vin - ène délice pou banne ki boire; et banne la riviéres di miel clarifié. Et, là-dans, banne-là pou gagne tout *kalité* fruits, et pardon dé la part zot Seignére. *Esse-ki ça banne-là* capave pareil are banne ki sézourne dans di Fé et ki gagne pou boire dilo bouillante dé sorte ki li décire zot tripes ?

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ ۖ فِيهَا
أَنْهَارٌ مِّنْ مَّاءٍ غَيْرِ آسِنٍ ۚ وَأَنْهَارٌ مِّنْ
لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ ۚ وَأَنْهَارٌ مِّنْ
خَمْرٍ لَّذَّةٍ لِّلشَّارِبِينَ ۚ وَأَنْهَارٌ مِّنْ
عَسَلٍ مُّصَفًّى ۖ وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ
الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ ۖ كَمَنْ هُوَ
خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا
فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ﴿١٦﴾

17. Et dans banne-là, éna banne ki écoute toi ziska quand zotte quitte to présence, zotte dire banne ki finne gagne la connaissance : « Bé ki li fék raconté-là ?» Lor ça banne-là zot lé kére, ki Allāh finne mette scellé et zotte suive zot mauvais désirs.

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّسْتَمِعُ إِلَيْكَ ۚ حَتَّىٰ إِذَا
خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا
الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ آنِفًا ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ
طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا
أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٧﴾

18. Mais banne ki suive *bon* guidance-là, Li guide zotte plisse encore, et Li accorde zotte zot droitire.

وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَّ
آتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ ﴿١٨﴾

19. Bé ki banne-là attanne sinon ki l'Hére-là vinne cotte zotte ène coup. So banne Signes finne déza arrivé. Mais, bé ki rappel-là pou servi zotte quand *l'Hére-là* li pou finne fini arrivé cotte zotte ?

فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ
بَغْتَةً ۚ فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا ۚ فَأَنَّىٰ لَهُمْ
إِذَا جَاءَتْهُمْ ذِكْرَاهُمْ ﴿١٩﴾

20. Donc conné ki vraimême aukène pa digne d'adoration excepté Allāh; et dimanne pardon pou to fautes *ki pa délibéré* et *dimanne pardon* pou banne croyants et banne croyantes. Et Allāh conné zot banne allé et vini et zot l'endroit cotte zotte resté.

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ
لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ۗ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ﴿٢٠﴾ ع ٢

R 3 21. Et banne ki croire dire : « Bé ki faire ène sourate pa finne révélé ? » Mais quand finne révéle ène sourate décisif et ki finne mentionne là-dans pou combatte, to trouve banne ki éna ène maladie dans zot lé kére, zotte pé guette

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ
سُورَةٌ ۚ فَإِذَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ مُّحْكَمَةٌ وَّ
ذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ ۙ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي
قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ يَّنْظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ

toi avec régard ène dimoune ki tombe sans connaissance face à la mort. Ki destriction attrape zotte !

الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۖ فَأَوْلٰى
لَهُمْ ﴿٢١﴾

22. L'obéissance et ène parole convénabe *ti pou meillére pou banne-là.* Et quand zaffaire-là finne decidé, li mié pou banne-là ki zotte reste sincére are Allāh.

طَاعَةٌ وَّقَوْلٌ مَّعْرُوْفٌ ۚ فَإِذَا عَزَمَ
الْأَمْرُ ۚ فَلَوْ صَدَقُوا اللّٰهَ لَكَانَ
خَيْرًا لَّهُمْ ﴿٢٢﴾

23. Esse-ki, si accorde-zotte l'autorité, li possibe ki zotte créé désorde lor la terre et *ki zotte* coupe zot banne liens dé parenté ?

فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوْا
فِي الْأَرْضِ وَتُقَطِّعُوْٓا أَرْحَامَكُمْ ﴿٢٣﴾

24. Ça banne-là ki Allāh finne maudit dé sorte ki Li finne faire-zotte sourde et ranne zotte li zié avégue.

أُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ
فَأَصَمَّهُمْ وَأَعْمٰٓى أَبْصَارَهُمْ ﴿٢٤﴾

25. Esse-ki banne-là pa oulé réfléci lor *ça* Coran-là, ou soi esse-ki lor zot lé kére éna so cadenas *ki zot la main-même finne faire* ?

أَفَلَا يَتَدَبَّرُوْنَ الْقُرْاٰنَ أَمْ عَلٰى قُلُوْبٍ
أَقْفَالُهَا ﴿٢٥﴾

26. En vérité, banne ki tourne lé dos, *ki rénié la foi* aprés ki *bon* guidance-là finne vinne clair pou zotte, Satan finne séduire zotte et li finne donne-zotte fausse l'espoir.

إِنَّ الَّذِيْنَ ارْتَدُّوْا عَلٰٓى أَدْبَارِهِمْ مِّنْ
بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى ۙ الشَّيْطٰنُ
سَوَّلَ لَهُمْ ۖ وَأَمْلٰى لَهُمْ ﴿٢٦﴾

27. Ça, li parski zotte finne dire banne ki détesté ça ki Allāh finne révélé : « Certainement, dans certain sozes nous pou obéir zotte. » Et Allāh conne zot banne sécrets.

ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوْا لِلَّذِيْنَ كَرِهُوْا
مَا نَزَّلَ اللّٰهُ سَنُطِيْعُكُمْ فِيْ بَعْضِ
الْأَمْرِ ۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ﴿٢٧﴾

28. Mais bé ki pou arrivé *are banne-là* quand banne anzes pou donne-zotte la mort, banne *anzes*-là pou tappe zot visaze et zot lé dos ?

فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ
يَضْرِبُوْنَ وُجُوْهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ ﴿٢٨﴾

29. Ça, li parski zotte ti pé suive ça ki ti faire Allāh en colére et *ki* zotte ti détesté So plaisir. Donc Li finne ranne zot banne actions initile.

ذٰلِكَ بِأَنَّهُمُ اتَّبَعُوْا مَآ أَسْخَطَ اللّٰهَ
وَكَرِهُوْا رِضْوَانَهٗ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ﴿٢٩﴾ ع ٣

R 4 30. Banne ki dans zot lé kére éna ène maladie, esse-ki zotte pensé ki Allāh pa pou faire paraîte zot banne rankéres ?

اَمْ حَسِبَ الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ اَنْ
لَّنْ يُّخْرِجَ اللّٰهُ اَضْغَانَهُمْ ﴿۳۰﴾

31. Et si Nous ti oulé, Nous ti capave montré toi banne-là pou ki to réconnaîte zotte par zot traits. Et certainement to pou réconnaîte zotte par ton *zot* discours. Et Allāh Li conne zot banne actions.

وَ لَوْ نَشَآءُ لَاَرَيْنٰكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ
بِسِيْمٰهُمْ ؕ وَ لَتَعْرِفَنَّهُمْ فِيْ لَحْنِ الْقَوْلِ ؕ
وَ اللّٰهُ يَعْلَمُ اَعْمَالَكُمْ ﴿۳۱﴾

32. Et, certainement Nous pou testé zotte ziska ki Nous distingue *ça* banne d'ente zotte ki litté *dans simé Allāh* et banne ki montré l'endirance. Et, *par moyens l'épréves,* Nous pou ranne manifeste zot vrai valére.

وَ لَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتّٰى نَعْلَمَ الْمُجٰهِدِيْنَ
مِنْكُمْ وَ الصّٰبِرِيْنَ ۙ وَ نَبْلُوَاْ
اَخْبَارَكُمْ ﴿۳۲﴾

33. En vérité, banne ki pa croire et ki empêce *banne dimounes* suive simé Allāh et ki oppose le Méssazer, aprés ki *bon* guidance-là finne vinne clair pou zotte, zotte pa pou nuire Allāh ditout, et Li pou ranne zot banne actions initile.

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَ صَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ
اللّٰهِ وَ شَآقُّوا الرَّسُوْلَ مِنْۢ بَعْدِ مَا
تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدٰى ۙ لَنْ يَّضُرُّوا اللّٰهَ
شَيْـًٔا ؕ وَ سَيُحْبِطُ اَعْمَالَهُمْ ﴿۳۳﴾

34. O banne ki croire ! Obéir Allāh et obéir Méssazer-là et pa ranne zot banne actions initile.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَ
اَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ وَ لَا تُبْطِلُوْۤا اَعْمَالَكُمْ ﴿۳۴﴾

35. En vérité, banne ki pa croire et ki empêce *banne dimounes* suive simé Allāh et ki ensuite mort alors ki zotte mécréants — Allāh certainement pa pou pardonne zotte.

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَ صَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ
اللّٰهِ ثُمَّ مَاتُوْا وَ هُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَّغْفِرَ
اللّٰهُ لَهُمْ ﴿۳۵﴾

36. Donc pa montré faiblesse, sinon zotte pou *bizin* sollicite la paix alors ki *certainement* zotte pou sorti victorié. Et Allāh Li avec zotte, et Li pa pou prive-zotte *récompense* zot banne actions.

فَلَا تَهِنُوْا وَ تَدْعُوْۤا اِلَى السَّلْمِ ۖۗ وَ
اَنْتُمُ الْاَعْلَوْنَ ۖۗ وَ اللّٰهُ مَعَكُمْ وَ لَنْ
يَّتِرَكُمْ اَعْمَالَكُمْ ﴿۳۶﴾

37. La vie *ça* lé monde-là, li sélement ène zoué et ène l'amizement, mais si zotte éna la foi et si zotte montré la droitire, Li

اِنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَّ لَهْوٌ ؕ وَ اِنْ
تُؤْمِنُوْا وَ تَتَّقُوْا يُؤْتِكُمْ اُجُوْرَكُمْ وَ

لَا يَسْـَٔلْكُمْ أَمْوَالَكُمْ ﴿٣٧﴾

pou accorde zotte zot récompense et Li pa pou dimanne zotte zot di biens.[100]

إِن يَسْـَٔلْكُمُوهَا فَيُحْفِكُمْ تَبْخَلُوا وَ
يُخْرِجْ أَضْغَانَكُمْ ﴿٣٨﴾

38. Si Li dimanne zotte ça, et Li insisté *lor là* are zotte, zotte pou faire laré, et Li pou faire zot banne rankines paraîte.[101]

هَٰٓأَنتُمْ هَٰٓؤُلَآءِ تُدْعَوْنَ لِتُنفِقُوا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ فَمِنكُم مَّن يَبْخَلُ وَمَن
يَبْخَلْ فَإِنَّمَا يَبْخَلُ عَن نَّفْسِهِۦ وَاللَّهُ
الْغَنِيُّ وَأَنتُمُ الْفُقَرَآءُ وَإِن تَتَوَلَّوْا
يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا
يَكُونُوٓا أَمْثَٰلَكُم ﴿٣٩﴾

39. Guetté ! Zotte ça, ça banne ki finne appélé pou dépense dans simé Allāh et parmi zotte, éna ki laré. Et dimoune ki laré, li pé faire laré are so prope l'âme.[102] Et Allāh Li pa bizin nanrien, et zotte ki dans bésoin. Et si zotte tourne lé dos, Li pou remplace zotte par ène l'aute pép ; alors ça banne-là pa pou *laré* couma zotte.

---

100 Finne ordonne banne mizilmans pou combatte dans la cause d'Allah. Pou ça, zotte pou bizin faire sacrifice financier. Mais Allah Li-Même Li pa bizin l'arzent. C'est pou zot bénéfice ki finne dimanne zotte faire sacrifice l'arzent ék oussi zot prope la vie parski pa pou capave éna siccés sans banne tel sacrifices. Banne vrai croyants bizin comprend et mette en pratique ça grand léçon-là.

101 Pé explique réaction banne hypocrites.

102 L'avarice li ène maladie mortel ki détruire la santé moral ék spiritiél de l'homme. Lire verset 9:35. Li ça dimoune rice-là ki so l'avarice ou soi so fierté empêce-li aide kikène ki dans le bésoin. D'abord li pliye so front pou montré so agacement. Ensuite li tourne ène côté. Finalement li montré so lé dos are dimoune démini-là. Pinition Allah li bien approprié.

(Ti révélé aprés l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. En vérité, Nous finne accorde toi ène victoire clair,

اِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِيْنًا ﴿٢﴾

3. Pou ki Allāh pardonne toi to banne manquements passé et fitire, et *pou ki* Li compléte So grâce lor toi, et *pou ki* Li *continié* guide toi lor simé droite ;

لِّيَغْفِرَ لَكَ اللّٰهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْۢبِكَ
وَمَا تَاَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكَ وَ
يَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿٣﴾

4. Et *pou ki* Allāh aide toi avec ène aide puissant.

وَّيَنْصُرَكَ اللّٰهُ نَصْرًا عَزِيْزًا ﴿٤﴾

5. Li-Même Ki finne faire tranquilité déssanne dans lé kére banne croyants pou ki, avec zot la foi, zotte augmente encore dans la foi ; et pou Allāh, banne l'armées lé ciéls et la terre et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze,

هُوَ الَّذِيْۤ اَنْزَلَ السَّكِيْنَةَ فِيْ قُلُوْبِ
الْمُؤْمِنِيْنَ لِيَزْدَادُوْۤا اِيْمَانًا مَّعَ
اِيْمَانِهِمْ ؕ وَلِلّٰهِ جُنُوْدُ السَّمٰوٰتِ وَ
الْاَرْضِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿٥﴾

6. Pou ki Li admette banne croyants et banne croyantes dans banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé — zotte pou reste là-dans tout lé temps — *et pou ki* Li débarasse zotte are zot banne mauvais et, dans régard Allāh, ça li ène bien grand triomphe ;

لِّيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ جَنّٰتٍ
تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا
وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ ؕ وَكَانَ ذٰلِكَ
عِنْدَ اللّٰهِ فَوْزًا عَظِيْمًا ﴿٦﴾

7. Et *pou ki* Li pini banne zommes hypocrites et banne madames hypocrites et banne associatéres, zommes et madames, ki nourri banne mauvais pensées lor Allāh. Ène mauvais sort pou tombe lor zotte ; et lor zotte éna colére Allāh. Et Li finne maudit zotte et Li finne prépare l'Enfer pou zotte. Et *ça* li bien mauvais couma destination !

وَّيُعَذِّبَ الْمُنٰفِقِيْنَ وَالْمُنٰفِقٰتِ وَ
الْمُشْرِكِيْنَ وَالْمُشْرِكٰتِ الظَّآنِّيْنَ بِاللّٰهِ
ظَنَّ السَّوْءِ ؕ عَلَيْهِمْ دَآئِرَةُ السَّوْءِ ۚ وَ
غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَ
اَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ ؕ وَسَآءَتْ مَصِيْرًا ﴿٧﴾

8. Et pou Allāh, banne l'armées lé ciéls et la terre ; et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَلِلّٰهِ جُنُوْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿٨﴾

9. En vérité, Nous finne avoye toi couma Témoin et couma Portére bon nouvelle et couma Avertissére,

اِنَّاۤ اَرْسَلْنٰكَ شَاهِدًا وَّمُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ﴿٩﴾

10. Pou ki zotte croire dans Allāh et dans So Méssazer et *pou ki* zotte aide li et honore li et *pou ki* zotte célébré *Allāh* So saintété matin et soir.

لِّتُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَتُعَزِّرُوْهُ وَتُوَقِّرُوْهُ ؕ وَتُسَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَّاَصِيْلًا ﴿١٠﴾

11. En vérité, banne ki faire serment dé fidélité et d'obéissance are toi, zotte pé faire serment dé fidélité et d'obéissance are Allāh. La main Allāh li lor zot la mains. Donc dimoune ki faire violation *so serment*, li pé faire ène violation *ki* dans so prope désavantaze; et dimoune ki reste fidèle are pacte ki li finne faire are Allāh, certainement Li pou accorde li ène grand récompense.

اِنَّ الَّذِيْنَ يُبَايِعُوْنَكَ اِنَّمَا يُبَايِعُوْنَ اللّٰهَ ؕ يَدُ اللّٰهِ فَوْقَ اَيْدِيْهِمْ ۚ فَمَنْ نَّكَثَ فَاِنَّمَا يَنْكُثُ عَلٰى نَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ اَوْفٰى بِمَا عٰهَدَ عَلَيْهُ اللّٰهَ فَسَيُؤْتِيْهِ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿١١﴾

R 2 12. Parmi banne Bédouins, banne ki ti *faire en sorte ki* laisse *zotte* derriére, zotte pou dire toi : « Nou di biens et nou familles finne okipe nous; alors dimanne pardon pou nous. » Zotte dire avec zot la langue ça ki pa dans zot lé kére. Dire : « Ki sanne-là ki capave faire kit-soze pou zotte conte Allāh, si Li oulé faire-zotte di tort, ou soi si Li oulé faire-zotte di bien ? En faite, Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

سَيَقُوْلُ لَكَ الْمُخَلَّفُوْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ شَغَلَتْنَاۤ اَمْوَالُنَا وَاَهْلُوْنَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا ۚ يَقُوْلُوْنَ بِاَلْسِنَتِهِمْ مَّا لَيْسَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ ؕ قُلْ فَمَنْ يَّمْلِكُ لَكُمْ مِّنَ اللّٰهِ شَيْئًا اِنْ اَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا ؕ بَلْ كَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ﴿١٢﴾

13. En faite, zotte ti pensé ki zamais Méssazer-là et banne croyants pa pou rétourne cotte zot familles; et finne faire ça *paraîte* zoli dans zot lé kére et zotte finne nourri ène mauvais pensée et zotte ène pép ki finne perdi.

بَلْ ظَنَنْتُمْ اَنْ لَّنْ يَّنْقَلِبَ الرَّسُوْلُ وَالْمُؤْمِنُوْنَ اِلٰۤى اَهْلِيْهِمْ اَبَدًا وَّزُيِّنَ ذٰلِكَ فِيْ قُلُوْبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ ظَنَّ السَّوْءِ ۖۚ وَكُنْتُمْ قَوْمًۢا بُوْرًا ﴿١٣﴾

14. Et banne ki pa croire dans Allāh et dans So Méssazer — en vérité, Nous finne prépare pou banne mécréants ène la Fournaise.

وَمَنْ لَّمْ يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ فَاِنَّآ
اَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ سَعِيْرًا ﴿١٤﴾

15. Et pou Allāh royaume banne lé ciéls et la terre. Li pardonne dimoune ki Li oulé et pini dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ يَغْفِرُ
لِمَنْ يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَ
كَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿١٥﴾

16. Quand *après la victoire* zotte *ki sincére* pou alle prend butins la guére, banne ki ti *faire en sorte ki* laisse *zotte* derriére pou dire : « Laisse nous suive zotte. » Banne-là rode sanze parole Allāh. Dire : « Zamais zotte pa pou suive nous. Coumme ça-même Allāh ti dire avant. » Alors banne-là pou dire : « Zotte pé plitôt envié nous. » Pa ditout, mais banne-là pa comprend grand-soze.

سَيَقُوْلُ الْمُخَلَّفُوْنَ اِذَا انْطَلَقْتُمْ اِلٰى
مَغَانِمَ لِتَاْخُذُوْهَا ذَرُوْنَا نَتَّبِعْكُمْ ۚ
يُرِيْدُوْنَ اَنْ يُّبَدِّلُوْا كَلٰمَ اللّٰهِ ؕ قُلْ
لَّنْ تَتَّبِعُوْنَا كَذٰلِكُمْ قَالَ اللّٰهُ مِنْ
قَبْلُ ۚ فَسَيَقُوْلُوْنَ بَلْ تَحْسُدُوْنَنَا ؕ بَلْ
كَانُوْا لَا يَفْقَهُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿١٦﴾

17. Dire banne Bédouins ki ti *faire en sorte ki* laisse *zotte* derriére : « Pou appelle zotte *pou combatte* conte ène pép guérier rédoutabe ; zotte pou combatte conte banne-là ou bien banne-là soumette. Alors, si zotte obéir, Allāh pou accorde-zotte ène zoli récompense ; mais si zotte tourne lé dos couma zotte ti tourne lé dos avant, Li pou pini zotte avec ène pinition ki donne boucoup doulére. »

قُلْ لِّلْمُخَلَّفِيْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ
اِلٰى قَوْمٍ اُولِيْ بَاْسٍ شَدِيْدٍ تُقَاتِلُوْنَهُمْ اَوْ
يُسْلِمُوْنَ ۚ فَاِنْ تُطِيْعُوْا يُؤْتِكُمُ اللّٰهُ
اَجْرًا حَسَنًا ۚ وَاِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا
تَوَلَّيْتُمْ مِّنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا
اَلِيْمًا ﴿١٧﴾

18. Péna aukène blâme lor dimoune avégue, ni aukène blâme lor dimoune boité, ni aukène blâme lor dimoune malade *si zotte pa prend part dans la guére.* Et dimoune ki obéir Allāh et So Méssazer, Li, *Allāh* pou admette li dans banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé ; mais dimoune ki tourne lé dos, Li pou pini li avec ène pinition ki donne boucoup doulére.

لَيْسَ عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ وَّلَا عَلَى
الْاَعْرَجِ حَرَجٌ وَّلَا عَلَى الْمَرِيْضِ حَرَجٌ ؕ
وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ يُدْخِلْهُ
جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۚ وَ
مَنْ يَّتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿١٨﴾

R 3 19. En vérité, Allāh ti content are banne croyants, quand zotte ti faire serment dé fidélité et d'obéissance are toi en bas l'Arbe-là, et Li ti conné ça ki ti dans zot lé kére, et Li finne faire tranquilité déssanne lor zotte, et Li finne récompense zotte avec ène la victoire ki proce ;

لَقَدْ رَضِيَ اللّٰهُ عَنِ الْمُؤْمِنِيْنَ اِذْ يُبَايِعُوْنَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِيْ قُلُوْبِهِمْ فَاَنْزَلَ السَّكِيْنَةَ عَلَيْهِمْ وَاَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيْبًا ﴿۱۹﴾

20. Et par boucoup butins la guére ki zotte ti pé gagné. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَّمَغَانِمَ كَثِيْرَةً يَّاْخُذُوْنَهَا ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿۲۰﴾

21. Allāh finne promette-zotte boucoup butins la guére ki zotte pou prend, et Li finne donne zotte ça d'avance, et Li finne empêce la mains banne dimounes touce zotte pou ki ça li ène Signe pou banne croyants et *pou ki* Li guide-zotte lor simé droite.

وَعَدَكُمُ اللّٰهُ مَغَانِمَ كَثِيْرَةً تَاْخُذُوْنَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هٰذِهٖ وَكَفَّ اَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ ۚ وَلِتَكُوْنَ اٰيَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿۲۱﴾

22. Et *Li finne promette zotte* ène l'aute *victoire* ki zotte pa encore remporté, mais Allāh finne fini encerclé li. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَّاُخْرٰى لَمْ تَقْدِرُوْا عَلَيْهَا قَدْ اَحَاطَ اللّٰهُ بِهَا ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرًا ﴿۲۲﴾

23. Et si banne ki pa croire faire la guére conte zotte, certainement banne-là pou tourne lé dos *zotte pou sauvé* ; alors banne-là pa pou trouve ni protectére ni sécourére.

وَلَوْ قٰتَلَكُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوَلَّوُا الْاَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُوْنَ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ﴿۲۳﴾

24. *Ça* li Allāh So pratique ki ti *appliqué* dans le passé ; zamais to pa pou trouve kik sanzement dans pratique Allāh.

سُنَّةَ اللّٰهِ الَّتِيْ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ ۚۖ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبْدِيْلًا ﴿۲۴﴾

25. Et Li-Même Ki finne empêce la mains banne-là touce zotte et *Ki finne empêce* zot la mains touce banne-là, dans vallée la Mecque, aprés ki Li finne donne-zotte la victoire lor banne-là. Et Allāh trouve bien ça ki zotte faire.

وَهُوَ الَّذِيْ كَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ اَنْ اَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرًا ﴿۲۵﴾

هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيَ مَعْكُوفًا
أَنْ يَبْلُغَ مَحِلَّهُ ۚ وَلَوْلَا رِجَالٌ
مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءٌ مُؤْمِنَاتٌ لَمْ
تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَئُوهُمْ فَتُصِيبَكُمْ
مِنْهُمْ مَعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ لِيُدْخِلَ
اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ ۚ لَوْ تَزَيَّلُوا
لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا
أَلِيمًا ﴿٢٦﴾

26. Ça banne-là ki pa finne croire et ki finne empêce-zotte gagne accés la Sainte Mosquée et *oussi* banne offrandes ki fine réténir pou ki zotte pa arrive zot place sacrifice. Et si pa ti éna banne croyants et banne croyantes ki zotte pa conné, ki zotte ti capave piétiné dé sorte ki à cause banne-là, ène mal ti capave arrive zotte sans ki *zotte* conné, *Allāh ti capave permette zotte pou combatte, mais Li pa finne faire li* pou ki Li capave admette dans So miséricorde dimoune ki Li oulé. Si banne *croyants*-là ti finne séparé *are banne mécréants*, certainement Nous ti pou pini banne mécréants parmi banne-là avec ène pinition ki donne boucoup doulére.

إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ
الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ
اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَعَلَى
الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَىٰ
وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا ۚ وَكَانَ
اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٧﴾ ع

27. Quand banne ki pa ti croire ti faire dans zot lé kére *ki ça paraîte* ène question d'offense à *zot* dignité, *ène question* d'indignation *banne zours* l'Ignorance, alors Allāh ti faire déssanne So tranquilité lor So Méssazer et lor banne croyants, et Li ti faire zotte attacé are parole la droitire et zotte ti éna meillére droit pou ça et *zotte ti* digne pou ça. Et Allāh Li conne bien tout kit-soze.

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ ۚ
لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ
اللَّهُ آمِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَ
مُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ ۖ فَعَلِمَ مَا لَمْ
تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَٰلِكَ فَتْحًا
قَرِيبًا ﴿٢٨﴾

R 4 28. En vérité, Allāh finne réalize clairement pou So Méssazer *so* Vision-là. Certainement, zotte pou rente dans la Sainte Mosquée, si Allāh oulé, en toute sékirité, éna zot la tête razé, éna zot sévé coupé au ras ; zotte pa pou éna aukène crainte. Mais Li ti conné ça ki zotte pa ti conné. Donc, Li finne destine pou zotte, à parte ça, ène la victoire proce.

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ
وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ
كُلِّهِ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٩﴾

29. Li-Même Ki finne avoye So Méssazer, avec la guidance et la Rélizion la Vérité pou ki Li faire li triomphé lor tout banne *lé zaute* rélizions. Et Allāh Li Siffit couma Témoin.

30. Mohammad *li* Allāh So Méssazer. Et banne ki avec li, zotte ferme envers banne mécréants, et doux ente zotte-mêmes. To trouve banne-là pé incliné, pé prosterné *dans la Priére*, zotte pé serce banne bienfaits Allāh et *So* plaisir. Zot visazes finne marqué par traces banne prosternations. Ça li zot signalement dans la Torah. Et dans l'Évanzile finne compare zotte à ène sémence ki zermé pou vinne ène ti pousse, ensuite li ranne li pli fort, ensuite li grossit, et li tini li ferme lor so prope tize, li faire la zoie banne kiltivatéres — pou ki *Allāh* Li faire banne mécréants arazé à cause banne-là.[103] Allāh finne promette pardon et ène grand récompense à banne ki croire et ki faire banne bon actions d'ente banne-là.

مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ ؕ وَ الَّذِيْنَ مَعَهٗۤ
اَشِدَّآءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيْنَهُمْ
تَرٰىهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَّبْتَغُوْنَ فَضْلًا
مِّنَ اللّٰهِ وَ رِضْوَانًا ز سِيْمَاهُمْ فِيْ
وُجُوْهِهِمْ مِّنْ اَثَرِ السُّجُوْدِ ؕ ذٰلِكَ
مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرٰىةِ ۛۚ وَ مَثَلُهُمْ فِي
الْاِنْجِيْلِ ۛ۫ كَزَرْعٍ اَخْرَجَ شَطْـَٔهٗ فَاٰزَرَهٗ
فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوٰى عَلٰى سُوْقِهٖ
يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيْظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ ؕ
وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ مِنْهُمْ مَّغْفِرَةً وَّ اَجْرًا
عَظِيْمًا ﴿۳۰﴾

103 'Ça li zot-signalement dans la Torah'- ça banne paroles-là capave pé faire référence are ça description la Bible-là : '...li finne resplendi de Paran so montagne. Et li finne sorti dans milié disse mille saints...' (Deut.33:2). Et ça expression-là : 'et dans l'Evanzile finne compare zotte à ène sémence', ça capave pé faire reference are ène l'aute parabole la Bible : 'Ène sémére finne sorti pou sémé... Ène l'aute partie sémence ti tombe lor bon la terre ; li ti rapporte fruits, ène la grain ti donne cent, ène l'aute soissante, ène l'aute trente...' (Matt. 13:3-8). Li paraîte ki premier description-là, li appliqué lor banne compagnons St Prophéte Mohammad(s.a.w) et déziéme parabole, li pou banne suivants so Messie Promis. Zotte pou commence par ène ti Djama'ate, mais finne destiné ki zotte pou continié progréssé dans zot mission-pou propaze Islam partout dans lé monde ziska ki li triomphe lor tout lé zaute rélizions. Zot progrés, zot pouvoir, zot prestize et zot systéme Khilāfat, avec so fruits en abondance, exactement couma le St Prophéte(s.a.w) finne prédire – tout ça pou provoque l'étonnement et zalousie banne adversaires.

(Ti révélé aprés l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. O banne ki croire ! Pa dévance Allāh et So Méssazer, mais craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُقَدِّمُوْا بَيْنَ
يَدَيِ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ۝٢

3. O banne ki croire ! Pa éléve zot la voix lor la voix Prophéte, et pa cause are li à haute voix, couma zotte causé fort-fort ente zotte-mêmes, pou ki zot banne *bon* actions pa vinne initile sans ki zotte réalizé.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَرْفَعُوْۤا
اَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا
تَجْهَرُوْا لَهٗ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ
لِبَعْضٍ اَنْ تَحْبَطَ اَعْمَالُكُمْ وَاَنْتُمْ
لَا تَشْعُرُوْنَ ۝٣

4. En vérité, banne ki baisse zot la voix dans présence Allāh So Méssazer — ça banne-là ki Allāh finne guide zot lé kére vers la droitire à travers banne l'épréves. Pou zotte, éna pardon et ène grand récompense.

اِنَّ الَّذِيْنَ يَغُضُّوْنَ اَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُوْلِ
اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ امْتَحَنَ اللّٰهُ
قُلُوْبَهُمْ لِلتَّقْوٰى ؕ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ
عَظِيْمٌ ۝٤

5. En vérité, banne ki appelle toi, à haute voix dépi en déhors *to* banne appartements — la plipart d'ente zotte péna l'esprit.

اِنَّ الَّذِيْنَ يُنَادُوْنَكَ مِنْ وَّرَآءِ
الْحُجُرٰتِ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ ۝٥

6. Si zotte ti patienté ziska ki to sorti vers zotte, certainement ça ti pou meillére pou zotte. Mais Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَلَوْ اَنَّهُمْ صَبَرُوْا حَتّٰى تَخْرُجَ اِلَيْهِمْ
لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝٦

7. O banne ki croire ! Si ène *dimoune* pervers vinne cotte zotte avec kik nouvelle, examine *ça* bien, attention ki, par ignorance zotte faire di tort banne dimounes et pou ki, par la suite, zotte pa pou éna pou régretté ça ki zotte finne faire.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِنْ جَآءَكُمْ
فَاسِقٌۢ بِنَبَاٍ فَتَبَيَّنُوْۤا اَنْ تُصِيْبُوْا قَوْمًۢا
بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوْا عَلٰى مَا فَعَلْتُمْ
نٰدِمِيْنَ ۝٧

8. Et conné ki parmi zotte, éna Allāh So Méssazer ; si li écoute zotte dans la plipart banne zaffaires, certainement zotte pou dans diffikiltés. Mais Allāh finne faire zotte

وَاعْلَمُوْۤا اَنَّ فِيْكُمْ رَسُوْلَ اللّٰهِ ؕ
لَوْ يُطِيْعُكُمْ فِيْ كَثِيْرٍ مِّنَ الْاَمْرِ لَعَنِتُّمْ

content la foi et Li finne ranne ça zoli dans zot lé kére ; et Li finne faire zotte détesté mécréance, l'immoralité, et désobéissance. Ça banne-là mêmes ki *bien* guidé,

وَلٰكِنَّ اللّٰهَ حَبَّبَ اِلَيْكُمُ الْاِيْمَانَ وَزَيَّنَهٗ فِيْ قُلُوْبِكُمْ وَكَرَّهَ اِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوْقَ وَالْعِصْيَانَ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ الرّٰشِدُوْنَ ﴿٨﴾

9. Par la grâce et favére Allāh. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

فَضْلًا مِّنَ اللّٰهِ وَنِعْمَةً ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٩﴾

10. Et si dé groupes banne croyants faire la guére ente zotte, alors *bizin* faire la paix ente zotte dé ; et si *par la suite* ène ça dé-là li transgresse conte l'aute, alors combatte conte ça groupe agressére-là ziska ki li rétourne lor commannement Allāh. Si li rétourné *lor là,* alors faire la paix ente zotte dé avec zistice et reste équitabe. En vérité, Allāh content banne ki équitabe.

وَاِنْ طَآئِفَتٰنِ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ اقْتَتَلُوْا فَاَصْلِحُوْا بَيْنَهُمَا ۚ فَاِنْۢ بَغَتْ اِحْدٰىهُمَا عَلَى الْاُخْرٰى فَقَاتِلُوا الَّتِيْ تَبْغِيْ حَتّٰى تَفِيْٓءَ اِلٰٓى اَمْرِ اللّٰهِ ۚ فَاِنْ فَآءَتْ فَاَصْلِحُوْا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَاَقْسِطُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِيْنَ ﴿١٠﴾

11. En vérité, *tout* banne croyants, *ente zotte* zotte fréres. Donc faire la paix ente zot fréres, et craigne Allāh pou ki faire-zotte miséricorde.

اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ اِخْوَةٌ فَاَصْلِحُوْا بَيْنَ اَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿١١﴾

R 2 12. O banne ki croire ! Ène pép pa bizin moque ène *l'aute* pép. Ça banne-là capave meillére ki banne prémiers-là ; et banne madames *pa bizin moque* banne *lé zaute* madames. Ça banne-là capave meillére ki banne prémiers-là. Et ente zotte, ène pa bizin diffame l'aute, et ente zotte ène pa bizin donne l'aute *kik* sobriquet *insiltant.* Li bien vilain *gagne* ène mauvais répitation aprés *ki finne professe* la foi ; et banne ki pa répenti, ça banne-là ki banne inzistes.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ عَسٰٓى اَنْ يَّكُوْنُوْا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَآءٌ مِّنْ نِّسَآءٍ عَسٰٓى اَنْ يَّكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ ۚ وَلَا تَلْمِزُوْٓا اَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوْا بِالْاَلْقَابِ ؕ بِئْسَ الِاسْمُ الْفُسُوْقُ بَعْدَ الْاِيْمَانِ ۚ وَمَنْ لَّمْ يَتُبْ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿١٢﴾

13. O banne ki croire ! Évite gagne trop soupçons ; parski dans certain cas, soupçon li certainement ène pécé. Et pa espionné ; et ente zotte, ène pa bizin cause mal lor l'aute dans so l'absence. Esse-ki ène d'ente zotte ti a content manze la sair so frére mort ? Zotte pou

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اجْتَنِبُوْا كَثِيْرًا مِّنَ الظَّنِّ ۫ اِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ اِثْمٌ وَّلَا تَجَسَّسُوْا وَلَا يَغْتَبْ بَّعْضُكُمْ بَعْضًا ؕ اَيُحِبُّ اَحَدُكُمْ اَنْ يَّاْكُلَ لَحْمَ اَخِيْهِ

مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ
تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴿١٣﴾

éna répignance pou ça. Et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Fort lor accepté répentance, Li Bien-Miséricordié.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّن ذَكَرٍ
وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ
لِتَعَارَفُوا ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ اللَّهِ
أَتْقَاكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٤﴾

14. O banne dimounes ! En vérité, Nous finne créé zotte d'ène mâle et d'ène fémelle, et Nous finne faire-zotte, banne clans et banne tribis pou ki zotte capave réconnaîte zotte ente zotte. En vérité, dans régard Allāh, dimoune ki pli honorabe d'ente zotte li céli ki pli droite parmi zotte.[104] En vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien- Conscient.

قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا ۖ قُل لَّمْ تُؤْمِنُوا
وَلَٰكِن قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ
الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ ۖ وَإِن تُطِيعُوا اللَّهَ
وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُم مِّنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا ۚ
إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٥﴾

15. Banne Bédouins dire : « Nous croire » Dire *banne-là* : « Zotte pa *encore* croire, mais plitôt dire : 'Nous finne embrasse Islam,' parski *vrai* la foi pa encore rente dans zot lé kére. » Mais si zotte obéir Allāh et So Méssazer, Li pa pou diminié nanrien dans zot banne actions. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

---

104 Après ki finne cause lor fraternité islamique dans dé dernier versets, sanne verset-là établi la régle fondamental pou la fraternité ék l'égalité tout banne dimounes : ki pa bizin zize ène dimoune - zomme ou madame- par coulére so la peau, ou soi par grandére so fortine, ou soi par so rang, ou soi par so statut social, ou soi par so ascendance, ou soi par so race, mais bizin zize li par so grandére moral ék par façon ki li rempli so banne obligations envers Allah et envers so semblabe. Tout la race himaine li ène sél famille. Si zotte finne divisé en tribis, nations, races - tout-ça li dans but ki sakène gagne meillére connaissance l'aute la-là et pou ki sakène capave tire bénéfice dépi banne signes partikilier et banne bon kalités so prochain. A l'occasion dernier Pélerinaze, le St Prophéte[s.a.w] ti dire ça oussi divant ène grand rassemblément : 'O banne dimounes ! Zot BonDié Li Ène Sél et zot ancête li ène. Ène Arabe péna aukène sipériorité lor ène non-Arabe, ni ène non-Arabe éna sipériorité lor ène Arabe. Ène blanc péna sipériorité lor ène dimoune la peau rouze ; ni ène dimoune la peau rouze lor ène blanc, sauf par ça quantité ék kalité ki li rempli so devoirs envers BonDié et l'homme. En vérité, dans régard Allāh, dimoune ki pli honorabe d'ente zotte li céli ki pli droite parmi zotte.' (lire Baïhaqī). Ça li ène principe bien démocratique.

16. Banne croyants, zotte sélement banne ki croire *vraimême* dans Allāh et So Méssazer, et *ki* ensuite pa montré doute, mais *ki* litté avec zot di biens et zot personnes dans simé Allāh. Ça banne-là ki banne véridiques.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللّٰهِ وَ
رَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَ جَاهَدُوا
بِأَمْوَالِهِمْ وَ أَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ ۚ
أُولٰئِكَ هُمُ الصّٰدِقُونَ ﴿١٦﴾

17. Dire : « Esse-ki zotte pou informe Allāh lor zot la foi, alors ki Allāh conné tout ça ki dans banne lé ciéls et ça ki lor la terre, et Allāh conne bien tout kit-soze ? »

قُلْ أَتُعَلِّمُونَ اللّٰهَ بِدِينِكُمْ ۚ وَاللّٰهُ
يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ ۚ
وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾

18. Banne-là rappelle toi zot conversion à l'Islam couma dire zotte finne faire toi ène favére. Dire : « Pa rappelle moi zot conversion à l'Islam couma dire zotte finne faire moi ène favére. Au contraire, Allāh Ki finne faire favére lor zotte quand Li finne guide zotte vers la foi, si zotte véridique. »

يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا ۚ قُلْ لَا تَمُنُّوا
عَلَيَّ إِسْلَامَكُمْ ۚ بَلِ اللّٰهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ
أَنْ هَدٰكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ
صٰدِقِينَ ﴿١٨﴾

19. En vérité, Allāh conne sécrets banne lé ciéls et la terre. Et Allāh trouve tout ça ki zotte faire.

إِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوٰتِ وَ الْأَرْضِ ۚ
ع ٢ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾
١٤

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Qāf = Céli Ki posséde Tout-Pouvoir. Par *ça* Coran glorieux-là *ki Nous présente couma ène Témoin dé to véracité.*

قٓ ۚ وَالْقُرْاٰنِ الْمَجِيْدِ ﴿٢﴾

3. En faite, banne-là étonné ki ène Avertissére d'ente zotte-mêmes finne vinne cotte zotte. Et banne mécréants dire: « Ça li ène soze étranze !»

بَلْ عَجِبُوْٓا اَنْ جَآءَهُمْ مُّنْذِرٌ مِّنْهُمْ فَقَالَ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا شَيْءٌ عَجِيْبٌ ﴿٣﴾

4. « Ki ça ça ! Quand nous pou mort et ki nou pou vinne la poussiére, *esse-ki nous pou réssissité ?* Ça li ène rétour ki loin *are réalité.* »

ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ۚ ذٰلِكَ رَجْعٌۢ بَعِيْدٌ ﴿٤﴾

5. Nous conné par comié, la terre pé diminié banne-là; et cotte Nous, éna ène Live ki préserve *tout.*

قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْاَرْضُ مِنْهُمْ ۚ وَعِنْدَنَا كِتٰبٌ حَفِيْظٌ ﴿٥﴾

6. Au contraire, banne-là finne rézette la vérité quand li finne vinne cotte zotte, et astére zotte dans ène l'état dé confizion.

بَلْ كَذَّبُوْا بِالْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ فَهُمْ فِيْٓ اَمْرٍ مَّرِيْجٍ ﴿٦﴾

7. Esse-ki banne-là pa finne observe lé ciél là-haut zotte, couma Nous finne construire li et *couma* Nous finne embellir li ; et péna aukène défaut là-dans ?

اَفَلَمْ يَنْظُرُوْٓا اِلَى السَّمَآءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنٰهَا وَزَيَّنّٰهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوْجٍ ﴿٧﴾

8. Et la terre — Nous finne étale li et Nous finne enfonce banne montagnes solidement là-dans et Nous finne faire poussé là-dans tout sorte zoli paires *dé vézétations,*

وَالْاَرْضَ مَدَدْنٰهَا وَاَلْقَيْنَا فِيْهَا رَوَاسِيَ وَاَنْۢبَتْنَا فِيْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍۢ بَهِيْجٍ ﴿٨﴾

9. Pou ouvert li zié *dimounes* et couma ène Rappel pou tout servitére ki tourne *vers Nous.*

تَبْصِرَةً وَّذِكْرٰى لِكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيْبٍ ﴿٩﴾

10. Et Nous faire déssanne dépi dans lé ciél dilo ki rempli ék bénédictions et par ça, Nous produire banne zardins et banne moissons céréales,

وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً مُّبٰرَكًا فَاَنْۢبَتْنَا بِهٖ جَنّٰتٍ وَّحَبَّ الْحَصِيْدِ ﴿١٠﴾

11. Et banne pieds tammes haute avec zot banne rézines entassé ène lor l'aute,

وَالنَّخْلَ بٰسِقٰتٍ لَّهَا طَلْعٌ نَّضِيْدٌ ﴿١١﴾

12. Couma provision pou *Nou* banne servitéres ; et, par ça, Nous rédonne la vie ène la terre mort. Coumme ça *même* Rézirection-là.

رِّزْقًا لِّلْعِبَادِ ۙ وَاَحْيَيْنَا بِهٖ بَلْدَةً مَّيْتًا ؕ كَذٰلِكَ الْخُرُوْجُ ﴿١٢﴾

13. Avant banne-là, pép Noé et pép ar-Rasse et *banne* Thamōud, zotte ti *habitié* contrédire.

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ وَّاَصْحٰبُ الرَّسِّ وَثَمُوْدُ ﴿١٣﴾

14. Et oussi *banne* 'Aad, et Pharaon et banne fréres Lot,

وَعَادٌ وَّفِرْعَوْنُ وَاِخْوَانُ لُوْطٍ ﴿١٤﴾

15. Et banne habitants Aïka et pép Toubba'. Zotte tout ti traite banne Méssazers dé mentéres. Donc, Mo avertissement ti prouvé vrai.

وَّاَصْحٰبُ الْاَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ ؕ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيْدِ ﴿١٥﴾

16. Esse-ki Nous finne fatigué avec prémier création ? Au contraire, banne-là zotte dans confizion concernant ène nouveau création.

اَفَعَيِيْنَا بِالْخَلْقِ الْاَوَّلِ ؕ بَلْ هُمْ فِيْ لَبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ جَدِيْدٍ ﴿١٦﴾

R 2 17. Et, en vérité, Nous finne créé l'homme et Nous au courant ça ki so l'esprit sigzére *li*, et Nous plisse prés are li ki *so* la veine ziguilaire.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهٖ نَفْسُهٗ ۖۚ وَنَحْنُ اَقْرَبُ اِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيْدِ ﴿١٧﴾

18. Quand dé *anzes*-là ki enrézistré, *ène* assizé côté droite et *l'aute* côté gauce, zotte enrézistré *banne paroles et banne actions dé l'homme*,

اِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيٰنِ عَنِ الْيَمِيْنِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيْدٌ ﴿١٨﴾

19. Li pa prononce ène parole sans ki li pa éna cotte li ène *anze* gardien *touzour* prêt *pou inscrire.*

مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ اِلَّا لَدَيْهِ رَقِيْبٌ عَتِيْدٌ ﴿١٩﴾

20. Et certainement l'agonie la mort pou arrivé. « Ça *même* ki to ti pé rode fuir. »

وَجَآءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ۖ ذٰلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيْدُ ﴿٢٠﴾

21. Et pou soufflé dans trompette-là : « Ça, Zour Promesse-là ça. »

وَنُفِخَ فِي الصُّوْرِ ۚ ذٰلِكَ يَوْمُ الْوَعِيْدِ ﴿٢١﴾

22. Et sak l'âme pou vini ; avec li pou éna ène *anze* ki pou poussé *vers l'Enfer* et ène *anze* ki pou temoigné.

وَجَآءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا سَآئِقٌ وَّشَهِيْدٌ ﴿٢٢﴾

23. « To ti insouciant are ça, astére Nous finne enléve to voile dépi are toi, et azordi to régard li perçant. »

لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هٰذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَآءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيْدٌ ﴿٢٣﴾

24. Et so camarade pou dire : « Alà ça ki-avec-moi ki finne paré. »

وَقَالَ قَرِيْنُهٗ هٰذَا مَا لَدَيَّ عَتِيْدٌ ﴿٢٤﴾

25. « Zotte dé, zette dans l'Enfer tout ingrat endirci ki grand ennemi *la vérité*,

اَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيْدٍ ﴿٢٥﴾

26. « Ki empêce faire le bien, ki transgressére *et* ki douté,

مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيْبٍ ﴿٢٦﴾

27. « Ki place à côté Allāh ène l'aute divinité. Donc zotte dé, zette-li dans pinition ki dir là. »

الَّذِيْ جَعَلَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَاَلْقِيٰهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيْدِ ﴿٢٧﴾

28. So associé pou dire : « Nou Seignére ! Pa moi ki finne faire li rébellé mais *li-même* li ti alle bien loin dans l'égarement. »

قَالَ قَرِيْنُهٗ رَبَّنَا مَآ اَطْغَيْتُهٗ وَلٰكِنْ كَانَ فِيْ ضَلٰلٍ بَعِيْدٍ ﴿٢٨﴾

29. *Allāh* pou dire : « Pa diskité dans Mo présence, Mo ti déza donne-zotte avertissement-là.

قَالَ لَا تَخْتَصِمُوْا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ اِلَيْكُمْ بِالْوَعِيْدِ ﴿٢٩﴾

30. « Cotte Moi, l'orde pa sanzé et Mo pa ditout inziste envers *Mo* banne servitéres. »

مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَآ اَنَا بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴿٣٠﴾ ع

R 3 31. Ça zour-là, Nous pou dire l'Enfer : « Esse-ki to rempli ?» et li pou réponne : « Esse-ki éna encore ?»

يَوْمَ نَقُوْلُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَاْتِ وَتَقُوْلُ هَلْ مِنْ مَّزِيْدٍ ﴿٣١﴾

32. Et pou rapproce Paradis are banne dimounes droite, li pou népli loin.

وَ اُزۡلِفَتِ الۡجَنَّۃُ لِلۡمُتَّقِیۡنَ غَیۡرَ بَعِیۡدٍ ﴿۳۲﴾

33. « Alà ça ki ti promette zotte — pou tout dimoune ki ti tourne touzour *vers Allāh* et ki ti sirveille *so banne actions*,

هٰذَا مَا تُوۡعَدُوۡنَ لِکُلِّ اَوَّابٍ حَفِیۡظٍ ﴿۳۳﴾

34. Ki ti craigne Céli Ki Tout-Miséricordié en sécret et ki ti vinne *vers Li* avec ène lé kére répentant._

مَنۡ خَشِیَ الرَّحۡمٰنَ بِالۡغَیۡبِ وَ جَآءَ بِقَلۡبٍ مُّنِیۡبِۣ ﴿۳۴﴾

35. « Rente là-dans en paix. Ça li Zour l'Éternité. »

ادۡخُلُوۡهَا بِسَلٰمٍ ؕ ذٰلِکَ یَوۡمُ الۡخُلُوۡدِ ﴿۳۵﴾

36. Là-dans, banne-là pou gagne ça ki zotte oulé ; et cotte Nous, éna plisse encore.

لَهُمۡ مَّا یَشَآءُوۡنَ فِیۡهَا وَ لَدَیۡنَا مَزِیۡدٌ ﴿۳۶﴾

37. Et comié zénérations ki Nous finne détruire avant zotte ki ti pli dir ki zotte dans puissance. Banne-là ti faire banne la caves dans la terre. Esse-ki ti éna kik réfize *pou zotte* ?

وَ کَمۡ اَهۡلَکۡنَا قَبۡلَهُمۡ مِّنۡ قَرۡنٍ هُمۡ اَشَدُّ مِنۡهُمۡ بَطۡشًا فَنَقَّبُوۡا فِی الۡبِلَادِ ؕ هَلۡ مِنۡ مَّحِیۡصٍ ﴿۳۷﴾

38. En vérité, dans ça, éna ène avertissement pou dimoune ki éna ène lé kére ou bien ki dresse so zoreille pou écouté et ki attentif.

اِنَّ فِیۡ ذٰلِکَ لَذِکۡرٰی لِمَنۡ کَانَ لَهٗ قَلۡبٌ اَوۡ اَلۡقَی السَّمۡعَ وَ هُوَ شَهِیۡدٌ ﴿۳۸﴾

39. Et, en vérité, Nous finne créé banne lé ciéls et la terre, et, ça ki ente ça dé-là, dans sisse périodes, et aukène fatigue pa finne touce Nous.

وَ لَقَدۡ خَلَقۡنَا السَّمٰوٰتِ وَ الۡاَرۡضَ وَ مَا بَیۡنَهُمَا فِیۡ سِتَّۃِ اَیَّامٍ ٭ۖ وَّ مَا مَسَّنَا مِنۡ لُّغُوۡبٍ ﴿۳۹﴾

40. Donc montré patience lor ça ki banne-là dire et, avec louanze to Seignére, célébré *So* sainteté avant ki soleil lévé et avant ki *li* coucé.

فَاصۡبِرۡ عَلٰی مَا یَقُوۡلُوۡنَ وَ سَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّکَ قَبۡلَ طُلُوۡعِ الشَّمۡسِ وَ قَبۡلَ الۡغُرُوۡبِ ﴿۴۰﴾

41. Et célébré So sainteté dans *ène partie* la nuite et aprés banne prosternations *ki finne prescrire.*

وَ مِنَ الَّیۡلِ فَسَبِّحۡهُ وَ اَدۡبَارَ السُّجُوۡدِ ﴿۴۱﴾

42. Et écoute avec attention ! Ça zour ki criére-là pou lance ène l'appel dépi ène l'endroit ki prés.

وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٤٢﴾

43. Ça zour cotte zotte pou tanne, en vérité, explosion-là ; ça, li zour *cotte pou* sorti *dépi dans tombes*-là.

يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ۚ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ ﴿٤٣﴾

44. En vérité, Nous Ki donne la vie et Nous Ki cause la mort ; et destination-là, li vers Nous,

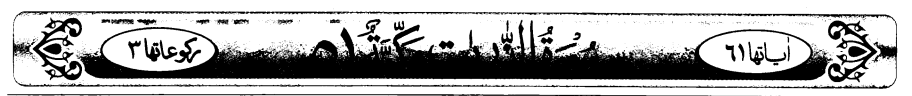
إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ ﴿٤٤﴾

45. Zour cotte la terre pou fanne dépi là-haut banne-là à cause vitesse mouvement — ça li pou ène rassemblément facile pou Nous.

يَوْمَ تَشَقَّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ۚ ذَٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿٤٥﴾

46. Nous pli conné ça ki banne-là dire; et to péna *pou mission* pou force zotte. Donc, avec le Coran, averti dimoune ki pére Mo avertissement.

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ ۖ وَمَا أَنتَ عَلَيْهِم بِجَبَّارٍ ۖ فَذَكِّرْ بِالْقُرْآنِ مَن يَخَافُ وَعِيدِ ﴿٤٦﴾ ع ٣ ١٤

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ١

2. Par banne ki disperse ène *bon* dispersion.

وَالذّٰرِيٰتِ ذَرْوًا ٢

3. Ensuite, *par* banne ki saryé banne poids lourd,

فَالْحٰمِلٰتِ وِقْرًا ٣

4. Ensuite, *par* banne ki déplace zotte avec facilité,

فَالْجٰرِيٰتِ يُسْرًا ٤

5. Ensuite, *par* banne ki distribié l'autorité,

فَالْمُقَسِّمٰتِ اَمْرًا ٥

6. En vérité, ça ki finne promette zotte-là, li vrai ;

اِنَّمَا تُوْعَدُوْنَ لَصَادِقٌ ٦

7. Et zizement-là, certainement pou arrivé.

وَّاِنَّ الدِّيْنَ لَوَاقِعٌ ٧

8. Par lé ciél ki éna banne simés tracé,

وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ٨

9. En vérité, zotte éna banne façons voir ki différent.

اِنَّكُمْ لَفِيْ قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ٩

10. Li-même pou détourné are ça *la vérité-là* céli ki éna pou détourné.

يُّؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ اُفِكَ ١٠

11. Malédiction lor banne ki faire banne sippositions,

قُتِلَ الْخَرّٰصُوْنَ ١١

12. Ki plonzé dans néglizence !

الَّذِيْنَ هُمْ فِيْ غَمْرَةٍ سَاهُوْنَ ١٢

13. Banne-là dimandé : « Quand pou éna zour zizement-là ?»

يَسْـَٔلُوْنَ اَيَّانَ يَوْمُ الدِّيْنِ ١٣

14. *Li pou* zour cotte zotte pou tourmenté lor di Fé.

يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُوْنَ ١٤

15. « Goûte *conséquence* zot méssanceté. Ça même ki zotte ti pé oulé *ki li* vinne vite. »

ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ ۚ هَٰذَا الَّذِي كُنتُم بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٥﴾

16. En vérité, banne dimounes droite pou dans milié banne Zardins et banne la sources,

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٦﴾

17. Zotte pou prend ça ki zot Seignére pou accorde zotte, parski, avant ça, zotte ti pé faire le bien,

آخِذِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَٰلِكَ مُحْسِنِينَ ﴿١٧﴾

18. Zotte ti pé dormi ène ti partie la nuite sélement ;

كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٨﴾

19. Et, dans banne dernier l'héres la nuite, zotte ti pé implore pardon ;

وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿١٩﴾

20. Et dans zot di biens, ti éna ène part pou banne mendiants, et *pou* banne ki pa dimandé malgré ki zotte dans bésoin.

وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿٢٠﴾

21. Et lor la terre, éna banne Signes pou banne ki éna certitide dans la foi,

وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ ﴿٢١﴾

22. Et *oussi* dans zotte-mêmes. Esse-ki zotte pa trouvé ?

وَفِي أَنفُسِكُمْ ۚ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢٢﴾

23. Et dans lé ciél, éna zot nourritire et *oussi* ça ki finne promette zotte. »

وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ﴿٢٣﴾

24. Et par Seignére lé ciél et la terre, certainement li oussi vrai couma *le fait ki* zotte pé causé.

فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنطِقُونَ ﴿٢٤﴾

R 2 25. Esse-ki récit banne visitéres honoré Abraham finne arrive cotte toi ?

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٢٥﴾

26. Quand banne-là ti rente cotte li et ti dire : « *La* Paix !» Li ti réponne : « *La* Paix !» *li paraîte zotte ti* ène banne étranzers.

إِذْ دَخَلُوْا عَلَيْهِ فَقَالُوْا سَلٰمًا ۭ قَالَ سَلٰمٌ ۚ قَوْمٌ مُّنْكَرُوْنَ ﴿٢٦﴾

27. Et li ti alle discrétement cotte so famille et li ti vinne avec ène veau gras,

فَرَاغَ إِلٰٓى أَهْلِهٖ فَجَآءَ بِعِجْلٍ سَمِيْنٍ ﴿٢٧﴾

28. Et li ti place ça divant banne-là. Li ti dire : « Esse-ki zotte pa manzé ? »

فَقَرَّبَهٗٓ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُوْنَ ﴿٢٨﴾

29. Et li ti ressenti ène la pére vis-à-vis banne-là. Banne-là ti dire : « Pa pére. » Et zotte donne li bon nouvelle *naissance* ène garçon ki pou posséde connaissance.

فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيْفَةً ۭ قَالُوْا لَا تَخَفْ ۭ وَبَشَّرُوْهُ بِغُلٰمٍ عَلِيْمٍ ﴿٢٩﴾

30. Alors so madame ti léve so la voix et ti tappe so visaze are so la main en même temps ki li costé et li ti dire : « *Mo* ène vié madame stérile !»

فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهٗ فِيْ صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوْزٌ عَقِيْمٌ ﴿٣٠﴾

31. Banne-là ti dire : « Coumme ça-même to Seignére finne dire. En vérité, Li-Même Li Bien-Saze, Li Conne-Tout.

قَالُوْا كَذٰلِكِ ۙ قَالَ رَبُّكِ ۭ إِنَّهٗ هُوَ الْحَكِيْمُ الْعَلِيْمُ ﴿٣١﴾

PARTIE 27

32. *Abraham* ti dire : « Alors, ki zot mission, ô banne méssazers ?»

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُوْنَ ﴿٣٢﴾

33. Banne-là ti dire : « En vérité, finne avoye nous cotte ène pép coupabe,

قَالُوْٓا إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلٰى قَوْمٍ مُّجْرِمِيْنَ ﴿٣٣﴾

34. « Pou ki nous avoye lor banne-là banne roces l'arzile,

لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّنْ طِيْنٍ ﴿٣٤﴾

35. « Ki réservé, dans régard to Seignére, pou banne ki commette banne excés. »

مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِيْنَ ﴿٣٥﴾

36. Et Nous ti faire sorti banne croyants ki ti là,

فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيْهَا مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٣٦﴾

فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٧﴾

37. Et Nous ti trouve là-dans sélement ène famille ki ti obéissant.

وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِّلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٣٨﴾

38. Et, dans ça, Nous ti laisse ène Signe pou banne ki rédoute pinition ki donne boucoup doulére.

وَفِي مُوسَىٰ إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٣٩﴾

39. Et, dans *l'histoire* Moïse *oussi ti éna ène tel Signe* quand Nous ti avoye li cotte Pharaon avec ène préve clair et convaincant,

فَتَوَلَّىٰ بِرُكْنِهِ وَقَالَ سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٤٠﴾

40. Mais, avec so banne séfs, li finne tourne lé dos *are Moïse* et li ti dire : « *Ça li* ène mazicien ou soi ène fou. »

فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤١﴾

41. Alors Nous ti attrape li avec so banne l'armées et Nous ti zette zotte dans la mer et li li-même ti blâmabe.

وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ ﴿٤٢﴾

42. Et *ti éna ène Signe* dans *tribi* 'Aad, quand Nous ti avoye conte zotte, di vent destrictére-là.

مَا تَذَرُ مِن شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرَّمِيمِ ﴿٤٣﴾

43. Li pa ti épargne nanrien lor so passaze sans ki li pa ranne li couma lé zos pourri.

وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٤٤﴾

44. Et, *ti éna ène Signe* dans *tribi* Thamōud, quand ti dire banne-là : « Zouir banne bénéfices pou ène certain lé temps. »

فَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ وَهُمْ يَنظُرُونَ ﴿٤٥﴾

45. Mais zotte ti révolté conte l'orde zot Seignére. Alors la foude ti tombe lor zotte tandisse ki zotte ti pé guetté ;

فَمَا اسْتَطَاعُوا مِن قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنتَصِرِينَ ﴿٤٦﴾

46. Et zotte pa ti capave lévé-dibouté, ni défanne zotte-mêmes.

وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٤٧﴾ ع

47. Et *Nous ti détruire* pép Noé avant *banne-là*. En vérité, zotte ti ène pép désobéissant.

R 3 48. Et Nous finne construire lé ciél avec *Nou* pouvoirs et certainement Nous pé continié faire *so* agrandissement.[105]

وَالسَّمَآءَ بَنَيْنٰهَا بِاَيْىدٍ وَّاِنَّا لَمُوْسِعُوْنَ ﴿٤٨﴾

49. Et la terre, Nous finne étale li, et excellent façon ki Nous finne faire *so* préparation couma ène berceau.

وَالْاَرْضَ فَرَشْنٰهَا فَنِعْمَ الْمٰهِدُوْنَ ﴿٤٩﴾

50. Et à partir sak soze Nous finne créé dé éléments *ki faire* ène paire pou ki zotte prend compte Rappel-là.

وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿٥٠﴾

51. Alors, galoupe vers Allāh. En vérité, dé So part, mo pou zotte ène Avertissére ki averti clairement.

فَفِرُّوْٓا اِلَى اللّٰهِ ۭ اِنِّيْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٥١﴾

52. Et pa associé are Allāh aukène l'aute divinité. En vérité, dé So part, mo pou zotte ène Avertissére ki averti clairement.

وَلَا تَجْعَلُوْا مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ ۭ اِنِّيْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٥٢﴾

53. Coumme ça-même aukène Méssazer pa ti vinne cotte banne ki ti avant banne-là sans ki zotte ti dire : « *Ça li* ène mazicien ou soi ène fou. »

كَذٰلِكَ مَآ اَتَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا قَالُوْا سَاحِرٌ اَوْ مَجْنُوْنٌ ﴿٥٣﴾

---

105 Ça concept ki l'invers pé continié agrandi finne déza accepté couma ène 'fait' par la comminauté scientifique. Découverte-là ti faire en 1920 par Edwin Hubble, alors ki plisse ki 1,300 bananés avant ça, le Saint Coran ti finne mentionne ça et li lé sél Live Sacré ki faire référence à ça. Dans ch 21:31, mot '**Ratqâne**' – ène masse fermé, ça vé dire oussi obskirité total. Tout-ça montré clairement ki au 'commencement', l'invers ti ène 'trou noir'. Et ça méssaze dans ch 21:105 'zour cotte Nous pou enroule banne lé ciéls couma enroule banne rouleaux ki finne écrire *par ène scribe...*', li ène méssaze clair ki l'invers li pa éternel. La science donne même-description pou formation ène 'trou noir'. A la fin tout pou disparaîte dans le domaine de l'inconnu. Et verset-là continié : 'Couma Nous ti commence prémier création, Nous pou répéte li, ène promesse ki engaze Nous ; certainement Nous pou accomplir ça'. L'invers ki écrazé lor li-même, li ré-sorti dépi l'obskirité total et systéme la creation-là li récommencé. Li paraîte ki ça phénoméne-là pé continié répété-allé même.

54. Esse-ki ça même récommandation ki éna finne continié transmette lé zautes ? Zotte plitôt ène pép rébelle.

أَتَوَاصَوْا بِهٖ ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُوْنَ ﴿٥٤﴾

55. Alors, détourne-toi dé zotte ; et pa pou blâme toi.

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَآ اَنْتَ بِمَلُوْمٍ ﴿٥٥﴾

56. Et continié faire exhortation parski exhortation-là li certainement profite banne croyants.

وَّذَكِّرْ فَاِنَّ الذِّكْرٰى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٥٦﴾

57. Et Mo pa finne créé banne djinns et banne dimounes mais pou ki zotte adore Moi.

وَ مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَ الْاِنْسَ اِلَّا لِيَعْبُدُوْنِ ﴿٥٧﴾

58. Mo pa oulé aukène provision dé la part banne-là et Mo pa oulé *oussi* ki zotte nourri Moi.

مَآ اُرِيْدُ مِنْهُمْ مِّنْ رِّزْقٍ وَّ مَآ اُرِيْدُ اَنْ يُّطْعِمُوْنِ ﴿٥٨﴾

59. En vérité, Allāh Li-Même pli Grand Approvisionnére, *et* Ki posséde puissance *et* Ki Fort.

اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِيْنُ ﴿٥٩﴾

60. Donc, sort banne ki faire le mal, li certainement pareil couma sort zot semblabes *ki ti avant zotte* ; alors pa bizin zotte dimanne Moi faire *pinition-là vinne* vite.

فَاِنَّ لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ذَنُوْبًا مِّثْلَ ذَنُوْبِ اَصْحٰبِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُوْنِ ﴿٦٠﴾

61. Donc, en vérité, malhére lor banne ki pa croire, à cause zot zour ki finne promette zotte-là. »

فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ يَّوْمِهِمُ الَّذِيْ يُوْعَدُوْنَ ﴿٦١﴾

(*Ti révélé avant l'Hégire*)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Par le Mont *Sinaï* ;

وَالطُّوْرِ ﴿٢﴾

3. Et *par* ène Live ki finne écrire ;

وَكِتٰبٍ مَّسْطُوْرٍ ﴿٣﴾

4. Lor *banne pazes* la peau ki finne déployé ;

فِيْ رَقٍّ مَّنْشُوْرٍ ﴿٤﴾

5. Et *par* la Caze *Sacré* ki tout lé temps Fréquenté ;

وَّالْبَيْتِ الْمَعْمُوْرِ ﴿٥﴾

6. Et *par* Toit élévé-là ;

وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوْعِ ﴿٦﴾

7. Et *par* la mer ki bouillonné ;

وَالْبَحْرِ الْمَسْجُوْرِ ﴿٧﴾

8. En vérité, pinition to Seignére li pou réalizé.

اِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ﴿٨﴾

9. Personne pa capave répousse ça.

مَّا لَهٗ مِنْ دَافِعٍ ﴿٩﴾

10. Zour cotte lé ciél pou terriblement sécoué,

يَّوْمَ تَمُوْرُ السَّمَآءُ مَوْرًا ﴿١٠﴾

11. Et *cotte* banne montagnes pou déplace zotte, ène déplacement extraordinaire.

وَّتَسِيْرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ﴿١١﴾

12. Alors, malhére, ça zour-là, lor banne ki *habitié* contrédire,

فَوَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿١٢﴾

13. *Banne* ki amize zotte dans banne discours initile.

الَّذِيْنَ هُمْ فِيْ خَوْضٍ يَّلْعَبُوْنَ ﴿١٣﴾ وقف لازم

14. Zour cotte pou pousse banne-là britalement vers di Fé l'Enfer.

يَوْمَ يُدَعُّوْنَ اِلٰى نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا ﴿١٤﴾

15. « Alà di Fé ki zotte ti pé nié.

هٰذِهِ النَّارُ الَّتِيْ كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُوْنَ ﴿١٥﴾

16. « Alors, esse-ki li mazie ça ou soi zotte pa pé trouvé ?

اَفَسِحْرٌ هٰذَآ اَمْ اَنْتُمْ لَا تُبْصِرُوْنَ ﴿١٦﴾

17. « Brilé là-dans ; montré patience ou soi pa montré patience, li pareil pou zotte. Pou paye zotte sélement pou ça ki zotte ti pé faire. »

اِصْلَوْهَا فَاصْبِرُوْٓا اَوْ لَا تَصْبِرُوْا ۚ سَوَآءٌ
عَلَيْكُمْ ۗ اِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُوْنَ ﴿١٧﴾

18. En vérité, banne dimounes droite pou dans banne Zardins et dans Félicité,

اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ جَنّٰتٍ وَّ نَعِيْمٍ ﴿١٨﴾

19. Zotte pou zouir ça ki zot Seignére finne accorde zotte ; et zot Seignére pou protéze zotte conte pinition la Fournaise *l'Enfer.*

فٰكِهِيْنَ بِمَآ اٰتٰىهُمْ رَبُّهُمْ ۚ وَ وَقٰىهُمْ
رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيْمِ ﴿١٩﴾

20. « Manzé et boire dans la zoie *couma récompense* à cause ça ki zotte ti pé faire.

كُلُوْا وَ اشْرَبُوْا هَنِيْٓـًٔا بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُوْنَ ﴿٢٠﴾

21. « Appiyé *are coussins* lor banne divans placé en ranzées. » Et Nous pou donne zotte pou compagnes banne zène filles avec zoli li zié noir bien ouvert.

مُتَّكِـِٔيْنَ عَلٰى سُرُرٍ مَّصْفُوْفَةٍ ۚ وَ
زَوَّجْنٰهُمْ بِحُوْرٍ عِيْنٍ ﴿٢١﴾

22. Et banne ki croire et ki zot banne zenfants suive zotte dans la foi — Nous pou zoénne zot zenfants are zotte. Et Nous pa pou diminié pou zotte nanrien dans *récompense* zot banne actions. Sak dimoune, li responsabe pou ça ki li finne gagné *par so banne actions.*

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ
بِاِيْمَانٍ اَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَآ
اَلَتْنٰهُمْ مِّنْ عَمَلِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ ۗ كُلُّ
امْرِئٍۢ بِمَا كَسَبَ رَهِيْنٌ ﴿٢٢﴾

23. Et Nous pou fourni zotte are fruits et la vianne *en abondance* couma zotte pou oulé.

وَ اَمْدَدْنٰهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَّ لَحْمٍ مِّمَّا
يَشْتَهُوْنَ ﴿٢٣﴾

24. Là, zotte pou passe dé main en main ène coupe, péna là-dans aukène soze initile ni pécé.

يَتَنَازَعُوْنَ فِيْهَا كَاْسًا لَّا لَغْوٌ فِيْهَا وَلَا
تَاْثِيْمٌ ﴿٢٤﴾

25. Couma dire zotte banne perles bien gardé; banne garcons pou cirkilé parmi zotte dans zot service.

وَيَطُوْفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَّهُمْ كَاَنَّهُمْ
لُؤْلُؤٌ مَّكْنُوْنٌ ﴿٢٥﴾

26. Et ente zotte, banne-là pou tourne ène are l'aute et zotte pou pose question.

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٦﴾

27. Zotte pou dire : « En vérité, avant ça, nous ti dans nou famille *et* nous ti bien pére *mécontentement Allāh* ;

قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ ﴿٢٧﴾

28. « Mais Allāh finne faire favére lor nous et Li finne protéze nous conte sipplice *ça* souffle brilant-là.

فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَانَا عَذَابَ السَّمُومِ ﴿٢٨﴾

29. « En vérité, avant, nous ti éna l'habitide prié Li. En vérité, Li-Même Li Bienveillant, Li Bien-Misericordié. »

إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ ۖ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ ﴿٢٩﴾

R 2 30. Donc donne avertissement. Par la grâce to Seignére, to pa pé prétanne dévine l'avénir ni *to* ène fou.

فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ ﴿٣٠﴾

31. Esse-ki banne-là dire : « *Li* ène poéte; nous pé attanne kik calamité ki lé temps pou faire tombe lor li ?»

أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَتَرَبَّصُ بِهِ رَيْبَ الْمَنُونِ ﴿٣١﴾

32. Dire : « *Alors* attanne ! En vérité, mo *oussi* mo avec zotte dans banne ki attanne. »

قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُتَرَبِّصِينَ ﴿٣٢﴾

33. Esse-ki zot raisonnement ki finne ordonne zotte ça, ou soi esse-ki zotte ène pép rébelle ?

أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَامُهُمْ بِهَٰذَا ۚ أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٣٣﴾

34. Esse-ki banne-là dire : « Li finne invente ça *li-même* ?» En faite, zotte pa pou croire.

أَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُ ۚ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٤﴾

35. Alors, faudré ki zotte améne ène récit pareil, si zotte pé cause la vérité !

فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِثْلِهِ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ﴿٣٥﴾

36. Esse-ki finne créé banne-là dépi nanrien *ditout* ou soi zotte-mêmes zotte banne créatéres ?

أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ ﴿٣٦﴾

37. Esse-ki banne-là finne créé banne lé ciéls et la terre ? En faite, zotte péna aukène certitide.

اَمْ خَلَقُوا السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ ۚ بَلْ لَّا
يُوْقِنُوْنَ ۝٣٧

38. Esse-ki banne-là posséde banne trésors to Seignére ou soi zotte banne gardiens *pou ça* ?

اَمْ عِنْدَهُمْ خَزَآئِنُ رَبِّكَ اَمْ هُمُ
الْمُصَيْطِرُوْنَ ۝٣٨

39. Esse-ki banne-là éna ène l'écelle *ki arrive ziska lé ciél* ki par ça zotte capave tandé *banne conversations* ? Alors, céli ki écoute pou zotte, faudré ki li améne ène l'autorité clair.

اَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَّسْتَمِعُوْنَ فِيْهِ ۚ
فَلْيَاْتِ مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ۝٣٩

40. Esse-ki Li éna banne ti filles et zotte, zotte éna banne garçons ?

اَمْ لَهُ الْبَنٰتُ وَلَكُمُ الْبَنُوْنَ ۝٤٠

41. Esse-ki to dimanne banne-là kik récompense dé sorte ki zotte *senti zotte* alourdi are dettes ?

اَمْ تَسْـَٔلُهُمْ اَجْرًا فَهُمْ مِّنْ مَّغْرَمٍ
مُّثْقَلُوْنَ ۝٤١

42. Esse-ki banne-là posséde *connaissance* l'invizibe dé sorte ki zotte écrire *li* ?

اَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُوْنَ ۝٤٢

43. Esse-ki banne-là rode faire kik complot ? Mais banne ki pa croire ki pou victimes complot-là.

اَمْ يُرِيْدُوْنَ كَيْدًا ۗ فَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا هُمُ
الْمَكِيْدُوْنَ ۝٤٣

44. Esse-ki banne-là éna ène divinité l'aute ki Allāh ? Allāh So pureté dépasse bien loin ça ki banne-là associé *are Li.*

اَمْ لَهُمْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ ۗ سُبْحٰنَ اللّٰهِ
عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۝٤٤

45. Et si banne-là trouve kik morceau niaze pé déssanne, zotte pou dire : « Banne niazes ène-lor-l'aute *pa pou tardé pou suive.* »

وَاِنْ يَّرَوْا كِسْفًا مِّنَ السَّمَآءِ سَاقِطًا
يَّقُوْلُوْا سَحَابٌ مَّرْكُوْمٌ ۝٤٥

46. Donc, laisse zotte *tout sél* ziska ki zotte renconte *ça ki ti promette-là* - zot zour cotte la foude pou tombe lor zotte,

فَذَرْهُمْ حَتّٰى يُلٰقُوْا يَوْمَهُمُ الَّذِيْ
فِيْهِ يُصْعَقُوْنَ ۝٤٦

47. Zour cotte zot macinations pa pou servi zotte nanrien, et *cotte* zotte pa pou gagne aide.

يَوْمَ لَا يُغْنِيْ عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْـًٔا وَّ
لَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ٤٧

48. Et, en vérité, pou banne ki faire le mal, pou éna ène l'aute pinition à parte ça. Mais la plipart parmi zotte pa conné.

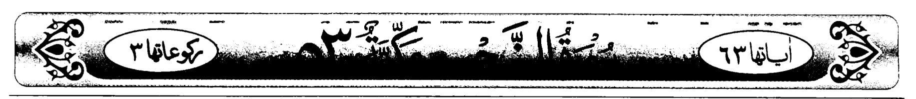
وَإِنَّ لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا عَذَابًا دُوْنَ
ذٰلِكَ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ٤٨

49. Alors attanne avec patience zizement to Seignére ; parski certainement to divant Nou li zié ; et avec louanze to Seignére, célébré *So* sainteté quand to lévé *pou prié*,

وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا
وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِيْنَ تَقُوْمُ ٤٩

50. Et célébré So sainteté dans ène partie la nuite et *oussi* aprés ki banne zétoiles finne coucé.

ع وَمِنَ الَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُوْمِ ٥٠

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Par zétoile-là quand li tombé,

وَالنَّجْمِ اِذَا هَوٰى ﴿٢﴾

3. Zot compagnon ni li finne erré, ni li finne égaré,

مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوٰى ﴿٣﴾

4. Et ni li cause d'aprés *so prope* désir.

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوٰى ﴿٤﴾

5. Ça, li sélement ène révélation *pur*, ki finne révélé.

اِنْ هُوَ اِلَّا وَحْيٌ يُّوْحٰى ﴿٥﴾

6. Céli Ki posséde banne grand Pouvoirs finne enseigne li,

عَلَّمَهٗ شَدِيْدُ الْقُوٰى ﴿٦﴾

7. Céli Ki posséde grand Puissance. Ensuite, Li finne établi Li *lor So trône*,

ذُوْ مِرَّةٍ ؕ فَاسْتَوٰى ﴿٧﴾

8. Alors ki Li ti lor l'Horizon ki pli haute,

وَهُوَ بِالْاُفُقِ الْاَعْلٰى ﴿٨﴾

9. Ensuite li *le Prophéte* ti rapproce-li *are Allāh*, ensuite li ti déssanne *vers l'himanité.*

ثُمَّ دَنَا فَتَدَلّٰى ﴿٩﴾

10. Dé sorte ki li vinne *couma* ène la corde pou dé l'arcs, ou encore pli prés *ki ça.*

فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ اَوْ اَدْنٰى ﴿١٠﴾

11. Alors Li ti révéle So servitére ça ki Li ti révélé.

فَاَوْحٰۤى اِلٰى عَبْدِهٖ مَاۤ اَوْحٰى ﴿١١﴾

12. Lé kére *Prophéte* pa ti trompé lor ça ki li ti trouvé.

مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَاٰى ﴿١٢﴾

13. Esse-ki zotte rode diskite are li lor ça ki li ti trouvé ?

اَفَتُمٰرُوْنَهٗ عَلٰى مَا يَرٰى ﴿١٣﴾

14. Et certainement, li ti trouve Li ène dézième fois.

وَلَقَدْ رَاٰهُ نَزْلَةً اُخْرٰى ﴿١٤﴾

15. Cotte Pied maçon ki ti dans l'extrême limite,

عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهٰى ﴿١٥﴾

16. Prés are ça éna Zardin Résidence Éternel,

عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَاْوٰى ﴿١٦﴾

17. Quand ça ki *servi pou* couvert-là, li ti couvert Pied maçon-là.

اِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشٰى ﴿١٧﴾

18. Régard-là pa ti détourné et ni li ti égaré.

مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَ مَا طَغٰى ﴿١٨﴾

19. En vérité, li ti trouve ça ki pli grand dans banne Signes so Seignére.

لَقَدْ رَاٰى مِنْ اٰيٰتِ رَبِّهِ الْكُبْرٰى ﴿١٩﴾

20. Alors, esse-ki zotte finne trouve *zot divinités* Lāt et 'Ouzzā ?

اَفَرَءَيْتُمُ اللّٰتَ وَالْعُزّٰى ﴿٢٠﴾

21. Et Manāt, l'aute troisième-là ?

وَ مَنٰوةَ الثَّالِثَةَ الْاُخْرٰى ﴿٢١﴾

22. «Esse-ki pou-zotte, banne mâles et pou Li, banne fémelles ?»

اَلَكُمُ الذَّكَرُ وَ لَهُ الْاُنْثٰى ﴿٢٢﴾

23. Ça alors, li ène partaze inziste.

تِلْكَ اِذًا قِسْمَةٌ ضِيْزٰى ﴿٢٣﴾

24. Li sélement banne noms ki zotte finne donné, zotte et zot banne papa grand-papas, *banne noms* pou ki Allāh pa finne faire déssanne aukène autorité. Banne-là pé suive sélement banne sippositions et ça ki *zot* l'âme désiré alors ki *bon* guidance dé la part zot Seignére finne déza vinne cotte zotte.

اِنْ هِيَ اِلَّآ اَسْمَآءٌ سَمَّيْتُمُوْهَآ اَنْتُمْ وَ
اٰبَآؤُكُمْ مَّآ اَنْزَلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ
اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَ مَا تَهْوَى
الْاَنْفُسُ ۚ وَ لَقَدْ جَآءَهُمْ مِّنْ رَّبِّهِمُ
الْهُدٰى ﴿٢٤﴾

25. Esse-ki l'homme capave gagne tout ça ki li oulé ?

اَمْ لِلْاِنْسَانِ مَا تَمَنّٰى ﴿٢٥﴾

26. Pou Allāh la-fin *sak soze* et ça ki avant *ça.*

فَلِلّٰهِ الْاٰخِرَةُ وَ الْاُوْلٰى ﴿٢٦﴾ ع

R 2 27. Et comié anzes éna dans banne lé ciéls, mais zot intercession pa pou servi nanrien, sauf aprés ki Allāh finne accorde permission en favére dimoune ki Li oulé et *are ki* Li satisfait.

وَكَمْ مِّنْ مَّلَكٍ فِي السَّمٰوٰتِ لَا تُغْنِيْ
شَفَاعَتُهُمْ شَيْـًٔا اِلَّا مِنْ بَعْدِ اَنْ يَّاْذَنَ
اللّٰهُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَ يَرْضٰى ﴿٢٧﴾

28. En vérité, *dans* banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là, *éna* zotte persisté dans donne banne anzes noms banne fémelles ;

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
لَيُسَمُّونَ الْمَلَائِكَةَ تَسْمِيَةَ الْأُنْثَىٰ ٢٨

29. Et banne-là péna aukène connaissance là-dans. Zotte sélement pé suive banne sippositions ; et banne sippositions pa servi nanrien conte la vérité.

وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِنْ يَتَّبِعُونَ
إِلَّا الظَّنَّ ۖ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ
شَيْئًا ٢٩

30. Donc, détourne-toi dé *ça* dimoune ki tourne lé dos are mazine Nous et ki sélement serce la vie ça lé monde-là.

فَأَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّىٰ عَنْ ذِكْرِنَا وَ
لَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ٣٠

31. Ça-même limite extrême banne-là zot connaissance. En vérité, to Seignére conne pli bien dimoune ki égaré dépi So simé, et Li conne pli bien dimoune ki *bien* guidé.

ذَٰلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ
بِمَنِ اهْتَدَىٰ ٣١

32. Et pou Allāh, ça ki dans banne lé ciéls et ça ki lor la terre pou ki Li paye banne ki finne faire le mal d'aprés zot banne actions et pou ki Li récompense, avec ça ki meillére, banne ki faire le bien,

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَ
يَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى ٣٢

33. Banne ki évite banne pécés graves et banne indécences sauf banne tipti tipti fautes — en vérité, to Seignére Li Débordant dans pardonné. Li conne zotte bien-même *dépi*, quand ki Li finne créé zotte à partir la terre et quand zotte ti embryons dans vente zot mama. Pa prend zotte pou pur. Li conne pli bien dimoune ki droite.

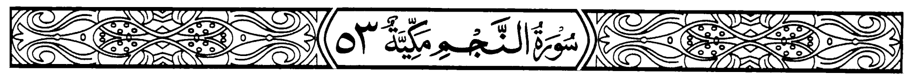
الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَ
الْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ
الْمَغْفِرَةِ ۚ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ
مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ
أُمَّهَاتِكُمْ ۖ فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ ۖ هُوَ
أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَىٰ ٣٣

R 3 34. Esse-ki to trouve dimoune ki tourne lé dos ;

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّىٰ ٣٤

35. Et ki donne tiguitte et ki donne à conte kére ?

وَأَعْطَىٰ قَلِيلًا وَأَكْدَىٰ ٣٥

36. Esse-ki li éna connaissance l'invizibe dé sorte ki li capave trouvé ?

أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَىٰ ٣٦

37. Esse-ki li pa finne informé dé ça ki éna dans banne Écritires Moïse,

أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَىٰ ٣٧

38. Et Abraham ki finne montré li fidéle *are so l'engazement* ? _

وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّىٰ ٣٨

39. Ki aukène portére fardeau pa pou saryé fardeau ène l'aute ;

أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ٣٩

40. Et ki l'homme pa pou gagne nanrien excepté *fruit* so zefforts ;

وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ ٤٠

41. Et ki so zeffort pa pou tardé pou réconnaîte ;

وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَىٰ ٤١

42. Alors li pou récompensé avec maximum récompense pou ça;

ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَىٰ ٤٢

43. Et ki à la fin, *tout* éna pou arrive vers to Seignére ;

وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنْتَهَىٰ ٤٣

44. Et ki Li-Même Ki faire *banne dimounes* riyé et Ki faire *zotte* ploré.

وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَىٰ ٤٤

45. Et ki Li-Même Ki cause la mort et Ki donne la vie ;

وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ٤٥

46. Et ki Li-Même Ki créé banne paires, mâle et fémelle,

وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنْثَىٰ ٤٦

47. A partir ène goutte sperme quand ça finne émette,

مِنْ نُطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ ٤٧

48. Et ki li So responsabilité réalize sorti dézième création-là ;

وَأَنَّ عَلَيْهِ النَّشْأَةَ الْأُخْرَىٰ ٤٨

49. Et ki Li-Même Ki faire vinne rice et Ki accorde ricesse ziska satisfaction,

وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ ٤٩

50. Et ki Li-Même Ki Seignére Sirius;

وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشِّعْرَىٰ ٥٠

51. Et ki Li-Même Ki ti détruire prémier *tribi* ‘Aad,

وَاَنَّهٗۤ اَهۡلَكَ عَادَا ۨالۡاُوۡلٰی ﴿٥١﴾

52. Et *tribi* Thamōūd *oussi*, et Li pa ti laisse nanrien *dé zotte*,

وَثَمُوۡدَاۡ فَمَاۤ اَبۡقٰی ﴿٥٢﴾

53. Et *Li ti détruire* pép Noé avant *banne-là.* En vérité, banne-là ti pli inziste et pli rébelle ki tout —

وَقَوۡمَ نُوۡحٍ مِّنۡ قَبۡلُ ؕ اِنَّهُمۡ كَانُوۡا هُمۡ اَظۡلَمَ وَاَطۡغٰی ﴿٥٣﴾

54. Et Li ti renverse banne la villes corrompi *pép Lot*,

وَالۡمُؤۡتَفِكَةَ اَهۡوٰی ﴿٥٤﴾

55. Dé sorte ki ça ki *servi pou* couvert-là, ti couvert zotte.

فَغَشّٰىهَا مَا غَشّٰی ﴿٥٥﴾

56. Donc dans banne bienfaits to Seignére, *ô homme !* Léquél to oulé contesté ?

فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّكَ تَتَمَارٰی ﴿٥٦﴾

57. Ça, li ène Avertissére couma banne Avertisséres avant.

هٰذَا نَذِیۡرٌ مِّنَ النُّذُرِ الۡاُوۡلٰی ﴿٥٧﴾

58. Ça *l’hére* ki pou éna pou approcé, li finne *déza* costé,

اَزِفَتِ الۡاٰزِفَةُ ﴿٥٨﴾

59. A part Allāh, personne pa capave éloigne ça ;

لَیۡسَ لَهَا مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ كَاشِفَةٌ ﴿٥٩﴾

60. Alors esse-ki zotte étonné are ça l’annonce-là ?

اَفَمِنۡ هٰذَا الۡحَدِیۡثِ تَعۡجَبُوۡنَ ﴿٦٠﴾

61. Et zotte riyé et zotte pa ploré ?

وَتَضۡحَكُوۡنَ وَلَا تَبۡكُوۡنَ ﴿٦١﴾

62. Et zotte reste insouciant dans ène façon orgueillé ?

وَاَنۡتُمۡ سٰمِدُوۡنَ ﴿٦٢﴾

63. Alors prosterne divant Allāh, et faire *So* adoration.

فَاسۡجُدُوۡا لِلّٰهِ وَاعۡبُدُوۡا ﴿٦٣﴾

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. L'Hére-là finne costé et la line finne fanne.

اِقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ﴿٢﴾

3. Et si banne-là trouve kik Signe, zotte détourne figuire et zotte dire : « *Ça li* ène mazie ki tout lé temps faire. »

وَاِنْ يَّرَوْا اٰيَةً يُّعْرِضُوْا وَيَقُوْلُوْا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ﴿٣﴾

4. Et banne-là *éna l'habitide* contrédire, et zotte suive zot prope caprices, alors ki sak décret *Allāh* pou établi *dans so lé temps.*

وَكَذَّبُوْا وَاتَّبَعُوْٓا اَهْوَآءَهُمْ وَكُلُّ اَمْرٍ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٤﴾

5. Et certainement finne déza arrive cotte-zotte impé banne nouvelles ki éna ène avertissement là-dans.

وَلَقَدْ جَآءَهُمْ مِّنَ الْاَنْبَآءِ مَا فِيْهِ مُزْدَجَرٌ ﴿٥﴾

6. *Li* ène sazesse ki finne arrive *so* perfection, mais avertissements, pa servi *zotte* nanrien.

حِكْمَةٌۢ بَالِغَةٌ فَمَا تُغْنِ النُّذُرُ ﴿٦﴾

7. Donc détourne-toi dé banne-là. Zour cotte Convocatére-là pou appelle *zotte* vers ène soze désagréabe,

وقف لازم فَتَوَلَّ عَنْهُمْ ۘ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ اِلٰى شَيْءٍ نُّكُرٍ ﴿٧﴾

8. Zot régards baissé, zotte pou sorti dépi dans *zot* tombes couma dire zotte banne sauterelles éparpillé *par tout côtés,*

خُشَّعًا اَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُوْنَ مِنَ الْاَجْدَاثِ كَاَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنْتَشِرٌ ﴿٨﴾

9. Zotte pou précipite vers Convocatére-là. Banne mécréants pou dire : « Ça li ène zour pénibe. »

مُّهْطِعِيْنَ اِلَى الدَّاعِ ؕ يَقُوْلُ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ﴿٩﴾

10. Avant banne-là, pép Noé ti *habitié* contrédire. En effet, zotte ti traite Nou servitére dé mentére et zotte ti dire : « *Li* ène fou et ène rézété. »

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ فَكَذَّبُوْا عَبْدَنَا وَقَالُوْا مَجْنُوْنٌ وَّازْدُجِرَ ﴿١٠﴾

11. Alors, li ti prié so Seignére : « En vérité, mo finne accablé, donc donne-*moi To* aide ! »

فَدَعَا رَبَّهٗٓ اَنِّيْ مَغْلُوْبٌ فَانْتَصِرْ ﴿١١﴾

12. Alors, Nous ti ouvert banne la portes lé ciél pou *ki* ène dilo *la plie* torrentiel *tombé.*

فَفَتَحْنَآ أَبْوَابَ السَّمَآءِ بِمَآءٍ مُّنْهَمِرٍ ﴿١٢﴾

13. Et Nous ti faire sorti dépi dans la terre banne la sources dé sorte ki *dé* dilo-là ti zoènne dans ène but ki ti déza décrété.

وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَآءُ عَلَىٰٓ أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ﴿١٣﴾

14. Et Nous ti transporte li lor ça *l'Arce* ki ti *faire* are plances ék coulous.

وَحَمَلْنَاهُ عَلَىٰ ذَاتِ أَلْوَاحٍ وَدُسُرٍ ﴿١٤﴾

15. Ça ti vogué sous Nou régard ; ène récompense pou céli ki finne rézété.

تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَآءً لِّمَن كَانَ كُفِرَ ﴿١٥﴾

16. Et, en vérité, Nous finne faire ça ène Signe *pou banne zénérations fitire.* Mais esse-ki éna ki prend compte *avertissement* ?

وَلَقَد تَّرَكْنَاهَآ ءَايَةً فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿١٦﴾

17. Alors couma *terribe* Mo pinition et Mo avertissement ti été !

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿١٧﴾

18. Et, en vérité, Nous finne faire le Coran facile pou rappelé *et pou pratiqué.* Mais, esse-ki éna ki prend compte *avertissement* ?

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿١٨﴾

19. Tribi 'Aad ti contrédire *zot Méssazer.* Alors couma *terribe* Mo pinition et Mo avertissement ti été !

كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿١٩﴾

20. En vérité, Nous ti avoye conte banne-là ène di vent violent, *ti* ène zour malhére interminabe,

إِنَّآ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ ﴿٢٠﴾

21. Li ti arrace banne dimounes couma dire zotte ti banne troncs pieds tammes ki déraciné.

تَنزِعُ النَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُّنقَعِرٍ ﴿٢١﴾

22. Alors, couma *terribe* Mo pinition et Mo avertissement ti été !

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٢٢﴾

23. Et, en vérité, Nous finne faire le Coran facile pou rappelé *et pou pratiqué.* Mais, esse-ki éna ki prend compte *avertissement* ?

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَّكِرٍ ٢٣

R 2 24. *Tribi* Thamūd *oussi* ti traite banne Avertisséres dé mentéres.

كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ بِالنُّذُرِ ٢٤

25. Et banne-là ti dire : « Esse-ki nous pou suive ène dimoune, ène d'ente nous-mêmes ? Alors, en vérité, nous pou dans ène l'érrére *grave* et *dans* la folie.

فَقَالُوْٓا اَبَشَرًا مِّنَّا وَاحِدًا نَّتَّبِعُهٗٓ اِنَّآ اِذًا لَّفِيْ ضَلٰلٍ وَّسُعُرٍ ٢٥

26. « Esse-ki finne faire Rappel-là déssanne lor li *tout sél* d'ente nous. *Non,* mais li ène grand mentére rempli are arrogance. »

ءَاُلْقِيَ الذِّكْرُ عَلَيْهِ مِنْۢ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ اَشِرٌ ٢٦

27. « Dimain banne-là pou conné ki sanne-là ki grand mentére rempli are arrogance!

سَيَعْلَمُوْنَ غَدًا مَّنِ الْكَذَّابُ الْاَشِرُ ٢٧

28. « En vérité, Nous pou avoye samelle-là couma ène test pou banne-là. Donc, observe banne-là, *ô Sāléh* et prend patience,

اِنَّا مُرْسِلُوا النَّاقَةِ فِتْنَةً لَّهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ ٢٨

29. « Et dire banne-là ki dilo-là li partazé ente *samelle-là ék* banne-là, *et ki* bizin observe sak l'hére ki *ki finne fixé* pou boire. »

وَنَبِّئْهُمْ اَنَّ الْمَآءَ قِسْمَةٌۢ بَيْنَهُمْ كُلُّ شِرْبٍ مُّحْتَضَرٌ ٢٩

30. Mais, banne-là ti appelle zot camarade, et li ti dresse li lor pointe so li pieds, *so dé* la mains lévé là-haut, pou donne so coup et li ti coupe zarrets *samelle*-là.

فَنَادَوْا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطٰى فَعَقَرَ ٣٠

31. Alors, couma *terribe* Mo pinition et Mo avertissement ti été !

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِيْ وَنُذُرِ ٣١

32. En vérité, Nous ti avoye conte banne-là ène sél souffle et zotte ti vinne couma ça ki taillé dans palissade et ki crazé *en bas li pied.*

اِنَّآ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَّاحِدَةً فَكَانُوْا كَهَشِيْمِ الْمُحْتَظِرِ ٣٢

33. Et, en vérité, Nous finne faire le Coran facile pou rappelé *et pou pratiqué*. Mais, esse-ki éna ki prend compte *avertissement* ?

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَّكِرٍ ﴿٣٣﴾

34. Pép Lot *oussi* ti traite banne Avertisséres dé mentéres.

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوْطٍۭ بِالنُّذُرِ ﴿٣٤﴾

35. En vérité, Nous ti faire tombe lor zotte ène la plie roces, sauf *lor* famille Lot ki nous ti délivré avant l'aube,

اِنَّآ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا اِلَّآ اٰلَ لُوْطٍ ؕ نَجَّيْنٰهُمْ بِسَحَرٍ ﴿٣٥﴾

36. Couma ène favére dé Nou part. Coumme ça-même Nous récompense dimoune ki réconnaissant.

نِّعْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا ؕ كَذٰلِكَ نَجْزِيْ مَنْ شَكَرَ ﴿٣٦﴾

37. Et, en vérité, li ti averti banne-là lor Nou satiment, mais zotte ti doute avertissement-là.

وَلَقَدْ اَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ ﴿٣٧﴾

38. Et, en vérité, banne-là ti rode *par tromperie* pou détourne li dé so banne visitéres. Alors Nous ti avéglé zot li zié, *et Nous ti dire* : « Donc, goûte Mo pinition et Mo avertissement. »

وَلَقَدْ رَاوَدُوْهُ عَنْ ضَيْفِهٖ فَطَمَسْنَآ اَعْيُنَهُمْ فَذُوْقُوْا عَذَابِيْ وَنُذُرِ ﴿٣٨﴾

39. Et, en vérité, bonhére lé matin, zotte ti gagne ène pinition ki ti diré.

وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٣٩﴾

40. « Donc, goûte Mo pinition et Mo avertissement. »

فَذُوْقُوْا عَذَابِيْ وَنُذُرِ ﴿٤٠﴾

41. Et, en vérité, Nous finne faire le Coran facile pou rappelé *et pou pratiqué*. Mais, esse-ki éna ki prend compte *avertissement* ?

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَّكِرٍ ﴿٤١﴾ ع

R 3 42. Et, en vérité, banne Avertisséres ti vinne cotte pép Pharaon.

وَلَقَدْ جَآءَ اٰلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ﴿٤٢﴾

43. Banne-là ti prend tout Nou banne Signes pou mensonzes. Alors, Nous ti attrape zotte avec attrapé Céli Ki Bien-Fort *et Ki* Tout-Puissant.

كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا كُلِّهَا فَاَخَذْنٰهُمْ اَخْذَ عَزِيْزٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٤٣﴾

44. Esse-ki zot banne mécréants meillére ki ça banne-là ? Ou soi éna ène exemption pou zotte *ki finne promette* dans banne Écritires ?

أَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ أُولَٰئِكُمْ أَمْ لَكُم بَرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ ﴿٤٤﴾

45. Esse-ki banne-là dire : « Nous ène groupe ki pou victorié ?»

أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرٌ ﴿٤٥﴾

46. Pa pou tardé pou mette miltitide-là en déroute et banne-là pou tourne lé dos, *zotte pou sauvé.*[106]

سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ﴿٤٦﴾

47. En faite, l'Hére *grand bouleversement*-là, li banne-là zot lé temps fixé, et l'Hére-là li pou pli terribe et pli amer.

بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَدْهَىٰ وَأَمَرُّ ﴿٤٧﴾

48. En vérité, banne qui faire pécé, zotte dans l'érrére *grave* et *dans* la folie.

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٤٨﴾

49. Zour cotte pou traine zotte, lor zot visaze, dans di Fé, *et pour dire zotte* : « Goûte ça contact l'Enfer là. »

يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٩﴾

50. En vérité, Nous finne créé tout kit-soze avec mizire *couma bizin.*

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٥٠﴾

51. Et Nous l'orde li *éxékité* nék ène sél coup couma ène clin d'oeil.

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ﴿٥١﴾

52. Et, en vérité, Nous finne détruire *avant-zotte* banne groupes couma zotte. Alors, esse-ki éna ki prend compte *avertissement* ?

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٥٢﴾

---

106 Ça li ène prophécie formidabe concernant défaite écrazant ki l'armée puissant de 1000 combattants banne mécréants mecquois ti sibir, 18 mois aprés l'Hégire, par 313 combattants mizilmans. Avant ki bataille-là commencé, le Saint Prophéte, avec boucoup fervére ék doulére, ti prié Allah. Li ti dire : 'O Allah, avec himilité, mo implore Toi pou réalize To promesse. Si ça ti groupe *mizilmans*-là arrivé détruire, alors népli pou éna To adoration lor la terre.' Li ti quitte so la tente, li ti faire face place cotte pou la guére, li ti récite ça verset-là : 'Pa pou tardé pou mette miltitide-là en déroute et banne-là pou tourne lé dos, *zotte pou sauvé.*'

53. Et tout ça ki banne-là finne faire, li *inscrire* dans banne rézistes.

وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوْهُ فِي الزُّبُرِ ﴿٥٣﴾

54. Et tout *zaffaire*, tipti ou soi grand, li inscrire.

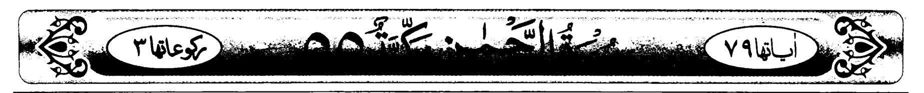
وَكُلُّ صَغِيْرٍ وَّكَبِيْرٍ مُّسْتَطَرٌ ﴿٥٤﴾

55. En vérité, banne dimounes droite pou dans milié banne Zardins et banne la riviéres,

إِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ جَنّٰتٍ وَّنَهَرٍ ﴿٥٥﴾

56. Lor Siége la vérité dans présence lé Roi Ki Tout-Puissant.

فِيْ مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيْكٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٥٦﴾ ع ٣ ١٥ ١٠

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li,

اَلرَّحْمٰنُ ﴿٢﴾

3. Li finne enseigne le Coran.

عَلَّمَ الْقُرْاٰنَ ﴿٣﴾

4. Li finne créé l'homme.

خَلَقَ الْاِنْسَانَ ﴿٤﴾

5. Li finne enseigne li l'art pou exprime *li* clairement.

عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿٥﴾

6. Soleil et la line zotte *suive zot simé* d'aprés ène calkil *fixé.*

اَلشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ﴿٦﴾

7. Et banne plantes sans tize et banne zarbes zotte soumette *are volonté Allāh.*

وَّالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدٰنِ ﴿٧﴾

8. Et lé ciél, Li finne éléve li là-haut, et Li finne établi ène mizire,

وَالسَّمَآءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيْزَانَ ﴿٨﴾

9. Pou ki zotte pa dépasse mizire-là.

اَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيْزَانِ ﴿٩﴾

10. Et péze donc *tout kit-soze* avec zistice et pa faire kik manquement dans pézé.

وَاَقِيْمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيْزَانَ ﴿١٠﴾

11. Et la terre ! Li finne faire ça *couma ène soutien* pou *So* banne créatires ;

وَالْاَرْضَ وَضَعَهَا لِلْاَنَامِ ﴿١١﴾

12. Là-dans, éna *tout* banne *kalité* fruits et banne pieds tammes avec banne fruits enveloppé.

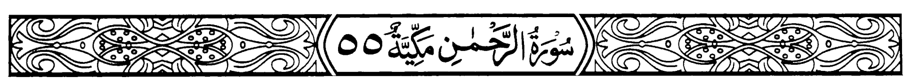
فِيْهَا فَاكِهَةٌ وَّالنَّخْلُ ذَاتُ الْاَكْمَامِ ﴿١٢﴾

13. Et *là-dans* éna banne la grains dans zot l'enveloppes et banne plantes aromatique.

وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ﴿١٣﴾

14. Donc, zotte dé, *ô djinns et hommes*, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿١٤﴾

15. Li finne créé l'homme dépi l'arzile sec ki résonné *et* ki pareil couma potterie ki finne cuit.

خَلَقَ الْإِنسَانَ مِن صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ﴿١٥﴾

16. Et Li finne créé djinns dépi la flamme di fé.

وَخَلَقَ الْجَانَّ مِن مَّارِجٍ مِّن نَّارٍ ﴿١٦﴾

17. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٧﴾

18. Seignére dé dé-l'Orients et Seignére dé dé-l'Occidents.

رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴿١٨﴾

19. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٩﴾

20. Li pou inir dé la mers-là, zotte pou zoènne ensamme *ène zour.*[107]

مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿٢٠﴾

21. Ente *ça* dé-là, éna *astére-là* ène barriére *ki* zotte pa capave franci.

بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيَانِ ﴿٢١﴾

22. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٢﴾

23. Banne perles et banne corails sorti dépi dans ça dé-là.

يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٣﴾

24. Donc, zotte-dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٤﴾

25. Et pou Li, banne navires dressé lor la mer, *haute* couma banne montagnes.

وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿٢٥﴾

26. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٦﴾

R 2 27. Tout ça ki lor ça *la terre-là* éna pou disparaîte.

كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٧﴾

---

107. Pé prophétise l'ouvertire canal Suez et canal Panama.

وَّ يَبْقٰى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلٰلِ وَ الْاِكْرَامِ ۚ﴿٢٨﴾

28. Et *sélement* pou reste rang et dignité to Seignére Ki posséde la gloire et l'honnére.

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٢٩﴾

29. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

يَسْـَٔلُهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ ؕ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِيْ شَاْنٍ ۚ﴿٣٠﴾

30. Tout banne ki dans banne lé ciéls et lor la terre implore Li-Même. Sak zour Li *manifesté Li* dans ène nouveau éclat.

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣١﴾

31. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

سَنَفْرُغُ لَكُمْ اَيُّهَ الثَّقَلٰنِ ۚ﴿٣٢﴾

32. O dé grand puissances, Nous pa pou tardé pou porte Nou l'attention lor zotte !

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٣﴾

33. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ وَ الْاِنْسِ اِنِ اسْتَطَعْتُمْ اَنْ تَنْفُذُوْا مِنْ اَقْطَارِ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ فَانْفُذُوْا ؕ لَا تَنْفُذُوْنَ اِلَّا بِسُلْطٰنٍ ۚ﴿٣٤﴾

34. O compagnie banne djinns et banne hommes ![108] Si zotte capave alle en déhors frontiéres banne lé ciéls et la terre, alors allé ; mais zotte pa pou capave allé, sauf avec ène raisonnement puissant.

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٥﴾

35. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّنْ نَّارٍ ۙ۬ وَّ نُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرٰنِ ۚ﴿٣٦﴾

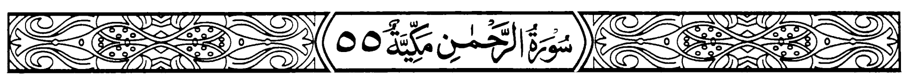
36. Pou avoye lor zotte, ène la flamme di fé sans la fimée et ène *colonne* la fimée sans di fé et zotte pa pou capave aide zotte ente zotte.[109]

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٧﴾

37. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

108. Pé adresse compagnie banne puissances capitaliste et compagnie banne lé péps.

109. Pé faire référence à banne rayons cosmiques.

38. Et quand lé ciél pou fanne et pou vinne rouze couma cuir rouze —

فَإِذَا انْشَقَّتِ السَّمَآءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ ﴿٣٨﴾

39. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِأَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٣٩﴾

40. Ça zour-là, pa pou pose question aukène dimoune lor so pécés ni aukène djinn *oussi.*

فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُسْـَٔلُ عَنْ ذَنْۢبِهٖۤ اِنْسٌ وَّلَا جَآنٌّ ﴿٤٠﴾

41. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِأَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٤١﴾

42. Pou réconnaîte banne coupabes par zot marques et pou saisi zotte par touffe sévé lor front, et par li pieds.

يُعْرَفُ الْمُجْرِمُوْنَ بِسِيْمٰهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِيْ وَالْاَقْدَامِ ﴿٤٢﴾

43. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِأَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٤٣﴾

44. Ça li l'Enfer ki banne coupabes ti nié.

هٰذِهٖ جَهَنَّمُ الَّتِيْ يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٤٤﴾

45. Banne-là pou tourne en rond ente ça *di Fé-là* et dilo *ki* extrémement bouillante.

يَطُوْفُوْنَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيْمٍ اٰنٍ ﴿٤٥﴾

46. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِأَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٤٦﴾

R 3 47. Mais pou dimoune ki pére, avec ène grand respect, *grandére et dignité* rang So Seignére, éna dé Zardins —

وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ جَنَّتٰنِ ﴿٤٧﴾

48. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِأَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٤٨﴾

49. Dé *Zardins*-là éna plisiére brances.

ذَوَاتَآ اَفْنَانٍ ﴿٤٩﴾

50. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِأَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٥٠﴾

51. Dans dé *Zardins*-là, éna dé la sources dilo ki pé coulé.

فِيْهِمَا عَيْنٰنِ تَجْرِيٰنِ ٥١

52. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ٥٢

53. Dans dé *Zardins*-là, éna tout *kalité* fruits par paires.

فِيْهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجٰنِ ٥٣

54. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ٥٤

55. Appiyé *are banne coussins banne-là pou* lor banne tapis ki doublé are brocart. Et banne fruits mir ça dé Zardins-là pou apendant en bas *à cause zot poids.*

مُتَّكِـِٕيْنَ عَلٰى فُرُشٍۢ بَطَاۤئِنُهَا مِنْ اِسْتَبْرَقٍ ؕ وَجَنَا الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ ٥٥

56. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ٥٦

57. Là-dans, éna *oussi* banne *zéne filles* ki zot régard baissé *par modestie* et ki ni aukène zomme ni aukène djinn pa finne toucé avant banne-là —

فِيْهِنَّ قٰصِرٰتُ الطَّرْفِ ۙ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَاۤنٌّ ٥٧

58. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ٥٨

59. Couma dire zotte banne ribis et banne ti perles.

كَاَنَّهُنَّ الْيَاقُوْتُ وَالْمَرْجَانُ ٥٩

60. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ٦٠

61. Esse-ki récompense la bonté li capave l'aute ki la bonté ?

هَلْ جَزَاۤءُ الْاِحْسَانِ اِلَّا الْاِحْسَانُ ٦١

62. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ٦٢

63. Et à parte ça dé-là, éna dé *lé zaute* Zardins —

وَمِنْ دُوْنِهِمَا جَنَّتٰنِ ٦٣

64. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٦٣﴾

65. *Dé Zardins-là,* zotte vert foncé *à cause boucoup feuillaze.*

مُدْهَآمَّتٰنِ ﴿٦٤﴾

66. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٦٥﴾

67. Dans dé *Zardins*-là, éna dé la fontaines ki pou déverse dilo en abondance.

فِيْهِمَا عَيْنٰنِ نَضَّاخَتٰنِ ﴿٦٦﴾

68. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٦٧﴾

69. Dans dé *Zardins*-là, éna tout *kalité* fruits, et tammes et grénades.

فِيْهِمَا فَاكِهَةٌ وَّ نَخْلٌ وَّ رُمَّانٌ ﴿٦٨﴾

70. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٦٩﴾

71. Là-dans, éna banne *zéne filles* ki vertueuse *et* zoli —

فِيْهِنَّ خَيْرٰتٌ حِسَانٌ ﴿٧٠﴾

72. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٧١﴾

73. Banne zoli zéne filles avec zoli li zié noir bien ouvert, zotte bien gardé dans banne pavillons —

حُوْرٌ مَّقْصُوْرٰتٌ فِي الْخِيَامِ ﴿٧٢﴾

74. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٧٣﴾

75. Ki ni aukéne zomme ni aukéne djinn pa finne toucé avant banne-là —

لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَ لَا جَآنٌّ ﴿٧٤﴾

76. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٧٥﴾

77. Appiyé are coussins vert et *zotte pou* lor banne tapis splendide.

مُتَّكِـِٕيْنَ عَلٰى رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَّ عَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ ﴿٧٦﴾

78. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié[110] ?

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٨﴾

79. Nom to Seignére Ki posséde la gloire et l'honnére, Li Béni.

تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٧٩﴾ ع ٣ ١٣

110. Li pa pou nanrien ki finne répéte ça verset-là 31 fois dans ça sourate-là parski ça sourate-là pé faire référence à banne grand grand favéres et bénédictions innombrabe ki Allah finne donne à l'homme. Là-dans pé cause oussi pinition Allah ki pou tombe lor l'homme dans forme la guére atomique. Avertissement li servi banne ki oulé prend compte.

AL WĀQI'AH

(Ti révélé avant l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Quand l'Événement-là pou arrivé —

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿٢﴾

3. *Personne* pa pou capave nié so arrivée.

لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ﴿٣﴾

4. *Éna ki* li pou abaissé, *éna* li pou élévé.

خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ ﴿٤﴾

5. Quand la terre pou sécoué avec violence,

إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًّا ﴿٥﴾

6. Et ki banne montagnes pou pilvérisé complétement,

وَّبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ﴿٦﴾

7. Alors *banne montagnes-là* zotte pou vinne couma la poussiére éparpillé,

فَكَانَتْ هَبَآءً مُّنْۢبَثًّا ﴿٧﴾

8. Et *zotte*, zotte pou *divisé* en trois groupes :

وَّكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلٰثَةً ﴿٨﴾

9. *Prémiément*, banne côté droite — couma *bienhéré ça* banne côté droite-là été!

فَأَصْحٰبُ الْمَيْمَنَةِ ۙ مَآ أَصْحٰبُ الْمَيْمَنَةِ ﴿٩﴾

10. *Déziémement*, banne côté gauce — couma *malsancé ça* banne côté gauce-là été !

وَأَصْحٰبُ الْمَشْـَٔمَةِ ۙ مَآ أَصْحٰبُ الْمَشْـَٔمَةِ ﴿١٠﴾

11. *Troizièmement*, banne ki pli divant, zotte pou pli divant ;

وَالسّٰبِقُوْنَ السّٰبِقُوْنَ ﴿١١﴾

12. Ça banne-là ki pou banne ki rapprocé *are Allāh.*

أُولٰٓئِكَ الْمُقَرَّبُوْنَ ﴿١٢﴾

13. *Zotte pou* dans banne Zardins dé Délices —

فِيْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ﴿١٣﴾

14. Ène grand groupe dans banne prémiers *dimounes*,

ثُلَّةٌ مِّنَ الْأَوَّلِيْنَ ﴿١٤﴾

وَقَلِيلٌ مِّنَ الْآخِرِينَ ﴿١٥﴾

15. Et ène ti nombre dans banne-aprés.

عَلَىٰ سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ ﴿١٦﴾

16. *Assizé* lor banne canapés orné *are l'or et pierres précieuse*,

مُّتَّكِئِينَ عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ ﴿١٧﴾

17. Zotte pou appiyé *are coussins* lor ça *banne canapés-là*, zotte pou faire face ène are l'aute.

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ ﴿١٨﴾

18. Banne garçons ki zamais pa pou vieilli pou cirkilé pou servi zotte,

بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ ۙ وَكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ ﴿١٩﴾

19. Avec banne coupes, banne brocs et banne verres *rempli* dépi ène la source ki continié coulé même —

لَّا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنزِفُونَ ﴿٢٠﴾

20. Banne-là pa pou gagne mal de tête are ça, ni zotte pou soulé *are ça*—

وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ ﴿٢١﴾

21. Et *banne garçons-là pou améne tout kalité* fruits, banne-là pou soisir là-dans,

وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢٢﴾

22. Et *ène zenre* la sair zoiseaux, zotte pou éna dépi là-dans ça ki zotte désiré.

وَحُورٌ عِينٌ ﴿٢٣﴾

23. Et *dans banne Zardins-là pou éna* banne zoli zéne filles avec zoli li zié noir bien ouvert,

كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ ﴿٢٤﴾

24. Pareil couma banne perles ki finne bien caciette *et protézé*,

جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾

25. Couma récompense pou ça ki banne-là finne faire.

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا ﴿٢٦﴾

26. Banne-là pa pou tandé là-dans aukène parole initile ou coupabe,

إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا ﴿٢٧﴾

27. Mais *sélement* parole *salitation* : « *La* paix ! *La* paix !»

28. Et banne côté droite, couma *bienhéré ça* banne côté droite-là été !

وَاَصۡحٰبُ الۡيَمِيۡنِ ۙ مَاۤ اَصۡحٰبُ الۡيَمِيۡنِ ﴿٢٨﴾

29. *Zotte pou* au milié banne pieds maçons ki sans piquants,

فِيۡ سِدۡرٍ مَّخۡضُوۡدٍ ﴿٢٩﴾

30. Et *zotte pou au milié* banne rézines bananes,

وَّ طَلۡحٍ مَّنۡضُوۡدٍ ﴿٣٠﴾

31. Et banne l'ombraze ki étalé,

وَّ ظِلٍّ مَّمۡدُوۡدٍ ﴿٣١﴾

32. Et dilo ki continié déversé.

وَّ مَآءٍ مَّسۡكُوۡبٍ ﴿٣٢﴾

33. Et banne fruits en abondance,

وَّ فَاكِهَةٍ كَثِيۡرَةٍ ﴿٣٣﴾

34. Ki pa pou manqué *zamais*, et ki pa pou interdit,

لَّا مَقۡطُوۡعَةٍ وَّ لَا مَمۡنُوۡعَةٍ ﴿٣٤﴾

35. Et *zotte* pou éna banne épouses noble —

وَّ فُرُشٍ مَّرۡفُوۡعَةٍ ﴿٣٥﴾

36. En vérité, Nous finne créé banne-là dans ène façon excellent.

اِنَّاۤ اَنۡشَاۡنٰهُنَّ اِنۡشَآءً ﴿٣٦﴾

37. Et Nous finne faire banne-là banne vierzes,

فَجَعَلۡنٰهُنَّ اَبۡكَارًا ﴿٣٧﴾

38. Ki éna l'affection et ki même l'âze,

عُرُبًا اَتۡرَابًا ﴿٣٨﴾

39. Pou banne ki côté droite.

لِّاَصۡحٰبِ الۡيَمِيۡنِ ﴿٣٩﴾

R 2 40. Ène grand groupe dans banne prémiers *dimounes.*

ثُلَّةٌ مِّنَ الۡاَوَّلِيۡنَ ﴿٤٠﴾

41. Et ène grand groupe dans banne-aprés.

وَ ثُلَّةٌ مِّنَ الۡاٰخِرِيۡنَ ﴿٤١﴾

42. Mais banne côté gauce — couma *malsancé ça* banne côté gauce-là été !

وَ اَصۡحٰبُ الشِّمَالِ ۙ مَاۤ اَصۡحٰبُ الشِّمَالِ ﴿٤٢﴾

43. *Banne-là pou* dans milié banne di vents brilant et dilo bouillante.

فِيۡ سَمُوۡمٍ وَّ حَمِيۡمٍ ﴿٤٣﴾

44. Et *dans* l'ombraze ène la fimée noir,

وَّظِلٍّ مِّنْ يَّحْمُوْمٍ ﴿٤٤﴾

45. Ni li frais, ni li faire kik di bien.

لَّا بَارِدٍ وَّلَا كَرِيْمٍ ﴿٤٥﴾

46. Avant ça, en vérité, banne-là ti pé vive dans l'aisance et dans l'abondance,

إِنَّهُمْ كَانُوْا قَبْلَ ذٰلِكَ مُتْرَفِيْنَ ﴿٤٦﴾

47. Et zotte ti pé persisté dans pécé grave.

وَكَانُوْا يُصِرُّوْنَ عَلَى الْحِنْثِ الْعَظِيْمِ ﴿٤٧﴾

48. Et zotte ti pé dire: «Ki ça ça! Quand nous pou mort et pou vinne la poussiére et lé zos, esse-ki vraimême nous pou réssissité ?

وَكَانُوْا يَقُوْلُوْنَ أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَإِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ ﴿٤٨﴾

49. « Et nous banne ancêtes avant *oussi* ?»

أَوَ اٰبَآؤُنَا الْأَوَّلُوْنَ ﴿٤٩﴾

50. Dire : « Certainement, banne prémiers et banne ki vinne aprés,

قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِيْنَ وَالْاٰخِرِيْنَ ﴿٥٠﴾

51. « Certainement pou rassemblé zotte *tout*, dans l'hére fixé pou zour ki finne désigné.

لَمَجْمُوْعُوْنَ إِلٰى مِيْقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُوْمٍ ﴿٥١﴾

52. « Alors, ô zotte ki finne égaré et finne contrédire *la vérité*!

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا الضَّآلُّوْنَ الْمُكَذِّبُوْنَ ﴿٥٢﴾

53. « Certainement zotte pou manze dépi dans pied Zaqqōum,

لَاٰكِلُوْنَ مِنْ شَجَرٍ مِّنْ زَقُّوْمٍ ﴿٥٣﴾

54. « Et zotte pou rempli *zot* vente are ça,

فَمَالِـُٔوْنَ مِنْهَا الْبُطُوْنَ ﴿٥٤﴾

55. « Et zotte pou boire lor là, dilo bouillante,

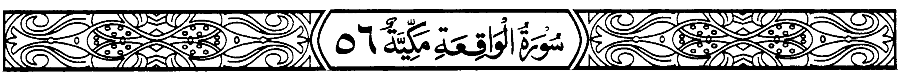
فَشٰرِبُوْنَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيْمِ ﴿٥٥﴾

56. « Et zotte pou boire couma ène sameau ki tout lé temps assoiffé.»

فَشٰرِبُوْنَ شُرْبَ الْهِيْمِ ﴿٥٦﴾

57. Ça pou zot l'accueil Zour Zizement.

هٰذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدِّيْنِ ﴿٥٧﴾

58. Nous-Même, Nous finne créé zotte. Alors, bé ki faire zotte pa réconnaîte *ça* ?

نَحْنُ خَلَقْنٰكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُوْنَ ﴿٥٨﴾

59. Bé ki zotte pensé ça *goutte sperme* ki zotte émette-là ?

اَفَرَءَيْتُمْ مَّا تُمْنُوْنَ ﴿٥٩﴾

60. Esse-ki zotte *ki* finne créé ça, ou soi Nous *Ki* Créatére-là ?

ءَاَنْتُمْ تَخْلُقُوْنَهٗۤ اَمْ نَحْنُ الْخٰلِقُوْنَ ﴿٦٠﴾

61. Nous finne décréte la mort pou zotte *tout,* et *nanrien* pa capave empêce Nous

نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ وَ مَا
نَحْنُ بِمَسْبُوْقِيْنَ ﴿٦١﴾

62. Pour sanze zot formes *actuel* et faire zotte sorti dans ène forme ki zotte pa conné.

عَلٰۤى اَنْ نُّبَدِّلَ اَمْثَالَكُمْ وَ نُنْشِئَكُمْ
فِيْ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٦٢﴾

63. Et certainement, zotte finne conné *couma finne faire zotte sorti l'hére zot* prémier création. Alors bé ki faire zotte pa médité *lor là* ?

وَ لَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْاَةَ الْاُوْلٰى فَلَوْلَا
تَذَكَّرُوْنَ ﴿٦٣﴾

64. Esse-ki zotte guetté ça ki zotte sémé ?

اَفَرَءَيْتُمْ مَّا تَحْرُثُوْنَ ﴿٦٤﴾

65. Esse-ki zotte ki faire li poussé ou soi Nous Ki faire *li* poussé ?

ءَاَنْتُمْ تَزْرَعُوْنَهٗۤ اَمْ نَحْنُ
الزّٰرِعُوْنَ ﴿٦٥﴾

66. Si Nous ti oulé, certainement Nous ti capave ranne ça casse cassé en tipti morceaux *couma banne brins la paille et* alors zotte pa ti pou arrête faire lamentation :

لَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنٰهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ
تَفَكَّهُوْنَ ﴿٦٦﴾

67. « En vérité, *alà ki* nous plonzé dans dette !

اِنَّا لَمُغْرَمُوْنَ ﴿٦٧﴾

68. « Et même nous finne *complétement* démini. »

بَلْ نَحْنُ مَحْرُوْمُوْنَ ﴿٦٨﴾

69. Esse-ki zotte finne considére dilo ki zotte boire ?

اَفَرَءَيْتُمُ الْمَآءَ الَّذِيْ تَشْرَبُوْنَ ﴿٦٩﴾

70. Esse-ki zotte ki faire li déssanne dépi banne niazes ou soi Nous Ki faire *li* déssanne ?

ءَاَنۡتُمۡ اَنۡزَلۡتُمُوۡهُ مِنَ الۡمُزۡنِ اَمۡ نَحۡنُ الۡمُنۡزِلُوۡنَ ﴿۷۰﴾

71. Si Nous ti oulé, Nous ti capave ranne li amer. Alors, bé ki faire zotte pa réconnaissant ?

لَوۡ نَشَآءُ جَعَلۡنٰهُ اُجَاجًا فَلَوۡ لَا تَشۡكُرُوۡنَ ﴿۷۱﴾

72. Esse-ki zotte finne considére di fé ki zotte allimé ?

اَفَرَءَيۡتُمُ النَّارَ الَّتِيۡ تُوۡرُوۡنَ ﴿۷۲﴾

73. Esse-ki zotte ki produire so pied ou soi Nous Ki Prodictére-là ?

ءَاَنۡتُمۡ اَنۡشَاۡتُمۡ شَجَرَتَهَاۤ اَمۡ نَحۡنُ الۡمُنۡشِـُٔوۡنَ ﴿۷۳﴾

74. Nous finne faire ça ène rappel et ène l'avantaze pou banne voyazéres.

نَحۡنُ جَعَلۡنٰهَا تَذۡكِرَةً وَّ مَتَاعًا لِّلۡمُقۡوِيۡنَ ﴿۷۴﴾

75. Alors avec nom to Seignére Ki Bien-Grand, célébré *So* sainteté.

فَسَبِّحۡ بِاسۡمِ رَبِّكَ الۡعَظِيۡمِ ﴿۷۵﴾ ع ١٥

R 3 76. Non, mais mo cite couma préve banne galaxies *zétoiles* —

فَلَاۤ اُقۡسِمُ بِمَوٰقِعِ النُّجُوۡمِ ﴿۷۶﴾

77. Et, en vérité, ça li ène grand préve si sélement zotte ti conné —

وَاِنَّهٗ لَقَسَمٌ لَّوۡ تَعۡلَمُوۡنَ عَظِيۡمٌ ﴿۷۷﴾

78. *Ki* ça li vraimême ène Coran noble,

اِنَّهٗ لَقُرۡاٰنٌ كَرِيۡمٌ ﴿۷۸﴾

79. Dans ène Live bien protézé,

فِيۡ كِتٰبٍ مَّكۡنُوۡنٍ ﴿۷۹﴾

80. Personne pa pou touce ça, sauf banne ki pirifié.

لَّا يَمَسُّهٗۤ اِلَّا الۡمُطَهَّرُوۡنَ ﴿۸۰﴾

81. *Li* ène révélation dé la part Seignére tout banne lé mondes.

تَنۡزِيۡلٌ مِّنۡ رَّبِّ الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿۸۱﴾

82. Esse-ki, lor ça discours *céléste*-là, ki zotte faire tromperie *are dimounes* ?

اَفَبِهٰذَا الۡحَدِيۡثِ اَنۡتُمۡ مُّدۡهِنُوۡنَ ﴿۸۲﴾

83. Et *esse-ki* lor zot contrédire *Livre-là* ki zotte établi *moyen pou gagne* zot nourritire ?

وَتَجۡعَلُوۡنَ رِزۡقَكُمۡ اَنَّكُمۡ تُكَذِّبُوۡنَ ﴿۸۳﴾

فَلَوْلَآ إِذَا بَلَغَتِ الْحُلْقُوْمَ ﴿٨٤﴾

84. Bé ki faire alors, quand *l'âme dimoune dans l'agonie* li arrive cotte *so* la gorze,

وَأَنْتُمْ حِيْنَئِذٍ تَنْظُرُوْنَ ﴿٨٥﴾

85. Et zotte pé guetté l'hére-là —

وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلٰكِنْ لَّا تُبْصِرُوْنَ ﴿٨٦﴾

86. Et Nous pli prés are li ki zotte, mais zotte pa trouvé —

فَلَوْلَآ إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِيْنِيْنَ ﴿٨٧﴾

87. Si zotte péna aukène compte pou rendé ; bé ki faire alors

تَرْجِعُوْنَهَآ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٨٨﴾

88. Zotte pa capave raméne ça *l'âme-là*, si zotte véridique ?

فَأَمَّآ إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ﴿٨٩﴾

89. Et si *dimoune dans l'agonie-là* li d'ente banne ki rapprocé *are Allāh*,

فَرَوْحٌ وَّرَيْحَانٌ ۙ وَّجَنَّتُ نَعِيْمٍ ﴿٩٠﴾

90. Alors, *pou li* éna confort, et parfim *bonhére* et ène Zardin de Délices;

وَأَمَّآ إِنْ كَانَ مِنْ أَصْحٰبِ الْيَمِيْنِ ﴿٩١﴾

91. Et si li *compté* dans banne côté droite,

فَسَلٰمٌ لَّكَ مِنْ أَصْحٰبِ الْيَمِيْنِ ﴿٩٢﴾

92. Alors, « Ki *la* paix lor toi ki *ène* dans banne côté droite !»

وَأَمَّآ إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِيْنَ الضَّآلِّيْنَ ﴿٩٣﴾

93. Mais si li *compté* dans banne ki contrédire *la vérité* et ki finne égaré,

فَنُزُلٌ مِّنْ حَمِيْمٍ ﴿٩٤﴾

94. Alors *pou li pou éna* ène l'accueil dilo bouillante,

وَّتَصْلِيَةُ جَحِيْمٍ ﴿٩٥﴾

95. Et *li pou* brîlé dans la Fournaise *l'Enfer.*

إِنَّ هٰذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِيْنِ ﴿٩٦﴾

96. Assirément, ça li ène vérité sire-même.

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ ﴿٩٧﴾

97. Donc, avec nom to Seignére Ki Bien-Grand, célébré *So* sainteté.

AL-HADĪD

(Ti révélé aprés l'Hégire)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. Tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre célébré saintété Allāh ; et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَهُوَ
الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝٢

3. Pou Li, royaume banne lé ciéls et la terre. Li donne la vie et Li cause la mort et Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ يُحْيٖ وَ
يُمِيْتُ ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝٣

4. Li-Même Ki Prémier et Ki Dernier et Ki Manifeste et Ki Reste-Caciette et Li-Même conne tout kit-soze bien.

هُوَ الْاَوَّلُ وَالْاٰخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۚ
وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝٤

5. Li-Même Ki finne créé banne lé ciéls et la terre dans sisse périodes ensuite Li finne établi Li lor Trône-là. Li conné ça ki rente dans la terre et ça ki sorti dépi là-dans et ça ki déssanne dépi dans lé ciél et ça ki monte là-dans. Et Li avec zotte cotte zotte été. Et Allāh trouve bien tout ça ki zotte faire.

هُوَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِيْ
سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ۗ
يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْاَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ
مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ
فِيْهَا ۗ وَهُوَ مَعَكُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْ ۗ وَاللّٰهُ
بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝٥

6. Pou Li, royaume banne lé ciéls et la terre ; et vers Allāh ki pou rétourne tout zaffaire.

لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ وَاِلَى
اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ۝٦

7. Li faire la nuite rente dans li zour et Li faire li zour rente dans la nuite ; et Li conne bien ça ki dans la poitrine.

يُوْلِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوْلِجُ
النَّهَارَ فِي الَّيْلِ ۗ وَهُوَ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ
الصُّدُوْرِ ۝٧

8. Croire dans Allāh et So Méssazer, et dépense *dans simé Allāh* dépi dans ça ki Li finne faire-zotte héritiers. Et, d'ente zotte, banne ki croire et ki dépensé, banne-là pou gagne ène grand récompense.

اٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَاَنْفِقُوْا مِمَّا
جَعَلَكُمْ مُّسْتَخْلَفِيْنَ فِيْهِ ۗ فَالَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَاَنْفَقُوْا لَهُمْ اَجْرٌ
كَبِيْرٌ ۝٨

9. Bé ki arrive zotte ki zotte pa croire dans Allāh, alors ki le Méssazer pé appelle zotte pou ki zotte croire dans zot Seignére, alors ki *ô banne zenfants Adam* ! Li finne déza prend *are zotte* zot l'engazement, si vraimême zotte banne croyants ?

وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ ۚ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَاقَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩﴾

10. Li-Même Ki révéle So servitére banne Signes manifeste pou ki Li faire zotte sorti dépi dans banne *toute sorte* l'obskirités *pou améne zotte* vers la limiére. Et, en vérité, Allāh Li Rempli dé bonté, Li Bien-Miséricordié pou zotte.

هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٠﴾

11. Bé ki arrive zotte ki zotte pa dépense dans simé Allāh alors ki l'héritaze banne lé ciéls et la terre, li pou Allāh ? D'ente zotte, banne ki finne dépensé et ki finne combatte avant la Victoire, zotte pa pareil, *au contraire* ça banne-là, zotte sipériére en rang are banne ki finne dépensé et ki finne combatte aprés. Et Allāh finne promette ça ki meillére *couma récompense* à sakène. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَاتَلَ ۚ أُولَٰئِكَ أَعْظَمُ دَرَجَةً مِنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدُ وَقَاتَلُوا ۚ وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١﴾

R 2 12. Ki sanne-là ki pou faire Allāh ène zoli prêt ? Alors Li pou miltiplié ça pou li et li pou gagne ène récompense honorabe.

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١٢﴾

13. Ça zour cotte to pou trouve banne croyants et banne croyantes, zot la limiére pé galoupé, divant zotte et lor zot côté droite, *et pou dire zotte* : « Bon nouvelle pou zotte azordi ! Banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Zotte pou reste tout lé temps là-dans. Ça li *ça* grand triomphe-là. »

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَىٰ نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ بُشْرَاكُمُ الْيَوْمَ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾

14. Ça zour cotte banne zommes hypocrite et banne madames hypocrite pou dire banne ki croire : « Zette ène régard lor nous-*oussi* pou ki nous gagne impé dépi zot la limiére ; » pou dire *banne-là* : « Rétourne en arriére et serce kik la limiére *si zotte capave.* » Alors, pou place ente banne-là ène miraille avec ène la porte là-dans ; so l'intériére *li pou tel façon ki* pou éna miséricorde là-dans et so l'extériére *li pou tel façon ki* pou éna pinition divant li.

يَوْمَ يَقُوْلُ الْمُنٰفِقُوْنَ وَالْمُنٰفِقٰتُ
لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوا انْظُرُوْنَا نَقْتَبِسْ مِنْ
نُّوْرِكُمْ ۚ قِيْلَ ارْجِعُوْا وَرَآءَكُمْ فَالْتَمِسُوْا
نُوْرًا ۗ فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ بِسُوْرٍ لَّهٗ بَابٌ ۗ
بَاطِنُهٗ فِيْهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهٗ مِنْ
قِبَلِهِ الْعَذَابُ ۝١٤

15. Banne *hypocrites*-là pou crié banne *croyants*-là : « Esse-ki nous pa ti avec zotte ?» Banne-là pou réponne : « Bien sire, mais zotte ti laisse zotte alle dans tentation et zotte ti hésité et douté, et *zot* banne désirs initile ti trompe zotte ziska ki décret Allāh ti vini alors ki Trompére-là ti trompe zotte lor Allāh.

يُنَادُوْنَهُمْ اَلَمْ نَكُنْ مَّعَكُمْ ۗ قَالُوْا
بَلٰى وَلٰكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ اَنْفُسَكُمْ وَ
تَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْاَمَانِيُّ
حَتّٰى جَآءَ اَمْرُ اللّٰهِ وَغَرَّكُمْ بِاللّٰهِ
الْغَرُوْرُ ۝١٥

16. « Alors, azordi, pa pou accepté aukène rançon are zotte, ni are banne ki pa finne croire. Zot place cotte pou resté, li di Fé ; ça-*même* ki zot camarade, et destination-là li bien mauvais !»

فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَّلَا مِنَ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۗ مَاْوٰىكُمُ النَّارُ ۗ هِيَ
مَوْلٰىكُمْ ۗ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝١٦

17. Esse-ki moment-là pa finne arrivé pou banne croyants ki zot lé kére vinne himble dans mazine Allāh et *dans* la vérité ki finne déssanne, et ki zotte pa vinne pareil couma banne ki finne récévoir Live avant *zotte* ? Et lé temps ti vinne longue pou *ça* banne-là, alors zot lé kére ti endirci. Et la plipart d'ente zotte ti révolté *conte zot l'engazement.*

اَلَمْ يَاْنِ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنْ تَخْشَعَ
قُلُوْبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ
الْحَقِّ ۙ وَلَا يَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ
مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْاَمَدُ فَقَسَتْ
قُلُوْبُهُمْ ۗ وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ۝١٧

18. Conné ki Allāh rédonne la terre la vie aprés so la mort. Nous finne ranne banne Signes clair pou zotte pou ki zotte comprend.

اِعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ يُحْيِ الْاَرْضَ بَعْدَ
مَوْتِهَا ۗ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُوْنَ ۝١٨

اِنَّ الْمُصَّدِّقِيْنَ وَالْمُصَّدِّقٰتِ وَ اَقْرَضُوا
اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضٰعَفُ لَهُمْ وَ
لَهُمْ اَجْرٌ كَرِيْمٌ ﴿١٩﴾

19. En vérité, banne zommes ki faire l'aumône et banne madames ki faire l'aumône, et banne ki faire Allāh ène bon prêt—Ça pou miltiplié pou zotte, et pou zotte pou éna *oussi* ène récompense honorabe—

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖٓ اُولٰٓئِكَ
هُمُ الصِّدِّيْقُوْنَ ۖ وَالشُّهَدَآءُ عِنْدَ
رَبِّهِمْ ؕ لَهُمْ اَجْرُهُمْ وَ نُوْرُهُمْ ؕ
وَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ
اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿٢٠﴾ ع ٢ ١٨

20. Et banne ki croire dans Allāh et *dans* So banne Méssazers, ça banne-là ki banne véridiques et banne Témoins *la vérité* dans régard zot Seignére. Banne-là pou gagne zot récompense et zot la limiére. Mais banne ki pa croire et ki prend Nou banne Signes pou mensonzes, ça banne-là pou habitants l'Enfer.

اِعْلَمُوْٓا اَنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ
وَّزِيْنَةٌ وَّتَفَاخُرٌۢ بَيْنَكُمْ وَ تَكَاثُرٌ فِي
الْاَمْوَالِ وَ الْاَوْلَادِ ؕ كَمَثَلِ غَيْثٍ
اَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهٗ ثُمَّ يَهِيْجُ
فَتَرٰىهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُوْنُ حُطَامًا ؕ
وَفِي الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ۙ وَّ مَغْفِرَةٌ
مِّنَ اللّٰهِ وَ رِضْوَانٌ ؕ وَ مَا الْحَيٰوةُ
الدُّنْيَآ اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُوْرِ ﴿٢١﴾

R 3 21. Bizin conné ki la vie ça lé monde-là li sélement ène zoué et ène l'amizement et ène ornement et li faire zotte rivalisé ente zotte dans l'orgueil et dans miltiplié ricesse et zenfants. *Ça la vie là* li pareil couma *ça* la plie ki produire vézétation ki faire rézouir banne kiltivatéres. Ensuite li vinne sec, et to trouve li vinne zaune, ensuite li cassé en tipti morceaux *couma banne brins la paille.* Et, dans l'Aute lé monde-là, éna ène pinition dir et *oussi* ène pardon dé la part Allāh, et *So* plaisir, alors ki la vie ça lé monde-là li sélement ène bénéfice temporaire trompére.

سَابِقُوْٓا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ
عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَآءِ وَ الْاَرْضِ ۙ
اُعِدَّتْ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ ؕ
ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَآءُ ؕ
وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿٢٢﴾

22. Alle divant, sakène pli vite ki l'aute, dans serce pardon zot Seignére, et ène Zardin *ki* so grandére li grandére lé ciél et la terre ki finne préparé pou banne ki croire dans Allāh et *dans* So banne Méssazers. Ça, li la grâce Allāh ; Li accorde li dimoune ki Li oulé et Allāh posséde la grâce immense.

23. Aukène malhére pa arrivé lor la terre, ni dans zot *prope* personnes ki li pa *inscrire* dans ène Live avant-ki Nous faire li existé. En vérité, ça, li facile pou Allāh

مَآ أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا
فِيٓ أَنفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَٰبٍ مِّن قَبْلِ أَن
نَّبْرَأَهَا ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ٢٣

24. Pou ki zotte pa tourmente zotte pou ça ki finne éssappe zotte et *pou ki* zotte pa faire vantard à cause ça ki Li finne donne zotte. Et Allāh pa content banne ki orgueillé, *et* vantard,

لِّكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا
تَفْرَحُوا بِمَآ آتَاكُمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ
كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ٢٤

25. Ki faire laré et *ki* récommanne banne dimounes pou faire laré. Et dimoune ki tourne lé dos, alors, certainement Allāh Li pa bizin nanrien et Li Digne dé louanze.

الَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ
بِالْبُخْلِ ۗ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ
الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ٢٥

26. En vérité, Nous ti avoye Nou banne Méssazers are banne Signes bien clair et Nous ti avoye avec banne-là le Live et la Balance pou ki banne dimounes azir avec zistice ; et Nous ti faire déssanne férraille, là-dans éna *matériaux pou* la guére violent et banne l'avantazes pou l'himanité et pou ki Allāh réconnaîte banne ki aide Li et *ki aide* So banne Méssazers malgré Li Invizibe. En vérité, Allāh Li Bien-Fort, Li Tout-Puissant.

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَٰتِ وَ
أَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَٰبَ وَالْمِيزَانَ
لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ۖ وَأَنزَلْنَا
الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَٰفِعُ
لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَنصُرُهُ وَ
رُسُلَهُ بِالْغَيْبِ ۚ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ٢٦ ع ١٩

R 4 27. Et, en vérité, Nous ti avoye *oussi* Noé et Abraham, et Nous ti établi dans zot déssendants, banne Prophétes et *Nous ti donne-zotte* Live. Alors d'ente banne-là, éna ti suive *bon* guidance-là, mais boucoup d'ente banne-là ti banne rébelles.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَٰهِيمَ وَ
جَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَ
الْكِتَٰبَ فَمِنْهُم مُّهْتَدٍ ۖ وَكَثِيرٌ
مِّنْهُمْ فَٰسِقُونَ ٢٧

28. Ensuite, Nous ti faire Nou banne Méssazers suive banne-là zot pas, et Nous ti faire Jésus, fils dé Marie suive *zot pas,* et Nous ti donne li l'Évanzile. Et Nous ti mette compassion et miséricorde dans lé kére

ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰٓ آثَارِهِم بِرُسُلِنَا وَ
قَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَٰهُ
الْإِنجِيلَ ۙ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ
اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً ۚ وَرَهْبَانِيَّةً

banne ki ti suive li. Et zotte ti invente systéme aména la vie moine — Nous pa ti prescrire ça pou zotte — *donc zotte ti invente ça* simplément pou serce plaisir Allāh. Mais zotte pa ti observe li couma ti bizin observe li — *avec so vrai l'esprit.*[111] Et, Nous ti donne banne ki croire *et ki faire banne bon actions*, d'ente banne-là, zot récompense, mais boucoup d'ente banne-là ti banne rébelles.

ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا
ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا
حَقَّ رِعَايَتِهَا ۚ فَآتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا
مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ ۚ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ
فَاسِقُونَ ﴿٢٨﴾

29. O banne ki croire ! Craigne Allāh et croire dans So Méssazer. Li pou donne zotte ène doube part dé So miséricorde et Li pou accorde-zotte ène la limiére, zotte pou marce là-dans et Li pou pardonne zotte ; et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié,

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ
آمِنُوا بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ
رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ
بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٩﴾

30. Pou ki banne ki finne gagne Live *avant Islam* pa pensé ki banne *Misilmans*-là péna aukène capacité pou gagne kik part dépi dans la grâce Allāh, alors ki, en vérité, tout grâce li dans la main Allāh. Li accorde li dimoune ki Li oulé. Et Allāh posséde la grâce immense.

لِئَلَّا يَعْلَمَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَلَّا يَقْدِرُونَ
عَلَىٰ شَيْءٍ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ ۙ وَأَنَّ
الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ
يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٣٠﴾ ع ٢٠

---

111. Dans verset 26, Allah dire ki Li ti faire déssanne al-Mīzān (la Balance) pou ki banne dimounes évite banne extrêmes et ki zotte adopté simé ki au milié. Le Saint Prophéte finne même dire : 'Péna systéme aména la vie moine dans l'Islam.' (lire Athīr). Islam li pa ène rélizion pou banne visionnaires ki vive dans ène lé-monde dé zot prope conception ou soi dé zot prope création ki dissocié are banne réalités la vie. Dans l'Islam, péna place pou banne tel enseignement : 'Pa bizin prend compte *pou ou* lendimain,' couma la Bible enseigné (lire Matt. 6:34). L'Islam li enseigne : 'Sak l'âme bizin guette ça ki li avoye divant pou lendimain.' (Coran 59:19). Ène vrai mizilman li céli ki rempli complétement tout so banne obligations envers Allah et envers l'homme.

(Ti révélé aprés l'Hégire)

PARTIE 28

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans Ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. En vérité, Allāh finne tanne parole céli ki *ti* pé diskite are toi à propos so mari et ki *ti* pé plaigne are Allāh. Et Allāh *finne* tanne zotte-dé zot conversation. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li trouve bien.

قَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّتِيْ
تُجَادِلُكَ فِيْ زَوْجِهَا وَتَشْتَكِيْٓ اِلَى اللّٰهِ ۖ
وَاللّٰهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا ؕ اِنَّ اللّٰهَ
سَمِيْعٌۢ بَصِيْرٌ ﴿٢﴾

3. Banne d'ente zotte ki sépare zotte are zot madames *simplément* parski zotte appelle banne-là mamas ; banne-là pa *capave* vinne zot mamas ; zot mama li sélement céli ki finne donne-zotte naissance ; et, en vérité, banne *zommes*-là pé dire ène parole blâmabe et fausse. Et en vérité, Allāh Li Effacére banne pécés, Li Bien-Pardonnant.

اَلَّذِيْنَ يُظٰهِرُوْنَ مِنْكُمْ مِّنْ نِّسَآئِهِمْ
مَّا هُنَّ اُمَّهٰتِهِمْ ؕ اِنْ اُمَّهٰتُهُمْ اِلَّا
الّٰٓـِٔيْ وَلَدْنَهُمْ ؕ وَاِنَّهُمْ لَيَقُوْلُوْنَ مُنْكَرًا
مِّنَ الْقَوْلِ وَزُوْرًا ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ لَعَفُوٌّ غَفُوْرٌ ﴿٣﴾

4. Et banne ki sépare zotte are zot madames *simplément* parski zotte appelle banne-là mamas, ensuite zotte rétire zot parole, alors zotte bizin libére ène esclave avant ki *mari et femme*, zotte gagne contact *conzigal*. Finne récommanne zotte pou faire ça. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

وَالَّذِيْنَ يُظٰهِرُوْنَ مِنْ نِّسَآئِهِمْ ثُمَّ
يَعُوْدُوْنَ لِمَا قَالُوْا فَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ مِّنْ
قَبْلِ اَنْ يَّتَمَآسَّا ؕ ذٰلِكُمْ تُوْعَظُوْنَ
بِهٖ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿٤﴾

5. Mais dimoune ki péna moyen *pou ça*, li bizin faire carême pendant dé mois à suive avant ki zotte-dé gagne contact *conzigal*. Et dimoune ki pa capave *faire ça oussi*, alors *li* bizin donne manzé soissante dimounes pauve. Ça *li coumme-ça* pou ki zotte croire dans Allāh et *dans* So Méssazer. Et ça li banne limites *prescrire par* Allāh. Et pou banne mécréants, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ
مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّتَمَآسَّا ۚ فَمَنْ
لَّمْ يَسْتَطِعْ فَاِطْعَامُ سِتِّيْنَ مِسْكِيْنًا ؕ
ذٰلِكَ لِتُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ؕ وَتِلْكَ
حُدُوْدُ اللّٰهِ ؕ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٥﴾

6. En vérité, banne ki oppose Allāh et So Méssazer, zotte pou détruire couma banne avant-zotte ti détruire ; et Nous finne déza avoye banne Signes clair. Et pou banne mécréants, éna ène pinition ki donne himiliation.

إِنَّ الَّذِيْنَ يُحَآدُّوْنَ اللّٰهَ وَ رَسُوْلَهٗ
كُبِتُوْا كَمَا كُبِتَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ
وَقَدْ اَنْزَلْنَآ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ ؕ وَلِلْكٰفِرِيْنَ
عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ۚ﴿۶﴾

7. *Ça* Zour cotte Allāh pou réssissite banne-là zotte tout. Et Li pou informe banne-là ça ki zotte ti pé faire. Allāh finne garde compte pou ça, alors ki zotte finne oublié ça. Et Allāh Li Témoin lor tout kit-soze.

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُهُمْ
بِمَا عَمِلُوْا ؕ اَحْصٰىهُ اللّٰهُ وَ نَسُوْهُ ؕ
ع وَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿۷﴾

R2 8. Esse-ki to pa trouvé ki Allāh conne tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre ? Péna aukène conversation sécret à trois sans ki Li zot Quatrième, ni à cinq sans ki Li zot Sizième, ni moinse ki ça, ni plisse, sans ki Li pa avec banne-là cotte zotte-capave été. Ensuite, Zour Rézirection, Li pou informe banne-là lor ça ki zotte ti pé faire. En vérité, Allāh conne bien tout kit-soze.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ
مَا فِي الْاَرْضِ ؕ مَا يَكُوْنُ مِنْ نَّجْوٰى ثَلٰثَةٍ
اِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَ لَا خَمْسَةٍ اِلَّا هُوَ
سَادِسُهُمْ وَ لَآ اَدْنٰى مِنْ ذٰلِكَ وَ لَآ
اَكْثَرَ اِلَّا هُوَ مَعَهُمْ اَيْنَ مَا كَانُوْا ۚ ثُمَّ
يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿۸﴾

9. Esse-ki to pa finne trouve banne pou ki, finne interdire banne concertations *ente zotte* en sécret; ki rétourne ensuite lor ça ki finne empéce zotte faire, et ki faire concertations en sécret pou *faire* pécé et transgression et pou désobéir le Méssazer ? Et, quand zotte vinne cotte toi, zotte salié toi avec ça *salitation* are ki Allāh *Li-Même* pa finne salié toi ; et ente zotte, zotte dire : « Bé ki faire Allāh pa finne pini nous pou ça ki nous dire ?» L'Enfer li siffit pou zotte. Zotte pou brîlé là-dans. Et li ène bien mauvais destination !

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ نُهُوْا عَنِ النَّجْوٰى ثُمَّ
يَعُوْدُوْنَ لِمَا نُهُوْا عَنْهُ وَ يَتَنٰجَوْنَ
بِالْاِثْمِ وَ الْعُدْوَانِ وَ مَعْصِيَتِ
الرَّسُوْلِ ز وَ اِذَا جَآءُوْكَ حَيَّوْكَ بِمَا
لَمْ يُحَيِّكَ بِهِ اللّٰهُ ۙ وَ يَقُوْلُوْنَ فِيْٓ
اَنْفُسِهِمْ لَوْ لَا يُعَذِّبُنَا اللّٰهُ بِمَا
نَقُوْلُ ؕ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ ۚ يَصْلَوْنَهَا ۚ
فَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿۹﴾

10. O banne ki croire ! Qand zotte faire banne concertations *ente zotte* en sécret, pa faire concertations pou *commette* pécé, transgression et *pou* désobéir le Méssazer, mais faire concertations pou *ki*

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا
تَتَنَاجَوْا بِالْاِثْمِ وَ الْعُدْوَانِ وَ
مَعْصِيَتِ الرَّسُوْلِ وَ تَنَاجَوْا بِالْبِرِّ

capave gagne la piété et la droitire. Et craigne Allāh vers Ki pou rassemblé zotte.

وَالتَّقْوٰى ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيٓ إِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿١٠﴾

11. *Si faire* banne réinions sécret *pou promouvoir le mal, ça* li *vinne* nék dé côté Satan pou ki li mette dans tracas banne dimounes ki croire ; et li pa pou nuire banne-là ditout sauf avec permission Allāh. Et dans Allāh ki banne croyants bizin place *zot* confiance.

إِنَّمَا النَّجْوٰى مِنَ الشَّيْطٰنِ لِيَحْزُنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَلَيْسَ بِضَآرِّهِمْ شَيْـًٔا إِلَّا بِإِذْنِ اللّٰهِ ۚ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿١١﴾

12. O banne ki croire ! Quand dire zotte : « Faire place !» dans *zot* banne réinions, alors faire place ; et Allāh pou faire place pou zotte *oussi.* Et quand dire *zotte* : « Lévé *dépi dans zot place,* » alors lévé. Allāh pou éléve niveau rang banne ki croire d'ente zotte et banne ki finne récévoir connaissance. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

يٰٓأَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا إِذَا قِيْلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوْا فِي الْمَجٰلِسِ فَافْسَحُوْا يَفْسَحِ اللّٰهُ لَكُمْ ۚ وَإِذَا قِيْلَ انْشُزُوْا فَانْشُزُوْا يَرْفَعِ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ ۙ وَالَّذِيْنَ أُوْتُوا الْعِلْمَ دَرَجٰتٍ ۚ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿١٢﴾

13. O banne ki croire ! Quand zotte consilté le Méssazer en privé, offére kik-soze *couma Sadka* avant zot consiltation. Ça li meillére pou zotte, et li pli pur *oussi.* Mais si zotte pa trouve *nanrien pou donné,* alors, certainement Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

يٰٓأَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا إِذَا نٰجَيْتُمُ الرَّسُوْلَ فَقَدِّمُوْا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوٰىكُمْ صَدَقَةً ۚ ذٰلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَطْهَرُ ۚ فَإِنْ لَّمْ تَجِدُوْا فَإِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٣﴾

14. Esse-ki zotte pére pou offére kik-soze *couma Sadka* avant zot consiltation en privé ? Mais, quand zotte pa faire *ça* et ki Allāh finne accepté zot répentir, alors observe la Priére et paye Zakāte et obéir Allāh et So Méssazer. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

ءَأَشْفَقْتُمْ أَنْ تُقَدِّمُوْا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوٰىكُمْ صَدَقٰتٍ ۚ فَإِذْ لَمْ تَفْعَلُوْا وَتَابَ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَأَطِيْعُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ۚ
وَاللّٰهُ خَبِيْرٌ ۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٤﴾ ع

R3 15. Esse-ki to pa finne trouve banne ki faire camarades are ène pép are ki Allāh finne en colére ? Ça banne-là pa are zotte ni are banne *lé zautes*-là et banne-là faire serment lor mensonze alors ki zotte conné.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِيْنَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ۗ مَا هُمْ مِّنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ ۙ وَيَحْلِفُوْنَ عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿١٥﴾

16. Allāh finne prépare pou banne-là ène pinition dir. En vérité, li mauvais ça ki zotte ti éna l'habitide faire-là.

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ إِنَّهُمْ
سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

17. Banne-là finne faire zot serments *couma* ène bouclier *pou zot banne messancetés* et zotte empéce *banne dimounes* suive simé Allāh ; donc pou zotte, pou éna ène pinition ki donne himiliation.

اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿١٧﴾

18. Ni zot di biens, ni zot zenfants pa pou servi zotte nanrien conte Allāh. Ça banne-là pou banne habitants di Fé ; zotte pou reste longtemps là-dans.

لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا
أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۚ أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٨﴾

19. Ça zour cotte Allāh pou réssissite banne-là zotte tout *ensamme*, banne-là pou faire serment are Li pareil couma banne-là faire serment are zotte et banne-là pensé ki *zotte-mêmes* zotte lor ène *bon* fondation. Faire attention ! En vérité, banne-là *mêmes* ki banne mentéres.

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ
كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ
عَلَىٰ شَيْءٍ ۚ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٩﴾

20. Satan finne domine banne-là et li finne faire banne-là blié mazine Allāh. Ça banne-là ki partisans Satan. Faire attention ! En vérité, banne partisans Satan ki banne perdants.

اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنْسَاهُمْ
ذِكْرَ اللَّهِ ۚ أُولَٰئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ ۚ
أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ
الْخَاسِرُونَ ﴿٢٠﴾

21. En vérité, banne ki oppose Allāh et So Méssazer, ça banne-là ki dans banne ki pli bas.

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
أُولَٰئِكَ فِي الْأَذَلِّينَ ﴿٢١﴾

22. Allāh finne décrété : « En vérité, Mo pou *sorti* victorié Moi et Mo banne Méssazers. » En vérité, Allāh, Li Bien-Fort, Li Tout-Puissant.

كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي ۚ إِنَّ
اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٢﴾

23. To pa pou trouve banne ki croire dans Allāh et *dans* Dernier Zour, zotte content banne ki oppose Allāh et So Méssazer, même si li zot papa ou soi zot

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَ
رَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ

banne garçons ou soi zot banne fréres ou soi banne dimounes zot tribi. Ça banne-là, Allāh finne inscrire *vrai* la foi dans zot lé kére et Li finne fortifié zotte par ène parole dé So part et Li pou admette zotte dans banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Zotte pou reste tout lé temps là-dans. Allāh, Li satisfait are zotte, et zotte satisfait are Li. Ça banne-là ki banne partisans Allāh. Faire attention ! En vérité, banne partisans Allāh ki réissi.

اَبْنَآءَهُمْ اَوْ اِخْوَانَهُمْ اَوْ عَشِيْرَتَهُمْ ؕ
اُولٰٓئِكَ كَتَبَ فِيْ قُلُوْبِهِمُ الْاِيْمَانَ وَ
اَيَّدَهُمْ بِرُوْحٍ مِّنْهُ ؕ وَ يُدْخِلُهُمْ
جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ
خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْا
عَنْهُ ؕ اُولٰٓئِكَ حِزْبُ اللّٰهِ ؕ اَلَآ اِنَّ
حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿٢٣﴾ ع

(Ti révélé aprés l'Hégire)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans Ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre célébré Allāh So sainteté et Li-Même Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ مَا فِي
الْاَرْضِ ۚ وَ هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٢﴾

3. Li-Même Ki, quand ti éna premier l'exil, Li ti mette banne-là déhors dépi cotte zotte ti pé resté, banne ki pa ti croire d'ente banne ki finne gagne Live *avant Islam. O banne croyants* ! zotte pa ti croire ki banne-là pou sorti *pou allé* et banne-là ti croire ki zot banne forteresses pou défanne zotte conte Allāh. Mais Allāh ti arrive cotte banne-là, cotte banne-là pa ti attanne et Li ti mette la térrére dans banne-là zot lé kére dé sorte ki zotte ti détruire zot banne la cazes avec zot la mains et la mains banne croyants. Donc prend léçon *are ça*, ô zotte ki éna li zié !

هُوَ الَّذِيْٓ اَخْرَجَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ
الْكِتٰبِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِاَوَّلِ الْحَشْرِ ؕ
مَا ظَنَنْتُمْ اَنْ يَّخْرُجُوْا وَ ظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ
مَّانِعَتُهُمْ حُصُوْنُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ فَاَتٰىهُمُ
اللّٰهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوْا ۗ وَ
قَذَفَ فِيْ قُلُوْبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُوْنَ
بُيُوْتَهُمْ بِاَيْدِيْهِمْ وَ اَيْدِي
الْمُؤْمِنِيْنَ ۗ فَاعْتَبِرُوْا يٰٓاُولِي
الْاَبْصَارِ ﴿٣﴾

4. Et si Allāh pa ti décréte l'exil pou banne-là, certainement Li ti pou pini zotte *dans ène l'aute façon* dans ça lé monde-là. Et dans l'Aute lé monde, pou zotte, éna pinition di Fé.

وَلَوْلَآ اَنْ كَتَبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَآءَ
لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا ؕ وَلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ
عَذَابُ النَّارِ ﴿٤﴾

5. Ça li parski banne-là finne oppose Allāh et So Méssazer ; et dimoune ki oppose Allāh — alors, en vérité, Allāh Li sévére dans *So* pinition.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ شَآقُّوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ۚ
وَ مَنْ يُّشَآقِّ اللّٰهَ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ
الْعِقَابِ ﴿٥﴾

6. N'importe ki pied tamme ki zotte finne abatte ou soi ki zotte finne laisse diboute lor so racine, li ti avec permission Allāh pou ki Li donne banne rébelles la honte.

مَا قَطَعْتُمْ مِّنْ لِّيْنَةٍ اَوْ تَرَكْتُمُوْهَا
قَآئِمَةً عَلٰٓى اُصُوْلِهَا فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَ
لِيُخْزِيَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٦﴾

7. Et tout ça ki Allāh finne accorde So Méssazer couma butins dépi *dans di biens* ça banne-là, pou-ça zotte pa finne

وَ مَآ اَفَآءَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُوْلِهٖ مِنْهُمْ فَمَآ
اَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَّ لَا رِكَابٍ

engaze ni banne cévals, ni banne sameaux ; mais Allāh accorde So Méssazer pouvoir lor dimoune ki li oulé et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهٗ عَلٰى مَنْ
يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝٧

8. Tout ça ki Allāh finne accorde So Méssazer couma butins dépi *dans di biens* banne habitants banne la villes-là, li pou Allāh et pou le Méssazer, et pou banne parents proce, et *pou* banne orphélins et *pou* banne ki dans nécéssité et *pou* banne voyazéres pou ki ça *butins-là* pa cirkile *sélement* parmi banne ki rices d'ente zotte. Et ça ki le Méssazer donne zotte, prend-li, et ça ki li pa permette zotte, évité. Et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li sévére dans *So* pinition.

مَآ اَفَآءَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُوْلِهٖ مِنْ اَهْلِ الْقُرٰى
فَلِلّٰهِ وَلِلرَّسُوْلِ وَلِذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى
وَالْمَسٰكِيْنِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ۙ كَيْ لَا
يَكُوْنَ دُوْلَةًۢ بَيْنَ الْاَغْنِيَآءِ مِنْكُمْ ؕ
وَمَآ اٰتٰىكُمُ الرَّسُوْلُ فَخُذُوْهُ ۗ وَمَا
نَهٰىكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوْا ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۝٨

9. *Ça banne butins-là, zotte* pou banne Réfiziés pauves ki finne expilsé dépi l'endroit cotte zotte ti pé resté et *ki finne dépossédé* dé zot di biens alors ki banne-là ti pé serce la grâce dé la part Allāh et *So* plaisir et *ki* banne-là ti pé aide Allāh et So Méssazer. Ça banne-là ki banne véridiques *dans zot la foi* ;

لِلْفُقَرَآءِ الْمُهٰجِرِيْنَ الَّذِيْنَ اُخْرِجُوْا
مِنْ دِيَارِهِمْ وَاَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُوْنَ
فَضْلًا مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا وَّ
يَنْصُرُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ
الصّٰدِقُوْنَ ۝٩

10. Et *pou* banne ki ti finne établi-zotte avant ça-banne *émigrés*-là, *dans ça la ville-là* et *établi zot* la foi *et* ki content banne ki finne vinne vers zotte pou serce réfize, et ki pa trouve dans zot la poitrine aukène l'envie pou ça ki ça banne *émigrés*-là finne récévoir, mais ki donne préférence banne lé zautes lor zotte-mêmes, malgré ki zotte-mêmes zotte dans pénirie. Et banne ki débarasse zotte are convoitise zot prope l'âme, ça banne-là ki réissi.

وَالَّذِيْنَ تَبَوَّؤُ الدَّارَ وَالْاِيْمَانَ مِنْ
قَبْلِهِمْ يُحِبُّوْنَ مَنْ هَاجَرَ اِلَيْهِمْ وَ
لَا يَجِدُوْنَ فِيْ صُدُوْرِهِمْ حَاجَةً مِّمَّآ
اُوْتُوْا وَيُؤْثِرُوْنَ عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ وَلَوْ
كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ ۗ وَمَنْ يُّوْقَ
شُحَّ نَفْسِهٖ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُوْنَ ۝١٠

11. Et *banne butins, zotte oussi pou* banne ki finne vinne aprés banne-là. Zotte dire : « Nou Seignére, pardonne-nous et nou banne fréres ki finne dévance nous dans la foi, et pa laisse dans nou lé

وَالَّذِيْنَ جَآءُوْ مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُوْلُوْنَ
رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِاِخْوَانِنَا الَّذِيْنَ سَبَقُوْنَا
بِالْاِيْمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِيْ قُلُوْبِنَا غِلًّا

kére aukène rankine conte banne ki croire. Nou Seignére, en vérité, To Rempli dé bonté, To Bien-Miséricordié.

لِّلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ١١

R2 12. Esse-ki to pa finne trouve banne ki hypocrites ? Banne-là dire zot banne fréres ki réfize croire, d'ente banne ki finne gagne Live *avant Islam* : « Si expilsé zotte, certainement nous pou sorti avec zotte, et zamais nous pou obéir personne conte zotte ; et si faire combat conte zotte, certainement nous pou aide zotte. » Mais Allāh témoigné ki certainement zotte banne mentéres.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ١٢

13. Si mette banne-là déhors *dépi cotte zotte pé resté,* certainement banne *ki promette aide*-là pa pou sorti avec zotte ; et si faire combat conte ça banne-là, certainement banne *ki promette*-là pa pou aide banne-là. Et même si banne *ki promette*-là aide banne-là, certainement zotte pou tourne lé dos, *zotte pou sauvé* ; *et* alors, banne-là pa pou gagne aide.

لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُونَهُمْ وَلَئِنْ نَصَرُوهُمْ لَيُوَلُّنَّ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنْصَرُونَ ١٣

14. *O banne croyants !* En vérité, banne-là éna dans zot lé kére ène pli grand crainte pou zotte ki pou Allāh. Ça *li* parski banne-là zotte ène pép ki pa comprend.

لَأَنْتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِنَ اللَّهِ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ١٤

15. Banne-là zotte tout ensamme pa pou combatte zotte *ki croyants* sauf dans banne la villes fortifié ou soi dépi derriére banne mirailles. Banne-là zot la guére ente zotte li violent. To croire ki banne-là zotte ini mais zot lé kére divisé. Ça *li* parski banne-là zotte ène pép ki pa raisonné.

لَا يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرًى مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّىٰ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ١٥

16. *Zot cas li* couma cas banne ki, impé lé temps avant zotte, ti goûte mauvais conséquence zot conduite. Et pou banne-là, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ١٦

17. *Ou soi* couma cas Satan quand li ti dire l'homme : « Pa croire ; » mais quand li pa finne croire, li ti dire *li* : « Mo péna nanrien pou faire are toi. Certainement mo pére Allāh, Seignére banne lé mondes. »

كَمَثَلِ الشَّيْطٰنِ اِذْ قَالَ لِلْاِنْسَانِ
اكْفُرْ ۚ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ اِنِّيْ بَرِيْٓءٌ
مِّنْكَ اِنِّيْٓ اَخَافُ اللّٰهَ رَبَّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۷﴾

18. Et zotte-dé zot la fin *li ça*, ki tout lé dé pou dans di Fé, zotte pou reste longtemps là-dans. Et ça *li* récompense banne ki faire le mal.

فَكَانَ عَاقِبَتَهُمَآ اَنَّهُمَا فِي النَّارِ
خَالِدَيْنِ فِيْهَا ؕ وَ ذٰلِكَ جَزٰٓؤُا
الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۸﴾ ع ۲ ۵

R3 19. O banne ki croire ! Craigne Allāh ; et sak l'âme bizin guette ça ki li avoye divant pou lendimain. Et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَلْتَنْظُرْ
نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿۱۹﴾

20. Et pa bizin vinne couma banne ki ti oublié Allāh, alors *Allāh* Li ti faire zotte oublié zot prope l'âme. Ça banne là ki banne rébelles.

وَ لَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ نَسُوا اللّٰهَ
فَاَنْسٰهُمْ اَنْفُسَهُمْ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ
الْفٰسِقُوْنَ ﴿۲۰﴾

21. Banne habitants di Fé et banne habitants Zardin-là, zotte pa pareil. Banne habitants Zardin-là ki pou triomphé.

لَا يَسْتَوِيْٓ اَصْحٰبُ النَّارِ وَ اَصْحٰبُ
الْجَنَّةِ ؕ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَآئِزُوْنَ ﴿۲۱﴾

22. Si Nous ti faire ça Coran-là déssanne lor ène montagne, certainement to ti pou trouve li vinne himble et *to ti pou trouve-li* fanne en morceaux avec la crainte Allāh. Et ça banne paraboles-là, Nous propose banne dimounes ça, pou ki zotte réfléci.

لَوْ اَنْزَلْنَا هٰذَا الْقُرْاٰنَ عَلٰى جَبَلٍ
لَّرَاَيْتَهٗ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ
اللّٰهِ ؕ وَتِلْكَ الْاَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ
لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُوْنَ ﴿۲۲﴾

23. Li-Même Allāh, en déhors dé Ki aukène pa digne d'adoration, Ki conne ça ki invizibe et ça ki vizibe. Li Même Ki montré So grâce, sans limites, Ki Bien-Miséricordié.

هُوَ اللّٰهُ الَّذِيْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ عٰلِمُ
الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ ۚ هُوَ الرَّحْمٰنُ
الرَّحِيْمُ ﴿۲۳﴾

24. Li-Même Allāh, en déhors dé Ki aukène pa digne d'adoration, Li Céli Ki Souverain, Ki Trés-Saint, Ki Source

هُوَ اللّٰهُ الَّذِيْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ اَلْمَلِكُ
الْقُدُّوْسُ السَّلٰمُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ

dé la Paix, Ki accorde sékirité, Ki Protectére, Ki Tout-Puissant, Ki rémette en bon état, Ki posséde mazesté. Allāh, So pureté et So gloire dépasse bien loin ça ki banne-là associé *are Li.*

الْعَزِيْزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ ؕ سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٢٤﴾

25. Li-Même Allāh, Céli Ki créé, Ki formé, Ki façonné. Pou Li-*Même* tout banne zoli noms. Tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre célébré So saintété, et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

هُوَ اللّٰهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى ؕ يُسَبِّحُ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٢٥﴾ ع

(Ti révélé aprés l'Hégire)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ ﴿۱﴾

2. O banne ki croire ! Pa prend Mo l'ennemi et zot l'ennemi couma camarades, zotte offére banne-là l'affection, alors ki banne là pa finne croire dans la vérité ki finne vinne cotte zotte *ki croyants* ; banne-là finne expilsé le Méssazer et zotte *oussi dépi cotte zotte ti pé resté, simplément* parski zotte croire dans Allāh, zot Seignére. Si zotte sorti pou litté dans Mo simé, et pou serce Mo plaisir, *pa prend banne-là couma camarades,* zotte avoye banne-là *méssazes* l'amitié en sécret, alors ki Mo pli conné ça ki zotte caciette et ça ki zotte laisse paraîte. Et dimoune ki faire ça d'ente zotte, certainement li finne égare li dépi simé droite.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا لَا تَتَّخِذُوۡا
عَدُوِّىۡ وَعَدُوَّكُمۡ اَوۡلِيَآءَ تُلۡقُوۡنَ
اِلَيۡهِمۡ بِالۡمَوَدَّةِ وَقَدۡ كَفَرُوۡا بِمَا
جَآءَكُمۡ مِّنَ الۡحَقِّ‌ۚ يُخۡرِجُوۡنَ الرَّسُوۡلَ
وَاِيَّاكُمۡ اَنۡ تُؤۡمِنُوۡا بِاللّٰهِ رَبِّكُمۡ‌ؕ
اِنۡ كُنۡتُمۡ خَرَجۡتُمۡ جِهَادًا فِىۡ سَبِيۡلِىۡ
وَابۡتِغَآءَ مَرۡضَاتِىۡ‌ۖ تُسِرُّوۡنَ اِلَيۡهِمۡ
بِالۡمَوَدَّةِ‌ۖ وَاَنَا اَعۡلَمُ بِمَاۤ اَخۡفَيۡتُمۡ وَمَاۤ
اَعۡلَنۡتُمۡ‌ؕ وَمَنۡ يَّفۡعَلۡهُ مِنۡكُمۡ فَقَدۡ ضَلَّ
سَوَآءَ السَّبِيۡلِ ﴿۲﴾

3. Si banne-là trouve zotte *n'importe cotte ça*, banne-là pou azir couma ennemis are zotte, et banne-là pou avoye zot la mains divant et pou tire zot la langue dans zot direction pou faire-*zotte* di tort et banne-là ti a voudré ki zotte *oussi* vinne mécréants.

اِنۡ يَّثۡقَفُوۡكُمۡ يَكُوۡنُوۡا لَكُمۡ اَعۡدَآءً وَّ
يَبۡسُطُوۡۤا اِلَيۡكُمۡ اَيۡدِيَهُمۡ وَاَلۡسِنَتَهُمۡ
بِالسُّوۡٓءِ وَوَدُّوۡا لَوۡ تَكۡفُرُوۡنَ ؕ ﴿۳﴾

4. Ni zot banne liens parenté, ni zot banne zenfants pa pou servi zotte nanrien Zour Rézirection. Li pou zizé ente zotte. Et Allāh trouve bien ça ki zotte faire.

لَنۡ تَنۡفَعَكُمۡ اَرۡحَامُكُمۡ وَلَاۤ
اَوۡلَادُكُمۡ‌ ۛۚ يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ ‌ ۛۚ يَفۡصِلُ
بَيۡنَكُمۡ‌ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ بَصِيۡرٌ ﴿۴﴾

5. Éna pou zotte, ène excellent modéle dans Abraham et banne ki ti avec li, quand banne-là ti dire zot pép :» En vérité, nous péna nanrien pou faire are zotte, ni are ça ki zotte adoré en déhors Allāh. Nous pa croire dans *ça ki* zotte *croire.* L'ennemité et la haine finne lévé

قَدۡ كَانَتۡ لَكُمۡ اُسۡوَةٌ حَسَنَةٌ فِىۡۤ
اِبۡرٰهِيۡمَ وَالَّذِيۡنَ مَعَهٗ‌ ۚ اِذۡ قَالُوۡا
لِقَوۡمِهِمۡ اِنَّا بُرَءٰٓؤُا مِنۡكُمۡ وَمِمَّا
تَعۡبُدُوۡنَ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ كَفَرۡنَا بِكُمۡ وَ

ente-nous-ék zotte pou touzour ziska ki zotte croire dans Allāh Li Tout-Sél. » — Sauf ki Abraham ti dire so papa : « Certainement, mo pou dimanne pardon pou toi malgré ki mo péna aukéne pouvoir cotte Allāh dans to-favére » : « Nou Seignére ! Dans Toi *ki* nous place *nou* confiance, et vers Toi *ki* nous tourné *avec répentance* et destination-là li vers Toi.

بَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّىٰ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ۖ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٥﴾

6. « Nou Seignére ! Pa faire nous ène l'épréve pou banne ki pa croire et pardonne-nous, nou Seignére ; *parski*, en vérité, To-Même Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze. »

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَاغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا ۖ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦﴾

7. En vérité, dans ça banne-là, éna ène excellent l'exempe pou zotte *et* pou *tout* banne ki espére dans Allāh et dans Dernier Zour. Et dimoune ki tourne lé dos, — en vérité, Allāh Li pa bizin nanrien, Li Céli Ki Digne dé louanze.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ ۚ وَمَنْ يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٧﴾ ع

R2 8. Li possibe ki Allāh mette l'amitié ente zotte et *ça* banne, d'ente banne-là, avec-ki zotte éna l'ennemité. Et Allāh, Li Tout-Puissant ; et Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

عَسَى اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُمْ مِنْهُمْ مَوَدَّةً ۚ وَاللَّهُ قَدِيرٌ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٨﴾

9. Allāh pa défanne-zotte montré bienveillance et azir équitabement envers banne ki pa finne combatte conte zotte dans *zaffaire* la rélizion et ki pa finne expilsé zotte dépi cotte zotte ti pé resté. En vérité, Allāh content banne ki équitabe.

لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾

10. Allāh nék finne défanne zotte pou faire camarades avec banne ki finne combatte conte zotte dans *zaffaire* la rélizion, et ki finne expilsé zotte dépi cotte zotte ti pé resté et ki finne aidé dans zot expilsion. Et banne dimounes ki faire camarades avec banne-là, ça banne *dimounes*-là ki inziste.

إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَنْ تَوَلَّوْهُمْ ۚ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٠﴾

11. O banne ki croire ! Quand banne croyantes vinne cotte zotte couma réfizié, vérifié banne-là *zot l'intention.* Allāh conne pli bien banne-là zot la foi. Alors si zotte trouvé *ki* banne-là *zotte* croyantes, pa rétourne zotte cotte banne mécréants. Banne *madames*-là pa permette pou banne-là et banne *mécréants*-là pa permette pou banne *madames*-là. Mais donne banne *maris*-là ça ki banne-là finne dépensé *pou banne madames-là.* Et li pa ène pécé dé zot part pou marié banne *madames*-là quand zotte finne donne banne-là zot dot. Et pa garde banne liens conzigal avec banne mécréantes, mais réclame *remboursement* ça ki zotte finne dépensé ; et ki banne *mécréants*-là réclame ça ki zotte finne dépensé. Ça li zizement Allāh. Li zize ente zotte. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا جَآءَكُمُ
الْمُؤْمِنٰتُ مُهٰجِرٰتٍ فَامْتَحِنُوْهُنَّ ؕ
اَللّٰهُ اَعْلَمُ بِاِيْمَانِهِنَّ ۚ فَاِنْ
عَلِمْتُمُوْهُنَّ مُؤْمِنٰتٍ فَلَا تَرْجِعُوْهُنَّ
اِلَى الْكُفَّارِ ؕ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ
يَحِلُّوْنَ لَهُنَّ ؕ وَاٰتُوْهُمْ مَّآ اَنْفَقُوْا ؕ وَلَا
جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اَنْ تَنْكِحُوْهُنَّ اِذَآ
اٰتَيْتُمُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ ؕ وَلَا تُمْسِكُوْا
بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَسْـَٔلُوْا مَآ اَنْفَقْتُمْ
وَلْيَسْـَٔلُوْا مَآ اَنْفَقُوْا ؕ ذٰلِكُمْ حُكْمُ اللّٰهِ ؕ
يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿۱۱﴾

12. Et si d'ente zot madames, éna quitte zotte pou alle cotte banne mécréants et ki, à zot tour, zotte gagne butins dé guére, alors donne ça banne croyants-là ki zot madames finne allé, pareil ça ki banne-là ti dépensé *pou zot madames.* Et craigne Allāh dans *Li-Même* Ki zotte croire.

وَاِنْ فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِّنْ اَزْوَاجِكُمْ اِلَى
الْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ فَاٰتُوا الَّذِيْنَ
ذَهَبَتْ اَزْوَاجُهُمْ مِّثْلَ مَآ اَنْفَقُوْا ؕ
وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيْٓ اَنْتُمْ بِهٖ مُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۲﴾

13. O Prophète ! Quand banne croyantes vinne cotte toi *et* faire serment dé fidélité et d'obéissance are toi *ki* zotte pa pou associé nanrien are Allāh et *ki* zotte pa pou coquin et *ki* zotte pa pou commette adiltére et *ki* zottte pa pou tué zot zenfants, et *ki* zotte pa pou faire kik calomnie ki zotte-mêmes zotte finne inventé délibérément, et *ki* zotte pa pou désobeir toi dans ça qui convénabe, alors accepté zot serment dé fidélité et d'obéissance et dimanne Allāh ki Li pardonne zotte. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ اِذَا جَآءَكَ الْمُؤْمِنٰتُ
يُبَايِعْنَكَ عَلٰٓى اَنْ لَّا يُشْرِكْنَ بِاللّٰهِ
شَيْـًٔا وَّلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِيْنَ وَلَا
يَقْتُلْنَ اَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَاْتِيْنَ
بِبُهْتَانٍ يَّفْتَرِيْنَهٗ بَيْنَ اَيْدِيْهِنَّ وَ
اَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيْنَكَ فِيْ مَعْرُوْفٍ
فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللّٰهَ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۳﴾

14. O banne ki croire ! Pa faire camarades are ène pép *ki* Allāh finne en colére are zotte. Banne-là finne dézespéré are l'Aute lé monde pareil couma banne mécréants finne dézespéré are banne ki dans tombes.

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَوَلَّوْا۟ قَوْمًا
غَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَئِسُوا۟ مِنَ
ٱلْـَٔاخِرَةِ كَمَا يَئِسَ ٱلْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَـٰبِ
ٱلْقُبُورِ ﴿١٣﴾

(Ti révélé aprés l'Hégire)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre célébré Allāh So sainteté. Et Li-Même Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٢﴾

3. O banne ki croire ! Bé ki faire zotte dire ça ki zotte pa faire ?

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لِمَ تَقُوْلُوْنَ مَا لَا تَفْعَلُوْنَ ﴿٣﴾

4. Li bien détestabe dans régard Allāh ki zotte dire ça ki zotte pa faire.

كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللّٰهِ اَنْ تَقُوْلُوْا مَا لَا تَفْعَلُوْنَ ﴿٤﴾

5. En vérité, Allāh content banne ki litte dans So simé dans rangs *serré* couma dire zotte ène strictire *solide* soudé are di plomb.

اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الَّذِيْنَ يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِهٖ صَفًّا كَاَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَّرْصُوْصٌ ﴿٥﴾

6. Et *rappelle* quand Moïse ti dire so pép : « O mo pép ! Bé ki faire zotte maltraite moi, alors ki zotte conné ki mo Allāh So Méssazer *ki finne avoyé* cotte zotte ?» Alors quand banne-là ti dévié *dépi simé droite*, Allāh ti faire zot lé kére dévié ; et Allāh pa guide pép rébelle.

وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ لِمَ تُؤْذُوْنَنِيْ وَقَدْ تَّعْلَمُوْنَ اَنِّيْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ ؕ فَلَمَّا زَاغُوْۤا اَزَاغَ اللّٰهُ قُلُوْبَهُمْ ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٦﴾

7. Et *rappelle* quand Jésus, fils de Marie, ti dire : « O banne Zenfants Israël ! En vérité, mo Allāh So Méssazer *ki finne avoyé* cotte zotte pou accompli ça ki *déza révélé* avant moi dans la Torah et pou annonce bon nouvelle concernant ène Méssazer ki pou vinne aprés moi, so nom pou Ahmad.[112] « Et quand li ti vinne cotte

وَاِذْ قَالَ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ يٰبَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ اِنِّيْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰىةِ وَمُبَشِّرًۢا بِرَسُوْلٍ يَّاْتِيْ مِنْۢ بَعْدِي اسْمُهٗۤ اَحْمَدُ ؕ فَلَمَّا

---

112 Jésus finne parle de l'arrivée d'ène Prophéte aprés-li. Li appelle-li le Consolatére, l'Esprit de Vérité. Li bon lire : Jean 12:13; 14:16, 17; 15:26; 16:7; pou trouvé ki (1) le Consolatére ou soi l'Esprit de Vérité pa pou capave vini à moins ki Jésus quitte ça lé monde-là; (2) li pou reste pou touzoir dans lé monde; (3) li pou dire boucoup banne sozes ki Jésus pa ti capave dire parski lé monde pa ti pou capave suive ça; (4) li pou guide l'himanité vers toute la vérité; *à suive*

جَآءَهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ قَالُوْا هٰذَا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٧﴾

banne-là avec banne préves clair, banne-là ti dire : « Ça li ène mazie clair ».

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعٰٓى اِلَى الْاِسْلَامِ ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٨﴾

8. Mais ki sanne-là ki pli inziste ki dimoune ki invente mensonze conte Allāh, alors ki pé appelle li vers Islam ? Et Allāh pa guide pép ki inziste.

يُرِيْدُوْنَ لِيُطْفِـُٔوْا نُوْرَ اللّٰهِ بِاَفْوَاهِهِمْ وَاللّٰهُ مُتِمُّ نُوْرِهٖ وَلَوْ كَرِهَ الْكٰفِرُوْنَ ﴿٩﴾

9. Banne-là oulé teigne la limière Allāh par *souffle* zot la bouce, mais Allāh pou ranne so la limière parfait malgré ki banne mécréants détesté *ça.*

هُوَ الَّذِيْٓ اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى وَدِيْنِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهٗ عَلَى الدِّيْنِ كُلِّهٖ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُوْنَ ﴿١٠﴾ ع

10. Li-Même Ki finne avoye So Méssazer avec la guidance et la Rélizion la Vérité pou ki Li faire ça triomphé lor tout *lé zaute* rélizions malgré ki banne associatéres détésté *ça.*

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلٰى تِجَارَةٍ تُنْجِيْكُمْ مِّنْ عَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿١١﴾

R2 11. O banne ki croire ! Esse-ki mo indique-zotte ène transaction ki pou sauve zotte are ène pinition ki donne boucoup doulére ?

تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَتُجَاهِدُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ ؕ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿١٢﴾

12. Zotte *bizin* croire dans Allāh et *dans* So Méssazer, et zotte *bizin* litté dans simé Allāh avec zot di biens et zot personnes. Ça li meillére pou zotte, si sélement zotte ti conné.

---

(5) li pa pou dire nanrien dé li même, mais li pou dire tout ça ki li tandé; (6) li pou glorifié Jésus et pou témoigne so véracité.

Tout-ça li en harmonie avec statut et mission du St Prophéte Mohammad(s.a.w.) exactement couma le St Coran finne décrire : (1) Le St Prophéte ti vini aprés ki Jésus ti quitte lé monde ; (2, 3) li le dernier Prophéte Portére ça la loi ki pou tout l'himanité ziska dernier zour. Jésus so méssaze ti pou banne zenfants Israël sélement et pour ène lé temps limité ; (4) le St Prophéte finne donne lé monde ène la loi complet dans tout so banne détails ki ti permette l'himanité accéde à toute la verité ; (5) le St Prophéte pa ti cause d'aprés so désir mais li ti dire ça ki Allāh ti dire li (53:4) ; (6) li ti glorifié Jésus (2:254 ; 3:56).

Donc ça prophécie-là li applique lor le St Prophéte Mohammad(s.a.w.). Capave applique-ça, en corollaire, lor so Messie Promis Ahmad(a.s.) - Fondatére Mouvement Ahmaddiyya dans l'Islam, parski dans so personne èna lieu déziéme Manifestation du St Prophéte Mohammad(s.a.w.) - lire (62:4).

13. Li pou pardonne zotte zot pécés, et Li pou admette zotte dans banne Zardins, en bas ça *éna* banne la rivière *ki* coulé, et *Li pou admette zotte* dans banne Résidences pur *ki* dans banne Zardins l'Èternité. Ça li *ça* grand triomphe-là.

يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنّٰتٍ
تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ وَمَسٰكِنَ
طَيِّبَةً فِيْ جَنّٰتِ عَدْنٍ ۚ ذٰلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيْمُ ﴿١٣﴾

14. Et ène l'aute *bon nouvelle oussi* ki zotte pou content : l'aide dé la part Allāh et ène victoire *ki* prés. Donc donne bon nouvelle à banne croyants.

وَاُخْرٰى تُحِبُّوْنَهَا ۚ نَصْرٌ مِّنَ اللّٰهِ وَفَتْحٌ
قَرِيْبٌ ۚ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٤﴾

15. O banne ki croire ! Vinne banne aides Allāh couma Jésus, fils de Marie ti pé dire *so* banne discipes, « Ki sanne-là ki pou mo banne aides pou *la cause* Allāh ?» Banne discipes ti dire : « Nous Allāh So banne aides. » Alors ène groupe banne Zenfants Israël ti croire tandisse ki ène *l'aute* groupe ti réfize croire. Alors Nous ti aide banne ki ti croire conte zot l'ennemi et zotte ti sorti victorié.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْۤا اَنْصَارَ اللّٰهِ
كَمَا قَالَ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيّٖنَ
مَنْ اَنْصَارِيْۤ اِلَى اللّٰهِ ۚ قَالَ الْحَوَارِيُّوْنَ
نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰهِ فَاٰمَنَتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْ
بَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ وَكَفَرَتْ طَّآئِفَةٌ ۚ فَاَيَّدْنَا
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا عَلٰى عَدُوِّهِمْ فَاَصْبَحُوْا
ظٰهِرِيْنَ ﴿١٥﴾

AL-DJOUMOU'AH

(Ti révélé aprés l'Hégire)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. Tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre célébré sainteté Allāh, Ki Lé Roi, Ki Bien-Saint, Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوْسِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ۝٢

3. Li-Même Ki finne avoye dans banne oummiyyīne[113], ène Méssazer d'ente zotte-mêmes, ki récite zotte So banne Signes, et *ki* pirifié zotte et *ki* enseigne zotte le Live et la Sazesse alors ki avant, zotte ti dans ène l'égarement évident.

هُوَ الَّذِيْ بَعَثَ فِي الْاُمِّيّٖنَ رَسُوْلًا مِّنْهُمْ يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِهٖ وَيُزَكِّيْهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ ۗ وَاِنْ كَانُوْا مِنْ قَبْلُ لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝٣

4. Et *Li pou avoye li parmi* lé zautes, d'ente banne-là-mêmes, ki pa encore zoènne zotte[114]. Et Li-Même Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

وَّاٰخَرِيْنَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوْا بِهِمْ ۗ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝٤

5. Ça, li la Grâce Allāh. Li donne li dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li posséde la grâce immense.

ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَآءُ ۗ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ۝٥

6. L'exempe banne ki ti responsabe *la Loi* la Torah, mais ki pa ti observe li, li pareil couma ène bourrique

مَثَلُ الَّذِيْنَ حُمِّلُوا التَّوْرٰىةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوْهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ اَسْفَارًا ۗ

---

113 Oummiyyīne vé dire (i) banne analphabétes, banne ki pa finne appranne lire, écrire ; (ii) banne ki pa finne gagne ène Écritire révélé.

114 Le Saint Prophéte so méssaze li destiné pou tout banne péps pou tout l'époques. Verset-là signifié ki le Saint Prophéte pou paraîte dans ène l'aute pép ki pa encore zoènne so banne suivants immédiat. Malgré ki ène long l'époque pou sépare ça dé pép-là, mais zotte pou zoènne par réssemblance extraordinaire zot banne kalités exceptionnel, zot sacrifices, et zot l'esprit d'unité de dévotion pou Islam. Abou Hurairah(r.a.) ti oulé conné ki ça banne-là ça, le Saint Prophéte ti pose so la main lor Salmān le Perse, li ti dire : 'Même si la foi éna pou alle ziska Pleïades, ène dimoune de ça banne-là pou sirement rétrouve li.' (lire Boukhārī). Le Messie Promis Ahmad (1835-1908), Fondatère Mouvement Ahmadiyya dans l'Islam ti dé déssendance perse.

(Ti révélé aprés l'Hégire)

qui pé saryé banne Lives. Couma li mauvais, l'exempe banne dimounes ki traite banne Signes Allāh dé mensonzes ! Et Allāh pa guide *ça* pép ki inziste-là.

بئس مثل القوم الذين كذبوا بآيات
الله ۚ والله لا يهدي القوم الظالمين ﴿٦﴾

7. Dire : « O banne Zuifs ! Si zotte pensé ki zotte camarades Allāh et ki tout banne *lé zaute* dimounes exclire *là-dans*, alors souhaite la mort si zotte véridique. »

قل يا أيها الذين هادوا إن زعمتم
أنكم أولياء لله من دون الناس
فتمنوا الموت إن كنتم صادقين ﴿٧﴾

8. Mais zamais banne-là pa pou souhaite ça, à cause ça ki zot la mains finne avoye divant *zotte.* Et Allāh conne bien banne inzistes.

ولا يتمنونه أبدا بما قدمت
أيديهم ۚ والله عليم بالظالمين ﴿٨﴾

9. Dire : « La mort, are ça-même ki zotte pé sauvé-là, certainement li pou rattrape zotte. Ensuite pou rétourne zotte vers Céli Ki conne ça ki invizibe et ça ki vizibe et Li pou informe zotte lor ça ki zotte ti pé faire.

قل إن الموت الذي تفرون منه
فإنه ملاقيكم ۖ ثم تردون إلى عالم
الغيب والشهادة فينبئكم بما
كنتم تعملون ﴿٩﴾

R2 10. O banne ki croire ! Quand, dans ène partie zour Vendrédi, finne faire l'appel pou la Priére, alors faire vite pou alle *cotte* mazine Allāh, et laisse dé côté tout transaction. Ça, li meillére pou zotte, si sélement zotte ti conné.

يا أيها الذين آمنوا إذا نودي للصلاة
من يوم الجمعة فاسعوا إلى ذكر
الله وذروا البيع ۚ ذلكم خير لكم
إن كنتم تعلمون ﴿١٠﴾

11. Et quand la Priére fini, alors dispersé dans pays, et serce dépi dans grâce Allāh et mazine Allāh boucoup pou ki zotte gagne siccés.

فإذا قضيت الصلاة فانتشروا في
الأرض وابتغوا من فضل الله
واذكروا الله كثيرا لعلكم
تفلحون ﴿١١﴾

12. Mais quand banne-là trouve kik commerce ou soi kik divertissement, zotte détace zotte pou alle *vite* vers ça et zotte laisse toi diboute *tout sél.* Dire : « Ça ki avec Allāh, li meillére ki divertissement et commerce, et Allāh Li Meillére d'ente banne ki donne provisions. »

وإذا رأوا تجارة أو لهوا انفضوا
إليها وتركوك قائما ۚ قل ما عند الله
خير من اللهو ومن التجارة ۚ والله
خير الرازقين ﴿١٢﴾

AL MOUNĀFIQŌUN

(Ti révélé aprés l'Hégire)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Quand banne hypocrites vinne cotte toi, zotte dire : « Nous donne témoignaze ki certainement to Allāh So Méssazer. » Et Allāh connaît ki vraimême to So Méssazer. Et Allāh attesté ki certainement banne hypocrites zotte banne mentéres.

اِذَا جَآءَكَ الْمُنٰفِقُوْنَ قَالُوْا نَشْهَدُ
اِنَّكَ لَرَسُوْلُ اللّٰهِ م وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وقف لازم
اِنَّكَ لَرَسُوْلُهٗ ؕ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اِنَّ
الْمُنٰفِقِيْنَ لَكٰذِبُوْنَ ﴿٢﴾

3. Banne-là finne faire are zot serments ène bouclier. Alors zotte empéce *banne dimounes* suive simé Allāh. Vraimême li mauvais ça ki zotte ti pé faire !

اِتَّخَذُوْٓا اَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوْا
عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ اِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ ﴿٣﴾

4. Ça, li parski banne-là ti croire *d'abord et* ensuite zotte ti nié. Alors finne mette scellé lor zot lé kére. Donc zotte pa comprend.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا فَطُبِعَ
عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُوْنَ ﴿٤﴾

5. Et quand to trouve banne-là, zot l'apparence physique émerveille toi ; et si banne-là causé, to écoute zot discours. Zotte couma dire banne dibois *sec* ki finne mette diboute, sakène pé tini l'aute. Zotte pensé ki sak calamité pé dirize lor zotte-mêmes. Banne-là ki ennemi-là. Alors faire attention are zotte. Ki malédiction Allāh tombe lor zotte ! Couma banne-là finne détourné *are la vérité* !

وَاِذَا رَاَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ اَجْسَامُهُمْ ؕ وَاِنْ
يَّقُوْلُوْا تَسْمَعْ لِقَوْلِهِمْ ؕ كَاَنَّهُمْ خُشُبٌ
مُّسَنَّدَةٌ ؕ يَحْسَبُوْنَ كُلَّ صَيْحَةٍ
عَلَيْهِمْ ؕ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ ؕ قٰتَلَهُمُ
اللّٰهُ ز اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿٥﴾

6. Et quand dire banne-là : « Vini pou ki Allāh So Méssazer implore pardon pou zotte, » zotte détourne la tête et to trouvé ki zotte reste en arriére avec l'orgueil.

وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ
رَسُوْلُ اللّٰهِ لَوَّوْا رُءُوْسَهُمْ وَرَاَيْتَهُمْ
يَصُدُّوْنَ وَهُمْ مُّسْتَكْبِرُوْنَ ﴿٦﴾

7. Li pareil pou banne-là, ki to dimanne pardon pou zotte ou soi to pa dimanne pardon pou zotte, Allāh zamais pa pou pardonne zotte. En vérité, Allāh pa guide *ça* pép ki rébelle-là.

سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ اَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ اَمْ لَمْ
تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ ؕ لَنْ يَّغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٧﴾

8. Banne-là mêmes ki dire : « Pa dépensé lor banne ki avec Méssazer Allāh, pou ki banne-là dispersé *et abandonne li,* » alors ki banne trésors banne lé ciéls et la terre zotte pou Allāh ; mais banne hypocrites pa comprend.

هُمُ الَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ لَا تُنْفِقُوْا عَلٰى مَنْ عِنْدَ رَسُوْلِ اللّٰهِ حَتّٰى يَنْفَضُّوْا ؕ وَ لِلّٰهِ خَزَآئِنُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ وَ لٰكِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ لَا يَفْقَهُوْنَ ﴿٨﴾

9. Banne-là dire : « Si nous rétourne Médine, céli ki pli honorabe certainement pou faire sorti dépi ça *la ville-là* céli ki pli bas ;» alors ki *tout* l'honnére li pou Allāh et pou So Méssazer et pou banne croyants; mais banne hypocrites pa conné.

يَقُوْلُوْنَ لَئِنْ رَّجَعْنَاۤ اِلَى الْمَدِيْنَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْاَعَزُّ مِنْهَا الْاَذَلَّ ؕ وَ لِلّٰهِ الْعِزَّةُ وَ لِرَسُوْلِهٖ وَ لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَ لٰكِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٩﴾

R2 10. O banne ki croire ! *Faire en sorte* ki zot banne di biens et zot banne zenfants pa distraire zotte dépi mazine Allāh. Et banne ki faire ça — ça banne-là ki banne perdants.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُلْهِكُمْ اَمْوَالُكُمْ وَ لَاۤ اَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ ۚ وَ مَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿١٠﴾

11. Et dépensé dépi dans provision ki Nous finne donne zotte, avant ki la mort vinne cotte ène d'ente zotte et ki li dire : « Mo Seignére ! Si sélement To accorde moi répit pou ène ti lé temps pou ki mo capave faire la sarité et *pou ki* mo capave vinne *ène* dans banne dimounes ziste. »

وَ اَنْفِقُوْا مِنْ مَّا رَزَقْنٰكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَ اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُوْلَ رَبِّ لَوْ لَاۤ اَخَّرْتَنِيْۤ اِلٰۤى اَجَلٍ قَرِيْبٍ ۙ فَاَصَّدَّقَ وَ اَكُنْ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿١١﴾

12. Et Allāh zamais pa pou accorde ène l'âme répit quand so lé temps fixé finne arrivé. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

وَ لَنْ يُّؤَخِّرَ اللّٰهُ نَفْسًا اِذَا جَآءَ اَجَلُهَا ؕ وَ اللّٰهُ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٢﴾

(Ti révélé aprés l'Hégire)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ﴿۱﴾

2. Tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre célébré sainteté Allāh ; pou Li Royaume-là ; et pou Li, tout louanze ; et Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

یُسَبِّحُ لِلّٰہِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَ مَا فِی الۡاَرۡضِ ۚ لَہُ الۡمُلۡکُ وَ لَہُ الۡحَمۡدُ ۫ وَ ہُوَ عَلٰی کُلِّ شَیۡءٍ قَدِیۡرٌ ﴿۲﴾

3. Li-Même Ki finne créé zotte, ensuite *éna* d'ente zotte ki mécréants, et *éna* d'ente zotte ki croyants. Et Allāh guette bien ça ki zotte faire.

ہُوَ الَّذِیۡ خَلَقَکُمۡ فَمِنۡکُمۡ کَافِرٌ وَّ مِنۡکُمۡ مُّؤۡمِنٌ ؕ وَ اللّٰہُ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ بَصِیۡرٌ ﴿۳﴾

4. Li finne créé banne lé ciéls et la terre avec la vérité. Et *ô banne dimounes* ! Li finne donne zotte *zot* formes et Li finne ranne zot formes bien zoli. Et destination-là li vers Li.

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَ الۡاَرۡضَ بِالۡحَقِّ وَ صَوَّرَکُمۡ فَاَحۡسَنَ صُوَرَکُمۡ ۚ وَ اِلَیۡہِ الۡمَصِیۡرُ ﴿۴﴾

5. Li conné tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre. Et Li conné ça ki zotte caciette et ça ki zotte laisse paraîte ; et Allāh conne bien ça ki éna dans la poitrine.

یَعۡلَمُ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَ الۡاَرۡضِ وَ یَعۡلَمُ مَا تُسِرُّوۡنَ وَ مَا تُعۡلِنُوۡنَ ؕ وَ اللّٰہُ عَلِیۡمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوۡرِ ﴿۵﴾

6. Esse-ki *ça* pa finne arrive cotte-zotte, nouvelle *ça* banne *dimounes* avant ki pa ti croire ! Alors banne-là ti goûte mauvais conséquences zot conduite ; et pou banne-là, ti éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

اَلَمۡ یَاۡتِکُمۡ نَبَؤُا الَّذِیۡنَ کَفَرُوۡا مِنۡ قَبۡلُ ۫ فَذَاقُوۡا وَبَالَ اَمۡرِہِمۡ وَ لَہُمۡ عَذَابٌ اَلِیۡمٌ ﴿۶﴾

7. Ça li parski zot banne Méssazers ti vinne cotte zotte avec banne Signes manifeste, mais zotte ti dire : « Esse-ki banne himains ki pou guide nous ?» Donc zotte pa ti croire et zotte ti tourne lé dos, et Allāh Li Indépendant *dé zotte* et Allāh Li pa bizin nanrien, Li Céli Ki Digne dé louanze.

ذٰلِکَ بِاَنَّہٗ کَانَتۡ تَّاۡتِیۡہِمۡ رُسُلُہُمۡ بِالۡبَیِّنٰتِ فَقَالُوۡۤا اَبَشَرٌ یَّہۡدُوۡنَنَا ۫ فَکَفَرُوۡا وَ تَوَلَّوۡا وَّ اسۡتَغۡنَی اللّٰہُ ؕ وَ اللّٰہُ غَنِیٌّ حَمِیۡدٌ ﴿۷﴾

8. Banne ki pa croire, zotte affirmé ki zotte pa pou réssissité. Dire : « Péna doute, par mo Seignére, certainement pou réssissite zotte, alors certainement pou informe zotte lor ça ki zotte finne faire. Et ça li facile pou Allāh.»

زَعَمَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنْ لَّنْ يُّبْعَثُوْا ؕ قُلْ
بَلٰى وَرَبِّيْ لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا
عَمِلْتُمْ ؕ وَذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ۝٨

9. Donc, croire dans Allāh et *dans* So Méssazer et *dans ça* la Limiére ki Nous finne faire déssanne-là. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَالنُّوْرِ الَّذِيْٓ
اَنْزَلْنَا ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝٩

10. Ça zour cotte Li pou rassemblé zotte pou Zour Rassemblément-là, li pou ça zour *cotte pou éna gains et* pertes-là. Et dimoune ki croire dans Allāh et *ki* faire banne bon actions, *Allāh* Li pou débarasse li *ça dimoune-là* are so banne mauvais et Li pou admette li dans banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé ; zotte pou reste tout lé temps là-dans. Ça, li *ça* grand triomphe-là.

يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذٰلِكَ يَوْمُ
التَّغَابُنِ ؕ وَمَنْ يُّؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَيَعْمَلْ
صَالِحًا يُّكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّاٰتِهٖ وَيُدْخِلْهُ
جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ
فِيْهَآ اَبَدًا ؕ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝١٠

11. Et banne ki pa croire et *ki* traite Nou banne Signes dé mensonzes, ça banne-là pou banne habitants di Fé ; zotte pou reste longtemps là-dans. Et destination-là couma li mauvais !

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ
اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ
وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝١١ ع

R2 12. Tout malhére ki arrivé, li sélement avec permission Allāh. Et dimoune ki croire dans Allāh, Li guide so lé kére *lor simé droite.* Et Allāh conne bien tout kit-soze.

مَآ اَصَابَ مِنْ مُّصِيْبَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ
وَمَنْ يُّؤْمِنْ بِاللّٰهِ يَهْدِ قَلْبَهٗ ؕ وَاللّٰهُ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝١٢

13. Et obéir Allāh et obéir Méssazer-là. Mais si zotte tourne lé dos, alors Nou Méssazer li responsabe sélement pou transmette clairement Méssaze-là.

وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ ۚ فَاِنْ
تَوَلَّيْتُمْ فَاِنَّمَا عَلٰى رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ
الْمُبِيْنُ ۝١٣

14. Allāh ! Aukène pa digne d'adoration excepté Li, et dans Allāh ki banne croyants bizin place *zot* confiance.

اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُوْنَ ۝١٤

15. O banne ki croire ! En vérité, parmi zot madames et zot zenfants éna *ki* zot l'ennemis. Donc faire attention are banne-là ! Et si zotte laisse passé et zotte détourne zot régard et zotte pardonné, alors, en vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

يَـٰٓأَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّ مِنْ اَزْوَاجِكُمْ
وَاَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَّكُمْ فَاحْذَرُوْهُمْ ۚ وَاِنْ
تَعْفُوْا وَتَصْفَحُوْا وَتَغْفِرُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ
غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٥﴾

16. En vérité, zot di biens et zot zenfants, zotte sélement ène l'épréve ; mais cotte Allāh éna ène grand récompense.

اِنَّمَآ اَمْوَالُكُمْ وَاَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ۚ وَاللّٰهُ
عِنْدَهٗٓ اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿١٦﴾

17. Donc craigne Allāh autant ki zotte capave, et écouté, et obéir, et dépensé *dans So simé, ça* li meillére pou zotte. Et banne dimounes ki zot l'âme finne protézé conte l'avarice, ça banne-là mêmes ki réissi.

فَاتَّقُوا اللّٰهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوْا وَ
اَطِيْعُوْا وَاَنْفِقُوْا خَيْرًا لِّاَنْفُسِكُمْ ۗ وَ
مَنْ يُّوْقَ شُحَّ نَفْسِهٖ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُوْنَ ﴿١٧﴾

18. Si zotte faire Allāh ène bon prêt, Li pou miltiplié ça pou zotte, et Li pou pardonne zotte. Et Allāh, Li Bien conne apprécié *et* Li Bien-Indilzent.

اِنْ تُقْرِضُوا اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضٰعِفْهُ
لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۚ وَاللّٰهُ شَكُوْرٌ حَلِيْمٌ ﴿١٨﴾

19. *Li* Céli Ki conne ça ki invizibe et ça ki vizibe, Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿١٩﴾ [ع ٢ ١٦]

AL-TALĀQ

(Ti révélé aprés l'Hégire)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. O Prophète ! Quand zotte divorce are *zot* madames, divorce are banne-là pou lé temps *ki finne prescrire* pou banne-là, et garde compte lé temps-là ; et craigne Allāh, zot Seignére. Pa faire zotte quitte zot la caze et banne-là pa bizin quitté allé *par zotte-mêmes* à moins ki zotte commette ène indécence manifeste. Et ça, li banne limites *fixé par* Allāh ; et dimoune ki dépasse banne limites Allāh, certainement li finne faire di tort so prope l'âme. To pa conné; li possibe ki par la suite, Allāh faire kik-soze *ki nouveau* arrivé.

يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ اِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ
فَطَلِّقُوْهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ وَاَحْصُوا الْعِدَّةَ ۚ
وَاتَّقُوا اللّٰهَ رَبَّكُمْ ۚ لَا تُخْرِجُوْهُنَّ مِنْۢ
بُيُوْتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ اِلَّاۤ اَنْ يَّاْتِيْنَ
بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ؕ وَتِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ ؕ
وَمَنْ يَّتَعَدَّ حُدُوْدَ اللّٰهِ فَقَدْ ظَلَمَ
نَفْسَهٗ ؕ لَا تَدْرِيْ لَعَلَّ اللّٰهَ يُحْدِثُ
بَعْدَ ذٰلِكَ اَمْرًا ۝٢

3. Ensuite quand banne *madames*-là arrive zot lé temps *ki finne fixé,* garde zotte dans ène façon convénabe, ou soi sépare-zotte-mêmes are banne-là dans ène façon convénabe, et prend d'ente zotte couma témoins dé dimounes ki droite ; et donne *vrai* témoignaze pou *l'amour* Allāh. Li coumme ça *ki* dimoune, ki croire dans Allāh et dans Zour Dernier, finne récommandé *pou faire.* Et dimoune ki craigne Allāh, Li pou ouvert pou li ène la porte,

فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَاَمْسِكُوْهُنَّ
بِمَعْرُوْفٍ اَوْ فَارِقُوْهُنَّ بِمَعْرُوْفٍ وَّ
اَشْهِدُوْا ذَوَيْ عَدْلٍ مِّنْكُمْ وَاَقِيْمُوا
الشَّهَادَةَ لِلّٰهِ ؕ ذٰلِكُمْ يُوْعَظُ بِهٖ مَنْ كَانَ
يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۬ؕ وَمَنْ
يَّتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّهٗ مَخْرَجًا ۝٣

4. Et Li pou accorde li provision cotte *dimoune-là* li pa capave *même* imaziné. Et dimoune ki place *so* confiance dans Allāh — *Allāh* Li Siffit pou li. En vérité, Allāh Li accompli So décision. Li finne mette ène mizire pou tout kit-soze.

وَّيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ؕ وَمَنْ
يَّتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ فَهُوَ حَسْبُهٗ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
بَالِغُ اَمْرِهٖ ؕ قَدْ جَعَلَ اللّٰهُ لِكُلِّ شَيْءٍ
قَدْرًا ۝٤

5. Et si zotte éna doute *lor lé temps pou attanne* concernant ça banne, dans zot banne madames, ki né pli espéré pou gagne *zot* règles, alors *conné ki* lé temps ki finne prescrire pou banne-là, li

وَالّٰٓـِٔيْ يَئِسْنَ مِنَ الْمَحِيْضِ مِنْ نِّسَآئِكُمْ
اِنِ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلٰثَةُ اَشْهُرٍ ۙ وَّالّٰٓـِٔيْ
لَمْ يَحِضْنَ ؕ وَاُولَاتُ الْاَحْمَالِ اَجَلُهُنَّ

أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۚ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ
يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ﴿٥﴾

trois mois ; et *même zaffaire pou* banne ki pa *encore* gagne *zot* régles. Et banne ki enceintes, zot lé temps *fixé* li pou ziska ki zotte finne délivré dé zot fardeau. Et dimoune ki craigne Allāh, Li pou facilite *so* banne zaffaires pou li.

ذَٰلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ إِلَيْكُمْ ۚ وَمَنْ يَتَّقِ
اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ
أَجْرًا ﴿٦﴾

6. Ça, li Allāh So l'orde ki Li finne révéle zotte. Et dimoune ki craigne Allāh, Li pou débarasse li are so banne mauvais, et Li pou augmente so récompense boucoup même.

أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ
وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَارُّوهُنَّ لِتُضَيِّقُوا
عَلَيْهِنَّ ۚ وَإِنْ كُنَّ أُولَاتِ حَمْلٍ
فَأَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّىٰ يَضَعْنَ
حَمْلَهُنَّ ۚ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَآتُوهُنَّ
أُجُورَهُنَّ ۖ وَأْتَمِرُوا بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوفٍ ۖ
وَإِنْ تَعَاسَرْتُمْ فَسَتُرْضِعُ لَهُ أُخْرَىٰ ﴿٧﴾

7. *Pendant ça lé temps ki finne prescrire-là* faire banne-là reste cotte zotte-mêmes zotte resté, sélon zot moyens ; et pa tourmente banne-là, pou créé banne diffikiltés pou banne-là *pou force zotte allé.* Et si banne-là enceintes, alors dépense lor banne-là ziska ki banne-là délivré dé zot fardeau. Et si banne-là faire allaitement *zenfant-là* pou zotte, alors donne banne-là zot récompense ; et, en concertation, décide zot banne zaffaires dans ène façon convénabe, mais si zotte gagne diffikilté ente zotte, alors ène l'aute *madame* ava faire allaitement *zenfant-là* pou *papa-là* li-*même.*

لِيُنْفِقْ ذُو سَعَةٍ مِنْ سَعَتِهِ ۖ وَمَنْ قُدِرَ
عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ ۚ
لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا ۚ سَيَجْعَلُ
اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ﴿٨﴾

8. Dimoune ki dans l'aisance, li bizin dépense dépi so fortine ; et dimoune ki so réssource li restreint, li bizin dépense d'aprés ça ki Allāh finne donne li. Allāh pa mette lor personne ène fardeau ki en déhors ça ki Li finne donne li. Allāh pa pou tardé pou apporte l'aisance aprés diffikiltés.

وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا
وَرُسُلِهِ فَحَاسَبْنَاهَا حِسَابًا شَدِيدًا
وَعَذَّبْنَاهَا عَذَابًا نُكْرًا ﴿٩﴾

R 2 9. Comié la villes ki ti révolté conte commannement zot Seignére et So banne Méssazers, et Nous ti dimanne-zotte compte avec sévérité et Nous ti pini zotte avec ène pinition ki donne boucoup la peine.

10. Alors, zotte ti goûte banne mauvais conséquences zot conduite, et la fin-zot-zaffaire ti la ruine.

فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ
أَمْرِهَا خُسْرًا ﴿١٠﴾

11. Allāh finne prépare pou banne-là ène pinition dir ; donc craigne Allāh ô banne dimounes ki éna l'intéllizence *et* ki finne croire. Certainement Allāh finne avoye zotte ène Rappel,

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فَاتَّقُوا
اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ الَّذِينَ آمَنُوا
قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ﴿١١﴾

12. Ène Méssazer ki récite-zotte banne Signes manifeste Allāh, pou ki li faire sorti dépi dans banne *toute sorte* l'obskirités banne ki croire et ki faire banne bon actions *pou améne zotte* vers la limiére ; et dimoune ki croire dans Allāh et ki faire banne bon actions, *Allāh* Li pou admette li dans banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé. Zotte pou reste tout lé temps là-dans. En vérité, Allāh finne faire pou li ène excellent provision.

رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ
لِيُخْرِجَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَمَنْ يُؤْمِنْ
بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا ﴿١٢﴾

13. Allāh Ki finne créé sept lé ciéls et pareil coumme ça pou la terre. *Allāh So* l'orde déssanne en abondance da milié ça banne-là, pou ki *ô banne dimounes* zotte conné ki Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé et ki Allāh englobe tout kit-soze dans *So* connaissance.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ
الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ
بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ
شَيْءٍ عِلْمًا ﴿١٣﴾

(Ti révélé aprés l'Hégire)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. O Prophète ! Bé ki faire to finne interdire *pou toi* ça ki Allāh finne permette toi. To serce pou faire plaisir to banne madames ? Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ اَحَلَّ اللّٰهُ
لَكَ ج تَبْتَغِيْ مَرْضَاتَ اَزْوَاجِكَ ط
وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢﴾

3. En vérité, Allāh finne faire obligatoire pou-zotte l'annilation zot serments *par rapport à ça ki finne fék mentionné-là*, et Allāh Li zot Gardien ; et Li-Même Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

قَدْ فَرَضَ اللّٰهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ اَيْمَانِكُمْ ج
وَاللّٰهُ مَوْلٰىكُمْ ج وَهُوَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ﴿٣﴾

4. Et quand le Prophète ti confié ène so banne madames ène zaffaire et quand sanne-là ti divilgué ça et ki Allāh ti informe li *le Prophéte* lor là, li ti faire *so madame* conne ène partie là-dans et li ti passe lor ène partie. Et quand li ti informe li ça, sanne-là ti dire : « Ki sanne-là ki finne informe toi ça ?» Li ti réponne : « Céli Ki Conne-Tout, Ki Bien-Au-Courant *Ki* finne informe moi *ça.* »

وَاِذْ اَسَرَّ النَّبِيُّ اِلٰى بَعْضِ اَزْوَاجِهٖ
حَدِيْثًا ج فَلَمَّا نَبَّاَتْ بِهٖ وَاَظْهَرَهُ اللّٰهُ
عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضَهٗ وَاَعْرَضَ عَنْ
بَعْضٍ ج فَلَمَّا نَبَّاَهَا بِهٖ قَالَتْ مَنْ
اَنْۢبَاَكَ هٰذَا ط قَالَ نَبَّاَنِيَ الْعَلِيْمُ
الْخَبِيْرُ ﴿٤﴾

5. Si zotte tout lé dé, zotte tourne vers Allāh avec répentance, *li pou meillére pou zotte parski* zot lé kére finne déza incliné *dans ça direction-là.* Mais si sakène pou soutenir l'aute conte li, certainement Allāh Li so Aide et Gabriel *oussi* et banne dimounes ziste-*oussi* d'ente banne croyants; et lor là, banne anzes-*oussi* zotte *so* banne aides.

اِنْ تَتُوْبَآ اِلَى اللّٰهِ فَقَدْ صَغَتْ
قُلُوْبُكُمَا ج وَاِنْ تَظٰهَرَا عَلَيْهِ فَاِنَّ اللّٰهَ
هُوَ مَوْلٰىهُ وَجِبْرِيْلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِيْنَ ج
وَالْمَلٰٓئِكَةُ بَعْدَ ذٰلِكَ ظَهِيْرٌ ﴿٥﴾

6. Si li divorce avec zotte, li possibe ki so Seignére accorde li dans zot place banne madames ki meillére ki zotte, banne ki soumette, ki croyantes, ki obéissantes, ki faire répentance, ki content faire l'adoration, ki content faire carême, banne veuves et banne vierzes.

عَسٰى رَبُّهٗٓ اِنْ طَلَّقَكُنَّ اَنْ يُّبْدِلَهٗٓ
اَزْوَاجًا خَيْرًا مِّنْكُنَّ مُسْلِمٰتٍ مُّؤْمِنٰتٍ
قٰنِتٰتٍ تٰٓئِبٰتٍ عٰبِدٰتٍ سٰٓئِحٰتٍ ثَيِّبٰتٍ
وَّاَبْكَارًا ﴿٦﴾

7. O banne ki croire ! Protéze zot prope personnes et zot familles d'ène di Fé ki alimenté are dimounes et roces, et *ki* sirveillé par banne anzes dir *et* sévére. Banne-là pa désobéir Allāh lor ça ki Li finne ordonne zotte ; et zotte faire ça ki finne commanne zotte *faire.*

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قُوْٓا اَنْفُسَكُمْ وَ
اَهْلِيْكُمْ نَارًا وَّقُوْدُهَا النَّاسُ وَ
الْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلٰٓئِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ
لَّا يَعْصُوْنَ اللّٰهَ مَآ اَمَرَهُمْ وَ يَفْعَلُوْنَ
مَا يُؤْمَرُوْنَ ۝٧

8. O banne ki pa croire ! Pa présente banne eskizes azordi. Pou paye zotte sélement pou ça ki zotte ti pé faire.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَا تَعْتَذِرُوا الْيَوْمَ ؕ
اِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝٨ ع ۸ ۱۹

R2 9. O banne ki croire ! Tourne vers Allāh avec ène répentance sincére. Li possibe ki zot Seignére ava débarasse zotte are zot banne mauvais et *ki* Li admette zotte dans banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé, zour cotte Allāh pa pou himilié ni le Prophète, ni banne ki finne croire ensamme are li. Zot la limiére pou galoupé divant zotte et lor zot côté droite *oussi.* Zotte pou dire : « Nou Seignére, ranne nou la limiére parfait pou nous et pardonne-nous. En vérité, To éna pouvoir pou faire tout ça ki To oulé. »

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا تُوْبُوْٓا اِلَى اللّٰهِ تَوْبَةً
نَّصُوْحًا ؕ عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يُّكَفِّرَ عَنْكُمْ
سَيِّاٰتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۙ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللّٰهُ
النَّبِيَّ وَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ ۚ نُوْرُهُمْ
يَسْعٰى بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَ بِاَيْمَانِهِمْ
يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اَتْمِمْ لَنَا نُوْرَنَا وَ
اغْفِرْ لَنَا ۚ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝٩

10. O Prophète ! Améne ène la litte conte banne mécréants et banne hypocrites et montré fermeté vis-à-vis zotte. Et place cotte banne-là pou resté li l'Enfer et destination-là li bien mauvais !

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَ
الْمُنٰفِقِيْنَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ ؕ وَ مَاْوٰىهُمْ
جَهَنَّمُ ؕ وَ بِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝١٠

11. Allāh propose banne mécréants l'exempe madame Noé et madame Lot. Banne-là zotte ti sous l'autorité dé d'ente Nou banne servitéres pieux, mais zotte dé ti faire malhonnête are *Nou* dé *servitéres*-là ; et *ça* dé-là pa finne capave sauve zotte ditout conte *pinition* Allāh et ti dire *zotte* : « Zotte dé, rente dans di Fé are banne ki rentré. »

ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوا امْرَاَتَ
نُوْحٍ وَّ امْرَاَتَ لُوْطٍ ؕ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ
مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتٰهُمَا فَلَمْ
يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا وَّ قِيْلَ ادْخُلَا
النَّارَ مَعَ الدّٰخِلِيْنَ ۝١١

12. Et Allāh propose banne croyants l'exempe madame Pharaon quand li ti dire : « Mo Seignére ! Construire pou moi ène la caze cotte Toi, dans Zardin-là et délivré-moi dé Pharaon et so banne actions et délivré-moi dé *ça* pép inziste-là. »

وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوا امْرَاَتَ
فِرْعَوْنَ ۘ اِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِيْ عِنْدَكَ
بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَ نَجِّنِيْ مِنْ فِرْعَوْنَ وَ
عَمَلِهٖ وَنَجِّنِيْ مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٢﴾

13. Et *oussi l'exempe* Marie, ti fille Imrān ki ti protéze so chasteté, ensuite Nous ti soufflé impé dépi Nou l'Esprit dans *zenfant-là* li-*même* ; et li *mama-là*, ti attesté banne paroles so Seignére et So banne Lives et li ti *ène* dans banne obéissants.

وَ مَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرٰنَ الَّتِيْٓ اَحْصَنَتْ
فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيْهِ مِنْ رُّوْحِنَا وَصَدَّقَتْ
بِكَلِمٰتِ رَبِّهَا وَ كُتُبِهٖ وَ كَانَتْ مِنَ
الْقٰنِتِيْنَ ﴿١٣﴾

AL-MOULK

(Ti révélé avant l'Hégire)

PARTIE 29

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. Li *Ène Être* Béni Céli Ki dans So la main, éna royaume-là, et Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé ;

تَبٰرَكَ الَّذِيْ بِيَدِهِ الْمُلْكُ ز وَ
هُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرُ ۝٢

3. *Céli* Ki finne créé la mort et la vie pou ki Li testé zotte — léquél d'ente zotte ki meillére dans conduite. Et Li-Même Ki Tout-Puissant, *et* Ki Bien-Pardonnant.

الَّذِيْ خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ
اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ؕ وَهُوَ الْعَزِيْزُ
الْغَفُوْرُ ۝٣

4. *Céli* Ki finne créé sept lé ciéls staze par staze. Dans création Céli Ki Tout-Miséricordié, to pa pou trouve aukène discordance. Ensuite, rétourne to régard *lor là.* Esse-ki to trouve kik imperfection ?

الَّذِيْ خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ طِبَاقًا ؕ مَا
تَرٰى فِيْ خَلْقِ الرَّحْمٰنِ مِنْ تَفٰوُتٍ ؕ
فَارْجِعِ الْبَصَرَ ۙ هَلْ تَرٰى مِنْ فُطُوْرٍ ۝٤

5. Ensuite, réguetté en dé fois, to régard pou rétourne cotte toi frustré et fatigué.

ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ
اِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَّهُوَ حَسِيْرٌ ۝٥

6. Et, en vérité, Nous finne décore lé ciél ki pli bas are banne la lampes et Nous finne faire-ça pou répousse banne satans et Nous finne prépare pou banne-là, pinition la Fournaise *l'Enfer.*

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيْحَ
وَجَعَلْنٰهَا رُجُوْمًا لِّلشَّيٰطِيْنِ وَاَعْتَدْنَا
لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيْرِ ۝٦

7. Et pou banne ki pa croire dans zot Seignére, éna pinition l'Enfer. Et destination-là li bien mauvais !

وَ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ
جَهَنَّمَ ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝٧

8. Quand pou zette zotte là-dans, zotte pou tanne li ronflé en même temps ki li pé bouillonné.

اِذَآ اُلْقُوْا فِيْهَا سَمِعُوْا لَهَا شَهِيْقًا وَّهِيَ
تَفُوْرُ ۝٨

9. Li presqué pou éclaté avec furie. Sak fois ki pou zette ène groupe *mécréants* là-dans, *di Fé-là* so banne gardiens pou dimanne banne-là : « Esse-ki ène Avertissére pa ti vinne cotte zotte ?»

تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ ؕ كُلَّمَآ اُلْقِيَ فِيْهَا
فَوْجٌ سَاَلَهُمْ خَزَنَتُهَآ اَلَمْ يَاْتِكُمْ
نَذِيْرٌ ۝٩

10. Banne-là pou dire: “Bien sire, certainement ène Avertissére ti vinne cotte nous, mais nous ti contrédire *li*, et nous ti dire : « Allāh pa finne avoye nanrien, zotte nék dans ène l’égarement grave. »

قَالُوْا بَلٰى قَدْ جَآءَنَا نَذِيْرٌ ۙ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ ۚ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ كَبِيْرٍ ﴿١٠﴾

11. Et banne-là pou dire : « Si sélement nous ti écouté *avec attention* ou soi nous ti servi *nou* l’esprit, nous pa ti pou parmi banne habitants la Fournaise *l’Enfer.* »

وَقَالُوْا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ اَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِيْٓ اَصْحٰبِ السَّعِيْرِ ﴿١١﴾

12. Alors, banne-là pou admette zot pécés. Ki destriction tombe lor banne habitants la Fournaise *l’Enfer* !

فَاعْتَرَفُوْا بِذَنْۢبِهِمْ ۚ فَسُحْقًا لِّاَصْحٰبِ السَّعِيْرِ ﴿١٢﴾

13. En vérité, banne ki craigne zot Seignére en secret, pou zotte, éna pardon et ène grand récompense.

اِنَّ الَّذِيْنَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ كَبِيْرٌ ﴿١٣﴾

14. Et soi zotte caciette zot parole ou soi zotte divilgué li, Li conné bien ça ki dans la poitrine.

وَاَسِرُّوْا قَوْلَكُمْ اَوِ اجْهَرُوْا بِهٖ ۭ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿١٤﴾

15. Céli Ki finne créé *tout*, esse-ki Li pa conné ? Et Li-Même Li Bien-Conné tout banne subtilités, Li Bien-Conscient.

اَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ ۭ وَهُوَ اللَّطِيْفُ الْخَبِيْرُ ﴿١٥﴾ ع

R2 16. Li-Même Ki finne faire la terre dans ène l’état soumission pou zotte. Donc, alle dans tout so banne simés et manze dépi dans *Allāh* So provision. Et la Rézirection pou vers Li.

هُوَ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ ذَلُوْلًا فَامْشُوْا فِيْ مَنَاكِبِهَا وَكُلُوْا مِنْ رِّزْقِهٖ ۭ وَاِلَيْهِ النُّشُوْرُ ﴿١٦﴾

17. Esse-ki zotte senti zotte en sékirité conte Céli Ki dans lé ciél, ki Li pa pou faire zotte englouti dans la terre ? Et alà ki *la terre-là* li pé tremblé !

ءَاَمِنْتُمْ مَّنْ فِي السَّمَآءِ اَنْ يَّخْسِفَ بِكُمُ الْاَرْضَ فَاِذَا هِيَ تَمُوْرُ ﴿١٧﴾

18. Esse-ki zotte senti zotte en sékirité conte Céli Ki dans lé ciél, ki Li pa pou avoye lor zotte ène ouragan roces ? Alors zotte pou conné couma *terribe* Mo avertissement-là ti été ?

اَمْ اَمِنْتُمْ مَّنْ فِي السَّمَآءِ اَنْ يُّرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ۭ فَسَتَعْلَمُوْنَ كَيْفَ نَذِيْرِ ﴿١٨﴾

19. Et, en vérité, banne ki ti avant zotte, ti *habitié* contrédire, alors couma *terribe* Mo pinition ti été !

وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ
كَانَ نَكِيْرِ ﴿١٩﴾

20. Esse-ki banne-là pa trouve là-haut zotte, banne zoiseaux pé étale, ensuite zotte pé ramasse zot lé zailes ? Personne pa réténir zotte sauf Céli Ki Tout-Miséricordié. En vérité, Li trouve bien tout kit-soze.

اَوَلَمْ يَرَوْا اِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صٰٓفّٰتٍ
وَّيَقْبِضْنَ ۚ مَا يُمْسِكُهُنَّ اِلَّا الرَّحْمٰنُ ۚ
اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍۢ بَصِيْرٌ ﴿٢٠﴾

21. Ça banne ki *réprésente* zot l'armée-là, esse-ki banne-là capave aide zotte conte Céli Ki Tout-Miséricordié ? Banne mécréants zotte nék dans ène illision.

اَمَّنْ هٰذَا الَّذِيْ هُوَ جُنْدٌ لَّكُمْ
يَنْصُرُكُمْ مِّنْ دُوْنِ الرَّحْمٰنِ ۚ اِنِ
الْكٰفِرُوْنَ اِلَّا فِيْ غُرُوْرٍ ﴿٢١﴾

22. Ou soi, ki sanne-là ki pou donne-zotte provision si Li réténir So provision ? Mais zotte persisté dans *zot* rébellion et dans *zot* répignance.

اَمَّنْ هٰذَا الَّذِيْ يَرْزُقُكُمْ اِنْ اَمْسَكَ
رِزْقَهٗ ۚ بَلْ لَّجُّوْا فِيْ عُتُوٍّ وَّنُفُوْرٍ ﴿٢٢﴾

23. Céli ki rampe rampé lor so figuire, li avancé, esse-ki li pli bien guidé ou soi céli ki dibouté, li avancé lor simé droite ?

اَفَمَنْ يَّمْشِيْ مُكِبًّا عَلٰى وَجْهِهٖٓ اَهْدٰٓى
اَمَّنْ يَّمْشِيْ سَوِيًّا عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٢٣﴾

24. Dire : « Li-Même Ki finne créé zotte, et Ki finne faire pou-zotte, zoreilles, li zié, et lé kére ; *mais* impé même réconnaissance ki zotte montré.

قُلْ هُوَ الَّذِيْٓ اَنْشَاَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ
السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ۚ قَلِيْلًا مَّا
تَشْكُرُوْنَ ﴿٢٤﴾

25. Dire : « Li-Même Ki finne miltiplié zotte lor la terre, et vers Li-*Même ki* zotte pou rassemblé.

قُلْ هُوَ الَّذِيْ ذَرَاَكُمْ فِي الْاَرْضِ وَاِلَيْهِ
تُحْشَرُوْنَ ﴿٢٥﴾

26. Et banne-là dire : « Quand ça promesse-là *pou accomplir* si zotte véridique ?»

وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ
صٰدِقِيْنَ ﴿٢٦﴾

27. Dire : « Connaissance-là li sélement avec Allāh. Et mo nék ène Avertissére ki averti clairement. »

قُلْ اِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ ۪ وَاِنَّمَآ اَنَا
نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٢٧﴾

28. Mais quand banne-là pou trouve ça dé prés, visaze banne ki pa croire pou défiguiré are sagrin, et pou dire *banne-là* : « Alà ça ki zotte ti pé réclamé-là. »

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيْٓـَٔتْ وُجُوْهُ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا وَقِيْلَ هٰذَا الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ
تَدَّعُوْنَ ﴿٢٨﴾

29. Dire : « Dire-moi, si Allāh détruire moi et banne ki avec moi, ou bien si Allāh faire-nous miséricorde, alors ki sanne-là ki pou protéze banne mécréants conte ène pinition ki donne boucoup doulére ?»

قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِيَ اللّٰهُ وَمَنْ مَّعِيَ
أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُّجِيْرُ الْكٰفِرِيْنَ مِنْ
عَذَابٍ أَلِيْمٍ ﴿٢٩﴾

30. Dire : « Li-Même Ki Tout-Miséricordié. Nous finne croire dans Li et Nous finne place *nou* confiance dans Li. Et zotte pa pou tardé pou conné ki sanne-là ki dans ène l'errére manifeste. »

قُلْ هُوَ الرَّحْمٰنُ اٰمَنَّا بِهٖ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا ج
فَسَتَعْلَمُوْنَ مَنْ هُوَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٣٠﴾

31. Dire-*banne-là* : « Dire-moi, si arrivé ki *tout* zot dilo disparaîte dans profondére la terre, alors ki sanne-là ki pouraméne-zotte, dilo banne la sources ?»

قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَآؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ
يَّأْتِيْكُمْ بِمَآءٍ مَّعِيْنٍ ﴿٣١﴾ ع ٢

(Ti révélé avant l'Hégire)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Nōūn. Par la plime et *par* ça ki banne-là écrire.

نٓ وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُوْنَ ﴿٢﴾

3. Par la grâce to Seignére to pa ène fou.

مَآ اَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُوْنٍ ﴿٣﴾

4. Et, en vérité, pou toi, éna ène récompense ki zamais pou arrêté.

وَاِنَّ لَكَ لَاَجْرًا غَيْرَ مَمْنُوْنٍ ﴿٤﴾

5. Et, en vérité, to éna banne qualités moral bien grand.

وَاِنَّكَ لَعَلٰى خُلُقٍ عَظِيْمٍ ﴿٥﴾

6. Et to pou trouvé, et banne-là *oussi* pou trouvé

فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُوْنَ ﴿٦﴾

7. Léquél d'ente zotte *ki* fou.

بِاَيِّكُمُ الْمَفْتُوْنُ ﴿٧﴾

8. En vérité, to Seignére Li pli conné ki banne ki finne égaré dépi So simé et Li pli conné ki banne ki *bien* guidé.

اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ
سَبِيْلِهٖ ۪ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ﴿٨﴾

9. Donc pa obéir banne ki *habitié* contrédire.

فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِيْنَ ﴿٩﴾

10. Banne-là oulé ki si to montré molesse, alors zotte *oussi* pou montré molesse.

وَدُّوْا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُوْنَ ﴿١٠﴾

11. Et pa écoute tout dimoune ki fort lor faire serment, *et ki* méprisabe,

وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِيْنٍ ﴿١١﴾

12. *Ki* grand diffamatére, grand colportére calomnies,

هَمَّازٍ مَّشَّآءٍۭ بِنَمِيْمٍ ﴿١٢﴾

13. Ki empéce *faire* le bien, ki transgressére, ki faire pécé,

مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ اَثِيْمٍ ﴿١٣﴾

14. Ki malélvé et ki, en plisse, so naissance li illézitime ;

عُتُلٍّۭ بَعْدَ ذٰلِكَ زَنِيْمٍ ﴿١٤﴾

15. Tout ça parski li posséde di biens et banne zenfants *nombré.*

أَن كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ﴿١٥﴾

16. Quand récite li Nou banne Signes, li dire : « Banne zistoires dimounes longtemps !»

إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦﴾

17. Nous pou marque li lor so mizeau.

سَنَسِمُهُ عَلَى الْخُرْطُومِ ﴿١٧﴾

18. En vérité, Nous pou testé banne-là couma Nous ti testé banne propriétaires zardin-là, quand zotte ti faire serment ki certainement zotte pou faire so récolte *lendimain* gramatin.

إِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ﴿١٨﴾

19. Et banne-là pa ti faire aukène exception, *zotte pa ti dire* : « *Si ça faire Allāh plaisir.* »

وَلَا يَسْتَثْنُونَ ﴿١٩﴾

20. Alors ène calamité dé la part to Seignére ti tombe lor ça *zardin-là* tandisse ki banne-là ti pé dormi.

فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿٢٠﴾

21. Et gramatin, li ti couma dire *tout* finne coupé.

فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ ﴿٢١﴾

22. Alors gramatin, ente zotte sakène ti appelle l'aute.

فَتَنَادَوْا مُصْبِحِينَ ﴿٢٢﴾

23. *Zotte ti dire* : « Alle bonhére gramatin lor zot plantation si zotte oulé faire récolte. »

أَنِ اغْدُوا عَلَىٰ حَرْثِكُمْ إِن كُنتُمْ صَارِمِينَ ﴿٢٣﴾

24. Donc banne-là ti allé, zotte ti pé cause doucement.

فَانطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَافَتُونَ ﴿٢٤﴾

25. *Zotte ti pé dire* : « Pa laisse aukène dimoune pauve rente là-dans azordi conte zot zintérêts. »

أَن لَّا يَدْخُلَنَّهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُم مِّسْكِينٌ ﴿٢٥﴾

26. Alors, zotte ti alle bonhére gramatin *avec ène l'air* décidé.

وَغَدَوْا عَلَىٰ حَرْدٍ قَادِرِينَ ﴿٢٦﴾

فَلَمَّا رَاَوْهَا قَالُوْۤا اِنَّا لَضَآلُّوْنَ ٢٧

27. Mais quand zotte ti trouve li *dans so l'état*, zotte ti dire : « Certainement nous, nous banne égarés !»

بَلْ نَحْنُ مَحْرُوْمُوْنَ ٢٨

28. « En réalité nous finne privé *dé tout.* »

قَالَ اَوْسَطُهُمْ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُوْنَ ٢٩

29. Céli ki ti meillére d'ente banne-là li ti dire : « Esse-ki mo pa ti dire zotte : « Bé ki faire zotte pa célébré *Allāh So* la gloire ?»

قَالُوْا سُبْحٰنَ رَبِّنَاۤ اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ٣٠

30. *Alors* banne-là ti dire : « Gloire pou nou Seignére ! En vérité, nous ti banne inzistes. »

فَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَّتَلَاوَمُوْنَ ٣١

31. Ensuite ente zotte, banne-là ti tourne sakène vers l'aute, sakène ti pé blâme l'aute.

قَالُوْا يٰوَيْلَنَاۤ اِنَّا كُنَّا طٰغِيْنَ ٣٢

32. Banne-là ti dire : « Malhére lor nous ! En vérité, nous ti banne rébelles. »

عَسٰى رَبُّنَاۤ اَنْ يُّبْدِلَنَا خَيْرًا مِّنْهَاۤ اِنَّاۤ اِلٰى رَبِّنَا رٰغِبُوْنَ ٣٣

33. « Li possibe ki nou Seignére donne nous en éssanze ène meillére *zardin* ki ça ; certainement nous sipplié nou Seignére avec himilité *pou ça.* »

كَذٰلِكَ الْعَذَابُ ؕ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ ۘ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ٣٤ ع

34. Coumme ça-même pinition-là. Et, certainement, pinition l'Aute lé-monde, li pli grand. Si sélement zotte ti conné.

اِنَّ لِلْمُتَّقِيْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ٣٥

R 2 35. En vérité, pou banne dimounes droite, éna banne Zardins dé Félicité cotte zot Seignére.

اَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِيْنَ كَالْمُجْرِمِيْنَ ٣٦

36. Esse-ki Nous pou faire *même traitement* are banne ki soumette *are Nous,* pareil couma are banne ki coupabes ?

مَا لَكُمْ ٝ كَيْفَ تَحْكُمُوْنَ ٣٧

37. Bé ki arrive zotte ? Couma zotte zizé !

38. Esse-ki zotte éna ène Live *ki* zotte lire là-dans

أَمْ لَكُمْ كِتَٰبٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿٣٨﴾

39. *Ki*, en vérité, là-dans pou éna ça ki zotte soisir ?

إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴿٣٩﴾

40. Ou soi, esse-ki zotte finne faire ène pacte ki engaze Nous ziska Zour Rézirection, *ki* certainement zotte pou gagne tout ça ki zotte décidé ?

أَمْ لَكُمْ أَيْمَٰنٌ عَلَيْنَا بَٰلِغَةٌ إِلَىٰ يَوْمِ
الْقِيَٰمَةِ ۙ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ﴿٤٠﴾

41. Dimanne banne-là, léquél d'ente banne-là garanti ça ?

سَلْهُمْ أَيُّهُم بِذَٰلِكَ زَعِيمٌ ﴿٤١﴾

42. Ou soi, esse-ki éna dans zot favére banne *ki zotte* associés *are Allāh* ? Alors banne-là éna pou produire zot banne associés si zotte pé dire la vérité.

أَمْ لَهُمْ شُرَكَآءُ ۚ فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَآئِهِمْ إِن
كَانُوا صَٰدِقِينَ ﴿٤٢﴾

43. Ça zour cotte *banne-là* pou faire face calamité-là, et ki pou appelle zotte pou prosterné, zotte pa pou capave.

يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى
السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٣﴾

44. Zot régard pou baissé, l'himiliation pou couvert zotte. Et, en vérité, ti appelle zotte pou prosterné alors ki zotte ti sain et sauf *mais zotte pa ti obéir.*

خَٰشِعَةً أَبْصَٰرُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۖ وَقَدْ
كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَٰلِمُونَ ﴿٤٤﴾

45. Donc, laisse-Moi et banne ki traite ça parole-là dé mensonze ; tiguitte tiguitte Nous pou risse zotte *vers destriction-là* dans ène façon ki zotte pa pou *même* conné.

فَذَرْنِي وَمَن يُكَذِّبُ بِهَٰذَا الْحَدِيثِ ۖ
سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٥﴾

46. Et Mo pou accorde banne-là répit. Mo plan li certainement bien fort.

وَأُمْلِي لَهُمْ ۚ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿٤٦﴾

47. Esse-ki to dimanne banne-là kik récompense ki zotte senti zotte écrazé par *so* poids-là ?

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُم مِّن مَّغْرَمٍ
مُّثْقَلُونَ ﴿٤٧﴾

48. Esse-ki banne-là posséde l'invizibe dé sorte ki zotte capave écrire *li* ?

أَمْ عِندَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤٨﴾

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ
الْحُوْتِ ۘ إِذْ نَادٰى وَهُوَ مَكْظُوْمٌ ﴿٤٩﴾

49. Donc, montré patience *quand to pé attanne* concernant décision to Seignére et pa bizin to vinne couma l'homme *ki ti avalé par* Poisson-là, quand li ti sipplié *so Seignére* et ki li ti pé étouffé *are sagrin.*

لَوْلَآ اَنْ تَدٰرَكَهٗ نِعْمَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ لَنُبِذَ
بِالْعَرَآءِ وَهُوَ مَذْمُوْمٌ ﴿٥٠﴾

50. Si ène bienfait dé la part so Seignére pa ti arrive cotte li, certainement ti pou zette li dans ène l'endroit désert cotte péna zarbes et li ti pou blâmé *par so pép.*

فَاجْتَبٰهُ رَبُّهٗ فَجَعَلَهٗ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٥١﴾

51. Mais so Seignére ti soisir li et ti faire li *ène* dans banne *dimounes* zistes.

وَاِنْ يَّكَادُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَيُزْلِقُوْنَكَ
بِاَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَ
يَقُوْلُوْنَ اِنَّهٗ لَمَجْنُوْنٌ ﴿٥٢﴾

52. Et, en vérité, quand banne mécréants tanne le Rappel, zotte ti a voudré, avec zot régard *la raze,* faire toi tombé *dépi to rang élevé.* Et banne-là dire : « Certainement, li ène fou. »

وَمَا هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿٥٣﴾

53. Alors ki li nék ène Rappel pou tout banne lé mondes.

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ﴿۱﴾

2. Inévitabe-là.

اَلۡحَآقَّۃُ ۙ﴿۲﴾

3. Bé ki été Inévitabe-là ?

مَا الۡحَآقَّۃُ ۚ﴿۳﴾

4. Et bé ki pou faire toi conné ki été Inévitabe-là ?

وَ مَاۤ اَدۡرٰىکَ مَا الۡحَآقَّۃُ ؕ﴿۴﴾

5. *Banne* Thamōūd et 'Aad ti prend pou mensonze catastrophe écrazant-là.[115]

کَذَّبَتۡ ثَمُوۡدُ وَ عَادٌۢ بِالۡقَارِعَۃِ ﴿۵﴾

6. Alors concernant *banne* Thamōūd, zotte ti détruire par ène souffle bien violent.

فَاَمَّا ثَمُوۡدُ فَاُہۡلِکُوۡا بِالطَّاغِیَۃِ ﴿۶﴾

7. Et concernant *banne* 'Aad, zotte ti détruire par ène di vent glacial, violent et rugissant,

وَ اَمَّا عَادٌ فَاُہۡلِکُوۡا بِرِیۡحٍ صَرۡصَرٍ عَاتِیَۃٍ ۙ﴿۷﴾

8. Ki Li *Allāh* ti faire soufflé conte banne-là pendant sept la nuites et huite zours à suive, dé sorte ki to ti capave trouve banne habitants-là renversé par terre couma banne troncs creux pieds tammes ki finne tombé.

سَخَّرَہَا عَلَیۡہِمۡ سَبۡعَ لَیَالٍ وَّ ثَمٰنِیَۃَ اَیَّامٍ ۙ حُسُوۡمًا ۙ فَتَرَی الۡقَوۡمَ فِیۡہَا صَرۡعٰی ۙ کَاَنَّہُمۡ اَعۡجَازُ نَخۡلٍ خَاوِیَۃٍ ۚ﴿۸﴾

9. Esse-ki to trouve kik trace ça banne-là ?

فَہَلۡ تَرٰی لَہُمۡ مِّنۡۢ بَاقِیَۃٍ ﴿۹﴾

10. Et Pharaon et banne ki ti avant li et banne la villes renversé en bas là-haut, zotte ti commette banne pécés.

وَ جَآءَ فِرۡعَوۡنُ وَ مَنۡ قَبۡلَہٗ وَ الۡمُؤۡتَفِکٰتُ بِالۡخَاطِئَۃِ ﴿۱۰﴾

---

115. Ça tradiction-là, li basé lor explication coranique présenté dans versets 101:5 et 6:66 - 'ça zour cotte banne dimounes pou couma banne ti papillons ki éparpillé, et banne montagnes pou vinne couma la laine ki pa encore peigné' ; ça, li pa ène événement ordinaire, mais ène calamité bien bien grand couma ça ki produire par banne bombes à hydrozéne ou soi bombes à neutrons. Explosion ki pé mentionné ici, li pou pilvérise banne montagnes.

11. Et banne-là ti désobéir Méssazer zot Seignére ; alors Li ti attrape zotte avec ène pinition ki ti continié vinne pli sévére.

فَعَصَوْا رَسُوْلَ رَبِّهِمْ فَاَخَذَهُمْ اَخْذَةً رَّابِيَةً ١١

12. En vérité, quand dilo-là ti cause délize, Nous ti transporte zotte lor bateau-là,

اِنَّا لَمَّا طَغَا الْمَآءُ حَمَلْنٰكُمْ فِي الْجَارِيَةِ ١٢

13. Pou ki Nous faire ça ène rappel pou zotte et pou ki banne zoreilles ki capave réténir, zotte réténir ça.

لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَّتَعِيَهَاۤ اُذُنٌ وَّاعِيَةٌ ١٣

14. Et quand ène sél coup pou soufflé dans trompette-là,

فَاِذَا نُفِخَ فِي الصُّوْرِ نَفْخَةٌ وَّاحِدَةٌ ١٤

15. Et *ki* la terre et banne montagnes pou soulévé et pou crazé ène sél coup en morceaux,

وَّحُمِلَتِ الْاَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَّاحِدَةً ١٥

16. Ça Zour-là, *grand* événement-là pou arrivé.

فَيَوْمَئِذٍ وَّقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ١٦

17. Et lé ciél pou fanne et ça Zour-là, li pou vinne frazile.

وَانْشَقَّتِ السَّمَآءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَّاهِيَةٌ ١٧

18. Et banne anzes pou *là* lor so banne rébords ; et là-haut banne-là ça Zour-là, *ça* huit *anzes*-là pou porte Trône to Seignére.

وَّالْمَلَكُ عَلٰۤى اَرْجَآئِهَا ؕ وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمٰنِيَةٌ ١٨

19. Ça Zour-là, zotte pou comparaîte *divant Allāh* ; *et* aukène zot banne sécrets pa pou reste caciette.

يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُوْنَ لَا تَخْفٰى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ١٩

20. Alors, ça dimoune ki pou gagne so dossier dans so la main droite, li pou dire : « Vinne lire mo dossier. »

فَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ كِتٰبَهٗ بِيَمِيْنِهٖ ۙ فَيَقُوْلُ هَآؤُمُ اقْرَءُوْا كِتٰبِيَهْ ٢٠

21. « En vérité, mo ti conné ki mo éna pou faire face are mo compte. »

اِنِّيْ ظَنَنْتُ اَنِّيْ مُلٰقٍ حِسَابِيَهْ ٢١

22. Donc li pou éna ène la vie agréabe,

فَهُوَ فِيْ عِيْشَةٍ رَّاضِيَةٍ ٢٢

فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ٢٣

23. Dans ène zardin élévé,

قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ ٢٤

24. *Zardin-là* so banne grappes *fruits* pou apendant en bas *à cause zot poids.*

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيٓئًا بِمَآ أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ ٢٥

25. *Pou dire banne-là* : « Manzé et boire avec plaisir, à cause ça *banne bon actions* ki zotte ti faire dans banne zours ki finne passé. »

وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتٰبَهُ بِشِمَالِهِ فَيَقُولُ يٰلَيْتَنِي لَمْ أُوتَ كِتٰبِيَهْ ٢٦

26. Mais, ça dimoune ki gagne so dossier dans so la main gauce, li pou dire : « Ah ! Si sélement pa ti donne moi mo dossier !»

وَلَمْ أَدْرِ مَا حِسَابِيَهْ ٢٧

27. « Et ki mo pa ti conné ki mo compte été !»

يٰلَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ٢٨

28. « Ah ! Si sélement ça *zizement-là* ti ène décret *pou mo fini ène fois* !

مَآ أَغْنٰى عَنِّي مَالِيَهْ ٢٩

29. « Mo banne ricesse pa finne servi moi nanrien ;

هَلَكَ عَنِّي سُلْطٰنِيَهْ ٣٠

30. « Mo pouvoir finne détruire et disparaîte dépi cotte moi. »

خُذُوهُ فَغُلُّوهُ ٣١

31. *Pou dire :* « Attrape li et ensainne li,

ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلُّوهُ ٣٢

32. « Ensuite, zette li dans la Fournaise *l'Enfer.*

ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ ٣٣

33. « Ensuite, mette li dans ène la sainne longuére soissane-disse coudées ;

إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ٣٤

34. « En vérité, li pa ti croire dans Allāh Ki Bien-Grand,

وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِينِ ٣٥

35. « Et li pa ti récommanne donne manzé dimoune pauve.

فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هٰهُنَا حَمِيمٌ ٣٦

36. « Donc, azordi li péna kik camarade dévoué ici ;

وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ ﴿٣٧﴾

37. « Ni aukène nourritire excepté matiére pi, mélanzé are di sang, ki sorti dans banne plaies,

لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِئُونَ ﴿٣٨﴾

38. «Ki personne pa manzé sauf banne ki finne faire pécés. »

R 2

فَلَا أُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٩﴾

39. Donc faire attention! Mo faire serment par tout ça ki zotte trouvé,

وَمَا لَا تُبْصِرُونَ ﴿٤٠﴾

40. Et par tout ça ki zotte pa trouvé,

إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿٤١﴾

41. Ki, en vérité, li parole *ki transmette par* ène Méssazer noble ;

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ ۚ قَلِيلًا مَا تُؤْمِنُونَ ﴿٤٢﴾

42. Et li pa parole ène poéte ; impé-même ki zotte croire !

وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ ۚ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾

43. Et li pa parole ène kikène ki prétanne dévine l'avenir, zotte prend impé-même compte *avertissement* !

تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٤﴾

44. *Li* ène révélation dé la part Seignére banne lé mondes.

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْأَقَاوِيلِ ﴿٤٥﴾

45. Et, si li ti invente certaines paroles lor Nou compte,

لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ﴿٤٦﴾

46. Certainement, Nous ti pou attrape li par *so* la main droite,

ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ﴿٤٧﴾

47. Ensuite, certainement Nous ti pou trance so la veine ziguilaire,

فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ﴿٤٨﴾

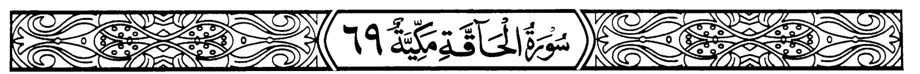
48. Et, personne d'ente zotte pa ti pou capave protéze li *conte Nous*

وَإِنَّهُ لَتَذْكِرَةٌ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٩﴾

49. Et, en vérité, li ène rappel pou banne dimounes droite,

وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنْكُمْ مُكَذِّبِينَ ﴿٥٠﴾

50. Et, en vérité, Nous conné ki parmi zotte, éna ki *habitié* contrédire *Nou banne Signes.*

51. Et, en vérité, li pou ène *cause* régret pou banne mécréants.

وَاِنَّهٗ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿٥١﴾

52. Et, certainement li la vérité réel.

وَاِنَّهٗ لَحَقُّ الْيَقِيْنِ ﴿٥٢﴾

53. Alors, avec nom to Seignére Ki Bien-Grand, célébré *So* sainteté.

ع فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ ﴿٥٣﴾

AL MA‘ĀRIDJ

(Ti révélé avant l’Hégire)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. Ène kikène ki pose question finne dimanne lor pinition ki pa pou manqué pou tombe

سَاَلَ سَآئِلٌۢ بِعَذَابٍ وَّاقِعٍ ۝٢

3. Lor banne mécréants, péna personne pou répousse ça *pinition-là.*

لِّلْكٰفِرِيْنَ لَيْسَ لَهٗ دَافِعٌ ۝٣

4. *Li* dé la part Allāh, Seignére tout banne simés l’ascension.

مِّنَ اللّٰهِ ذِى الْمَعَارِجِ ۝٤

5. Banne anzes et l’Esprit-là monte vers Li dans ène zour *ki* so dirée li cinquante mille bananés.

تَعْرُجُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوْحُ اِلَيْهِ فِيْ يَوْمٍ
كَانَ مِقْدَارُهٗ خَمْسِيْنَ اَلْفَ سَنَةٍ ۝٥

6. Donc, sipporte avec ène bél patience.

فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيْلًا ۝٦

7. Certainement banne-là trouve ça loin,

اِنَّهُمْ يَرَوْنَهٗ بَعِيْدًا ۝٧

8. Mais Nous trouvé *ki* li prés.

وَّنَرٰىهُ قَرِيْبًا ۝٨

9. Zour cotte lé ciél pou vinne couma cuive ki finne fonde,

يَوْمَ تَكُوْنُ السَّمَآءُ كَالْمُهْلِ ۝٩

10. Et banne montagnes pou vinne couma la laine ki pa encore peigné,

وَتَكُوْنُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ۝١٠

11. Et aukène camarade dévoué pa pou pose question lor kik camarade dévoué.

وَلَا يَسْـَٔلُ حَمِيْمٌ حَمِيْمًا ۝١١

12. Pou place banne-là ène façon ki sakène trouve l’aute. Et pou sauve li-*même* are pinition ça zour-là, coupabe-là ti à voudré donne couma rançon so banne zenfants,

يُّبَصَّرُوْنَهُمْ ؕ يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِيْ
مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍۭ بِبَنِيْهِ ۝١٢

13. Et so femme et so frére,

وَصَاحِبَتِهٖ وَاَخِيْهِ ۝١٣

14. Et so banne proce parents ki ti donne li réfize,

وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ ﴿١٤﴾

15. Et *li ti à voudré donne couma rançon tout* banne ki lor la terre si *sélement* ça ti capave sauve li.

وَمَن فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنجِيهِ ﴿١٥﴾

16. Faire attention ! En vérité, li ène la flamme di Fé sans la fimée,

كَلَّا ۖ إِنَّهَا لَظَىٰ ﴿١٦﴾

17. Li pou arrace la peau.

نَزَّاعَةً لِّلشَّوَىٰ ﴿١٧﴾

18. Li pou appelle dimoune ki finne tourne *so* lé dos et ki ti pé rétire-li,

تَدْعُو مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٨﴾

19. Et ki ti ramasse et ki ti réténir *banne ricesses.*

وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰ ﴿١٩﴾

20. En vérité, l'homme finne né impatient et laré.

إِنَّ الْإِنسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ﴿٢٠﴾

21. Quand malhére touce li, li rempli are lamentations,

إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ﴿٢١﴾

22. Mais, quand le bien arrive li, li vinne grand laré,

وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ﴿٢٢﴾

23. Excepté banne ki prié,

إِلَّا الْمُصَلِّينَ ﴿٢٣﴾

24. Banne ki constant dans zot la Priére,

الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ﴿٢٤﴾

25. Et banne ki dans zot di biens éna ène part déterminé

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ﴿٢٥﴾

26. Pou banne mendiants et banne déshérités *ki pa mendié ;*

لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿٢٦﴾

27. Et banne ki attesté ki zour Zizement, li vrai,

وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿٢٧﴾

28. Et banne ki rédoute pinition zot Seignére —

وَالَّذِينَ هُم مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِم
مُّشْفِقُونَ ﴿٢٨﴾

29. En vérité, pinition zot Seignére *li tel ki* pa capave en sékirité conte ça —

إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ٢٩

30. Et banne ki préserve zot parties privé —

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حٰفِظُونَ ٣٠

31. Mais pa are zot madames ou soi *are* banne ki zot la main droite possédé ; alors certainement, pa capave blâme zotte ;

إِلَّا عَلٰى أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ٣١

32. Mais banne ki rode en déhors ça, ça banne-là ki banne transgresséres —

فَمَنِ ابْتَغٰى وَرَآءَ ذٰلِكَ فَأُولٰٓئِكَ هُمُ الْعٰدُونَ ٣٢

33. Et banne ki veille lor banne dépôts ki finne confié zotte et *ki veille* lor zot engazements,

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمٰنٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رٰعُونَ ٣٣

34. Et banne ki reste droite dans zot banne témoignazes,

وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهٰدٰتِهِمْ قَآئِمُونَ ٣٤

35. Et banne ki sirveille zot la Priére.

وَالَّذِينَ هُمْ عَلٰى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ٣٥

36. Ça banne-là pou dans banne Zardins, *zotte pou* honorés.

أُولٰٓئِكَ فِي جَنّٰتٍ مُّكْرَمُونَ ٣٦

R2 37. Mais ki arrive banne mécréants ki zotte galoupe vers toi,

فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ ٣٧

38. Dépi côté droite et dépi côté gauce, *zotte vinne* dans groupes différent ?

عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ ٣٨

39. Esse-ki sakène d'ente banne-là espéré ki pou faire li rente dans Zardin dé Félicité ?

أَيَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَنْ يُّدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ٣٩

40. Zamais ! En vérité, Nous finne créé banne-là are ça ki zotte conné.

كَلَّا إِنَّا خَلَقْنٰهُمْ مِّمَّا يَعْلَمُونَ ٤٠

41. Alors faire attention ! Mo faire serment par Seignére banne l'orients et banne l'occidents ki certainement Nous éna pouvoir

فَلَآ أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشٰرِقِ وَالْمَغٰرِبِ إِنَّا لَقٰدِرُونَ ٤١

42. Pou remplace *banne-là* par banne meillére ki zotte et *personne* pa capave dévance Nous,

عَلٰۤی اَنۡ نُّبَدِّلَ خَیۡرًا مِّنۡہُمۡ ۙ وَ مَا نَحۡنُ بِمَسۡبُوۡقِیۡنَ ﴿۴۲﴾

43. Donc, laisse zotte passe *zot* lé temps dans banne paroles initiles et dans l'amizements ziska ki zotte renconte zot zour ki finne promette zotte,

فَذَرۡہُمۡ یَخُوۡضُوۡا وَ یَلۡعَبُوۡا حَتّٰی یُلٰقُوۡا یَوۡمَہُمُ الَّذِیۡ یُوۡعَدُوۡنَ ﴿۴۳﴾

44. Ça zour cotte banne-là pou sorti avec précipitation dépi dans *zot* tombes couma dire zotte pé galoupe vers places *zot prope* sacrifice,

یَوۡمَ یَخۡرُجُوۡنَ مِنَ الۡاَجۡدَاثِ سِرَاعًا کَاَنَّہُمۡ اِلٰی نُصُبٍ یُّوۡفِضُوۡنَ ﴿۴۴﴾

45. Zot régard baissé, et himiliation pou couvert zotte. Ça li *ça* zour ki ti promette zotte-là.[116]

خَاشِعَۃً اَبۡصَارُہُمۡ تَرۡہَقُہُمۡ ذِلَّۃٌ ؕ ذٰلِکَ الۡیَوۡمُ الَّذِیۡ کَانُوۡا یُوۡعَدُوۡنَ ﴿۴۵﴾

---

116 Pé donne ène description exact comportement banne mécréants ça zour quand banne mizilmans ti rente en vainkéres dans la Mecque.

(Ti révélé avant l'Hégire)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. En vérité, Nous ti avoye Noé cotte so pép, *Nous ti dire li* : « Averti to pép avant ki ène pinition, ki donne boucoup doulére, tombe lor zotte.

اِنَّاۤ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖۤ اَنْ اَنْذِرْ
قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَهُمْ عَذَابٌ
اَلِيْمٌ ﴿٢﴾

3. Li ti dire : « O mo pép ! En vérité, mo pou zotte, ène Avertissére ki averti clairement.

قَالَ يٰقَوْمِ اِنِّيْ لَكُمْ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٣﴾

4. « Adore Allāh et craigne-Li et obéir-moi !

اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاتَّقُوْهُ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿٤﴾

5. « Li pou pardonne zotte zot pécés, et Li pou accorde-zotte ène répit ziska ène lé temps fixé. En vérité, pa capave renvoye lé temps fixé par Allāh quand ça arrivé, si sélement zotte ti conné.»

يَغْفِرْ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوْبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ اِلٰۤى
اَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ اِنَّ اَجَلَ اللّٰهِ اِذَا جَآءَ لَا
يُؤَخَّرُ ۘ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٥﴾ وقف لازم

6. Li ti dire : « Mo Seignére ! En vérité, mo finne invite mo pép *vers Toi* la nuite li zour,

قَالَ رَبِّ اِنِّيْ دَعَوْتُ قَوْمِيْ لَيْلًا وَّنَهَارًا ﴿٦﴾

7. « Mais, mo l'appel nék finne augmente zot la fuite.

فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَآءِيْۤ اِلَّا فِرَارًا ﴿٧﴾

8. « Et, en vérité, sak fois ki mo finne appelle zotte pou ki To pardonne zotte, zotte finne mette zot lé doigts dans zot zoreilles, et zotte finne envelòppe zotte dans zot vêtements, et zotte finne entété et zotte finne azir avec ène grand l'orgueil.

وَاِنِّيْ كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوْۤا
اَصَابِعَهُمْ فِيْۤ اٰذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا
ثِيَابَهُمْ وَاَصَرُّوْا وَاسْتَكْبَرُوا
اسْتِكْبَارًا ﴿٨﴾

9. « Ensuite, en vérité, mo finne appelle zotte ouvertement *pou suive To simé.*

ثُمَّ اِنِّيْ دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا ﴿٩﴾

10. « Ensuite, mo finne faire, dans zot l'intention, banne proclamations piblic, et mo finne cause *oussi* are zotte en privé.

ثُمَّ اِنِّيْۤ اَعْلَنْتُ لَهُمْ وَاَسْرَرْتُ لَهُمْ
اِسْرَارًا ﴿١٠﴾

11. « Et mo ti dire : « Serce pardon zot Seignére, parski, en vérité, Li Extrêmement-Pardonnant.

فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ اِنَّهٗ كَانَ غَفَّارًا ﴿١١﴾

12. « Li pou avoye la plie en abondance pou zotte,

يُّرْسِلِ السَّمَآءَ عَلَيْكُمْ مِّدْرَارًا ﴿١٢﴾

13. « Et Li pou aide zotte avec ricesses et banne zenfants, et Li pou donne-zotte banne zardins, et Li pou donne-zotte banne la riviéres.

وَّيُمْدِدْكُمْ بِاَمْوَالٍ وَّبَنِيْنَ وَيَجْعَلْ لَّكُمْ جَنّٰتٍ وَّيَجْعَلْ لَّكُمْ اَنْهٰرًا ﴿١٣﴾

14. « Bé ki arrive zotte ki zotte pa attribié dignité are Allāh?

مَا لَكُمْ لَا تَرْجُوْنَ لِلّٰهِ وَقَارًا ﴿١٤﴾

15. « Alors ki Li finne créé zotte dans *banne formes différent et dans* banne l'états *ki finne continié varié.*

وَقَدْ خَلَقَكُمْ اَطْوَارًا ﴿١٥﴾

16. « Esse-ki zotte pa trouvé couma Allāh finne créé sept lé ciéls staze par staze,

اَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللّٰهُ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ طِبَاقًا ﴿١٦﴾

17. « Et Li finne place là-dans la line couma ène la limiére et Li finne faire soleil couma ène la lampe ?

وَّجَعَلَ الْقَمَرَ فِيْهِنَّ نُوْرًا وَّجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا ﴿١٧﴾

18. « Et Allāh finne faire zotte sorti dépi dans la terre couma *faire sorti* vézétation.

وَاللّٰهُ اَنْۢبَتَكُمْ مِّنَ الْاَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٨﴾

19. « Ensuite, Li pou faire zotte rétourne là-dans, et Li pou faire zotte sorti *dépi là-dans* dans ène façon spécial.

ثُمَّ يُعِيْدُكُمْ فِيْهَا وَيُخْرِجُكُمْ اِخْرَاجًا ﴿١٩﴾

20. « Et Allāh finne faire la terre ène l'espace vaste pou zotte,

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ بِسَاطًا ﴿٢٠﴾

21. « Pou ki zotte capave parcour so banne larze simés. »

لِّتَسْلُكُوْا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا ﴿٢١﴾

R2 22. Noé ti dire : « Mo Seignére ! Certainement, banne-là finne désobéir moi, et zotte finne suive dimoune ki so di biens et so banne zenfants nék finne augmente so la perte.

قَالَ نُوْحٌ رَّبِّ اِنَّهُمْ عَصَوْنِيْ وَاتَّبَعُوْا مَنْ لَّمْ يَزِدْهُ مَالُهٗ وَوَلَدُهٗۤ اِلَّا خَسَارًا ﴿٢٢﴾

23. « Et zotte finne faire ène grand complot. »

وَمَكَرُوا مَكْرًا كُبَّارًا ﴿٢٣﴾

24. « Et *ente zotte-mêmes* zotte pé dire : « Zamais pa abandonne zot banne divinités. Et zamais pa abandonne ni Wadd, ni Souwā'ā, ni Yaghōuce, ni Ya'ōuq, ni Nasr. »[117]

وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا
وَلَا سُوَاعًا ۙ وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا ﴿٢٤﴾

25. « Et banne-là finne égare bon nombre *dimounes*, donc pa faire banne inzistes progréssé sauf dans l'érrére. »

وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا ۚ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ
إِلَّا ضَلَالًا ﴿٢٥﴾

26. A cause zot banne pécés, ti noye banne-là, et ti faire zotte rente dans di Fé et banne-là pa ti trouve pou zotte-mêmes banne aides en déhors Allāh.

مِمَّا خَطِيئَاتِهِمْ أُغْرِقُوا فَأُدْخِلُوا نَارًا ۙ
فَلَمْ يَجِدُوا لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا ﴿٢٦﴾

27. Et Noé ti dire : « Mo Seignére, pa laisse lor la terre ène sél d'ente banne mécréants couma *so* habitant ;

وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ
الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ﴿٢٧﴾

28. « En vérité, si To laisse banne-là, zotte pou égare To banne servitéres et zotte nék pou enzendre banne pervers *et* banne ingrats.

إِنَّكَ إِنْ تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا
يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا ﴿٢٨﴾

29. « Mo Seignére ! Pardonne-moi et mo dé parents et *oussi* dimoune ki rente dans mo la caze couma ène croyant, et *pardonne* banne croyants et banne croyantes et pa augmente banne inzistes excepté dans destriction. »[118]

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ
بَيْتِيَ مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَ
الْمُؤْمِنَاتِ ۖ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا ﴿٢٩﴾

---

117. Pé mentionne ène-dé idoles banne païens arabe.

118 Le Saint Prophéte[s.a.w.] ti servi tout façons pou invite banne mécréants vers Islam. Zotte ti réfizé. Dans bataille Ohoud, li ti bien blessé ; li ti perdi boucoup di sang, li ti dire : 'Couma ène pép capave gagne le salut quand zotte finne blesse zot Prophéte et finne couvert so visaze avec di sang pa pou aukène faute mais parski li appelle zotte vers Allah. O Allah ! Pardonne mo pép parski zotte pa conné ça ki zotte pé faire.' (lire Zourqānī et Hishām)

(Ti révélé avant l'Hégire)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. Dire : « Mo finne gagne révélation ki ène groupe banne djinns ti écoute avec attention et zotte ti dire : « En vérité, Nous finne tanne ène Coran ki merveillé,

قُلْ اُوْحِيَ اِلَيَّ اَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ
الْجِنِّ فَقَالُوْۤا اِنَّا سَمِعْنَا قُرْاٰنًا عَجَبًا ۝٢

3. « Li guide vers la droitire ; alors Nous finne croire là-dans. Et nous pa pou associé personne are nou Seignére.

يَّهْدِيْۤ اِلَى الرُّشْدِ فَاٰمَنَّا بِهٖ ؕ وَلَنْ نُّشْرِكَ
بِرَبِّنَاۤ اَحَدًا ۝٣

4. « Et *nous croire* ki, en vérité, nou Seignére So mazésté li bien haute. Li pa finne prend pou Li ni madame, ni garçon.

وَّاَنَّهٗ تَعٰلٰى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً
وَّلَا وَلَدًا ۝٤

5. « Et ki li vrai ki ène imbécile parmi nous ti pé dire banne sozes exazéré lor Allāh.

وَّاَنَّهٗ كَانَ يَقُوْلُ سَفِيْهُنَا عَلَى اللّٰهِ
شَطَطًا ۝٥

6. « Et, en vérité, nous ti pensé ki banne dimounes et banne djinns zamais zotte dire mensonze lor Allāh.

وَّاَنَّا ظَنَنَّاۤ اَنْ لَّنْ تَقُوْلَ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ
عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ۝٦

7. « Et, en vérité, parmi banne dimounes ordinaire, ti éna ki ti pé serce protection are banne *ki ti considéré couma* grand dimounes. Donc, banne-là ti faire banne *grands*-là persisté plisse dans *zot* banne mauvais actions et dans *zot* imbécilité.

وَّاَنَّهٗ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْاِنْسِ يَعُوْذُوْنَ
بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوْهُمْ رَهَقًا ۝٧

8. « Et, en vérité, banne-là ti pé pensé, pareil couma zotte pensé, ki Allāh zamais pou avoye kikène *couma Méssazer.*

وَّاَنَّهُمْ ظَنُّوْا كَمَا ظَنَنْتُمْ اَنْ لَّنْ يَّبْعَثَ
اللّٰهُ اَحَدًا ۝٨

9. « Et, en vérité, nous ti *serce pou* touce lé ciél, mais nous finne trouve li rempli are banne gardes solide et banne la flamme di Fé.

وَّاَنَّا لَمَسْنَا السَّمَآءَ فَوَجَدْنٰهَا مُلِئَتْ
حَرَسًا شَدِيْدًا وَّشُهُبًا ۝٩

10. « Et, en vérité, nous ti éna l'habitide prend place dans so banne l'endroit cotte capave écouté. Mais astére, dimoune ki rode écouté, li trouve ène la flamme di fé en embiscade pou li.

وَّاَنَّا كُنَّا نَقۡعُدُ مِنۡهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمۡعِ ؕ
فَمَنۡ يَّسۡتَمِعِ الۡاٰنَ يَجِدۡ لَهٗ شِهَابًا رَّصَدًا ۙ ١٠

11. « Et, en vérité, nous pa conné si le mal finne destiné pou banne lor la terre, ou soi si zot Seignére oulé *bien* guide zotte.

وَّاَنَّا لَا نَدۡرِيۡۤ اَشَرٌّ اُرِيۡدَ بِمَنۡ فِي
الۡاَرۡضِ اَمۡ اَرَادَ بِهِمۡ رَبُّهُمۡ رَشَدًا ۙ ١١

12. « Et, en vérité, éna d'ente nous ki banne dimounes droite et éna d'ente nous ki autrement ; et nous finne divisé en sectes avec banne l'opinions différent.

وَّاَنَّا مِنَّا الصّٰلِحُوۡنَ وَمِنَّا دُوۡنَ ذٰلِكَ ؕ
كُنَّا طَرَآئِقَ قِدَدًا ۙ ١٢

13. « Et, en vérité, nous conné ki zamais nous pa pou capave enléve capacité Allāh lor la terre, ni nous capave ranne Li impuissant par *nou* la fuite.

وَّاَنَّا ظَنَنَّاۤ اَنۡ لَّنۡ نُّعۡجِزَ اللّٰهَ فِي الۡاَرۡضِ وَ
لَنۡ نُّعۡجِزَهٗ هَرَبًا ۙ ١٣

14. « Et, en vérité, quand nous ti tanne *l'appel pou suive bon* guidance-là, nous ti croire là-dans. Et dimoune ki croire dans so Seignére, li pa pére aukène la perte, ni aukène inzistice.

وَّاَنَّا لَمَّا سَمِعۡنَا الۡهُدٰۤى اٰمَنَّا بِهٖ ؕ فَمَنۡ
يُّؤۡمِنۡۢ بِرَبِّهٖ فَلَا يَخَافُ بَخۡسًا وَّلَا
رَهَقًا ۙ ١٤

15. « Et, en vérité, éna d'ente nous ki finne soumette *are Allāh*, et éna d'ente nous ki inzistes. » Et banne ki soumette *are Allāh* — ça banne-là ki serce *bon* guidance-là,

وَّاَنَّا مِنَّا الۡمُسۡلِمُوۡنَ وَمِنَّا الۡقٰسِطُوۡنَ ؕ
فَمَنۡ اَسۡلَمَ فَاُولٰٓئِكَ تَحَرَّوۡا رَشَدًا ١٥

16. Et, concernant banne inzistes, zotte pou combistibe pou l'Enfer.

وَاَمَّا الۡقٰسِطُوۡنَ فَكَانُوۡا لِجَهَنَّمَ
حَطَبًا ۙ ١٦

17. Et si banne-là reste lor simé *droite*-là, certainement Nous pou donne-zotte dilo pou boire en abondance,

وَّاَنۡ لَّوِ اسۡتَقَامُوۡا عَلَى الطَّرِيۡقَةِ
لَاَسۡقَيۡنٰهُمۡ مَّآءً غَدَقًا ۙ ١٧

18. Pou ki Nous testé zotte là-dans. Et dimoune ki pou tourne lé dos are mazine so Seignére, *Allāh* pou pousse li dans ène pinition ki pou continié augmenté.

لِّنَفۡتِنَهُمۡ فِيۡهِ ؕ وَمَنۡ يُّعۡرِضۡ عَنۡ ذِكۡرِ
رَبِّهٖ يَسۡلُكۡهُ عَذَابًا صَعَدًا ۙ ١٨

19. Et, en vérité, tout banne places adoration, zotte pou Allāh. Alors pa invoque personne are Allāh.

وَّاَنَّ الْمَسٰجِدَ لِلّٰهِ فَلَا تَدْعُوْا مَعَ اللّٰهِ اَحَدًا ﴿١٩﴾

20. Et, en vérité, quand Allāh So Servitére pé diboute pé prié Li, banne-là presqué pou suffoque li quand zotte tombe lor li en masse.

وَّاَنَّهٗ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللّٰهِ يَدْعُوْهُ كَادُوْا يَكُوْنُوْنَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿٢٠﴾ ع

R2 21. Dire : « Mo invoque mo Seignére sélement, et mo pa associé personne are Li. »

قُلْ اِنَّمَاۤ اَدْعُوْا رَبِّيْ وَلَاۤ اُشْرِكُ بِهٖۤ اَحَدًا ﴿٢١﴾

22. Dire : « En vérité, mo péna aukène pouvoir pou faire zotte ni le mal, ni le bien. »

قُلْ اِنِّيْ لَاۤ اَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَّلَا رَشَدًا ﴿٢٢﴾

23. Dire : « En vérité, zamais personne pa pou capave protéze moi conte Allāh, et zamais mo pa pou capave trouve kik réfize en déhors Li.

قُلْ اِنِّيْ لَنْ يُّجِيْرَنِيْ مِنَ اللّٰهِ اَحَدٌ ۙ وَّلَنْ اَجِدَ مِنْ دُوْنِهٖ مُلْتَحَدًا ﴿٢٣﴾

24. « Sauf *mo capave* transmette *révélation ki vinne* dé la part Allāh et So banne Méssazes. » Et banne ki désobéir Allāh et So Méssazer, pou zotte éna di Fé l'Enfer ; zotte pou reste longtemps là-dans.

اِلَّا بَلٰغًا مِّنَ اللّٰهِ وَرِسٰلٰتِهٖ ؕ وَمَنْ يَّعْصِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَاِنَّ لَهٗ نَارَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَاۤ اَبَدًا ﴿٢٤﴾

25. *Banne-là pou continié pa croire* ziska ki zotte trouve ça ki finne promette zotte-là ; et zotte pa pou tardé pou conné ki sanne-là ki pli faibe dans banne dimounes ki pou banne aides *pou zotte* et ki sanne-là ki pli tiguitte dans nombre.

حَتّٰۤى اِذَا رَاَوْا مَا يُوْعَدُوْنَ فَسَيَعْلَمُوْنَ مَنْ اَضْعَفُ نَاصِرًا وَّاَقَلُّ عَدَدًا ﴿٢٥﴾

26. Dire : « Mo pa conné si ça *soze* ki finne promette zotte-là li prés ou soi si mo Seignére finne faire so lé temps longue. »

قُلْ اِنْ اَدْرِيْۤ اَقَرِيْبٌ مَّا تُوْعَدُوْنَ اَمْ يَجْعَلُ لَهٗ رَبِّيْۤ اَمَدًا ﴿٢٦﴾

27. *Li* Connaissére banne sozes caciette ; et Li pa pou accorde personne maîtrise lor So *domaine dé* l'invizibe,

عٰلِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلٰى غَيْبِهٖۤ اَحَدًا ﴿٢٧﴾

28. Sauf céli ki Li soisir couma *So* Méssazer. Et Li faire ène détacement *anzes* escorte li par divant et par derriére.

إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ
مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ﴿٢٨﴾

29. Pou ki Li conné ki *So* banne *Méssazers*-là finne transmette banne Méssazes zot Seignére. Et Li encerclé *tout* ça ki are banne-là et Li garde compte tout kit-soze.[119]

لِّيَعْلَمَ أَن قَدْ أَبْلَغُوا رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ وَ
أَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ
ع ٢ ١٢ عَدَدًا ﴿٢٩﴾

---

119 Dans verset 27, ça expression Izhār ʻalal-Ghaïb vé dire gagne connaissance souvent et en abondance dé ça banne sécrets de l'inconnu ki éna rapport avec et ki concerne banne événements ki éna grand grand l'importance. Verset 28 li montré ène façon incontestabe pou distingue ente natire et l'impact banne sécrets de l'inconnu ki révélé lor ène Méssazer d'Allah et banne sécrets ki dévoilé à banne lé zaute croyants pieux. Distinction-là li là : banne Méssazers, zotte gagne Izhār ʻalal-Ghaïb – maîtrise lor l'inconnu ; mais banne lé zaute dimounes pieux, zotte pa zouir ça distinction-là. Révélation ki banne Méssazers Allah gagné, ça li reste sous la protection divine. Banne l'esprits satanique pa capave déforme ça, tandisse ki banne sécrets ki dévoilé à banne lé zaute dimounes pieux, ça li péna garantie dé sékirité. Verset 29 : tout ça, li parski banne Méssazers-là zotte éna pou accompli ène grand mission divine et zotte éna pou délivré ène grand Méssaze dé la part Allah.

(Ti révélé avant l'Hégire)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. O toi ki bien enveloppé dans drap !

يٰٓاَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ ﴿٢﴾

3. Lévé la nuite *pou prié* excepté ène ti partie *là-dans,*

قُمِ الَّيْلَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٣﴾

4. So la moitié ou soi réduire impé là-dans,

نِّصْفَهٗٓ اَوِ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيْلًا ﴿٤﴾

5. Ou soi azoute *impé* là-dans; et récite le Coran dans ène façon clair et pausé.

اَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْاٰنَ تَرْتِيْلًا ﴿٥﴾

6. En vérité, Nous pou faire déssanne lor toi ène Commannement ki *péze* lourd.

اِنَّا سَنُلْقِيْ عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيْلًا ﴿٦﴾

7. En vérité, lévé la nuite *pou prié* li moyen pli efficace pou contrôle *l'âme* et *moyen* pou donne parole plisse fermeté.

اِنَّ نَاشِئَةَ الَّيْلِ هِيَ اَشَدُّ وَطْاً وَّاَقْوَمُ قِيْلًا ﴿٧﴾

8. En vérité, to éna pendant la zournée banne longue okipations.

اِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيْلًا ﴿٨﴾

9. Alors, mazine nom to Seignére et consacre toi totalement à Li.

وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ اِلَيْهِ تَبْتِيْلًا ﴿٩﴾

10. *Li* Seignére dé l'Est et dé l'Ouest. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Donc, prend-Li couma Protectére.

رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيْلًا ﴿١٠﴾

11. Et endire avec patience ça ki banne-là dire ; et quitte banne-là dans ène façon convénabe.

وَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُوْلُوْنَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيْلًا ﴿١١﴾

12. Et laisse-Moi are banne ki *habitié* contrédire *la vérité et* ki vive dans l'aisance et l'abondance. Et donne banne-là impé répit.

وَذَرْنِيْ وَالْمُكَذِّبِيْنَ اُولِي النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيْلًا ﴿١٢﴾

إِنَّ لَدَيْنَآ أَنكَالًا وَجَحِيمًا ﴿١٣﴾

13. En vérité, Nous éna avec Nous banne la sainnes *férraille lourd* et ène la Fournaise.

وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٤﴾

14. Et ène manzé ki faire étouffé et ène pinition ki donne boucoup doulére.

يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ
الْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا ﴿١٥﴾

15. Zour cotte la terre et banne montagnes pou tremblé et cotte banne montagnes pou vinne couma banne ti collines-di-sabe ki pou grainé.

إِنَّآ أَرْسَلْنَآ إِلَيْكُمْ رَسُولًا ۥ شَاهِدًا عَلَيْكُمْ
كَمَآ أَرْسَلْنَآ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ﴿١٦﴾

16. En vérité, Nous finne avoye cotte-zotte ène Méssazer ki ène témoin lor zotte, pareil couma Nous ti avoye ène Méssazer cotte Pharaon;

فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَٰهُ
أَخْذًا وَبِيلًا ﴿١٧﴾

17. Mais Pharaon ti désobéir Méssazer-là. Alors Nous ti attrape li avec ène pinition terribe.

فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا
يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ﴿١٨﴾

18. Si zotte réfize croire, couma alors zotte pou protéze zotte conte ène zour ki pou faire sévé banne zenfants vinne blanc ?

السَّمَآءُ مُنفَطِرٌۢ بِهِۦ ۚ كَانَ وَعْدُهُۥ
مَفْعُولًا ﴿١٩﴾

19. Lé ciél pou fanne are *frayére* ça *zour*-là ; *et Allāh* So promesse pa pou manqué pou réalizé.

إِنَّ هَٰذِهِۦ تَذْكِرَةٌ ۖ فَمَن شَآءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ
رَبِّهِۦ سَبِيلًا ﴿٢٠﴾ ع

20. En vérité, ça li ène rappel. Alors, dimoune ki oulé, li ava prend ène simé vers so Seignére.

إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِن ثُلُثَيِ
الَّيْلِ وَنِصْفَهُۥ وَثُلُثَهُۥ وَطَآئِفَةٌ مِّنَ
الَّذِينَ مَعَكَ ۚ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ الَّيْلَ وَ
النَّهَارَ ۚ عَلِمَ أَن لَّن تُحْصُوهُ فَتَابَ
عَلَيْكُمْ ۖ فَاقْرَءُوا۟ مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْءَانِ ۚ
عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنكُم مَّرْضَىٰ ۙ وَ

R2 21. En vérité, to Seignére conné ki to reste diboute *pou prié* presqué dé-tiérs la nuite, et *parfois pendant* so la moitié, et *parfois* so ène tiére, et *oussi* ène groupe d'ente banne ki avec toi. Et Allāh décide dirée la nuite et li zour. Li conné ki zotte pa pou capave observe ça *façon-là.* Alors Li finne tourne vers zotte avec clémence. Donc récite dans le Coran ça ki possibe *pou zotte.* Li conné ki pou

capave éna parmi zotte, banne malades et banne lé zautes ki voyaze dans pays pou serce Allāh So bienfait, et banne lé zautes encore ki pou combatte dans simé Allāh. Donc récite là-dans ça ki possibe *pou zotte* et observe la Priére et paye Zakāte, et faire Allāh ène bon prêt. Et n'importe kik bien ki zotte avoye divant-*zotte* pou zotte-mêmes, zotte pou trouve li cotte Allāh, li *pou* meillére *ki ça* et pli grand couma récompense. Et implore pardon Allāh. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

اٰخَرُوْنَ يَضْرِبُوْنَ فِي الْاَرْضِ يَبْتَغُوْنَ
مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ ۙ وَاٰخَرُوْنَ يُقَاتِلُوْنَ فِيْ
سَبِيْلِ اللّٰهِ ۖ فَاقْرَءُوْا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ ۙ وَ
اَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاَقْرِضُوا
اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا ۗ وَمَا تُقَدِّمُوْا
لِاَنْفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوْهُ عِنْدَ اللّٰهِ هُوَ
خَيْرًا وَّاَعْظَمَ اَجْرًا ۗ وَاسْتَغْفِرُوا اللّٰهَ ۗ اِنَّ
ع ٢ ١٤ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢١﴾

(Ti révélé avant l'Hégire)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ١

2. O toi ki finne enveloppe-toi dans *to* vêtement!

يٰۤاَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ٢

3. Léve-toi et donne avertissement,

قُمْ فَاَنْذِرْ ٣

4. Et to Seignére, *ô toi* célébré *So* grandére,

وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ٤

5. Et to banne vêtements,[120] purifié *zotte,*

وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ ٥

6. Et are tout impureté, éloigne toi complétement ;

وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ٦

7. Et pa accorde banne favére *pou* ki to rode plisse *en rétour* ;

وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ ٧

8. Et pou *l'amour* to Seignére, endire avec patience.

وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ٨

9. Et quand pou soufflé dans trompette-là,

فَاِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُوْرِ ٩

10. Alors ça zour-là li pou ène zour dir,

فَذٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَّوْمٌ عَسِيْرٌ ١٠

11. Pou banne mécréants, li pa pou facile.

عَلَى الْكٰفِرِيْنَ غَيْرُ يَسِيْرٍ ١١

12. Laisse-moi Sél are céli ki Mo finne créé.

ذَرْنِيْ وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيْدًا ١٢

13. Et Mo ti donne li di biens en abondance,

وَّجَعَلْتُ لَهٗ مَالًا مَّمْدُوْدًا ١٣

---

120. 'Thiyābaka' (to banne vêtements) capave signifié oussi 'to lé kére'. Li vé dire oussi 'to banne compagnons' ou soi 'to banne proces' ki autour dé toi.

14. Et banne zenfants *garçons et ti filles* ki ti présent *divant li,*	وَّبَنِيْنَ شُهُوْدًا ۙ﴿١٤﴾
15. Et mo finne prépare pou Li tout *so* banne bésoins en abondance.	وَّمَهَّدْتُّ لَهٗ تَمْهِيْدًا ۙ﴿١٥﴾
16. Malgré ça, avec gourmandise li oulé ki Mo donne *li* encore.	ثُمَّ يَطْمَعُ اَنْ اَزِيْدَ ٭ۙ﴿١٦﴾
17. Pa ditout ! En vérité, li ti ène ennemi are Nou banne Signes.	كَلَّا ؕ اِنَّهٗ كَانَ لِاٰيٰتِنَا عَنِيْدًا ؕ﴿١٧﴾
18. Mo pou inflize li ène l'épréve ki pou accablé li.	سَاُرْهِقُهٗ صَعُوْدًا ؕ﴿١٨﴾
19. Certainement li finne réfléci et li finne calkilé !	اِنَّهٗ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ۙ﴿١٩﴾
20. Ki la ruine tombe lor li ! Couma li finne calkilé!	فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۙ﴿٢٠﴾
21. Ki la ruine tombe lor li encore! Couma li finne calkilé!	ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۙ﴿٢١﴾
22. Ensuite, li finne guette *autour li.*	ثُمَّ نَظَرَ ۙ﴿٢٢﴾
23. Ensuite, li finne dirci so visaze, li finne renfrogné,	ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ۙ﴿٢٣﴾
24. Ensuite, li finne tourne lé dos et li finne montré dédain,	ثُمَّ اَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ۙ﴿٢٤﴾
25. Et li ti dire : « Ça li nék ène mazie ki *dimounes tout lé temps* transmette ; »	فَقَالَ اِنْ هٰذَاۤ اِلَّا سِحْرٌ يُّؤْثَرُ ۙ﴿٢٥﴾
26. « Li nék parole ène himain. »	اِنْ هٰذَاۤ اِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ؕ﴿٢٦﴾
27. Mo pa pou tardé pou zette li dans 'Saqar'.	سَاُصْلِيْهِ سَقَرَ ﴿٢٧﴾
28. Bé ki pou faire toi conné ki été 'Saqar' ?	وَمَاۤ اَدْرٰىكَ مَا سَقَرُ ؕ﴿٢٨﴾

29. Li pa épargne nanrien et li pa laisse nanrien.

لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ ﴿٢٩﴾

30. Li roussi la peau.

لَوَّاحَةٌ لِّلْبَشَرِ ﴿٣٠﴾

31. Là-haut ça, éna dize-néf *anzes.*

عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ﴿٣١﴾

32. Et Nous pa finne désigne personne sauf banne anzes couma gardiens di Fé-là. Et Nous pa finne fixé zot nombre excepté couma ène l'épréve pou banne mécréants, pou ki banne ki finne récévoir Live capave gagne la certitide et pou ki banne croyants capave augmente *zot* la foi, et *pou ki* banne ki finne gagne Live *avant Islam* et oussi banne croyants zotte pa douté, et pou ki banne mécréants et banne ki éna ène maladie dans zotte lé kére capave dire : « Bé ki Allāh oulé par ça l'exempe-là ?» Li coumme ça *ki* Allāh zize égaré dimoune ki Li oulé et Li guide dimoune ki Li oulé. Et personne pa conné banne l'armées to Seignére excepté Li-*Même.* Et ça li nék ène Rappel pou l'homme.

وَمَا جَعَلْنَا أَصْحٰبَ النَّارِ إِلَّا مَلٰٓئِكَةً ۙ وَّمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا ۙ لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتٰبَ وَيَزْدَادَ الَّذِينَ اٰمَنُوٓا إِيمَانًا وَّلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتٰبَ وَالْمُؤْمِنُونَ ۙ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ وَّالْكٰفِرُونَ مَاذَآ أَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا ۚ كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ يَّشَآءُ وَيَهْدِي مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ ۚ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرٰى لِلْبَشَرِ ﴿٣٢﴾ ع ١ ١٥

R2 33. Faire attention ! Par la line,

كَلَّا وَالْقَمَرِ ﴿٣٣﴾

34. Et *par* la nuite quand li rétire li,

وَاللَّيْلِ إِذْ أَدْبَرَ ﴿٣٤﴾

35. Et *par* l'aube quand li montré-li,

وَالصُّبْحِ إِذَآ أَسْفَرَ ﴿٣٥﴾

36. En vérité, li ène dans banne grand *calamités*-là.

إِنَّهَا لَإِحْدَى الْكُبَرِ ﴿٣٦﴾

37. *Li* ène avertissement pou l'homme,

نَذِيرًا لِّلْبَشَرِ ﴿٣٧﴾

38. Pou dimoune d'ente zotte ki oulé alle divant ou soi ki oulé reste derriére.

لِمَنْ شَآءَ مِنْكُمْ أَنْ يَّتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ ﴿٣٨﴾

39. Sak l'âme li responsabe pou ça ki li finne gagné *par so banne actions* ;

كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ ﴿٣٩﴾

إِلَّآ أَصۡحَٰبَ ٱلۡيَمِينِ ٤١

40. Excepté banne ki côté droite.

فِي جَنَّٰتٖ يَتَسَآءَلُونَ ٤٢

41. *Zotte pou* dans banne Zardins, zotte pou intérroze zotte-mêmes ente zotte

عَنِ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ٤٣

42. Lor banne coupabes,

مَا سَلَكَكُمۡ فِي سَقَرَ ٤٤

43. « Bé ki finne faire zotte rente dans l'Enfer ?»

قَالُواْ لَمۡ نَكُ مِنَ ٱلۡمُصَلِّينَ ٤٥

44. Banne-là pou dire : « Nous pa ti dans banne ki faire la Priére,

وَلَمۡ نَكُ نُطۡعِمُ ٱلۡمِسۡكِينَ ٤٦

45. « Et nous pa ti pé donne banne pauves manzé,

وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ ٱلۡخَآئِضِينَ ٤٧

46. « Et nous ti pé passe *nou* lé temps dans banne causé initiles avec banne ki okipe-zotte are banne paroles initiles.

وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوۡمِ ٱلدِّينِ ٤٨

47. « Et nous ti pé prend Zour Zizement pou mensonze,

حَتَّىٰٓ أَتَىٰنَا ٱلۡيَقِينُ ٤٩

48. « Ziska ki la mort ti zoènne nous. »

فَمَا تَنفَعُهُمۡ شَفَٰعَةُ ٱلشَّٰفِعِينَ ٥٠

49. Alors, l'intercession banne intercesséres pa pou profite zotte nanrien.

فَمَا لَهُمۡ عَنِ ٱلتَّذۡكِرَةِ مُعۡرِضِينَ ٥١

50. Bé ki arrive banne-là ki zotte tourne lé dos are Exhortation-là,

كَأَنَّهُمۡ حُمُرٞ مُّسۡتَنفِرَةٞ ٥٢

51. Couma dire banne bourriques ki finne gagne pére

فَرَّتۡ مِن قَسۡوَرَةِۭ ٥٣

52. Pé sauvé divant ène lion ?

بَلۡ يُرِيدُ كُلُّ ٱمۡرِيٕٖ مِّنۡهُمۡ أَن يُؤۡتَىٰ صُحُفٗا مُّنَشَّرَةٗ ٥٤

53. Mais sakène d'ente banne-là li oulé ki accorde li banne pazes ouvert *rempli ék révélations.*

54. Ça zamais ! En vérité, banne-là pa ti pé rédoute l'Aute lé-monde.

كَلَّا ۖ بَل لَّا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ ﴿٥٤﴾

55. Ça zamais ! En vérité, ça *Coran-là* li ène exhortation.

كَلَّآ إِنَّهُۥ تَذْكِرَةٌ ﴿٥٥﴾

56. Alors, dimoune ki oulé, li bizin rappelle ça.

فَمَن شَآءَ ذَكَرَهُۥ ﴿٥٦﴾

57. Et banne-là pa pou rappelle *ça* sauf si Allāh oulé. Li-Même Ki Digne ki craigne Li et Ki Digne pou pardonné.

وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ اللَّهُ ۚ هُوَ
أَهْلُ التَّقْوَىٰ وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ﴿٥٧﴾

(Ti révélé avant l'Hégire)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Faire attention ! Mo cite Zour Rézirection couma témoin.

لَآ اُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ ﴿٢﴾

3. Et faire attention ! Mo cite couma témoin conscience-là ki pa arrêté blâme li-même.

وَلَآ اُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ﴿٣﴾

4. Esse-ki l'homme li pensé ki Nous pa pou rassemblé so banne lé zos ?

اَيَحْسَبُ الْاِنْسَانُ اَلَّنْ نَّجْمَعَ عِظَامَهٗ ﴿٤﴾

5. Ki faire non ! Nous capave même-rémette en place ziska so banne l'extrémités lé doigts.

بَلٰى قٰدِرِيْنَ عَلٰٓى اَنْ نُّسَوِّيَ بَنَانَهٗ ﴿٥﴾

6. Mais l'homme oulé continié faire pécés au fir et à mézire ki li avancé.

بَلْ يُرِيْدُ الْاِنْسَانُ لِيَفْجُرَ اَمَامَهٗ ﴿٦﴾

7. Li dimandé : « Quand pou Zour Rézirection ?»

يَسْـَٔلُ اَيَّانَ يَوْمُ الْقِيٰمَةِ ﴿٧﴾

8. Quand li zié pou ébloui,

فَاِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ﴿٨﴾

9. Et la line pou éclipsé,

وَخَسَفَ الْقَمَرُ ﴿٩﴾

10. Et soleil et la line pou réini ensamme,[121]

وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ﴿١٠﴾

11. Ça Zour-là, l'homme pou dire : « Cotte pou sauvé ?»

يَقُوْلُ الْاِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ اَيْنَ الْمَفَرُّ ﴿١١﴾

12. Faire attention ! Péna réfize !

كَلَّا لَا وَزَرَ ﴿١٢﴾

---

121. Le St Prophéte Mohammad(s.a.w.) ti prédire ki l'éclipse la line dans 13ème la nuite et l'éclipse soleil dans 28ème-zour même-mois Ramadān, zotte pou dé signes véracité so Mahdi (lire Dar Qutni). Effectivement, dans vivant so Mahdi Ahmad(a.s.) 1835-1908, ça dé signes-là ti paraîte dans mois Ramadān 1894 (E.C.) ène dé l'année aprés so révendication.

Parmi banne signes so 2ème arrivée, Jésus oussi ti mentionne ça : « Zisse après tribilation ça banne zours-là, soleil pou obskirci et la line pou arrête donne so la limiére… » (Matthieu 24:29)

13. Vers to Seignére *même* ki éna l'endroit répos, ça zour-là.

اِلٰى رَبِّكَ يَوْمَئِذِ ۣ الْمُسْتَقَرُّ ﴿١٣﴾

14. Ça Zour-là, pou informe l'homme ça ki li finne avoye divant et ça ki li finne laisse derriére.

يُنَبَّؤُا الْاِنْسَانُ يَوْمَئِذٍۭ بِمَا قَدَّمَ وَاَخَّرَ ﴿١٤﴾

15. En réalité, l'homme li conne li-même à fond,

بَلِ الْاِنْسَانُ عَلٰى نَفْسِهٖ بَصِيْرَةٌ ﴿١٥﴾

16. Même si li présente so banne eskizes.

وَّلَوْ اَلْقٰى مَعَاذِيْرَهٗ ﴿١٦﴾

17. Pa rémié to la langue avec ça *révélation-là* pou to faire vite pou *préserve* ça.

لَا تُحَرِّكْ بِهٖ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهٖ ﴿١٧﴾

18. En vérité, lor Nous *ki dépanne* so collection et so récitation.

اِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهٗ وَقُرْاٰنَهٗ ﴿١٨﴾

19. Et, quand Nous récite *toi* ça, alors suive so récitation.

فَاِذَا قَرَاْنٰهُ فَاتَّبِعْ قُرْاٰنَهٗ ﴿١٩﴾

20. Ensuite, en vérité, so explication li Nou responsabilité.

ثُمَّ اِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهٗ ﴿٢٠﴾

21. Faire attention ! Zotte content *plitôt* ça *la vie* ki temporaire-là ;

كَلَّا بَلْ تُحِبُّوْنَ الْعَاجِلَةَ ﴿٢١﴾

22. Et zotte délaisse la Vie-Aprés.

وَتَذَرُوْنَ الْاٰخِرَةَ ﴿٢٢﴾

23. Ça Zour-là pou éna banne visazes resplendissant,

وُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ ﴿٢٣﴾

24. *Zot* régard li vers zot Seignére;

اِلٰى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿٢٤﴾

25. Et ça Zour-là pou éna banne visazes *l'air* maussade,

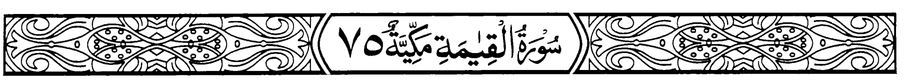
وَوُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍۭ بَاسِرَةٌ ﴿٢٥﴾

26. Zotte sire ki ène calamité écrazant pou arrive zotte.

تَظُنُّ اَنْ يُّفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ﴿٢٦﴾

27. Faire attention ! Quand *l'âme mourant-là* li finne arrive ziska *so* la gorze,

كَلَّآ اِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ ﴿٢٧﴾

28. Et ki dire : « Bé ki *ça* sorcier-là-*ça ki pou sappe li ?»*

وَقِيْلَ مَنْ ۜ رَاقٍ ﴿٢٨﴾

29. Et *ki* li sire ki *l'hére* séparation-là ça ;

وَّظَنَّ اَنَّهُ الْفِرَاقُ ﴿٢٩﴾

30. Et *ki* ène tibia pé frotte are ène l'aute tibia ;

وَالْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ ﴿٣٠﴾

31. Ça zour-là pou pousse li vers to Seignére.

اِلٰى رَبِّكَ يَوْمَئِذِ ۣالْمَسَاقُ ﴿٣١﴾ ع

R2 32. Parski li pa ti attesté *la vérité-là* et li pa ti faire la Priére ;

فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلّٰى ﴿٣٢﴾

33. Au contraire li ti *continié* contrédire *la vérité* et li tourne lé dos ;

وَلٰكِنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ﴿٣٣﴾

34. Ensuite, li marce avec l'orgueil li ti alle cotte so famille.

ثُمَّ ذَهَبَ اِلٰى اَهْلِهٖ يَتَمَطّٰى ﴿٣٤﴾

35. « Malhére lor toi ! Et malhére encore!

اَوْلٰى لَكَ فَاَوْلٰى ﴿٣٥﴾

36. « Et encore malhére lor toi ! Et malhére encore !»

ثُمَّ اَوْلٰى لَكَ فَاَوْلٰى ﴿٣٦﴾

37. Esse-ki l'homme pensé ki pou laisse li sans contrôle ?

اَيَحْسَبُ الْاِنْسَانُ اَنْ يُّتْرَكَ سُدًى ﴿٣٧﴾

38. Esse-ki li pa ti ène goutte sperme ki finne émette ?

اَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّنْ مَّنِيٍّ يُّمْنٰى ﴿٣٨﴾

39. Ensuite ça ti vinne ène tipti caillot ki éna tendance pou forme ène lien; ensuite Li finne créé *li* et Li finne donne *li* so zisse proportion.

ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوّٰى ﴿٣٩﴾

40. Ensuite, Li finne faire dépi-ça ène couple, mâle et fémelle.

فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَ الْاُنْثٰى ﴿٤٠﴾

41. Esse-ki ène Tel Être péna pouvoir pou réssissite banne morts ?

اَلَيْسَ ذٰلِكَ بِقٰدِرٍ عَلٰٓى اَنْ يُّحْيِيَ الْمَوْتٰى ﴿٤١﴾ ع

(Ti révélé avant l'Hégire)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Esse-ki pa ti éna ène l'époque ki ti passé lor l'homme cotte li pa ti ène kit-soze ki ti capave mentionné ?

هَلْ اَتٰى عَلَى الْاِنْسَانِ حِيْنٌ مِّنَ الدَّهْرِ
لَمْ يَكُنْ شَيْـًٔا مَّذْكُوْرًا ﴿٢﴾

3. En vérité, Nous finne créé l'homme d'ène goutte d'ène mélanze sperme ki Nous ti faire passe par banne épréves. Ensuite, Nous finne faire li ène être ki tandé et ki trouvé.

اِنَّا خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ
اَمْشَاجٍ ۖ نَّبْتَلِيْهِ فَجَعَلْنٰهُ سَمِيْعًا
بَصِيْرًا ﴿٣﴾

4. En vérité, Nous finne montré li *bon* simé-là, soi ki li réconnaissant ou soi ingrat.

اِنَّا هَدَيْنٰهُ السَّبِيْلَ اِمَّا شَاكِرًا وَّاِمَّا
كَفُوْرًا ﴿٤﴾

5. En vérité, Nous finne prépare pou banne mécréants, banne la sainnes et banne colliers *férraille* et ène la Fournaise.

اِنَّآ اَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ سَلٰسِلَا۠ وَاَغْلٰلًا
وَّسَعِيْرًا ﴿٥﴾

6. En vérité, banne vertueux pou boire d'ène coupe, so mélanze li pou are *kāfōūr* - camphe.

اِنَّ الْاَبْرَارَ يَشْرَبُوْنَ مِنْ كَاْسٍ كَانَ
مِزَاجُهَا كَافُوْرًا ﴿٦﴾

7. Ène la fontaine *ça* ; banne servitéres d'Allāh pou boire là-dans. Zotte pou faire li déverse *so dilo* avec pression.

عَيْنًا يَّشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللّٰهِ يُفَجِّرُوْنَهَا
تَفْجِيْرًا ﴿٧﴾

8. Zotte accompli *zot* serment et zotte pére ène zour cotte so mal pou répanne partout.

يُوْفُوْنَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُوْنَ يَوْمًا كَانَ
شَرُّهٗ مُسْتَطِيْرًا ﴿٨﴾

9. Et pou *Allāh* So l'amour, banne-là donne manzé banne pauves, banne orphelins et banne captifs.

وَيُطْعِمُوْنَ الطَّعَامَ عَلٰى حُبِّهٖ مِسْكِيْنًا
وَّيَتِيْمًا وَّاَسِيْرًا ﴿٩﴾

10. *Banne-là dire*: « Nous donne zotte manzé sélement pou plaisir Allāh. Nous pa oulé dé zotte ni récompense, ni rémerciement.

اِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللّٰهِ لَا نُرِيْدُ
مِنْكُمْ جَزَآءً وَّلَا شُكُوْرًا ﴿١٠﴾

11. « En vérité, nous rédoute dé nou Seignére ène zour renfrognement ék calamité. »

إِنَّا نَخَافُ مِن رَّبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا ﴿١١﴾

12. Alors Allāh pou protéze banne-là conte le mal dé ça zour-là et pou accorde-zotte splendére et la zoie.

فَوَقَاهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَٰلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا ﴿١٢﴾

13. Et Li pou récompense banne-là pou zot fermeté, avec ène Zardin et *banne vêtements* la soie.

وَجَزَاهُم بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا ﴿١٣﴾

14. Là-dans, appiyé *are coussins* lor banne canapés, banne-là pa pou conne là-dans ni la salére extrême, ni froid extrême.

مُّتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ ۚ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ﴿١٤﴾

15. Et so banne l'ombraze pou versé lor banne-là et so banne grappes fruits pou incliné bien bas *à cause zot poids.*

وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَالُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلًا ﴿١٥﴾

16. Et pou faire cirkilé parmi banne-là banne vaisselles en l'arzent et *oussi* banne coupes cristal ;

وَيُطَافُ عَلَيْهِم بِآنِيَةٍ مِّن فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرَا ﴿١٦﴾

17. En cristal d'arzent ; banne-là finne arranze *tout* ça avec ène l'art extraordinaire.

قَوَارِيرَا مِن فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ﴿١٧﴾

18. Et, là-dans, pou donne banne-là boire d'ène coupe, so mélanze pou are *zandjabīl* - zinzamme,

وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنجَبِيلًا ﴿١٨﴾

19. Là-dans, pou éna ène la fontaine ki pou appelle 'Salsabīl' ![122]

عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّىٰ سَلْسَبِيلًا ﴿١٩﴾

---

122 Mot Kāfōūr dans ver.6, li sorti dépi verbe Kafara ki vé dire : couvert, supprimé, enlévé. Ça faire nous comprend ki ça boisson camphe-là pou réfroidi banne passions animal dans l'homme. Donc lé kére banne croyants pou pirifié et néttoyé dépi banne pensées impur et zotte pou zouir fraîcére de la connaissance divine ki profond. Mot Zandjabīl dans ver. 18, li composé de zanā ki vé *à suive*

20. Banne zénes ki pa pou vieilli-zamais pou cirkilé pou servi zotte. Quand to trouve banne *zénes*-là, to pensé *ki* zotte banne perles éparpillé.

وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنثُورًا

21. Et quand to guetté, to trouve là ène grand bonhére et ène grand royaume.

وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا

22. Lor banne-là, pou éna banne vêtements la soie fin, *coulére* vert et *oussi* brocard. Et pou orne banne-là are banne bracelets l'arzent. Et zot Seignére pou donne-zotte boire ène la boisson pur.

عَالِيَهُمْ ثِيَابُ سُندُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوا أَسَاوِرَ مِن فِضَّةٍ وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا

23. En vérité, ça li zot récompense et zot zeffort finne apprécié.

إِنَّ هَٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُم مَّشْكُورًا

R2 24. En vérité, Nous finne révéle toi Coran-là par étapes.

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنزِيلًا

25. Alors, attanne avec patience zizement to Seignére et pa obéir personne ki faire pécé ou soi ki ène ingrat, d'ente banne-là.

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ آثِمًا أَوْ كَفُورًا

26. Et mazine nom to Seignére matin et soir.

وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

27. Et pendant la nuite, prosterne divant Li et célébré So saintété ène longue *lé temps* la nuite.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا

---

dire grimpé et de djabal ki vé dire montagne. Zinzamme spirituél ki éna l'effet d'ène tonic lor systéme spiritiél, li ça manifestation la beauté et la gloire d'Allah ki donne nouritire à l'âme. Renforci avec ça manifestation-là, voyazére spiritiél-là pou capave traverse banne déserts sombe et escalade ça banne hautéres à pic ki li pou trouvé lor so simé. Mot salsabīl vé dire dimanne simé *ki pou prend.* Donc ver. 19 vé dire : l'hére li arrive l'étape zandjabīl, voyazére spiritiél-là li finne tellement intoxiqué are l'amour Allah ki dans so anxiété bien fort pou li zoènne so Allah, li dimanne partout et are sakèneki simé ki pli prés et ki pli vite pou capave arrive seuil la Porte Allah.'

28. En vérité, banne-là content ça *la vie* ki temporaire-là et zotte néglize zour bien lourd ki divant zotte là.

إِنَّ هٰٓؤُلَآءِ يُحِبُّوْنَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُوْنَ
وَرَآءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيْلًا ﴿٢٨﴾

29. Nous finne créé banne-là, et Nous finne fortifié zot constitition et quand Nous oulé, *ène coup* Nous capave sanze zot formes complétement.

نَحْنُ خَلَقْنٰهُمْ وَشَدَدْنَآ أَسْرَهُمْ ۚ وَ
إِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَآ أَمْثَالَهُمْ تَبْدِيْلًا ﴿٢٩﴾

30. En vérité, ça li ène Rappel. Alors dimoune ki oulé, li capave prend ène simé vers so Seignére.

إِنَّ هٰذِهٖ تَذْكِرَةٌ ۚ فَمَنْ شَآءَ اتَّخَذَ
إِلٰى رَبِّهٖ سَبِيْلًا ﴿٣٠﴾

31. Et zotte pa capave exerce zot désir sauf quand Allāh oulé *ça.* En vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَمَا تَشَآءُوْنَ إِلَّآ أَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ ۚ إِنَّ
اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿٣١﴾

32. Li admette dans So miséricorde dimoune ki Li oulé ; et banne inzistes, Li finne prépare pou zotte ène pinition ki donne boucoup doulére.

يُّدْخِلُ مَنْ يَّشَآءُ فِيْ رَحْمَتِهٖ ۚ وَ
ع ٢ ٢٠ الظّٰلِمِيْنَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيْمًا ﴿٣٢﴾

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. Par banne *enzins* ki lancé avec doucére,

وَالْمُرْسَلٰتِ عُرْفًا ۝٢

3. Ensuite, *ki* accéléré et soufflé fort,

فَالْعٰصِفٰتِ عَصْفًا ۝٣

4. Et *par* banne ki diffise avec ène diffision total,

وَّالنّٰشِرٰتِ نَشْرًا ۝٤

5. Ensuite, zotte faire banne distinctions clair.[123]

فَالْفٰرِقٰتِ فَرْقًا ۝٥

6. Et *par* banne ki délivré le Rappel *partout,*

فَالْمُلْقِيٰتِ ذِكْرًا ۝٦

7. *Zotte* éna eskize *parski dévoir finne accompli* ou soi avertissement finne faire,

عُذْرًا اَوْ نُذْرًا ۝٧

8. En vérité, ça ki finne promette zotte-là éna pou arrivé.

اِنَّمَا تُوْعَدُوْنَ لَوَاقِعٌ ۝٨

9. Alors, quand banne zétoiles pou obskirci,

فَاِذَا النُّجُوْمُ طُمِسَتْ ۝٩

10. Et, quand pou faire *toute sorte* l'ouvertires dans lé ciél,

وَاِذَا السَّمَآءُ فُرِجَتْ ۝١٠

11. Et, quand pou arrace banne montagnes,

وَاِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ ۝١١

12. Et, quand pou faire banne Méssazers-là vinne dans l'hére *ki finne* fixé —

وَاِذَا الرُّسُلُ اُقِّتَتْ ۝١٢

---

123. (Ver. 1-5) Li clair ki pé faire référence à voyaze dans l'espace, et placement banne satellites dans zot l'orbites couma zoutils dé propagande et dé comminications et lancement banne sondes et laboratoires et téléscopes dans l'espace pou étidié ça ki pé passé dans lé ciéls. Li l'époque cotte l'homme pou faire grand grand progrés dans science ék technolozie.

13. Bé pou ki-zour *ça* zot-l'hére-là finne fixé ?

لِأَيِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ ١٣

14. Pou-zour Décision-là !

لِيَوْمِ الْفَصْلِ ١٤

15. Et bé ki pou faire toi conné ki li été, zour Décision-là ? —

وَمَآ أَدْرٰىكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ ١٥

16. Ça zour-là, malhére lor banne ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ١٦

17. Esse-ki Nous pa ti détruire banne *péps* avant ?

أَلَمْ نُهْلِكِ الْأَوَّلِيْنَ ١٧

18. *Astére*, Nous pou faire banne *péps*, ki vinne après, suive zotte ?

ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ الْاٰخِرِيْنَ ١٨

19. Coumme ça-même Nous traite banne coupabes.

كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِيْنَ ١٩

20. Ça zour-là, malhére lor banne ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ٢٠

21. Esse-ki Nous pa finne créé zotte d'ène fluide ki *paraîte* péna valére ;

أَلَمْ نَخْلُقْكُّمْ مِّنْ مَّآءٍ مَّهِيْنٍ ٢١

22. Et Nous finne mette li dans ène place stabe et protézé,

فَجَعَلْنٰهُ فِيْ قَرَارٍ مَّكِيْنٍ ٢٢

23. Pou ène dirée déterminé ?

إِلٰى قَدَرٍ مَّعْلُوْمٍ ٢٣

24. Ensuite, Nous finne donne *li so* mézire. Couma Nous donne mézire dans ène excellent façon !

فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقٰدِرُوْنَ ٢٤

25. Ça zour-là, malhére lor banne ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ٢٥

26. Esse-ki Nous pa finne faire la terre pou conténir

أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا ٢٦

27. Banne vivants et banne morts ?

أَحْيَآءً وَّأَمْوَاتًا ٢٧

28. Et Nous finne place là-dans banne montagnes haute, et Nous finne donne-zotte dilo dou pou boire.

وَّجَعَلْنَا فِيْهَا رَوَاسِيَ شٰمِخٰتٍ وَّاَسْقَيْنٰكُمْ مَّآءً فُرَاتًا ﴿۲۸﴾

29. Malhére lor banne ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۲۹﴾

30. « *Astére*, avance vers ça ki zotte ti pé prend pou mensonze.

اِنْطَلِقُوْٓا اِلٰى مَا كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ﴿۳۰﴾

31. « Avance vers ça *zenre* l'ombraze ki éna trois parties,[124]

اِنْطَلِقُوْٓا اِلٰى ظِلٍّ ذِيْ ثَلٰثِ شُعَبٍ ﴿۳۱﴾

32. « Ki pa donne l'ombraze ni protéze conte la flamme. »

لَّا ظَلِيْلٍ وَّلَا يُغْنِيْ مِنَ اللَّهَبِ ﴿۳۲﴾

33. En vérité, li avoye en l'air banne la flammes *immense* couma banne sâteaux,

اِنَّهَا تَرْمِيْ بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ ﴿۳۳﴾

34. Couma dire zotte *formé are* banne sameaux coulére cuive.

كَاَنَّهٗ جِمٰلَتٌ صُفْرٌ ﴿۳۴﴾

35. Ça zour-là, malhére lor banne ki *habitié* contrédire *la vérité*!

وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۳۵﴾

36. Ça li ène zour cotte banne-là pa pou *capave* causé,

هٰذَا يَوْمُ لَا يَنْطِقُوْنَ ﴿۳۶﴾

37. Ni banne-là pou gagne permission pou présente banne eskizes.

وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُوْنَ ﴿۳۷﴾

38. Ça zour-là, malhére lor banne ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۳۸﴾

39. « Ça li zour Décision-là ; Nous finne rassemblé zotte et *tout* banne *dimounes* avant.

هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ ۚ جَمَعْنٰكُمْ وَالْاَوَّلِيْنَ ﴿۳۹﴾

40. Si zotte éna kik ruse, alors servi li conte Moi »

فَاِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيْدُوْنِ ﴿۴۰﴾

---

124. Pé faire référence à niaze radioactif ki explosion atomique produire.

41. Ça zour-là, malhére lor banne ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ۝٤١

R2 42. En vérité, banne dimounes droite, zotte pou dans *milié* banne l'ombrazes et banne la fontaines,

اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ ظِلٰلٍ وَّ عُيُوْنٍ ۝٤٢

43. Et banne tel fruits ça ki zotte désiré.

وَّ فَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُوْنَ ۝٤٣

44. « Manzé et boire avec plaisir, à cause ça ki zotte ti faire. »

كُلُوْا وَاشْرَبُوْا هَنِيْٓـئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝٤٤

45. En vérité, coumme ça-même Nous récompense banne ki faire le bien.

اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِيْنَ ۝٤٥

46. Ça zour-là, malhére lor banne ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ۝٤٦

47. « Manzé et zouir pou impé lé temps. En vérité, zotte banne coupabes. »

كُلُوْا وَتَمَتَّعُوْا قَلِيْلًا اِنَّكُمْ مُّجْرِمُوْنَ ۝٤٧

48. Ça zour-là, malhére lor banne ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ۝٤٨

49. Et quand ti dire banne-là : « courbé, » zotte pa ti courbé.

وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ ارْكَعُوْا لَا يَرْكَعُوْنَ ۝٤٩

50. Ça zour-là, malhére lor banne ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ۝٥٠

51. Donc, dans ki parole, aprés sanne-là-là, banne-là pou croire ?

فَبِاَيِّ حَدِيْثٍ بَعْدَهٗ يُؤْمِنُوْنَ ۝٥١

(Ti révélé avant l'Hégire)

PARTIE 30

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Lor ki kit-soze, banne-là pé interroze zotte-mêmes ente zotte ?

عَمَّ يَتَسَآءَلُوْنَ ﴿٢﴾

3. Lor nouvelle ki éna grand l'importance-là,

عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيْمِ ﴿٣﴾

4. Lor ça-même ki zotte en désaccord.

الَّذِيْ هُمْ فِيْهِ مُخْتَلِفُوْنَ ﴿٤﴾

5. Attention ! Banne-là pa pou tardé pou conné.

كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ﴿٥﴾

6. Attention encore ! Banne-là pa pou tardé pou conné.

ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ﴿٦﴾

7. Esse-ki Nous pa finne faire la terre couma ène li lit,

اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ مِهٰدًا ﴿٧﴾

8. Et banne montagnes couma banne piquets ?

وَّالْجِبَالَ اَوْتَادًا ﴿٨﴾

9. Et Nous finne créé zotte par paires,

وَّخَلَقْنٰكُمْ اَزْوَاجًا ﴿٩﴾

10. Et Nous finne faire zot sommeil pou *zot* répos,

وَّجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ﴿١٠﴾

11. Et Nous finne faire la nuite couma ène couvertire,

وَّجَعَلْنَا الَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١١﴾

12. Et Nous finne faire li zour pou *zot* gagne-pain.

وَّجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١٢﴾

13. Et Nous finne construire là-haut zotte, sept *lé ciels* solide.

وَّبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٣﴾

14. Et Nous finne faire *soleil* ène la lampe brillant.

وَّجَعَلْنَا سِرَاجًا وَّهَّاجًا ﴿١٤﴾

15. Et Nous faire dilo déssanne en abondance dépi banne niazes sarzé *are dilo*,

وَّاَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرٰتِ مَآءً ثَجَّاجًا ﴿١٥﴾

16. Pou ki Nous produire, par ça, banne la grains et vézétation,

لِّنُخْرِجَ بِهٖ حَبًّا وَّنَبَاتًا ﴿١٦﴾

17. Et banne zardins ki bien fourni.

وَّجَنّٰتٍ اَلْفَافًا ﴿١٧﴾

18. En vérité, zour Décision-là li éna ène l'hére ki fixé —

اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيْقَاتًا ﴿١٨﴾

19. Ça zour quand pou soufflé dans trompette-là et ki zotte pou vinne groupe par groupe.

يَّوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ فَتَاْتُوْنَ اَفْوَاجًا ﴿١٩﴾

20. Et *ki* lé ciel pou ouvert et li pou vinne banne la portes *même*,

وَّفُتِحَتِ السَّمَآءُ فَكَانَتْ اَبْوَابًا ﴿٢٠﴾

21. Et *ki* pou mette banne montagnes en marce et zotte pou vinne *couma dire zotte* ène miraze.

وَّسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢١﴾

22. En vérité, l'Enfer li là en embiscade,

اِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢٢﴾

23. Pou banne rébelles, li ène l'endroit cotte *zotte* pou rétourné,

لِّلطّٰغِيْنَ مَاٰبًا ﴿٢٣﴾

24. Banne-là pou reste là-dans dé siécles et dé siécles.

لّٰبِثِيْنَ فِيْهَآ اَحْقَابًا ﴿٢٤﴾

25. Là-dans, zotte pa pou goûte ni fraicére ni la boisson,

لَا يَذُوْقُوْنَ فِيْهَا بَرْدًا وَّلَا شَرَابًا ﴿٢٥﴾

26. Sauf dilo bouillante et ène liquide ki pi et ki glacial à l'extrême,

اِلَّا حَمِيْمًا وَّغَسَّاقًا ﴿٢٦﴾

27. Ène la paye convénabe *pou zotte* ;

جَزَآءً وِّفَاقًا ﴿٢٧﴾

28. En vérité, banne-là pa ti attanne ki éna pou ranne compte,

اِنَّهُمْ كَانُوْا لَا يَرْجُوْنَ حِسَابًا ﴿٢٨﴾

29. Et banne-là, carrément ti démenti Nou banne Signes.

وَّكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا كِذَّابًا ﴿٢٩﴾

30. Et Nous finne préserve tout dans ène Live.

وَكُلَّ شَيْءٍ اَحْصَيْنٰهُ كِتٰبًا ﴿٣٠﴾

31. « Alors goûté ! Nous pa pou augmente zotte sauf dans pinition. »

ع فَذُوْقُوْا فَلَنْ نَّزِيْدَكُمْ اِلَّا عَذَابًا ﴿٣١﴾

R 2 32. En vérité, pou banne dimounes droite, éna ène triomphe —

اِنَّ لِلْمُتَّقِيْنَ مَفَازًا ﴿٣٢﴾

33. Banne Zardins avec clôtires et banne pieds raisins,

حَدَآئِقَ وَاَعْنَابًا ﴿٣٣﴾

34. Et banne zène filles *tout* même l'âze,

وَّكَوَاعِبَ اَتْرَابًا ﴿٣٤﴾

35. Et banne coupes ki débordé.

وَّكَاْسًا دِهَاقًا ﴿٣٥﴾

36. Là-dans, banne-là pa pou tanne aukène parole initile ni mensonze.

لَا يَسْمَعُوْنَ فِيْهَا لَغْوًا وَّلَا كِذّٰبًا ﴿٣٦﴾

37. Ène récompense dé la part to Seignére — ène cadeau bien calkilé *sélon zot banne actions* —

جَزَآءً مِّنْ رَّبِّكَ عَطَآءً حِسَابًا ﴿٣٧﴾

38. *Li-Même* Seignére banne lé ciels et la terre et tout ça ki trouve ente ça dé-là, Céli Ki Tout-Miséricordié. Banne-là pa pou éna aukène droit pou adresse Li la parole.

رَّبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمٰنِ لَا يَمْلِكُوْنَ مِنْهُ خِطَابًا ﴿٣٨﴾

39. Ça zour cotte l'Esprit-là et banne anzes pou reste diboute en rangs ; banne-là pa pou adresse la parole sauf kikène ki Céli Ki Tout-Miséricordié pou permette li et li pou dire ça *parole* ki droite-là.

يَوْمَ يَقُوْمُ الرُّوْحُ وَالْمَلٰٓئِكَةُ صَفًّا لَّا يَتَكَلَّمُوْنَ اِلَّا مَنْ اَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٩﴾

40. Ça zour-là, sirement pou vini. Alors, dimoune ki oulé, li bizin prépare *so* l'endroit dé rétour vers so Seignére.

ذٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ ۚ فَمَنْ شَآءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهٖ مَاٰبًا ﴿٤٠﴾

41. En vérité, Nous finne donne-zotte, avertissement ène pinition ki prés ; ène zour cotte l'homme pou trouve ça ki so la main finne avoye divant *li* et cotte mécréant-là pou dire : « Si sélement mo ti la poussiére !»[125]

إِنَّآ أَنذَرْنَٰكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ
يَنظُرُ ٱلْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ
ٱلْكَافِرُ يَٰلَيْتَنِى كُنتُ تُرَٰبًۢا ٤١

125 Li capave ça pinition ki banne dimounes ki faire pécés zotte gagné dans ça lé monde-là. Dans ch 32 ver. 22, finne décrire ça pinition-là couma pinition ki moins fort par rapport à ça pli grand pinition ki finne réservé dans l'Aute lé monde-là.

AL-NĀZI'ĀT

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Par banne ki, quand zotte déplace zotte en bas dilo, zotte rissé pou faire coulé,

وَالنّٰزِعٰتِ غَرْقًا ﴿٢﴾

3. Et *par* banne ki déplace zotte avec grand vitesse *à travers banne pays,*

وَّالنّٰشِطٰتِ نَشْطًا ﴿٣﴾

4. Et *par* banne ki traverse banne longue distances avec grand vitesse lor sirface banne l'océans,

وَّالسّٰبِحٰتِ سَبْحًا ﴿٤﴾

5. Et *par* banne ki litté ente zotte pou gagne siprémacie,

فَالسّٰبِقٰتِ سَبْقًا ﴿٥﴾

6. Et *par* banne ki faire plan et ki bien accompli zot devoir.

فَالْمُدَبِّرٰتِ اَمْرًا ﴿٦﴾ وقف لازم

7. Zour cotte ça ki éna pou gagne *couma* tremblément *dé terre-là,* li pou gagne *so* sécousse violent,

يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ﴿٧﴾

8. *Et* ène l'aute *sécousse* pou suive li,

تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ ﴿٨﴾

9. Ça zour-là, banne lé kére pou tremblé,

قُلُوْبٌ يَّوْمَئِذٍ وَّاجِفَةٌ ﴿٩﴾

10. *Et* banne-là zot régard pou baissé.

اَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ﴿١٠﴾ وقف لازم

11. Banne-là pou dire : « Esse-ki vraimême nous pou rétourne dans nou prémier l'état ?

يَقُوْلُوْنَ ءَاِنَّا لَمَرْدُوْدُوْنَ فِي الْحَافِرَةِ ﴿١١﴾

12. « Ki ça ça ! Même quand nous pou vinne banne lé zos pourri ?»

ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا نَّخِرَةً ﴿١٢﴾

13. Banne-là dire : « Alors, ça, li pou ène rétour rempli are la perte. »

قَالُوْا تِلْكَ اِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٣﴾ وقف لازم

14. Alors, li pou ène sél l'appel avec réproce.

فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ﴿١٤﴾

15. Et alâ ! Banne-là zotte *tout* pou *déhors* lor la Plaine.

فَإِذَا هُم بِالسَّاهِرَةِ ﴿١٥﴾

16. Esse-ki l'histoire Moïse finne arrive cotte toi ?

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ﴿١٦﴾

17. Quand so Seignére ti appelle li dans vallée sacré Touwā, *ti dire li* :

إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٧﴾

18. « Alle cotte Pharaon. En vérité, li finne rébellé,

اذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿١٨﴾

19. « Et dire-*li* : « Esse-ki to ti a voudré ki to pirifié ?

فَقُلْ هَل لَّكَ إِلَىٰ أَن تَزَكَّىٰ ﴿١٩﴾

20. « Et *ki* mo guide toi vers to Seignére pou ki to gagne *So* crainte. »

وَأَهْدِيَكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ ﴿٢٠﴾

21. Alors li ti faire li trouve grand Signe-là,

فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَىٰ ﴿٢١﴾

22. Mais li ti prend *ça* pou mensonze et li ti désobéir.

فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ ﴿٢٢﴾

23. Ensuite, li ti faire-vite li ti tourne lé dos.

ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ ﴿٢٣﴾

24. Et li ti faire rassemblément *so pép* et li ti proclamé,

فَحَشَرَ فَنَادَىٰ ﴿٢٤﴾

25. Et li ti dire : « Mo zot seignére ki pli haute *dans mazesté.* »

فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَىٰ ﴿٢٥﴾

26. Alors, Allāh ti attrape li pou *so* pinition exemplaire l'Aute lé monde et ça lé monde-là.

فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ ﴿٢٦﴾

27. En vérité, là-dans, éna ène léçon pou dimoune ki éna la crainte *so Seignére.*

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَىٰ ﴿٢٧﴾

R 2 28. Esse-ki zotte pli dir pou créé, ou soi lé ciél ki Li finne construire ?

ءَأَنْتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ السَّمَآءُ ۚ بَنٰىهَا ﴿٢٨﴾

29. Li finne souléve so hautére, et Li finne faire li parfait.

رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوّٰىهَا ﴿٢٩﴾

30. Et Li finne faire so la nuite sombe et Li finne faire sorti so lé matin;

وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحٰىهَا ﴿٣٠﴾

31. Et, aprés ça, Li finne étende la terre.

وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذٰلِكَ دَحٰىهَا ﴿٣١﴾

32. Li finne faire sorti, dépi dans ça, so dilo et so banne pâtirazes.

أَخْرَجَ مِنْهَا مَآءَهَا وَمَرْعٰىهَا ﴿٣٢﴾

33. Et banne montagnes, Li finne fixé-zotte ferme.

وَالْجِبَالَ أَرْسٰىهَا ﴿٣٣﴾

34. *Tout ça* li ène provision pou zotte et pou zot banne bétails.

مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ﴿٣٤﴾

35. Mais quand pli grand calamité-là pou vini,

فَإِذَا جَآءَتِ الطَّآمَّةُ الْكُبْرٰى ﴿٣٥﴾

36. Ça zour cotte l'homme pou rappelle *tout* ça *soze* pou ça-même ki li ti faire zefforts,

يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعٰى ﴿٣٦﴾

37. Et *ki* pou faire l'Enfer bien vizibe pou dimoune ki guetté.

وَبُرِّزَتِ الْجَحِيْمُ لِمَنْ يَّرٰى ﴿٣٧﴾

38. Alors, concernant dimoune ki révolté,

فَأَمَّا مَنْ طَغٰى ﴿٣٨﴾

39. Et *ki* préfére la vie ça lé monde-là,

وَاٰثَرَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿٣٩﴾

40. En vérité, la Fournaise *l'Enfer* pou l'endroit cotte *li* pou resté.

فَإِنَّ الْجَحِيْمَ هِيَ الْمَأْوٰى ﴿٤٠﴾

41. Mais, concernant dimoune ki pére *grandére et dignité* rang so Seignére et *ki* réténir so l'âme conte banne mauvais désirs,

وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰى ﴿٤١﴾

42. En vérité, Zardin-là li pou l'endroit cotte *li* pou resté.

فَاِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَاْوٰى ﴿٤٢﴾

43. Banne-là dimanne toi lor l'Hére-là : « Quand li pou arrivé ?»

يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰىهَا ﴿٤٣﴾

44. Dans ki pensée to trouve toi concernant so mention ?

فِيْمَ اَنْتَ مِنْ ذِكْرٰىهَا ﴿٤٤﴾

45. *Lé temps-là* so limite, li *dépanne* lor to Seignére.

اِلٰى رَبِّكَ مُنْتَهٰىهَا ﴿٤٥﴾

46. To nék ène Avertissére pou dimoune ki craigne ça *l'Hére-là.*

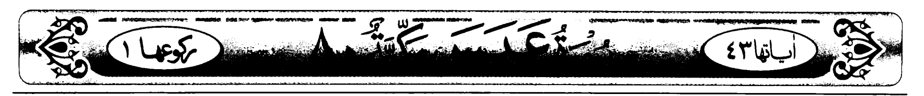
اِنَّمَآ اَنْتَ مُنْذِرُ مَنْ يَّخْشٰىهَا ﴿٤٦﴾

47. Ça zour cotte banne-là pou trouve ça, li pou couma dire zotte pa ti resté *dans lé monde* excepté ène soirée ou soi so matinée.[126]

كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوْٓا اِلَّا عَشِيَّةً اَوْ ضُحٰىهَا ﴿٤٧﴾

---

126 Pinition-là so lé temps, so l'endroit, so forme li pou prend, tout ça pa compté. Ça ki important c'est ki banne mécréants bizin réalisé astére-là ki quand pinition divine vini, li pou tellement sévére, vite, ène coup sans ki attane ki zotte pou senti couma dire période zot prospérité ék zouissance dans ça lé monde-là – li ti bien courte couma dire ène soirée ou soi ène matinée.

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۱

2. Li ti renfrogné et li ti tourne figuire,

عَبَسَ وَ تَوَلّٰۤى ۲

3. Parski avégue-là ti vinne cotte li ;

اَنْ جَآءَهُ الْاَعْمٰى ۳

4. Et bé ki pou faire toi comprend *ki* li possibe ki li pé serce pirifié li,

وَمَا يُدْرِيْكَ لَعَلَّهٗ يَزَّكّٰۤى ۴

5. Ou soi, li possibe ki li prend compte, et ki Rappel-là capave profite li ?

اَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرٰى ۵

6. Et en cé ki concerne céli ki indifférent,

اَمَّا مَنِ اسْتَغْنٰى ۶

7. To donne li *to* l'attention,

فَاَنْتَ لَهٗ تَصَدّٰى ۷

8. Alors ki to pa responsabe si li pa pirifié li —

وَمَا عَلَيْكَ اَلَّا يَزَّكّٰى ۸

9. Mais céli ki presse pressé li vinne cotte toi,

وَاَمَّا مَنْ جَآءَكَ يَسْعٰى ۹

10. Et li éna la crainte *Allāh*,

وَهُوَ يَخْشٰى ۱۰

11. Li, to néglizé.

فَاَنْتَ عَنْهُ تَلَهّٰى ۱۱

12. Faire attention ! En vérité, li ène Rappel —

كَلَّاۤ اِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ۱۲

13. Alors, céli ki oulé, li bizin mazine ça —

فَمَنْ شَآءَ ذَكَرَهٗ ۱۳

14. *Li* dans banne Ecritires ki honoré,

فِيْ صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ ۱۴

15. Exalté et pur,

مَّرْفُوْعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ۱۵

16. Dans la mains banne scribes,

بِأَيْدِي سَفَرَةٍ ﴿١٦﴾

17. *Ki* noble *et* pieux.

كِرَامٍ بَرَرَةٍ ﴿١٧﴾

18. Ki la ruine saisi l’homme ! Couma li ingrat !

قُتِلَ الْإِنْسَانُ مَا أَكْفَرَهُ ﴿١٨﴾

19. Avec quoi Li finne créé li ?

مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ﴿١٩﴾

20. D’ène goutte sperme ! Et *Allāh* Li-*Même* finne créé li et finne donne li *so* zisse proportion ;

مِنْ نُطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ ﴿٢٠﴾

21. Ensuite, Li finne faire simé-là facile pou li,

ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ ﴿٢١﴾

22. Ensuite, Li donne li la mort et Li faire li rente dans ène tombe ;

ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ ﴿٢٢﴾

23. Ensuite, quand Li oulé, Li pou réssissite li.

ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنْشَرَهُ ﴿٢٣﴾

24. Faire attention ! Li pa encore complété ça ki *Allāh* Li finne commanne li *faire.*

كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ ﴿٢٤﴾

25. Donc, l’homme bizin zette ène régard lor so nourritire ;

فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَىٰ طَعَامِهِ ﴿٢٥﴾

26. Couma Nous verse dilo en abondance,

أَنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا ﴿٢٦﴾

27. Ensuite, Nous fanne la terre couma bizin,

ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا ﴿٢٧﴾

28. Ensuite, Nous faire la grain poussé là-dans,

فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ﴿٢٨﴾

29. Et banne raisins et léguimes,

وَعِنَبًا وَقَضْبًا ﴿٢٩﴾

30. Et pied zolive et pied tamme,

وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ﴿٣٠﴾

31. Et banne zardins bien fourni, avec clôtires.

وَحَدَائِقَ غُلْبًا ﴿٣١﴾

32. Et banne fruits et banne pâtirazes,

وَّفَاكِهَةً وَّ اَبًّا ﴿٣٢﴾

33. Ène provision pou zotte et pou zot banne bétails.

مَّتَاعًا لَّكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْ ﴿٣٣﴾

34. Mais quand ça cri ki faire tapaze *couma l'oraze*-là pou vini,

فَاِذَا جَآءَتِ الصَّآخَّةُ ﴿٣٤﴾

35. Ça zour-cotte l'homme pou fuir so frére,

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ اَخِيْهِ ﴿٣٥﴾

36. Et so mama et so papa,

وَاُمِّهٖ وَاَبِيْهِ ﴿٣٦﴾

37. Et so madame et so banne zenfants,

وَصَاحِبَتِهٖ وَبَنِيْهِ ﴿٣٧﴾

38. Ça zour-là, sak dimoune parmi banne-là pou éna *assez* tracas *pou li-même* ki pou ranne li indifférent *are lé zautes.*

لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَاْنٌ يُّغْنِيْهِ ﴿٣٨﴾

39. Ça zour-là, éna visazes ki pou rayonné,

وُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ﴿٣٩﴾

40. Riyant, *et* zoyé.

ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿٤٠﴾

41. Et, ça zour-là, éna visazes ki pou éna la poussiére lor zotte,

وَوُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿٤١﴾

42. L'obskirité pou couvert zotte.

تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤٢﴾

43. Ça banne-là mêmes ki ti réfize croire et ki ti tombe dans banne vices.

اُولٰٓئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ ﴿٤٣﴾

AL-TAKWĪR[127]

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. Quand soleil pou enroulé,

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ۝٢

3. Et quand banne zétoiles pou obskirci,

وَإِذَا النُّجُوْمُ انْكَدَرَتْ ۝٣

4. Et quand pou déplace banne montagnes,

وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ ۝٤

5. Et quand pou abandonne banne samelles ki disse mois pleine,

وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ۝٥

6. Et quand pou rassemblé banne zanimaux sauvaze,

وَإِذَا الْوُحُوْشُ حُشِرَتْ ۝٦

7. Et quand banne la mers, ène pou déverse *so dilo* dans l'aute,

وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ۝٧

8. Et quand pou réini ensamme banne dimounes *différent*,

وَإِذَا النُّفُوْسُ زُوِّجَتْ ۝٨

9. Et quand pou pose question lor ti ti fille-là ki enterré vivant —

وَإِذَا الْمَوْءٗدَةُ سُئِلَتْ ۝٩

10. « Pou ki crime finne tué li ?»

بِأَيِّ ذَنْۢبٍ قُتِلَتْ ۝١٠

11. Et quand banne lives *pou publié et* pou bien répanne,

وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ۝١١

12. Et quand pou conne banne sécrets lé ciél,

وَإِذَا السَّمَآءُ كُشِطَتْ ۝١٢

13. Et quand pou faire la Fournaise *l'Enfer* flambé,

وَإِذَا الْجَحِيْمُ سُعِّرَتْ ۝١٣

14. Et quand pou faire Paradis vinne prés,

وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ۝١٤

15. Sak l'âme pou conné ça ki li finne *aména are li pou* présenté.

عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّآ أَحْضَرَتْ ۝١٥

16. Donc faire attention ! Mo prend à témoin banne ki faire banne activités caciette caciette et ki ensuite zotte rétire zotte en sécret,

فَلَآ أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ ﴿١٦﴾

17. *C'est-à-dire* banne navires ki dans l'hére ki capave caciette *ou soi dans banne l'endroits cotte capave caciette* zotte reste caciette.

الْجَوَارِ الْكُنَّسِ ﴿١٧﴾

18. Et *Mo prend à témoin* la nuite quand li vini et *ensuite* li allé,

وَالَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ﴿١٨﴾

19. Et *par* l'aube quand li commence respiré,

وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ﴿١٩﴾

20. Ki ça li vraiméme parole *révélé* d'ène Méssazer *ki* noble ;

إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿٢٠﴾

21. Ki posséde puissance, *et ki* établi dans présence Seignére Trône-là,

ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ﴿٢١﴾

22. Li éna droit l'obéissance ; *et* là-bas *cotte Seignére Trône-là* li digne dé confiance.

مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ﴿٢٢﴾

23. Et zot compagnon li pa ène fou.

وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ﴿٢٣﴾

24. Et, en vérité, li ti trouve *Allāh* Li-*Même* lor l'horizon clair.

وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ ﴿٢٤﴾

25. Et li pa laré lor *explique* l'invizibe.

وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ﴿٢٥﴾

26. Et li pa parole d'ène Satan ki rézété.

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ﴿٢٦﴾

27. Alors, cotte zotte pé allé ?

فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ﴿٢٧﴾

28. Ça li nék ène Rappel pou tout banne lé mondes,

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾

29. Pou banne d'ente zotte ki désire marce droite,

لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ ﴿٢٩﴾

30. Et zotte pa capave désire nanrien sauf ça ki Allāh, Seignére banne lé mondes, oulé.

وَمَا تَشَآءُوْنَ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٠﴾

127 Ver 1-2 pé cause le déclin de l'Islam parski Allah appelle le Saint Prophéte Sirādjan-mounīra (Soleil ki rayonnant) ; et le Saint Prophéte finne dire ki so compagnons zotte couma banne zétoiles ki donne guidance.

Ver. 4 pé montré ki banne grand puissances matérialiste non sélement pou paraîte, mais zotte pou bouze zot influence de térritoire en térritoire, de continent en continent, et banne pays ène après l'aute pou passe sous zot domination.

Ver. 5 pé montré ki pou éna banne moyens transport pli rapide.

Ver. 6 pé cause lor banne parcs natirel et zoo cotte pou rassemblé toute sorte zanimaux. Ça oussi indique banne l'aute moyens transport pou capave transporte et réini ensamme banne gros gros zanimaux couma l'éléphant, rhinocéros, hippopotame.

Ver. 7 pé prophétise l'ouvertire canal Suez et canal Panama. Soudjjirat vé dire oussi : prend di fé. Donc ver. 7 pé dire oussi quand banne la mers pou prend di fé. Ici pé cause lor banne batailles naval cotte boucoup navires dé guére impliqué. Banne éssanzes puissance di fé, li pou couma dire la mer pé prend di fé.

Ver. 8 pé montré ki banne moyens transport et comminication pou tellement développé ki lé monde pou vinne ène villaze global.

Ver. 9-10 montré ki ène zour pou vini cotte pou éna la peine capital pou pini banne crimes pareil et cotte pou reconnaîte droits banne madames.

Ver. 11 pé prophétise l'invention la presse moderne et so l'impact dans lé monde.

Concernant ver. 12, c'est lé monde non-mizilman matérialiste ki pé grimpe banne hautéres dans lé ciél pou découvert l'espace-so-banne-sécrets.

Ver. 13 pé expliqué ki pou éna banne la guéres couma dire la Fournaise (l'Enfer) pé flambé. Progrés matériel grand couma li grand, li pa pou servi nanrien si finne gagne-ça conte plaisir Allah. L'égoïsme de l'homme pou crée banne tel tensions mondial ki ça pou abouti par banne la guéres dévastatére ki pou couma vrai la Fournaise (l'Enfer) ki pé flambé.

Ch 55 ver. 36 cause lor banne rayons cosmique. Le Saint Prophéte finne donne ène description extraordinaire pou ça pép matérialiste, égoïste et trompére-là. Li appelle banne-là par nom Dadjjāl – Grand Trompére-là. Zotte éna ène sél li zié. Zot régard li sélement lor lé monde matérialiste-là. Banne Dadjjāl pé invite zot prope destriction.

Ver 16-17 pé cause lor banne navires dé guére-espion couma sous-marins.

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ١

2. Quand lé ciél pou fanne,

اِذَا السَّمَآءُ انْفَطَرَتْ ٢

3. Et quand banne zétoiles pou dispersé,

وَاِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ٣

4. Et quand banne la mers pou débordé,

وَاِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ ٤

5. Et quand pou déterre *ça ki dans* banne tombes,

وَاِذَا الْقُبُوْرُ بُعْثِرَتْ ٥

6. *Alors* sak l'âme pou conné ça ki li finne réalizé et ça ki li finne néglizé.

عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَاَخَّرَتْ ٦

7. O homme ! Bé ki finne trompe toi concernant to Seignére Ki Noble ?

يٰۤاَيُّهَا الْاِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيْمِ ٧

8. *To Seignére* Ki finne créé toi ; ensuite Li finne façonne toi bien et Li finne donne toi proportion ki bizin.

الَّذِيْ خَلَقَكَ فَسَوّٰىكَ فَعَدَلَكَ ٨

9. Dans n'importe *ki* forme ki Li finne oulé, Li finne façonne toi.

فِيْۤ اَيِّ صُوْرَةٍ مَّا شَآءَ رَكَّبَكَ ٩

10. Faire attention ! Mais zotte prend Zizement-là pou mensonze.

كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُوْنَ بِالدِّيْنِ ١٠

11. Et, en vérité, éna lor zotte, banne gardiens,

وَاِنَّ عَلَيْكُمْ لَحٰفِظِيْنَ ١١

12. Banne enrézistréres honoré,

كِرَامًا كَاتِبِيْنَ ١٢

13. Ki conné *tout* ça ki zotte faire.

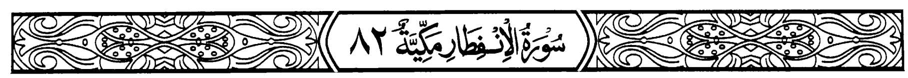
يَعْلَمُوْنَ مَا تَفْعَلُوْنَ ١٣

14. En vérité, banne pieux pou dans grand bonhére ;

اِنَّ الْاَبْرَارَ لَفِيْ نَعِيْمٍ ١٤

15. Et, en vérité, banne pervers pou dans ène la Fournaise ;

وَاِنَّ الْفُجَّارَ لَفِيْ جَحِيْمٍ ١٥

16. Là-dans, banne-là pou brilé Zour Zizement ;

يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّيْنِ ١٦

17. Et banne-là pa pou capave pa présent là-dans.

وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَآئِبِيْنَ ١٧

18. Et bé ki pou faire toi conné ki été Zour Zizement-là ?

وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا يَوْمُ الدِّيْنِ ١٨

19. Encore ène fois,bé ki pou faire toi conné ki été Zour Zizement-là ?

ثُمَّ مَآ اَدْرٰىكَ مَا يَوْمُ الدِّيْنِ ١٩

20. Ça zour cotte li pa pou dans pouvoir aukène l'âme pou faire kit-soze pou ène *l'aute* l'âme. Et ça zour-là, commannement-là li pou Allāh *Tout-Sél.*

يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْـًٔا ۗ وَالْاَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِّلّٰهِ ٢٠

---

128 Verset 2 pé faire référence à 19 : 91,92. li vé dire ki ça l'époque-là, fausse doctrines banne chrétiens pou domine lé monde. BonDié pou en colére et So pinition pou manifesté dans lé monde dans ène banne façons.

Ver. 5 pé cause progrés ki archéolozie pou faire.

Ver. 12 l'homme finne créé libe dans so zizement et dans so pouvoir pou soisir. Li responsabe pou décision ki li prend et pou banne actions ki li faire. Ena banne Enrézistréres honoré pou ça.

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Malhére lor banne ki donne moinse *dans pézé et dans miziré* ;

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِيْنَ ﴿٢﴾

3. Banne quand, éna pou miziré pou prend are banne dimounes, zotte réclame plein mizire ;

الَّذِيْنَ اِذَا اكْتَالُوْا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُوْنَ ﴿٣﴾

4. Mais, quand zotte miziré ou soi zotte pézé pou donne banne *dimounes*-là, zotte faire moinse.

وَاِذَا كَالُوْهُمْ اَوْ وَّزَنُوْهُمْ يُخْسِرُوْنَ ﴿٤﴾

5. Esse-ki ça banne-là pa conné ki zotte pou réssissité,

اَلَا يَظُنُّ اُولٰٓئِكَ اَنَّهُمْ مَّبْعُوْثُوْنَ ﴿٥﴾

6. Ène zour terribe,

لِيَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿٦﴾

7. Zour cotte l'himanité pou reste diboute divant Seignére tout banne lé mondes !

يَّوْمَ يَقُوْمُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٧﴾

8. Faire attention ! En vérité, dossier banne pervers li dans Sidjdjīn.

كَلَّآ اِنَّ كِتٰبَ الْفُجَّارِ لَفِيْ سِجِّيْنٍ ﴿٨﴾

9. Et ki pou faire toi conné ki été Sidjdjīn ?

وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا سِجِّيْنٌ ﴿٩﴾

10. Li ène Live ki finne écrire *dans ène maniére détaillé et complet.*

كِتٰبٌ مَّرْقُوْمٌ ﴿١٠﴾

11. Ça Zour-là malhére lor banne ki *habitié* contrédire,

وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿١١﴾

12. Banne ki ti prend Zour Zizement pou mensonze.

الَّذِيْنَ يُكَذِّبُوْنَ بِيَوْمِ الدِّيْنِ ﴿١٢﴾

13. Et personne pa prend ça *Zour-là* pou mensonze sauf banne ki transgresséres, ki faire pécé,

وَمَا يُكَذِّبُ بِهٖٓ اِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ اَثِيْمٍ ﴿١٣﴾

14. *Banne ki* quand récite zotte Nou banne Signes, zotte dire : « *Ça* banne zistoires dimounes longtemps !»

إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ١٤

15. Faire attention ! En faite, ça ki banne-là finne gagné *par zot banne actions* finne rouille zot lé kére.

كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ١٥

16. Faire attention ! En vérité, ça Zour-là, pou barre zotte dé zot Seignére *pou pa trouve Li.*

كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَحْجُوبُونَ ١٦

17. Ensuite, en vérité, banne-là pou brîlé dans la Fournaise *l'Enfer,*

ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيمِ ١٧

18. Ensuite pou dire *zotte* : « Ça même ça ki zotte ti pé prend pou mensonze-là. »

ثُمَّ يُقَالُ هَٰذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ١٨

19. Faire attention ! En vérité, dossier banne vertieux li dans 'Illiyyīn.

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ١٩

20. Et ki pou faire toi conné ki été 'Illiyyīn ?

وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ٢٠

21. Li ène Live ki finne écrire *dans ène maniére détaillé et complet.*

كِتَابٌ مَرْقُومٌ ٢١

22. Banne ki rapprocé *are Allāh* zotte pou trouve li.

يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ٢٢

23. En vérité, banne vertueux pou dans grand bonhére,

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ٢٣

24. *Assizé* lor banne canapés zotte pou observé.

عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ٢٤

25. To pou réconnaîte lor zot visazes, fraicére grand bonhére-là.

تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ٢٥

26. Pou donne-zotte boire d'ène la boisson pur et scellé.

يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْتُومٍ ٢٦

27. So scellé li pou avec musc — banne ki éna l'envie fort *pou ça,* ça banne aspirants-là, ente zotte, sakène bizin essaye dépasse l'aute pou ça.

خِتٰمُهٗ مِسْكٌ ۗ وَفِيْ ذٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُوْنَ ﴿٢٧﴾

28. Et so mélanze pou avec *dilo* Tasnīm,

وَمِزَاجُهٗ مِنْ تَسْنِيْمٍ ﴿٢٨﴾

29. Ène la fontaine, banne ki rapprocé *are Allāh* pou boire là-dans.

عَيْنًا يَّشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُوْنَ ﴿٢٩﴾

30. En vérité, banne ki ti coupabes, zotte ti pé moque banne croyants,

اِنَّ الَّذِيْنَ اَجْرَمُوْا كَانُوْا مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يَضْحَكُوْنَ ﴿٣٠﴾

31. Et quand zotte passe prés cotte banne *croyants*-là, zotte faire clins d'oeil ente zotte,

وَاِذَا مَرُّوْا بِهِمْ يَتَغَامَزُوْنَ ﴿٣١﴾

32. Et quand zotte rétourne cotte zot familles; zotte rétourné, zotte zibilé ;

وَاِذَا انْقَلَبُوْٓا اِلٰٓى اَهْلِهِمُ انْقَلَبُوْا فَكِهِيْنَ ﴿٣٢﴾

33. Et quand zotte trouve banne *croyants* -là, zotte dire. « En vérité, ça banne-là ki banne égarés ;»

وَاِذَا رَاَوْهُمْ قَالُوْٓا اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ لَضَآلُّوْنَ ﴿٣٣﴾

34. Mais pa finne avoye banne-là pou vinne gardiens lor banne *croyants*-là.

وَمَآ اُرْسِلُوْا عَلَيْهِمْ حٰفِظِيْنَ ﴿٣٤﴾

35. Donc, azordi, banne croyants *ki* pou moque banne mécréants,

فَالْيَوْمَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُوْنَ ﴿٣٥﴾

36. *Assizé* lor banne canapés, banne *croyants*-là pou observé,

عَلَى الْاَرَآئِكِ يَنْظُرُوْنَ ﴿٣٦﴾

37. Esse-ki pa pé paye banne mécréants-là *pleinement* pou ça ki zotte ti pé faire ?

هَلْ ثُوِّبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿٣٧﴾

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Quand lé ciél pou éclaté,

اِذَا السَّمَآءُ انْشَقَّتْ ﴿٢﴾

3. Et *ki* li pou écoute so Seignére, et *ki* li pou oblizé *faire ça* —

وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٣﴾

4. Et quand la terre pou élarzi,

وَاِذَا الْاَرْضُ مُدَّتْ ﴿٤﴾

5. Et *ki* li pou zette déhors ça ki dans li et *ki* li dévide li ;

وَاَلْقَتْ مَا فِيْهَا وَتَخَلَّتْ ﴿٥﴾

6. Et *ki* li pou écoute so Seignére et *ki* li pou oblizé *faire ça* —

وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٦﴾

7. Toi, ô homme, en vérité, to faire zefforts dir *pou progressé* vers to Seignére ; alors to pou zoènne Li.

يٰۤاَيُّهَا الْاِنْسَانُ اِنَّكَ كَادِحٌ اِلٰى رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلٰقِيْهِ ﴿٧﴾

8. Donc, concernant dimoune ki pou gagne so dossier dans so la main droite,

فَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ كِتٰبَهٗ بِيَمِيْنِهٖ ﴿٨﴾

9. Alors, en vérité, pou faire ène compte facile are li,

فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَّسِيْرًا ﴿٩﴾

10. Et li pou rétourne cotte so famille dans la zoie.

وَّيَنْقَلِبُ اِلٰۤى اَهْلِهٖ مَسْرُوْرًا ﴿١٠﴾

11. Mais concernant dimoune ki pou gagne so dossier derriére so lé dos,

وَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ كِتٰبَهٗ وَرَآءَ ظَهْرِهٖ ﴿١١﴾

12. Certainement, li pou implore destriction *lor li-même,*

فَسَوْفَ يَدْعُوْا ثُبُوْرًا ﴿١٢﴾

13. Et li pou brîlé dans la Fournaise.

وَّيَصْلٰى سَعِيْرًا ﴿١٣﴾

14. En vérité, li ti pé vive dans la zoie au sein so famille ;

اِنَّهٗ كَانَ فِيْۤ اَهْلِهٖ مَسْرُوْرًا ﴿١٤﴾

15. En vérité, li ti pé pensé ki zamais li pou réssissité.

إِنَّهُۥ ظَنَّ أَن لَّن يَحُورَ ﴿١٥﴾

16. Bé ki faire non ? En vérité, so Seignére conne li trés bien.

بَلَىٰٓ ۚ إِنَّ رَبَّهُۥ كَانَ بِهِۦ بَصِيرًا ﴿١٦﴾

17. Donc faire attention ! Mo prend à témoin ça lueur ki zisse après coucé soleil .

فَلَآ أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ﴿١٧﴾

18. Et la nuite et ça ki li enveloppé,

وَالَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ﴿١٨﴾

19. Et la line quand li vinne pleine,

وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ ﴿١٩﴾

20. Ki certainement, zotte pou passe d'ène l'état à ène l'aute l'état.

لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ ﴿٢٠﴾

21. Alors, bé ki arrive banne-là ki zotte pa croire ?

فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢١﴾

22. Et quand récite banne-là le Coran, zotte pa prosterné *dans soumission* ?

وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْاٰنُ لَا يَسْجُدُونَ ﴿٢٢﴾

23. Au contraire, banne ki réfize croire, zotte donne démenti.

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكَذِّبُونَ ﴿٢٣﴾

24. Et Allāh pli conné ça ki banne-là garde caciette *dans zot lé kére.*

وَاللّٰهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ﴿٢٤﴾

25. Donc, donne-zotte nouvelle ène pinition ki donne boucoup doulére.

فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٥﴾

26. Mais banne ki croire et ki faire banne bon actions, pou zotte éna ène récompense ki zamais pou arrêté.

إِلَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ
أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٢٦﴾

(*Ti révélé avant l'Hégire*)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Par lé ciél ki éna banne constéllations *zétoiles*,

وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْبُرُوْجِ ﴿٢﴾

3. Et *par* Zour Promis-là,

وَالْيَوْمِ الْمَوْعُوْدِ ﴿٣﴾

4. Et *par* céli ki donne témoignaze, et céli lor ki, *ça* témoignaze-là pé porté,[129]

وَشَاهِدٍ وَّمَشْهُوْدٍ ﴿٤﴾

5. Malédiction lor banne dimounes Trancées-là ;

قُتِلَ اَصْحٰبُ الْاُخْدُوْدِ ﴿٥﴾

6. *Banne dimounes ça* di fé ki rempli are combistibe ;

النَّارِ ذَاتِ الْوَقُوْدِ ﴿٦﴾

7. Quand zotte ti assizé à côté ça,

اِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُوْدٌ ﴿٧﴾

8. Et zotte ti témoins ça ki zotte ti pé faire are banne croyants.

وَّهُمْ عَلٰى مَا يَفْعَلُوْنَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ شُهُوْدٌ ﴿٨﴾

9. Et zotte ti haïr banne-là simplément parski banne-là ti croire dans Allāh Ki Tout-Puissant et Ki Digne dé louanze ;

وَمَا نَقَمُوْا مِنْهُمْ اِلَّآ اَنْ يُّؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ ﴿٩﴾

10. Pou Li-Même, royaume banne lé ciéls et la terre, et Allāh Li Témoin lor tout kit-soze.

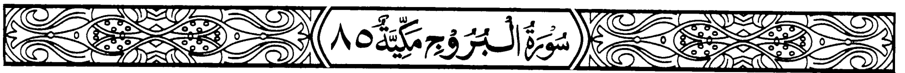
الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿١٠﴾

11. En vérité, banne ki persékite banne croyants et banne croyantes et ki ensuite zotte pa répenti, pou zotte

اِنَّ الَّذِيْنَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوْبُوْا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ

---

129 Tout Prophéte ou Réformatére d'Allah, li ène Shāhéd parski li ène témoignaze vivant de l'existence d'Allah. Li oussi ène Mashhōūd parski Allah donne témoignaze so véracité. Allah montré banne signes et miracles à travers So élu. Le Messie Promis Ahmad li Shāhéd et Mashhōūd pou le Saint Prophéte ; et le Saint Prophéte li Shāhéd et Mashhōūd pou so Messie Promis.

éna pinition l'Enfer et pou zotte éna pinition la Fournaise.

عَذَابُ الْحَرِيقِ ﴿١١﴾

12. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon travails, pou zotte, éna banne Zardins, en bas ça *éna* banne la riviéres *ki* coulé — ça, li grand triomphe-là.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ﴿١٢﴾

13. En vérité, to Seignére So attrapé li dir.

إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ﴿١٣﴾

14. En vérité, Li-Même Ki donne ène commencement et Ki répéte-*ça* ;

إِنَّهُ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيدُ ﴿١٤﴾

15. Et Li-Même Ki Bien-Pardonnant, Ki Rempli d'affection ;

وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ ﴿١٥﴾

16. Li Seignére Trône-là, Li posséde la gloire et l'honnére ;

ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ﴿١٦﴾

17. Céli Ki réalize pleinement ça Ki Li oulé.

فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ ﴿١٧﴾

18. Esse-ki to finne tanne parlé l'histoire banne l'armées-là ?

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ ﴿١٨﴾

19. *Banne l'armées* Pharaon et Thamōud ?

فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ﴿١٩﴾

20. Mais, banne ki pa croire, zotte persisté dans contrédire.

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ﴿٢٠﴾

21. Alors ki Allāh encerclé zotte sans ki zotte réalizé.

وَاللَّهُ مِن وَرَائِهِم مُّحِيطٌ ﴿٢١﴾

22. Mais, li ène Coran glorieux.

بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِيدٌ ﴿٢٢﴾

23. Lor ène tablette *bien* protézé.

فِي لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ ﴿٢٣﴾ ع

AL-TĀRIQ

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. Par lé ciél et par ça ki éna pou paraîte la nuite —

وَالسَّمَآءِ وَالطَّارِقِ ۝٢

3. Et bé ki pou faire toi conné ki été ça ki éna pou paraîte la nuite ?

وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الطَّارِقُ ۝٣

4. Li zétoile ki bien briyé-là —

النَّجْمُ الثَّاقِبُ ۝٤

5. Péna aukène l'âme ki péna ène gardien lor li.

اِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ۝٥

6. Donc, ki l'homme réfléci lor ça *soze* are ki li finne créé.

فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ۝٦

7. Finne créé li d'ène fluide ki ézakilé,

خُلِقَ مِنْ مَّآءٍ دَافِقٍ ۝٧

8. Ki sorti ente lé reins et côtes,

يَّخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَآئِبِ ۝٨

9. En vérité, *Allāh* Li éna pouvoir pou rétourne li.

اِنَّهٗ عَلٰى رَجْعِهٖ لَقَادِرٌ ۝٩

10. Zour cotte tout banne sécrets pou dévoilé.

يَوْمَ تُبْلَى السَّرَآئِرُ ۝١٠

11. Alors, li pa pou éna aukène la force ni personne pou aide li.

فَمَا لَهٗ مِنْ قُوَّةٍ وَّلَا نَاصِرٍ ۝١١

12. Par lé ciél ki vinne encore-et-encore avec la plie,

وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ۝١٢

13. Et *par* la terre ki ouvert *pou faire vézétation sorti*,

وَالْاَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ۝١٣

14. En vérité, li ène parole décisif,

اِنَّهٗ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ۝١٤

15. Et li pa ène plaisanterie.

وَّمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ۝١٥

16. En vérité, banne-là pé faire ène complot,

اِنَّهُمْ يَكِيْدُوْنَ كَيْدًا ۝١٦

17. Et *Moi oussi* Mo pé faire ène plan.

وَّ اَكِيْدُ كَيْدًا ﴿١٧﴾

18. Alors, accorde banne mécréants ène répit. Accorde banne-là ène répit pou impé lé temps.

فَمَهِّلِ الْكٰفِرِيْنَ اَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا ﴿١٨﴾

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Célébré saintété nom to Seignére, le Trés-Haut,

سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْاَعْلَى ﴿٢﴾

3. *Céli* Ki créé et *Ki* donne proportion ki bizin,

الَّذِيْ خَلَقَ فَسَوّٰى ﴿٣﴾

4. Et Ki détermine *tout kit-soze* et *Ki* guidé,

وَالَّذِيْ قَدَّرَ فَهَدٰى ﴿٤﴾

5. Et Ki produire pâtiraze ;

وَالَّذِيْٓ اَخْرَجَ الْمَرْعٰى ﴿٥﴾

6. Ensuite Li faire ça vinne banne ordires noir.

فَجَعَلَهٗ غُثَآءً اَحْوٰى ﴿٦﴾

7. Nous pou enseigne toi *le Coran* et to pa oublié *li*,

سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنْسٰٓى ﴿٧﴾

8. Excepté ça ki Allāh oulé. En vérité, Li conne ça ki paraîte et ça ki caciette.

اِلَّا مَا شَآءَ اللّٰهُ ۭ اِنَّهٗ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفٰى ﴿٨﴾

9. Et Nous pou accorde toi *tout* facilité.

وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرٰى ﴿٩﴾

10. Donc, continié rappelé. Rappel-là li profitabe.

فَذَكِّرْ اِنْ نَّفَعَتِ الذِّكْرٰى ﴿١٠﴾

11. Dimoune ki éna la crainte, li pou prend compte ;

سَيَذَّكَّرُ مَنْ يَّخْشٰى ﴿١١﴾

12. Mais céli ki pli malsancé, li pou éloigne-li are ça,

وَيَتَجَنَّبُهَا الْاَشْقَى ﴿١٢﴾

13. Li-même ki pou rente dans pli grand di Fé-là.

الَّذِيْ يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرٰى ﴿١٣﴾

14. Alors, ni li pou *dans ène l'état* mort là-dans, ni li pou *dans ène l'état* vivant.

ثُمَّ لَا يَمُوْتُ فِيْهَا وَلَا يَحْيٰى ﴿١٤﴾

15. En vérité, céli ki pirifié li-même, bé li-*même* ki pou réissi,

قَدْ اَفْلَحَ مَنْ تَزَكّٰى ﴿١٥﴾

16. Et ki mazine nom so Seignére, et ki faire la Priére.

وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهٖ فَصَلّٰى ﴿١٦﴾

17. Mais zotte préfére la vie ça lé monde-là,

بَلْ تُؤْثِرُوْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿١٧﴾

18. Alors ki la vie l'Aute lé monde li meillére et li pli dirabe.

وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى ﴿١٨﴾

19. En vérité, ça li *enseigné* dans banne Écritires avant,

اِنَّ هٰذَا لَفِي الصُّحُفِ الْاُوْلٰى ﴿١٩﴾

20. Banne Écritires Abraham et Moïse.

صُحُفِ اِبْرٰهِيْمَ وَمُوْسٰى ﴿٢٠﴾

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Esse-ki nouvelle ça *calamité* ki accablant-là finne vinne cotte-toi ?

هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ الْغَاشِيَةِ ﴿٢﴾

3. Ça zour-là, éna visazes *ki* pou déprimé ;

وُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ ﴿٣﴾

4. Préokipé, *et* fatigué,

عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ ﴿٤﴾

5. *Banne-là* zotte pou rente dans ène di Fé ardent;

تَصْلٰى نَارًا حَامِيَةً ﴿٥﴾

6. Pou faire zotte boire dépi ène la source bouillante,

تُسْقٰى مِنْ عَيْنٍ اٰنِيَةٍ ﴿٦﴾

7. Zotte pa pou gagne aukène nourritire sauf d'ène l'herbe sec, amer et ki éna zépines,

لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ اِلَّا مِنْ ضَرِيْعٍ ﴿٧﴾

8. Ni ça faire grossi, ni ça satisfaire la faim.

لَّا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِيْ مِنْ جُوْعٍ ﴿٨﴾

9. *Et* ça zour-là, éna visazes pou frais *et réposé*,

وُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ ﴿٩﴾

10. Satisfait are zot zefforts,

لِّسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ﴿١٠﴾

11. Dans ène Zardin ki élévé,

فِيْ جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١١﴾

12. Cotte to pa pou tanne aukène causé initile;

لَّا تَسْمَعُ فِيْهَا لَاغِيَةً ﴿١٢﴾

13. Là-dans, éna ène la source ki coulé,

فِيْهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٣﴾

14. Là-dans, éna banne canapés ki finne élévé,

فِيْهَا سُرُرٌ مَّرْفُوْعَةٌ ﴿١٤﴾

15. Et banne coupes bien placé,

وَّاَكْوَابٌ مَّوْضُوْعَةٌ ﴿١٥﴾

16. Et banne coussins ranzé *dans l'orde*,

وَّنَمَارِقُ مَصۡفُوۡفَةٌ ﴿۱۶﴾

17. Et banne tapis ki étalé *avec goût.*

وَّزَرَابِيُّ مَبۡثُوۡثَةٌ ﴿۱۷﴾

18. Esse-ki banne-là pa finne guette banne sameaux, couma zotte finne créé ?

اَفَلَا يَنۡظُرُوۡنَ اِلَى الۡاِبِلِ كَيۡفَ خُلِقَتۡ ﴿۱۸﴾

19. Et lé ciel, couma finne éléve li ?

وَاِلَى السَّمَآءِ كَيۡفَ رُفِعَتۡ ﴿۱۹﴾

20. Et banne montagnes, couma zotte finne enfoncé solidement *dans la terre* ?

وَاِلَى الۡجِبَالِ كَيۡفَ نُصِبَتۡ ﴿۲۰﴾

21. Et la terre, couma li finne étalé ?

وَاِلَى الۡاَرۡضِ كَيۡفَ سُطِحَتۡ ﴿۲۱﴾

22. Donc faire exhortation, to éna pou faire exhortation sélement ;

فَذَكِّرۡ اِنَّمَاۤ اَنۡتَ مُذَكِّرٌ ﴿۲۲﴾

23. To pa *finne nommé couma* ène sirveillant lor banne-là.

لَسۡتَ عَلَيۡهِمۡ بِمُصَيۡطِرٍ ﴿۲۳﴾

24. Mais céli ki tourne lé dos et ki réfize croire,

اِلَّا مَنۡ تَوَلّٰى وَكَفَرَ ﴿۲۴﴾

25. Allāh pou pini li are ça pinition ki pli grand-là.

فَيُعَذِّبُهُ اللّٰهُ الۡعَذَابَ الۡاَكۡبَرَ ﴿۲۵﴾

26. En vérité, rétour banne-là, li vers Nous,

اِنَّ اِلَيۡنَاۤ اِيَابَهُمۡ ﴿۲۶﴾

27. Alors, en vérité, *pou réglé* banne-là zot compte, *ça* li lor Nous.

ثُمَّ اِنَّ عَلَيۡنَا حِسَابَهُمۡ ﴿۲۷﴾

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Par l'Aube,

وَالْفَجْرِ ﴿٢﴾

3. Et *par* Disse la Nuites-là,

وَلَيَالٍ عَشْرٍ ﴿٣﴾

4. Et *par* Pair-là et Impair-là,

وَّالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ﴿٤﴾

5. Et *par* la Nuite-là quand li pé allé *vers so la fin*,

وَالَّيْلِ إِذَا يَسْرِ ﴿٥﴾

6. Esse-ki là-dans *pa* éna ène témoignaze solide pou dimoune ki posséde l'intellizence ?

هَلْ فِيْ ذٰلِكَ قَسَمٌ لِّذِيْ حِجْرٍ ﴿٦﴾

7. Esse-ki to pa finne trouvé couma to Seignére ti traite banne 'Aad,

اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ﴿٧﴾

8. *Tribi* Iram ki ti posséde banne bâtiments élévé,

إِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ﴿٨﴾

9. *Bâtiments* pareils coumme ça, zamais ti finne construire dans *ça* banne rézions-là ;

الَّتِيْ لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ﴿٩﴾

10. Et *banne* Thamōūd ki ti créze rochers dans vallée-là ?

وَثَمُوْدَ الَّذِيْنَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ﴿١٠﴾

11. Et Pharaon, Seignére boucoup camps l'armée ?

وَفِرْعَوْنَ ذِى الْاَوْتَادِ ﴿١١﴾

12. *Ça banne-là* ki ti transgressé dans *banne* pays,

الَّذِيْنَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ﴿١٢﴾

13. Et *ki* ti commette là-dans boucoup désorde.

فَاَكْثَرُوْا فِيْهَا الْفَسَادَ ﴿١٣﴾

14. Alors to Seignére ti faire tombe lor banne-là *So* fouette pinition.

فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ﴿١٤﴾

15. En vérité, to Seignére *Li là*, Li pé veillé.

إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ﴿١٥﴾

16. Concernant l'homme, quand so Seignére testé li et honore li et accorde li banne favéres, alors li dire : « Mo Seignére finne honore moi. »

فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلٰىهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّيْ أَكْرَمَنِ ﴿١٦﴾

17. Mais quand Li testé li et Li réduire so provision pou li, alors li dire : « Mo Seignére finne himilié moi. »

وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلٰىهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّيْ أَهَانَنِ ﴿١٧﴾

18. Faire attention ! En réalité, zotte pa honore orphélin,

كَلَّا بَلْ لَا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ ﴿١٨﴾

19. Et ente zotte, zotte pa exhorte zotte-mêmes pou donne manzé banne pauves,

وَلَا تَحٰٓضُّونَ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِينِ ﴿١٩﴾

20. Et zotte manze complétement l'héritaze *lé zautes*,

وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلًا لَمًّا ﴿٢٠﴾

21. Et zotte content banne ricesses avec ène l'amour ki péna limite.

وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ﴿٢١﴾

22. Faire attention ! Quand la terre pou broyé complétement ;

كَلَّآ إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ﴿٢٢﴾

23. Et ki to Seignére pou vini, et banne anzes *oussi*, ranzée lor ranzée ;

وَجَآءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ﴿٢٣﴾

24. Et ki ça zour-là, pou améne l'Enfer *prés* ; ça zour-là l'homme pou *oulé* prend compte *avertissement* ; mais *ça zour-là* couma li pou possibe pou li pou prend compte *avertissement* ?

وَجِايْٓءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَأَنّٰى لَهُ الذِّكْرٰى ﴿٢٤﴾

25. Li pou dire « Ah ! Si sélement mo ti avoye divant *moi impé bon travail* pou mo la vie *ici* !»

يَقُولُ يٰلَيْتَنِيْ قَدَّمْتُ لِحَيَاتِيْ ﴿٢٥﴾

26. Donc ça zour-là, personne pa pou capave pini couma *Allāh* So pinition,

فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُعَذِّبُ عَذَابَهٗٓ أَحَدٌ ﴿٢٦﴾

27. Et personne pa pou capave garotté couma Li garotté ;

وَّلَا يُوثِقُ وَثَاقَهٗٓ أَحَدٌ ﴿٢٧﴾

28. O toi, âme en paix !

يَٰٓأَيَّتُهَا ٱلنَّفْسُ ٱلْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٨﴾

29. Rétourne vers to Seignére, to satisfait *are Li et* Li satisfait *are toi.*[130]

ٱرْجِعِىٓ إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ﴿٢٩﴾

30. Donc rente parmi Mo banne servitéres,

فَٱدْخُلِى فِى عِبَٰدِى ﴿٣٠﴾

31. Et rente dans Mo Zardin.

وَٱدْخُلِى جَنَّتِى ﴿٣١﴾

---

130 Ça li niveau pli haute dé dévéloppement spiritiél quand ène servitére li bien satisfait are so Seignére et ki so Seignére li bien satisfait are li. (58 : 23). Quand li arrive ça niveau céleste-là, li finne fini libére li are tout banne faiblesses moral et li trouve-li renforci avec ène la force spiritiél. Li finne 'uni' avec Allah et li pa capave existé sans Li. C'est dans ça lé monde là-même et pa aillére ki li gagne accés au Paradis.

AL-BALAD

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ١

2. Faire attention ! Mo prend pou témoin ça la Ville-là —

لَآ اُقْسِمُ بِهٰذَا الْبَلَدِ ٢

3. Alors ki *ène zour* to pou déssanne dans ça la Ville-là —

وَاَنْتَ حِلٌّۢ بِهٰذَا الْبَلَدِ ٣

4. Et *mo prend pou témoin* papa-là et ça *garçon* ki li finne enzendré-là,

وَوَالِدٍ وَّمَا وَلَدَ ٤

5. En vérité, Nous finne créé l'homme pou *aména* ène *la vie* la litte ék labeur dir.

لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِيْ كَبَدٍ ٥

6. Esse-ki li pensé ki personne péna pouvoir lor li ?

اَيَحْسَبُ اَنْ لَّنْ يَّقْدِرَ عَلَيْهِ اَحَدٌ ٦

7. Li dire : « Mo finne gaspille boucoup di biens. »

يَقُوْلُ اَهْلَكْتُ مَالًا لُّبَدًا ٧

8. Esse-ki li pensé ki personne pa pé guette li ?

اَيَحْسَبُ اَنْ لَّمْ يَرَهٗٓ اَحَدٌ ٨

9. Esse-ki Nous pa finne donne li dé li zié,

اَلَمْ نَجْعَلْ لَّهٗ عَيْنَيْنِ ٩

10. Et ène la langue et dé la léve ?

وَلِسَانًا وَّشَفَتَيْنِ ١٠

11. Et Nous finne indique li dé-simé haute-là.

وَهَدَيْنٰهُ النَّجْدَيْنِ ١١

12. Mais li pa finne lance li dans *simé* 'Aqabah-là.

فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ١٢

13. Et ki pou faire toi conné ki été 'Aqabah-là ?

وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الْعَقَبَةُ ١٣

14. *Li* libération ène esclave,

فَكُّ رَقَبَةٍ ١٤

15. Ou soi, dans ène zour famine, donne manzé

اَوْ اِطْعٰمٌ فِيْ يَوْمٍ ذِيْ مَسْغَبَةٍ ١٥

16. Ène orphélin ki ène parent proce,

يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ﴿١٦﴾

17. Ou soi ène pauve ki couvert are la poussiére.

أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ﴿١٧﴾

18. Ensuite, li ti bizin *ène* parmi banne ki croire et *ki* ente zotte, zotte conseille zotte-mêmes pou montré persévérance, et *ki* ente zotte, zotte conseille zotte-mêmes pou montré miséricorde.

ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ ﴿١٨﴾

19. Ça banne-là ki banne dimounes dans côté droite.

أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ﴿١٩﴾

20. Mais banne ki pa croire dans Nou banne Signes, zotte banne dimounes dans côté gauce.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ﴿٢٠﴾

21. Ène di fé renfermé *ène-coup-pou franci* lor zotte.

عَلَيْهِمْ نَارٌ مُؤْصَدَةٌ ﴿٢١﴾ ع ١٥

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ١

2. Par soleil et *par* l'hére ki li commence rayonné,

وَالشَّمْسِ وَضُحٰىهَا ٢

3. Et *par* la line quand li suive li,

وَالْقَمَرِ اِذَا تَلٰىهَا ٣

4. Et *par* li zour quand li révéle *soleil-là* so splendére

وَالنَّهَارِ اِذَا جَلّٰىهَا ٤

5. Et *par* la nuite quand li enveloppe li *zour-là*,

وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰىهَا ٥

6. Et *par* lé ciél, et façon Li finne créé ça !

وَالسَّمَآءِ وَمَا بَنٰىهَا ٦

7. Et *par* la terre, et façon Li finne étende ça !

وَالْاَرْضِ وَمَا طَحٰىهَا ٧

8. Et *par* l'âme, et maniére Li finne façonne ça bien !

وَنَفْسٍ وَّمَا سَوّٰىهَا ٨

9. Et Li finne implante dans *natire* ça-là, capacité pou réconnaîte so côté pervers et so droitire.

فَاَلْهَمَهَا فُجُوْرَهَا وَتَقْوٰىهَا ٩

10. Et, vraimême li gagne siccés, dimoune ki développe ça *droitire-là*,

قَدْ اَفْلَحَ مَنْ زَكّٰىهَا ١٠

11. Et, certainement, li sans siccés *ça* dimoune ki corrompe ça.

وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسّٰىهَا ١١

12. *Banne* Thamōūd ti contrédire *la vérité* à cause zot l'esprit rébellion.

كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ بِطَغْوٰىهَآ ١٢

13. Quand dimoune ki ti pli mofine d'ente banne-là ti lévé,

اِذِ انْۢبَعَثَ اَشْقٰىهَا ١٣

14. Alors, Allāh So Méssazer ti dire banne-là : « *Mazine* samelle Allāh et so droit pou boire dilo. »

فَقَالَ لَهُمْ رَسُوْلُ اللّٰهِ نَاقَةَ اللّٰهِ وَسُقْيٰهَا ١٤

15. Mais, banne-là ti traite li dé mentére et zotte ti coupe *samelle-là* so zarrets ; alors zot Seignére ti détruire zotte complément à cause zot pécé et Li ti raze ça *localité-là.*[131]

فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذَنْبِهِمْ فَسَوّٰهَا ﴿١٥﴾

16. Et Li pa ti faire aukène souci *pou* so banne conséquences.

وَلَا يَخَافُ عُقْبٰهَا ﴿١٦﴾

131 Prophète Saléh[a.s.] ti pé alle d'ène place à ène l'aute lor so samelle pou propaze Allah So Méssaze. Quand banne mécréants mette l'obstak dans simé samelle-là, c'est ki zotte pé empéce Prophète Saléh[a.s.] accomplir so dévoir ki Allah finne confié li. Donc zotte finne attire pinition Allah lor zotte.

AL-LAÏL

(Ti révélé avant l'Hégire)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰى ۝٢

2. Par la nuite quand li enveloppe *tout,*

وَالنَّهَارِ اِذَا تَجَلّٰى ۝٣

3. Et *par* li zour quand li éclairé,

وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْاُنْثٰى ۝٤

4. Et *par* la création ça ki mâle ék ça ki fémelle,

اِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتّٰى ۝٥

5. En vérité, zot zefforts li varié.

فَاَمَّا مَنْ اَعْطٰى وَاتَّقٰى ۝٦

6. Alors, concernant dimoune ki donné *pou la cause Allāh* et ki droite,

وَصَدَّقَ بِالْحُسْنٰى ۝٧

7. Et *ki* attesté tout ça ki bon.

فَسَنُيَسِّرُهٗ لِلْيُسْرٰى ۝٨

8. Nous pou accorde li *tout* facilité *pou faire le bien.*

وَاَمَّا مَنْۢ بَخِلَ وَاسْتَغْنٰى ۝٩

9. Mais, concernant dimoune ki laré et ki indifférent,

وَكَذَّبَ بِالْحُسْنٰى ۝١٠

10. Et ki contrédire ça ki ziste,

فَسَنُيَسِّرُهٗ لِلْعُسْرٰى ۝١١

11. Nous pou faire *simé* détresse-là *paraîte* facile pou li.

وَمَا يُغْنِيْ عَنْهُ مَالُهٗۤ اِذَا تَرَدّٰى ۝١٢

12. Et quand li pou détruire, so ricesse pa pou servi li nanrien.

اِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدٰى ۝١٣

13. En vérité, li lor Nous pou guidé.

وَاِنَّ لَنَا لَلْاٰخِرَةَ وَالْاُوْلٰى ۝١٤

14. Et, en vérité, la fin et commencement-là li dans Nou contrôle.

فَاَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظّٰى ۝١٥

15. Donc, Mo averti zotte concernant ène di Fé ki flambé.

لَا يَصْلٰىهَاۤ اِلَّا الْاَشْقَى ۝١٦

16. Personne pa pou rente là-dans excepté dimoune ki pli mofine,

17. *Céli* ki contrédire *la vérité* et ki tourne lé dos.

الَّذِيْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ﴿١٧﴾

18. Alors ki dimoune ki pli droite, *Nous* pou éloigne-li are ça,

وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى ﴿١٨﴾

19. *Céli* ki donne so di biens pou ki li gagne pirification,

الَّذِيْ يُؤْتِيْ مَالَهٗ يَتَزَكّٰى ﴿١٩﴾

20. Et non pa parski li doit ène kikène ène favére ki bizin répayé.

وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهٗ مِنْ نِّعْمَةٍ تُجْزٰٓى ﴿٢٠﴾

21. *Li donne so ricesse* sélement pou serce plaisir so Seignére Ki le Trés-Haut *dans So gloire.*

إِلَّا ابْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلٰى ﴿٢١﴾

22. Et, certainement Li pou satisfait *are li.*

وَلَسَوْفَ يَرْضٰى ﴿٢٢﴾

AL-DOUHĀ

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Par li zour quand li bien éclairé,

وَالضُّحٰى ﴿٢﴾

3. Et *par* la nuite quand li répanne so l'obskirité,

وَالَّيْلِ اِذَا سَجٰى ﴿٣﴾

4. To Seignére ni Li finne abandonne toi, ni Li mécontent *are toi.*

مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلٰى ﴿٤﴾

5. Et, en vérité, *sak sitiation* ça ki suive li meillére pou toi ki ça ki avant *ça.*

وَلَلْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْاُوْلٰى ﴿٥﴾

6. Et, certainement to Seignére pa pou tardé pou accorde toi et to pou satisfait.

وَلَسَوْفَ يُعْطِيْكَ رَبُّكَ فَتَرْضٰى ﴿٦﴾

7. Esse-ki Li pa ti trouve toi orphélin, et Li finne donne toi réfize ?

اَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيْمًا فَاٰوٰى ﴿٧﴾

8. Et *esse-ki* Li *pa* ti trouve toi pé rodé-même *pou zoènne Li,* et Li finne guide toi ?

وَوَجَدَكَ ضَآلًّا فَهَدٰى ﴿٨﴾

9. Et *esse-ki* Li *pa* ti trouve toi dans le bésoin, et Li finne enrici *toi* ?

وَوَجَدَكَ عَآئِلًا فَاَغْنٰى ﴿٩﴾

10. Donc, concernant orphélin, pa maltraite-*li,*

فَاَمَّا الْيَتِيْمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿١٠﴾

11. Et, concernant dimoune ki dimanne *to l'aide,* pa réprimanne-*li,*

وَاَمَّا السَّآئِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١١﴾

12. Et, concernant bienfait to Seignére, raconte *lé zautes-ça* bien-même.

وَاَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١٢﴾

(*Ti révélé avant l'Hégire*)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿۱﴾

2. Esse-ki Nous pa finne ouvert pou toi to la poitrine ?

اَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿۲﴾

3. Et *esse-ki* Nous pa finne déssarze toi dé to fardeau

وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ ﴿۳﴾

4. Ki ti pé craze to lé-dos ?

الَّذِيْٓ اَنْقَضَ ظَهْرَكَ ﴿۴﴾

5. Et *esse-ki* Nous pa finne réhausse to rénommée pou toi ?

وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿۵﴾

6. Et, en vérité, avec diffikilté, éna soulazement.

فَاِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿۶﴾

7. En vérité, avec diffikilté, éna soulazement.

اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿۷﴾

8. Donc, quand to finne libére toi, faire tout zefforts,

فَاِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ ﴿۸﴾

9. Et tourne vers to Seignére avec empressement.

وَاِلٰى رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴿۹﴾

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ﴿۱﴾

2. Par Figue-là et Zolive-là,

وَ التِّیۡنِ وَ الزَّیۡتُوۡنِ ۙ﴿۲﴾

3. Et *par* le Mont Sinaï,

وَ طُوۡرِ سِیۡنِیۡنَ ۙ﴿۳﴾

4. Et *par* ça la Ville-là, l'endroit dé sékirité,

وَ ہٰذَا الۡبَلَدِ الۡاَمِیۡنِ ۙ﴿۴﴾

5. En vérité, Nous finne créé l'homme dans banne pli excéllent conditions *ki capave.*

لَقَدۡ خَلَقۡنَا الۡاِنۡسَانَ فِیۡۤ اَحۡسَنِ تَقۡوِیۡمٍ ۫﴿۵﴾

6. Ensuite, *si li azir inzistement,* Nous raméne li *dans l'état* pli bas ki banne *dans l'état* bas,

ثُمَّ رَدَدۡنٰہُ اَسۡفَلَ سٰفِلِیۡنَ ۙ﴿۶﴾

7. Excepté banne ki croire et ki faire banne bon actions, alors pou zotte, éna ène récompense ki zamais pou arrêté.

اِلَّا الَّذِیۡنَ اٰمَنُوۡا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَلَہُمۡ اَجۡرٌ غَیۡرُ مَمۡنُوۡنٍ ؕ﴿۷﴾

8. Alors, aprés *ça,* bé ki-ça ki pou démenti toi lor *zaffaire* la rélizion ?

فَمَا یُکَذِّبُکَ بَعۡدُ بِالدِّیۡنِ ؕ﴿۸﴾

9. Esse-ki Allāh, Li pa Meillére Zize dans tout banne zizes ?

اَلَیۡسَ اللّٰہُ بِاَحۡکَمِ الۡحٰکِمِیۡنَ ٪﴿۹﴾

AL-'ALAQ

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Récite avec nom to Seignére Ki finne créé,

اِقْرَاْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِيْ خَلَقَ ﴿٢﴾

3. *Ki* finne créé l'homme d'ène caillot ki éna tendance pou forme ène lien.

خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ﴿٣﴾

4. Récite ! Et to Seignére Li pli Noble ki tout,

اِقْرَاْ وَرَبُّكَ الْاَكْرَمُ ﴿٤﴾

5. *Céli* Ki finne enseigne *l'homme* par plime-là,

الَّذِيْ عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ﴿٥﴾

6. *Ki* finne enseigne l'homme ça ki li pa ti conné.

عَلَّمَ الْاِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴿٦﴾

7. Faire attention ! En vérité, l'homme montré li rébelle,

كَلَّاۤ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَيَطْغٰۤى ﴿٧﴾

8. Parski li considére li indépendant.

اَنْ رَّاٰهُ اسْتَغْنٰى ﴿٨﴾

9. En vérité, rétour-là, li vers to Seignére.

اِنَّ اِلٰى رَبِّكَ الرُّجْعٰى ﴿٩﴾

10. Esse-ki to finne trouve céli ki empéce

اَرَءَيْتَ الَّذِيْ يَنْهٰى ﴿١٠﴾

11. Ène *Nou* servitére quand li pé prié?

عَبْدًا اِذَا صَلّٰى ﴿١١﴾

12. Bé ki to pensé si *servitére-là* li lor *bon* guidance ?

اَرَءَيْتَ اِنْ كَانَ عَلَى الْهُدٰۤى ﴿١٢﴾

13. Ou soi, si li ordonne la droitire ?

اَوْ اَمَرَ بِالتَّقْوٰى ﴿١٣﴾

14. Bé ki to pensé, si *empécére-là*, li contrédire *la vérité* et li tourne lé dos ?

اَرَءَيْتَ اِنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ﴿١٤﴾

أَلَمْ يَعْلَمْ بِأَنَّ اللّٰهَ يَرٰى ﴿١٥﴾

15. Esse-ki li pa réalizé ki Allāh pé guetté ?

كَلَّا لَئِنْ لَّمْ يَنْتَهِ ۙ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ﴿١٦﴾

16. Attention ! Mais si li pa désisté, certainement Nous pou traîne li par touffe cévé lor *so* front,

نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ﴿١٧﴾

17. Ène touffe cévé, lor front, *d'ène* mentére et coupabe.

فَلْيَدْعُ نَادِيَهٗ ﴿١٨﴾

18. Alors, laisse li appelle so banne compagnons.

سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ﴿١٩﴾

19. *Nous* Nous pou appelle *Nou* banne anzes l'Enfer.

كَلَّا ۚ لَا تُطِعْهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ﴿٢٠﴾

20. Faire attention ! Pa cédé divant li, mais prosterné, et rapproce-toi *are Allāh.*

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Céli Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ١

2. En vérité, Nous finne faire li déssanne dans la Nuite Al-Qadr.[132]

إِنَّآ أَنْزَلْنٰهُ فِيْ لَيْلَةِ الْقَدْرِ ٢

3. Et bé ki pou faire toi conné ki été la Nuite Al-Qadr ?

وَمَآ أَدْرٰىكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ٣

4. La Nuite Al-Qadr li meillére ki mille mois.

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ٤

5. Dans ça *la Nuite-là,* banne anzes déssanne et l'Esprit-là, avec zot Seignére-So-décret concernant tout zaffaire.

تَنَزَّلُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوْحُ فِيْهَا بِإِذْنِ
رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ ٥

6. *La* Paix — ça *pou continié* ziska naissance l'aube.

سَلٰمٌ هِيَ حَتّٰى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ٦

---

132. 'Qadr' vé dire valére; siffizance; dignité; décret; destinée; pouvoir (*Dictionnaire* LANE). D'aprés banne plisiére significations pou Qadr, et dé laïlah, nous capave interpréte ça verset-là coumme-ça: Finne révéle le St Coran dans ène la nuite ki finne soisir spécialement pou manifestation dé banne pouvoirs Allāh; ou soi finne révéle li dans ène la nuite ki éna même valére ki tout banne la nuites azouté ensamme; ou soi dans ène la nuite dé dignité, dé mazesté et d'honnére; ou soi dans ène la nuite dé siffizance, c-à-d. le St Coran satisfaire totalement tout banne bésoins moral et spiritiél dé l'homme. Ou bien ça vé dire ki Allāh finne révéle li dans la Nuite dé Décret ou Destinée; c-à-d. ti révéle le St Coran dans lé temps cotte ti décréte destinée dé l'homme, cotte ti établi schema fitire dé l'invers, et cotte ti établi pou tout lé temps ki pou vini, banne vrai principes dé guidance pou l'himanité. L'époque pou l'arrivée d'ène Grand Réformatére, appelle ça-oussi Laïlat-oul-Qadr, parski, dans ça l'époque-là pécé ék vice pou répanne partout et banne puissances l'obskirité pou dominé. Li vé dire oussi ça la nuite spécial dans banne dernier disse la nuites impair dé Ramadān quand ti commence révéle le St Coran. Ou soi li capave signifié ça période 23 bananés ministére St Prophéte(s.a.w.) quand ti pé révéle li le St Coran tiguitte par tiguitte. V 4 vé dire ki banne bénédictions Laïlat-oul-Qadr zotte innombrabe.

(Ti révélé aprés l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Banne ki pa finne croire parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam* et *oussi* banne associatéres, zotte pa finne désisté *dépi zot mécréance* même ki préve clair finne vinne cotte zotte —

لَمْ يَكُنِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ
الْكِتٰبِ وَ الْمُشْرِكِيْنَ مُنْفَكِّيْنَ حَتّٰى
تَاْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ﴿٢﴾

3. Ène Méssazer dé la part Allāh ki recite-*zotte*, banne Écritires pur,

رَسُوْلٌ مِّنَ اللّٰهِ يَتْلُوْا صُحُفًا مُّطَهَّرَةً ﴿٣﴾

4. Là-dans, éna banne enseignements éternel.

فِيْهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ ﴿٤﴾

5. Et banne ki finne gagne Live *avant Islam*, pa finne divisé excepté aprés ki préve clair finne vinne cotte zotte.

وَ مَا تَفَرَّقَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ اِلَّا مِنْۢ
بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنَةُ ﴿٥﴾

6. Et ti ordonne banne-là sélement ki zotte adore Allāh, avec sincérité pou Li dans la rélizion, tout lé temps incliné vers Li et *ki* zotte observe la Priére et paye Zakāte et ça-même la rélizion *ki conténir ça banne enseignements* ki dirabe-là.

وَ مَاۤ اُمِرُوْۤا اِلَّا لِيَعْبُدُوا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ
لَهُ الدِّيْنَ ۙ۬ حُنَفَآءَ وَ يُقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَ
يُؤْتُوا الزَّكٰوةَ وَ ذٰلِكَ دِيْنُ الْقَيِّمَةِ ﴿٦﴾

7. En vérité, banne ki pa croire parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam* et banne associatéres *oussi*, *zotte* pou dans di Fé l'Enfer. Zotte pou reste longtemps là-dans. Ça banne-là ki banne pires parmi banne créatires.

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ وَ
الْمُشْرِكِيْنَ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ
اُولٰٓئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ﴿٧﴾

8. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions, ça banne-là ki banne meilléres parmi banne créatires.

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۙ
اُولٰٓئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ﴿٨﴾

9. Zot récompense li cotte zot Seignére — banne Zardins l'Éternité, en bas ça *éna* banne la rivières *ki*

جَزَآؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِيْ
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَاۤ اَبَدًا ؕ

coulé ; zotte pou reste tout lé temps là-dans. Allāh Li Bien-Satisfait are zotte, et zotte bien satisfait are Li. Ça, li pou dimoune ki craigne so Seignére.

رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَ رَضُوْا عَنْهُ ؕ ذٰلِكَ
لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهٗ ﴿۹﴾

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. Quand la terre pou sécoué are so *violent* tremblément,

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ۝٢

3. Et *ki* la terre pou zette déhors so banne fardeaux,

وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ۝٣

4. Et *ki* l'homme pou dire : « Bé ki li gagné ?»

وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ۝٤

5. Ça zour-là, *la terre-là* li pou raconte so banne nouvelles ;

يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ۝٥

6. Parski to Seignére pou finne *déza* révéle li *ça.*

بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحٰى لَهَا ۝٦

7. Ça zour-là, banne dimounes pou avancé par groupes séparé pou ki *Nous* montré-zotte *réziltats* zot banne actions.

يَوْمَئِذٍ يَّصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا ۬ لِّيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ ۝٧

8. Alors dimoune ki faire ène bien, poid ène atome, li pou trouve li,

فَمَنْ يَّعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَّرَهٗ ۝٨

9. Et dimoune ki faire ène mal, poid ène atome, li pou trouve li.

وَمَنْ يَّعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَّرَهٗ ۝٩ ع ٢٢

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Par banne cévals *rapide* essouflé, ki ronflément sorti dépi dans zot la poitrine,

وَالْعٰدِيٰتِ ضَبْحًا ﴿٢﴾

3. Et ki faire zaillir banne étincelles di fé,

فَالْمُوْرِيٰتِ قَدْحًا ﴿٣﴾

4. Et ki faire banne l'attaques *dans territoire ennemi* à l'aube ;

فَالْمُغِيْرٰتِ صُبْحًا ﴿٤﴾

5. Et ki, par ça, zotte souléve banne niazes la poussiére,

فَاَثَرْنَ بِهٖ نَقْعًا ﴿٥﴾

6. Et ki, par ça, zotte pénéte ziska dans cente banne rangs *ennemi*,

فَوَسَطْنَ بِهٖ جَمْعًا ﴿٦﴾

7. En vérité, l'homme li ingrat envers so Seignére ;

اِنَّ الْاِنْسَانَ لِرَبِّهٖ لَكَنُوْدٌ ﴿٧﴾

8. Et, en vérité, li ène témoin pou ça ;

وَاِنَّهٗ عَلٰى ذٰلِكَ لَشَهِيْدٌ ﴿٨﴾

9. Et, en vérité, li éna ène l'amour fou pou la ricesse,

وَاِنَّهٗ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيْدٌ ﴿٩﴾

10. Alors, esse-ki li pa conné ki quand pou faire sorti banne ki dans tombes ?

اَفَلَا يَعْلَمُ اِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُوْرِ ﴿١٠﴾

11. Et ki pou dévoile ça ki dans la poitrine,

وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُوْرِ ﴿١١﴾

12. En vérité, ça zour-là, banne-là zot Seignére Li Bien-Conscient concernant banne-là.

اِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيْرٌ ﴿١٢﴾ ع ١ ٢٥

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. *Ça* Grand Tapaze éffroyabe-là *ki pou réveille banne ki dans torpére dé l'insouciance* !

اَلْقَارِعَةُ ﴿٢﴾

3. Bé ki été *ça* Grand Tapaze éffroyabe-là ?

مَا الْقَارِعَةُ ﴿٣﴾

4. Et bé ki pou faire toi conné ki été *ça* Grand Tapaze éffroyabe-là ?

وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الْقَارِعَةُ ﴿٤﴾

5. Ça zour cotte banne dimounes pou couma banne ti papillons ki éparpillé,

يَوْمَ يَكُوْنُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوْثِ ﴿٥﴾

6. Et *ki* banne montagnes pou vinne couma la laine ki pa encore peigné ;

وَتَكُوْنُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوْشِ ﴿٦﴾

7. Alors, concernant dimoune ki so balance péze lourd *à cause so banne bon actions*,

فَاَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِيْنُهٗ ﴿٧﴾

8. Li pou zouir ène la vie agréabe.

فَهُوَ فِيْ عِيْشَةٍ رَّاضِيَةٍ ﴿٨﴾

9. Mais, concernant dimoune ki so balance péze lézé,

وَاَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِيْنُهٗ ﴿٩﴾

10. So mama pou Hāwiyah.

فَاُمُّهٗ هَاوِيَةٌ ﴿١٠﴾

11. Et bé ki pou faire toi conné ki été ça *Hāwiyah-là* ?

وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا هِيَهْ ﴿١١﴾

12. *Li* ène di Fé brîlant.

نَارٌ حَامِيَةٌ ﴿١٢﴾ ع ٢٦

AL-TAKĀTHOUR[133]

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. Compétition pou gagne richesses *matériel* finne distraire zotte,

اَلْهٰكُمُ التَّكَاثُرُ ۝٢

3. Même ziska ki zotte arrive cimitiéres.

حَتّٰى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ۝٣

4. Faire attention ! Zotte pa pou tardé pou conné.

كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۝٤

5. Encore ène fois, faire attention ! Zotte pa pou tardé pou conné.

ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۝٥

6. Faire attention ! Si sélement zotte ti conné avec connaissance certaine,

كَلَّا لَوْ تَعْلَمُوْنَ عِلْمَ الْيَقِيْنِ ۝٦

7. En vérité, zotte ti pou trouve la Fournaise *l'Enfer dans ça la vie-là même.*

لَتَرَوُنَّ الْجَحِيْمَ ۝٧

8. Ensuite, en vérité, *dans l'Aute lé monde,* zotte pou trouve li avec li zié certitide.

ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِيْنِ ۝٨

9. Alors, ça zour-là, certainement pou interroze-zotte lor banne favéres *ki ti accorde zotte dans ça lé monde-là.*

ثُمَّ لَتُسْـَٔلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيْمِ ۝٩

---

133 Avec certitide-raisonnement ('Ilm al–Yaqeen), capave, dans ça lé monde-là, réconnaîte l'Enfer. Dans l'état Barzakh, ki ente prémier création et Zour Zizement, capave trouve l'Enfer avec li zié-dé-certitide ('Aïn al–Yaqeen). Et, Zour Zizement, quand pou goûte pinition-là, pou goûte l'Enfer avec certitide-par-l'expérience (Haqq al–Yaqeen). Quand ène dimoune trouve ène la fimée dé loin, so l'intéllizence dire-li ki bizin éna di fé là bas. Quand li costé, li trouve di fé-là avec so li zié-dé-certitide ('Aïn al–Yaqeen). Rente dans di fé-là, gagne brîlé, ça li la certitide-par-l'expérience (Haqq al–Yaqeen) de l'existence di fé-là.

Al-‘A<u>S</u>R

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ﴿۱﴾

2. Par témoignaze lé Temps,

وَ الۡعَصۡرِ ﴿۲﴾

3. En vérité, l'homme li *tout lé temps* dans ène *l'état* la perte,

اِنَّ الۡاِنۡسَانَ لَفِیۡ خُسۡرٍ ﴿۳﴾

4. Excepté banne ki croire et ki faire banne bon actions, et ki ente zotte, zotte conseille zotte-mêmes pou établir lor *principe* la vérité ; et ki ente zotte, zotte conseille zotte-mêmes la persévérance.

اِلَّا الَّذِیۡنَ اٰمَنُوۡا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
وَ تَوَاصَوۡا بِالۡحَقِّ ۬ۙ وَ تَوَاصَوۡا بِالصَّبۡرِ ﴿۴﴾ ع ۲۸

AL-HOUMAZAH

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Malhére lor tout médisant, tout diffamatére,

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةِۣ ﴿٢﴾

3. Ki ramasse ricesse, et ki compte et récompte ça.

اِلَّذِيْ جَمَعَ مَالًا وَّعَدَّدَهٗ ﴿٣﴾

4. Li pensé ki so ricesse pou ranne li immortel.

يَحْسَبُ اَنَّ مَالَهٗۤ اَخْلَدَهٗ ﴿٤﴾

5. Faire attention ! Certainement pou zette li dans Houtamah-là.

كَلَّا لَيُنْۢبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ ﴿٥﴾

6. Bé ki pou faire toi conné ki été Houtamah-là ?

وَمَاۤ اَدْرٰىكَ مَا الْحُطَمَةُ ﴿٦﴾

7. Li Allāh So di Fé *dans forme* combistibe ki finne stocké-là,

نَارُ اللّٰهِ الْمُوْقَدَةُ ﴿٧﴾

8. Ki pou attaque lé kére instantanément *par vibration so banne rayons.*

الَّتِيْ تَطَّلِعُ عَلَى الْاَفْـِٕدَةِ ﴿٨﴾

9. En vérité, ça pou *servi* conte banne-là, ça ki enfermé

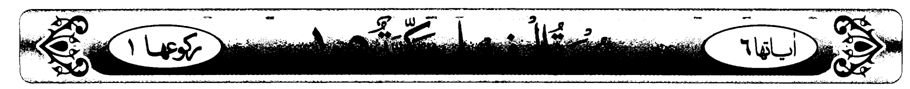
اِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّؤْصَدَةٌ ﴿٩﴾

10. Dans banne colonnes étendu.[134]

فِيْ عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ﴿١٠﴾ ع ٢٩

---

134. (Ver. 5-10) Sélon banne dictionaires arabe, *hotamah* éna dé significations (i) *hatamah* - vé dire crazé, pulvérizé pou faire vinne banne particules bien tipti à l'extrème et (ii) *hitmah* - particule ki pli tipti-même ki capave. Alors *hitmah* li reziltat ki obténir quand casse ène soze pou faire li vinne dans so pli tipti constituants. Donc nous capave applique ça-dé significations-là à ène particule extrèmement bien tipti ki finne arrive limites cotte li népli encore capave divisé si li oulé conserve so constituants. Li clair ki pé cause lor atome, lor explosion atomique - guette banne versets aprés. Li extraordinaire ki mot *hotamah* li sonne couma mot atome. Pé dire ici ki ène lé-temps pou vini cotte pou zette l'homme dans *hotamah* Pé faire référence à ène explosion atomique et so l'effet dévastatére, sirtout la mort instantané ki provoqué par so banne rayons gamma ki voyaze avec vitesse la limiére. Versets 9-10 explique ça ki pé passé dans ène masse nicléaire ki pé alle explosé.

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ۝۱

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

اَلَمۡ تَرَ کَیۡفَ فَعَلَ رَبُّکَ بِاَصۡحٰبِ الۡفِیۡلِ ۝۲

2. Esse-ki to pa finne trouvé couma to Seignére ti traite pép l'Éléphant ?

اَلَمۡ یَجۡعَلۡ کَیۡدَہُمۡ فِیۡ تَضۡلِیۡلٍ ۝۳

3. Esse-ki Li pa ti faire zot plan foiré ?

وَّ اَرۡسَلَ عَلَیۡہِمۡ طَیۡرًا اَبَابِیۡلَ ۝۴

4. Et Li ti avoye lor-zotte banne niazes zoiseaux,

تَرۡمِیۡہِمۡ بِحِجَارَۃٍ مِّنۡ سِجِّیۡلٍ ۝۵

5. Ki ti cogne *morceau morceau cadaves* banne-là conte banne roces l'arzile ;

فَجَعَلَہُمۡ کَعَصۡفٍ مَّاۡکُوۡلٍ ۝۶

6. Et Li ti faire banne-là vinne couma la paille coupé *facile* pou manzé.[135]

---

135. (Ver. 2-6) As.hāb al-Fīl vé dire pép l'Éléphant ou soi banne propriétaires l'éléphant. Ti nom donné à l'armée Abraha parski ti éna ène ou soi plisiére l'éléphants là-dans. Li ti vice-roi Yémen pou lé roi chrétien dé l'Abyssinie. Avec ène l'armée dé 20 000 soldats, li ti vinne avec l'intention pou détruire la Ka'aba pou li répanne la rélizion chrétienne. Quand li ti arrive pa loin are la Mecque, li ti faire appelle banne séfs Quoraish pou négocié are zotte lor sort la Ka'aba. Séf délégation ti 'Abd al Mouttalib, grand papa St Prophéte(s.a.w.). Au lié ki li ti sipplié pou pa détruire la Ka'aba, li ti dimanne ki rétourne-li so 200 sameaux ki banne soldats ti prend. Abraha ti trouve so réquête-là bien drôle, ki maniére li pé dimanne ène ti favére alors ki la Ka'aba-là pou alle détruire. Pou montré ki zamais la Ka'aba pa pou tombe dans la main so banne ennemis, 'Abd al Mouttalib ti réponne: «Moi mo propriétaire ça banne sameaux-là, et la Ka'aba éna so prope Maîte Ki pou protéze li.» Li pa ti capave offére résistance. Li, ék so banne compagnons, ti alle prend réfize dans banne collines à côté. Avant ki li ti quitte la Ville-là, avec boucoup l'angoisse li ti prié. Li ti dire: « Pareil couma ène dimoune protéze so la caze et so banne di biens dépi pillaze, O Toi Seignére! Défanne To prope la Caze et pa laisse la Croix triomphé lor la Ka'aba.»

L'armée Abraha ti attaqué par ène l'épidémie la variole bien grave. Dans zot frayére et confizion, zotte ti commence rétire zotte. Zot banne guides ti abandonne zotte. Boucoup ti mort dans banne vallées et ène inondation ti saryé zotte par milliers, ti zette zotte dans la mer. Éna ki banne zoiseaux ti manze zot cadaves.

AL-QUORAISH

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Pou faire banne Quoraish gagne l'attacement ente zotte,

لِاِيْلٰفِ قُرَيْشٍ ﴿٢﴾

3. *Et* pou promouvoir zot l'attacement ente zotte, *Nous finne arranzé pou ki zotte* éna banne voyazes *commercial* dans l'hiver et dans l'été.[136]

اٖلٰفِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَآءِ وَالصَّيْفِ ﴿٣﴾

4. Donc, zotte bizin adore Seignére ça la Caze *Sacré*-là,

فَلْيَعْبُدُوْا رَبَّ هٰذَا الْبَيْتِ ﴿٤﴾

5. Ki finne nourri zotte conte la faim, et Ki finne donne-zotte sékirité conte la crainte.

الَّذِيْٓ اَطْعَمَهُمْ مِّنْ جُوْعٍ ۙ وَّاٰمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ ﴿٥﴾

---

136 Par la grâce d'Allah, dans l'hiver, pou faire commerce, caravanes banne Quoraish ti pé alle Yémen et dans l'été, zotte ti pé alle la Syrie, Palestine. Par ça activité-là, banne-là ti gagne ène certain prestize à part ki zotte ti ranne zot la ville prospére ; et par zot contact réguilier avec banne zuifs dans Yémen et banne chrétiens dans la Syrie, zotte ti finne bizin tanne parlé ça banne prophécies concernant l'arrivée d'ène grand Prophéte dans l'Arabie. Tout ça li banne favéres Allah – ti éna oussi ène préparation pou ki banne-là capave accepté Prophéte-là quand li arrivé.

AL-MĀ‘ŪN[137]

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Esse-ki to finne trouve ça dimoune ki contrédire la rélizion-là ?

اَرَءَيْتَ الَّذِيْ يُكَذِّبُ بِالدِّيْنِ ﴿٢﴾

3. Li-même ça dimoune ki répousse orphélin.

فَذٰلِكَ الَّذِيْ يَدُعُّ الْيَتِيْمَ ﴿٣﴾

4. Et li pa encouraze *lé zautes* pou nourri dimoune pauve.

وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِيْنِ ﴿٤﴾

5. Donc, malhére lor banne ki prié,

فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّيْنَ ﴿٥﴾

6. Mais ki néglizent are zot la Priére.

الَّذِيْنَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُوْنَ ﴿٦﴾

7. Banne ki *content* faire parade,

الَّذِيْنَ هُمْ يُرَآءُوْنَ ﴿٧﴾

8. Et ki empéce *banne dimounes* gagne même-banne ti avantazes.

وَيَمْنَعُوْنَ الْمَاعُوْنَ ﴿٨﴾

---

137 Éna 2 principes de base dans l'Islam :
(i) adoration d'Allah et
(ii) service à l'himanité. Si kikène néglize ça dé principes-là, alors li pé nié carrément la Rélizion.

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. En vérité, Nous finne accorde toi l'abondance *de bien* ;

اِنَّآ اَعْطَيْنٰكَ الْكَوْثَرَ ۝٢

3. Donc, faire la priére pou to Seignére, et offére sacrifice.

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝٣

4. En vérité, to ennemi-même ki pou sans déssendance.[138]

اِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ ۝٤

138 Lire commentaire lor ch 33 ver 41.

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ١

2. Dire : « O banne mécréants !

قُلْ يٰۤاَيُّهَا الْكٰفِرُوْنَ ٢

3. « Mo pa pou adore ça ki zotte adoré ;

لَاۤ اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُوْنَ ٣

4. « Ni zotte, zotte adoratéres Céli ki mo adoré.

وَلَاۤ اَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَاۤ اَعْبُدُ ٤

5. « Et zamais mo pa pou vinne adoratére ça ki zotte finne adoré.

وَلَاۤ اَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُّمْ ٥

6. « Et ni zotte pou vinne adoratéres Céli ki mo adoré.

وَلَاۤ اَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَاۤ اَعْبُدُ ٦

7. « Pou zotte, zot rélizion ; et pou moi, mo rélizion. »

لَكُمْ دِيْنُكُمْ وَلِيَ دِيْنِ ٧ ع ٣٤

AL-NASR

(Ti révélé aprés l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Quand l'aide Allāh et victoire-là pou arrivé,

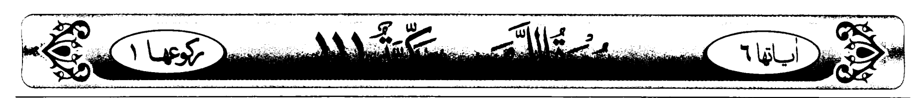
إِذَا جَآءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ ﴿٢﴾

3. Et ki to trouve banne dimounes pé rente par l'armées dans la rélizion Allāh,

وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُوْنَ فِيْ دِيْنِ اللّٰهِ أَفْوَاجًا ﴿٣﴾

4. Alors, avec louanze to Seignére, célébré *So* saintété, et implore So pardon. En vérité, Li Fort lor accepté répentance.

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٤﴾

AL-LAHAB

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

2. Ki dé la mains Abou Lahab[139] détruire, et ki li-même détruire !

تَبَّتْ يَدَآ اَبِيْ لَهَبٍ وَّتَبَّ ﴿٢﴾

3. So ricesse et ça ki li finne gagné *par so travail* pa pou servi li nanrien.

مَآ اَغْنٰى عَنْهُ مَالُهٗ وَمَا كَسَبَ ﴿٣﴾

4. Li pa pou tardé pou rente dans ène di Fé ki flambé ;

سَيَصْلٰى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ﴿٤﴾

5. Et so madame *oussi,* partout li allé li saryé di bois-pou-brîlé.[140]

وَّامْرَاَتُهٗ ۚ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ﴿٥﴾

6. Autour so li cou, pou éna ène la corde *ki* faire avec fibres-palmier ki finne tressé.

فِيْ جِيْدِهَا حَبْلٌ مِّنْ مَّسَدٍ ﴿٦﴾

---

139. Abou Lahab 'Papa banne la flammes' désigne oussi ène dimoune colérique et rébelle dé natire ou soi ène dimoune ki enflamme lé zautes. So nom réel ti Abdal-'Ouzza. Li ti ène tonton lé St Prophéte(s.a.w.).

'Dé la mains papa banne la flammes' vé dire oussi dé grand puissances, dans banne Derniers Zours, ki pou contrôle banne zarmes atomique ék nicléaire et ki par ça-même zotte pou conne zot prope destruction.

140. Haṯab vé dire di bois-pou-brîlé, calomnie. Capave applique ça verset-là à banne ki répanne calomnies et fausse akisations lor l'Islam et le Saint Prophéte(s.a.w.).

(Ti révélé avant l'Hégire sélon certain commentatéres; sélon d'autes li ti révélé aprés)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. Dire : « Li-Même Allāh, l'Unique ;

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۝٢

3. « Allāh l'Indépendant, Céli Ki tout *dimoune* sipplié ;

اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۝٣

4. « Li pa enzendre *personne*, ni Li finne enzendré *par kikène* ;

لَمْ يَلِدْ ۙ وَلَمْ يُوْلَدْ ۝٤

5. « Et péna personne ki So semblabe. »

وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ كُفُوًا اَحَدٌ ۝٥

AL-FALAQ

(Ti révélé avant l'Hégire d'aprés mazorité banne savants)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. Dire : « Mo serce réfize cotte Seignére dé l'aube,

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝٢

3. « Conte le mal ki Li finne créé.

مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝٣

4. « Et conte le mal l'obskirité quand li propazé,

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَ ۝٤

5. « Et conte le mal banne ki soufflé lor banne noeuds *pou défaire zotte*,

وَمِنْ شَرِّ النَّفّٰثٰتِ فِي الْعُقَدِ ۝٥

6. « Et conte le mal dimoune *ki* envié quand li envié. »

وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ۝٦

AL-NĀS

(Ti révélé avant l'Hégire d'aprés mazorité banne savants)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ١

2. Dire : « Mo serce réfize cotte Seignére dé l'himanité,

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ ٢

3. « Lé Roi dé l'himanité,

مَلِكِ النَّاسِ ٣

4. « BonDié dé l'himanité,

اِلٰهِ النَّاسِ ٤

5. « Conte le mal *ça* chuchoteur sournois-là,

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ٥

6. « Ki chuchote dans lé kére banne dimounes,

الَّذِيْ يُوَسْوِسُ فِيْ صُدُوْرِ النَّاسِ ٦

7. « D'ente banne djinns et banne dimounes. »

مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ٧ ع ١ ٣٩

LA PRIÉRE KI ÉNA POU FAIRE QUAND FINI FAIRE RÉCITATION TOUT LÉ SAINT CORAN

دعا ختم القرآن

❖ O Allāh ! Faire-moi miséricorde par ça Grand Coran-là ;

اَللّٰهُمَّ ارْحَمْنِىْ بِالْقُرْاٰنِ الْعَظِيْمِ

❖ et faire ki li vinne pou moi ène Guide ék ène la Limiére,

وَاجْعَلْهُ لِىْ اِمَامًا وَّ نُوْرًا

❖ et ène Guidance ék ène Miséricorde. O Allāh !

وَّ هُدًى وَّرَحْمَةً. اَللّٰهُمَّ

❖ faire-moi rappelle ça ki mo finne oublié là-dans ;

ذَكِّرْنِىْ مِنْهُ مَانَسِيْتُ

❖ et enseigne-moi ça ki mo ignoré là-dans ;

وَعَلِّمْنِىْ مِنْهُ مَاجَهِلْتُ

❖ et nourri-moi are so récitation, la nuite,

وَارْزُقْنِىْ تِلَاوَتَهٗ اٰنَاءَ اللَّيْلِ

❖ li zour ; et faire li vinne, dans mo favére,

وَالنَّهَارِ وَاجْعَلْهُ لِىْ

❖ ène Préve, O Seignére dé tout l'invers !

حُجَّةً يَّارَبَّ الْعَالَمِيْنَ.

Allāh : Li BonDié So nom prope.

Al-Safā et al-Marwah 2 : 159 : Zotte dé collines prés are la Ka'aba dans la Mecque. Lor l'orde Allāh, Abraham ti quitte so madame Agar et so garçon Ismaël dans désert prés cotte ça dé collines-là. Agar ti galoupe sept fois ente ça dé-là dans pé serce dilo pou so zenfant. Ça sept parcours-là forme partie dans rites Pélérinaze.

'Arafāt 2:199 : Li nom ène la plaine ou soi ène vallée prés are la Mecque cotte banne pélérins passe zot troisiéme zournée ziska 'Asar, mois dhoul-Hidjja. Li environ 15 kilométes are la Mecque.

B'al 37:126 : Désigne tout banne fausse divinités.

Badr 3:124 : Ça vé dire la pleine line. Ici li nom ène l'endroit sitié presqué lor la route ente la Mecque ék Médine. Là ti éna premier bataille ente Misilmans ék banne Quoraish dé la Mecque. Banne ennemis ti sibir ène grand défaite.

Bakkah 3:97 : Ça li vallée la Mecque so nom.

Dhoul-Qarnayn 18:84,87,95 : C'est lé roi Cyrus, fondatére l'empire Médo-Perse.

Djālūt 2:251,252 : Dans la Bible, so nom équivalent li Goliath (I Samuel 17:4) ki signifié banne ki alle partout avec ène l'esprit ravazére ék destrictif. Ça vé dire oussi ène leader ou soi ène zéant.

Djinn : dans lé St Coran, ça mot-là li itilisé dans ça banne sens-là :

(i) Banne l'esprits dé mal ki inspire banne mauvais pensées. Zotte banne azents Satan ;

(ii) Banne êtres imazinaires ki banne infidéles prié ;

(iii) Banne habitants banne rézions banne montagnes dans lé nord l'Europe ki banne lé zautes ti pé considéré couma banne zêtres différent avec banne lé zaute zêtres himains et ki ti pé vive séparé dépi banne nations civilise dé l'Asie, mais ki ti

destiné pou réalize banne grand progrés matériél dans banne Derniers Temps et pou faire ène grand révolte conte la rélizion ;
(iv) Banne dimounes ki apparténir à banne rélizions et à banne nationalités opposé ;
(v) Banne dimounes sauvaze dans lé temps préhistorique ki ti pé habite dans banne cavernes et grottes et ki pa ti pé soumette à aukène régle dé conduite.

Hadjj : Li Pélérinaze à la Mecque.

Ka'aba 5 : 96,98 : Li la Caze Sacré à la Mecque, vers ça-même banne Misilmans faire face pendant la Priére.

Manna 2 : 58 ; 7 : 161 ; 20 : 81 : Signification principal ça mot-là li : (i) ène favére; (ii) ène kit-soze ki gagné sans la peine ni diffikilté ; (iii) goutte di miél.

Mash'ar-al-Harām 2 : 199 : Li nom ène tipti colline dans Mouzdalifah ki sitié ente la Mecque ék 'Arafāt. Li environ 9 kilométes are la Mecque. Là banne pélérins passe zot la nuite aprés zot rétour dépi 'Arafāt dans l'aprés-midi néviéme zournée mois Hadjj.

'Oumrah 2 : 197 : Pélérinaze moins important. Là-dans certain rites Grand Pélérinaze li omette.

Quoraish 106 : 2 : lé St Prophéte(s.a.w) apparténir à ça tribi-là ki éna ène rénom à la Mecque.

Salwā 2 : 58 ; 7 : 161 ; 20 : 81 : Ène zoiseau coulére blanc ki trouvé dans certain partie l'Arabie et dans banne pays voisin. Signification principal ça mot-là li : (i) tout ça ki ranne ène dimoune content et héré ; (ii) di miél.

Tālūt 2 : 250 : Saül so nom (I Samuel 10 : 23)

Yathrib 33:14: Ancien nom Médine.

Zaïd 33:38*: Li ène esclave libéré du St Prophéte(s.a.w.). Li ti marié are Zaïnab, ti fille tantine St Prophéte(s.a.w.). Zaïd ti divorce li.*

Zakāte 2:44; 2:84; 2:111...*: litéralement, ça vé dire augmentation ou soi pirification; techniquement, li vé dire l'aumône ou la dîme obligatoire ki Islam prescrire.*

MAZIE, MAZICIEN: ch 7:110-119 explique bien clair signification mazie (siẖr) et mazicien (sāẖir). Dans ch 2 :103, ‘zotte ti enseigne’ *siẖr* vé dire: ‘zotte ti enseigne tromperie.’

BANNE MÉCRÉANTS, BANNE KI NIÉ, BANNE KI PA CROIRE, BANNE KI RÉFIZE CROIRE par rapport are Islam, c’est banne ki malgré ki présente-zotte Islam dans meillére façon, zotte pa oulé croire.

BANNE ASSOCIATÉRES ET BANNE ASSOCIATRICES, c’est banne zommes et banne madames ki faire shirk, ki associé banne parténaires are Allāh.

L'INDEX

INDEX

INDEX

(i) ALLAH SO L'AMITIÉ

(ii) ALLAH, SO BANNE ATTRIBITS

INDEX

DOT

RAPPORT CONZIGAL

PÉRIODE POU ATTANNE (IDDAT) AVANT RÉMARIÉ

DIVORCE

SABA, SO LA REINE

– et Salomon. 27 :23-45

(LA) **VIE**
– li ène la litte avec banne épréves dir. 90 :5
– li simplément ène l'amizement et ène zoué et – dans l'Aute lé monde li vrai – 29 :65
Comparaison ente – ici et – dans l'aute lé monde. 57 :21
Éna ène but pou la création dé l'homme. 23 :116
Dilo, li la source la vie. 21 :31
Finne créé tout kit-soze par paires. 36 :37; 51 :50
L'homme, so évolition. 18 :38; 23 :13-15; 40 :68; 53 :33; 71 :15-19

!!! Là-dans éna certain références ki trouve sélement dans nou commentaires Coran avec traduction anglais.